സമകാലീന ഭാരതീയസാഹിത്യം

MUL
288259

साहित्य

സമകാലീന ഭാരതീയ സാഹിത്യം

വിവർത്തകൻ:

ഇടയാറന്മുള കെ. എം. വറുഗീസ്

സാഹിത്യഅക്കാദമി

ന്യൂഡൽഹി

(Malayalam)
SAMAKALINA BHARATHIYA SAHITYAM
(Translation of 'Contemporary Indian Literature'
[Revised and enlarged edition] A Syposium).
Translated by
Edayaranmula K. M. VARUGHESE
First Published March 1964
Printed at
The Malayala Manorama Press, Kottayam
Published by
Manorama Publishing House,
P. B. No. 26, Kottayam, Kerala
Copies 2000.
Price Rs 10.

© Sahitya Akademi;
New Delhi 1963

Also available at:
Sahitya Akademi; New Delhi.

സമകാലീന ഭാരതീയ സാഹിത്യം

UNIVERSITY LIBRARY
MADRAS

University Grants Commission

288259
032.6
KA

വിഷയവിവരം

		പേജ്
1.	ആസ്സാമിയാ സാഹിത്യം	9
2.	ഇൻഡ്യയിലെ ഇംഗ്ലീഷ് സാഹിത്യം	40
3.	ഉർദ്ദുസാഹിത്യം	90
4.	ഒറിയാസാഹിത്യം	128
5.	കർണ്ണാടകസാഹിത്യം	161
6.	കാശ്മീരിസാഹിത്യം	205
7.	ഗുജറാത്തിസാഹിത്യം	227
8.	തമിഴ് സാഹിത്യം	265
9.	തെലുങ്കുസാഹിത്യം	293
10.	പഞ്ചാബിസാഹിത്യം	320
11.	വംഗസാഹിത്യം	347
12.	മലയാളസാഹിത്യം	383
13.	മറാത്തിസാഹിത്യം	416
14.	സംസ്കൃതസാഹിത്യം	464
15.	സിന്ധിസാഹിത്യം	562
16.	ഹിന്ദിസാഹിത്യം	595
17.	ലേഖകന്മാരെപ്പററി	643
18.	നാമസൂചിക	647

വാങ്മുഖം

സാഹിത്യ അക്കാദമി സമകാലീന ഭാരതീയസാഹിത്യത്തെ സംബന്ധിച്ച ഈ ചെറിയ ഗ്രന്ഥം പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നു എന്നു് അറിയുന്നതിൽ എനിക്കു സന്തോഷമുണ്ടു്. ലേഖകന്മാർ ഓരോ ഭാരതീയ ഭാഷയുടേയും പശ്ചാത്തലത്തിൻെറ പ്രദർശനവും അതതു ഭാഷയിലെ സാഹിത്യവികാസത്തിൻെറ ഒരു ലഘുവിവരണവും ആധുനിക പ്രവണതകളെപ്പററിയുള്ള ഒരു സമവലോകനവും നിർവഹിച്ചിരിക്കുന്നു. വിഭിന്നഭാഷകളിലെ എഴുത്തുകാർ ഒരേ പ്രഭവസ്ഥാനത്തുനിന്നും പ്രചോദനം നേടുന്നവരായതുകൊണ്ടും, വൈകാരികവും ബുദ്ധിപരവുമായി ഏതാണ്ടു സമാനമായ അനുഭൂതികളുള്ളവരായതുകൊണ്ടും, വീക്ഷണത്തിൽ ഒരു ഐകരൂപ്യമുണ്ടു്. വൈദേശികങ്ങളായ ആശയങ്ങളെ ഉൾക്കൊള്ളുന്നതിൽ നമ്മുടെ നാട്ടു് ഒരിക്കലും വിമുഖമായിരുന്നിട്ടില്ല. പക്ഷേ, അവയ്ക്കെല്ലാം ഈ നാട്ടിന്നു പ്രത്യേകമായിട്ടുള്ള ഒരു ഗതിഭേദവും മുദ്രയും പ്രദാനം ചെയ്തിരിക്കും.

സാഹിത്യം ഒരു വിശുദ്ധോപകരണമാണു്; അതിൻെറ സമുചിതമായ പ്രയോഗംകൊണ്ടു് അജ്ഞതയേയും അബദ്ധബോധത്തേയും ചെറുക്കുവാനും, ദേശീയമായ ഐക്യവും സാർവലൌകികമായ സൗഭ്രാത്രവും വളത്തുവാനും കഴിയും. സാഹിത്യം ഭൂതകാലത്തെ പ്രതിദ്ധ്വനിപ്പിക്കണം; വർത്തമാനകാലത്തെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കണം; ഭാവിയെ കരുപ്പിടിക്കുകയും ചെയ്യണം. ജീവിതത്തെ സംബന്ധിച്ചു് സ്നേഹോദാരമായ ഒരു വീക്ഷണം വളത്തുവാനും, തങ്ങൾ ജീവിക്കുന്ന ലോകത്തേയും താന്താങ്ങളെത്തന്നെയും പററി മനസ്സിലാക്കുവാനും, ഭാവിക്കുവേണ്ടി പദ്ധതികൾ ബുദ്ധിപൂർവ

കമായി രൂപവത്കരിക്കുവാനും, അനുഗൃഹീത മായ കവിവചസ്സ്, 'തേജോമയിയായ വാക്ക്' അനുവാചകരെ പ്രാപ്തരാക്കും.

നമ്മുടെ മനസ്സിൻേറയും ഹൃദയത്തിൻേറയും വേദനയും, നമ്മുടെ ആശങ്കകളും അഭിവാഞ്ഛകളും, സംബന്ധിച്ചുള്ള ഒരു വിവരം ഈ ചെറിയ ഗ്രന്ഥം അനുവാചകക്കു നൽകുമെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു.

എസ്. രാധാകൃഷ്ണൻ.

ആസ്സാമിയാ സാഹിത്യം

ബിരിഞ്ചികുമാർ ബറുവാ

ഉപക്രമം

ഇൻഡോ-ആര്യൻ ഭാഷാഗോത്രത്തിലെ ഒരു അംഗമാണ് ആസ്സാമിയാ. ആ ഗോത്രത്തിൽ ഏററവും കിഴക്കേ അററത്തുള്ള ശാഖയെ അതു കുറിക്കുന്നു. വ്യാകരണനിബന്ധന, പദരൂപം, പദാന്വയബന്ധം എന്നിവയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അതു് പൂർണ്ണവികാസത്തിലെത്തിയ ഒരു ആര്യഭാഷ തന്നെ. ഒറിയ, ബംഗാളി എന്നിവയെപ്പോലെ ആ ഭാഷയും പ്രാച്യ-അപഭ്രംശത്തിൽ നിന്നാണ് ഉദ്ഭവിച്ചതു്.

ആസ്സാമിയാസാഹിത്യത്തിൻെറ ആദിമലിഖിതമാതൃകകൾ തേടി പതിമ്മൂന്നാം നൂററാണ്ടുവരെ പോകേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. മതപരങ്ങളോ, സംസ്കൃതജാതങ്ങളോ ആണ് ആ മാതൃകകൾ. ആസ്സാമിയാസാഹിത്യത്തിൻെറ അനേകനൂററാണ്ടുകാലത്തെ പ്രവാഹഗതിയുടെ പൂർവ്വസൂചന അവയിലുണ്ട്. നാട്ടുവാഴികളുടെയും ഇടപ്രഭുക്കന്മാരുടെയും സംരക്ഷണത്തിൽ ആ സാഹിത്യം പതിന്നാലാം നൂററാണ്ടിൽ പുഷ്ടി പ്രാപിച്ചു. ഇക്കാലത്ത് കചാരീ വർഗ്ഗജനായ ഒരു രാജാവിൻെറ നിർദ്ദേശം അനുസരിച്ച് മാധബ് കന്ദളി, രാമായണം പരിഭാഷപ്പെടുത്തി. മഹാഭാരതത്തിലെ ഉപാഖ്യാനങ്ങളും ഇക്കാലത്ത് ആസ്സാം സാഹിത്യത്തിലേക്ക് സംക്രമിച്ചു. മാത്രമല്ല, മനസാ എന്ന നാഗദേവിയെ കീർത്തനം ചെയ്യുന്ന മനസാ

ഗീതികളും കവിതകളും ആ ദേവിയെ സംബന്ധിക്കുന്ന കഥകളും രചിതങ്ങളായി.

പതിനഞ്ചാംശതകത്തിൽ ശങ്കരദേവ് പ്രചരിപ്പിച്ച അഭിനവവൈഷ്ണവപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ അഭ്യുത്ഥാനത്തോടുകൂടി ആസ്സാമിയാസാഹിത്യം സമുന്നതിപ്രാപിച്ചു. ആസ്സാംജനത ശങ്കരദേവിന്റെ വ്യക്തിപ്രഭാവത്തെ വീക്ഷിക്കുന്നതു്, മദ്ധ്യകാലങ്ങളിൽ ആസ്സാമിലുണ്ടായിരുന്ന സാംസ്കാരികവും ആദ്ധ്യാത്മികവുമായ ജീവിതമണ്ഡലത്തിലെ മഹത്തമവസ്തുതയായിട്ടാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെയും തൊട്ടടുത്ത അനുയായികളുടെയും മതസംബന്ധമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ കേവലം ധർമ്മപ്രചാരണത്തിലും മതപരിവർത്തനങ്ങളിലും പര്യവസാനിച്ചില്ല. ആസ്സാംജനതയുടെ ജീവിതത്തിനും സാഹിത്യത്തിനും മേധാസമ്പത്തിനും വിദ്യാഭ്യാസത്തിനും അവ അളവററ പ്രചോദനം നൽകി. ശങ്കരദേവും അനുയായികളും ആസ്സാമിയാഭാഷയിൽ ഒരു നവയുഗം ഉദ്ഘാടനം ചെയ്യുന്ന സാഹിത്യകൃതികൾ നിർമ്മിച്ചു. പതിനഞ്ചാമത്തെയും പതിനാറാമത്തെയും ശതകങ്ങളിലെ ഭക്തകവികളുടെ കൃതികൾ പല ഇനത്തിൽപ്പെടുന്നു: മഹാഭാരതത്തിന്റെയും രാമായണത്തിന്റെയും ഭാഗവതപുരാണത്തിന്റെയും പരിഭാഷകൾ; അവയെ ഉപജീവിച്ചുള്ള കൃതികൾ; വൈഷ്ണവസിദ്ധാന്തങ്ങളുടെ പ്രപഞ്ചനങ്ങൾ; 'ബർഗീത്' എന്നു് അറിയപ്പെടുന്ന മതഗാനങ്ങൾ; 'അങ്കിയാനാട്' എന്ന നാടകങ്ങൾ.

പതിനേഴാം ശതാബ്ദിയിൽ ആസ്സാമിയാസാഹിത്യം ആഹോം രാജാക്കന്മാരുടെ സംരക്ഷണത്തിൽ അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ടു. ഇക്കാലഘട്ടത്തിലെ ഏററവും മികച്ച വികാസം 'ബുരംജികളിൽ' കാണുന്നു. ആഹോംരാജഗൃഹങ്ങളിലെ ഗ്രന്ഥവരികളായ അവ ഏറിയകൂറും ഗദ്യത്തിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ളവയാണ്. ഈ അസാധാരണമായ ചരിത്രസാഹിത്യത്തെ നിരൂപണം ചെയ്തുകൊണ്ടു് സർ ജി. എ. ഗ്രിയേഴ്സൺ ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിക്കുന്നു:— "ആസ്സാം ജനത സ്വന്തം ദേശീയ സാഹിത്യത്തെപ്പററി ന്യായയുക്തമായി

അഭിമാനം കൊള്ളുന്നുണ്ട്. നിയമേന ഇന്ത്യ അദ്ഭുതകരമായ വിധത്തിൽ പിന്നോക്കം നിൽക്കുന്ന ചരിത്രസാഹിത്യത്തിൽ മററു മണ്ഡലങ്ങളിലെക്കാളും കൂടുതൽ വിജയം അവർ സമ്പാദിച്ചു. ബുരംജി ചരിത്രകൃതികൾ എണ്ണത്തിലും വണ്ണത്തിലും വളരെയുണ്ട്. സംസ്കാരം സിദ്ധിച്ച ഏതൊരു ആസ്സാംകാരനും ബുരംജികളെപ്പററിയുള്ള അറിവ് ഒഴിച്ചുകൂടാൻ പാടില്ലാത്ത യോഗ്യതയായി കരുതപ്പെട്ടിരുന്നു.'' * രാജകീയപ്രോത്സാഹനത്തിൽ മതപരങ്ങളല്ലാത്ത അനേകം ഗദ്യഗ്രന്ഥങ്ങളും പദ്യഗ്രന്ഥങ്ങളുംകൂടെ ആസ്സാംഭാഷയിൽ രചിക്കപ്പെട്ടു. വൈദ്യം, ജ്യോതിഷം, ഗണിതം, നൃത്തം, ശില്പം എന്നീ വിവിധ വിഷയങ്ങളെ ഇവ പ്രതിപാദിക്കുന്നു. ശൃംഗാരകഥാപ്രതിപാദകങ്ങളായ ഗാനങ്ങളും പദ്യങ്ങളും ഇക്കാലത്തു വിരചിതങ്ങളായി; അതുപോലെതന്നെ ഗീതഗോവിന്ദത്തിൻെറ പല വിവർത്തനങ്ങളും.

ഇങ്ങനെ ചരിത്രപരവും പ്രയോജനപ്രധാനവുമായ സാഹിത്യശാഖകൾ രാജകീയരക്ഷാധികാരത്തിൽ പരിപുഷ്ടിപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ വൈഷ്ണവമാങ്ങളുടെ തണലിൽ മറെറാരു തരം സാഹിത്യം ജന്മമെടുക്കുകയായിരുന്നു. വൈഷ്ണവസിദ്ധന്മാരുടെ ജീവചരിത്രങ്ങളായ 'ചരിതപുഥികൾ' ആയിരുന്നു ആ സാഹിത്യശാഖ—ആസ്സാം സാഹിത്യത്തിൽ തികച്ചും നൂതനമായ ഒരു സാഹിത്യപ്രസ്ഥാനം. സാഹിത്യം അന്നോളം ദേവന്മാരെയും ദേവിമാരെയും പററി മാത്രം പ്രതിപാദിക്കുന്നതായിരുന്നു. എന്നാൽ ആദ്യമായി അന്നാകട്ടെ ചൈതന്യമുള്ള സാക്ഷാൽ മനുഷ്യരെ ബുരംജികളിലും അതുപോലെതന്നെ ചരിതപുഥികളിലും പ്രതിപാദനവിഷയമായി കൈക്കൊണ്ടു.

ആധുനികകാലം

പതിനെട്ടാം ശതകത്തിൻെറ അന്തിമഭാഗവും പത്തൊൻപതാം ശതകത്തിൻെറ ആദിമഭാഗവും ആസ്സാ

* ലിംഗ്വിസ്റ്റിക് സർവേ ഓഫ് ഇൻഡ്യ.

മിൻെറ ചരിത്രത്തിലെ ഇരുളടഞ്ഞ കാലഘട്ടങ്ങളായിരുന്നു. ആഭ്യന്തരകലഹങ്ങളും വൈഷ്ണവരിൽപ്പെട്ട സമരോത്സുകരായ മോവാമരിയന്മാരുടെ മതസംഘർഷങ്ങളും സംഭവിച്ചു. ഒടുവിൽ, കുനിന്മേൽ കുരുവെന്നവണ്ണം, ആസ്സാമിൻെറ സ്വാതന്ത്ര്യം നഷ്ടമാകാനിടയാക്കിയ ബർമ്മീസ് ആക്രമണങ്ങളും (1816—1819. 1824) ഉണ്ടായി. 1827-ൽ ബ്രിട്ടീഷുകാർ ആസ്സാം കൈയടക്കി. ആംഗ്ലേയഭരണത്തിൻെറ ആരംഭത്തിൽ ആസ്സാമിയാഭാഷ വിദ്യാലയങ്ങളിൽനിന്നും കോടതികളിൽനിന്നും പുറംതള്ളപ്പെട്ടു. (1836—1872) അതുനിമിത്തം ആ കാലഘട്ടം പ്രസ്തുത ഭാഷയുടെ പരിപോഷണത്തിനും വികസനത്തിനും തീരെ അനുകൂലമായിരുന്നില്ല. ആസ്സാമിയാണ്ക് ഔദ്യോഗിക ഭാഷാപദവി വിനഷ്ടമായ അതേ ആണ്ടിൽത്തന്നെ (1836) അമേരിക്കൻ ബാപ്തിസ്റ്റ മിഷനിൽപ്പെട്ട ഏതാനും അംഗങ്ങൾ ആസ്സാമിൽ വന്നെത്തുകയുണ്ടായി. മററു സാധനങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ മിഷനറിപ്രവർത്തനത്തിനുള്ള അനുസാരിയായി ഒരു മുദ്രണയന്ത്രംകൂടെ അവർ കൊണ്ടുവന്നിരുന്നു. 1846-ൽ അമേരിക്കൻ മിഷനറിമാർ ആസ്സാംഭാഷയിൽ 'അരുണോദയ്' എന്ന പേരിൽ ഒരു പ്രതിമാസപത്രിക ശിവസാഗരത്തിൽനിന്ന് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു തുടങ്ങി. മിഷനറിമാർ മതപരങ്ങളായ ലഘുലേഖകൾക്കു പുറമേ വിവിധ വിഷയങ്ങളെ പുരസ്കരിച്ചുള്ള വിദ്യാലയപാഠ്യഗ്രന്ഥങ്ങളും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. അവരുടെ പ്രയത്നത്തിൻെറയും അതിനെ അനുകൂലിച്ച പ്രാദേശികനേതാക്കന്മാർ പ്രകടിപ്പിച്ച അഭിപ്രായത്തിൻെറയും ഫലമായി 1882-ൽ ആസ്സാമിയാഭാഷ അതിന്നവകാശപ്പെട്ടവിധം പുനഃപ്രതിഷ്ഠ നേടി. ഈ കാലഘട്ടത്തിലെ സാഹിത്യ നിർമ്മിതിയെക്കുറിച്ച് പണ്ഡിതനും ഭാഷാശാസ്ത്രജ്ഞനുമായ മി. പി. എച്ച്. മൂർ എന്ന മിഷനറി 1907-ൽത്തന്നെ ഇങ്ങനെ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു:- "ക്രൈസ്തവമോ ക്രൈസ്തവേതരമോ ആയ ആധുനിക ആസ്സാമിയാസാഹിത്യം പത്തൊൻപതാം നൂററാണ്ടിൻെറ അവസാനത്തെ ആറു ദശാബ്ദങ്ങളുടെ നേട്ടമാണെന്ന

പറയണം. ആസ്സാമിലെ ക്രൈസ്തവസാഹിത്യത്തിന്റെ സംസ്ഥാപകന്മാരെന്ന നിലയിൽ ബ്രൗൺ, ബ്രോൺസൺ, നിധി ലേവി എന്നീ മൂന്നു പേരുകളാണ് സർവപ്രധാനമായി പൊന്തിനിൽക്കുന്നത്.''

എന്നാൽ യഥാർത്ഥമായ സാഹിത്യം ആവിർഭവിച്ചത് ഇരുപതാംശതാബ്ദത്തിന്റെ ആരംഭത്തിലാണ്. അതു് അക്കാലഘട്ടത്തിൽ കൽക്കത്തയിലെ കലാശാലകളിൽ പാശ്ചാത്യവിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന ചില ആസ്സാം യുവാക്കന്മാരുടെ പ്രയത്നംമൂലമായിരുന്നു. ചന്ദ്രകുമാർ അഗർവാല (1858—1938), ലക്ഷ്മീനാഥ ബെസ്ബറുവാ (1868—1938), ഹേംചന്ദ്ര ഗോസ്വാമി (1872—1928), പദ്മനാഥ് ഗോഹൈ ബറുവാ (1871—1946) എന്നീ സുഹൃത്തുക്കൾ കൽക്കത്തയിൽ പഠിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കെ, നാല്വരും ചേർന്ന് 1889-ൽ 'ജോനാകീ' (മിന്നാമിന്നുങ്ങ്) എന്നൊരു മാസിക തുടങ്ങി. ഈ മാസിക ഇംഗ്ലീഷിലെ കാല്പനികപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ചില പ്രത്യേക സ്വഭാവങ്ങളെ സ്വന്തം നാട്ടിലേക്ക് സംക്രമിപ്പിച്ചു. ആധുനിക ആസ്സാം സാഹിത്യത്തിൽ ഉണ്ടായ നവോത്ഥാനത്തിന്റെ കാരണമായി കരുതപ്പെടുന്ന ദേശീയബോധം ഈ സാഹിത്യകാരന്മാരുടെയും അവരുടെ മണ്ഡലത്തിൽ സഞ്ചരിച്ച മററു സാഹിത്യകാരന്മാരുടെയും കൃതികളിൽ ബഹുധാ പ്രകാശിതമായി; അവർ സരസങ്ങളായ ഭാവഗീതങ്ങൾ, പ്രചോദനപ്രദങ്ങളായ ദേശാഭിമാന കവനങ്ങൾ, ഊർജ്ജസ്വലങ്ങളായ വർണ്ണനാത്മക കവിതകൾ, അനേകം വിഷയങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചുള്ള—സാഹിത്യം, സമുദായം, മതം ഇവയെപ്പററിയെല്ലാമുള്ള—ഉപന്യാസങ്ങൾ, ചെറുകഥകൾ, നാടകങ്ങൾ, നോവലുകൾ എന്നിവ നിർമ്മിച്ചതിനു പുറമേ ചരിത്രഗവേഷണം, നാടോടിപ്പാട്ടുകളുടെയും കഥകളുടെയും സംഭരണം, തുടങ്ങിയ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഗാഢമായ താത്പര്യം പ്രദർശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

ആദിമ കാല്പനിക കവികൾ

ആംഗലസാഹിത്യത്തിൽനിന്നാണ് ഈ കവികൾക്കു മുഖ്യമായ പ്രചോദനം ലഭിച്ചത്. ഇവരെല്ലാം പ്രേമം, സൗന്ദര്യം എന്നിവയെ വിഷയമാക്കിയുള്ള ഭാവഗീതങ്ങളുടെ രചയിതാക്കളാണ്. ഈ കവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ലക്ഷ്മീനാഥ് ബെസ്ബറുവാ ആണ് സർവകുശലൻ. ഇദ്ദേഹം ഉത്തമനായ കവിയും മഹാനായ ഉപന്യാസകാരനും വിഖ്യാതനായ പത്രപ്രവർത്തകനുമായിരുന്നു. ഇദ്ദേഹത്തിൻെറ കവിത സകല പാരമ്പര്യശൃംഖലകളെയും ഭേദിച്ചു. ആസ്സാമിയാ സാഹിത്യത്തിന് ഈ കവി ഒരു നൂതനസ്വരം നൽകുക മാത്രമല്ല, നൂതനങ്ങളായ രൂപങ്ങളും വിശേഷിച്ചൊരു ശൈലിയും സമ്പാദിച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. പ്രേമഗീതങ്ങൾ, പ്രകൃതികവനങ്ങൾ, ആഖ്യാനകവിതകൾ, ഗ്രാമീണഗാനങ്ങൾ എന്നിവയാണ് ഇദ്ദേഹത്തിൻെറ സംഭാവനകൾ. 'അമോർ ജന്മഭൂമി', 'മോർദേശ', 'ആസ്സാം സംഗീത്', 'ബിൻ ബൈരാഗി' ഇത്യാദി ദേശാഭിമാനഗാനങ്ങളിലും കവിതകളിലും ആസ്സാംസംസ്കാരത്തിൻെറയും ചരിത്രത്തിൻെറയും പ്രശസ്തിയും മഹിമയും ഇദ്ദേഹം ഹാർദ്ദമായ അഭിമാനത്തോടും ആദരവോടും പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആസ്സാമിൻെറ ഭാവിപുരോഗതിയിൽ, രാഷ്ട്രീയവും ഭൗതികവും മാത്രമല്ല സൗന്ദര്യബോധത്തേയും സന്മാർഗ്ഗചര്യയേയും സംബന്ധിക്കുന്നതുമായ പുരോഗതിയിൽ, തനിക്കുള്ള നിസ്സീമമായ വിശ്വാസവും ഈ സാഹിത്യകാരൻ സ്വന്തം കൃതികളിലൂടെ പ്രഖ്യാപിച്ചു.

ദേശാഭിമാനകവിതകൾ രചിച്ച വേറൊരു കവിയാണ് കമലാകാന്തഭട്ടാചാര്യ. വിസ്മൃതിയിലും നിദ്രയിലും മുഴുകിയ ജനതയെ ഭൂതകാലസംസ്കാരത്തിൻെറ മഹിമ ഉദ്ബോധിപ്പിക്കുന്നതിൽ ഒതുങ്ങിനിന്നില്ല കമലാകാന്തൻെറ ദേശഭക്തി. നാട്ടിൽ ഒരു ജനായത്തഭരണം അവശ്യം വേണ്ടിയിരിക്കുന്നു എന്ന ബോധം ജനഹൃദയത്തിൽ മുദ്രണം ചെയ്യുക എന്നുള്ളതു വരെ അതു വ്യാപരിച്ചു. 'ചിന്താനല' (ജ്വലിക്കുന്ന

ചിന്ത), 'ചിന്താതരംഗ' എന്നിവയാണ് കമലാകാന്തന്റെ ഗണ്യമായ രണ്ടു കാവ്യസമാഹാരങ്ങൾ. കവിയുടെ ഹൃദയത്തെ അവഗാഢം സ്പർശിച്ചതു് രാഷ്ട്രത്തിന്റെ അസ്വാതന്ത്ര്യവും അതിനെ അനുഗമിച്ചുള്ള അനർത്ഥങ്ങളുമായിരുന്നു.

ചന്ദ്രകുമാർ അഗർവാല ഒട്ടവളരെ ലളിതകവിതകൾ എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. 'പ്രതിമാ', 'ബീൻ ബൈരാഗീ' എന്നീ കവിതാസമാഹാരങ്ങളിൽ ഇപ്പോൾ അവ ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. ആഗസ്റ്റ് കോംതേ എന്ന ഫ്രഞ്ചുദാർശനികന്റെയും, 'ലോകാരാധനം' എന്ന വൈഷ്ണവാദർശത്തിന്റെയും സ്വാധീനശക്തി ആ കവിതകളിൽ തെളിഞ്ഞുകാണാം. ആധ്യാത്മികാശയങ്ങൾ ഉദ്ഗാനം ചെയ്ത മററു രണ്ടു കവികൾ ദുർഗ്ഗേശ്വരശർമ്മ, നീല്മണി ഫൂകാൻ എന്നിവരത്രേ. ജീവനും ബ്രഹ്മവും ജീവാത്മാവിന്റെ ആത്മസാക്ഷാത്കാരത്തിനുള്ള അസ്വസ്ഥമായ അഭിവാഞ്ഛയും ഒക്കെയാണ് തത്ത്വജ്ഞകവിയായ ദുർഗ്ഗേശ്വരശർമ്മയുടെ മുഖ്യചിന്താവിഷയം. നീല്മണിഫൂകാന്റെ കവിതകളിൽ വികാരങ്ങളെക്കാൾ വിചാരങ്ങളാണ് കൂടുതൽ. 'മാനസീ' (ബുദ്ധിഗമ്യമായ സൗന്ദര്യം) എന്ന കൃതിയിൽ കവിയുടെ സൗന്ദര്യാസ്വാദനതൃഷ്ണ അഭിവ്യഞ്ജിക്കുന്നു. അതുപോലെതന്നെ 'സന്ധാനീ' (അന്വേഷണം) എന്ന കൃതി സത്യസൗന്ദര്യങ്ങളെ ലക്ഷ്യമാക്കിയുള്ള അനന്തമായ ഒരു അന്വേഷണവുമാണ്. ആഗസ്റ്റു വിപ്ലവത്തിൽ പങ്കെടുത്തു എന്നുള്ളതുകൊണ്ട് 1942-ൽ ഫൂകാൻ തടവിലടക്കപ്പെട്ടു. കാരാഗൃഹത്തിലെ സ്വന്തം അനുഭവങ്ങൾ അദ്ദേഹം 'ജിംജിരീ' (ശൃംഖലകൾ) എന്ന കൃതിയിൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഹിതേശ്വർ ബാർബറുവാ ആംഗലസാഹിത്യം ശരിക്കു പഠിച്ചിരുന്നു. അതുനിമിത്തം ഷേക്സ്പിയർ, വേഡ്സ്വർത്ത്, മിൽട്ടൺ എന്നീ കവികളുടെ പ്രേരണകൾ അദ്ദേഹത്തിൽ കാണാം. ബ്ളാങ്കുവേഴ്സ് (പ്രാസരഹിതമായ ഒരിനം ഛന്ദസ്സ്,) സോണററ് (ഗീതകം) വിലാപകാവ്യം എന്നീ പ്രസ്ഥാനങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചിട

ത്തോളം ആസ്സാമിയാസാഹിത്യം ഇദ്ദേഹത്തോടാണ് കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. മൈക്കൽ മധുസൂദന ദത്ത് നല്കിയ മാർഗ്ഗദർശനങ്ങൾക്കും അപ്പുറം കടന്ന്, ഷേക്സ്പീയരുടെ സാഹിത്യഭണ്ഡാരത്തിൽനിന്നും ഇദ്ദേഹം ബ്ളാങ്കുവേഴ്സിൻെറ മാതൃക സമ്പാദിച്ചു. ഇദ്ദേഹത്തിൻെറ കൃതികളിൽപ്പെട്ടവയാണ് 'കമതാപുർധ്വംസ' (1912,) 'യുദ്ധക്ഷേത്രത് ആഹോംരമണി' (പടക്കളത്തിലെ ആഹോംവനിത) എന്നീ ചരിത്രകാവ്യങ്ങൾ. രണ്ടിൻെറയും ഇതിവൃത്തം ആഹോംചരിത്രത്തിൽനിന്നെടുത്തതാണ്. രണ്ടിലും വീരരസം ഓളം തുളുമ്പുന്നു. ഹിതേശ്വർ ബാർബറുവാ മാതൃഭൂമിയോടുള്ള സ്നേഹത്തെ പുരസ്കരിച്ചെഴുതിയ ഊർജ്ജസ്വലങ്ങളായ ചില വരികൾ ആസ്സാംജനതയുടെ ഇടയിൽ ഏതാണ്ടു പഴഞ്ചൊല്ലുകളായിപ്പരിണമിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ആരുതാനങ്കം വെട്ടിയർപ്പിപ്പൂ ജീവൻ രണ-
ഭൂമിയിൽ സ്വന്തം മാതൃഭൂമിതൻ സ്വാതന്ത്ര്യാർത്ഥം,
അമ്മഹാഭാഗന്നനുഭൂതമാം പരാനന്ദം
മൃത്യുവിൻ ശേഷം; മൃത്യുവെന്നതുമവന്നോർത്താൽ,
ഭവബന്ധനമററ വിശ്രമം; സനാതനം
ജഗദംബ തൻ മടിത്തട്ടിലെപ്പൂർണ്ണാനന്ദം!
ആഗ്നിയോ മധുരമാം ചന്ദ്രിക; വെറും ചെളി-
മൺകിടക്കയോ മൃദുകോമളം സുമശയ്യ;
മെയ്യിനെത്തുളച്ചേറും ചാട്ടകുന്തങ്ങൾ,തന്മേൽ
പെയ്തിടും സുശീതളപുഷ്പവൃഷ്ടിയും മാത്രം!

ഇക്കാലത്തെ ഹൃദയഹാരിയായ വേറൊരു കവി അംബികാഗിരി റായ്ചൌധുരിയാണ്. കവി, ഗായകൻ, ഗാനരചയിതാവ്, പത്രപ്രവർത്തകൻ, രാഷ്ട്രീയ പ്രക്ഷോഭകൻ, ദേശാഭിമാനി എന്നീ നിലകളിലെല്ലാം ഇദ്ദേഹം ഖ്യാതി നേടിയിരിക്കുന്നു. ഇദ്ദേഹം ചെറുപ്പകാലത്ത് സുകുമാരങ്ങളായ പ്രേമഗീതങ്ങൾ രചിച്ചുവന്നു. ഇദ്ദേഹത്തിൻെറ 'തുമി' (താങ്കൾ) എന്ന പ്രതിരൂപാത്മകകാവ്യം ആദ്യം 1915-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു. ദൂതപ്രവാഹ

മുള്ള ദശമാത്രകപാദങ്ങളിൽ നിബദ്ധമായ പ്രസ്തുതകൃതി നിസ്തുലമായ സാരള്യവും ആരോഹണാവരോഹണമാധുര്യവും ലളിതഗാനസൗഭാഗ്യവും തിരളുന്ന ഒരു കാവ്യമാണ്. കവിയുടെ സുന്ദരവും അതീന്ദ്രിയവുമായ കല്പനാചിത്രങ്ങളാണ് 'തുമി'യുടെ ഉള്ളടക്കം. എന്നാൽ അനന്തരകാലത്ത് ഇക്കലാകാരന് സ്വാതന്ത്ര്യപ്രസ്ഥാനവുമായുണ്ടായ ഉററബന്ധംകൊണ്ടും, അക്കാരണത്താൽ അനുഭവിക്കേണ്ടി വന്ന കാരാഗൃഹവാസംകൊണ്ടും, ജീവിതത്തെക്കുറിച്ചും കവിതയെക്കുറിച്ചും ഉള്ള സ്വന്തം വീക്ഷണഗതി സാരമായി മാറി. ആവേശം കൊള്ളിക്കുന്ന രാഷ്ട്രീയ കവിതകളാണ് അധികവും ഇന്ന് ഇദ്ദേഹം രചിക്കാറുള്ളത്.

ആധുനികകാലഘട്ടത്തിലെ അതിപ്രമുഖനായ ഒരു കവി, രഘുനാഥ് ചൌധുരിയാണ്. അദ്ദേഹം 'ബിഹഗീകവി' (പക്ഷികളുടെ കവി) എന്ന പേരിൽ പൊതുവേ അറിയപ്പെടുന്നു. പക്ഷികളോടും പുഷ്പങ്ങളോടും ആ കവിക്കുള്ള പക്ഷപാതം അദ്ദേഹത്തിൻെറ പ്രഥമകവിതാസമാഹാരമായ 'സാദരീ' (പ്രിയ) തന്നെ വ്യക്തമാക്കുന്നുണ്ട്. ഇതിനെത്തുടർന്ന് 'കെതെകീ' (ബുൾബുൾ എന്ന പക്ഷി) എന്നും 'ദഹീകടരാ' (ഒരു തരം പക്ഷി) എന്നും മററു രണ്ടു ദീർഘകാവ്യങ്ങൾ വെവ്വേറേ പ്രസിദ്ധീകൃതങ്ങളായി. ഈ രണ്ടു കാവ്യങ്ങളുടെയും രചനയിൽ 'വിഹഗപ്രമേയം' കവിയുടെ മനസ്സിൽ സുപ്രതിഷ്ഠിതമായിരുന്നു. ബുൾബുൾപക്ഷിയുടെ ആഗമനത്തിൽ ഭൂലോകത്തിന് ഒരു പുതുജന്മം ഉണ്ടാകുന്നു എന്നാണ് 'കെതെകീ'യിലെ ആന്തരമായ ആശയം. ആ കവിതയിലെ സംഗീതം ഏതോ "അമൃത്താഹ്ലാദം" ആണ്; മനുഷ്യന് അജ്ഞാതവും ആനന്ദകാരിയുമായ ഒരു സമ്പൂർണ്ണസ്വരസമ്മേളനം. കവി ആ വിഷയം ഇവിടെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതു് സ്വന്തം ഹൃദയത്തെ വശീകരിച്ച പ്രകൃതിസൗന്ദര്യം വർണ്ണിക്കുവാനാണ്. ആ വർണ്ണനകളിൽ കാളിദാസകൃതികൾ ഗണ്യമായ പ്രേരണം ചെലുത്തിയിരുന്നതാനും.

യതീന്ദ്രനാഥ ദുവാരാ* യുടെ കൃതികളിൽ അധാർമ്മികമായ നൈരാശ്യത്തിൽനിന്നു് ഉടലെടുത്ത ഭാവനാപരമായ അസ്വാസ്ഥ്യം പരിപൂർണ്ണമായി തെളിഞ്ഞു കാണുന്നു. ഇദ്ദേഹത്തിൻെറ കൃതികൾ സ്വന്തം വികാരങ്ങളുടെയും, പരസ്പരവിരുദ്ധങ്ങളായ മനോഭാവങ്ങളുടെയും, ചഞ്ചലപ്രേമത്തിൻെറയും, അഭിരുചിയെ ആസ്വദമാക്കിയുള്ള നൈരാശ്യത്തിൻെറയും രേഖാപ്രമാണങ്ങളാണു്. ആസ്സാം കവിതയ്ക്കു് ഇദ്ദേഹം ശബ്ദസംബന്ധവും ഛന്ദസ്സംബന്ധവുമായ ഒരു വമ്പിച്ച സമ്പത്തും പ്രകൃതിവിഷയകമായിട്ടുള്ള ധാരാളം നൂതനകല്പനകളും സംഭാവന ചെയ്തു. ഇദ്ദേഹത്തിൻെറ കല്പനകളിലേറിയകൂറും പുഴ, വഞ്ചി, വഞ്ചിക്കാരൻ, എന്നിവയെ പരാമർശിക്കുന്നവയാണു്. ഖയ്യാമിൻെറ റൂബായിയാത്ത് എന്ന കാവ്യത്തിനുണ്ടായ മനോഹരവും ലളിതകോമളവുമായ 'അമർതീർത്ഥ' (1926) എന്ന ഭാഷാനുവാദമാണു് യതീന്ദ്രനാഥൻെറ ആദിമകൃതികളിൽ ഒന്നു്. ഗദ്യകവിതാനിർമ്മിതികൊണ്ടും ദുവാരാ വിഖ്യാതനായിരുന്നു. ആസ്സാം ഭാഷയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഗദ്യകവിതയിൽ വിജയം വരിച്ച ഏകവ്യക്തി ഈ കവിയാണെന്നു് പറയാവുന്നതാണു്.

രത്നകാന്ത ബർ കാകതിയുടെ കവിതകളിൽ ലൌകികപ്രേമത്തിൻെറ സരളഭാവങ്ങൾക്കു് അത്യന്തം വശ്യവും ശ്രുതിമധുരവുമായ ആവിഷ്കരണം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ടാഗോർക്കൃതിയുടെ അനുശീലനം രത്നകാന്തനു് ഒട്ടൊക്കെ പ്രയോജനകരമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടാവണം; മുഖ്യമായും ഛന്ദസ്സിൻെറ മണ്ഡലത്തിൽ. എന്നാൽ ദേവകാന്തബറുവായാണു് ആസ്സാമിയാകവിതയിൽ ഛന്ദസ്സിൻെറ രംഗത്തിൽ അദ്ഭുതം സൃഷ്ടിച്ചതു്. അദ്ദേഹം റോബർട്ടു്

---

* ഇദ്ദേഹത്തിൻെറ "വനഫൂൽ" എന്ന കൃതി, ഇന്ത്യൻ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനു ശേഷം പ്രസിദ്ധീകൃതമായിട്ടുള്ള സർവോത്തരമായ ആസ്സാമീയാ സാഹിത്യഗ്രന്ഥമെന്ന നിലയിൽ കേന്ദ്രസാഹിത്യഅക്കാദമിയിൽനിന്നും സമ്മാനം നേടിയിട്ടുണ്ടു് —എഡിററർ.

ബ്രൌണിംഗ് ചെയ്തിരുന്നതുപോലെ പ്രേമഗീതങ്ങൾ നാടകീയസ്വഗതങ്ങളുടെ കരുവിൽ വാർത്തെടുക്കുന്നു.

ദിംബേശ്വർ നിയോഗും ബിനന്ദചന്ദ്ര ബറുവായും ഊർജ്ജസ്വലങ്ങളായ വളരെയേറെ ദേശാഭിമാനകവിതകൾ തുടരെത്തുടരെ രചിച്ചു. ആസ്സാമിന്റെ അഭേദ്യമായ വർത്തമാനകാലത്തിൽനിന്ന് ഭിന്നവും മഹിമയുററതുമായ ഭൂതകാലത്തെ വീണ്ടും പൊക്കിയെടുത്തുകൊണ്ടുവരുന്നെങ്കിൽ അതു് ഇന്നേക്കും നാളേക്കും വേണ്ടുന്ന ധൈര്യവും പ്രചോദനവും പ്രകാശവും അവിടെനിന്നും കണ്ടെത്തുവാൻ വേണ്ടി മാത്രമാണ്. അതീതകാലത്തിന്റെ ഉദാരചരിതരായ പുത്രന്മാരെയും പുത്രിമാരെയും അവർ അനുസ്മരിക്കുന്നു. ആ മഹതീമഹാന്മാരുടെ നിദർശനങ്ങൾക്കനുസരിച്ചും അവയെ അതിശയിച്ചും ജീവിക്കുവാനും വിദേശാധിപത്യത്തിന്റെയും ദുരിതത്തിന്റെയും ശൃംഖലകളെ ഛിന്നഭിന്നമാക്കിത്തള്ളുവാനും ജീവിതത്തിന്റെ സകലമേഖലകളിലും പുരോഗതിയും ഐശ്വര്യവും നേടിയ ഒരു ആസ്സാമിനെ കെട്ടിപ്പടുക്കുവാനും അവർ ഉദിച്ചുവരുന്ന തലമുറയെ ഉദ്ബോധിപ്പിക്കയും ചെയ്യുന്നു. ഭാഷ, സാഹിത്യം, സംസ്കാരം സാമ്പദികവ്യവസ്ഥിതി—എന്നു വേണ്ട എവിടെയും വേണ്ടിയിരുന്നു, ഒരു പുനരുജ്ജീവനം. ഊഷ്മളതരവും ദേശാഭിമാനോജ്ജ്വലവുമായ കവിതപ്രസന്നലാൽ ചൌധുരിയുടെ കൃതികളിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു.

ഈ ശതകാർദ്ധത്തിൽ അനേകം മഹിളകൾ സാഹിത്യരചനയ്ക്കു തൂലികയെടുത്തു. ഇക്കൂട്ടത്തിൽ നളിനീബാലാദേവിയാണ് അത്യന്തം പ്രതിഭാശാലിനി. യോഗാത്മകകവയിത്രിയായ നളിനീബാലയിൽ അവർണ്ണനീയമായ ഒരു അസ്വസ്ഥത, നിർവചനാതീതമായ ഏതോ ഒന്നിനു വേണ്ടിയുള്ള ഒരു അഭിവാഞ്ഛ, കുടികൊള്ളുന്നു. ഇതേ കേന്ദ്രപ്രമേയം തന്നെയാണ് അവരുടെ 'സന്ധ്യാർസൂർ' (സന്ധ്യാസംഗീതം), 'സപോനർസൂർ' (സ്വപ്നലോക സംഗീതം), 'പരശ്മണി' (ആപത്തും മാറും ഒഴിവാക്കാൻ കെട്ടുന്ന 'രക്ഷ') എന്നീ കവിതാസമാഹാരങ്ങൾക്കു മൂന്നിനും ഉയിർ കൊടുക്കുന്നതു്. അവരുടെ

സകലകവിതകളിലും ക്ലേശംകൊണ്ടും വേദനകൊണ്ടും നുറുങ്ങിയ ഒരു ഹൃദയത്തിന്റെ ഉത്കടവികാരം ഓളം തുളുമ്പുന്നു. ധർമ്മേശ്വരീദേവി ബറുവാനിയത്രേ വിശ്രുതയായ മറ്റൊരു ഭക്തകവയിത്രി. 'ഫൂലർ സരയീ' (പൂക്കുട), 'പ്രാണർ പരശ്' (ആത്മാവിന്റെ സ്പർശനം), എന്നിങ്ങനെ രണ്ടു കാവ്യസമാഹാരങ്ങൾ അവർ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. വിശ്വദേവതാവാദത്തിലും ജീവാത്മാവ് പരമാത്മാവിൽ വിലയം പ്രാപിക്കുവാൻ അഭിവാഞ്ഛിക്കുന്നു എന്ന സിദ്ധാന്തത്തിലും അവക്കുള്ള തീവ്രമായ വിശ്വാസത്തിന്റെ പ്രകാശനങ്ങളാണ് അവ രണ്ടും. ഗദ്യത്തിലും പദ്യത്തിലും ഇന്നു സാഹിത്യരചന നടത്തുന്ന യുവലേഖികകളിൽ സുപ്രഭാ ഗോസ്വാമി, പ്രീതി ബറുവാ, ലക്ഷ്മീഹിരാദാസ്, ശുചിബ്രതാ റായ് ചൌധുരി എന്നിവർ പ്രത്യേകം പ്രസ്താവയോഗ്യകളാണ്.

യുദ്ധാനന്തരകവിത

ഇക്കഴിഞ്ഞ ലോകമഹായുദ്ധംവരെ ആസ്സാം കവിതയിലെ മുഖ്യമായ പ്രതിപാദ്യങ്ങൾ ദൈവികവും മാനുഷികവുമായ പ്രേമവും പ്രകൃതിയും ദേശഭക്തിയും ഒക്കെയായിരുന്നു. അതിനുശേഷം ഞങ്ങളുടെ കവികൾ, പ്രത്യേകിച്ചും യുവകവികൾ, സോഷ്യലിസ്റ്റു സിദ്ധാന്തത്തോടും മാർക്സിയൻ തത്ത്വസംഹിതകളോടും അധികമധികം പരിചയം സമ്പാദിക്കയുണ്ടായി. ജീവിതം ലളിതവും, തട്ടും തടവും കൂടാതെ പുരോഗമിക്കുന്നതുമാണെന്നല്ല; പിന്നെയോ, സങ്കീർണ്ണവും പരസ്പരവിരുദ്ധങ്ങളായ പ്രശ്നങ്ങളാൽ വ്യാമിശ്രവുമാണെന്നത്രേ അവരുടെ അഭിപ്രായം. തന്മൂലം സ്വാഭാവികമായും പൊരുത്തക്കേടുകളെക്കുറിച്ച് അവരുടെ കവിത പ്രതിപാദിക്കുന്നു. ജീവിതത്തിന്റെ നാനാമുഖങ്ങളെ അതിന്റെ നർമ്മഭാവത്തിലും വൈരുദ്ധ്യത്തിലും അവരുടെ ഗൗരവാവഹങ്ങളായ കവനങ്ങളിൽപ്പോലും പരസ്പരാനുരഞ്ജകമാംവണ്ണം ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ പുരോഗമനസാഹിത്യകാരന്മാർ പുതിയ ആവശ്യകതകൾ നിറവേറ്റുവാൻവേണ്ടി യൂറോപ്പിലെ

പ്രതീകവാദികളുടെ സിദ്ധാന്തങ്ങളെയും സങ്കേതങ്ങളെയും പൂർവ്വാധികം ആശ്രയിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കയാണ്. യുവകവികളിൽ ചിലരിൽ ടി. എസ്സ്. എലിയട്ടും ആധുനിക വംഗകവികളായ ബുദ്ധദേവബോസും ജീവാനന്ദദാസും അമിയചക്രവർത്തിയും മററും സ്വാധീനത ചെലുത്തുന്നുണ്ട്. അതിനു കാരണവും ഇല്ലാതില്ല—വിശേഷിച്ചും വംഗകവികളുടെ സ്വാധീനതയ്ക്ക്. ഈ ആസ്സാം സാഹിത്യകാരന്മാരിൽ പലരും ഒന്നുകിൽ തങ്ങളുടെ സർവകലാശാലാവിദ്യാഭ്യാസം കൽക്കത്തയിൽ നിർവഹിച്ചവരാണ്; അല്ലെങ്കിൽ, ഗാഢമായ സഹാനുഭൂതിയോടുകൂടി വംഗസാഹിത്യം പഠിച്ചവരാണ്. മുതലാളിവർഗ്ഗം നടത്തുന്ന ചൂഷണത്തെയും വർഗ്ഗസമരത്തെയും സാമൂഹികവ്യവസ്ഥിതിയിൽ ഉടനടി വരുത്തേണ്ട പരിവർത്തനങ്ങളെയും സാഹിത്യനിബന്ധങ്ങളിൽ ഇവർ പരാമർശിക്കുന്നു. ഒരു നൂതനവ്യവസ്ഥിതിയിൽ ഉദയം ചെയ്യുന്ന സങ്കീർണ്ണങ്ങളായ ലൈംഗികപ്രശ്നങ്ങളെയും ഉപബോധമനസ്സിൻെറ നൂലാമാലകളെയും ഒരുതരം വിചിത്രശൈലിയിലും അപൂർവ്വഭാഷയിലും പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നു. അതിനും പുറമേ പുതുമയുള്ള ഇത്തരം പദാവലിക്കുവേണ്ടി ഭൗതികശാസ്ത്രത്തെയും മനോവിജ്ഞാനീയത്തെയും സമാശ്രയിച്ച് ഒട്ടുവളരെ പ്രയോഗവിശേഷങ്ങൾ കണ്ടെടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അതിനാൽ ഈ പുതിയതരം കവിതയുടെ ഉള്ളടക്കം മാത്രമല്ല, രൂപശില്പവും തികച്ചും നൂതനമാണ്. ഈ കവികൾ ഇന്നേവരെ നിലവിലിരുന്ന രൂപത്തെയും സങ്കേതത്തെയും പരിത്യജിക്കുക പോലും ചെയ്തു. അനിയതച്ഛന്ദസ്സും അതുപോലെതന്നെ കാവ്യരൂപത്തെ സംബന്ധിച്ച മററു സ്വതന്ത്രവ്യതിയാനങ്ങളും അവർ സ്വീകരിച്ചു. അവരുടെ കല്പനാചിത്രങ്ങൾക്കു പുതുമയുണ്ട്. പഴയ കല്പനാചിത്രങ്ങൾ വല്ലേടത്തും പ്രയോഗിച്ചെന്നുവരാം. എങ്കിൽ, അവയെ അവിടെ ഒരു അസാധാരണരീതിയിൽ വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടുമുണ്ടാവും.

ആധുനികസാഹിത്യകാരന്മാരിൽ ഈ പ്രതിരൂപാത്മകപ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ ഉദ്ഘാടകൻ എന്ന ബഹുമതി

അർഹിക്കുന്നതു ഹേം ബറുവാ ആണെന്നു് പറയാം. അദ്ദേഹത്തിൻെറ കല്പനകൾ നൂതനങ്ങളാണു്; നിന്ദാസ്തുതിപരമായ വ്യതിരേകങ്ങൾ അവയിൽ കലന്നിട്ടുമുണ്ടാവും. പ്രതിപാദനരീതിയാണെങ്കിൽ, പൂർവ്വാപരബന്ധരഹിതവും അസാധാരണവുമാണു്. പ്രസ്തുത പ്രസ്ഥാനത്തിൽ നവകാന്ത ബറുവായും പരീക്ഷണങ്ങൾ നടത്തിയിട്ടുണ്ടു്. നാടോടിശ്ശൈലിയുടെയും കക്കശമായ സംസ്കൃതശബ്ദങ്ങളുടെയും നൂതനകാവ്യസങ്കേതങ്ങളുടെയും വിചിത്രമിശ്രണമായ ഒരു തരം ഭാഷയിൽ അദ്ദേഹം രചിച്ച 'ഹേ അരണ്യ ഹേ മഹാനഗർ' എന്ന കൃതി സങ്കീർണ്ണങ്ങളായ കല്പനാചിത്രങ്ങൾ ഒന്നിനുതൊട്ടൊന്നായി വിന്യസിച്ചു് സംഗ്രഥിച്ചിട്ടുള്ളതാണു്. നവകാന്തബറുവായും മഹേന്ദ്രബോരായും പൊതുവേ സ്വീകരിച്ച ഒരു കവനോപായമുണ്ടു്—ഇംഗ്ലീഷിൽനിന്നും സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നും ആസ്സാമീസ് സാഹിത്യത്തിൽനിന്നും ഉള്ള ഉദ്ധാരണങ്ങൾ കവിതകളിൽ ഉൾക്കൊള്ളിക്കുക. ഈ ഉദ്ധാരണങ്ങൾ മിക്കപ്പോഴും തനി സാധാരണങ്ങളായിരിക്കും; അല്ലെങ്കിൽ പ്രഭവസ്ഥാനം അറിയാനോ അഭ്യൂഹിക്കുവാനൊ കഴിയാത്തവ ആയിരിക്കും. സാധാരണമായി ഇത്തരം ഉദ്ധാരണങ്ങളുടെ ഭാഷ്യങ്ങളായിരിക്കും അവയെത്തുടന്നുവരുന്ന ഏതാനും വരികൾ.

ഈ പുതുകവിതയുടെ വികാസത്തിനു് പത്രപ്രവർത്തനം അത്യന്തം സഹായിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതു് പരിഗണനീയമാണു്: മിക്കവാറും എല്ലാ യുവസാഹിത്യകാരന്മാരും ഒരേ കുടുംബത്തിലെ അംഗങ്ങളെപ്പോലെ ചുററിപ്പററിക്കൂടുന്ന 'രാംധനു' (മഴവില്ലു്) എന്ന മാസികവഴിക്കു് ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന പുരോഗതി വിശേഷിച്ചും. ഈ യുവകവികളിൽ ഒട്ടുമിക്കപേരും സാഹിത്യത്തെ അഭിവീക്ഷിക്കുന്നതു് രാഷ്ട്രീയവും സാമൂഹികവുമായ പ്രശ്നങ്ങൾ ചർച്ചചെയ്യുന്നതിനും അരാജകവും ക്രമരഹിതവുമായ രീതിയിൽ പ്രചാരണം നിർവ്വഹിക്കുന്നതിനും വേണ്ടിയുള്ള ഒരു ഉപാധിയായിട്ടാണു്. അതുനിമിത്തം അവരുടെ പദ്യങ്ങൾ പത്രസാഹിത്യത്തെക്കാൾ ഉയന്ന ഒരു നിലവാരം

പ്രായേണ പുലർത്തുന്നില്ല. പഴയ കവികൾ കവിതയെ ഴുത്ത് ഏതാണ്ടു നിർത്തിയിരിക്കുകയാണ്; യുവകവികൾ പരീക്ഷണങ്ങൾക്കുള്ള ഘട്ടത്തെ ഇനിയും അതിക്രമിച്ചിട്ടുമില്ല—ഇതാണ് ഇന്നത്തെ ആസ്സാം പദ്യസാഹിത്യത്തിലെ അതീവശോചനീയമായ അവസ്ഥ. ശരിയായ അർത്ഥത്തിലുള്ള നൂതനകവിത ഇനിമേൽ ഉണ്ടാകേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

നാടകം

നാടകത്തെയും അതുപോലെതന്നെ നാടകവേദിയെയും സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം സമ്പന്നമായ ഒരു പാരമ്പര്യം ആസ്സാം സാഹിത്യത്തിനുണ്ട്. മദ്ധ്യയുഗത്തിലെ 'അങ്കിയാനാട്' (ഒരിനംനാടകീയരചന) ഇന്നും ഞങ്ങളുടെ ഗ്രാമങ്ങളിൽ ആളുകൾക്കെല്ലാം വളരെ താത്പര്യമുള്ള ഒരു വിനോദകലയായി പ്രാബല്യത്തിലിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഇന്ന് അർത്ഥമാക്കുന്ന തരത്തിലുള്ള നാടകം പാശ്ചാത്യദേശത്തുനിന്നുമുള്ള ഇറക്കുമതിയാണ്. ഗുണാഭിരാമ്ബറുവാ, ഹേമ്ചന്ദ്ബറുവാ, രുദ്രരാമ്ബർദ്ദലായ് എന്നിവരത്രേ ആസ്സാമിയാസാഹിത്യത്തിൽ പാശ്ചാത്യരീതിയിലുള്ള നാടകങ്ങളുടെ ഉപജ്ഞാതാക്കൾ. എങ്കിലും ഈ കലാരൂപത്തിന് ആദ്യമായി മിഴിവു നല്കിയതു് ലക്ഷ്മീനാഥ് ബെസ്ബറുവായുടെയും പദ്മാനാഥ് ഗോഹൈബറുവായുടെയും തൂലികകളാണ്. ബസ്ബറുവായുടെ നാടകങ്ങളിൽ ദേശാഭിമാനവികാരം സർവ്വപ്രധാനമായിത്തീർന്നു. 'ചക്രധ്വജസിംഹ' എന്ന നാടകത്തിൽ അദ്ദേഹം ആസ്സാം ചരിത്രത്തിലെ ഒരു സമുജ്ജ്വലമായ അദ്ധ്യായം ചിത്രണം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ആഹോംരാജാവായ ചക്രധ്വജസിംഹന്റെ രാജ്യഭരണത്തെ (1663—1669) അധികരിച്ചുള്ളതാണ് ഇതിവൃത്തം. മുഹമ്മദീയരുടെ തുടർച്ചയായുള്ള ആക്രമണത്തെ ലസിത്ബർ ഫൂകാൻ എന്ന സേനാനിയുടെ ശക്തമായ നേതൃത്വത്തിൽ നിരോധിച്ചതും ആക്രമണകാരികളെ നിശ്ശേഷം പരാജയപ്പെടുത്തിയതും ഈ രാജാവിന്റെ ഭരണകാലത്തായിരുന്നു. 'ബേലിമാർ'

(സൂര്യാസ്തമയം)എന്ന നാടകത്തിലെ പ്രതിപാദ്യം ബർമ്മാക്കാരുടെ ആസ്സാം ആക്രമണം (1816) ആണ്. ആ നാടകം അക്കാലത്തെ സംഭവപരമ്പരകളെ ചിത്രീകരിക്കുന്നതിനു പുറമേ, ആസ്സാം രാജ്യത്തിൻെറ സ്വാതന്ത്ര്യഭംഗത്തിനു് വഴിതെളിച്ച ആഹോംരാജകൊട്ടാരത്തിലെ സാക്ഷാൽ അധഃപതനോന്മുഖമായ അന്തരീക്ഷത്തെ സമാവിഷ്കരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. 'ജയ്മതി' എന്ന ചരിത്രപരമായ മറെറാരു നാടകത്തിലും ചരിത്രവസ്തുതകൾ ചിത്രീകരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു മാത്രമല്ല, ഡാലിമീ എന്ന സുശീലയായ ഒരു നാഗകന്യകയുടെ സ്വഭാവചിത്രത്തിനു ചുററും കാല്പനികമായ അദ്ഭുതരസപരിവേഷം നെയ്തിണക്കിയിട്ടുമുണ്ട്. ലക്ഷ്മീനാഥൻെറ പ്രഹസനങ്ങൾ പരിഹാസങ്ങളും ആഹ്ളാദത്തിൻെറ പൊട്ടിച്ചിരികളും നിറഞ്ഞു തുളുമ്പുന്നവയാണ്.

പദ്മാനാഥ് ഗോഹൈബറുവായാണ് ഞങ്ങളുടെ ഗദ്യകാരന്മാരുടെയും പദ്യകാരന്മാരുടെയും പന്തിയിലെ അതിപ്രഗല്ഭന്മാരിൽ ഒരാൾ. ചരിത്രപരവും പുരാണസംബന്ധവുമായ വിഷയങ്ങളെ അധികരിച്ച് അദ്ദേഹം ഏതാനും നാടകങ്ങളും മൂന്നു പ്രഹസനങ്ങളും രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ 'ജയ്മതി' (1900), 'ഗദാധർ' (1907), 'സാധനീ' (1911), 'ലസിത്ഫൂകാൻ' (1915) എന്നീ നാലു നാടകങ്ങളും ആഹോം ചരിത്രത്തെ ആധാരമാക്കിയുള്ളവയാണ്. ഈ നാടകങ്ങളുടെ ഇതിവൃത്തവികസനത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം നാടകകത്താവ് മിതവ്യയത്തിൽ നന്നേ കുറച്ചുമാത്രമേ ശ്രദ്ധ പതിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളൂ. ഒരു നവീനവീക്ഷണഗതിയോ ആദർശദീപ്തിയോ അഭിവ്യഞ്ജിപ്പിച്ചിട്ടുമില്ല. അതിഭാവുകത്വം, ഭൂതപ്രേതാദികളായ അമാനുഷവസ്തുക്കളുടെ അനാവശ്യകമായ വർണ്ണനം, പ്രകൃതിയോടുള്ള പ്രേമം, പ്രയോജനരഹിതമായ സംഭാഷണം, അസമഞ്ജസങ്ങളായ ഹാസ്യരംഗങ്ങൾ എന്നിവ ഈ ചരിത്രനാടകങ്ങളിലെ ഇതിവൃത്തങ്ങളുടെ നൈസർഗ്ഗിക വികാസത്തിനു് ഏറെക്കുറെ ബാധകമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ഏതായാലും ഗോഹൈബറുവാ

സാമാന്യജനങ്ങളെയും ഗ്രാമീണദൃശ്യങ്ങളെയും ചിത്രീകരിക്കുന്നതിൽ തനിക്കുള്ള വലിയപാടവം പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇക്കാര്യത്തിൽ അദ്ദേഹം തൻെറ 'ഗാംവ്ബൂഢാ' (ഗ്രാമത്തലവൻ) എന്ന കൃതിയിൽ അന്യാദൃശത്വം നേടിയിട്ടുണ്ടുതാനും. ഇതു് ഒരു പ്രഹസനമാണ്. പത്തൊൻപതാം ശതകത്തിൻെറ അന്തിമദശകത്തിലെ ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണത്തിൻെറ ഒരു യഥാതഥചിത്രം ഇതു് ആവിഷ്കരിക്കുന്നു. ദീനബന്ധുമിത്രൻെറ 'നില്ദർപ്പൺ' എന്ന ബംഗാളി നാടകത്തെപ്പോലെ ഈ പ്രഹസനവും സോദ്ദേശ്യമായി രചിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. ഈ ശതാബ്ദത്തിൻെറ പ്രാരംഭഘട്ടത്തിലെ ആസ്സാമിയാനാട്യസാഹിത്യത്തിനു് അത്യന്തം ഗണനീയമായ ഒരു സംഭാവനയാണ് ഈ കൃതി. പ്രതിപാദ്യം ഒരു ഗ്രാമത്തലവൻെറ ദുരിതജീവിതമാണ്. ആ ഗ്രാമത്തലവൻെറ ജോലി വളരെ ദുർഭരവും ഉത്തരവാദിത്വപൂർണ്ണവും അതേസമയം വേതനരഹിതവുമായിരുന്നു. ഔദ്യോഗികകാര്യങ്ങളിൽമാത്രം അയാൾ ദത്തശ്രദ്ധനായിരുന്നതുകൊണ്ടു് മററു സ്വന്തം കാര്യങ്ങളെല്ലാം തകർച്ചയുടെ വക്കിലെത്തി. അയാൾക്കു യാതൊരു പ്രതിഫലവും ലഭിച്ചില്ലെന്നു മാത്രമല്ല, പരിശോധകന്മാരിൽപ്പെട്ട വലുതും ചെറുതുമായ സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരിൽ നിന്നുള്ള അവമതിയും തിരസ്കാരവും വാസ്തവത്തിൽ സഹിക്കേണ്ടിവരികയും ചെയ്തു.

വിഖ്യാതനായ മറെറാരു നാടകകർത്താവാണ് ചന്ദ്രധർബറുവാ. അദ്ദേഹത്തിൻെറ 'മേഘനാദ് വധ്'(1904) 'തിലോത്തമാസംഭവ' എന്നീ പുരാണസംബന്ധമായ നാടകങ്ങൾ രണ്ടും ബ്ളാങ്കുവേഴ്സിൽ രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവയാണ്. ഇന്ദ്രജിത്തിൻെറ വധമാണ് ഒന്നാമത്തെ കഥാവസ്തു. തിലോത്തമയെ കൈക്കലാക്കുവാനുള്ള മാത്സര്യത്തിൽ സുന്ദോപസുന്ദന്മാർ അന്യോന്യം കൊന്നൊടുക്കുന്നതാണ് രണ്ടാമത്തേതിലേതു്. ഇതിവൃത്തത്തിൻെറ വികസനത്തിലും പാത്രങ്ങളുടെ സ്വഭാവം ചിത്രീകരിക്കുന്നതിലും മൈക്കൽ മധുസൂദനദത്ത് ചെലുത്തിയ സ്വാധീനത ഈ രണ്ടു നാടകങ്ങളിലും വ്യക്തമായിക്കാണാം.

'ഭാഗ്യപരീക്ഷാ' എന്ന പ്രഹസനത്തിൽ ഭാഗ്യത്തിൻെറയും സമ്പത്തുകളുടെയും ആപേക്ഷികപ്രാഭവത്തെ സംബന്ധിച്ച് ഒരു നിർണ്ണയം ചെയ്യുവാൻ ചന്ദ്രധർബറുവാ വിനോദപൂർവ്വമായ ഒരു ശ്രമം നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഈ പ്രഹസനത്തിൽ അദ്ദേഹം ഗ്രാമീണജീവിതത്തിലെ വിവിധ രംഗങ്ങളെ സമുചിതപശ്ചാത്തലങ്ങളിലും സാധാരണ ജനങ്ങളുടെ വ്യവഹാരഭാഷയിലും ചിത്രണം ചെയ്തു ഫലിപ്പിക്കുന്നതിനു തനിക്കുള്ള പാടവപ്രകർഷം പ്രകാശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇക്കാലഘട്ടത്തിലെ ഒട്ടുവളരെ നാടകമെഴുത്തുകാരും ഗൗരവപൂർണ്ണങ്ങളായ നാടകങ്ങളിലെക്കാൾ പ്രഹസനങ്ങളിലാണ് കൂടുതൽ വിജയിച്ചിട്ടുള്ളതെന്ന വസ്തുതയും ശ്രദ്ധേയമാണ്. ഈ പ്രഹസനങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ മിത്രദേവ മഹന്തയുടെ 'ബിയാ ബിപര്യയ' 'കുകുരീകനാർ അറ്മംഗലാ' എന്നീ കൃതികൾ വിനോദാത്മകമായ കഥാവസ്തുകൊണ്ടും രസകരമായ സംഭാഷണം കൊണ്ടും ഹാസ്യമയമായ രംഗങ്ങൾകൊണ്ടും ഗണ്യമാംവണ്ണം വിജയം സമ്പാദിച്ചു.

സ്വാതന്ത്ര്യത്തെച്ചൊല്ലി നടന്ന അഖിലേന്ത്യാവ്യാപകമായദേശീയപ്രക്ഷോഭണത്തിൻെറ കാലത്ത് ധാരാളം ചരിത്രനാടകങ്ങൾ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. ആസ്സാം ചരിത്രത്തിലെ രസകരങ്ങളായ സംഭവങ്ങൾ ഈ നാടകങ്ങൾക്ക് ക്ഷണപ്രാപ്യങ്ങളും സമ്പന്നങ്ങളുമായ ഇതിവൃത്ത സാമഗ്രികളുടെ കലവറകളായിപ്പരിണമിച്ചു. നകുല് ചന്ദ്രഭൂയാഞ്ചിൻെറ 'ബദൻ ബർഫൂകാൻ', പ്രസന്ന ലാൽ ചൗധുരിയുടെ 'നീലാംബർ', ശൈലധർ രാജ് ഖോവായുടെ 'സ്വർഗ്ഗദേവപ്രതാപ്സിംഗ്', ദൈബചന്ദ്ര താലുക്ദാരുടെ 'ഭാസ്കർവർമ്മൻ' എന്നിവ ഈ ശതകത്തിൻെറ പ്രാരംഭകാലങ്ങളിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള ഉത്തേജകങ്ങളായ ചരിത്രനാടകങ്ങളിൽ ഏതാനുമാണ്. 'ഭാസ്കർവർമ്മൻ' എന്ന നാടകത്തിൽ യഥാർത്ഥത്തിൽ സുധീരനും പണ്ഡിതനുമായ ഒരു ഉദാത്തകഥാപാത്രത്തെ അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ചരിത്രപശ്ചാത്തലത്തെ വ്യക്തവും സജീവവും ആക്കിയിട്ടുമുണ്ട്. പുരാണകഥാപ്രതിപാദകങ്ങളായ

ഒരു ഡസൻ നാടകങ്ങൾ എഴുതി പ്രശസ്തി സമാജ്ജിച്ച ഒരു സാഹിത്യകാരനാണ് അതുല്ചന്ദ്ര ഹജരിക. അദ്ദേഹവും ഭാരതീയ ചരിത്രവിഷയങ്ങൾ എടുത്ത് തൻെറ 'കനൗജ് കുവരി', 'ഛത്രപതി ശിവജി' എന്നീ നാടകങ്ങളിൽ വിജയപൂർവ്വം കൈകാര്യം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ആസ്സാം നാടകവേദിയുടെ ആവശ്യകത നിറവേററുവാനായിരുന്നു അതുല്ചന്ദ്രൻ നാടകങ്ങളെഴുതിയത് എന്ന വസ്തുത ശ്രദ്ധേയമാണ്. അദ്ദേഹം എഴുത്തുകാരനായി രംഗപ്രവേശം ചെയ്യുന്നതിനു മുൻപ് ആസ്സാം നാടകവേദി പ്രായേണ വംഗസാഹിത്യകാരന്മാരുടെ നാടകങ്ങൾ മാത്രം അഭിനയിക്കുവാനുള്ളതായിരുന്നു. ഈ പരാധീനതയെ ഹജരിക ദൂരീകരിക്കയും ചെയ്തു.

സ്വാതന്ത്ര്യലബ്ധിക്കുശേഷം, വിപ്ളവാത്മകങ്ങളും കൂടുതൽ ദേശാഭിമാനൈകപ്രവണങ്ങളുമായ ചരിത്രനാടകങ്ങൾ രചിക്കാനിടയായിട്ടുണ്ട്. ചന്ദ്രകാന്തഫൂകാൻെറ 'പിയലിഫൂകാൻ' പ്രബിൻഫൂകാൻെറ 'മണിരാമ്ദീവാൻ' എന്നീ കൃതികൾ പത്തൊൻപതാം ശതകത്തിലെ രണ്ടുദേശാഭിമാനികളുടെ ജീവിതങ്ങളെ ചിത്രീകരിക്കുന്നു. ബ്രിട്ടീഷുകാരെ തുരത്തി മാതൃരാജ്യത്തെ വിമോചിപ്പിക്കാനുള്ള ഗൂഢാലോചനകൾ നടത്തിയവരായിരുന്നു ഈ ദേശഭക്തന്മാർ. ദൗർഭാഗ്യത്താൽ രണ്ടുപേരെയും കണ്ടുപിടിച്ച് യാതൊരു വിചാരണയും കൂടാതെ കഴുവിലേററുകയാണുണ്ടായത്. 1942—ലെ ആഗസ്റ്റുപ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ രക്തസാക്ഷിയായ കുശല് കൊവ്വരുടെ ജീവിതചരിത്രത്തെ ആസ്പദമാക്കി സുരേന്ദ്ര്സൈകിയാ രചിച്ച 'കുശല് കൊവ്വർ' എന്ന ചരിത്രനാടകവും പരിഗണനാർഹമായ വിജയം നേടുകയുണ്ടായി.

കാല്പനികരീതിയിലുള്ള നാടകങ്ങൾ രചിച്ചതു് കമലാനന്ദഭട്ടാചാര്യയും (നഗാകൊവ്വർ), ജ്യോതിപ്രസാദ് അഗർവാലയും ('ശോനിത് കുവരി', 'കരേങ്ങർ ലിഗിരി') ആണ്. അധുനാതനമായ ആസ്സാം നാടകത്തിൻെറയും നാടകവേദിയുടെയും ചരിത്രത്തിൽ അഗ്ര്യഗണന അർഹിക്കുന്ന ജ്യോതിപ്രസാദ് അഗർവാല, ഭാവഗാനനാടകങ്ങ

ളുടെ നിർമ്മാതാവു മാത്രമല്ല, ഒരു ദേശാഭിമാനിയും ഒന്നാം കിടയിൽപ്പെട്ട കവിയും കൂടിയാണ്. യൂറോപ്പിലായിരുന്നു, അദ്ദേഹത്തിൻെറ വിദ്യാഭ്യാസം. അതുനിമിത്തം അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഗാനങ്ങളിലും രാഗങ്ങളിലും നാടകശില്പരീതിയിലും വൈദേശികമായ സ്വാധീനത വളരെയുണ്ട്.

നോവലുകൾ

ഇരുപതാം നൂററാണ്ടിനു മുൻപ് ആസ്സാം സാഹിത്യത്തിൽ യഥാർത്ഥ നോവലുകളായി കണക്കാക്കാവുന്നവ തുലോം വിരളമായിരുന്നു. രജനീകാന്ത ബർദ്ദലായ് ആണ് ഗദ്യത്തിലെ സർഗ്ഗാത്മകഭാവനയുടെ പരിപൂർണ്ണ വികാസം എന്ന നിലയിലുള്ള നോവലുകൾ ആദ്യമായി ആസ്സാം സാഹിത്യത്തിൽ അവതരിപ്പിച്ചത്. അദ്ദേഹം മുഖ്യമായും ബ്യൂരംജികളിൽനിന്ന് കഥാവസ്തുക്കൾ കണ്ടെടുത്തു. എന്നാൽ അദ്ദേഹം 1895-ൽ രചിച്ച 'മിരീ ജീയരി' (മിരീകുമാരി) എന്ന പ്രഥമ നോവൽ ചരിത്രപരമല്ല. അതു് ഒരു മിരീയുവാവും മിരീയുവതിയും തമ്മിലുള്ള പ്രേമബന്ധത്തെ വിവരിക്കുന്നു. കഥ നടക്കുന്നതു് സുബൻസിരീനദീതടത്തിലാണ്. ആ ദുരന്തകഥയ്ക്കുള്ള കേവലം നിശ്ചേതനമായ ഒരു പശ്ചാത്തലമല്ല പ്രസ്തുത നദി. അതു കഥാഗതിയിൽ ക്രിയാത്മകമായ ഒരു ഭാഗംതന്നെ നിർവഹിക്കുന്നുണ്ട്. ആദിമനിവാസികളുടെ ജീവിതത്തോടും ചൈതന്യവത്തുകളായ പ്രകൃതിവസ്തുക്കളോടും പ്രദർശിപ്പിച്ച ഈ താൽപര്യം ആധുനിക ആസ്സാമിയാസാഹിത്യത്തിൻെറ ആദ്യഘട്ടത്തിൽ ഒരു അസാധാരണത തന്നെ ആയിരുന്നിരിക്കണം. പ്രേമത്തെ കേന്ദ്രപ്രമേയമാക്കിത്തന്നെ ബർദ്ദലായ് രചിച്ച മററു രണ്ടു നോവലുകൾ 'മനോമതി'യും (1900) 'രഹദയീ ലിഗിരീ'യും (1930) ആണ്. ആസ്സാമിൻെറ നേക്കുണ്ടായ ബർമ്മീസ് ആക്രമണമാണ് രണ്ടിൻെറയും പശ്ചാത്തലം. 'ദംദുവാ ദ്രോഹ്' എന്ന മൂന്നാമത്തെ ആഖ്യായിക പതിനെട്ടാം നൂററാണ്ടിലെ ഒരു രാഷ്ട്രീയ പ്രസ്ഥാനത്തെ പുരസ്കരിച്ച് രചിച്ചിട്ടുള്ളതത്രേ. സ്വന്തം നാട്ടിലെ കുന്നുകളുടെയും താഴ്‌വരക

ളുടെയും രാമണീയകം ആസ്വദിക്കുന്നതിനും ആസ്സാം ചരിത്രത്തിൽനിന്നു സമാഹരിച്ച കഥാവസ്തുക്കളെ ആസ്പദമാക്കി ആഖ്യായികകൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനും വേണ്ട പ്രേരണം തനിക്കു നൽകിയതു് സർ വാൾട്ടർസ്കോട്ടും ബങ്കിംചന്ദ്ര ചാററർജിയുമാണെന്നു് ഈ നോവലിൻെറ അവതാരികയിൽ (1909) ഗ്രന്ഥകാരൻ സമ്മതിച്ചിരിക്കുന്നു. പൂർവ്വികജനങ്ങളുടെ വീര്യപരാക്രമങ്ങളെക്കുറിച്ചും നാട്ടിൽ പ്രചാരത്തിലിരുന്ന വൈഷ്ണവസിദ്ധാന്തത്തിൻെറ ശ്രേണ്യോത്കർഷത്തെക്കുറിച്ചും ഉള്ള താത്പര്യാഭിമാനങ്ങൾ ചിലപ്പോഴൊക്കെ ബർദ്ദലായിയുടെ നോവലുകൾക്കു് പ്രചാരണോദ്ദേശ്യങ്ങളുള്ള ലഘുലേഖകളുടെ മട്ടു വരുത്തിക്കൂട്ടാറുണ്ടു്. എന്നാൽ കഥാഖ്യാനമാണു് തൻെറ മുഖ്യലക്ഷ്യം എന്നുള്ളതു് അദ്ദേഹം മറന്നുപോവാറില്ല. തന്മൂലം അദ്ദേഹത്തിൻെറ നോവലുകൾക്കു് പൊതുജനങ്ങളുടെമേലുള്ള സ്വാധീനശക്തി അഭംഗുരം പുലർത്തുവാനാവുന്നുണ്ടു്. പദ്മാനാഥ് ഗോഹൈ ബറുവായുടെ 'ലാഹരി'യിലും 'ഭാനുമതി'യിലും കേന്ദ്രസ്ഥമായ വിഷയം പ്രേമമാണു്. ആഹോം പ്രതാപകാലമത്രേ രണ്ടിൻെറയും ഭൂമിക. പക്ഷേ വാസ്തവത്തിൽ ചരിത്രമായിക്കരുതാവുന്ന യാതൊന്നിനെക്കുറിച്ചും രണ്ടു കൃതികളിലും പ്രതിപാദിക്കുന്നില്ല. ദൈബചന്ദ്ര താലുക്ദാരും ദണ്ഡിനാഥ് കലിതയും തങ്ങളുടെ നോവലുകളിൽ സ്ത്രീപുരുഷ ബന്ധത്തെക്കുറിച്ചു് ആരാഞ്ഞറിയുവാനുള്ള ഒരു പരിശ്രമം നടത്തിയിരിക്കുന്നു. ഇക്കാര്യത്തിൽ രജനീകാന്തബർദ്ദലായിയെ അപേക്ഷിച്ചു് അവർ അല്പംകൂടി പുരോഗമിച്ചിട്ടുണ്ടു്. താലുക്ദാർ തൻെറ 'ആദർശപീഠ്' (ആദർശദേശം) എന്ന നോവലിൽ ഗാന്ധിയൻ തത്ത്വങ്ങളെ ഉയർത്തിക്കാണിച്ചിരിക്കുന്നു. കലിതയുടെ 'സാധന' എന്ന നോവലിലും ഏതാദൃശമായ ഒരു ആദർശപ്രഭാവം അനുഭവഗോചരമാവുന്നുണ്ടു്.

നോവലുകളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ആസ്സാം സാഹിത്യത്തിൻെറ ആകെക്കൂടിയുള്ള നേട്ടം പരിമിതമാണു്. ഇക്കഴിഞ്ഞ ഒരു ദശാബ്ദം മുമ്പുവരെ ആ സാ

ഹിത്യത്തിൽ നോവൽപ്രസ്ഥാനം യൗവനപ്രൗഢിയെ പ്രാപിച്ചിരുന്നില്ല. അടുത്തകാലങ്ങളിലായി നിലവാരം ഒന്ന് ഉയന്നിട്ടുണ്ട്. പലതരം നൂതന പ്രവണതകൾ ഇന്നത്തെ നോവലുകളുടെ സവിശേഷതകളായിത്തീന്നിരിക്കുന്നു. പഴയ കാല്പനികതയെ പിന്നിട്ടുകഴിഞ്ഞു. ഇപ്പോൾ യഥാതഥ പ്രസ്ഥാനത്തിലേക്കും മാനസികാപഗ്രഥന മാഗ്ഗത്തിലേക്കും പ്രവേശിച്ചിരിക്കുകയാണ്. സമൂഹം ഇതേവരെ അവഗണിച്ചിരുന്ന വഗ്ഗത്തിൻെറ നേരേ ഇന്നത്തെ നോവലെഴുത്തുകാർ ദൃഷ്ടിപതിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ആ വഗ്ഗത്തിൻെറ സാമൂഹികമൂല്യങ്ങൾ തിട്ടപ്പെടുത്തുവാനും അവർ മുതിരുന്നു. ആസ്സാമിലെ ഗ്രാമീണ ജീവിതത്തെ അധികരിച്ചുള്ള ഇത്തരം നോവലുകളിൽ ഒന്നാണ് 'ജീവനർ ബാടത്' (ജീവിതത്തിൻെറ രാജവീഥി). ഗ്രാമജീവിതത്തിൻെറ യഥാതഥമായ ഒരു ചിത്രണമായതുകൊണ്ട് ആ നോവൽ വിപുലമായ അംഗീകാരം നേടിയിരിക്കുന്നു. ഹിതേശ് ഡേകയുടെ 'ആജിർ മാനുഹ്' (ഈ യുഗത്തിലെ മനുഷ്യൻ) ആദ്യനാഥശർമ്മയുടെ 'ജീവനർ തീൻ അദ്ധ്യായ്' (ജീവിതത്തിൻെറ മൂന്ന് അദ്ധ്യായങ്ങൾ), ചന്ദ്രകാന്ത ഗൊഗോയിയുടെ 'സോനാർ നാങ്ഗൽ' (സ്വർണ്ണക്കലപ്പ), ഗോവിന്ദമഹന്തയുടെ'കൃഷകർ നാതി' (കർഷക സന്തതികൾ)എന്നിവ സാമൂഹികപഠനപരങ്ങളായ പ്രശസ്ത നോവലുകളിൽ ചിലതാണ്. ഒരു പ്രണയകഥയെ കേന്ദ്രീകരിച്ച് നവകാന്ത ബറുവാ രചിച്ചിട്ടുള്ള 'കപിലീപരിയാ സാധു' എന്നനോവൽ, ആണ്ടുതോറും തോന്നുംപോലെ ഗതിമാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന കപിലീനദിയുടെ തീരത്തുള്ള ജനങ്ങളുടെ നിർഭാഗ്യകരമായ കഥയെ ചിത്രീകരിക്കുന്നു. ജോഗേശ് ദാസ്സിൻെറ 'ദാവർ ആത്രുനായി' (ഇനി മേഘങ്ങളില്ല) എന്ന നോവലിൽ ഞങ്ങളുടെ സമൂഹത്തിൻെറ ധർമ്മസംഹിതയ്ക്കും സദാചാരത്തിനും നടപടിക്രമങ്ങൾക്കും കഴിഞ്ഞ ലോകമഹായുദ്ധം വരുത്തിവച്ച തകർച്ചയെ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒരു കഥാകൃത്ത് എന്ന നിലയിൽ ബീരേന്ദ്രകുമാർ ഭട്ടാചാര്യ അനുഗൃഹീതനാണ്. ആ പ്രതിഭാശാലിയുടെ

'രാജ്പഥേ രിംഗിയായി' (രാജപാതയുടെ ആഹ്വാനം) എന്ന നോവലിൽ സമൂഹത്തിൻെറ "തെററുകൾ" പരിഹരിക്കുവാനഭിലഷിക്കുന്ന വിപ്ലവകാരിയായ ഒരു യുവാവിൻെറ ജീവിതം ചിത്രണം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഗ്രന്ഥകർത്താവിൻെറ സകല സമീപനവും ബുദ്ധിപരമാണ്; പ്രതിപാദനം, മനശ്ശാസ്ത്രാനുസൃതവും.

ഈ അടുത്തകാലത്ത് ആവിർഭവിച്ചിട്ടുള്ള മനോവൈജ്ഞാനികനോവലുകൾക്കും പരക്കെ അംഗീകാരം സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിനുള്ളകാരണം, അവയുടെ പണിതൊരുക്കലിൽ പ്രകടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള കലാവിരുതും ഉപബോധമനസ്സിൻെറ ഉദ്ദേശ്യങ്ങളെയും മനുഷ്യഹൃദയത്തിൻെറ ചോദനങ്ങളെയും കുറിച്ചുള്ള പ്രതിപാദനവുമാണ്. പ്രഫുല്ലദത്ത ഗോസ്വാമിയുടെ 'കേചാപാതർ കപിനി' (വിറക്കൊള്ളുന്ന പച്ചിലകൾ) എന്ന നോവൽ ഒരു യുവാവിൻെറ അന്തരാത്മാവിൽ വിഭിന്നാദർശങ്ങളുടെ സംഘർഷണത്താൽ ഉളവാകുന്ന അസ്വസ്ഥതയെ ചിത്രീകരിക്കുന്നു. രാധികാമോഹൻ ഗോസ്വാമിയുടെ 'ചാക്നൈയാ' (നീർച്ചുഴി) എന്ന നോവലാകട്ടെ, ഇന്നത്തെ സമൂഹത്തോട്ട് രഞ്ജിച്ചുപോവാനാവാത്ത ഭഗ്നാശനായ വേറൊരു യുവാവിൻെറ ജീവിതത്തെയും ചിത്രണം ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

ചെറുകഥ

പടിഞ്ഞാറൻ സ്വാധീനതയിൽ ചെറുകഥ ആസ്സാം സാഹിത്യത്തിൽ വികസിതമായി. ചെറുകഥാപ്രസ്ഥാനത്തെ ഉത്കൃഷ്ടതരമായ കലയുടെ മണ്ഡലത്തിലേക്ക് ആദ്യമായി ഉയർത്തിയതു് ലക്ഷ്മീനാഥ് ബെസ്ബറുവാ ആയിരുന്നു. അദ്ദേഹം തൻെറ ജീവിതകാലം മുഴുവനും ഒരു പത്രാധിപരായിക്കഴിഞ്ഞു. തന്നിമിത്തം ഒരു പത്രാധിപരുടെ വീക്ഷണകോണത്തിൽനിന്നുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം ചെറുകഥകളെ സമീക്ഷിച്ചു. പത്രസ്ഥലം പരിമിതം; അതിനാൽ കഥയുടെ വലുപ്പവും ഭാഷയും ചുരുക്കണം. തദനുസരണം ബെസ്ബറുവാ കഥകൾ എഴുതി.

അവയെല്ലാം ഇപ്പോൾ 'സാധു കഥാർക്കകീ', 'ജോൺ ബിരീ'. 'സുരഭി' എന്നീ മൂന്നു ഗ്രന്ഥങ്ങളിലായി സഞ്ചയിച്ചിരിക്കുകയാണ്. കേവലം ജീവിതശകലങ്ങളെയാണ് അവ ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നത്. വായനക്കാർക്കു നൽകപ്പെടുന്നത് ചില ആകസ്മികാനുഭവങ്ങളും നൈമിഷികധാരകളുമാണ്. ബെസ്ബറുവായും ശരച്ചന്ദ്ര ഗോസ്വാമിയും തങ്ങളുടെ കഥകൾക്ക് പ്രാദേശികതയുടെ വർണ്ണഭംഗി പിടിപ്പിച്ചു. അവരുടെ പ്രത്യേകതയാണ് യഥാതഥവർണ്ണനം. എന്നിരുന്നാലും മധ്യവർഗ്ഗസഹജമായി അവർക്കുണ്ടായിരുന്ന പ്രത്യേകതരം മനോഗതികൾ—അഗാധങ്ങളായ മാനുഷികസ്തോഭങ്ങളും കാരുണ്യവും നർമ്മഭാവവും അവരുടെ മണ്ഡലത്തിന്നപ്പുറത്തായിരുന്നില്ലെങ്കിലും—ആശയങ്ങളുടെ സ്വച്ഛന്ദമായ ആവിഷ്കാരത്തെ പ്രതിരോധിക്കുകയാണു ചെയ്തത്. നാഗേന്ദ്രനാരായൺ ചൌധുരിയുടെയും ത്രൈലോക്യനാഥ് ഗോസ്വാമിയുടെയും കൃതികളിൽ അവഗാഢമായ ഒരു സാമൂഹികാവബോധം കാണപ്പെട്ടിരുന്നു. ഗോസ്വാമിയുടെ രണ്ടു ചെറുകഥാ സമാഹാരങ്ങളാണ് 'അരുണ'യും 'മരീചിക'യും. അവയിലെ കഥകൾ ചുററുപാടുമുള്ള ജീവിതത്തിൻെറ തനിച്ചീന്തുകളാണ്. അരുണയിൽ 'ജാരജ' എന്നൊരു കഥയുണ്ട്. ഗണ്യമായ ഭാവശക്തിയുള്ള കഥകളിൽ ഒന്നാണതു്. ഒരു ജാരസന്താനമായ രതൻ അനുഭവിക്കുന്ന നിർദ്ദയമായ അവഹേളനത്തെയും സാമൂഹികപീഡനത്തെയും ആ കഥ ചിത്രീകരിക്കുന്നു. 'ബിധവ' എന്ന മറെറാരു കഥയിൽ എഴുത്തുകാരൻ പ്രകാശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതു് രണ്ടു വിധവകൾ—അമ്മയും മകളും—സഹിച്ച ദുരിതവും സാമൂഹികമർദ്ദനവും ആണ്. 'മരീചിക'യിലെ കഥകൾ രണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധത്തെത്തുടർന്നുണ്ടായ ദുഃസ്ഥിതികളെ പ്രധാനമായും പ്രതിപാദിക്കുന്നു. ഗോസ്വാമിയുടെ 'ജിയാമാനുഹ്' (ജീവിക്കുന്ന മനുഷ്യൻ) ഒരു ലഘുനോവലാണ്. യുദ്ധം വരുത്തിക്കൂട്ടിയ സാമൂഹികസദാചാരക്ഷയവും അവശ്യം വരുത്തേണ്ട സാമൂഹികപരിഷ്കാരങ്ങളുംതന്നെ അതിൻെറയും പ്രതിപാദ്യം. മഹിബരായുടെയും ലക്ഷ്മീ

നാഥ് ഫൂകാൻെറയും കഥകളിൽ ആസ്സാം ജനതയുടെ നർമ്മബോധം അതിൻെറ അത്യുച്ചകോടിയിൽ അഭിവ്യഞ്ജിച്ചു. വ്യാജസ്തുതിപരമായ വീക്ഷണഗതിയത്രേ ഹലീരാം ഡേകായുടെ കഥകൾക്കുള്ള സവിശേഷത.

ഏററവും ആധുനികരീതിയിലുള്ള ചെറുകഥകൾ ആസ്സാം സാഹിത്യത്തിൽ രചിച്ചതു് ലക്ഷ്മീനാഥ് ശർമ്മാ ആണു്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ കഥകളിൽ സ്ത്രീയും അവളുടെ സ്നേഹഭങ്ങളും ആദ്യമായി സ്ഥാനംപിടിച്ചു. ആ സരണിയെ അവലംബിച്ചു് മററു് അസംഖ്യം കഥാകൃത്തുകളും ഇന്നത്തെ സ്ത്രീകളെ ധം അവരുടെ പ്രണയബന്ധങ്ങളെയും പ്രതിപാദിക്കുകയുണ്ടായി. ഇക്കൂട്ടത്തിൽപ്പെട്ട കഥയെഴുത്തുകാരാണു് ബീനാബറുവായും രാമദാസ്സും മററും. ബീനാബറുവായുടെ 'പട്പരിവർത്തൻ' (രംഗപരിവർത്തനം) എന്ന കഥാസമാഹാരത്തിൽ കോളേജു കുമാരികളുടെ ജീവിതത്തെയും അവരുടെ അതിഭാവുകത്വം തിരളുന്ന ചപലപ്രേമബന്ധങ്ങളെയും മുഖ്യമായും പ്രതിപാദിക്കുന്ന ചെറുകഥകളാണുള്ളതു്. ഗ്രാമീണജീവിതത്തെയും ചിത്രണം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. 'അഹോനീബായി' എന്ന സമാഹാരത്തിൽ അതേ തലക്കെട്ടോടെ നല്ല ഓജസ്സുള്ള പ്രമുഖമായ ഒരു ചെറുകഥ കാണാം. ഗ്രാമനിവാസികൾക്കു് എപ്പോഴും ഉതവിയായി നിന്ന അഹോനീബായി എന്ന ഗ്രാമീണവനിതയെയും അവളുടെ ശോചനീയസ്ഥിതിയെയും ആ കഥയിൽ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. കലാസുന്ദരമായി ആലേഖനം ചെയ്തിട്ടുള്ള ഗ്രാമീണ ജീവിതദൃശ്യങ്ങളുടെ സമ്പന്നമായ ഒരു പ്രദർശനശാലയാണു് പ്രസ്തുതസമാഹാരം. ചെറുകഥാകൃത്തെന്ന നിലയിൽ രാമദാസ് അനുവാചകന്മാർക്കു ഹൃദ്യനായിരിക്കുന്നതു് അനവദ്യമായ സൂക്ഷ്മകലാകൗശല്യവും ആഖ്യാനചാതുര്യവും മൂലമാണു്. വർണ്ണനയുടെ സ്പഷ്ടതയും സംഭാഷണത്തിൻെറ വശ്യതയും ചിന്തകളുടെ ഗുരുത്വവും വികാരങ്ങളുടെ സൂക്ഷ്മഭേദങ്ങളെ ഭാഷയിലൂടെ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിലുള്ള പാടവവും അദ്ദേഹത്തിൻെറ ചെറുകഥകളെ ആസ്സാംസാഹിത്യത്തിലെ ഏതാനും ഒന്നാന്തരം കഥാ

നിബന്ധങ്ങളാക്കിത്തീർത്തിരിക്കുന്നു. അവയിൽ ഏറിയകൂറും സാധാരണമായി സമുദായം സമ്മതിക്കുന്ന പ്രേമവൈകൃതങ്ങളിൽനിന്നുള്ള വ്യതിചലനങ്ങളെയാണ് പ്രതിപാദിക്കുന്നത്. ഇതിനുവേണ്ടി കഥാകൃത്ത് ഉന്നയിക്കുന്നത് മാനസികവിശ്ലേഷണവും സഹാനുഭൂതിയുമാണ്. 'സേതുബന്ധൻ' (സേതുബന്ധനം),' ബാരിഷാ ജേതിയാ നാമേ' (ഗ്രീഷ്മംവരുമ്പോൾ) തുടങ്ങിയ കഥകൾ വായിച്ചാൽ ഈ വസ്തുത സ്പഷ്ടമാകും. സാമാന്യം നല്ല ജനസമ്മതി നേടിയിട്ടുള്ളവയാണ് ദിനനാഥശർമ്മയുടെ 'ഉഷാ', 'സംഗ്രാം' എന്നീ രണ്ടു നോവലുകൾ. എന്നാൽ ഗ്രന്ഥകാരൻ കൂടുതൽ പ്രസിദ്ധിആർജ്ജിച്ചിട്ടുള്ളത് 'ദുലാൽ' (1952), 'അകൽസരിയാ' (1953), 'കോവാ ഭാതുരിയാഓഥർ തലത്' (1952), 'കല്പനാ അരുബാസ്തവ' എന്നീ കഥാസമാഹാരങ്ങളിലെ ഒട്ടനേകം ചെറുകഥകൾ മൂലമാണ്. പ്രേമവിഷയകങ്ങളാണ് ശർമ്മായുടെ കഥകളിലധികവും. വൃത്തികെട്ടതും ദാമ്പത്യവിശ്വസ്തത ദീക്ഷിക്കാത്തതുമായ ജീവിതരീതികളെ അവ ചിത്രീകരിക്കുന്നു; പ്രത്യേകിച്ചും സ്ത്രീജനങ്ങളുടെ. അദ്ദേഹത്തിൻെറ 'സോവ്വരൻ' എന്ന ചെറുകഥ ഒരു നവവധുവിൻെറ അസംതൃപ്തമായ പ്രണയത്തെ തികച്ചും യഥാതഥമായി വർണ്ണിക്കുന്നു. മാത്രമല്ല, ഒരു സ്ത്രീയുടെ മനോവ്യാമിശ്രതയ്ക്കുള്ള അഗാധതയിലേക്ക് ആഴ്ന്നുചെന്ന് ഒരു അന്വേഷണം നടത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. ശർമ്മായുടെ വൈകാരിക മണ്ഡലം പരിമിതവും പ്രതിപാദ്യങ്ങൾ അനഭിനവങ്ങളും താരതമ്യേന സങ്കുചിതങ്ങളുമാണ്.

ലക്ഷ്മീധർ ശർമ്മായ്ക്കുശേഷം രണ്ടാംലോകമഹായുദ്ധം വരെയുള്ള ചെറുകഥയെഴുത്തുകാർ മുഖ്യമായും ഫ്രായ്ഡിൻെറ സ്വാധീനതയ്ക്കു വിധേയരായിരുന്നു. യൂറോപ്പിലെ ഗ്രന്ഥകാരന്മാരുടെ പ്രബന്ധങ്ങൾ പഠിച്ചതുകൊണ്ട് ലൈംഗികവിഷയങ്ങളിൽ അവക്കുള്ള താത്പര്യം ഉത്തേജിതമായിത്തീർന്നിരുന്നുതാനും. നിയമവിരുദ്ധങ്ങളായ പ്രണയബന്ധങ്ങളേയും അനിയന്ത്രിതമായ ലൈംഗികാസക്തിയേയും ജീവിതത്തിലെ ഇതര വസ്തുതകൾ

പോലെ കേവലയാഥാർത്ഥ്യങ്ങളാണെന്നമട്ടിൽ യാതൊരു വിതർക്കവും കൂടാതെ ഈ സാഹിത്യകാരന്മാർ അംഗീകരിച്ചു. നഗ്നപ്രേമങ്ങൾ വർണ്ണിക്കുന്നതിൽ ഔചിത്യാനൗചിത്യചിന്തയോ ശങ്കയോ സങ്കോചമോ അവർക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഇന്നത്തെ സാമൂഹികവും വ്യക്തിഗതവുമായ പശ്ചാത്തലത്തിൽ മൗലികമായ സ്ത്രീപുരുഷബന്ധത്തിന്റെ നൂതനരീതിയിലുള്ള ഒരു വിലയിരുത്തലിന് അവർ അഭിലഷിച്ചു എന്ന പ്രതീതിയാണുണ്ടാവുക.

രണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധത്തിനുശേഷം കവിതയ്ക്കും നാടകത്തിനും നോവലിനും ഉണ്ടായപോലെ ഒരു മാററം ചെറുകഥയ്ക്കും വന്നുകൂടിയിട്ടുണ്ട്. ഇടത്തരക്കാരുടെയും തൊഴിലാളികളുടെയും കർഷകരുടെയും പ്രശ്നങ്ങളിൽ മാത്രം ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ചിരിക്കുകയാണ് ഇന്നു ചെറുകഥ. സാമൂഹികവും സാമ്പദികവുമായ നൂതനസാഹചര്യം, പൊരുത്തക്കേടുകൾ, അവസരസമത്വം ഇല്ലായ്മ—ഇവയൊക്കെ ആയിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു ഇന്നത്തെ ചെറുകഥയുടെ പ്രധാനഘടകങ്ങൾ. രണ്ടാംലോകമഹായുദ്ധം സാമൂഹികമായും രാഷ്ട്രീയമായും സദാചാരപരമായും വരുത്തിവച്ച വിപ്ലവങ്ങളെ ഇന്നത്തെ ചെറുകഥ പരാമർശിക്കുന്നു; പുതിയ മൂല്യങ്ങളെ നിർണ്ണയിക്കുവാൻമുതിരുന്നു. മാത്രമല്ല, മുൻപ് ഉണ്ടായിരുന്ന സാമൂഹികവ്യവസ്ഥിതിയിൽ കർഷകർക്കുണ്ടായിരുന്ന ജീവിതസംതൃപ്തിയെ, പുതിയ വ്യവസ്ഥിതിയിലെ അസംതൃപ്തി, ദുരിതം എന്നിവയോടും, മർദ്ദനം, ചൂഷണം എന്നിവയോടും, തൊഴിലിന്റെ നേർക്കുള്ള എതിർപ്പ്, വിദ്വേഷം എന്നിവയോടും തുലനം ചെയ്ത്, രണ്ടും തമ്മിലുള്ള അന്തരം പ്രകടമാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇത്തരം ചെറുകഥകളുടെ നിർമ്മാതാക്കളിൽ ഇതിവൃത്തശില്പകൗശലംകൊണ്ടും അതുപോലെ തന്നെ മനോരഞ്ജകമായ ഭാഷാശൈലികൊണ്ടും അബ്ദുൽ മാലിക് ശ്രദ്ധേയമായ പ്രാമുഖ്യം നേടിയിട്ടുണ്ട്. ഇപ്രകാരംതന്നെ ജോഗേശ്ദാസ്സും, ബീരേന്ദ്രകുമാർ ഭട്ടാചാര്യയും, ഹേമൻ ബർഗോഹായിയും, ഭബേന്ദ്രനാഥ് സൈകിയായും മററും ഞങ്ങളുടെ ആധുനിക ചെറുകഥയ്ക്ക്

പൂർവാധികം വർണ്ണപ്പകിട്ടും വൈവിധ്യവും പല വിധത്തിൽ കൈവരുത്തിയിട്ടുള്ളവരാണ്.

ഉപന്യാസം

പത്തൊൻപതാം ശതാബ്ദത്തിൽ സാമാന്യം പൂർണ്ണ വളർച്ചയിലെത്തിയ ഗദ്യം പില്ക്കാലത്തു് ഉപന്യാസമായി വികസിച്ചു. നർമ്മോപന്യാസപ്രസ്ഥാനത്തിനു് ആസ്സാം സാഹിത്യത്തിൽ സുപ്രതിഷ്ഠ നൽകിയതു് ലക്ഷ്മീനാഥ് ബെസ്ബറുവായാണ്. നാനാവിഷയങ്ങളെ പുരസ്കരിച്ച ഗദ്യലേഖനങ്ങൾ എഴുതിയിട്ടുള്ള ഏററവും പ്രശസ്തന്മാരായ സാഹിത്യകാരന്മാരിൽ ഒരാളാണദ്ദേഹം— അപൂർവ്വസുന്ദരങ്ങളായ ഉപന്യാസങ്ങളുടെ കർത്താവു്; ഒരു ഫലിതരസികൻ; ഉദാരനായ ഒരു നിരൂപകനും. ചെസ്റ്റർട്ടനെപ്പോലെ ഉപന്യാസത്തിനും ചെറുകഥയ്ക്കും ഇടയ്ക്കായി ഒരു പ്രത്യേക സാഹിത്യരൂപം കണ്ടുപിടിക്കുന്നതിൽ അദ്ദേഹം വിജയിച്ചു. ഈയൊരു പ്രത്യേകതയാണ്, ഒട്ടു വളരെ സാധാരണവിഷയങ്ങളെയും നിസ്സാരങ്ങളായ ദൈനംദിന സംഭവങ്ങളെയും ഹാസ്യസാമഗ്രികളായി രൂപാന്തരപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടു് ഒരു വിനോദാത്മകഭാവം അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഉപന്യാസങ്ങൾക്കു കൈവരുത്തുന്നതു്. സർ റോജർ ഡി കവേർലിയെ അനുവർത്തിച്ചു് ബെസ്ബറുവാ, തൻെറ ഉപന്യാസങ്ങളിൽ കൃപാബർ ബാർബറുവാ എന്നൊരു ഹാസ്യപാത്രത്തെ സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ആ കഥാപാത്രത്തിൻെറ വിഡ്ഢിത്തങ്ങൾ ആസ്സാം ജനതയുടെ ജീവിതരീതികളുടെയും ആചാരമര്യാദകളുടെയും ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളായി പ്രദർശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.'ബാർബറുവാർ ഭാവർ ബൂർബുരനീ' (ബാർബറുവയുടെ വിചാരനിർക്കമിളകൾ) എന്ന തലക്കെട്ടിലുള്ള അസംഖ്യം സരസോപന്യാസങ്ങൾ ആസ്സാമിയാസാഹിത്യത്തിൽ വിഖ്യാതങ്ങളാണ്. അവ അധികവും പ്രാദേശികമായി തത്കാലപ്രാധാന്യമുള്ള കാര്യങ്ങളെ പരാമർശിക്കുന്നു. അന്നാട്ടിലെ അന്തസ്സാരശൂന്യരായ ആളുകളെയും, സ്ഥാപനങ്ങളെയും ആ ഉപന്യാസങ്ങളിൽ കണക്കിനു കളിയാക്കിയിട്ടുണ്ടു്. ഉത്കൃഷ്ടമായ നർമ്മഭാവം കൊണ്ടും, സമകാലികജീവി

തത്തെയും പ്രശ്നങ്ങളെയും സംബന്ധിച്ച സൂക്ഷ്മമായ നിരീക്ഷണംകൊണ്ടും, ഫലിതമയമായ ഭാഷാശൈലി കൊണ്ടും, പ്രസ്തുത നിബന്ധനങ്ങൾ ഹൃദയാവർജ്ജകങ്ങളാണ്. ഹലീരാംഡേകായും ഹേംചന്ദ്രബറുവായുമാണെന്നു തോന്നുന്നു, നർമ്മോപന്യാസപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ആരാധകരിൽ തികച്ചും വിജയശ്രീലാളിതരായിത്തീർന്ന സാഹിത്യകാരന്മാർ.

സത്യനാഥ്ബരായും സമകാലീനസമൂഹത്തിന്റെ രേഖാചിത്രങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'കേന്ദ്രസഭ' എന്ന സമാഹാരത്തിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിരിക്കുന്ന അത്തരം ചിത്രങ്ങൾ ബെസ്ബറുവായെ അനുകരിച്ചുനിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളവയാണ്. എങ്കിലും അദ്ദേഹം ഗൗരവമുള്ള പ്രശസ്ത ഗദ്യനിബന്ധനങ്ങളുടെ രചയിതാവായിത്തീർന്നു ഒടുവിൽ. 'സാരഥി' (വഴികാട്ടി), 'ചിന്താകലി' (ചിന്തയുടെ മൊട്ടുകൾ) എന്നീ സമാഹാരങ്ങളിലുൾപ്പെടുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉപന്യാസങ്ങൾ ചിന്താനിർഭരങ്ങളാണ്; ദൃഢബദ്ധങ്ങളുമാണ്. ഈ ഉപന്യാസങ്ങൾവഴി അദ്ദേഹം ആസ്സാം ഭാഷയെ നിലവാരപ്പെടുത്തി. വ്യാകരണം, ശൈലി എന്നിവയ്ക്ക് പുനഃപ്രതിഷ്ഠനൽകി. ഗദ്യശയ്യയ്ക്ക് ഓജസ്സും ശുദ്ധിയും വരുത്തി. അതിപ്രശസ്തനായ മറ്റൊരു ഗദ്യകാരൻ ബാണികാന്തകാകതിയാണ്. വിപുലമായ വിജ്ഞാനംകൊണ്ടും വിവിധവിഷയങ്ങളിലുള്ള താത്പര്യംകൊണ്ടും വ്യുത്പത്തികൊണ്ടും ഇദ്ദേഹം നാട്ടിന്റെ ഒരു ഉജ്ജ്വലമേധാശക്തിയായിപ്പരിണമിച്ചു. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ബുദ്ധിശക്തിയെന്നപോലെ തൂലികയും തീക്ഷ്ണവും നിശിതവുമായിരുന്നു. ഈ ഗദ്യകൃത്ത് ആസ്സാംഭാഷയേയും സാഹിത്യത്തേയും കുറിച്ച് സ്നിഗ്ദ്ധസുന്ദരവും സ്ഫടികസ്ഫുടവുമായ ഭാഷാശൈലിയിൽ പണ്ഡിതോചിതവും പ്രാമാണികവുമായ ഒട്ടുവളരെ ഉപന്യാസങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവ എക്കാലത്തും ഞങ്ങളുടെ സാഹിത്യത്തിന് ഒരു ഭൂഷണമായിരിക്കും.

ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാഭ്യാസം, ദേശീയതയുടെ വളർച്ചയ്ക്കു പ്രചോദകമായിത്തീർന്നു എന്നതും മാതൃഭാഷയെയും

സംസ്കാരത്തെയും ചരിത്രത്തെയുംകുറിച്ചുള്ള അഭിമാനം ഉണർത്തി എന്നതും ഒരു അനിഷേധ്യവസ്തുതയാണ്. അതിന്റെ ഫലമായി അനേകപണ്ഡിതന്മാർ ആസ്സാമിന്റെ അതീതകാലചരിത്രവും സാഹിത്യവും സൂക്ഷ്മം ഗവേഷണം ചെയ്യുന്നതിന് സന്നദ്ധരായിത്തീർന്നു. അങ്ങനെ ചരിത്രപരമായ പ്രബന്ധങ്ങളുടെ അതിസമൃദ്ധമായ ഒരു കൊയ്ത്തുകാലംതന്നെ ആവിർഭവിച്ചു. ഹേമ്ചന്ദ്ര ഗോസ്വാമിയുടെ പുരാവൃത്തഗവേഷണങ്ങൾ ഉജ്ജ്വലമായ ഗദ്യത്തിൽ ലിഖിതമായി. സൂര്യകുമാർഭൂയാഞ്ചിന്റെ ചരിത്രോപന്യാസങ്ങൾ ആഹോംചരിത്രത്തിലെ ഊടുവഴികളെപ്പോലും പ്രകാശമാനമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഞങ്ങളുടെ പദസമ്പത്തിന്റെ പ്രശസ്തനായ പുനരുജ്ജീവകൻ ഈ സാഹിത്യകാരനാണ്. പ്രാചീനങ്ങളും ലുപ്തപ്രചാരങ്ങളുമായ ഒട്ടേറെ പദങ്ങളും പ്രയോഗങ്ങളും ആസ്സാമിന്റെ ഗ്രന്ഥവരികളിൽനിന്ന് (ബുരംജികളിൽനിന്ന്) അദ്ദേഹം കണ്ടെടുത്ത് ചരിത്രപ്രബന്ധങ്ങളിൽ വിദഗ്ദ്ധമായി പ്രയോഗിച്ചു. വേണ്ഡർശർമ്മായും രസകരമായ രീതിയിൽ ചരിത്രോപന്യാസങ്ങൾ രചിച്ചുവരുന്നു. ശർമ്മായുടെ ഭാഷാശൈലിക്ക് നല്ല വ്യക്തിത്വമുണ്ട്. ഇദ്ദേഹത്തിനും ഉണ്ട്തനി ആസ്സാമിയാപദങ്ങളോട്ട് അവഗാഢമായ പ്രതിപത്തി. വിലപ്പെട്ട പഴയ ആസ്സാമിയാ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ആവോളം കണ്ടെടുത്ത് സംശോധനാദികൾ ചെയ്തു ശരിപ്പെടുത്തി പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതിന് സൂര്യകുമാർ ഭൂയാഞ് സ്വജീവിതം സമർപ്പിക്കയുണ്ടായി. ആ ഭാഷാഭിമാനിയുടെ പാദമുദ്രകളെ പിന്തുടർന്ന്, ഹരിനാരായൻദത്തബറുവായും കാളീരാംമേധിയും ബിരിഞ്ചികുമാർ ബറുവായും ഉപേന്ദ്രചന്ദ്ര ലെഖാരുവും മഹേശ്വർനിയോഗും സത്യേന്ദ്രനാഥ് ശർമ്മായും, അങ്ങനെ മററു പലരും, പ്രസ്തുത മണ്ഡലത്തിൽ വിജയപൂർവ്വം പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട്. ഈ പണ്ഡിതന്മാർ നാനാവിഷയങ്ങളിലായി അസംഖ്യം പുരാതനഗ്രന്ഥങ്ങൾ വിമർശനപൂർവ്വകം പ്രസാധനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ആ ഗ്രന്ഥങ്ങൾവഴി അവർ ആസ്സാമിയാഭാഷയുടെ വികാസപരിണാമങ്ങളെ നിജ

പ്പെടുത്തുകയും ആസ്സാംജനതയ്ക്കുള്ള പ്രതിഭാസമ്പത്തിൻെറ അവിച്ഛിന്നതയെ കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ലക്ഷ്മീനാഥ് ബെസ്ബറുവയും നകുല് ചന്ദ്രഭൂയാഞ്ചുമാണ് ആസ്സാം ജനതയുടെ സംസ്കാരപരമായ ജീവിതത്തിലും വെറും നാടൻ ജീവിതത്തിലും താത്പര്യം ആദ്യമായി പ്രദർശിപ്പിച്ചത്. അവർ പ്രകാശനം ചെയ്ത നാടോടിക്കഥകളുടെയും നാടൻ പാട്ടുകളുടെയും സമാഹാരങ്ങൾ ഈ താത്പര്യത്തിൻെറ പരിണതഫലങ്ങളാണ്. സമീപകാലത്ത് സാംസ്കാരികവും ചരിത്രപരങ്ങളുമായ വിഷയങ്ങളെപ്പററി നിരർഘങ്ങളും ചേതസ്സമാകർഷകങ്ങളുമായ കൃതികൾ പലതും പുറത്തുവന്നിട്ടുണ്ട്. ഇങ്ങനെ കഴിഞ്ഞ ഒരു അരനൂററാണ്ടുകാലത്തെ സാഹിത്യരചനകളുടെ എണ്ണവും വൈവിധ്യവും നോക്കിയാൽ ആസ്സാമിൻെറ ഇന്നോവരെയുള്ള സാഹിത്യപാരമ്പര്യത്തിൽ ഭാവിയിലേക്കുള്ള മഹത്തരവും പൂർണ്ണതരവും ആയ സാംസ്കാരിക പൈതൃകത്തിൻെറ ബീജം നിക്ഷിപ്തമായിരിക്കുന്നു എന്ന് നമുക്കു ദൃഢമായി വിശ്വസിക്കാവുന്നതാണ്.

ഇന്ത്യയിലെ ഇംഗ്ലീഷ് സാഹിത്യം

കെ. ആർ. ശ്രീനിവാസ അയ്യങ്കാർ

ഇന്ത്യയിലെ ബ്രിട്ടീഷ് പ്രഭാവം മററു സംഗതികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ, ആംഗലഭാഷയിൽ ശ്രദ്ധാർഹമായ ഒരു കൃതിസമുച്ചയത്തിനു് ഉദയം നൽകിയിട്ടുണ്ടു്. ഇതിനെ "ഭാരതീയ-ആംഗല സാഹിത്യം" എന്നു് സൗകര്യപൂർവ്വം വ്യവഹരിക്കാം. എന്നാൽ വാസ്തവത്തിൽ ഇതു് ഇരുമുഖമുള്ള ഒരു സാഹിത്യമാണു്. ഒന്നാമതായി, ഇന്ത്യയിലെ ഇംഗ്ലീഷുകാർ രചിച്ച സാഹിത്യം—അഥവാ അത്ര തന്നെ സാധാരണമായല്ലാതെ, ഭാരതത്തിൻെറ മേന്മ കണ്ടു് ആകർഷിക്കപ്പെട്ടു്, വിചിത്രമായ ഒരുതരം വിദൂരത ദീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടാണെങ്കിലും, ഇംഗ്ലീഷുകാർ രചിച്ച സാഹിത്യം. ഈ ഇംഗ്ലീഷുകാർ ഭാരതത്തെ തങ്ങളുടെ നിബന്ധനങ്ങൾക്കു വിഷയമാക്കി. ചോസറിൻെറ കാലശേഷമുള്ള ആംഗലസാഹിത്യകാരന്മാർ തങ്ങളുടെ കൃതികളിൽ ഇന്ത്യയെപ്പററി അവിടവിടെ യാദൃച്ഛികമായോ അവ്യക്തമായോ പരാമർശങ്ങൾ നടത്തിയിട്ടുണ്ടു്, തക്കമില്ല. എന്നാൽ ആംഗ്ലോ-ഇന്ത്യൻ സാഹിത്യം-ഭാരതീയമായ പ്രതിപാദ്യങ്ങളെയും ഭാരതീയസത്തയെയും ഉപജീവിച്ചു് ആംഗലേയർ രചിച്ച സാഹിത്യം ഇപ്പേരിലാണു് അറിയപ്പെടുക—ശരിക്കു സമാരംഭിക്കുന്നതു് 18-ാം നൂററാണ്ടിൻെറ അവസാനത്തിൽ സർ. വില്യം ജോൺസിനോടുകൂടിയാണു്. വീര്യസമ്പന്നങ്ങളായ രണ്ടു സംസ്കാരങ്ങളുടെ അന്യോന്യ സംപോഷണം ഇങ്ങനെ വേഗം സാധിക്കാമെന്നു തോന്നി; പക്ഷേ, വാസ്തവത്തിൽ ആംഗ്ലോ-ഇൻഡ്യന്മാർ സന്ദർഭഗൗരവത്തിനൊത്തു് പ്രവർത്തിക്കുന്നതിൽ പരാജയമടഞ്ഞു. ജോൺസും,

ലേയ്ഡനും, സർ ആൽഫ്രഡ്ല്യാലും, സർ എഡ്വിൻ ആർണോൾഡും ആശാവഹമായ ഒരു തുടക്കമിട്ടു. എന്നാൽ ആ തുടക്കം ഏതാണ്ടു് ഒടുക്കവുമായിരുന്നു. ഉദാരമതികളായിരുന്നെങ്കിലും, ആംഗ്ലോ-ഇന്ത്യന്മാർ വർഗ്ഗപരമായ ഏതോ വമ്പിച്ച മേന്മ തങ്ങൾക്കുണ്ടെന്നൊരു ധാരണയ്ക്കു പൊതുവേ വശംവദരായി. ഇതു് ആ രണ്ടു സംസ്കാരങ്ങളുടെയും യഥാർത്ഥമായ സമന്വയനം സാദ്ധ്യമല്ലെന്നാക്കിത്തീർത്തു. അഹംബുദ്ധിയും, ഉരുകിത്തിളയ്ക്കുന്ന ഭാരതീയഭാരതത്തോടു് ഒട്ടും ബന്ധമില്ലാത്തവനും, വിശ്വാസരഹിതനും, അതുപോലെതന്നെ ഭാവനാവിഹീനനുമായ സാധാരണ ആംഗ്ലോ-ഇന്ത്യൻ എഴുത്തുകാരൻ, (മിസ്റ്റർ. ഇ. എഫ്. ഓടൻെറ ഭാഷയിൽ പറഞ്ഞാൽ) "നിരർത്ഥകതയുടെയും ഉദ്ദേശ്യരാഹിത്യത്തിൻെറയും പാറക്കെട്ടുകളിലും വനാന്തരങ്ങളിലും" അലഞ്ഞുതിരിഞ്ഞു. ഫോസ്റ്ററുടെ 'ഇന്ത്യയിലേക്കു് ഒരു മാർഗ്ഗം' പോലെയുള്ള ഒരു ക്ലാസിക്കും (മറേറതല്ലയ്ക്കൽ) നിക്കോൾസിൻെറ 'ഇന്ത്യയെപ്പററി ഒരു വിധിനിർണ്ണയം' പോലെയുള്ള ഒരു ബീഭത്സകൃതിയും ആംഗ്ലോ-ഇന്ത്യൻ സാഹിത്യത്തിലെ ഉത്കൃഷ്ടമോ അപകൃഷ്ടമോ ആയ പ്രദർശനവസ്തുക്കൾ എന്നതിനെക്കാൾ ഇംഗ്ലീഷ്സാഹിത്യത്തിലെ വെറും യാദൃച്ഛിക സംഭവങ്ങൾ മാത്രമായിരിക്കുകയാണു്. ഏറെക്കുറെ പ്രകടമായ ഇന്ത്യൻ പശ്ചാത്തലമുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഇംഗ്ലീഷുകാർ—അമേരിക്കരും—ഇന്നും രചിക്കുന്നുണ്ടു്. എങ്കിലും ആംഗ്ലോ-ഇന്ത്യൻ സാഹിത്യത്തിൻെറ പ്രത്യേക പദവി നഷ്ടപ്പെട്ടിരിക്കുകയാണു്. അങ്ങനെ വരാതെ തരവുമില്ല.

രണ്ടാമതായി, ഇന്ത്യക്കാർ ആംഗല ഭാഷയിൽ രചിച്ച സാഹിത്യം. ഇതിനെ ഇൻഡോ-ആംഗ്ലിയൻ സാഹിത്യം എന്നു വ്യവഹരിക്കുന്നതിൽ അനൗചിത്യമില്ല. ടാഗോർ, മന്മോഹൻഘോഷ്, ശ്രീ അരവിന്ദഘോഷ് മുതലായ ഇന്ത്യൻ സാഹിത്യകാരന്മാരെ മി. ജോർജ്ജ് സാംസൺ തൻെറ 'കേംബ്രിഡ്ജ് ആംഗല സാഹിത്യസംഗ്രഹം' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തു

കയും 'ആംഗ്ലോ-ഇന്ത്യൻ സാഹിത്യം' എന്ന ഭാഗത്തു് ഇവരുടെ കൃതികളെപ്പററി വിമർശിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ടെങ്കിലും, ഇന്ത്യൻ പ്രതിപാദ്യങ്ങളെ അധികരിച്ചു് സാഹിത്യരചന നടത്തുന്ന ഇംഗ്ലീഷുകാരെയും തങ്ങളുടെ ആശയങ്ങളുടെ കലാത്മകമായ ആവിഷ്കരണത്തിനു് ഇംഗ്ലീഷിനെ ഉപാധിയായി സ്വീകരിക്കുന്ന ഇന്ത്യക്കാരെയും വേർതിരിച്ചു മനസ്സിലാക്കുകയായിരിക്കും ആശാസ്യം. 1883-ാമാണ്ടിൽത്തന്നേയും ഏതദ്ദേശീയ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ പ്രബന്ധമാതൃകകൾ അടങ്ങിയ 'ഇൻഡോ-ആംഗ്ലിയൻ സാഹിത്യം, എന്നൊരു ഗ്രന്ഥം പുറത്തുവന്നു. കുറേക്കൂടി അടുത്തകാലത്തു്, വിശേഷിച്ചും കഴിഞ്ഞ ഇരുപത്തഞ്ചു കൊല്ലത്തിനിടയ്ക്കു്, 'ഇൻഡോ-ആംഗ്ലിയൻ' സംജ്ഞയ്ക്കു് ഗണ്യമായ പ്രചാരം സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതിനു വർഗ്ഗീയമോ മതപരമോ ആയ അർത്ഥസൂചനയൊന്നുമില്ല. ആ സംജ്ഞ വേണ്ടപടി അർത്ഥവ്യഞ്ജകമാണു്. എഴുത്തുകാരനെ വ്യാവർത്തിക്കുന്നതിനും അതുപോലെതന്നെ ആ സാഹിത്യവിഭാഗത്തെ സുവ്യക്തം നിർദ്ദേശിക്കുന്നതിനും അതു് സൗകര്യമായി പ്രയോഗിക്കുകയും ചെയ്യാം. ആ പേരിനു് "പ്രതിഷ്ഠ" ലഭിച്ചതിൽ അദ്ഭുതമില്ല.

ഇൻഡോ-ആംഗ്ലിയൻ സാഹിത്യത്തെപ്പററി ഈ ലേഖകൻ എഴുതിയ പി. ഇ. എൻ. പ്രബന്ധത്തിൻെറ അവതാരികയിൽ, ഡാക്ടർ സി. ആർ. റെഡ്ഡി അഭിപ്രായപ്പെട്ടു:—

"ഇൻഡോ-ആംഗ്ലിയൻ സാഹിത്യം സാരാംശത്തിൽ ഭാരതീയ സാഹിത്യത്തിൽനിന്നു വ്യത്യസ്തമല്ല; അതു് ഭാരതീയസാഹിത്യത്തിൻെറ ഒരു ഭാഗമാണു്. വേദങ്ങളിൽനിന്നു തുടങ്ങി, കാലത്തിൻെറയും ചരിത്രത്തിൻെറയും അപ്രതിഹതമായ പരിവർത്തനങ്ങൾക്കു വിധേയമായി, ചിലപ്പോൾ കൂടുതലായും മററു ചിലപ്പോൾ കുറവായും മധുരപ്രകാശം പരത്തി, ടാഗോർ, ഇഖ്ബാൽ, അരവിന്ദഘോഷ് എന്നിവരുടേതായ വർത്തമാനകാലത്തോളം അടിയ്ക്കടി വളർന്നു്, നമ്മുടെയും നമ്മുടെ മനുഷ്യ

സമുദായത്തിൻെറയും വികസ്വരഭാവിക്കൊപ്പിച്ച്, വികസിക്കുവാനിടയുള്ള ആ മഹിമയുടെ ഒരു പുതിയ മുഖമാണത്."

ഇന്ത്യൻസാഹിത്യം തന്നെ അതിൻെറ അത്യുധുനാതനമായ അഥവാ ആധുനികമായ ഭാവത്തിൽ ഒരു നൂററാണ്ടിലധികം പഴക്കമുള്ളതല്ല. ഒരു കാലത്തു വിജ്ഞാനത്തിൻെറയും ഉദാരകലകളുടെയും സംസ്കാരത്തിൻെറയും ആസ്ഥാനമായിരുന്ന ഈ വിശാലമായ ഉപഭൂഖണ്ഡത്തിൽ പതിനേഴും പതിനെട്ടും ശതകങ്ങളിൽ, പറയത്തക്ക ഒരു വ്യവസ്ഥാപിതവിദ്യാഭ്യാസം മിക്കവാറും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അന്നും നിലനിന്നുപോന്ന പഴയ രീതിയിലുള്ള ചുരുക്കം ചില വിദ്യാഭ്യാസകേന്ദ്രങ്ങൾക്കും നിരക്ഷരകുക്ഷികളായ ജനലക്ഷങ്ങൾക്കും ഇടയ്ക്കുള്ള വിടവു നികത്താൻ കാര്യമായ ഒരു ശ്രമവും നടന്നില്ല—അഥവാ നിലവിലിരുന്ന പരിതഃസ്ഥിതിയിൽ ഒരു ശ്രമം ചെയ്‌വാൻ സാധ്യമായിരുന്നില്ല. ശാരീരികവും ബുദ്ധിപരവും ആദ്ധ്യാത്മികവുമായ ഒരു ആലസ്യം അനിർവചനീയമാംവണ്ണം ഇന്ത്യൻ ജനതയെ ബാഹ്യമായും ആന്തരികമായും ബാധിച്ചു. ഭാരത സംസ്കാരസരിത്തു്‌രാഷ്ട്രീയമായ അടിമത്തത്തിൻെറ വരണ്ട മരുഭൂമിയിൽ വിലയം പ്രാപിച്ചതായും തോന്നി.

ഏതായാലും ബ്രിട്ടീഷ് സമ്പർക്കം, ആവശ്യമായ മൂന്നു പ്രചോദനങ്ങൾ നമുക്കു നൽകി. ശ്രീ അരവിന്ദഘോഷിൻെറ ഭാഷയിൽപ്പറഞ്ഞാൽ, അതു് ഒളിഞ്ഞുകിടന്ന ബുദ്ധിപരവും വിമർശനപരവുമായ നൈസർഗ്ഗിക കർമ്മപ്രവണതയെ ഉജ്ജീവിപ്പിച്ചു; ജീവിതത്തെ പുനഃസ്ഥാപനം ചെയ്തു; നൂതനസൃഷ്ടിക്കുവേണ്ടിയുള്ള അഭിവാഞ്ഛയെ തട്ടിയുണർത്തി; ഭാരതത്തിൻെറ ഉണരുന്ന ആത്മചൈതന്യത്തെ പുതിയ സ്ഥിതിഗതികൾക്കും, ആദർശങ്ങൾക്കും അവയെ മനസ്സിലാക്കുകയും ഉൾക്കൊള്ളുകയും സ്വാധീനമാക്കുകയും ചെയ്യേണ്ട അത്യാവശ്യകതയ്ക്കും അഭിമുഖമായി വിന്യസിച്ചു. പുതിയ ആദർശങ്ങളും പുതിയ സാഹിത്യവും വേരുറച്ചുതഴച്ചു വളരണമെങ്കിൽ

ചിന്തയുടെയും ലക്ഷ്യത്തിൻെറയും നൂതനമായ ഒരു ശീതോഷ്ണാവസ്ഥ സൃഷ്ടിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കൃഷിഭൂമി നമുക്കു പരിചിതമായ ആ ഇന്ത്യൻ മണ്ണുതന്നെ. എങ്കിലും ആധുനികങ്ങളായ കൃഷിയായുധങ്ങളും സമ്പന്നവീര്യമായ വളവും വളരെയധികം സ്വാഗതാർഹമായിരിക്കും. ഭാവനയും പ്രതിഭയും ഒത്തിണങ്ങിയ അതിമാനുഷപ്രഭാവനായ രാജാ റാംമോഹൻ റായ് തൻെറ സങ്കല്പദർശനങ്ങളിലെ പൗരുഷപൂർണ്ണമായ നവഭാരതത്തിൻെറ വിശദമായ ഒരു രൂപരേഖ ദർശിച്ച്, അതിനെ ഉടനടി സാക്ഷാത്കരിക്കുവാൻ കിണഞ്ഞു പരിശ്രമിച്ചു. ക്രിസ്തീയ മിഷനറിമാർ രാജ്യമൊട്ടുക്ക് മുദ്രണാലയങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ച്, ഇന്ത്യയിലെ പ്രാദേശികഭാഷകളിൽ ബൈബിളിൻെറ പരിഭാഷകൾ കുറഞ്ഞവിലയ്ക്കു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. പൗരസ്ത്യഭാഷാഭിജ്ഞന്മാർ ഇന്ത്യൻ വിജ്ഞാനവൈദുഷ്യത്തിനു ഒരു നൂതനപരിക്രമം നല്കി. അനേകം ശ്രേഷ്ഠകൃതികൾ വിസ്മൃതിയിൽനിന്നു വീണ്ടെടുത്ത് ലോകസമക്ഷം അവതരിപ്പിച്ചു. കുറേക്കാലത്തേക്ക് ഏതായാലും ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാഭ്യാസപക്ഷക്കാരും സ്വദേശവിദ്യാഭ്യാസപക്ഷക്കാരും തമ്മിൽ തീവ്രമായ ഒരു വാക്സമരം നടന്നു; ഒടുവിൽ പരിഷ്ക്കാരേച്ഛുക്കൾതന്നെ വിജയംനേടി. റാംമോഹൻ റായിയുടെയുംകൂട്ടരുടെയും വിപ്ലവവ്യഗ്രതയും, മിഷനറിമാരുടെ വിദ്യാഭ്യാസപ്രവർത്തനവും, ആധുനിക വിദ്യാഭ്യാസം ഇംഗ്ലീഷ് മാധ്യമത്തിലൂടെയായിരിക്കണമെന്നുള്ള മെക്കാളിയുടെ പദ്ധതിയും ഭാരതത്തിലെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിൻെറയും സംസ്കാരത്തിൻെറയും രൂപസംവിധാനം പിന്നത്തെ ഒരു നൂററാണ്ടുകാലത്തേക്കെങ്കിലും ഏതാണ്ടുനിർണ്ണയിച്ചു.

മന്ദഗതിയിലെങ്കിലും അവിച്ഛിന്നമായി ഇംഗ്ലീഷ് മാധ്യമത്തിലൂടെ ബോധനം നൽകുന്ന വിദ്യാലയങ്ങളും കലാശാലകളും എണ്ണത്തിൽ പെരുകുകയും അവ കൂടുതൽ കൂടുതൽ മാന്യത ആർജ്ജിക്കുകയും ചെയ്തു. ഒന്നുരണ്ടു തലമുറക്കാലത്തിനുള്ളിൽ ഒട്ടുവളരെ ഇന്ത്യാക്കാർ യൂറോപ്യൻ (വിശേഷിച്ചും ആംഗലേയ) സാഹിത്യത്തിൻെറയും

സംസ്കാരത്തിൻെറയും അതിബഹുലമായ വിഭവസമ്പത്തുമായി പരിചയപ്പെട്ടു. ഇങ്ങനെ പുതിയ വിദ്യാലയങ്ങളിലെ സുശക്തമായ വിദ്യാഭ്യാസംമൂലം അനുഗ്രഹീതരായിത്തീർന്ന ചെറുപ്പക്കാരിൽ പലരും ഇന്ത്യയെ ഒരിക്കൽക്കൂടി ലോകത്തിൻെറ സാംസ്കാരികഭൂപടത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിക്കണമെന്ന അഭിവാഞ്ഛകൊണ്ടു് ഉത്തേജിതവീര്യരായി. മൂകമെന്നപോലെ വർത്തിച്ച തങ്ങളുടെ നാടിനെക്കൊണ്ടു് ഒരിക്കൽക്കൂടി വ്യക്തമായ ശബ്ദം പുറപ്പെടുവിപ്പിക്കുവാൻ അവർ ആഗ്രഹിച്ചു. തന്മൂലം അവർതന്നെ ഇംഗ്ലീഷിലോ സ്വന്തം മാതൃഭാഷയിലോ സാഹിത്യനിബന്ധനം നിർവഹിക്കണം എന്നു് സ്വാഭാവികമായി വന്നുകൂടി. തങ്ങളുടെ ആംഗലേയാധീശന്മാരുടെ ശ്രദ്ധ അനായാസം ആകർഷിക്കുന്നതിനും വിഭിന്നഭാഷാപ്രവീണ്യകളിലെ സ്വന്തം രാജ്യക്കാരുടെ ശ്രദ്ധയിൽ എത്തുപെടുന്നതിനും ഇംഗ്ലീഷിൽ എഴുതാതെ കഴിയുകില്ലെന്നായി. ആത്മനിർവൃതി സ്വയം നേടുവാനോ പൊതുജനങ്ങൾക്കു് ഉദ്ബോധനം നൽകുവാനോ അന്യഥാ മാർഗ്ഗമില്ലാത്തതിനാൽ മാതൃഭാഷകളിൽ എഴുതേണ്ടതു് ആവശ്യമായുംവന്നു. എഴുതിയതു് ഇംഗ്ലീഷിലായാലും മാതൃഭാഷയിലായാലും അവർ മാതൃകകൾ തേടിയതു് ആംഗലസാഹിത്യത്തിലാണു്. അതായിരുന്നു, അവക്കു് അറിയാമായിരുന്ന ഏക യൂറോപ്യൻസാഹിത്യം. പാശ്ചാത്യസമ്പർക്കജന്യമായ വിക്ഷോഭം മേൽമണ്ണിളക്കി; ആംഗലസാഹിത്യം ഭൂമിയെ വളക്കൂറുള്ളതാക്കിത്തീർത്തു; അങ്ങനെ കാലക്രമേണ ആധുനിക ഭാരതീയ സാഹിത്യം ഉടലെടുക്കുകയും ചെയ്തു. ഇന്നത്തെ ബംഗാളി, ഹിന്ദി, മറാത്തി, തെലുങ്കു്, തമിഴ്, ഗുജറാത്തി എന്നീ സാഹിത്യങ്ങൾപോലെ, ഇൻഡോ-ആംഗ്ലിയൻ സാഹിത്യവും ഒരു ഭാരതീയ സാഹിത്യമാണു്. അതിനു ഭാസുരമായ ഒരു സ്വന്തം പാരമ്പര്യമുണ്ടു്. ഇന്നും അതു് സമൃദ്ധമായ ഓജസ്സിൻെറയും ഊർജ്ജസ്വലതയുടെയും ലക്ഷണം പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നതാണും.

ഇൻഡോ—ആംഗ്ലിയൻ സാഹിത്യചരിത്രത്തെ താഴെ

ക്കാണുന്ന പ്രകാരം വിഭിന്നങ്ങളായ അഞ്ചുഘട്ടമായി സാമാന്യേന വിഭജിക്കാം:—

1820—1870. ആരംഭം--ശ്രേഷ്ഠന്മാരായ മാർഗ്ഗദർശകന്മാരുടെ കാലം.

1870—1900. ആത്മീയ നവോത്ഥാനകാലം—മതപരവും സാഹിത്യപരവുമായ ഉണർവിൻെറ കാലം.

1900—1920. രാഷ്ട്രീയ പ്രബുദ്ധതയുടെ കാലം—വന്ദേമാതരത്തിൻെറയും 'ഹോംറൂൾ' പ്രക്ഷോഭണത്തിൻെറയും കാലം.

1920—1947. ഗാന്ധിയൻവിപ്ലവത്തിൻെറ കാലം—ആധുനിക 'വീരപൗരുഷയുഗം.' 1947—സ്വാതന്ത്ര്യകാലം.

ഇതു് സൗകര്യം പ്രമാണിച്ചുള്ള ഒരു ഘട്ടവിഭജനമാണു്. ഓരോ ഘട്ടവും തികച്ചും വ്യസ്തമല്ല. വ്യാപ്ത്യതിക്രമം അപരിഹരണീയവുമാണു്.

1820—1870

നമുക്കു പ്രതീക്ഷിക്കാവുന്നതുപോലെ, ഇന്ത്യാക്കാരുടെ ആദ്യത്തെ ആംഗലകൃതികൾ ഗദ്യാത്മകങ്ങളായിരുന്നു. റാംമോഹൻ റായ് ആയിരുന്നു ആദ്യത്തെ മികച്ച ഇൻഡോ-ആംഗ്ലിയൻ ഗദ്യകാരൻ. അദ്ദേഹം ഒരു യഥാർത്ഥ മാർഗ്ഗദർശകനായിരുന്നു. ആ അമാനുഷപ്രഭാവൻ നമ്മുടെ ദേശീയ ജീവിതത്തിൻെറ പല തുറകളിലും ഉദ്ദേശ്യപൂർവ്വമുള്ള പരിഷ്കരണം സമാരംഭിച്ചു. താൻ പ്രവർത്തിച്ച ഏതു മണ്ഡലത്തിലും അദ്ദേഹം മുഖ്യമായും ഒരു നിർമ്മാതാവായിരുന്നു. വളരെയധികം ചപ്പും ചവറും അടിച്ചുനീക്കി, തറയൊരുക്കി, നവഭാരതത്തിനു് അടിസ്ഥാനമിടുവാനുള്ള ഭാഗ്യം അദ്ദേഹത്തിനാണുണ്ടായതു്. മാത്രമല്ല, അദ്ദേഹം സരളമായ ആംഗലഗദ്യശൈലി കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിൽ കൃതഹസ്തനുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ ക്ഷിപ്രവശ്യവും പ്രഭാവപൂർണ്ണവുമായ വ്യക്തിമാഹാത്മ്യം, 'ക്രിസ്തുവിൻെറ ഉപദേശങ്ങൾ' (1820) പോലെയുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങളിലും മററു നിരവധി

ഗദ്യപ്രബന്ധങ്ങളിലും ലഘുലേഖകളിലും സ്വയം ആവിഷ്കൃതമായി.

ആത്മവിശ്വാസത്തോടും നിപുണോചിതമായ അനായാസതയോടും ഇംഗ്ലീഷിൽ ഗദ്യരചന നടത്തിയ ആദ്യത്തെ ഇന്ത്യാക്കാരൻ റാംമോഹൻ റായ് ആണെങ്കിൽ, ആദ്യത്തെ ഇൻഡോ-ആംഗ്ലിയൻ കവി ഹെന്ട്രി ഡെറോസിയോ ആണ്. അദ്ദേഹം 1807-ൽ ജനിച്ച്, ഏതാണ്ടു സംഭവബഹുലമായ ഒരു ജീവിതത്തിനുശേഷം 1831-ൽ വിഷൂചികമൂലം നിര്യാണമടഞ്ഞു. "ജംഘീറായിലെ ഫക്കീർ" (The Fakir of Jungheera) എന്ന ആഖ്യാനകാവ്യം ഉൾപ്പെടെ സ്തുത്യർഹമായ ഒരു കാവ്യസഞ്ചയം അദ്ദേഹം അവശേഷിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. പകുതി ഇന്ത്യനും, പകുതി പറങ്കിയും എങ്കിലും, ഡെറോസിയോ മനോഭാവത്തിൽ തികച്ചും ഒരു ഭാരതീയനായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഭാരതത്തിന്റെ ദേശീയകവിയായിരിക്കുന്നതിനു് അഭിവാഞ്ഛിക്കുകയും ചെയ്തു. കവിതാമണ്ഡലത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നേട്ടങ്ങൾ ശ്ലാഘനീയങ്ങളാണ്. പുറത്തുവന്ന കൃതികളിൽ ഒളിഞ്ഞുകിടന്ന ആ മഹത്തായ ഉത്തിഷ്ഠമാനത നോക്കിട്ടാണെങ്കിൽ അദ്ദേഹത്തെ കൂടുതൽ അഭിനന്ദിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. വേറൊരു മാഗ്ഗദർശകൻ "ദി ഷയിർ ആൻഡ് അദർ പൊയംസ്" (The Shair and Other Poems) (1830) എന്ന കൃതിയുടെ കർത്താവായ കാശീപ്രസാദ് ഘോഷ് ആണ്. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികൾക്ക് ആഭ്യന്തരമായ കവിതാഗുണം നന്നേ കുറയും.

1857-ൽ ബോംബെയിലെയും കൽക്കത്തായിലെയും മദിരാശിയിലെയും സർവ്വകലാശാലകളുടെ സ്ഥാപനത്തോടുകൂടി, മിൽട്ടന്റെ കവിതകൾക്കുള്ള ഗംഭീരോജ്ജ്വലമായ ശബ്ദസന്ധാനരീതിയെ അസമർത്ഥമാംവണ്ണം അനുകരിക്കുകയും, ബർക്കിന്റെ ശബ്ദായമാനവും അലങ്കാരബഹുലവുമായ ദീർഘവാക്യശൈലിയെ അനുവർത്തിക്കുകയും ചെയ്ത ഒരു പുതിയ തലമുറ ഉദിച്ചുയർന്നു. അങ്ങനെ ഇൻഡോ-ആംഗ്ലിയൻ എഴുത്തുകാരനു് തന്റെ സാഹിത്യ

നിബന്ധങ്ങൾ ആസ്വദിക്കുവാൻ ദ്രുതതരം വിപുലീഭവിക്കുന്ന ഒരു അനുവാചക മണ്ഡലം ഉണ്ടെന്നു ബോധപ്പെട്ടു. ഇംഗ്ലീഷ് പത്രപ്രവർത്തനം അനേകം യുവജനങ്ങളെ ആകർഷിച്ചു. കവിതയ്ക്കും ഉണ്ടായി ഉപാസകന്മാർ. ഈ ഒടുവിൽപറഞ്ഞവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ മൈക്കേൽ മധുസൂദനദത്തിന്നു് സമുന്നതമായ ഒരു സ്ഥാനമുണ്ടു്. ഒരു ഇന്ത്യൻ ക്രിസ്ത്യാനിയായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിനും ഗ്രഹചാരദുഷ്ടമായ ഭാഗധേയമാണു് ഉണ്ടായിരുന്നതു്. മുഖ്യമായും ഒരു ബംഗാളി സാഹിത്യകാരനാണദ്ദേഹം. എന്നാൽ മദിരാശിയിൽനിന്നും ഒരു ആംഗലവർത്തമാന പത്രിക പ്രസാധനം ചെയ്തതിനും പുറമേ ഇംഗ്ലീഷിൽ പൃഥ്വിരാജിൻെറയും റാണി സംയുക്തയുടെയും കഥ വിശദമായി പുനഃപ്രതിപാദനം ചെയ്യുന്ന 'ബന്ധനസ്ഥ' (The Captive Lady) (1849)എന്ന ആഖ്യാനകവിതയും അദ്ദേഹം രചിച്ചു.

1870—1900

ഇവരായിരുന്നു അഗ്രഗാമികൾ. എന്നാൽ ഭാരതീയൻെറ ചിന്താഗതികളേയോ വികാരങ്ങളേയോ ആംഗലസാഹിത്യരൂപങ്ങളുമായി അഥവാ ആവിഷ്കരണവിധികളുമായി കൂട്ടിയിണക്കുവാൻ വ്യർത്ഥശ്രമംചെയ്ത വെറും അനുകർത്താക്കൾ ഒട്ടുവളരെ ഉണ്ടായിരുന്നു. ആംഗലറൊമാൻറിക്കുകൾ—19-ാം നൂററാണ്ടിൻെറ ആദിമഘട്ടത്തിലെ ആഖ്യായികാകാരന്മാരും കവികളും—അവരെ ആപത്കരമാംവണ്ണം ആകർഷിച്ചു. എന്നാൽ ഇൻഡോ-ആംഗ്ലിയൻ സാഹിത്യത്തിലെ പരീക്ഷണഫലങ്ങൾ പ്രായേണ വെറും പുറംമോടിപ്പകിട്ടുള്ളവയായിരുന്നു. ഏതായാലും അചിരേണ പ്രസ്തുത കാലഘട്ടത്തിൻെറ ചേതന അസാധാരണവൈഭവമുള്ള അനേകം സ്ത്രീകൾക്കും പുരുഷന്മാർക്കും ജന്മം നൽകി. ഇവർ ഇംഗ്ലീഷുഭാഷയിലൂടെ ആത്മാവിഷ്കരണം വിജയപൂർവം സാധിക്കുവാൻ തങ്ങൾക്കു് ആവുമെന്നു് വ്യക്തമാക്കി. 19-ാംശതകത്തിൻെറ അവസാനത്തെ മൂന്നു ദശകങ്ങൾ പുതിയ

ആദ്ധ്യാത്മികപുനരുജ്ജീവനത്തിന്റെ ഭാസുരമായ ഒരു വസന്തത്തുവായിരുന്നു. രാമകൃഷ്ണപരമഹംസൻ, പാശ്ചാത്യപരിഷ്ക്കാരത്തിന്റെ തേജഃപ്രസരത്താൽ കുറേ നാളേക്ക് ഏതാണ്ട് അന്ധരായിച്ചമഞ്ഞിരുന്ന ഇന്ത്യക്കാരുടെ കണ്ണുകൾ അധ്യാത്മമണ്ഡലത്തിലെ മഹത്തായ ജ്യോതിസ്സുകളുടെ നേരേ തുറപ്പിച്ചു. ഗുരുവിന്റെ സന്ദേശം പരിഷ്കൃത ലോകത്തിന്റെ അങ്ങേയററം വരെ എത്തിക്കുവാൻ, അധികം താമസിയാതെ, വിവേകാനന്ദൻ രംഗപ്രവേശം ചെയ്തു. അദ്ദേഹം ആംഗലഭാഷയെ വേദാന്തപ്രകാശനത്തിനും മിഷനറിപ്രബോധനങ്ങൾക്കും ഉപയോഗപ്പെടുത്തി. ബ്രഹ്മസമാജ്, ആര്യസമാജ്, പ്രാർത്ഥനാസമാജ് എന്നീ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ പ്രചാരകന്മാരിൽ പലരും, ഇതുപോലെതന്നെ, തികഞ്ഞ സ്വാധീനതയോടും അനായാസതയോടും ഇംഗ്ലീഷുഭാഷ കൈകാര്യം ചെയ്തു.

ആരുദത്തിന്റെയും തോരുദത്തിന്റെയും ആവിർഭാവത്തോടുകൂടി ഇൻഡോ-ആംഗ്ലിയൻ പദ്യസാഹിത്യചരിത്രത്തിലെ സാക്ഷാൽ സാർത്ഥകമായ നിർവഹണാദ്ധ്യായത്തിൽ നാം എത്തിച്ചേരുന്നു. പക്ഷേ ആ നിർവഹണത്തിൽ ഒരു ശോകനാടകംകൂടി അന്തർഭവിച്ചു. ആരു 1874-ൽ ഇരുപതാമത്തെ വയസ്സിലും തോരു 1877-ൽ ഇരുപത്തൊന്നാമത്തെ വയസ്സിലും ചരമമടഞ്ഞു. ഡെറോസിയോവിനെപ്പോലെ ആരുവും തോരുവും, "നിറവേററാത്ത കീർത്തിയുടെ അവകാശികൾ" ആയിരുന്നു. അസുലഭമായ ഉത്തിഷ്ഠമാനതയും ഒട്ടും നിസ്സാരമല്ലാത്ത സിദ്ധിയും ഉള്ള കവയിത്രികൾ ആയിരുന്നു അവർ. റൊമാൻറിക് ശാഖയിൽപെട്ട ഫ്രഞ്ചു ലിറിക്കുകൾ അവർ ഇംഗ്ലീഷിലേക്കു പരിഭാഷപ്പെടുത്തിയതു്, 'എ ഷീഫ് ഗ്ലീൻഡ് ഇൻ ഫ്രഞ്ചു് ഫീൽഡ്സ്" (A Sheaf Gleaned in French Fields) എന്ന ശീർഷകത്തിൽ 1876-ൽ പുറത്തുവന്നു. എഡ്മൺഡ്ഗോസിനെ 'അത്ഭുതപരതന്ത്രനും ഏതാണ്ട് ആനന്ദനിർവൃതനും' ആക്കിയ 'മോർണിംഗ് സേരേനേഡ്" (Morning Serenade) എന്ന

പ്രശസ്തമായ കവിതയുൾപ്പെടെ ഏതാനും കവിതകൾ പ്രസ്തുത വാല്യത്തിനു് ആരു സംഭാവന ചെയ്തുവെന്നിരിക്കിലും, അതിൻെറ പിൻപിൽ പ്രവർത്തിച്ച മുഖ്യമായ പ്രതിഭ തോരുവിൻേറതായിരുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ തോരുവിൻെറ പേരു മാത്രമേ പ്രസ്തുത കൃതിയുടെ ശീർഷക പത്രത്തിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടതുമുള്ളു. ആ മഹതിയുടെതന്നെ 'എൻഷ്യൻറു് ബാലഡ്സ് ആൻഡ് ലിജെൻഡ്സ് ഓഫ് ഹിൻഡുസ്റ്റാൻ' (Ancient Ballads and Legends of Hindustan) എന്ന കൃതി 1882-ൽ അവരുടെ മരണശേഷം, പ്രകാശിതമായി. ഒരു വൈദേശിക ഭാഷയിൽ കവനം ചെയ്യുവാനുള്ള ഗ്രന്ഥകർത്തൃയുടെ ഹസ്തലാഘവത്തെയും ശക്തിയെയും ഈകൃതി പൂർവ്വാധികം വ്യക്തമാക്കി. മുൻപു് എത്രയോവട്ടം ആഖ്യാനം ചെയ്തിട്ടുള്ളവയാണു് സാവിത്രിയുടെയും സീതയുടെയും ധ്രുവൻെറയും പ്രഹ്ലാദൻെറയും കഥകൾ. എങ്കിലും, അവയ്ക്കു് പണ്ടില്ലാത്ത പുതുമയും വശ്യതയും നൽകി ഈ കൃതിയിൽ പുനരാഖ്യാനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. തോരുദത്തു് തൻെറ കവിത ആദ്യമായി ലോകത്തിനു സംഭാവന ചെയ്തിട്ടു് ഇപ്പോൾ സംവത്സരം എൺപതു കഴിഞ്ഞു. എങ്കിലും, എച്ചു്. എ. എൽ. ഫിഷർ പ്രഖ്യാപിച്ചതുപോലെ, ആ ഭാരതീയ കവയിത്രി ആംഗലഭാഷയിലെ കാവ്യകൃത്തുകളുടെ മഹനീയ ശ്രേണിയിൽ ഉൾപ്പെട്ടു് എക്കാലത്തും നിലകൊള്ളുമെന്നുള്ളതു് നിസ്സന്ദേഹം തന്നെ.

ആരുദത്തിനെയും തോരുദത്തിനെയും പോലെയല്ല, ബഹുമതിയും ആയുർദൈർഘ്യവുംകൊണ്ടു് അനുഗൃഹീതമായ ഒരു ജീവിതമാണു് രമേശ്ചന്ദ്രദത്തു് നയിച്ചതു്. 'പ്രാചീനഭാരതത്തിലെ നാഗരികതയുടെ ചരിത്രം' (A History of Civilization in Ancient India—1890), 'ബ്രിട്ടീഷ് ഇൻഡ്യയുടെ സാമ്പത്തിക ചരിത്രം' (Economic History of British India-1902) 'വിക്ടോറിയൻ യുഗത്തിലെ ഇന്ത്യ' (India in the Victorian Age-1904) എന്നീ നിബന്ധങ്ങൾക്കും പുറമേ, രാമായണത്തിൻെറയും മഹാഭാരതത്തിൻെറയും ഇംഗ്ലീഷ്പരി

ഭാഷകളും അദ്ദേഹം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. കൂടാതെ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ രണ്ടു ബംഗാളിനോവലുകൾ 'ദി ലേക്ക് ഓഫ് പാംസ്' (The Lake of Palms), 'ദി സ്ളേവ് ഗേൾ ഓഫ് ആഗ്രാ'—ആഗ്രയിലെ അടിമപ്പെൺകിടാവ്, (The Slave Girl of Agra) എന്നീ പേരുകളിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. രമേശ്ചന്ദ്രന്റെ രാമായണവും മഹാഭാരതവും സംക്ഷേപണകലയുടെ വിജയവൈജയന്തികളാണ്. കാരണം, രാമായണത്തിലെ 24000 ശ്ലോകങ്ങളും മഹാഭാരതത്തിലെ 2 ലക്ഷം ശ്ലോകങ്ങളും 'ലോക്സ്ളിഹാൾ' വൃത്തത്തിൽ ഏതാണ്ട് 4000 ഈരടികളായി സംക്ഷേപിച്ചിരിക്കുന്നു. മൂലകൃതികളെ വിവേചനമൊന്നും കൂടാതെ സംഗ്രഹിക്കുകയല്ല ചെയ്തതു്. മിക്ക ഉപാഖ്യാനങ്ങളും പ്രാധാന്യം കുറഞ്ഞ ചില ആഖ്യാനഭാഗങ്ങളും ഉപേക്ഷിക്കുകയും, അവശ്യം വേണ്ട കണ്ണികൾ ഗദ്യത്തിലെഴുതിത്തൊട്ടുക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. രമേശ്ചന്ദ്രന്റെ തർജ്ജമകൾ കാലത്തിന്റെ പരീക്ഷണങ്ങളെ അതിജീവിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നും, ഇന്നും അവ നമ്മുടെ മഹത്തായ ദേശീയേതിഹാസങ്ങളുടെ ഉത്തമപ്രവേശകങ്ങളായി പ്രശോഭിക്കുന്നു എന്നും പ്രസ്താവിച്ചാൽ, അതു മതിയായ ശ്ളാഘയായിരിക്കും. ഇംഗ്ലീഷിൽ സാഹിത്യരചന നടത്തിയ മററു ഭാരതീയ സാഹിത്യകാരന്മാരിൽ, രാമകൃഷ്ണപിള്ളയും (Tales of Ind-1895), ബേഹ്റാംജിമാലാബാരിയും (The Indian Muse in English Garb-1876; The Indian Eye on English Life-1893), നാഗേശ്വിശ്വനാഥ് പൈയും (Stray Sketches in Chakmakpore-1894; The Angel of Misfortune,-1904) ഉൾപ്പെടുന്നു. ഈ മൂവരിൽ ഏററവും പരിഗണനീയൻ പൈ ആയിരുന്നു. ഒരു തിയോഫ്രാസ്റ്റിയൻ ചായാചിത്രകാരൻ എന്ന നിലയിലും ഒരു ആഖ്യാനകവിയെന്നനിലയിലും—മാധ്യമമായി ഇംഗ്ലീഷാണ് കൈകാര്യം ചെയ്തതെങ്കിലും—തികച്ചും ഭാരതീയമായ ഒരു അന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിക്കുവാനും സ്വകൃതികൾക്ക് അവയുടേതായ ഒരു വ്യക്തിത്വവും വൈശി

ഷ്യവും നൽകുവാനും തനിക്കു് എത്രത്തോളം കഴിവുണ്ടെന്നു് അദ്ദേഹം തെളിയിച്ചു. 'പദ്മിനി' (Padmini-1903) മരണനൃത്തം (The Dance of Death - 1912) എന്നീ രണ്ടു നോവലുകളുടെ കർത്താവായിരുന്നു രാമകൃഷ്ണപിള്ള. അവയിൽ ഒന്നുപോലും നല്ല ഇടത്തരം കൃതികളുടെ നിലവാരത്തിൽ നിന്നു് ഉയരുകയുണ്ടായില്ല.

1900—1920

'മഹാപ്രതിഭന്മാരായ ടാഗോറിൻെറയും ശ്രീ അരവിന്ദഘോഷിൻെറയും നേർക്കു തിരിയുമ്പോൾ, വിസ്തൃതമായ ഒന്നിലധികം കർമ്മമണ്ഡലങ്ങളിൽ അധികാരം നടത്തിയ പ്രഭാവശാലികളുടെ, പത്തൊൻപതും ഇരുപതും ശതകങ്ങളിലായി വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്ന ഏതാണ്ടു് അറുപതുകൊല്ലക്കാലം രംഗനേതൃത്വം വഹിച്ച മഹാവ്യക്തികളുടെ, സന്നിധാനത്തിലാണു് നാം നിൽക്കുക. ഇന്ത്യൻ നാഷനൽ കോൺഗ്രസ്സു് സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടതിൽപിന്നെ രാഷ്ട്രീയമുന്നണിയിൽ ക്രിയാത്മകമായ ഒരു ചലനം ഉണ്ടായി എന്നതു് തീർച്ചയാണു്. എങ്കിലും, ഈ ശതകത്തിൻെറ പ്രഥമദശകത്തിലാണു് ദേശീയ പ്രസ്ഥാനത്തിനു് ഊഷ്മളമായ ഒരു ഏകാഗ്രതയും ലക്ഷ്യവും കൈവന്നതു്. വന്ദേമാതരം! ഭാരതത്തിൻെറ ഉണന്ന ദേശീയതയ്ക്കു് പുനസ്സഞ്ജീവനമന്ത്രമായിത്തീന്നു, അതു്. ആദ്യം ബംഗാളവും അചിരേണ ഭാരതം മുഴുവനും കർമ്മശൂരതയ്ക്കുവേണ്ടിയുള്ള ആഹ്വാനം ചെവിക്കൊണ്ടു. വൈദേശികസ്വേച്ഛാധിപത്യം തങ്ങളെ ജയിലിലടച്ചുതുടങ്ങിയപ്പോൾ സാഹിത്യകാരന്മാർ പൊട്ടന്നനെ കർമ്മവീരന്മാരായും, കർമ്മവീരന്മാർ സാഹിത്യകാരന്മാരായും തീർന്നു. ശ്രീ അരവിന്ദനു് ആലിപ്പൂർ ജയിലിൽവച്ചു് 'നാരായണദർശനം' ലഭിച്ചു; മണ്ഡലേ ജയിലിൽവച്ചു് തിലാക്കു് 'ഗീതാരഹസ്യ'വും നിർമ്മിച്ചു. ഇരുപതാം നൂററാണ്ടിൻെറ ആദ്യത്തെ രണ്ടു ദശകങ്ങളിലെ 'വന്ദേമാതര'വും 'ഹോംറൂൾ' പ്രസ്ഥാനവും അവിശ്രാന്തസമരത്തിൻെറയും വീരയാതനയുടെയും കാലഘ

ട്ടത്തെ രാജ്യത്ത് ആവിർഭവിപ്പിച്ചു. ഈ കാലഘട്ടത്തിലെ സാഹിത്യം പ്രസ്തുത പോരാട്ടങ്ങളെയും, യാതനകളെയും, പരാജയത്തെയും, വിജയത്തെയും അവയുടെ യഥാർത്ഥരൂപത്തിൽ പ്രതിഫലിപ്പിച്ചു. ഇൻഡോ-ആംഗ്ലിയൻ സാഹിത്യവും ഇക്കാര്യത്തിൽ ഒട്ടും പിന്നിലായിരുന്നില്ല.

ടാഗോറിൻെറ സ്ഥാനം വംഗസാഹിത്യത്തിലാണെന്നുള്ളത് കേവലം പരമാർത്ഥമാണ്. ഉത്തുംഗമായ ഒരു സ്ഥാനവുമാണ് അത്. എങ്കിലും സാഹചര്യം അദ്ദേഹത്തെ ഇരുഭാഷകളിൽ സാഹിത്യരചന നടത്തുവാൻ പ്രേരിപ്പിച്ചു. അങ്ങനെയാണ് ഇൻഡോ-ആംഗ്ലിയൻ സാഹിത്യത്തിലും ചിരന്തനമായ സ്ഥാനം അദ്ദേഹം കരസ്ഥമാക്കിയത്. സ്വന്തം കവിതകൾക്കും നാടകങ്ങൾക്കും സ്വയം ചമച്ച ആംഗലവിവർത്തനങ്ങൾക്കുംപുറമെ, ഇബ്സൻെറ 'ബ്രാൻഡ്' എന്ന നാടകകൃതിയെ ഒരു വിഭിന്നരൂപത്തിൽ പുനരവതരിപ്പിച്ചതോ എന്നു തോന്നുമാറ്, സായുജ്യത്തിൻെറ സാങ്കല്പികമായ ക്ഷേത്രത്തിലേക്കുള്ള എല്ലാത്തരം സ്ത്രീപുരുഷന്മാരുടെയും തീർത്ഥാടനത്തിൻെറ ഇംപ്രഷണിസ്റ്റിക് വിവരണമായ 'ചൈൽഡ്' (Child) എന്ന കൃതിയും ആംഗലഭാഷയിൽ അദ്ദേഹം രചിച്ചു. ആ മഹാകവിയുടെ ഗദ്യകൃതികളും-വിശേഷിച്ചും 'സാധന' (Sadhana) 'ദേശീയത' (Nationalism), വ്യക്തിമാഹാത്മ്യം (Personality), മാനവമതം (The Religion of Man—1930) എന്നിവ—ആദ്യം ഇംഗ്ലീഷിൽ രചിക്കപ്പെട്ടവയാണ്. ഒരു അന്തർദ്ദേശീയ ജനസമൂഹത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചുള്ളവയായിരുന്നു, അവ. ഏതു മാനദണ്ഡം വച്ചു നോക്കിയാലും ടാഗോറിൻെറ ബഹുമുഖങ്ങളായ നേട്ടങ്ങൾ അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടേ മതിയാവൂ. അദ്ദേഹം ബംഗാളത്തിൻെറ മാത്രമല്ല, ഭാരതത്തിൻെറയും സമസ്ത ലോകത്തിൻെറയും കവിയാണ്. കവി, കഥാകൃത്ത്, ആഖ്യായികാകാരൻ, ദാർശനികൻ, വിദ്യാഭ്യാസ വിചക്ഷണൻ, ഉദ്ദീപ്തമായ മാനവവാദത്തിൻെറ പ്രവാചകൻ-ഇങ്ങനെ

പ്രബുദ്ധഭാരതത്തിലെ ഈ മഹാനായ ദേശീയ കവിയുടെ നാനാമുഖങ്ങളായ പ്രവൃത്തനങ്ങളും 'ടാഗോർ' എന്ന അദ്ഭുത പ്രതിഭാസത്തിൽ അന്തർഭവിച്ചിരിക്കുന്നു. അതു മാത്രമല്ല, ഇവയ്ക്കും ഉപരിയായിട്ടുള്ള ചിലതുകൂടി ആ പ്രതിഭാസം അഭിവ്യഞ്ജിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. "അദ്ദേഹം നമ്മുടെ വാതുക്കൽ വന്നുമുട്ടി; എല്ലാ ഓടാമ്പലുകളും നീങ്ങി. നമ്മുടെ കവാടങ്ങൾ വിദൂരം മലക്കെ തുറന്നിട്ടിരിക്കുന്നു."

അരവിന്ദഘോഷും ജ്യേഷ്ഠൻ മൻമോഹൻഘോഷും വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്തതു് ഇംഗ്ലണ്ടിലാണ്. അവിടെവച്ചേ അവർ കവിയശസ്സ് ആർജ്ജിച്ചുതുടങ്ങിയിരുന്നു. മന്മോഹൻെറ കവിത വേണ്ടപോലെ ഹൃദ്യങ്ങളായിക്കണ്ടു് ഓസ്കാർവൈൽഡ്, 'പാൾ മാൾ ഗസററി'ൽ എഴുതി: "മിസ്റ്റർ ഘോഷ് ഒരു കാലത്തു്നമ്മുടെ സാഹിത്യത്തിൽ നിശ്ചയമായും പേരെടുക്കും." 'പ്രേമഗാനങ്ങളും വിലാപകവിതകളും' (Love Songs and Elegies—1898) എന്ന സമാഹാരത്തിലും, ഗ്രന്ഥകാരൻെറ ചരമാനന്തരം പ്രകാശിതമായ, 'പ്രേമത്തെയും മരണത്തെയും കുറിച്ചുള്ള ഗാനങ്ങൾ' (Songs of Love and Death—1916) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിലും മന്മോഹൻെറ അനശ്വര കവിതകൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. 'ഇമ്മോർട്ടൽ ഈവ്' (Immortal Eve) 'ഓർഫിക് മിസ്റ്ററീസ്' (Orphic Mysteries) തുടങ്ങിയുള്ള തുടർക്കവിതകൾ ശുദ്ധമായ കവിതയുടെ തനി ഹൃദയദ്രവീകരണസ്വഭാവത്തെയും ഉദാത്തസൗന്ദര്യത്തെയും പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നു. വേദന തൻെറ ജീവിതത്തിലുണ്ടായിരുന്നു; പക്ഷേ, അതു് അദ്ദേഹത്തെ ആകെപ്പാടെ കലുഷിതനാക്കിയില്ല. ഗഹനമായ വിഷാദത്തിൽ നിമഗ്നനെന്നു പുറമേയൊക്കെ തോന്നുമെങ്കിലും മന്മോഹന് ജീവിതാവസാനംവരെയും "പരമാനന്ദത്തോളം ചെന്നലയ്ക്കുന്ന താളലയങ്ങളെ" സംഗ്രഹിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞു.

മന്മോഹൻെറ സഹോദരനായ അരവിന്ദ്, ലണ്ടനിൽ സെൻറ്പോൾസിലാണ് സ്കൂൾവിദ്യാഭ്യാസം നിർ-

വഹിച്ചു്. കേംബ്രിഡ്ജിൽനിന്നു് വിദ്യാഭ്യാസംപൂർത്തിയാക്കി. ഐ. സി. എസ്. പരീക്ഷ ജയിച്ചെങ്കിലും അതിൻെറ പരാധീനതകളിൽനിന്നും ഭാഗ്യവശാൽ അദ്ദേഹം രക്ഷപ്പെട്ടു. ബറോഡാ കോളേജിൽ അദ്ദേഹം കുറച്ചുകാലം അദ്ധ്യാപകവൃത്തിയിലിരുന്നു. താമസിയാതെ രാഷ്ട്രീയത്തിലേക്കു് ആകൃഷ്ടനായി. അതോടൊപ്പം യോഗാഭ്യാസത്തിലേക്കും. 1907 മുതൽ 1909 വരെയുള്ള കാലത്തു്, രാഷ്ട്രീയരംഗത്തു് സുപ്രധാനമായ ഒരു ഭാഗം അഭിനയിച്ചശേഷം അദ്ധ്യയനനിദിധ്യാസനങ്ങൾക്കു വേണ്ടി പോണ്ടിച്ചേരിയിലേക്കു പിൻവാങ്ങി. 1950 ഡിസംബറിൽ സമാധിയടയുന്നതുവരെ അവിടെത്തന്നെ അദ്ദേഹം താമസിക്കുകയും ചെയ്തു. ഗ്രീക്കു്, ലത്തീൻ, ഇംഗ്ലീഷ്, ഫ്രഞ്ചു്, ജർമ്മൻ, ഇററാലിയൻ, സംസ്കൃതം, ബംഗാളി എന്നിങ്ങനെ നിരവധിഭാഷകളിലും അതുപോലെതന്നെ അനേകം വിജ്ഞാന മണ്ഡലങ്ങളിലും ശിക്ഷണങ്ങളിലും വിദ്വത്വം നേടിയിരുന്ന അരവിന്ദ്, കാലപരിണതിയിൽ അനന്തതയുടെ ഒരു യഥാർത്ഥ തീർത്ഥാടകനായി, മഹാപുരുഷനായി, മഹായോഗിയായി ത്തീർന്നു. ഒരു സാധകസംഘം (ശിഷ്യസഞ്ചയം) അദ്ദേഹത്തെ ചുററിപ്പററി വളർന്നു. ആ മഹാൻെറ നിര്യാണത്തിനുശേഷം തൻെറ ആശ്രമത്തോടനുബന്ധിച്ചു് ഒരു അന്തർദേശീയ വിശ്വവിദ്യാലയകേന്ദ്രം സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്.

കേവലം കവിയായും, ജീവിതത്തിൻെറയും സാഹിത്യത്തിൻെറയും വിമർശകനായും പരിഗണിച്ചാൽത്തന്നേയും ശ്രീ അരവിന്ദ് നമ്മുടെ കാലത്തെ സാഹിത്യനേതാക്കന്മാരുടെ പംക്തിയിൽപെട്ടും. 'കളക്ടഡ് പോയംസ് ആൻഡ് പ്ളേയ്സ്' (Collected Poems and Plays–1942) എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച മഹാർഹങ്ങളായ രണ്ടു സഞ്ചികകളിലായി 1890-ൽ തന്നെ അദ്ദേഹം രചിച്ച കൃതികൾക്കും പുറമേ, അടുത്ത കാലത്തു് ഗണനിയതച്ഛന്ദസ്സുകളിൽചെയ്ത പരീക്ഷണങ്ങളും ഉൾപ്പെടുന്നു. പരിഭാഷകൻ, ആഖ്യാനകവി, പദസന്ധാന

വൃത്തനിബന്ധനങ്ങളിൽ കൃതഹസ്തൻ, ഭാവഗാനനിർമ്മാതാവ്, നാടകകർത്താവ്, സുധീരനായ പരീക്ഷണകാരൻ, ഗവേഷകൻ, സർവോപരി തികച്ചും സ്വന്തമായി ഒരു സന്ദേശമുള്ള ഫ്യൂച്ചറിസ്റ്റ് കവി—ഈ നിലകളിലെല്ലാം ശ്രീ അരവിന്ദ് നമ്മുടെ കാലത്തെ നിസ്തുലമായ കവനസിദ്ധിയുടെ സ്ഥായിയായ സാക്ഷ്യങ്ങൾ അവശേഷിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. "ഉർവശി', (Urvasie) 'ലൗ ആൻഡ് ഡെത്ത്' (Love and Death) എന്നിവ ശ്ലാഘനീയമാംവണ്ണം നിബന്ധനം ചെയ്തിട്ടുള്ള വർണ്ണനാത്മക കവിതകളാണ്. ഒന്നാംകിടയിലുള്ള ഒരു ക്രിയാത്മക കാവ്യമാണ് 'ബാജിപ്രഭു'. ഹൃദയസ്പൃക്കായ സന്ദർഭങ്ങളോടും പ്രവചനാത്മകവും വികാരദ്രവീകരണശക്തവും ആയ ഒരു ബ്ളാങ്കവേഴ്സ് നാടകമാണ് "പേഴ്സിയൂസ് ദി ഡെലിവറർ." (Perseuse, the Deliverer) "ദി റോസ് ഓഫ് ഗോഡ്" (The Rose of God), "തോട്ട് ദി പാരക്ലീററ്" (Thought the Paraclete) എന്നിവയാകട്ടെ ആംഗലഭാഷയിലെ ഏററവും ചേതോഹരങ്ങളായ യൗഗിക കവനങ്ങളുടെ ഇനത്തിൽപെടുന്നു. ശ്രീ അരവിന്ദ് ക്ലാസിക്കൽ രീതിയിലുള്ള ഗണനിയതച്ഛന്ദസ്സുകൾ സ്വന്തം ആവശ്യാർത്ഥം വിജയപൂർവം എടുത്തുപെരുമാററി. 'അഹന' (Ahana) 'ഇലിയോൺ' (Ilion) തുടങ്ങിയ ദീർഘ കവനങ്ങളിൽ അത്യന്തം ക്ലേശകരമായ ഷഡ്ഗണച്ഛന്ദസ്സ് സ്വീകരിച്ച് നൂതനങ്ങളായ നാദരഞ്ജനങ്ങൾ സാധിക്കുകയും ചെയ്തു.

ശ്രീ അരവിന്ദ് വളരെ പ്രഗല്ഭനായ ഒരു ഗദ്യകാരനുമായിരുന്നു-പ്രായേണ സർ തോമ്മസ് ബ്രൗണിൻെറയും ഡികപിൻസിയുടെയും പാരമ്പര്യത്തിൽപ്പെട്ട ഒരു ഗദ്യകാരൻ. പക്ഷേ, വേണമെങ്കിൽ ദീപ്തിമത്തായ ലാളിത്യവും ഹൃദയാവർജ്ജകമായ നൈസർഗ്ഗികതയും ഉള്ള ഗദ്യം എഴുതുവാനും അദ്ദേഹത്തിനു കഴിയുമായിരുന്നു. "ദി ലൈഫ് ഡിവൈൻ' (The Life Divine), "എസ്സേയ്സ് ഓൺ ഗീത" (Essays on Gita), 'ദി സിന്തസിസ്സ് ഓഫ് യോഗ (The Synthesis of Yoga),

'ദി സോഷ്യൽ സൈക്കിൾ' (The Social Cycle), 'ദി ഐഡിയൽ ഓഫ് ഹ്യൂമൻ യൂണിററി' (The Ideal of Human Unity), 'ദി ഫ്യൂച്ചർ ഓഫ് പോയട്രി' (The Future of Poetry) - ഇവ ആദ്യം 1914 മുതൽ 1921 വരെയുള്ള ആണ്ടുകളിലെ 'ആര്യ'യുടെ ലക്കങ്ങളിലും പിന്നീട് ഗ്രന്ഥരൂപത്തിലും പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ട—തുടങ്ങിയ ബൃഹത്കൃതികളിൽ സന്നിവേശിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ചിന്തകൾക്ക് ഒരു ഗവേഷകന്റെ അധ്യവസായവും, ഒരു കവിയുടെ ഭാവനാതീക്ഷ്ണതയും, ഒരു പ്രവാചകന്റെ സർവ്വാത്മകദർശനവും ഒത്തുചേർന്ന ഒരു സമഗ്രതയുണ്ട്. കുറേക്കൂടി ചെറിയ ഗദ്യകൃതികളിൽ, 'ദി മദർ' (The Mother). ഹെറാക്ലിററസ്" (Heraclitus), 'ദി റിനൈസാൻസ് ഇൻ ഇൻഡ്യ' (The Renaissance in India) എന്നിവ ശ്രദ്ധേയങ്ങളാണ്.

ശ്രീ അരവിന്ദ്ഘോഷിനെപ്പോലെ ശ്രീമതി സരോജിനീ നായിഡുവും ഒരു കവിയായിട്ടാണ് രംഗപ്രവേശം ചെയ്തത്. എന്നാൽ പിൽക്കാലത്ത് ആ മഹതി രാഷ്ട്രീയമണ്ഡലത്തിലേക്കു തിരിഞ്ഞു. ഗാന്ധിയൻ യുഗത്തിൽ ഒരു സുപ്രധാന ഭാഗം അവർ അഭിനയിക്കുവാനും ഇടയായി. അവരുടെ പ്രഥമകവിതാസമാഹാരമായ 'ദി ഗോൾഡൻ ത്രെഷോൾഡ്" (The Golden Threshold 1905) ഒരു കവയിത്രി എന്ന നിലയിലുള്ള അവരുടെ പ്രഖ്യാതി സുപ്രതിഷ്ഠിതമാക്കി. 1906—ൽ അവർ ഒരു പൊതുജനസമ്മേളനത്തിൽ ചെയ്ത പ്രഭാഷണം കേട്ട് ഗോഖലേ ഇവ്വിധം ശ്ലാഘിച്ചു:—

"നിങ്ങളുടെ പ്രഭാഷണം അത്യുത്കൃഷ്ടമായ ഒരു വൈജ്ഞാനിക സത്കാരത്തെയും അതിശയിച്ചു. അനവദ്യമായ ഒരു കലാസൃഷ്ടി തന്നെയായിരുന്നു അതു്. ആ സമയത്തു് ഒരു സമുന്നത മണ്ഡലത്തിലേക്ക് ഉത്പതിപ്പിക്കപ്പെട്ട അനുഭവം ഞങ്ങൾക്കെല്ലാം ഉണ്ടായി."

നെടുനാൾ ഇടവിട്ട് രണ്ടു കാവ്യസമാഹാരങ്ങൾ കൂടി പുറത്തുവന്നു—'ദി ബേർഡ് ഓഫ് ടൈം' (The Bird of Time) 1921—ലും, 'ദി ബ്രോക്കൺ വിംഗ്"

(The Broken Wing) 1917—ലും. ഒരു കവി എന്ന നിലയിൽ സരോജിനീനായിഡുവിനു് പദ്യനിർമ്മാണത്തിലുള്ള കൃതഹസ്തതയാണു് 'താമരയിൽ ആസനസ്ഥനായ ബുദ്ധനോടു്' 'വൃന്ദാവനത്തിലെ മുരളീഗായകൻ' എന്നിവ പോലെയുള്ള അനവദ്യങ്ങളായ ഭാവഗാനങ്ങളുടെ പിറവിക്കു നിദാനമായിത്തീർന്നതു്. തൻേറതന്നെ 'കാലവിഹംഗമം' എന്നപോലെ ശ്രീമതി സരോജിനിയും സ്വകവിതയിലൂടെ ഒരു വിശാലമണ്ഡലത്തെ ആശ്ലേഷിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പക്ഷേ, വെറും സാധാരണ വസ്തുക്കളുടെ ലാവണ്യചിത്രീകരണമാണു് ഈ കവയിത്രിയുടെ പ്രത്യേക മണ്ഡലം. എന്നാൽ പിൽക്കാലത്തെ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ദുഃഖത്തിൻെറ പല്ലവി കൂടുതൽ ബോധപൂർവം ആവർത്തിക്കപ്പെടുന്നുണ്ടു്; കൂടുതൽ നിയന്ത്രിതമായ വൈചിത്ര്യവും കൂടുതൽ അഗാധമായ സംഗീതവും കൂടുതൽ പരിപക്വമായ "ബുദ്ധിയുടെ അഭ്യർത്ഥനയും" അവ ഉൾക്കൊള്ളുന്നുമുണ്ടു്. മുൻപും പിൽക്കാലത്തും കാവ്യാസവ നിർമ്മാണത്തിനു വേണ്ട ദ്രാക്ഷാഫലം സംഭരിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ വ്യത്യാസമൊന്നുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. പക്ഷേ, 'ഗോൾഡൻ ത്രെഷോൾഡി'നുവേണ്ടി സംഭരിച്ചവയെക്കാൾ, കുറെക്കൂടി പരിപക്വമായിരുന്നു, പിൽക്കാലത്തെ കൃതികൾക്കു വേണ്ടി സഞ്ചയിച്ചവ. അവസാന വാല്യത്തിലെ "ദി ടെംപിൾ: ഏ പിൽഗ്രിമേജ് ഓഫ് ലൗ" (The Temple: A Pilgrimage of Love) എന്നതു് ഭാവഗാനപരമ്പരാരൂപത്തിലുള്ള മൂന്നു കാവ്യങ്ങളാണു്. ഓരോന്നിലും എട്ടു ഖണ്ഡങ്ങൾ വീതമുണ്ടു്. മിസ്റ്റർ ജോൺ ഗോസ്‌വത്ത് ഇവയെ മിസ്സിസ് ബ്രൌണിംഗിൻെറ 'സോണററ്സ് ഫ്രം ദി പോർട്ടുഗീസ്' (Sonnets from the Portuguese) എന്ന കവിതാസമാഹാരത്തോടു് സാദൃശ്യപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. ഒരിക്കൽ സരോജിനീനായിഡു പറയുകയുണ്ടായി, തൻെറ പെൺബുദ്ധിക്കു് "രാഷ്ട്രീയത്തിൻെറ സർവാതിശായിയായ വിശദാംശങ്ങളുമായി ദ്വന്ദ്വയുദ്ധം നടത്തുക" സാധ്യമല്ലെന്നു്. എങ്കിലും ആജീവനാന്തം അവർ ഭാരതാംബയെ സേവിച്ചു. ഗാന്ധിയൻ

032,6
K4

യുഗത്തിൽ ആ മഹതിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം രാഷ്ട്രീയം പ്രേമത്തിൻെറയും പൊതുജനപ്രക്ഷോഭണം കവിതയുടെയും വകഭേദങ്ങൾ മാത്രമായിക്കലാശിച്ചിരുന്നു.

1920—1947

ഒന്നാം ലോകമഹായുദ്ധത്തിൻെറ അവസാനത്തിൽ ഭാരതം അന്യാദൃശമായ സാധ്യതകൾകൊണ്ട് സമ്പന്നമായ ഒരു നവയുഗത്തിൻെറ ഉമ്മരത്തു് എത്തിച്ചേർന്നു. രംഗംമാറി. കഥാപാത്രങ്ങളുംമാറി. ഫിറോസേഷാമേത്താ ചരമമടഞ്ഞു. ഗോഖലേയും തിലാക്കും ചരമമടഞ്ഞു. ബിപിൻപാലിൻെറ പ്രചണ്ഡമായ വാചാലത നിലച്ചു. സുരേന്ദ്രനാഥൻെറ അലങ്കാരജടിലമായ നെടുനെടുങ്കൻ വാക്യങ്ങൾക്ക് ആ പഴയ മാസ്മരശക്തി ഇല്ലാതായി. ശ്രീ അരവിന്ദ് പോണ്ടിച്ചേരിയിൽ ഒരു ഏകാന്തവാസിയുമായിത്തീർന്നു. ഒരു പുതിയ രംഗമായി; പുതിയ നടന്മാരായി; പുതിയ സമ്പ്രദായങ്ങളുമായി. ഇൻഡോ-ആംഗ്ലിയൻ പത്രപ്രവർത്തനം ദൃഢതരവും ഏകാഗ്രവുമായി. നമ്മുടെ വാഗ്മികൾ സംക്ഷിപ്തമായും ശക്തിയുക്തമായും സംസാരിച്ചുതുടങ്ങി. നമ്മുടെ ഗദ്യകാരന്മാർ, മെക്കാളിയൻ രീതിയുടെ ദുർവഹമായ ആധിപത്യത്തെ തട്ടിനീക്കാനും കുറേക്കൂടി സ്വഭാവികവും ഹൃദയഹാരിയുമായ പ്രതിപാദനരൂപങ്ങൾ കണ്ടെടുക്കുവാനും ഉദ്യുക്തരായി. ഗാന്ധിമാർഗ്ഗ നേതൃത്വത്തിൻെറ അഭിക്രമണം നിമിത്തം ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാഭ്യാസത്തിൻെറ വശ്യോജ്ജ്വലഭാവം കുറെയൊക്കെ നഷ്ടപ്പെട്ടു; എങ്കിലും, വാസ്തവത്തിൽ കലാശാലാവിദ്യാർത്ഥികളുടെ എണ്ണം 1917-ൽ 61,000 ആയിരുന്നതു് ഒരു പതിററാണ്ടു കഴിഞ്ഞപ്പോഴേക്കും സുമാർ 84,000 ആയിവർദ്ധിച്ചു. ഗാന്ധിജിതന്നെ തൻെറ അഭിപ്രായങ്ങളും കർമ്മപരിപാടികളും പ്രാർത്ഥനായോഗപ്രസംഗങ്ങളും സമരാഹ്വാനങ്ങളും പ്രക്ഷേപണം ചെയ്യുന്നതിനു് സ്വന്തം ആംഗലപത്രികകളെ— ആദ്യം 'യംഗ് ഇൻഡ്യ', പിന്നീടു് 'ഹരിജൻ'-ആശ്രയിച്ചു. മററു നേതാക്കന്മാർക്കും വിശേഷിച്ചും സി. ആർ. ദാസ്, മോത്തിലാല്

MUL
288259

നെഹ്റു, ലജ്പത്റായ്, ടി. പ്രകാശം, പട്ടാഭിസീതാരാമയ്യ എന്നിവർക്ക്, സ്വന്തം ഇംഗ്ലീഷ് ദിനപത്രങ്ങളോ വാരികകളോ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവയിലൂടെ അവർ തങ്ങളുടെ വ്യക്തിഗതമായ രാഷ്ട്രീയാഭിപ്രായങ്ങൾ അവരവർക്കു കഴിയുംവണ്ണം ശക്തിയുക്തമായി പ്രകാശിപ്പിച്ചു. അതുപോലെതന്നെ കോളജ്പ്രൊഫസ്സറന്മാരും ആശയാവിഷ്കരണത്തിനു് മിക്കപ്പോഴും ആംഗലഭാഷയെത്തന്നെ ആശ്രയിച്ചു. ആ ആവിഷ്കരണങ്ങൾ ചിലപ്പോൾ ഗദ്യനിബന്ധനരൂപത്തിലായിരിക്കാം; അഥവാ, പ്രായേണ കവിതാസമാഹാരരൂപത്തിലായിരിക്കാം. പ്രാദേശിക ഭാഷകളിലെ സാഹിത്യം അഭിവൃദ്ധ്യുന്മുഖമായിരുന്നു. എന്നാൽ ഇംഗ്ലീഷിൽ രചിക്കപ്പെട്ട ഭാരതീയകൃതികൾക്ക് പ്രസരിപ്പ് ഒട്ടും കുറവായിരുന്നില്ല. അവ പ്രാദേശിക ഭാഷകളിലെ കൃതികൾക്കു തുല്യം ബഹുമുഖങ്ങളായ ശക്തിപ്രകർഷങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇരുപതാംനൂററാണ്ടിൻെറ രണ്ടുംമൂന്നും ദശകങ്ങളിൽ ബ്രിട്ടീഷ്സാഹിത്യരംഗത്തു്, അഥവാ യൂറോപ്യൻ സാഹിത്യരംഗത്തു്, ഉണ്ടായ അഭിരുചിവിപ്ലവത്തിൻെറ പ്രതിഫലനങ്ങളും പ്രതിഘാതങ്ങളും ഈ വിദൂരഭാരതത്തിലും സംഭവിച്ചു. മാമൂലും വിപ്ലവവും തമ്മിൽ, പാരമ്പര്യവും പുതിയ പരീക്ഷണവുംതമ്മിൽ, മററെവിടെയുമെന്നപോലെ ഇവിടെയും പോരാട്ടം നടന്നു. മററെങ്ങുമെന്നപോലെ ഇവിടെയും നിർണ്ണായകമായ ഫലം ഉണ്ടായതുമില്ല.

ഇരുപതാം നൂററാണ്ടിൻെറ മൂന്നാം ദശകത്തിൽ പെട്ടെന്നു് പ്രാമുഖ്യത്തിലേക്ക് ഉയന്ന ഇൻഡോ--ആംഗ്ലിയൻ സാഹിത്യകാരന്മാരിൽ ഒരുവേള കെ. എസ്. വെങ്കടരമണിയാണ് ഉത്തേജകമായ ചിന്തയിലും സർവംകഷമായ പ്രതിഭയിലും ഏററവും മികച്ചനിൽക്കുന്നതു്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ 'കടലാസുവഞ്ചികൾ'(Paper Boats-1921) എന്ന ആദ്യഗ്രന്ഥം ദക്ഷിണേന്ത്യൻ ജീവിതത്തിൻെറ ഏതാനും തുലികാചിത്രങ്ങൾ സംഭാവന ചെയ്തിരിക്കുന്നു. കവിയും ഫലിതരസികനുംകൂടിയായ ഒരു കലാകാരൻെറ സൂക്ഷ്മകരസ്പർശമാണ് ഇവയിൽ ദൃശ്യമാകുന്നതു്. 'ഓൺ

ദി സാൻഡ് ഡൂൺസ്" (On the Sand-dunes -1923) മൃദുപ്രകൃതിയായ മനുഷ്യത്വത്തിന്മേൽപരിഷ്കാരംഏല്പിച്ച പൊതുവായ ക്ഷതത്തെപ്പററി കരുണമായും ചിലപ്പോൾ അക്രമപ്രസക്തമായും വിലപിക്കുന്ന ഒരു ഗദ്യകാവ്യഗ്രന്ഥമാണ്. 'മുരുഗൻ ദി ടില്ലർ' (Murugan the Tiller-1927) ആദ്യം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചപ്പോൾ അതു് മദിരാശിയിലെ ബുദ്ധിജീവികളെ പൊട്ടന്നനെ ഹഠാദാകർഷിക്കുകയുണ്ടായി. ഗ്രാമജീവിതത്തിന്റെ വിശദചിത്രീകരണങ്ങളും നഗരജീവിതത്തിന്റേതായ അഭിപ്രായങ്ങളുടെയും കർമ്മങ്ങളുടെയും ദീപ്യമാനതയെക്കുറിച്ചുള്ള ഉപഹാസാത്മകമായ പ്രതിപാദനവും, ഗംഭീരമായ സ്വഭാവപാനങ്ങളും, കാവ്യമയതയും ഫലിതരസികതയും, യാഥാർത്ഥ്യത്തിന്റെയും ആദർശവാദത്തിന്റെയും മിശ്രണവും എല്ലാം ഈ കൃതിയെ ഇന്ത്യയുടെ പരിവർത്തനഘട്ടത്തിലെ ഒരു ഒന്നാന്തരം നോവലാക്കിത്തീർത്തു. 'മുരുഗ'നുശേഷം കുട്ടികൾക്കു വേണ്ടി രചിക്കപ്പെട്ട 'എ ഡേ വിത്ത് ശംഭു' (A Day with Sambhu)എന്ന കൃതിയും 'ദി നെക്സ്റ്റ് റംഗ്" (The Next Rung) എന്ന കാലോചിതമായ ലഘുലേഖവും ആവർഭവിച്ചു. വെങ്കടരമണിയുടെ 'കന്ദൻ ദി പേട്രിയട്ട്" (Kandan the Patriot) എന്ന രണ്ടാമത്തെ നോവൽ 1930–31-ലെ ഗാന്ധിയൻ ദേശീയ പ്രക്ഷോഭണത്തിൽനിന്നു് പ്രചോദനമുൾക്കൊണ്ടു് എഴുതിയ കൃതിയാണ്. 'മുരുഗൻ' ഗ്രാമീണധനതത്ത്വത്തെ ആദർശവത്കരിച്ചതുപോലെ ഈ കൃതി 'രാഷ്ട്രീയ'ത്തെ ആദർശവത്കരിച്ചിരിക്കുന്നു. രണ്ടു കൃതികളും അന്യോന്യം പൂരിപ്പിക്കുന്നവ എന്ന നിലയിൽ മാത്രമേ വ്യത്യസ്തങ്ങളായിരിക്കുന്നുള്ളു. മറെറാരു മദിരാശി സാഹിത്യകാരനായ ശങ്കരറാം രണ്ടു ചെറുകഥാസമാഹാരങ്ങൾക്കു് പുറമേ 'ചിൽഡ്രൻ ഓഫ് ദി കാവേരി' (Children of the Kaveri), 'ക്രീച്ചേഴ്സ് ആൾ' (Creatures All)എന്നിവ] 'ലൗ ഓഫ് ഡസ്റ്റ്" (Love of Dust) എന്നൊരു ഹൃദയസ്പൃക്കായ നോവലും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. ഇതിൽ ഒരു കൃഷിക്കാരനു് മണ്ണിനോടുള്ള ഉററ ബന്ധത്തെ ചിത്രിക

രിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒരു കഥാകൃത്തെന്ന നിലയിൽ ശങ്കരറാമിന്റെ നൈപുണ്യം ഏററവും പ്രകടമാകുന്നതു് മനുഷ്യജീവിതങ്ങളിലെ മഹത്തായ അദ്ധ്യാത്മപ്രതിസന്ധികളെ, ചിരിയും കണ്ണീരും തമ്മിലുള്ള അതിർവരമ്പുകൾ അതീവ ലോലമായിട്ടുള്ള പ്രതിസന്ധികളെ, രേഖപ്പെടുത്തുമ്പോഴാണു്.

മേൽപ്പറഞ്ഞ രണ്ടു പേരെക്കാളും വളരെയധികം കൃതികൾ രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു എഴുത്തുകാരനത്രേ മുൽക്കു് രാജ് ആനന്ദ്. ഇന്ത്യൻ സമുദായത്തിലെ അധ:സ്ഥിത സഹസ്രങ്ങളിലാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏക ശ്രദ്ധ. രക്ഷാകർത്തൃഭാവത്തിലല്ല, മനുഷ്യജീവികളെന്ന നിലയിൽ അവർ അർഹിക്കുന്ന അനുകമ്പയോടും ആദരവോടുംകൂടിയാണു് അദ്ദേഹം അവരെപ്പററി 'റററ്ലീവ്സ് ആൻഡ് എ ബഡ്' (Two Leaves and a Bud), 'ദി കൂലി' (The Coolie), 'ദി അൺടച്ചബിൾ' (The Untouchable), 'ദി വില്ലേജ്' (The Village), എന്നീ കൃതികളിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്നതു്. തുപ്പുകാരൻ, കൃഷിക്കാരൻ, തോട്ടംതൊഴിലാളി, പട്ടണത്തിലെ വിട്ടുപണിക്കാരൻ, പട്ടാളക്കാരൻ ഇവരെല്ലാം ജീവചൈതന്യപൂർണ്ണരായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ നോവലുകളിലൂടെ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു— സന്തപ്തരും, ക്ഷുധാപീഡിതരും, അന്ധവിശ്വാസികളും, സംശയാത്മാക്കളും, ഭഗ്നാശരുമാണെങ്കിലും, അവർ യഥാർത്ഥ മനുഷ്യത്വമുള്ളവരായി സുവ്യക്തം സാക്ഷാത്കരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. കുറേക്കൂടി നിരന്തര സംതൃപ്തി നൽകുന്ന ഒരു കലാകാരനായ ആർ. കെ. നാരായണന്റെ പ്രശസ്തിക്കു നിദാനമായി അനേകം നോവലുകളും ചെറുകഥാസമാഹാരങ്ങളുമുണ്ടു്. 'ബാച്ചലർ ഓഫ് ആർട്സ്' (Bachelor of Arts), 'ദി ഡാർക്കു് റൂം' (The Dark Room) 'ദി ഇംഗ്ലീഷ് ടീച്ചർ' (The English Teacher) എന്നീ കൃതികൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചില അത്യുത്കൃഷ്ട രചനാംശങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. തെന്നിന്ത്യയിലെ പരിഷ്കൃതജീവിതത്തിന്റെ വൈകൃതങ്ങളെ പ്രതിപാദിക്കുമ്പോഴാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ രസി

കത്വം ഏററവും പ്രകടമാകുന്നതു്. നാരായണന്നു് പ്രത്യേകം പ്രിയപ്പെട്ട മണ്ഡലമാണു് ആംഗലീകൃതമായ ഭാരതീയ ജീവിതം. ആംഗലേയത്വം ചമയുന്ന ഇന്ത്യക്കാരനെ അയാളുടെ വിഭക്തവ്യക്തിത്വത്തോടും ആത്മവഞ്ചനയോടും വങ്കത്തരത്തോടുംകൂടിയെല്ലാം തൻെറ നോവലുകളിലോ ചെറുകഥകളിലോ അദ്ദേഹം ചിത്രീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. നാരായണൻെറ അടുത്തകാലത്തെ കൃതിയായ 'വെയ്ററിംഗ് ഫോർ ദി മഹാത്മാ' (Waiting for the Mahatma) രാജാറാവുവിൻെറ 'കാന്തപുരം' എന്ന കൃതിപോലെ ഗാന്ധിയൻ വിപ്ലവത്തിൻെറ നേക്കു് ഇന്ത്യൻ സമൂഹത്തിനുള്ള പ്രതികരണം പഠിക്കുവാൻ ചെയ്ത ഒരു ശ്രമമാണു്. അവ രാഷ്ട്രീയ ലഘുലേഖകളല്ല; ഗദ്യകലാസൃഷ്ടികളാണു്.

ഈ കാലഘട്ടത്തിലെ മററു നോവൽകർത്താക്കളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഹുമായൂൺകബീർ ('മെൻ ആൻഡ് റിവേഴ്സ്"—1945 Men and Rivers), ഡി. എഫ്. കരകാ ('ദെയാർ ലേ ദി സിററി' There Lay the City–1941), കുമാരഗുരു ('ലൈഫ്സ് ഷാഡോസ്" Life's Shadows 1938), അഹമ്മദ് അലി (ട്വൈലൈററ് ഇൻ ഡൽഹി, Twilight in Delhi—1940), എ. എസ്. പി. അയ്യർ (ബാലാദിത്യ,—1930), കെ. നാഗരാജൻ (അതവാർ ഹൗസ് Athawar House) എന്നിവർ പ്രത്യേകം പ്രസ്താവമർഹിക്കുന്നു.

ഇനിവീണ്ടും കവികളെപ്പററി: ഒന്നും രണ്ടും മഹായുദ്ധങ്ങളുടെ ഇടയ്ക്കുള്ള ഇരുപതുകൊല്ലക്കാലത്തു് ഇൻഡോ-ആംഗ്ലിയൻ കവികൾ സ്തുത്യർഹമാംവണ്ണംകർമ്മനിരതരായിരുന്നു. ഈ കൂട്ടത്തിൽ ആദ്ധ്യാത്മികമായ വിചാരവികാരങ്ങളുടെ വർണ്ണശബളമായ വിചിത്രതകൊണ്ടു സമുജ്ജ്വലമായി പ്രശോഭിച്ച ഹരീന്ദ്രനാഥ് ചതോപാദ്ധ്യായ ഉണ്ടു്; പി. ശേഷാദ്രി, ജി. കെ.ചെററൂർ, വി. എൻ. ഭൂഷൺ, ഹുമായൂൺകബീർ, ഉമാമഹേശ്വർ, എൻ. വി. ഥഡാനി എന്നീ പ്രൊഫസ്സറന്മാരുണ്ടു്. ശേഷാദ്രി തുടങ്ങിയവർ പരമ്പരാഗതരീതിയുടെ അനുവർത്തനംകൊണ്ടു് തൃപ്തിപ്പെട്ടിരുന്നെങ്കിലും, ഇൻഡോ ആംഗ്ലിയൻ കവി

തയുടെ ഉപയോഗക്ഷമതയും ബഹുമുഖചാതുര്യവും പ്രദർശിപ്പിച്ചു. ഇനിയും ജോസഫ് ഫുർത്തേദോ, ആർമേൻ ഡോ മെനസസ്സ്, മാനുവൽ സി. റോഡ്റിഗ്സ് എന്നീ ഗോവൻകവികളുമുണ്ട്. ഇവർ വിപ്രവാസകവിതയ്ക്ക് ഒരു നവ്യോത്കർഷം നൽകി. അങ്ങനെ പലതും അവർ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. എസ്. ആർ. ഡോംഗർകെറി കവിതാസങ്കേതങ്ങളുടെ വിപഞ്ചികയിൽ നിപുണമായി വിരലോടിച്ച്, 'ദി ഐവറി ടവ്വർ' (The Ivory Tower) എന്ന കൃതി നിർമ്മിച്ചു സംഭാവന ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഫ്രെഡ്ഡൻ കബ്രാജിയുടെ 'എ മൈനർ ജ്യോർജിയൻസ് സ്വാൻ സോംഗ്' (A Minar Georgian's Swan song) എന്ന കൃതിയിൽ മനോജ്ഞങ്ങളും ഊർജ്ജസ്വലങ്ങളുമായ പല സന്ദർഭങ്ങളുമുണ്ട്.

'റെബലുകൾ' അഥവാ 'പുത്തൻകൂററുകവികൾ' ഒരു പ്രബലവിഭാഗമാണ്. ഷാഹിദ് സുഹ്രാവർദ്ദിയുടെ 'എസ്സേയ്സ് ഇൻ വേഴ്സ്' (Essays in Verse, 1937) എന്ന സമാഹാരത്തിലെ നാല്പതു കവിതാഖണ്ഡങ്ങളും സ്പഷ്ടമായ വിപ്ലവസ്വഭാവം പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നു. നമ്മുടെ ജീർണ്ണിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന പരിഷ്കാരത്തിന്റെ ലക്ഷണങ്ങളായ ദൈന്യവിലാപവും ജ്വരകോപവും അനിശ്ചിതമായ ഹൃദയസ്പന്ദനങ്ങളും അവയിൽ ചിത്രീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. മഞ്ചേരി എസ്. ഈശ്വരനും പി. ആർ. കൈകിണിയും 1930-തൊട്ടുള്ള ദശകത്തിലെ ആദ്യവർഷങ്ങളിൽ ആദർശവാദികളുടെയും പാരമ്പര്യവാദികളുടെയും നിലയിലാണ് തങ്ങളുടെ കവിജീവിതം സമാരംഭിച്ചതെങ്കിലും വ്യക്തിപരമോ ബാഹ്യമോ ആയ സംഘർഷസമ്മർദ്ദങ്ങൾ അവരെ ഇടതുപക്ഷത്തേക്ക് ഉത്തരോത്തരം തള്ളിനീക്കി എന്നു തോന്നും. ഈശ്വരന്റെ 'ക്യാററ്ഗട്ട്സ്' (Catguts) ബ്രീഫ് ഓറിസൺസ് (Brief Orisons) എന്നീ കൃതികൾ അതീവ മർമ്മസ്പൃക്കുകളാണ്. മോഹഭഞ്ജനം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതകൾക്ക് ഒരുവക ഭയാനകമായ തീക്ഷ്ണത നൽകിയിട്ടുണ്ട്. എങ്കിലും കരളിൽ പററിപ്പിടിച്ചുനിൽക്കുന്ന സ്വരവിന്യാ

സമാധുര്യം അവയ്ക്കു കൈവരുത്തുവാനും അദ്ദേഹത്തിനു കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. കൈകിണിയുടെ ആദ്യത്തെ രണ്ടു കൃതികൾ ഏതാണ്ട് ഗീതാഞ്ജലിയുടെ മട്ടിൽ രചിച്ചവയായിരുന്നു. എന്നാൽ അചിരേണ അദ്ദേഹം അന്താരാഷ്ട്രീയ സ്ഥിതിവിപര്യയങ്ങൾ ഉളവാക്കിയ പ്രതികരണത്തിന്റെ ഫലമായി "നിണത്തിലേക്കും രണത്തിലേക്കും" തിരിഞ്ഞു. മററു പുതുക്കുറുകാരിൽ, ബി. രാജൻ ('മൺസൂൺ' Monsoon, 1945), കൃഷ്ണൻ ശുങ്ഗ്ലൂ ('ദി നൈററ് ഈസ് ഹെവി' The Night is Heavy, 1943), നസീം എസക്കിയേൽ ('എ ററൈം ററു ചൈംജ്' A Time to Change; 'സിക്സ്ടി പോയംസ്,' Sixty Poems) ശുഭോ ടാഗോർ, സുധീന്ദ്രനാഥ്ദത്ത, സിറിൽ മോഡക്, നീലിമാദേവി, ജെ. വിജയതുംഗ, പി. ലാൽ, എ. കെ. രാമനുജൻ, ആർ. എൽ. ബത്ലമ്യൂ എന്നിവർ പ്രസ്താവയോഗ്യരത്രേ. ഒട്ടൊക്കെ അകൃത്രിമമായ അനുഭൂതികൾ ചേതോഹരമായി ആവിഷ്കരിച്ചുകൊണ്ട് ആദി കെ. സേട്ട് അനിയതച്ഛന്ദസ്സിൽ ചെയ്തിട്ടുള്ള കവനവും ('ദി ലൈററ് എബൗ ദി ക്ലൌഡ്സ്" The Light Above the Clouds) ഈ മണ്ഡലത്തിലെ രസാവഹമായ ഒരു പ്രതിഭാസമാണ്. ഇക്കാലത്തുതന്നെയുണ്ടായ മറെറാരു രസാവഹമായ സംഗതി, പാവനചരിതനായ ഗുർദയാൽ മല്ലിക്ക് അറുപത്തിരണ്ടാമത്തെ വയസ്സിൽ പരംപുരുഷദർശനം സാധിച്ചിട്ട്, തന്റെ കവിതയെ ('ഹൌൺഡ് ഓഫ് ദി ഹാർട്ട്" Hound of the Heart) ആത്മാവിന്റെ അനർഘാന്വേഷണത്തിന്റെ ദിനസരിക്കുറിപ്പാക്കുകയും ഹർഷോന്മത്തമായ ആരാധനയുടെ ഭാഷയിൽ ഈശ്വരമാഹാത്മ്യത്തെ പ്രകീർത്തിക്കുകയും ചെയ്തുവെന്നുള്ളതാണ്.

ഇൻഡോ—ആംഗ്ലിയൻ സാഹിത്യകാരന്മാർ കവിതാപ്രസ്ഥാനത്തെ മാത്രമല്ല, മററു സാഹിത്യരൂപങ്ങളെയും സംപുഷ്ടമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. അവരിൽ നാടകകാരന്മാർ കുറച്ചേ ഉള്ളൂ. തങ്ങളുടെ നാടകങ്ങൾ രംഗത്ത് അവതരിപ്പിക്കുവാനുള്ള അവസരം മിക്കപ്പോഴും അവർക്കു

കിട്ടുകയില്ലെന്നുള്ളതാണ് ഈ കുറവിനു കാരണം. എങ്കിലും വി. വി. ശ്രീനിവാസ അയ്യങ്കാർ ('ഡ്രമാററിക് ഡിവേർട്ടിസ്മെൻറ്സ് Dramatic Divertisements) ഏ. എസ്. പി. അയ്യർ ('സീതാസ് ചോയ്സ് Sita's Choice; 'സ്ളേവ് ഓഫ് ഐഡിയാസ്', Slave of Ideas) ഫൈസിരഹ്മീൻ ('ഡോട്ടർ ഓഫ് ഇൻഡ്'' Daughter of Ind), ഭാരതീസാരാഭായി ('ദി വെൽ ഓഫ് ദി പീപ്പിൾ The Well of the People; 'ററു വിമൻ' Two Women), മൃണാളിനീ സാരാഭായി ('കാപ്ററീവ് സോയിൽ' Captive Soil) ജെ. എം. ലോബോ പ്രഭു ('ഏയ്പ്സ് ഇൻ ദി പാർലർ' Apes in the parlour; 'ദി ഫാമിലി കേയ്ജ്'' The Family Cage) പുരുഷോത്തം ത്രികംദാസ് ('സോസ് ഫോർ ദി ഗൂസ്'' Sauce for the Goose), ടി. പി. കൈലാസം ('കർണ്ണ', Karna;'ഫുൾഫിൽമെൻറ്', Fulfilment 'ദി ബർഡൻ' The Burden), ഹരീന്ദ്രനാഥ് ചതോപാധ്യായ ('ഫൈവ് പ്ളേയ്സ്'' Five Plays) എന്നിവർ ഇംഗ്ലീഷ് നാടകരചന ഇൻഡ്യാക്കാക്ക് ദുഷ്കരമല്ലെന്ന് തെളിയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഹാസോപന്യാസം, ലളിതചിത്രണം, ജോൺസൺ പറയുന്ന ''മനസ്സിൻെറ സരളസ്വച്ഛന്ദമായ വിഹാരം'', മൊണ്ടയിൻെറ''ഉറക്കെച്ചിന്തിക്കൽ''—ഇവയും ഇൻഡ്യാക്കാരുടെ അടുത്ത കാലത്തെ ആംഗലസാഹിത്യത്തിൽ കാണാം. എസ്സ്. വി. യുടെ 'സോപ്പ് ബബ്ബിൾസ്', (Soap Bubbles) 'മോർ സോപ്പ് ബബ്ബിൾസ് (More Soap Bubbles), 'ചാഫ് ആൻഡ് ഗ്രെയിൻ' (Chaff and Grain); ആർ. ബംഗരുസ്വാമിയുടെ 'മൈ ലോർഡ് കുകുദൂൺ കൂൺ' (My Lord Kukudoon Koon); ഈശ്വര്ദത്തിൻെറ 'ആൻഡ്ആൾ ദാററ്'' (And all that); എൻ. ജി. ജോഗിൻെറ 'യൂണിയൻസ് ആൻഡ് ഒപ്പിനിയൻസ്'' (Unions and Opinions), ആർ. കെ. നാരായണൻ,ചലപതിറാവു, ശാന്താ രംഗാചാരി, എം. കൃഷ്ണൻ എന്നിവരുടെ അപ്പഴപ്പോളുള്ള പരിഹാസവിമർശനങ്ങൾ; ശകൻെറ (ഖാസാ-

സുബ്ബറാവു) 'പാർശ്വവീക്ഷണ'പംക്തി; പോത്തൻ ജോസഫിൻെറ 'ഓവർ എ കപ്പ് ഓഫ് ടീ' (Over a Cup of Tea) എന്ന പങ്ക്തി; വിഷ്ണേശ്വരൻെറ (എൻ. രഘുനാഥഅയ്യർ) 'സോട്ടോ വോസ്' (Sotto Voce)എന്ന പങ്ക്തി;—ഇവയെല്ലാം അതാതിനങ്ങളിൽ അത്യുത്കൃഷ്ടങ്ങളാണ്. മററ് ഉദ്യമങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ പ്രഗല്ഭമായ സാഹിത്യവിമർശനവും നടത്തിയിട്ടുണ്ട്, എൻ. കെ. സിദ്ധാന്ത, ('ദി ഹീറോയിക്ക് ഏയ്ജ് ഓഫ് ഇൻഡ്യ' The Heroic Age of India), അമരനാഥ ഝാ, അമിയ ചക്രവർത്തി, സി. നാരായണമേനോൻ ('ഷേക്സ്പീയർ ക്രിട്ടിസിസം' The Shakespeare Criticism), ഹുമായൂൺ കബീർ ('പൊയട്രി. Poetry, മോനാഡ്സ് ആൻഡ് സൊസൈററി Monads and Society), വി. കെ. ഗോകാക് (ദി പൊയററിക് അപ്രോച്ച് ററു ലാംഗ്വെജ് The Poetic Approach to Language), എം. എം. ഭട്ടാചാർജി, എസ്. സി. സെൻഗുപ്ത ('ഷേക്സ്പീരിയൻ കോമഡി' Shakespearian Comedy), സി. ഡി. നരസിംഹയ്യ, കെ. സ്വാമിനാഥൻ എന്നിവർ. ഇവരുടെ സംഭാവനകളിൽനിന്നു് ഭിന്നമായ ഒരിനത്തിൽപ്പെട്ടതാണ്, ശ്രീ. അരവിന്ദഘോഷിൻെറ സാഹിത്യസമീക്ഷ ('ദി ഫ്യൂച്ചർ ഓഫ് പോയട്രി' The Future of Poetry) യും, ആനന്ദകുമാരസ്വാമിയുടെ ('ഹിസ്റ്ററി ഓഫ് ഇൻഡ്യൻ ആൻഡ് ഇൻഡോനേഷ്യൻ ആർട്ട്' History of Indian and Indonesion Art; 'ദി ഡാൻസ് ഓഫ് ശിവ' The Dance of Shiva; 'ആൻ ഇൻട്രൊഡക്ഷൻ ററു ഇൻഡ്യൻ ആർട്ട്' An Introduction to Indian Art) കലാനിരൂപണവും. സർ ഹോമീമോദി ('ഫിറോസ്ഷാ മേഹ്താ, 1921, Phirozeshah Mehta), സർ റസ്റ്റം മസാനി (ദാദാഭായ് നവറോജി, 1936 Dadabhai Naoroji) വി എസ്. ശ്രീനിവാസശാസ്ത്രി ('മൈ മാസ്റ്റർ ഗോഖലെ', 1946, My Master Gokhale), പി. സി. റേയ് ('ലൈഫ് ആൻഡ് ടൈംസ് ഓഫ് സി. ആർ.

ദാസ് Life and Times of C. R. Das), ജദുനാഥ് സർക്കാർ ('ഷിവാജി' Shivaji), ഡി. വി. തംഹാങ്കർ ('ലോകമാന്യ ടിലക്: ഫാദർ ഓഫ് ഇൻഡ്യൻ അൺറെസ്റ്റ് ആൻഡ് മേയ്ക്കർ ഓഫ് മോഡേൺ ഇൻഡ്യ' Loka manya Tilak: Father of Indian Unrest and Maker of Modern India); രാംഗോപാൽ (ലോകമാന്യ ടിലക് Loka Manya Tilak) ഫ്രാങ്ക്മൊറേയ്സ് ('ജവഹർലാൽ നെഹ്റു' Jawaharlal Nehru), ആർ. ആർ. ദിവാകർ ('മഹായോഗി' Mahayogi) എന്നിവർ മികച്ച ജീവചരിത്രങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുള്ളവരാണ്. ആത്മകഥാകൃത്തുകളിൽവച്ച് മഹാത്മാഗാന്ധിക്കും ജവഹർലാൽ നെഹ്റുവിനും അതിപ്രമുഖമായ സ്ഥാനമുണ്ട്. നീരദ് സി. ചൌധുരിയുടെ 'ഓട്ടോബയോഗ്രഫി ഓഫ് ആൻ അൺനോൺ ഇൻഡ്യൻ' (Autobiography of an Unknown Indian) എന്ന കൃതിയും പരക്കെ വായിക്കുകയും വിമർശിക്കുകയും ചെയ്യപ്പെടുന്ന ഒന്നാണ്. അതിന് അതിൻേറതായ പരിമിതികൾ ഉണ്ട്—നിജ്ജീവവും, രസവിഹീനവും, പ്രായേണ ദൂഷിതവുമായ ഒരുഗ്രന്ഥമാണതു്. എങ്കിലും അതു് വിജ്ഞാനംകൊണ്ടു കനം തൂങ്ങുന്നതും ധീരമായ സത്യസന്ധത എന്ന ഗുണോത്കർഷം ഉള്ളതുമാണ്. മററു് എഴുത്തുകാരുടെകൂട്ടത്തിൽ കൃഷ്ണാ ഹതീസിംഗ്, ('വിത്ത് നോ റിഗ്രററ്സ് With No Regrets) ഭരതൻ കുമാരപ്പാ('മൈ സ്റ്റ്യൂഡൻറ് ഡേയ്സ് ഇൻ അമേരിക്കാ' My Student Days in America), രാജേന്ദ്രപ്രസാദ്, ചിമൻലാൽ സേതൽവാഡ് ('റികളക്ഷൻസ് ആൻഡ് റിഫ്ളക്ഷൻസ്, Recollections and Reflections) കെ. ഈശ്വര്ദത്ത് ('ദി സ്ട്രീററ് ഓഫ് ഇങ്ക്' The Street of Ink) കെ. എം. മുൻഷി ('ഐ ഫോളോ ദി മഹാത്മാ' I Follow the Mahatma 'ദി എൻഡ് ഓഫ് ആൻ ഈറാ' The End of an Era), പരമഹംസ യോഗാനന്ദ, കൃഷ്ണലാല് ശ്രീധരാണി, ('മൈ ഇൻഡ്യ My India, 'മൈ അമേരിക്ക' My America), പി. ഇ. ദസ്തൂർ ('അമേരിക്കൻ ഡേയ്സ്' American

Days) ഉണ്ണിനായർ ('മൈ മലബാർ' My Malabar) പരേതനായ എം. എൻ. റോയ് എന്നിവർ, പുറമേ ആയാസരഹിതമെന്നു തോന്നുന്നതും എന്നാൽ വിഷമം പിടിച്ചതുമായ ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിൽ ഇൻഡ്യാക്കാക്കുള്ള സാമർത്ഥ്യം താന്താങ്ങളുടെ വിഭിന്ന സരണികളിൽ പ്രകാശിപ്പിച്ചു. എം. ജി. റാനഡേ, ആർ. സി. ദത്ത്, തിലാക്, ജദുനാഥ് സർക്കാർ, വ്രജേന്ദ്രനാഥ് സീൽ, പി. ററി. ശ്രീനിവാസ അയ്യങ്കാർ, ബാരിസ്റ്റർ സവർക്കർ. ആർ. സി. മജുംദാർ, എം. എൻ. റോയ്. ആർ. ഡി. റാനഡേ, എസ്. രാധാകൃഷ്ണൻ, പി. എൻ. ശ്രീനിവാസാചാരി, എന്നീ പ്രാമാണികന്മാരായ പണ്ഡിതന്മാരും ചിന്തകന്മാരും, ഇളമുറക്കാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ പി. ററി രാജു, എസ്. ഗോപാൽ, എം. എൻ. ശ്രീനിവാസ് എന്നിവരും, ചരിത്രത്തിനും തത്ത്വവിജ്ഞാനത്തിനും അവകാശപ്പെടാവുന്നവരായിട്ടുണ്ട്. പത്രപ്രവർത്തകരായും നിയമപണ്ഡിതന്മാരായും, വാഗ്മികളായും, രാജ്യതന്ത്രം, ധനതത്ത്വശാസ്ത്രം എന്നിവയിൽ ഗ്രന്ഥകർത്താക്കളായും ഉള്ളവരുടെ പേരുകൾ നിരവധിയാണ്. അവരിൽ ഏററവും പ്രമുഖന്മാർ—ഫ്രാങ്ക്മൊറേയ്സിനേയും ചലപതിറാവുവിനേയും പോലെയുള്ള പത്രപ്രവർത്തകന്മാരും, ആശുതോഷ് മുഖർജിയേയും സുബ്രഹ്മണ്യ അയ്യരേയും പോലെയുള്ള നിയമജ്ഞന്മാരും, ശ്രീനിവാസശാസ്ത്രിയേയും സി. ആർ. റെഡ്ഡിയേയും പോലെയുള്ള വാഗ്മികൾക്കും, എം. രത്നസ്വാമിയേയും കെ. എം. പണിക്കരേയും പോലെയുള്ള രാഷ്ട്രതന്ത്രവിശാരദന്മാരും, സി. രാജഗോപാലാചാരിയെപ്പോലെയുള്ള തർക്കവിദ്യാപട്ടക്കൾക്കും, ഡാക്ടർ ലക്ഷ്മണസ്വാമി മുതലിയാരെപ്പോലെ പാകതവന്ന വിദ്യാഭ്യാസകാര്യവിചക്ഷണന്മാരും,-അതതു മണ്ഡലങ്ങളിൽ ഇംഗ്ലണ്ടിലേയോ അമേരിക്കയിലേയോ ഒന്നാംകിടയിൽപ്പെട്ട ഗദ്യകാരന്മാരോട്ട് കിടനിൽക്കുവാനാവും.

മുകളിൽ പ്രസ്താവിച്ച ഗദ്യകാരന്മാരിൽ മൂന്നോ നാലോ പേർ സവിശേഷവും സുശക്തവുമായ വ്യക്തിപ്ര

ഭാവം കൊണ്ടും, ആശയ വൈശിഷ്ട്യംകൊണ്ടും, ആവശ്യാനുസരണമുള്ള ശൈലിയുടെ അദ്ഭുതാവഹമായ പര്യാപ്തതകൊണ്ടും, നായകന്മാരായി മുന്തി നിൽക്കുന്നു. ഗാന്ധിജിയുടെ ആത്മവൃത്തകഥനത്തിന്റെ ആംഗല പരിഭാഷയായ "ദി സ്റ്റോറി ഓഫ് മൈ എക്സ് പെരിമെൻറ്സ് വിത്ത് ട്രുത്ത്" (The Story of My Experiments with Truth) വാസ്തവത്തിൽ മഹാദേവദേശായിയുടെ കൃതിയാണ്. അത്യസാധാരണമായ വിശ്വാസ്യതയോടെ അദ്ദേഹം തന്റെ ഗുരുവിന്റെ ശൈലി സ്വായത്തമാക്കിയിരുന്നു. ഗാന്ധിജി എഴുതിയിട്ടുള്ള മിക്കവാറും എല്ലാററിലും എന്നപോലെതന്നെ, ഒരു സ്വച്ഛത, ചേതോഹരമായ പ്രശാന്തി, പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ താളുകളിൽ തെളിഞ്ഞുനിൽക്കുന്നുണ്ട്. ഗാന്ധിജിയുടെ ശൈലിക്ക് കാർക്കശ്യമോ വൈകൃതിയോ ഇല്ല. എല്ലാം വ്യക്തമായി ഉപന്യസിച്ചിരിക്കും. ഒരു തികഞ്ഞ സാരള്യം—പര്യാപ്തതയിൽ ബൈബിൾ ശൈലിക്കൊപ്പം—ആണ് ആ ഗദ്യത്തിന്റെ പ്രമുഖലക്ഷണം. വക്രതയില്ല; അസ്പഷ്ടതയില്ല. പ്രസന്നവും ലളിതവുമായ ശൈലിയുടെ മാതൃകയാണതു്; ശുദ്ധജലം പോലെ തെളിവുള്ളതു്; നിർമ്മലം; ആരോഗ്യസന്ദായകം.

ജവഹർലാൽ നെഹ്റുവാണ് മറെറാരു ആംഗലഭാഷാ ഗദ്യസമ്രാട്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആത്മകഥയും ('ഓട്ടോ ബയോഗ്രഫി Autobiography) 'ഇന്ത്യയെക്കണ്ടെത്ത'ലും ('ഡിസ്ക്കവറി ഓഫ് ഇൻഡ്യ' Discovery of India) ആ വസ്തുത പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു. ആംഗലസാഹിത്യത്തിൽ വ്യാപകവും അവഗാഢവുമായ പാണ്ഡിത്യവും യൂറോപ്യൻ ചിന്തയിലെയും സാഹിത്യത്തിലെയും വിവിധ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുമായി ഇടപഴക്കവും, സജീവമായ ഇന്ത്യൻ അഥവാ ഏഷ്യൻ പാരമ്പര്യങ്ങളിൽ നിന്നു വേണ്ടത്ര പ്രചോദനവും സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള നെഹ്റുവിന്റെ ആംഗല നിബന്ധങ്ങൾ സ്വാഭാവികതയാലും സുഗമതയാലും അതുപോലെതന്നെ ഹൃദയസംവാദക്ഷമതയാലും വ്യംഗ്യസമ്പത്തിയാലും സവിശേഷങ്ങളാണ്.

അദ്ദേഹത്തിൻെറ സാഹിത്യരചനയെപ്പററി, "ശൈലി വാസ്തവത്തിൽ വ്യക്തിയാണ്" എന്ന് പറയാം. കാരണം, അദ്ദേഹം എഴുതുകയോ പ്രസംഗിക്കുകയോ ചെയ്യുമ്പോഴെല്ലാം ആ വ്യക്തി മുഴുവൻ—അദ്ദേഹത്തിൻെറ സംസ്കാരവും, ശക്തിയും മനുഷ്യത്വവും ഒക്കെ—ഒരു ദർപ്പണത്തിലെന്നപോലെ തെളിവായിക്കാണാം. ആരും ശ്ളാഘിക്കുകയും അതേസമയം സ്നേഹിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു വ്യക്തിയുമാണ് അത്.

പ്രൊഫസ്സർ രാധാകൃഷ്ണനാണ് മറെറാരു കൃതഹസ്തനായ ഗദ്യകാരൻ. രണ്ടു സഞ്ചികകളിലുള്ള ചിരസ്മരണീയമായ അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഭാരതതത്ത്വവിജ്ഞാനചരിത്രം, ഇംഗ്ലീഷിലുള്ള ഭാരതീയ തത്ത്വശാസ്ത്രനിബന്ധങ്ങൾക്ക് ഒരു നിലവാരം സ്ഥാപിച്ചു. ഉജ്ജ്വലമായ പ്രതിപാദനം, വിരുദ്ധ ദർശനപദ്ധതികളുടെ വിവേകപൂർവമായ അവതരണം, പ്രത്യയകാരിയായ യുക്തിവാദം എന്നിവയാൽ പ്രൊഫ. രാധാകൃഷ്ണൻ ഭാരതീയ ദർശനത്തിന് മർമ്മപ്രധാനവും സജീവവുമായ ഒരു പാരമ്പര്യത്തിൻെറ വൈശിഷ്ട്യം പ്രദാനം ചെയ്യുന്നതിൽ വിജയം നേടി. അദ്ദേഹത്തിൻെറ പിൽക്കാലകൃതികളിൽ, വിശേഷിച്ചും 'ആൻ ഐഡിയലിസ്റ്റ് വ്യൂ ഓഫ് ലൈഫ്' (An Idealist View of Life) എന്ന കൃതിയിൽ സഗ്ഗാത്മകനായ ഒരു തത്വജ്ഞാനിയുടെ സാന്നിദ്ധ്യം കൂടുതൽ പ്രകടമാണ്. എല്ലാംകൊണ്ടും പര്യാപ്തവും വർണ്ണശബളവും അത്ഥസംപുഷ്ടവും, വാഗ്മിതാപൂർണ്ണവും, പൗരസ്ത്യപാശ്ചാത്യ സാഹിത്യങ്ങളിൽനിന്ന് തിരഞ്ഞെടുത്തു പ്രയോഗിക്കുന്ന ഉദ്ധാരണങ്ങൾകൊണ്ട് സമ്മിശ്രവുമായ ആ ഗദ്യശൈലിയാണ് സകലരെയും സദാ വശീകരിക്കുന്നത്. നിരഗ്ഗളധാരമായി പ്രസംഗിക്കുവാനും അനായാസമായി എഴുതുവാനും പ്രാഗല്ഭ്യമുള്ള പ്രൊഫ. രാധാകൃഷ്ണൻ, പണ്ഡിതനും, പ്രവാചകനും, ലോകകാര്യവിശാരദനും എങ്ങനെയോ ഒന്നുചേന്ന ഒരു സംയുക്തവ്യക്തിയാണ്. ഈ ഒരു വസ്തുതയാണ്, അദ്ദേഹത്തിൻെറ ആംഗലഗദ്യശൈലിക്ക് ഇത്രകണ്ട് ഊക്കും അഴകും നൽകുന്നത്.

മറെറാരു എഴുത്തുകാരനെക്കുറിച്ചുകൂടി പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതുണ്ട്: സി. രാജഗോപാലാചാരി. അപ്രതിമനായ ഒരു താക്കികനായിട്ടാണ് അദ്ദേഹം അറിയപ്പെടുന്നതു്. എന്നാൽ അതു് അദ്ദേഹത്തിൻെറ സിദ്ധികളുടെ ഒരു വശം മാത്രമേ ആകുന്നുള്ളു. ഭാഷയിൽ കർശനമായ ഒരു നിരാഡംബരതയും സംയമനവും അദ്ദേഹം ദീക്ഷിക്കുന്നുണ്ടെന്നുള്ളതിൽ സന്ദേഹമില്ല. എങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിൻെറ വ്യക്തിത്വത്തിനു് വൈകാരികവും ആദ്ധ്യാത്മികവുമായ വശങ്ങളുമുണ്ടു്. അവയും അദ്ദേഹത്തിൻെറ കൃതികളിൽ പ്രതിബിംബിക്കുന്നു. രാജാജിയുടെ ഗദ്യം, ഗാന്ധിജിയുടേതുപോലെ പുറമേ തോന്നുന്നത്ര വർണ്ണരഹിതമല്ല; നെഹ്രുവിൻെറ ഗദ്യംപോലെ ഉത്തേജകമോ ജീവനപ്രകാശംകൊണ്ടു് ദീപ്തിമത്തോ അല്ല. വാക്യങ്ങളുടെ പ്രവാഹം നിരർഗ്ഗളമാണു്. പ്രമേയത്തിനു പുറകേ പ്രമേയം അണിനിരക്കുന്നതായിത്തോന്നും. അങ്ങനെ ഹൃദയത്തിലാഞ്ഞുതറയ്ക്കുന്ന സിദ്ധാന്തം കെട്ടിയുറപ്പിക്കപ്പെടുന്നു..... എന്നിരുന്നാലും, പ്രശാന്തമായ ഉപരിതലത്തിനു് അടിയിൽ ഇരുണ്ട പ്രവാഹങ്ങൾ, അഥവാ നുലിട്ടാലെത്താത്ത വ്യംഗ്യഹ്രദങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കും. അടുത്തകാലത്തു് അദ്ദേഹം രാമായണത്തിനും മഹാഭാരതത്തിനും ചെയ്ത അനുവാദങ്ങൾ വഴിക്കു്, വ്യാസൻെറയും വാല്മീകിയുടെയും ദിവ്യവചോസാരത്തെ ഇന്നു പ്രചാരത്തിലുള്ള ബുദ്ധിപരമായ ശൈലികൊണ്ടു് സ്വാദുള്ളതാക്കിത്തീർത്തു് ആധുനികയുഗത്തിനു സംഭാവന ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

സ്വാതന്ത്ര്യലബ്ധിക്കുശേഷം

1945—ൽ രണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധം സമാപിച്ചപ്പോൾ പൊതുവേ ഉണ്ടായ ആഹ്ലാദത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളുവാൻ ഭാരതജനതയ്ക്കു കഴിഞ്ഞില്ല. കാരണം, ഭഗ്നാശത പിന്നെയും അന്തരീക്ഷത്തിൽ തങ്ങിനിന്നിരുന്നു. ഗാന്ധിജിന്നാ സംഭാഷണം പരാജയപ്പെട്ടു. ഐ. എൻ. എ. നേതാക്കന്മാരുടെ വിചാരണയും ഭൂലാഭായി ദേശായിയുടെ പ്രഗല്ഭമായ അഭിഭാഷണവും, നേരത്തേതന്നെ കുഴഞ്ഞു

മറിഞ്ഞുകിടന്നിരുന്ന ഇന്ത്യൻ സ്ഥിതിഗതികളെ കുറേ കൂടി വഷളാക്കി. ജപ്പാൻെറ പതനത്തിനുശേഷം കൃത്യം ഒരാണ്ടുകഴിഞ്ഞു് 1946 സെപ്തംബർ രണ്ടാംതീയതി ഒരു ഇടക്കാല ഗവണ്മെൻറ് ഇവിടെ രൂപവത്കൃതമായി. നമ്മുടെ ചരിത്രത്തിൽ അതൊരു മഹാദിനമായിരുന്നു. പക്ഷേ മുസ്ലിംലീഗ് പിണങ്ങിമാറിനിന്നിരുന്നതിനാൽ, ശോകസമ്മിശ്രമായിരുന്നു അന്നത്തെ ആഹ്ലാദം. അതിനെത്തുടർന്നു് കൽക്കത്തായിലെയും നൗഖാലിയിലെയും ബിഹാറിലെയും പഞ്ചാബിലെയും വർഗ്ഗീയ ലഹളയും കൂട്ടക്കൊലയും സ്വാഭാവികമായി സംഭവിച്ചു. ചരിത്രം പഠിപ്പിച്ച പാഠങ്ങളെയും സാമാന്യബുദ്ധിയുടെ അനുശാസനങ്ങളെയും മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ അന്തർദൃഷ്ടിയെയും മുന്നറിയിപ്പുകളെയും വകവയ്ക്കാതെ, വർദ്ധമാനമായ ദുരന്തങ്ങൾ കണ്ടു് കേവലം നിരാശരായി കോൺഗ്രസ്സു നേതാക്കന്മാർ രാഷ്ട്രവിഭജനത്തിനു സമ്മതിച്ചു. അങ്ങനെ 1947 ആഗസ്റ്റ് 15-ാംതീയതി സ്വതന്ത്ര ഇന്ത്യയും സ്വതന്ത്ര പാക്കിസ്ഥാനും ജന്മമെടുത്തു.

സ്വാതന്ത്ര്യം വന്നുചേർന്നു, വാസ്തവം. എന്നാൽ അതു നമ്മുടെ കഴിഞ്ഞകാലത്തെ എഴുത്തുകാർ സ്വപ്നം കണ്ടതോ, ഉദ്ഗാനം ചെയ്തതോ, നമ്മുടെ ദേശാഭിമാനികൾ പരമ്പരയാ ഉപദർശിച്ചതോ ആയ സ്വാതന്ത്ര്യമായിരുന്നില്ല. നമ്മുടെ ദേശാഭിമാനികൾ അത്തരമൊരു സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുവേണ്ടിയായിരുന്നില്ല, പാടുപെട്ടതും. അദൃഷ്ടപൂർവമായ ക്രൗര്യവും അവിശ്വസനീയമായ മൃഗീയതയും നിറഞ്ഞ വർഗ്ഗീയ കലാപങ്ങളുടെ കാലത്തു് രൂപംപ്രാപിച്ച ഒരു വികലസ്വാതന്ത്ര്യമായിരുന്നു അതു്. ലക്ഷോപലക്ഷം ജനങ്ങൾ അതിത്തികടന്നു; ഗൃഹങ്ങൾ തകർന്നു; ജീവിതം താറുമാറായി; മാനുഷികമൂല്യങ്ങൾ ചവിട്ടിമെതിക്കപ്പെട്ടു. എന്നിട്ടും ഇന്ത്യ അദ്ഭുതകരമാംവണ്ണം അതിജീവിച്ചു—1948 ജനുവരി 30-ാം തീയതി അഭിനയിക്കപ്പെട്ട ദാരുണമായ ദുരന്തനാടകത്തെപ്പോലും അതിജീവിച്ചു. 1946 മുതൽ 1948 വരെയുള്ള കാലഘട്ടത്തിലുണ്ടായ സംക്ഷോഭങ്ങളെ—കശാപ്പു ചെയ്യപ്പെട്ട നിർ

ദ്ദോഷികളുടെ രക്തം, മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ രക്തസാക്ഷിത്വം, ആ സംഭവങ്ങളെത്തുടർന്നുണ്ടായ മാനഹാനി, യാതന, മരവിപ്പിക്കുന്ന നൈരാശ്യം എന്നിവയെ-ഇന്ത്യൻ സാഹിത്യം ഇനിയും തരണംചെയ്യുകഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. അവയിലൊക്കെക്കൂടി ജീവിച്ച എഴുത്തുകാർക്ക് ആ അനുഭവങ്ങളെ കലയിലേക്ക് സംക്രമിപ്പിക്കുവാൻ വിഷമമായിരിക്കുന്നു.

മാസങ്ങൾ കഴിയുകയും വൈരസ്യാപാദകമായ ക്രമികതയോടെ ആണ്ടുകൾക്കു പുറകേ ആണ്ടുകൾ കടന്നുപോവുകയും, മന്ത്രിസഭകൾ മാറിമറിയുകയും, പുതിയ രാഷ്ട്രീയ കക്ഷികൾ ആവിർഭവിക്കുകയും, രാഷ്ട്രം സംവിധാനശ്രമങ്ങളിൽ ശരിയായ ലക്ഷ്യമില്ലാതെ ഏർപ്പെടുകയും ചെയ്യുതോടെ സൃഷ്ട്യുന്മുഖനായ എഴുത്തുകാരൻ പരിഹാസത്തിനും വ്യാജോക്തിക്കും വൈഹാസികനാടകത്തിനും, പ്രഹസനത്തിനും, വ്യംഗ്യാപഹാസത്തിനും, ഭർത്സനത്തിനും, അതിസ്തോഭനാടകത്തിനും വേണ്ട സാമഗ്രികൾ കണ്ടെത്തി. എന്നാൽ മഹാനിർവഹണത്തിന്റെ ഇതിഹാസകാവ്യത്തിനോ പ്രശംസയുടെ ഭാവഗീതങ്ങൾക്കോ കരുക്കൾ എവിടെ? എങ്ങും കാണ്മാനുണ്ട്, ഒരു പ്രവൃത്തിമാന്ദ്യം; നിലവാരങ്ങളിൽ നിരന്തരമായ ഒരു അധോഗതി. ഇന്ത്യയിൽ നടമാടുന്ന കേവലം സ്വാർത്ഥതാപരമായ പുതിയ ഉത്കർഷാഭിലാഷഭ്രാന്തിന്റെ കാഹളധ്വനിയാണ് 'ചലോ ഡൽഹി'. ആത്മവഞ്ചന രാഷ്ട്രവ്യാപകമായി വളർന്നിട്ടുണ്ട്. പണ്ഡിററ്നെഹ്രു, ന്യായമായി രാഷ്ട്രത്തിന്റെയും ലോകത്തിന്റെയും ബഹുമതിക്ക് ഇപ്പോഴും പാത്രമാണെങ്കിലും സ്വാതന്ത്ര്യം എന്ന വസ്തുത രാജ്യത്ത് അഴിച്ചുവിട്ടിരിക്കുന്ന അവസരവാദിത്വത്തിന്റെയും സ്വകാര്യലാഭത്തിനുവേണ്ടി കാട്ടിക്കൂട്ടുന്ന സാഹസികതയുടെയും ശക്തികൾക്കു മുമ്പിൽ അദ്ദേഹം തന്നെയും നിർവീര്യനാണ്. രാജ്യത്തിനു ശരിയായ നേതൃത്വം നൽകുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കാമായിരുന്ന സർവ്വകലാശാലകൾ, സ്വതന്ത്രചിന്തകൊണ്ടോ സർഗ്ഗാത്മകമൂല്യങ്ങൾ കൊണ്ടോ ഉപയോഗമൊന്നുമില്ലാത്ത അല്പബുദ്ധികളാൽ

ഏറിയകൂറും നിയന്ത്രിതങ്ങളായിരിക്കകൊണ്ടു്, ഏതാണ്ടു് ഈ വിഷയത്തിൽ ഏററവും വലിയ കുററവാളികളാണു്.

നേരേമറിച്ചു് പഞ്ചവത്സരപദ്ധതികൾ സൃഷ്ടിച്ച വിദ്യുതപുരോഗതിക്കൊത്തു് ജനങ്ങളുടെ സർഗ്ഗാത്മക ശക്തികളെ സമുചിതമായ ചാലുകളിലൂടെ തിരിച്ചുവിടുവാനുള്ള ശ്രമവും നടക്കുന്നുണ്ടു്. രണ്ടുകൊല്ലംമുൻപു് ആരംഭിക്കപ്പെട്ട സാഹിത്യഅക്കാദമി, "പൊതുജനാഭിരുചിക്കു് ശിക്ഷണം നൽകുന്നതിനും സാഹിത്യത്തിൻെറ താത്പര്യങ്ങളെ പുരോഗമിപ്പിക്കുന്നതിനും" ധീരശ്രമങ്ങൾ നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണു്. ബുക്കു്ട്രസ്റ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്. പത്രങ്ങൾക്കു സ്വാതന്ത്ര്യത്തിൻെറയും ഉത്തരവാദിത്വത്തിൻെറയും ഒരു പുതിയ ചാർട്ടർ ലഭിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണു്. എന്നുവരികിലും, അക്കാദമികളോ ട്രസ്റ്റുകളോ ചാർട്ടറുകളോ അല്ല മഹത്തായ സാഹിത്യസൃഷ്ടിയുടെ നിയാമകം. സാക്ഷാത്തായ ഒരു സാഹിത്യകൃതി, ഒരു മനുഷ്യൻ മററു മനുഷ്യരോടു ചെയ്യുന്ന ഭാഷണമാണു്. അതു് ഹൃദയത്തുടിപ്പുകളുടെ ഒരു കൈമാററമാണു്. ആത്മാവു് ആത്മാവോടു സല്ലപിക്കുമാറു്, വിവിധമനസ്സുകൾ ഒന്നിച്ചു പ്രവഹിക്കുമാറു്, നമ്മുടെ ശിലീഭൂതമായ ആത്മവത്തയുടെ ദ്രവീകരണമാണതു്. ഇങ്ങനെ നോക്കിയാൽ ഒരു സാഹിത്യത്തിൻെറ മേന്മ ആത്യന്തികമായി എഴുത്തുകാരൻെറ മേന്മയെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കാതെ തരമില്ല എന്നു് വ്യക്തം. മനുഷ്യർ—പ്രൊഫ. രാധാകൃഷ്ണൻ പ്രസ്താവിച്ചപോലെ—ഏകാന്തമതികളായിരിക്കാൻ എത്രമേൽ ധൈര്യപ്പെടുന്നുവോ, രാഷ്ട്രീയത്തിൻെറയും രക്ഷാധികാരത്തിൻെറയും പ്രചാരണത്തിൻെറയും സമ്മർദ്ദങ്ങളെയും, പുതുമയുടെ വശീകരണപ്രഭാവത്തെയും, വെറും സങ്കേതപരമായ അഭ്യാസപ്രകടനങ്ങളെയും ചെറുത്തുനിൽക്കുവാനുള്ള ശക്തി എഴുത്തുകാർ എത്രമേൽ വളർത്തുമോ, അത്രമേൽ അവർ തങ്ങളുടെ സ്വർഗ്ഗീയദർശനങ്ങളെ ചിരസ്ഥായിയായ കലയിലേക്കു സംക്രമിപ്പിക്കുന്നതിൽ വിജയിക്കുവാനിടയുണ്ടു്.

സ്വാതന്ത്ര്യയുഗത്തിലെ മഹത്തമമായ സംഭവങ്ങളിലൊന്നാണ് 1950—51—ൽ ശ്രീ അരവിന്ദിന്റെ 'സാവിത്രി: എ ലെജൻഡ് ആൻഡ് എ സിംബൽ' (Savitri: A Legend and a Symbol) എന്ന കൃതിയുടെ പ്രസിദ്ധീകരണം. 'ഉർവ്വശി', (Urvasie) 'ലൗ ആൻഡ് ഡെത്ത്'' (Love and Death) എന്നീ കൃതികൾക്ക് ഏതാണ്ടു സമകാലികമായി, കഴിഞ്ഞ ശതകത്തിന്റെ അന്ത്യദശകത്തിലാണ് 'സാവിത്രി' എഴുതുവാൻ ആരംഭിച്ചത്. അതിൽപിന്നെ ഒരിക്കൽ എടുത്തു; പിന്നെ മാററിവച്ചു; പിന്നെയൊരിക്കൽ ഒരു പുതിയ അന്തശ്ചോദനത്തിന്റെ ഉലയിലൂതി വെളിപാടിന്റെ വിസ്മയനീയമായ കാന്തി തിരളുമാറ് പുടപാകംചെയ്തു. അങ്ങനെ അനേകവട്ടം സംശോധനത്തിനു വിധേയമായിട്ട് പ്രസ്തുത കൃതി അൻപതു കൊല്ലക്കാലം വളരുകയായിരുന്നു. അനിയതച്ഛന്ദസ്സിൽ വിരചിതമായ ഈ മഹാകാവ്യം അവസാനരൂപത്തിൽ മൂന്നു ഭാഗങ്ങളിലായി, പന്ത്രണ്ടു പുസ്തകങ്ങൾ അഥവാ നാല്പത്തെട്ടു സർഗ്ഗങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. ആകെക്കൂടി 24000 വരികളുമുണ്ട്. മഹാഭാരതപ്രസിദ്ധമായ സത്യവാന്റെയും സാവിത്രിയുടെയും കഥയാണ് പ്രതിപാദ്യം. എന്നാൽ കവി അതിന് ഒരു യൗഗിക ഭാവവും ദിവ്യപരിവേഷവും നൽകിയിരിക്കുന്നു. ഒരു വേള ഭാവിസാഹിത്യചരിത്രകാരന്മാർ അതിനെ മിൽട്ടന്റെ 'പറുദീസാ പതനത്തിന്'' (Paradise Lost) ശേഷം ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷയിലുണ്ടായിട്ടുള്ള അത്യുത്കൃഷ്ടമായ ഇതിഹാസമായി പ്രകീർത്തിച്ചേക്കും. സുമാർ നാല്പതു കൊല്ലം മുൻപ് ശ്രീ. അരവിന്ദ് 'ദി ഫ്യൂച്ചർ ഓഫ് പോയട്രി' (The Future of Poetry) എന്ന വിജ്ഞാനദായകമായ പ്രബന്ധത്തിൽ, വിപുലീഭവിക്കുവാൻ സാദ്ധ്യതയുള്ള ഭാവികവിതയുടെ സീമകൾ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുകയുണ്ടായി. കവിത അതിന്റെ ഏററവും സംശുദ്ധഭാവത്തിൽ ആത്മാവ് ആത്മാവിനോടു നടത്തുന്ന സല്ലാപമാണെങ്കിൽ, മധ്യവർത്തികളായ പദങ്ങൾ എത്രകണ്ടു് കുറയുന്നുവോ അത്രകണ്ടു് കാവ്യ

ത്തിൻെറ നിവേദനക്ഷമതയും വർദ്ധിക്കും. ഭാവചിത്രങ്ങളെ വേർതിരിച്ചെടുക്കുവാനോ, വാക്യങ്ങളെ ശസ്ത്രക്രിയ ചെയ്യുവാനോ, അർത്ഥവിചാരങ്ങളിൽ സ്വയം വ്യാപരിക്കുവാനോ ബുദ്ധി ഇടപെടുന്നതിനുമുമ്പ്, കാവ്യോച്ചാരണം ഹൃദയസംവാദം സാധിച്ചിരിക്കണം—ഒരു രാഗം കാതിൽ പതിച്ചാലെന്നപോലെ; വെളിച്ചം വസ്തുവിനെ ആശ്ലേഷിക്കുന്നതുപോലെ; മന്ത്രം ഒരുവൻെറ അന്തരാത്മാവിലേക്ക് ആണ്ടു താഴുന്നതുപോലെ. കാവ്യാത്മകമായ ശബ്ദം വിചാരത്തിനു പകരമുള്ള ചുരുക്കെഴുത്തല്ല; അതു് അതിൽത്തന്നെ സർഗ്ഗാത്മകജീവിതത്തിൻെറ ഒരു സ്ഫുലിംഗമാണ്. കവിതാത്മകമായ അപൂർവ്വശബ്ദം വീണ്ടും വീണ്ടും വിധാനം ചെയ്യുവാനാവുമോ എന്നുള്ളതാണ് നവീനകവിയുടെ നേക്കയരുന്ന വെല്ലുവിളി. 'സാവിത്രി' യുടെ രചനയ്ക്കു പിന്നിൽ കിടന്ന മഹത്തായ ഉദ്ദേശ്യം, സ്വർഗ്ഗീയമായ ജീവിതത്തിൻെറ വാഗ്ദാനം ഭൂമിയിൽ കവിതാരൂപത്തിൽ പ്രസ്പഷ്ടമാക്കുകയെന്നുള്ളതായിരുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ ഊഷ്മളോജ്ജ്വലമായ വിജ്ഞാനപ്രകാശവും നിയന്ത്രിതശക്തിയുടെ മഹാസംഭരണങ്ങളും സർഗ്ഗാത്മകജീവിതത്തിൻെറ താളലയങ്ങളും ഇണങ്ങിയ ഈ കവിത, "ലോകോദിതമായ ഒരു ദീപനാളമാണെങ്കിലും അമർത്യലോകത്തിൻെറ ദിവ്യദൂതിയാണ്" എന്നു് പറയാം.

ശ്രീ. അരവിന്ദിനും പുറമേ, അദ്ദേഹത്തിൻെറ പ്രചോദനത്തിനു് വിധേയരായിട്ടുള്ള മററു കവികളും പുതിയ അദ്ധ്യാത്മകവിതയുടെ പ്രവാഹത്തിനു പുഷ്ടി നൽകുവാൻ സഹായിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. കെ. ഡി. സേത്നയുടെ 'ദി അഡ്വെഞ്ചർ ഓഫ് ദി അപ്പോകാലിപ്സ്' (The Adventure of the Apocalypse—1949), അദ്ദേഹത്തിൻെറ പൂർവ്വകൃതിയായ, 'ദി സീക്രട്ട് സ്പ്ളെൻഡർ (The Secret Splendour) എന്നപോലെ നിഗൂഢയാഥാർത്ഥ്യങ്ങളുടെയും അധ്യാത്മസത്യങ്ങളുടെയും അനുഭൂതികളെ വിശദമായി രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുകയാണ്. ദിലീപ്കുമാർ റോയിയുടെ 'ഐസ് ഓഫ്

ലൈററ്" (Eyes of Light-1948) എന്ന കൃതിയിൽ ഭാഗവതത്തിലെ പ്രഹ്ലാദോപാഖ്യാനത്തെ ആസ്പദമാക്കിയുള്ള ഒരു ദീർഘദാർശനിക കവിതയും, സ്വന്തം യോഗാനുഭൂതിയിൽനിന്നു് പ്രചോദനംകൊണ്ടവയും തന്മൂലം അനുസ്യൂതമായ ഒരു വെളിപാടിൻെറ ലക്ഷണമുള്ളവയുമായ അനേകം ഭാവഗീതങ്ങളും അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. നീരദ്വർണ്ണൻെറ 'സബ്ബ്ബ്ളോസംസ്" (Sub-Blossoms -1947) എന്ന കാവ്യം, "ഭാവികവിതയുടെ വികാസത്തിൽ മന്ദംമന്ദം തെളിഞ്ഞുവരുന്ന സരണിയിലെ നിർണ്ണീതമായ ഒരു നാഴികക്കല്ലായി" പരിഗണിക്കപ്പെടുന്നു. നളിനീകാന്തഗുപ്ത ('ററു ദി ഹൈററ്സ്" To the Heights), നിശികാന്തോ ('ഡ്രീം കേഡൻസസ്" Dream Cadences), പുഞ്ജലാല് ('റോസറി' Rosary; ലോട്ടസ് പെററൽസ് Lotus Petals) പൃഥ്വീന്ദ്ര, രോമേൻ, തേഹ്മി എന്നിവർ തങ്ങളുടെ മുഖ്യമായ പ്രചോദനത്തിനു് ശ്രീ അരവിന്ദിനോടു കടപ്പെട്ട മററു കവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽപ്പെടുന്നു. മുകളിൽ പ്രസ്താവിച്ച മട്ടിലുള്ള യോഗാത്മക കവിതകൾ ഏതു് അർത്ഥത്തിലും പലായനപ്രവണമല്ല. സാക്ഷാത്തായ യോഗാത്മകത്വം പ്രത്യക്ഷത്തിൽ ജീവിതനിലവാരങ്ങളും മൂല്യബോധങ്ങളും കളഞ്ഞുകുളിച്ച ഒരു യുഗത്തിനു് വാസ്തവത്തിൽ ഒരു ശരിയായ പന്ഥാവു ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊടുക്കുന്നു. ഭൂമിയിലേക്കു്— സകലത്തിൻെറയും നാരായവേരിലേക്കു്, ബീജപ്രകൃതിയിലേക്കു്—മടങ്ങുക എന്നുള്ളതാണു് നവീകരണത്തിനുള്ള അസന്ദിഗ്ദ്ധമായ ഏകമാർഗ്ഗം. അരവിന്ദിൽനിന്നു ജന്മംകൊണ്ട കവിതാസരണിയുടെ മൗലികമായ ഉദ്ദേശ്യം, സംശയാത്മകവും നിരാശവുമായ വർത്തമാനകാലത്തിൽനിന്നു് ഉദയംകൊള്ളുന്ന നവീന മനുഷ്യൻെറയും നവീന ലോകത്തിൻെറയും ഒരു ദർശനം മന്ത്രരൂപത്തിൽ നമ്മുടെ മുൻപിൽ വിക്ഷേപണം ചെയ്യുകയാണു്.

കല്പിതകഥാമണ്ഡലത്തിലും—ദിലീപ്കുമാർറോയിയുടെ 'ദി അപ്വേഡ് സ്പൈറൽ' (The Upward Spiral 1949) പോലെയുള്ള ഒരു അസാധാരണ നോവലിൽ

പോലും—ഒരു അധ്യാത്മപ്രവണത കാണാം. ഉത്കൃഷ്ട ലക്ഷ്യത്തിൻെറയും സാക്ഷാത്കാരത്തിൻെറയും പ്രത്യയ ശാസ്ത്രത്തെ ആസ്പദമാക്കിയുള്ള ഭാവനാപരമായ ഒരു പ്രബന്ധമാണതു്. അതിലെ വിചിന്തനങ്ങൾ മനംമടു പ്പിക്കാൻ പോരുന്നവയാണെങ്കിലും അന്തർഭൂതമായ യൗഗികോദ്ദേശ്യം എല്ലാററിനെയും സമന്വയിപ്പിക്കുന്നു. എന്നാൽ രാഷ്ട്രീയസ്വാതന്ത്ര്യം, പുതിയ ദേശീയബോധം, കഴിഞ്ഞദശകത്തിൽ പ്രാദേശിക ഭാഷകൾ നേടിയ പുരോ ഗതി എന്നിവ ഇംഗ്ലീഷിലുള്ള ഇൻഡ്യൻ കൃതികളുടെ വലിപ്പത്തെയാകട്ടെ ഗുണത്തെയാകട്ടെ ഗണ്യമാംവണ്ണം ബാധിച്ചിട്ടില്ല. ചില മണ്ഡലങ്ങളിൽ ഇംഗ്ലീഷിൻെറ പ്രചാരം ഒരുവേള എന്നത്തേതിലും കൂടുതലാണ്. സ്വാ തന്ത്ര്യം, വിഭജനം, സംവിധാനം ഇവ ഈ യുഗത്തിനു് ഒരു പ്രത്യേക ചലനവും പരിശ്രമബോധവും നൽകിയി ട്ടുണ്ട്. ഉത്തേജനങ്ങളും ഉത്സാഹങ്ങളും നേട്ടങ്ങളും അതോടൊപ്പം അപജയങ്ങളും നൈരാശ്യങ്ങളും അവമാ നങ്ങളും ചേർന്ന ഒരു ഗൗരവാവഹമായ കാലഘട്ടമാ ണിതു്. സർഗ്ഗാത്മകസാഹിത്യകാരനു്, വിശേഷിച്ചും ഒരു നോവൽകർത്താവിനു്, എന്തൊരു ആമന്ത്രണം! ഒരു വെല്ലുവിളി; അതുപോലെതന്നെ മഹനീയമായ ഒരു സന്ദർഭം. വെയിലത്തു് യദൃച്ഛയാ ഉണ്ടായ മഴച്ചാററൽ പോലെ, സുദീർഘവും സ്വപ്നസങ്കുലവുമായ ഭൂതകാല ത്തിൽ നിന്നുണരുന്ന നമ്മുടെ രാജ്യത്തിൻെറ വർണ്ണശബ ളമായ ദർശനം ആർക്കാണ് ഉണ്ടാവുക? നമ്മുടെ നേട്ടങ്ങ ളുടെ ഇതിഹാസങ്ങളെ ആരു രേഖപ്പെടുത്തും? നമ്മുടെ ഉത്കൃഷ്ടമായ പ്രയത്നത്തിൻെറ ഭാവഗീതങ്ങളും ആത്മ വഞ്ചനയുടെ വ്യംഗ്യാപഹാസങ്ങളും പരാജയത്തിൻെറ ശോകമൂകമായ വിലാപകാവ്യങ്ങളും ആരു നിർമ്മിക്കും?

നാലാംദശകത്തിലും അഞ്ചാംദശകത്തിൻെറ ആദ്യ ഘട്ടത്തിലും പ്രസിദ്ധിയാർജ്ജിച്ച ഏതാനും നോവൽ കർത്താക്കൾ—ആനന്ദ്, നാരായണൻ തുടങ്ങിയവർ— തങ്ങളുടെ ധാരാളം എഴുതുന്ന സ്വഭാവവും ജനസമ്മതിയും പുലർത്തിപ്പോന്നു. ആ സമയത്തു് ഭവാനീഭട്ടാചാര്യ

കമലാമാർക്കണ്ഡേയ, ഖുസ്‌വന്ത്‌സിംഗ്, ശാന്താ രാമ റാവു, സുധീൻഘോഷ് തുടങ്ങിയവർ രംഗപ്രവേശം ചെയ്തു. ഈ "നവാഗത"ന്മാർ സമകാലിക സാഹിത്യത്തിന് നാനാരൂപത്തിലുള്ള ഉദ്വേഗത്തിന്റെ ഊഷ്മളതയും നിശ്ചിതമായ സിദ്ധിയുടെ വാഗ്ദാനവും ഒപ്പം നൽകി. ഈ ഒടുവിലത്തെ ഘട്ടത്തിൽ നോവലിന്റെ മണ്ഡലത്തിൽ നടന്ന പല പരീക്ഷണങ്ങൾക്കും, സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള വീരസമരം, പ്രകാശപ്രസരം കൊണ്ട് സഹായിച്ചുഎന്നുള്ളതിൽ സന്ദേഹമില്ല. അങ്ങനെ ജന്മംകൊണ്ടകൃതികളിൽ വേണുചിതലേയുടെ 'ഇൻ ട്രാൻസിററ്' (In Transit—1951) അഹമ്മദ് അബ്ബാസിന്റെ 'ഇങ്കിലാബ്' (Inquilab) ഭവാനീഭട്ടാചാര്യയുടെ 'സോ മെനി ഹംഗേഴ്സ്' (So Many Hungers—1948), കമലാമാർക്കണ്ഡേയയുടെ 'സം ഇന്നർ ഫ്യൂറി' (Some Inner Fury) കുസ്‌വന്ത്‌സിംഗിന്റെ 'ട്രെയിൻ ററു പാക്കിസ്ഥാൻ' (Train to Pakistan) എന്നിവ ശ്രദ്ധേയങ്ങളാണ്. ലാംബേർട്ട് മാസ്കരീനാസിന്റെ 'സോറോയിംഗ് ലയ്സ് മൈ ലാൻഡ്' (Sorrowing Lies My Land) എന്ന കൃതി പോർത്തുഗീസ് ഭരണഭീകരതകളിൽനിന്ന് മുക്തിനേടാനുള്ള ഗോവാസമരത്തിന്റെ കഥ ആഖ്യാനം ചെയ്യുന്നു. മററു ചില സമകാലികനോവലുകൾക്ക് നിലനില്പുണ്ടാക്കുന്നതു് കൃഷീവലജീവിതം, പട്ടണത്തിലെ കൃത്രിമനാഗരികത, ഉള്ളവരും ഇല്ലാത്തവരും തമ്മിലുള്ള സംഘർഷം, പ്രാചിയും പ്രതീചിയും തമ്മിൽ ഉണ്ടെന്നു തോന്നുന്ന അന്തരം, മാമൂലും വിപ്ലവവും തമ്മിലുള്ള വടംവലി, എന്നിവയെല്ലാമാണ്. ഇനിയും മററു ചില നോവലുകൾ അതിവിചിത്രങ്ങളായ സങ്കല്പങ്ങളിൽ വിജയപൂർവം വ്യാപരിക്കുന്നു. കുഴക്കം പിടിപ്പിക്കുന്ന ഒരു കെട്ടുകഥ-പുരുഷോത്തമ ത്രികുംദാസ് രചിച്ചിട്ടുണ്ട്—'ദി ലിവിംഗ് മാസ്ക്' (The Living Mask). അതിൽ ഒരുവന്റെ ഉടലിൽ മറെറാരുവന്റെ തലവച്ചു പിടിപ്പിച്ചതായി സങ്കല്പിച്ചുകൊണ്ട് തത്ഫലമായിട്ടുള്ള മന:ശാസ്ത്രസാദ്ധ്യതകളെ അനുധാവനം ചെയ്തിരിക്കുക

യാണ്, ഗ്രന്ഥകാരൻ. അങ്ങനെ പ്രസ്തുത കൃതി അനുവാചകരെ അലോസരപ്പെടുത്തുകയും അതേസമയം ബദ്ധശ്രദ്ധരാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. സുധീൻ ഘോഷിന്റെ 'ദി വെർമിലിയൻ ബോട്ട് ആൻഡ് ഗേസ്സൽസ് ലീപ്പിംഗ്' (The Vermilion Boat And Gazelles Leaping) 'ദി ഫ്ളെയിം ഓഫ് ദി ഫോറസ്റ്റ്' (The Flame of the Forest) എന്നീ കൃതികൾക്കെല്ലാം പൗരസ്ത്യമായ ഒരു സവിശേഷതയുണ്ട്. ഈ സവിശേഷത— ഉള്ളടക്കം ക്രമേണ ശാലീനമായിപ്പോകുന്നെങ്കിലും, സാരാംശസാന്ദ്രത കുറഞ്ഞുപോകുന്നെങ്കിലും—വിനോദകരവും അതേസമയം സംതൃപ്തിദായകവുമാണ്. 'ആൾ എബൗട്ട് മി. ഹാററർ' (All About Mr. Hatter) എന്ന കൃതിയുടെ കർത്താവായ ജി. വി. ദേശാനിയുടെ പേരും ഇവിടെ പ്രസ്താവമർഹിക്കുന്നു. ജയിംസ് ജോയ്സ് നൽകിയ അന്തശ്ചോദനം പ്രസ്തുത നോവൽ സ്പഷ്ടമായി പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്.

ഡോക്ടർ ഭവാനിഭട്ടാചാര്യയുടെ മൂന്നു നോവലുകൾ 'സോ മെനി ഹംഗേഴ്സ്' (So Many Hungers), 'മ്യൂസിക് ഫോർ മോഹിനി' (Music for Mohini), 'ഹീ ഹൂ റയ്ഡ്സ് എ ടൈഗർ' (He Who Rides a Tiger -1954) എന്നിവ—സർഗ്ഗാത്മക നോവലുകളുടെ കർത്താവെന്ന നിലയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്ഥാനം ഇപ്പോൾ ഭദ്രമായി ഉറപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. 'സോ മെനി ഹംഗേഴ്സ്' എന്ന നോവൽ ബംഗാളത്തെ യുദ്ധകാലസ്ഥിതിയെ നിർദാക്ഷിണ്യം യഥാതഥമായി ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. ധാരാളം വിററഴിയുന്ന ഒരു ഗ്രന്ഥമെന്ന നിലയിൽ അതിന് ലോകമെങ്ങും പ്രചാരവും സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. മോഹിനി എന്ന ഒരു ബ്രാഹ്മണ ബാലികയുടെ വികാരോത്തേജകമായ കഥയാണ് 'മ്യൂസിക് ഫോർ മോഹിനി'. ജയദേവ് എന്ന തന്റെ വിദ്യാനിരതനായ ഭർത്താവുമായുള്ള ദാമ്പത്യജീവിതത്തെ വിജയപൂർണ്ണമാക്കാനുള്ള ശ്രമമാണ് ആ ബാലിക ചെയ്യുന്നത്. 'ഹീ ഹൂ റയ്ഡ്സ് എ ടൈഗർ' എന്ന നോവലും ദാരിദ്ര്യപീഡിത

മായ ബംഗാളത്തെ പശ്ചാത്തലമാക്കിയിട്ടുള്ളതാണ്. കുറേക്കൂടി ഗൗരവം കുറഞ്ഞ മട്ട് പ്രസ്തുത കൃതിക്കുണ്ട്. സമൂഹത്തെ അധികരിച്ചുള്ള കലോയുടെ പ്രായോഗിക ഫലിതങ്ങൾ തനി വിനോദഭാവം തുളുമ്പുന്നവയാണ്. കല്ക്കത്തയിലെ ജീവിതത്തിൻെറ തിടുക്കവും താളലയങ്ങളും നഗരത്തിലെ ദുർഗുണങ്ങളുടെയും കൃത്രിമങ്ങളുടെയും സങ്കീർണ്ണതയും, ബഹുജനപ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെയും ബഹുജനങ്ങളുടെ ഹാലിളക്കത്തിൻെറയും സമ്മർദ്ദവും ഒക്കെ ഈ നോവലിന് അതിൻേറതായ ഒരു കടുരസഭാവം കൈവരുത്തുന്നു. വ്യംഗ്യപരിഹാസാത്മകമായ ഫലിതം, സമുദായ ബോധം, സൂക്ഷ്മങ്ങളായ സ്വഭാവവൈജാത്യങ്ങളെപ്പോലും അറിവാനുള്ള ഒരു ഹൃദയം, സർവോപരി, എല്ലാരൂപത്തിലുമുള്ള ദുരിതങ്ങളുടെയും നേരേ തീവ്രമായ അനുകമ്പ, എന്നിങ്ങനെ ഒരു നോവൽ കർത്താവിനുവേണ്ട അനേകസിദ്ധികൾകൊണ്ട് അനന്യഹിതനാണ് ഭട്ടാചാര്യ.

കമലാമാക്കണ്ഡേയയുടെ 'നെക്ററർ ഇൻ എ സീവ്' (Nectar in a Sieve) 'സം ഇന്നർ ഫ്യൂറി' (Some Inner Fury) എന്നീ കൃതികൾ പരേതനായ കെ. എസ്. വെങ്കടരമണിയുടെ'മുരുഗൻ ദി ടില്ലർ'(Murugan the Tiller) 'കന്ദൻ ദി പേട്രിയട്ട്' (Kandan The Patriot) എന്നിവയെ യഥാക്രമം അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നു. 'നെക്ററർ ഇൻ എ സീവ്' ഗ്രാമീണജനങ്ങളെപ്പററിയുള്ള കഥയാണ്.— വ്യവസായവത്കരണത്തിൻെറയും വൈയവസായിക സാങ്കേതികത്വത്തിൻെറയും സമ്മർദ്ദത്തിൽ ഞെരിഞ്ഞുപുളയുന്ന നിസ്സഹായരായ ജനങ്ങളുടെ കഥ; പ്രത്യക്ഷത്തിൽ കഴമ്പില്ലാത്ത ഒരു കഥ. എന്നാൽ, കഥ ആഖ്യാനം ചെയ്യുന്ന നായികയുടെ ചിത്രണം ദൃഢസ്ഫുടമാണ്. സാക്ഷാൽ ശോകമാതാവെന്ന നിലയിൽ, അവളെ അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. അഥവാ അവൾ സ്വയംപ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു. 'സം ഇന്നർ ഫ്യൂറി'കുറേക്കൂടി വിഷമം പിടിച്ച ഒരു ഇതിവൃത്തമാണ് കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നത്—1942 ആഗസ്റ്റിൽ ആരംഭിച്ച "അന്ത്യം

വരെയുള്ള സമരത്തിൻെറ'' സന്ദർഭത്തിൽ ഒരു ഭാരതീയപ്പെൺകിടാവിന് ഒരു ഇംഗ്ലീഷുകാരനിൽ ഉളവായ പ്രേമം. ആദ്യ നോവൽ ഇൻഡ്യൻ ധനതത്ത്വസംബന്ധിയായ ഒരു 'ട്രാജഡി' യായിരിക്കുന്നതുപോലെ 'സം ഇന്നർ ഫ്യൂറി' രാജ്യതന്ത്രസംബന്ധിയായ ഒരു 'ട്രാജഡി' യാണ്. എന്നാൽ രണ്ടു നോവലുകളിലും മുഖ്യപാത്രങ്ങൾ സാമ്പദികമോ രാഷ്ട്രീയമോ ആയ ദുരദൃഷ്ടങ്ങളുടെ ഗദാപ്രഹരത്തെ അതിജീവിക്കുകയും, മനുഷ്യൻെറ അജയ്യമായ ആത്മവത്തയെ സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. കമലാ മാർക്കണ്ഡേയയുടെ പ്രശസ്തിക്കുള്ള നിദാനങ്ങളിൽ ഒട്ടും കുറഞ്ഞതല്ല, അവരുടെ ഗദ്യത്തിൻെറ സംശുദ്ധിയും വ്യംഗ്യഭംഗിയും.

ശാന്താ രാമറാവുവിൻെറ 'റിമംബർ ദി ഹൗസ്' (Remember The House) എന്നകൃതി അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഉത്തിഷ്ണുമാനതയെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന ആദ്യ നോവലുകളിൽ ഒന്നാണ്. കഥ ആഖ്യാനം ചെയ്യുന്ന ബാല എന്ന പെൺകുട്ടിയുടെ വളർച്ചയെ നാം ഇതിൽ അഭിവീക്ഷിക്കുന്നു. ജീവിതം അവൾക്ക് പുതിയ പുതിയ സന്ദർഭങ്ങൾ നൽകുന്നതോടൊപ്പം അവളുടെ അവബോധത്തെ നിശിതമാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. വിജയംകൊണ്ടും പ്രഹർഷംകൊണ്ടും ഉള്ളത്ര, പരാജയംകൊണ്ടും മോഹഭംഗംകൊണ്ടും അവൾക്കു ഗുണം കൈവരുത്തുന്നു. വിചിത്ര ഭാവനകൾ അവളെ മാടിവിളിക്കുന്നു. പക്ഷേ യാഥാർത്ഥ്യം അവളെ പുറകോട്ടു പിടിക്കുന്നു. പ്രതുമ ഉത്തേജകമാണ്; എന്നാൽ പാരമ്പര്യത്തെ തട്ടിയൊഴിക്കുക സാദ്ധ്യമല്ല. 'പ്രിസൺ ആൻഡ് ചോക്ക്ലേററ് കേയ്ക്കു്' (Prison and Chocolate Cake-1954) എന്ന ചേതസ്സുമാകർഷകമായ ഒരു ആത്മകഥാപ്രബന്ധം നമുക്കു സംഭാവന ചെയ്ത നയനതാരാസേഹ്ഗൽ 'എ ടൈം ററു ബി ഹാപ്പി' (A Time to be Happy—1957) എന്ന ഒരു നോവൽ ഈ അടുത്തകാലത്ത് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. സ്വാതന്ത്ര്യലബ്ധിക്കു് മുമ്പുള്ള വർഷങ്ങളാണ് കഥയുടെ കാലം. ശൈവാളുകളും സാഹൈകളും ഇതിൽ വർണ്ണിക്കപ്പെട്ടി

ട്ടുള്ള രണ്ടു പ്രത്യേക ഗ്രൂപ്പുകളാണ്. ഈ കൃതിയിൽ ഒരു നല്ല കഥയുണ്ട്; ഒരു കാലഘട്ടത്തിന്റെ ചിത്രണവുമുണ്ട്. ആനന്ദ്‌ലാലിന്റെ 'ദി ഹൗസ് അററ് അഡംപൂർ' (The House at Adampur) എന്ന കൃതിയിൽ 1947—ന് മുമ്പത്തെ ഡൽഹിയിലെയും പൊതുവേ പഞ്ചാബിലെയും കുലീന ജീവിതത്തെ അതിന്റെ മൂടുപടം നീക്കി പ്രദർശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. അക്കാലത്തെ വൈരുധ്യങ്ങൾ ഏകത്ര സമ്മേളിച്ചു. ആളുകൾ രണ്ടു വിഭിന്ന ലോകങ്ങൾക്കിടയിൽ അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും ചാഞ്ചാടി. അപായകരമായ അസംതൃപ്തി ഒരു വിഷപ്പുഴവിനെപ്പോലെ അകമേ ഇഴഞ്ഞുനടന്നു. നേരേമറിച്ച് എം. വി. രാമശർമ്മയുടെ 'ദി സ്ട്രീം' (The Stream) എന്ന കൃതി ദുർഗ്രഹനായ ഗോപാലം എന്ന പാത്രത്തെ സംബന്ധിച്ച ഒരു പഠനമാണ്. ഏതാണ്ട് ഹാർഡിയുടെ ജൂഡിനെപ്പോലെ അയാൾ രണ്ടു കാമിനിമാരുടെ ഇടയിൽപെട്ട് തികച്ചും സംതൃപ്തമായ ഒരു വേഴ്ച അവരിലാരോടും പുലർത്തുവാനാവാതെ കുഴങ്ങുന്നു. എസ്. വൈ. കൃഷ്ണസ്വാമിയുടെ 'കല്യാണി'സ് ഹസ്ബൻഡും' (Kalyani's Husband 1947) ഹാർഡിയുടെ 'ദി വുഡ്‌ലാൻഡേഴ്സി'ലെ (The Woodlanders) ഫിററ് പിയേഴ്സിനെ അവ്യക്തമായി അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നു. കല്യാണിയുടെ ഭർത്താവ്, ശേഖർ, പഠിക്കാൻ രസമുള്ള ഒരു കഥാപാത്രമാണെന്നുള്ളതിൽ സംശയമില്ല. എന്നാൽ ചിത്രണം യാഥാർത്ഥ്യബോധജനകമാണെന്നുപറയുകവയ്യാ. ശേഖർ പതിതനായ മുഖ്യദൈവദൂതനെപ്പോലെയുള്ള മറെറാരു മൈലാപ്പൂർക്കാരനായ കഥാപാത്രത്തെ നമ്മുടെ സ്മരണയിൽ കൊണ്ടുവരുന്നു: വെങ്കടരമണിയുടെ 'മുരുകൻ ദി ടില്ലറി'ലെ കേദരി. എന്നാൽ മൈലാപ്പൂരിന്റെ ആത്മവത്തയെ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിലോ, കഥാനായകന്റെ കെട്ടുപിണഞ്ഞ വൈരുധ്യങ്ങളെ ചിത്രീകരിക്കുന്നതിലോ ആകട്ടെ, കൃഷ്ണസ്വാമി തന്റെ മുൻഗാമിയോളം വിജയിച്ചിട്ടില്ല.

ഖുസ്‌വന്ത്‌സിംഗിന്റെ 'ട്രെയിൻ ററു പാക്കിസ്ഥാൻ' (1956), ഇവയിൽനിന്നു് വിഭിന്നമായ ഒരു കൃതിയാ

ണ്—ഇൻഡ്യയുടെ ഗ്രഹപ്പിഴ പിടിച്ച വിഭജനകാലത്തു് പഞ്ചാബിൽ അഴിച്ചുവിടപ്പെട്ട നാരകീയതകളുടെ അതിഭയങ്കരമായ ഒരു ഓർമ്മക്കുറിപ്പാണതു്. ഒരു രാജ്യത്തെ തോന്നിയപടി രണ്ടായി വെട്ടിപ്പിളക്കുക—എന്തൊരു ദുഷ്കർമ്മം. ആ ദുഷ്കർമ്മം കൂടുതൽ കൂടുതൽ ദോഷങ്ങൾ വരുത്തിക്കൂട്ടി. ഒരിക്കൽ വർഗ്ഗീയഭിന്നതയുടെ കാററു വിതച്ച സ്ഥിതിക്കു്, മനുഷ്യസമൂഹങ്ങളെ കടപുഴക്കുകയും അടിച്ചുതകർത്തു കൂന കൂട്ടുകയും ചെയ്യുന്ന കൊടുങ്കാററിൽനിന്നു് എങ്ങനെ രക്ഷപ്പെടുവാൻ കഴിയും? പാതകം—പ്രതികാരം—കൂടുതൽ പാതകം. ഈ പ്രതികരണശൃംഖല ഇങ്ങനെ അനിശ്ചിതമായി തുടരുകയെന്നോ? പക്ഷേ മനുഷ്യൻെറ സാധാരണ സ്വഭാവം സ്നേഹമാണ്; ദ്വേഷമല്ല. കൊടുങ്കാററിൻെറ ഊക്കു് ഒടുങ്ങുമ്പോൾ ശാന്തത ഉണ്ടായേ മതിയാവൂ. മുഷ്ക്കരനായ ജഗത് സിംഗ്, നൂറാൻ എന്ന മുസ്ളീം പെൺകിടാവിനെ സ്നേഹിക്കുന്നു. ഒരു സിക്കുകാരനായ അയാൾ, തൻെറ പ്രേമഭാജനത്തോടൊപ്പം മററു് അസംഖ്യം അഭയാർത്ഥികളെയും കൊണ്ടു് ഇൻഡ്യയിൽനിന്നു് പാക്കിസ്ഥാനിലേക്കുപോയ തീവണ്ടിയെ സ്വന്തംജീവൻ ബലികൊടുത്തും അപായത്തിൽനിന്നു രക്ഷിക്കുന്നു. കാല്പനിക പ്രസ്ഥാനവിരോധി ഖുസ്വന്ത്സിംഗ് പട്ടഭാഷണത്തിൻെറയും പിത്തലാട്ടത്തിൻെറയും നേർക്കു് അസഹിഷ്ണുവാണ്; വിശേഷിച്ചും അവ യഥാർത്ഥ ജ്ഞാനത്തിൻെറയും സത്യസന്ധതയുടെയും വേഷംകെട്ടുമ്പോൾ. ഇതു് അദ്ദേഹത്തിൻെറ "രക്തവും കണ്ണീരും" തുളുമ്പുന്ന നോവലിൽ മാത്രമല്ല 'ദി മാർക്കു് ഓഫ് വിഷ്ണു' (The Mark of Vishnu) എന്ന ചെറുകഥാസമാഹാരത്തിലും കാണാം. ഈ അട്ടത്തകാലത്തു് ആവിർഭവിച്ച മറെറാരു ശ്രദ്ധേയമായ ചെറുകഥാസമാഹാരം ഈശ്വരൻെറ 'പെയിൻറഡ് ടൈഗേഴ്സ്' (Painted Tigers) അത്രേ.

നോവലുകളും ചെറുകഥകളും അടിക്കടി ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. കാരണം, പത്രങ്ങൾക്കും മാസികകൾക്കും മററും അവ ആവശ്യമുണ്ടു്. വായനക്കാർ അവക്കു

വേണ്ടി ദാഹിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അതിനുംപുറമേ, അമേരിക്കരും ഇംഗ്ലീഷുകാരും ആയ പ്രസാധകന്മാർ, ഇൻഡ്യാക്കാർ ഇംഗ്ലീഷിൽ രചിക്കുന്ന നല്ല കഥാനിബന്ധങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിൽ വൈമനസ്യം ഉള്ളവരല്ല. പക്ഷേ ഭംഗിയായി നിർമ്മിക്കപ്പെടുന്ന നോവലിനോ ചെറുകഥയ്ക്കോ ആശയപ്രകാശനത്തിൻെറ ആവശ്യകതയിൽ നിന്നെന്നപോലെ ഉദയംചെയ്യുതെന്നു തോന്നിപ്പിക്കുന്ന കേവലം ഭാവനാപരമായ കഥാനിബന്ധത്തിൽ നിന്നു് ഒരു വ്യത്യാസമുണ്ടു്. മുൻപു് പ്രസ്താവിക്കപ്പെട്ട നോവലുകൾ ഒരു കാരണംകൊണ്ടല്ലെങ്കിൽ മറെറാരു കാരണംകൊണ്ടു് സ്തോഭജനകമോ തൃപ്തികരമോ ആണെന്നിരുന്നാലും അവയ്ക്കു് നമ്മുടെ സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തെ സർഗ്ഗാത്മകമായി മനസ്സിലാക്കി പ്രതിപാദിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലെന്നുള്ളതു പരമാർത്ഥം തന്നെ. അതുകൊണ്ടു് ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ 'യുദ്ധവും സമാധാനവും' (War and Peace) എന്ന കൃതിയോടു് കിടനില്ക്കാവുന്ന ഒരു ഗദ്യേതിഹാസം നമുക്കു സംഭാവനചെയ്യേണ്ട കർത്തവ്യം നാളത്തെ നോവൽ കർത്താക്കൾക്കു് ഉള്ളതാണു്. ഒട്ടുവളരെപ്പേർ എഴുതണം. എങ്കിലേ അക്കൂട്ടത്തിൽനിന്നു് ഏതാനുംപേർ മുന്തിവരികയുള്ളു. ഏതായാലും മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചവരെപ്പോലെയുള്ള നോവൽകർത്താക്കളും ചെറുകഥാകാരന്മാരും കഥാസാഹിത്യരചനയ്ക്കു് താത്പര്യപൂർവ്വം മുന്നോട്ടുവരുന്ന കാലത്തോളം ഇൻഡോ-ആംഗ്ലിയൻ കഥാസാഹിത്യത്തിൻെറ ഭാവി സുരക്ഷിതമായിരിക്കും. പ്രാചിയും പ്രതീചിയും തമ്മിൽ, അഥവാ പുതുമയും മാമൂലുംതമ്മിൽ, ഉള്ള സംഘട്ടനം — പല നിലവാരത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കാവുന്ന ഒന്നാണതു്— എക്കാലത്തും കൈകാര്യം ചെയ്യാവുന്ന ഒരു വിഷയമാണു്. നോവൽകർത്താക്കളും നാടകകൃത്തുകളും കഴിഞ്ഞകാലത്തെന്നപോലെ ഭാവിയിലും ആ പ്രമേയത്താൽ സമാകൃഷ്ടരാവും എന്നതിൽ സന്ദേഹിപ്പാനില്ല.

ഉപസംഹരിക്കുന്നതിനു മുൻപു് ഇംഗ്ലീഷിലുള്ള ഇൻഡ്യൻ പത്രങ്ങളെക്കുറിച്ചുകൂടി ഒന്നോ രണ്ടോ വാക്കു്.

നമ്മുടെ ദേശീയപുനരുജ്ജീവത്തിന്റെ പ്രാരംഭകാലങ്ങളിൽ 'ദി ഹിന്ദു' (മദിരാശി), 'അമൃതബസ്സാർ പത്രിക' തുടങ്ങിയുള്ള പത്രങ്ങൾ പുരോഗമനോന്മുഖമായ സ്വയംഭരണം സംബന്ധിച്ച കാര്യങ്ങളിൽ പൊതുജനങ്ങൾക്കു ശിക്ഷണം നൽകുന്നതിലും പൊതുജനാഭിപ്രായം രൂപവത്കരിക്കുന്നതിലും ഗണ്യമായ ഒരു പങ്കു് നിർവഹിച്ചു. ഇന്നും അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ദേശീയസ്ഥാപനങ്ങളാണു് ഇവ എന്നുള്ളതു് സന്തോഷകരമാണു്. ഒരു കാലത്തു് അത്യധികം പ്രശസ്തിയിലോ പ്രചാരത്തിലോ ഇരുന്ന മററു ചില പത്രങ്ങൾക്കു് — ഉദാഹരണമായി, 'ഇന്ദുപ്രകാശ്' (ബോംബെ), 'വന്ദേമാതരം' (കൽക്കത്ത) എന്നിവയ്ക്കു് — ചരിത്രത്തിലല്ലാതെ മറെറങ്ങും ഇന്നു് അസ്തിത്വമില്ല. ശ്രീ അരവിന്ദ് ('വന്ദേമാതരം'; 'കർമ്മയോഗിൻ') ലജ്പത്റായ് ('ദി പീപ്പിൾ') സി. ആർ. ദാസ് ('ഫോർവേഡ്') ഗാന്ധിജി ('യംഗ് ഇൻഡ്യാ'; 'ഹരിജൻ'), സി. വൈ. ചിന്താമണി ('ദി ലീഡർ'), പട്ടാഭി സീതാരാമയ്യ ('ജന്മഭൂമി'), സുഭാഷ് ബോസ്('ഫോർവേഡ് ബ്ളോക്ക്'), എം. എൻ. റോയ് ('ഇൻഡിപ്പെൻഡൻറ് ഇൻഡ്യ'; 'ദി മാർക്സിയൻ വേയ്'), ലോകമാന്യതിലക് ('ദി മറാത്താ') ആചാര്യകൃപലാനി('വിജിൽ'),കെ. എം.മുൻഷി('ദി സോഷ്യൽ വെൽഫെയാർ') എന്നിവരെപ്പോലെയുള്ള ദേശീയനേതാക്കന്മാർഅവരുടെ കാലത്തു് തങ്ങളുടെ പത്രങ്ങളെ സ്വന്തം ആശയം പ്രചരിപ്പിക്കുവാനുള്ള കാര്യക്ഷമമായ വാഹകങ്ങളാക്കി.നമ്മുടെ കാലത്തുതന്നെ'ദി ഹിന്ദു,''ദി പത്രിക്', 'ഇൻഡ്യൻ എക്സ് പ്രസ്', 'ഹിന്ദുസ്ഥാൻ ടൈംസ്', 'ബോംബെ ക്രോണിക്കിൾ', 'നാഷനൽ ഹെറാൾഡ്' തുടങ്ങിയുള്ള പ്രതിദിനപത്രങ്ങളും, റിപ്പബ്ളിക്കൻ് ഇന്ത്യയിലെ മാറിയ പരിത:സ്ഥിതികളുമായി അദ്ഭുതകരമാം വണ്ണം സ്വയം പൊരുത്തപ്പെട്ടിട്ടുള്ള 'ടൈംസ് ഓഫ് ഇൻഡ്യ', 'സ്റ്റേററ്സ് മാൻ', 'മെയിൽ' എന്നിത്യാദി 'ആംഗ്ലോ-ഇൻഡ്യൻ' എന്നു് ഇന്നലെവരെ അറിയപ്പെട്ടിരുന്നപത്രങ്ങളുംഎല്ലാം,ഉൽകൃഷ്ടമായ നിലവാരം പുലത്തി,

പൊതുവേ പുരോഗമനപരവും അഖിലഭാരതീയവും അഥവാ ദേശീയവുമായ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രശ്നങ്ങളെ വീക്ഷിച്ച് സുശക്തമായ സേവനം അനുഷ്ഠിക്കുന്നു. ഒരു കാലത്ത് 'ഇൻഡ്യൻ സോഷ്യൽ റിഫോർമർ', 'ദി സേർവെൻറ് ഓഫ് ഇൻഡ്യ' തുടങ്ങിയ വാരികകൾ ഒട്ടും നിസ്സാരമല്ലാത്തപ്രശസ്തിയാണ് ആജ്ജിച്ചിരുന്നതെങ്കിലും, വാരികകൾ നിയമേന—അന്നും ഇന്നും പ്രചാരമുള്ള 'ഇല്ലസ്ട്രേററഡ് വീക്ക്ലി' ഒഴികെ—ദിനപത്രങ്ങളോളം ദൃഢപ്രതിഷ്ഠിതങ്ങളായിരിക്കുന്നില്ല. എന്നിരുന്നാലും, 'മീസിന്ത്യ' (ബാംഗ്ലൂർ), 'തോട്ട്' (ദില്ലി), 'സ്വരാജ്യ' (മദിരാശി), 'റാഡിക്കൽ ഹ്യൂമനിസ്റ്റ്' (കൽക്കത്ത) എന്നിങ്ങനെ നമ്മുടെ ദേശീയജീവിതത്തിൽ ആവശ്യമുള്ളപ്പോഴൊക്കെ ന്യൂനപക്ഷാഭിപ്രായങ്ങൾ വ്യക്തമായും ഊജ്ജസ്വലമായും അവതരിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഉപയോഗപ്രദമായ ഭാഗം നിർവഹിക്കുന്ന വാരികകൾ ഇന്നുണ്ട്. ലോകത്തിൻെറ ഇതരഭാഗങ്ങളിലെ മനുഷ്യവർഗ്ഗത്തിൻെറ വിഷമതകളിൽ പങ്കുകൊള്ളുന്ന മാസികകളും നിലവിലുണ്ട്. 'കൽക്കട്ടാ റിവ്യൂ', 'മോഡേൺ റിവ്യൂ', 'ഇൻഡ്യൻ റിവ്യൂ' എന്നിവയ്ക്ക് ദീർഘവും പ്രയോജനപ്രദവുമായ ഒരു ചരിത്രമാണുള്ളതു്. 'പ്രബുദ്ധഭാരത'വും 'വേദാന്തകേസരി'യും 'മദർ ഇൻഡ്യ'യും ഒരു നല്ല നിലവാരം പുലർത്തിപ്പോരുന്നു. പക്ഷേ വേദാന്തപരവും ആദ്ധ്യാത്മികവുമായ ഒരു ചായ്‌വ് അവയ്ക്കുണ്ട്. 'ദി ആര്യൻ പാത്ത്' (The Aryan Path) ശാശ്വതമൂല്യങ്ങളെയും സത്യങ്ങളെയും ജനങ്ങളിലേക്ക് സ്വയം സംക്രമിപ്പിക്കുകയും നിരൂപണപദ്ധതി വഴിക്ക് രാജ്യത്ത് സമീചീനമായ ഒരു നിരൂപണപാരമ്പര്യം കെട്ടിപ്പടുക്കുകയും ചെയ്യുന്ന യത്നത്തിലേർപ്പെട്ടുകൊണ്ട് യഥാർത്ഥത്തിൽ ശ്ലാഘനീയമായ ഏതാണ്ട് മുപ്പതുകൊല്ലത്തെ സേവനം പൂർത്തിയാക്കിയിരിക്കുന്നു. 'വിശ്വഭാരതി ക്വാർട്ടേർലി', 'ക്വെസ്റ്റ്' (Quest ബോംബെ) 'ആഡ്‌വെൻറ്' (Advent പോണ്ടിച്ചേരി), 'ലിററററി ക്രൈററീരിയൻ' (Literary Criterion മൈസൂർ) എന്നിങ്ങനെയുള്ള ദ്വൈമാസികങ്ങളെയും ത്രൈമാസികങ്ങ

ളെയുംകൂടി പരാമർശിക്കാതെ വിടുക സാദ്ധ്യമല്ല. ഇവ ഒക്കെല്ലാം പുറമേ, സർവകലാശാലകളോ മററു് വിദ്വൽ സമിതികളോ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന പണ്ഡിതോചിതങ്ങളായ മാസികകളുമുണ്ടു്. ഇവയും അത്തരം മാസികകൾക്കനുരൂപമായ നിലവാരം പുലർത്തുവാൻ ശ്രമിച്ചു പോരുന്നു.

കവിതയോ, നാടകമോ, ആഖ്യായികയോ, ചെറുകഥയോ, ചരിത്രമോ, ആത്മകഥയോ, ദാർശനികനിബന്ധനമോ, രാഷ്ട്രീയപ്രബന്ധമോ, പ്രഭാഷണമോ, പത്രപ്രവർത്തനമോ എന്തുമാകട്ടെ,ഇംഗ്ലീഷിലുള്ള ഇന്ത്യൻ രചനകൾ ക്ഷീണത്തിൻെറയോ അന്തസ്സാരശൂന്യതയുടെയോ യാതൊരു ലക്ഷണവും പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നില്ല. ഇൻഡോ—ആംഗ്ലിയൻ സാഹിത്യം അതിൻെറ വൈയക്തികമായ ദർശനത്തോടും ശബ്ദത്തോടുംകൂടി ഇന്ത്യയിലെ മററു സാഹിത്യങ്ങളോടൊപ്പം ശക്തിയിൽനിന്നു് പ്രവൃദ്ധമായ ശക്തിയിലേക്കു് വളരുകയും നമ്മെ അഭിനവമായ ഒരു രാഷ്ട്രവും ജനസമൂഹവും ആക്കുന്നതിനു്, ദേശീയപുനസ്സംവിധാനത്തിലും അന്താരാഷ്ട്രീയരഞ്ജനത്തിലും ബദ്ധശ്രദ്ധമായ ഒരു രാഷ്ട്രവും പുരോഗമനോന്മുഖമായ ഒരു ജനതയും ആക്കിത്തീർക്കുന്നതിനു്, ഉപകരിക്കുകയും ചെയ്യുമെന്നുള്ളതിൽ യാതൊരു സന്ദേഹവുമില്ല.

ഉർദു സാഹിത്യം

ഖ്വാജാ അഹമ്മദ് ഫാറൂകി

ചരിത്രപരമായ പശ്ചാത്തലം

വളരെ പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്ന ഒരു സംഭവമാണ് 1857-ലെ ദേശീയവിപ്ലവം. മുഗൾസാമ്രാജ്യം പരിസമാപിച്ചു. മൂന്നു ശതാബ്ദം നീണ്ടുനിന്ന ആധിപത്യകാലത്ത് ആ സാമ്രാജ്യം അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തുവാൻ ശ്രമിച്ച സാംസ്കാരികമൂല്യങ്ങളെല്ലാം തകർന്നു മണ്ണടിഞ്ഞു. വൈയവസായിക വിപ്ലവത്തിൻെറയും അഭിനവ ശാസ്ത്രങ്ങളുടെയും എല്ലാ കരുക്കളും സ്വാധീനതയിലുണ്ടായിരുന്ന ബ്രിട്ടീഷുകാർ തങ്ങളുടെ അധികാരം ഇന്ത്യയിൽ ശരിക്കും ഉറപ്പിച്ചു. അവർക്കു സ്വന്ത ലാഭത്തിനു വേണ്ടി ഇന്ത്യയെ സ്വച്ഛന്ദം ചൂഷണം ചെയ്യാമെന്നായി. പഴയ സ്വദേശീയവ്യവസ്ഥിതി പുതിയ വിദേശീയവ്യവസ്ഥിതിക്കു വഴിവഴങ്ങിക്കൊടുത്തു. ഏതായാലും ഈ നൂതനവ്യവസ്ഥിതിക്ക് പുരോഗമനലക്ഷണങ്ങളും അതുപോലെതന്നെ ചില ഗുണവിശേഷങ്ങളും ഇല്ലാതിരുന്നില്ല. അതു പാശ്ചാത്യങ്ങളായ ജ്ഞാനവിജ്ഞാനങ്ങളോട് നമ്മെ കൂടുതൽ അടുപ്പിച്ചു. അവയാകട്ടെ, നമ്മുടെ സാമൂഹികജീവിതത്തിലും മനോഗതിയിലും സ്വാധീനത ചെലുത്തുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

എന്നാൽ ഈ വിദേശീയമായ സാമ്രാജ്യമേൽക്കോയ്മയുടെ പ്രതിഷ്ഠാപനം സാമ്പദികവും രാഷ്ട്രീയവുമായ മണ്ഡലങ്ങളിൽ ബ്രിട്ടീഷുകാരുടെയും ഇന്ത്യക്കാരുടെയും താത്പര്യങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള സംഘർഷത്തിനു വഴിതുറന്നു. 1857-ലെ ലഹള ഒററതിരിഞ്ഞ ഒരു സംഭവമായിരുന്നില്ല. ചരിത്രത്തിലെ ഒരു യാദൃച്ഛികസംഭവം

ആയിരുന്നു എന്നും വിചാരിച്ചുകൂടാ. ബ്രിട്ടീഷുകാരുടെ ആക്രമണംമൂലം രാഷ്ട്രീയമായും സാംസ്കാരികമായും ദുരിതമനുഭവിച്ച ഇന്ത്യൻ ജനതയിൽ അടിഞ്ഞുകൂടിയ അസംതൃപ്തിയുടെ പരിണതഫലമായിരുന്നു അതു്. വെറുമൊരു ശിപ്പായിലഹളയായിരുന്നില്ല; പിന്നെയോ ഡാക്ടർ ഡഫ്ഫിന്റെ വാക്കുകളിൽ പറഞ്ഞാൽ, "ഒരു ജനതാക്ഷോഭം; രാജ്യവിപ്ലവം;—പിൽക്കാലത്തെ സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള ഒരു ഉട്ടത്തൊരുങ്ങിനോക്കൽ." അതു് സംയുക്തമായ മുന്നേററത്തിനുള്ള ഒരു പാരമ്പര്യം സൃഷ്ടിച്ചു. പഴയ സമൂഹത്തിന്റെ സമ്മർദ്ദശക്തികൾ ആധിപത്യം പുന:സ്ഥാപിക്കുവാൻ ചെയ്ത യത്നം 1857-ൽ പരാജയമടഞ്ഞു. പുതിയ സാമൂഹികശക്തികൾ 1870-നു ശേഷം മാത്രമാണു് ആവിർഭവിച്ചതു്.

ഇന്ത്യൻ നാഷനൽ കോൺഗ്രസ്സ് 1885-ൽ സ്ഥാപിതമായി. 1870-മുതൽ 1885-വരെയുള്ള കാലഘട്ടം കർഷകജനങ്ങളുടെ ഇടയിലുണ്ടായ അസംതൃപ്തികൊണ്ടും, കൈത്തൊഴിൽ, കൊത്തുപണി എന്നിവ സംബന്ധിച്ച വ്യവസായങ്ങൾക്കു പററിയ ഇടിവുകൊണ്ടും, 1867-നും 1885-നും മദ്ധ്യേ ഉണ്ടായ ഭയങ്കരമായ ക്ഷാമംകൊണ്ടും, 1875-ലെ ഡക്കാൺ കർഷകലഹളകൊണ്ടും, ദേശീയ പത്രികകളുടെ നിരന്തരമായ വളർച്ചകൊണ്ടും ശ്രദ്ധേയമാണു്. മധ്യവർഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ട അഭ്യസ്തവിദ്യരായബുദ്ധിജീവികൾ, അമേരിക്കൻ ജനതയുടെ സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്താലും, ആസ്ട്രിയൻ ആധിപത്യത്തിൽനിന്നും മോചനം നേടുവാൻ ഇററാലിയൻജനത ചെയ്ത ദേശീയസമരത്തെ സംബന്ധിച്ച കഥകളാലും, തോമ്മസ് പെയിൻ, സ്പെൻസർ, മിൽ, വോൾട്ടയർ എന്നിവരുടെ ഗ്രന്ഥങ്ങളാലും, ഗാരിബാൾഡി, മസ്സീനി എന്നിവരുടെ ജീവിതചരിത്രങ്ങളാലും ഉത്തേജിതവീര്യരായിട്ടു്, രാഷ്ട്രീയാശയങ്ങൾ പ്രകടിപ്പിക്കുവാൻ ഉടനടി മുന്നോട്ടുവന്നു. ഈ ഇന്ത്യൻ ഉത്പതിഷ്ണുക്കളുടെ പ്രവർത്തനപരിപാടികൾ പുരോഗമനപരമായിരുന്നു. എന്നാൽ, ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ വർദ്ധിച്ചുവന്നിരുന്ന തൊഴിലില്ലായ്മയും, യഥാർത്ഥ സ്ഥിതിഗതി

കളെപ്പററിയുള്ള ബോധവും സമരോദ്യതമായ ദേശീയതയുടെ വളർച്ചയ്ക്ക് ഊക്കു കൂട്ടുകയാണു ചെയ്തതു്. 1905-മുതൽ 1918—വരെയുള്ള കാലഘട്ടത്തിൽ ദേശീയ പ്രസ്ഥാനം സംഘർഷസന്നദ്ധവും സമരാഹ്വാനസമുത്കവുമായി. കുറേക്കൂടി വ്യാപകമായ സാമൂഹികാധിഷ്ഠാനവും അതിനു കൈവന്നു. ഒന്നാംലോകമഹായുദ്ധവും സ്വയംഭരണപ്രക്ഷോഭണവും യുദ്ധാനന്തരമുണ്ടായ സാമ്പദികവൈഷമ്യവും ഇന്ത്യയിലെ ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണത്തിന്റെ അസ്തിവാരത്തെ ദുർബലപ്പെടുത്തി.

റൌലററ്നിയമം നടപ്പിലായി. പഞ്ചാബിൽ പട്ടാളഭരണം ഏർപ്പെടുത്തപ്പെട്ടു. ഖിലാഫത്ത് പ്രക്ഷോഭണവുമായി. ഇവയെല്ലാം ദേശീയമായ അസംതൃപ്തിയുടെ പ്രവാഹത്തിനു വ്യാപ്തിയും അന്തസ്സാരവും വർദ്ധിപ്പിച്ചു. ബ്രിട്ടീഷ് ഗവർമ്മെൻറ്രാഷ്ട്രീയനേതാക്കന്മാർക്കു് എതിരായി കർശനനടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു. മൗലാനാ ആസാദിന്റെ 'അല്—ഹിലാല്', മൗലാനാ മുഹമ്മദ് അലിയുടെ 'കോംറേഡ്', 'ഹംദർദ്' എന്നീ പത്രങ്ങൾ നിരോധിക്കപ്പെട്ടു. 1915-ൽ പ്രമുഖനേതാക്കന്മാർ ജയിലിലുമായി. മഹാത്മാഗാന്ധി ഖിലാഫത്ത്പ്രക്ഷോഭണത്തെ സർവാത്മനാ അനുകൂലിച്ചു. അദ്ദേഹം 1921-ൽ പ്രസിദ്ധമായ നിസ്സഹകരണപ്രസ്ഥാനം സമാരംഭിക്കുകയും ചെയ്തു. അവസാനശ്വാസംവരെ അദ്ദേഹം ഭാരതത്തിന്റെ രാഷ്ട്രീയരംഗത്തു് നേതൃത്വം നൽകി. 1930—34-ലെയും, 1942-ലെയും ദേശീയ ബഹുജനമുന്നേററങ്ങൾക്കും രണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധത്തിനും സമാന്തരമായി വർഗ്ഗീയശക്തികൾ തഴച്ചുയന്നു. ഒടുവിൽ അതു് രാഷ്ട്രത്തിന്റെ വിഭജനത്തിലും പാക്കിസ്ഥാന്റെ പിറപ്പിലും പര്യവസാനിച്ചു. "വർഗ്ഗീയതയെ ഹോമിച്ചൊഴിക്കുവാൻ വേണ്ടി" മഹാത്മാഗാന്ധി, "സ്വന്തം ജീവരക്തം നിത്യബലിയായി അർപ്പിച്ചു."

സാഹിത്യപശ്ചാത്തലം

രാഷ്ട്രത്തിന്റെ ഈ ചരിത്രവികാസപരമായ എല്ലാ ഘട്ടങ്ങളുടെയും നേക്ക് ഉർദുസാഹിത്യം പ്രതികരണം നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. അതിൽ മനശ്ശാസ്ത്രപരമായ അവലോകനങ്ങളും വൈകാരികമായ അനുഭൂതികളും ജനങ്ങളുടെ കുതൂഹലപ്പുകൾപോലും ഉൾപ്പെടുന്നു. ജീവിതത്തെ യഥാതഥം ചിത്രണം ചെയ്യുന്നതിനുവേണ്ടി,വായനക്കാരെ പിച്ചുപിടിപ്പിക്കുന്ന ആസ്ഥാനകവിതാപാരമ്പര്യത്തെ— ചെമ്പനിനീർപ്പൂവിനെയും വാനമ്പാടിയെയും വർണ്ണിച്ചു കഴിയുന്ന ദർബാർ കവികളുടെ തെളുതെളുക്കംപൂണ്ട പദാവലിയെയും, ആടോപപൂർണ്ണമായ ശൈലിയെയും, പഴഞ്ചൻ കല്പനകളെയും—ദൂരീകരിക്കേണ്ടതായി വന്നു. ഇങ്ങനെയൊരു വ്യതിയാനമുണ്ടായതു് അയോധ്യ, ദില്ലി എന്നീ സംസ്ഥാനങ്ങളുടെ തിരോധാനത്തോടും, ഇന്ത്യയിലെ ബ്രിട്ടീഷ് ആധിപത്യത്തിന്റെ ദൃഢീകരണത്തോടും കൂടിയാണ്. ദൂരവ്യാപകമായി പ്രാധാന്യമുള്ള ഈ സംഭവങ്ങളുടെ സ്വാധീനതയിൽനിന്നും സ്വയം അകന്നൊഴിഞ്ഞു നിൽക്കുവാൻ ഉർദുസാഹിത്യത്തിനു കഴിഞ്ഞില്ല. ഉഗ്രമായ സംഘട്ടനം, കലുഷിതമായ പ്രതികരണം, ആരോഗ്യകരമായ സമന്വയനം എന്നിങ്ങനെ പരിവർത്തനത്തിന്റെ സകല ഘട്ടങ്ങളെയും ആ സാഹിത്യം സ്പഷ്ടമായി പ്രകടിപ്പിക്കുന്നു. ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെയും അച്ചടിവിദ്യയ്ക്കുണ്ടായ പുരോഗതിയുടെയും, ആധുനികരീതിയിലുള്ള ഗതാഗതസൗകര്യങ്ങളുടെയും ഫലമായി സജീവമായൊരു നൂതനചിന്താരീതി ആവിർഭവിച്ച് പഴയ ചിന്താഗതിയോടൊപ്പം നിലയുറപ്പിച്ചു.

ആംഗലസംസ്കാരത്തിന്റെ പരിവർത്തനശക്തമായ ആദ്യത്തെ സമ്മർദ്ദം സ്വയം പ്രകടമായതു് 19-ാംശതകത്തിന്റെ രണ്ടാംപാദത്തിൽ ദില്ലിയിൽ സ്ഥാപിതമായ ഉർദു പുനരുദ്ധാരണ സംഘടനവഴിക്കാണ്. അവിടെ ഒരു സംഘം ഉത്സാഹശാലികൾ പാശ്ചാത്യങ്ങളായ ജ്ഞാനവിജ്ഞാനങ്ങളെ ഉർദുവിലേക്ക് സംക്രമിപ്പിക്കുവാൻ

മുതിർന്നു. 1825-ൽ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ട ദില്ലി കോളജ്, ആ സ്ഥലത്ത് ഒരു വൈജ്ഞാനികനവോത്ഥാനം ഉളവാക്കി. ശാസ്ത്രീയപരീക്ഷണങ്ങൾ ദില്ലി കോളജിലെ വിദ്യാർത്ഥികളെ മന്ത്രമുഗ്ദ്ധരാക്കിത്തീർത്തു.....ഒരു പുതുയുഗത്തിൻെറ ഉപജ്ഞാതാക്കളാണ് തങ്ങളെന്ന് അവർ അഭിമാനംകൂറി. അവർ മനോരാജ്യസഞ്ചാരം ചെയ്തു; "ദർശനങ്ങൾ" കണ്ടു. ദില്ലി കോളജ് 1844-ൽ 'വെർണാക്യുലർ ട്രാൻസ്ലേഷൻ സൊസൈററി' എന്ന ഒരു സമിതി സ്ഥാപിച്ചു. ആ സമിതി, ശാസ്ത്രീയവിഷയകങ്ങളായ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. പ്രൊ. രാംചന്ദ്രൻ, 'മുഹീദൻ നാസിരീൻ' എന്നും 'മുഹിബ്ബേ ഹിന്ദ്' എന്നും രണ്ടു പത്രങ്ങൾ തുടങ്ങി. പാശ്ചാത്യങ്ങളായ ആശയങ്ങളുടെയും വൈജ്ഞാനികമൂല്യങ്ങളുടെയും പ്രചരണത്തിലായിരുന്നു അവ മുഖ്യമായും യത്നിച്ചത്. 1864-ൽ ഒരു 'ദില്ലീസമാജം' രൂപവത്കരിക്കപ്പെട്ടു. പ്യാരേലാൽ ആശോബ് ആയിരുന്നു അതിൻെറ കാര്യദർശി. അദ്ദേഹമാണ് ഉർദുസാഹിത്യത്തിൽ ആരോഗ്യകരമായ ഒരു പരിവർത്തനം വരുത്തുവാൻ, പിൽക്കാലത്ത് ആസാദിനും (1910-ൽ അന്തരിച്ചു), ഹാലിക്കും (1914-ൽ അന്തരിച്ചു) വേണ്ട സാഹായ്യം ചെയ്തുകൊടുത്തത്.

ഏതായാലും ഈ പരിവർത്തനം ആകസ്മികമോ ദ്രുതഗതിയിലുള്ളതോ ആയിരുന്നില്ല; ഭാരതത്തിൻെറ വിശിഷ്ടസ്വഭാവത്തിനു ചേരുംപടി ക്രമേണ വന്നുകൂടിയതായിരുന്നു. അതിൻെറ ഉപജ്ഞാതാക്കളെ ഉത്തേജിപ്പിച്ചത് എതിർക്കുവാനുള്ള ആവേശമല്ല, ഉള്ളതിനെ നന്നാക്കി എടുക്കുവാനുള്ള താത്പര്യമാണ്. പഴയതിനെ അവർ പാടേ ഉപേക്ഷിച്ചില്ല. കുറേക്കൂടി ശരിയായിപ്പറഞ്ഞാൽ, അവർ പ്രാക്തനസാഹിത്യകാരന്മാരെ പുനർവ്യാഖ്യാനംചെയ്ത്, നൂതനമായ ഒരു പ്രകാശമണ്ഡലത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. ഉർദുസാഹിത്യത്തിന് ഊഷ്മളതയും ഭാവോത്കർഷവും പ്രദാനം ചെയ്യണം, അതിനെ യഥാർത്ഥജീവിതത്തോടു രക്തബന്ധമുള്ളതാക്കണം, എന്നായിരുന്നു അവരുടെ പ്രധാനമായ ഉന്നം. അവർ അമിതമായ പാശ്ചാ

ത്യാനുകരണം ഒഴിച്ചുനിർത്തി; കൃത്രിമമായ അനുഭൂതികളെയും, ആഡംബരോചിതമായ കല്പനാചിത്രണത്തെയും, ആവശ്യത്തിൽക്കവിഞ്ഞ ശബ്ദാടോപത്തെയും അപലപിച്ചു.

ഈ പുതിയ പ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ അഗ്രദൂതന്മാർ മുഹമ്മദ് ഹുസൈൻ ആസാദും, അൽതാഫ് ഹുസൈൻ ഹാലിയുമായിരുന്നു. കേണൽ ഹോൾറോയ്ഡിൻെറ ഉപദേശം അനുസരിച്ച് അവർ 1874-ൽ കവിതാസമ്മേളനങ്ങൾ തുടങ്ങി. പുതിയ മട്ടിലുള്ള കവിതകൾ ആ സമ്മേളനങ്ങളിൽ വായിക്കപ്പെട്ടു. ഹാലിതന്നെ, 'ബർഖാരൂത്', 'നിഷാത് ഇ ഉമ്മീദ്', 'ഇൻസാഫ്', 'ഹുബ്ബേ-വതൻ' എന്നീ കവിതകൾ എഴുതി. അവ ഉർദ്ദുകവിതയുടെ ബോധപൂർവമായ ഒരു നവീനപ്രവണതയെ വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. 'ആലിഗാർ' പ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ ഉപജ്ഞാതാവായ സർ സയ്ദ് അഹമ്മദ്ഖാൻെറ അപേക്ഷ അനുസരിച്ച് ഹാലി രചിച്ച 'മുസദ്ദസ്' ഉർദ്ദുകവിതാമണ്ഡലത്തിലെ അതിശ്രേഷ്ഠങ്ങളായ കൃതികളിലൊന്നാണ്. അതു് ആ കാലഘട്ടത്തിന്മേൽ സ്വന്തംമുദ്രപതിപ്പിച്ചിട്ടുമുണ്ട്. ഹാലി പ്രാചീനസാഹിത്യത്തെ സാമൂഹികാവബോധത്തിൻെറയും, സോദ്ദേശ്യമായ കവികർമ്മത്തിൻെറയും വെളിച്ചത്തിൽ വിലയിരുത്തി. സാഹിത്യത്തിന് എന്തെങ്കിലും പ്രാധാന്യം വകവച്ചുകൊടുക്കണമെങ്കിൽ, അതു് ജീവിതത്തിനു് ഉപകരിക്കുന്നതാവണം, ജീവിതത്തെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നതുമാവണം, എന്നു് അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചു. സർ സയ്ദ് അഹമ്മദ്ഖാൻ (1898-ൽ അന്തരിച്ചു) ഇക്കാര്യത്തിൽ മുക്തകണ്ഠമായ ശ്ലാഘ അർഹിക്കുന്നു. കാരണം, അദ്ദേഹം മുൻകൈ എടുത്തും, സ്വാധീനം ചെലുത്തിയും, പരിഷ്കരണത്തിലുള്ള സ്വന്തം ശുഷ്കാന്തിമൂലവും ഉർദ്ദുസാഹിത്യത്തിൻെറ ഗതിതന്നെ മാററിക്കളഞ്ഞു. കൊട്ടാരത്തിലെ മരവിച്ച വികാരത്തിൻെറ പ്രഭാവം കൊണ്ടു് ഉർദ്ദുസാഹിത്യത്തിൽ വളരെക്കാലമായി അടിഞ്ഞുകൂടിയ ഹിമപിണ്ഡം ആംഗലേയസാഹിത്യവുമായുള്ള സമ്പർക്കത്തിൽ അലിഞ്ഞുപോയി. പഴയ മൂല്യങ്ങൾ

പിൻതള്ളപ്പെട്ടു. ദുർഭരമായ ചങ്ങലക്കെട്ടിൽനിന്നും സാഹിത്യം വിമുക്തമായി. ഉർദ്ദുസാഹിത്യത്തിൽ ഇങ്ങനെ, ഒരു യഥാർത്ഥ നവോത്ഥാനത്തിന്റെ ജാതകവും കുറിക്കപ്പെട്ടു.

സുൽത്താൻ കുലീകുത്ബ്ശാഹ (1611-ൽ അന്തരിച്ചു) യുടെ കവിതകളിൽ, മഹമ്മദ് തകീമീർ (1724-1810). മഹമ്മദ് റഫീസൗദാ (1713-1780) എന്നിവരുടെ 'ശാഹർ ആശോബ്'കളിൽ, മീർഹസ്സന്റെ(1789-ൽ അന്തരിച്ചു) 'മസ്നവിക'ളിൽ, അനീസിന്റെ (1874-ൽ അന്തരിച്ചു) 'മർസിയ'കളിൽ (വിലാപകാവ്യങ്ങളിൽ), നസീർ അക്ബരാബാദിയുടെ (1830-ൽ അന്തരിച്ചു) കവനങ്ങളിൽ, മിഴ്സാ ഗാലിബിന്റെ (1797-1869) 'ഗസ്സലു'കളിൽ (പ്രേമഗാനങ്ങളിൽ) ഒക്കെ ഈ നൂതന പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ബീജങ്ങൾ കാണാം. ഒടുവിൽപ്പറഞ്ഞ കവിയെപ്പററി ന്യായപൂർവമായ ഒരു പ്രസ്താവമുണ്ട്: അതായതു്, ഗാലിബ് ഇല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ ആധുനിക ഉർദ്ദുകവിതയുടെ രണ്ടു തൂണുകളായ ഹാലിയും (1914-ൽ ചരമമടഞ്ഞു), ഇഖ്ബാലും (1938-ൽ ചരമമടഞ്ഞു) ഉണ്ടാകുമായിരുന്നില്ല എന്നു്. എന്നാൽ ഈ സാഹിത്യത്തെ ഒരു നാന്ദിയെന്ന നിലയിൽ കണക്കാക്കണം. ഒരു പുതിയ ജീവസ്പന്ദനം ഉർദ്ദുസാഹിത്യത്തിനു് ഉണ്ടാകുവാൻ പാശ്ചാത്യവിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ സഞ്ചോദനംതന്നെ വേണ്ടിവന്നു.

ഈ പരിവർത്തനചൈതന്യം സാഹിത്യത്തിന്റെ സകല വകുപ്പുകളിലും വ്യാപരിച്ചു. പഴയ കൃത്രിമകവിത ക്രമേണ ക്ഷയിച്ചുവന്നു. പരമ്പരാഗതങ്ങളായ ഗസ്സലുകളുടെ വ്യാപാരമണ്ഡലം കേവലം ക്ഷൊപ്പവും സങ്കുചിതവുമായിരുന്നു. തന്നിമിത്തം രാഷ്ട്രീയവും സാമൂഹികവുമായ വിഷയങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുമാറു് അതിന്റെ സീമാവലയം വിപുലമാക്കപ്പെട്ടു. പ്രകൃതിയും രാജ്യസ്നേഹവും നൽകിയ സഞ്ചോദനത്തിൽ കവികൾ നൂതനവിഷയങ്ങൾ എടുത്തു പെരുമാറി. തങ്ങളുടെ പുതിയ ഉത്തരവാദിത്വം അവർക്കു മനസ്സിലായി. സൂക്ഷ്മഗ്രാഹകവും

മനുഷ്യോചിതവുമായ ഒരു പ്രതികരണമാണ് ജീവിതത്തോടു വേണ്ടിയിരിക്കുന്നതെന്ന് ബോധ്യവുമായി. പരമ്പരാഗതകാവ്യശൈലി പരിവർജ്ജിക്കപ്പെട്ടു. കവികൾക്കു കുറേക്കൂടി സ്വച്ഛന്ദമായി പെരുമാറുവാൻ ആവുന്ന പുതിയ രൂപങ്ങൾ പ്രയുക്തങ്ങളായി. ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞാൽ, ഹാലിയുടെ പരിഷ്കരണാഭിവ്യഗ്രതയും നിരൂപണപരമായ സൂക്ഷ്മദൃഷ്ടിയും, ഇസ്മായിലിന്റെ (1897-ൽ അന്തരിച്ചു) ക്രാന്തദർശിതയും, ദുർഗ്ഗാസഹായ സുന്ദറിന്റെ (1910-ൽ അന്തരിച്ചു) ദേശാഭിമാനോഷ്മളതയും, സൂക്ഷ്മമായ വ്യംഗ്യാക്ഷേപം, പരിഷ്കൃതമായ നർമ്മഭാവം ഇവ കൊരുത്തിണക്കി രചിച്ചിട്ടുള്ള അക്ബറുടെ (1921-ൽ അന്തരിച്ചു) സുവർണ്ണകവനങ്ങളും, ഈ നൂതനപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പുരോഗതി സുകരമാക്കി. ഇക്കാലത്ത് മാസികകളും വാരികകളും വൃത്താന്ത പത്രങ്ങളും കണക്കില്ലാതവണ്ണം ആവിർഭവിച്ചു. പാശ്ചാത്യഭാഷകളിൽനിന്നുള്ള തർജ്ജുമകളും, അതുപോലെതന്നെ വിവിധവിഷയങ്ങളെ പുരസ്കരിച്ചുള്ള സ്വതന്ത്ര സർഗ്ഗാത്മകരചനകളും ഒട്ടു വളരെയുണ്ടായി.

വളക്കൂറുള്ള മണ്ണ് തടങ്ങളിൽ നിക്ഷേപിച്ചിട്ട് മന്ദം മന്ദം ഒഴുകിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന പുഴയോട്ട് ഒന്നാംലോകമഹായുദ്ധത്തിനു മുൻപുള്ള കവിതയെ സാദൃശ്യപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. പത്തൊൻപതാം ശതകത്തിന്റെ അവസാനഘട്ടത്തിലെ ലിബറൽ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ സ്വാധീനശക്തിമൂലം, ജീവിതപ്രവാഹവും ഒരു മാതിരി മന്ദമായിരുന്നു. ഹാലിയാണ് ആദ്യമായി ഭാരതത്തെക്കുറിച്ച് ഉദ്ഗാനംചെയ്തതും ഭാരതത്തിന്റെ രാഷ്ട്രീയമായ അധോഗതിയെപ്പൊല്ലി വിലപിച്ചതും. പിന്നെ അധികനാൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിത യഥാർത്ഥജീവിതത്തിൽനിന്ന് വേർപെട്ടു നിന്നില്ല. അതു് യഥാർത്ഥ ജീവിതത്തിന്റെ ശബളവർണ്ണങ്ങളെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുകയും, അങ്ങനെ പിൽക്കാലത്തെ എഴുത്തുകാർക്കുവേണ്ടി ഉത്തമമാതൃകകൾ സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്തു എന്നു പറയുകയായിരിക്കും ഭേദം. പുതിയ വിഷയങ്ങളെ അധികരിച്ചുള്ള കവിതകൾ പിന്നെയും പിന്നെയും

ആവിർഭവിച്ചു. മിക്കവയും അന്യഭാഷകളിലെ കൃതികളുടെ അനുവാദങ്ങളും രൂപാന്തരങ്ങളും ആയിരുന്നു എന്നുള്ളതു ശരിതന്നെ. എങ്കിലും ഉദാത്തങ്ങളും ദേശാഭിമാനപരങ്ങളുമായ ചിന്തകൾ നിറഞ്ഞവയും രാജ്യത്തോടു് ഏതാണ്ടൊരു സ്ത്രൈണമായ രാഗദാർഢ്യം പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നവയും ആയ സ്വതന്ത്ര കവിതകളും ഒട്ടുവളരെ ഉണ്ടായിരുന്നു. സ്വന്തം നാടിനെ പുതുതായിക്കണ്ടെത്തിയിരിക്കുന്നു എന്ന ആഹ്ളാദംകൊണ്ടെന്നപോലെ, കവികൾ നക്ഷത്രശോഭിതങ്ങളായ ഇരവുകളെയും വികസ്വരങ്ങളായ പുഷ്പങ്ങളെയും കളകളമുതിർക്കുന്ന പറവകളെയും കുറിച്ചു ഗാനം ചെയ്തു. ചക്ബസ്ത് (മൃത്യു-1926), ബേനസീർ ശാഹ് (മൃത്യു-1930), സുരൂർ ജഹാനാ ബാദി (മൃത്യു-1910), വഹീദുദ്ദീൻ സലീം (മൃത്യു-1928), ശൗക് കിദ്വായി (മൃത്യു-1928), നസീർ, നാദിർ (മൃത്യു-1912) എന്നിവരുടെ കവിതകൾ 1914-നു് മുമ്പുണ്ടായിരുന്ന പ്രവണതകളെ സ്പഷ്ടമായി പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നു.

മന്ദഗതിയിലുള്ള ഒരു പരിവർത്തനം ഗസ്സലുകളുടെ മണ്ഡലത്തിൽ സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഹാലി അവയുടെ ലക്ഷ്യമണ്ഡലത്തെ വിപുലീകരിച്ചു. ഒരു സാമൂഹിക പ്രവണതയും അവയ്ക്കു കൈവരുത്തി. മാമൂലനുസരിച്ചുള്ള അലംകാരഭാഷാശൈലി പരിത്യജിച്ചു. ആവുന്നത്ര നിരലംകൃതമായ ഭാഷയിൽ വിചാരവികാരങ്ങളെ രാസയോഗംചെയ്തു് ആവിഷ്കരിക്കുന്ന പുതുതരം ഗസ്സലുകളുടെ പുലർകാലമണഞ്ഞിരിക്കുന്നു എന്നു് വിളംബരവും ചെയ്തു. അമീർ (1900-ൽ അന്തരിച്ചു), ദാഗ് (1904-ൽ അന്തരിച്ചു) എന്നിവരുടെ സ്വാധീനത ജനതാമധ്യത്തിൽ പുലർന്നുപോന്നിരുന്നെങ്കിലും ഉർദുകവിതയിലെ സുപ്രതിഷ്ഠിതനേതാക്കളായ മീർ, ഗാലിബ് എന്നിവർ സൃഷ്ടിച്ച പാരമ്പര്യത്തിലേക്കും കാവ്യശില്പമാതൃകകളിലേക്കും ഉർദുഗസ്സൽ തിരിച്ചുചെന്നു. ഹാലി ഉന്നയിച്ച പരിഷ്കാരങ്ങളെ അപലപിച്ച ലക്നൗവിൽത്തന്നെ ഇപ്പോൾ ഗസ്സലിനു് മട്ടുംമാതിരിയും ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തതു് മീറിൻെറയും ഗാലിബിൻെറയും കാവ്യശില്പങ്ങളാണു്.

സാകിബ് (മൃത്യു - 1869), അസീസ് (മൃത്യു - 1935), അസർ എന്നിവർ ആ പുരാതന മഹാകവികളുടെ പദമുദ്രകളെ പിന്തുടർന്നു. ഹസ്രത് മോഹാനി (മൃത്യു -1951) ആകട്ടെ, മുസ്ഹഫി (മൃത്യു-1824) യെയും നസീം ദേഹ്ലവി (മൃത്യു-1843) യെയും അനുകരിച്ചു. ദില്ലിയിലെയും ലക്നൗവിലെയും കവികൾ തമ്മിലുണ്ടായിരുന്ന പഴയ ചേരിതിരിവുകൾ അസ്തമിച്ചു. രണ്ടുകൂട്ടരുടെയും ശൈലികൾ ഭംഗിയായി സമന്വയിച്ച് പുതിയ ഒന്ന് രൂപമെടുത്തു.

പ്രഗല്ഭപ്രതിഭനായ ഇഖ്ബാൽ ഗസ്സലിനെ ഒരു പുതിയവഴിക്കു തിരിച്ചുവിട്ടു. ആരംഭകാലത്ത് പ്രേമവിഷയങ്ങളുടെ പ്രതിപാദനത്തിനു മാത്രം ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന സാഹിത്യരൂപംവഴി, സമകാലിക പ്രശ്നങ്ങളെയും സാംസ്കാരികസംഘർഷങ്ങളെയും സമൂഹത്തിലെ അസ്വാസ്ഥ്യങ്ങളെയും അദ്ദേഹം ചർച്ചചെയ്തു. സ്വന്തം ആവശ്യം നിർവഹിക്കുവാൻ പരമ്പരാഗതശൈലികൾ (ഗാലിബിന്റെയും മററും ശൈലികൾ) എടുത്തു പെരുമാറുന്നതിൽ വിദഗ്ദ്ധനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. തത്ത്വദർശനം, ആ കലാകാരന്റെ വൈകാരികസത്തയുടെ അംശമായിരുന്നു. അതിന്റെ എല്ലാ മൗലികവിഭാഗഭേദങ്ങളെയും അദ്ദേഹം അതികുശലമായിത്തന്നെ ഗസ്സലുകളുടെ ഊടിലും പാവിലും കൊരുത്തിണക്കിയിട്ടുണ്ട്. സ്വന്തം കവിതാസാമഗ്രികളുടെ ബാഹുല്യംകൊണ്ടും അത്യന്തവൈവിധ്യംകൊണ്ടും ഭാവങ്ങളുടെ വ്യാമിശ്രതകൊണ്ടും പുരോഗമനാത്മകമായ സാമൂഹികചിന്തകൊണ്ടും ഗസ്സലുകൾക്ക് കുറേക്കൂടി അർത്ഥഗൗരവവും ജീവിതപ്രശ്നങ്ങളെ കുറേക്കൂടി സമഗ്രമായി ആവിഷ്കരിക്കുവാനുള്ള താൻപോരിമയും അദ്ദേഹം വരുത്തിയിരിക്കുന്നു.

ശാദ് അസീമാ ബാദി (മൃത്യു-1927) യുടെ കവിതാരീതി, നാസിഖിന്റെ (മൃത്യു-1838) കൃത്രിമാഡംബരപ്രിയത്തോട് മീർ രിയാസിന്റെ (മൃത്യു-1934) കട്ടരസപൂർണ്ണമായ പുതുമയും മൂർച്ചയും ഗാനാത്മകതയും സമ്മേ

ളിപ്പിച്ചുള്ളതാണ്. കർക്കശവും വേദനാപൂരിതവുമായ ജീവിതവ്യാപാരങ്ങളിൽനിന്നും "ദ്രാക്ഷാരസകവിത"യുടെ മണ്ഡലത്തിലേക്ക് വിമോചനം നേടുവാൻ സ്വന്തം വാസനകൾ അദ്ദേഹത്തെ പ്രേരിപ്പിച്ചു. സ്പഷ്ടതയും ധീരതയുമാണ് ആർസുവിന്റെ പ്രത്യേകത. സാക്ഷാൽ ജനകീയഭാഷ അദ്ദേഹം പ്രയോഗിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാവ്യശൈലിക്കുള്ള പ്രത്യേകശക്തി, ശയ്യാരീതിയുടെ അവക്രതയും അനാഡംബരതയുമാണ്. ഇതു് യഥാർത്ഥവും സമുചിതവുമായ ഒരു പരിഷ്കരണത്തെയാണു കുറിക്കുന്നതു്. വേഗം വികാരത്തിനടിമപ്പെടുകയെന്നുള്ള ഗാലിബിന്റെ മൃദുലപ്രകൃതി യാസ് ഓ യാഗാനായിൽ ഏറെക്കുറെ സമ്മേളിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഗാലിബിനെ മറ്റെല്ലാ ക്കാര്യത്തിലും അയാൾ അപലപിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഗാലിബിന്റെ ഭാവനാശക്തി—പദങ്ങൾക്കു ചിറകു നൽകുന്ന ആ ഭാവനാശക്തി — അയാൾക്കില്ല. മാത്രമല്ല, ഗാലിബിന്റെ ഉന്മേഷദായകത്വവും പാപത്തെപ്പോലും ഐശ്വരഭാവമായി രൂപാന്തരപ്പെടുത്തുന്ന ക്രാന്തദർശിത്വവും അയാൾക്കില്ല. എങ്കിലും യാസിന്റെ ചില കവിതകൾ കാവ്യാത്മകതയുടെ കാച്ചിക്കുറുക്കിയ സാരസത്തുകൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നവയാണ്. അവ അയാളുടെ വൈകാരികമായ ആത്മവൃത്തയെ ഒരു നൂതനസ്വരത്തിൽ അഭിവ്യഞ്ജിപ്പിക്കുന്നു. ആ കവി ലക്നൗവിലെ ഗസ്സലിന് ഈടും അർത്ഥപുഷ്ടിയുമുള്ള ഉള്ളടക്കം നൽകിയ ആർസു, അസീസ് (മൃത്യു - 1835), സാകിബ്, സഫീ, അസർ എന്നിവർക്കു സമാനസ്കന്ധനാണ്.

കവിതയിലെ സമകാലിക പ്രവണതകൾ

ആധുനികഭാരതത്തിലെ ഗസ്സൽ രചയിതാക്കളിൽ അഗ്രിമൻ ഹസ്രത്ത് മോഹാനി ആണെന്നു പറയണം. അദ്ദേഹം തന്റെ കവിജീവിതം ആരംഭിച്ചതു് ലക്നൗവിലെ ഗസ്സൽ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ മാമൂൽപ്രിയത്തിനു് എതിരായി ഹാലിചെയ്ത വിമർശനം അന്തരീക്ഷത്തിലെല്ലാം അലയടിക്കുന്ന കാലത്താണ്. ഈ നിരൂപണം പരസ്പര

വിരുദ്ധങ്ങളായ രണ്ടുതരംപ്രതികരണങ്ങൾഉണ്ടാക്കി. ഗസ്സലിനു് സ്വാഭാവികതയും ആശയപരമായ ഏകാഗ്രതയും തീരെ ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ടു് അതിനെ യാതൊരു വീണ്ടുവിചാരവും കൂടാതെ തുലച്ചുകളയണമെന്നു് അസമതുള്ളാഹ് ഖാൻ ആഗ്രഹിച്ചു. ഹസ്രത്ത് മോഹാനിയാകട്ടെ, ഉർദു ഗസ്സലിനെ വീണ്ടും ഉയിർത്തുടിപ്പുള്ളതാക്കിത്തീർത്തു. അദ്ദേഹം ദില്ലിയിലെയും ലക്നൗവിലെയും ഗസ്സൽ ശൈലികളെ ഏററവും നിപുണമായി സമന്വയിപ്പിച്ചു. കലയുടെ മണ്ഡലമൊഴിച്ചു ജീവിതത്തിൻെറ എല്ലാ തുറകളിലും ഹസ്രത്ത് ഒരു അമിതവാദിയും വിപ്ളവകാരിയുമായിരുന്നു. പരമ്പരാഗതമായ ഗസ്സലിൻെറ എല്ലാ പഴയ പ്രതീകങ്ങളെയും പ്രതിപാദ്യങ്ങളെയും അദ്ദേഹം ഉപയുക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ടു്. അതേസമയം, നൂതനമായ ഒരു ഭാവവും അന്തരീക്ഷവും ഗസ്സലിനു് ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തിട്ടുമുണ്ടു്. അദ്ദേഹം ഇന്നലത്തേതിനെയും ഇന്നത്തേതിനെയും സംയോജിപ്പിക്കുന്നു; വിശിഷ്യ, ഗസ്സലുകളിൽ ഇന്നലെയുടെ ജീവചൈതന്യത്തെയും ഇന്നിൻെറ ജാഗ്രദ്ഭാവത്തെയും, നാളെയുടെ സാധ്യതകളെയും സമ്മേളിപ്പിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം എടുത്തു പെരുമാറുന്ന പ്രേമസംബന്ധമായ ഇതിവൃത്തങ്ങൾ പഴകിപ്പോയവയല്ല; മുൻവഴക്കങ്ങളെ ആദരിച്ചുള്ളവയല്ല; അവ യഥാർത്ഥങ്ങളാണു്; സത്യസന്ധങ്ങളാണു്; ഒട്ടും മായം ചേരാത്തവയുമാണു്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഭാവഗാനാത്മകതയ്ക്കു് ഒരു ഗാർഹികസ്വഭാവമുണ്ടു്; പൌരസ്ത്യമായൊരു സ്വാദുണ്ടു്; ലഹരി പിടിപ്പിക്കാത്ത ഒരു വീര്യവുമുണ്ടു്. ഹസ്രത്ത് പുതിയ തരത്തിലുള്ള ഗസ്സൽ കണ്ടുപിടിച്ചില്ല; പഴയതിനെ പുനർജ്ജീവിപ്പിച്ചു, അത്രമാത്രം. അദ്ദേഹം, മുസ്ഹഫി (1824-ൽ അന്തരിച്ചു), മോമിൻ (1851-ൽ അന്തരിച്ചു) എന്നിവരുടെ പന്തിയിൽപ്പെടുന്നു. അവരുടെ രണ്ടുപേരുടെയും കവിതകളിലെ ഗുണാംശങ്ങൾ കണ്ടെടുത്തു് ഏകോപിപ്പിച്ചു് അതിനോടു് സ്വന്തം യഥാർത്ഥ ജീവിതാനുഭവങ്ങളിൽനിന്നു നേടിയ വികാരോഷ്മളമായ സാമൂഹിക-രാഷ്ട്രീയ-ബോധവും കൂട്ടിച്ചേർത്തു. ഹസ്രത്ത് സ്വന്തമായ

ഒരു സരണിയിലൂടെ സഞ്ചരിച്ച് തൻെറ കലാപരമായ അന്തഃപ്രണോദനത്തിനു ശരിക്കു പററിയ ഒരു മാധ്യമത്തെ കണ്ടെത്തുകയാണു ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്.

ഫാനിയുടെ ഗസ്സലുകളാണു് ഏററവും മാധുര്യമുള്ളവ. കാരണം, അവ അദ്ദേഹത്തിൻെറ അത്യന്തം വിഷാദാത്മകമായ ചിന്തകളെ വ്യക്തമാക്കുന്നു. വിശിഷ്ടതമങ്ങളായ ഭാവങ്ങളെ സുന്ദരമായും ഊഷ്മളമായും കരുണരസോദ്ദീപകമായും അദ്ദേഹം ആവിഷ്കരിക്കുന്നു. സ്വന്തം വേദനയുടെ ആവേശപൂർണ്ണമായ ഉദ്ഗാനവും, സമുചിതപദങ്ങൾ കണ്ടെടുത്തു് കൊരുത്തിണക്കുന്നതിലുള്ള ജന്മസിദ്ധമായ നൈപുണ്യവുമാണു് അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഗസ്സലുകൾക്കുള്ള അന്യാദൃശമായ ഹൃദയസംവാദക്ഷമതയുടെ അടിസ്ഥാനം. അദ്ദേഹത്തിനു് തികഞ്ഞ ആത്മാർത്ഥതയുണ്ടു്; കാണുന്നതെന്തോ, അനുഭൂതിയെന്തോ, അതിനെ അതേപടി ആവിഷ്കരിക്കുന്നു. ശുദ്ധകവിതയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അദ്ദേഹം തൻെറ സമകാലികന്മാരെയെല്ലാം അതിശയിക്കുന്നു. ദീർഘകാലത്തെ യാതനയുടെയും ഭയാനകമായ പൊരുത്തക്കേടുകളുടെയും കഥയാണു് ആ ജീവിതം. അദ്ദേഹത്തിൽ മിക്കവാറും നൈരന്തര്യേണ കാണുന്ന ഏക ഭാവം വിഷാദമാണു്. ഒരു വേള അതായിരിക്കണം ആ ഗായകൻെറ അതീവസുന്ദരമായ സംഗീതത്തിൻെറ ഉറവിടം. "ദിവ്യമായ ഏതോ ഒരു നിരാശതയുടെ അഗാധതയിൽനിന്നു്", ഇല്ലാത്ത ഒന്നിനുവേണ്ടിയുള്ള അത്യുത്കടമായ അഭിലാഷത്തിൽനിന്നു്, അത്രേ അദ്ദേഹത്തിൻെറ കണ്ണീർ ഉറന്നു വരുന്നതു്. പലരും വിചാരിച്ചിട്ടുള്ളതുപോലെ, ആ കലാകാരൻെറ ചിന്താലോകം അത്ര സങ്കുചിതമല്ല.

ഹാലിബു്, മോമിൻ എന്നിവരുടെ അവഗാഢമായ സ്വാധീനത അസ്ഗരിൽ (1936—ൽ അന്തരിച്ച) കാണാം. അദ്ദേഹത്തിൻെറ വൈചാരികമനോഗതി ഗസ്സലിനു കുറേക്കൂടി അർത്ഥവ്യാപ്തി കൈവരുത്തിയിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ കവിതയ്ക്കു് ആവശ്യാധികമായ ലാളിത്യവും അതുപോലെതന്നെ, കല്പനയുടെ മാധുര്യാതിശ

യവും ഉണ്ട്. ഇതു് അദ്ദേഹത്തിനു് ഗസ്സലെഴുത്തുകാർക്കിടയിൽ ഒരു ഉന്നതസ്ഥാനം നേടിക്കൊടുക്കുന്നു.

അസറിൻെറ ഗീതികാവ്യരചനാശക്തി അസാധാരണമാംവണ്ണം ബഹുമുഖവൈശിഷ്ട്യം ഉള്ളതാണ്. മാനുഷികസ്തോഭത്തിൻെറ ഇങ്ങേ അററംമുതൽ അങ്ങേ അററം വരെയുള്ള എല്ലാ അവസ്ഥാഭേദങ്ങളിലൂടെയും ആനന്ദനിർവൃതിയോടുകൂടി അദ്ദേഹം കടന്നുപോകുന്നു.

ഗസ്സൽരചയിതാവു് എന്ന നിലയിൽ ജിഗർ സർവപ്രമുഖനാണ്. ലയാനുസൃതമുള്ള ശബ്ദനിബന്ധനത്തിലും, സൂക്ഷ്മഭാവഗ്രാഹിതയിലും ശാന്തവും പരിപക്വവുമായ വിചിന്തനവിവേകത്തിലും സമസ്തവികാരഭേദങ്ങളുമായുള്ള ഹൃദയസംവാദത്തിലും ഇദ്ദേഹം പ്രായേണ നിസ്തുല്യനാണ്. അദ്ഭുതാവഹംതന്നേ, അദ്ദേഹത്തിൻെറ കല്പനാചിത്രബാഹുല്യം; അസാധാരണംതന്നേ, സംഗീതാത്മകതയിലും ഛന്ദസ്സിലുമുള്ള വൈവിധ്യം. പ്രേമവും സൗന്ദര്യവുമാണ് അദ്ദേഹത്തിൻെറ കല്പനയുടെ പ്രധാനമായ അവലംബം. മാനുഷികമായ ആന്തരാത്മികസത്തയെ ചിത്രണം ചെയ്യുന്നതും ഭാവുകന്മാരിൽ ഹൃദ്യമായ വികാരലഹരിപ്പിടിപ്പിക്കുന്നതുമാണ് അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഭാവഗാനാത്മകതയുടെ പ്രത്യേകത. ഇളംകുററുകാരിൽ ഒരു വലിയ സ്വാധീനശക്തി അദ്ദേഹം ചെലുത്തിയിട്ടുണ്ട്. അവർ അദ്ദേഹത്തിൻെറ കവിതകളുടെ ബാഹ്യസൗന്ദര്യത്തിൽ ഭ്രമിച്ച് അതിനെ അനുകരിക്കുവാൻ മുതിർന്നിട്ടുണ്ട്. പക്ഷേ, വലിയ വിജയമൊന്നും അവർക്കു് ഉണ്ടായിട്ടില്ല.

ഫിറാക്കു്, പാശ്ചാത്യകവിതയുമായി നല്ലവണ്ണം ഇടപഴകി അതിൻെറ അവഗാഢരസികത അനുഭവിച്ച് അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അതിൻെറ സംസ്കാരത്തെ പൗരസ്ത്യസംസ്കാരത്തിനു ബാധകമാകാത്തവണ്ണം സ്വന്തം സത്തയുടെ അംശമാക്കിത്തീർത്തിട്ടുണ്ട്. സമകാലികപ്രശ്നത്തിൻെറ നേർക്കു് അദ്ദേഹത്തിൻെറ പ്രതികരണത്തിനുള്ള പ്രത്യേകത, സ്നേഹവും നിർഭയത്വവും വിപ്ലവവുമാണ്. ഒരു ഐന്ദ്രിയബോധത്തോടുകൂടിയാണ് ആ

കലാകാരൻ ഓരോ ഭാവത്തിൻെറയും സന്ദർഭത്തിൻെറയും നേർക്കു പ്രതികരണം ചെയ്യുക. അദ്ദേഹത്തിൻെറ വികാരം വിചാരസാന്ദ്രമാണ്; ശരിക്കു ദഹിച്ച് സ്വന്തമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള ബഹുമുഖവും വിപുലവുമായ വിജ്ഞാനംകൊണ്ട് സമ്പന്നമാണ് ഭാവന. എന്നാൽ ചിലപ്പോഴൊക്കെ ഒരു കടിഞ്ഞാണില്ലായ്മമൂലമുള്ള ദോഷം ബാധിക്കാറുണ്ട്.

ഫൈസിൻെറ ഗസ്സലുകൾക്കു ചില സവിശേഷതകൾ ഉണ്ട്. അവ ഹൃദയത്തെ ഉച്ചലിപ്പിക്കുന്നു. രൂപകാലങ്കാരപ്രയോഗങ്ങൾക്കു വേണ്ട സൂചനകൾ അനേകമണ്ഡലങ്ങളിൽനിന്നും ഫൈസ് കടംകൊള്ളുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ കല്പനകൾ സ്വയമേവ ആഗതങ്ങളാണ്. സ്വാഭാവികമായ ശക്തിയും അവയ്ക്കുണ്ട്. വളരെക്കാലം അദ്ദേഹം ഒരു രാഷ്ട്രീയത്തടവുകാരനായിരുന്നു. ഈ കാരാഗൃഹവാസം അദ്ദേഹത്തിൻെറ പ്രതിരൂപാത്മകതയ്ക്കു ഒരു പ്രത്യേകവശ്യതയും, കവനങ്ങൾക്ക് കിനാവിൻെറ ഒരു മാധുര്യവും കൈവരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഫൈസ്, ഫിറാക്കിനെപ്പോലെ ഒരു അനിയതസ്വഭാവനും ആധ്യാത്മികമായി അരക്ഷിതത്വബോധം ബാധിച്ചവനുമാണ്.

ജസ്ബിയുടെ ഗസ്സലുകൾ വൈകാരികജീവിതത്തിൻെറ സ്വച്ഛന്ദവും സ്വാഭാവികവുമായ ആവിഷ്കാരത്തെ ലക്ഷ്യമാക്കുന്നു. വൈകാരികമായ കവിതയുടെ തീവ്രയത്നം ആ ലക്ഷ്യം പ്രാപിക്കുവാനാണല്ലോ. ചിന്താപരമായ വിഷാദാത്മകത അദ്ദേഹത്തിൻെറ ശബ്ദത്തിന് അനുവാചകരിൽ തറഞ്ഞുനിൽക്കുവാനുള്ള കഴിവ് ഉളവാക്കുന്നു. ഹൃദയസംവാദക്ഷമതയുടെ ഈട്ടം കൂട്ടുകയും ചെയ്യുന്നു. രവിശിന് സൗന്ദര്യപ്രപഞ്ചം ഒരു രക്ഷാസങ്കേതമാണ്. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിൻെറ ചിന്തകൾ ദുർബലങ്ങളും, ശൈലി പ്രായേണ ക്লിഷ്ടവുമാണ്. ഉത്തിഷ്ഠമാനന്മാരായ ഗസ്സൽകവികളത്രേ, മജ്ദ്രൂഹും, നദീംകാസിമിയും, അഖ്തുരുൽ ഇമാനും. അവർ തപ്പിത്തടഞ്ഞ് അടിയുറപ്പുള്ളിടം തിരഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്.

1938-മുതൽ 1946-വരെയുള്ള കാലഘട്ടത്തിൽ ഉർദു ഗസ്സൽ അതിനിശിതമായ വിമർശനത്തിനു് വിധേയമായിരുന്നു. എന്നാൽ കഠിനമായ ആ ആക്രമണത്തെ അതു് അതിജീവിച്ചിരിക്കുന്നു. എതിർപ്പിൻെറയും പരീക്ഷണത്തിൻെറയും ഒരു കാലഘട്ടമായിരുന്നു അതു്. വർണ്ണനാത്മകങ്ങളായ കവിതകൾ, ഗീതകങ്ങൾ, ഗാനങ്ങൾ, ബ്ളാങ്ക് വേഴ്സ്, അനിയതച്ഛന്ദസ്സ് എന്നിവയിലെല്ലാം കവികൾ കൈവച്ചു. അവയ്ക്കു് അടിയ്ക്കടി പ്രചാരവും വർദ്ധിച്ചു. എന്നാൽ ഗസ്സൽ താത്കാലികമായുണ്ടായ പ്രതിരോധത്തെ വിജയപൂർവം തട്ടിനീക്കിക്കൊണ്ടു മുന്നേറി. ഫൈസിൻെറ 'ദസ്തേ സബാ' എന്ന കൃതിയുടെ പ്രകാശനം ഗസ്സലിൻെറ ചരിത്രത്തിൽ അഭൂതപൂർവമായ ഒരു സംഭവമാണു്. രാഷ്ട്രവിഭജനവും അതിനെത്തുടർന്നു വന്നുകൂടിയ ഭയാനകപ്രശ്നങ്ങളും ഗസ്സലിനു വീണ്ടും പ്രചാരം നൽകി. ആത്മനിഷ്ഠമായ ഭാവങ്ങളെ ചിത്രണം ചെയ്യുവാൻ പ്രത്യേകിച്ചും അനുഗ്രഹമാണല്ലോ ഈ സാഹിത്യരൂപം. അഭയാർത്ഥികളുടെ ഉഴല്ച്ചയും അഴല്ച്ചയും, നഷ്ടപ്പെട്ട മൂല്യങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയുള്ള ഉത്കടാഭിവാഞ്ഛയും, സാഹിറിൻെറയും ജഗന്നാഥ് ആസാദിൻെറയും അഴ്സ് മൽസിയാനിയുടെയും മഹ്ത്രുമിൻെറയും ഹരിചന്ദ് അഖ്തരിൻെറയും, ഹഫീസ് ഹോശിയാർപുരി, സാലിക്, തബസ്സും, സഹീർ, കതീൽ, നസീർ കാസിം എന്നിവരുടെയും, അങ്ങനെ പലരുടെയും ഗസ്സലുകളിൽ സ്പഷ്ടമായി ചിത്രീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഈ കവിത ചിലപ്പോഴെല്ലാം കേവലം വാചാലമായും, അതിഭാവുകത്വംകൊണ്ടു് ദൂഷിതമായും കലാശിക്കുന്നു എങ്കിലും ഇതിൻെറ നൂലിഴകൾ ജീർണ്ണിച്ചതല്ല. ഇതിനു് അകൃത്രിമതയുടെ ഒരു നാദവിശേഷവും, ഭാവത്തിലും ആകപ്പാടെയുള്ള സ്വരത്തിലും ആശയത്തിലും ഒരു ഒത്തിണക്കവുമുണ്ടു്. ഉർദു ഗസ്സലിൻെറ ഒരുസവിശേഷതയെ ഈ കവിതാരീതി പ്രകടമാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഇന്നത്തെ ഉർദു ഗസ്സലുകളും അവയുടെ മുൻഗാമികളും തമ്മിൽ സ്വരത്തിലും അവധാരണീയതയിലുംമാത്രമേ

ഭേദമുള്ള. പ്രേമഭാജനത്തിൻെറ പുരികുന്തളത്തെപ്പററി യോ അവളുടെ പൂങ്കവിളിലെ മൃദുലകോമളലോമങ്ങ ളെപ്പററിയോ വദനബിംബത്തിലെ മറുകിനെപ്പററിയോ ഉദ്ഗാനം ചെയ്യുന്ന സമ്പ്രദായം കവികൾ ഇന്ന് ഉപേ ക്ഷിച്ചിരിക്കുകയാണ്. അന്തരാത്മാവിൻെറ നാദമാണ് അവർ ആവിഷ്കരിക്കുക. കവിതയുടെ ബാഹ്യരൂപത്തെ ധാരാളം അലങ്കാരങ്ങൾ അണിയിച്ച് ആവശ്യത്തില ധികം മോടിപിടിപ്പിക്കുന്നതിന് അവർ മുതിരുന്നില്ല. കവിതയിൽനിന്ന് യൌഗികാംശം ക്രമേണ തേഞ്ഞു മാഞ്ഞുപോവുകയാണ്. മനുഷ്യനെയും ലോകത്തെയും പററിയുള്ള പഠനത്തിനാണ് ഇന്നു കൂടുതൽ പ്രചാരം. ഭാഗ്യദോഷംകൊണ്ടെന്നു പറയട്ടെ, കവികൾക്കു പുതുമ യോടുള്ള പ്രേമവും അവരുടെ ധിഷണാപരമായ ശിക്ഷ ണത്തിൻെറ അഭാവവും കാവ്യമീമാംസകളെപ്പററിയുള്ള അറിവിൻെറ അപര്യാപ്തതയുംമൂലം ഇന്നത്തെ ഗസ്സല്ലുകള്ക്ക ടെ വശ്യതയും ശക്തിയും ഒന്ന് ഇടിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. എങ്കിലും നല്ല പാടവമുള്ള കവികളുടെ കൈയിൽ പ്രസ്തുത സാ ഹിത്യരൂപം ഇന്നും അത്യുത്തമമായ ഒരു ആവിഷ്കര ണോപാധിയായി അവശേഷിക്കുന്നു.

ഇനി ഇതരകവിതാരൂപങ്ങളിലേക്ക് ഒന്നു കണ്ണോ ടിക്കാം. 1914-ലെ സമരക്കൊടുങ്കാററിൻെറ ഘട്ടത്തിൽ ഇഖ്ബാൽ രചിച്ച 'ഖിസ്രേ റാഹ്' ആധുനിക ഉർദു സാഹിത്യത്തിലെ ഒരു നാഴികക്കല്ലാണ്. പിൽക്കാലത്തെ കവികൾക്ക് അതൊരു മാർഗ്ഗദീപവും ആയിത്തീർന്നിരി ക്കുന്നു. പൗരസ്ത്യരാഷ്ട്രങ്ങളെ അഭിമുഖീകരിക്കുന്ന സാമൂ ഹികവും രാഷ്ട്രീയവും സാമ്പദികവുമായ എല്ലാ പ്രശ്ന ങ്ങളെക്കുറിച്ചും ഗാഢഗാഢം ചിന്തിക്കുകയും, ഖുറാനിലെ ആദ്ധ്യാത്മിക സിദ്ധാന്തങ്ങളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ അവയെ പരിശോധിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ള ഒരു ക്രാന്തദർശിയും ഹ്യൂമനിസ്റ്റുമാണ് ഇഖ്ബാൽ. അദ്ദേഹത്തിൻെറ പ്രതി ഭയ്ക്ക് എന്തൊരു ഐന്ദ്രജാലികശക്തി! പഴമ്പുരാണ ത്തിലെ മൈദാസിനെപ്പോലെ അതു് എന്തിനെയെല്ലാം സ്പർശിച്ചുവോ അവററെല്ലാം തനിസ്വർണ്ണമായി

രൂപാന്തരപ്പെട്ടു! ആ പ്രതിഭ കവനകലാമണ്ഡലത്തെ ധന്യാത്മകതകൊണ്ടു് വിപുലീകരിച്ചു.' ബാംഗേ ദരാ', 'ബാലേ ജിബ്രീൽ', 'സർബേ കലീമ്' എന്നീ കവിതകൾ ഉർദു സാഹിത്യത്തിൽ ഒരു അഭിനവയുഗത്തെ ആവിർഭവിപ്പിച്ചു. ഏതൊരു സമുന്നതസാഹിത്യത്തോടും കിടനിൽക്കത്തക്കവണ്ണം അവ ഉർദുസാഹിത്യത്തെ സമ്പന്നമാക്കുകയും ചെയ്തു.

വിപ്ളവഗായകനെന്ന പേരിൽ വിഖ്യാതനാണ് ജോശ് മാലീഹാ ബാദി. രണ്ടു ലോകമഹായുദ്ധങ്ങളും 1921-ലെ നിസ്സഹകരണപ്രസ്ഥാനവും, 1929-30-ലെ സാമ്പദികവൈഷമ്യവും, 1931-ലെ രാഷ്ട്രീയമായ നിയമനിഷേധപ്രസ്ഥാനവും തൊഴിലാളി-മുതലാളി സംഘർഷവും സോഷ്യലിസാദർശങ്ങളുടെ മുന്നേററവും ഉർദുസാഹിത്യത്തിൽ അവഗാഢമായ സ്വാധീനം ചെലുത്തി. ഒരു വിപ്ളവമനോഭാവവും അതു് ഉളവാക്കി. ഈ വിപ്ളവത്തിൻെറ പ്രതീകമത്രേ ജോശ്. പക്ഷേ, അദ്ദേഹം ഒരു വാചാലനാണ്; പല്ലവഗ്രാഹിയും അസ്ഥിരഗതിക്കാരനുമാണ്. ചീത്തുവീത്ത ഊഷ്മളവികാരം അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടു്. ചിലപ്പോൾ അതു് സംസ്കാരന്യൂനതയുടെ ദുസ്വാദ് പ്രദർശിപ്പിക്കും. ഒന്നിൻെറയും അന്തർഭാഗത്തേക്കു് അദ്ദേഹത്തിൻെറ ദൃഷ്ടി കടക്കാറില്ല. തേച്ചുമിനുക്കിയെടുത്ത ശൈലിയുടെ ഫളഫളായമാനമായ ആവരണംകൊണ്ടു് തൻെറ ഉപരിപ്ളവഭാവത്തെ അദ്ദേഹം മൂടിവയ്ക്കുന്നു. ഇഖ്ബാലിനുശേഷം ജോശ് ആണ് ഇളംകുറുകവികളിൽ അത്യന്തം സ്വാധീനത ചെലുത്തിയിട്ടുള്ള കവി. അവരുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ ജോശ് "വിപ്ളവകവിതയുടെ മാഗിയൻ പുരോഹിതനാ"ണ്. ഉപമയും രൂപകവുംകൊണ്ടു പെരുമാറുന്നതിൽ പ്രത്യേകിച്ചും വിദഗ്ദ്ധനാണ് കവി. സുപരിചിതങ്ങളായ സ്വദേശദൃശ്യങ്ങളെ ചിത്രണം ചെയ്യുന്നതിൽ ഈ അലങ്കാരങ്ങൾ വശ്യസുന്ദരമാംവണ്ണം ഉപയുക്തമാക്കുവാനും അദ്ദേഹത്തിനു കഴിയും.

അനായാസമായി കവിതകൾ ധാരാളം രചിക്കുന്ന ഒരു വിദഗ്ദ്ധകവിയാണ് സാഹർ അലീഖാൻ. എന്നാൽ ക്ഷണികപ്രഭാവങ്ങളായ തുച്ഛവിഷയങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്തു തൻെറ ശക്തി അദ്ദേഹം വെറുതേ കളഞ്ഞുകുളിച്ചിട്ടുണ്ട്. വേറൊരു കവിപുംഗവനാണ്, സീമാബ്. (1951—ൽ അന്തരിച്ചു). അദ്ദേഹവും ഒരു ദ്രുതകവന വിദഗ്ദ്ധൻതന്നെ. പക്ഷേ നല്ല ആത്മവിശ്വാസമുണ്ട്. എങ്കിലും കൈകാര്യംചെയ്യുന്ന വിഷയങ്ങളുടെ പ്രാധാന്യത്തിന്നൊത്ത ഈടും ഊക്കും കവിതയ്ക്കില്ല.

ഹാലിയുടെ കാലംമുതൽ ഇഖ്ബാൽ, സാഹർ ആലീഖാൻ, എഹ്സാൻ, മാഹിർ എന്നിവരുടെ കാലം വരെയുള്ള ഘട്ടത്തിൽ ഉർദ്ദു 'നസ്സും' മുമ്പെങ്ങും അറിയപ്പെടാത്ത ഉന്നതമണ്ഡലങ്ങളിലേക്ക് ഉയർന്നു. ഹഫീസ് ജാലന്ധരി, ഫിർദൗസിയെ അനുകരിച്ച് 'ശാഹ്നാമാ-ഇ-ഇസ്ലാം' എന്ന നീണ്ട ചരിത്രകാവ്യം നിർമ്മിച്ചു. ഡക്കാനിൽ നസ്രതി (മൃത്യു, 1673). 'അലീനാമാ' എന്ന കൃതിയും, കമാൽഖാൻ രുസ്തമി 'ഖാവർനാമാ' എന്ന കൃതിയും എഴുതി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. ഈ കൃതികൾരണ്ടും ഉർദ്ദു സാഹിത്യത്തിലെ ആഖ്യാനാത്മകകവിതയുടെ പ്രാരംഭമാതൃകകളാണ്. എന്നാൽ ഹഫീസ് ജാലന്ധരിയുടെ 'ശാഹ്നാമാ-ഇ-ഇസ്ലാം' . എന്ന കൃതിയുടെ പരപ്പും വലുപ്പവും ഓർത്താൽ നാമൊന്ന് അമ്പരന്നുപോകും. പ്രസ്തുത കാവ്യത്തിൻെറ ആദ്യത്തെ രണ്ടുഭാഗങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം കവി വിജയമടഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ മൂന്നാംഭാഗം അത്രകണ്ടു നന്നായിട്ടില്ല. ആ ഭാഗത്തുകടന്നപ്പോഴേക്കും കവനപാടവം അദ്ദേഹത്തെ മിക്കവാറും വിട്ടൊഴിഞ്ഞു എന്നു തോന്നിപ്പോകും. രാഗമാധുരി തുളുമ്പുന്ന ചില വിശഷ്ടഗാനങ്ങളും ഹഫീസ് രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവയും അദ്ദേഹത്തിൻെറ സ്മരണയെ നിലനിർത്തുവാൻപര്യാപ്തങ്ങളത്രേ.

സമകാലികസാഹിത്യചൈതന്യത്തിൻെറ അത്യന്തം രസാവഹങ്ങളായ സാക്ഷാത്കാരങ്ങളിൽ ഒന്ന്, ഹിന്ദി രീതി പിടിച്ചുള്ള ഉർദ്ദുഗാനങ്ങളുടെ പ്രാദുർഭാവമാണ്.

ഒരു നീണ്ട ചരിത്രം ആ പ്രത്യേക കവിതാരീതിക്കുണ്ട്. അതു് മററു് ഏതൊന്നിനെക്കാളും ഭാരതത്തിൻെറ സമ്മിശ്രിതവും സംയുക്തവുമായ സംസ്കാരത്തെ കൂടുതൽ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നു. അസ്മത് ഉള്ളാഹ്ഖാൻ, ഹഫീസ് ജാലന്ധരി, അഖ്തർ ശീരാനി, താസീർ, ഖാലിദ്, മഖ്ബൂൽ അഹമ്മദ്പുരി, ഹഫീസ് ഹോശിയാർപുരി, സാഗർ നിസ്സാമി, അബീദ്, ഇന്ദ്രജിത്ശർമ്മാ എന്നിവരെല്ലാം നമുക്കു് ഉററ മമതയുള്ള ഗാർഹികജീവിതത്തിൻെറ പരിമളം തിരളുന്ന ഗാനങ്ങൾ സമുചിതവും സുന്ദരവുമായ ഉർദുശൈലിയിൽ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതേ പടിയുള്ള ഗീതികാവ്യാത്മകത ശൗക് കിദ്വായിയും ആർസുവും രസായും തങ്ങളുടെ ഗസ്സലുകളിൽ ആവിഷ്കരിക്കുന്നു. എന്നാൽ അസ്മത് ഉള്ളാഹ്ഖാൻെറ ഗസ്സലുകളിലാണു് അതിൻെറ അത്യന്തസാന്ദ്രഭാവം കാണപ്പെടുന്നതു്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഗാനങ്ങൾക്കു് ഗഹനമായ ഒരു നിശ്ചലതയും, വിട്ടുമാറാതെനിൽക്കുന്ന നാദകമ്പനസുഭഗമായ ഒരു അന്തരിക്ഷവുമുണ്ട്. അഖ്തർ ശീരാനിയാണു് കാല്പനികപ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ പ്രയോക്താക്കളിൽ അതിവ പ്രമുഖൻ. അദ്ദേഹത്തിൻെറ കാവ്യശില്പങ്ങൾക്കു ചിത്രദർശനപ്രതീതി ജനിപ്പിക്കുവാനാവും. അവയുടെ സംവിധാനവും വർണ്യസന്ദർഭവും വിശദാംശസമ്പന്നങ്ങളാണു്. ഉർദു സാഹിത്യത്തിൽ ഇന്നേവരെ അറിയപ്പെടാത്ത ഇന്ദ്രിയാധിഷ്ഠിതമായ ഒരു സമീപനമാണു് ആ കാവ്യശില്പങ്ങളിൽ കാണപ്പെടുന്നതു്. കല്പനകളിലുള്ള ധാരാളിത്തവും അവയുടെ സമുജ്ജ്വലതയും കാവ്യസാമഗ്രികളുടെ നവീകൃതവൈചിത്ര്യവും സമുദായം നിരോധിച്ചിട്ടുള്ള പ്രേമവിഷയങ്ങൾ കൈകാര്യംചെയ്യുന്നതിൽ പ്രദർശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന ധൈര്യവും ആസ്പദമാക്കി കവിതാമണ്ഡലത്തിൽ ഒരു സമുന്നതസ്ഥാനം ശീരാനി അർഹിക്കുന്നു.

1935—ൽ ഒരു പുതിയ കൃഷ്ണയുദ്ധത്തിനുള്ള മതാന്ധതയോടും പ്രചാരണാവേശത്തോടുംകൂടി പുരോഗമനപ്രസ്ഥാനം സമാരംഭിക്കപ്പെട്ടു. പഴയ ആചാരങ്ങളെയും തത്ത്വസിദ്ധാന്തങ്ങളെയും നിരാകരിച്ചുകൊണ്ടായിരുന്നു

അതിൻെറ തുടക്കം. എന്നാൽ അവയുടെസ്ഥാനത്തു മുളച്ച തത്ത്വസിദ്ധാന്താദികൾക്ക് സാംസ്കാരികമായി തറഞ്ഞു റച്ചുപോയ നാട്ടിൻെറ മണ്ണിൽ വേരുറപ്പിക്കുവാൻകഴി ഞ്ഞില്ല. പഴയവയെ എല്ലാം മുടിച്ചൊഴിക്കുവാൻ വേണ്ടി യായിരുന്നു പുരോഗമനവാദികളുടെ നിരൂപണസംരംഭ ങ്ങൾ. അവർ തങ്ങളുടെ പരീക്ഷണ പ്രക്രിയകളെ അനാ വശ്യകതയുടെ വക്കോളം കൊണ്ടെത്തിച്ചു. പറയാനുള്ള തെല്ലാം വെട്ടിത്തുറന്നുതന്നെ പറഞ്ഞു. അതു് അസഭ്യതയു ടെ അതിരോളവുംചെന്നെത്തി. മിറാർജി, രാശിദ് എന്നീ പൊള്ളപ്പുരോഗമനവാദികളെ ഇവിടെ നിദർശനമായി എടുക്കാം. അവർ തങ്ങളുടെ ആദർശകാഹളം മുഴക്കി. ഉദ്വേഗജനകമായിരുന്നു അവരുടെ കവിത. എന്നാൽ അ തിന് ഉത്കൃഷ്ടകവിതയ്ക്കുള്ള ഏകാഗ്രതയോ ശക്തിപ്രകർ ഷമോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഏതായാലും ഒരുകാര്യം സമ്മ തിക്കണം. ഒരു പ്രത്യേക രാഷ്ട്രീയസംഹിതയ്ക്ക് അമിത പ്രാധാന്യം നൽകിപ്പോന്നതാണെങ്കിലും പ്രസ്തുത പ്രസ്ഥാ നം അതിൻെറ തുടക്കത്തിലെ ഉത്സാഹകോലാഹലങ്ങ ളെല്ലാം അവിഞ്ഞമർന്നപ്പോൾ, ഉർദുസാഹിത്യത്തിന് ഒരു ജൈവപ്രചോദനവും ഒരു നവചൈതന്യവും പ്രതി ബന്ധങ്ങളെ തട്ടിനീക്കി മുന്നേറുവാൻ ഉപകരിക്കുന്ന ഒരു അനുഭവപ്രതിബോധവും നൽകുകയുണ്ടായി. അതിൻെറ പ്രമുഖ വക്താക്കളിൽ ചിലർ, സ്ഥായിയായ ജീവശക്തി യും റീയലിസത്തോട്ട് സുശക്തമായ കൂറും ഉള്ള ജോശ്, ഫൈസ്, ഫിറാക്ക്, ജസ്ബി, മജാസ്, മഖ്ദൂം, ജാൻ നിസാർഅഖ്തർ, സർദാർ ജാഫ്രി എന്നിവരാണ്. സാമൂഹികവ്യവസ്ഥിതിയെ ഒന്നു പൊളിച്ചു പുതിയ രീതി യിൽ തട്ടിക്കൂട്ടേണ്ടതിൻെറ ആവശ്യകത അവർക്കു ബോധ്യ മായി. ഇന്ത്യയുടെ സർവ്വരോഗങ്ങളെയും ഒന്നോടെ ശമി പ്പിക്കുന്ന ഒരു ഒററമൂലി കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ തങ്ങളുടേതായ മാർഗ്ഗത്തിലൂടെ അവർ മുതിരുകയുംചെയ്തു. സമാഹാരങ്ങ ളിൽ വായിച്ചാൽ അവരുടെ പദ്യങ്ങൾ പൂത്താലത്തിലെ പുഷ്പങ്ങൾ എന്നവണ്ണം ചേതോഹരങ്ങളായിത്തോന്നും. ദാരിദ്ര്യം, അടിമത്തം, ചൂഷണം എന്നിവയുടെ നേർക്കുള്ള

ആവേശപൂർവകമായ ഒരു പ്രതിഷേധമെന്ന നിലയിൽ ആ കവിതകൾ രസാവഹങ്ങളാണ്. 1931-ൽ ഉത്കടമായ ഒരു ജനകീയ പ്രക്ഷോഭണം പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടു. കുറേക്കാലം അതു നീണ്ടുനിന്നു. തൊഴിലാളിവർഗ്ഗം ഒരു സോഷ്യലിസ്റ്റുവ്യവസ്ഥിതി കെട്ടിപ്പടുക്കുവാൻ സമരംചെയ്തു. ഈ പ്രബുദ്ധതയെ പുരോഗമനകവികൾ ചിത്രീകരിക്കുന്നു: തീർച്ചയായും ഒരു അപൂർണ്ണതയും അതുപോലെതന്നെ ഒരു നിലയുറപ്പില്ലായ്മയും അവരിൽ കാണാം. പക്ഷേ, അവർ സൂക്ഷ്മദൃക്കുകളാണ്; ബോധവാന്മാരാണ്; അസ്വസ്ഥരുമാണ്; അവർ കതകുകൾ തുറന്നിട്ടിട്ടുണ്ട്: "വരൂ, വാതായനത്തിലൂടെ പുറത്തേക്ക് എത്തിനോക്കൂ" എന്ന് നമ്മെ ക്ഷണിക്കയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ഒന്നാകെ പരിശോധിച്ചാൽ, ഇന്നത്തെ ഉർദ്ദുകവിതയ്ക്ക് ഒരു ആവേശജനകത്വവും ധാരാളം സാധ്യതകളും ഉണ്ട്. അതു് നമ്മുടെ രാഷ്ട്രീയാവേശങ്ങളെയും നമ്മുടെ മതേതരവുംവർഗ്ഗഭേദരഹിതവുമായ വീക്ഷണഗതികളെയും, സ്വാതന്ത്ര്യലബ്ധിക്കുവേണ്ടിയും സാമൂഹികവും സാമ്പദികവുമായ അസമത്വത്തിനു് എതിരായും നാം നടത്തിയ സമരത്തെയും, കലാപംകൊണ്ടു തകർന്ന രാജ്യത്തിൻെറ യാതനയെയും, അഭയാർത്ഥികളുടെ പുനരധിനിവേശനം സംബന്ധിച്ച ഭയാനകപ്രശ്നത്തെയും സത്യസന്ധമായി ചിത്രീകരിക്കുന്നു. വിഭജനത്തെത്തുടർന്നുണ്ടായ ദുരിതം ഒട്ടങ്ങിക്കഴിഞ്ഞു. ആ വ്രണം ഉണങ്ങിയും വിദ്വേഷം ശമിച്ചും വരികയാണ്. ഒരു ക്ഷേമരാഷ്ട്രത്തിൻെറയും സോഷ്യലിസ്റ്റുമാതൃകയിലുള്ള ഒരു സമൂഹത്തിൻെറയും അസ്തിവാരം നാം ഉറപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ഇന്നും ഇന്നലെയുമുള്ള സ്വകീയവും പരകീയവുമായ സംസ്കാരങ്ങളെക്കുറിച്ച് കുറേക്കൂടി അവഗാഢമായ ജ്ഞാനം നേടിയിട്ട് ഒരു പുതിയ കലാവബോധത്തിൻെറ അടിസ്ഥാനം ഇടുവാനും നാം ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ഇന്നത്തെ ഉർദ്ദുകവിക്ക് കനപ്പെട്ട ഒരു ലക്ഷ്യമുണ്ട്. മുന്നേറുവാൻ തുണനിൽക്കുന്ന ചങ്കൂററവുമുണ്ട്. വ്യാപകവും അതേസമയം ഉത്തേജകവുമായ ഒരു അനുഭവമണ്ഡലത്തിൽ നിന്നുകൊ

ണ്ടു് അയാൾ നവഭാരതത്തിൻെറ സ്വപ്നത്തെ സാക്ഷാത്കരിക്കുവാൻ മുതിരുകയാണു്. എന്നാൽ അതു് ഫലപ്രദമാകണമെങ്കിൽ കവിതയിൽ യഥാർത്ഥമായ സൃഷ്ടി നടത്തുന്നതിനു് അവശ്യം വേണ്ടിയിരിക്കുന്ന മേധാവികാരങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള സമതുലിതസ്ഥിതിയെയും സഹകാരിതയെയും അയാൾ പരിരക്ഷിക്കണം. ആധുനികാഭിരുചിക്കു തക്കവണ്ണം വെറും സ്പഷ്ടമായും തീരെ അന്തസ്സാരശൂന്യമായും പ്രതിപാദിക്കുക എന്ന അപകടവും അയാൾ ഒഴിവാക്കണം.

ചെറുകഥ

ഉർദുസാഹിത്യത്തിലെ ആധുനിക ചെറുകഥാപ്രസ്ഥാനം പ്രേമ് ചന്ദിനോടുകൂടി (1880—1936) സമാരംഭിക്കുന്നു എന്നു പറയാം. ക്ഷിപ്രവികാരശീലനും ചിന്താനിരതനുമായ അദ്ദേഹം അധ്വാനിക്കുന്ന ജനലക്ഷങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിലെ സംഭവശകലങ്ങളെയും അവരുടെ ജീവിതത്തോടു് ഉററബന്ധമുള്ള ഗതിവിഗതികളെയും ലളിതവും വ്യക്തവുമായ ഭാഷയിൽ ചിത്രണം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. നേരേമറിച്ചു്, നിയാസ്, യൽദ്രം, എൽ. അഹമ്മദ് എന്നിവരാകട്ടെ, യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെ അഭിമുഖീകരിക്കാതെ ഒഴിഞ്ഞുമാറുന്നതിലാണു് വളരെ പാടവം പ്രകടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതു്. അവരുടെ കൃത്രിമങ്ങളായ കല്പനകളും സുപരിചിതയാഥാർത്ഥ്യങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള വിചിത്രമായ ഒഴിഞ്ഞുമാറലും അക്കാലഘട്ടത്തിലെ മിക്കവാറും എല്ലാ എഴുത്തുകാരിലും പ്രകടമാകുന്നു. നിയാസും യൽദ്രമും തങ്ങളുടെ സ്വദേശീയമല്ലാത്ത യത്നംമൂലം ചെറുകഥാസാഹിത്യത്തെ കാല്പനിക പ്രസ്ഥാനച്ചതുപ്പിൽ കൊണ്ടുചെന്നു് അകപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. അവിടെനിന്നും അതിനെ സമുദ്ധരിച്ചതു് പ്രേമ്ചന്ദാണു്. ചെക്കോവു്, മോപ്പസാങ് മുതലായ വൈദേശിക സാഹിത്യനായകന്മാരുടെ മാതൃകയെ അവലംബമാക്കി, അദ്ദേഹം അതിനെ ഒരു സുനിശ്ചിതമായ അധിഷ്ഠാനത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. ചെറുകഥാനിർമ്മാണാഭിരുചിക്കു് പുരോഗമന പ്രസ്ഥാനവും ഉത്തേ

ജനം നൽകി. 1936—നു ശേഷം ചെറുകഥ സമകാലിക സാഹിത്യത്തിലെ അതിപ്രധാനമായ ഒരു സാഹിത്യരൂപമായി ആവിർഭവിച്ചു. പ്രേമ്ചന്ദ് ഉർദുകഥയെ സോദ്ദേശ്യമായ ഒരു സരണിയിലേക്ക് തിരിച്ചുവിട്ടു. പ്രക്ഷോഭണ കലുഷമായ ഈ കാലഘട്ടത്തിൻെറ ആത്മസത്തയുടെ ചരിത്രത്തെ അദ്ദേഹം തൻെറ ചെറുകഥകളിൽ സാമാന്യേന ചിത്രീകരിച്ചു.

പ്രേമ്ചന്ദ് പരിഷ്കരണ വാദത്തിലേക്ക് വഴുതി വീണിട്ടുണ്ട്. എങ്കിലും അദ്ദേഹം നാട്ടിലെ ജനങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിലെ പ്രധാനസംഭവങ്ങളെയും ഭാവങ്ങളെയും അനുഭൂതികളെയും യഥാതഥമായി ചിത്രീകരിച്ചിട്ടുമുണ്ട്. ജീവിതത്തെയും കലയെയും സുന്ദരമായി സമ്മേളിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതിൻെറ ഒരു ഉത്തമനിദർശനമാണ് അദ്ദേഹത്തിൻെറ 'കഫൻ' (ചരമാവരണം). അതു് ഉർദു ചെറുകഥയുടെ ചരിത്രത്തിലെ ഒരു വഴിത്തിരിവിനെക്കുറിക്കുന്നു. പല ലഘുകഥാകൃത്തുകളുടെയും ചെറുകഥകൾ സമാഹരിച്ച് 'അംഗാരേ' എന്ന പുസ്തകം 1935—ൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു. ഗവണ്മെൻറു നിരോധിച്ചു എങ്കിലും ആ സമാഹാരം സമകാലികലഘുകഥാകൃത്തുകളിൽ വമ്പിച്ച സ്വാധീനശക്തി ചെലുത്തുകയുണ്ടായി. എന്നാൽ 1936—ൽ ഉണ്ടായ ഉൽപതിഷ്ണുലേഖകസംഘടനയുടെ സ്ഥാപനം ആയിരുന്നു അക്കാലത്തെ അതിപ്രധാനമായ സംഭവം. അതു് ചെറുകഥയുടെ കുറേക്കൂടി വികസിതമായ ഒരു ഘട്ടത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

1936—1946 വരെയുള്ള കാലഘട്ടത്തിലെ ഉർദു ചെറുകഥയിൽ പുരോഗമനപ്രസ്ഥാനക്കാരുടെ നയപ്രഖ്യാപനം, തന്നെയും പിന്നെയും, മാറെറാലിക്കൊണ്ടു. ഹുസൈനി, കൃഷൻ ചന്ദർ, ബേദി, അഖ്തർ അൻസാരി, അഹമ്മദ്അലി, ഇസ്മത്ചുഗ്താഈ, ഹയാതുള്ളാഹ്, ബല്വന്ത്സിംഗ്, അഹമ്മദ് നദീം കാസ്മി, ഹസൻ അസ്കരി, ഗുലാം അബ്ബാസ്, മുംതാസ് ശീരീം, മുംതാസ്മുഫ്തി, ഇബ്രാഹിം ജലീസ്, മൺടോ എന്നിവർ ചെറുകഥാ വികസനത്തിനു സഹായകമായി അവരവരു

ടേതായ രീതിയിൽ സംഭാവനകൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഗതാനുഗതികമായ രൂപം, ശൈലി എന്നിവയുടെ എല്ലാ അണക്കെട്ടുകളെയും തള്ളിത്തുറന്ന് ആ പിളർപ്പിലൂടെ അവരുടെ ഭാവനാശക്തി വിനിഗ്ഗളിക്കുന്നു. അങ്ങനെ അതു് പുതിയ ഒഴുക്കുചാലുകൾ നിർമ്മിക്കുവാൻ അവക്കു സഹായകമായിത്തീർന്നിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. സാമൂഹികങ്ങളും സാമൂഹികശാസ്ത്രപരങ്ങളുമായ പ്രശ്നങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ളത്ര ശ്രദ്ധാഗൗരവം അവക്കു മനുഷ്യന്റെ ആന്തരികമായപ്രണോദനങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചുമുണ്ട്.ഇക്കാര്യത്തിൽ അഹമ്മദ് അലിയുടെ 'ഹമാരീ ഗലീ' (നമ്മുടെ ഇടവഴി) 'മേരാ കംരാ' (എന്റെ മുറി) കൃഷൻചന്ദിന്റെ 'ദോ ഫർലോംഗ് ലംബീ സടക്' (രണ്ടുഫർലോംഗ് നീളമുള്ള വഴി), മൺടോവിന്റെ 'നയാ കാനൂൻ' (പുതുനിയമം), ഹയാതുള്ളായുടെ 'അഖ്റി കോശിശ്' (അന്ത്യോദ്യമം), ബേദിയുടെ 'ഗരം കോട്ട്', (ചൂടുള്ള കുപ്പായം)എന്നീ കൃതികൾ ഉത്തമോദാഹരണങ്ങളാണ്. കലയും ജീവിതവും സുഭഗമായി സമ്മേളിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതാണ് ഇവയിലെല്ലാം നാം കാണുന്നതു്. ഭാഗ്യദോഷമെന്നു പറയട്ടെ, ചില കഥകൾ ലൈംഗികഭാവങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അടക്കവും ഒതുക്കവും ദീക്ഷിക്കുന്നവയല്ല; യാതൊരു കൂച്ചുവുമില്ലാതെ വെട്ടിത്തുറന്ന് എല്ലാം കാണിക്കുന്നവയാണ്. മാത്രമല്ല, അവ വാചാലങ്ങളുമാണ്.

മൺടോ, ബേദി, കൃഷൻചന്ദർ, ഇസ്മത്ത്, ഹയാതുള്ളാഹ്, അഖ്തർ ഔരാനവി, അഹമ്മദ്അലി മുതലായവരുടെ ചെറുകഥകൾ അവയുടെ വിഷയവ്യാപ്തികൊണ്ടും വൈവിധ്യബാഹുല്യം കൊണ്ടും വർണ്ണഭാവാദിരീതിസങ്കീർണ്ണതകൊണ്ടും പ്രത്യേകം പരിഗണന അർഹിക്കുന്നു. ഭാവനയും നിരീക്ഷണവും ഇവയിൽ സമഞ്ജസമായി സമ്മേളിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒരു ഭാവിശ്രേയഃപിതൃനശകനമാണതെന്ന് തെളിയിക്കപ്പെട്ടിട്ടുമുണ്ട്. അഹമ്മദ്നദീം കാസ്മി, ബലവന്ത്സിംഗ്, ഗുലാംഅബ്ബാസ്, ഹിജാബ് ഇംതിയാസ്, മുംതാസ്മുഫ്തി, ആഗാ ബാബർ, ഇബ്രാഹീം ജലീസ്, ഹാജ്രാ മസ്രൂർ, സാലിഹാ

ആബിദ് ഹുസൈൻ, ഖദീജാ മസ്ഗൂർ, മുംതാസ് ശിരീം, തസ്നീം, മഹേന്ദ്രനാഥ്, സുഹൈൽ, കുർറത്തുൽ ഐൻ, ശഫീക്കർ രഹ്മാൻ എന്നിവർ മുൻപന്തിയിൽ നിൽക്കുന്ന ചെറുകഥാകൃത്തുകളായിത്തീർന്നു. മനുഷ്യ സ്വഭാവം സൂക്ഷ്മം നിരീക്ഷിച്ച് തികച്ചും സത്യസന്ധ മായും നാടകീയമായും രേഖപ്പെടുത്തുവാൻ അവക്കു കഴി ഞ്ഞു. എന്നാൽ കുറേക്കൂടി താണപടിയിലുള്ള കലാകാര ന്മാരുടെ ചെറുകഥകളാകട്ടെ, 'ലൈംഗിക'ത്തിന്റെ ദുർബ്ബോധ, അതിസ്തോഭകാരിത്വം, ഭാവദൗർബല്യം എന്നി വയുടെ അസംസ്കൃതമായ ചിത്രങ്ങൾകൊണ്ട് ആപൂരി തങ്ങളാണ്. പുരോഗമനക്കാരുടെ സംഭാവന ഗുണഭൂയി ഷ്ഠങ്ങളായപയുടെയും ചപ്പുചവറുകളുടെയും ഒരു വല്ലാത്ത കൂട്ടിക്കലർപ്പത്രേ. അവയിൽനിന്നു പതിരും മണിയും വേർതിരിച്ചെടുക്കുവാൻ നല്ല വിവേചനാശക്തിയുള്ള നിരൂപകന്മാർ തന്നെ വേണം.

1947-ൽ സംഭവിച്ച രാഷ്ട്രവിഭജനം മർമ്മഭേദക മായ ഒരു അത്യാഹിതമായിരുന്നു. അതിനെത്തുടർന്ന്, വീട്ടും കൂട്ടുമുപേക്ഷിച്ച് ഇന്ത്യയിലേക്കോ പാക്കിസ്ഥാനി ലേക്കോ നിർഗ്ഗമിക്കേണ്ടിവന്ന ലക്ഷോപലക്ഷം ജനങ്ങൾ വാചാമഗോചരമായ ദുരിതവും യാതനയും അനുഭവിക്കാ നിടയായി. ചില ഉർദ്ദു കഥാകൃത്തുകൾ ഈ ദുരന്തസംഭ വത്തെ നിഷ്പക്ഷമായ ഒരു നിലപാടിൽ നിന്നുകൊണ്ട് വ്യംഗ്യപരിഹാസരൂപത്തിൽ ചിത്രീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. സു ബോധമുള്ളവരായി, സഹിഷ്ണുക്കളായി, ജീവിക്കുക എന്ന് ജനതയോടുള്ള ഒരു ആത്മാർത്ഥമായ അഭ്യർത്ഥനയാ ണ് കൃഷൻചന്ദിന്റെ 'ഹം ബഹ്ശീ ഹൈമ്' (നമ്മൾ കാടന്മാരാണ്) എന്ന കൃതി. അതിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാവഗാനാത്മകമായ ഹ്യൂമനിസം സ്പഷ്ടമായി പ്രകാശിപ്പി ച്ചിരിക്കുന്നു. പ്രസ്തുത കലാപത്തെയും തദനുഗാമികളായ പ്രശ്നങ്ങളെയും വിഷയമാക്കിയുള്ള കഥകൾ ഇസ്മത്ത് എന്ന എഴുത്തുകാരിയും രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവരുടെ 'സോനേ കാ അണ്ഡാ' (പൊൻമുട്ട), 'ചൌതി കാ ജോഡാ' (ചൌതിയുടെ വേഷം) എന്നീ കഥകൾ കലാസുഭഗങ്ങ

ളല്ലെന്നു പറയുക സാധ്യമല്ല. എന്നാൽ അവരുടെ ചില കഥകൾ കൃഷൻചന്ദിൻെറ ചില കഥകൾ എന്നപോലെ തീരെ പ്രകടങ്ങളും വാചാലങ്ങളുമാണ്. നിപുണനായ ഒരു കഥാകൃത്താണ് അഹമ്മദ് നദീം—ബോധവാനായ ഒരു റിയലിസ്റ്റ്. മനുഷ്യൻെറ അന്തഃപ്രണോദനങ്ങളെ അദ്ദേഹം ചിത്രീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്; മാനുഷികമൂല്യത്തിനു പ്രാധാന്യം കൊടുക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ വീക്ഷണകോണം രാഷ്ട്രീയമെന്നുള്ളതിനെക്കാൾ കൂടുതൽ കലാപരമാണ്. ഭാവന, അനുഭൂതി എന്നിവയിലൂടെയുള്ള ജീവിതവ്യാഖ്യാനമാണ് അദ്ദേഹത്തിൻെറ ചെറുകഥകൾ. 'നയാ ഫർഹാദ്' (ഒരു പുതിയ ഫർഹാദ്), 'ആതിശേ-ഗുൽ' (ആഗ്നേയപുഷ്പം), 'അൽഹംദു-അല്ലാഹ്' (ദൈവത്തിനുസ്തുതി) എന്നീ കഥകളിൽ അദ്ദേഹത്തിൻെറ ആത്മാർത്ഥതയും ഉത്തേജകത്വവും പ്രകടമാണ്. ഖ്വാജാ അഹമ്മദ് അബ്ബാസ് നല്ല ചുണയുള്ള ഒരു എഴുത്തുകാരനാണ്. എന്നാൽ അദ്ദേഹം കൃഷൻചന്ദിനെപ്പോലെ ചില അബദ്ധങ്ങളിൽ ചെന്നു പെടാറുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ രാഷ്ട്രീയ സന്ദേശവാഹകങ്ങളായിട്ടുള്ള ചെറുകഥകൾ സർഗ്ഗശക്തിയിൽ പ്രകടമായ അധ:പതനോന്മുഖത പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നു.

വളർന്നുവരുന്ന ചെറുകഥാസാഹിത്യകാരന്മാരിൽ, ദേവേന്ദ്ര ഇസർ, അൻവർ അസീം, അശ്ഫാക് അഹമ്മദ്, സമീരുദ്ദീൻ ഇബ്നുൽ ഹസൻ, ഖലീൽ അഹമ്മദ്, ശൗക്കത്ത് സിദ്ദീകി, അൻവർ, ഇന്തിസ്സാർ ഹുസൈൻ എന്നിവർ പ്രസ്താവയോഗ്യരാണ്. അനുവാചകരിൽ ജീവത്തായ അനുഭൂതികളെ ഉണർത്തുന്നതിനു വേണ്ട അനേകം സാങ്കേതികോപായങ്ങൾ അവരുടെ കൈവശമുണ്ട്. സുധീരമാണ് അവരുടെ രചന; യഥാതഥമാണ് ചിത്രണം. കഥാവസ്തുവിൻെറ പണിതൊരുക്കൽ എത്ര സാമർത്ഥ്യത്തോടെയാണ് നിർവഹിക്കുന്നതു് എന്നുള്ളതിൻെറ അത്യന്തം രസകരങ്ങളായ ഉദാഹരണങ്ങളാണ് അവർ സംഭാവന ചെയ്തിട്ടുള്ള കഥകൾ. പ്രകൃതിവർണ്ണനയുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ പ്രതീകത്തെയും ഇതി

വൃത്തത്തെയും നെയ്തിണക്കുവാൻ അവർ ശ്രമിക്കുന്നു. സംഭവങ്ങളുടെയും സന്ദർഭങ്ങളുടെയും പിടിയിലൊതുങ്ങാത്ത ദുർഗ്രഹങ്ങളായ സൂക്ഷ്മഭാവങ്ങളെ നമുക്ക് അനുഭവഗോചരമാക്കിത്തരുന്നതിന് നിപുണങ്ങളായ ഏതാനും കുത്തും വരയും മാത്രം മതിയാകും അവക്ക്. വൃത്തികേടുകളെ പൊന്തിച്ചു കാണിക്കുവാനുള്ള ആവേശം കുറഞ്ഞു കുറഞ്ഞു വരുന്നു. ജീവിതത്തിലെ സൗന്ദര്യമയങ്ങളായ ലഘുവിനോദങ്ങളെയാണ് ആ ലേഖകന്മാർ അന്വേഷിക്കുക. പാത്രസ്വഭാവത്തിലും കഥാസന്ദർഭത്തിലും ഉള്ള സൂക്ഷ്മാംശഭേദങ്ങളിലാണ് അവരുടെ ശ്രദ്ധ. സർഗ്ഗാത്മക കലാകാരന്മാരെന്ന നിലയിൽ പ്രാമുഖ്യം അവകാശപ്പെടുവാൻ വിശേഷിച്ചു കാര്യമൊന്നുമവക്കില്ല. എന്നാൽ അവർ സമകാലികയുഗത്തിന്റെ ആത്മവത്തയുടെ ചരിത്രം നമുക്കു സംഭാവന ചെയ്യുന്നു എന്നുള്ളതു മറന്നുകൂടാ. സംശയാസ്പദമായ മതവിശ്വാസത്തിന്റെ മൂർച്ഛയിൽ നിന്നും അവർ വിമോചനം പ്രാപിച്ചു വരുന്നതായും തോന്നുന്നു.

നോവൽ

'ദാസ്താൻ' അഥവാ പുരാവൃത്തപരമ്പരകൾകൊണ്ടു സമ്പന്നമാണ് ഉർദുകഥാസാഹിത്യം. മിക്കവയും പേർഷ്യൻഭാഷയിൽനിന്ന് തർജ്ജമചെയ്തിട്ടുള്ളവയും ലക്നൗവിലെ നവൽകിശോർ മുദ്രണാലയക്കാർ പ്രകാശനം ചെയ്തിട്ടുള്ളവയുമാണ്. വീരസാഹസം, സ്ത്രീകളോടുള്ള ദാക്ഷിണ്യം, പ്രേമം എന്നിവയാണ് ഈ അമാനുഷകഥകളിൽ പ്രായേണ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ളത്. ക്രമാധികം ദീർഘങ്ങളാണ് ഈ കഥകൾ. അധൃഷ്യമായ ധൈര്യവും അപ്രതിമമായ ഗുണങ്ങളും ഉള്ള കഥാനായകന്മാർ അചിന്ത്യമായ പകയും വഞ്ചനയും നിറഞ്ഞ വേതാളങ്ങളെയും മാന്ത്രികന്മാരെയും നേർക്കുകയെന്ന സംഭ്രാമകമായ സാഹസങ്ങളുടെ പരമ്പരകളിൽ വ്യാപരിക്കുന്നതായി ഇതിൽ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. നസീർ അഹമ്മദിനു (1912-ൽ അന്തരിച്ചു) ശേഷം പണ്ഡിത് രതൻ നാഥ് സർശാർ

(1902-ൽ അന്തരിച്ചു) രംഗപ്രവേശം ചെയ്തതോടുകൂടി ഉർദ്ദുനോവൽപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ യഥാർത്ഥമായ തുടക്കമായി—അതായതു്, 'അവധ് അക്ബാർ' എന്ന പത്രികയിൽ സർശാരിന്റെ 'ഫിസാന-ഏ-ആസാദ്'' (ആസാദിന്റെ വിക്രമങ്ങൾ) എന്ന കൃതിയുടെ ആദ്യഖണ്ഡം 1878-ൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടതോടുകൂടി. ഒരു അനശ്വരകൃതിയാണിതു്. ലക്നൗവിലെ ജീവിതത്തിന്റെ നാനാമുഖങ്ങളെ അതിൽ ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ആ ജീവിതരീതി ആദർശപരമാണെന്നു സ്ഥാപിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടില്ല. അബ്ദുൽ ഹലിം ശരർ (1926-ൽ അന്തരിച്ചു) നടത്തിവന്ന 'ദിലേ-ഗുദാസ്'' എന്ന പത്രികയിൽ ചരിത്രാഖ്യായികയുടെ പുരോഗതിക്കുവേണ്ട ഉതവികൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. ഒന്നാംകിടയിൽപ്പെട്ട ഒരു ആഖ്യായികാകാരനും ചിത്രകാരനും നിരൂപകനും ഉപന്യാസകർത്താവും പത്രപ്രവർത്തകനുമായിരുന്നു ശരർ. ഒട്ടുവളരെ എഴുതിയിട്ടുണ്ടു്. അവ അതീവരസജനകങ്ങളും ആണു്. ലക്നൗവിലെ വിദ്യാസമ്പന്നയായ ഒരു നർത്തകിപ്പെൺകിടാവിന്റെ ആത്മകഥയെന്ന രൂപത്തിലുള്ള 'ഉംരാവ് ജാൻ അദാ' എന്ന നോവലിന്റെ കർത്താവെന്നനിലയിൽ മിഴ്സാ ഹാദി രുസ്വാ പ്രഖ്യാതനാണു്. ഉർദ്ദുനോവലുകളിലെ അത്യന്ത ഹൃദ്യങ്ങളായ കഥാപാത്രങ്ങളിൽ നസീർ അഹമ്മദിന്റെ 'സാഹിർ ദർ ബേഗും', ശർശാരിന്റെ 'ഖോജി'യും രുസ്വായുടെ 'ബിസ്മില്ലാ'യും, രാശിദുൽ ഖൈരിയുടെ 'നാനീആസോ'ബും ഉൾപ്പെടുന്നു. ഉയിർതുടിക്കുന്നവയാണു് ആ പാത്രങ്ങളെല്ലാം.

ആഖ്യായികാകാരന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിലെ ഒരു അമാനുഷപ്രഭാവനാണു് പ്രേമ്ചന്ദ്. റീയലിസമാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളുടെ സവിശേഷത. നിന്ദിതരുടെയും പീഡിതരുടെയും യാതനകളെ സ്പഷ്ടമായി ചിത്രീകരിക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു കഴിയും. പരമാർത്ഥം പറഞ്ഞാൽ, ''തെളിക്കപ്പെടുന്ന മൂകങ്ങളായ കാലികൾക്കു്'' അദ്ദേഹം നാവു നൽകിയിരിക്കുന്നു. ലളിതജീവിതം നയിക്കുന്ന ഒരു മാനുഷ്യകവിഭാഗത്തിന്റെ മഹിമാതിശയംകൊണ്ടു്

അവററയെ ആവരണവും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഭാരതത്തിലെ ജനസഞ്ചയത്തിൻെറ സാമ്പദികസമാവും അതുപോലെ തന്നെ അവരുടെ ആധ്യാത്മികപ്രബുദ്ധതയും അദ്ദേഹം ചിത്രീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ലഘുകഥാകൃത്തുകൾക്കും ആഖ്യായികാകാരന്മാക്കും ഒരു മാർഗ്ഗദീപമാണ്, ആ പ്രതിഭാശാലി. അദ്ദേഹത്തിൻെറ 'മൈദാനേ അമല്' (മല്ലയുദ്ധരംഗം) എന്ന കൃതി ആധുനിക ഉർദുനോവലിൻെറ നാന്ദിയെക്കുറിക്കുന്നു. കാരണം, ശരർ, രുസ്വാ, രാശിദുൽ ഖൈരി എന്നിവരുടെ നോവലുകളിൽനിന്ന് അതു് അത്രകണ്ടു വിഭിന്നമാണ്. പ്രേമ്ചന്ദിൻെറ 'ഗോദാൻ'(ഗോദാനം) എന്ന നോവൽ ഒരു അത്യുത്തമകൃതി തന്നെ. ഇതിൽ തികച്ചും നാടകീയമാംവണ്ണം ആഖ്യായികാരൂപത്തിൽഗ്രാമീണരുടെ ജീവിതത്തെ, ഉർദുസാഹിത്യത്തിൽ അപ്രാപ്തപൂർവമായ വൈവിദ്ധ്യസമ്പത്തിയോടെ അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

പുരോഗമനപ്രസ്ഥാനം നോവലുകളിലേക്കാൾ ചെറുകഥകളിൽ കൂടുതൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ചു. 1936-മുതൽ '46-വരെയുള്ള കാലഘട്ടത്തിൽ ഉർദുവിലെ ഒരു പ്രധാന കലാരൂപമായി തുടർന്നുപോന്നതു് ചെറുകഥയാണ്. കൃഷൻചന്ദിൻെറ 'ശികസ്ത്' (പരാജയം) എന്ന കൃതിയാണ് വായിക്കുവാൻ കൊള്ളാവുന്നതായി അക്കാലഘട്ടത്തിലുണ്ടായിട്ടുള്ള ഏക നോവൽ. എന്നാൽ അതും അത്ര വിശിഷ്ടമോ പ്രസിദ്ധമോ അല്ല.

ഇന്നത്തെ പ്രശസ്ത നോവലെഴുത്തുകാരിൽ ഇസ്മത് ചുഗ്തായി, അസീസ് അഹമ്മദ്, കുർറത്തുൽ ഐൻ ഹൈദർ, സാലിഹാ ആബീദ് ഹുസൈൻ എന്നിവരുടെ പേരുകൾ പ്രസ്താവയോഗ്യങ്ങളാണ്. ഇസ്മത്തിൻെറ 'ടേഢീ ലകീർ' (വക്രരേഖ) എന്ന നോവൽ ആശയസ്വരൂപണത്തിൽ സ്വതന്ത്രമല്ലെങ്കിലും ശില്പസംവിധാനത്തിലും പ്രതിപാദനത്തിലും അഭിനവത്വമുള്ളതാണ്. മധ്യവർഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ട ഒരു മുസ്ലീംകുടുംബത്തിൻെറ ബൃഹത്തും സൂക്ഷ്മാംശദ്യോതകവുമായ ഒരു ചിത്രം ആ നോവൽകർത്രി നമുക്കു കാണിച്ചുതരുന്നു. ലൈംഗികസ്തോഭത്തെ അതിൻെറ സാമൂഹികപശ്ചാത്തലങ്ങളിൽവച്ചു

തന്നെ അവർ പഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. അസീസ് അഹമ്മദിന്റെ 'ഗുരേസ്' (വിമോചനം) ഒരു സമുജ്ജ്വലകൃതിയാണ്. എങ്കിലും ഒരു വസ്തുത പറയാതെ തരമില്ല. പ്രസ്തുതനോവലിൽ യാതൊരു അറപ്പും സങ്കോചവും കൂടാതെ നഗ്നമായി ലൈംഗികാശയങ്ങൾ എടുത്തു പെരുമാറിയിട്ടുള്ളതു് പല വായനക്കാക്കും വെറുപ്പുണ്ടാക്കും. അസീസ് അഹമ്മദിന്റെ 'ഐസി ബുലന്ദി, ഐസീ പസ്തി' (ഇത്ര ഉയരങ്ങൾ, ഇത്ര അഗാധതകൾ), 'ശബ്നം' (തുഷാരം) എന്നീ നോവലുകളും വായിക്കാൻ കൊള്ളാം, അത്രമാത്രം.

'മേരേ ഭീ സനം ഖാനേ' (മണവറ), 'ഫസാനയേ ഗമേ ദിൽ' (എന്റെ ഹൃദയവേദനയുടെ കഥ) എന്നിങ്ങനെ പ്രധാനപ്പെട്ട രണ്ടു നോവലുകൾ കുർറത്തുൽ ഐൻ ഹൈദർ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ജെയിംസ് ജോയ്സിനെ അനുകരിക്കുവാനാണ് ആ മഹതി ശ്രമിച്ചിട്ടുള്ളതു്. "ബോധധാരാ പ്രവാഹ"സങ്കേതം പ്രയോഗിക്കുന്നതിൽ അവർ ചിലേടത്തു വിജയിച്ചിട്ടുണ്ട്.

സാലീഹാ ആബീദ് ഹുസൈൻ ഒഴിച്ച് ഇന്നത്തെ എല്ലാ നോവലെഴുത്തുകാരും മതവിശ്വാസശൂന്യരാണ്. ഊർജ്ജസ്വലതയോ ഗഹനതയോ ആ എഴുത്തുകാക്കില്ല. എങ്കിലും ആ മഹതിക്ക് പറയുവാൻ ചില കാര്യങ്ങളുണ്ട്. യേഹ്സന ഫാറൂക്കിക്ക് ആധുനികജീവിതത്തിന്റെ പിത്തലാട്ടത്തെ വ്യംഗ്യരൂപത്തിൽ നിശിതമായി അപഹസിക്കുവാനാവും. അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'ആശ്നായി', 'ശാമേ അവധ്' എന്നീ നോവലുകൾ ചേതോഹരങ്ങളാണ്. പക്ഷേ, അവയ്ക്കു് ആഴംകുറയും. ഫയ്യാസ് ആലിയുടെ 'അൻവർ', 'ശമീ' എന്നീ നോവലുകൾക്കു വിനോദമൂല്യമുണ്ട്. പൊതുജനാഭിരുചി അറിഞ്ഞു് അതിന്നൊപ്പിച്ച് എഴുതുവാൻ ഇദ്ദേഹത്തെക്കാൾ നിപുണന്മാർ ഇല്ലെന്നു തന്നെ പറയണം. രാമാനന്ദ് സാഗറിന്റെ 'ഔർ ഇൻസാൻ മർ ഗയാ' (ആ മനുഷ്യൻ മരിക്കയുംചെയ്തു) എന്ന നോവൽ ആദ്യന്തം അനുവാചകരെ വശീകരിക്കുന്നു. 1947-ലെ വർഗ്ഗീയലഹളയിൽ താറുമാറായിത്തീർന്ന ഒരു മൃദുലാത്മാവിനെക്കുറിച്ചുള്ള അത്യാകർഷകമായ ഒരു

പഠനമാണിതു്. ആ അന്ധകാരമയമായ കാലത്തെ പൊതു ജനഭ്രാന്തിനെ ഒരു ഹ്യൂമനിസ്റ്റ് എത്ര ഉറപ്പോടും ദാർഢ്യത്തോടുംകൂടി സമീപനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു എന്നു് അതു വ്യക്തമാക്കുന്നു.

ഉർദ്ദു നോവലിനു് പലതരം പോരായ്മകളുണ്ടു്. വിശ്വമഹാസാഹിത്യം പഠിച്ചു വേണ്ട വൈചക്ഷണ്യം സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ളവരും മനുഷ്യന്റെ അന്തഃകരണവ്യാകീർണ്ണതകളെ അവഗാഢം പര്യവേക്ഷണം ചെയ്യുവാനോ, ജീവത്തായ അനുഭൂതികൾകൊണ്ടു നമ്മുടെ ഹൃദയത്തെ ആധികാരികമായി സ്പർശിക്കുവാനോ കഴിയുന്നവരും ആയ കലാകാരന്മാർ തുലോം വിരളമാണെന്നുതന്നെ പറയാം. അഹമ്മദ് അലി, കൃഷൻ ചന്ദർ, ഇസ്മത്, അസീസ് അഹമ്മദ്, ഖാജാ അഹമ്മദ് അബ്ബാസ്, സാലിഹാ അബീദ് ഹുസൈൻ, കുർറത്തുൽ ഐൻ ഹൈദർ, എ. ഹമീദ്, ഇൻതിസാർ ഹുസൈൻ, ആദിൽ രശീദ്, രശീദ് അഖ്തർ, ജമ്നാ ദാസ്, ശൗകത്ത് ഥാൻവി എന്നിവർ പ്രതിഭാസമ്പന്നന്മാരും ഉത്തിഷ്ഠമാനന്മാരുമായ നോവലെഴുത്തുകാർതന്നെ. പൊതുവേ പറഞ്ഞാൽ അവക്കെല്ലാം ഉർദ്ദുസാഹിത്യത്തിലെ ഹ്യൂമനിസ്റ്റ് പാരമ്പര്യത്തോടാണു് ബന്ധദാർഢ്യം.

തൂലികാചിത്രവും വൃത്താന്താവേദനവും

തൂലികാചിത്രലേഖകന്മാരിൽ ഫർഹതുള്ളാ ബേഗ്, രശീദ് അഹമ്മദ് സിദ്ദീകി, കാസി അബ്ദുൽ ഗഫ്ഫാർ, മൗലാന അബ്ദുൽ മജീദ് ദര്യാബാദി, നിയാസ് ഫതേഹ്പുരി, ഡാക്ടർ ആബീദ് ഹുസൈൻ. ഖാജാഹസൻ നിസാമി എന്നിവർ അതീവപ്രമുഖരാണു്. ഭാരതീയജീവിതത്തിന്റെയും ആചാരമര്യാദകളുടെയും വിപുലവും വർണ്ണോജ്ജ്വലവുമായ ഒരു ചിത്രകംബളം അവർ നെയ്തുണ്ടാക്കുന്നു. പഠിതാവിനു് ആനന്ദാനുഭൂതി നൽകുന്നതാണു് പ്രസ്തുത കലാസൃഷ്ടി.

വൃത്താന്താവേദനം അഥവാ സംഭവവിവരക്കുറിപ്പു് ഉർദ്ദുസാഹിത്യത്തിൽ അഭിനവമായുണ്ടായ ഒരു ആവി

ഷ്കരണോപാധിയാണ്. കൃഷൻചന്ദിന്റെ 'പൌധേ' (ചെടികൾ), 'സുബഹ് ഹോതി ഹൈ' (പ്രഭാതമാവുന്നു), ആദിൽ രശീദിന്റെ 'ഖിജാം കേ ഫൂൽ' (ശിശിരത്തുവിലെ പുഷ്പങ്ങൾ) ഫിക്ര തൗൻസവിയുടെ 'ഛാറാ ദരിയാ' (ആറാമത്തെ പുഴ), താജ്വർ സാമിരിന്റെ 'ജബ് ബന്ധൻ ടൂടേ' (ബന്ധനങ്ങൾ തകന്നപ്പോൾ), ഇബ്രാഹിം ജലീസിന്റെ 'ദോ മുൽക്', ഏക് കഹാനി' (രണ്ടു നാടുകൾ, ഒരു കഥ) എന്നിവ പത്രസാഹിത്യത്തിന്റെ വിജയസാക്ഷ്യങ്ങളാണ്. ഇന്ത്യാ-പാക്കിസ്ഥാൻ വിഭജനത്തിനുശേഷം ഉണ്ടായ പൊതുജനവിദ്വേഷവിക്ഷോഭങ്ങൾക്കിടയിൽ ഉർദുലേഖകന്മാർ സ്വീകരിച്ച ദൃഢമായ ഹ്യൂമനിസ്റ്റ്നിലപാടിനെ അവ അഭിവ്യഞ്ജിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

നാടകം

അമാനത്തിന്റെ 'ഇന്ദർ-സഭാ' ആണ് ഉർദുസാഹിത്യത്തിൽ നിലനിന്നുപോരുന്ന ഏററവും ആദ്യത്തെ നാടകം. അവധിലെ ഒടുവിലത്തെ രാജാവായിരുന്ന വാജിദ് അലീഷായുടെ കാലത്ത് ആവിർഭവിച്ച ഒരു സംഗീതപ്രഹസനമാണതു്. 1856-ൽ അദ്ദേഹം സ്ഥാനഭ്രഷ്ടനായി. അക്കാലത്തിനു ശേഷമാണ് പൊതുജനവിനോദനാർത്ഥം പാഴ്സി തിയേററർ കമ്പനികൾ ആവിർഭവിച്ചതു്. മഹമ്മദ് മിയാം രൗനക് ബനാരസിയും, താലിബ്, എഹ്സാൻ ലഖ്നവിയുമായിരുന്നു ഈ കമ്പനികളിലെ പ്രഖ്യാതന്മാരായ നാടകമെഴുത്തുകാർ. അക്കാലത്തെ വേറൊരു നാടകകൃത്ത് ആഗാ ഹസ്ര് കാശ്മീരിയത്രേ. ഉർദുസാഹിത്യത്തിലെ മാർലോ എന്ന് അദ്ദേഹം അറിയപ്പെടുന്നു. ഈ കാലഘട്ടത്തിലെ മിക്ക നാടകങ്ങളും മന്ഥരഗതിയായ ഒരുതരം മുരട്ടുഗദ്യത്തിലാണ് രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതു്.

ഉർദുസാഹിത്യത്തിൽ അത്യുത്കൃഷ്ടനാടകങ്ങൾ നന്നേ കുറവാണ്, ഇശ്തിയാക് ഹുസൈൻ ഖുരേശി, സെയ്ദ് ഇംതിയാസ് അലി താജ്, പ്രൊഫ. മുഹമ്മദ് മുജീബ്, ഡാക്ടർ ആബിദ് ഹുസൈൻ, അഹ്മദ് ഷുജാ,

ശാഹിദ് അഹമ്മദ് ദേഹ്ലവി, ആബിദ് അലീ ആബിദ്, ഫസൽ ഹക് ഖുരേശി, മിഴ്സാ ആബിദ്, ഉപേന്ദ്രനാഥ് അശ്ക്, മുഹമ്മദ് ഹുസൈൻ, കെ. എൽ. കപൂർ, ശൗകത്ത് ഥാൻവി എന്നിവർ ഉർദു നാടകമണ്ഡലത്തെ ഗണ്യമാംവണ്ണം വിപുലമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. രാഷ്ട്രം സ്വതന്ത്രമായതോടെ, വിശ്വസംസ്കാരങ്ങളെ ഉൾക്കൊണ്ട്, ഉർദു നാടകം വളന്നുകൊണ്ടിരിക്കുകയും മുമ്പത്തെ പോരായ്മകളെ പരിഹരിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചുപോരികയുമാണ്. ഏകാങ്കനാടകങ്ങൾക്കും റേഡിയോനാടകങ്ങൾക്കും പ്രചാരപ്രാചുര്യം വന്നിരിക്കുന്നു. ഫിലിം നാടകങ്ങളുടെ ഉത്പാദനം വളരെ കൂടിയിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ഇവ സാഹിത്യത്തിനുള്ള ഒരു സംഭാവന എന്നുള്ളതിനെക്കാൾ കൂടുതലായി പൊതുജനാഭിരുചിയുടെ ഒരു വ്യാഖ്യാനമെന്ന മട്ടിലാണിരിക്കുന്നത്.

ഭാരതത്തിൽ ഉർദുനാടകവേദിയെ വികസിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള തീവ്രമായ ഒരു പരിശ്രമം നടന്നുവരുന്നുണ്ട്. ആധുനികനാടകവേദി സ്വദേശീയമല്ല. പാശ്ചാത്യനാടകവേദിയുടെ സ്വാധീനതയിൽ, ഏതാണ്ട് ഒരു നൂററാണ്ടുകാലംകൊണ്ട് വളന്നുവന്നിട്ടുള്ളതാണതു്. പണ്ടത്തെ പൈതൃകങ്ങളെ പരിരക്ഷിക്കുവാനുള്ള ഗൗരവാവഹമായ ഒരു സദുദ്യമം ഇന്നു നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നെങ്കിലും ജനകീയമായ പ്രാചീനനാടകവേദിയുടെ അവശിഷ്ടരൂപങ്ങൾ—സഞ്ചാരകനടന്മാരും, നാട്ടുമ്പുറങ്ങളിലും ചന്തകളിലും വേഷംകെട്ടിയാടുന്നവരും ഒക്കെ—രാഹുഗ്രസ്തമായിത്തീന്നിരിക്കയാണ്. ഹബീബ് തൻവീരിൻെറ 'ആഗ്രാ ബസാർ' എന്ന നാടകം പഴമയുടെയും പുതുമയുടെയും ഒരു സുഖദസമ്മിശ്രമാണ്. ഉർദുനാടകപ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ സമുജ്ജ്വലഭാവിയെ അതു ചൂണ്ടിക്കാട്ടുകയും ചെയ്യുന്നു.

നിരൂപണം

നിരൂപണപരമായ പ്രസാധനത്തിൻെറ മണ്ഡലത്തിൽ ഡാക്ടർ അബ്ദുൽ ഹക്, പ്രൊഫ. ഹാമിദ് ഹസ്സൻകാദരി, നിയാസ് ഫതേഹ്പൂരി, സജ്ജാദ് സാഹിർ,

ഡാക്ടർ അബ്ദുള്ളാ, പ്രൊഫ. കാലിമുദ്ദീൻ, പ്രൊഫ. മസൂദ് ഹുസൈൻ രിസ്വി, മജ്നൂം ഗോരഖ്പുരി, ഇബാദത്ത് ബരേലവി, ഫിറാക്, അസ്കരി, മുംതാസ് ഹുസൈൻ എന്നിവർ പ്രമുഖരായി നിൽക്കുന്നു. പ്രൊഫ. ആലേ അഹമ്മദ് സുരൂം, സൈയ്ദ് എഹ്തിശാം ഹുസൈനും നിരൂപകന്മാരെന്ന നിലയിൽ ഏററവും പ്രശസ്തരാണ്. സാഹിത്യത്തെ അതിൻെറ എല്ലാ സാമൂഹികഭാവങ്ങളിലും അവർ അഭിവീക്ഷിക്കുന്നു. മാത്രമല്ല, നിരൂപണത്തിൽ ശാസ്ത്രീയമായ ഒരു രീതിയാണ് പ്രയോഗിക്കുന്നത്. കല കലയ്ക്കുവേണ്ടി എന്ന സിദ്ധാന്തത്തെ അവലംബമാക്കിയുള്ള നിരൂപണപരമായ ഇംപ്രഷണിസ (പ്രഭാവവാദ) ത്തിൻെറ ഒരു സുശക്തപ്രവാഹം ഉർദു സാഹിത്യത്തിലേക്ക് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ഇന്ന് അതു പാടേ മന്ദീഭവിച്ചിരിക്കയാണ്. സാഹിത്യചരിത്രകാരന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ മഹമ്മദ് ശേരാനി, ഗുലാം രസൂൽ മേഹർ, ഹാമീദ് ഹസൻ കാദരി, നസീരുദ്ദീൻ ഹാശ്മി, അബ്ദുസ്സലാം നദ്വി, ഡാക്ടർ രാം ബാബു സക്സേന, മാലിക്രാം, വിഖാർ അസീം, തൻഹ, പ്രൊഫ. സർവരി, ഡാക്ടർ സോർ എന്നിവർ പ്രസ്താവമർഹിക്കുന്നു. ഗവേഷണങ്ങൾ നടത്തി പുതിയ വസ്തുതകൾ വെളിച്ചത്തു കൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ളവരും, അസംഖ്യം സ്ഖലിതങ്ങൾ തിരുത്തിയിട്ടുള്ളവരുമായ നിരൂപകന്മാർ വേറേയും ഒട്ടുവളരെയുണ്ട്. അവരിൽ ചിലർ വിദിതകൃതികളെ സമീപിച്ചിട്ടുള്ളതു മിക്കപ്പോഴും ഒരു ഭിഷക്കിൻെറ അനാസക്തിയോടുകൂടിയാണ്. പുരാതനകാലത്തിൻെറ ശിലീഭൂതാവശിഷ്ടങ്ങൾ എന്നപോലെ മറഞ്ഞുകിടന്നിരുന്ന കൃതികളെ കണ്ടെടുത്തു പഠനവിഷയമാക്കിയിട്ടുള്ള കാസി അബ്ദുൽ വദൂദ്, ഇംതിയാസ് അലീഖാൻ അര്ശി, ഡാക്ടർ അബ്ദുസ് സത്താർ സിദ്ദീകി എന്നിവർ ഉർദു സാഹിത്യത്തിലെ ഖനനശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരത്രേ. ഈ ദശകത്തിലുണ്ടായിട്ടുള്ള വിമർശനലേഖനങ്ങൾ ഒട്ടുവളരെയാണ്. തിരഞ്ഞെടുത്ത ഭാഗങ്ങൾ വായിച്ചാൽ, അവ ഗൗരവവിഹീനങ്ങളാണെന്നു തോന്നു

കയില്ല. സമകാലീനചരിത്രവും സാഹിത്യവിമർശനവും തമ്മിലുള്ള വ്യാകീർണ്ണങ്ങളായ പരസ്പരപ്രതികരണങ്ങളെ അവ പ്രകടമാക്കുന്നുണ്ടുതാനും.

ഹാസസാഹിത്യം

വ്യംഗ്യപരിഹാസാത്മകമായ രചനകളുടെ ബാഹുല്യമാണ് ഉർദുസാഹിത്യത്തിൻെറ ഒരു പ്രത്യേകത. ഇംതിയാസ് അലീതാജ്, പത്രസ്, രശീദ് അഹമ്മദ് സിദ്ദീകി, കാസീ അബ്ദുൽ ഗഫ്ഫാർ, ഡാക്ടർ ആബിദ് ഹുസൈൻ, കൻഹൈയാലാൽ കപൂർ, ശൗക്കത്ത് ഥാൻവി എന്നിവരെല്ലാം അയത്നസുന്ദരമായി, ഫലിതസമ്പൂർണ്ണമായി, സാഹിത്യസൃഷ്ടി നടത്തുന്നു; വേണ്ട ഭാഷാശൈലി നിബന്ധിക്കുന്നതിൽ അവർ അതീവവിദഗ്ധന്മാരുമാണ്.

വൈജ്ഞാനികവും ചരിത്രപരവുമായ സാഹിത്യം

ശാസ്ത്രീയമായും മതപരമായും ചരിത്രപരമായും വിദ്യാഭ്യാസസംബന്ധമായും മററും ഗുരുത്വമുള്ള വിഷയങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന സാഹിത്യകാരന്മാർ വളരെപ്പേരുണ്ട്. അവരിൽ കുറച്ചുപേരേക്കുറിച്ചു മാത്രമേ ഇവിടെ പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതുള്ളൂ. മൗലാനാ അബുൽ കലാം ആസാദ്, ഡാക്ടർ ആബിദ് ഹുസൈൻ, ഖാജാ ഗുലാമൂസ് സൈയദേൻ, ഡാക്ടർ സാക്കിർ ഹുസ്സൈൻ, സൈയ്ദ് സുലൈമാൻ നദവി, മൗലാനാ അബുൽ മജീദ് ദരിയാ ബാദി, നിയാസ്, അബുൽഹസൻ അലി, ശാഹ് മോയ്നുദ്ദീൻ, സഫ്ർ ഹുസൈൻ, സൈയ്ദ് അഹമ്മദ്, ഹിഫ്സുർ രഹ്മാൻ, മൗലാനാ ഹുസൈൻ അഹമ്മദ് മദാനി, മനാസിർ ഏഹ്സൻ ഗിലാനി, ഖലീക് നിസാമി, മൗലാനാ അശ്രഫ് അലി, ശഹാബുദ്ദീൻ അബ്ദുർ രഹ്മാൻ, മൗലാനാ മൗദൂദി എന്നിവർ ഗൗരവപൂർണ്ണങ്ങളായ പലതരം കൃതികൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. സ്പഷ്ടതയ്ക്കോ വൈദുഷ്യത്തിനോ രൂപാന്തരീകരണത്തിനോ ഗവേഷണത്തിനോ അവ മാതൃകകളാണ്.

കത്തുകൾ

ഉർദുസാഹിത്യം കത്തുകളുടെ രൂപത്തിലുള്ള ഒട്ടേറെ സാഹിത്യരചനകൾകൊണ്ട് അസാമാന്യം സമ്പന്നമാണ്. ആ സാഹിത്യശാഖയ്ക്ക് വളരെ വൈവിധ്യവും ഒരു വിപുലമണ്ഡലവുമുണ്ട്. രജബ് അലി ബേഗ് സുരൂർ, വാജിദ് അലീഷാ, മിഴ്സാഗാലിബ്, ഹാലി, ഷിബ്ളി, മേഹ്ദി ഇഫാദി, മൗലാനാ അബുൽ കലാം ആസാദ് മുതലായി ഉർദുസാഹിത്യചരിത്രത്തിലെ പ്രാമാണികന്മാർ രചിച്ച ഈ കത്തുകൾ തത്കർത്താക്കളുടെ ഭാവചൈതന്യപൂർണ്ണങ്ങളായ അന്തരംഗങ്ങളിൽ യഥാർത്ഥമായി നടന്ന ചിന്താസംഘർഷങ്ങളെയും സ്ഫോഭങ്ങളെയും, ഊഷ്മളവും ഹൃദയംഗമവുമായ അവരുടെ സംഭാഷണശൈലിയിൽ, നാടകരംഗങ്ങളിലെന്നപോലെ നമുക്ക് സ്പഷ്ടഗോചരമാക്കിത്തരുന്നു. നിയാസിന്റെ കത്തുകൾ സോപ്പുകുമിളകൾപോലെ ഒന്നു സ്പർശിച്ചുനോക്കുവാൻ ആവാത്തവണ്ണം അദ്ഭുതാവഹങ്ങളാണ്. മൗൽവി അബ്ദുൽഹക്, ഹാമിദ് ഹസൻകാദരി എന്നിവരുടെ കത്തുകൾ അവരുടെ അനുദിന സംഭാഷണങ്ങൾ എന്നപോലെ അനൗപചാരികങ്ങളും അപ്പൊപ്പോഴത്തെ ആവശ്യം പൂരസ്കരിച്ച് പെട്ടെന്ന് എഴുതിയിട്ടുള്ളവയുമാണ്. ആ ലേഖകന്മാരെപ്പോലെതന്നെ ആ കത്തുകൾക്ക് ഒരു ആർജ്ജവവും ഔദ്ധത്യരാഹിത്യവും ഉണ്ട്. ബഹുവിധ സാഹിത്യസംരംഭങ്ങളുടെ ഇടയ്ക്ക് എഴുതിവിട്ടവയാണ് ഡാക്ടർ ഇഖ്ബാലിന്റെയും സെയ്ദ് സുലൈമാൻ നദ്വിയുടെയും കത്തുകൾ. എങ്കിലും അവ അവരുടെ മാനസികവ്യാപാരങ്ങളുടെ ശരിയായ നിദർശനങ്ങളാണ്. 'ഗുബ്ബാരേ ഖാതിർ' * എന്ന പേരിൽ സമാഹരിച്ചു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ള മൗലാനാ ആസാദിന്റെ കത്തുകൾ അദ്ദേഹം തിടുക്കത്തിൽ എഴുതിത്തള്ളിയവയൊന്നുമല്ല. അവയി

---

* ഒരു ടിപ്പണിയോടുകൂടി, ദേവനാഗരിലിപിയിൽ പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥം സാഹിത്യ അക്കാദമി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.
—എഡിററർ.

ലെ ആശയങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിൻെറ മനസ്സിൽ കിടന്നു് പരിപാകം വന്നിട്ടുള്ളവയാണു്; ഓരോ വാക്യവും പുഷ്പം പോലെ വികസിച്ചു് പൂർണ്ണമായ രൂപസൗഭാഗ്യം കൈവരിച്ചതിനുശേഷം അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതുമാണു്. ജയിലിൽവച്ചു് ആ മഹാമതി ഒരു പട്ടുനൂൽപ്പുഴ എന്നപോലെ തൻെറ കത്തുകൾ നൂററുണ്ടാക്കി. അവയുടെ പദസന്ധാനരീതി സരളകോമളമാണു്. അന്യൂനമായ കലാനൈപുണിയും അവ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നു. സജ്ജാദ്സഹീറും ജയിൽവാസകാലത്തു് കത്തുകൾ എഴുതുകയുണ്ടായി. എന്നാൽ അവ വായിക്കാൻ അത്ര രസകരവും സുഖപ്രദവുമല്ല. സഫിയാ അഖ്തറിൻെറ കത്തുകൾ അത്യന്തം സജീവങ്ങളും ഭാവസാന്ദ്രങ്ങളുമാണു്. ആ എഴുത്തുകാരിയുടെ ക്രമപ്രവൃദ്ധമായ ഊർജ്ജസ്വലതയും സംയമവും ബലവർദ്ധകമായ ഔഷധംപോലെയോ കടലിൽനിന്നടിക്കുന്ന ഇളംകാററുപോലെയോ അനുവാചകരിൽ ഒരു പുതിയ ശക്തിവിശേഷം ഉളവാക്കുന്നു. ഒന്നു വേറേതന്നെയാണു് അവരുടെ ഭാഷാശൈലി; അനിതരപ്രാപ്യമാണതു്.

ഇൻഡ്യയുടെ ക്ഷോഭപര്യാകുലമായ ചരിത്രസമുദ്രത്തിൽ പ്രത്യാശയുടെയും ഭാവിശ്രേയസ്സൂചനയുടെയും ഒരു ഐന്ദ്രജാലികദ്വീപമെന്നപോലെ അക്ഷോഭ്യമായി പൊന്തിനിൽക്കുന്നു, ആധുനികയുഗം. അതു് ഇന്ത്യയുടെ മഹത്തായ ഉയർച്ചയിലേക്കുള്ള നീക്കത്തിലെ ഒരു പ്രധാന ഘട്ടത്തെക്കുറിക്കുന്നു. കൊടുങ്കാററും കൂരിരുട്ടും നിറഞ്ഞ ഒരു ഇരവിനെ ഈ യുഗം അതിജീവിച്ചിരിക്കുകയാണു്. ഇന്നത്തെ ഉർദുസാഹിത്യം ഈ യുഗത്തിൻെറ പ്രവണതകളെ എല്ലാം പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നു. ജീവചൈതന്യത്തിൻെറയും ചേതോഹാരിതയുടെയും സംശ്ലേഷണമാണു് പ്രസ്തുതസാഹിത്യം. അപൂർണ്ണതകൾ ഉണ്ടെന്നിരുന്നാലും അതു് ഉദാരവും, ഉത്തേജകവും, മാനുഷികഭാവങ്ങൾ കൊണ്ടു നിപൂരിതവുമാണു്. പുതിയ ഭാരതത്തെ കെട്ടിപ്പടുക്കുന്നതിൽ നിർവഹിക്കേണ്ടുന്ന സാമൂഹികകർത്തവ്യങ്ങളെക്കുറിച്ചു് അതിനു് അഗണ്യമനോഭാവം ഇല്ലതാനും.

ഒറിയാ സാഹിത്യം

മായാധർ മാൻസിംഹ

ഭാഷയും ജനങ്ങളും

ഇന്ത്യൻ റിപ്പബ്ളിക്കിൽ തെക്കുകിഴക്കു ഭാഗത്തായി ക്കിടക്കുന്ന ഒറീസാസംസ്ഥാനത്തിലെ ഭാഷയാണ് ഒറിയാ. ഏതാണ്ടു് ഒന്നരക്കോടി ജനങ്ങൾ ഈ ഭാഷ വ്യവഹരിക്കുന്നു. ഒറീസാ സംസ്ഥാനത്തിൻെറ രാഷ്ട്രീയ സീമയ്ക്കു പുറത്തും ഒറിയാ ഭാഷ സംസാരിച്ചുപോരുന്ന ബഹുസഹസ്രം ആളുകളുണ്ടു്. പ്രാചീന ഭാരതത്തിലെ കലിംഗന്മാർ, ഉത്കലന്മാർ, ഓഡ്രന്മാർ മുതലായി സൈനികമായും നാവികമായും വമ്പിച്ച മഹിമ നേടിയിരുന്ന ജനങ്ങളുടെ ഭാഷയാണതു്. ആ ജനങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ച സാമ്രാജ്യങ്ങൾ അനേകശതാബ്ദങ്ങളോളം ഗംഗാതീരംമുതൽ ഗോദാവരീതടംവരെ വ്യാപിച്ചിരുന്നു. ഒരു കാലത്തു കടലിന്നക്കരെ ഐശ്വര്യാഭിവൃദ്ധമായ അധിനിവേശങ്ങളും വിഖ്യാതരായ ശൈലോദ്ഭവന്മാരുടേതുപോലെ ഏഷ്യയുടെ തെക്കുഭാഗത്തെ മിക്ക രാജ്യങ്ങളോളവുമെത്തിയിരുന്ന ചില സാമ്രാജ്യങ്ങളും അവർക്കുണ്ടായിരുന്നു.

എന്നാൽ സാധാരണ സംഭവിക്കാറുള്ളതുപോലെ ഈ അധിനിവേശങ്ങളും സാമ്രാജ്യങ്ങളും തിരോഭവിക്കുകയും പ്രാചീനകലിംഗന്മാർ ഇന്നത്തെ ഇന്ത്യൻ റിപ്പബ്ളിക്കിൽപ്പെട്ട ഒറീസാസംസ്ഥാനത്തിൽ മാത്രമായി ഒതുങ്ങുകയും ചെയ്തു. ശരിതന്നെ. എങ്കിലും ഒറിയരുടേതായി ഇന്നുമുണ്ടു് അതിശോഭനമായ കലകളുടേയും സ്ഥാപത്യവിദ്യയുടേയും മഹത്തായ ഒരു സാമ്രാജ്യം. അസംഖ്യം ഹർമ്മ്യാദികളുടേയും സാമ്രാജ്യങ്ങളുടേയും ശില്പികളായ പ്രാചീനകലിംഗന്മാരും ഉത്കലന്മാരും

തങ്ങളുടെ പതിതരും പീഡിതരുമായ ഭാവിസന്താനങ്ങൾക്കായി അവശേഷിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള പൈതൃകസമ്പത്താണിതു്. ഒറിയരുടെ ശില്പകലാപരമായ അന്ത:പ്രചോദനം ഒന്നര സഹസ്രാബ്ദം നീണ്ടുനിന്നു. അതായതു്, ബി. സി. രണ്ടാംശതകത്തിൽ ഖണ്ഡഗിരി-ഉദയഗിരി പ്രദേശങ്ങളിൽ ജൈനസന്ന്യാസിമാർക്കായി നിർമ്മിക്കപ്പെട്ട ഗുഹാഗാരങ്ങളുടെ കാലംമുതൽ ഏ. ഡി. പതിമ്മൂന്നാം നൂററാണ്ടിലെ കോണാർക്കശിലാവിഗ്രഹങ്ങളിൽ രൂപം നൽകിയ ചേതോഹരങ്ങളായ മഹാസ്വപ്നങ്ങളുടെ കാലംവരെ. ഇന്നോളം ശരിക്കു നിർണ്ണയിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ലാത്ത ഏതോ പരിത:സ്ഥിതികൾമൂലം ഒറിയാ ജനങ്ങൾക്കു ശില്പതക്ഷണാദി നിർമ്മാണകലകളിലൂടെ ദേശീയാശയങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കുവാൻ വേണ്ട സന്ദർഭങ്ങൾ ലഭിക്കാതെ വന്നപ്പോൾ മാത്രമാണു് അവരുടെ സാഹിത്യകല വികാസം പ്രാപിച്ചതെന്നുള്ള വസ്തുത പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധേയമത്രേ.

എട്ടാം ശതകത്തിലും ഒൻപതാം ശതകത്തിലുമായി രചിക്കപ്പെട്ട 'ബൗദ്ധഗാൻ ഓ ദോഹാ', ആസ്സാമിയാ, ബംഗാളി, ഒറിയാ എന്നീ ഭാഷകളിലെ പണ്ഡിതന്മാർ താന്താങ്ങളുടെ ഭാഷകളിലെ ഏററവും ആദ്യത്തേതായ സാഹിത്യാവിഷ്കരണമാണെന്നു് അവകാശപ്പെട്ടന്നെങ്കിലും, ഇന്നു വ്യവഹാരത്തിലിരിക്കുന്ന ഒറിയാഭാഷ ബംഗാളത്തെയും ആസ്സാമിലെയും സഹോദരീഭാഷകളോടു തികച്ചും സമാനമായി വ്യക്തിത്വം പ്രാപിച്ചതു് പതിന്നാലാം നൂററാണ്ടോടുകൂടിയാണു്.

പതിന്നാലാം ശതകം മുതൽ ആധുനികഘട്ടം ആരംഭിക്കുന്ന പത്തൊൻപതാം നൂററാണ്ടിൻെറ അവസാനപാദം വരെയുള്ള അഞ്ചു ശതാബ്ദകാലത്തിനിടയ്ക്കു് ഒറിയാ സാഹിത്യത്തിൻെറ വികാസവും നേട്ടങ്ങളും ഏറെക്കുറെ ഇതര ഭാരതീയ സാഹിത്യങ്ങൾ മിക്കവയും അവലംബിച്ച മാർഗ്ഗങ്ങളിലൂടെത്തന്നെ ഉള്ളവയായിരുന്നു. സാങ്കേതികപദ്ധതിയിലും സ്വഭാവഗതിയിലും പ്രാദേശികങ്ങളായ ചില വ്യത്യസ്തതകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നുമാത്രം.

സാഹിത്യത്തിൻെറ പോക്ക് പൊതുവേ പരിപാവനമായ ചിന്തകളുടേയും മതേതരമായ ആശയങ്ങളുടേയും ഒരു മിശ്രണമെന്ന മട്ടിലായിരുന്നു. പരിപാവനങ്ങളായിട്ടുള്ളവയാകട്ടെ,സങ്കല്പാതിതവും മോഹനവിദ്യകൊണ്ടെന്നപോലെ മയക്കുന്നതുമായ ആന്തരികനിരോധങ്ങൾ എഴുത്തുകാരിൽ പ്രയോഗിച്ചു. അതുകൊണ്ട്, രാമായണം, മഹാഭാരതം, ഭാഗവതപുരാണം എന്നീ മൂന്ന് ഏക കേന്ദ്രമണ്ഡലങ്ങൾക്കപ്പുറത്തുനിന്നു പ്രതിപാദ്യങ്ങൾ കണ്ടെടുത്തു പെരുമാറുവാൻ അവർ ഒരിക്കലും ധൈര്യപ്പെട്ടിട്ടില്ല. എന്നാൽ ഈ സങ്കുചിത ചക്രവാളങ്ങൾക്കുള്ളിൽതന്നെ ഉത്കൃഷ്ടങ്ങളും ചിരസ്ഥായികളുമായ കൃതികൾ ആവിർഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. പരിമിതമാണ് ഈ മണ്ഡലമെങ്കിലും നേട്ടങ്ങൾ തുലോം ബഹുലങ്ങളാണ്. അസംഖ്യം ഭാവഗീതങ്ങൾക്കും കഥാഗാനങ്ങൾക്കും കാവ്യങ്ങൾക്കും പുരാണങ്ങൾക്കും പുറമേ. രാമായണത്തിൻെറ വകഭേദങ്ങളായി കുറഞ്ഞപക്ഷം ഒരു ഡസൻ കൃതികളും മഹാഭാരതത്തിന് നാലു പരിഭാഷകളും ഒറിയാഭാഷയിലുണ്ട്.

ആധുനികഘട്ടം

എന്നാൽ, ഈ ഇതിഹാസാന്തരീക്ഷത്തോടുകൂടിയ മധ്യയുഗത്തിൽനിന്നും എല്ലാ വിധത്തിലും ഭിന്നമാണ് ആധുനിക ഘട്ടം. പ്രതീചിയുമായുള്ള സമ്പർക്കം ജനങ്ങളുടെ വീക്ഷണഗതിയേയും ആദർശങ്ങളേയും വീണ്ടും രൂപപ്പെടുത്തുവാൻ സഹായകമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. മൂല്യങ്ങളെക്കുറിച്ചു തികച്ചും നൂതനമായ ഒരു ബോധവും ജനങ്ങൾക്കു നൽകിയിട്ടുണ്ട്. പ്രാക്തന സാഹിത്യനായകന്മാർക്കു തികച്ചും അവിജ്ഞാതമായിരുന്ന സമീപനത്തിൻെറയും അനുഭൂതികളുടെയും വിസ്തൃതമണ്ഡലത്തോടുകൂടിയ അഭിനവവും വീര്യയുക്തവുമായ ഒരു സാഹിത്യത്തെ അതു സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നു.

എന്നാൽ ചരിത്രപരമായ ശോചനീയസ്ഥിതികൾമൂലം പ്രസ്തുത സമ്പർക്കം അല്പം വിളംബിച്ചും ജനതയ്ക്ക് ഏററവും ദോഷകരമായ ചുററുപാടിലുമാണ് ഒറീസയ്ക്ക് ഉണ്ടാ

യതു്. സമീപസ്ഥ സഹോദരീഭാഷയായ ബംഗാളിയെ അപേക്ഷിച്ചു് ഒറിയാ പിന്നോക്കമാണെങ്കിൽ അതു് ഒറിയാഭാഷയും ഒറിയാജനതയും പ്രകൃത്യാ താഴേക്കിടയിലായതു കൊണ്ടല്ല; ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണത്തിൻകീഴിൽ വംഗദേശത്തിനു് പല മണ്ഡലങ്ങളിലും ഐശ്വര്യസമൃദ്ധിവരുത്തിയ അനുകൂല സന്ദർഭങ്ങൾ ഒറീസാക്കു് കുറഞ്ഞപക്ഷം ഒരു ശതാബ്ദകാലത്തേക്കെങ്കിലും ലബ്ധമാകാഞ്ഞതുകൊണ്ടാണു്.

ഇരുപതു കൊല്ലമേ ആയിട്ടുള്ളൂ ഒറിയാക്കാർക്കു് സ്വന്തമായി ഒരു സംസ്ഥാനമുണ്ടായിക്കഴിഞ്ഞിട്ടു്. പതിനാറാം നൂററാണ്ടിൻെറ അന്തിമപാദത്തിൽ ഒറീസയുടെ സ്വാതന്ത്ര്യം നഷ്ടമായി. അന്നുതൊട്ടു് ബ്രിട്ടീഷുകാർ ഭാരതത്തിൽനിന്നു് പിൻവാങ്ങുന്നതിനു് കേവലം ഒരു ദശാബ്ദം മുൻപു് ഒറീസാ വീണ്ടും ഏതാണ്ടൊരു ഏകജാതിസംസ്ഥാനമായിത്തീരുന്നതുവരെയുള്ള നാലു നൂററാണ്ടുകാലത്തു് ആ രാജ്യവും അവിടത്തെ ജനങ്ങളും ചിന്നിച്ചിതറി നാലു വിഭിന്ന പ്രവിശ്യകളിലായി, ഓരോ പ്രവിശ്യകളിലും ചവിട്ടിമെതിക്കപ്പെട്ട, നിർദ്ദയം ചൂഷണം ചെയ്യപ്പെട്ട, ഒരു ന്യൂനപക്ഷമായിക്കിടന്നിരുന്നു. പ്ളാസിയുദ്ധം കഴിഞ്ഞുള്ള ഒരു നൂററാണ്ടു കാലത്തും ഒറീസക്കു് സാഭിമാനം അവകാശപ്പെടാൻ പരിപൂർണ്ണ വളർച്ചയിലെത്തിയ ഒരു ഹൈസ്കൂൾപോലും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ബംഗാളത്താകട്ടെ, ഒരു സർവകലാശാലതന്നെ സ്ഥാപിതമായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ആംഗലവിദ്യാലയങ്ങളുടെയും കോളേജുകളുടെയും കാര്യം വിശേഷിച്ചു പറയേണ്ടതുമില്ല. വംഗസാഹിത്യം വികാസത്തിൻെറ ഉന്നതകാഷ്ഠയിൽ എത്തിയിരുന്നുതാനും. എന്നാൽ അക്കാലത്തു് അത്തരം വികാസമൊന്നും ഒറിയാസാഹിത്യത്തിനോ ആസ്സാമിയാ സാഹിത്യത്തിനോ ഉണ്ടായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. ഒറീസായിലെ ഭാഷയും ജനകീയ സാഹിത്യവും പരിതഃസ്ഥിതികളെ അതിജീവിക്കുക മാത്രമല്ല വികസിക്കുകകൂടി ചെയ്തുവെങ്കിൽ അതിനു് ഒരു പ്രധാന കാരണമുണ്ടു്. ചൂഷണശക്തികളെ ചെറുക്കുന്നതിൽ ഒറിയായുടെ മുന്നണിയിൽ

നിന്നതു് അസാമാന്യ പ്രാഭവവും പ്രാഗല്ഭ്യവുമുള്ള ഒരു വ്യക്തിയായിരുന്നു. ആ മഹാവ്യക്തിയാണു് ആധുനിക ഒറിയാ സാഹിത്യത്തിൻെറ പിതാവായിത്തീർന്ന ഫക്കീർ മോഹൻ സേനാപതി.

ഫക്കീർ മോഹൻ സേനാപതി (1843—1918) സാത്ഥകമായ തൻെറ കുടുംബപ്പേരിന്നനുസരിച്ചുതന്നെ ആധുനിക ഒറിയാ സാഹിത്യത്തിൻെറയും ദേശീയതയുടെയും യഥാത്ഥ 'സേനാപതി'യായിത്തീർന്നു. പലതരത്തിലും ഒരു അസാധാരണനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. മൂന്നോ നാലോ കൊല്ലത്തെ വ്യവസ്ഥാപിത വിദ്യാഭ്യാസം മാത്രമേ അദ്ദേഹത്തിനു സിദ്ധിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. പായ്ക്കപ്പലുകളുടെ പ്രചാരകാലത്തു്, സ്വനഗരമായ ബാലാസോറിലെ പഴയ തുറമുഖജെട്ടിയിൽ കപ്പൽപ്പായ്കളുടെ കേട്ടുപാടു പോക്കുന്ന ജോലിക്കു മേൽനോട്ടം വഹിച്ചുപോന്ന സ്വമാതുലൻെറ സഹായി എന്ന നിലയ്ക്കാണു് അദ്ദേഹം ജീവിതമാരംഭിച്ചതു്. അദ്ദേഹം കേവലം ബുദ്ധിപ്രകർഷംകൊണ്ടും കഠിനാദ്ധ്വാനംകൊണ്ടും ഉയർന്നു് ഒറീസയിലെ പല സംസ്ഥാനങ്ങളിലെയും ദിവാനായി. അഞ്ചു ഭാഷകളിൽ എങ്കിലും നല്ല വൈദഗ്ധ്യം അദ്ദേഹം സമ്പാദിച്ചു; ആംഗലഭാഷ സാമാന്യം കൈകാര്യം ചെയ്‌വാനുള്ള കഴിവും സ്വായത്തമാക്കി. മുദ്രാപണവും പ്രകാശനവും പത്രപ്രവർത്തനവും—എല്ലാം സഹകരണാടിസ്ഥാനത്തിൽ—ഒറീസായിൽ തുടങ്ങിയതു് ആ മഹാശയനാണു്. ആധുനിക ഒറിയാ ഭാഷയിലേക്കു് രാമായണവും ഭാരതവും ആ വ്യവസായശാലി തനിച്ചു വിവത്തനം ചെയ്തു. (അതിനു മുൻപും ആ രണ്ടു പുരാണകാവ്യങ്ങളുടെ പല പരിഭാഷകളും ഒറിയാ ഭാഷയിലുണ്ടായിരുന്നു എന്നുള്ളതു ശരി തന്നെ.) ആദ്യം ചെറുകഥാസാഹിത്യത്തിലും (ഒറിയാ സാഹിത്യത്തിലെ ആദ്യത്തെ ചെറുകഥകളും അവതന്നെ) കഥാഗാനങ്ങളിലും ഭജനകീർത്തനങ്ങളിലും ആഖ്യാനകവിതകളിലും വ്യംഗ്യാപഹാസ നിബന്ധനങ്ങളിലും അദ്ദേഹം ഒരു കൈ പരീക്ഷിച്ചു നോക്കി. ബുദ്ധചരിതം പ്രതിപാദ്യമാക്കിയുള്ള ഒരു ഇതിഹാസകാവ്യവും അദ്ദേ

ഹത്തിൻെറ ആദ്യകാലകൃതികളിൽപ്പെട്ടതു. ഉദ്യോഗത്തിൽനിന്നു വിരമിച്ചശേഷം ആ അനുഗ്രഹീതൻ ഒന്നാം കിടയിൽപ്പെട്ട അരഡസൻ നോവലുകൾ നിർമ്മിച്ചു. നിസർഗ്ഗസരളമായ ഭാഷകൊണ്ടും സ്വന്തം നാടിൻെറ പ്രകൃതിസൗന്ദര്യാദികളോടുള്ള പ്രേമംകൊണ്ടും അഗാധവും സ്പന്ദമാനവുമായ യാഥാതഥ്യംകൊണ്ടും ഫലിതരസികതകൊണ്ടും ഉയന്നതരം സദാചാരഭാവംകൊണ്ടും ഇന്നും ആ നോവലുകളെല്ലാം അജയ്യങ്ങളായിത്തന്നെ അവശേഷിക്കുന്നു.

ഒറീസയ്ക്കു പുറത്ത് അദ്യാപി അപ്രസിദ്ധനാണ് ഫക്കീർ മോഹൻ സേനാപതി. എന്നാൽ ഒരു നോവൽകർത്താവെന്ന നിലയ്ക്ക് സേനാപതി ആധുനിക ഭാരതീയ സാഹിത്യത്തിൽ തികച്ചും ഗണനീയനാണെന്നും, ജനകീയ സാഹിത്യകാരനെന്നനിലയ്ക്ക് മററു് അനേകരേയും അപേക്ഷിച്ച് അഗ്രഭൂതനാണെന്നും ഒറീസയിലെ ഒറിയക്കാരല്ലാത്ത പല ഐ. എ. എസ്സ്. ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും (സാമാന്യജനങ്ങളുടെ തനിഭാഷ ശരിക്കും പരിചയപ്പെട്ടവാൻ ഫക്കീർ മോഹൻെറ ഒന്നോ രണ്ടോ നോവലുകൾ അവക്ക് അവശ്യം അദ്ധ്യയനം ചെയ്യേണ്ടിയിരുന്നു.) പറഞ്ഞു ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. വംഗദേശത്തെ വിശ്രുതനായ ബങ്കിംചന്ദ്രൻ അതീവ സംസ്കൃതമയമായ ശൈലിയിൽ നവാബന്മാരേയും ബിഗമുകളേയും ഇടപ്രഭുക്കന്മാരേയും രാജകുമാരിമാരേയും ആ ദേശത്ത് പുതുതായി ആവിർഭവിച്ച ഉച്ച-മധ്യ-വർഗ്ഗീയരേയും ചിത്രീകരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്ത്, ഒറീസയിലെ ഈ അപ്രസിദ്ധനായ നോവൽകർത്താവാകട്ടെ, സാധുക്കളും വിദ്യാരഹിതരുമായ നെയ്ത്തുകാരേയും, കർഷകന്മാരേയും, ക്ഷുരകന്മാരേയും, കൊള്ളക്കാരുമായി കൂട്ടുകെട്ടിൽപ്പെട്ടിരുന്ന ഗ്രാമചൌക്കിദാരന്മാരേയും, പട്ടണത്തിലും നാട്ടുമ്പുറത്തും ഉള്ള അഴിഞ്ഞ കുസൃതിക്കുട്ടുക്കകളായ പരിചാരികമാരേയും, ഇംഗ്ലീഷുകാരായ മജിസ്ട്രേട്ടന്മാരുടെ കീഴിൽ പണിയെടുക്കുന്ന ദുരാഗ്രഹികളായ ഗുമസ്തന്മാരേയും, വെറും തട്ടിപ്പുകാരായ അഭിഭാഷകന്മാരേയും, ഇംഗ്ലീഷു വിദ്യാ

ഭ്യാസത്തിൻെറ പ്രഥമലഹരിയിൽ തങ്ങളെത്തന്നെയും തങ്ങളുടെ മാതാപിതാക്കളെയും വല്ലാതെ കുഴപ്പത്തിലാഴ്ത്തിയ, പുരാതനകുടുംബങ്ങളിലെ, ചെറുപ്പക്കാരേയും ചിത്രണം ചെയ്യുന്നതിലാണ് ശ്രദ്ധവെച്ചതു്. വ്യവസ്ഥാപിതമായ ഇംഗ്ലീഷ്വിദ്യാഭ്യാസം ഫക്കീർ മോഹന് ലബ്ധമായിരുന്നില്ലെന്നുള്ളതു് പരോക്ഷമായി ഒരു അനുഗ്രഹമായിരുന്നു. മുഖ്യമായും ജനങ്ങളുടെ ആളായിരുന്നു അദ്ദേഹം. സാമാന്യജനങ്ങളുടെ അകൃത്രിമലളിതവും ഊർജ്ജസ്വലവുമായ ഭാഷ, ഗ്രാമത്തൊഴുവിൻെറയും, നെല്പാടങ്ങളുടെയും, ഗ്രാമീണസ്ത്രീകൾ അതതു ദിവസത്തെ നാട്ടുവർത്തമാനങ്ങളും പറഞ്ഞു രസിച്ചുകൊണ്ടു് ദിവസവും നീരാട്ടു നിർവഹിക്കുന്ന കുളങ്ങളുടെയും തനി മണംതിരണ്ട ഭാഷ, അദ്ദേഹത്തിനു സ്വാഭാവികമായി വശപ്പെട്ടിരുന്നു. അതു് അദ്ദേഹം തൻെറ ചെറുകഥകളിലും നോവലുകളിലും കൃതഹസ്തതയോടെ പ്രയോഗിക്കയും ചെയ്തു. അങ്ങനെ ആ നിബന്ധങ്ങൾക്ക് സാഹിത്യപരമായ അന്തസ്സും സൗകുമാര്യവും വന്നുകൂടി. അദ്ദേഹം പ്രയോഗിച്ചു പ്രദർശിപ്പിക്കാതിരുന്നെങ്കിൽ അത്തരം മേന്മയും സൗകുമാര്യവും ആകാമെന്നതന്നെ ആരും വിചാരിക്കുമായിരുന്നില്ല.

ഫക്കീർ മോഹൻെറ നോവലുകളും ചെറുകഥകളും ജീവനുള്ള സ്ത്രീപുരുഷപാത്രങ്ങളുടെ ഒരു അണിനിര അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ആ കഥാപാത്രങ്ങൾ യഥാതഥഭാവംകൊണ്ടും ജീവചൈതന്യംകൊണ്ടും അപ്രതിമങ്ങളാണ്. ദിവ്യമായ ഒരു തേജ:സ്സുലിംഗം അവരിൽ കാണപ്പെടുന്നു. അങ്ങനെയൊന്ന് തങ്ങളുടെ സൃഷ്ടികളിൽ സന്നിവേശിപ്പിക്കുവാൻ മഹാന്മാരായ സാഹിത്യനായകന്മാർക്കു മാത്രമേ സാധിച്ചിട്ടുള്ളൂ. പ്രസ്തുത സവിശേഷത, ഫക്കീർ മോഹൻെറ കഥാപാത്രങ്ങളെ ചിരന്തന ചേതനങ്ങളാക്കിയിട്ടുണ്ടെന്നു മാത്രമല്ല, ജീവനുള്ള സ്ത്രീപുരുഷന്മാരെക്കാളും ജീവനുള്ളവയാക്കിത്തീർക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഒറിയാ സമുദായത്തിൻെറ മിക്കവാറും എല്ലാ നിലകളെയും പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്ന ഒരു യഥാർത്ഥ ദേശീയ

ചിത്രശാല സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കകൊണ്ട് നമ്മുടെ ഈ നോവലിസ്റ്റ് പ്രശസ്തനായ സേർവാൻറിസ്സിനെയും അദ്ദേഹത്തിൻെറ 'ഡോൺ ക്വിക്സോട്ട്' എന്ന കൃതിയെയും അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നു. യൂറോപ്യൻ സാഹിത്യത്തിൽ സുപ്രതിഷ്ഠ ലഭിച്ചിട്ടുള്ള മഹത്തായ ആ ഗ്രന്ഥത്തിൽ സ്പാനിഷ് ജനതയെ ഒന്നാകെ വിശദമായും കലാസുഭഗമായും സേർവാൻറിസ്സ് ചിത്രണം ചെയ്തിട്ടുണ്ടത്രേ.

സന്തതിയില്ലാത്ത പാവപ്പെട്ട ഒരു നെയ്ത്തുകാരനും ഭാര്യയും ഒരു ഗ്രാമത്തിലെ ഹുണ്ടിയൽക്കാരൻെറ ധനദുർമ്മോഹത്തിനിരയാകുന്ന കഥയാണ് ഫക്കീർ മോഹൻെറ 'ഛമാണ ആറ ഗുൺ' * (ആറു ഏക്കറും എട്ടു ദശാംശങ്ങളും) എന്ന നോവൽ. 'ഉത്കല് സാഹിത്യം' എന്ന മാസികവഴി ഖണ്ഡശഃ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ട ഈ ഗ്രന്ഥത്തിലെ ഗ്രാമീണജീവിതത്തിൻെറ യഥാതഥമായ വർണ്ണനം ഏററവും അഗാധസ്പർശിയായിട്ടുണ്ട്. ഈ നോവലിലെ കൊലക്കേസു സംബന്ധിച്ചുള്ള അന്വേഷണങ്ങളുടേയും വിസ്താരങ്ങളുടേയും വർണ്ണനകൾ, ആ കേസിൽപ്പെട്ട പുള്ളികളും മററും വാസ്തവത്തിലുള്ള ആളുകളാണെന്നു ഭ്രമിച്ചു വിസ്താരസമയത്ത് അവരെ സ്വന്തം കണ്ണുകൾ കൊണ്ട് ഒരുനോക്കുകാണുവാൻ വിദൂരസ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്ന് കട്ടക്കിലേക്ക് ആളുകൾ വന്നുചേരത്തക്കവണ്ണം സജീവവിശദങ്ങളായിരുന്നു.

ഈ ഗ്രന്ഥം, ഏതാണ്ട് അൻപതു കൊല്ലത്തിനു ശേഷം പുറപ്പെട്ട 'ഗോദാൻ' എന്ന പ്രേമ്ചന്ദിൻെറ നോവലിന്, യഥാർത്ഥവസ്തുതകളിലല്ലെങ്കിലും മൗലികാംശങ്ങളിൽ, മാർഗ്ഗദർശനം ചെയ്യുകയുണ്ടായി. സേനാപതിയുടെ 'ലച്ഛമാ' ഒരു ചരിത്രനോവലാണ്. ആ നോവലിൽ ബഗ്ഗികൾ അഥവാ മറാത്തി ആക്രമണകാരികൾ ബംഗാളത്തും ഒറീസയിലും നടത്തിയ കൊള്ളകൾ

---

* ഇതരഭാരതീയ ഭാഷകളിലേക്ക് വിവർത്തനം ചെയ്യുവാൻ സാഹിത്യ അക്കാദമി ഈകൃതി തിരഞ്ഞെടുത്തിരിക്കുന്നു. —എഡിററർ.

വർണ്ണിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ 'മാമൂ' (മാതുലൻ), 'പ്രായശ്ചിത്തം' എന്നീ നോവലുകൾ, പഴയ സാമൂഹികവ്യവസ്ഥിതിക്ക് യൂറോപ്യൻ സംസ്കാരത്തിൻെറ സമ്പർദ്ദംമൂലം വന്ന ശൈഥില്യത്തെ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നവയാണ്. അവ മൂല്യങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച ചിന്താക്കുഴപ്പങ്ങൾ യുവജനങ്ങളിൽ വരുത്തിക്കൂട്ടി. തെററുകുററങ്ങൾക്ക് അടിപെടുന്ന കഥാപാത്രങ്ങളെ, ബഹുമുഖങ്ങളായ തിക്താനുഭവങ്ങളിലൂടെ കടത്തിവിട്ട്, നടത്തയിലുള്ള ശുചിത്വത്തെയും യോഗ്യമായ ജീവിതത്തെയും സംബന്ധിച്ച പുതിയ ദർശനങ്ങളിലേക്ക് ആനയിക്കുന്ന രീതി വച്ചുകൊണ്ട്, വീണ്ടെടുപ്പിൻെറയും ഉയിർത്തെഴുന്നേല്പിൻെറയും ഇതിഹാസമഹാകാവ്യങ്ങളായി ആ രണ്ടു നോവലുകളേയും പരിഗണിക്കുന്നതു് സംഗതമായിരിക്കും.

ഫക്കീർ മോഹൻ പ്രതിഭാശാലിയായ ഒരു മഹാസാഹിത്യകാരനായിരുന്നു; മാത്രമല്ല അദ്ദേഹം ചെറുപ്പകാലത്തു് സാംസ്കാരികമായും ഭാഷാപരമായും ബംഗാളികൾ ചെലുത്തിപ്പോന്ന ആധിപത്യത്തെ ചെറുക്കുന്നതിനു് മുന്നണിയിൽനിന്നു പ്രവർത്തിക്കുകയും സ്വന്തം മാതൃഭാഷയുടെ പുനരുജ്ജീവനത്തിനു് സഹായിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഇവയെല്ലാം ആ മഹാശയനു് ഒറിയാ സാഹിത്യത്തിൽ ഒരു അദ്വിതീയസ്ഥാനം സ്വാഭാവികമായി നേടിക്കൊടുത്തു.

രാധാനാഥ് റോയിയും മധുസൂദൻ റാവുവും

ഫക്കീർ മോഹൻ ഒറിയാ സാഹിത്യാന്തരിക്ഷത്തിൽ ഒററതിരിഞ്ഞ ഒരു ജ്യോതിസ്സായിരുന്നില്ല. പ്രാചീന ഒറിയഭാഷയുടെയും അതിൻെറ പാരമ്പര്യത്തിൻെറയും പുനരുജ്ജീവനത്തിനുവേണ്ടി ആത്മാർപ്പണം ചെയ്ത അനുഗ്രഹീതരായ ഒരു സംഘം എഴുത്തുകാരുടെ സമുജ്ജ്വല നേതാവായിരുന്നു അദ്ദേഹം. ഫക്കീർ മോഹനോടുകൂടി രാധാനാഥ് റോയി, മധുസൂദൻ റാവു എന്നീ രണ്ടു പേരേയും ചേർത്ത് ഒറിയാസാഹിത്യത്തിലെ പ്രശസ്തരായ

ത്രിമൂർത്തികളെന്നു് വ്യവഹരിച്ചുപോരുന്നു. രാധാനാഥും മധുസൂദനും ഒന്നാംകിടയിൽപെട്ട കവികളാണു്. ഫക്കീർമോഹനും, രാധാനാഥും മധുസൂദനും യഥാക്രമം മനുഷ്യൻ, പ്രകൃതി, ഈശ്വരൻ എന്നീ വിഷയങ്ങളെ തങ്ങളുടെ പ്രധാന പ്രതിപാദ്യമാക്കിക്കൊണ്ടു്, വ്യാരതനമായ ഒരു ഭാഷാശൈലിയിൽ സ്വയംപൂർണ്ണവും സ്വയംപര്യാപ്തവുമായ ഒരു അഭിനവസാഹിത്യം പ്രായോഗികമായി സൃഷ്ടിച്ചു. സാമൂഹികമായി അന്യോന്യം സൗഹാർദ്ദബന്ധം ഘുലത്തിപ്പോന്ന ഈ മൂന്നുസാഹിത്യകാരന്മാരുടെയും കൃതികളിൽ ഒന്നാകെ, തികച്ചും മുററിത്തഴച്ച ഒരു സാഹിത്യത്തിനുവേണ്ട സർവ്വഘടകങ്ങളും നിക്ഷിപ്തമായിരുന്നു.

നഗരത്തിലും നാട്ടുമ്പുറത്തുമുള്ള ശാന്തമായ സാമൂഹികജീവിതത്തിൻെറ അന്തർഭാഗത്തു് ആക്കും സംശയിക്കുവാൻപോലും സാധ്യമാകാതവണ്ണം നടന്നുകൊണ്ടിരുന്ന മാനുഷികസ്തോഭങ്ങളുടെ നാടകീയമായ സംഘട്ടനങ്ങളെ ഫക്കീർമോഹൻ ജനതയുടെ മുൻപിൽ അനാവരണം ചെയ്തു പ്രദർശിപ്പിച്ചെങ്കിൽ, മധുസൂദൻ (1853—1912) മനോഹരോജ്ജ്വലങ്ങളായ വരികളിൽ, ഈശ്വരനെയും പരിപാവനമായ ഒരു ജീവിതത്തെയും, ജീവാത്മാവു പരമാത്മാവിൽ സായൂജ്യം പ്രാപിക്കുന്നതിനെയും കുറിച്ചു് ഉദ്ഗാനം ചെയ്തു. ഹിമമുകുടമണിഞ്ഞു് ഉദാത്തസൗന്ദര്യപൂർണ്ണങ്ങളായി നിൽക്കുന്ന ഹിമവാൻെറ ഉത്തുംഗശൃംഗങ്ങൾമുതൽ ദൈനംദിനജീവിതത്തിലെ വിരസങ്ങളായ സാധാരണസംഭവങ്ങൾവരെയുള്ള ഏതൊന്നിലും മധുസൂദൻ ഈശ്വരനെ ദർശിച്ചു. സാഹിത്യപരമായ മഹനീയപദവി തനിക്കുണ്ടെന്നു് അദ്ദേഹം അവകാശപ്പെട്ടില്ല. ബൃഹത്തായ ഏതെങ്കിലും ഒരു കൃതി രചിക്കുവാൻ കോപ്പിട്ടതുമില്ല. അദ്ദേഹത്തിൻെറ സംഭാവനയായി വളരെ അധികം കീർത്തനങ്ങളും ഭാവഗീതങ്ങളും വീരകഥാഗാനങ്ങളും അഭിഗീതികകളും (Odes) ഗീതകങ്ങളുമാണുള്ളതു്. അവയെല്ലാംതന്നെ ഉന്നതമായ ഒരു ജീവിതത്തിൻെറ അന്തരിക്ഷം പുലത്തുന്നവയാണു്. ഗീതകങ്ങളിൽ പന്ത്രണ്ടെണ്ണം, 'നദിയോടു്' 'ആകാശത്തോടു്' 'ധ്വനിയോടു്'

എന്നീ അഭിഗീതികകൾ, 'ഹിമാലയത്തിലെ സൂര്യോദയം' 'ഒരു ഋഷിയുടെ ആത്മാവിലേക്കുള്ള ദേവാവതരണം' എന്നീ വർണ്ണനാത്മകങ്ങളായ രണ്ടു ഭാവഗീതങ്ങൾ മുതലായി ഏതാനും ചില കവിതകൾ ഏതൊരു സാഹിത്യത്തിനും അവകാശപ്പെടാവുന്ന അമൂല്യനിധികളായിരിക്കും. അദ്ദേഹം രചിച്ച ഭജനഗാനങ്ങൾ സന്ധ്യാവേളതോറും ഒറീസയിലെ എല്ലാ വിദ്യാലയഹോസ്റ്റലുകളിലും ബഹുസഹസ്രം വിദ്യാർത്ഥികൾ ഗാനം ചെയ്യുവരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ കവിതകൾ സാന്മാർഗ്ഗികമായും ആധ്യാത്മികമായും ബലവത്തും ചൈതന്യയുക്തവുമായ ഒരു ശക്തിയായി ഒറീസയുടെ ദേശീയജീവിതത്തിൽ അല്ലെങ്കിൽ സാഹിത്യത്തിൽ നിലനിന്നുപോരുന്നു.

ഒരു യഥാർത്ഥ കവിയും അത്യന്തം കലാരസികനുമായ രാധാനാഥ് (1848—1908) ശരിയായ ഒരു ദേശീയസാഹിത്യം, അഭൂതപൂർവമായ ലാവണ്യത്തോടും ലാളിത്യത്തോടുംകൂടി ആശയാവിഷ്കരണം സാധിച്ചിട്ടുള്ള "മണ്ണിൻെറ സാഹിത്യം", സൃഷ്ടിച്ചു. അതിനുവേണ്ടി, സേനാപതി ഗദ്യത്തിൽ എന്തുചെയ്തോ, അതു് കവിതയിൽ അദ്ദേഹം പൂർത്തിയാക്കി. രാധാനാഥ് മമ്മപ്രധാനമായ രണ്ടു മാർഗ്ഗങ്ങളിലൂടെ ഒറിയാ കവിതയിലേക്ക് ഒരു പുതിയ യുഗത്തെ സമാനയിച്ചു. മധ്യയുഗം മുതല്ക്കേ ഉപേന്ദ്രഭഞ്ജയുടെയും അനുയായികളുടെയും പ്രലോഭനത്തിൽപെട്ട് കവിതയുടെ അവശ്യഘടകമായി കരുതപ്പെട്ടുപോന്ന ശാബ്ദഡംബരക്കസർത്തുകളിൽനിന്ന് ഒറിയാപദ്യസാഹിത്യത്തെ മോചിപ്പിച്ചു എന്നുള്ളതാണ് അവയിൽ ആദ്യത്തേതു്. വിവേകപൂർവ്വം അനുപ്രാസം ദീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടും കാവ്യശൈലി ശ്രദ്ധാപൂർവം തിരഞ്ഞെടുത്തും പഴയ ഏതു സാഹിത്യനായകനെയുംപോലെ തൻെറ കവിതയെ രാധാനാഥ് ലളിതമായ ഉടയാടകൾ അണിയിച്ച് ആസ്വാദ്യമാക്കിത്തീർത്തു. വാഗർത്ഥങ്ങളുടെ സംപൃക്താവസ്ഥയെ തികച്ചും മാനിക്കുന്ന സമ്പ്രദായം അദ്ദേഹത്തിൻെറ കവിതകളിലൂടെയാണ് ഒറിയാസാഹിത്യത്തിൽ ആദ്യമായി അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ടതും. ശബ്ദങ്ങൾ

സൂക്ഷ്മതയോടെ അർത്ഥഗുണമറിഞ്ഞു് കണ്ടെടുക്കുന്നതിലും, കുറിക്കുകൊള്ളുന്നവയെ മാത്രം വിന്യസിക്കുന്നതിലും, വിശേഷണങ്ങളുടെ സുചിതസന്നിവേശത്തിലും നമ്മുടെ കവി തൻെറ മാർഗ്ഗദർശകനായ കാളിദാസനോട്ട് കിടപിടിക്കുന്നു.

എന്നാൽ ഒറിയാകവിതയുടെ മണ്ഡലത്തിൽ വരുത്തിക്കൂട്ടിയ പരിവർത്തനത്തിനും പുറമേ, ആധുനിക ഒറിയാസാഹിത്യത്തിനും ഒറിയായിലെ ദേശീയജീവിതത്തിനും വേണ്ടി രാധാനാഥ്ചെയ്ത ഏററവും മർമ്മപ്രധാനമായ സംഭാവന, സ്വകൃതികളിൽ അദ്ദേഹം ഉപയോഗിച്ച പ്രധാനപ്പെട്ട ആശയങ്ങളാണ്. ഒരർത്ഥത്തിൽ, അദ്ദേഹം ഒറിസായുടെ പ്രകൃതിദൃശ്യത്തെ ഒന്നാകെ യവനസാത്കരിക്കുകയാണു ചെയ്തതു്. രാഥാനാഥ് തൻെറ പ്രതിപാദ്യങ്ങളായി ഒറീസയുടെ ചരിത്രത്തിൽ നിന്നോ, ഒറീസയെ പശ്ചാത്തലമാക്കത്തക്കവണ്ണം വേണ്ടതരത്തിൽ രൂപാന്തരപ്പെടുത്തി, ലത്തീൻപുരാണങ്ങളിൽനിന്നോ, യവനപുരാണങ്ങളിൽനിന്നോ, അർദ്ധചരിത്രകഥകൾ കണ്ടെടുത്തു. തൻെറ നായികാനായകന്മാർക്ക് അഭിനയിക്കുവാനുള്ള അരങ്ങായി ഒറീസയുടെ പ്രകൃതിദൃശ്യത്തെയും അദ്ദേഹം ഉപയോഗിച്ചു. രാധാനാഥിനു മുൻപുള്ള നാലുശതാബ്ദകാലത്തു് സരളദാസിനെയും ബലരാംദാസിനെയും ഒഴിച്ചുള്ള ഒറിയാക്കവികൾ ഉത്തരഭാരതത്തിലെ ഗംഗ, യമുന എന്നീ നദികളെപ്പററിയും ഗോവർദ്ധനഗിരിയെപ്പററിയും മററുമേ ഗാനം ചെയ്തിട്ടുള്ളൂ—അതും അവരാരും ഒരിക്കലും കണ്ടിട്ടില്ലാത്തവയെപ്പററി. സ്വന്തം പടിവാതിൽക്കലെ മനോഹരങ്ങളായ ഭൂഭാഗദൃശ്യങ്ങൾ കാണുവാൻ അവക്കു കണ്ണുണ്ടായിരുന്നില്ല. മഹാനദി, ബ്രാഹ്മണി, വൈതരണി എന്നീ ശ്രേഷ്ഠങ്ങളും വിസ്തൃതങ്ങളുമായ നദികളും, മലയം, മേഘാസനം, മഹേന്ദ്രം എന്നീ ചിത്രോപമങ്ങളായ ശൈലങ്ങളും മററും ഗാനവിഷയങ്ങളാകാതെ അവശേഷിച്ചിരുന്നു. ഒറീസയുടെ സുന്ദരഭൂഭാഗദൃശ്യത്തെ ഭക്തിപൂർവം ശ്ലാഘിക്കുകയും പ്രകീർത്തിക്കുകയും ചെയ്ത ആദ്യത്തെ കവിയെ നാം കാണുന്നതു് രാധാ

നാഥിലാണ്. അതിനെ അതിൻെറ സർവവിധ പ്രാഭവങ്ങളിലും അദ്ദേഹം ഭാവനിർവൃതിയോടെ വർണ്ണിച്ചു. ഒറീസയിലെ സുന്ദരവും സമ്പന്നവുമായ ചിലികാസരസ്സിനെ അധികരിച്ച് ദീർഘവും ആഖ്യാനാത്മകവുമായ ഒരു ഭാവഗീതം അദ്ദേഹം രചിച്ചു. ഇന്ദ്രജാലപ്രതീതി ജനിപ്പിക്കുന്ന, ഒഴുക്കും മാധുര്യവുമുള്ള ഈരടികളിൽ പ്രകൃതിദേവിയെ അർച്ചനം ചെയ്യുന്ന, ഒരു സ്തോത്രഗാനംപോലെയാണതു്. ജീവനുള്ള ഒന്നെന്നു തോന്നിപ്പിക്കുന്ന മട്ടിൽ ആ സരസ്സിൻെറ വിവിധസൌന്ദര്യങ്ങളെയും ഭാവങ്ങളെയും അതിൽ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. സമകാലിക ഒറീസയുടെ അന്നത്തെ താറുമാറായ സ്ഥിതികളെയും അവിടത്തെ പൊതുവേയുള്ള ജീവിതത്തെയും സംബന്ധിക്കുന്ന ഹൃദയസ്പൃക്കായ പരിചിന്തനങ്ങളും ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കുണ്ട്. ഇതുകൊണ്ടെല്ലാം രാധാനാഥിൻെറ 'ചിലിക*' ഒറിയാ സാഹിത്യത്തിലെ ഒരുനാഴികക്കല്ലായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു.

രാധാനാഥിൻെറ വിശദങ്ങളായ കവിതകളിലൂടെ ചിലികാസരസ്സെന്നപോലെ ഒറീസയിലെ ഏതു പ്രസിദ്ധ പർവതവും നദിയും ഭൂഭാഗദൃശ്യവും ചരിത്രസ്മാരകവും ജനങ്ങൾ ആരാധിക്കുന്ന ദേവിയും ദേവനും ശശ്വൽകൃതങ്ങളായിട്ടുണ്ട്. യഥാർത്ഥത്തിൽ ചിലികാസരസ്സിന്നെന്നപോലെ, പല ഭൂഭാഗങ്ങൾക്കും ഇന്നത്തെ പ്രശസ്തി വന്നുകൂടിയിട്ടുള്ളതു് ഇദ്ദേഹത്തിൻെറ കവിതവഴിക്കാണ്. പ്രകൃതിയുടെ കവിയെന്ന നിലയിൽ, ഇദ്ദേഹം ഒറീസാക്കു വേണ്ടിച്ചെയ്തതു്, ഭാരതത്തിന്നൊന്നാകെ കാളിദാസൻ ചെയ്തതെന്തോ, അതുതന്നെ. യവനലോകത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഗ്രീക്കുകാർ ചെയ്തതുപോലെ, മനുഷ്യരുടെ കാര്യങ്ങളിൽ അത്യധികം താത്പര്യം പ്രദർശിപ്പിച്ച സചേതനരായ ദേവീദേവന്മാരെക്കൊണ്ടും രാധാനാഥ് ഒറീസയെ ആസകലം നിറച്ചു. മൂകമെങ്കിലും

---

* മററു ഭാരതീയ ഭാഷകളിലേക്കു വിവർത്തനം ചെയ്യുവാൻ ഈ കവിത സാഹിത്യ അക്കാദമി തിരഞ്ഞെടുത്തിട്ടുണ്ട്.— എഡിററർ

മനോഹരമായ പ്രകൃതിയിൽ മാനുഷിക വ്യക്തിപ്രഭാവങ്ങൾ ആരോപിക്കുകയും ചെയ്തു. ചുരുക്കത്തിൽ ഇദ്ദേഹം ഒറീസയെ അനുത്തമമായ കാവ്യാത്മകസൗന്ദര്യത്തിന്റെ അധിവാസഭൂമിയായി, അമാനുഷരുടെ നടനരംഗമായി, പുരാവൃത്തങ്ങളുടെയും കെട്ടുകഥകളുടെയും സുഭഗന്മാരും സമരവീര്യമുള്ളവരുമായ നായകന്മാരുടെയും ലാവണ്യവതികളായ നായികമാരുടെയും നാടായി പരിവർത്തിപ്പിച്ചു. കട്ടക്കിലെ ഇന്നത്തെ പൗരൻ സായന്തനവേളകളിൽ നടന്നുല്ലസിക്കാറുള്ള കത്ജൂരി നദീതീരത്തിലെ ചരിത്രപ്രധാനമായ ശിലാഭിത്തിയും, മറുകരയിൽ അയാൾ കാണുന്ന ശൈലങ്ങളും രാധാനാഥിന്റെ മായികമായ കാവ്യാമൃതാഭിഷേകം കൊണ്ടു് പാവനമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടു്. വികാരാർദ്രസ്വഭാവനും അഭ്യസ്തവിദ്യനുമായ ഒരു ഒറിയാക്കാരൻ തന്റെ നാട്ടിൽ മിക്കവാറും എവിടെ സഞ്ചരിച്ചാലും ആ സ്ഥലത്തിന്റെ മുഖ്യ സൗന്ദര്യഭാവം സമീചീനമായി വ്യക്തമാക്കിക്കൊണ്ടുള്ള രാധാനാഥിന്റെ കവിതാശകലങ്ങളിൽ ഏതാനും അയാളുടെ ചുണ്ടുകളിൽ സ്വാഭാവികമായി ഉദിക്കാതിരിക്കില്ല.

രാധാനാഥ് സാരാംശത്തിൽ ഒരു ഇതിഹാസകവിയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഭാവഗീതങ്ങൾ വളരെയൊന്നും രചിച്ചിട്ടില്ല. കൃതികളിലധികവും കാവ്യങ്ങളാണു്. മുകളിൽ വിവരിച്ച മട്ടിലുള്ളവയത്രേ ഇതിവൃത്തങ്ങൾ. അവ ആരും മുൻപു് എടുത്തു പെരുമാറിയിട്ടുള്ളവയല്ല. അർദ്ധചരിത്രപരമായ വിഷയങ്ങൾ, അഴകും ലാളിത്യവും രസികതയുമുള്ള ആഖ്യാനശൈലി, ദേശാഭിമാനോദ്യതമായ തദ്ദേശ്യപശ്ചാത്തലവും ഭാവുകതയും, അതുപോലെതന്നെ ജീവിത സംബന്ധമായ ദാർശനികചിന്തകൾ—ഇവയെല്ലാംകൊണ്ടും രാധാനാഥിന്റെ കാവ്യങ്ങൾക്കു് ഒറീസാകവിതയിൽ അദ്വിതീയമായ ഒരു സ്ഥാനമുണ്ടു്. ഒറിയാസാഹിത്യത്തിൽ ഒരു പുതുയുഗം അവതരിപ്പിച്ച കൃതികൾ എന്ന നിലയ്ക്കു് അവ സമർഹമാംവണ്ണം ആദരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിൽ വച്ച് അത്യന്തം ശ്രേഷ്ഠമായിട്ടുള്ളതു്, അഥവാ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതാചാതുര്യത്തിന്റെ സർവപരിപാകമായിക്കരുതപ്പെടാവുന്ന കൃതി, ഉദാത്തവും ശബ്ദസുന്ദരവും ചിത്രോപമവുമായ ബ്ളാങ്കുവേഴ്സിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള 'മഹായാത്ര' എന്ന ഇതിഹാസമഹാകാവ്യമാണ്. ഇരുപത്തൊന്നു സർഗ്ഗങ്ങൾകൊണ്ടു് ആ കൃതി പൂർത്തിയാക്കുക എന്നതായിരുന്നു കവിയുടെ നിശ്ചിതലക്ഷ്യം. പക്ഷേ ഏഴുസർഗ്ഗം മാത്രം തീർന്നപ്പോഴേക്കും അദ്ദേഹം ചരമമടഞ്ഞു. എങ്കിലും ഈ അപൂർണ്ണരൂപത്തിൽപോലും ആ കാവ്യം വിശിഷ്ടോജ്ജ്വലമായ ഒരു സൃഷ്ടി തന്നെ. പാണ്ഡവന്മാരുടെ കുരുക്ഷേത്രയുദ്ധാനന്തരമുള്ള സ്വർഗ്ഗാരോഹണമെന്ന മഹാഭാരതകഥയിലൂടെ, ഭാരതത്തിലെ പില്ക്കാലത്തെ വൈദേശികാക്രമണത്തിന്റെ വിവിധമുഖങ്ങളെ, ഭാവിയിൽ ഭാരതം അനുവർത്തിക്കേണ്ട നിർദ്ദേശങ്ങളോടുകൂടി പരാമർശിക്കണമെന്ന ഒരു ഉദ്ദേശ്യം കവിക്കു് ഉണ്ടായിരുന്നു. അതനുസരിച്ച് അദ്ദേഹം പാണ്ഡവന്മാരെ ജഗന്നാഥപുരിയിലേക്കു് ആനയിക്കുന്നു. അവിടെവച്ച് പാണ്ഡവന്മാർ അഗ്നിദേവനെ ദർശിക്കുന്നു. അഗ്നിദേവൻ അവരെ ഒറീസയിലെയും മധ്യഭാരതത്തിലെയും പ്രാക്തനങ്ങളായ വനാന്തരങ്ങളിലൂടെ നയിച്ച് സഹ്യാദ്രിമുകളിൽ എത്തിക്കുന്നു. അവിടെവച്ച് ഇന്ത്യാചരിത്രത്തിലെ സംഭവപരമ്പരകളും, പ്രശസ്തരായ ആര്യന്മാർ ആസന്നമായ കലിയുഗത്തിന്റെ സ്വാധീനത്തിൽപ്പെട്ട് ധാർമ്മികമായി അധഃപതിക്കുന്നതുകൊണ്ടു് തങ്ങളുടെ സ്വന്തം നാട്ടിൽ തന്നെ ഏതെല്ലാം വിപയ്യയങ്ങളിൽ പതിക്കും എന്നുള്ളതും അഗ്നിദേവൻ അവർക്കു വ്യക്തമാക്കിക്കൊടുക്കുന്നു. പൃഥ്വിരാജിനു് മുഹമ്മദ് ഗോറിയിൽ നിന്നു നേരിടുന്ന ദുരന്തമായ പരാജയംവരെ പ്രസ്തുത കാവ്യത്തിൽ പ്രതിപാദിക്കുവാൻ കവിക്കു കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഇതിഹാസകാവ്യോചിതമായ പ്രൗഢോജ്ജ്വലരീതിയിലാണ് യുദ്ധവിവരണങ്ങളും പ്രകൃതിവർണ്ണനകളും. അവസാനത്തെ യുദ്ധം ആരംഭിക്കുന്നതിനു മുൻപായി ഹിന്ദുസേനാപതി ചെയ്യുന്ന ദേശാഭി

മാനവിജ്ഞംഭിതവും ഉത്തേജകവുമായ പ്രഭാഷണം അവി സ്മരണീയമാണ്.

അനന്തര ഗാമികൾ

രാധാനാഥിന്നും ഫക്കീർമോഹന്നും മധുസൂദന്നും ഓരോ വലിയ സംഘം അനുയായികൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവർ എല്ലാവരെയുംപററിയോ ഏതാനും പേരെപ്പററി മാത്രമോ ചർച്ചചെയ്യുവാൻ ഈ ലേഖനത്തിൻെറ സ്ഥല പരിമിതി അനുവദിക്കുന്നില്ല. എങ്കിലും കുറഞ്ഞപക്ഷം രണ്ടുപേരെക്കുറിച്ചു സംക്ഷിപ്തമായി പ്രസ്താവിക്കേണ്ടിയി രിക്കുന്നു. ഒരാൾ തൻെറ ചുരുങ്ങിയ സംഭാവനയിൽ പ്രദർശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന പ്രതിഭാവൈഭവംകൊണ്ടും, മററ ആൾ കവിതാകർമ്മകൗശല്യത്തിൻെറ അനിതരസാധാര ണമായ ഉജ്ജ്വലതകൊണ്ടും പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധേയരാണ്.

നന്ദകിശോർബൽ, രാധാനാഥിനേയും മധുസൂദനെ യും അനുകരിച്ച് വളരെയധികം എഴുതിയ കൂട്ടത്തിൽ, ഒറീസാ ഗ്രാമങ്ങളെപ്പററിയും പാടിയിട്ടുണ്ട്. അങ്ങനെ, നാടൻ പാട്ടുകളെയും ജനകീയപാരമ്പര്യങ്ങളെയും ആധു നിക ഭാവഗീതങ്ങളുടെ മണ്ഡലത്തിലേക്ക് കൊണ്ടുവരു വാനും അദ്ദേഹത്തിനു കഴിഞ്ഞു. നന്ദകിശോരിൻെറ 'പല്ലീ–ചിത്ര' (ഒരു ഗ്രാമചിത്രം) എന്നകൃതി ഓരോ ഒറി യാക്കാരൻേറയും ഹൃദയത്തിൽ, പഴയ കാലത്തേക്ക് മട ങ്ങിച്ചെല്ലുവാനുള്ള ഗാഢമായ ആവേശം, ആധുനികപരി ഷ്കാരത്തിൻെറ സമ്മർദ്ദംമൂലം വീണ്ടെടുക്കുവാനാവാത വണ്ണം നഷ്ടമായിത്തീന്ന ആ പ്രശാന്തവും വൈചിത്ര്യ പൂർണ്ണവും സ്വയംസംപൂർണ്ണവും ഭക്തിമയവുമായ ഗ്രാമ ജീവിതത്തിലേക്ക് മടങ്ങിച്ചെല്ലുവാനുള്ള അഭിലാഷം, ജനിപ്പിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ 'നാനാ ബായ ഗീത' ഇന്നോളം ഒറിയാ സാഹിത്യത്തിലുണ്ടായിട്ടുള്ള ബാലക വിതാസമാഹാരങ്ങളിൽ വച്ച് ഏററവും പ്രാധാന്യം അർഹിക്കുന്നതത്രേ.

സംബൽപുരത്തിലെ നെയ്ത്തുകാരിൽപ്പെട്ട ഗംഗാ ധർ മേഹർ എന്ന നിർദ്ധനനായ കവി അസാധാരണ

മായ കവനകലാകുശലതകൊണ്ടു ഗണനീയനാണ്. തുച്ഛമായ വിദ്യാഭ്യാസമേ അദ്ദേഹത്തിനു ലഭിച്ചിരുന്നുള്ളു. തന്നിമിത്തം പാണ്ഡിത്യവും കുറവായിരുന്നു. എങ്കിലും ഇതിഹാസങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള പ്രതിപാദ്യങ്ങൾക്ക് ഒരു പുതിയ മാസ്മരവശ്യതയും ആസ്വാദ്യതയും അദ്ദേഹം പ്രദാനം ചെയ്തു; പദ്യങ്ങൾക്ക് ഒരു പുതിയ ഗാനാത്മകത കൈവരുത്തി; പ്രാസനിബന്ധനങ്ങളിൽ പുതിയ ചില പൊടിക്കൈകൾ പ്രയോഗിച്ച്, കഥാപാത്രങ്ങൾക്ക് നൂതനമായ ഒരു കാഴ്ചപ്പാടു നൽകി; യഥാതഥഭാവം വരുത്തുകയും ചെയ്തു. അതിനുമുൻപ് ഒറീസയിൽ ഈവിധമൊന്നും കാണുകയോ കേൾക്കുകയോ ചെയ്തിരുന്നില്ല. കുലപാരമ്പര്യം അനുസരിച്ച് ജീവിതസന്ധാരണത്തിനു വേണ്ടി താൻ സ്വീകരിച്ച സംബൽപുരത്തിലെ ലോകപ്രസിദ്ധമായ നെയ്ത്തുവിദ്യയെ എന്നപോലെ, സജീവവും വർണ്ണശബളവും സചിത്രസുന്ദരവുമായ കലയായി കവിതയേയും അദ്ദേഹം കൈകാര്യം ചെയ്തു. വികാരം കൊണ്ടും വർണ്ണവൈചിത്ര്യംകൊണ്ടും സന്ദർഭചിത്രീകരണം കൊണ്ടും ഉയിർ തുടിക്കുന്ന ഒരു ചീന ചിത്രത്തിൻെറ ചുരുളെന്നപോലെയാണ് മേഹരുടെ ഓരോ കാവ്യവും. കവിയുടെ മണ്ഡലം പരിമിതമായിരുന്നു. എങ്കിലും ആ ചെറിയ പരിധിക്കുള്ളിൽ കൊച്ചുകൊച്ചു പറുദീസകൾ അദ്ദേഹം സൃഷ്ടിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ വളരെയേറെ ഈരടികളും ചതുഷ്പദികളും സാമാന്യജനങ്ങളുടെ വ്യവഹാരത്തിലേക്കു സംക്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒറിയാസാഹിത്യത്തിലെ സുന്ദരമായ കവനകലയുടെ മാനദണ്ഡമായി അദ്ദേഹത്തിൻെറ കവിതകൾ ഇന്നും അവശേഷിക്കുന്നു. പ്രാചീനരും ആധുനികരുമായ എല്ലാ കവികളെയും അപേക്ഷിച്ച് മേഹരുടെ പ്രാസനിബന്ധനമാണ് ഏററവും അനവദ്യവും സംഗീതാത്മകവുമായിട്ടുള്ളതു്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ 'തപസ്വിനി' എന്ന പേരുകേട്ട കാവ്യത്തിലെ സീത മഹീളാദർശത്തിൻെറ പ്രതീകമായ ഒരു മഹാസൃഷ്ടിയാണ്.

സത്യവാദി ശാഖ

രാധാനാഥിൻെറയും മധുസൂദനൻെറയും പാരമ്പര്യം അവരുടെ അനുയായികൾ ഈ ശതാബ്ദത്തിൻെറ മൂന്നാം ദശകത്തിലേക്കും നല്ലവണ്ണം സംക്രമിപ്പിച്ചെങ്കിലും സാഹിത്യത്തിലെ ഒരു പ്രചോദകശക്തിയെന്ന നിലയ്ക്കുള്ള അവരുടെ സ്വാധീനം, ആദ്യത്തെ ദശകത്തിൽത്തന്നെ ബുദ്ധിജീവികളുടെ ഒരു പുതിയ തലമുറയ്ക്കു വഴങ്ങിയിട്ട് മിക്കവാറും അവസാനിച്ചു.

1903-ൽ, അതായതു് ഒറീസയിൽ ബ്രിട്ടീഷുകാർ ആധിപത്യം സ്ഥാപിച്ചതിനുശേഷം തീർത്തും ഒരു ശതാബ്ദം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ, 'ഉത്കലസമ്മിളനി' എന്ന സംഘടന രൂപമെടുത്തു. ആ സംഘടനയുടെ പ്രസംഗവേദിയിൽ നിന്നുകൊണ്ട് രാജാക്കന്മാരും ഒറീസയിലെ നാനാനിലകളിൽപ്പെട്ട ജനങ്ങളും, നാലു വിഭിന്നപ്രവിശ്യകളിലായി ചിന്നിച്ചിതറിക്കിടന്നതും ഒറിയാഭാഷ വ്യവഹരിച്ചുപോന്നതുമായ പ്രദേശങ്ങളുടെ ഏകീകരണത്തിനുവേണ്ടി തോളോടുതോൾ ചേർന്നു വാദിച്ചു. ഭാഷാസംസ്ഥാനത്തിനുവേണ്ടി ഭാരതത്തിലുണ്ടായ ഏററവും ആദ്യത്തെ അവകാശവാദമായിരുന്നു ഇതു്. 1903–മുതൽ ഒന്നാം ലോകമഹായുദ്ധത്തിൻെറ സമാപ്തി വരെയും, ഗാന്ധിജിയുടെയും അദ്ദേഹത്തിൻെറ നിസ്സഹകരണപ്രസ്ഥാനത്തിൻെറയും രംഗപ്രവേശംവരെയും, ഒറീസ്സാക്കാരുടെ ഏററവും ഗാഢമായ സ്വപ്നവും ഏററവും കർമ്മോത്സുകമായ അഭിലാഷവും ഈ ഭാഷാസംസ്ഥാനമായിരുന്നു. ദേശീയമായ ഈ ആവേശം ആധുനിക ഭാരതത്തിൻെറ ശ്രേഷ്ഠസന്താനങ്ങളിലൊരാളായ പണ്ഡിതഗോപബന്ധുദാസ് (1877–1928) ശക്തിപൂർവ്വം ആവിഷ്കരിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ കവിതയും ഗദ്യവും പ്രഭാഷണവും മുമ്പോ പിമ്പോ ഒരിക്കലും ഉണ്ടായിട്ടില്ലാതവണ്ണം ഒറീസയിലെ ജനങ്ങളെ ഇളക്കി. അദ്ദേഹത്തിൻെറ വാക്കുകൾ ജനതയുടെ ആകമാനമുള്ള ഹൃദയത്തിൽനിന്നും പൊന്തുന്ന ശബ്ദംപോലെ മുഴങ്ങി. പുരിക്കടുത്തുള്ള സാഖിഗോപാൽഎന്നസ്ഥലത്തു്

ആ ദേശാഭിമാനി ഒരു വിഹാരം (ഉദ്യാനവിദ്യാലയം) സ്ഥാപിച്ചു. പണ്ഡിത നീലകണ്ഠദാസ്, പണ്ഡിത ഗോദാവരീശ് മിശ്ര, പണ്ഡിത കൃപാസിന്ധുമിശ്ര മുതലായി ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസം സിദ്ധിച്ച വിദ്വാന്മാർ തങ്ങൾക്കു വിദേശീയ യജമാനന്മാരുടെകീഴിൽ വേണമെങ്കിൽ ലഭിക്കുമായിരുന്ന കൊഴുത്ത ആദായമുള്ള ഉദ്യോഗങ്ങൾ വേണ്ടെന്നുവച്ചിട്ട്, തുച്ഛവേതനം പററിക്കൊണ്ട്, ഈ വിഹാരത്തിൽ പണിയെടുത്തു. ഒരു വ്യാഴവട്ടക്കാലത്തോളം ഒറീസയുടെ സാംസ്കാരികകേന്ദ്രമായിരുന്ന ഈ വിദ്യാലയം. ഇവിടുത്തെ അദ്ധ്യാപകന്മാർ ഒന്നാകെ പണ്ഡിത ഗോപബന്ധുവിൻെറ ഉത്തേജകമായ നേതൃത്വത്തിൽ സാഹിത്യമാർഗ്ഗേണയും വിദ്യാഭ്യാസംവഴിക്കും രാഷ്ട്രത്തെ പുനർനിർമ്മാണം ചെയ്യുന്നതിൽ ശ്രദ്ധാലുക്കളായിരുന്നു. യഥാർത്ഥത്തിൽ അതു് ജനതയെ വൈദികസംസ്കാരത്തിലേക്കു്, "ലഘുജീവിതം ഉത്കൃഷ്ടചിന്ത" എന്ന ആദർശത്തിലേക്കു്, ഭഗവദ്ഗീത ഉപദേശിക്കുന്നതുപോലെ ലോകസംഗ്രഹത്തിനും രാഷ്ട്രസേവനത്തിനും വേണ്ടി ഓരോ വ്യക്തിയുടെയും ജീവിതം നിരന്തര യജ്ഞമാക്കിത്തീർക്കുക എന്ന ആദർശത്തിലേക്കു്, മടങ്ങിച്ചെല്ലുവാൻ ഉദ്ബോധിപ്പിക്കുന്ന ഒരു നവോത്ഥാനപ്രസ്ഥാനമായിരുന്നു. എന്നാൽ മഹാനേതാവായ ഗോപബന്ധുദാസിൻെറ ജീവിതത്തിലൊഴിച്ചു് എങ്ങും ഈ ആദർശങ്ങൾ പ്രായോഗികമായിക്കാണപ്പെട്ടില്ല. തന്നിമിത്തം ദേശീയജീവിതത്തിൽ ഒരു സാന്മാർഗ്ഗികശക്തിയെന്ന നിലയ്ക്കു് പ്രസ്തുത സ്ഥാപനം അതിൻെറ യാതൊരു മുദ്രയും അവശേഷിപ്പിക്കയുണ്ടായില്ല. എന്നാൽ അതിൻെറ മായാത്ത സ്മാരകം, അതു് ചുരുങ്ങിയകാലത്തെ സ്വന്തം അസ്തിത്വത്തിനിടയ്ക്കു് സംഭാവനചെയ്ത ഏതാനുംചില നല്ല കൃതികളിൽ അവശേഷിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഗോപബന്ധുദാസ്, താൻ സമാരംഭിച്ച 'സത്യബാദി' (സത്യവാദി) എന്ന മാസികയുടെയും 'സമാജ്' എന്ന വാരികയുടെയും പങ്ക്തികളിൽ, പ്രതിപാദനത്തിൻെറ ഗൗരവവും പരിശുദ്ധിയും ചാരുത്വവും കൊണ്ടും വിചാരത്തിൻെറ ശ്രേഷ്ഠത

കൊണ്ടും തനി കവിതാരസികതകൊണ്ടും ഒറിയാഭാഷയിൽ ഇന്നോളം കിടയററതായി നിലകൊള്ളുന്ന ഗദ്യശൈലിയിൽ, സ്വന്തം വികാരാവേശങ്ങളും അഭിലാഷങ്ങളും ഉള്ളംനിറഞ്ഞ അനുഗ്രഹാശംസകളും കോരിച്ചൊരിഞ്ഞു. നാടൻപാട്ടുപോലെ ഒറീസയിൽ വമ്പിച്ച പ്രചാരമുള്ളതാണ് അദ്ദേഹത്തിൻെറ 'ഒരു തടവുപുള്ളിയുടെ ആത്മഗതം' എന്ന കവിത.

ഗോപബന്ധുദാസിൻെറ ഏററവും ഉററ അനുയായി ആയ പണ്ഡിത നീലകണ്ഠദാസ് തൻെറ 'ആര്യജീബൻ' (ആര്യന്മാരുടെ ജീവിതം) എന്ന കൃതിയിലൂടെ ബ്രാഹ്മണാദർശങ്ങൾ പണ്ഡിതോചിതമായ ശൈലിയിൽ ഉദ്ബോധിപ്പിച്ചു. അദ്ദേഹം കോണാക്കത്തെക്കുറിച്ച് സജീവവും ഗംഭീരസുന്ദരവുമായ ഒരു കാവ്യം രചിക്കയുമുണ്ടായി. താൻ ഒരു പഠനപര്യടനത്തിനു് കോണാക്കത്തിലേക്കു കൊണ്ടുപോയ സത്യവാദിവിഹാരത്തിലെ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ വിഭാവനയിലൂടെയെന്നവണ്ണം, ഒറിസാചരിത്രത്തിൻെറ ചിന്തോദ്ദീപകവും തീപ്പൊരി പാറുന്നതുമായ ഒരു പുനർവിചാരം പ്രസ്തുത കാവ്യത്തിൻെറ അവതരണികയായി ചേർത്തിരിക്കുന്നു. രാഷ്ട്രീയത്തിൻെറ ഊഷരഭൂമികളിൽ ദീർഘകാലം സഞ്ചരിച്ചശേഷം സാഹിത്യത്തിൻെറ സഗ്ഗാത്മകലോകത്തിലേക്ക് അദ്ദേഹം മടങ്ങിയെത്തിയിരിക്കയാണ്. ഈ അടുത്തകാലത്ത് 'ഒറിയാസാഹിത്യര ക്രമപരിണാമ' (ഒറിയാസാഹിത്യത്തിൻെറ ക്രമാനുഗതമായ വികാസം) എന്ന പേരിൽ ഇദംപ്രഥമമായ ഒരു സാമൂഹിക സാഹിത്യചരിത്രം—സാമാന്യ വായനക്കാരൻ നിരുപമകൃതിയെന്ന് ഉദ്ഘോഷിക്കുന്ന ഒരു ബൃഹദ്ഗദ്യഗ്രന്ഥം—അദ്ദേഹം ഒറിയാസാഹിത്യത്തിനു സംഭാവന ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അതേ സിദ്ധാന്തപക്ഷക്കാരിൽപ്പെട്ട പണ്ഡിത കൃപാസിന്ധുമിശ്ര തൻെറ 'കോണാക്ക്', 'ബാരബാടി' എന്നീ രണ്ടു കൃതികൾവഴി ഒന്നാംതരം ചരിത്രസാഹിത്യം ആവിഷ്കരിച്ചു. പണ്ഡിത ഗോദാവരീശ് മിശ്ര ആവേശജനകങ്ങളും ദേശാഭിമാനപരങ്ങളുമായ നാടകങ്ങളും കവിതകളും അപ്രതിമങ്ങളായ വീരഗാഥ

കളും രചിച്ചു. ആകെക്കൂടി കണക്കാക്കിയാൽ ഇന്നേവരെ ഒറീസയിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള സാഹിത്യപരമായ നേട്ടങ്ങളിൽ ഈ ചെറിയ സാഹിത്യസമാഹാരമാണ് അത്യന്തം സുന്ദരമായിട്ടുള്ളത്. സത്യവാദിവിദ്യാലയത്തിൻെറ തിരോധാനത്തിനുള്ള കാരണങ്ങൾ എന്തും ആയിക്കൊള്ളട്ടെ, ആ തിരോധാനംമൂലം വീണ്ടും നികത്തുവാനാവാത്ത ഒരു ശൂന്യത ഒറീസയുടെ ദേശീയജീവിതത്തിൽ സംജാതമായിട്ടുണ്ട്. ബംഗാളത്തിന് ശാന്തിനികേതനം ചെയ്തുപോരുന്നത് എന്തോ, അതുതന്നെയാണ് ഈ സത്യവാദിവിഹാരം അതിൻെറ ചുരുങ്ങിയ കാലത്തെ അസ്തിത്വത്തിനിടയ്ക്ക് ഒറീസയ്ക്കുവേണ്ടി ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നത്.

നാടകവും നാടകവേദിയും

ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ നാടകപ്രസ്ഥാനം മാന്യമായ ഒരു സാഹിത്യശാഖ എന്നനിലയ്ക്കു മാത്രമല്ല, ഒറീസയിലെ ദേശീയ ജീവിതത്തിൻെറ ഒരു ഭാഗമെന്ന നിലയ്ക്കും പതുക്കെപ്പതുക്കെ സ്വയം അഭിവൃദ്ധിപ്രാപിക്കുകയായിരുന്നു. ഒറീസയിലെ ബംഗാളിസമുദായം രംഗത്ത് അവതരിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ബംഗാളിനാടകങ്ങളുടെ വെല്ലുവിളിക്കുള്ള പ്രത്യുത്തരമെന്നമട്ടിൽ ദേശാഭിമാനത്തിൽനിന്നുത്ഭവംകൊണ്ടതാണ് ആ പ്രസ്ഥാനം. രാമശങ്കർറോയിയും, കാമപാലമിശ്രയും ഭിഖാരീചരൺ പട്നായകും ഗോവിന്ദസുരദേവും ഒറിയാനാടകവേദിയെ കേവലം ഒരു വിനോദരംഗമായിട്ടല്ല, സാമൂഹികപരിഷ്കാരം ഉദ്ബോധിപ്പിക്കുവാനുള്ള പീഠമായും ദേശീയമായ നവോത്ഥാനം പ്രസംഗിക്കുവാനുള്ള വേദികയായും ഉപയോഗിച്ചുകൊണ്ട് രാജ്യത്ത് ബലവത്തും മാന്യവുമായ ഒരു സ്വാധീനശക്തിയായി ക്രമേണ മാററി. ബംഗാളിനാടകകർത്താക്കൾ തങ്ങളുടെ ചരിത്രനാടകങ്ങൾക്കുവേണ്ട ഇതിവൃത്തങ്ങൾ രാജസ്ഥാനിലെയും മഹാരാഷ്ട്രത്തിലെയും ചരിത്രങ്ങളിൽ തേടേണ്ടിയിരുന്നപ്പോൾ, ഒറിയാനാടകകൃത്തുകൾ ഒറീസാചരിത്രത്തിലെ ഖാരവേലൻ, കപിലേന്ദ്രൻ, പുരുഷോത്തമൻ, അനംഗഭീമൻ എന്നീ വീരപുംഗവന്മാരായ

രാജാക്കന്മാരിൽ കഥാവസ്തുക്കൾ കണ്ടെത്തിയിരുന്നു. ഈ വീരമഹീശന്മാരുടെ കൊടിക്കീഴിലാണ് ഒറീസക്കാർ ഒരു കാലത്ത് രാജ്യങ്ങൾ ആക്രമിക്കുകയും സാമ്രാജ്യങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ചു ഭരിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നത്. ഒറീസക്കാരെപ്പോലെ വളരെക്കാലം ഛിന്നഭിന്നമായിക്കിടന്നിരുന്ന ഒരു വർഗ്ഗത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഈ വീരപൂജ സ്വാഭാവികമായി കൂടുതൽ സംപ്രീതിജനകമായിരുന്നു.

ഈ കാലഘട്ടത്തിൽത്തന്നെ, വൈഷ്ണവപാണി 'യാത്ര' എന്ന നാട്യപ്രസ്ഥാനത്തിന് ആധുനികപരിഷ്കൃതരൂപം നല്കിയിട്ട്, ഗ്രാമീണ ഒറീസയിലെങ്ങുമുള്ള ഗ്രാമനാടകങ്ങൾക്ക് വമ്പിച്ച പരിവർത്തനം വരുത്തി. സമകാലികസ്ഥിതിഗതികൾ പ്രസ്തുത ഗ്രാമനാടകങ്ങളിൽ പ്രതിഫലിപ്പിക്കപ്പെട്ടു. സാക്ഷാൽ നാടകങ്ങളോട് ആ ഗ്രാമനാടകങ്ങൾ അധികം അടുത്തു. എന്നാൽ അവയുടെ അത്യാകർഷകമായ ഗാനനാടകാത്മകത്വം നഷ്ടപ്പെട്ടതുമില്ല. ഒറീസയുടെ ഗ്രാമങ്ങളിൽ ഈ പ്രതിഭാശാലി ഏകനായി സാധിച്ച കാര്യങ്ങൾ ആധുനിക സമസ്തഭാരതത്തിന്റെ ചരിത്രത്തിൽ ഒരു അതിവിശിഷ്ടരേഖയായി അവശേഷിക്കും.

മഹാത്മാഗാന്ധി: ടാഗോറും, സബ്യസാചി ദളവും.

ഇക്കാലത്തിനിടയ്ക്ക് മഹാത്മാഗാന്ധിയെന്ന ചക്രവാതം രാജ്യത്തെങ്ങും ചലനം സൃഷ്ടിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. പണ്ഡിത ഗോപബന്ധുവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രവർത്തകസംഘവും ദേശീയ പ്രതിരോധപ്രസ്ഥാനത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടു. ഒറീസയ്ക്ക് അന്ന് ഉണ്ടായിരുന്ന ഏക സാംസ്കാരികകേന്ദ്രം അതിന്നു നഷ്ടമായി. അങ്ങനെ സത്യവാദിസംഘം രംഗത്തുനിന്നും തിരോധാനംചെയ്തതോടെ കട്ടക്കിലെ ഒരു സംഘം ബിരുദധാരികളല്ലാത്ത കലാശാലാവിദ്യാർത്ഥികൾ ബംഗാളത്തിന്റെ വ്യാപാരമുദ്രകളോടുകൂടിയ നൂതന സാഹിത്യത്തിന്റെ ഏതാനും ചില്ലറച്ചരക്കുകളുമായി

മുൻപിട്ടുവന്നു. ഇക്കാലത്തു് ടാഗോർ പ്രശസ്തിയുടെയും ജനസമ്മതിയുടെയും ഉച്ചകോടിയിലെത്തിയിരുന്നു. അപ്രതിരോധ്യമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിൻെറ സ്വാധീനശക്തിയെന്നുള്ളതു് ശരിതന്നെ. എന്നാൽ അതിൻെറ ഒഴുക്കത്തിൽ തങ്ങളുടെ ചോട്ടു് കണ്ടമാനം ഇളകിപ്പോകുവാൻ ആ യുവജനങ്ങൾ ഇടയാക്കി. കവിത്വത്തിൻെറയും ജ്ഞാനത്തിൻെറയും മഹാഭണ്ഡാരമായ ടാഗോറിൽനിന്നു് വാസ്തവത്തിൽ വിലപ്പെട്ട എന്തെങ്കിലും സ്വായത്തമാക്കുവാൻ അവർക്കു സാധിച്ചോ, അതുമില്ല. അദ്ദേഹത്തിൻെറ കവിതയിലെ വിഭ്രാമകവും എന്നാൽ അത്യാവശ്യമില്ലാത്തതുമായ ചില ബാഹ്യഭാവങ്ങളെ അനുകരിക്കുവാൻ മാത്രമായിരുന്നു അവർ ശ്രമിച്ചതു്—ചരന്തോനിബന്ധനരീതി; യുക്തിപരമായ പ്രതിപാദനത്തിൻെറയും പൂർവ്വാപരബന്ധദാർഢ്യത്തിൻെറയും സ്പഷ്ടമായ അഭാവം; അദ്ദേഹത്തിൻെറ കവിതകളിൽ അങ്ങിങ്ങു കാണുന്ന വിജ്ഞാനവിരോധമനോഭാവം—ഇങ്ങനെ ചിലതൊക്കെ. ബംഗാളത്തെ പഴയ യാഥാസ്ഥിതിക സമുദായത്തോടുള്ള സമരത്തിൻെറ പ്രഖ്യാപനം എന്ന മട്ടിൽ, ടാഗോറും പ്രമഥ ചൌധരിയും ഒരുകാലത്തു കണ്ടുപിടിച്ചു് പ്രചരിപ്പിച്ച അതേപേരിനെ അനുകരിച്ചു് ഈ യുവജനങ്ങൾ തങ്ങളെത്തന്നെ 'സബ്രൂജ്'മാർ അഥവാ ഹരിതവർണ്ണന്മാർ എന്നു നാമകരണം ചെയ്തു. ബംഗാളി 'സബ്രൂജ് പത്ര'ത്തിനു് സമാനമായി 'യുഗബീണ' (കാലത്തിൻെറ വീണ) എന്ന പേരിൽ ഇവർക്കും സ്വന്തമായി ഒരു പത്രികയുണ്ടായിരുന്നു.

ഈ ചേരിക്കാർ വിതരണംചെയ്തു, പുതുമയുള്ള ചൂരുക്കുകൾ ഒറിയാസാഹിത്യലോകത്തു് ഏതാണ്ടു് അഞ്ചൊറുകൊല്ലത്തേക്കു് ഒരു വൈകാരികക്ഷോഭത്തിനു് കാരണമായിത്തീർന്നിരുന്നു. എങ്കിലും എല്ലാവർക്കും അറിയാമായിരുന്നു, ഇവർ വിതരണം ചെയ്തവയിൽ ഏറിയകൂറും ഒറീസയുടെ മണ്ണിൽ വേരുപാകാതിരുന്ന വെറും വിദേശച്ചുരക്കുകളാണു് എന്നു്. ഹരിതവർണ്ണന്മാർ സ്വന്തമായി ഒരു പ്രസിദ്ധീകരണശാലയും സ്ഥാപിച്ചു. ഇതൊ

ക്കെആയാലും ഈ ചേരി എത്രവേഗത്തിൽ ഉദ്ഭവിച്ചു വോ അത്രവേഗത്തിൽ തിരോഭവിക്കയും ചെയ്തു. അദ്ഭുതകരമെന്നു പറയട്ടെ, തീരെ ചുരുങ്ങിയ കാലത്തിനുള്ളിൽ ഈ ഹരിതവർണ്ണന്മാർ പീതവർണ്ണന്മാരായി. ഏതായാലും ഹരിതവർണ്ണന്മാർ കുറഞ്ഞപക്ഷം രണ്ടു പതിററാണ്ടേക്കു് ഇളംതലമുറയിൽ അവഗാഢമായ ഒരു സ്വാധീനത അവശേഷിപ്പിച്ചു. അവർ ഒറിയാ സാഹിത്യത്തിൽ നാടൻ പദ്യനിബന്ധന രീതിയോടൊപ്പം ടാഗോറിൻെറ കവിതാനിർമ്മാണപദ്ധതികളും സുസ്ഥിരമാക്കിത്തീർത്തു. ആ ആദ്യകാലങ്ങളിൽ അന്നദാശങ്കർ റോയിയും വൈകുണ്ഠനാഥ് പട്നായ്ക്കും രചിച്ച അസംഖ്യം കവിതകളെ ഒറിയാഭാഷയുടെ ഈട്ടുവെയ്പിലേക്കു് സ്വാഗതം ചെയ്യാവുന്ന മുതൽക്കൂട്ടുകളായി എല്ലാ നിരൂപകന്മാരും അംഗീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈ കവിതകളിലൂടെ ശബ്ദസംഗീതത്തിൻെറ അഭിനവമായ ഒരു മാന്ത്രികലോകത്തിലേക്കു്, പ്രേമത്തിൻെറയും സൗന്ദര്യത്തിൻെറയും ജീവിതത്തിൻെറയും ഒരു പുതിയ ദർശന പ്രപഞ്ചത്തിലേക്കു്, നൂതനങ്ങളായ കല്പനാചിത്രങ്ങളുടെ ലോകത്തിലേക്കു്, നാം വാസ്തവത്തിൽ കടന്നുചെല്ലുന്നു. സാരളാദാസ് തുടങ്ങി, ഗംഗാധർ മേഹർ, നീലകണ്ഠദാസ് മുതലായവർ വരെയുള്ള നീണ്ട കവിപരമ്പരയാൽ സംഭാവിതയായ കാവ്യലക്ഷ്മിയുടെ പദതാളമേളങ്ങളുമായി പരിചയിച്ചുപോന്ന ഒറിയാ സഹൃദയന്മാരുടെ കാതുകൾക്കു് വിചിത്രമായും വൈദേശികമായും തോന്നിയിരുന്ന അന്നത്തെ പുതുമപ്പെട്ട ഛന്ദോബന്ധസമ്പ്രദായങ്ങളിൽനിന്നും തുലോം വിഭിന്നമായിരുന്നു ഇവയുടേതു്. പ്രസ്തുത കവിപരമ്പരയുടെ കാവ്യശില്പങ്ങൾ മണ്ണിൻെറ വീര്യമുൾക്കൊണ്ടവയും ജനകീയഭാഷാശൈലിയോടും ജനതയുടെ അന്തരാത്മാവിനോടും തികച്ചും പൊരുത്തപ്പെട്ടവയും ആയിരുന്നു. ഹരിതവർണ്ണന്മാർ ഒന്നാകെ ചേർന്നു വിരചിച്ച 'ബാസന്തി' എന്ന നോവൽ അന്നൊരു കോളിളക്കംതന്നെ സൃഷ്ടിച്ചു. അവർക്കു പിന്നാലെ ഉടനേ രംഗപ്രവേശം ചെയ്ത യുവ നോവലിസ്റ്റുകളിൽ

അതു കുറേ സ്വാധീനം ചെലുത്തുകയും ചെയ്തു. സബ്ബുജ് ദളത്തിൻെറ പ്രതാപകാലത്ത് കാളിന്ദീചരൺ പാണിഗ്രാഹി എഴുതിയ 'മാടീര മാനിഷ്' * (മണ്ണിൻെറ മർത്യൻ) എന്ന നോവലിനും അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഒട്ടുവളരെ കഥകൾക്കും സമർഹമായ പ്രചുരപ്രചാരം സിദ്ധിച്ചു. ഇന്ന് കാളിന്ദീചരൺ ഒറീസയിലെങ്ങും സമകാലിക പ്രശ്നങ്ങളുടെ പ്രചാരകൻ എന്ന നിലയിലും, വിശേഷിച്ചും ഒരു ഉത്തമശൈലീകാരൻ എന്ന നിലയിലും പ്രശസ്തനായിരിക്കുന്നു.

ജനകീയ കവികൾ

ഹരിതവർണ്ണന്മാർക്കു തൊട്ടു പിന്നാലെ, നാലാം ദശകത്തിൻെറ മദ്ധ്യഘട്ടത്തോടുകൂടി, സോഷ്യലിസ്റ്റുകളും കമ്യൂണിസ്റ്റുകളും രംഗത്തു വന്നു. അവർ ഫ്രായിഡ്, വാൾട്ട് വിററ്മാൻ, കാറൽ മാർക്സ് എന്നിവരുടെ ആശയങ്ങൾ ഒറീസയിലേക്കു സംക്രമിപ്പിച്ചു. മുഖ്യമായും ഒരു കർഷകസംസ്ഥാനമായിരുന്നു ഒറീസ; ഇന്നും അതങ്ങനെതന്നെ. ഇന്നലെവരെയും ഒറീസയിൽ വ്യവസായമെന്നു പറയാൻ ഏതാനും നെല്ലുകുത്തുമില്ലുകൾ മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. എങ്കിലും പുതുയുഗത്തിൻെറ ഈ അഗ്രദൂതന്മാർ വർഗ്ഗസമരത്തെ അധികരിച്ച് ആഗ്നേയങ്ങളും അക്രമപരങ്ങളുമായ കവിതകൾ രചിക്കയുണ്ടായി. കട്ടക്കിലുള്ള ധൂളീമലിനമായ തെരുവുകളിലെ പാവപ്പെട്ട റിക്ഷാക്കാരൻ അയാൾ അറിയാതെ തന്നെ അസംഖ്യം ചെറുകഥകളിലെ നായകനായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. പുതിയ ആദർശവാദികളുടെ ചേരിയിൽപ്പെടാതിരുന്നവരൊക്കെ മദ്ധ്യയുഗജീവികളെന്നോ സ്വപ്ന ജീവികളെന്നോ അധിക്ഷിപ്തരായി. പക്ഷേ, വാസ്തവത്തിൽ വർഗ്ഗസമരത്തിനു വേണ്ടിയുള്ള ഈ ആഹ്വാനം കേവലം താത്കാലികമായ ഒരു അന്താരാഷ്ട്ര പ്രവണതയായിരുന്നു.

---

* മററു ഭാരതീയ ഭാഷകളിലേക്ക് വിവർത്തനം ചെയ്യുവാൻ സാഹിത്യ അക്കാദമി ഇതു തിരഞ്ഞെടുത്തിരിക്കുന്നു— എഡിററർ.

അഭ്യസ്തവിദ്യരായ ബുദ്ധിജീവികൾക്കുപോലും ദുർഗ്രഹങ്ങളായിരുന്നു, ജനകീയ കവികളെന്നു നാമകരണം ചെയ്തിരുന്ന ഇവരുടെ മാർക്സിസ്റ്റു പ്രലപനങ്ങൾ മിക്കതും. പൊതുജനങ്ങളുടെ കാര്യം പറയാനുമില്ലല്ലോ.

അസംഖ്യം ഇടതുപക്ഷ സാഹിത്യകാരന്മാരിൽ ചിലരെല്ലാം സന്ദേഹാതീതമാംവണ്ണം പ്രതിഭാശാലികളായി പ്രശോഭിച്ചു. എന്നാൽ അവർ ഒറിയാകാവ്യലോകത്തു് സുപ്രതിഷ്ഠ നേടിയിട്ടുള്ളതു് തങ്ങളുടെ ഇടതുപക്ഷ സിദ്ധാന്തങ്ങളുടെ പ്രചാരണം മൂലമല്ല; കവിതകളിൽ മനുഷ്യസഹജമായ വികാരങ്ങളുടെയുംസാമൂഹികമായ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളുടെയും സാക്ഷാത്പ്രഭാവം അവശേഷിപ്പിച്ചിരുന്നതു മൂലമാണു്. ശചീറാവുത്ത്റായിയുടെ 'പല്ലി-ശ്രീ' എന്ന കൃതിക്കു് സമർഹമായ പ്രചാരം സിദ്ധിച്ചു. ആധുനിക ജീവിതത്തിലെ നൈരാശ്യങ്ങളെ ചിത്രീകരിച്ചുള്ള അദ്ദേഹത്തിൻെറ ചില ചെറുകഥകൾക്കും കവിതകൾക്കും ഒറിയാ സാഹിത്യത്തിൽ സ്ഥായിയായ ഒരു സ്ഥാനം ഉണ്ടാവാൻ സാദ്ധ്യതയുണ്ടു്. അനന്തപട്നായകിൻെറ കവിതകളിൽ ചിലവയും മന്മോഹൻ മിശ്രയുടെ വികാരതന്ദിലങ്ങളായ ചില ഗാനങ്ങളും രാഷ്ട്രീയമായ പ്രവണതാഭേദങ്ങളെയും അവഗണിച്ചു് അനേക ഹൃദയങ്ങളെ ആകർഷിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

എന്നാൽ ഇക്കാലഘട്ടംകൊണ്ടു് വാമപക്ഷാദർശങ്ങൾ സാഹിത്യത്തിൽ സർവസാധാരണമായ വിഷയങ്ങളായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, അക്രമാസക്തമായ സമരാഹ്വാനം ഇപ്പോൾ എങ്ങും കേൾക്കാറില്ല. എലിയട്ടുകളുടെയും എസ്രാപൌൺഡുകളുടെയും നിഴലുകളാണെന്നു തോന്നുന്ന, രംഗത്തു് വിഹരിക്കുന്നതു്. പൂർവാപരബന്ധരാഹിത്യവും യുക്തിവൈരുധ്യവും മന:പൂർവം വരുത്തിക്കൂട്ടി, വരികൾ മുറിച്ചു് എഴുതി, പദ്യരൂപം കൊടുത്തു്, പുരോഗമന കവിതയെന്നു പേരുമിട്ടു്, ഇറക്കിവിടുന്ന വെറും സാമാന്യ ഗദ്യമാണു് മാസംതോറും, വാരംതോറും, നമുക്കു കാണുവാനിടയാകുന്നതു്. എന്തിനിത്ര ബദ്ധപ്പെട്ടു

പദ്യപാരമ്പര്യം പുലർത്തുന്നതായി ഭാവിക്കുന്നു എന്നതാണു മനസ്സിലാക്കുവാൻ വിഷമം.

ഏതായാലും കഴിഞ്ഞ മുപ്പതു കൊല്ലത്തോളമോ മറേറാ ആയി അനുസ്യൂതം ആവിർഭവിച്ച വികാരക്കോളിളക്കങ്ങളുടെ ഉദയാസ്തമയങ്ങളിലൂടെ ഇടതുപക്ഷമെന്നോ വലതുപക്ഷമെന്നോ ഉള്ള രാഷ്ട്രീയാദർശ ഭേദങ്ങളേതിനേയും സുധീരം ചെറുത്തുകൊണ്ടു് ആരുടേയും മുഖം നോക്കാതെ തെററിനെ അപലപിച്ചും ശരിയെ പ്രശംസിച്ചും സാക്ഷാൽ സാഹിത്യ സംസ്കാരത്തിനുവേണ്ടി എന്നും സഹിച്ചുകൊണ്ടു് ആത്മസമർപ്പണം ചെയ്ത എഴുത്തുകാരുമുണ്ടു്. ഈ സാഹിത്യോപാസകന്മാരുടെ സംഘത്തിൽപ്പെട്ടുന്ന രാധാമോഹൻ ഗഡ്നായക്. അനവദ്യങ്ങളായ ഛന്ദസ്സുകളിൽ സൗന്ദര്യവുംപ്രേമവും വീരോപാഖ്യാനങ്ങളും പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള കവിതകൾമൂലം, പ്രാചീന സാഹിത്യത്തിലും ഛന്ദശ്ശാസ്ത്രത്തിലും കലയിലും ചെയ്തിട്ടുള്ള അവഗാഢമായ പഠനംമൂലം, അദ്ദേഹം ഒറീസയിൽ കീർത്തിക്കപ്പെടുന്നു. ശാന്തിനികേതനത്തിലെ ഡാക്ടർ കുഞ്ജബിഹാരീദാസും സാഹിത്യത്തിലുള്ള കലർപ്പററ അഭിയോഗംമൂലം അഭിനന്ദനം അർഹിക്കുന്നു. ഇപ്പോൾ അദ്ദേഹം ഒറീസായിലെ നാടൻ കവിതകൾ ശേഖരിക്കുകയെന്ന അതിമഹനീയമായ ഉദ്യമത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കയാണു്.

എന്നാൽ ഒന്നോ രണ്ടോ കവികളെ ഒഴിച്ചുനിർത്തിയാൽ, പൊതുവേ കാവ്യവിപണി മന്ദീഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. മുഖ്യമായും നോവലുകളുടെയും നാടകങ്ങളുടെയും പ്രഭാവകാലമായിരുന്നു, ഒറീസയിൽ ഇക്കഴിഞ്ഞ ദശകം. അവയെപ്പററി ഒരു വാക്കു കൂടി.

കഥാസാഹിത്യം: നാടകം: ഗദ്യം

ഫക്കീർ മോഹൻെറ കാലശേഷം നോവൽ പ്രസ്ഥാനത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഒരു നീണ്ട ശൂന്യാവസ്ഥ സംഭവിച്ചു. ആണ്ടുതോറും ഒന്നോ രണ്ടോ നോവലുകൾ വീതം പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുകൊണ്ടേയിരുന്നു എങ്കിലും അവ

പ്രത്യേക പരിഗണനം അർഹിക്കുമാറ് ഉത്കൃഷ്ടങ്ങളായിരുന്നില്ല. സബ്ജ് ദളത്തിന് പ്രാമുഖ്യം ഉള്ള കാലമായിരുന്നു, ഒറിയാനോവൽ സാഹിത്യത്തിൻെറ അനന്തരഘട്ടം. പക്ഷേ, അക്കാലത്ത് ഉണ്ടായവയിൽ ഏതാണ്ടു രണ്ടു നോവലുകൾക്കു മാത്രമേ എടുത്തു പറയത്തക്ക പ്രാധാന്യം ഉള്ളൂ. എന്നാൽ കഴിഞ്ഞ ഒരു പതിററാണ്ടിനിടയ്ക്കോ മറേറാ ഗോപിനാഥ്, കാഹ്നു ചരൺ എന്നീ സഹോദരന്മാരായ മഹാന്തികളുടെയും ചന്ദ്രമണിദാസിൻെറയും നിത്യാനന്ദ് മഹാപാത്രയുടെയും മററും ഉദയത്തോടുകൂടി ഒറിയാ സാഹിത്യത്തിലേക്ക് നോവലുകളുടെ ഒരു പ്രവാഹംതന്നെ ഉണ്ടായി. വിലകുറഞ്ഞ വിക്ഷോഭകനോവലുകളെ മാററി നിത്തിയാൽ, കാഹ്നു ചരൻെറയും ഗോപിനാഥിൻെറയും നിത്യാനന്ദിൻെറയും നോവലുകളിൽ ഗൗരവപൂർണ്ണമായ ഒരു ഉദ്ദേശ്യം കാണാം. പുതിയ മേഖലകൾക്കുവേണ്ടി ഗോപിനാഥ് മഹാന്തി* ആദിമനിവാസികളിലേക്ക് ശ്രദ്ധതിരിക്കുമ്പോൾ, ജ്യേഷ്ഠനായ കാഹ്നുവാകട്ടെ സാമൂഹിക പ്രശ്നങ്ങളിലേക്കാണു കണ്ണു യയ്ക്കുന്നതു്. ഇരുവരും ധാരാളം നോവലുകൾ സംഭാവന ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

നാടകവേദി

ഒറീസാ ഒരു പ്രത്യേക സംസ്ഥാനമായി രൂപംകൊണ്ടതിനുശേഷം, നാടകവേദിക്ക് കട്ടക്കിലെ അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ടുവരുന്ന നാഗരികജീവിതത്തിൽ ഒരു സ്ഥിരഘടകമായിത്തീരുവാൻ വേണ്ട പ്രചോദനം ലഭിച്ചു. സജീവവും ശ്രേയോന്മുഖവുമായ നാലു നാടകശാല ഇപ്പോൾ ഒറീസയിലുണ്ട്. നാടകരചന ആദായകര

---

* ആദിവാസികളുടെ ജീവിതത്തെ വിഷയമാക്കി അദ്ദേഹം രചിച്ച 'അമൃതർ സന്താൻ' എന്ന നോവലിന് 1955–ൽ സാഹിത്യ അക്കാദമിയുടെ സമ്മാനം ലഭിച്ചു. അതിൻെറ ഒരു ഹിന്ദി പരിഭാഷ അലഹബാദിലെ ഭാരതീഭണ്ഡാർ നിർമ്മിച്ച് സാഹിത്യ അക്കാദമിയുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

മാണെന്നു വന്നിരിക്കുന്നു. വിപണിയിൽ നോവലുകൾക്കു ള്ളത്ര വമ്പിച്ച കോള് നാടകങ്ങൾക്കുണ്ടു്. പണ്ഡിത ഗോദാവരീശ് മിശ്രയും ഗോവിന്ദ് സുരദേവും ഒറിയാ നാടകത്തിൻെറ പാരമ്പര്യത്തെ എവിടെക്കൊണ്ടെത്തി ച്ചുവോ, അവിടംമുതൽ അതിനെ ഏറെറടുത്തു് അശ്വനീ കുമാർ ഘോഷും കാളീചരൻ പട്നായകും അഭംഗുരം പലത്തിപ്പോരുന്നു. ഐതിഹാസികങ്ങളും ചരിത്രപര ങ്ങളുമായ നാടകങ്ങളുടെ കാലം കഴിഞ്ഞിരിക്കയാണു്. സാമൂഹികനാടകങ്ങളാണു് ഇന്നു നാടകവേദിയെ ഭരി ക്കുന്നതു്.

ഗദ്യസാഹിത്യം

ഒറിയാസാഹിത്യത്തിൽ ഗദ്യം പൊതുവേ സാമാന്യം നല്ലവണ്ണം അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നു് കരുതുന്നതിൽ തെററില്ല. അക്കാര്യത്തിൽ ഒറിയാസാഹിത്യം രാമശങ്ക റിൻെറയും ഫക്കീർമോഹൻെറയും അവരുടെ പിൻഗാ മികളുടെയും നോവലുകളോടും, രത്നാകർപതിയുടെയും ബിപിൻ ബിഹാരിറോയിയുടെയും പണ്ഡിത നിലകണ്ഠ ദാസിൻെറയും ശശിഭൂഷൺ റോയി (രാധാനാഥ് റോയി യുടെ പുത്രൻ) യുടെയും ഉപന്യാസങ്ങളോടും ഗോപാൽ ചന്ദ്രപ്രഹ്രാജിൻെറ നിശിതമായ വ്യംഗ്യാപഹാസങ്ങ ളോടും, പണ്ഡിത ഗോപബന്ധുദാസിൻെറ കവിതാമയ മായ പ്രബന്ധങ്ങളോടും പ്രഭാഷണങ്ങളോടും കടപ്പെട്ടി രിക്കുന്നു. പ്രാചീന സാഹിത്യത്തിലും മദ്ധ്യയുഗസാഹിത്യ ത്തിലും വൈജ്ഞാനികങ്ങളായ പ്രതിപാദ്യങ്ങൾ തീരെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല എന്ന ന്യൂനത ദ്രുതതരം പരിഹരിച്ചുവരി ക്കയാണു്. വിമർശനാത്മകങ്ങളായ മററു പഠനങ്ങളും ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണു്. ഈ ശതാബ്ദത്തിൻെറ ആരംഭത്തിൽ താരിണീചരൺ രാറ് ഒരു കൊച്ചു ലഘുലേ ഖയുടെ രൂപത്തിൽ തുടങ്ങിവെച്ച പ്രാമാണികമായ ഒറിയാസാഹിത്യചരിത്രം, പണ്ഡിത വിനായകമിശ്രയു ടെയും സൂര്യനാരായണദാസിൻെറയും സദാ വിപുലീഭവി ക്കുന്ന കനത്ത വാല്യങ്ങളായി പിൽക്കാലത്തു് പ്രത്യക്ഷ

പ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അതിൻെറ അനുപൂരകങ്ങളായി സാമൂഹിക—സാഹിത്യപഠനം സംബന്ധിച്ച രണ്ടു കനത്ത വാല്യങ്ങൾ (ഒറിയാ സാഹിത്യര് ക്രമപരിണാമ്) പണ്ഡിത നീലകണ്ഠദാസും സംഭാവന ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഫക്കീർ മോഹൻ, ഗംഗാധര് മേഹർ ആദിയായ കവികളെപ്പററിയുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ ഒരു "പ്രളയം" തന്നെ ഈയിടെ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഈ നൂററാണ്ടിൻെറ ആരംഭത്തിൽ ഒറിയാഭാഷാശാസ്ത്രപഠനം സംബന്ധിച്ച് പണ്ഡിത് ഗോപിനാഥ് നവശർമ്മ, 'ഒറിയാ ഭാഷാ തത്ത്വ' എന്ന അതിമഹത്തായ ഒരു കൃതി രചിച്ചിരുന്നു. അങ്ങനെ അദ്ദേഹം തുടങ്ങിവച്ചതു് പണ്ഡിത വിനായക് മിശ്ര (ഒറിയാ ഭാഷാചരിത്രം) യുടെയും ഗിരിജാശങ്കർ റോയിയുടെയും ഗോലക്ബിഹാരീധാലിൻെറയും പണ്ഡിതോചിതമായ ശ്രമത്താൽ പരിപൂത്തിയിലെത്തി. വലുതും ചെറുതുമായി ഏതാണ്ട് ഒരു ഡസൻ ഒറിയാ നിഘണ്ടുക്കൾ ഉള്ളവയിൽ പണ്ഡിത ഗോപിനാഥ്നന്ദശർമ്മയുടെ 'ഒറിയാ ശബ്ദതത്ത്വബോധ അഭിധാന്' എന്ന വ്യുത്പത്തി പഠനാത്മകമായ ശബ്ദകോശവും, ഒന്നൊന്നര ലക്ഷം രൂപാ ചെലവാക്കി, ബൃഹത്തായ ഏഴു വാല്യങ്ങളിൽ ശ്രീ ഗോപാലചന്ദ്ര പ്രഹ്രാജ് നിർമ്മിച്ചു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ള 'പൂർണ്ണചന്ദ്ര ഒറിയാ ഭാഷാകോശ്' എന്ന ചതുർഭാഷാ ശബ്ദകോശവും അത്യന്തം പ്രധാനങ്ങളാണ്. അവശ്യജ്ഞേയങ്ങളും രസകരങ്ങളുമായ പലതരം അറിവുകൾ വായനക്കാർക്കു നൽകുവാൻവേണ്ടി നാലഞ്ചു ലഘുവിജ്ഞാനകോശങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ശേഷം, ഈ അടുത്ത കാലത്തു് ശാസ്ത്രീയരീതിയിൽ ആദരണീയമായ ഒരു 'ഉത്കല വിശ്വവിജ്ഞാനകോശം' നിർമ്മിക്കുവാൻ വേണ്ട പ്രാരംഭസമുദ്യമങ്ങൾ എല്ലാം തുടങ്ങിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അതു മുഴുമിപ്പിക്കാനുള്ള ചുമതല ഇപ്പോൾ ഉത്കല സർവ്വകലാശാല ഏറെറടുക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ഒറീസയിലെ സാമാന്യ വായനക്കാർക്കുള്ള വിജ്ഞാനതൃഷ്ണ നിയതവും അവലംബനീയവുമാണെന്നു കണ്ട്, സ്വകാര്യ പ്രസിദ്ധീകരണശാലക്കാർ ലോകചരിത്രസംബ

ന്ധമായുള്ള ബൃഹദ്ഗ്രന്ഥങ്ങളും, കൃഷിശാസ്ത്രത്തിൻെറ സകല വശങ്ങളെയും പരാമർശിക്കുന്ന തടിയൻ പുസ്തകങ്ങളും, അണുസ്ഫോടനത്തെ സംബന്ധിച്ചുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങളെപ്പോലെയും ഒറിയാഭാഷയിൽ ശാസ്ത്രം പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിനു് ശ്രമിച്ചുപോരുന്ന ഏതാനും വിദഗ്ധ യുവശാസ്ത്രകാരന്മാരുടെ സംഘടനയായ 'വിജ്ഞാനപ്രചാര് സമിതി' വക ശിക്ഷണ ഗ്രന്ഥങ്ങളെപ്പോലെയുമുള്ള നിരൂപണ പ്രധാനങ്ങളായ പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങളും വിപണിയിൽ വിതരണം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. മുൻപു് ആരും ഇന്നോളം ശ്രമംചെയ്തിട്ടില്ലാത്ത ഈ ശാസ്ത്രപ്രചാരണ മണ്ഡലത്തിൽ പ്രത്യേകം ശ്ലാഘനീയരാണു് ഗോകുലാനന്ദ മഹാപാത്രയും ഡോക്ടർ ബി. കെ. ബഹ്ദുരായും. നല്ല ചുറുചുറുപ്പുള്ള ഒരു യുവപ്രസാധകനും മൻമോഹൻ പ്രസ്സ് ഉടമസ്ഥനുമായ പ്രഫുല്ലകുമാർ ദാസിനെയും ശ്ലാഘിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കാരണം, നോബൽ സമ്മാനം നേടിയ ഗ്രന്ഥങ്ങളെല്ലാം ഒറിയാഭാഷയിലേക്കു വിവർത്തനംചെയ്യുകയെന്ന അത്യന്തം അഭിലഷണീയമായ കർത്തവ്യം അദ്ദേഹം ഏറെറടുത്തിരിക്കുകയാണു്. ഐസ്ലണ്ടിലെ ഹാൾഡർ ലാക്സിനസ്സിൻെറ 'സ്വതന്ത്രജനത' എന്നതു പോലെയുള്ള ചില കൃതികൾക്കു് അദ്ദേഹം ചെയ്ത പരിഭാഷകൾ ഏഷ്യയിലോ ഭാരതത്തിലോ ഉള്ള മറേറതു ഭാഷയിലും പ്രസ്തുത കൃതികൾക്കു് ഉണ്ടായ ഭാഷാന്തരങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ചു് പ്രഥമങ്ങളാണെന്നു ന്യായപൂർവ്വം പ്രസ്താവിക്കാം. ജനായത്തഭരണം, പാർലിമെൻറ് രീതിയിലുള്ള ഭരണകൂടം, സാമൂഹിക-രാഷ്ട്രീയ പഠനം എന്നിങ്ങനെ നമ്മുടെ ദേശീയ ജീവിതത്തിലെ മർമ്മപ്രധാനങ്ങളായ വശങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചുള്ള ശരിയായ പരിശീലനം ഒറീസയിലെ ബുദ്ധിജീവികൾക്കു നൽകണമെന്ന ഉദ്ദേശ്യത്തോടുകൂടി, ഒരു ധാർമ്മിക കർത്തവ്യമെന്നോണം, ആ വക വിഷയങ്ങളെ അധികരിച്ചു്, ഗ്രന്ഥങ്ങളും, പത്രങ്ങളിൽ ലേഖനങ്ങളും എഴുതി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതിൽ, യുവാവായ കോളജ് ലക്ചറർ വൈദ്യനാഥമിശ്രയും നമ്മുടെ ശ്ലാഘ അർഹിക്കുന്നു. വൈദ്യ

ശാസ്ത്രം,മനശ്ശാസ്ത്രം, തക്കശാസ്ത്രം, കന്നുകാലിവളത്തൽ,കോഴിവളത്തൽ മുതലായവയെക്കുറിച്ചുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങൾ കമ്പോളത്തിൽ നിരന്തരം പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ഭാരതീയ ഭാഷകളിൽ മാതംഗശാസ്ത്രം സംബന്ധിച്ചുണ്ടായിട്ടുള്ള ഏററവും പ്രാമാണികമായ ഗ്രന്ഥങ്ങളിലൊന്ന് ഒറിയാണ്ക്കു് അവകാശപ്പെടാൻ സാധിക്കും. അതു് ഇനിയും സമാഹൃതമാകാതെ 'ഉത്കല സാഹിത്യ' എന്ന മാസികയുടെ ലക്കങ്ങളിൽ കിടക്കുകയാണ്. സാങ്കേതികവുംശാസ്ത്രീയവുമായ എല്ലാ വിഷയങ്ങളും ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടു് ഒറീസാ ഗവമ്മെൻറിൻെറ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ ഡാക്ടർ അത്ഥവല്ലഭമഹാന്തി പ്രസിഡൻറായുള്ള കമ്മിററി സജ്ജീകരിച്ച ഒരു സാങ്കേതിക നിഘണ്ടുവും ഭാഗംഭാഗമായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ബാല സാഹിത്യവും ഗണനീയമാംവണ്ണം പുരോഗമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കയാണ്. എന്നാൽ അതിനു മുടക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്ന ഭാരിച്ച തുക ഒരു പ്രതിബന്ധമായിത്തന്നെ നിൽക്കുന്നു. സാരസ്വതമുദ്രണാലയം പ്രസിദ്ധീകരിച്ച 'ശിശുസങ്കലി' (ശിശുക്കളുടെ നിധി) ഒന്നാന്തരം ഒരു ബാലവിജ്ഞാനകോശമാണ്. എന്നാൽ ഇനിയും അതു് മുഴമിപ്പിച്ചിട്ടില്ല.

ഒറീസയിൽ പുരാതനകാലത്തും മദ്ധ്യയുഗത്തിലും എണ്ണപ്പെട്ട ഏതാനും എഴുത്തുകാരികൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. ആധുനികകാലത്തും അത്തരത്തിൽപ്പെട്ട ചിലരൊക്കെയുണ്ട്. അവരിൽ നിസ്സന്ദേഹം പ്രതിഭാശാലിനികളായ രണ്ടുപേർ പ്രത്യേകം പ്രസ്താവമർഹിക്കുന്നു. ഒരാൾ പരേതയായ ഡോക്ടർ കുന്തളകുമാരീ സാബത് ആണ്. അവർ ദില്ലിയിൽ താമസിച്ചിരുന്നു. മരിച്ചതും അവിടെ വച്ചാണ്. കവയിത്രി, നോവലെഴുത്തുകാരി, ദേശസേവിനി എന്നീ നിലകളിൽ ആ മഹതി അക്കാലത്തു വിഖ്യാതയായിരുന്നു. അനുഗ്രഹീതയായ മറേറ എഴുത്തുകാരി ഇന്നത്തെ ശ്രീമതി വിദ്യുത്പ്രഭാ ദേവിയാണ്. അവരുടെ ഭാവഗീതങ്ങൾ നൈസർഗ്ഗികമായ ഒഴുക്കുകൊണ്ടും അനവദ്യമായ ശബ്ദാലംകാരംകൊണ്ടും, വിശദങ്ങളായ കല്പനാചിത്രങ്ങൾകൊണ്ടും മികച്ചുനിൽക്കുന്നു.

ആകെപ്പാടെ സ്ഥിതിഗതികൾ, ഒറീസാ ഒരുപ്രത്യേക പ്രവിശ്യയായിരൂപംകൊള്ളുന്നതിനു മുമ്പത്തെക്കാളധികം ശോഭനമാണ്. ഈ ശതാബ്ദത്തിൻെറ നാലാം ദശകം വരേയും ഒറീസാ ഒന്നോ രണ്ടോ വാരിക കൊണ്ടു മാത്രം തൃപ്തിപ്പെട്ടിരുന്നു. ഇന്ന് നല്ല പ്രചാരമുള്ള പ്രതിദിന പത്രങ്ങൾ അഞ്ചുണ്ട്. ഇംഗ്ലീഷിലാണ് അവയിലൊന്ന്. പുസ്തകവ്യവസായം ദ്രുതതരം അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. വിപുലവും അന്തർനിഹിതവുമായ പ്രകൃതി വിഭവസമ്പത്തുകൊണ്ടു മാത്രമല്ല, നിരന്തരം വളർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതും നവംനവങ്ങളായ രൂപങ്ങളിൽ ആവിഷ്കരിക്കപ്പെടുന്നതുമായ കലയുടെയും സംസ്കാരത്തിൻെറയും മണ്ഡലങ്ങളിലുള്ള സമുന്നതപാരമ്പര്യംകൊണ്ടും ഒറീസ്സ ആത്മവിശ്വാസത്തോടുകൂടി ശോഭനമായ ഒരു ഭാവിയെ സർവഥാ പ്രതീക്ഷിക്കാം.

കർണ്ണാടക സാഹിത്യം

വി. കെ. ഗോകാക്

ഭൂമിക

പുതുതായി രൂപംകൊണ്ട കർണ്ണാടക സംസ്ഥാനത്തിൽ മൈസൂറും കുടകും, മുമ്പ് ബോംബേ, മദിരാശി, ഹൈദരബാദ് എന്നീ രാജ്യവിഭാഗങ്ങളിൽപ്പെട്ടിരുന്ന ചില പ്രദേശങ്ങളും ഉൾപ്പെടുന്നു. എൺപത്തയ്യായിരം ചതുരശ്ര മൈൽ വിസ്തൃതി ഈ നവീന സംസ്ഥാനത്തിനുണ്ട്. രണ്ടരക്കോടിയോളം വരും ജനസംഖ്യ. പ്രാചീനവും സമ്പന്നവുമായ ഒരു ചരിത്രം കർണ്ണാടകജനതയ്ക്കുണ്ട്. ആ ജനത കദംബന്മാരുടെയും രാഷ്ട്രകൂടന്മാരുടെയും ചാലൂക്യന്മാരുടെയും ഹോയ്സാലന്മാരുടെയും വിജയനഗരചക്രവർത്തിമാരുടെയുംഭരണകാലഘട്ടങ്ങളിൽ ഭാരതീയ സംസ്കാരത്തിനും കലയ്ക്കും ശില്പവിദ്യയ്ക്കും ഗണ്യമായ സംഭാവനകൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

പ്രാചീനതയെ ആസ്പദമാക്കി നോക്കിയാൽ ഭാരതത്തിൽ തമിഴ് സാഹിത്യം മാത്രമേ കന്നട സാഹിത്യത്തിന്റെ മുന്നിൽ നിൽക്കുന്നുള്ളൂ. ജൈനമതം കർണ്ണാടക ദേശത്തേക്കു കടന്നകാലത്തോടുകൂടി കന്നടസാഹിത്യം ഉദയംചെയ്തു. ആറും ഏഴും ശതകങ്ങളിലെ ശിലാലിഖിതങ്ങളിൽ അതു വ്യക്തരൂപം കൈക്കൊള്ളുകയും ചെയ്തു. ഇക്കാലഘട്ടത്തിലെ ഒട്ടുവളരെ കവികളുടെ കൃതികളും നഷ്ടപ്പെട്ടു പോയിരിക്കുകയാണ്. കിട്ടിയിട്ടുള്ളവയിൽ വച്ച് ഏററവും പ്രാചീനം 'കവിരാജമാർഗ്ഗം' (ക്രിസ്ത്വബ്ദം 825) എന്ന ഒരു കാവ്യമീമാംസാഗ്രന്ഥമാണ്. 'വൊഡ്ഡാരാധന' (ക്രിസ്ത്വബ്ദം 925) എന്നതാണ് ആദ്യത്തെ ഗദ്യഗ്രന്ഥം. ചമ്പൂമഹാകാവ്യങ്ങളുടെ സുവർണ്ണയുഗം ക്രിസ്ത്വബ്ദം 925 മുതൽ 1150 വരെയുള്ള കാ

ആയിരുന്നു. പമ്പ, പൊന്ന, രന്ന എന്നിവരായിരുന്നു ഈ സാഹിത്യരൂപം കൈകാര്യം ചെയ്ത മഹാകവികൾ. 1150 മുതൽ 1336 വരെയുള്ള കാലം കർണ്ണാടകരുടെ ജീവിതത്തിലും സാഹിത്യത്തിലും സംഭവിച്ച വീരശൈവ വിപ്ലവത്തിൻെറ യുഗമത്രേ. വചനം അഥവാ ലഘു ഗദ്യകവിത തുടങ്ങിയുള്ള നവീന സാഹിത്യരൂപങ്ങളും റഗളെ, ത്രിപദി, ഷട്പദി മുതലായ ഛന്ദോരൂപങ്ങളും ഈ വിപ്ലവത്തിൻെറ ഫലമായി ഉദയംകൊണ്ടു. ഗദ്യ ശൈലിതന്നെ വ്യവഹാരഭാഷയോടു കൂടുതൽ അടുത്തു.

1336 മുതൽ 1575 വരെയായിരുന്നു വിജയനഗര കാലഘട്ടമെന്ന സുവർണ്ണയുഗം. ഈ ഘട്ടത്തിൽ കന്നടസാഹിത്യം ദാസന്മാർ എന്ന വൈഷ്ണവകവിസിദ്ധന്മാരുടെയും കുമാരവ്യാസൻ, ലക്ഷ്മീശൻ, രത്നാകരവർണ്ണി ആദിയായ ഇതിഹാസകവികളുടെയും നാഗാർജ്ജുനശിവയോഗി തുടങ്ങിയ വൈഷ്ണവയോഗികളുടെയും കൃതികൾകൊണ്ടു് വിഭൂഷിതമായിത്തീർന്നു. 1575 മുതൽ 1700 വരെയുള്ള കാലഘട്ടത്തിൽ പഴയ സാഹിത്യലക്ഷ്യങ്ങൾ തന്നെ മിക്കവാറും തുടർന്നുപോന്നു. അക്കാലത്തു് സർവ്വജ്ഞനെപ്പോലെയുള്ള ഒരു വ്യംഗ്യാപഹാസസാഹിത്യകാരൻ, വിജയനഗരധ്വംസനത്തിനുശേഷം മാറിയ സാമൂഹികപശ്ചാത്തലത്തെ ചിത്രീകരിച്ചു കൃതികൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പതിനെട്ടാം ശതകത്തിൽ മൈസൂറിലെ ചിക്കദേവരായരുടെ കീഴിൽ ചമ്പൂകാവ്യങ്ങളെ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുന്നതിനും ചരിത്രനിർമ്മാണാദികളെ ഉദ്ദേശിച്ചു് ഗദ്യശാഖയെ വളർത്തിക്കൊണ്ടുവരുന്നതിനും ഒരു ശ്രമം നടന്നിട്ടുള്ളതായിക്കാണാം. ഈ ലക്ഷ്യങ്ങൾ പത്തൊൻപതാം നൂററാണ്ടിൻെറ രണ്ടാം ദശാബ്ദംവരെ പ്രാവർത്തികമായിരുന്നു. ഏതാണ്ടു് ഇക്കാലത്താണു് ആധുനിക ഘട്ടം തുടങ്ങുന്നതെന്നു പറയാം.

ആധുനിക ഘട്ടം

ഇന്നു് ഇന്ത്യയുടെ ബഹുമുഖങ്ങളായ സിദ്ധികൾക്കു് കൊടുത്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ചിന്താപരവും ജീവിത

വിഷയകവുമായ പുതിയ പ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ തുടക്കം ഒരു ശതാബ്ദത്തിലധികംകാലം മുമ്പാണ്. അതിൻെറ സമ്പൂർണ്ണമായ സമ്മർദ്ദവും, അനുസ്യൂതമായും അപ്രതിഹതമായുമുള്ള പ്രയത്നത്താൽ സാധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സമഗ്രമായ പരിവർത്തനവും അവയുടെ പ്രഭാവസാകല്യത്തിൽ ഇനിമേൽ സാക്ഷാത്കരിക്കേണ്ടതായിട്ടാണിരിക്കുന്നതു്. കന്നടസാഹിത്യത്തിൽ ഈ പുതിയ ശക്തിപ്രവാഹങ്ങളുടെ സമർദ്ദം ഇക്കഴിഞ്ഞ ശതാബ്ദത്തിൻെറ ആറാം ദശകത്തിൽത്തന്നെ അനുഭവപ്പെട്ടു. അക്കാലത്തെ ചുരുക്കം ചില വിദ്വാന്മാരുടെയും ക്രൈസ്തവമിഷനറിമാരുടെയും നിബന്ധനങ്ങളിൽനിന്നു് ഇതു് ഗ്രഹിക്കാവുന്നതാണ്. അതേ കാലത്തുതന്നെ കർണ്ണാടകഭാഷയുടെ മദ്ധ്യയുഗത്തിലെ രൂപവും ഘടനയും ആധുനികതയിലേക്കു ക്രമേണ മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കയുമായിരുന്നു. അങ്ങനെ മദ്ധ്യയുഗ കന്നടത്തിനു് ആധുനിക കന്നടത്തിലേക്കുണ്ടായ പരിവർത്തനത്തിലെ ഒരു നാഴികക്കല്ലാണ് കെമ്പുനാരായണൻെറ 'മുദ്രാമഞ്ജൂഷ' (1823). തികച്ചും ഒരു നൂതന കൃതിയുടെ പ്രതീതി ഉണ്ടാകുമാറു് ഈ ഗദ്യാഖ്യായികയിൽ 'മുദ്രാരാക്ഷസം' എന്ന സംസ്കൃതനാടകത്തിലെ കഥയെ എടുത്തു പെരുമാറിയിരിക്കുകയാണ്. മദ്ധ്യയുഗവ്യാകരണസമ്മതങ്ങളായ രൂപങ്ങളും ആധുനികരീതിക്കുള്ള രൂപങ്ങളും സമ്മിശ്രണം ചെയ്യുള്ള ഒരു വിചിത്രഭാഷയിലാണ് ഇതിൻെറ നിർമ്മിതി. 1799 മുതൽ 1868 വരെ മൈസൂർരാജ്യം അരശാണ്ട മുമ്മഡി കൃഷ്ണരായർ കലകളുടെ ഒരു വലിയ പുരസ്കർത്താവായിരുന്നു. അതിപ്രമുഖനായ ഒരു സാഹിത്യകാരനായിരുന്നു അദ്ദേഹം തന്നേയും. കന്നടത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിൻേറതായി അറിയപ്പെടുന്ന കൃതികളിൽ ഏറിയകൂറും ഗദ്യങ്ങളാണ്. ഇതും ആഗാമിയായ യുഗത്തിൻെറ ഒരു സൂചകമായിരുന്നു—അക്കാലം മുതൽക്കേ കന്നടസാഹിത്യത്തിൽ ഗദ്യം നേടുവാനിരുന്ന പ്രാമുഖ്യത്തിൻെറ സൂചകം. ഗദ്യം അവസാനിക്കുന്നിടത്തു് പദ്യം ആരംഭിക്കണമെന്നാണ് പറയുക. (?) എന്നാൽ കർണ്ണാടകസാഹിത്യത്തിലാകട്ടെ ആയിരത്തിനാനൂറില്പരം

കൊല്ലക്കാലത്തേക്ക് ഗദ്യം ഒരിടത്തും തുടങ്ങുകയുണ്ടായില്ല; പദ്യത്തിന് ഒരു വിരാമം ഉണ്ടായതുമില്ല. അതിനാൽ ഈ ആധുനിക കർണ്ണാടകസാഹിത്യറിപ്പബ്ളിക്കിൻെറ തലവനായി മൈസൂറിലെ ഒരു ഭരണകർത്താവാണ് നിലകൊള്ളുന്നത്.

പടിഞ്ഞാറൻ പ്രചോദനം

ആധുനികഭാരതീയസാഹിത്യം അതിൻെറ ഉത്പത്തിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം സ്വദേശിയമായിരുന്നോ വിദേശിയമായിരുന്നോ എന്ന പ്രശ്നം താമസിയാതെ പണ്ഡിതന്മാർക്ക് കേവലം അപ്രധാനചർച്ചാവിഷയങ്ങളിൽ ഒന്നായിത്തീരും. എന്നാൽ ആരംഭത്തിൽ, പ്രതീചി ഭാരതീയചക്രവാളത്തിൽ പണ്ടെങ്ങുമില്ലാത്ത വണ്ണമുള്ള ജ്യോതിസ്സുകൾ കൊളുത്തിവച്ചു എന്നു പറഞ്ഞാൽ അതു് ഒരു പരമസത്യമായിരിക്കും. ഒരു ശതാബ്ദം മുൻപ് ഭാരതീയസാഹിത്യകാരന്മാരുടെ ദർശനമണ്ഡലത്തിലേക്ക് കടന്നുവന്നതു് ഒററതിരിഞ്ഞ ഒരു ജ്യോതിർഗോളം മാത്രമായിരുന്നില്ല; ഒരു ആകാശവിതാനം ഒന്നടങ്കമായിരുന്നു. ആംഗലസാഹിത്യം അവർക്കു പുതിയ കണ്ണും കാതും നൽകി. നോവൽ, ചെറുകഥ, ശോകാന്തനാടകം, ജീവചരിത്രം, ആത്മകഥ, ഉപന്യാസം, ദിനസരിക്കുറിപ്പ്, കത്ത്, ഭാവഗീതം എന്നുവേണ്ട, ഇവയും ഇവയുടെ വശ്യങ്ങളായ ഉപശാഖകളും അവരുടെ മുൻപിൽ അന്തമററ വിവിധസാഹിത്യനിക്ഷേപങ്ങൾ തുറന്നിട്ടു. അവർ ഷേക്സ്പീയരുടെയും മിൽട്ടൻെറയും, അഡിസൻെറയും സ്വിഫ്ററിൻെറയും, ജോൺസൻെറയും ഗോൾഡ്സ്മിത്തിൻെറയും, ബർക്കിൻെറയും, വേർഡ്സ്വർത്തിൻെറയും, ഷെല്ലിയുടെയും, കീററ്സിൻെറയും, സ്കോട്ട്, ജൈൻ ആസ്റ്റിൻ, മെക്കാളി എന്നിവരുടെയും, ഡിക്കൻസ്, താക്കറേ എന്നിവരുടെയും കൃതികൾ അത്യാർത്തിയോടെ വായിച്ചു. സ്കോട്ട്, വംഗസാഹിത്യത്തിൽ ബങ്കിംചന്ദ്രനും മറാത്തിസാഹിത്യത്തിൽ ആപ്തേയ്ക്കും ഉത്തേജനം നൽകി. തുടർന്നു്, അവരുടെ നോവലുകളും

കർണ്ണാടകത്തിലെ വെങ്കടാചാർ, ഗളഗനാഥ് എന്നീ സാഹിത്യകാരന്മാരിൽ അവയുടേതായ ഉത്തേജകപ്രഭാവം ചെലുത്തി.

ഷേക്സ്പീയർ കണ്ണാടകത്തിലെ ബ്ളാങ്കുവേഴ്സ് നാടകങ്ങളുടെയും ശോകാന്തനാടകങ്ങളുടെയും ചരിത്രനാടകങ്ങളുടെയും പ്രാദുർഭാവത്തിൽ അധിനായകത്വം വഹിച്ചു. ആ കവിസാർവഭൗമന്റെ കൃതികളിൽ നിന്നാണ് കന്നടത്തിലെ ഇതിഹാസനാടകങ്ങൾ പോലും വീണ്ടും വീണ്ടും അവയുടെ രൂപഘടനാരീതി വ്യത്പാദിപ്പിച്ചത്. ഗോൾഡ്സ്മിത്തും ഷെറിഡനും കന്നടത്തിലെ ആചാരപരപ്രഹസനം (കോമഡി ഓഫ് മാനേഴ്സ്) എന്ന നാടകരൂപത്തിന്റെ ആവിർഭാവത്തിനു വഴിതെളിച്ചു. കർണ്ണാടകത്തിലെ സാമൂഹിക നാടകങ്ങളുടെ പുരോഗതിക്കു സഹായിച്ചതു് ഇബ്സനാണ്. സംവാദനാടകങ്ങളുടേതിനു് ബർണാഡ്ഷായും. സംഗീതരൂപകവും ഗീതനാട്യവും ആംഗലപാരമ്പര്യത്തിൽനിന്ന് ഉദയം ചെയ്തവയാണ്. പക്ഷേ, കർണ്ണാടകത്തിലെ നാട്ടുപാരമ്പര്യത്തിൽ അവയോട് ഉടപ്പുമുള്ള ഏതോ ഒന്ന് ഒരു ജീവച്ഛക്തിയായി പുലർന്നിരുന്നു എന്നുള്ളതു് സമ്മതിക്കണം. കന്നട ചെറുകഥാസാഹിത്യത്തിന്റെ ജ്ഞാനപിതൃത്വം വഹിച്ചതു് എഡ്ഗാർ അല്ലൻപോവും ഹാതോണും കോനൻ ഡോയിലുമാണ്. ബോസ്വലും മെക്കാളിയും— മററനേകരും ഉള്ളതു് ഇവിടെ പ്രസ്താവിക്കുന്നില്ല—കർണ്ണാടകത്തിലെ ജീവചരിത്രകാരന്മാർക്കു നിദർശനങ്ങൾ നൽകി. വേഡ്സ്വത്തിന്റെ 'ദി പ്രിലൂഡ്' (ഭൂമിക) എന്ന ഖണ്ഡകാവ്യവും മിൽ, ടോൾസ്റ്റോയ്, ഓസ്കാർ വൈൽഡ് തുടങ്ങിയവരുടെ ആത്മകഥകളും ത്രിവിക്രമൻ, ദിവാകർ, മധുരചേന്ന എന്നീ സാഹിത്യകാരന്മാരുടെ ആത്മകഥാഖ്യാനങ്ങൾക്കു പ്രേരകങ്ങളായിത്തീർന്നു. ചാൾസ് ലാംബിന്റെയും ഹാസ്ലിററിന്റെയും മററും നർമ്മോപന്യാസങ്ങൾ 'ഗോസിപ്പ്', 'ഫ്ളാഷസ്' എന്നിവപോലെയുള്ള സമാഹാരങ്ങളുടെ ഉത്പത്തിക്കു വേണ്ട ഉത്തേജനം നൽകി.

കോളറിഡ്ജിൻെറയും ആർണോൾഡിൻെറയും ബ്രാഡ്ലിയുടെയും മററും സാഹിത്യവിമർശനം കന്നടത്തിലെ വിമർശനകൃതികൾക്ക് മാർഗ്ഗദർശനം ചെയ്തു. പാൾഗ്രേവിൻെറ 'ഗോൾഡൻ ട്രഷറി' എന്ന കവിതാസമാഹാരം കന്നടകവിതയിൽ വമ്പിച്ച പരിവർത്തനങ്ങൾ ഉളവാക്കി. ഒരു പ്രശസ്ത ആംഗലഭാഷാ പ്രൊഫസ്സറായ ബി. എം. ശ്രീകണ്ഠയ്യ ഈ ഭാവഗീതങ്ങളാൽ സമാകൃഷ്ടനായി അവയിൽ പലതും കന്നടഭാഷയിലേക്കു തർജ്ജമ ചെയ്തു. ഈ പരിഭാഷാസമാഹാരം കവിതാമണ്ഡലത്തിലുണ്ടായ പുതിയ നീക്കങ്ങൾക്ക് ഒരു രക്ഷാകവചമായിപ്പരിണമിച്ചു. മാത്രമല്ല, കർണ്ണാടക കവികൾക്കു പുതിയതരം ഛന്ദസ്സുകളുടെ ഭാണ്ഡാഗാരമെന്ന നിലയ്ക്കും അതു പ്രയോജനപ്പെട്ടു. പുതിയ കന്നടവൃത്തങ്ങൾ, ആംഗലച്ഛന്ദസ്സുകളുമായുള്ള പരിചയത്തിൽനിന്നു സംജാതങ്ങളാണെന്നുള്ളതിൽ സംശയമില്ല. മദ്ധ്യയുഗത്തിലെ ഛന്ദോമാതൃകകളുടെ നൈസർഗ്ഗികമായ വികാസഭേദങ്ങളാണ് അവയെന്നും അവകാശപ്പെടാനാവുമെന്നുള്ളതു് തീരെ വിസ്മരിച്ചല്ല ഈ പ്രസ്താവം.

നവീനങ്ങളായ സാഹിത്യരൂപങ്ങളുടെയും ലക്ഷ്യങ്ങളുടെയും സമ്മർദ്ദം ഇന്നത്തെ മററു ഭാരതീയ സാഹിത്യങ്ങളിലെന്നപോലെ കന്നടത്തിലും നിസ്സീമപ്രാധാന്യം അർഹിക്കുന്നു. അണുകഗവേഷണം സകല ശാസ്ത്രീയ ചിന്തകളിലും പ്രയോഗങ്ങളിലും പരിവർത്തനങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുള്ളതുപോലെ ഈ സമ്മർദ്ദവും ഇന്ത്യൻ സാഹിത്യത്തിൽ മാററങ്ങളും മറിച്ചിലുകളും വരുത്തിക്കൂട്ടിയിട്ടുണ്ട്. അതു് കന്നടസാഹിത്യത്തെ മുൻപ് ഏതു കാലത്തുണ്ടായിരുന്നതിനെക്കാളും വളരെയധികം വിശിഷ്ടശാലകളോടുകൂടിയ ഒരു നികേതനമാക്കിത്തീർത്തു. ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസത്തിനുവേണ്ടി ഇംഗ്ലണ്ടിലേക്കോ, അമേരിക്കൻ ഐക്യനാട്ടുകളിലേക്കോ പോയിട്ടുള്ള യുവസാഹിത്യകാരന്മാർ ഈ വക സഞ്ചോദനങ്ങളെ അവയുടെ ഉറവിടങ്ങളിൽനിന്നുതന്നെ ഉൾക്കൊണ്ടു. അവരാണ് നൂതനതരങ്ങളായ സാഹിത്യശില്പസങ്കേതങ്ങൾ കന്നട സാഹിത്യ

ത്തിൽ അവതരിപ്പിച്ചതു്. നാടകപ്രസ്ഥാനത്തിൽ കൈലാസം, ആദ്യ എന്നിവരുടെയും, കവിതയിൽ ഗോകാക്, പി. സദാശിവറാവു എന്നിവരുടെയും പേരുകൾ ഉദാഹരണമായി ഇവിടെ അനുസന്ധേയമാണ്.

അതുപോലെതന്നെ ഔപയോഗികസാഹിത്യവും ആനുകാലികസാഹിത്യവും (ഫ്ളോട്ടിംഗ് ലിററേച്ചർ) സംബന്ധിച്ചും ഇംഗ്ലണ്ടുമായുള്ള സാംസ്കാരികസമ്പർക്കം വളരെ പ്രാധാന്യമുള്ളതാണ്. ഭാരതത്തിൻെറ ശാസ്ത്രപരമായ ചിന്ത മദ്ധ്യയുഗാരംഭത്തിനു മുൻപുപോലും മുരടിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. എന്നാൽ നമ്മുടെ സർവകലാശാലകളിൽ അനുവർത്തിതമായ ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാഭ്യാസപദ്ധതി— അതിൻെറ പരിമിതികൾ എന്തൊക്കെയായിരുന്നാലും— അഭിനവമായ ശാസ്ത്രസാഹിത്യരചനയ്ക്ക് ഒരു വലിയ ഉത്തേജനം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഇന്നു മിക്കവാറും എല്ലാ പ്രധാനപ്പെട്ട ഭൗതിക വിജ്ഞാനങ്ങളിലും സാമൂഹിക ശാസ്ത്രങ്ങളിലും കണ്ണാടക ഭാഷയുടേതായ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ കാണാം. കർണ്ണാടക സർവകലാശാലകളിൽ കന്നടം അദ്ധ്യയനഭാഷയായിത്തീരുമ്പോൾ ഈ മണ്ഡലത്തിലുള്ള പുരോഗതിയെ ഉത്തരോത്തരം ത്വരിതപ്പെടുത്തുവാൻ കഴിയും. കണ്ടുപിടിത്തങ്ങളും സർഗ്ഗാത്മകനിരീക്ഷണങ്ങളും സ്വന്തം മാതൃഭാഷയിൽ പ്രതിപാദിക്കുവാൻ സന്നദ്ധരായ കർണ്ണാടക ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരും ധനതത്ത്വചിന്തകന്മാരും വളർന്നുവരുന്ന കാലത്തു മാത്രമേ തനി ഔപയോഗിക സാഹിത്യംകൊണ്ടു് കർണ്ണാടകഭാഷ സമ്പന്നമായിത്തീരുകയുള്ളൂ. എന്നാൽ കന്നടത്തിലെ പത്രപ്രവർത്തനമാകട്ടെ, ഒരു ഉന്നതനിലവാരത്തിൽ എത്തിച്ചേർന്നിട്ടുണ്ട്. സഹിഷ്ണുതയുടെയും സ്വാർത്ഥത്യാഗത്തിൻെറയും ചരിത്രം അതിനുണ്ടെന്നുള്ളതാണു കാരണം. നാം തീരെ ശീലിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ഒരു വിചിത്രശൈലിയിൽ, ആംഗ്ലീകൃതമായ കന്നട ശൈലിയിൽ, വൃത്താന്തങ്ങളും അഭിപ്രായഗതികളും ആവിഷ്കരിച്ചുകൊണ്ടു് ആംഗലപാരമ്പര്യത്തിൻെറ ഒരു ശാഖയെന്നോണം തന്നെയായിരുന്നു അതിൻെറ തുടക്കം. ഇന്നു് അതിനു് ഇന്ത്യൻ ഡിമോക്രസിക്കു്

എന്നവണ്ണം വേണ്ടത്ര തന്റേടം വച്ചിട്ടുണ്ട്. നാട്ടിന്റെ മണ്ണിൽപ്പിറന്ന ഭാഷയിൽ ജനങ്ങളുടെയും പ്രവൃത്തനങ്ങളുടെയും ഗതിവിഗതികളെക്കുറിച്ച് ഖണ്ഡനമോ മണ്ഡനമോ ചെയ്യുവാൻ അതിന് ഇന്നു കഴിയും. ബാലന്മാർക്കും അക്ഷരജ്ഞാനശൂന്യരായ മുതിർന്നവർക്കും വേണ്ടിയുള്ള ഒരു പുതുസാഹിത്യം പൊട്ടിമുളച്ച്, അനുവാദം, അനുകരണം, സ്വകപോലകല്പിതം എന്നീ മൂന്നുതരം പ്രക്രിയകളിലൂടെ (ഇങ്ങനെയൊരു ആനുപൂർവികത നിഷ്കൃഷ്ടമായി ദീക്ഷിക്കപ്പെടുന്നില്ലെങ്കിലും) അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ടുവരികയാണ്.

ക്ലാസിക്കൽ പുനരുജ്ജീവനം

ഭാരതീയ സാഹിത്യങ്ങളിൽ പ്രതീചി ചെലുത്തിയിട്ടുള്ള സഞ്ചോദനങ്ങളുടെ പരിണതഫലം പരിശോധിക്കുമ്പോൾ, ഒരു വൈരുദ്ധ്യത്തെയാണ് ഏതായാലും നാം അഭിമുഖീകരിക്കുക. വൈദേശിക ക്ഷേത്രങ്ങളിലെ പൂജാർപ്പണസംരംഭവും, പഴയ മഹിമയുടെ പുനരുജ്ജീവനവും ഏകകാലത്തു സംഭവിച്ചു. ഉണർന്നു വശായ ഇടത്തരക്കാരെ കൈപ്പാട്ടിലകപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് നവീനവും വിപ്ളവാത്മകവുമായ ഒരു പുതിയ ദേശീയബോധം സൂവസ്കനാൽ വഴിക്ക് ഇൻഡ്യയിലേക്കു കടന്നു. നാം ഗോഡ്വിൻ, മിൽ, ബർട്രാൻഡ് റസ്സൽ എന്നിവരുടെ തത്ത്വസരണികളിൽപെട്ട് വേദങ്ങളെയും ഉപനിഷത്തുകളെയും ചുട്ടെരിക്കുവാൻ മുതിരുകയെന്ന അപകടസന്ധിയോളം ചെന്നെത്തിയെങ്കിലും, ഷോപ്പനോർ, മാക്സ്മുള്ളർ, റൈഡർ, കീത്ത് എന്നിവരെ അനുവർത്തിച്ച് നമ്മുടെ വേദങ്ങളുടെയും ഉപനിഷത്തുകളുടെയും കാളിദാസന്റെയും ശൂദ്രകന്റെയും പാണിനിയുടെയും യഥാർത്ഥ മഹിമ വീണ്ടും കണ്ടറിഞ്ഞു. ഈ പുനരുജ്ജീവനം തന്നെയായിരുന്നു അഭിനവപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ കാതൽ എന്ന് ചിലപ്പോഴൊക്കെ തോന്നിപ്പോകാൻ വകയുണ്ട്. കാരണം അത്രകണ്ട് സർവംകഷമായിരുന്നു ഈ ഉജ്ജീവന ചൈതന്യം. പുതുപ്രചോദനം

ആദ്യമായി ഉൾക്കൊണ്ടവരിലൊരാൾ ബസവപ്പ ശാസ്ത്രി യായിരുന്നു. ഷേക്സ്പിയരുടെ ഒഥല്ലോ നാടകം കർണ്ണാടക ഭാഷയിലേക്കു പരിഭാഷപ്പെടുത്തിയ അദ്ദേഹംതന്നെ കാളിദാസ 'ശാകുന്തള'ത്തിൻെറ വിശിഷ്ടമായ കർണ്ണാടക വിവർത്തനവും രചിച്ചു. മുളബാഗൽ ഭവഭൂതിയുടെ 'ഉത്തര രാമചരിതം' തർജ്ജമചെയ്തു. 'കാദംബരി'യുടെ ഒരു അഭി നവാനുവാദം തുർമറിയും സംഭാവന ചെയ്തു. കന്നട സാഹിത്യത്തിൽ വിട്ടുമാറാതെനിന്ന ഒരു പാരമ്പര്യമായി രുന്നു • ഉത്കൃഷ്ടസംസ്കൃതകൃതികളുടെ ഭാഷാന്തരീ കരണം. മൗലികമായി വ്യത്യാസപ്പെട്ട ഒരു പശ്ചാത്തല ത്തിൽ ഇപ്പോൾ അതു് പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കപ്പെട്ടു. പുരാണ ങ്ങൾക്കുപോലും ഭാഷാന്തരങ്ങൾ ഉണ്ടായി. ഞങ്ങൾ അഭിനവങ്ങളായ അന്തശ്ചോദനങ്ങൾക്കു വിധേയരായി യൂറോപ്യന്മാരായ സാഹിത്യകാരന്മാരെ ആരാധിക്കുവാ നുള്ള അൽത്താരകളിൽ ധൂപാർപ്പണം ചെയ്തകാലത്തും, ഞങ്ങളുടെ അഭിമാനത്തെയും അല്പകാലത്തേക്കു് അവഗ ണിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന മഹത്തായ പൈതൃകസ്വത്തുകളെയും വിസ്മരിക്കാതിരിക്കുവാൻ ദൃഢപ്രതിജ്ഞരായിരുന്നു എന്നു പറയണം.

ഞങ്ങളുടെഅതീതകാലസംസ്കാരത്തെ പുനഃസ്ഥാ പിക്കുവാൻവേണ്ടി വൈദേശിക മിഷനറിമാർ-ക്രിസ്തുമത പ്രചാരണത്തിൽ പ്രായേണ കണ്ണുറപ്പിച്ചുകൊണ്ടാണെ ങ്കിലും—നിരർഘമായ സേവനം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. റൈസ് എന്ന ധ്വരയുടെ 'ദി എപ്പിഗ്രാഫിക്കാ കർണ്ണാററിക്കാ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൻെറ പ്രസിദ്ധീകരണത്തോടുകൂടി ആധു നികരീതിയിലുള്ള ചരിത്രപഠനം സമാരംഭിച്ചു. കിററ ലിൻെറ 'കന്നട-ഇംഗ്ലീഷ് ശബ്ദകോശം', ഏതാണ്ടു പതി നഞ്ചു നൂററാണ്ടുകൊണ്ടു് കർണ്ണാടകഭാഷയിൽ ഈടി ക്കൂടിയ വിപുലസമ്പത്തുകളെ സാഹിത്യപഠനോത്സു കക്കു് തുറന്നിട്ടുകൊടുത്തു. 'കവിചരിതെ' എന്ന ഗ്രന്ഥ സഞ്ചികകളുടെ പുറപ്പാടു് നിരൂപണപരവും ജീവിത ചരിത്രപരവുമായ പഠനത്തിൻെറ നാന്ദികുറിച്ചു. ആ സഞ്ചികകളിൽ കാലാനുക്രമമായി കർണ്ണാടക സാഹിത്യ

കാരന്മാരുടെ ജീവിതചരിത്രങ്ങളെയും കൃതികളെയും കുറിച്ച് സമഗ്രമായ ഒരു അവലോകനം നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. കാവ്യകലാനിധി പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ കന്നടത്തിലെ പുരാതനകാവ്യനിധികളെ സഹൃദയലോകത്തിന് സംപ്രാപ്യമാക്കിത്തീർത്തു. ശ്രീ ഹളകട്ടി 'വചനങ്ങൾ' എന്ന അമൂല്യസാഹിത്യവിഭാഗത്തെ വെളിച്ചത്തു കൊണ്ടുവന്നു. താരതമ്യേന വിസ്മൃതനായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്ന രത്നാകരവർണ്ണി വീണ്ടും ജനതയുടെ ശ്രദ്ധയിലേക്കു സമാനയിക്കപ്പെട്ടു. മററു കവികളുടെ അഗ്ര്യപങ്ക്തിയിൽ തനിക്ക് അവകാശപ്പെട്ട സ്ഥാനത്തുതന്നെ അദ്ദേഹം പ്രതിഷ്ഠിതനുമായി. സർവജ്ഞനും ദാസന്മാരും സമർഹസ്ഥാനങ്ങളിൽ ഉപവേശിപ്പിക്കപ്പെട്ടു. കാക്സ്റ്റൻെറ മുദ്രണയന്ത്രം അയാളുടെ നാട്ടുകാരുടെകീശകളെ അവയ്ക്ക് ഉൾക്കൊള്ളാവുന്നതിലുമധികം സ്വർണ്ണനാണ്യങ്ങൾകൊണ്ടു നിറച്ചു എന്നുള്ളതു ശരിതന്നെ. എന്നാൽ, അതു് യഥാർത്ഥത്തിൽ ഭാരതത്തിലെ ഇതരജനതകളെ എന്നവണ്ണം കർണ്ണാടകജനതയേയും ഏകീകരിക്കുകയും തങ്ങളുടെ പൊതുപാരമ്പര്യസംസ്കാരങ്ങളെപ്പററി ദൃഢബോധമുള്ളവരാക്കിത്തീർക്കുകയും ചെയ്തു.

മഹിമയേറിയ ഒരു സാഹിത്യപൈതൃകത്തെപ്പററിയുള്ള ഈ ബോധമായിരുന്നു ഉദ്ബുദ്ധമായ കർണ്ണാടകത്തിലെ സാഹിത്യരചനയുടെ ജീവചൈതന്യലക്ഷണങ്ങളിലൊന്ന്. കന്നട കവിതാദേവിയെ അഭിസംബോധനം ചെയ്തുകൊണ്ട്, ബേന്ദ്രേ ഇങ്ങനെ പാടുന്നു:-

ഭോഗവും തെഴക്കുന്നു യോഗവും നിന്നിൽ, ജൈന-
ത്തേൻകൂട്ടിലീടിക്കൂടിച്ചുരന്ന നറും തേനേ!
വീർപ്പിട്ടു വീര ശൈവ യോഗികൾ, നിജാത്മീയ-
ജീവനായികയായ നിന്നെയോർത്തയി, ഭദ്രേ!
ഗായകസിദ്ധന്മാർ തൻ നർത്തകീ! രൂപം നൽകീ
നീയവക്കെഴമാടലാ,നന്ദമിവയ്ക്കെല്ലാം!!
മുദ്ദണ്ണനുടയ നൽ പ്രേമവായ്പിനെയും, ത—
ന്നുത്തമ മൃദുലാർദ്ര സാരല്യഭാവത്തേയും,

മാരിവില്ലുപോൽ വർണ്ണകോമളം നിൻ ഭാരതീ-
ധാരയുൾക്കൊള്ളാൻ പോന്നിതാശിസ്സാൽ
പുലർത്താനും.

ഹേ! ദേവീ! ശ്രീകർണ്ണാട ഭാരതീ! വിലയിച്ചെ-
ന്നാത്മാവിലമ്പീട്ട നീ ദീപ്തരൂപിണീ! കന്യേ!
നിന്നെയും കാത്തല്ലല്ലീ മേവി ഞാൻ നെട്ടനാളാ—
യിന്നോളമയി, മഞ്ജുഗീതികേ, ഹാ! ഗീതികേ!!

ബേന്ദ്രേയും മധുര ചേന്നനും ഉപജ്ഞാതൃത്വം വഹിച്ച് കൈവരുത്തിയ കവിതാപുനരുജ്ജീവനം, അതിൽത്തന്നെ, പൂർവ്വിക വീരചരിതങ്ങളെ അധികരിച്ചുള്ള നാടൻ സ്വച്ഛന്ദഗീതങ്ങൾക്കും പാട്ടുകൾക്കും ഒരു ഉത്തേജക ശക്തിയായിരുന്നു. പ്രാചീന ശിലാലിഖിതങ്ങളും "വീരശിലകളും" ഞങ്ങളുടെ ചരിത്ര വ്യത്പാദനത്തിന് ഉപകരിച്ചു. ഗ്രാമീണകഥകളും പഴഞ്ചൊല്ലുകളും സംഭരിച്ചു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചപ്പോൾ ഞങ്ങളുടെ സാംസ്കാരികഖനികളാണ് അവയെന്ന് അറിയാനിടയായി. കന്നടത്തിൻെറ ദേശ്യഭാഷാഭേദങ്ങളെയും ദേശനാമങ്ങളെയുംകുറിച്ചുള്ള ശാസ്ത്രീയപഠനം ഞങ്ങളുടെ കവിതയ്ക്കും നാടകത്തിനും നിറപ്പകിട്ടു നൽകി. മാത്രമല്ല, അതു് കർണ്ണാടകദേശത്തെ ഭാഷാശാസ്ത്രസംബന്ധമായ പര്യവേക്ഷണങ്ങളുടെ പ്രാരംഭമായും തീർന്നു.

ഭാരതീയങ്ങളായവയ്ക്ക് പാശ്ചാത്യഭാവംനല്കുക, അതുപോലെതന്നെ പഴയവയെ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുക എന്നിങ്ങനെ ഭാരതീയ നവോത്ഥാനത്തിന് രണ്ടു വശങ്ങളാണ് ഉള്ളതു്. ഇവയുടെ വികസനത്തിൽ ആധുനിക ഭാരതീയ ഭാഷകളും പരസ്പരം വളരെയേറെ കടപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. കർണ്ണാടകസാഹിത്യത്തിലെ യക്ഷഗാനങ്ങൾ മറാത്തി രൂപകങ്ങളുടെ വികാസപരിണാമങ്ങളിൽ സ്വാധീനത ചെലുത്തി. നേരേമറിച്ച്, മറാത്തിസാഹിത്യത്തിലെ നോവൽ പ്രസ്ഥാനം ആപ്തേയുടെ ചരിത്രാഖ്യായികകൾ വഴി കന്നടത്തിലെ നോവൽ പ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ ത്വരിതപരിണാമത്തിനു നിദാനമായിത്തീർന്നു. രാജാറാംമോഹൻറായ്, മഹർഷി ദയാനന്ദൻ, ശ്രീ രാമകൃഷ്ണപരമഹംസൻ, സ്വാമി

വിവേകാനന്ദൻ, ശ്രീ അരവിന്ദ്ഘോഷ്, മിസ്സിസ് ആനി ബസ്സൻറ്, മഹാത്മാഗാന്ധി, രവീന്ദ്രനാഥടാഗോർ, ശ്രീ രമണമഹർഷി എന്നിങ്ങനെ ഭാരതീയ ചിന്താമണ്ഡലത്തിലെ മാർഗ്ഗദർശികളായ ഉജ്ജ്വലപ്രഭാവന്മാർ പ്രത്യേകമൊരു ദേശവിഭാഗത്തിൻെറ വകയായിരുന്നില്ല; പിന്നെയോ, ഭാരതത്തിൻെറ പൊതുസ്വത്തായിരുന്നു. ഏകമെങ്കിലും ബഹുമുഖങ്ങളോടുകൂടിയ അഭിനവപ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ സമർത്ഥപ്രതീകങ്ങളായിരുന്നു അവർ. രാഷ്ട്രം അവരെ ആ വിധത്തിൽത്തന്നെ അംഗീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. അവരുടെ ജീവിതങ്ങളും സൂക്തികളും രാഷ്ട്രത്തിലെ സംസ്കാരസമ്പന്നരായ അസംഖ്യം സ്ത്രീപുരുഷന്മാരുടെ വീക്ഷണകോടികൾക്കു രൂപംകൊടുത്തു. അവർ ഓരോരുത്തരും ചെലുത്തിയ സ്വാധീനത തുടക്കത്തിലെപ്പോലെ ശക്തിയുക്തമായി അതതിൻേറതായ മാർഗ്ഗങ്ങളിൽ ഇന്നും വർത്തിക്കുന്നു. ഈ സ്വാധീനതകൾ ഓരോന്നും ജനതാമദ്ധ്യത്തിലേക്കു കടത്തിവിടുന്നതിനു്, പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു ആശയവിനിമയോപാധി എന്ന നിലയിൽ, ശ്രീ അരവിന്ദിന്നും പണ്ഡിററ് നെഹ്രുവിന്നും എന്നപോലെ അപരോക്ഷമായും, ടാഗോറിന്നും ഗാന്ധിജിക്കും എന്നപോലെ പരോക്ഷമായും, ആംഗലഭാഷ വിലമതിക്കാനാവാതവണ്ണം പ്രയോജകീഭവിച്ചു.

ഒരു അപഗ്രഥനം

എന്നാൽ ഈ നവോത്ഥാനത്തിൻെറ ശ്രദ്ധ പ്രധാനമായും പതിഞ്ഞതു് കലാകാരൻെറ മനശ്ശാസ്ത്രപരമായ ആവശ്യകതയിൽ, അതായതു് അയാളുടെ സർഗ്ഗാത്മകമായ അന്തസ്സുചോദനത്തിൽ ആയിരുന്നു. പുരാണവസ്തുഗവേഷകനെപ്പോലെ, ഭൂതകാലത്തെ ഭൂതകാലത്തിനുവേണ്ടിത്തന്നെ ഖനനംചെയ്യുക എന്നതു് കലാകാരനു് അഭിമതമല്ല. അന്തസ്സാരശൂന്യനായ ഒരു യൂറോപ്യൻ സഞ്ചാരിയെപ്പോലെ തൻെറ യാത്രാസാമഗ്രികളിന്മേലുള്ള ലേബലുകൾ പ്രദർശിപ്പിച്ചു സംതൃപ്തി അടയുവാൻ അയാൾ തയ്യാറുമല്ല. പരമാർത്ഥസത്തയെപ്പററി അയാൾക്കു സ്വന്ത

മായ ഒരു സഹജാവബോധമുണ്ട്. അയാൾക്കു വർത്തമാന കാലത്തെ ക്കുറിച്ചും ഭാവിയെക്കുറിച്ചും തൻേറതായ ചില നിഗമനങ്ങളുമുണ്ട്. അയാൾ ഇന്നലെയുടെ നേർക്കു തിരിയുകയും ആ വമ്പിച്ച പൈതൃകനിക്ഷേപത്തിൽനിന്നു വേണ്ടവ എടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നെങ്കിൽ അതു് ഒരുതരത്തിൽ സ്വന്തം നിരീക്ഷണങ്ങളുടെ സാധുത പരിശോധിക്കുവാനും അവയുടെ ദാർഢ്യം കൂട്ടുവാനുമാണ്. അയാൾ ചുഴം ദൃഷ്ടിപതിപ്പിക്കുകയും മററു നാടുകളിലെ സാഹിത്യ പ്രസ്ഥാനങ്ങളിൽ തത്പരനായിത്തീരുകയും ചെയ്യുന്നെങ്കിൽ അതു് സജാതീയമായ ഒരു താളം, തൻേറതിൽനിന്നു് അഭിന്നമായ ഒരു നാഡിമിടിപ്പ്, അവയിലൊക്കെ കാണുന്നതുകൊണ്ടാണ്. തുലോം വിപുലമായ ഒരു മണ്ഡലത്തിൽ വിഹരിക്കുവാൻ അയാൾ അഭിലഷിക്കുന്നെങ്കിൽ അതിൻെറ കാരണം, ടാഗോറിൻെറ കസ്തൂരിമാനിനെപ്പോലെ സ്വന്തം സുഗന്ധത്തിൻെറ ധൂമികയാൽ അയാൾ ഉന്മത്തനായിരിക്കുന്നു എന്നുള്ളതാണ്. സ്വന്തം ജീവിതലക്ഷ്യത്തിൻെറ ഊർദ്ധ്വവും തിരശ്ചീനവുമായ ഒരു ദ്വിമാനവികസനമാണ് അയാൾ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നതു്. ഈ അദ്ഭുതകരമായ രീതിയിൽ ആധുനികഭാരതീയ ഭാഷകൾ ആംഗലസാഹിത്യത്തിൽനിന്നു കടംകൊണ്ടു. അങ്ങനെ അവ അഭൂതപൂർവ്വമായ സ്വന്തം സുധീരപരിപാടികൾക്കു തുടക്കമിട്ടു. ആ ഭാഷകൾ സ്വന്തമായിട്ടുള്ള പണ്ടത്തെ സാഹിത്യസംപ്രേരണകളുടെ ഉറവിടങ്ങളിൽനിന്നു് ആവുന്നത്ര കോരിക്കുടിച്ച് ആത്മശക്തി വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ ഘട്ടത്തിൽ പ്രസ്തുത ഭാഷകൾ വ്യവഹരിച്ചിരുന്ന സ്ത്രീകൾക്കും പുരുഷന്മാർക്കും തങ്ങളുടേതായ ഒരു ജീവിതം നയിക്കാനുണ്ടായിരുന്നു; സ്വന്തം ഉത്കർഷാഭിലാഷങ്ങൾക്കുവേണ്ടി പ്രയത്നിക്കേണ്ടിയുമിരുന്നു.

എന്തായിരുന്നു ഈ പുതുജീവിതം? കന്നട ജനതയെ പരാമർശിച്ചുകൊണ്ടു് അതിനെ നിർവചിക്കുവാൻ സാധിക്കും. ആ ജനതയുടെ ജീവിതത്തിലും ചിന്തയിലും സംഭവിച്ച യാദൃച്ഛികവും എന്നാൽ അർത്ഥവത്തുമായ പുതിയ നീക്കത്തിൻെറ പ്രാരംഭഘട്ടമായിരുന്നു പത്തൊ

മ്പതാം നൂററാണ്ടിൻെറ പ്രഥമാർദ്ധം. അതിസൂക്ഷ്മമാം വണ്ണം ഭാഷയുടെ കെട്ടുപാടിൽത്തന്നെ മാററം സംഭവിച്ചിരുന്നു. ഗദ്യം അതിൻേറതായ മണ്ഡലത്തിൽ ക്രമേണ സ്വാധികാരം വ്യാപിപ്പിക്കയും ചെയ്തിരുന്നു.

കന്നട ഗ്രന്ഥങ്ങൾ മുദ്രാപണംചെയ്തു തുടങ്ങിയിരുന്നു അന്നു്. മൈസൂരിലെ 'കർണ്ണാടക പ്രകാശിക' ആദിയായ വൃത്താന്തപത്രങ്ങൾ അന്നു് (1865) പ്രചരിച്ചിരുന്നു. 1823—ൽ ബൈബിളിലെ പുതിയനിയമഗ്രന്ഥത്തിൻെറ ഒരു കണ്ണാടക പരിഭാഷ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു. മൈസൂറിൽ നിന്നുണ്ടായ രാജകീയ രക്ഷാധികാരം, കന്നട സാഹിത്യത്തിൻെറ പാരമ്പര്യത്തെ ദക്ഷിണ കർണ്ണാടകത്തിൽ പുലർത്തിക്കൊണ്ടുപോകുവാൻ ഉപകരിച്ചു. കർണ്ണാടക ദേശത്തിൻെറ ശേഷംഭാഗം അസംഖ്യം ചെറിയ ചെറിയ ഭരണകൂടങ്ങളുടെ കീഴിലായിരുന്നു. ഇവിടെ സ്വന്തം അസ്തിത്വം നിലനിർത്തുവാൻപോലും കന്നട സാഹിത്യത്തിനു മല്ലടിക്കേണ്ടിവന്നു. പക്ഷേ, ഇക്കാരണം കൊണ്ടുതന്നെ കൂടുതലായി ഒട്ടധികം പ്രചോദനങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുവാനും കുറേക്കൂടി നേരത്തേതന്നെ ജനായത്ത ചിന്താഗതികളും ആശയാവിഷ്കരണോപാധികളും രൂപപ്പെടുത്തുവാനും കഴിഞ്ഞു. ഇക്കാലഘട്ടത്തിലെ സാഹിത്യത്തിൽ ഒരു അനിശ്ചിതത്വഭാവം, ഒരു പരിവർത്തനഛായ, പ്രത്യക്ഷീഭവിച്ചു. എന്നാൽ മദ്ധ്യയുഗസാഹിത്യ പാരമ്പര്യം മാറാതെനിന്നു. സാഹിത്യരംഗത്തു് അതു് അക്കാലത്തും അധികാരം ചെലുത്തിപ്പോന്നു.

പ്രഥമമുഖം

ഒരു പുതുജീവിതത്തിൻെറ ഇരമ്പവും ഇളക്കവും കൊണ്ടു് സജീവമായിരുന്നു പത്തൊൻപതാം നൂററാണ്ടിൻെറ ഉത്തരാർദ്ധം. പാശ്ചാത്യവത്കരണപ്രക്രിയകളും പുനരുജ്ജീവന പരിപാടികളുമായിരുന്നു അക്കാലഘട്ടത്തിൻെറ ശ്രദ്ധയിൽ മുന്തിനിന്നതു്. സംസ്കൃതത്തിലെയും ആംഗലഭാഷയിലെയും ഉത്കൃഷ്ട ഗ്രന്ഥങ്ങൾ അവയുടെ പരിഭാഷകളിലൂടെ ഇടതടവില്ലാതെ കന്നടസാഹി

ത്യത്തിലേക്ക് പ്രവഹിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. നാടകവും നോവലും ജീവചരിത്രവും വിമർശനവും ക്രമേണ സ്വന്തം നിലയുറപ്പിച്ചു. ഈ സാഹിത്യരൂപങ്ങളിൽ നോവലാണ് മററുള്ള പ്രസ്ഥാനങ്ങളെക്കാളൊക്കെ സുപ്രതിഷ്ഠനേടിയത്. കന്നടനോവൽസാഹിത്യത്തിൽ യഥാതഥപ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ പ്രമുഖ പ്രയോക്താക്കളിൽ പ്രഥമൻ എം. എസ്. പുട്ടണ്ണ ആയിരുന്നു. മുദ്ദണൻെറ 'രാമാശ്വമേധം' എന്ന കൃതിയിലാണ് നവചൈതന്യത്തിൻെറ കലാസൗന്ദര്യം തിരളുന്ന സാരസത്തുകൾ വമ്പിച്ച തോതിൽ വിളഞ്ഞു കാണപ്പെട്ടത്. പരമ്പരാഗതമായ ഒരു ഐതിഹ്യമാണ് ആഖ്യായികാരൂപത്തിലുള്ള ആ ഇതിഹാസമഹാകാവ്യത്തിലെ പ്രതിപാദ്യം. അവതരിപ്പിച്ച ചട്ടക്കൂട് അഭിനവത്വമുള്ളതാണ്. അതിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ച ജീവിതദർശനം—ആഖ്യാതാവായ മുദ്ദണനും അദ്ദേഹത്തിൻെറ പത്നി മനോരമയും തമ്മിലുള്ള പ്രേമം—ആണ് പുതുമയ്ക്കു നിദാനം. ആ ദമ്പതികളിൽ കന്നടത്തിലെ ഒരു ബനി ഡിക്കിനെയും ഒരു ബിയാട്രിസ്സിനെയും നമുക്കു ലഭിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇക്കാലത്ത് അനേകം സാഹിത്യ മാസികകളും വാരികകളും ജന്മമെടുത്തു. അതോടെ പുതിയ സാഹിത്യരൂപങ്ങൾ പതുക്കെപ്പതുക്കെ അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ടു. ഭാവഗാനം ശയ്യയിലും ഛന്ദസ്സിലും കല്പനാചിത്രണത്തിലും ഒരു പരിവർത്തനഘട്ടത്തിലൂടെ കടന്നുപോവുകയായിരുന്നു. എന്നാൽ ഈ മാററം സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതു് ആധുനിക പ്രേരണങ്ങളുടെ ആഘാതം മൂലമായിരുന്നു, സംശയമില്ല. ഫരീഫ് സാഹിബിനെപ്പോലെ പ്രതിഭാശാലിയായ ഒരു ഗ്രാമീണഗായകൻപോലും ഒരു നെയ്ത്തു മില്ലിൻെറ സങ്കീർണ്ണ ശില്പഘടനകണ്ടു് ആശ്ചര്യപരതന്ത്രനായിട്ടു് അതിനെക്കുറിച്ചു ബഹുമാന പുരസ്സരം ഉദ്ഗാനം ചെയ്തു; പക്ഷേ അതു് തൻെറ അദ്ധ്യാത്മതത്ത്വപ്രതിപാദ്യങ്ങളുടെ ഒരു പ്രതീകം എന്ന നിലയിൽ മാത്രമായിരുന്നു. ഇക്കാലത്ത് ക്രൈസ്തവമിഷനറിമാരും ബൈബിളിൻെറയും സങ്കീർത്തനങ്ങളുടെയും വേദഗാനങ്ങളുടെയും ഭാഷാന്തരീകരണത്തിൽ വ്യാപൃതരായിത്തീർന്നു.

1900 മുതൽ 1920 വരെയുള്ള കാലഘട്ടം കുറേക്കൂടി സർഗ്ഗാത്മകവും ബഹുമുഖവുമായ നേട്ടങ്ങൾക്കു വഴിയൊരുക്കി. ബി. രാമറാവു, ആലൂർ, മുദവീഡ്, മുളിയെ തിമ്മപ്പയ്യ, പഞ്ജേ മംഗേശ്റാവു, എസ്. ജി. നരസിംഹാചാർ മുതലായവർ ഇക്കാലത്ത് സാഹിത്യപ്രവർത്തനങ്ങളിലേർപ്പെട്ടു. ഈ എഴുത്തുകാരിൽ ചിലരുടെ കവനങ്ങളിലൂടെയും, എസ്. കട്ടി, വി. എം. തട്ടി, ശാന്തകവി, കാവ്യാനന്ദ എന്നിവരുടേയും മററും സംഭാവനകളിലൂടെയും ആധുനിക കന്നടകവിതയ്ക്കു തനേറടം വച്ചു. എച്ച്. നാരായണറാവുവിൻെറയും, ബി. എം. ശ്രീകണ്ഠയ്യയുടെയും, ഭാവഗാനാനുവാദങ്ങളിൽ ചിലവ ഇക്കാലത്ത് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. പ്രതിഭാസമ്പന്നനായ ഒരു മാർഗ്ഗദർശകനായിരുന്നു കെരൂർ. അദ്ദേഹം ഒരു പത്രപ്രവർത്തകൻ എന്ന നിലയിൽ ആവേശജനകമായ ജോലികൾ നിർവഹിച്ചതിനും പുറമേ ഏതാനും അത്യുത്കൃഷ്ടനാടകങ്ങളും നോവലുകളും ചെറുകഥകളും രചിക്കയുണ്ടായി. 1914—ൽ സാഹിത്യപരിഷത്ത് സ്ഥാപിതമായി. അതോടുകൂടി കർണ്ണാടകദേശത്ത് നവോത്ഥാനം ഔപചാരികമായി പ്രതിഷ്ഠാപനം ചെയ്യപ്പെട്ടു.

സുവർണ്ണകാലഘട്ടം

1920—മുതൽക്കാണ് അധുനാതന കന്നട സാഹിത്യം അതിൻെറ സുവർണ്ണദശയിലേക്കു പ്രവേശിച്ചത്. പാട്ടുന്നപൈങ്കിളികൾ പൊട്ടുന്നനെ ഉണർന്നു; അവയുടെ നീഡങ്ങളിൽനിന്നു പൊന്തി പ്രസരിച്ച കളകൂജിതങ്ങൾ കൊണ്ടു് കന്നടനാട്ട് ആസകലം മുഖരിതമായി. ബി. എം. ശ്രീകണ്ഠയ്യ, മാസ്തി, ഡി. വി. ഗുൺഡപ്പ, എന്നിവരുടെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള 'തളിരുഗ്രൂപ്പ്'; പഞ്ജേ ഗോവിന്ദപൈ എന്നിവർ മാർഗ്ഗദർശകരായുള്ള മാംഗളൂരിലെ 'മിത്രമണ്ഡലി'; ധാർവാർ ഡിസ്ട്രിക്ററിൽ ബേന്ദ്രേ തലയ്ക്കൽനിന്നു നയിച്ച 'ഗെളെയറഗുമ്പ'—ഇവയും മററു സംഘടനകളും നാട്ടിലെങ്ങും സജീവ പ്രവർത്തനം നടത്തി; വിശിഷ്ടസൗകുമാര്യം തിരളുന്ന കവിതകൾ പിറന്നു.

കെ. വി. പുട്ടപ്പ, വി. സീതാരാമയ്യ, പി. ററി. എൻ. രാജരത്നം, കടങ്ങ് ഗോഡ്ല, മധുര ചേന്ന, മുഗളി തുടങ്ങിയ പ്രതിഭാശാലികളായ ഇളംകൂററുകവികൾ ഈ ഗ്രൂപ്പുകളിൽനിന്നു് ആവിർഭവിച്ചു. ബെടിഗേരിയും, സാലിയും അത്യാകർഷകങ്ങളായ കവിതകൾ രചിച്ചു. തങ്ങൾ ജീവിച്ച മണ്ണിൻെറയും പ്രബുദ്ധതായ ദേശീയബോധംകൊണ്ടു് ആകമ്പിക്കുന്ന യുഗത്തിൻെറയും പരിമളം തിരണ്ടവയായിരുന്നു അവരുടെ കവിതകൾ. അഭിഗീതിക, വിലാപകാവ്യം, ഗീതകം, ഗീതം, ഭജനഗാനം, ആഖ്യാനാത്മക കവിത, കഥാഗാനം, പ്രേമകവിത, ദാർശനിക കവിത, നാടകീയഭാവഗാനം, നാടകീയസ്വഗതം—ഇവയേയും മററനേകം കാവ്യശാഖകളെയുംഅത്യാനന്ദത്തോടും സാക്ഷാത്തായ അന്തശ്ചോദനത്തോടുംകൂടി അവർ പരിപുഷ്ടമാക്കി. നോവലിൻെറ മിക്ക പ്രസ്ഥാനഭേദങ്ങൾക്കും അതതിനെ നിലനിത്തിയ ഉജ്ജ്വലമാതൃകകൾ ഉണ്ടായി—സാമൂഹികാചാരനോവലിനു് ബെടിഗേരിയുടെ 'സുദർശന'; പാത്രരചനാപ്രധാന നോവലിനു് ഏ.എൻ. കൃഷ്ണറാവുവിൻെറ 'സന്ധ്യാരാഗം'; വ്യംഗ്യാപഹാസനോവലിനു് കസ്തൂരിയുടെ 'ചക്രദൃഷ്ടി'; മനോവിജ്ഞാനീയനോവലിനു് ദേവഡൂവിൻെറ 'അന്തരംഗം';ഏതെങ്കിലും കാലഘട്ടത്തെ മുഖ്യമാക്കിയുള്ള നോവലിനു് കാരാന്തിൻെറ 'മരളിമണ്ണിഗേ' (തിരിച്ചു മണ്ണിലേക്കു്); പ്രശ്നനോവലിനു മുഗളിയുടെ 'കാരണപുരുഷൻ'; ബോധപ്രവാഹനോവലിനു് ആദ്യയുടെ 'വിശ്വാമിത്രസൃഷ്ടി'—പ്രാദേശികനോവലിനു് ഒരു നല്ല ഉദാഹരണം കാരാന്തിൻെറ 'ബെട്ടദ ജീവ' എന്ന കൃതിയാണു്. ബെടിഗേരിയുടെയും കെത്തുരിൻെറയും മാസ്തിയുടെയും കെ. വി. അയ്യരുടെയും ചരിത്രാഖ്യായികകൾ അതീവഹൃദ്യങ്ങളാണു്.ഇന്നും പ്രായേണ അപട്ടക്കളുടെ കൈയിലാണു് അപസർപ്പണനോവലുകൾ അകപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതു്. ഏ.എൻ. കൃഷ്ണറാവുവിൻെറ 'നടസാർവ്വഭൗമ', കെ. വി. പുട്ടപ്പയുടെ 'കാനൂരസുബ്ബമ്മ', ഗോകാക്കിൻെറ 'സമരസവെ ജീവന' (സമരജനമാണു് ജീവിതം)എന്നീ

നോവലുകൾ സങ്കീർണ്ണമായ ഘടനാരീതിയോടുകൂടിയവ യാണ്.

ഇക്കാലത്തെ നാടകരചയിതാക്കളിലുമുണ്ട് പ്രശസ്ത വ്യക്തികൾ—ററി. പി. കൈലാസവും, ഹ്രയിൽ ഗോളും, ഗരുഡയും, സംസയും, ആദ്യയും. പുരാണനാടകം (ഗരുഡ യുടെ 'പാദുകാപട്ടാഭിഷേകം', സി. കെ. വെങ്കടരാമയ്യ യുടെ 'മണ്ഡോദരി'), ചരിത്രനാടകം (സംസയുടെ 'സുഗ്ര ണഗംഭീര', മാസ്തിയുടെ 'താലിക്കോടെ'), സാമൂഹിക നാടകം(ഹ്രയിൽ ഗോളിൻെറ 'ശിക്ഷണസംഭ്രമ', കൈലാ സത്തിൻെറ 'ഹോംറൂൾ', ആദ്യയുടെ 'ഹരിജനവാര'), വ്യംഗ്യാപഹാസനാടകം (കാരന്തിൻെറ 'ഗർഭഗുഡി', മുഗളിയുടെ 'നാമധാരി')—ഇങ്ങനെ പലതരം നാടകോപ പ്രസ്ഥാനങ്ങളും വിജയശ്രീലാളിതങ്ങളായി. രൂക്ഷമായ ദുഃഖാന്തനാടകങ്ങൾക്കായി സംസയുടെ കൃതികളിലേക്ക് തിരിയണം. കൈലാസത്തിൻെറ 'ആക്കാണ് തെററുപ ററിയതു്?'എന്ന നാടകവും സ്മരണയർഹിക്കുന്നു. ഗോകാ ക്കിൻെറ 'യുഗാന്തരം'പോലെയുള്ള കൃതികൾ സുഖപര്യവ സായികളായ കാല്പനിക നാടകങ്ങളാണ്. ഏകാങ്കനാടക ങ്ങളുടെ രചനയിലും കൈലാസവും ആദ്യയും ബേന്ദ്രേയും കൃതഹസ്തരത്രേ. പദ്യനാടകശാഖയ്ക്ക് ഒരു വിശിഷ്ട ചരിത്രമുണ്ട്. ആ ശാഖയ്ക്കുതന്നെ എന്തെല്ലാം ഉപശാഖ കൾ! യവനനാടകങ്ങളുടെ മട്ടിൽ ശ്രീ രചിച്ച 'അശ്വ ത്ഥാമാവ്', കെ. വി. ആർ. പ്രാചീന യവനസാഹിത്യ ത്തിൽനിന്നും നേരേ ഭാഷാന്തരം ചെയ്ത 'ആൻറിഗോൺ' തുടങ്ങിയവ ഒരു വർഗ്ഗം. മാസ്തിയുടെ 'യശോധര', പുട്ട പ്പയും ഡി. വി. ജിയും മററും ഷേക്സ്പീയർ നാടകങ്ങളെ ഉജ്ജീവിച്ചെഴുതിയ കൃതികൾ, ഇത്യാദിയായ ബ്ളാങ്ക് വേഴ്സ് നാടകങ്ങൾ മറെറാരു വർഗ്ഗം. 'തിരുപാണി'യെ യും, പി. ററി. എൻ. നിർമ്മിച്ച 'അഹല്യ'യെയുംപോലെ യുള്ള സംഗീതനാടകങ്ങൾ വേറൊരു വർഗ്ഗം. കാരന്തിൻെറ 'സൗമ്യസൗഭാഗ്യം', 'ആരോ അതുപറഞ്ഞു' എന്നിവപോ ലെയുള്ള ദുഃഖപര്യവസായിയോ സുഖപര്യവസായിയോ ആയ ഗാനനാട്യങ്ങൾ ഇനിയൊരു വർഗ്ഗം. കന്നടത്തിലെ

'ഗെളെ' വൃത്തങ്ങളിൽ ഒന്നിനോടു സാജാത്യമുള്ളതാണ് ബ്ളാങ്കുവേഴ്സ്. ഈ സാജാത്യമാണ്, നാടകരചനയിലെ ഒരു സുശക്തമാദ്ധ്യമമായി ബ്ളാങ്കുവേഴ്സിന് കന്നടത്തിലേക്കു കടന്നുകൂടുവാൻ ക്ഷിപ്രസാദ്ധ്യത കൈവരുത്തിയതു്.

ജനമദ്ധ്യേ അത്യന്തം പ്രചാരംനേടിയ ആധുനിക സാഹിത്യരൂപങ്ങളിൽ ഒന്ന് ചെറുകഥയാണ്. കന്നട ലഘുകഥാപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ജനയിതാവ് മാസ്തി ആയിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഏതാനും ഉജ്ജ്വലമാതൃകകൾ സംഭാവന ചെയ്തിട്ടുണ്ട്—'ശാരിപുത്രന്റെ അന്ത്യനാളുകൾ'പോലെയുള്ള ദാർശനികകഥകൾ; 'വസുമതി'പോലെയുള്ള ദേശാഭിമാനകഥകൾ; 'നിജഗലിലെ റാണി' ആദിയായ ചരിത്രകഥകൾ;'മൊസറിന മംഗമ്മ'പോലെ ഗ്രാമീണജീവിതത്തെ പുരസ്കരിച്ചുള്ള കഥകൾ; 'അതു് ഇന്ദിരയാണോ അല്ലയോ?' എന്നതുപോലെയുള്ള ഭാവഗാനലഘുകഥകൾ. ഇതിവൃത്തം, പാത്രചിത്രണം, വികാരാംശം, വിചാരാംശം, അന്തരിക്ഷസൃഷ്ടി, മനോവിശ്ലേഷണം എന്നീ വിവിധമുഖങ്ങളിൽ ബൈടിഗേരിയും, ആനന്ദനും, ഗോത്രുരും, ഗോപാലകൃഷ്ണറാവുവും, കൃഷ്ണകുമാറും, ശ്രീമതി ഗൗരമ്മയും അങ്ങനെ മററു പലരും ചെറുകഥാപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ മണ്ഡലം അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തുകയും വിപുലീകരിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ഉപന്യാസമാണ് ആധുനികകന്നടത്തിലെ ശ്രദ്ധാർഹമായ മറെറാരു പ്രസ്ഥാനം. വ്യാഖ്യാനങ്ങളായും ലേഖനങ്ങളായും പ്രസ്തുത പ്രസ്ഥാനം വളരെ മുമ്പുതന്നെ ആ സാഹിത്യത്തിൽ കടന്നുകൂടിയിരുന്നു. എങ്കിലും ആത്മോപന്യാസങ്ങൾക്കു തന്റേടം വച്ചതു് 'ഗോസ്സിപ്പ്', 'ഫ്ളാഷസ്' മുതലായ സമാഹാരങ്ങളുടെ പുറപ്പാടോടുകൂടിയാണ്. എം. എൻ. മൂത്തിറാവുവിന്റെ 'ഹഗല്യ കനസുഗളു' (ദിവാസ്വപ്നങ്ങൾ), നാരായണഭട്ടിന്റെ 'ഉപന്യാസഗളു' എൻ. കെ. കുൽക്കർണ്ണിയുടെ 'മുംഗാളുപുടിഗെ', ആദ്യയുടെ 'സ്വാരസ്യ' തുടങ്ങിയ സമാഹാരങ്ങൾ ആവിർഭവിച്ചപ്പോൾ ആ പ്രസ്ഥാനത്തിന് വ്യാപ്തിയും

വൈവിധ്യവും ഉണ്ടായി. എസ്. കൃഷ്ണശർമ്മയും ബേന്ദ്രേയും രചിച്ച സ്വഭാവചിത്രണോപന്യാസങ്ങൾ, ററി. എൻ. എസ്സിൻെറയും എം. എൻ. കൃഷ്ണറാവുവിൻെറയും നിരൂപണോപന്യാസങ്ങൾ, പുട്ടപ്പയുടെ വർണ്ണനാത്മകങ്ങളായ ഉപന്യാസങ്ങൾ. പി. ററി. എൻ. രചിച്ച 'ഭാവനാചിത്രഗള്'വിലുള്ള ആഖ്യാനോപന്യാസങ്ങൾ, ഗോകാക്ക് കത്തുകളുടെരൂപത്തിൽ എഴുതിയിട്ടുള്ള ഭൂമിശാസ്ത്ര—സാംസ്കാരികോപന്യാസങ്ങൾ എന്നിവ ഈ മണ്ഡലത്തിലുള്ള നേട്ടത്തിൻെറ വ്യാപ്തിയും വൈവിധ്യവും ഏറെക്കുറെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഡി. വി. ജിയുടെ 'ഗോഖലെ' പോലെയുള്ള കൃതികളിൽ ക്ലാസിക്കൽ ജീവചരിത്രവും പുട്ടപ്പ രചിച്ച 'വിവേകാനന്ദ'പോലെയുള്ള കൃതികളിൽ, റൊമാൻറിക് ജീവചരിത്രവും ഞങ്ങൾക്കുണ്ട്. കന്നടസാഹിത്യത്തിലെ ആത്മകഥകൾ മധുരചേന്നയുടെ 'ഭൂമിക'പോലെ ആദ്ധ്യാത്മികങ്ങളാണ്; അഥവാ രാജരത്നത്തിൻെറ 'പതിററാണ്ട്' എന്നപോലെ സാഹിത്യപരമാണ്. അതുമല്ലെങ്കിൽ ഗോകാക്കിൻെറ'സൗന്ദര്യസ്വരൂപം' എന്നപോലെ കലാപരമോ, ദിവാകരൻെറ 'സെരെമനെ' (കാരാഗൃഹം) എന്നപോലെ മുഖ്യമായും രാഷ്ട്രീയമോ ആണ്. ദിനസരിക്കുറിപ്പ് ഒരു സാഹിത്യരൂപമെന്ന നിലയിൽ കൈകാര്യംചെയ്തിട്ടുള്ളതിന് ഉത്തമോദാഹരണമാണ് ഗോകാക്കിൻെറ 'കടലിന്നപ്പുറത്തുനിന്ന്' എന്ന കൃതിയും അശ്വത്ഥനാരായണറാവുവിൻെറ 'മുക്തിയുടെമൂല്യം'എന്ന കൃതിയും. വി. സീതാരാമയ്യയും ഗോസാവിയും മാൻവിയും മററും വിരചിച്ച രസകരങ്ങളായ യാത്രാവിവരണഗ്രന്ഥങ്ങളുമുണ്ട്. ഈ കാലഘട്ടത്തിലുണ്ടായ സാഹിത്യനിരൂപണങ്ങൾ, പുതിയ ചിന്താഗതിയുടെ വിശ്വാസപ്രമാണങ്ങളെ നിർവ്വചിക്കുന്നതിനും, പ്രാചീനകന്നടസാഹിത്യത്തിലെ വിലയുററ വിപുലസമ്പത്തുകളെ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നതിനും, യൂറോപ്യൻ സാഹിത്യത്തിന് ഉയിർതുടിപ്പു നൽകുന്ന ആദർശങ്ങളെ വിവരിക്കുന്നതിനും പ്രാചീനങ്ങളും അർവ്വാചീനങ്ങളുമായവയെ ഉദ്ഗ്രഥിക്കുന്നതിനും മുഖ്യമായിച്ചെയ്തു ഒരു പരിശ്രമമായിരുന്നു. ഈ

സന്ദർഭത്തിൽ ടി. എൻ. എസ്സിൻെറ 'സംസ്കൃതകാവ്യ മീമാംസാ ചരിത്രവും' മുഗളിയുടെ 'കന്നട സാഹിത്യചരിത്ര'വും, കൃഷ്ണമൂത്തിയുടെ 'ധ്വന്യാലോക'പരിഭാഷയും കാക്കിയുടെ 'ഛന്ദോവികാസ'വും പ്രത്യേകം പ്രസ്താവമർഹിക്കുന്നു. മുൻഖണ്ഡികകളിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ള എഴുത്തുകാരിൽ മിക്കവരും സാഹിത്യനിരൂപണസംബന്ധിയായ സംഭാവനകൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. മാലവാഡ്, രംഗണ്ണ തുടങ്ങിയ പല നിരൂപകന്മാരും ഈ മണ്ഡലത്തിലുള്ള പ്രവർത്തനത്തെ സമ്പന്നമാക്കിയിരുന്നു. അതിനും പുറമേ, ബസവനാൽ, കുന്ദണഗർ ആദിയായ പണ്ഡിതന്മാർ പ്രാചീനങ്ങളായ ഉത്കൃഷ്ട കന്നടഗ്രന്ഥങ്ങൾ സനിരൂപണം സംവിധാനം ചെയ്തു പ്രകാശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ചില പ്രമുഖസാഹിത്യകാരന്മാരുടെ ബഹുമാനാർത്ഥം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ള സ്മാരകഗ്രന്ഥങ്ങൾ വഴിയായും കന്നട സാഹിത്യനിരൂപണപ്രസ്ഥാനത്തിനു വിലയുററ സംഭാവനകൾ കൈവന്നിരിക്കുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ അവരിൽ മിക്കപേരും ഒന്നിലധികം സാഹിത്യരൂപങ്ങൾകൊണ്ട് സവിശേഷം പെരുമാറിയിട്ടുള്ളവരാണെന്നുതന്നെ പറയാനാവും.

ആയിരത്തിത്തൊള്ളായിരത്തി മുപ്പത്തൊമ്പതും അതിനുശേഷവും

അടുത്തഘട്ടം തുടങ്ങുന്നത്, രണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധം പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ട 1939-ാമാണ്ട് അടുപ്പിച്ച് ആണെന്നു പറയണം. നാലാം ദശകത്തിൽ സമാരംഭിച്ച പുരോഗമനപ്രസ്ഥാനം ഏതാണ്ട് ഈ സമയത്ത് ശക്തി പ്രാപിക്കുകയും ഈ ഘട്ടത്തിലെ സാഹിത്യത്തിൽ അതിൻെറ മുദ്ര അവശേഷിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. അതിനും പുറമേ, അത് ഇളംമുറക്കാരായ സാഹിത്യകാരന്മാരുടെ ഉദയത്തിന് ഒരു ശക്തികേന്ദ്രമായും പരിണമിച്ചു. 'രസരിഷി' എന്ന ഭാവഗാനസമാഹാരം ഈ പുരോഗമനാവബോധത്തിൻെറ ഒരു സാക്ഷ്യമായിരുന്നു. മുൻപത്തെ എഴുത്തുകാർ രംഗത്തുനിന്നു പിൻവാങ്ങാതെ പ്രവർത്തിച്ചുപോന്നു എന്നു മാത്രമല്ല, നൂതനലക്ഷ്യങ്ങളിൽ ചിലവയെ സംബ

ന്ധിച്ചിടത്തോളം മാർഗ്ഗദർശനം നൽകുകപോലും ചെയ്തു. നാടകീയമായ സംഭവവികാസങ്ങൾ ഭാരതത്തിന്റെ രാഷ്ട്രീയ രംഗത്തുണ്ടായി—1942-ലെ ക്വിററിൻഡ്യാ പ്രക്ഷോഭണം; 1947-ലെ സ്വാതന്ത്ര്യലബ്ധി; വർഗ്ഗീയ ലഹള; ഇൻഡ്യൻ നാട്ടുരാജ്യങ്ങളുടെ വിലയനം; ഗാന്ധിജിയുടെ വധം; ഗോവായുടെ വിമോചനസമരം; സ്റ്റേററുകളുടെ പുന:സംയോജനം. ഈ അന്തരിക്ഷത്തിന്റെ വെളിച്ചത്തിലും നിഴലിലും ഇളംമുറക്കാരായ സാഹിത്യകാരന്മാർ വളർന്നു. മുൻതലമുറയിലെ എഴുത്തുകാർ വളർച്ച മുററിയ കലയെയും പാകംവന്ന ദൃഷ്ടിയെയും ഈ പരിത:സ്ഥിതികളുടെ നേർക്കു കേന്ദ്രീകരിച്ചു. എന്നാൽ ഒരു നവതൈക്ഷ്ണ്യം ഉള്ളതായിരുന്നു, യുവസാഹിത്യകാരന്മാക്ക് പ്രസ്തുത പരിത:സ്ഥിതികൾ ദർശിച്ചിട്ട് ഉണ്ടായ പ്രതികരണം.

കവിതയ്ക്ക് ഒരു പുതിയ ശക്തി വന്നുചേർന്നു. കെ. നരസിംഹസ്വാമി, അഡിഗ, ശ്രീധര, കണവി, എക്കുൺഡി, കിന്നിഗോളി, ആർ. ശർമ്മ എന്നിവരും മററും ഭാവഗീതങ്ങളിലേക്ക് ഒരു പുതിയ വൈകാരികചൈതന്യം പകർന്നു. ദീർഘകവിതകൾക്ക് വൈവിധ്യവും ബാഹുല്യവും ഉണ്ടായി. പുട്ടപ്പ ബ്ളാങ്കുവേഴ്സിലുള്ള ഒരു ഇതിഹാസമഹാകാവ്യമായ തന്റെ രാമായണം പൂർത്തിയാക്കി. അതിന് സാഹിത്യ അക്കാദമിയുടെ സമ്മാനം ലഭിച്ചു. ഡി. വി. ഗുഡ്പ തന്റെ വിശ്വാസത്തിന്റെ 'പ്രസ്താവന'യായ 'കഗ്ഗ' എന്ന കൃതി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. മാസ്തിയുടെ 'കാൻറർബറിക്കഥകൾ' എന്നു പറയാവുന്ന 'നവരാത്രി' എന്ന കൃതിയും ആവിർഭവിച്ചു. ബേന്ദ്രേയുടെ 'സഖീഗീത'ത്തിന് കാല്പനിക പ്രസ്ഥാനത്തിലെ ഒരു മഹാകാവ്യത്തിനുള്ള സ്വതന്ത്രസ്വതന്ത്രത കൈവന്നിരുന്നു. ആർനോൾഡിന്റെ 'സഹറാബ് ആൻഡ് റസ്റ്റും' എന്ന കൃതിയുടെ രീതിയിലുള്ള ഉപാഖ്യാനങ്ങളാണ്, ഗോവിന്ദപൈ, ക്രിസ്തുവിനെയും ബുദ്ധനെയും പുരസ്കരിച്ച് രചിച്ച നീണ്ട കവിതകൾ. വിനായകന്റെ 'ബാളിന ഗുഡിയല്ലി' (ജീവിതത്തിന്റെ അമ്പലത്തിൽ),

എന്ന ഭാവഗീതശ്രേണി ഫലത്തിൽ ഭാരതീയ നവോത്ഥാനത്തിൻെറ പ്രതിമാരൂപത്തിലുള്ള ഒരു ആവിഷ്കരണമായി ശോഭിക്കുന്നു. അദിഗയുടെ 'താഴ്വര'യും, 'ഗോന്ദലപുരവും' ടി. എസ്. എലിയട്ടിൻെറ 'ദി വൈസ്റ്റ്ലാൻഡ്' എന്ന കൃതിയുടെ മട്ടിലുള്ള നൂതനസൃഷ്ടികളായിരുന്നു. വിനായകൻെറ 'സമുദ്രഗീതങ്ങൾ' അനിയതഛന്ദസ്സും ഒരു പുതിയ ഇതിവൃത്തവും കാവ്യമണ്ഡലത്തിൽ അവതരിപ്പിച്ചു. കാല്പനികരചനാരീതി അതിൻെറ വ്യവസ്ഥാപിത രൂപത്തിലോ, നാടൻ പാട്ടിൻെറ രൂപത്തിലോ കവിതയിൽ സുപ്രതിഷ്ഠ നേടിയിരുന്നു. നൂതന കാവ്യോദ്യമത്തിൽ ഒരു പുതിയ ശൈലിയും കല്പനാസരണിയും, ഒരു പുതിയ ഛന്ദസ്സും സംവിധാനരീതിയും, അവശ്യംവേണ്ടിവന്നു. അധുനാതന സാങ്കേതികമാർഗ്ഗം ഈആവശ്യകത നിറവേററുമെന്നു തോന്നി. വിനായകനും, അദിഗയും, കെ. ആർ. ശർമ്മയും, ശിവരുദ്രപ്പയും കണവിയും മററും ഈ പുതിയ സരണികളിൽ സഞ്ചരിക്കുവാൻ സുധീരം സമുദ്യക്തരായി. കാവ്യരചനയ്ക്കുള്ള പല സരണികളിൽ ഒന്നുമാത്രമാണ് ആധുനികതാവാദികളുടേതു്. സരണികൾക്കുള്ളിൽത്തന്നെ അസംഖ്യം ഉപസരണികളുമുണ്ട്. അവയെ എല്ലാം ഇന്ന് പര്യവേക്ഷണം ചെയ്തുവരികയാണ്.

1939-നു ശേഷം ഭിന്ന സാഹിത്യരൂപങ്ങളിൽ ഉള്ള നാനാതരം നേട്ടങ്ങൾ തിട്ടപ്പെടുത്തുവാൻ ഇവിടെ ഇടമില്ലാതെയാണിരിക്കുന്നതു്. എങ്കിലും മിർജി, കട്ടിമനി, ഇനാംദാർ, കുൽകുന്ദ്ശിവറാവു, ടി. ആർ. സുബ്ബറാവു, കെ. ടി. പുരാണിക്, ഹെഗ്ഗഡേ എന്നിങ്ങനെ കഥാസാഹിത്യത്തിലെ ചില എഴുത്തുകാരുടെ പേരുകൾ പ്രസ്താവ്യങ്ങളാണ്. ഇവരിൽ ചിലർ ഹ്യയിൽഗോൾ, അനന്തമൂത്തി, വരഗിരി എന്നീ സാഹിത്യകാരന്മാരോടൊപ്പം ചെറുകഥാസാഹിത്യത്തിലും പയററിയിട്ടുണ്ട്. പുതിയ നാടകകൃത്തുകളിൽ ചിലരാണ് പർവ്വതപാണിയും എൽ. ജെ. ബേന്ദ്രേയും, എൻ. കെ. കുൽക്കർണ്ണിയും. നാഡിഗ്, ഗദഗ്കർ, വഡപ്പി എന്നിവർ ആത്മോപ

ന്യാസത്തെ പരിപുഷ്ടിപ്പെടുത്തി. കെ. കൃഷ്ണമൂർത്തിയും, കെ. നരസിംഹമൂർത്തിയും മററും സാഹിത്യനിരൂപണ പ്രസ്ഥാനത്തിനു സംഭാവനകൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

രണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധത്തെ പശ്ചാത്തലമാക്കി ക്കൊണ്ട് രചിച്ച നോവലുകളും ചെറുകഥകളും ഒട്ടുവള രെയാണ്. കവിതയിലും ഒരു പ്രധാന പ്രതിപാദ്യം അതാ യിരുന്നു. ഗോവിന്ദപൈ പ്രസ്താവിക്കുന്നു, മനുഷ്യന് മനു ഷ്യത്വമുള്ളിടത്തോളംകാലം അടർക്കളം ശാന്തിയുടെ മാതാവായിരിക്കുമെന്ന്. ക്രിസ്തുവും, ബുദ്ധനും, • ബസ വനും ശാന്തിയുടെ സുവിശേഷം പ്രസംഗിച്ച മണ്ണിൽ ത്തന്നെയാണ് ഈ ജന്തുഹോമം നടന്നതെന്ന് ഇഞ്ചൽ പറയുന്നു. വിനായകൻ 'അസുര' എന്ന കൃതിയിൽ ഒരു കവിയും ഹിററ്ലറും തമ്മിൽ ഒരു അഭിമുഖസംഭാഷണം നടക്കുന്നതായി വിഭാവനംചെയ്തു വർണ്ണിക്കുകയും മനു ഷ്യനിലുള്ള ആസുരപ്രണോദനത്തെ വ്യാഖ്യാനിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഹിരോഷിമായിൽ നടന്ന സംഹാര ത്തെക്കുറിച്ച് ഉത്കടാനുകമ്പാപൂർവ്വം ചിത്താൽ പ്രതി പാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഹാസ്യവീരരസമിശ്രിതമായ പദ്യ ത്തിൽ കസ്തൂരി അണുകായുധങ്ങളെ കഠിനമായി അധി ക്ഷേപിക്കുന്നു. ശ്രീ റാവു പദ്യരൂപേണ യുദ്ധത്തിൻെറ ഒരു സമുജ്ജ്വലവർണ്ണനം സംഭാവന ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ഇനാംദാറിൻെറയും, കട്ടിമനിയുടെയും നോവലുക ളിൽ കഥാവിത്യാ പ്രക്ഷോഭണം ശക്തിയുക്തം പ്രതി പാദിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ആ മഹാപ്രക്ഷോഭണത്തെ ഉയി രുററ ഒരു അഭിഗീതികയിൽ ഇങ്ങനെ വർണ്ണിക്കുന്നു:—

ഈ ജനം!—ആക്കിന്നാവുന്നി വരുടെ
മുന്നേററത്തെ പ്രതിരോധിപ്പാൻ?
ആക്കിന്നാവുന്നിവർതന്നുരുതര
നിസ്സീമാശയ്ക്കതിരു കുറിപ്പാൻ?
ഉത്തുംഗം പല കോവിൽപ്പങ്ക്തികൾ
പൊന്തിവരും ഭൂവിശോഭാകലിതം;
അവതൻ ഗോപുരശൃങ്ഗാഗ്രങ്ങൾ
നീലാംബരഹൃദയത്തിലുരുമ്മും.

ജ്വലനോജ്ജ്വലമാം താരാതതിത—
ന്നാഭയെയിജ്ജനമൊക്കെ ഹസിക്കും!
മാനാതീത സമീരണതനുപരി—
ണാമവുമിജ്ജനമാകുമളപ്പാൻ!!

നേതാജിബോസിന്റെ ഐ. എൻ. എ.യെ റായ് തന്റെ ഒരു ദീർഘകവിതയിൽ പ്രകീർത്തിച്ചിരിക്കുന്നു. 1943–ലെ ബംഗാൾക്ഷാമം കന്നടത്തിലെ രസകരങ്ങളായ ചെറുകഥകളുടെയും, മുഗളിയുടെ 'അന്ന' പോലെയുള്ള നോവലുകളുടെയും ഉദ്ഭവത്തിനുവേണ്ട പ്രചോദനം നൽകി. പ്രസ്തുത ക്ഷാമത്തെപ്പററി ഗോവിന്ദ പൈയുടെ ഭാവഗാനാത്മകമായ ഒരു ഉത്ക്രോശം ഇങ്ങനെയാണ്:- "സമൃദ്ധികൊണ്ടു് അനുഗൃഹീതരെങ്കിലും പട്ടിണികൊണ്ടു് ഞങ്ങൾ ഒട്ടുങ്ങുന്നു. ഉയിർ നൽകിയിട്ടുണ്ടു്; പക്ഷേ, ശ്വാസോച്ഛ്വാസം ചെയ്യുന്ന പ്രേതങ്ങളെപ്പോലെ ഞങ്ങൾ ജീവിക്കുന്നു."

സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ അഭ്യാഗമം എല്ലാ ഹൃദയങ്ങളെയും ഹർഷകമ്പിതമാക്കി. മിക്കവാറും എല്ലാ കവികളിൽനിന്നും പൊട്ടുന്നനെ ഗാനം പൊട്ടിയുയന്നു തുളുമ്പി. സമാഗതമായ സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ ഉദ്ഘോഷിക്കുവാൻ, അഥവാ അതിനെക്കുറിച്ചുള്ള അഭിപ്രായം പ്രകടിപ്പിക്കുവാൻ, ആഖ്യായികയും നാടകവും കവിതയോടു മത്സരിച്ചു. ആദ്യയുടെ 'ശോകചക്ര' പോലെയുള്ള നാടകങ്ങൾ ഇത്തരുണത്തിൽ സ്മരണാർഹങ്ങളാണ്. ദക്ഷിണ കർണ്ണാടകത്തിലെ കവികൾ ഈ സംഭവത്തെ അധികരിച്ചു് 'ഉദ്ഘോഷ' എന്ന പേരിൽ ഒരു ഭാവഗാനസമാഹാരംതന്നെ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. എന്നാൽ ഈ ഉല്ലാസലഹരിയിൽ തനി വസ്തുതയെപ്പററിയുള്ള ഒരു ബോധത്തിന്റെ കരിനിഴൽ ആപതിച്ചിരുന്നു. ഭാരതാംബികയെ ജാനസ്സിനെപ്പോലെ ഇരുമുഖമുള്ള ഒരു ദേവതയായിട്ടു് വിനായകൻ ഹൃദയവേദനയോടെ രൂപണം ചെയ്തു.

"ദ്വിവിധം രൂപം, ദ്വിവിധം സ്നേഹം,
ദ്വിവിധം ജീവിത മിവയോ ശോകം;

സങ്കീർണ്ണമിദം പന്ഥാവേകം
ദ്വിവിധം പിരിയും സ്ഥിതിപരിണാമം!!

ഗാന്ധിജിയുടെ ജന്മദിനാഘോഷം സംബന്ധിച്ചുള്ള ഒരു ലേഖനത്തിൽ ബേന്ദ്രേ ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിക്കയുണ്ടായി:— "കുറഞ്ഞപക്ഷം ഈ സുദിനത്തിലെങ്കിലും നമുക്കു സത്യം സംസാരിക്കാം. ആണ്ടിൻെറ ബാക്കി ദിവസങ്ങൾ നാം അസത്യത്തിനായി മുഴുവനേ ഉഴിഞ്ഞർപ്പിച്ചിരിക്കയാണല്ലോ." ചിത്താൽ പറയുന്നു:—"ദീപമാലകൾ അണിഞ്ഞുനിൽക്കുന്ന വിളക്കുമരങ്ങൾ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിൻെറ അഭ്യുദയത്തെ ഉദ്ഘോഷണം ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ മനുഷ്യജീവിതങ്ങളെ വിറകെന്നോണം ദഹിപ്പിച്ചൊടുക്കി, കരിയും പുകയും തേട്ടിത്തേട്ടി നിൽക്കുന്ന, തടിയൻ ചിമ്മിണിക്കുഴലുകളെ എനിക്ക് എങ്ങനെ വല്ലസമയത്തും മറക്കാനാവും?"

ഗാന്ധിജിയുടെ വധം ജനതയുടെ മനസ്സാക്ഷിയെ ഉണർത്തി. അതു് നൂതനമായ ഒരു മൂല്യബോധം അവരിലേക്കു സംക്രമിപ്പിച്ചു. വികാരോത്തേജകങ്ങളായ ഭാവഗീതങ്ങളുടെ ഒരു സമാഹാരംവഴി കന്നടത്തിലെ കവികൾ രാഷ്ട്രപിതാവിനോടു തങ്ങൾക്കുള്ള ഭക്ത്യാദരങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിച്ചു. ഇന്ത്യൻ രാഷ്ട്രീയൈക്യത്തിൻെറ ശില്പിയായ വല്ലഭായി പട്ടേലിൻെറ ചരമത്തെ പുരസ്കരിച്ച് ഹൃദയദ്രവീകരണസമർത്ഥമായ ഒരു വിലാപകാവ്യം ഹേമന്തിൻെറ സംഭാവനയായിട്ടുണ്ട്. ദുസ്തരദുർഘടങ്ങളിൽ നിന്നു് മോചനം നേടുവാനുള്ള ഏകമാർഗ്ഗം സർഗ്ഗാത്മകവും സമരഞ്ജനാപൂർവ്വകവുമായ പ്രവർത്തനങ്ങളാണെന്നുള്ള സന്ദേശത്തിലേക്കു കവികൾ ക്രമേണ തിരിഞ്ഞു. "സുഹൃത്തേ, ഇവിടെ ഇനിയുമുണ്ടു്", അദിഗ പ്രസ്താവിക്കുന്നു, "പ്രതീക്ഷകൾ തളിരും പൂവരിമ്പുമിട്ടു് ഉയരുന്ന പൂന്തൊടികൾ; അവിടവിടെ കിടക്കുന്ന മുള്ളുകളുടെയും കല്ലുകളുടെയും അടിയിലായി നല്ല വളക്കൂറുള്ള മണ്ണുണ്ടു്; ഉറവകളുടെയും അരുവികളുടെയും ഏന്തിത്തുളുമ്പലുണ്ടു്; കുതിച്ചൊഴുകലുണ്ടു്." ഭാരതാംബിക പറയുന്നതായി വിനായകൻ വിഭാവനം ചെയ്തിരിക്കുന്നതു നോക്കുക:—

വിശ്വത്തിലിതിന്നല്ലോ വന്നതു പുണ്യാത്മാക്കൾ
വിശ്വസിക്കുക നിങ്ങളെന്നോമൽക്കിടാങ്ങളേ!
പോക്കുക നാട്ടിൽനിന്നു ദുരിതം; പ്രതിഷ്ഠിപ്പിൻ
സിംഹാസനത്തിൽ സമദൃഷ്ടിയും സമത്വവും;
എന്നാകിലല്ലേ നിങ്ങളിന്നിഹ നട്ടിട്ടുള്ളോ-
രുന്നത സ്വാതന്ത്ര്യമാം തരുവിൻ കുരുന്നുതൈ,
സ്വാതന്ത്ര്യമതിന്നത്ഥം ദ്യോതിപ്പിച്ചുദ്യത്പ്രഭാ-
ലോകത്തേക്കുയന്നൻപിൽ പൂവിട്ടുവിരാജിക്കൂ!!

നവപ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ മൂലതത്ത്വം

നവയുഗത്തിൻെറ മനോവൃത്തി വ്യക്തമാക്കുവാൻ ഉദാഹരണങ്ങൾ ഏറിയകൂറു കവിതയിൽനിന്നാണ് ഞാൻ സമാഹരിക്കുകയുണ്ടായതു്. ഇതര സാഹിത്യവിഭാഗങ്ങളിലും നടന്നിട്ടുണ്ട്, പരിഗണനാർഹങ്ങളായ പ്രവത്തനങ്ങൾ. എന്നാൽ ജീവിതത്തിലും ചിന്തയിലും ഉണ്ടായ ആധുനികപരിവത്തനത്തിൻെറ നവോത്ഥാനം എന്നു് ഒന്നാകെ അറിയപ്പെടുന്ന ആ പ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ മൂലതത്ത്വങ്ങളെ ഈ അദ്ധ്യായത്തിൻെറ ബാക്കി ഭാഗത്തു വിവരിക്കാൻ ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു.

ഈ സാഹിത്യം രചിച്ചവരും രചിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവരും വിവിധ വൃത്തികളും തത്ത്വസിദ്ധാന്തങ്ങളും ഉള്ളവരാണു്. ഹിന്ദുക്കളുണ്ടു്; ഉത്തംഗി തുടങ്ങിയ ക്രൈസ്തവരുണ്ടു്; അക്ബർ അലി ആദിയായ മുസ്ലീങ്ങൾ ഉണ്ടു്; ജൈനരും ലിംഗായതരും, ബ്രാഹ്മണരും, ഒക്കലിഗന്മാരും, റെഡ്ഡികളും ഒക്കെയുണ്ടു്. ഇവർക്കു ലഭിച്ച ശിക്ഷണത്തിലുമുണ്ടു്; പ്രകാരഭേദങ്ങൾ. ശരീഫ്സാഹബിനു കന്നട ഭാഷയിലെ അക്ഷരമാലയെക്കുറിച്ചുള്ള ഉപരിപ്ലവജ്ഞാനംപോലും കഷ്ടിയായിരുന്നെങ്കിൽ, കൈലാസത്തിനെപ്പോലെയുള്ള ഏതാനും ചിലക്കു് ഉത്തമങ്ങളായ ആംഗല വിശ്വവിദ്യാപീഠങ്ങളിൽനിന്നു് ഉപലബ്ധമാകാവുന്ന സമസ്ത വിശിഷ്ടശിക്ഷണങ്ങളും കൈവന്നിരുന്നു. ആധുനികസാഹിത്യകാരന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ബി. കെ. ലക്ഷ്മീശ്വരനെപ്പോലെ പ്രാഥമിക വിദ്യാലയങ്ങളിലെ

അദ്ധ്യാപകന്മാരുണ്ട്, ബസവനാലിനെപ്പോലെ സെക്കണ്ടറിസ്കൂൾ അദ്ധ്യാപകന്മാരുണ്ട്. ഹൊന്നാപൂർമാത്തെപ്പോലെയുള്ള അഭിഭാഷകന്മാരെയും ദേശായി ദത്തമൂർത്തിയെപ്പോലെയുള്ള ഗുമസ്തന്മാരെയും മുദ്ദണയെപ്പോലെയുള്ള ഡ്രിൽമാസ്റ്റർമാരെയും ഗോവിന്ദ പൈയെപ്പോലെയുള്ള ഗ്രാമജന്മികളെയും കാണാം. ഏതാനുംപേർ മിഷനറിമാരാണ്. ഹൈന്ദവമഠങ്ങളിലെയും ക്രൈസ്തവാശ്രമങ്ങളിലെയും സന്ന്യാസിമാരും പുരോഹിതന്മാരുമാണ് ഇനിയും ചിലർ. പത്രപ്രവർത്തകന്മാരും, വാലിയെയും വെങ്കിടശ്ശെട്ടിയെയും പോലെയുള്ള ഷോപ്പുടമസ്ഥന്മാരും, പഞ്ജേ മങ്ഗേശ്റാവുവിനെപ്പോലെയുള്ള പള്ളിക്കൂടം ഇൻസ്പെക്ടർമാരും യൂണിവേഴ്സിററി അദ്ധ്യാപകന്മാരും, (ഇന്നത്തെ എഴുത്തുകാരിൽ പ്രധാനപ്പെട്ടവർ ഇവരത്രേ) മാസ്തിയെപ്പോലുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും ശിവറാമിനെപ്പോലെയുള്ള ഭിഷക്കുകളും ഉണ്ട്. എസ്. ശർമ്മയെപ്പോലുള്ള രാഷ്ട്രീയവിപ്ലവകാരികളും, ബിഹാറിലെ ഗവർണ്ണരായിരുന്ന ആർ. ആർ. ദിവാകറെപ്പോലെ ഇന്ന് ഉത്തരവാദിത്വമുള്ള സ്ഥാനങ്ങൾ വഹിക്കുന്ന വിപ്ളവകാരികളും നവോത്ഥാന സാഹിത്യകാരന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽപ്പെടുന്നു. ചോസറിൻെറ കാൻറർബറി തീർത്ഥാടകരെപ്പോലെ പലതരക്കാരും തൊഴിലുകാരും ഉൾപ്പെടുന്നതാണ് കന്നട സാഹിത്യലോകം. കാററ് അതിന് ഇഷ്ടപ്പെട്ട ദിക്കിലേക്ക് അടിക്കുന്നു; തെണ്ടിനടക്കുന്ന ഗായകൻെറയും, അതുപോലെതന്നെ, കുത്തിയിരിക്കുന്ന പണ്ഡിതൻെറയും അധരപുടങ്ങളെ അമർത്യമായ അഗ്നികൊണ്ട് സ്പർശിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. കാരന്ത്, എ. എൻ. കൃഷ്ണറാവു, എന്നിവരെപ്പോലെ സാഹിത്യം ജീവിതവൃത്തിയായി സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ള ചിലരും ഉണ്ട്.

ഈ പുതിയ സാഹിത്യത്തിൻെറ അത്യന്തം പ്രധാനപ്പെട്ട സിദ്ധാന്തങ്ങളിലൊന്ന് ആത്മാവിഷ്കരണം,-മാനുഷികവ്യക്തിത്വത്തിൻെറ പരിപാവനതയിലുള്ള നിർബന്ധം—ആയിരുന്നു. വ്യക്തിത്വ പ്രകാശനം വഴിയാണ് സാഹിത്യം അതിൻെറ കർത്തവ്യം സ്വയം നിറവേററുന്നതു്

എന്ന വസ്തുത ഒരു വെളിപാടുപോലെ സാഹിത്യകാരനിൽ ഉദയം ചെയ്തു. ഈ കണ്ടെത്തൽ പുതിയ എഴുത്തുകാരനെ ലഹരി പിടിപ്പിച്ചു. ഭാവഗീതവും ഉപന്യാസവും മാത്രമല്ല, നോവലും നാടകവുംപോലും, ഈ വ്യക്തിവാദമതത്തെ പ്രകീർത്തിച്ചു. ഈ അടുത്തകാലത്തുമാത്രമാണ് കവികൾ ബോധപൂർവ്വം കാര്യത്തിൻെറ മറുവശത്തേക്ക് ദൃഷ്ടിപായിച്ചിട്ടുള്ളത്. വ്യക്തിത്വത്തിൻെറ സങ്കുചിതവലയത്തിൽനിന്ന് പുറത്തു ചാടുവാനും, തങ്ങളുടെ സ്വന്തം ചേതോവികാരങ്ങളുടെ ആഡംബരപൂർവ്വമായ പ്രദർശനത്തിനുപരി വിശ്വമാനവനെ, കലാകാരനിൽ ദേശകാലാതീതമായി വർത്തിക്കുന്ന മനുഷ്യനെ, ആവിഷ്കരിക്കുവാനും അവർ സന്നദ്ധരായി.

ഈ എഴുത്തുകാർ പ്രകൃതിയെ അഭിവീക്ഷിച്ചതും പുതിയ ദൃഷ്ടികളോടുകൂടിയായിരുന്നു. ആധുനികഘട്ടത്തിൻെറ ആരംഭംവരെ 'ജോഗ്' എന്ന ലോകപ്രസിദ്ധമായ ജലപാതം കന്നട സാഹിത്യത്തിൽ ഒരിക്കലും ഒരു വർണ്ണ്യവിഷയമായിത്തീരുകയുണ്ടായില്ല എന്നുള്ളത് ആശ്ചര്യകരംതന്നെ. എന്നാൽ ഇന്നത്തെ കന്നട സാഹിത്യമാകട്ടെ, അതിൻെറ നാദപ്രതിനാദങ്ങൾകൊണ്ട് മുഖരിതമാണ്. പ്രകൃതിയുടെ നേർക്കുള്ള കാല്പനികമായ സമീപനം ആധുനിക കന്നട കവിതയിൽ തികച്ചും സാക്ഷാത്കരിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. രമണീയങ്ങളായ എല്ലാ ഭൂഭാഗദൃശ്യങ്ങളും കന്നടത്തിലെ കല്പനാചിത്രണ മണ്ഡലത്തിൻെറ അംശമായിത്തീർന്നുകൊണ്ടിരിക്കയാണ്. കർണ്ണാടകദേശത്തെ കലകളും ശില്പവിദ്യയും അസംഖ്യം ഭാവഗീതങ്ങളുടെയും ഉപന്യാസങ്ങളുടെയും പ്രതിപാദ്യങ്ങളായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. സഹ്യാദ്രിയെക്കുറിച്ച് പുട്ടപ്പ പാടിയ ഹർഷോന്മാദകങ്ങളായ ഗാനങ്ങൾ, ഉഷസ്സിനെയും ശാന്തിയെയും കുറിച്ച് ബേന്ദ്രേ ചെയ്തിട്ടുള്ള കല്പനാചിത്രണം, പെരുവഴിയെയും ഊററുനീരാഴിയെയും സംബന്ധിച്ചുള്ള സീതാരാമയ്യയുടെ ഗാനങ്ങൾ, അലയാഴിയുടെ വിസ്താരഗാംഭീര്യവും ഭയാനകതയും അവതരിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് വിനായകൻ ചെയ്തിട്ടുള്ള വർണ്ണനം, മഹാകാശത്തിൽ ഒരു സനാതന

പ്രശ്നംപോലെ പരിഭ്രമണം ചെയ്യുന്ന കാർത്തികക്കൂട്ടത്തെക്കുറിച്ച് പി. ററി. എൻ. ചെയ്തിരിക്കുന്ന വർണ്ണനം-ഇങ്ങനെയുണ്ട് ഉദാഹരണങ്ങൾ പലതും. തൊഴിൽശാലയിലെ ഘർഷണാരവവും, ടർബോ-വൈദ്യുതയന്ത്രത്തിൻെറ ഘർഘരഘോഷവും കന്നടകവിതയിൽ മുഴങ്ങുന്നു. ഇത്തരം പ്രതിപാദ്യങ്ങൾ ഇതരസാഹിത്യരൂപങ്ങളിലും ഉണ്ടെന്നുള്ളതു് വിശിഷ്യ പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതില്ല.

ദേശീയതയാണ് മറെറാരു മുഖ്യ പ്രതിപദ്യം. ബേന്ദ്രേ രചിച്ച 'മുപ്പത്തു മുക്കോടിയുടെ പാട്ട്' എന്ന കൃതി ഉത്കൃഷ്ടമായ ഒരു സംഘനൃത്തഗാനശില്പമാണ്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ 'സ്വപ്നദർശനം' എന്ന കൃതിയിൽ സ്വമാതാവിനെ, രാഷ്ട്രത്തിൻെറ ആത്മാവിനെ, കിനാവിൽ ദർശിക്കുകയും ''നീ പുരുഷനാണെങ്കിൽ, എൻെറ അൾത്താരയിൽ നിന്നെത്തന്നെ യജ്ഞാർപ്പണം ചെയ്യ് അതു തെളിയിക്കൂ'' എന്ന് അവൾ ആവശ്യപ്പെടുന്നതു കേട്ട് ഞെട്ടിപ്പിടഞ്ഞുണരുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരുവനെ ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം 'യുവയോഗി' എന്ന തൻെറ കവിതയിൽ, ബാഹ്യമുക്തി സാധിക്കുവാൻ കാലേകൂട്ടി വേണ്ടിയിരിക്കുന്നതു് ആന്തരിക മുക്തിയാണെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നു. പ്രേമത്തോടുള്ള പരമ്പരാഗതമായ മനോഭാവം ആദ്ധ്യാത്മികം എന്നതിനെക്കാൾ അധികം ശൃംഗാരപരമോ സൗന്ദര്യാത്മകമോ സാന്മാർഗ്ഗികമോ ആയിരുന്നു. എന്നാൽ ഇന്ന് അതു് അനേകം നോവലുകളിലും, നാടകങ്ങളിലും, കവിതകളിലും വർണ്ണിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതു്, ഒരു വ്യക്തിയുടെ ആത്മാവ് മറെറാരു വ്യക്തിയുടെ ആത്മാവിനെ കണ്ടറിയുകയും അതിൻെറ അന്തർഭാഗങ്ങളിലേക്ക് കടന്നുചെന്ന് പര്യവേക്ഷണം നടത്തുകയും ചെയ്യുന്നതായിട്ടാണ്. മനുഷ്യസ്വഭാവത്തിൻെറ ഒട്ടുങ്ങാത്ത വൈവിദ്ധ്യങ്ങളെ ചിത്രീകരിച്ചുകൊണ്ട്, സ്ത്രീകളെയും പുരുഷന്മാരെയും സംബന്ധിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ള കവിതകൾ ഉണ്ട്. കൂടുതൽ ഹൃദയാവർജ്ജകം സാമൂഹികനീതിയെ അധികരിച്ചുള്ള കവിതയാണ്. ഇൻഡ്യയിലെ മൂകലക്ഷങ്ങളുടെ യാതനയെ പ്രഖ്യാപനം ചെയ്യുന്ന ഭാവപൂർണ്ണമായ

ഒരു സ്വച്ഛന്ദഗാനമാണ് ബേന്ദ്രേയുടെ "ഒരു ഉരുളച്ചോറിൻെറ സംഞ്ചി." അദ്ദേഹത്തിൻെറ "അന്ധമായസ്വർണ്ണം നൃത്തം ചെയ്യുകയായിരുന്നു" എന്ന കവിത, മുതലാളിത്തത്തിൻെറ നേർക്കുള്ള ഒരു ഭയങ്കരമായ കുററാരോപണമാണ്.

അതുതാൻനൽകീ ജീവനമ്പലങ്ങളിൽഘണ്ടാ-
തതിക്കുഡിംഗ്ഡോംഗെന്നു മുഴക്കാൻമന്ദ്രദ്ധ്വാനം;
അതുതാൻവിളയിച്ചുവീണയിൽ, സാരംഗിയിൽ,
മൃദുകാകളീരവം രാജകൊട്ടാരംതോറും;
അതുതാൻ വാരിച്ചിന്തി പണസ്സഞ്ചികൾ നീളെ
വിപണീജാലംഝണൽകാരപൂർണ്ണമാംമട്ടിൽ
ഉത്ഥിതാനന്ദാടോപം കേവലം മദോന്മത്തം
നൃത്തനം ചെയ്തുചെയ്തു മറന്നു കൈയുംമെയ്യും,
അന്ധമാം സ്വർണ്ണം നിലംപരിചായ്വീണു ഹന്ത!
തൻകേളീവിലാസത്തിന്നന്ത്യച്ച മുഹൂർത്തത്തിൽ!!

രാജരത്നത്തിൻെറ 'രത്നത്തിൻെറ ഗാനങ്ങൾ' എന്ന കൃതി, കന്നടത്തിലെ സാധാരണസംഭാഷണശൈലി സമർത്ഥമാംവണ്ണം ഉപയോഗിച്ച് സമുദായത്തിലെ നെറികേടിനെയും അനീതിയെയും തുറന്നുകാണിക്കുന്നു. മാസ്തി തൻെറ 'തിരുപാണി' എന്ന ഗാനനാടകത്തിൽ ഒരു ഹരിജനസിദ്ധനെ സിദ്ധഗണത്തിലേക്ക് അധിരോഹണം ചെയ്യിക്കുന്നതിനെപ്പററി പ്രതിപാദിക്കുന്നു. 'ജലഗാര', 'ഉദ്ധാര' മുതലായി പല സുശക്തരൂപകങ്ങളിലും, 'ചൊമനദൂതി'യെപ്പോലുള്ള നോവലുകളിലും അസ്പൃശ്യതയെന്ന വിഷയം കൈകാര്യം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. പുട്ടപ്പയുടെ 'കോകിലവും സോവ്യററ് റഷ്യയും' എന്ന കൃതിയിലും ബേന്ദ്രേയുടെ 'രുദ്രവീണ' എന്ന കൃതിയിലും കാണപ്പെട്ടതുപോലെയുള്ള നിശിതവിമർശനങ്ങൾക്കും പ്രവചനങ്ങൾക്കും ഇടയാക്കുമാറു് അന്താരാഷ്ട്രീയസ്ഥിതി കർണ്ണാടക കവികളെ പ്രക്ഷുബ്ധരാക്കി. ബേന്ദ്രേ 'രുദ്രവീണ'യിൽ ഇങ്ങനെ പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു:-

പേർത്തുമുരുകിത്തിളച്ചുമറിയുന്നു
പാത്തലം; പൊട്ടിപ്പിളരുന്നിതഗ്നികൾ;

സേതുജാതം വൃഥാരോധിപ്പുനിർത്ഥര-
പാളിയെച്ചെമ്മണ്ണിനാർദ്രതചേർക്കവേ;
ന്യായപീഠം തലകീഴ് മറിഞ്ഞീടുന്നു;
രാജാസനം ചാവുവെണ്ണീർക്കലശമായ്;
ഉൾക്കലക്കത്തിൻപിറകിലൂടെത്തുന്നു
തിക്കും മതാദിവിഭാഗീയചിന്തകൾ!

ആദ്ധ്യാത്മികഭാവന രൂപംകൊണ്ടിട്ടുള്ളതു് പ്രധാനമായും ഭാവഗാനങ്ങളിലും ചെറുകഥകളിലും ആണ്. നോവലുകൾ, നാടകങ്ങൾ എന്നിവയിൽപോലും അതിന്റെ പ്രഭാവം കാണാം. ശ്രീയുടെ 'ശുക്രഗീത' മധുരചേന്നന്റെ 'എന്റെ കാമുകൻ', ബേന്ദ്രേയുടെ 'ജീവിതചന്ദ്രഹാസം' മുതലായ കവിതകളും, മാസ്തിയുടെ 'ഉഷ' പോലെയുള്ള ഏകാങ്കനാടകങ്ങളും, ഗോകാക്കിന്റെ 'ജീവിതം സമരസതയാണ്' എന്ന കൃതിപോലെയുള്ള നോവലുകളും, കാരന്തിന്റെ 'മൃക്തദ്വാര'പോലെയുള്ള ഗാനരൂപകങ്ങളും ഈ പ്രവണതയ്ക്കു സാക്ഷ്യങ്ങളാണ്. ഇത്തരത്തിലുള്ള ഒരു പ്രത്യേകാഭിരുചി നവോത്ഥാനത്തിന്റെ ഒരു മുഖ്യലക്ഷണമാണെന്നുള്ളതു തീർച്ച.

പുരാണകഥകളെയും കഥാപാത്രങ്ങളെയും മാനുഷികമാക്കുകയെന്നുള്ളതാണ് മറ്റൊരു സവിശേഷലക്ഷണം. ഇതിഹാസമഹാകാവ്യങ്ങളിലെ പ്രതിനായകന്മാരുടെ നിലപാടിനെ സാധൂകരിക്കുക എന്നതിലാണ്അതു് മിക്കപ്പോഴും ചെന്നു് അടികൂത്തുന്നതു്. പുട്ടപ്പയുടെ 'രാമായണ'ത്തിലെയും സി. കെ. വി.യുടെ 'മണ്ഡോദരി'യിലെയും രാവണനും, ആദ്യയുടെ 'നിരുത്തര കുമാര'നിലെ ഉത്തര കുമാരനും ഇതിനു നിദർശനങ്ങളാണ്. കലയുടെ സ്വഭാവത്തെയും, കലാസൃഷ്ടിക്കു നിദാനമായ അന്തശ്ചോദനത്തെയും അധികരിച്ചു് വിജയപൂർവ്വം ചെയ്തിട്ടുള്ള പ്രതിപാദനങ്ങളും ആധുനിക കന്നടകവിതയിലും, കഥാസാഹിത്യത്തിലും, നാടകത്തിലും ഇതരസാഹിത്യരൂപങ്ങളിലും സ്ഥാനം പിടിച്ചിട്ടുണ്ട്. മാസ്തിയുടെ 'സുബ്ബണ്ണ'യും, എ. എൻ. കൃഷ്ണറാവുവിന്റെ 'സന്ധ്യാരാഗ'വും ഗോകാക്കിന്റെ 'കലോപാസക'നും, 'വിമർശകവൈദ്യ'യും,

കൈലാസത്തിൻെറ 'ശൂർപ്പണഖ'യും ആദ്യയുടെ 'പൂർവ രംഗ'വും 'സംപുഷ്ടരാമായണ'വും, പി. ററി. നരസിംഹാചാരിൻെറ 'രസസരസ്വതിയും' ഈ മണ്ഡലത്തിലെ ഏതാനും ചില ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ മാത്രമാണ്.

എട്ടു പോഷകനദികൾ

എട്ട് ഉപനദികൾ സംഗമിച്ചുള്ളതാണ് നിരന്തരം വളർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ആധുനിക കന്നടസാഹിത്യസരിത്ത്. ഇന്നത്തെ ഭാരതീയ സാഹിത്യങ്ങളിലെല്ലാം കാണാം ഇത്തരം വിവിധങ്ങളായ പ്രവണതാപ്രവാഹങ്ങൾ. ഭാരതീയ നവോത്ഥാനത്തിൻെറ ഐശ്വര്യപൂർണ്ണവും അവിഭക്തവുമായ ഗതിയെ സ്പഷ്ടമാക്കുവാൻ അവ ഉതകുന്നുണ്ടാവാം. ഈ പോഷകധാരകളിൽ ചിലവ നവയുഗാരംഭത്തിൽതന്നെ പ്രവർത്തനോത്കങ്ങളായിരുന്നു. മററുള്ളവ ആ സരിത്തിൻെറ സമ്പൂർണ്ണഗതിക്കിടയ്ക്ക് ശക്തി സമാജ്ജിച്ചിട്ടുള്ളവയാണ്. അവ അന്യോന്യം വിരുദ്ധങ്ങളാണെന്നുപോലും പ്രത്യക്ഷത്തിൽ തോന്നാം. ശരിതന്നെ; പക്ഷേ, ജീവിതം ഈ വിരോധാഭാസങ്ങളെ ഉൾക്കൊണ്ട് ഉദാത്തമാക്കുകയും വൈരുദ്ധ്യങ്ങളെ അനുരഞ്ജിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അവയുടെ ഒന്നുചേർന്നുള്ള ഒഴുക്കു നോക്കിക്കാണുന്നവർക്ക് പുതിയ ചലനത്തിൻെറ സങ്കീർണ്ണതയും സർവസംഗ്രാഹകമായ ഏകതയും ബോദ്ധ്യമാവും.

ഒന്നാമതായി, വ്യംഗ്യാപഹാസ സാഹിത്യകാരന്മാരുടെ, അഥവാ യാഥാതഥ്യവാദികളുടെ ഗ്രൂപ്പ്. അതായതു് നിശ്ചിതമായ ഒരു ആദർശത്തിൻെറ വെളിച്ചത്തിൽ മനുഷ്യൻെറ പോരായ്മകളെ വിലയിരുത്തുകയും അധിക്ഷേപിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന തലതിരിഞ്ഞ കവികളുടെ ഗ്രൂപ്പ്. കൈലാസം, കാരന്ത്, കസ്തൂരി, ബീചി, ആദ്യ, അദിഗ, കട്ടിമണി, വി. ജി. ഭട്ട് ആദിയായ എഴുത്തുകാർ നമ്മുടെ ഭീമമായ അജ്ഞതയെയും അന്ധവിശ്വാസത്തെയും അപഹസിക്കുന്നു. അവർ നമ്മുടെ ദൈനംദിന ജീവിതത്തിലെ കാപട്യങ്ങളെയും നമ്മുടെ ദുരഭിമാനങ്ങളുടെ

പൊള്ളത്തരങ്ങളെയും, നമ്മുടെ സാമൂഹികവും രാഷ്ട്രീയവും മതപരവുമായ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഭേദനീയതയെയും അനാവരണം ചെയ്യുകാണിക്കുന്നു. സങ്കല്പമാത്രങ്ങളായ കടലാസുവഞ്ചികൾ ഓടിക്കുവാൻ അവർ തയ്യാറല്ല. എന്നാൽ നമ്മളിലെ നന്മയുടെ നേരേ അവർ കണ്ണുചിമ്മുന്നതുമില്ല. പരമ്പരാഗതമോ മാമൂലിനു വിരുദ്ധമോ ആയ വ്യക്തിത്വത്തിന്റെ ഉള്ളിൽ ഒളിഞ്ഞുകിടക്കാവുന്ന ആർദ്രതയേയും നന്മയേയും മധുരമായ ന്യായബോധത്തേയും അവർ അവരവരുടേതായ മാർഗ്ഗങ്ങളിൽ വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. അത്രത്തോളം അവർ മാനവതാവാദികളും കൂടെയാണ്. മററു പക്ഷക്കാരായ എഴുത്തുകാരും മിക്കപ്പോഴും യാഥാതഥ്യവാദികളുടെ ഈ താത്പര്യപ്രവണതകളിൽ ഭാഗഭാക്ത്വം വഹിക്കുന്നു. എന്നാൽ അവരുടെ മുഖ്യപ്രവണതയോ വ്യക്തിത്വത്തിന്റെ പ്രത്യേകതയോ അതല്ല. ഈ റീയലിസ്റ്റുകളിൽ ചിലർ ഡി. എച്ച്. ലോറൻസിനെപ്പോലെ, അഥവാ ടി. എസ്. എലിയട്ട് ആദ്യഘട്ടങ്ങളിൽ ചെയ്തിരുന്നതുപോലെ, വിലപിക്കാറുണ്ട്; പരസ്യമായി അപലപിക്കാറുണ്ട്; ഭാവിവിനാശത്തെ ദീർഘദർശനം ചെയ്യാറുമുണ്ട്. അവരുടെ ഞരക്കങ്ങളിലും, നൈരാശ്യക്ഷോഭങ്ങളിലും ആംഗലേയ മോഡേണിസ്റ്റുകളുടെ താളവും സ്വരാഘാതവും വിരാമചിഹ്നങ്ങളും വന്നുപെട്ടിട്ടുണ്ടാവും. എന്നാൽ പുറത്തുള്ളവരാരും ഭാരതീയ സാഹിത്യകാരന്മാരെ ദുഃഖിതരും, സദ്ഗുണനിന്ദകരും, ക്രോധാവിഷ്ടരും ആയിരിക്കുവാൻ അഭ്യസിപ്പിക്കേണ്ടതില്ല. അത്രകണ്ട് ദുരിതവും ദുർഗ്ഗതിയും ഇവിടെത്തന്നെയുണ്ടല്ലോ. കന്നടനോവലുകളും നാടകങ്ങളും നമ്മുടെ സാമൂഹികജീവിതത്തിലെ അസമത്വങ്ങളുടെ നേർക്ക് ഒരു അരണ്ടവെളിച്ചം പായിക്കുന്നു. ബേന്ദ്രേതന്റെ 'പരിഹാസത്തിന്റെ ഗോമാരി' എന്ന നാടകത്തിൽ വിവാഹപ്രശ്നത്തെ അധികരിച്ച് അതിലെ നായികയെപ്പററി ഇങ്ങനെ തീർപ്പുകല്പിക്കുന്നു:—"വിവാഹിതക്കു മാത്രമേ സദ്ഗതിയുള്ളൂ എന്നതു സത്യമാണെങ്കിൽ അവളുടെ ആത്മാവിനു് സ്വർഗ്ഗപ്രാപ്തിയുണ്ടാവുകയില്ലെന്നു

വന്നാൽ പോലും, അതു് അത്ര സാരമുള്ള സംഗതിയല്ല. അവളുടെ ആത്മാവു് എന്നേക്കും നരകത്തിൽ ബന്ധിക്കപ്പെട്ടു കിടക്കുന്ന പക്ഷം, അവൾക്കതു് ആനന്ദകരമായിരിക്കും. അവൾക്കൊരു പുനർജന്മം സംഭവിക്കുമെങ്കിൽ, അവൾക്കോ മാതാപിതാക്കൾക്കോ സമാധാനമുണ്ടാവുക സാധ്യമല്ല.'' വിവാഹത്തിൽ ഒരു അശ്വമേധത്തിനുള്ളത്ര വൈഷമ്യങ്ങൾ ആദ്യ ദർശിക്കുന്നു. ''ഇവിടെ, ഈ ഭൂമിയിൽ, വെങ്കപ്പയുടെ മകൾ കമലയുണ്ടു്. വിവാഹനിശ്ചയം! ഇതാണു് അവളുടെ വിവാഹത്തിലെ കുഴപ്പം പിടിച്ച സന്ദർഭം. അവളുടെ നിത്യാതിഥേയനാവാനിരിക്കുന്ന ചെറുപ്പക്കാരൻ അവളെ വഴിയിൽവച്ചു തടഞ്ഞു നിർത്തി, പെട്ടെന്നു് വിവാഹം ചെയ്യട്ടെ!'' അമ്മാവിയമ്മ, വിധവ, പഠിപ്പുള്ളപെൺകിടാവു്, കൂട്ടുകുടുംബവ്യവസ്ഥ, വേശ്യാവൃത്തി, സുരതദൂതി— ഇവയൊക്കെയാണു് മിക്ക നാടകങ്ങളിലെയും നോവലുകളിലെയും പ്രതിപാദ്യം. ഇന്നത്തെ വിദ്യാഭ്യാസസംബന്ധമായ പ്രശ്നങ്ങൾ കൈലാസത്തിന്റെ 'പൊള്ളയും കഴമ്പും', ആദ്യയുടെ 'സരസ്വതിയുടെ സക്സ്സ്', എം. കെ. യുടെ 'ബാർ റൂം' ആദിയായ നാടകങ്ങളിൽ പരാമർശിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ജന്മികുടിയാൻസമ്പ്രദായത്തെ 'മൃത്യുവിന്റെ നാടകം'എന്ന കൃതിയിൽ ബേന്ദ്രേ അഭിശംസിച്ചിരിക്കുന്നു. ജനതയ്ക്കു . പ്രബുദ്ധതയില്ലാതെകണ്ടുള്ള പ്രജായത്തഭരണത്തെ 'സ്വയംഭരണം' എന്ന കൃതിയിൽ കൈലാസവും പരസ്യമായി ആക്ഷേപിച്ചിരിക്കുന്നു. പ്രസ്തുത കൃതിയിൽ മുനിസിപ്പൽ സമിതിയംഗങ്ങൾ അനുഷ്ഠിക്കണമെന്നു് നിർദ്ദേശിക്കുന്ന നിയമങ്ങളിലൊന്നു് ഇതാണു്:-''തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടുന്ന രണ്ടു കൗൺസിലറന്മാർ ഒരേ തെരുവിൽ താമസിച്ചുകൂടാത്തതാകുന്നു. എത്ര കൗൺസിലറന്മാർ നമ്മുടെ കോർപ്പറേഷനിൽ ഉണ്ടോ, അത്രയും തെരുവുകളെങ്കിലും നഗരത്തിൽ വെടിപ്പുള്ളവയായിരിക്കും എന്നു് നികുതിദായകന്മാർക്കു് ഉറപ്പു നൽകാനാണിതു്.''

സാമൂഹികപുനസ്സംവിധാനപരമായ പ്രശ്നങ്ങളിൽ, മുഖ്യമായും ശ്രദ്ധ ചെലുത്തുന്ന പുരോഗമനസാഹിത്യ

കാരന്മാരാണ് ഇനിയത്തെ ഗ്രൂപ്പ്. ദിന്കർദേശായി, എസ്. ദോഡ്മണി, അർച്ചിക, വെങ്കണ്ണ, കുലകുന്ദശിവ റാവു എന്നിവർക്ക് ദേശീയവും അതുപോലെതന്നെ അന്തർ ദേശീയവുമായ ഒരു സുദൃഢസാമൂഹികബോധമുണ്ട്. അവരിൽ കുറേപ്പേർ അപ്രായോഗികസിദ്ധാന്തങ്ങൾ ശക്തിയായി വാദിക്കുന്നവരും, മാർക്സിസ്റ്റും തത്ത്വസംഹി തയിൽ ആണ്ടുപൂണ്ടവരുമാണ്. എന്നാൽ മാർക്സിസ ത്തിനുതന്നെ ദേശകാലഭേദങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് പല ഭാവ പ്പകർച്ചകളും സ്വയം വന്നുകൂടിയിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ രണ്ടെണ്ണം പ്രത്യേകം പ്രസ്താവമർഹിക്കുന്നു—സ്റ്റാലിനി സവും പിന്നെ ഇപ്പോഴത്തെ ആൻറി സ്റ്റാലിനിസവും. പല എഴുത്തുകാർക്കും ക്ഷേമരാഷ്ട്രം എന്ന ആദർശം ബോദ്ധ്യമായിട്ടുണ്ട്. അതിൻെറ വിളംബനത്തിൽ അക്ഷ മപോലും അവർ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നു. സോഷ്യലിസത്തി നുവേണ്ടി ആവേശപൂർവ്വം വാദിച്ചുകൊണ്ടുള്ള പാവപ്പെട്ട ജീവിതങ്ങളുടെ ചിത്രണങ്ങൾ അസംഖ്യമുണ്ട്. ബേന്ദ്രേ യുടെ 'പിച്ചക്കാരുടെ പകർച്ചവ്യാധി', രാജരത്നത്തിൻെറ 'നരകത്തിലെ നീതി', രമാകാന്തൻെറ 'കൽക്കി' എന്നി ങ്ങനെ പലതും ഉദാഹരണങ്ങളാണ്. ഞങ്ങളുടെ മിക്ക യാഥാത്ഥ്യവാദികളും, വ്യംഗ്യാപഹാസസാഹിത്യകാര ന്മാരും സോഷ്യലിസത്തിൽ അസന്നിഗ്ദ്ധമായ ഒരു വിശ്വാസപ്രമാണം കണ്ടെത്തിയിരിക്കുന്നു.

പാരമ്പര്യവാദികളാണ് മൂന്നാമത്തെ ഗ്രൂപ്പ്. അവർ സ്വന്തം സ്ഥാപിതവിശ്വാസങ്ങളുടെ മൂല്യങ്ങളെ സമാ ദരിക്കുന്നു. മാത്രമല്ല, തങ്ങളുടെ വിശ്വാസപ്രമാണത്തെ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നതിനും തൽസംബന്ധിയായ സാഹി ത്യത്തെ പരിശോധിക്കുന്നതിനും പുനഃസ്ഥാപിക്കുന്നതിനും വേണ്ടി സമയവും ശക്തിയും വിനിയോഗിക്കുന്നതിൽ ജാഗരൂകരുമാണ്. ഈ വിഷയത്തിൽ മഠങ്ങളിലെ സ്വാമിമാരാണ് വിശേഷിച്ചും ഊർജ്ജിതബുദ്ധികൾ. മൂല പാഠങ്ങളെ നിരൂപണം ചെയ്തും വ്യാഖ്യാനിച്ചും, ഹസ്ത ലിഖിതഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ പ്രസാധനം സാധിച്ചും ഈ സര ണിയിൽ അമൂല്യസേവനം നിർവ്വഹിച്ചിട്ടുള്ള എഴുത്തുകാരും

—എഫ്. ജി. ഹളകട്ടി, ആർ. എസ്. പഞ്ചമുഖി എന്നിവരെപ്പോലെ—ചിലരുണ്ട്. മററു ചിലരാകട്ടെ, രാജരത്നം ബുദ്ധമതത്തിനെന്നപോലെ, തങ്ങൾക്കു ജന്മനാ ബന്ധമില്ലാത്ത മതവിശ്വാസത്തിനുവേണ്ടി പ്രവർത്തിച്ചു. എന്നാൽ സ്വാത്മകങ്ങളെന്നുള്ളതിനെക്കാൾ അധികം നിരൂപണാത്മകങ്ങളായിത്തീർന്നിരുന്ന ഈ വഴിക്കുള്ള സാഹിത്യരചനകളെല്ലാം. നമ്മുടേതുപോലെയുള്ള ഒരു വിപ്ളവയുഗത്തിൽ പാരമ്പര്യവിശ്വാസം ഒരു സഞ്ചോദകശക്തിയായിത്തീരുക എളുപ്പമല്ല. നേരേ മറിച്ച്, അതു് മററു ചിന്താഗതികളുമായി സമ്പർക്കപ്പെട്ട് വേണ്ട വണ്ണം തുലനസ്ഥിതി പുലർത്തുന്നില്ലെങ്കിൽ, വെറും മതാന്ധ്യമായും, ബുദ്ധിപരമായ സങ്കുചിതത്വമായും ഉറഞ്ഞുകല്ലിച്ചുപോയേക്കും. എന്നാൽ വിവിധമതങ്ങളെ ശതാബ്ദങ്ങളായി പോററിപ്പുലർത്തി എന്നതുമൂലം കർണ്ണാടകം വിശിഷ്യ ഭാഗ്യവതിയാണ്. കന്നടസാഹിത്യത്തിൽ ജൈനമതത്തിൻെറയും, വീരശൈവമതത്തിൻെറയും, വൈഷ്ണവമതത്തിൻെറയും, ശ്രീ വൈഷ്ണവമതത്തിൻെറയും, അദ്വൈതമതത്തിൻെറയും പഴയ വേരുകൾ പുതഞ്ഞുകിടപ്പുണ്ട്. ആ സാഹിത്യത്തോടു നല്ലപോലെ ഒട്ടിച്ചു ചേർക്കപ്പെട്ടിട്ടുമുണ്ട് ഇസ്ളാംമതവും ക്രിസ്തുമതവും. ഈ മതങ്ങളുടെ സിദ്ധാന്തങ്ങളെ വിശദീകരിക്കുക എന്നുള്ളതു് നിരർഥമായ ഒരു കൃത്യമായിരിക്കും. വഴക്കിനും വക്കാണത്തിനും വഴിതെളിക്കാതിരിക്കുമെങ്കിൽ, അതു് ഒരു പുതിയ ഉദ്ഗ്രഥനപദ്ധതിയുടെ രൂപവത്കരണത്തിനു് സഹായകമായിപ്പോലും തീരും.

സ്ഥാപിതമതത്തിൻെറയും, പാരമ്പര്യവാദത്തിൻെറയും ദൂഷ്യങ്ങളാണ്, നാലാമത്തെ വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട എഴുത്തുകാർക്ക് ജന്മം നൽകിയതു്—മൂലചൈതന്യവും, ആമുഷ്മികലോകവും മനുഷ്യർക്ക് അജ്ഞാതവും അജ്ഞേയവുമാണെന്നു് വാദിക്കുന്നവരും, ഹ്യൂമനിസ്റ്റുകളുമായ സാഹിത്യകാരന്മാരാണ് ഇവർ. ആദ്യയുടെ 'നിരുത്തരകുമാര' എന്ന കൃതിയും, വി. ജി. ഭട്ടിൻെറ കവനങ്ങളും, ആർ. ശർമ്മയുടെ 'ഹൃദയഗീത'യും ഈ പ്രവണതയ്ക്കു

ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളാണ്. യൗഗികപ്രവണതയുള്ള ഒരു സന്ദേഹവാദിയാണ് ഡി. വി. ജി. അദ്ദേഹവും സന്ദേഹവാദത്തിൻെറ കാവ്യാത്മകമായ ഒരു സമുജ്ജ്വലസംഹിത 'കഗ്ഗ' എന്ന കൃതിയിൽ നൽകുന്നുണ്ട്. വി. സീതാരാമയ്യ മാനവതാവാദികളുടെ ഒരു പ്രത്യേകതരം മനോഭാവത്തെ വിശദീകരിക്കുന്നു. പ്രതീചിയുടെ ഒരു പ്രത്യേക ലക്ഷണമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ളതാണ് പ്രസ്തുത മനോഭാവം. അതു് യൗഗികതയുടെ പ്രാന്തംവരെ എത്തിയിട്ട്, വ്യക്തിത്വത്തെ അന്യാധീനപ്പെടുത്താതിരിക്കത്തക്കവണ്ണം അത്ര കണ്ടു് ദ്വൈഷണികമായതുകൊണ്ടു് പിൻവാങ്ങുന്നു. ഫ്രായിഡിൻെറയും യുങ്ങിൻെറയും സരണികളെ അവലംബമാക്കി, ഉപബോധം, അന്തർബോധം എന്നീ മാനസിക വ്യാപാരങ്ങളെ പര്യവേക്ഷണം ചെയ്യുന്നതിലും, ഐൻസ്റ്റീനിൻേറതുപോലെയുള്ള ശാസ്ത്രപരമായ സിദ്ധാന്തങ്ങളുടെ രൂപവത്കരണങ്ങളിൽ അഭിരമിക്കുന്നതിലും അതു് തത്പരമാണ്. ഉറവിടം ഏതുതന്നെയായിക്കൊള്ളട്ടെ, സീതാരാമയ്യ, എസ്. വി. രംഗണ്ണ, എ. എൻ. മൂത്തിറാവു, കാശ്യപ ആദിയായ ഹ്യൂമനിസ്റ്റുകളുടെ കൃതികൾ അനന്യസാധാരണമായ ദയാലുത്വംകൊണ്ടും അനുകമ്പകൊണ്ടും വ്യാവർത്തിച്ചറിയാവുന്നവയാണ്. സീതാരാമയ്യ കന്നടദേശത്തെ സ്നേഹോദാരമാംവണ്ണം വർണ്ണിക്കുന്നു. തൻെറ കലാദേവിയുടെ നൈമിഷികവും എന്നാൽ സംശയരഹിതവുമായ സന്ദർശനത്തെക്കുറിച്ച് നമ്മിഭാവം തുളുമ്പുന്ന രീതിയിൽ അദ്ദേഹം പ്രസ്താവിക്കുന്നു. ഹിന്ദുക്കളെയും അതുപോലെതന്നെ മുസ്ലീങ്ങളെയും അന്ധമായ വർഗ്ഗീയോന്മാദത്തിൽനിന്നു് രക്ഷിക്കാൻ ശ്രമിക്കവേ, ചരമമടഞ്ഞ വിദ്യാർത്ഥിക്ക് ആ കലാകാരൻ ഹൃദ്യമായ ആദരാഞ്ജലി അർപ്പിക്കുന്നു. അജ്ഞന്മാർക്കുള്ള അന്ധകാരത്തെ പ്രഭാപ്രസരംകൊണ്ടു് ദൂരീകരിക്കുമാറു് ഭൗതിക ശാസ്ത്രഗവേഷണശാലയിൽ വെളിച്ചത്തെ സംബന്ധിച്ചു നടത്തുന്ന പരീക്ഷണങ്ങൾ വിജ്ഞന്മാർക്ക് അന്ധകാരകാരണമായിത്തീരാമെന്നും അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കുന്നുണ്ട്.

കാവ്യാത്മകവും അതേസമയംതന്നെ മതപരവുമായ ചിന്താഗതിമൂലം വ്യക്തിമുദ്ര പതിപ്പിച്ച ഒരു സംഘം സാഹിത്യകാരന്മാരുണ്ട്. അവരാണ് അഞ്ചാമത്തെ വിഭാഗം. മാസ്തി, പി. ററി. നരസിംഹാചാർ, ഗോവിന്ദ പൈ, ദേവഡു, സാലി, കാർക്കി, ഇഞ്ചൽ, എക്കുണ്ഡി എന്നിവർ അതിൽപ്പെടുന്നു. പാരമ്പര്യങ്ങളും ക്ഷേത്ര ങ്ങളും പുരാണങ്ങളും ഐതിഹ്യങ്ങളും അവരുടെ ശ്രദ്ധയെ ഹഠാദാകർഷിക്കുന്നു. അവർ വിശ്വാസ്യത ജനിപ്പിച്ചുകൊണ്ടും നമ്മുടെ കരൾക്കാമ്പുകളിലേക്കു നേരേ കടന്നു ചെല്ലുന്ന അനുഭൂതികളുടെ സൂക്ഷ്മഭാവങ്ങളെ ആവിഷ്കരിച്ചുകൊണ്ടും സംസാരിക്കുന്നു. അവരിൽ ചിലർ സ്വന്തം വിശ്വാസങ്ങളെ ഘോഷിക്കുന്നില്ല. എന്നാൽ മററുള്ളവർ അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നവരാണ്. അവർക്കാകട്ടെ, മനുഷ്യാത്മാവ് അന്തഃകരണത്തിൻെറ ഒരു ദീപ്രബിന്ദു മാത്രമല്ല, മൃത്പിണ്ഡത്തിൽ കുടികൊള്ളുന്ന പരാത്മ ചൈതന്യത്തിൻെറ സ്ഫുലിംഗം കൂടിയാണ്. ഈ വീക്ഷണകോണത്തിൽനിന്നത്രേ അവർ ജീവിതത്തെയും പ്രകൃതിയെയും മനുഷ്യനെയും നിരീക്ഷണം ചെയ്യുന്നത്.

ഇനിയൊരു വിഭാഗം ഉണ്ട്; ഇവർ തങ്ങളുടെ സൗന്ദര്യാരാധനാത്മകങ്ങളായ സംരംഭങ്ങളിൽ അത്യാ ഹ്ലാദം കണ്ടെത്തുന്നവരാണ്. പുട്ടപ്പ, ആനന്ദ മുതലായ വർക്ക് സൗന്ദര്യപ്രപഞ്ചത്തിൽ ആത്മാവു സാധിക്കുന്ന സുധീരമായ ഒരു സഞ്ചാരമാണു ജീവിതം. പുട്ടപ്പയ്ക്ക് ഈശ്വരൻപോലും സൗന്ദര്യസത്തയാണ്. കലയെയും ജീവിതത്തെയും ആ കലാകാരൻ സമാനമായിക്കാണുന്നു. ആ ദർശനത്തിൽ അദ്ദേഹം സന്തുഷ്ടനുമാണ്. തന്നി മിത്തം അദ്ദേഹം സ്തോഭസമ്പന്നമായ ഒരു ജീവിതമാണു നയിക്കുന്നത്. കലാദേവിയുടെ വെറും കണ്ണിമവെട്ടിക്ക ലിനുപോലും അദ്ദേഹത്തിൻെറമേൽ അപ്രതിരോദ്ധ്യമായ വശ്യശക്തിയുണ്ട്. അത്ര ലളിതമായ ഒന്നല്ല അദ്ദേഹ ത്തിൻെറ സൗന്ദര്യമീമാംസ. ശ്രീരാമകൃഷ്ണൻെറയും വിവേ കാനന്ദൻെറയും മാത്രമല്ല ശ്രീ അരവിന്ദിൻെറയും സ്വാധീ നത അതിൽ സ്ഥാനം പിടിച്ചിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ

രാമായണത്തിനുള്ള അർത്ഥവാദാത്മകമായ സംവിധാന രീതി ഈ വസ്തുതയ്ക്ക് ഒരു തെളിവാണ്.

സാന്മാർഗ്ഗികവും ചിന്താത്മകവും ദാർശനികവുമായ ഒരു പ്രത്യേക രചനാവിഭാഗത്തെപ്പററിയും പറയേണ്ടി യിരിക്കുന്നു. ഉദാത്തമായ ഒരു ലക്ഷ്യംകൊണ്ട് സജീവ മാണ് ആ ശാഖ. ഹൊന്നാപൂർമാ്, താരാനാഥ്, ദിവാ കർ, ബുദിഹാൾമാ് എന്നിവർ പ്രസ്തുത രചനാശാഖ യുടെ പുരസ്കർത്താക്കളാണ്. സമുദായത്തിൻെറ സാന്മാ ർഗ്ഗികവും മേധാപരവുമായ ഉത്ഥാപനമാണ് ഇവരുടെ നിബന്ധനങ്ങളുടെ ഉന്നം.

ഇനി അവശേഷിക്കുന്നതു് നോസ്റ്റിക് തത്ത്വ (ജ്ഞാനയോഗ) വാദികളായ എഴുത്തുകാരാണ്. പുട്ടപ്പ യുടെ രചനയ്ക്ക് വർണ്ണസൌഭാഗ്യം നൽകുന്ന ശ്രീ അര വിന്ദിൻെറ പ്രഭാവം ഈ ഗ്രൂപ്പിൻെറ കേന്ദ്രജ്വാലയെ പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നു. ആത്മാവും ഭൗതികവസ്തുവും തമ്മിലും, സമൂഹവും വ്യക്തിയും തമ്മിലും, യുക്തിയും സഹജാവബോധവും തമ്മിലും ഉള്ള സമരഞ്ജനം കാര്യ കാരണസമേതം ഭംഗിയായി അവതരിപ്പിക്കുന്ന ഒന്നാണ് ശ്രീ അരവിന്ദിൻെറ തത്ത്വദർശനം. അതു മൂല്യങ്ങളെ ശരിക്കു നോക്കി, പരസ്പരവിരുദ്ധങ്ങളായ യുക്തിവാദ ത്തെയും ദിവ്യാനുഭൂതിവാദത്തെയും സൗന്ദര്യവാദത്തെയും സമഷ്ടിവാദത്തെയും കർമ്മയോഗത്തെയും ജ്ഞാനയോഗ ത്തെയും പരസ്പരം സമന്വയിപ്പിക്കുന്നു. ഈയൊരു പ്രത്യേ കതതന്നെയാണ് ശ്രീ അരവിന്ദിലേക്ക് ബേന്ദ്രേ, മധുര ചേന്ന, ഗോകാക്, മുഗളി എന്നിവരെയും മററും ആകർ ഷിച്ചതു്. അവരുടെ ബോധമണ്ഡലത്തിൽ ഒന്നിച്ചു പിറന്നു പുലന്ന രണ്ടു് ആശയങ്ങൾ—വ്യക്തിവികാസ ത്തെയും സാമൂഹികവികാസത്തെയും സംബന്ധിച്ചുള്ളവ- മറെറാരു മാർഗ്ഗണയും ഫലവത്തായിത്തീരുമായിരുന്നില്ല. ഓരോന്നിനെയും സംബന്ധിച്ചുള്ള വൈയക്തിക പ്രതി കരണം ഭിന്നഭിന്നമായിരുന്നു എന്നുള്ളതു് നിസ്തർക്കമാണ്. മധുരചേന്ന മുഖ്യമായും വികാസപക്ഷത്തെ അവലം ബിച്ചു. സ്വന്തം സത്തയുടെ അഗാധഗഹ്വരങ്ങളിൽ

ഗാനത്തിൻെറ ഉറവിടം തേടിച്ചെല്ലുവാൻ അദ്ദേഹം അഭിലഷിച്ചു.

ദൂരെ വാർമിന്നൽപോൽ മിന്നും ക്ഷണപ്രഭാ-
ചാരുതേയാരു നീ? വിസ്മയിക്കുന്നു ഞാൻ;
ചാരെ വിളങ്ങുവോൾ ദൂരെത്തിളങ്ങുവോ-
ളാരു നീയുജ്ജ്വലേ, യാരു നീ യോമലേ?

ബേന്ദ്രേ ആദ്യം മുതൽക്കുതന്നെ ഈ രണ്ടുതരം വികാസത്തെക്കുറിച്ചു മററുള്ളവരെ അപേക്ഷിച്ചു കൂടുതൽ ബോധവാനായിരുന്നു.

ഏകാന്തതയുടെ ശാന്തതയിൽ, മൃദു-
മേഘദുകൂലപ്പൂവിരിയിൽ
വേദന തൻ സ്മൃതിയില്ലാതെന്നും
വീണുകിടക്കാനാശിച്ചേൻ..... എന്നിങ്ങനെ റൊമാൻറിക് കല്പനാചിത്രം ആവിഷ്കരിച്ച കവിക്കു്, അന്തരാത്മാവിൻെറ പ്രകാശങ്ങളും വർണ്ണങ്ങളുംകൊണ്ടു സമ്പൂരിതമായ മേലേക്കിടയിലുള്ള കവിതകൾ രചിച്ച ആ കലാകാരനു്, താഴെക്കാണുന്ന മട്ടിലും എഴുതുവാൻ കഴിഞ്ഞു:-

'ഉണ്ണുവാനില്ലാതെയും പാതിപ്പട്ടിണിയായു-
മുള്ളോരു പാവപ്പെട്ടോർ ഭക്ഷണം ചോദിക്കുമ്പോൾ,
ആത്മാവിൽനിന്നും പൊങ്ങുമവർ തൻ ശബ്ദം കുതി-
ച്ചാർക്കുന്നു; ഗർജ്ജിക്കുന്നു; ഭീഷണിപ്പെടുത്തുന്നു:
'അടക്കും ദൈവത്തിനെ ഞങ്ങളീ മണ്ണിൽ; രാവി-
ലലയുമ്പോഴിക്കുഴിമാടത്തിലെത്തും ഞങ്ങൾ!
അങ്ങു നൽ ധൂപാർച്ചനം ചെയ്യുവാൻ വാചാലമാം
ധർമ്മസംഹിതകൾക്കു തീകൊളുത്തുമീ ഞങ്ങൾ;
മൃത്യുഘണ്ടയായ് ഞങ്ങൾ താക്കിട്ടുമാത്മാവിനെ;-
യദ്ധ്വനിക്കൊപ്പം പൊട്ടിച്ചിരിക്കു; മാർപ്പിട്ടീടും!!
ഒട്ടുക്കും ദാരിദ്ര്യത്താലുദ്ഭ്രാന്തരാകും ഞങ്ങ-
ളൊരു കൊച്ചുരുളയായ് മാററുമീ ഭൂഗോളത്തെ.'

ഭാരതത്തിലെ ഓരോ ദേശത്തും ഈ എട്ടിനം എഴുത്തുകാരുടെയും സമാനസ്ഥാനീയരെ കാണാമെന്നു് എനിക്കു

തോന്നുന്നു. കാരണം, എന്തെല്ലാം പ്രകാരഭേദങ്ങളുണ്ടെന്നിരുന്നാലും ഈ എട്ടുതരം ചിന്താഗതികളുടെ മൂശകളിലേക്കാണ് ഭാരതീയ നവോത്ഥാനം സ്വയം ഒഴുകിവീണുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. സമൃദ്ധവും ബഹുമുഖവുമായ ഒരു പ്രബുദ്ധത. ഭാരതത്തിന് ലോകത്തോടുള്ള സാംസ്കാരിക കർത്തവ്യം നിർവഹിക്കുവാൻ പ്രയോജകീഭവിക്കുന്നതാണ് ഇതു്. ഓരോ എഴുത്തുകാരൻെറയും വിശ്വാസങ്ങൾ അയാളുടെ പരിതഃസ്ഥിതിയെയും ജീവിതസൗകര്യത്തെയും മനോഗതിയെയും സമാശ്രയിച്ചു രൂപംകൊള്ളുന്നു. സാഹിത്യത്തിൽ എല്ലാ വിശ്വാസങ്ങളും ഒന്നുപോലെ വിലപ്പെട്ടവയാണ്. പക്ഷേ എഴുത്തുകാരനുതന്നെ വിലപ്പെട്ടതായിരിക്കണം സ്വന്തം വിശ്വാസങ്ങൾ; അവ അയാളുടെ രചനയെ ദുർബലപ്പെടുത്താതിരിക്കുകയും വേണം, എന്നു മാത്രം. ഒരു സാഹിത്യകാരനെ വിലയിരുത്തേണ്ടതു് അയാൾ പഠിപ്പിക്കുന്ന തത്ത്വജ്ഞാനത്തെവച്ചുകൊണ്ടല്ല, പിന്നെയോ, അയാളുടെ അന്തഃകരണത്തിൽ എരിയുന്ന തീനാളത്തിൻെറ തീക്ഷ്ണതയെ പരിഗണിച്ചാണ്. ഒരു ചുമക്കുററിപോലെ മാത്രമാണ്, തത്ത്വദർശനം ഒരു എഴുത്തുകാരന്ന്. തൊപ്പിയും വർണ്ണശബളമായ കുപ്പായവുമാണ് കാര്യം; ചുമർക്കുററിയല്ല; അവതൂക്കിയിടുന്ന ആളുമല്ല.

എന്നാൽ കുറേക്കൂടി അടുത്തുനിന്ന് ഒരു സൂക്ഷ്മപരിശോധനം നടത്തിയാൽ എല്ലാ പ്രസ്ഥാനഭേദക്കാരുടെയും സംഭാവനകൾ ഒരിടത്തു് സംഗമിക്കുകയും ഇടകലരുകയും സമ്പന്നമായ ഒരു പുതുജീവിതത്തിൽ, അഭിനവവും സങ്കീർണ്ണവുമായ വൈയക്തിക സാമൂഹികാവബോധങ്ങളിൽ, ഏകീഭവിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു എന്ന് വ്യക്തമാകും. റിയലിസം സമൂഹത്തിൻെറ അടിസ്ഥാനഭാവങ്ങളെ സംശുദ്ധമാക്കുന്നു; അജ്ഞതയെയും, ദുഷിപ്പിനെയും അന്ധവിശ്വാസത്തെയും ഉന്മൂലനം ചെയ്യുന്നു. അതു് വ്യക്തികളിൽ അചഞ്ചലമായ സത്യസന്ധതയും, ആർജ്ജവവും വളർത്തുന്നു. പുരോഗമനവാദം, അതിൻെറ ശരിയായ സാക്ഷാത്കരണത്തിൽ, ഒരു ഉദ്ബുദ്ധമായ സമുദായത്തിൻെറ—വ്യക്തിക്ക് എത്രത്തോളം സ്വയം വളരുവാൻ

ആകുമോ, അത്രത്തോളം സ്വതന്ത്രമായും നിർബാധമായും വളരുവാൻ അനുവദിക്കത്തക്കവണ്ണം പുനസ്സംഘടിപ്പിക്കപ്പെട്ട സമുദായത്തിൻെറ–ആദർശത്തിന് ഉപോദ്ബലകമായി നിൽക്കുന്നു. നമ്മുടെ ജനത പാരമ്പര്യസ്വത്തായി നേടിയിട്ടുള്ള വിശ്വാസങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനതത്ത്വങ്ങളെ വിശദീകരിക്കുന്നതിലും, അവയുടെ ഏകഭാവത്തിനു നിദാനമായ പ്രധാന വാദമുഖങ്ങളെ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിലും, പാരമ്പര്യവാദം സദാ ജാഗരൂകമായിരിക്കുന്നെങ്കിൽ, ആരോഗ്യകരമായ സന്ദേഹവാദമാകട്ടെ, നിർബന്ധമായ നിബന്ധനകളുടെ വച്ചുപുലത്തലിനെ പ്രതിരോധിക്കുന്നതിൽ വ്യാപൃതമായിരിക്കും. അതുമാത്രമല്ല, സ്വതന്ത്രവും കണ്ണുതുറന്നുള്ള നിരീക്ഷണംവഴി ലബ്ധവുമായ അനുഭവങ്ങൾക്കും അന്തഃകരണ പ്രവണതകൾക്കും വേണ്ടിയുള്ള അഭിവാഞ്ഛയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയുംചെയ്യും. സന്മാർഗ്ഗവാദം സമുദായത്തിൻെറയും വ്യക്തിയുടെയും അച്ചടക്കം സാധിക്കുന്ന സുവ്യവസ്ഥിതാദർശങ്ങൾക്കുവേണ്ടി നിലകൊള്ളും. മാനവതാവാദം, നമ്മുടെ ജനതയിലേക്ക് ബുദ്ധിപരവുംവൈകാരികവുമായ ഒരു അപൂർവ്വസംവേദനശക്തിയെ സംക്രമിപ്പിക്കും. സൗന്ദര്യവാദം, അവരിൽ സൗന്ദര്യപ്രേമത്തെ—അതിൻെറ അണുരൂപാത്മകവും വിശ്വാത്മകവുമായ സകല ഭാവങ്ങളിലും—നട്ടുറപ്പിക്കും. നോസ്റ്റിക് തത്ത്വസംഹിതയാവട്ടെ, അസ്തിത്വത്തിൻെറ ഉന്നതതരങ്ങളായ ഇതര തലങ്ങളെപ്പററി സമൃദ്ധമായ സൂക്ഷ്മബോധം നൽകും. ഒരു വ്യക്തി ഇത്രത്തോളമേ വളരാവൂ എന്ന് ഒരു പരിധി അതു കല്പിക്കുകയില്ല. അതു് മനുഷ്യനിലെ ഇച്ഛാസത്തയുടെ സ്ഥാനത്തു് ബോധഭാവാത്മകമായ ജ്ഞാനസത്തയെ പ്രതിഷ്ഠിക്കും; ആ ജ്ഞാനസത്തയെ അദ്ധ്യാത്മസത്തയിൽ വിലയിപ്പിക്കും. അങ്ങനെ ഭൂമിയിൽ ഒരു പുതിയ സ്വർഗ്ഗരാജ്യം പണിയുന്ന ശക്തിയുടെ രഹസ്യമെന്തെന്ന് വെളിപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കുകയും ചെയ്യും. ഇതിലേക്കാണ്, അല്ലാതെ ഇതിനെക്കാൾ ഒട്ടും താണപടിയിലുള്ള ഒന്നിലേക്കല്ല, ഭാരതീയ നവോത്ഥാനത്തിൻെറ ഉന്നവും യന്നവും. നവോത്ഥാ

നത്തെ സ്പടികസ്പുടമായി അഭിവ്യഞ്ജിപ്പിക്കുന്ന അതിൻെറ സാഹിത്യം ഈ മുന്നണികളിലെല്ലാം സജീവമായി വർത്തിക്കുന്നു; നാനാകേന്ദ്രങ്ങളിൽനിന്നു് അതു പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയുമാണു്. എന്നാൽ ഈ നാനാത്വത്തിൽ ഒരു ഏകത്വമുണ്ടു്. ഭാരതീയ ജീവിതം നേടുവാൻ പോകുന്ന നൂതനവും സങ്കീർണ്ണവുമായ സ്വൈരൈക്യംതന്നെയാണു് ഈ ഏകത്വം.

ആധുനിക കർണ്ണാടകസാഹിത്യം ഈ സങ്കീർണ്ണതയുടെ ആഴമെല്ലാം അളന്നു തിട്ടപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടെന്നോ എല്ലാ വിജ്ഞാനങ്ങളുടെയും അന്തർഭാഗത്തേക്കു ബോധപൂർവ്വം കടന്നുചെന്നിട്ടുണ്ടെന്നോ അവകാശപ്പെടുക സാദ്ധ്യമല്ല. ഇന്നു ഞങ്ങളുടെ സാഹിത്യത്തിൻെറ വികാസപരിണാമലക്ഷ്യം നൂതനമായ ഒരു ഉദ്ഗ്രഥനം സാധിക്കുകയെന്നുള്ളതാണു്. ഇതുപോലൊക്കെത്തന്നെയാണു് ഭാരതത്തിൻെറ മറെറല്ലാ ഭാഗങ്ങളിലുമുള്ള സാഹിത്യങ്ങളുടെയും കാര്യം. പ്രസ്തുത ഉദ്ഗ്രഥനം ആദ്യമാദ്യം അറച്ചറച്ചാണെന്നു് വന്നേക്കാം; വ്യക്തിഗതമായ കലാസംരംഭങ്ങളിൽ അതിനു നൽകുന്ന പ്രാമുഖ്യം കൂടെക്കൂടെ ഇങ്ങേത്തലയ്ക്കൽനിന്നു് അങ്ങേത്തലയ്ക്കലേക്കു മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു എന്നും വന്നേക്കാം.

കാശ്മീരി സാഹിത്യം

പി. എൻ. പുഷ്പ്

പീഠിക

ഇന്നത്തെ കാശ്മീരി സാഹിത്യം കാശ്മീരിലെ കഴിഞ്ഞ ഏതാണ്ടു് അൻപതു കൊല്ലത്തെ സാമൂഹിക-സാംസ്കാരിക വികാസത്തിൻെറ അകാലപരിണതമായ സന്താനമാണു്. ഭാരതത്തിലെ മററു പ്രമുഖസാഹിത്യങ്ങൾ ഒരു നൂററാണ്ടുകൊണ്ടു നേടിയ ഗുണപൗഷ്കല്യം ഈ സാഹിത്യം മൂന്നു പതിററാണ്ടിൽ കുറഞ്ഞ കാലാവധിക്കുള്ളിൽ നേടുവാൻ ശ്രമിച്ചു. അതുകൊണ്ടാണു് അകാലപരിണതം എന്നു പറഞ്ഞതു്. സംസ്കൃതത്തിലും പാരസികഭാഷയിലും ആറു ശതാബ്ദംകൊണ്ടു സഞ്ചയിക്കപ്പെട്ട സുദീർഘമായ വിശിഷ്ട സാഹിത്യപാരമ്പര്യത്തിൻെറ അനന്തരാവകാശിയാണു് കാശ്മീരി സാഹിത്യം എന്നതു നിസ്സന്ദേഹമാണു്. പക്ഷേ, ഒരു കാലത്തും കാശ്മീരി ഒരു ആസ്ഥാനഭാഷയായിരുന്നിട്ടില്ല. പതിനഞ്ചാം നൂററാണ്ടിൽ സംസ്കാരസമ്പന്നനായ സൈനുൽ—ആബദീനിൽ നിന്നു് കാശ്മീരിക്കു് മതേതരസാഹിത്യത്തിൻെറ മാധ്യമമെന്ന നിലയ്ക്കു് ഉദാരമായ പരിരക്ഷണം ലഭിക്കയുണ്ടായി. എങ്കിലും സുൽത്താന്മാരുടെയും അവരുടെ അനന്തരഗാമികളുടെയും ആസ്ഥാനഭാഷയായിത്തീർന്നിട്ടു്, പേർഷ്യൻ ഭാഷയെ പുറംതള്ളുവാൻ തക്കവണ്ണം ഒരിക്കലും അതു് വളർന്നു ശക്തമായില്ല. കാശ്മീരിയെപ്പോലെ അതതു ദേശത്തെ അപഭ്രംശങ്ങളിൽനിന്നു രൂപം കൊണ്ടവയാണല്ലോ ബംഗാളി, ഗുജറാത്തി, മറാത്തി മുതലായ ഇതര ഭാരതീയ ഭാഷകൾ. എന്നാൽ അവയ്ക്കു ലഭിച്ചതുപോലെയുള്ള ഒരു പരിഗണന

കാശ്മീരിക്ക് ഒരു കാലത്തും ലഭിക്കയുണ്ടായില്ല. അധികവും പാരസികമാതൃകകളെ അന്ധമായി അനുകരിച്ചുകൊണ്ട് കൃത്രിമഗാനങ്ങൾ രചിക്കുവാൻ വേണ്ടി മാത്രമേ ഈ ഭാഷയെ പ്രാമാണികന്മാർ സ്വീകരിച്ചിരുന്നുള്ളു. മറേറതിന്നും അസ്വീകാര്യമായിക്കരുതത്തക്കവണ്ണമായിരുന്നു പരിത:സ്ഥിതി.

ബോധപൂർവ്വം കലാരചന നടത്തുന്നവനു്, പിൽക്കാലത്തെ ഭരണകർത്താക്കൾ കശ്മീരിയോടു പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്ന അഹങ്കാരപൂർണ്ണമായ അനാസ്ഥയെ പ്രയോജനപ്രദമാംവണ്ണം തട്ടിത്തിരിക്കാമായിരുന്നു എന്നുള്ളതിൽ തക്കമില്ല. പക്ഷേ, അതിനു് രാഷ്ട്രീയസാഹസികന്മാരുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾകൊണ്ടു് നിഷേധിക്കപ്പെടാത്ത സമാധാനത്തിൻെറയും ഉറപ്പിൻെറയും സാമാന്യം നീണ്ട ഒരു വിശ്രമഘട്ടം വേണ്ടിയിരുന്നു. ഏതായാലും ആദ്യകാലത്തു് ആദ്ധ്യാത്മികവും യൌഗികവുമായ വിഷയങ്ങളിൽ ബദ്ധശ്രദ്ധമായിരുന്നെങ്കിലും,കാശ്മീരി, സാധുക്കളായ പൊതുജനങ്ങൾക്ക് ആശയപ്രകാശനത്തിനു് അനുപേക്ഷണീയമായ ഒരു ഭാഷയായിത്തീരാനായിരുന്നു ഞായം. ശിതികണ്ഠൻ (13—ാം ശതകം) ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ പ്രചാരമുള്ള താന്ത്രികമന്ത്രങ്ങൾക്കുപോലും—അവയുടെ അവതാരവാക്യങ്ങൾ സംസ്കൃതത്തിലാണെന്നിരുന്നാലും—ഏററവും പററിയ മാധ്യമമാണെന്നു കണ്ടു് "സർവഗോചരദേശഭാഷ"യുടെ (കാശ്മീരിലെ) നേക്കു തിരിഞ്ഞതിൻെറ സാധുത വാസ്തവത്തിൽ ഇതാണു്.

ആ നിലയിൽ, കാശ്മീരിക്ക് അതിൻെറ ഉച്ചാവചഗതിയുടെ അനേകഘട്ടങ്ങളിൽ സംസ്കൃതം, പേർഷ്യൻ, ഉർദ്ദു, എന്നീഭാഷകളുടെ സാഹിത്യക്കുത്തകയെ അതിജീവിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞു. പ്രസ്തുത ഭാഷകളിൽനിന്നു് പ്രയോജനകരമായവയെ വിവേകപൂർവ്വംസാത്മീകരിച്ചതു മൂലമാണു് ഇതു് സാദ്ധ്യമായിത്തീർന്നതു്. അതുകൊണ്ടു്, ഹിന്ദുകാശ്മീരി, മുസ്ലീംകാശ്മീരി എന്നു് ഗ്രിയേഴ്സൺ നിരീക്ഷിച്ചമട്ടിൽ ഒരു വ്യസ്തഭാവം ഇന്നില്ല. നേരേമറിച്ചു് ഒരു കാശ്മീരി ദർശിക്കുന്നതു് കേവലം

കാശ്മീരിഭാഷയെ ആണ്. ഏതാനും ദേശ്യഭേദങ്ങൾ ആ ഭാഷയ്ക്ക് ഉണ്ടെന്നുള്ളതു് ശരിതന്നെ. ഈ ഭേദങ്ങൾ ഏതെങ്കിലും മതപരമായ കർശന വിഭാഗീയ സ്വഭാവം വരുത്തിവച്ചതല്ല; ജീവിതത്തിന്റെ നാനാതുറകളിൽ വ്യാപരിക്കുന്നവരുടെ നൈസർഗ്ഗികമായ മനോഭാവങ്ങൾ വരുത്തിക്കൂട്ടിയവയാണ്. നാഗരികന്മാരും ഗ്രാമീണരും വ്യവഹരിക്കുന്ന കാശ്മീരിഭാഷാരൂപങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം, അഥവാ മറാസിലെ (ശ്രീനഗറിന് വടക്ക് അധിവസിക്കുന്ന) ആളുകളും കമ്റാസിലെ (ശ്രീനഗറിന് തെക്ക് അധിവസിക്കുന്ന) ആളുകളും സംസാരിക്കുന്ന ഭാഷാരൂപങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം, ഹിന്ദികാശ്മീരിയെന്നും മുസ്ലിംകാശ്മീരിയെന്നും വിളിക്കപ്പെടുന്ന ഭാഷാരൂപങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള തുച്ഛമായ വ്യത്യാസത്തോടു തട്ടിച്ചു നോക്കുമ്പോൾ കുറേക്കൂടി പ്രകടമാണെന്നുകാണാം.

ഏതായാലും ഈ അടുത്തകാലംവരെ പ്രാഥമിക വിദ്യാലയങ്ങളിലെ പാഠ്യവിഷയങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ പോലും കാശ്മീരിഭാഷയെ ഉൾപ്പെടുത്താഞ്ഞതു് ശോചനീയം തന്നെ. ആ ഭാഷയിൽ പത്രപ്രവർത്തനം അവികസിതമായിരിക്കുന്നതിന്റെയും ഗദ്യസാഹിത്യം ഇനിയും പ്രാമുഖ്യം നേടാതിരിക്കുന്നതിന്റെയും രഹസ്യം മറ്റൊന്നല്ല. സംഗ്രാത്മകശക്തിയുടെ ദൗർല്ലഭ്യം കൊണ്ടല്ല, പ്രസിദ്ധീകരണ സൗകര്യങ്ങളുടെ ഭീമമായ അഭാവം കൊണ്ടാണ് ഈ ദുഃസ്ഥിതി ഉണ്ടായതു്. കാശ്മീരി ഭാഷാപരിജ്ഞാനം, ആദായകരമായ വല്ല ഉദ്യോഗമോ ജീവിതാഭ്യുന്നതിയോ പ്രദാനം ചെയ്യുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കാനാവാത്തതുകൊണ്ട് വായനക്കാരായ പൊതുജനങ്ങൾക്ക് ആ ഭാഷയോട് ഉണ്ടാകാവുന്ന കഠിനമായ ഉദാസീനതയും ഒട്ടും ഗൗരവം കുറഞ്ഞ ഒരു കാരണമല്ല.

എങ്കിലും കാശ്മീരിയിൽക്കൂടി, അതായതു് നാട്ടുഭാഷാശൈലിയിൽക്കൂടി, മാത്രമേ കാശ്മീരത്തിന്റെ ആത്മചൈതന്യം പരിപൂർണ്ണമായി ആവിഷ്കരിക്കുവാനും അവിടത്തെ ജനതയുടെ ജീവിതം വേണ്ടപടി ചിത്രീകരിക്കുവാനും സാധിക്കൂ എന്നുള്ളതിൽ എന്താണ്

സന്ദേഹം? ഈ ചോദ്യത്തിന് കേവലം അനിഷേധ രൂപത്തിലുള്ള ഒരു ഉത്തരം, ഈ അടുത്തകാലത്ത് പ്രതിബന്ധങ്ങൾ വകവയ്ക്കാതെ ഇടയ്ക്കിടെ ആവിർഭവിച്ചിട്ടുള്ള അംഗുലീപരിമിതമായ ചെറുകഥകളും ഗദ്യഖണ്ഡങ്ങളും നൽകുന്നുണ്ട്. സോമ്നാഥ് സുത്ശി, ഉമേശ്കൗൾ, രോശൻ, നാദിം, ഹാരൂൺ എന്നിവർചെയ്ത മാർഗ്ഗാന്വേഷണപരിശ്രമങ്ങൾക്കുശേഷം പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട അഖ്തർ മോഹിയുദ്ദീനിന്റെ 'സത്സംഗർ' (സപ്തശൃംഗം) എന്ന കൃതി അഭിനന്ദനീയമായ ഒരു ആരോഹണത്തെക്കുറിക്കുന്നു. താജ്ബേഗത്തെപ്പോലെയുള്ള മററുചിലരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഈ മണ്ഡലത്തിലെ പൂർവ്വഗാമികൾ നൽകിയ ശുഭപ്രതീക്ഷകളെ കാമിലും അലീമുഹമ്മദ്ലോനും ഈ അടുത്തകാലത്തു സ്ഥിരീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവ്വിധംതന്നെ ശോഭനമാണ് ജഗന്നാഥ്വലീയും (ഹബാഖാതൂനെ സംബന്ധിച്ച 'സൂൻ'എന്ന കൃതി) മോഹിയുദ്ദീൻ ഹാജിനിയും (ഗ്രിസ്റ്റ്സൂൻദ്ഘര) ചെയ്ത മാർഗ്ഗദർശകയത്നങ്ങൾക്കുശേഷം പുഷ്കർഭാൻ, അലീമുഹമ്മദ്ലോൻ, കാമിൽ, സുത്ശി, രോശൻ എന്നിവരുടെ നാടകങ്ങളിലൂടെ സൂചിതമായ ഭാവി. 'സതച്കഹ്വത്' ('സത്യത്തിന്റെ ഉരകല്ല്—മുപ്പതിൽപ്പരം കൊല്ലംമുമ്പ് ഒരു കാശ്മീരി നാടകവേദി സ്ഥാപിക്കുവാനുദ്യമിച്ചപ്പോൾ പുരാണപ്രസിദ്ധമായ ഹരിശ്ചന്ദ്രകഥയെ ആസ്പദമാക്കി നന്ദലാൽകൗൾമണ്ഡലു രചിച്ച നാടകം) എന്ന കൃതിയിൽനിന്നു്, മൂന്നുകൊല്ലം മുൻപ് 'കുനികഥ്' എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ട സാമൂഹികനാടകങ്ങളിൽ എത്തുവാൻ കാലം വളരെ വേണ്ടിവന്നു. നിർഭാഗ്യമെന്നു പറയട്ടെ, കാശ്മീരിഭാഷയിലെ ആദ്യത്തെ ആഖ്യായിക ഇനിയും മുദ്രണംചെയ്ത പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടില്ല. ഈയിനത്തിൽ ചെയ്ത യത്നങ്ങൾ കയ്യെഴുത്തു രൂപത്തിൽ ഇന്നും അവശേഷിക്കുന്നു. കുറഞ്ഞപക്ഷം അവയിൽ സൂര്യപ്രകാശം കാണുവാൻ അക്ഷമം കാത്തിരിക്കുന്ന മൂന്നെണ്ണം (ഒന്ന് അഖ്തറിന്റേതു്; മറെറാന്നു് കാമിലിന്റേതു്; ഇനിയുമൊന്നു് ലോനി

ന്റേതും) കാശ്മീരി നോവൽസാഹിത്യത്തിന് ഒരു നല്ല തുടക്കം ഇട്ടുമെന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല.

ഈ കൃതികൾ സങ്കേതപദ്ധതിയിലും രചനയിലും യാതൊരു പുരോഗതിയെയും കുറിക്കുന്നില്ല എന്നുള്ളതു് നിസ്സർക്കംതന്നെ. എങ്കിലും അവയുടെ ഉള്ളടക്കത്തിന് വാസ്തവത്തിൽ മണ്ണിന്റെ മണമുണ്ട്. കാശ്മീരിലുദിച്ചു വരുന്ന ഒരു പുതിയ ജീവിതത്തിലേക്ക് അവ ശരിക്ക് വിരൽ ചൂണ്ടുകയും ചെയ്യുന്നു. നാടെങ്ങും സഞ്ചരിക്കുന്ന രാഷ്ട്രീയ പ്രവർത്തകൻ, ഉണർന്ന കർഷകൻ, മാഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഇടനിലക്കാരൻ, ബദ്ധപ്പെടുന്ന കൈത്തൊഴിൽകാരൻ, ചുറുചുറുപ്പുള്ള തോണിക്കാരൻ, വിയർപ്പു ചിന്തി അദ്ധ്വാനിക്കുന്ന തൊഴിലാളി, വെറിപിടിച്ച ഗ്രമസ്ഥൻ, ഉല്ലസിച്ചു നടക്കുന്ന അലസൻ, ശാലീനപ്രകൃതികൾ എങ്കിലും സഹതാപം അർഹിക്കുന്ന സ്ത്രീജനങ്ങൾ— എല്ലാം ഒരു പുതുപുലരിയുടെ നവോന്മേഷം ഉൾക്കൊള്ളുന്നവരായും, മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ലോകത്തിന്റെ അഭിനവപ്രശ്നങ്ങൾക്കുള്ള ഉള്ളുകള്ളികൾ ആരായുന്നവരായും കാണപ്പെടുന്നു. ഒരു ശോഭനമായ 'നാളെ'യെക്കുറിച്ചുള്ള പ്രത്യാശകൾകൊണ്ട് നിസ്സന്ദേഹം പുഷ്കലമാണ് ഈ രചനയുടെ മിക്കഭാഗവും. സമകാലികമായ ഭയാനക യാഥാർത്ഥ്യങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിലുള്ള ശ്രദ്ധയും പലേടത്തും പ്രദർശിപ്പിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇന്നത്തെ കാശ്മീരി പദ്യസാഹിത്യത്തിൽ ഏററവും മുന്തിക്കാണുന്ന സ്വാഗതാർഹമായ ഒരു പ്രവണതയുമാണിതു്.

പൂർവ്വസമ്പത്ത്

ഇന്നും ഏതാണ്ട് മുട്ടിന്മേൽ ഇഴഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കാശ്മീരി ഗദ്യസാഹിത്യം പോലെയല്ല, കാശ്മീരി പദ്യസാഹിത്യം. അതിനു ഗണ്യമായ ആകാരപുഷ്ടിയും കാര്യമായ ഗുണങ്ങളും ന്യായമായി അവകാശപ്പെടാനുണ്ട്. പതിമ്മൂന്നാംശതകത്തിൽ ശിതികണ്ഠൻ തന്റെ 'മഹാനയ-പ്രകാശ്' എന്ന ശൈവ (താന്ത്രിക) ഗ്രന്ഥം രചിക്കാൻ "സർവ്വജനസുപ്രഗല്ഭമായ ജനകീയ

ഭാഷ'' തിരഞ്ഞെടുത്ത കാലത്തോളം പിൻപോട്ടുപോകുന്നു, കാശ്മീരി പദ്യസാഹിത്യത്തിൻെറ പാരമ്പര്യം. ഒരു കാര്യം സ്പഷ്ടമാണ്. മതസിദ്ധാന്തങ്ങൾ ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ പ്രചരിപ്പിക്കുവാൻ പററിയ ഒരു മാധ്യമമെന്ന നിലയിലാണ് ഈ ജനകീയഭാഷയെ സ്വീകരിച്ചത്. പക്ഷേ, താമസിയാതെ അതു മററു സാഹിത്യധർമ്മങ്ങളും സാധിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. അക്കാലത്ത് രാഷ്ട്രീയമായ ഒരു പ്രതിസന്ധി കാശ്മീരിനെ വല്ലാതെ പീഡിപ്പിച്ചിരുന്നു. മുസ്ലിം യോഗികൾ പ്രസംഗിച്ച സൂഫിമതവും ശൈവദർശനവും തമ്മിൽ സംഭവിച്ച അനിവാര്യമായ സമ്പർക്കത്തിൽ നിന്നും ഒരു പുതിയ സാമൂഹിക - സാംസ്കാരിക - വ്യവസ്ഥിതി രൂപമെടുത്തു വരികയുമായിരുന്നു. ഈ ഉദ്ഗ്രഥനത്തിൻെറ പുതിയ നാദം ലല്ല ദ്യദയുടെ (14-ാം ശതകം) ഉദീരണങ്ങളിലും ആ കവയിത്രിയുടെ സമകാലീനനും അവരപദീയനുമായ ശേഖ് നൂറുദ്ദീൻെറ (നന്ദ്ജ്ഷി) ഉപദേശാത്മകപദ്യങ്ങളിലും വ്യക്തമായി മുഴങ്ങുന്നു. ലല്ല ദ്യദയുടെ ഉദീരണങ്ങൾ സുന്ദരങ്ങളായ ഏതാനും യൗഗികഭാവഗാനങ്ങളാണ്. പരംപൊരുളിനെ—''സർവ്വാന്തര്യാമിയും സർവ്വാതിശായിയുമായ പരംപൊരുളിനെ''—സംബന്ധിച്ചുള്ള ആശയങ്ങൾകൊണ്ട് സാന്ദ്രമാണ്അവ. അങ്ങനെ വസ്തുനിഷ്ഠവും ആത്മനിഷ്ഠവുമായവയെ ചേതോഹരമായ രൂപത്തിൽ നെയ്തിണക്കുകയത്രേ ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. നന്ദ്ജ്ഷിയുടെ കവിതകൾ ഭൗതികവും ആദ്ധ്യാത്മികവുംതമ്മിൽ ഒരു തുലനസ്ഥിതി പാലിക്കേണ്ടതിൻെറ അപരിത്യാജ്യതയെപ്പററി ശക്തിയുക്തം വാദിക്കുന്നു. അന്തസ്സംയമനത്തിൻെറ ആവശ്യകത ഉദ്ബോധിപ്പിച്ചതുകൊണ്ടും ആദ്ധ്യാത്മികമായ ഉദാസീനതയുടെയും ബാഹ്യാചാരനിഷ്ഠയുടെയും നേക്ക് ഒരു കൃശ്ശയുദ്ധം തന്നെ നടത്തിയതുകൊണ്ടും ഈ പാവനാത്മാക്കൾ രണ്ടു പേരും കബീറിൻെറ പൂർവ്വഗാമികളാകുവാൻ അർഹരായിത്തീർന്നു. ഇവരുടെ കവനങ്ങളിൽ ഹിന്ദുമതവും ഇസ്ലാംമതവും ഏകഭാഷാശൈലിയിൽ സംസാരിക്കുന്നു. മാത്രമല്ല, അവ എല്ലാ സിദ്ധാന്തഭേദങ്ങളെയും ജാതിഭേദ

ങ്ങളെയും വിശ്വാസപ്രമാണഭേദങ്ങളെയും മുറിച്ചുകട ന്നിട്ട് മാനുഷികമായ സൌഭ്രാത്രത്തിനും സാമൂഹികമായ സമത്വത്തിനും ആദ്ധ്യാത്മികമായ ഐക്യത്തിനും വേണ്ടി വ്യഗ്രതയോടെ വാദിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

പിൽക്കാലത്ത് പാരസിക 'മസ്നവികൾ' ഈ സാഹിത്യവികാസത്തിനുവേണ്ടി പ്രയോഗക്ഷമമായ ഒരു സങ്കേതപദ്ധതി സംഭാവന ചെയ്തു. മഹ്മൂദ്ഗാമി യൗഗിക പാരമ്പര്യത്തിന് ഒരു പുതിയ പരിക്രമവും വരുത്തി. 'യൂസുഫ്-സുലേഖ', 'ലൈലാ-മജ്നും', 'ഗുൽരേസ്' എന്നിങ്ങനെ പേർഷ്യൻ സാഹിത്യത്തിലെ ശ്രേഷ്ഠങ്ങളായ കാവ്യങ്ങളുടെ കാശ്മീരി അനുവാദങ്ങൾ പ്രതിരൂപാത്മക പ്രേമാഖ്യാനങ്ങൾ എന്ന നിലയ്ക്ക് പ്രതിഭാവിലാസംകൊണ്ട് തുടിക്കുന്നവയാണ്. കലാകാരന്മാർ സഹകരിച്ചു നിർമ്മിച്ച ഒരു കലാസൃഷ്ടിയുടെ സമുജ്ജ്വലമാതൃകയാണ് 'ഹീമാൽ'. അതിലെ ആഖ്യാനാംശം വലീ-ഉല്ലാഹ്-മട്ടൂവിന്റെ നിർമ്മിതിയും ഗാനങ്ങൾ സരീഫിന്റെ കലാനിപുണതയുടെ കവിഞ്ഞുതുളുമ്പലുമാണ്. എന്നിട്ടും, ആശ്ചര്യകരമാംവണ്ണം അന്യൂനമാണ് അവയുടെ ഉരുക്കിച്ചേർപ്പ്.

കഴിഞ്ഞ രണ്ടു ശതാബ്ദങ്ങളിൽ നീണ്ട വർണ്ണനാത്മക കാവ്യങ്ങളിലുള്ള ഭ്രമം കലശലായിരുന്നു. അതിനും വളരെ മുൻപുതന്നെ തുടങ്ങിയതാണ്, അത്തരം കാവ്യങ്ങൾ രചിക്കുവാനുള്ള ശ്രമം. പതിനഞ്ചാം നൂററാണ്ടിൽ സംസ്കാരസമ്പന്നനായ സുൽത്താൻ സൈനുൽ-ആബദീനിന്റെ ആസ്ഥാനകവികൾ ഫിർദൗസിയുടെ 'ഷാഹ്നാമാ' എന്ന കൃതി കാശ്മീരി ഭാഷയിലേക്കു തർജ്ജമ ചെയ്തു. മാത്രമല്ല, കാശ്മീരി സാഹിത്യത്തിന് ഒരു മഹാകാവ്യവും (ബാണാസുരവധ) ഒരു ജീവചരിത്രകാവ്യവും (സൈനചരിത) ഒരു നാടകവും (സൈനവിലാസ) അവർ സംഭാവനചെയ്തു. പക്ഷേ ആ രക്ഷാധികാരിയുടെ നിര്യാണത്തിനുശേഷം ഉണ്ടായ അരാജകത്തിൽ ഇവ മാത്രമല്ല അക്കാലത്തെ മററനേകം കൃതികളും തിരോഭവിച്ചു. പഴയ പാരമ്പര്യം വീണ്ടും പ്രത്യക്ഷ

പ്പെട്ടതു് പത്തൊൻപതാം നൂററാണ്ടിലാണു്. മാഹ്മൂദ് ഗാമി ആ പ്രബുദ്ധമായ പാരമ്പര്യത്തെ യൗഗിക പ്രേമാഖ്യാനങ്ങളുടെ നിർമ്മിതിക്കു് ഉപയോഗപ്പെടുത്തി. ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ശ്രീകൃഷ്ണനെയും ശിവനെയും സംബന്ധിച്ചു് പ്രചരിച്ച കഥകളെ ഉപജീവിച്ചു് ആ പാരമ്പര്യത്തിനു് പരമാനന്ദ ഒരു നൂതനപ്രാമാണ്യം കൈവരുത്തി. മഹത്തായ കവിതാഗുണംകൊണ്ടു നിബിഡമാണു് അദ്ദേഹത്തിൻെറ 'രാധാസ്വയംവര', 'സുദാമാചരിത', 'ശിവലഗ്ന' എന്നീ കാവ്യങ്ങൾ. അവയിൽ വൈഷ്ണവമായ മതതീക്ഷ്ണതയും ശൈവമായ വൈരാഗ്യവും സമ്മേളിച്ചിരിക്കുന്നു. പ്രതിപാദ്യങ്ങൾ പുരാണ സംബന്ധികളാണെങ്കിലും അവയ്ക്കുള്ള സാമൂഹികപ്രഭാവം ആനന്ദപ്രദമാംവണ്ണം വിശ്വാസ്യത തോന്നിപ്പിക്കുന്നതാണു്. വളരെ മുൻപു തന്നെ രാമായണകവിത അതിൻെറ പ്രഫുല്ലരൂപത്തിൽ പ്രകാശ രാം കുരിഗാമിയുടെ (18-ാം ശതകം) 'രാമാവതാരചരിത' എന്ന സുപ്രസിദ്ധ കൃതിയിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. വഹാബ്പരേയുടെ ചരിത്രാഖ്യാനങ്ങൾ (19-ാംശതകം) ഒരു നൂതന സരണി വെട്ടിത്തുറക്കുകയും ചെയ്തു.

ലല്ല ദ്യദയുടെ കവനങ്ങളിൽ കാണപ്പെട്ട ഗാനാത്മക പ്രവണത പിൽക്കാലത്തു് ഹബ്ബാഖാതൂനിൻെറയും അർണ്ണിമാലിൻെറയും കൃതികളിൽ വികാരനിർഭരമായ വിപ്രലംഭവിലാപമായും ഉത്കടമായ ഉത്കണ്ഠയായും വികസിതരൂപം കൈക്കൊണ്ടു. വാസ്തവത്തിൽ ഹബ്ബാഖാതൂൻ (യൂസുഫ് ശാഹ്ചകിൻെറ 'അനുഗൃഹീതയായ പ്രേമഭാജനം') ആണു് 16—ാം നൂററാണ്ടിൽ പഴയ സാഹിത്യപാരമ്പര്യത്തെ പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ചതും സർഗ്ഗാത്മകസാഹിത്യപ്രവർത്തനത്തിൻെറ ഒരു നവയുഗം ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തതും. രാജമഹിഷീപ്രതാപത്തിലേക്കു് ഉയർന്ന ഈ കർഷകപ്പെൺകിടാവു് കാശ്മീരി ഭാവഗീതത്തിലേക്കു് ജീവിതത്തിൻെറ ഐഹികമായ വികാരസ്പന്ദനങ്ങൾ സംക്രമിപ്പിച്ചു. പുഞ്ചിരിയുടെയും കണ്ണീരിൻെറയും കരുണമായ രാഗമാധുരി കവിഞ്ഞുതുളുമ്പുന്ന അവരുടെ

ഗാനങ്ങൾ 18—ാം നൂററാണ്ടുവരെയുള്ള കാലഘട്ടം മുഴുവനും ആധിപത്യം പുലത്തിയിരുന്നു. 18—ാം ശതകത്തിലാകട്ടെ, ഒരു ബ്രാഹ്മണ പാരസികകവിയുടെ പരിത്യക്ത പത്നിയായ അർണ്ണിമാൽ വ്യക്തിഗതവും അതേ സമയം ബഹുവ്യക്തിഗതവും ആയ സ്തോഭങ്ങളുടെ നിസർഗ്ഗപ്രവാഹംകൊണ്ടു ത്രസിക്കുന്ന അത്യന്തചേതോഹരങ്ങളായ ഏതാനും ഭാവഗീതങ്ങൾ കാശ്മീരിഭാഷയ്ക്കു സംഭാവന ചെയ്യുകയുണ്ടായി. ആ പ്രവണത പിന്നീടു ഭക്തികാവ്യത്തിൻെറ സരണിയിലേക്കായി. അങ്ങനെ 'ലീല', 'നാത്' എന്നിവ ആവിർഭവിച്ചു. കൃഷ്ണരാസ്ദാനും, നാസിമും നാടൻ മട്ടുകൾ സ്വീകരിച്ച് അവയെ ഭാവസമ്പന്നമായി നെയ്തൊരുക്കി. എങ്കിലും, ആധുനികകാലം വരെ യൌഗികഗാനാത്മകതയും ഒപ്പം അവിച്ഛിന്നമായി പ്രവഹിച്ചു. മാസ്റ്റർജി (സിൻദാ കൗൾ *) യുടെ അധ്യാത്മമായ ഹൃമനിസത്തിൽ അതു് പരമകാഷ്ഠയെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഏതായാലും കഴിഞ്ഞ ശതാബ്ദത്തിൻെറ അവസാനത്തോടുകൂടിയാണു് സമകാലികജീവിതം കാശ്മീരി പദ്യസാഹിത്യത്തിൽ നേരേ ചിത്രണംചെയ്തു തുടങ്ങിയതു്. മക്ബൂൽ ക്രലാവാരിയുടെയും വഹാബ്പരേയുടെയും വ്യംഗ്യാപഹാസകവനങ്ങൾ ഇന്നു് യഥാതഥ കവിതകളെന്നു നാമകരണം ചെയ്യപ്പെട്ടവരുന്ന കവിതാപ്രസ്ഥാനത്തിനു് ഇങ്ങനെ വഴിയൊരുക്കി. അക്കാലത്തെ ഒട്ടധികം കവികൾ വ്യംഗ്യഹാസം, പരിഹാസം, ഹാസ്യചിത്രണം, വികടാനുകരണം, ശോകമിശ്രസുഖപര്യവസായി, അഭിഗീതിക, രോഹ് (നാടൻ നൃത്തഗാനം), ഗസ്സൽ എന്നിങ്ങനെ അസംഖ്യം സാഹിത്യപ്രസ്ഥാനങ്ങൾ പരീക്ഷിച്ചു നോക്കി. ഇവിടെ ഒടുവിൽ പ്രസ്താവിച്ചതു് ഗസ്സൽ ആണെങ്കിലും അതു് കേവലം താഴത്തെപ്പടിയിലുള്ളതല്ല.

---

* ഇദ്ദേഹത്തിൻെറ 'സുമ്രൻ' എന്ന പദ്യഗ്രന്ഥത്തിനു് 1956-ൽ സാഹിത്യഅക്കാദമിയുടെ സമ്മാനം ലഭിക്കയുണ്ടായി —എഡിററർ.

അഭൂതപൂർവ്വമായ ഹൃദയസംവാദക്ഷമതയും ഒരിക്കലും സ്മരണയിൽനിന്നു് വിട്ടുമാറാത്ത ശ്രവണസുഭഗമായ പദവിന്യാസരീതിയും റസൂൽമീർ ഈ ഗസ്സലുകൾക്കു കൈവരുത്തി. മീറിൻെറ ഗസ്സലുകളാണ് ആധുനിക കാശ്മീരി പദ്യസാഹിത്യത്തിൻെറ അഗ്രദൂതനായ മഹ്ജൂറിനു് (1885—1952) ഉത്തേജനം നൽകിയതു്.

സമകാലികസ്ഥിതി

കഴിഞ്ഞ രണ്ടര ദശകങ്ങളിലെ കാശ്മീരി പദ്യസാഹിത്യം കാശ്മീരികളുടെ സാമൂഹിക രാഷ്ട്രീയ പ്രബുദ്ധതയെയും ഫ്യൂഡൽ നുകത്തിൻകീഴിൽനിന്നു മോചനം നേടുവാനുള്ള ഐതിഹാസിക സമരത്തെയും ശ്ലാഘനീയമാംവണ്ണം പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നു. ഒരു പുതിയ കാശ്മീരിനെ വിഭാവനം ചെയ്യുന്ന ജനങ്ങളുടെ വളർന്നുവരുന്ന ബോധത്തിനു് അതു് ശബ്ദരൂപം നൽകുന്നു. തങ്ങൾക്കു വരുന്ന അത്തരമൊരു മാററത്തെപ്പററി ബോധമുണ്ടാകുമാറു് ജനങ്ങളെ ആദ്യമായി തട്ടിയുണർത്തിയതു് യഥാർത്ഥത്തിൽ മഹ്ജൂറാണ്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ സ്വദേശാഭിമാനനിർഭരമായ ഗാനങ്ങൾ കാശ്മീരി കവിതയ്ക്കു് ഒരു നൂതനസ്വരം മാത്രമല്ല, ഒരു നവീന വീക്ഷണവും നൽകി. "പനിനീർപ്പൂവും വാനമ്പാടിയും", "വണ്ടും നാർസിസപുഷ്പവും" തുടങ്ങിയുള്ള രൂഢിസങ്കേതങ്ങളെ പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ചു് പുതിയ സന്ദോദനങ്ങൾക്കു യോജിച്ച വണ്ണം ഒരു പുത്തൻ പ്രതിരൂപാത്മകപദ്ധതി അദ്ദേഹം കെട്ടിപ്പടുത്തു. മഹ്ജൂറിനു് ഈ പദ്ധതി സർക്കാരിൻെറ 'സെൻസറി'ൽ നിന്നും ഒരു രക്ഷാമാർഗ്ഗമെന്നനിലയിൽ പ്രയോജനപ്പെട്ടു. ഫ്യൂഡൽ സ്വേച്ഛാധിപത്യത്തിനു വിരുദ്ധമായി ജനങ്ങളിൽ സാമൂഹിക-രാഷ്ട്രീയ-ബോധം ഉണർത്തിവിട്ടു എന്നതിനു് കിട്ടാവുന്ന തടവുശിക്ഷയിൽ നിന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു് മറേറതു തരത്തിൽ രക്ഷപ്പെടാനാകുമായിരുന്നു? മഹ്ജൂറിൻെറ സമകാലികനും അദ്ദേഹത്തിനുശേഷം സാഹിത്യത്തിൽ രംഗപ്രവേശം ചെയ്തവനുമായ അബ്ദുൽ അഹദ് ആസാദ് കുറേക്കൂടി വെട്ടി

ത്തുറന്നു് കാര്യങ്ങൾ പറയുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ അതിമാത്ര ദേശീയപ്രഭാവമുള്ള ഊർജ്ജസ്വല കവിത, മതഭ്രാന്തിൻെറയും വർഗ്ഗവിദ്വേഷത്തിൻെറയും സങ്കുചിതമായ ദേശീയമനോഭാവത്തിൻെറയും നേരേ—വാസ്തവത്തിൽ സകല മിഥ്യാഭ്രമങ്ങളുടെയും (തനേറതൊഴിച്ചു്, തീർച്ച) നേരേ—ഉള്ള ഗംഭീരമായ ഒരു ക്രൂശുയുദ്ധമാണു്. യാതൊരു അനാശാസ്യവിവേചനത്തിനും തഴയ്ക്കാനാവാത്ത വർഗ്ഗരഹിതമായ ഒരു സമൂഹത്തെ കെട്ടിപ്പടുക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയുള്ള ആവേശപൂർണ്ണമായ ഒരു വാദമായിരുന്നു ആസാദിൻേറതു്.

അക്കാലത്തു മനുഷ്യത്വം കെട്ടുത്തുന്ന ദ്വിഭരണത്തിൻെറ—നാട്ടുവാഴിത്തഭരണത്തിൻെറയും ഇംപീരിയലിസ്റ്റും റസിഡണ്ടു ഭരണത്തിൻെറയും— ആഘാതംകൊണ്ടു് കാശ്മീർ പുളയുകയായിരുന്നു. അത്യുഗ്രമായി എതിർക്കേണ്ടിവന്നു, ജനതയ്ക്കു്. പിൽക്കാലത്തു് ആരിഫ്, 'മഗർ കാർവാൻ സോൻ' എന്ന കൃതിയിൽ ഈ സമരത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വീരഗാഥകൾ ഗാനം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്....(എങ്കിലും നമ്മുടെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിൻെറ സാർത്ഥവാഹക സംഘം വാശിയോടെ മുന്നോട്ടു മുന്നോട്ടു നീങ്ങി!) അങ്ങനെ കാശ്മീരി സാഹിത്യാന്തരീക്ഷം മുഴുവനും ഒരു വിപ്ളവാവേശംകൊണ്ടു് സംപൂരിതമായിച്ചമഞ്ഞിരുന്നു. അങ്ങനെ, ആസി എന്ന "കൂലിക്കാരൻകവി" നാട്ടുവാഴിത്ത വ്യവസ്ഥിതിയുടെ മർദ്ദനത്തിൽപ്പെട്ടു ഞെങ്ങി ഞരങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്ന അദ്ധ്വാനിക്കുന്ന വർഗ്ഗത്തിൻെറ ദുരിതങ്ങൾ ചിത്രീകരിച്ചു. അപ്പോൾ മാസ്റ്റർജി എന്ന യൌഗിക കവി അത്യന്തലളിതവും നന്നേ ആധുനികവുമായ രീതിയിൽ ആമുഷ്മികമായ അഭിലാഷങ്ങളെയും അന്വേഷണങ്ങളെയുംകുറിച്ചു് ഗാനംചെയ്തു. മാത്രമല്ല, അദ്ദേഹം ഗാർഹികവും സാമുദായികവും ദേശീയവും അന്തർദ്ദേശീയവുമായ ജീവിതങ്ങൾ ഒത്തിണങ്ങിപ്പോകുന്നതും സാക്ഷാൽ മനുഷ്യരുടേതുമായ ഒരു (വർഗ്ഗരഹിത) സമൂഹത്തിലേക്കു് കാലപ്രവാഹത്തെ മുറിച്ചു കടന്നുചെല്ലുന്നതിനെക്കുറിച്ചും ഗാനം ചെയ്തു.

ഇപ്രകാരമായിരുന്നു,സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തെ ജനകീയ പ്രതിരോധമായി പൊട്ടുന്നനെ രൂപാന്തരപ്പെടുത്തിയ ഗിരിവർഗ്ഗാക്രമണത്തിനു തൊട്ടുമുൻപു കാശ്മീരിലെ സാഹിത്യരംഗത്തിൻെറ സ്ഥിതി. 1947—ലെ ശരത്കാലം കാശ്മീരിൻെറ രാഷ്ട്രീയജീവിതത്തിലെ ഒരു വഴിത്തിരിവിൻെറ ഘട്ടമായിരുന്നു. മാത്രമല്ല, ആ കാലഘട്ടം നാട്ടിൻെറ സാഹിത്യപരവും സാംസ്കാരികവുമായ പാരമ്പര്യത്തിൽ ശ്രേഷ്ഠമായിട്ടുള്ള എല്ലാ അംശങ്ങളെയും പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

പുതിയ സാംസ്കാരികപ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ പ്രമുഖ സംഘാടകന്മാരിൽ ഒരാൾ നാദിം ആയിരുന്നു. നല്ല ചോരത്തിളപ്പും ശക്തിമത്തായ ശുഭാപ്തിവിശ്വാസവുമുള്ള ഏററവും ഉത്തിഷ്ഠമാനനായ ഒരു കാശ്മീരി കവിയായി അദ്ദേഹം പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. താമസിയാതെ തന്നോടു സാധർമ്യമുള്ളവരായ രോശൻ, രാഹി, പ്രേമി തുടങ്ങിയ പല ചെറുപ്പക്കാരുമുൾപ്പെട്ട ഒരു സുഹൃത്സംഘം അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായി. വളരെ നേരത്തേതന്നെ സാഹിത്യരംഗത്തു് പയററിത്തുടങ്ങിയിരുന്ന ആരിഫ്, ആരിസ്, അംബർദാർ, ഫാസിൽ മുതലായ കവികൾപോലും ഈ നൂതനപ്രവണതയെ സ്വാഗതംചെയ്തു. സാഹിത്യത്തിൽ കേവലം കാല്പന്നിത്തുടങ്ങിയ ഒട്ടുവളരെ കവികളും നിലവിലുള്ള പ്രതിസന്ധിഘട്ടത്തിൻെറയും സ്വന്തം ജന്മഭൂമിയുടെ ഭാവിഭാഗധേയത്തിൻെറയും പശ്ചാത്തലത്തിൽ പുതിയ അന്തശ്ചോദനങ്ങളെയും ഉത്കർഷാഭിലാഷങ്ങളെയും ഉദ്ഗാനം ചെയ്തു. അവക്കെല്ലാം ഭാവുകം ആശംസിക്കുവാൻ മഹ്ജൂറും ഉണ്ടായിരുന്നു.

ഗിരിവർഗ്ഗാക്രമണത്തിൻെറ നേക്കു് ഉയർന്ന ജനരോഷത്തിൻെറ ഒരു ഓളം ദേശാഭിമാനപരമായ കവിതയുടെ പ്രത്യുത്ഥാനത്തിനു് നിദാനമായിത്തീർന്നു. അതു് സമുദായവിരുദ്ധവും ജനാധിപത്യവിരുദ്ധവുമായ ഘടകങ്ങൾക്കെതിരായി എല്ലാ ജനകീയപ്രതിരോധശക്തികളെയും ഏകോപിപ്പിച്ചു. "എൻെറ താരുണ്യം പുതുതാണു്" എന്ന നാദിമിൻെറ കവിത രാഷ്ട്രീയവും അതുപോലെ

തന്നെ സാമ്പദികവുമായ അടിമത്തശൃംഖലയിൽനിന്നു് വിമോചനം നേടാൻ സമരോദ്യുക്തരായ ജനതയുടെ പുതിയ തീരുമാനത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന പ്രസ്തുത പ്രവണതയ്ക്കു് ശരിയായ ഒരു ഉദാഹരണമാണു്. ആന്തരികമായ ശാന്തിയും രഞ്ജനവുമായിരുന്നു തത്കാലം അത്യാവശ്യം. അതിനു് അനുഗുണമായി കവി ജാഗ്രതയോടെ പ്രവർത്തിക്കുകയും നാട്ടിൻെറ സാംസ്കാരികപാരമ്പര്യത്തിലെ വിലപ്പെട്ട എല്ലാററിനെയും ഊന്നിക്കൊണ്ടു് സ്വപക്ഷം ബലപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. കാർഷികപരിഷ്കാരത്തിൻെറയും അന്യായപ്പലിശ, ഗ്രാമീണരുടെ ജീണബാധ്യത, എന്നിവ നിർത്തലാക്കുന്നതുപോലെയുള്ള കർശനനടപടികളുടെയും അർത്ഥഗൗരവമെന്തെന്നു് അദ്ദേഹം കവിതയിലൂടെ നാട്ടുകാരെ ഉദ്ബോധിപ്പിച്ചു. വരുവാനിരിക്കുന്ന സാമൂഹിക വ്യവസ്ഥിതിയിൽ തൊഴിലാളി നിർവ്വഹിക്കേണ്ട പങ്കിനെക്കുറിച്ചായിരുന്നു സ്വാഭാവികമായി അദ്ദേഹം ഊന്നിപ്പറഞ്ഞതു്.

"കൊഴുവിൻ തുമ്പാലെല്ലാവർഷവും ഭൂമാതാവിൻ
തിരുനെററിയിൽ ഭാഗ്യരേഖകൾ കുറിച്ചീടും"

കഷകനെ കവി ക്ഷണിക്കുന്നു. എന്തിനെന്നോ?

"പ്രണിതോർവിയെ വീണ്ടുകൊള്ളുവാൻ;
തൻഭ്രൂഭംഗ
കൃതമാഫാലത്തിലെച്ചാലുകൾ മാററീടുവാൻ;
അവൻ തൻ മുഖത്തെഴും ചുളികൾ മായിക്കുവാൻ;
നയനങ്ങളിൽനിന്നു തിമിരം പോക്കീടാനും."

കാററു് ചുററിസ്സഞ്ചരിച്ചുവന്നിട്ടു് കവിയെ അറിയിച്ചു:—

"കണ്ടു ഞാൻ ചെമ്പനീർപ്പൂവിൻെറ കണ്ണുകൾ
ചണ്ഡകോപത്തിനാലുഗ്രാരുണങ്ങളായ്;
നിർത്ഥരങ്ങൾക്കുള്ള നാഡിയിൽ വിപ്ളവം
നവ്യമാമൂജ്ജിതം സംക്രമിപ്പിപ്പതായ്;
പുല്ലിൻെറ പൊററകൾ മത്സരിച്ചീടുന്നു
ഫുല്ലസ്സുമങ്ങളോടേറിട്ടും വീറൊട്ടും;
പുത്തനാം നിശ്ചയദാർഢ്യമീക്ഷിച്ചു ഞാൻ
നിത്യവിസ്രാവിണിയായോരരുവിയിൽ;

നൽക്കൊട്ടമ്പാറയ്ക്കു തുല്യമുറപ്പൊട്ടും
നിൽക്കുന്ന നീട്ടററു ചീർത്തു തമാല്ദ്രുമം;
സ്വന്തമാം കാലിലുന്നിദ്രവീര്യങ്ങളായ്
പൊന്തി വരുന്നിതു പുൽക്കൊടിക്കുമ്പുകൾ.''

പ്രകൃതി ആഹ്ളാദിക്കുന്നതു കണ്ടു് കവിയുടെ ഹൃദയം ഉത്പതിച്ചു; ഇങ്ങനെ അദ്ദേഹം പാടിയിരിക്കുന്നു:—

''വാരൊളിപ്പളങ്കണിപ്പൂവാടപൂണ്ടും, ഝണൽ-
ക്കാരമവ്വിധം തൂകി, കൊച്ചുകുന്നുകൾ താണ്ടി,
ലീലയാ തുള്ളിച്ചാടിത്താഴേക്കു ചരിക്കും പൂ-
ഞ്ചോല നൽപ്പലരിയോടൊപ്പമായുണന്നൻപിൽ,
തൂയവെണ്ടിങ്കൾ ദൂരെ ചക്രവാളത്തിൻ വക്കിൽ
സ്ഫായത്താം കാന്തി മങ്ങി മറയാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ-
ഘോഷിപ്പാൻ വിരഞ്ഞെത്തീ, വത്തുളശിലാതല
വേദിയി,ലുന്മാദക യൗവന സുഖോത്സവം!!''

പക്ഷേ, കവി ഇവ്വിധം വ്യസനിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു:

''പണിയെടുക്കുവോർക്കടങ്ങിടേണ്ടതാം
പണമപഹരിച്ചുരത്ത പേടകം
നിറച്ചിരിക്കുന്ന മുതലാളി; യെന്ന-
ല്ലഹന്തയോടയ്യാൾ വിപണിതോറുമേ
ചരിക്കയും ചെയ്വൂ മനുഷ്യമാംസത്തെ
പ്രദർശിപ്പിച്ചഹോ! തരത്തിൽ വിൽക്കുവാൻ''

തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തെ സംബന്ധിച്ച വിഷയങ്ങളോടുള്ള ഈ അഭിനിവേശം സംസ്ഥാനത്തിലെ പുതിയ ആർത്ഥികവികാസത്തെയാണ് തികച്ചും സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ''കൊയ്ത്തുപാട്ട്'', ''താരാട്ടു പാട്ട്'', ''തൊഴിൽപ്പാട്ട്'' എന്നീ നാടൻ കവിതാരൂപങ്ങളോടുള്ള ഒരു പ്രത്യേക പ്രതിപത്തിയാണ് കഴിഞ്ഞ ഏതാനും കൊല്ലങ്ങളിലെ സാർവജനീനമായ പ്രവണത. രോശൻ കാശ്മീരത്തിലെ വിശദോജ്ജ്വലങ്ങളും ശബളസുന്ദരങ്ങളുമായ ഋതുക്കളെ സംബന്ധിച്ച് ഒട്ടവളരെ മനോഹരകവിതകളും കല്പനാചിത്രങ്ങളും രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. പലതരം പണികളിലേർപ്പെട്ട് സമൃദ്ധിയിലേക്കും ശാന്തിയിലേക്കും നല്ല ചോട്ടറപ്പോടെ നീങ്ങിക്കൊണ്ടി

രിക്കുന്ന സാധാരണക്കാരനെ അവയിൽ നമുക്കു കാണാം. തൊഴിലാളിജീവിതത്തിൻെറ പല വശങ്ങളെപ്പററി പ്രേമിയും പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഞാറു നടുന്നതും കളയെടുക്കുന്നതും കൊയ്യുന്നതും കുങ്കുമകേസരങ്ങൾ നുള്ളിയെടുക്കുന്നതും ചിത്രീകരിച്ചുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം പാടിയ ഗാനങ്ങൾ പ്രത്യേകിച്ചും ആനന്ദസന്ദായകങ്ങളാണ്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ 'ഹാരുദ്' (കൊയ്ത്ത്) എന്ന നൃത്തഗീതത്തിൽ, രൂപാന്തരം പ്രാപിച്ച ഒരു കർഷകവർഗ്ഗത്തിൻെറ താളലയാത്മകമായ പ്രോജ്ജ്വലഭാവം ചിത്രണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

പരിവർത്തനഘട്ടം അസുഖകരവും വിരസവും ആകാതെ തരമില്ല. ദ്രുതവികാസം സംഭവിക്കുന്നില്ല എന്നു ജനങ്ങൾ അക്ഷമരായിത്തീരുക എളുപ്പമാണ്. അതുകൊണ്ട് ഒരു മോഹഭംഗപ്രവണതയെയും അതു വർദ്ധിപ്പിച്ചെങ്കിൽ യാതൊരു അദ്ഭുതത്തിനും വകയില്ല. പുതിയ വ്യവസ്ഥിതിയെ ധന്യവാദം ചെയ്ത മിക്ക കവികളും നൈരാശ്യത്തിൻെറ ഒരു ദീർഘശ്വാസം ചില പ്പോൾ വിട്ടിട്ടുമുണ്ട്. സാധാരണക്കാരൻ അനുഭവിച്ചു പോന്ന കഷ്ടപ്പാടുകൾ സാമൂഹിക ദൂഷ്യങ്ങൾകൊണ്ടും ഉദ്യോഗസ്ഥ മേധാവികളുടെ അവിദഗ്ദ്ധതകൊണ്ടും വർദ്ധിച്ചിരുന്നു. അതിനാൽ കരിഞ്ചന്ത, അഴിമതി തുടങ്ങിയ ദുഷിച്ച നടപടികൾക്കെതിരായി കവികൾ ശബ്ദം ഉയർത്തി. പരേതനായ മഹ്ജൂറിൻെറ ഏതാനും ഗസ്സലുകളും ആരിഫിൻെറ വളരെയേറെ ചതുഷ്പദികളും പഴയ വ്യവസ്ഥിതിയുടെ വിട്ടുമാറാത്ത അവശിഷ്ടങ്ങളെപ്പററിയുള്ള തീക്ഷ്ണമായ നിന്ദാസ്തുതികൊണ്ടും ആത്മാർത്ഥവും നിഷ്പക്ഷവുമായ വിമർശനംകൊണ്ടും നിറഞ്ഞതാണ്. പുതുതായി നേടിയ സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ മഹ്ജൂർ ഇങ്ങനെ ഹാസ്യമായി ചിത്രീകരിച്ചു:–

"ദേവകന്യകതാനീ സ്വാതന്ത്ര്യം; അവൾ പിന്നെ
ഗേഹങ്ങൾ തോറും കേറിച്ചെല്ലുവാനുണ്ടോ കാര്യം?

ഇല്ല, വളൊന്നോ രണ്ടോമന്ദിരങ്ങളിൽ മാത്ര—
മുല്ലസുഗന്ധം നൃത്തസംയുതം വിഹരിപ്പൂ.

* * *

ദുഃഖിതരല്ലോജന; മെന്നാകിലധികാരി-
വർഗ്ഗമോ മണാളന്മാരെന്നപോലറയ്ക്കുള്ളിൽ
ആഢ്യയാം സ്വാതന്ത്ര്യത്തോടൊന്നിച്ചു മധുവിധു—
വാസ്വദിച്ചതിമാത്രം മേളിച്ചു കഴിയുന്നു.''

വിശ്വാസഘാതകന്മാരെ ഏററവും സംഹാരാത്മകമായി വിമർശിച്ചിട്ടുള്ളതു് രോശൻെറ ഒരു കവിതയിലാണു്. പ്രസ്തുത കവിതയിൽ ഒരു രക്തസാക്ഷിയുടെ വ്യസനാക്രാന്തയായ മാതാവിനെ ചിത്രീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. വത്സരംതോറും തൻെറ പുത്രൻെറ ശവകുടീരത്തിൽ ചെന്നു് ആഡംബരപൂർവം പുഷ്പവർഷണം നടത്തുന്ന ആത്മാർത്ഥതയില്ലാത്ത ആരാധകന്മാരുടെ തനിനിറം ആ മാതാവു് വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിൻെറ ഇടയ്ക്കുവച്ചു് പാടേ കാല്യമാറി പണ്ടത്തെ വ്യവസ്ഥിതിയുടെ ചാരുവട്ടയിൽ സുഖമായി പുറവും ചാരിയിരുന്നുകൊണ്ടു് ആ മഹാസംരംഭത്തെ ഒററിക്കൊടുത്തിരിക്കുന്ന ഈ വിശ്വാസഘാതകന്മാർ എന്നത്രേ ആ അമ്മ തൻെറ മകൻെറ അമർത്യമായ ആത്മചേതനയോടു് ആവലാതിപ്പെടുന്നതു്. ഭാരതത്തിൽനിന്നു കാശ്മീരത്തെ ചീന്തിമാററുവാൻ കൊതിക്കുന്നവർ വരുത്തിക്കൂട്ടുന്ന അനർത്ഥങ്ങളെ ഇല്ലായ്മ ചെയ്യുന്നതിൽ കാശ്മീരികൾ എടുത്തിരിക്കുന്ന ദൃഢനിശ്ചയത്തിനു് 'ബ്രം' (മായ) എന്ന മറെറാരു ഊർജ്ജസ്വലമായ കവിതയിൽ നമ്മുടെ കവി ശബ്ദരൂപം നല്കിയിട്ടുണ്ടു്.

കാശ്മീരിൻെറ ഭാവിയെ സംബന്ധിച്ചു് സെക്യൂറിട്ടി കൗൺസിൽ ഒരു തീരുമാനം ചെയ്യാഞ്ഞതുമൂലം ഉദയംചെയ്തിട്ടുള്ള അസ്വസ്ഥതാജനകമായ അനിശ്ചിതത്വവും അരക്ഷിതത്വവും കാശ്മീരി കവിതയ്ക്കു വേണ്ടത്ര കരുക്കൾ നൽകി. ആവക പ്രശ്നങ്ങളുടെ അർത്ഥവ്യാപ്തി ശരിക്കും മനസ്സിലാക്കിയ കാശ്മീരി കവി, സംഭവവികാസങ്ങളെ നിശിതവും അക്ഷമാപൂർവവുമായ താത്പര്യ

ത്തോടെ നിരീക്ഷിച്ചു. തന്നിമിത്തം യുദ്ധപിപാസുക്കളുടെ നേക്ക് അദ്ദേഹം പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്ന ഭർത്സനം ലോകസമാധാനത്തിനു വേണ്ടിയുള്ള സ്വന്തം നിർവ്യാജമായ അഭിലാഷത്തിൽനിന്നു് സ്വാഭാവികമായി ഉയർന്നു വന്നിട്ടുള്ളതാണു്. താൻ വിഭാവനംചെയ്ത രീതിയിൽ ഒരു പുതിയ കാശ്മീരിനെ കെട്ടിപ്പടുക്കുവാൻ അദ്ദേഹം ചെയ്യുന്ന യത്നം ലോകസമാധാനത്തിന്റെ അഭാവത്തിൽ സഫലമാകാനിടയില്ലല്ലോ. സമാധാനത്തിനുവേണ്ടി— അവ്യക്തരൂപമായ വെറും ഒരു ആദർശമെന്ന നിലയ്ക്കല്ല, സ്പഷ്ടമായ ഒരു യാഥാർത്ഥ്യമെന്ന നിലയ്ക്കു് ലോകമെങ്ങുമുള്ള സാധാരണക്കാരനു് ഇക്കാലത്തു് അത്യന്താപേക്ഷിതമായിരിക്കുന്ന സമാധാനത്തിനുവേണ്ടി— ചെയ്തിട്ടുള്ള പ്രക്ഷോഭകരമായ വാദം കാശ്മീരിഭാഷയ്ക്കു തികച്ചും അഭിമാനകരമാണു്. ഇവ്വിധമാണു് കാശ്മീരികവിയുടെ വികാരസ്പന്ദനം:—

ഇന്നു പാടുകയില്ല ഞാനൊരു
സുന്ദരപ്രേമഗാനവും—
ഓമനത്തം കലർന്ന പൂക്കളും
വാനമ്പാടി പൂഞ്ചോലയും
പൂവരശിൻെറയാലവാലവും
ഭാവസാന്ദ്ര സ്വരൂപമായ്
ഹൃത്തടത്തിൽക്കുളിർമ്മ പെയ്തിട്ടും
സ്നിഗ്ദ്ധകോമളഗാനമോ,
വിണ്ണിടം നിഴലിച്ചുനിൽക്കുന്ന
മഞ്ഞുതുള്ളിതൻ ഗാനമോ,
ഇന്നു പാടുകയില്ല ഞാനേതു-
മിന്നു പാടുകയില്ല ഞാൻ.....
ആഗമിച്ച ശരത്തിനുള്ളൊരു
ശ്വാസമാം വിഷമാരുതൻ,
വേട്ടയാടുന്നു, വാസിതസുഖ-
ലോലവാസന്തവായുവെ;
മാനവന്നിര മാനവനെന്നൊ-
രാനയം വീണ്ടുമേല്പുവാൻ,

വേണ്ട സന്നാഹമാകവേ ത്വാ-
പൂണ്ടുകൂട്ടുന്നിതെങ്ങുമേ.....
ഇല്ലടങ്ങിയിരിക്കയില്ല ഞാ—
നിന്നുതന്നെ സുധീരനായ്
പോകുവൻ, മാർഗ്ഗദർശനം ചെയ്തു
പോകുവൻ, പുരോഭൂമിയിൽ
നേർപ്പെട്ടും പ്രതിബന്ധമൊക്കെയും
നേർത്തടുത്തു തകർക്കുവൻ!.....
വീഥിയിൽ കൊള്ള ചെയ്തിട്ടും കൊട്ടും
പാതകിയാമരാതിയെ,
നേർക്കുവിൻ; "വിടൂ"—യെന്നു ചൊല്ലുവിൻ
മേഘ ഗർജ്ജന സന്നിഭം.
ചുററികയരിവാള പേനയു-
മുററുരുവാം പ്രതിജ്ഞയും
ഏന്തിയെത്തുവൻ ധർമ്മരക്ഷയ്ക്കു
താവളങ്ങളിലൊക്കെയും!!

സമാധാനത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഈ കവിതയിൽ ചിലവ, യുദ്ധപിപാസുക്കളോട്ട് ഒരു ജനതയ്ക്കുള്ള വികാരവിജൃംഭിതമായ വെല്ലുവിളികളാണ്. എന്നാൽ സാമാന്യജനങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിൻെറ വിഭിന്ന തുറകളിലെ സർഗ്ഗാത്മകയത്നങ്ങൾക്കു പ്രാമുഖ്യം നൽകുന്നതും, അങ്ങനെ സമാധാനത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള ഒരു സമരസന്നാഹത്തിൻെറ അടിയന്തിരാവശ്യം അറിയിക്കുന്നതുമായ കവിതകൾക്കാണ് ഏററവും ഊക്കുള്ളത്. ഈ വിഷയത്തെ അധികരിച്ച് നാദിമും രോശനും രാഹിയും കാമിലും രചിച്ചിട്ടുള്ള കവിതകൾ സൗന്ദര്യസമ്പന്നമായ പ്രകൃതിയെ പശ്ചാത്തലമാക്കിയുള്ള ഗാർഹികവും ദേശീയവുമായ അനേകജീവിതചിത്രങ്ങളെ ആവിഷ്കരിക്കുന്നു.

വാസ്തവത്തിൽ സുരക്ഷിതവും അനുകൂലവുമായ ഒരു ഭാവിയെപ്പററി ഉറപ്പു കിട്ടുമെങ്കിൽ സാധാരണക്കാരന് എന്തു നേടാനാവുമെന്നുള്ള ആശയമാണ് ഇന്നത്തെ അധികം കാശ്മീരികവിതകളിലും മുന്തിനിൽക്കുന്നത്. യുഗയുഗാന്തരങ്ങളിലെ അന്ധകാരത്തെ ദൂരീകരിച്ചും

മനുഷ്യവർഗ്ഗത്തിന് ഒരു പുതുപുലരിയെ സമ്മാനിച്ചും കൊണ്ട് അഭിനവമായ ഒരു സന്ദേശവുമായി ചക്രവാളത്തിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്ന സമുജ്ജ്വലനായ സൂര്യനെപ്പററി കവി പാടുന്നു. നോക്കുക, രാഹി ചോദിക്കുന്നു:—

കനകക്കതിരവനുയരുമ്പോൾ,
പുലരിക്കതിരുകൾ ചൊരിയുമ്പോൾ,
എങ്ങനെയിരുളും മിന്നൽപ്പിണരും
ചണ്ഡമരുത്തും നിലനിൽക്കും?

അദ്ദേഹംതന്നെ പറയുന്നു:-

മലർകാലത്തിൻ സ്വരമേളം
മധുരം മാറെറാലിയുതിരുമ്പോൾ,
ശാരദകാലവിവർണ്ണത, വിറയൊട്ട
പാരാതോടിയൊളിച്ചീടും.

കലാപരമായ നൈപുണിയിൽ ഇന്ന് രാഹി തൻെറ ജ്യേഷ്ഠപദീയരായ സമകാലികന്മാരെ ഏതാണ്ടു പിന്നിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. മഹ്ജൂർ, ആസാദ്. മാത്രമല്ല മാസ്റ്റർജിപോലും സാമൂഹികവും രാഷ്ട്രീയവുമായ ഒരു പുതിയതരം സ്വാദ് സംക്രമിപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്ന കാശ്മീരി ഗസ്സൽപ്രസ്ഥാനത്തിൽ ആ കവി വിജയപൂർവ്വം പരീക്ഷണങ്ങൾ നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. കാമിലും സംഭാവന ചെയ്തിട്ടുണ്ട്, ഒട്ടുവളരെ ഗസ്സലുകൾ. അവ ഇഖ്ബാലിൻെറ ഗസ്സലുകളുടെ മട്ടിലുള്ളവയാണ്. കാമിൽ ഭാവങ്ങൾക്ക് ഏതാണ്ടൊരു ബുദ്ധിപ്രഭാവത്തിൻെറ സ്വഭാവം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ 'മസ്മലർ' (മുന്തിരിച്ചാറിൻെറ അലകൾ) എന്ന ഗ്രന്ഥം കലാപരമായി സാധാരണയിൽക്കവിഞ്ഞ കരവിരുതു് പ്രദർശിപ്പിക്കുന്ന കവിതകളുടെ അത്യന്തശുഭോദർക്കമായ ഒരു സമാഹാരമാണ്.

ഗസ്സൽ മാത്രമല്ല, വീണ്ടും സജീവമാക്കപ്പെട്ട സാഹിത്യരൂപം. ആധുനികകാശ്മീരികവിത പഴയ വൃത്തങ്ങളെ എല്ലാം ഉപജീവിച്ചും പുതിയ വൃത്തങ്ങൾ നിബന്ധിച്ചു ചേർത്തും കാശ്മീരിച്ഛന്ദസ്സിൻെറ സാധ്യതകൾ വളരെയേറെ വർദ്ധിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ വാഖ്യ, റുബായി,

മസ്നവി, ഈരടി തുടങ്ങിയ പാദനിബന്ധനരീതികൾക്കും നാടൻവൃത്തങ്ങൾക്കും പുറമേ ഗീതകങ്ങളും സാമാന്യം വിജയപൂർവ്വം കൈകാര്യം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അനിയതച്ഛന്ദസ്സിൻെറയും മററു നൂതന വൃത്തരൂപങ്ങളുടെയും ചിത്രബന്ധങ്ങളുടെയും പ്രയോഗസാധ്യത എത്രത്തോളമെന്നു പരീക്ഷിച്ചു നോക്കുന്നതിൽ ഗാനനാടകങ്ങളും (റേഡിയോ) പദ്യരൂപങ്ങളും സാരമായി സഹായിച്ചു. കാശ്മീരിഭാഷയ്ക്ക് അനിയതച്ഛന്ദസ്സ് പിസ്മയനീയമാം വണ്ണം ഇണങ്ങുന്നു. കാരണം, ആ ഭാഷയ്ക്ക് സമർത്ഥമായ ഒരു പ്രാസസൗഭാഗ്യമുണ്ട്. ആവശ്യാനുസരണം വഴക്കിയെടുക്കാവുന്ന ഒരു സ്വരപദ്ധതിയുമുണ്ട്.

കാശ്മീരി സാഹിത്യത്തിൽ ഈ അടുത്തകാലത്ത് ഉണ്ടായതാണ് ഗാനനാടകവും പദ്യനാടകവും. നാദിം വളരെ നിപുണതയോടെഒരു പഴയ നാടൻകഥ സംഗീതരൂപകമായി പുനസ്സംവിധാനം ചെയ്തു. ഹേമന്തദേവതയും സഹകാരികളുംകൂടി വിപ്രലംഭാവസ്ഥയിൽപ്പെട്ടുത്തിയിരുന്ന വണ്ടിൻെറയും നാർസിസ പുഷ്പത്തിൻെറയും പുനസ്സംഗമത്തെ കവി ചിത്രീകരിച്ചു. അങ്ങനെ അദ്ദേഹം, സർഗ്ഗാത്മകമായ അന്തശ്ചോദനത്തിനു് സംഹാരാത്മകമായ ശക്തികളുടെമേൽ ഉണ്ടാവുന്ന അന്തിമവിജയത്തെ പ്രതീകരീതിയിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കയാണ്. മാത്രമല്ല, കുചേഷ്ടിതവ്യവസായികളിൽനിന്നു് കാശ്മീരം നേടുവാനിരിക്കുന്ന വിമോചനത്തെയും അതു് പ്രതിരൂപാത്മകമായി വ്യഞ്ജിപ്പിക്കുന്നു. കാമിലിൻെറ 'രവരൂപി' എന്ന കവിത ശരദൃതുവിനു് വസന്തത്തുവിൽനിന്നുമുണ്ടാകുന്ന അന്തിമപരാജയത്തെ ഇതിൻവണ്ണം ചിത്രീകരിക്കുന്നു. ഏററവും അടുത്തകാലത്ത് നാദിമും രോശനും കൂടിച്ചേർന്നു രചിച്ച 'ഹിമാൽ നാഗ്രായ്' എന്ന ഗാനനാടകമാകട്ടെ (അതിൻെറയും ഇതിവൃത്തം കാശ്മീരത്തെ ഒരു നാടൻ കഥതന്നെ) മനുഷ്യത്വനിലവാരത്തിനു താഴെയുള്ളവരെ സാക്ഷാൽ മനുഷ്യരാക്കി ഉയർത്തുക എന്ന ആശയം അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. പ്രസ്തുത ഉന്നമനം സാധിക്കേണ്ടതു് "പരിഷ്കരണം" കൊണ്ടല്ല, തനിസ്നേഹ

ത്തിൻെറ സർവാതിശായിയായ വശ്യതകൊണ്ടാണ്, എന്നത്രേ ആ കവികളുടെ അഭിസന്ധി.

ഇങ്ങിനെ കാശ്മീരികവിതയുടെ ഈ ഏററവും അടുത്തകാലത്തെ പ്രവണത പ്രതീകവാദത്തിലേക്കുള്ള പ്രത്യാഗമനമാണെന്നു തോന്നുന്നു. സ്പഷ്ടമായ ഒരു വ്യത്യാസമുണ്ട്, ശരിതന്നെ. എങ്കിലും, പ്രകടമാക്കുന്നതിലധികം നിഗൂഹനം ചെയ്യുവാനുള്ള പ്രവണത അതു പലപ്പോഴും പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. വെറും രൂപഭദ്രതയ്ക്ക് പ്രാമാണ്യം വർദ്ധിക്കുന്നതോടെ, കവിത സാഹിത്യപരമായ ഒരുതരം അഭ്യാസപ്രകടനമായി കലാശിക്കുകയാണ്. എന്നിരുന്നാലും പുതിയ കാശ്മീരിസാഹിത്യം സംഭവബഹുലമായ 'ഇന്നി'നോട്ട് സജീവമായ താത്പര്യവും ഉജ്ജ്വലതരമായ 'നാളെ'യോട്ട് സാക്ഷാത്തായ ഔത്സുക്യവും പൊതുവേ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നുണ്ട് എന്നു കാണാം. സമകാലിക കവിത, വർത്തമാനകാലവും അതിൻേറതായ ഉപായനങ്ങളും പ്രശ്നങ്ങളും, ആഹ്ളാദങ്ങളും ക്ലേശങ്ങളും, പുഞ്ചിരിയും നെടുവീർപ്പും, ആശയും നൈരാശ്യവുംകൊണ്ട് നിറഞ്ഞതാണെന്നുള്ളതിൽ സന്ദേഹമില്ല. എന്നാൽ അതേസമയം, ഇന്നത്തെ തലമുറ നിർവഹിച്ചേ മതിയാവൂ എന്നുള്ള എല്ലാവററയേയും അവകാശപ്പെടുന്നതായ ഭാവിയെക്കുറിച്ചും അതു് ദത്തശ്രദ്ധമാണ്.

മുളച്ചുവരുന്ന കാശ്മീരിഗദ്യവും യഥാതഥമായ ജീവിതത്തോട്ട് ഉററസമ്പർക്കം പുലർത്തുകകൊണ്ടും ആദർശാത്മകമായ ഒരു നൂതനവ്യവസ്ഥിതിയെ സാക്ഷാത്കരിക്കുവാൻ കിണഞ്ഞു യത്നിക്കകൊണ്ടും, ഭാഗ്യവശാൽ അർത്ഥവത്തായ ഒരു തുടക്കമാണ് ഇട്ടിട്ടുള്ളതു്. കാശ്മീരിഭാഷയിൽ പത്രപ്രവർത്തനം അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുന്നതോടെ ആ ഭാഷയിലെ ഉപന്യാസവും സാഹിത്യസമീക്ഷയും പുറംതള്ളിയിട്ടിരിക്കുന്ന മററു സാഹിത്യശാഖകളും വേണ്ടപടി പ്രാമുഖ്യത്തിൽ വന്നുകൊള്ളുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. രാഷ്ടീയമായ അനിശ്ചിതത്വവും സാമ്പദികമായ കുഴപ്പവുംമൂലമുള്ള നിരാശതാമനോഭാവം നീങ്ങിയിരിക്കെ, കാശ്മീരി സാഹിത്യത്തിനു് എന്തുകൊണ്ട്

ഈ പ്രതിസന്ധിഘട്ടത്തെത്തരണം ചെയ്ത് കലാപരമായിട്ടുള്ള പുതിയ ആശയപ്രകാശനമണ്ഡലങ്ങളിൽ ശാന്തമായി അന്വേഷണപര്യടനങ്ങൾ നടത്തുവാനാവില്ല? കലയ്ക്കു ജീവിതത്തിലുള്ള സാമൂഹികമായ പ്രാധാന്യത്തെക്കുറിച്ചു വർദ്ധമാനമായി വരുന്ന ബോധത്തിൽനിന്നും ജന്മമെടുത്ത പുരോഗമനാത്മകമായ റീയലിസത്തിൻെറ ഗതി പ്രത്യക്ഷമായ നേട്ടങ്ങളുടെ രൂപത്തിൽ വ്യക്തവും ക്ഷിപ്രവുമായി നിർണ്ണയിക്കപ്പെടണം. രൂപഭാവങ്ങളുടെ വഴിപിഴച്ച ഭ്രമത്തെ, ദ്രുതഗതിയിൽ ശമിച്ചുവരുന്ന ആജ്വരക്കോളിനെ, ഇപ്പോൾ ഉദ്ഗ്രഥനാത്മകമായ കലാശില്പനൈപുണി സംബന്ധിച്ചുള്ള ബോധപൂർവകമായ പരീക്ഷണത്തിലേക്ക് തിരിച്ചുവിടേണ്ടതുമുണ്ട്. വാസ്തവത്തിൽ ഇതാണ് കാശ്മീരിലെ ഇത്തലമുറയിലുള്ള സാഹിത്യകാരന്മാരുടെ കർത്തവ്യം.

ഗുജറാത്തിസാഹിത്യം

മന്സുഖലാല് ഝവേരി

ഇന്ത്യയുടെ പശ്ചിമതീരത്തുള്ള ഗുജറാത്തിജനതയുടെ ഭാഷയാണു ഗുജറാത്തി. ആ ദേശവിഭാഗത്തിൽ സൗരാഷ്ട്രവും കച്ചും ഇന്നേവരെ ഗുജറാത്തെന്നറിയപ്പെട്ടിരുന്ന പ്രദേശവും ഉൾപ്പെടുന്നു. ജനസംഖ്യ ആകെപ്പാടെ ഒന്നരക്കോടിയിലധികമുണ്ടു്.

സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നു സമുത്പന്നമാണു് ഗുജറാത്തിഭാഷ. ശൗരസേനീപ്രാകൃതം, ഗൗജ്ജര അപഭ്രംശം എന്നീ അന്തരാളഘട്ടങ്ങളെ തരണംചെയ്തു് അതു വികസിച്ചു. ഏതാണ്ടു് ക്രിസ്ത്വബ്ദം 1200—നു് ശേഷമാണു് ഗുജറാത്തിഭാഷ അതിൻെറ വ്യാവത്തിതരൂപം കൈക്കൊള്ളാൻ തുടങ്ങിയതു്. എന്നാൽ ഈ പ്രത്യേകമായ പേരിൽ അറിയപ്പെടാനിടയായതു് 17—ാം ശതകത്തിൽ മാത്രമാണു്. അതായതു്, ആ പ്രദേശത്തിനു ഗുജറാത്തെന്ന പേരു് ഉണ്ടായതിനുശേഷം.

ആധുനിക ഗുജറാത്തി സാഹിത്യത്തിൻെറ പിതാവു് കവി നർമ്മദാശങ്കർ അഥവാ നർമ്മദ് (ഇപ്പേരിൽ അദ്ദേഹം പരക്കെ അറിയപ്പെടുന്നു) ആണെന്നു പറയുന്നതിൽ തെററില്ല. അദ്ദേഹത്തിനു മുൻപു് അവിടെ സാഹിത്യം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല എന്നല്ല വിവക്ഷ. ഗുജറാത്തി സാഹിത്യത്തിലെ ചോസർ മഹാകവി എന്നു പറയാവുന്ന നരസിംഹ മഹേതായുടെ കാലത്തിനു മുൻപു തന്നെ ഗുജറാത്തിനു് സ്വന്തം സാഹിത്യമുണ്ടായിരുന്നു, സംശയമില്ല. ക്രിസ്ത്വബ്ദം 1414—നും 1852—നും ഇടയ്ക്കുള്ള നാലു ശതകങ്ങളിൽ അസംഖ്യം കവികൾ ഗുജറാത്തിലുണ്ടായിരുന്നു. അവരിൽ കുറഞ്ഞപക്ഷം ആറുപേരെങ്കിലും ഏതുകാലത്തെ ഗുജറാത്തി സാഹിത്യകാരന്മാ

ടെ പന്തിയിലും അദ്വിതീയ സ്ഥാനത്തിന് തങ്ങൾ സമർഹരാണെന്നു സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ളവരത്രേ.

പതിനഞ്ചാം ശതകത്തിൽ നരസിംഹ മഹേതായും മീരാബായിയും ഉദയം ചെയ്തു. ഗുജറാത്തി ഭക്തകവികളിൽ ഏററവും പ്രാമുഖ്യം നേടിയവരായിരുന്നു രണ്ടു പേരും. 17—ാം നൂററാണ്ടിൽ മൂന്ന് ഉജ്ജ്വലപ്രതിഭന്മാർ—ആഖോ, പ്രേമാനന്ദ, ശാമല എന്നിവർ—ആവിർഭവിച്ചു. സ്വർണ്ണപ്പണിക്കാരനായിരുന്ന ആഖോ വ്യംഗ്യമായി അപഹസിക്കുന്നതിലും തീക്ഷ്ണമായിവിമർശിക്കുന്നതിലും കൊള്ളരുതായ്മകളെ നിർഭയം തുറന്നുകാണിക്കുന്നതിലും കൃതഹസ്തനായിരുന്നു. പ്രേമാനന്ദ ആഖ്യാനകവിയെന്ന നിലയിൽ പ്രശസ്തിയാർജ്ജിച്ചു. ഗുജറാത്തി കവിതയിൽ വിവിധരസങ്ങൾ എടുത്തുപെരുമാറുന്നതിൽ അദ്ദേഹത്തിന് അങ്ങേഅററത്തെ നൈപുണ്യം ഉണ്ടായിരുന്നു. പഴയ സാഹിത്യകാരന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ, പൂർവസരണിഉപേക്ഷിക്കുകയും കാല്പനികകഥാസാഹിത്യമണ്ഡലത്തെ മുഴുവനും സ്വാധീനപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്ത ഒന്നാമത്തെ വിദഗ്ദ്ധനായ എഴുത്തുകാരനായിരുന്നു ശാമല. പതിനെട്ടാം ശതകത്തിൻെറ ഉത്തരാർദ്ധത്തിൽ മധുരരാഗകവിയായ ദയാരാമ രംഗപ്രവേശം ചെയ്തു. അദ്ദേഹം തൻെറ 'ഗർബി'കൾവഴി ഗുജറാത്തിലെ അനശ്വരന്മാരായ ഗാനകവികളുടെ പന്തിയിൽ സ്ഥാനം ഉറപ്പിച്ചു. മദ്ധ്യയുഗത്തിലെ ഗുജറാത്തി കവികളിൽ ഈ ആറ് കവിപുംഗവന്മാരെക്കൂടാതെ ഇനിയും പലരുണ്ട്, പ്രസ്താവ്യരായിട്ട്—സ്വാഗതം ചെയ്യപ്പെടേണ്ട സ്വതന്ത്ര ഭാഷാന്തരീകരണപാരമ്പര്യം സ്ഥാപിച്ച ഭാലണൻ; 'കാൻഹഡദേ പ്രബന്ധ' എന്ന സ്വന്തം കൃതിയിൽ ഐതിഹാസിക വീരരസം പ്രതിപാദിച്ച് പ്രശസ്തിയാർജ്ജിച്ച പത്മനാഭൻ; ഭാഗവതപുരാണത്തെ മാതൃകയാക്കി ശ്രീകൃഷ്ണലീല വർണ്ണിച്ച ഭീമൻ; അവനിവാഴ്വിൻെറ അസാരതയെ പ്രത്യേകം എടുത്തുകാട്ടിയ ധീരോയും ഭോജോയും; ഇവക്കുംപുറമേ, ഈശ്വരതത്വവും മുക്തിയും സമ്പാദിക്കുവാനുള്ള ഏകമാധ്യമം എന്ന നിലയിൽ

മാനവശരീരത്തിനു നൽകേണ്ട പ്രാധാന്യത്തെക്കുറിച്ചു കൂടെക്കൂടെ ഉദ്ഘോഷിച്ച സ്വാമി നാരായണന്റെ ദർശനമാർഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ട കവികളും.

എന്നാൽ, ദീർഘമായ ഈ നാലു നൂററാണ്ടുകാലത്തു് കവിതാപ്രസ്ഥാനം പൊതുവേ ലൗകികയാഥാർത്ഥ്യസ്പർശം കൂടാതെ കഴിഞ്ഞുപോന്നു. ജീവിതത്തിന്റെ അനന്ത വൈവിദ്ധ്യങ്ങളുടെ സ്പർശവും അതിനുണ്ടായിരുന്നില്ല. പ്രേമത്തെക്കുറിച്ചു ഗാനം ചെയ്തു എന്നുള്ളതു ശരിതന്നെ. പക്ഷേ; ആ മണ്ഡലം രാധാമാധവന്മാരുടെ ദിവ്യപ്രേമത്തെ അനുകീർത്തനം ചെയ്യാൻവേണ്ടി മാത്രമുള്ളതായിരുന്നു. പ്രത്യേക ദർശനോപാധികളെ ആശ്രയിക്കാത്ത വല്ലതും ഉണ്ടായിരുന്നിരിക്കാം. അവയും പ്രായേണ സാങ്കല്പികങ്ങളും അന്തസ്സാരശൂന്യങ്ങളുമായിരുന്നു. ഇങ്ങനെ കവിതാനിർമ്മാതാക്കൾ ജ്ഞാനം, ഭക്തി, വൈരാഗ്യം എന്നീ പഴയ പാരമ്പര്യങ്ങളുടെ ചാലിൽ ഒഴുകിവീണ് തണുത്തുറഞ്ഞു; പതിനെട്ടാം നൂററാണ്ടിന്റെ അവസാനമായപ്പോഴേക്കും ഏതാണ്ട് അസ്തമിതവുമായി.

ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ ഗുജറാത്തിലെ ജീവിതവും തീരെ നിശ്ചലവും നിരാനന്ദവുമായിത്തീർന്നിരുന്നു. 1799-ൽ സൂററിലെ നവാബ് അന്തരിച്ചു; ആ ആണ്ടിൽത്തന്നെ സെറാംപൂരിലെ പ്രഥമ മിഷനറിവിദ്യാലയം ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ രണ്ടു സംഭവങ്ങളും ഗുജറാത്തിന്റെ ചരിത്രത്തിൽ ഒരു പുതിയ അദ്ധ്യായം അവതരിപ്പിച്ചു. പഴയ വ്യവസ്ഥകൾ മാറിത്തുടങ്ങി. മാത്രമല്ല, അവ പുതിയവയ്ക്കു സ്ഥാനം ഒഴിഞ്ഞുകൊടുക്കുവാനും തുടങ്ങി. 1818 മുതൽ 1857 വരെയുള്ള കാലഘട്ടത്തിൽ ഭാരതത്തിലെ ബ്രിട്ടീഷ് ആധിപത്യം ക്രമാനുഗതമായി ആഴത്തിലേക്ക് വേരിറക്കി ഉറപ്പുനേടുകയായിരുന്നു.

പാശ്ചാത്യസമ്പർക്കം

ആംഗലേയാധിപത്യത്തോടൊപ്പം പാശ്ചാത്യ പരിഷ്കാരത്തിന്റെ ഊക്കൻ ഒഴുക്കും വന്നുകേറി. ശാസ്ത്രീയമായ കണ്ടുപിടുത്തങ്ങൾ ദേശകാലങ്ങൾ മൂലമുള്ള വിദൂരത

ഇല്ലാതാക്കുകയും ജനതയുടെ മാനസിക ചക്രവാളത്തെ വിപുലപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. പ്രദേശികമായ രാഷ്ട്രീയാസ്വാസ്ഥ്യങ്ങൾ ഒടുങ്ങി. ഗുജറാത്തിലെ യുവജനങ്ങൾ അക്ഷരജ്ഞാനശൂന്യതയെയും അന്ധവിശ്വാസത്തെയും ശൈശവവിവാഹത്തെയും ശൈശവ വൈധവ്യത്തെയും വധുവും വരനും തമ്മിലുള്ള ഭീമമായ വയോഭേദത്തെ വിഗണിക്കുന്ന വിവാഹരീതിയെയും സർവ്വശക്തിയും പ്രയോഗിച്ച്, സർവ്വപ്രകാരേണയും, ഉച്ചാടനം ചെയ്യുന്നതിനു് സാമൂഹിക പരിഷ്കാരസംരംഭങ്ങളിലേക്കു് ആവേശപൂർവം കുതിച്ചുചാടി. പ്രതീചിതന്നെയായിരുന്നു, ഇതിനെല്ലാം മാതൃകയും ആദർശവും.

നർമ്മദ് (1833—1886) തികച്ചും പ്രതിനിധാനം ചെയ്ത കാലഘട്ടത്തിലെ സാഹിത്യത്തിൽ അന്തർമുഖതയെന്ന ഘടകത്തിന്റെ സംപൂർണ്ണവും സ്വച്ഛന്ദവുമായവ്യാപാരം കവിതയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഇദംപ്രഥമമായി പ്രത്യക്ഷീഭവിച്ചു. അതുപോലെതന്നെ, അക്കാലത്താണു് ചരിത്രാഖ്യായിക, സാമൂഹിക വ്യംഗ്യാപഹാസം, അന്യാപദേശം, ഉപന്യാസം, ജീവചരിത്രം, ആത്മകഥ, നാടകം, സാഹിത്യവിമർശം എന്നീപ്രസ്ഥാനങ്ങൾ ആദ്യമായി കാശ്മീരിഗദ്യത്തിൽ വളർന്നതും വികസിച്ചതും.

നർമ്മദ് 1886—ൽ അന്തരിച്ചു. അതോടെ ഗോവർദ്ധനരാമിന്റെ (1855—1907) യുഗവും ആരംഭിച്ചു. പാശ്ചാത്യവും പൌരസ്ത്യവുമായ സംസ്കാരങ്ങളിലെ എല്ലാ ഉദാത്തഘടകങ്ങളെയും സമാഹരിച്ച് ഒരു ഉദ്ഗ്രഥനം സാധിക്കുവാൻ ഉദ്യമിച്ചതു് ഈ കാലഘട്ടത്തിലായിരുന്നു. ഈ ഉദ്ഗ്രഥനം കേവലം യാന്ത്രികമായ ഒരു സംശ്ലേഷണമായിരുന്നില്ല. പൗരസ്ത്യസംസ്കാരമായിരുന്നു അസ്തിവാരം. അനുപേക്ഷണീയങ്ങളെന്നു കണ്ട സാംസ്കാരിക ഘടകങ്ങളെമാത്രമേ, പാശ്ചാത്യദേശത്തുനിന്നു് ഇറക്കുമതി ചെയ്തു് ഇവിടത്തെ സംസ്കാരത്തോടു് ഒട്ടിച്ചിണക്കിയുള്ളൂ. യുക്തിവിചാരശീലരായ ചിന്തകന്മാരുടെ യുഗമായിരുന്നു ഇതു്. അവരുടെ പ്രത്യേക ഗുണങ്ങൾ ഉയർന്നതരത്തിലുള്ള ഗൗരവവും സമചിത്തത

യുമായിരുന്നു. മനുഷ്യൻെറ ചിന്തയ്ക്കും കർമ്മത്തിനും മാർഗ്ഗ ദർശനം ചെയ്യേണ്ടതു് യുക്തിയാണു്, അല്ലാതെ അന്ധമായ വിശ്വാസമോ വെറും പാരമ്പര്യമോ അല്ല എന്നു് അവർ വിശ്വസിച്ചു. ഈ വീക്ഷണകോണങ്ങളിൽനിന്നു കൊണ്ടാണു്, യാഥാസ്ഥിതികന്മാർക്കു ഞെട്ടലുണ്ടാക്കുകയോ ഉത്പതിഷ്ണുക്കളായ യുവജനങ്ങൾക്കു വെറുപ്പും അകല്ച്ചയും ഉണ്ടാക്കുകയോ ചെയ്യാത്തവണ്ണം തങ്ങളുടെ കാലത്തെ മൗലികപ്രശ്നങ്ങളെ അവർ അപഗ്രഥിച്ചതും ചർച്ചചെയ്തതും.

1886 മുതൽ 1914 വരെയുള്ള കാലഘട്ടത്തിൽ ഗുജറാത്തി ഗദ്യസാഹിത്യത്തിൽ ചെറുകഥാപ്രസ്ഥാനവും പദ്യസാഹിത്യത്തിൽ ഖണ്ഡകാവ്യം, ഗീതകം, വിലാപകാവ്യം എന്നിവയും പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. ഗുജറാത്തിഭാഷയുടെ ഏററവും വമ്പിച്ച സാഹിത്യവിജയമായ 'സരസ്വതീചന്ദ്ര' എന്ന നോവൽ (നാലുഭാഗങ്ങളാണു് അതിനുള്ളതു്) ഈ യുഗത്തിൻെറ സംഭാവനയാണു്. ഗുജറാത്തിലെ ഏക വിനോദാഖ്യായികയായ 'ഭദ്രംഭദ്ര'യും ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ ഉണ്ടായതാണു്. ഇക്കാലത്തു് ഗദ്യത്തിൽ ഉപന്യാസം, നാടകം, സംവാദം, കത്തു് എന്നിങ്ങിനെയുള്ള ഇതരസാഹിത്യരൂപങ്ങളും അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ടു. സംസ്കൃതത്തിലെയും ഇംഗ്ലീഷിലെയും ശ്രേഷ്ഠഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കു പ്രാമാണികങ്ങളായ പരിഭാഷകൾ ഉണ്ടായി. അവ ഗുജറാത്തി സാഹിത്യത്തിൻെറ മുതൽക്കൂട്ടു വർദ്ധിപ്പിച്ചു. നാടകവേദി അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ടു് ഉച്ചകോടിയിലെത്തി. ഇതായിരുന്നു. നാനാലാല്, കാന്ത്, കലാപി, ബലവന്ത്റായ്, നരസിംഹറാവു എന്നിവരുടെ കവിതകൾകൊണ്ടു ഗുജറാത്തി സാഹിത്യം സമ്പന്നമായിത്തീന്ന കാലഘട്ടം; ബ്ളാങ്കുവേഴ്സുകൊണ്ടു ഗുജറാത്തിസാഹിത്യത്തിൽ അനേകം പരീക്ഷണങ്ങൾ നടത്തിയഘട്ടം. ശബ്ദവ്യുത്പത്തിശാസ്ത്രം, ചരിത്രഗവേഷണം, വ്യാകരണം, ഛന്ദശ്ശാസ്ത്രം, സാഹിത്യനിരൂപണം എന്നീമണ്ഡലങ്ങളിലെല്ലാം അത്യധികം വിലപ്പെട്ട പ്രവത്തനങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതു് ഇക്കാലത്താണു്. അവയുടെ നിർവാഹ

കന്മാരിൽ മണിലാല്ദ്വിവേദി, ആനന്ദശങ്കർ, കേശവലാല് ധ്റുവ് എന്നിവർ പ്രസ്തുതയുഗത്തെ ശരിക്കു പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുവാൻ വിശേഷിച്ചും സമർഹരത്രേ.

ഗാന്ധിയൻ യുഗം

1914 ഗുജറാത്തിന്റെ ഭാഗ്യനിർണ്ണായകമായ ഒരു സംവത്സരമായിരുന്നു. ആ ആണ്ടിലാണ് മഹാത്മാ ഗാന്ധി ആഫ്റിക്കയിൽനിന്ന് ഭാരതത്തിലേക്കു മടങ്ങിയെത്തിയതും ഏതാനും മാസങ്ങൾക്കുള്ളിൽ ഈ ഉപഭൂഖണ്ഡത്തിന്റെ അന്തരിക്ഷത്തെ വികാരവിദ്യുത്തരംഗങ്ങൾ കൊണ്ടു നിപൂരിതമാക്കിത്തീർത്തതും. ഗാന്ധിജിയും ഹോംറൂൾ പ്രസ്ഥാനവും ജാലിയൻവാലാ സംഭവവും സ്വദേശത്ത്; ഒന്നാം ലോകമഹായുദ്ധവും അതിന്റെ ഭവിഷ്യത്തുകളും റഷ്യൻ വിപ്ളവവും വിദേശത്ത്–ഒക്കെക്കൂടി ഗുജറാത്തിജനതയുടെ വൈകാരിക ജീവിതത്തിന്റെ നിഗൂഢാന്തസ്തലങ്ങളെവരെ സ്പർശിച്ചു. ഗുജറാത്തിന്റെ ഹൃദയത്തിലേക്ക് സ്വാതന്ത്ര്യബോധത്തിന്റെ ചൈതന്യം സംക്രമിച്ചു — രാഷ്ട്രീയമണ്ഡലത്തിലുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം മാത്രമല്ല, മതപരവും സാമ്പദികവും സാമൂഹികവും സാഹിത്യപരവുമായ ഇതര മണ്ഡലങ്ങളെയും കൂടി സംബന്ധിക്കുന്ന സ്വാതന്ത്ര്യം. അഭിനവമായ ഒരു ജീവചൈതന്യംകൊണ്ട് ഗുജറാത്തിന്റെ നാഡി സ്പന്ദിച്ചു.

സാഹിത്യ മണ്ഡലത്തിൽ ഇക്കാലത്ത് അസംഖ്യം മഹാമഹങ്ങൾ ആഘോഷിക്കപ്പെട്ടു—പ്രമുഖസാഹിത്യകാരന്മാരുടെ പിറന്നാളുകൾ, ചരമവാർഷികങ്ങൾ, സാഹിത്യ ചർച്ചകൾ, ശരദുത്സവങ്ങൾ, വസന്തോത്സവങ്ങൾ, കലാപ്രദർശനങ്ങൾ, കലാപരങ്ങളായ സംവാദങ്ങൾ, ഗ്രാമീണകഥകളും ഗാനങ്ങളും കേൾക്കുവാനുള്ള സമ്മേളനങ്ങൾ,—ഇങ്ങനെ പലതും. അമററ്റ്ർ നാടകവേദിയുടെ പ്രാദുർഭാവവും ഇക്കാലത്തായിരുന്നു.

ഗാന്ധിയൻ യുഗത്തിലെ എഴുത്തുകാരൻ വിവിധ വീക്ഷണകോണങ്ങളിൽനിന്നു ജീവിതത്തെ നിരീക്ഷിക്കയു

ണ്ടായി. സാമ്പദികമായ അസമത്വം വരുത്തിക്കൂട്ടിയ ദുസ്സഹസ്ഥിതി അയാൾക്ക് ഒരു ദുഷ്ടിശല്യമായിത്തീർന്നിരുന്നു. പാവപ്പെട്ടവരുടെയും അധഃസ്ഥിതരുടെയും ഉന്നമനത്തിനുവേണ്ടി, ഗ്രാമോദ്ധാരണത്തിനുവേണ്ടി, അയിത്തോച്ചാടനത്തിനുവേണ്ടി, സേവനം അനുഷ്ഠിക്കുകയെന്നുള്ള ഗാന്ധിജിയുടെ സന്ദേശത്താൽ ഉത്തേജിതനായി അയാൾ പണക്കാരിൽമാത്രം ശ്രദ്ധകേന്ദ്രീകരിക്കുക എന്നുള്ളതിൽനിന്നു വിരമിച്ച്, ഗ്രാമീണ ഭാരതത്തിലെ ദരിദ്രനാരായണന്മാരുടെയും അനഭ്യസ്തവിദ്യരുടെയും നേക്കു കണ്ണുതിരിക്കുകയുണ്ടായി.

ഈ യുഗത്തിൽ ഗദ്യസാഹിത്യത്തിൻെറ സർഗ്ഗാത്മക മണ്ഡലത്തിൽ സാരമായ മാററങ്ങൾ സംഭവിച്ചു. എഴുത്തുകാർ തങ്ങളുടെ നിബന്ധനങ്ങളിലെ കലാംശങ്ങളിൽ പ്രത്യേകിച്ചും ശ്രദ്ധചെലുത്തി. തന്നിമിത്തം ഈ യുഗത്തിലെ നോവലുകൾ തൊട്ടുമുമ്പത്തെ യുഗത്തിലെ നോവലുകളിൽനിന്ന് പ്രതിപാദ്യത്തിലും ശൈലിയിലും വ്യത്യസ്തങ്ങളായിത്തീർന്നു. ഒരു സ്വതന്ത്ര സാഹിത്യരൂപമെന്ന നിലയിൽ ചെറുകഥയ്ക്കു തൻേറടം വച്ചു. ലളിതോപന്യാസങ്ങൾ, ഏകാങ്കനാടകങ്ങൾ, സ്വഗതഭാഷണങ്ങൾ, ദിനസരിക്കുറിപ്പുകൾ എന്നീ സാഹിത്യപ്രസ്ഥാനങ്ങൾ ജന്മമെടുത്തു. പഴമ്പുരാണങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചുള്ള ഗവേഷണം, ശിശുസാഹിത്യം, രസതന്ത്രാദി വിജ്ഞാനീയങ്ങൾ, ധനതത്ത്വശാസ്ത്രം, കൃഷിശാസ്ത്രം എന്നിവയും മററും ഗണ്യമാംവണ്ണം വളന്നു. ഇങ്ങനെ പ്രതിപാദ്യത്തിൻെറ പരിധി വിപുലമായി. ശൈലി, പ്രതിപാദനരീതി എന്നിവയ്ക്കും സമ്പൂർണ്ണമായ മാററം വന്നു. തൊട്ടു മുൻകഴിഞ്ഞ ഗോവർദ്ധനയുഗത്തിൽ സാഹിത്യശൈലി പ്രായേണ അലങ്കാരപ്രചുരവും കൃത്രിമവും ആയിരുന്നു. അഭിജ്ഞതാഭിമാനികളായ പണ്ഡിതന്മാരെ ഉദ്ദേശിച്ചുള്ളതായിരുന്നു ആ ശൈലി. ഗാന്ധിയൻ യുഗത്തിൽ ശബ്ദഡംബരത്തെയും അത്യുക്തിപ്പകിട്ടുകളെയും ഭാഷയിൽനിന്നു വെട്ടിനിക്കി. അങ്ങനെ ലളിതവും അവക്രവും സ്വാഭാവികവും അതേസമയം വിവക്ഷിതമായ ഏതു സൂക്ഷ്മാർത്ഥഭേദത്തെയും

ആവിഷ്കരിക്കുവാൻ കെല്പുള്ളതുമായ ഒരു ഗദ്യ ശൈലി ജന്മമെടുത്തു. പ്രത്യേക വർഗ്ഗങ്ങൾക്കു മാത്രമല്ല, ജനസാമാന്യത്തിനുംകൂടി ഹൃദ്യമാകണമെന്നുള്ളതായിരുന്നു ഗാന്ധിയൻ യുഗത്തിലെ സാഹിത്യത്തിന്റെ ഉന്നം.

കവിതാമണ്ഡലത്തിലാകട്ടെ 'രാസ്', 'ഗർബി', ഖണ്ഡകാവ്യം, ഗീതകം, വികടാനുകരണം, വിലാപകാവ്യം, സംഭാഷണം, മുക്തകം മുതലായ സാഹിത്യരൂപങ്ങൾ ഈ ഘട്ടത്തിൽ ഉദ്ഭവിക്കുകയോ പരിപക്വമാവുകയോ ചെയ്തു. ഈ സാഹിത്യരൂപങ്ങൾ എല്ലാററിലും വച്ച് ആഖ്യാനരീതിയിൽ വിരചിതങ്ങളായ വ്യംഗ്യാപഹാസകവിത പ്രത്യേകം പ്രസ്താവ്യമാണ്.

ഗാന്ധിയുഗത്തിലെ കവി വെറും പ്രേമത്തിന്റെയും പ്രകൃതിയുടെയും ഈശ്വരന്റെയും മണ്ഡലത്തിൽ ഒതുങ്ങി നിന്നില്ല. അയാൾ വിശ്വപ്രേമത്തെയും സാർവ്വലൗകിക സാഹോദര്യത്തെയും കുറിച്ചു പാടി. ജീവിതത്തിന്റെ ഊടിലും പാവിലും മരണത്തിനും സ്ഥാനമുണ്ടെന്ന് അയാൾ കണ്ടു. മാത്രമല്ല, ലൌകികജീവിതത്തിൽ സൗന്ദര്യത്തിനെന്നപോലെ ശോകത്തിനും യാതനയ്ക്കും അവയുടേതായ സ്ഥാനമുണ്ടെന്നും കണ്ടറിഞ്ഞു.

കവിതയ്ക്കു കൊള്ളാവുന്ന വിഷയങ്ങൾ മുകിലും അമ്പിളിയും, പർവ്വതങ്ങളും താരങ്ങളും, തണ്ടാരും പൂങ്കുയിലും, അതുപോലെ ചേതോഹരങ്ങളും വിശിഷ്ടങ്ങളുമായ മററു വസ്തുക്കളുമാണെന്ന് 1914 വരെ പൊതുവേ വിശ്വസിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. ഇതിന്റെ നേർക്കുള്ള ഒരു പ്രത്യാഘാതമെന്നവണ്ണം പന്നിയേയും തോട്ടിയേയും കൃത്രിമപ്പൂക്കളേയും കക്കൂസിലെ ഈച്ചയേയും ചാണകക്കുനയേയും ദൂരെക്കളഞ്ഞ മാങ്ങായണ്ടിയേയും ചെരിപ്പുമിനുക്കുന്ന പയ്യനേയും അങ്ങനെ മററു പലതിനേയും വിഷയമാക്കിക്കൊണ്ടുള്ള കവിതകളും ഗാന്ധിയുഗത്തിൽ രചിക്കപ്പെട്ടു. കാരണം, കവിതയുടെ ഉത്കർഷമോ മഹിമയോ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു് കേവലം പ്രതിപാദ്യത്തിന്റെ ഉത്കർഷത്തിലോ മാഹാത്മ്യത്തിലോ അല്ല, കവിക്ക് പ്രതിപാദ്യത്തോടുള്ള മനോഭാവത്തിലും സമീപനരീതി

യിലുമാണ് എന്ന് കവികൾ ശരിക്കു മനസ്സിലാക്കി. പുതുമയ്ക്കുവേണ്ടി മാത്രമുള്ള പുതുമയെ ചിലേടങ്ങളിൽ കുറേക്കാലത്തേക്കു സ്വാഗതം ചെയ്തു എന്നതു വാസ്തവംതന്നെ. നിതാന്തവികസ്വരവും സർവ്വംകഷവുമായ മാനുഷികസഹാനുഭൂതിമണ്ഡലത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി നോക്കുമ്പോൾ ഇതു് ഏറെക്കുറെ അപരിഹാര്യവുമായിരുന്നു എന്നു കാണാം. നഗ്നമായ റിയലിസം—ചിലപ്പോൾ അശ്ലീലതയും ഗ്രാമ്യതയുംകൂടി—അക്കാലത്തെ സാഹിത്യത്തിൽ അസാധാരണങ്ങളല്ലെന്നായി.

സ്വാതന്ത്ര്യവും അതിനുശേഷവും

1947 ആഗസ്റ്റ് 15 ഭാരതത്തിൻെറ ദീർഘവും പ്രതിബന്ധപൂർണ്ണവുമായ ചരിത്രത്തിൽ അഭിനവവും അതിശോഭനവുമായ ഒരു അദ്ധ്യായം ഉദ്ഘാടനംചെയ്തു. എന്നിരുന്നാലും സ്വാതന്ത്ര്യലബ്ധിക്കു മുമ്പത്തെയും പിമ്പത്തെയും ഗുജറാത്തി സാഹിത്യങ്ങൾ തമ്മിൽ അത്ര ഖണ്ഡിതമായ അന്തരം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ ആ പില്ക്കാലസാഹിത്യം ഒരു പുതുയുഗത്തിൻേറതാണെന്ന് ആധികാരികമായി വ്യവഹരിക്കുക സാദ്ധ്യമല്ല. 1947-ന് മുമ്പ് സാഹിത്യവേദിയെ കൈയടക്കിയിരുന്ന കവികളും നോവലെഴുത്തുകാരും ചെറുകഥാകൃത്തുകളും നാടകകർത്താക്കളും ഉപന്യാസകാരന്മാരും ഒക്കെത്തന്നെ ഇന്നും അതതു രംഗങ്ങളിലുണ്ട്. അവരുടെ പ്രഭാവം തുടർന്നു പോരികയും ചെയ്യുന്നു.

സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനു മുമ്പുള്ള കാലഘട്ടത്തിലെ കവിതയിൽ സ്വാതന്ത്ര്യാഭിലാഷചേതന തുടിച്ചുതുളുമ്പിയിരുന്നു. ഗുജറാത്തി കവി സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുവേണ്ടി സ്വയം സമർപ്പിച്ചു എന്നുതന്നെ പറയണം. സ്വാതന്ത്ര്യമായിരുന്നു അയാളുടെ കവിതയുടെ ജീവസ്വരം. അയാളുടെ ഗാനങ്ങളിലും ഭാവഗീതങ്ങളിലും വീരഗാഥകളിലും ആഖ്യാനാത്മകമോ ചിന്താത്മകമോ ആയ നീണ്ട കവിതകളിലും എല്ലാം ഒരു തരത്തിലല്ലെങ്കിൽ മറെറാരു തരത്തിൽ പ്രസ്തുത ചേതന സംക്രമിച്ചിരുന്നു. ചരിത്രം, ഇതിഹാസം

എന്നിവയിൽനിന്നുപോലും അയാൾ പ്രതിപാദ്യമായി സ്വീകരിച്ചിരുന്നതു് സ്വന്തം ആകാംക്ഷകളെയും ഉത്കർഷാഭിലാഷങ്ങളെയും പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്ന സംഭവങ്ങളും ഇതിവൃത്തങ്ങളും മാത്രമാണ്. അയാളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ലക്ഷ്യം സ്പഷ്ടമായിരുന്നു; സർവ്വമാനുഷികശക്തികളെയും ആ ഏകദിശയിലേക്ക് അവശ്യം തിരിച്ചുവിടേണ്ടിയുമിരുന്നു.

രാഷ്ട്രീയ സ്വാതന്ത്ര്യം ലഭിച്ചുകഴിഞ്ഞതിൽപിന്നെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനു വേണ്ടിയുള്ള ആ അന്തർദ്ദാഹം പാടേ നിലച്ചുപോയിരിക്കുന്നു. ഇന്നു തന്റെ ശ്രദ്ധയെ തികച്ചും ആകർഷിക്കുന്ന മററുയാതൊരു സ്പഷ്ടലക്ഷ്യവും അയാളുടെ മുമ്പിലില്ല. രാഷ്ട്രത്തിന്റെ പുനർനിർമ്മാണത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ബൃഹത്തായ പ്രവത്തനങ്ങൾ രാജ്യത്തു നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. എന്നാൽ, എന്തുകൊണ്ടോ, അവയൊന്നും അയാളിൽ അല്പമായിട്ടെങ്കിലും താത്പര്യം ജനിപ്പിക്കുന്നതായിത്തോന്നുന്നില്ല. ഈ ഉദാസീനതയുടെ കാരണങ്ങളിലേക്കു കടക്കുവാനുള്ള സന്ദർഭം അല്ലായിരിക്കാം ഇതു്. എങ്കിലും ഒരു കാര്യം തീർത്തുപറയാനാവും. ഈ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ നേക്ക് ആധുനിക ഗുജറാത്തി കവിക്ക് ഇന്നോളം ഉണ്ടായിട്ടുള്ള പ്രതികരണം, വിദേശനുകത്തിൻ കീഴിൽനിന്നു വിമോചനം നേടുകയെന്നുള്ള ആഹ്വാനത്തിന്റെ നേർക്ക് 25 കൊല്ലം മുമ്പ് തന്റെ പൂർവ്വഗാമിക്കുണ്ടായ പ്രതികരണത്തോളം തീക്ഷ്ണമായിരുന്നിട്ടില്ല.

പ്രതിപാദ്യത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഇന്നത്തെ ഗുജറാത്തികവിത അതിന്റെ പരിധിയിൽ ലോകത്തെ മുഴുവനും ഉൾക്കൊള്ളിച്ചു നിർത്തുവാൻ ആണ് ശ്രമിച്ചുവരുന്നതു്. അതു് ലോകത്തിന്റെ ഉത്തമവും മാന്യതമവുമായ ഘടകങ്ങളെ സ്പർശിക്കുവാനും അത്യന്തസൂക്ഷ്മമായ സൗന്ദര്യചേതനയെ ഉൾക്കൊണ്ടു് സ്വാംശീകരിക്കുവാനും ഉദ്യമിക്കുന്നു. ഗാന്ധിയുഗത്തിലെ കവിക്കും അതുപോലെ തന്നെ ആധുനിക കവിക്കും ജീവിതത്തിന്റെ എല്ലാത്തരം

ആവിഷ്കാരങ്ങളും ഒന്നുപോലെ പരിപാവനമാണ്; ഒന്നുപോലെ ബഹുമാന്യവുമാണ്.

ഇരുപത്തഞ്ചുകൊല്ലം മുമ്പ് സംഗീതവും കവിതയും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം ഏതാണ്ട് ശിഥിലീഭവിക്കാറായിരുന്ന ഒരു ഘട്ടം ഉണ്ടായിരുന്നു. കവിതയുടെ ആരോഗ്യത്തെയും ജീവചൈതന്യത്തെയും വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ അനുകൂലമല്ല സംഗീതം എന്ന് ചിലേടങ്ങളിൽ കരുതിയിരുന്നു എന്നുള്ളതാണ് അതിനു ഹേതു. ഭാഗ്യവശാൽ കാലവിളംബമെന്യേ ഈ തെററിദ്ധാരണയിൽ നിന്നു കവികൾ വിമോചനം നേടി. തനിസംസ്കൃതച്ഛന്ദോനിബദ്ധങ്ങളായ കവിതകളോടൊപ്പം ചേതോഹരങ്ങളായ ഗാനങ്ങളും അവർ എഴുതി. വാസ്തവം പറഞ്ഞാൽ ഇന്നത്തെ ഗുജറാത്തി കവികൾ കൂടുതൽ വിജയം പ്രാപിച്ചിട്ടുള്ളതു് ഗാനരചനയിലാണ്. ഇങ്ങനെ സമകാലീനകവിതയ്ക്ക് പ്രാചീനസംസ്കൃതച്ഛന്ദസ്സുകളോടുള്ളതിനെക്കാൾ സംഗീതത്തോടും ഗാനങ്ങളോടും ആണ് കൂടുതൽ ചായ്വ് എന്നു തോന്നുന്നു.

ഈ പരിതഃസ്ഥിതിയിൽ ദീർഘങ്ങളായ ആഖ്യാനാത്മകകവിതകളിലോ വിചാരപ്രധാനങ്ങളായ കവിതകളിലോ ഒരു കവിക്ക് അടക്കാനാവാത്ത കമ്പം ഉണ്ടാവുക സ്വാഭാവികമല്ല. ഒരു ഗാനത്തിനു കൂടിയപക്ഷം ഒരു മനോഭാവത്തേയോ സ്തോഭത്തേയോ അഭിവ്യഞ്ജിപ്പിക്കുവാനാവും; സൂക്ഷ്മവും അമൂർത്തവുമായ ചിന്തയുടെ ആവിഷ്കരണോപാധി ആയിരിക്കുക എന്നുള്ളതു് അതിന് അത്ര എളുപ്പമല്ല. ഗുജറാത്തികവി മഹാകാവ്യം നിർമ്മിക്കുവാനുള്ള ഉദ്യമമെല്ലാം താത്കാലികമായിട്ടെങ്കിലും നിർത്തിവച്ചിരിക്കയാണെന്നു തോന്നുന്നു. ബ്ളാങ്കുവേഴ്സുപോലെയുള്ള ഒരു ഛന്ദസ്സിൻെറ അഭാവം മൂലമാണിതെന്ന അഭിപ്രായഗതിയെ അനുകൂലിക്കുവാൻ ഏതായാലും ഞാൻ തയ്യാറല്ല. മഹാകാവ്യം രചിക്കുവാൻ പോരുന്ന യഥാർത്ഥപ്രതിഭയുള്ള ഒരു കവിക്കു ജന്മം നൽകുവാൻ ഗുജറാത്തിനു് ഇന്നോളം സാധിച്ചിട്ടില്ലെന്നുള്ളതു സമ്മതിക്കുന്ന പക്ഷം, അതായിരിക്കും കുറേക്കൂടി സത്യം.

കാവ്യത്തിൻെറ മണ്ഡലത്തിലെ പഴയ നേതാക്കന്മാരിൽപ്പെട്ട ഉമാശങ്കർജോഷി, സുന്ദരം, സുന്ദർജിബേടായി എന്നിവർ ഇന്നും പ്രവർത്തനോത്സുകരാണ്. ഇന്നത്തെ തലമുറയിലെ ഒരുവേള ഏററവും മികച്ച പ്രതിഭാശാലിയായ എഴുത്തുകാരനാണ് ഉമാശങ്കർ. അദ്ദേഹത്തിൻെറ 'വസന്തവർഷ' എന്ന അഞ്ചാമത്തെ കാവ്യസമാഹാരം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ട് ഏതാനും മാസങ്ങൾ മാത്രമേ ആയിട്ടുള്ളൂ. ഈ സമാഹാരത്തിലെ ചില ഗാനങ്ങളിൽ ആ കലാകാരൻ പ്രകൃത്യംബയുടെ വിവിധഭാവങ്ങൾ വിജയപൂർവ്വം ചിത്രീകരിക്കുകയും ഭാവഗീതാത്മകതയോടുകൂടി അവളുടെ ആഹ്ളാദങ്ങളെയും ദുഃഖങ്ങളെയും വർണ്ണിച്ചു പാടുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. കുറച്ചുകൊല്ലങ്ങൾക്കു മുൻപ് ആണ് സുന്ദരം തൻെറ കാവ്യസമാഹാരമായ 'യാത്ര' പ്രകാശനം ചെയ്തതു്. അദ്ധ്യാത്മമണ്ഡലത്തിൽ കവിക്ക് ഉണ്ടായ പുരോഗതിയുടെ കലാത്മകമായ ചിത്രണമാണ് അതു്. അക്കാലത്തിനുശേഷവും അദ്ദേഹം 'വസുധ'യുടെ (ഭൂമിയുടെ) കവിയായിരുന്നിട്ടില്ല. ഇന്ന് അദ്ദേഹം വൈയക്തികമായ യൗഗികാനുഭൂതികളുടെ മണ്ഡലത്തിലെ ഒരു സഞ്ചാരിയാണ്. ഭൂമാതാവിൻെറ മനംമയക്കുന്ന ലാവണ്യം ദർശിക്കുന്ന നിമിഷത്തിൽത്തന്നെ ഉമാശങ്കറിൻെറ അന്തരാത്മാവിൽനിന്നു് ഭാവഗാനങ്ങൾ തള്ളിത്തുളുമ്പി നിർഗ്ഗളിക്കുകയായി. സുന്ദരമാകട്ടെ, അന്തർമുഖസൗന്ദര്യത്തിൻെറ ദർശനത്തിൽ തത്ത്വജ്ഞാനത്തിൻെറ ഉന്നതതലങ്ങളിലേക്കു പറന്നുയരുകയായി. രണ്ടുപേരും പരമസത്യത്തെ അന്വേഷിക്കുന്നു. ഒരാൾ സൗന്ദര്യത്തിൻെറ രൂപത്തിൽ അതിനെ സാക്ഷാത്കരിക്കുവാൻ അഭിലഷിക്കുന്നു; മറേറ ആൾ യോഗമാർഗ്ഗേണയും. ബേടായിയുടെ 'വിശേഷാഞ്ജലി' എന്ന കൃതിക്കുള്ള ഗൗരവവും അന്തസ്സുററ വാചാംയമത്വവും ആ ഗ്രന്ഥകാരൻേറതായ വ്യക്തിത്വത്തിൻെറ പ്രത്യേക മുദ്ര വഹിക്കുന്നു. അതേ തലമുറയിലെ പ്രസ്താവയോഗ്യരായ മററു കവികൾ സ്നേഹരശ്മി. പൂജാലാല്, കർസൺദാസ് മാന്നേക്, കൃഷ്ണലാല് ശ്രീധരാണി എന്നിവരത്രേ.

പുതിയ തലമുറയിലെ കവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ രാജേന്ദ്രശാഹ്, നിരഞ്ജൻ ഭഗത്ത്, ബാലമുകുന്ദ ദവേ, വേണീഭായ് പുരോഹിത്, ഉശനസ് എന്നിവർ സ്മരണ അർഹിക്കുന്നു. രാജേന്ദ്രൻ, തൻെറ വാങ്മയചിത്രങ്ങളുടെ സമ്പത്തികൊണ്ടും ദർശനാഭിവ്യക്തികൊണ്ടും; നിരഞ്ജൻ, തൻെറ അനിതരസാധാരണമായ താളലയാവബോധം കൊണ്ടും, വിഷയം പ്രതിപാദനം എന്നിവയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളമുള്ള സുധീരവും പൂർവ്വസങ്കേതവ്യതിരിക്തവുമായ സമീപനരീതികൊണ്ടും; ബാലമുകുന്ദ്, തൻെറ കുവനങ്ങളുടെ മാധുര്യംകൊണ്ടും; വേണീഭായി, തൻെറ കാവ്യങ്ങൾക്കുള്ള ശ്രുതിസൗഭാഗ്യപ്രസന്നതകൊണ്ടും; ഉശനസ്, തൻെറ ചിത്രീകരണവിചക്ഷണതകൊണ്ടും—ഇങ്ങനെ ഇവർ ഓരോ തരത്തിൽ ഗുജറാത്തിലെ പുതിയ കവിതായുഗത്തെ പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്നു. മററുള്ളവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ, മകരന്ദദവേ, പ്രജാറാം, ജയന്തപാഠക്, പിനാകിൻ തക്കൂർ, പ്രിയാകാന്ത് മണിയാർ എന്നിവരും സമകാലീനകവിതയിൽ തങ്ങളുടെ വ്യക്തിമുദ്രകൾ പതിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഗുജറാത്തി യുവകവിക്ക് ഇന്നു തൻെറ ആത്മാർത്ഥമായ താത്പര്യം ആവശ്യപ്പെടുന്ന കാര്യങ്ങളൊന്നും വിശേഷിച്ചില്ല. അതിനാൽ അയാൾ പ്രേമം, പ്രകൃതി എന്നി പണ്ടുപണ്ടേയുള്ള വിഷയങ്ങളിലേക്ക് വീണ്ടും ശ്രദ്ധ തിരിച്ചിരിക്കയാണ്. അയാളുടെ പ്രേമം യുവത്വത്തിൻെറ ചൈതന്യം തുളുമ്പുന്നതുതന്നെ. തന്നിമിത്തം അതു് ഉത്കടമാണ്; മധുരമാണ്; നൂതനമാണ്. തിരസ്കാരം തുടങ്ങിയ ദുരന്തങ്ങളോ വേദനകളോ മറേറാ അതു് ഇന്നോളം അറിഞ്ഞിട്ടില്ല. ഇനിയും അതു് മാനവഹൃദയത്തിൻെറ അഗാധഹ്രദങ്ങളിലേക്ക് മുങ്ങിത്താണിറങ്ങി അവയുടെ ആഴം അളന്നു മനസ്സിലാക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

ഛന്ദസ്സും താളലയങ്ങളും തനിക്കു ശരിക്കും സ്വാധീനമാണെന്ന് ആധുനികകവി വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്, അതു് ഗണനീയവുമാണ്. സമ്പന്നനാണ്, പദാവ

ലിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം. പ്രാസപ്രയോഗത്തിൽ അയാൾ അകൃതഹസ്തനായിരിക്കുന്നുമില്ല. എന്നാൽ സംസ്കൃതശബ്ദങ്ങൾ എടുത്തു പെരുമാറുമ്പോൾ ചില പ്പോഴെല്ലാം കുഴങ്ങിപ്പോകുന്നു; അഥവാ അപുഷ്ടാർത്ഥങ്ങ ളായ പദങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കുന്നു. ചിലപ്പോൾ കേവലം ഫലിതരസികനാണ് അയാൾ. കവിത, പദങ്ങൾകൊ ണ്ടുള്ള ഒരു ചെപ്പടിവിദ്യയായിക്കലാശിക്കുന്നു. ചില പ്പോൾ താളലയങ്ങളുടെ മനോഹാരിത മാത്രമായിരിക്കും അതിൻെറ കൈമുതൽ. കവിയുടെ കാവ്യദർശനം പൂർണ്ണ മായി പാകപ്പെടുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ നിലച്ചുപോകുന്ന സന്ദർഭങ്ങളുമുണ്ട്. ചിലപ്പോൾ ഒരു മുക്തകത്തിൻേറയോ ക്ഷുദ്രകവിതയുടേയോ പരിധിക്ക് അപ്പുറത്തേക്കു കടക്കു വാൻ അയാൾക്കു വിഷമമായിരിക്കും. ചിന്തകൊണ്ടും കല്പനാചിത്രണംകൊണ്ടും കാവ്യദർശനംകൊണ്ടും സമ്പ ന്നമായ ദൃഢബദ്ധദീർഘകാവ്യങ്ങൾ ദിവസന്തോറും ഉണ്ടാവുക ഏതൊരു ഭാഷയിലും സാദ്ധ്യമല്ല. അതിനാൽ അത്തരം കാവ്യങ്ങൾ സമകാലിക ഗുജറാത്തി സാഹിത്യ ത്തിൽ വിരളമാണെന്നു കണ്ട് നാം വ്യാകുലപ്പെടേണ്ട തില്ല. എങ്കിലും, പൊതുവേ ഹ്രസ്വവും മധുരവും സംഗീ താത്മകവും പ്രസന്നവും ആയിരിക്കുവാനാണ് ആധുനിക കവിതയുടെ പ്രവണതയെന്നുള്ള വസ്തുത ആർക്കും വിഗണി ക്കാനാവുന്നതല്ല. ആഴം, വീതി, നീളം—ഈ ത്രിമാന ഭാവങ്ങളും ഇന്നത്തെ കവിത ഇനിയും പ്രാപിക്കേണ്ടിയി രിക്കുന്നു. തത്ത്വപരമായ ദർശനത്തെ സംബന്ധിച്ചിട ത്തോളം ഈ തലമുറ പുതുതായി യാതൊന്നും ഇതേവരെ നേടിയിട്ടില്ല.

വളർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സാഹിത്യരൂപങ്ങളിൽ നാട്യരൂപകമാണ് ഏററവും ശ്രദ്ധേയം. ലക്ഷണ സ്ഫൂർത്തി വന്ന ഒരു നാടകമോ ആഖ്യാനാത്മകമായ ഒരു നീണ്ട കവിതയോ അല്ല നാട്യരൂപകം. അതിലെ പ്രതി പാദ്യം ശ്രദ്ധയർഹിക്കുന്നതും ജീവിതത്തിൻെറ രഹസ്യ ങ്ങൾ ഉൾക്കൊണ്ടിട്ടുള്ളതുമായ ഏതെങ്കിലും നാടകീയ സന്ദർഭമായിരിക്കും. പദ്യസംഭാഷണ രൂപത്തിലായി

രിക്കും അവതരണം. ഉമാശങ്കർജോഷി തൻെറ 'പ്രാചീന' എന്ന പദ്യസമാഹാരംവഴി ഈ സാഹിത്യരൂപത്തിൻെറ അത്യന്ത സുന്ദരങ്ങളായ ഏതാനും മാതൃകകൾ നമുക്കു സംഭാവന ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ഇനി പ്രസ്താവ്യമായിട്ടുള്ളതു് ഗുജറാത്തിൽ സാധാരണമായി നൃത്യരൂപകമെന്നു വിളിക്കപ്പെടുന്ന ഒരുതരം സാഹിത്യരൂപമാണ്. ഈ അടുത്ത കാലത്താണ് അതും ഉണ്ടായതു്. ഗാനങ്ങളും ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു് അനുഷ്ടുപ്ച്ഛന്ദസ്സിലോ ഗദ്യരൂപത്തിലോ ഉള്ള തദാഖ്യാനങ്ങളും കൊരുത്തിണക്കി ഉണ്ടാക്കുന്ന ഒരു സാഹിത്യരൂപം. സാധാരണമായി ഐതിഹാസികമോ ചരിത്രപരമോ ഐതിഹ്യസംബന്ധിയോ ആയിരിക്കും വിഷയം. വിവിധ മാനസിക ഭാവങ്ങളെ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിനോ ഇതിവൃത്തത്തിൻെറ പ്രധാന ഘട്ടങ്ങളെ വ്യക്തമാക്കുന്നതിനോ വേണ്ടിയാണ് ഗാനങ്ങളുടെ സന്നിവേശനം. ഈ നൃത്യങ്ങളുടെ വിജയം അവയുടെ നൈസർഗ്ഗികമായ സാഹിത്യഗുണത്തെക്കാൾ, അഭിനയിക്കുന്നവരുടെ ആകാരസൗകുമാര്യത്തെയും സംഗീത പാടവത്തെയും ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു. വിദ്യാഭ്യാസസ്ഥാപനങ്ങളുടെയും സാംസ്കാരിക സമിതികളുടെയും വാർഷികോത്സവങ്ങളിൽ ഒരു നൃത്യരൂപകം അഭിനയിക്കുകയെന്നുള്ളതു് ഇക്കാലത്തു മിക്കവാറും ഒരു ഫാഷനായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. ഉടനടിയുള്ള ലക്ഷ്യം പൊതുജനവിനോദനം ആയതുകൊണ്ട് ഇത്തരം സമ്മേളനങ്ങൾ തനി ക്ലാസിക്കൽ സംഗീതമോ നൃത്തമോ അവതരിപ്പിക്കുന്നതിനോട്ട് ആഭിമുഖ്യം ഏതെങ്കിലുംതരത്തിൽ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നതു് വളരെ അപൂർവമായിട്ടാണ്.

കവിസമ്മേളനങ്ങളും മുശൈരാകളും (കവികൾ സ്വന്തം കവിതകൾ പാടിക്കേൾപ്പിക്കുന്ന സമ്മേളനങ്ങൾ) ഇന്നും മിക്ക സ്ഥലങ്ങളിലും നടന്നുവരുന്നു. ക്ലാസിക്കൽ സംസ്കൃതച്ഛന്ദസ്സുകളിൽ അഥവാ മാത്രാവൃത്തങ്ങളിൽ എഴുതുന്ന കവിതകളാണ് കവിസമ്മേളനങ്ങളിൽ അവതരിപ്പിക്കുന്നതു്; മുശൈരാകളിലാകട്ടെ ഉർദ്ദുഗസ്സലുകളുടെ ശൈലിയിൽ രചിക്കപ്പെടുന്ന കവിതകളും. പൊതുജനങ്ങ

ളിൽ കവിതകളോട്ട് ഏതാണ്ടൊരു താത്പര്യം ജനിപ്പിക്കുവാൻ ഈ പ്രവത്തനങ്ങൾക്കു കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതു നിസ്സന്ദേഹമാണ്. എന്നാൽ ഉന്നതനിലവാരം പുലത്തുന്ന കവിതകൾ മനസ്സിലാക്കി ആസ്വദിക്കുവാനുള്ള കഴിവ് ജനങ്ങളിൽ വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ ഇവയ്ക്കു സാധിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്നാണു സംശയം. ഇത്തരം സമ്മേളനങ്ങളിൽ അവതരിപ്പിക്കുന്ന കവിതകളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അവയുടെ ക്ഷിപ്രഗ്രഹണമാണ് ഉന്നം. തന്നിമിത്തം, ശരിക്കുള്ള ആസ്വാദനത്തിനു് ഏകാഗ്രതയും ശ്രദ്ധാപൂവ്വമായ പുനരാലോചനയും വേണ്ടിയിരിക്കുന്ന അനുഭൂതികളുടെയോ ചിന്തകളുടെയോ വിഭിന്നഭാവങ്ങളെ ചിത്രണം ചെയ്യുവാൻ കരുത്തുള്ള സമുചിതഭാഷാപ്രയോഗം അവയിൽ കാണപ്പെടുക സഹജമല്ല. ആ കവിതകളുടെ വിജയം കഥനംചെയ്യുന്നതിനുള്ള കലാനൈപുണ്യത്തെയും ശബ്ദമേളനലാവണ്യത്തെയും ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ, കവിസമ്മേളനങ്ങളിലോ മുശൈരാകളിലോ വച്ച് വമ്പിച്ച ഹസ്തഘോഷം സമ്പാദിക്കുന്ന കവിത, നിർജ്ജീവമായ മുദ്രിതരൂപത്തിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട്, മൂല്യം നിർണ്ണയിക്കാൻ സമർഹതയുള്ള നല്ല നോട്ടക്കാരുടെ സമീക്ഷയ്ക്കു വിഷയമാകുമ്പോൾ, അത്രത്തോളം അഭിനന്ദനാർഹമായിത്തീരുന്നില്ല എന്നു വരുന്നതും ഒട്ടും അപൂവ്വമല്ല.

നോവൽ

ഗുജറാത്തി സാഹിത്യത്തിൽ ഒരുവേള ഏററവും ജനപ്രീതി സമാജ്ജിച്ചിട്ടുള്ള സാഹിത്യരൂപം നോവലാണ്. എന്നിരുന്നാലും, ഏതെങ്കിലും ഒരു പുതിയ വികാസം അതിനു് ഉണ്ടായിട്ടില്ല. പ്രചാരവും ഗുണപ്രകർഷവും എപ്പോഴും ഒന്നിച്ചുപോകണമെന്നില്ലല്ലോ. ഈ വസ്തുതയ്ക്കു് ഉദാഹരണമായി ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാവുന്ന ഒന്നാണ് ഗുജറാത്തിലെ നോവൽപ്രസ്ഥാനം. പഴയ തലമുറക്കാരായിട്ട് മുൻഷി, രമണലാല് ദേശായി, ഝവേർചന്ദ് മേഘാനി, ഗുണവന്ത്റായ് ആചാര്യ, ധൂമകേതു,

ചുനീലാല് വി. ഷാ; ഇന്നത്തെ തലമുറക്കാരായിട്ട്, പന്നാലാല് പട്ടേൽ, ദർശക്, ഈശ്വര പേട്ലികാർ, ചുനീലാല് മഡിയാ, സോപാൻ, പിതാംബര പട്ടേൽ, സാരംഗ ബാരോത്ത്—ഇങ്ങനെ ഒട്ടസംഖ്യം നോവലെഴുത്തുകാർ ഗുജറാത്തിലുണ്ട്. ഇവരുടെയെല്ലാം നോവലുകൾക്ക് ജനമദ്ധ്യത്തിൽ വേണ്ടത്ര പ്രചാരം ഉണ്ട്. ചിലരുടെ നോവലുകൾ വളരെയധികം വിററഴിയുന്നുണ്ടുതാനും. വിശ്വസാഹിത്യമാനദണ്ഡത്തെ വിഗണിച്ചാൽത്തന്നേയും ഗുജറാത്തി സാഹിത്യത്തിൽ ഉന്നതനിലവാരം പുലർത്തുന്ന നോവലുകൾ നന്നേ കുറച്ചു മാത്രമേ ഉള്ളൂ.

രമണലാല് ദേശായിയും ഝവേർചന്ദ് മേഘാനിയും ഇന്ന് ജീവിച്ചിരിപ്പില്ല. മുൻഷിക്ക് യൗവനാരംഭഘട്ടത്തെ അതിക്രമിച്ചു വളരുവാൻ സാധിക്കയുണ്ടായില്ല. പന്നാലാലും, ദർശകും (മനുഭായി പഞ്ചോളി) ഗുജറാത്തി നോവലിന് പ്രധാനപ്പെട്ട സംഭാവനകൾ ചെയ്തതായി പ്പറയാവുന്ന രണ്ടു ഗ്രന്ഥകാരന്മാരാണ്. പന്നാലാല് ഗുജറാത്തി ഗ്രാമത്തെ ഏതാണ്ട് അതിനിപുണമായി ചിത്രണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. തൻെറ ഗ്രാമത്തെക്കുറിച്ച് അദ്ദേഹത്തിനു ശരിക്കും അറിയാം. അദ്ദേഹം വ്യക്തമായിത്തന്നെ മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുണ്ട് അവിടത്തെ അത്യധ്വാനികളായ സാധാരണ ജനങ്ങളെയും അവരുടെ വിരുദ്ധഭാവസാങ്കര്യത്തെയും എല്ലാം—അവരുടെ രാഗവും ദ്വേഷവും, മാന്യതയും നികൃഷ്ടതയും, ഊഷ്മളതയും ശീതളിമയും, ജ്ജൂത്വവും കൗടില്യവും; ഒക്കെക്കൂടി ഒരു പ്രത്യേക ലോകം; കരുണയും വേദനയും നിറഞ്ഞ ലോകം. അദ്ദേഹത്തിൻെറ 'മളേലാ ജീവ്','മാനവീ-നീ-ഭവായ്' (മാനുഷിക നാടകം) എന്നീ കൃതികൾ അപ്രതിമങ്ങളാണ്. അവ നഷ്ടീഭവിക്കുന്നതു് ഗുജറാത്തിന് ഒരിക്കലും സമ്മതമാവില്ല. എന്നാൽ നഗരജീവിതത്തിൻെറ സീമാവലയത്തിനുള്ളിലേക്ക് കാലുവയ്ക്കുമ്പോൾ അവിടെ ആ കലാകാരൻ വെറുമൊരു അപരിചിതൻ തന്നെ.

മറെറാരു പ്രശസ്ത നോവലെഴുത്തുകാരനായ ദർശക് നല്ല വൈദുഷ്യമുള്ള ആളാണ്. സംസ്കാരസമ്പന്നൻ;

പ്രതിഭാശാലിയായ ചിന്തകൻ; അതുപോലെതന്നെ അതി പ്രഗല്ഭനായ ഒരു കഥാകാരനും. അദ്ദേഹത്തിന് ഒരു ജീവിത തത്ത്വദർശനമുണ്ട്. അതു തൻെറ നോവലുകളിലൂടെ പ്രകടമാക്കുവാൻ അദ്ദേഹം ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഈ തത്ത്വദർശനംമൂലമാണ് അദ്ദേഹത്തിൻെറ നോവലുകൾ അവയുടേതായ ഒരു മുദ്ര അവശേഷിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ഈശ്വരപേട്ലീകർ ഗുജറാത്തിലെ ചരോതർ ജില്ലയിലുള്ള പാടിദാരന്മാരെ അതിവിദഗ്ദ്ധമായി ചിത്രീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതും എടുത്തുപറയേണ്ട ഒരു കാര്യമാണ്.

ചരിത്രാഖ്യായികകളിൽ ഇന്നും ഒരു പ്രവണത കാണാം—ഭൂതകാലത്തെ പ്രകീർത്തിക്കുക, ഉള്ളതിൽക്കൂടുതൽ വർണ്ണോജ്ജ്വലമായി പ്രകാശിപ്പിക്കുക. ബ്രിട്ടീഷ് ആധിപത്യകാലത്തു് ഒരുവേള സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിൻെറ ഒരു അവശ്യഘടകമായി, ജനതയിൽ ആത്മാഭിമാനബോധം സംക്രമിപ്പിക്കുവാനുള്ള ഒരു ഉപായമായി, ഭൂതകാലത്തിൻെറ പ്രശംസാർഹമായ വശങ്ങൾമാത്രം കലാഭംഗിയോടെ അവതരിപ്പിക്കുക എന്നുള്ള പ്രവണതയ്ക്കു് പ്രോത്സാഹനം സ്വാഭാവികമായി സിദ്ധിച്ചിരുന്നു. അങ്ങനെ ഭൂതകാലത്തിന് ദേവതാത്മകത്വം സാധാരണമായി കല്പിക്കപ്പെട്ടു. ഝവേർചന്ദ് മേഘാനിയെപ്പോലെയുള്ളവർ നമ്മുടെ സംസ്കാരത്തിലെ ഏററവും മാന്യവും മഹനീയവുമായ എല്ലാററിൻേറയും യുഗമായി അതിനെ വർണ്ണിച്ചു; അഥവാ, ഒരു സഞ്ചോദനത്തിൻെറ ഉറവിടമായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാൻവേണ്ടി, മുൻഷിയെപ്പോലെയുള്ള എഴുത്തുകാർ അതിൽ സമകാലീനപ്രശ്നങ്ങളുടെയും സാമൂഹികവും രാഷ്ട്രീയവുമായ സ്ഥിതിഗതികളുടെയും പ്രതിഫലനങ്ങൾ കണ്ടെത്തുന്നതിനായി പര്യവേക്ഷണങ്ങൾ നടത്തി. ധൂമകേതു തുടങ്ങിയുള്ള ലേഖകന്മാർ തങ്ങളുടെ ഉത്സാഹാവേശത്താൽ ചിലപ്പോഴെല്ലാം ലക്ഷ്യത്തെ അതിക്രമിക്കയും, അതീതകാലത്തെ ചില സംഭവങ്ങളും സ്വഭാവലക്ഷണങ്ങളും സംപൂജ്യങ്ങളാണെന്നു്—വാസ്തവത്തിൽ അവ അങ്ങനെയൊന്നുമായിരുന്നില്ലെ

ങ്കിലും—ചിത്രീകരിച്ചു പൊക്കിക്കാണിക്കുകയും ചെയ്തു. ഒരുകാലത്തു് നിലവിലിരുന്ന ഒരു ജീവിതരീതി എന്ന നിലയ്ക്കും വർത്തമാനകാലത്തിനു ജന്മം നൽകിയതു് എന്ന നിലയ്ക്കും വസ്തുനിഷ്ഠമായി ഭൂതകാലത്തെ ദർശിക്കുവാനും ചിത്രണം ചെയ്തു് അവതരിപ്പിക്കുവാനും വളരെക്കുറച്ചു പേർ മാത്രമേ—അങ്ങനെ വല്ലവരും ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ തന്നെ—ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ.

ചരിത്രസംബന്ധമായ തെളിവു് അതതുകാലത്തു മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കും; മാത്രമല്ല, അതിൻെറ സാധുത ഏറെക്കുറെ വ്യാഖ്യാനഭേദങ്ങളെ ആശ്രയിച്ചാണിരിക്കുന്നതും. ഒരു നാണയം, ഒരു ശില, വല്ല പ്രാചീന ഹസ്തലിഖിതരേഖയുടെയും ഒരു പുറം-അല്ലെങ്കിൽ നിസ്സാരമായ ഏതെങ്കിലും ഒന്നു്-മതി,കാഴ്ചപ്പാടു് ഒന്നാകെ മാററുവാനും മറിക്കുവാനും. അതിനാൽ, അവയെ അവലംബിച്ചുള്ള നിഗമനങ്ങൾ അഖണ്ഡ്യമായ പരമസത്യങ്ങളായിത്തീരുവാൻ സാധ്യമല്ല. കാര്യം അങ്ങനെയാണെങ്കിലും, ഭൂതകാലത്തിനു് അതീതേതായി, ശരിക്കും വ്യാവർത്തിച്ചറിയാനാവുന്ന ഒരു രൂപലക്ഷണമുണ്ടു്. വ്യക്തികൾ എന്നപോലെ രാഷ്ട്രങ്ങളും അതീതകാലങ്ങളിലെ സ്വന്തം ഛായാചിത്രങ്ങൾ കാണുവാൻ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നു. അവരവർ ആഗ്രഹിക്കുന്നത്ര സുന്ദരമായ ഒരു ആകാരമല്ലായിരിക്കാം ആ ഛായാചിത്രങ്ങളിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുക. അവ ഒരുവേള തീരെ വികൃതമാണെന്നും വരാം. എങ്കിലും അവ അവരവരുടെ ഛായാചിത്രങ്ങൾതന്നെ—ഒരുകാലത്തു് തികച്ചും യഥാർത്ഥമായിരുന്നതും അവരവരുടെ വ്യക്തിത്വത്തോടു് വളരെ സജീവ ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നതും ഏതൊന്നാണോ, ആ ജീവിതാംശത്തിൻെറ സ്മരണയെ ഉണർത്തുന്ന ഛായാചിത്രങ്ങൾ. തന്നിമിത്തം അവയ്ക്കു കുടുംബപരമായ ചിത്രസഞ്ചയത്തിൻെറ കൂട്ടത്തിൽ ഒരു സ്ഥാനം തീർച്ചയായും ഉണ്ടായിരിക്കണം.

ഗുജറാത്തി നോവലെഴുത്തുകാരൻ 'ഇന്നലെ'യുടെ നേരേ തിരിയുന്നതു് അതിനെ ഉള്ളതിലധികം വർണ്ണോജ്ജ്വലമായി പ്രദർശിപ്പിക്കാനാണെങ്കിൽ, അയാൾ

ഇന്നത്തെ സമൂഹത്തിൻെറ നേരേ തിരിയുന്നതു് സമൂഹത്തിലെ ദൂഷ്യങ്ങളെ വിമർശിക്കുവാനാണു്. ഒന്നുകിൽ, അയാൾ വർത്തമാനകാലത്തെ തീരെ രസഹീനമായും ശുഷ്കമായും ക്ഷുദ്രമായും അഭിവീക്ഷിക്കുമാറു് അതീതകാലത്തോടു് അത്രകണ്ടു് പ്രേമബദ്ധനായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു; അല്ലെങ്കിൽ, ഉദാരതയും ധീരതയും, മഹത്ത്വവും വൈഭവവും ദർശിക്കുവാൻവേണ്ടി ഭൂതകാലത്തിൻെറ നേക്കു സ്വയമേ തിരിയത്തക്കവണ്ണം തൻെറ ചുററുപാടുമുള്ള ജനങ്ങളുടെ അന്തസ്സാരശൂന്യതകണ്ടു് അയാൾ തീരെ മുഷിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഉള്ളതുപറഞ്ഞാൽ, അത്രയ്ക്കൊന്നും കൊള്ളരുതാത്തതല്ല വർത്തമാനകാലം. 1914-ൽ ആണു് ഗാന്ധിജി ആഫ്രിക്കയിൽനിന്നും മടങ്ങിവന്നതു്. അതിനു ശേഷം ഗുജറാത്തിൻെറ ആത്മീയചേതനയ്ക്കു് ഒരു ആമൂലപരിവർത്തനം സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. സംസ്കാരത്തിലും സാഹിത്യത്തിലും, ധീരതയിലും സഹിഷ്ണുതയിലും, വീരത്വത്തിലും, ത്യാഗത്തിലും, കർമ്മവ്യഗ്രതയിലും ന്യായമായ ചില അവകാശങ്ങൾ ഉന്നയിക്കുവാൻ ഗുജറാത്തിനുമുണ്ടു്. സമകാലിക സമൂഹത്തോടു് ഒരു ഗുജറാത്തി ലേഖകനുള്ള മനോഭാവം സ്വന്തം കൃതികളിൽ അഭിവ്യഞ്ജിക്കുന്നു. ആ അഭിവ്യഞ്ജിതമനോഭാവം അയാളുടേതന്നെ ആദർശത്തിൻെറ, കുറേക്കൂടി നല്ലതായ ഏതോ ഒന്നിനുവേണ്ടിയുള്ള അത്യഭിവാഞ്ഛയുടെ, അളവുകോലായിട്ടാണു്—അല്ലാതെ, അയാളുടെ ചുററും യഥാർത്ഥത്തിലുള്ള ദുഷ്പ്പിൻെറ മാനദണ്ഡമായിട്ടല്ല—പ്രായേണ പരിഗണിക്കപ്പെടേണ്ടതു്.

ചെറുകഥ

അറുപതു കൊല്ലത്തോളംമാത്രം പ്രായമുള്ള ഒരു സാഹിത്യരൂപമാണു് ഗുജറാത്തിലെ ചെറുകഥ. നാടകവും നോവലും, മാത്രമല്ല, ബ്ളാങ്കുവേഴ്സിലുള്ള ആദ്യത്തെ സമുദ്യമങ്ങൾപോലും ഉണ്ടായി വളരെക്കഴിഞ്ഞതിനു ശേഷമാണു് അതിൻെറ പുറപ്പാടു്. എങ്കിലും ഗുജറാത്തിൻെറ മണ്ണിൽ ചെറുകഥ വേരുപൂതച്ചു് ഉറച്ചു

കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. നോവൽ ഒഴിച്ചു മററൊരു സാഹിത്യരൂപവും ഇന്നത്തെ വായനക്കാരിലും ഗ്രന്ഥകാരന്മാരിലും നിന്നു് ഇത്രമാത്രം ആനുകൂല്യം ആജ്ജിച്ചിട്ടില്ല.

പഴയ ചെറുകഥാകൃത്തുകളിൽ ധൂമകേതു ഈ അടുത്തകാലത്തു് നോവലെഴുത്തിലേക്കു് തിരിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ 'തൺക' (തീപ്പൊരികൾ) എന്ന ലഘുകഥാസമാഹാരത്തിൻെറ രണ്ടുഭാഗങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കിയ പ്രശസ്തി തൻെറ പിൽക്കാലത്തെ ചെറുകഥാസമാഹാരങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു പറയാനില്ല. ഡഡവേർചന്ദ് മേഘാനിയും രാം നാരായൺ പാഠകും (ദ്വിരേഫ്) കാലഗതി അടഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു. ചെറുകഥയെഴുത്തിൽനിന്നു മിക്കവാറും വിരമിച്ചിരിക്കയാണു് മുൻഷി; അതുപോലെ തന്നെ, ധന സുഖ്‌ലാല് മേഹ്‌തായും, ഉമാശങ്കർ ജോഷിയും (വാസുകി), സുന്ദരവും (ത്രിശൂൽ). ഇന്നും ചെറുകഥാമണ്ഡലത്തിൽ ഗുലാബ്‌ദാസ് ബ്രോകരും, പന്നാലാല് പട്ടേലും പ്രവത്തിക്കുന്നു. മനുഷ്യപ്രകൃതിയുടെ നിഗൂഢാന്തസ്തലങ്ങളിലേക്കു് ചുഴിഞ്ഞിറങ്ങുന്ന അദ്ഭുതാവഹമായ ദർശനശക്തിമൂലം ഗുലാബ്‌ദാസ് സാധാരണങ്ങളും പ്രത്യക്ഷത്തിൽ ലളിതങ്ങളുമായ ജീവിതാനുഭൂതികളിൽനിന്നു സുന്ദരകലാസൃഷ്ടി നടത്തിക്കൊണ്ടേയിരിക്കുന്നു. ഇന്നും ഗ്രാമജീവിതത്തെ ചിത്രണം ചെയ്യുമ്പോൾ പന്നാലാലിൻെറ കലാനൈപുണി ഉച്ചകോടിയിലെത്തുന്നു.

ഈ കലാകാരന്മാർക്കുശേഷം രംഗപ്രവേശം ചെയ്തവരിൽ ജയന്തി ദലാൽ തൻെറ സൂക്ഷ്മഗ്രാഹിയായ നിരീക്ഷണശക്തികൊണ്ടും തീക്ഷ്ണമായ വ്യംഗ്യാപഹാസംകൊണ്ടും സുവിദിതനാണു്. അദ്ദേഹം വസ്തു, രൂപം എന്നിവയെ സംബന്ധിച്ച സുധീരപരീക്ഷണങ്ങൾ ഇപ്പോഴും തുടർന്നുകൊണ്ടുതന്നെയിരിക്കുന്നു. മിഴിവും തെളിമയുമുള്ള ചിത്രങ്ങൾ രചിക്കുന്നതിൽ നിപുണയായ വിനോദിനി നീലകണ്ഠ, ഹൃദയസ്പർശിയായ ലാളിത്യത്തോടുകൂടിയ ഈശ്വരപേട്‌ലികർ, ജീവചൈതന്യം തുളുമ്പുന്ന തൂലികാചിത്രങ്ങൾ രചിക്കുന്ന ചുനീലാല് മഡിയാ (ആ ഗ്രൂപ്പിൽപ്പെട്ടവരിൽവച്ചു് ഏററവും കൂടുതൽ

എഴുതിക്കൂട്ടുന്നതു് ഇദ്ദേഹമാണെന്നു തോന്നുന്നു), സൗന്ദര്യത്തോടു് അദമ്യമായ പ്രേമമുള്ള കിസൻ സിംഹ ചാവ്ദാ എന്നിവർ ഇന്നും ചെറുകഥാരംഗത്തുതന്നെയുണ്ടു്.

അടുത്തകാലത്തു രംഗപ്രവേശം ചെയ്തവരിൽ കേതൻ മുൻഷിയുടെ പേരു് പ്രസ്താവമർഹിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ ദാരുണമായ ദേഹവിയോഗം 1956 മാർച്ചിൽ സംഭവിച്ചു. വേണിഭായി പുരോഹിത്, രമണലാല് പാറക്, ശിവകുമാർ ജോഷി എന്നിവരുടെ പേരുകളും ഇവിടെ അനുസന്ധേയങ്ങളാണു്.

കഴിഞ്ഞ ഏതാനും കൊല്ലങ്ങളായി ചെറുകഥയുടെ സാങ്കേതികമാർഗ്ഗത്തെ ശരിക്കു് അനുവർത്തിച്ചുകൊണ്ടു് സംഭവകഥ എന്ന സാഹിത്യപ്രസ്ഥാനം പ്രചാരത്തിൽ വന്നിട്ടുണ്ടു്. അതു് യഥാർത്ഥജീവിതത്തിൻെറ നാടകീയതയെ അത്യന്തം കലാത്മകമായ രൂപംകൊടുത്തു് അവതരിപ്പിക്കുവാൻ മുതിരുന്നു. ഝവേർചന്ദ് മേഘാനി, കിസൻ സിംഹ ചാവ്ദാ, ഗുലാബ്ദാസ് ബ്രോകർ, ജി. വി. മൗലങ്കർ എന്നിവർ രചിച്ച ഇത്തരം സംഭവകഥകളുടെ ലക്ഷ്യം സ്തോഭം ജനിപ്പിക്കയല്ല, മനുഷ്യസ്വഭാവത്തിൻെറ ശോഭനവും ഉദാരതരവുമായ വശങ്ങളെ വെളിച്ചത്തു കൊണ്ടുവരികയെന്നുള്ളതാണു്.

ഗുജറാത്തിലെ സാധാരണക്കാരായ ചെറുകഥാകൃത്തുകൾക്കു് പൊതുവേ ഹൃദ്യമായിത്തോന്നുന്ന വിഷയം സമൂഹത്തിൻെറ ദുഷ്യവശങ്ങളാണു്. ദാരിദ്ര്യം, അക്ഷരജ്ഞാനശൂന്യത, അസൂയ, ലൈംഗികബന്ധം എന്നിങ്ങനെ ഏതാനും പ്രത്യേക വിഷയങ്ങളോടു്, ഉദിച്ചുയർന്നുവരുന്ന ഇന്നത്തെ എഴുത്തുകാരനു്നന്നേ പക്ഷപാതമുണ്ടു്. ദേശസഞ്ചാരത്തെയും ധീരസാഹസകർമ്മങ്ങളെയും മൃഗയാവിനോദയാത്രയെയും ദൈനംദിന ജീവിതയാഥാർത്ഥ്യങ്ങളുമായി യാതൊരു ബന്ധവുമില്ലാത്ത ഇതരവിഷയങ്ങളെയും അധികരിച്ചുള്ള കഥകൾ അങ്ങിങ്ങു കാണാമെന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല. പക്ഷേ അവ തുലോം വിരളമാണു്. 1942-ലെ വമ്പിച്ച രാഷ്ട്രീയചലനം, മനുഷ്യനിർമ്മിതമായ ബംഗാൾ ക്ഷാമം, സ്വാതന്ത്ര്യലബ്ധി, ഇന്ത്യാവിഭജനം, അതിൻെറ

ഫലമായുണ്ടായ അഭയാർത്ഥികളുടെ ബീഭത്സദുരന്തം, ഒന്നാം പഞ്ചവത്സരപദ്ധതി, പുനർനിർമ്മാണത്തിനും പുനരുജ്ജീവനത്തിനുംവേണ്ടി രാഷ്ട്രംചെയ്ത സുധീരോദ്യമം—ഈ ഇളക്കപ്പെരുക്കങ്ങൾ സ്വദേശത്ത്; രണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധം വരുത്തിവച്ച നാശങ്ങളും അവയുടെ ഭവിഷ്യത്തുകളും വിദേശത്ത് — ഇവയെല്ലാം യഥാർത്ഥമായ വല്ല പ്രതിഭാശക്തിയുമുള്ള ഗുജറാത്തി സാഹിത്യകാരന്റെ ഭാവനയെ ഇനിയും സുശക്തമായി, വേണ്ടപടി, ഉത്തേജിതവീര്യമാക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

ഗുജറാത്തികൾ ഇന്ത്യയിലെ ഏററവും ഉത്സാഹശാലികളായ ജനവർഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ടവരാണ്. പണ്ടേക്കാലംമുതൽക്കു തന്നെ അവർ ദൂരദൂരദേശങ്ങളിൽ ലോകത്തിന്റെ ഏതു മുക്കിലും മൂലയിലും ചെന്നുപെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഒരുവേള അവരായിരിക്കണം മനുഷ്യവാസത്തിന് യോഗ്യമല്ലാത്ത, അപകടംനിറഞ്ഞ, ദേശാന്തർഭാഗങ്ങളിൽ ആദ്യമായി നുഴഞ്ഞുകയറി അധിവാസം ഉറപ്പിച്ചത്. അവർ മുഖ്യമായും വ്യാപാരികൾ ആയിരിക്കുന്നതിനാൽ—തങ്ങളുടെ താത്പര്യങ്ങൾക്കു യാതൊരു അധീശസംരക്ഷണവും പ്രത്യേകം ലഭിക്കായ്കകൊണ്ട്—അന്യരുമായി ഇടപെടുന്നകാര്യത്തിൽ അവർ അദ്വിതീയരാണ്. മാത്രമല്ല, ഏതുപരിതഃസ്ഥിതിയോടും അലിഞ്ഞുചേർന്നു ജീവിക്കുവാനുള്ള വൈഭവവും അവർക്കുണ്ട്. എന്നിരുന്നാലും, ഗുജറാത്തിനു പുറത്തുള്ള ആളുകളേയും ദേശങ്ങളേയും കുറിച്ച് നല്ല കഥകൾ എഴുതിയിട്ടുള്ളവർ എത്ര വിരളം! ഇതു് ഉചിതമോ അനുചിതമോ എന്ന് ഇവിടെ ചർച്ചചെയ്യുവാൻ ഞാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നില്ല. ഗുജറാത്തികൾക്കു മാത്രമുള്ള ഒരു സ്വഭാവമാണിതെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നുമില്ല. സ്വന്തം വ്യാഖ്യാനമൊന്നും കൂടാതെ കാര്യങ്ങളുടെ സ്ഥിതി കണ്ടപടി രേഖപ്പെടുത്തണമെന്ന അഭിലാഷമേ എനിക്കുള്ളൂ.

നാടകം

നോവലും ചെറുകഥയുംപോലെ നാടകവേദിയും അതിന്റെ ഉദ്ഭവവികാസങ്ങൾക്ക് കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതു്

മുഖ്യമായും ആംഗലേയരിൽനിന്നു ലഭിച്ച പ്രചോദനത്തോടാണ്. ആരംഭംമുതൽക്കു തന്നെ ആംഗലഭാഷയിലേയും സംസ്കൃതത്തിലേയും നാടകങ്ങളുടെ വിശിഷ്ടഗുണങ്ങൾ സമ്മേളിച്ചുള്ളതാണ് ഗുജറാത്തി നാടകം. എന്നാൽ സംസ്കൃത നാടകങ്ങളുടെ സ്വാധീനതയെക്കാൾ ഇംഗ്ലീഷ് നാടകങ്ങളുടെ,വിശിഷ്യ ഷേക്സ്പീയർ നാടകങ്ങളുടെ, സ്വാധീനതയാണ് അതിലേറെ മികച്ചുനിൽക്കുന്നത്.

ആദ്യഘട്ടത്തിലൊക്കെ കുറെ വർഷത്തേക്ക് പ്രമുഖ സാഹിത്യകാരന്മാർ നാടകവേദികൾക്കുവേണ്ട നാടകങ്ങൾ രചിച്ചുവന്നു. എന്നാൽ നാടകവേദികൾക്കു വേണ്ടിയുള്ള നാടകങ്ങളും സാഹിത്യപ്രധാനങ്ങളായ നാടകങ്ങളും തമ്മിൽ സമ്പൂർണ്ണമായി വിയോജിച്ചു വന്നിച്ച ഒരു നീണ്ട കാലഘട്ടം പിന്നീടുണ്ടായി. എണ്ണപ്പെട്ട സാഹിത്യകാരന്മാർ ആരും നാടകവേദിയെ ലക്ഷ്യമാക്കിയിരുന്നില്ല. നാടകവേദിക്കുവേണ്ടി നാടകങ്ങളെഴുതുക തൊഴിലായി സ്വീകരിച്ചിരുന്നവക്ക് സാഹിത്യത്തോടു വലിയ മമത ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഏതാണ്ടൊരു കാൽ നൂററാണ്ടു മുൻപ് സാഹിത്യപ്രധാനങ്ങളായ ഒന്നു രണ്ടു നാടകങ്ങൾ പ്രമുഖരായ പ്രൊഫഷണൽ നടന്മാർ അവതരിപ്പിച്ചു. എന്നാൽ ഇതു് ഇരുകൂട്ടരും ആവുന്നത്ര വിട്ടുവീഴ്ചചെയ്തുകൊണ്ടുള്ള ഒരു പരീക്ഷണം മാത്രമായിരുന്നു. പിന്നെയും കാര്യം പഴയപടിയിലെത്തി. സാഹിത്യവും നാടകവേദിയും ഒന്നു മററതിൽനിന്നും തീരെ അകന്ന് ഉത്തര ദക്ഷിണധ്രുവങ്ങൾപോലെ വർത്തിക്കുകയായി.

എന്നാൽ കാലം പെട്ടെന്നു പെട്ടെന്നു മാറുകയായിരുന്നു. സിനിമയുടെയും ആകർഷകങ്ങളായ മററു വിനോദപരിപാടികളുടെയും ആക്രമണത്തെ അതിജീവിക്കുവാൻ മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന പരിതഃസ്ഥിതികൾക്കൊപ്പിച്ച് പ്രഫഷനൽ നാടകവേദിയും സ്വയം രൂപപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. സമകാലിക പ്രാധാന്യമുള്ള വിഷയങ്ങളെ അധികരിച്ച് നാടകങ്ങൾ രചിക്കപ്പെട്ടു. സ്ത്രീപാത്രങ്ങളുടെ ഭാഗം അഭിനയിക്കുവാൻ സ്ത്രീകൾ പ്രേരിതകളായി. നൃത്തം, സംഗീതം എന്നീ കലകളുടെ ആവിഷ്കാര

ത്തിൽ പുതുമകൾ പലതും വരുത്തി. ചില നാടകക്കമ്പനികൾ ഒരു നീണ്ടനാടകത്തിനു പകരം ഒന്നോ രണ്ടോ ഏകാങ്കനാടകങ്ങൾ അവതരിപ്പിക്കുക എന്ന രീതി പോലും സ്വീകരിച്ചു. എന്നാൽ, അവയുടെ രക്ഷാധികാരികൾക്കും ഈ പരീക്ഷണം ഹിതകരമായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ അവർ പഴയ സരണികളിലേക്കുതന്നെ മടങ്ങുകയുണ്ടായി.

അമററ്യൂർ നാടകവേദിയുടെ ആവിർഭാവം 1914-നു ശേഷമാണ്. ഈ പ്രവത്തനത്തിനു പ്രചാരം നൽകുവാൻ ചന്ദ്രവദൻ മേഹ്താ, കെ. എം. മുൻഷി തുടങ്ങിയ പലരും സജീവമായി പ്രവത്തിച്ചു. വിദ്യാഭ്യാസമുള്ളവർക്ക് നാടകപ്രവർത്തനങ്ങളോട്ട് താത്പര്യം ജനിപ്പിക്കുന്നതിൽ അവർ വിജയിച്ചു. എന്നാൽ അമററ്യൂർ നാടകവേദിക്കു പൊതുജനസമ്മതി ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുവാനുള്ള സംരംഭത്തിൽ ഈ ഉപജ്ഞാതാക്കൾക്കു ജനസാമാന്യത്തിൻെറ നിലവാരത്തിൽനിന്നു് ഉയരുവാൻ സാധിച്ചില്ല. അവർ അവതരിപ്പിച്ച നാടകങ്ങൾ പലതും കേവലം തുച്ഛമൂല്യങ്ങളായ അതിസ്തോഭനാടകങ്ങളോ അത്യസംഗതങ്ങളായ പ്രഹസനങ്ങളോ ആയിരുന്നു. അനേക വർഷങ്ങളിലേക്ക് ഈ സ്ഥിതി തുടന്നുപോന്നു.

ഇതിനിടക്ക് അമററ്യൂർ നാടകവേദിപ്രസ്ഥാനത്തിനു് ഊക്കു കൂട്ടിക്കൂടിവന്നു. അഹമ്മദ്ബാദ്, സൂററ്, ബറോഡ, രാജ്കോട്ട് മുതലായ സ്ഥലങ്ങൾ ആ പ്രസ്ഥാനം സംബന്ധിച്ച പ്രവർത്തനങ്ങൾകൊണ്ട് മുഖരിതമായി. നാടകങ്ങളിലും നാടകവേദിയുടെ സങ്കേതങ്ങളിലും മനഃപൂർവം താത്പര്യമുള്ള ആളുകളുടെ ഗ്രൂപ്പുകൾ രൂപമെടുത്തു. പുതിയ നാടകങ്ങൾ—കേവലം പ്രഹസനങ്ങളോ വിനോദചിത്രീകരണങ്ങളോ അല്ല—രചിക്കപ്പെട്ടു. ഇംഗ്ലീഷ്, ബംഗാളി മുതലായ ഭാഷകളിലെ നാടകങ്ങളുടെ ഭാഷാന്തരങ്ങളെയും രൂപാന്തരങ്ങളെയും സ്വാഗതം ചെയ്തു. അങ്ങനെ അമററ്യൂർ നാടകവേദി അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ടു.

കഴിഞ്ഞ ഏതാനും വർഷങ്ങളായി അമററ്യൂർ നാടകവേദിക്ക് ഗുജറാത്തിലുണ്ടായ പുരോഗതി ആശ്ചര്യജനകം തന്നെ. അഭിനയകലാവാസനയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം മാനദണ്ഡം ഉയർന്നിട്ടുണ്ട്. ഉത്പാദനത്തിൻെറ തോതും ഗണ്യമാംവണ്ണം വർദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നു. പ്രേക്ഷകരും കുറേക്കൂടി വിവേകശാലികളായും ഗുണദോഷമർമ്മജ്ഞരായും തീർന്നിരിക്കുന്നു. നല്ല സ്ക്രിപ്ററുകൾ കുറവാണെന്നുള്ളതാണ് അമററ്യൂർ നാടകവേദിക്ക് അഭിമുഖീകരിക്കേണ്ടിവന്നിരിക്കുന്ന ഏക വൈഷമ്യം. വിദ്യാലയങ്ങളിലെയും കലാശാലകളിലെയും സമാജങ്ങൾ പ്രഹസനങ്ങളും വെറും സാമാന്യകോടിയിലുള്ള ഹാസ്യനാടകങ്ങളും അവതരിപ്പിക്കുന്നതിലാണ് കൂടുതൽ താത്പര്യം പൊതുവേ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നത്. മററു സംഘടനകൾ തജ്ജമകളെയും ഇതര ഭാഷകളിലെ നാടകങ്ങളുടെ രൂപാന്തരങ്ങളെയും സമാശ്രയിക്കുന്നു. ഗുജറാത്തിയിൽ സ്വതന്ത്രമായി രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒന്നാന്തരം നാടകങ്ങൾ വേണ്ടത്ര കിട്ടാനില്ല. ഭാഷാന്തരങ്ങളായും രൂപാന്തരങ്ങളായും നിലവിലുള്ള നാടകങ്ങൾ ഒന്നാംകിട സാഹിത്യകൃതികളല്ല. ഗുജറാത്തിലെ അമററ്യൂർ നാടകവേദിക്ക്, അതിന് ഇന്നുള്ള കഴിവിനും ദ്രവ്യസാമഗ്രികൾക്കും തക്കവണ്ണം തീർച്ചയായും കുറേക്കൂടി ഉത്കൃഷ്ടമായ ഒരു സ്ഥിതിയും പുഷ്ടിയും ഉണ്ടാവേണ്ടതാണ്.

സാഹിത്യരൂപകങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം സമ്പൂർണ്ണ ദൈർഘ്യമുള്ള കൃതികൾ രചിക്കുന്ന ഏർപ്പാടും മിക്കവാറും അസ്തമിച്ചിരിക്കയാണ്. 1914—ൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ട 'റായ്-നോ പർവത്' എന്ന കൃതിക്കുശേഷം വാസ്തവത്തിൽ ഉയർന്ന സാഹിത്യഗുണമുള്ള നാടകങ്ങൾ ഗുജറാത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. ഗാനനാട്യപ്രസ്ഥാനത്തെ ഗുജറാത്തി സാഹിത്യത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കുവാൻ നാനാലാല് പരിശ്രമിച്ചു. പക്ഷേ, ആ പ്രസ്ഥാനത്തിനു ഗുജറാത്തിൻെറ മണ്ണിൽ വളരുവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. പദ്യനാടകങ്ങൾ രചിക്കുന്നതിന്പ്രശംസാർഹമായ ചില ഉദ്യമങ്ങൾ നടന്നിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ഗുജറാത്തി

സാഹിത്യത്തിൽ അത്യന്തം സമ്പന്നമായിട്ടുള്ള മുതൽക്കൂട്ട് ഏകാങ്കനാടകമാണ്. ബടൂഭായി ഉമർവാഡിയ, യശവന്ത്പാൺഡിയ, പ്രാണജീവൻപാഠക് എന്നിവരാണ് ഈ പ്രത്യേക സാഹിത്യരൂപം ആദ്യമായി ഗുജറാത്തിലേക്കു കൊണ്ടുവന്നതു്. പിൽക്കാലത്തു് ഈ പ്രസ്ഥാനം ഗണ്യമായ വിജയം നേടിയിട്ടുണ്ട്. രൂപശില്പത്തിലും അതുപോലെതന്നെ ഇതിവൃത്തത്തിലും ഏകാങ്കനാടകങ്ങൾ നന്നേ വൈവിദ്ധ്യം ഉള്ളവയാണ്. ഉമാശങ്കർ ജോഷി തന്റെ 'സാപ്നാഭാരാ' എന്ന ഏകാങ്കനാടകത്തിൽ ഗുജറാത്തി ഗ്രാമത്തെ അതിന്റെ പൂർണ്ണഭാവത്തിൽ, ഇരുൾച്ചയും തെളിച്ചവും വ്യക്തമാക്കിക്കൊണ്ടു് ചിത്രണം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. സ്ത്രീജീവിതത്തിന്റെ ശോകാന്തഭാവചിത്രങ്ങൾ അതിൽകാണാം. അദ്ദേഹം തന്റെ 'ശഹീദ് അനേ ബീജാൻ നാടകോ' എന്ന കൃതിയിൽ ഇന്നത്തെ പരിഷ്കാരത്തിന്റെ കാപട്യവും വൈരൂപ്യവും ചിത്രണം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഗുലാബ്ദാസ് ബ്രോകർ മനുഷ്യമനസ്സിന്റെ നിഗൂഢവ്യാപാരങ്ങളെ മനോവിശ്ലേഷണരീതിയിൽ തുറന്നു കാണിച്ചിരിക്കുന്നു. ജയന്തീദലാൽ തന്റെ വിശിഷ്ടമായ വ്യംഗ്യാപഹാസശൈലിയിൽ ഇന്നത്തെ സാമൂഹികവും രാഷ്ട്രീയവുമായ പൊള്ളത്തരങ്ങളെപ്പററി പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. ഭാഷ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിൽ അത്യന്തം ഹസ്തലാഘവം നേടിയ ചുനീലാല് മാഡിയാ അനുവാചകരെ ചിലപ്പോൾ കാല്പനിക പ്രപഞ്ചത്തിലേക്കും ചിലപ്പോൾ നഗ്നയാഥാർത്ഥ്യത്തിന്റെ ലോകത്തിലേക്കും എടുത്തുകൊണ്ടുപോകുന്നു. ഗുജറാത്തിലെ നാടകത്തിൽ ഹാസ്യവും കരുണവും അവയുടെ നാനാഭാവങ്ങളിൽ പൂർണ്ണമായി ആവിഷ്കരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

ആത്മകഥയും ജീവചരിത്രവും

സ്വാതന്ത്ര്യലബ്ധിക്കുശേഷമുള്ള ഗുജറാത്തിസാഹിത്യത്തിൽ ഗണ്യമാംവണ്ണം വികസിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സാഹിത്യരൂപമാണ് ആത്മകഥ. മിക്കവാറും എല്ലാ

മുതിർന്ന സാഹിത്യകാരന്മാരും—മുൻഷി, രമണലാല് ദേശായി, ധൂമകേതു, ധനസുഖ്‌ലാല് മേഹ്‌താ എന്നിവരൊക്കെ ആത്മകഥകൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ചന്ദ്രവദന്‌മേഹ്‌താ, ചാംപശീ ഉദേശി എന്നിവരും തങ്ങളെപ്പററിത്തന്നെ ഏതാണ്ടു സവിസ്തരം പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ കഥകളെല്ലാം തീർച്ചയായും മനോരഞ്ജകങ്ങളാണ്—ചിലതു് പ്രതിപാദ്യത്തിൻെറ മഹനീയതകൊണ്ടും മററുചിലതു് പ്രതിപാദനരീതിയുടെ പ്രത്യേകതകൊണ്ടും. എന്നാൽ ഇക്കൂട്ടത്തിൽ ഏററവും മികച്ചവ മൂന്നെണ്ണമാണ് - നാനാഭായ്ഭട്ട്, ഇന്ദുലാല്‌യാജ്ഞിക്, പ്രഭുദാസ് ഗാന്ധി എന്നിവരുടെ ആത്മകഥകൾ മൂന്നും. നാനാഭായ് ഭട്ടിൻെറ 'ചൺതർ-അനേ ഘട്‌തർ' ഹൃദയസ്പർശകമായ ലാളിത്യവും ആത്മാർത്ഥതയും ആജ്ജവവുമുള്ള ഒരു അപ്രതിമഗ്രന്ഥമാണ്. ഇന്ദുലാല് യാജ്ഞിക് എഴുതിയ ആത്മകഥ സാഹിത്യസുന്ദരമായ ഒരു ശൈലിയുടെ മാതൃകയല്ലെന്നിരിക്കിലും, 1892 മുതൽ 1921 വരെയുള്ള ഗുജറാത്തിൻെറ ഒരു സ്പഷ്ടചിത്രം നമുക്കു കാണിച്ചുതരുന്നു. ഇന്ദുലാല് അക്കാലഘട്ടത്തിലെ എല്ലാ പ്രധാന സംരംഭങ്ങളുമായും സജീവബന്ധം സ്വയംപുലർത്തിയിരുന്ന ആളാണ്. അതിനാൽ, അത്തരമൊരു ഗ്രന്ഥം രചിക്കുവാൻ ഏററവും അധികാരമുള്ള വ്യക്തികളിലൊരുവനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. ഗ്രന്ഥകാരൻെറ വ്യക്തിപരമായ ചില സ്മരണകൾ, പ്രത്യേകിച്ചും അദ്ദേഹത്തിൻെറ ധർമ്മഭാഗിനി (കുമുദ)യെ പരാമർശിച്ചുള്ള സ്മരണകൾ, ഉത്കൃഷ്ടമായ ആത്മാപഗ്രഥനരീതിയ്ക്കു മകുടോദാഹരണങ്ങളാണ്. അവ മഹാത്മജിയുടെ 'സത്യാന്വേഷണ പരീക്ഷണങ്ങളി'ലെ സ്മരണകളോടു കിടനിൽക്കുന്നു. എന്നാൽ പ്രസ്തുത ആത്മകഥകൾ മൂന്നിലുംവച്ച് ഏററവുംമഹനീയം പ്രഭുദാസ് ഗാന്ധിയുടെ 'ജീവൻ-നുൻപരോഢ്' ആണ്. ഗ്രന്ഥകർത്താവിൻെറ മാനസികമായ വളർച്ചയുടെയും വികാസത്തിൻെറയും വിവിധ ഘട്ടങ്ങളെ അതു് നമുക്കു വിശദമായി ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുതരുന്നു. മാത്രമല്ല, അതു് ഗാന്ധിജിയുടെ ഫീനിക്സ് ആശ്രമജീവിത കാലഘട്ട

ത്തിലേക്ക്—തന്നെ ഒട്ടുവിൽ ഒരു അദ്ഭുതമഹാചൈതന്യമായി പരിവർത്തിപ്പിച്ച ആ സത്യം, അഹിംസ, എന്നീ മഹനീയാദർശങ്ങളെ ആസ്പദമാക്കി അദ്ദേഹം പരീക്ഷണങ്ങൾ നടത്തിയ കാലഘട്ടത്തിലേക്ക്—നമ്മെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോവുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇതുപോലെതന്നെ പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്ന വേറൊരു വൈശിഷ്ട്യവും പ്രസ്തുത കൃതിക്കുണ്ട്. ഒരു കുട്ടിയുടെ മാനസികമായ വളർച്ചയുടെയും ആ പിഞ്ചുമനസ്സിലേക്ക് ഒളിഞ്ഞിഴഞ്ഞുകയറുന്ന കൗടില്യങ്ങളുടെയും ഒരു ഒന്നാന്തരം ചിത്രം അതിൽ കാണാം. ഗ്രന്ഥകാരൻ തന്നെക്കുറിച്ചുതന്നെ ചെയ്യുന്ന വിലയിരുത്തലിൽ അസാധാരണമായ വിനയവും സമചിത്തതയും പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശക്തങ്ങളും തെളിവും മിഴിവുമുള്ളവയുമായ പ്രകൃതിവർണ്ണനകളും മനുഷ്യസ്വഭാവത്തെപ്പററിയുള്ള സൂക്ഷ്മജ്ഞാനവും പ്രതിഭാസമ്പന്നനായ ഏതു ഗ്രന്ഥകാരനും അഭിമാനപുരസ്സരം അവകാശപ്പെടാൻ തക്കവണ്ണം ഒന്നാംകിടയിൽപ്പെട്ടതു.

ജീവചരിത്രസാഹിത്യവും ഗുജറാത്തിൽ അഭംഗം വികസിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ഗാന്ധിജിയെപ്പററിത്തന്നെ ഒട്ടുവളരെ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ഗുജറാത്തി സാഹിത്യത്തിന് ഇന്നോളം കൈവന്നിട്ടുള്ള ജീവചരിത്ര ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽവച്ച്, നരഹരിപരീഖ് എഴുതിയ 'സർദാർ വല്ലഭായി', കാന്തീലാൽ രചിച്ച 'ഠക്കർ ബാപാ', ബബല്ഭായി മേഹ്താ നിർമ്മിച്ച 'രവിശങ്കർ മഹാരാജ്' എന്നിവ പ്രത്യേകിച്ചും പ്രസ്താവയോഗ്യങ്ങളാണ്.

ദിനസരിക്കുറിപ്പുകളാണ് സമകാലികസാഹിത്യത്തിന്റെ മറെറാരു വിഭാഗം. നരസിംഹറാവു ദിവേടിയായുടെ ദിനസരിക്കുറിപ്പ് ഒരു ജീവിതത്തിന്റെ—ഒരർത്ഥത്തിൽ സംഭവരഹിതമായും മറെറാരർത്ഥത്തിൽ കണ്ണിൽ ചോരയില്ലാത്ത ദുർവിധിയുടെ നിരന്തരമായ ആക്രമണത്തെ വെല്ലുവിളിച്ചുംകൊണ്ടുള്ള സുധീരമായ ഒരു നിലപാടായും കരുതാവുന്ന ഒരു ജീവിതത്തിന്റെ ഏതാനും

വശങ്ങൾ വെളിച്ചത്തു കൊണ്ടുവരുന്നു. മനുബെൻ ഗാന്ധിയും സ്വന്തം ഡയറി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഗാന്ധിജി ആഗാഖാൻ കൊട്ടാരത്തിൽ താമസിക്കുമ്പോഴും നൗഖാലിയിൽ സഞ്ചരിച്ചിരുന്നപ്പോഴും ചെയ്തുപോന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഒരു ദൈനംദിന രേഖ അതിൽ വിന്യസിച്ചിട്ടുള്ളതായിക്കാണാം. ഗുജറാത്തിയിൽ ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിലുള്ള ഏററവും നല്ല കൃതി 'മഹാദേവ് ഭായ് നി ഡയറി' ആണ്. മഹത്തായ ഒരു ഗ്രന്ഥം. അഞ്ചു ഭാഗങ്ങളായിട്ടാണ് അതു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ഒരുമിച്ചു മൂന്നു വ്യക്തിത്വങ്ങളെ ജീവചൈതന്യപൂർവ്വകം ഇതിൽ ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു—മഹാത്മജിയുടെ അലോകസാധാരണമായ വ്യക്തിത്വം; സർദാർ പട്ടേലിൻെറ നിഷ്ഠാപൂർണ്ണവും അദൂഷിതവും നർമ്മഭാവംകൊണ്ട് സമാകർഷകവുമായ വ്യക്തിത്വം; ഇനിയുള്ളതു് ഗ്രന്ഥകർത്താവിൻേറതുതന്നെ—സംഭാഷണമാർദ്ദവവും അഹന്താരാഹിത്യവും ഉത്കൃഷ്ട സംസ്കാരവും അഭിവ്യഞ്ജിക്കുന്ന ആ വ്യക്തിത്വം.

ഉപന്യാസവും പത്രപ്രവർത്തനവും

ആത്മോപന്യാസമാണെന്നു തോന്നുന്ന, ഗുജറാത്തിലെ സർഗ്ഗാത്മക സാഹിത്യത്തിൽ തീരെ അപുഷ്ടമായിട്ടുള്ള സാഹിത്യരൂപം. കാകാകലേൽക്കരുടെയും മററും കാലശേഷം ഈ സാഹിത്യരൂപം പ്രായേണ വിഗണിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. ഇന്നത്തെ തലമുറയ്ക്ക് വാസ്തവത്തിൽ ഉത്കൃഷ്ടകോടിയിലുള്ള ഒരു ഒററ ആത്മോപന്യാസ ലേഖകനെയെങ്കിലും സംഭാവനചെയ്യുവാൻ ഇതേവരെ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല.

ഫലിതോപന്യാസങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചും സ്ഥിതി ഇതുതന്നെ എന്നു പറയുന്നതു് തീർച്ചയായും വാസ്തവമായിരിക്കില്ല. ഒരു കാര്യം വാസ്തവംതന്നെ; ഒട്ടുവളരെ ഫലിതസാഹിത്യകാരന്മാർ ഗുജറാത്തിലില്ല. പക്ഷേ ഉള്ളവർ ഉന്നതമായ പ്രതിഭാശക്തികൊണ്ട് അനുഗൃഹീതരാണ്. പഴയ എഴുത്തുകാരിൽ ജ്യോതീന്ദ്ര ദവേയുടെയും

താരതമ്യേന ഈ അടുത്തകാലത്ത് രംഗപ്രവേശം ചെയ്ത വരിൽ ബകുൾ ത്രിപാഠി, നവനീത് സേവക്, എന്നിവരുടെയും പേരുകൾ പ്രത്യേകം പ്രസ്താവമർഹിക്കുന്നു. ജ്യോതീന്ദ്ര ദവേ ഈയിടെയായി മുമ്പു പറഞ്ഞതുതന്നെ ആവർത്തിക്കുകയും ശാഖാചംക്രമണം ചെയ്ത് അതുമിതും പ്രസ്താവിക്കയുമൊക്കെയാണ് ചെയ്യുക. എന്നാലും, ഗുജറാത്ത് ഇന്നോളം ജന്മം നൽകിയ ഫലിതസാഹിത്യകാരന്മാരിൽ അദ്ദേഹംതന്നെ അദ്വിതീയൻ; സംശയമില്ല. ആ കലാകാരൻ മധുരസ്വഭാവനാണ്; സൗമ്യനുമാണ്. ബഹുമുഖങ്ങളായ ശക്തിവിശേഷങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിനുണ്ട്; അദ്ദേഹം സാധാരണമായി പരുഷപ്രകൃതനല്ലതാനും. എവിടെവിടെ ഫലിതത്തിനും വിനോദത്തിനും പരിഹാസത്തിനും വകയുണ്ടെന്നു കണ്ടുപിടിക്കുന്ന അപൂർവമായ ഒരു വൈഭവം അദ്ദേഹത്തിനുണ്ട്. ഫലിതത്തിന്റെ ഏററവും താണതുമുതൽ ഏററവും ഉയർന്നതുവരെയുള്ള ഏതൊരു ശ്രുതിക്കട്ടയ്ക്കും പെരുമാറുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു കഴിയും. ബകുൾ ത്രിപാഠിയുടെ ഫലിതത്തിന്, വസ്തുക്കളെയും സന്ദർഭങ്ങളെയും തെററായ വീക്ഷണകോണങ്ങളിൽ നിന്ന് നിരീക്ഷിച്ചുണ്ടാവുന്ന ഒരു വിചിത്രതയുണ്ട്, പുഷ്ടിയുണ്ട്. നവനീതിന്റെ 'സപ്തതന്ത്ര നി വാതോ' എന്ന കൃതി സമകാലികസ്ഥിതിഗതികളെക്കുറിച്ച് ഒരു അർദ്ധഗൗരവഭാവത്തിൽ രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ശ്ലാഘനീയമായ ഒരു വ്യംഗ്യാപഹാസമാണ്.

ഗുജറാത്തിലെ പത്രപ്രവർത്തനവും സാഹിത്യത്തിനു വേണ്ടി വിലയുററ സേവനങ്ങൾ പരോക്ഷമായി നിർവ്വഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഉത്തരവാദിത്വമുള്ള മിക്കവാറും എല്ലാ ദിനപത്രങ്ങളും വാരികകളും സാഹിത്യചർച്ചയ്ക്കും ഗ്രന്ഥനിരൂപണങ്ങൾക്കുമായി ഏതാനും പുറങ്ങൾ ദീർഘകാലമായി നിയമേന നീക്കിവച്ചുപോരുന്നു. വായനക്കാരിൽ സാഹിത്യത്തോടു പ്രതിപത്തി ഉളവാക്കുവാൻ ഈ ഏർപ്പാട് എത്രയും ഉതകീട്ടുണ്ട്. അതുപോലെതന്നെ മാസികകളും ത്രൈമാസികങ്ങളും അവയുടെ നയപരിധിക്കുള്ളിൽനിന്നുകൊണ്ട് എത്രയോ നല്ല സേവനമാണ്

അനുഷ്ഠിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ഇന്നു നിലവിലുള്ള മാസികകളിൽ മൂന്നെണ്ണത്തെക്കുറിച്ചു് പ്രത്യേകം എടുത്തുപറയാതിരിക്കാനാവില്ല. ഒന്നു് 'സംസ്കൃതി.' സാംസ്കാരികവും സാഹിത്യപരവുമായ പ്രതിമാസപത്രികകളിൽവെച്ചു് അത്യുത്തമമാണതു്. ഇനി, 'കുമാർ'. അതു് കേവലം ഒരു മാസികയല്ല; കഴിഞ്ഞ മുപ്പതു സംവത്സരങ്ങളായിട്ടു്, ഒരു തലമുറയിലെ സകല വായനക്കാരുടെയും ചിന്താഗതിയും സ്വഭാവവും കരുപ്പിടിപ്പിക്കുന്നതിൽ ബദ്ധശ്രദ്ധമായിരുന്ന ഒരു വിദ്യാഭ്യാസസ്ഥാപനംതന്നെ. മൂന്നാമത്തതു്: 'അഖണ്ഡആനന്ദ്'. അതു പുറപ്പെട്ടിട്ടു് പത്തുകൊല്ലമേ ആയിട്ടുള്ളു. ഈ ചുരുങ്ങിയ കാലത്തിനിടയ്ക്കു് അതു് ഗുജറാത്തി മാസികകളുടെ ചരിത്രത്തിൽ മുമ്പെങ്ങും കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത ഒരു പ്രചാരവും ജനസമ്മതിയും ന്യായമായി സമ്പാദിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഒരു പത്രികകൂടിയുണ്ടു്, പ്രത്യേകം എടുത്തു പറയേണ്ടതായിട്ടു്. 'ജന്മഭൂമി' എന്ന പ്രതിദിനപത്രം. വിവേകവും പാകതയുമുള്ള അതിൻെറ നയപരിപാടികളോടാണു് ഗുജറാത്തു് ഇന്നുള്ള സ്വന്തം രാഷ്ട്രീയാവബോധത്തെയും രാഷ്ട്രീയജ്ഞാനത്തെയും സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതു്.

ഗുജറാത്തിലെ പ്രമുഖപത്രികകളുടെ പ്രത്യേകത അവയിൽ വ്യംഗ്യാപഹാസകവിതകൾ സാധാരണമായി കാണാം എന്നുള്ളതാണു്. 1942-ലെ ക്വിററ് ഇൻഡ്യാ പ്രസ്ഥാനം ഈ സാഹിത്യരൂപത്തിൻെറ ഉത്പത്തിക്കും വികാസത്തിനും കാരണമായിത്തീർന്നു. പത്രപ്രവർത്തനത്തിന്മേലും പ്രസംഗസ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്മേലും ഏർപ്പെടുത്തിയ അനേകതരം നിയന്ത്രണംമൂലം ഗവണ്മെൻറിൻെറ നയത്തെ വിമർശിക്കുക മിക്കവാറും സാദ്ധ്യമല്ലെന്നായി. അതുകൊണ്ടു് ഫലിതരൂപത്തിലും വ്യംഗ്യാക്ഷേപം വഴിക്കും മാത്രമേ സർക്കാർനയത്തിൻെറ അപഹാസ്യത തുറന്നു കാണിക്കുവാൻ ആകുമായിരുന്നുള്ളൂ. ഇതു് ഗുജറാത്തിൽ പ്രഥമമായി മനസ്സിലാക്കിയതും ആ ഉദ്ദേശ്യസാദ്ധ്യത്തിനു വേണ്ടി 'ആഖ്യാനരീതി' ഉപയോഗിച്ചതും കർശൻദാസ് മാനേക് ആയിരുന്നു.

'ഹാസ്യവീരകഥാഖ്യാനശൈലി'യിൽ രചിക്കപ്പെട്ടിരുന്നതും ഉജ്ജ്വലമായ ഫലിതവും വ്യംഗ്യപരിഹാസവും നിറഞ്ഞിരുന്നതുമായ അദ്ദേഹത്തിൻെറ 'വൈശം പായൻ-നീ വാണി', ബ്രിട്ടീഷ് ഗവണ്മെൻറിൻെറയും അന്നത്തെ സിൽബന്തികളുടെയും കപടനാട്യവും യുക്തിഹീനതയും ക്ഷുദ്രതയും യഥാർത്ഥ പത്രപ്രവർത്തനരീതി അനുവർത്തിച്ച് വിജയപൂർവ്വകം അനാവരണം ചെയ്യുകാണിച്ചു. ഈ കലയിൽ മാനേക്കിനു് ഒരു സംഘം അനുയായികളുണ്ടായി. ഇന്നും 'ജന്മഭൂമി', 'ഗുജറാത്ത് സമാചാർ', 'സന്ദേശ്', 'ലോകസത്ത' മുതലായ ദിനപത്രങ്ങൾ അവയുടെ പങ്ക്തികളിൽ വ്യംഗ്യാപഹാസസാഹിത്യഖണ്ഡങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കാറുണ്ട്.

പാഴ്സി ലേഖകന്മാർ

തനി ഗുജറാത്തികളായ ലേഖകന്മാരെക്കൂടാതെ പാഴ്സികളും ഗുജറാത്തി സാഹിത്യഭണ്ഡാരത്തെ അവരുടേതായ ചെറുസംഭാവനകൾകൊണ്ട് സമ്പന്നമാക്കിയിരിക്കുന്നു. പാഴ്സികളായ എഴുത്തുകാരിൽ ചിലർ നല്ല നിലവാരമുള്ള ഗുജറാത്തി ഭാഷാശൈലിയിൽ കവിതകളും കഥകളും രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. പാടവം പരിഗണിച്ച് അവരെ ഗുജറാത്തി ലേഖകന്മാരായി അംഗീകരിച്ചിട്ടുമുണ്ട്. എങ്ങനെയോ മററുചിലർ അക്കൂട്ടത്തിൽപ്പെടുന്നില്ല. അവർ ഭാഷയുടെ ശുദ്ധിയേയോ ശൈലിയേയോ കുറിച്ചു വളരെയൊന്നും ഗൗനിക്കാറില്ല. തങ്ങളുടെ പ്രത്യേക വായനക്കാർക്ക് രസിക്കുമെന്നു കാണുന്നതു് അവർ വിളമ്പുന്നു. ഏതായാലും ഗുജറാത്തിതന്നെ അവരുടെ ഭാഷ. ആ ഭാഷയിൽതന്നെയാണ് അവർ കഥകളും നോവലുകളും നാടകങ്ങളും കവിതകളും ഉപന്യാസങ്ങളും അതുപോലെ തന്നെ വായനക്കാരുടെ സ്നേഹവും ആദരവും സമാർജ്ജിച്ചിട്ടുള്ള പത്രാധിപലേഖനങ്ങളും എഴുതിയിട്ടുള്ളതു്.

സ്ത്രീകളുടെ സംഭാവന

സ്ത്രീകളും സമകാലീന ഗുജറാത്തി സാഹിത്യത്തിനു് ഹൃദ്യമായ സംഭാവനകൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. എഴുത്തുകാരായ

സ്ത്രീകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ വിനോദിനി നീലകണ്ഠ (ആ മഹതിയെപ്പററി നേരത്തേ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ), ലാഭുബെൻ മേഹ്താ, കുന്ദനിക കാപഡിയ, ധീരുബെൻ പട്ടേൽ, ഗീതാ പരീഖ് (നീ കാപഡിയാ) എന്നിവർ ഏററവും പ്രമുഖകളാണ്.

ഭാഷാന്തരങ്ങൾ

ഇതരഭാഷകളിലെ കൃതികളുടെ അനുവാദങ്ങളും രൂപാന്തരങ്ങളുമാണ് സമകാലിക ഗുജറാത്തി സാഹിത്യത്തിൻെറ ഒരു വലിയ ഭാഗം. ഷേക്സ്പിയർ, ഇബ്സൻ, ടോൾസ്റേറായ്, വിക്ടർഹ്യൂഗോ, മോപ്പസാങ്ങ്, ചെക്കോവ്, ഗോർക്കി, എമേഴ്സൺ, പ്ളേറേറാ, ബർനാഡ്ഷാ തുടങ്ങിയ വിദേശീയസാഹിത്യകാരന്മാരും, രവീന്ദ്രനാഥടാഗോർ, ബങ്കിംചന്ദ്രചട്ടോപാദ്ധ്യായ, ശരച്ചന്ദ്രചാററർജി, പ്രേമ്ചന്ദ്, ഖണ്ഡേക്കർ, സൈൻഗുരുജി, ആത്രേ മുതലായ ഭാരതീയസാഹിത്യകാരന്മാരും അവരുടെ കൃതികൾക്കുള്ള തർജ്ജുമകൾവഴി ഗുജറാത്തി വായനക്കാർക്ക് ഇന്നു സുപരിചിതരാണ്.

ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ അതിപ്രധാനങ്ങളായ മിക്ക കൃതികളും ഗുജറാത്തിയിലേക്ക് ഭാഷാന്തരം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. പലതും വിശ്വനാഥഭട്ട് പരിഭാഷപ്പെടുത്തിയിട്ട് വർഷങ്ങൾ കുറേ ആയി. ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ യശഃസ്തംഭമായ 'യുദ്ധവും സമാധാനവും' ഈ അടുത്തകാലത്താണ് ജയന്തീദലാല് ഗുജറാത്തിയിലേക്ക് തർജ്ജുമചെയ്തത്. ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ കൃതികൾ ഒഴിച്ച് വിശ്വസാഹിത്യകാരന്മാരിൽ മററാരുടെയും കൃതികൾ ഇത്രകണ്ട് സമ്പൂർണ്ണമായും വിദഗ്ദ്ധമായും ഇന്നേവരെ ഗുജറാത്തി ഭാഷയിലേക്കു ഭാഷാന്തരപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല. അനശ്വരയശസ്വികളായ ഹോമർ, വേർജിൽ, ദാന്തേ, മിൽട്ടൻ, ഗെഥേ മുതലായവരുടെയും ഗ്രീസിലെ ക്ലാസിക്കൽ നാടകകാരന്മാരുടെയും കൃതികൾ ഭാഷാനുവാദരൂപത്തിൽ ഗുജറാത്തിയിലേക്ക് ഇനിയും സംക്രമിക്കേണ്ടതായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്.

ഇതര സാഹിത്യങ്ങളിലെ നോവലുകളും ചെറുകഥകളുമാണ് അധികവും വിവർത്തനം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. ഇതിൽനിന്ന് ഒരു വസ്തുത സ്പഷ്ടം: ഈ ഭാഷാന്തരീകരണത്തിന്റെ പിന്നിൽ പൊതുവേ നില്ക്കുന്ന പ്രേരകശക്തി വൈയവസായിക താത്പര്യമാണ്; അല്ലാതെ ഉത്തമ സാഹിത്യത്തോടുള്ള കലർപ്പററ കൂറൊന്നുമല്ല.

വിജ്ഞാനസാഹിത്യം

ഗുജറാത്തിലെ ശക്ത്യാത്മക സാഹിത്യത്തിൽനിന്ന് വിജ്ഞാനാത്മക സാഹിത്യത്തിലേക്കു തിരിഞ്ഞാൽ വളരെ വിലപ്പെട്ട സംഭാവനകൾ കാണാം. അഹമ്മദ്ബാദിലെ ഗുജറാത്ത് വിദ്യാസഭ, ബറോഡായിലെ മഹാരാജാ സയാജീ റാവു സർവകലാശാല,സൂററിലെ ചുനീലാല്ഗാന്ധി റിസേർച്ച് ഇൻസ്റ്റിററ്യൂട്ട്, ബോംബയിലെ ഭാരതീയ വിദ്യാഭവൻ, ഫോർബ്സ് ഗുജറാത്തിസഭ എന്നീ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഒട്ടുവളരെ പ്രാചീന ഹസ്തലിഖിത ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ അധികൃതപാഠങ്ങൾ പ്രകാശനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഈ പ്രകാശിതഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ഗുജറാത്തി ഭാഷാവിജ്ഞാനീയവും ചരിത്രവും പഠിക്കുന്നതിന് ഉപയുക്തങ്ങളായ സാമഗ്രികൾ സുലഭമത്രേ. സുന്ദരത്തിന്റെ 'അവ്വാചീന കവിത' (ഏതാനും കൊല്ലങ്ങൾക്കു മുമ്പ് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത്), രാമ്നാരായണ പാഠക് രചിച്ച 'ബൃഹത് പിങ്ഗൽ' എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ അതികഠിനമായ അധ്വാനത്തിന്റേയും ശരിയായ ഉപസ്ഥിതിയുടേയും പരിപക്വമായ ഗുണദോഷമർമ്മജ്ഞതയുടേയും സ്വതന്ത്രമായ സമീപനത്തിന്റേയും ഫലങ്ങളാണ്. രണ്ടും ഏതൊരു ഭാഷയ്ക്കും പ്രശസ്തി ഉണ്ടാക്കുന്നവയുമാണ്.

സാഹിത്യനിരൂപണത്തിന്റെ മണ്ഡലത്തിൽ വിഷ്ണുപ്രസാദ് ത്രിവേദി, ദോലാർ റായ് മൺകദ്, ജെ. ഇ. സഞ്ജാന, വിശ്വനാഥ ഭട്ട്, വിജയറായ് വൈദ്യ, അനന്തറായ് റവാൽ എന്നിവർ പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ വ്യാപൃതരായിരിക്കുകയാണ്. തത്ത്വചിന്താശാഖയിൽ, പണ്ഡിററ് സുഖലാല് ജി ഇപ്പോൾ പ്രവർ

ത്തിച്ചുവരുന്നു. അദ്ദേഹം ചെയ്തിട്ടുള്ള സംഭാവനകൾക്കും പുറമേ, യശശ്ശരീരനായ കിശോരിലാൽ മശ്രൂവാലാ രചിച്ച കൃതികളും ഈ ശാഖയിലെ മുതൽക്കൂട്ടുകളായുണ്ട്. മുനി ജിനവിജയനും ഹരപ്രസാദ് ശാസ്ത്രിയും ചരിത്ര ഗവേഷണത്തിൽ വ്യാപൃതരാണ്. പരേതനായ ദുർഗ്ഗാശങ്കർ ശാസ്ത്രിയും ഈ വിജ്ഞാനശാഖയ്ക്ക് സംഭാവനകൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഭാഷാവിജ്ഞാനീയം, ശബ്ദാഗമശാസ്ത്രം, എന്നിവയുടെ മണ്ഡലങ്ങളിൽ ഭോഗീലാല് സാന്ദേസര, ബചാർദാസ് പണ്ഡിററ്, ഹരിവല്ലഭ ഭയാനി, പ്രബോധ പണ്ഡിററ് എന്നിവർ പ്രവർത്തിക്കുന്നു. എന്നാൽ വിദ്വത് പത്രികകളിൽ അങ്ങിങ്ങു പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന ലേഖനങ്ങൾ വഴിക്കു മാത്രമാണ് ഈവക പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഇതേവരെ നിർവഹിച്ചുപോരുന്നത്. സാഹിത്യ നിരൂപണങ്ങളെ അധികരിച്ച് കുലങ്കഷചർച്ചകൾ ചെയ്തുകൊണ്ട്, അതിന് അധികാരികളായിട്ടുള്ള പണ്ഡിതന്മാരിലാരും ഒരൊററ ഗ്രന്ഥം പോലും ഇന്നോളം രചിച്ചിട്ടില്ല. അതുപോലെതന്നെ സമഗ്രമായ ഒരൊററ വ്യാകരണഗ്രന്ഥവും ഇല്ലാതെയാണിരിക്കുന്നത്. ഇവിടെ, സംസ്കൃതത്തേയോ ഇംഗ്ലീഷിനേയോ ആധാരമാക്കിയുള്ള ഒരു വ്യാകരണമല്ല, ഗുജറാത്തി ഭാഷയിലെ പ്രയോഗങ്ങളെ ശരിക്കു പഠിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ഒരു വ്യാകരണമാണ് വിവക്ഷിതം. നരസിംഹറാവു ദിവേടിയാ, രണ്ടു വാല്യങ്ങളായി, 'ഗുജറാത്തിഭാഷയും സാഹിത്യവും' എന്നൊരു ഗ്രന്ഥം നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. വളരെക്കൊല്ലങ്ങൾക്കു മുൻപായിരുന്നു അതിൻെറ നിർമ്മിതി. അതിനാൽ ആ വിഷയത്തെ അധികരിച്ചുള്ള അസംഖ്യം നൂതന ഗവേഷണങ്ങളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ ഗ്രന്ഥം അവശ്യം പുന: ശോധനം ചെയ്യേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അതിരിക്കട്ടെ, അതിനു ശേഷം തികച്ചും ശാസ്ത്രീയവും അത്യധുനാതനവുമായ പര്യവേക്ഷണങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കി ഒരു ഒററ ഗ്രന്ഥമെങ്കിലും പ്രസ്തുത വിഷയത്തിൽ ഉണ്ടാവേണ്ടേ? അത്തരമൊന്ന് ഉണ്ടായിട്ടില്ല. സെയിൻസു ബെറി നിർമ്മിച്ചതോ, ലെഗ്ഗയിയും കസാമിയനുംകൂടി നിർമ്മിച്ചതോ

ആയ ആംഗലസാഹിത്യചരിത്രം പോലെ അധികൃതവും സവിസ്തരവുമായ ഒരു ഗുജറാത്തി സാഹിത്യചരിത്രം ആവശ്യമായിരിക്കുന്നു.

വാസ്തവം പറഞ്ഞാൽ സ്വാതന്ത്ര്യലബ്ധിക്കു ശേഷമുള്ള കാലഘട്ടം മാത്രമാണ് സാഹിത്യവളർച്ചയ്ക്കും വികാസത്തിനും അനുയോജ്യമായ ഒരു അന്തരിക്ഷം സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുള്ളതു്. സാഹിത്യത്തിലുള്ള യോഗ്യത കണ്ടറിഞ്ഞു് പണമായി നല്ല സമ്മാനങ്ങൾ കൊടുത്തു് സാഹിത്യകാരന്മാരെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിൽ സ്റ്റേററും ഗവണ്മെൻറും മുന്നോട്ടു വന്നിരിക്കുന്നു. പ്രാദേശിക സർവകലാശാലകളുടെ സ്ഥാപനവും ഗുജറാത്തിഭാഷയുടെയും സാഹിത്യത്തിൻെറയും വ്യവസ്ഥിതിയും ശാസ്ത്രീയമായ അധ്യയനത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുവാൻ സഹായിച്ചിട്ടുണ്ട്. വിവിധഭാഷാഗ്രൂപ്പുകൾ—ദേശീയവും അന്തർദ്ദേശീയവുമായ ഭാഷാഗ്രൂപ്പുകൾ—തമ്മിൽ വർദ്ധമാനമായി വരുന്ന സമ്പർക്കങ്ങൾ ഗുജറാത്തിലെ സാഹിത്യാന്തരീക്ഷത്തിൽ അവയുടെ സ്വാധീനം അനുഭവഗോചരമാക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. പൊതുവേ പറഞ്ഞാൽ ഇന്നു ഗുജറാത്തിലുള്ള ഒരു എഴുത്തുകാരന് കേവലം ഗുജറാത്തെന്നും ഗുജറാത്തി സാഹിത്യമെന്നുമുള്ള സങ്കുചിതമായ ചിന്ത ഒട്ടുമില്ല. അയാളുടെ മുൻപിൽ നവംനവങ്ങളും വിസ്തൃതതരങ്ങളുമായ ചക്രവാളങ്ങൾ തുറന്നുവരികയാണ്.

ആധുനിക ഗുജറാത്തി സാഹിത്യകാരൻ ഒരുവേള അയാൾക്കു സമാനനായിട്ട് ലോകത്തിൻെറ ഇതരഭാഗങ്ങളിലുള്ള ഒരു എഴുത്തുകാരനെപ്പോലെ, ഗൗരവമുള്ള ഒരു വൈഷമ്യത്തെ അഭിമുഖീകരിച്ചുകൊണ്ടാണു പ്രവർത്തിക്കുന്നതു്. കവിഭാഷയിൽപ്പറഞ്ഞാൽ, അയാൾ "രണ്ടു ലോകങ്ങളുടെ അന്തരാളത്തിൽ അലഞ്ഞുതിരിയുകയാണ്—ഒന്ന് മൃതം; മററതു്, പിറവിയെടുക്കാൻ അശക്തം." അണുബോംബും ഹൈഡ്രജൻബോംബും അയാൾക്കു "നാളെ'യിലുള്ള വിശ്വാസത്തെയും അങ്ങനെ ജീവിതത്തിൻെറ ആത്യന്തിക മൂല്യങ്ങളിലുള്ള വിശ്വാസത്തെയും തകർത്തു തരിപ്പണമാക്കുന്നതിനു വഴിതെളിച്ചിരിക്കുന്നു.

അതുകൊണ്ടു് അയാളുടെ ചുമതല വളരെ ബദ്ധപ്പാടു ണ്ടാക്കുന്ന ഒന്നാണു്. ആദ്യമായി അയാൾ ആത്യന്തിക മൂല്യങ്ങളില്ലുള്ള സ്വന്തം വിശ്വാസം ഉറപ്പിച്ചു തന്നെ ത്തന്നെ വീണ്ടും ചൈതന്യവാനാക്കിത്തീർക്കേണ്ടിയിരി ക്കുന്നു; പിന്നെ, തീരെ വിചേതനമായിത്തീർന്നിട്ടില്ലാത്ത അന്യഹൃദയങ്ങളിൽ ആ നാദം ഉണ്ടാക്കുവാൻ ശക്തമാം വണ്ണം സ്വയം മുക്തകണ്ഠം ആ മൂല്യങ്ങളെക്കുറിച്ചു് ഉദ്ഗാനം ചെയ്യേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

തമിഴ് സാഹിത്യം

ടി. പി. മീനാക്ഷി സുന്ദരം

പശ്ചാത്തലം

ദക്ഷിണേന്ത്യയിൽ ഇന്നത്തെ മദിരാശി സംസ്ഥാനത്തിലെയും വടക്കും കിഴക്കുമുള്ള ഡിസ്ട്രിക്റ്റുകളിലെയും പ്രമുഖവ്യവഹാരഭാഷയാണ് തമിഴ്. ഈ പ്രദേശങ്ങളിൽനിന്നും കിഴക്കേ ആഫ്രിക്കയിലും, ദക്ഷിണാഫ്രിക്കയിലും, ബർമ്മായിലും, വിദൂരപൂർവ്വദേശങ്ങളിലും കുടിയേറിയിട്ടുള്ളവരുടെ ഭാഷയും അതുതന്നെയാണ്. ദ്രാവിഡഗോത്രത്തിലെ ഏററവും പുരാതനമായ ഭാഷയാണ് തമിഴെന്നുള്ളതിൽ സംശയമില്ല. ആ ഗോത്രത്തിൽപ്പെട്ട മററു പ്രധാനഭാഷകൾ തെലുങ്കും കർണ്ണാടകവും മലയാളവുമാണ്. തെന്നിന്ത്യയിലെ തുളു, കൊടക്, തോഡാ, കോട്ട എന്നിവയും മധ്യഭാരതത്തിലെയും ഒറീസായിലെയും ഗോണ്ഡി, ഒറയോൺ, മാൽത്തി, രാജമഹൽ, കൂയി, കുറുക്ക് എന്നിവയും വിദൂരബലൂചിസ്ഥാനിലെ ബ്രാഹ്വയിയും പ്രസ്തുത ഗോത്രത്തിൽപ്പെട്ട ഉപഭാഷകളത്രേ. ഫാദർ ഹേറാസിൻെറ അഭ്യൂഹം ശരിയാണെങ്കിൽ, ദ്രാവിഡഗോത്രഭാഷകൾ മോഹൻജോദാരോ സംസ്കാരവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരുന്നു എന്നു വരാം.

അറിയപ്പെട്ടിട്ടുള്ള തമിഴ് ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ വച്ച് ഏററവും പ്രാചീനം തൊൽക്കാപ്പിയം എന്ന വ്യാകരണകൃതിയാണെന്നത്രേ അഭിജ്ഞമതം. അഗസ്ത്യമഹർഷിയുടെ ശിഷ്യന്മാരിൽ ഒരാളാണതിൻെറ പ്രണേതാവെന്ന് ഐതിഹ്യം ഘോഷിക്കുന്നു. ഈ കൃതിയിൽ, സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നും തമിഴിലേക്ക് കടം വാങ്ങിയിട്ടുള്ള പദങ്ങളെപ്പററി പരാമർശമുണ്ട്. സംസ്കൃതഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ

നിന്നു് അറിയും പ്രകാരമാണെങ്കിൽ, തമിഴ്-സംസ്കൃത സംപർക്കത്തിനു് കുറഞ്ഞപക്ഷം വരരുചിയുടെ കാലത്തോളം (ബി. സി. നാലാംശതകം) പഴക്കം കാണണം. ജൈനമതത്തിൻെറയും ബുദ്ധമതത്തിൻെറയും പ്രേരണ തമിഴ്നാട്ടിൽ ഒരു കാലത്തു ശക്തിമത്തായിരുന്നു. മതവും വാണിജ്യവും ഉത്തരദക്ഷിണദേശങ്ങളെ ഫലപ്രദമാം വണ്ണം കൂട്ടിയിണക്കിയിരിക്കണം. ഈ രണ്ടു സംസ്കാരങ്ങളുടെ അന്യോന്യസംയോഗഫലങ്ങളിൽപ്പെട്ടവയാണ്, തമിഴും പ്രാകൃതവും ഇടകലർന്ന ഒരുവക വികൃതഭാഷയിൽ എഴുതപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതും ഒരുവേള സിംഹളഭാഷയുടെ സ്വാധീനം സൂചിപ്പിക്കുന്നതുമായ തെന്നിന്ത്യയിലെ (ബി. സി. മൂന്നാം ശതകം) ബ്രാഹ്മിഗുഹാലിഖിതങ്ങൾ.

തമിഴ്സാഹിത്യത്തിൻെറ പഴമയെ സംബന്ധിച്ചാണെങ്കിൽ സംഘകൃതികളിൽ യവനന്മാരെക്കുറിച്ചുള്ള പരാമർശവും ഗ്രീക്കുഗ്രന്ഥകാരന്മാരും അരിക്കമേട്ട് ഉത്ഖനനഗവേഷണങ്ങളും നൽകുന്ന ഉപോദ്ബലക ലക്ഷ്യങ്ങളും ഏതാണ്ടു ക്രിസ്തുവർഷാരംഭത്തോടു് അടുപ്പിച്ചാണ് സംഘകാലം എന്നു സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അതിവിപുലമായ ഈ സംഘകാലസാഹിത്യം ഭാവപ്രധാനങ്ങളായ ലഘുകവിതകളുടെയും നീണ്ടകവിതകളുടെയും സമാഹാരങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. ഇവയിൽ ഏറിയകൂറും പ്രേമം, അഭിമാനം, എന്നിവ മൂലം ഉത്തേജിതമായ നാടകീയ സ്വഗതങ്ങളാണ്. ഇവയ്ക്കു പുറമേ ചിലപ്പതികാരം, ഒരു ബൌദ്ധകൃതിയായ മണിമേഖല എന്നീ മഹത്തായ ഇതിഹാസങ്ങളും സ്മരണാർഹങ്ങളാണ്. അനശ്വരകൃതിയായ തിരുക്കുറളിനോടൊപ്പം ഇവയും സംഘകാലത്തിൻെറ അന്തിമദശയിലോ അഥവാ അടുത്തകാലഘട്ടത്തിൻെറ— പല്ലവഭരണകാലത്തേക്കുകൂടി വ്യാപിക്കുന്ന ധർമ്മസൂത്രകാലത്തിൻെറ – പ്രാരംഭദശയിലോ ആയിരിക്കണം രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതു്. ജൈനബുദ്ധമതങ്ങളുടെ പ്രാബല്യത്തിന്നെതിരായ പ്രതികരണമെന്ന നിലയിൽ സംഘകാലശേഷം ആരംഭിച്ച ഹിന്ദുമതപ്രബുദ്ധത, ശൈവ നായന്മാരുടെയും വൈഷ്ണവ ആഴ്വാരന്മാരുടെയും ഹൃദയനിഗ്ര

ളിതങ്ങളായ യൗഗികഗാനങ്ങളിൽ അതിൻെറ മഹിമോജ്ജ്വലമായ പൂർണ്ണതയെ പ്രാപിച്ചു. ദക്ഷിണാപഥത്തിൽ ഗഗനവേധകാഗ്രങ്ങളായ ഹൈന്ദവക്ഷേത്രങ്ങൾ പട്ടത്തുയർത്തി, ശില്പികളും തക്ഷണവിദഗ്ദ്ധന്മാരും സാധിച്ചതെന്തോ, അതുതന്നെയാണ് ഈ കവികളുടെ ഈശ്വരലഹരിയേറിയ കവിതകൾ അവയുടെ വാങ്മയമാസ്മരശക്തികൊണ്ടു സാധിച്ചതും. നായന്മാരും (പ്രത്യേകിച്ചും മാണിക്യവാചകരും അപ്പരും,) ആഴ്വാരന്മാരും (വിശേഷിച്ചും നമ്മാഴ്വാരും തിരുവാണ്ടാളും) ജനങ്ങളെ ഭക്തിയുടെയും ആത്മാർപ്പണത്തിൻെറയും മാർഗ്ഗം പഠിപ്പിച്ചു. ഇന്നും അവരുടെ കവനങ്ങൾ തമിഴ് നാട്ടിലെങ്ങും ഭക്തജനങ്ങൾക്കു നാവിൽ പാഠമാണ്. അചിരേണ, ഇതിഹാസസാഹിത്യകാരന്മാരുടെ ആവിർഭാവമായി. അവരിൽ പലരും ചോളരാജാക്കന്മാരുടെ കാലത്തു് വിജയിച്ചരുളി. കമ്പരാമായണമാണ് ഈ വിഭാഗത്തിലെ ഏററവും വലിയ നേട്ടം. ഇന്നും തമിഴ് ക്ലാസിക്കുകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഏററവും പ്രകീർത്തിക്കപ്പെടുന്നതു്—ന്യായമായി ഉപലാളിക്കപ്പെടുന്നതും—അതുതന്നെ.

അനന്തരം തത്ത്വദാർശനികകാലം സമാഗതമായി. ശങ്കരനും രാമാനുജനും അന്നു തമിഴ്നാടായിരുന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ ജനിച്ചവരാണ്. അവക്കു് തമിഴ് ഭാഷവശമായിരുന്നു എന്ന കാര്യം വിസ്മരിച്ചുകൂടാ. നിശ്ചിതദർശനങ്ങൾ എന്ന നിലയ്ക്കു് വേദാന്തത്തിനും ശൈവസിദ്ധാന്തത്തിനും ശ്രീവൈഷ്ണവമതത്തിനും വ്യവസ്ഥിതരൂപം ലഭ്യമായി. ഇവയുടെ സാഹിത്യങ്ങളിൽ അധികവും സംസ്കൃത ഭാഷയിലാണ് ആവിഷ്കൃതങ്ങളായതു് എന്നുള്ളതു ശരിയാണ്. എന്നാൽ കാലക്രമത്തിൽ തത്ത്വദർശനസാഹിത്യം ഗണ്യമായ തോതിൽ ആവിർഭവിച്ചു. മെയ്കണ്ടാർ, അരുൾനന്ദി, ഉമാപതി, പിള്ളൈലോകാചാര്യർ, വേദാന്തദേശികർ, മണവാളമഹാമുനി എന്നിവർ ഈ സന്ദർഭത്തിൽ പ്രത്യേകം സ്മരണാർഹരാണ്. ഭാഷ്യങ്ങളുടെയും വ്യാഖ്യാനങ്ങളുടെയും കാലഘട്ടത്തിൽ പഴയ കവിത ഒരു സജീവശക്തിയായി തുടന്നു

വന്നു. എന്നാൽ തത്ത്വശാസ്ത്രപ്രതിപാദനത്തിനു് മണിപ്രവാളരീതി സൗകര്യപ്രദമായിത്തീന്നു. (ജനസാമാന്യത്തിനു ഗ്രഹിക്കാൻ തക്ക പാകത്തിൽ തമിഴും സംസ്കൃതവും മനഃപൂർവ്വം സമ്മേളിപ്പിച്ചുണ്ടാക്കിയ ഒരു ഭാഷാരീതിയാണിതു്.) ഈ ഇനത്തിൽ ശ്രദ്ധേയമായ ഒരു ദൃഷ്ടാന്തമാണു് വേദാന്തദേശികരുടെ 'രഹസ്യത്രയസാരം'. പിന്നീടു് സംസ്കൃതം അനിയന്ത്രിതമായി ഉള്ളിലേക്കു് പ്രവഹിച്ചതുമൂലം തമിഴ് പദ്യസാഹിത്യം പരകീയമെങ്കിലും ഗൗരവപൂർണ്ണമായ ചരന്ദസ്സുകളിൽ വിഹരിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. തമിഴ്, സംസ്കൃതം എന്നീ രണ്ടു സരിത്തുകളും അന്യോന്യം കൂടിക്കലർന്നു. ഈ സമ്മേളനത്തിൽ നിന്നു് കീർത്തനങ്ങളെന്നറിയപ്പെടുന്ന ഗാനകൃതികൾ ഉടലെടുത്തു. ആധുനിക കർണ്ണാടകസംഗീതം ഈ പ്രവണതകളുടെ വികസിതരൂപം മാത്രമാണു്. പില്ക്കാലത്തെ ഭക്തകവികളുടെ കൃതികളിൽ ദാർശനികതത്ത്വത്തിൻെറ മുദ്രപതിഞ്ഞു. എന്നാൽ പാളയക്കാർ അഥവാ ഇടപ്രഭുക്കന്മാർ അസഭ്യങ്ങളായ ശൃംഗാരകവിതകൾകൊണ്ടു തൃപ്തിപ്പെട്ടു. സ്ഥലപുരാണങ്ങൾക്കു് ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ പ്രചാരം സിദ്ധിച്ചു. അധഃകൃതരായ കുറവരുടെയും പള്ളരുടെയും മററു പിന്നോക്കവർഗ്ഗക്കാരുടെയും ജീവിതം ചിത്രീകരിക്കുന്ന നാടോടിനാടകങ്ങൾ കവിതയും സംഗീതവും അഭിനയവും ഏതാണ്ടു് അനന്യസാധാരണമായ രീതിയിൽ സമ്മേളിപ്പിക്കയുണ്ടായി.

ആധുനിക കാലം

കുഞ്ഞുങ്ങളോടും അധഃകൃതരോടും സംസാരിക്കുവാൻ ഉത്സുകരായ ക്രൈസ്തവ മിഷനറിമാർ നാടോടിത്തമിഴിൽ താത്പര്യം പ്രദർശിപ്പിച്ചു. ജീർണ്ണവും വിരസവുമായിത്തീർന്ന കവിത ജനസമ്മതമായ ശീലും നാട്ടിൽ പ്രചാരമുള്ള ശൈലിയും, എന്നിട്ടും കണ്ടെത്തുകയുണ്ടായില്ല. പാശ്ചാത്യ പുരോഗതിയെ ദർശിച്ചുകൊണ്ടു് പത്തൊൻപതാംശതകം ആരംഭിച്ചു. തമിഴ്സാഹിത്യകാരന്മാർ ആധുനിക ചിന്തകൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഗ്രന്ഥങ്ങൾ പരി

ഭാഷപ്പെട്ടത്താനും അവയെ ഉപജീവിച്ച കൃതികൾ രചിക്കാനും നൂതനസാഹിത്യപ്രവണതകളെ അനുകരിക്കാനും പാശ്ചാത്യമാതൃകയിൽ പത്രങ്ങളും വിദ്യാഭ്യാസസ്ഥാപനങ്ങളും ഏർപ്പെടുത്തുവാനും ഉദ്യമിച്ചു. എന്നാൽ ഭരണപരമായി ആംഗലഭാഷ സ്വാധീനം ചെലുത്തിയ മണ്ഡലങ്ങളിലെല്ലാം, അതു് തമിഴിൻെറ സ്ഥാനത്തു കടന്നുകൂടി. സ്വാതന്ത്ര്യത്തിൻെറയും സാധാരണക്കാരൻെറയും കാലമായ ഇരുപതാം നൂററാണ്ടു് വാസ്തവത്തിൽ സമാരംഭിക്കുന്നതു് സുബ്രഹ്മണ്യഭാരതി സംബന്ധിച്ച സൂററു് കോൺഗ്രസ്സു സമ്മേളനത്തോടുകൂടിയാണു്.

ആധുനിക തമിഴ്സാഹിത്യം അതിൻെറ വർണ്ണോജ്ജ്വലതയും അന്തരിക്ഷവും തമിഴരുടെ ജീവിതത്തിൽ നിന്നു സ്വീകരിക്കുകയും സമൂഹത്തിൻെറ ആദർശങ്ങൾക്കു് സഞ്ചോദനം നല്കുകയും ചെയ്തു. ഇരുപതാം ശതകം ഏഷ്യയുടെ നവോത്ഥാനത്തിൻെറ ശതകമാണു്. ദേശീയമായ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനും പുനരുജ്ജീവനത്തിനും വേണ്ടിയുള്ള സമരമാണു് അതിൻെറ സവിശേഷത. ആധുനിക തമിഴ്സാഹിത്യത്തിലെ ഏററവും മെച്ചപ്പെട്ട കൃതികൾ ദേശീയഗാനങ്ങളാണു്. തമിഴ്സാഹിത്യത്തിൻെറ ജന്മസിദ്ധമായ അഭിരുചിക്കനുയോജ്യമായി ഈ ദേശീയഗാനങ്ങളിൽ മതവ്യഗ്രത നിറഞ്ഞു നില്ക്കുന്നു. ഇവ യോഗവിദ്യയുടെ അഗാധതലങ്ങളിലേക്കു താണിറങ്ങിച്ചെല്ലുന്നതോടൊപ്പം സാർവലൗകികതയുടെ ഉത്തുംഗശൃംഗങ്ങളിലേക്കു് ഉയന്നു ചെല്ലുകയും ചെയ്യുന്നു. ലേശം പോലും വ്യക്തിപരമായ വിദ്വേഷമോ ദ്രോഹബുദ്ധിയോ തീണ്ടാതെ കലർപ്പില്ലാത്ത ദയയും സ്നേഹവും തുളുമ്പുന്ന ഗാനതല്ലജങ്ങളാണവ. അവയുടെ നീണ്ടുപായുന്ന അലകൾ വിദൂരചക്രവാളത്തെ സ്പർശിക്കുന്നതായി ത്തോന്നും. വെറുപ്പും അമർഷവും ഒരിക്കലും ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടില്ല എന്നല്ല വിവക്ഷ. സാമ്രാജ്യപ്രഭുത്വത്തോടുള്ള വിരോധം എക്കാലത്തും ഉണ്ടായിരുന്നു. രക്തത്തിനും പ്രതികാരത്തിനുംവേണ്ടി ആക്രോശിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ഒരു കൃപാണയജ്ഞമായിട്ടാണു് വിപ്ളവാത്മകശക്തികൾ

പ്രവർത്തിച്ചുതുടങ്ങിയതു്; ഭാരതാംബികയെ 'ശക്തി' യായി സങ്കല്പിച്ചുകൊണ്ടു് ആ ദേവിയുടെ ബലിപീഠത്തിൽ സമർപ്പിക്കുന്ന ഒരു യജ്ഞമായിട്ടു്. നാടൻ ഗാനമട്ടുകളിൽ മിതവാദികളെയും ബ്രിട്ടീഷുകാരെയും ഹാസ്യമായി ചിത്രീകരിച്ചിട്ടുള്ളതും കാണാം. ഇത്തരം പാട്ടുകൾ നാടോടിപ്പാട്ടുകളിലെ നാടകീയ സന്ദർഭങ്ങളെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നു. ഇവയിൽ ഭരണാധിപന്മാരുടെയും ഭരണീയരുടെയും ബഹുകാലമായി നീണ്ടുനിന്ന അലസതയെ ചിത്രണം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഏതായാലും ഇക്കൂട്ടത്തിൽപെട്ട ചില ഉത്തമ കവിതകളിൽ വിദ്വേഷത്തിൻെറ കറ ലവലേശമില്ല. എന്നാൽ അതിസൂക്ഷ്മമായ ഫലിതരസം അവയിൽ കാണപ്പെടുന്നുതാനും. വ്യംഗ്യാപഹാസത്തിൻെറ മാതൃകകൾ അങ്ങനെ നമുക്കു ലഭിക്കുന്നു.

തമിഴക്കു് പ്രഹ്ളാദൻേറയും മഹാഭക്തനായ അപ്പരുടേയും മാർഗ്ഗം എന്നും ഹൃദയാവർജ്ജകമായിരുന്നിട്ടുണ്ടു്. ദക്ഷിണേന്ത്യയിലെ ആദ്യത്തെ വലിയ സത്യഗ്രഹിയാണു് അപ്പർ. 'ദാസരല്ല ഞങ്ങളാക്കും കൂസുകില്ല മൂതിയെ ഞങ്ങൾ'—ഇതായിരുന്നു അദ്ദേഹം പല്ലവരാജാവിൻെറ സൈന്യശക്തിക്കെതിരായി ജനതയെ ഏകോപിപ്പിക്കുവാൻ മുഴക്കിയ മുദ്രാവാക്യം. തമിഴർ മഹാത്മാഗാന്ധിയെ ആരാധനാമൂർത്തിയായി പൊട്ടുന്നനെ അംഗീകരിച്ചതിലും, വാളെടുക്കുകയോ രക്തച്ചൊരിച്ചിലുണ്ടാക്കുകയോ ചെയ്യാത്ത അദ്ദേഹത്തിൻെറ സഹനസമരത്തിൽ ദക്ഷിണാഫ്റിക്കയിലെ സത്യഗ്രഹകാലഘട്ടം മുതൽ അവർ ഒരു പ്രധാനപങ്കു വഹിച്ചതിലും അദ്ഭുതത്തിനു വകയില്ല. മഹാത്മജിയും സത്യഗ്രഹ പ്രസ്ഥാനവും തമിഴ്നാടിൻെറ ഹൃദയത്തെത്തന്നെ സ്പർശിച്ചു; ഗാന്ധിയുഗമെന്നു പറയാവുന്ന ആ കാലഘട്ടത്തിലെ തമിഴ്ഗാനങ്ങളുടെ നിർമ്മിതിക്കു് ഉത്തേജനം നല്കുകയും ചെയ്തു.

ഈ ദേശീയതയുടെ കവിയായിരുന്നു, ഭാരതിയാർ. നിസർഗ്ഗസിദ്ധമായ മതപരയൗഗികാത്മകതയോടെ മഹത്തായ വിശ്വശക്തിയുടെ, അഥവാ കേവലാത്മശക്തി

യുടെ, ആത്മാർത്ഥമായ സമാരാധനം എന്ന നിലയിൽ സ്വദേശഭക്തിയെപ്പററി അദ്ദേഹം ഉദ്ഗാനം ചെയ്യുന്നു. തൻെറ കവനങ്ങളിൽ ഒരേ കവിതയിൽത്തന്നെ അദ്ദേഹം മാതൃഭൂമിയോടുള്ള സ്നേഹവും അവളുടെ മഹിമയും വർണ്ണിക്കുന്നതിൽനിന്നു് കേവല സ്വരൂപാരാധനയിലേക്കും സച്ചിദാനന്ദത്തിലേക്കും ദ്വൈധീഭാവമോ അസ്വാരസ്യമോ ഏതും തോന്നാതെ അനായാസം സംക്രമിക്കുന്നതു കാണാം. അവിടെ സ്വദേശഭക്തി ഒരു മതകർത്തവ്യമായിത്തീരുന്നു; സ്വാതന്ത്ര്യസമരപ്രസ്ഥാനം ഈശ്വരൻെറ താണ്ഡവമായും. 'ശക്തി'യുടെ ദിവ്യനാടകത്തിൽ അതു് വിജയത്തിലും സമ്പൂർത്തിയിലും എത്തുമെന്നതിൽ അദ്ദേഹത്തിനു സംശയമില്ല. മർദ്ദിതരും പീഡിതരുമായ സാമാന്യജനങ്ങളോടൊപ്പം സാർവജനീനമായ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിൻെറ ഗാനം ആലപിക്കുകയും സർവദുഃഖനിർമ്മുക്തിയുടെ നൃത്തം ആടുകയും ചെയ്യുന്നു അദ്ദേഹം. ഈ രാജ്യത്തു് സ്വാതന്ത്ര്യം യഥാർത്ഥത്തിൽ ഉദയം ചെയ്യുന്നതിനു് ഏതാണ്ടൊരു കാൽശതാബ്ദം മുമ്പു് എഴുതിയ ഈ ഗാനത്തിൻെറ പ്രവചനാത്മകത എത്ര വിസ്മയാവഹമായിരിക്കുന്നു!

തമിഴൻ മാതൃഭൂമിയെ ദർശിക്കുന്നതു് രണ്ടുതരം ഭാവങ്ങളോടെയാണു്. ഒന്നു്, ഭാരതമാതാവിനെക്കുറിച്ചുള്ള വിപുലതരമായ ദർശനം. മററതു്, കുറേക്കൂടി സമീപസ്ഥമായ തമിഴ്നാടിൻെറ ദർശനം. ഇവയിൽ രണ്ടാമത്തെ ഭാവത്തിനു് ഗണ്യമായ ഗൗരവംകൊടുക്കുക എന്നുള്ളതു് അടുത്തകാലത്തു്, ഭാഷാസംസ്ഥാനങ്ങൾ ഉടലെടുത്ത ഈ ദശകത്തിൽ, ഉണ്ടായ ഒരു പ്രവണതയാണു്. ഉത്തമങ്ങളായ ദേശീയഗാനങ്ങളിലൂടെ തമിഴ്നാടു് ഭൂമിശാസ്ത്രപരമായ ഒരു ഏകകം എന്നതിനെക്കാൾ ഒരു സംസ്കാരത്തെയാണു് കുറിക്കുന്നതു്. എങ്കിലും ആദ്യം പറഞ്ഞ തരത്തിലുള്ള ഒരു ദർശനം ഇക്കാലത്തു് ഒട്ടും വിസ്മരിക്കപ്പെടാവുന്ന ഒന്നല്ല.

നാട്ടിലെ പരമ്പരാഗതമായ വഴക്കത്തിനു് അനുസരണമായി തമിഴ്നാട്ടിനെ അപേക്ഷിച്ചു്, തമിഴ്ഭാഷയ്ക്കു്

പ്രായേണ ദേവതാത്വം കല്പിച്ചുപോരുന്നുണ്ട്. തങ്ങളുടെ ഭാഷ കേവലസ്വരൂപത്തിന്റെ, ശിവന്റെ, വിഷ്ണുവിന്റെ, അഥവാ ശക്തിയുടെ സാക്ഷാൽ അവതാരമാണെന്ന് തമിഴർ സ്വാഭാവികമായി വിശ്വസിക്കുന്നു. എല്ലാ മനുഷ്യരുടെയും സിരകളിൽ പ്രവഹിക്കുന്ന മാതൃരാജ്യസ്നേഹം;പക്ഷേ,ഒരു തമിഴന്റെ ഹൃദയത്തിൽ അതു് ചരിത്രത്തിന്റെയും പാരമ്പര്യത്തിന്റെയും പ്രഭാവംമൂലം മതപരമായ ഒരു ഭക്തിവ്യഗ്രതയായി രൂപഭേദം കൈക്കൊള്ളുന്നു. നെടുനാളായി അനുഭവിച്ചുപോന്ന ഭാഷാസ്വാതന്ത്ര്യം ഭഞ്ജിക്കപ്പെടുന്നു എന്ന് തെല്ലൊരു സംശയം തോന്നിയാൽ മതി, മുൻപറഞ്ഞ വ്യഗ്രത കേവലം മതാന്ധ്യത്തോടടുത്ത ഒരുഭാവം കൈവരിക്കുകയായി. തമിഴനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം സ്വന്തം ഭാഷയിൽ ഗാനം ചെയ്യുവാനുള്ള, വിദ്യാഭ്യാസം നിർവഹിക്കുവാനുള്ള, ഭരണകാര്യങ്ങൾ സാധിക്കുവാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം, —കവി വാക്യത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, തമിഴന്റെ കാഹളം സർവ്വത്ര മുഴക്കാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം— ആണ് സ്വാതന്ത്ര്യം എന്ന ആ മധുരമായ വാക്കിന്റെ അതീവശക്തിമത്തും ഉത്തേജകവുമായ അർത്ഥങ്ങളിൽ ഒന്ന്. ഭാഷാപരമായ ഈ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള വാദം ഉന്നയിക്കുവാൻ തന്നെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നതു് സങ്കുചിതമായ പ്രാദേശികമനോഭാവമല്ല, സജീവമായ സാർവ്വദേശീയതയാണെന്ന് അവൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. ഈ പശ്ചാത്തലത്തെ കണക്കിലെടുത്തുകൊണ്ട് സമീക്ഷിച്ചില്ലെങ്കിൽ തമിഴന്റെ മഹാത്മ്യം വർണ്ണിക്കുന്ന ആധുനിക കവിതകളിൽ പലതിന്റെയും സമ്പൂർണ്ണമായ പൊരുൾ ശരിക്കും ഗ്രഹിക്കുവാൻ സാദ്ധ്യമായെന്നു വരികില്ല. അത്ര കണ്ടുപോലും സാദ്ധ്യമാവില്ല അവയെ ആസ്വദിക്കുവാനും അഭിനന്ദിക്കുവാനും. എന്നാൽ നിർഭാഗ്യവശാൽ ഇവിടെയും ചിലപ്പോൾ പോർവിളിയുടെ മാറ്റൊലി മുഴങ്ങാറുണ്ട്.

ആദർശത്തിന് വ്യക്തരൂപം കൊടുത്തു "ആവിഷ്കരിക്കയെന്നുള്ളതാണ് ആധുനികപ്രവണത. ശ്രദ്ധാകേന്ദ്രം ജനങ്ങളാണ്.' വാഴിയ ചെന്തമിഴ്; വാഴ്ക നററ

മിഴർ'(ചെന്തമിഴ് നീണാൾവാഴട്ടെ;നീണാൾവാഴട്ടെനല്ല തമിഴർ)എന്നു കവി പാടുന്നു. സമുദായം, ദാരിദ്ര്യത്തിൽനിന്നും അജ്ഞതയിൽനിന്നും രോഗത്തിൽനിന്നും നിർമ്മുക്തമായ സമുദായം—ഇതാണ് ആദർശം. 'ഭാരത സമുദായം വാഴ്കവേ–' ഒരു പ്രസിദ്ധ ഗാനത്തിൻെറ പല്ലവിയാണിതു്. 'തനി ഒരുവനുക്കുണവില്ലെയെനിൽ ജഗത്തിനെനെ, അഴിത്തിടുവോം' (ഒരൊററ വ്യക്തിക്കെങ്കിലും ഉണ്ണാനില്ലെങ്കിൽ ഈ ലോകത്തെ നാം നശിപ്പിക്കുക.) എന്നു കവി ആക്രോശിക്കുന്നു. പഴയ 'തലേവിധി' വാദം ഇനി വിലപ്പോകയില്ല. ഒരു ക്ഷേമരാഷ്ട്രം കെട്ടിപ്പടുക്കാമെന്നുള്ള വിശ്വാസം ഇന്നെങ്ങും ഉണ്ടായതല്ല. അതു് തിരുവള്ളുവരുടെ കാലം മുതൽക്കുതന്നെ കാണപ്പെടുന്ന ഒന്നാണ്. ഇനിമേൽ അതു് തമിഴ് ഇതിഹാസങ്ങളിൽ അതിമനോഹരമായി വർണ്ണിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള സങ്കല്പരാജ്യത്തിൻെറ കിനാവുകാണലല്ലാ, നമ്മുടെ രാഷ്ട്രീയസംവിധാനംകൊണ്ടും സാമുദായികപരിഷ്കരണംകൊണ്ടും സാധിക്കേണ്ട ഒരു കാര്യമാണ്. അരചന്മാരുടെ കാലം അസ്തമിച്ചു്, സാധാരണക്കാരുടെ യുഗം ഉദയം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഇതാണ് യഥാർത്ഥ ജനാധിപത്യം; ഇതാണ് സാക്ഷാൽ സമത്വവും സ്വാതന്ത്ര്യവും; ഇതാണ് സമത്വമുള്ളവരുടെ സ്വാതന്ത്ര്യവും സൗഭ്രാത്രവും. വെറും രാഷ്ട്രീയസ്വാതന്ത്ര്യം മാത്രമല്ലല്ലോ ലക്ഷ്യം. സ്ത്രീപുരുഷഭേദമെന്യേ, സകല ജാതിമതസ്ഥർക്കും സമത്വവും സ്വാതന്ത്ര്യവും കൈവരുത്തുന്ന സാമുദായികവും സാമ്പദികവുമായ സ്വാതന്ത്ര്യം രാഷ്ട്രീയസ്വാതന്ത്ര്യത്തെപ്പോലെതന്നെ പ്രാധാന്യം അർഹിക്കുന്നു എന്നു് ഊന്നിപ്പറയേണ്ടതാണ്. ഒരു സ്വതന്ത്രസമുദായത്തെ കെട്ടിപ്പടുക്കുന്ന ചുമതല പദ്യസാഹിത്യം ഏറെറടുത്തിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ അതു വെറും വിദ്വേഷകലുഷിതമായ പ്രചാരണത്തിൻെറ, ഹൈഡ്പാർക്കിലെ പ്രഭാഷണത്തിൻെറ, നിലവാരത്തിലേക്കു ചിലപ്പോൾ താഴ്ന്നുപോകാറുണ്ട്. ആത്മാഭിമാനത്തെ ശ്ളാഘിക്കുന്നു; പക്ഷേ അതു മിക്കപ്പോഴും അന്യരുടെ നേർക്കുള്ള ആക്രമണപരമായ അവഹേളനമായിട്ടാണു പരിണമിക്കുക. ലോകം

മുഴുവനും ഒരു പുതിയ വ്യവസ്ഥിതിയുടെ പിറവിക്കായുള്ള ഈററനോവിൽപ്പെട്ടിരിക്കുമ്പോൾ ഇത്തരം മാർഗ്ഗഭ്രംശങ്ങൾ ഒരുവേള അനിവാര്യമായിരിക്കാം.

ജനാധിപത്യവും സാഹിത്യവും

പ്രാഥമികവിദ്യാഭ്യാസത്തിൻെറ വികാസം, വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന പത്രപാരായണകൗതുകം, ചലച്ചിത്രത്തിൻെറയും റേഡിയോയുടെയും ചെലവു കുറഞ്ഞ പത്രങ്ങളുടെയും പ്രാചുര്യം, രാഷ്ട്രീയമായ പ്രചരണം, പ്രായപൂർത്തി വോട്ടവകാശം– ഇവയ്ക്കെല്ലാമുണ്ട് സാഹിത്യത്തിന്മേൽ പ്രേരണ. സാഹിത്യം ഇനിമേൽ ഭാഗ്യശാലികളായ ചുരുക്കം ചിലക്കുവേണ്ടിയുള്ളതല്ല. അതിൻെറ ആസ്വാദ്യത എല്ലാവർക്കും അനുഭവക്ഷമമാവണം; എന്നുവച്ചാൽ, കുറഞ്ഞപക്ഷം പ്രാരംഭമായി ചെയ്യേണ്ടിയിരിക്കുന്നത്, കാവ്യാവബോധത്തിൻെറ സാന്ദ്രതയ്ക്ക് അയവു വരുത്തുകയാണ്; അതിനെ ലഘൂകരിക്കയാണ്. സാമാന്യവ്യവഹാരഭാഷയും സാഹിത്യഭാഷയും തമ്മിലുള്ള അന്തരം നീങ്ങണം. പഴയവൃത്തങ്ങൾ പുതിയ രൂപം കൈക്കൊള്ളുകയോ ഇല്ലാതാവുകയോ ചെയ്യണം. നാടോടിപ്പാട്ടുകളിലെയും നാടകങ്ങളിലെയും താളലയങ്ങൾക്ക് ക്രമേണ പ്രാമുഖ്യം വരികയാണ്. ഭാരതിയാർ തൻെറ യൗഗികവും ദേശീയവും ഐതിഹാസികവുമായ കാവ്യങ്ങൾക്ക് അനുയോജ്യമായ വാഹകങ്ങളാണിവയെന്ന് തെളിയിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ, സാഹിത്യത്തിൻെറ ജനാധിപത്യപ്രവണത സുസ്ഥാപിതമായിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു എന്നുള്ളത് സ്പഷ്ടമാണ്.

തമിഴ്നാട്ടിലെ ഭക്തകവികളായ സിദ്ധന്മാർ മിസ്റ്റിക്കുകളും ഈ ആഗാമികപരിവർത്തനത്തിൻെറ അഗ്രദൂതന്മാരുമായിരുന്നു. ഭാരതിതന്നെ ഒരു മിസ്റ്റിക്കാണ്. ഒരു യഥാർത്ഥ മിസ്റ്റിക്കെന്നപോലെ അദ്ദേഹം എല്ലായിടത്തും ഈശ്വരനെ ദർശിക്കുന്നു. പുതിയ ജനാധിപത്യത്തിന് അനുയോജ്യമായി ഈശ്വരൻ മനുഷ്യനോടു ദൃഢബന്ധം പുലർത്തേണ്ടതുണ്ട്. 'ദൈവം എൻെറ "ദാസനാണ്"'—

ധൃഷ്ടമായ ഒരു പ്രസ്താവംതന്നെ ഇതു്—'ദൈവം എൻെറ പ്രേമഭാജനവും, എൻെറ മാതാവും പിതാവും ഭരണാധികാരിയും ആണു്' എന്നു് അദ്ദേഹം പാടുന്നു. ഈ ആശയത്തിനു് ആഴ്വാരന്മാരുടെ കാലത്തോളം പഴക്കമുണ്ടു്; എന്നാൽ ജനാധിപത്യത്തിൻെറ ഈ യുഗത്തിൽ അതു് ശരിക്കും അർത്ഥവത്തായിച്ചമയുന്നു. ഓരോ മനുഷ്യജീവിയിലും ഈശ്വരനെ ദർശിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്ന ഒരു ഘട്ടമാണിതു്. ജനാധിപത്യത്തെപ്പററി അഥവാ വ്യക്തിയുടെ വൈശിഷ്ട്യത്തെപ്പററി ഇതിനെക്കാൾ മഹത്തായ ഒരു ആശയഗതി കണ്ടെത്തുക സാദ്ധ്യമല്ല. പക്ഷികളും മൃഗങ്ങളുമെല്ലാം സഹോദരീ സഹോദരന്മാരാണെന്നു് പുനർജ്ജന്മസിദ്ധാന്തം അനുസരിച്ച സാധാരണ ജനങ്ങൾ എന്നും വിശ്വസിച്ചുപോന്നിട്ടുണ്ടു്. ഈശ്വരനും സിദ്ധന്മാരും നാനാരൂപം കൈക്കൊണ്ടു സഞ്ചരിക്കുന്ന ലോകത്തിലെ എല്ലാ ജീവജാലങ്ങളുടെയും പ്രജാധിപത്യത്തിലും, മനുഷ്യരും മൃഗങ്ങളുമായി സഹകരിച്ചുള്ള പ്രവർത്തനത്തിലും, അധിഷ്ഠിതമായ ഒരു വിശ്വാസമാണിതു്. 'പശുത്തായാർ', 'കിളിമകൾ', 'നായ്ത്തോഴൻ' എന്നീ പ്രയോഗങ്ങൾ വിശുദ്ധ ഫ്രാൻസിസ്സിനു് എന്നപോലെ ഭാരതിയാർക്കും വെറും ആലങ്കാരികങ്ങളല്ല; സജീവ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളാണു്. നായുടെ കുരയും, കോവിലിലെ മണിനാദവും യാചകൻെറ ദീനരോദനവും ഭാരതിയാർക്കു് ഒന്നുപോലെ ദിവ്യമായ ഗാനങ്ങളാണു്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ ശിശുഗാനങ്ങൾ ഈ മനോഭാവത്തിൻെറ പ്രാണശ്വാസം ഉദ്വമിക്കുന്നു. ഭാരതിയുടെ 'കുയിൽപ്പാട്ടു്' യൗഗിക പ്രതിരൂപാത്മകമായ ഒരു ശ്രേഷ്ഠകവിതയാണു്. ഈയൊരു പശ്ചാത്തലത്തിൽ മനസ്സിലാക്കിയില്ലെങ്കിൽ അതു് വിലക്ഷണമായ ഉന്മത്താലാപമായിട്ടേ തോന്നുകയുള്ളു.

'കവിത കവിതയ്ക്കുവേണ്ടി' എന്നുള്ളതു് ഒരു അർദ്ധസത്യം മാത്രമാണു്. കാരണം, ആദർശങ്ങളും അതോടൊപ്പം ഉദ്ദേശ്യവും ഉള്ള ഒരു വ്യക്തിയാണു് കവി. ഭാരതീയ കാവ്യമീമാംസ കവിതയുടെ ആഹ്ലാദദായക

ത്വത്തെ വിസ്മരിക്കുന്നില്ലെങ്കിലും, മനുഷ്യന്റെ ശാശ്വത മൂല്യങ്ങളെ, പുരുഷാർത്ഥങ്ങളെ, കാര്യമായി കരുതണമെന്നു് നിർബന്ധം പിടിക്കുന്നു. ശാശ്വതമൂല്യങ്ങളിലേക്കു് സ്വകാമുകന്റെ നോട്ടംതിരിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്ന പ്രിയതമയുടെ മധുരശാന്തസല്ലാപമാണു് കവിത. അതുകൊണ്ടു് തമിഴ് കവിത, അതിന്റെ സമുന്നതഗൗരവം, മതവ്യഗ്രത-അങ്ങനെ പറയാമെങ്കിൽ അതു്-കളഞ്ഞുകുളിച്ചിട്ടില്ല. ആധുനിക കാലത്തെ തമിഴ്സാഹിത്യത്തിനു് പൊതുവെ സമുദായത്തിന്റെയും പ്രത്യേകിച്ചു സാധാരണക്കാരന്റെയും പുനരുജ്ജീവനത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള സകല തീക്ഷ്ണവ്യഗ്രതകളുമുണ്ടു്. പ്രകാശത്തേക്കാളുമധികം ഊഷ്മളത ഉളവാക്കുന്ന ഒരു സ്വഭാവം കാണപ്പെടുന്നു. 'പ്രചരണം' സാഹിത്യവേഷമെടുത്തു് ഒരു ഘോഷയാത്ര നടത്തുന്നതും ചിലപ്പോൾ കാണാം. ഇന്ത്യൻ സാഹിത്യത്തിൽ ധർമ്മോപദേശപരത കവിതയുടെ പൊയ്മുഖം വച്ചുകെട്ടുക എന്ന അപകടം എന്നും ഉള്ളതാണു്. ഈ യുഗത്തിലെ മന്ത്രങ്ങളായ മുദ്രാവാക്യങ്ങളുടെ മാസ്മരശക്തി വരുത്തിക്കൂട്ടുന്ന അപകടവും ഇന്നുണ്ടു്. സമത്വം, സ്വാതന്ത്ര്യം, സ്നേഹം, സ്വദേശാഭിമാനം, മാതൃഭൂമി, മാതൃഭാഷ എന്നിങ്ങനെ സ്വയമേവ സുന്ദരങ്ങളായ ആശയങ്ങൾ ഇന്നു് ദുർവിനിയോഗം ചെയ്യപ്പെടുന്നു. ഈ വിചിത്രാവസ്ഥമൂലം പല കവിതകളും ആളുകൾ പരക്കെ വായിക്കുകയും പാടുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ടു്. പക്ഷേ, അതു് അവയുടെ കാവ്യഗുണം കൊണ്ടല്ല; സാധാരണ ജനങ്ങളുടെ രുചിക്കു് ഇണങ്ങുന്നതുകൊണ്ടോ, ഇന്നു ഫാഷനായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള ആക്രോശങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നതുകൊണ്ടോ, ആണു്. കവിതയുടെ വേഷമെടുത്ത ഭാവദൗർബല്യവും അതിഭാവുകത്വവും ജനങ്ങളെ എളുപ്പം വഴിപിഴപ്പിക്കുന്നു. ജനകീയമെന്നോ സർവസാധാരണ കാര്യങ്ങളെപ്പററിയുള്ള കവിതയെന്നോ പറഞ്ഞാൽ അസഭ്യതയുടെ പ്രകീർത്തനമെന്നോ അധമവികാരങ്ങളുടെ പ്രചാരണമെന്നോ അർത്ഥമില്ല. തുച്ഛമായ ചിലവിൽ മുദ്രണം സാധിക്കാവുന്ന ഈ യുഗത്തിൽ, മുൻപറഞ്ഞ

അപകടംമൂലം മറെറല്ലാത്തരം സാഹിത്യവും കമ്പോളത്തിൽനിന്നു് ആട്ടിപ്പായിക്കപ്പെട്ടുമെന്ന മട്ടായിട്ടുണ്ടു്.

സംഭാഷണഭാഷയുടെ താളലയങ്ങളെപ്പററി പരാമർശിച്ചല്ലോ. വാമൊഴിപോലെതന്നെ ആയിരിക്കണം വരമൊഴി എന്നൊരു നിർബന്ധം വന്നുകൂടിയിരിക്കയാണു്. "പാണ്ഡിത്യക്കെട്ടഗർവു്" പ്രകടിപ്പിക്കുന്ന ഭാഷ സ്വാഭാവികമായി ചത്തൊടുങ്ങിയേ തീരൂ. പക്ഷേ, നാടകകഥാപാത്രങ്ങളുടെ സംഭാഷണങ്ങളിലൊഴികെ, പ്രാദേശികവും സാമൂഹികവുമായ വിഭിന്ന വ്യവഹാരോപഭാഷകൾ കടന്നുകൂടിയാൽ, ഒക്കെക്കൂടി മറെറാരുതരം ഭാഷാസങ്കലനക്കുഴക്കം സൃഷ്ടിക്കാതിരിക്കില്ല. ആകാശവാണി, വർത്തമാനപത്രം, രാഷ്ട്രീയ പ്രസംഗം, വിദ്യാഭ്യാസപ്രചാരം എന്നിവ ഭാഗ്യവശാൽ ഏതാണ്ടൊരു നിലവാരപ്പെട്ട ഭാഷയുടെ രൂപവത്കരണത്തിനു സഹായിക്കുന്നുണ്ടു്. അതിനാൽ, ആധുനിക തമിഴ്കവിതയുടെ ഭാഷ, ക്ലാസിക്കൽ സാഹിത്യഭാഷയോ നിലവിലുള്ള ഗ്രാമ്യഭാഷയോ അല്ല. പക്ഷേ കഥകൾ പലപ്പോഴും സാധാരണ സംഭാഷണഭാഷയിൽ ആഖ്യാനം ചെയ്യപ്പെടുന്നു. പഴയ നാടൻ പാട്ടുകളെ അനുകരിച്ചു് കവിതകൾ രചിക്കപ്പെടുന്നു. ഒരുവേള ഇതു് പഴയ അല്ലിയരശാണിമാലൈയുടെയും ദേശിംഗുരാജൻകഥയുടെയും പാരമ്പര്യം തുടരുകയാണെന്നും വരാം. ഇവയ്ക്കു് കുറേയൊക്കെ പ്രചാരമുണ്ടു്. എന്നാൽ ഈ സംഭാഷണഭാഷാവാദം ആന്ധ്രയിലെയും മററും പോലെ അത്രതന്നെ ശക്തിമത്തല്ല. അനിയതച്ഛന്ദസ്സില്ലുള്ള കവിതകളും ഗദ്യകവിതകളും കുറേയൊക്കെ നടപ്പിൽ വന്നിട്ടുണ്ടു്. പടിഞ്ഞാറൻ സ്വാധീനംമൂലമായിരിക്കാം അതു്.

സമീപ ഭൂതകാലത്തോടുള്ള എതിർപ്പും വിദൂരഭൂതകാലമഹിമയുടെ പുനരുജ്ജീവനവും ആയിട്ടാണു് സാഹിത്യപുനരുത്ഥാനം സംഭവിച്ചതു്. പാഞ്ചാലിയെയും ബിൽഹണനെയും ബുദ്ധനെയും സംബന്ധിച്ച പഴയ കഥകൾ വർത്തമാനകാലത്തിനു് ഒരു സന്ദേശം നൽകുമാറു് പുനരാഖ്യാനം ചെയ്യപ്പെടുന്നു. അധുനികകാലത്തെ പുതിയ

ആദർശങ്ങൾക്ക്-സ്വാതന്ത്ര്യത്തിൻെറയും ദേശാഭിമാനത്തിൻെറയും വീരോജ്ജ്വലമായ സ്ത്രീത്വത്തിൻെറയും ജീവത്തായ മതത്തിൻെറയും ആദർശങ്ങൾക്കു പ്രാമുഖ്യം നല്കിക്കൊണ്ടുള്ളതാണ് ഈ കഥാഖ്യാനം.

സാഹിത്യത്തിലെ മറെറാരു സമകാലികപ്രവണതയാണ് ഫലിതം. നാടകത്തിലെ വിദൂഷകഭാഷണങ്ങൾ ഒഴിച്ചാൽ, പഴയ സാഹിത്യം ഗൗരവയുക്തവും ശാന്തഗംഭീരവുമായിരുന്നു. പുതിയ മാതൃകയിലുള്ള ഫലിതം വർത്തമാനസംഭവങ്ങളെയും വ്യക്തികളെയും ആസ്പദമാക്കി വിനോദാത്മകങ്ങളായ വിമർശനങ്ങൾ നടത്തുന്ന പത്രങ്ങളിൽനിന്നും ഉടലെടുത്തിട്ടുള്ളതാണ്. സമകാലിക സാഹിത്യത്തിൽ അതു ചെലുത്തിയിട്ടുള്ള സ്വാധീനത നിസ്സാരമല്ല. കഥകളും കവിതകളും ഉപന്യാസങ്ങളും വിനോദഫലിതാദികൾകൊണ്ടു സുവാസിതങ്ങളാണ്. യഥാർത്ഥനർമ്മഭാവത്തിനു് സാക്ഷാൽ മഹാന്മാരുടെ കഷ്ടപ്പാടുകൾക്കിടയിൽപ്പോലും അവരുടെ നിസ്സ്വാർത്ഥമായ നിസ്സംഗതയുമായി ഏകീഭവിക്കുവാനാവും. രോഗവിവശനായിരിക്കുമ്പോഴും കവിമണി ഒരു സിദ്ധൻെറ വസ്തുനിഷ്ഠമായ ഹ്ലാദ്ദ് വളർത്തിപ്പുലർത്തിപ്പോരുന്നു. തനിക്കുമാത്രം സ്വാധീനമായിട്ടുള്ള ഒരു നർമ്മഭാവത്തോടുകൂടി അദ്ദേഹം സ്വന്തം ശരീരത്തിൽ പൊന്തിയ കുരുക്കളെ, തനിക്ക് ഏററവും പ്രിയപ്പെട്ട ചിരങ്കപ്പരായൻ (കുരുക്കളുടെ രാജാവ്) ധാരാളമായി സമ്മാനിച്ച മുത്തുകളും പവിഴങ്ങളുമാണെന്നു് സമുദ്ഭാവനം ചെയ്യുന്നു.

ബാലന്മാരെ സംബന്ധിച്ചുള്ള പ്രത്യേക താത്പര്യം കൊണ്ടും ശ്രദ്ധേയമാണ് ഈ ശതകം. അവരുടെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിനു വേണ്ടിയുള്ള പ്രക്ഷോഭണം കൂടുതൽ കൂടുതൽ ശക്തിപ്പെട്ടുവരുന്നുണ്ട്. മാതൃഭാഷയിൽക്കൂടിത്തന്നെ ആയിരിക്കണം അവരുടെ വിദ്യാഭ്യാസം; ഗാനങ്ങൾക്കും ലീലാവിലാസങ്ങൾക്കും സർഗ്ഗാത്മകപ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും പ്രായോഗികവിജ്ഞാനങ്ങൾക്കും ആണ് പ്രാമുഖ്യം-എന്നിങ്ങനെയാണ് പ്രക്ഷോഭണത്തിൻെറ പോക്ക്. കുട്ടികളുടെ 'ശാരീരികവും മാനസികവുമായ വയസ്സിനു്

അനുയോജ്യമായ സോപാനക്രമത്തിൽ നിർമ്മിക്കപ്പെടുന്ന പാഠപുസ്തകങ്ങൾ, ബാലകവിതകളുടെ പഴയ പാരമ്പര്യം ഉൾക്കൊള്ളുന്ന തമിഴ്ഭാഷയുടെ അഭിനവവും എന്നാൽ നിഗൂഢവുമായ സാദ്ധ്യതകളെ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നു. ബാലന്മാരെ ഉദ്ദേശിച്ചു രചിക്കപ്പെടുന്ന നേഴ്സറി റൈംസും ഗാനങ്ങളും യഥാർത്ഥസാഹിത്യസൗകുമാര്യം തിരളുന്ന രത്നങ്ങളാണ്. ഇവിടെയും ഭാരതിയാരും കവിമണിയും തന്നെ മാർഗ്ഗദർശികൾ.

പത്രങ്ങളുടെ പ്രേരണാശക്തി

സാഹിത്യത്തിൽ വർത്തമാനപ്പത്രങ്ങൾ ചെലുത്തിയിട്ടുള്ള സ്വാധീനം വിഗണിക്കാവുന്ന ഒരു കാര്യമല്ല. ദിനപത്രങ്ങളോ, വാരികകളോ, മാസികകൾ പോലുമോ സാഹിത്യമല്ലായിരിക്കാം. എങ്കിലും പല അർത്ഥത്തിലും അവ എല്ലാത്തരം സാഹിത്യത്തിൻെറയും പണിപ്പുരയായി ഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. പുതിയ ചിന്തയുടെ വാഹകങ്ങളാണ് അവ. പുതിയ എഴുത്തുകാരിൽ പലരും ആദ്യമായി സാഹിത്യരംഗത്തു ചോട്ടറപ്പു നേടിയതു്, ഈ ആനുകാലികപ്രസിദ്ധീകരണങ്ങളിൽ വിഹരിച്ചാണ്. അത്യുന്നതനങ്ങളായ സംഭവങ്ങളെയും ചിന്തകളെയും കണ്ടുപിടുത്തങ്ങളെയുംപററി ദിവസവും പത്രം അച്ചടി തുടങ്ങുന്നതിനു് ഏതാനും നിമിഷങ്ങൾക്കുമുമ്പ് കിട്ടുന്ന കമ്പിസന്ദേശങ്ങൾ ജനകീയത്തമിഴിൽ ആവിഷ്കരിക്കുകയെന്ന ദുർഘടംപിടിച്ച ജോലിയാണ് തമിഴിലെ പ്രതിദിനപത്രങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കുക.

പരേതനായ ടി.വി കല്യാണസുന്ദരമുതലിയാർ ദേശീയസ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുവേണ്ടി പത്രപ്രവർത്തനത്തിൽ ഏർപ്പെടുന്നതിനുമുമ്പ് വർത്തമാനപത്രങ്ങൾ സമുദ്ധതങ്ങളായ സംസ്കൃതസമാസങ്ങൾ എടുത്തു പ്രയോഗിച്ചുവന്നിരുന്നു എന്നും അദ്ദേഹം ചെലുത്തിയ സ്വാധീനത്തിൻെറ ഫലമായിട്ടാണ് പത്രഭാഷ തമിഴിൻെറ സഹജസ്വഭാവത്തിനു് അനുരൂപമായിത്തീർന്നതു്എന്നും, പ്രശസ്തനോവലിസ്റ്റായ കല്ക്കി ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുകയുണ്ടായി. സാസ്കൃതം

ഉൾപ്പെടെ എല്ലാ പരഭാഷകളിലേയും പദങ്ങൾ പരിവ ജ്ജിക്കേണ്ടതാണ് എന്ന് ശുദ്ധതമിഴ്പ്രേമികൾ ഇന്നു വാദിക്കുന്നു. ഇതു് ആശാൻെറ നെഞ്ഞത്തുനിന്ന് കള രിക്കു പുറത്തേക്ക് എന്ന മട്ടിലുള്ള സ്വാഭാവികവും അനി വാര്യവുമായ നീക്കമാണ്. ഏതായാലും ഇതു് തമിഴ് ഭാഷയുടെ എടുക്കാതെ മറഞ്ഞുകിടന്നിരുന്ന വിഭവങ്ങളെ വെളിയിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതിന് ഉപകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. തന്നി മിത്തം ഈ നീക്കത്തെ വർഗ്ഗീയമെന്നോ സംസ്കൃതവി ദ്വേഷമെന്നോ മുദ്രയടിക്കുന്നതു ശരിയല്ല. കേവലമൊരു നിഷേധമല്ല ഇതു്; ഭാഷയുടെ തനി അഭിവൃദ്ധികൂടി ഇതിൽ പ്രകടമായി ഉദ്ദിഷ്ടമായിട്ടുണ്ട്. പക്ഷേ മററു മണ്ഡലങ്ങളിലെന്നപോലെ ഇവിടെയും ഒരു മദ്ധ്യമ നിലയാണ് ആശാസ്യം. ചിലപ്പോൾ വെറും സംസാര ഭാഷയും ഗ്രാമ്യഭാഷയും പത്രങ്ങളിൽ കടന്നുകൂടുന്നു. എന്നാൽ അവയുടെ മുദ്രകൾ എന്നേക്കുമായി അവശേഷി ക്കുന്നില്ല. ഏതായാലും തമിഴ്പത്രപ്രവർത്തനം സമതു ലിതാവസ്ഥയിൽ എത്തിയിട്ടുണ്ടോ എന്നു നിർണ്ണയിക്കാൻ ഇനിയും കാലമായിട്ടില്ല.

സാഹിത്യം ഒരു തൊഴിൽ

ഇരുപതാം ശതകത്തിലെ തമിഴ്സാഹിത്യത്തിൽ കാണപ്പെടുന്ന മറെറാരു പ്രധാന പ്രവണത, സാഹിത്യം ഒരു തൊഴിലായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു എന്നതാണ്. ഇനി മേൽ സാഹിത്യവ്യവസായം കേവലമൊരു വിനോദത്തിനു വേണ്ടിയുള്ളതല്ല. കവിപോലും ആജീവിക അന്വേഷി ക്കുന്നു—പണ്ടത്തെപ്പോലെ ആസ്ഥാനകവി ആയിട്ടല്ല; സിനിമാസ്റ്റുഡിയോവിലോ മറേറാ ഗാനകൃത്തായിട്ട്. പാട്ടുകാരനു പണംകൊടുക്കുന്നവർ ഇന്നതരത്തിൽ പാടണ മെന്ന് നിർദ്ദേശിക്കും. ഇത്തരം നിർദ്ദേശസമ്മർദ്ദങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടും ഷേക്സ്പീയർ സ്വന്തം പ്രതിഭയ്ക്ക് അപ കർഷം വരുത്താതെ കഴിച്ചുകൂട്ടി. പ്രതിമാകാരൻ കട്ട കഠിനശിലയ്ക്ക് സ്വന്തം വാസനയ്ക്കനുസരണമായി രൂപം കൊടുക്കുന്നു. അതുപോലെ, എഴുത്തുകാരൻ ജനാഭിരു

ചിയെ അസംസ്കൃതസാധനമായി സ്വീകരിച്ച് അതിൽ മനോജ്ഞങ്ങളായ പുതിയ കലാരൂപങ്ങൾ പണിതെടുക്കുന്നു. സിദ്ധന്മാരും ഭക്തന്മാരും സ്വതന്ത്രമായി സാഹിത്യരചന നടത്തിയ കാലത്തും, എഴുത്തുകാരൻ തൻെറ പരിസരങ്ങളുടെ നേക്ക് കണ്ണടയ്ക്കുക ഉണ്ടായില്ല. സാഹിത്യത്തിൻെറ പ്രശ്നങ്ങൾ സാമ്പദിക പ്രശ്നങ്ങളുടെ പ്രേരണകളിൽനിന്ന് നിശ്ശേഷം വിമുക്തമല്ല. കവി തൻെറ രക്ഷാധികാരിയായ ഏതെങ്കിലും വ്യക്തിയുടെ ഇഷ്ടാനിഷ്ടങ്ങളാൽ നിയന്ത്രിതനല്ല, ഇപ്പോൾ.എങ്കിലും അയാൾക്കു വായനക്കാരായ പൊതുജനങ്ങളുടെ ഇഷ്ടാനിഷ്ടങ്ങളെ അവഗണിക്കുക സാദ്ധ്യമല്ല. ജനസാമാന്യത്തിൻെറ അഭിരുചിക്കൊപ്പിച്ചു കവിത രചിക്കുവാൻ കവി പ്രലോഭിതനായിത്തീരുന്നെങ്കിലും പാദസേവകൊണ്ടുള്ള അപകടം അവസാനിച്ചിരിക്കുകയാണ്. ഭാഗ്യവശാൽ,സാമാന്യജനങ്ങളിൽ അഭ്യസ്തവിദ്യന്മാർ ഉണ്ട്. അവരുടെ അഭിപ്രായഗതിക്കൊപ്പിച്ച് സാമാന്യജനങ്ങളെ ലക്ഷ്യമാക്കി സാഹിത്യനിബന്ധനം സാധിക്കുന്നതുകൊണ്ട് നാം വിചാരിക്കുന്നതുപോലെയുള്ള അപാകതകൾ ഒന്നും സംഭവിക്കുന്നില്ല. പുതിയ എഴുത്തുകാർ പഴയ സമ്പ്രദായങ്ങളുടെ ദാസന്മാരെന്നതിനെക്കാൾ, ഒരു പുതിയ വ്യവസ്ഥിതിയുടെ ശില്പികളായിട്ടാണ് പ്രായേണ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നത്. ഇൻഡ്യയിലെ മുൻ ഗവർണ്ണർ ജനറൽ ആയിരുന്ന ശ്രീ രാജഗോപാലാചാരിയെപ്പോലെയുള്ള രാഷ്ട്രീയനേതാക്കന്മാർ പ്രശസ്ത സാഹിത്യകാരന്മാർകൂടിയാണെന്നുള്ളത് ശുഭോദർക്കംതന്നെ.

ശാസ്ത്രീയവീക്ഷണം

മുഖ്യമായും ഇത് പ്രകൃതിയുടെ രഹസ്യങ്ങളിലേക്കും നിഗൂഢശക്തികളിലേക്കും ചുഴിഞ്ഞുനോക്കുന്ന ഒരു ശാസ്ത്രീയയുഗമാണ്. ശാസ്ത്രാഭിനിവേശം സാർവത്രികമാവുകയാണ്. അതിൻെറ പ്രേരണയ്ക്ക് തീരെ വശംവദമാകാതിരിക്കാൻ കലാദർശങ്ങൾക്കു കഴിവില്ല. വാസ്തവത്തിൽ ഇക്കാലത്തെ കലാകാരന്മാരിൽ ചിലക്ക് ശാസ്ത്രം

ആദർശമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. കോൺസ്റ്റബിൾ പ്രസ്താവിക്കുന്നു:—"ചിത്രകല ഒരു ശാസ്ത്രമാണ്; പ്രകൃതിനിയമങ്ങളിലേക്കുള്ള ഒരു അന്വേഷണമെന്ന നിലയിൽ അതിൽ വ്യാപരിക്കേണ്ടതാണ്. പിന്നെയെന്തുകൊണ്ട്, ഭൂഭാഗദൃശ്യത്തെ പ്രാകൃതികതത്ത്വജ്ഞാനത്തിൻെറ ഒരു ശാഖയായും ചിത്രങ്ങളെ അതിൻെറ പരീക്ഷണങ്ങൾ മാത്രമായും പരിഗണിച്ചുകൂടാ?" അങ്ങനെയെങ്കിൽ, ചില ചെറുകഥകളും കവിതകളും ഇത്തരം പരീക്ഷണങ്ങളായിക്കൂടെ? സാധാരണമായി നാം കാണുന്ന ശാസ്ത്രപാഠ്യപുസ്തകങ്ങൾ സാഹിത്യവിരുദ്ധങ്ങളാണെങ്കിലും, ടിൻഡൽ, ഹക്സിലി, റസ്സൽ മുതലായവരുടേതുപോലെ പ്രചാരം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള ചില ശാസ്ത്രപ്രപഞ്ചനങ്ങൾ സാഹിത്യത്തിൻെറ ഉത്കൃഷ്ടമണ്ഡലത്തിലേക്ക് ഉയരുന്നുണ്ട്. അമ്മാതിരി ഗ്രന്ഥങ്ങൾ തമിഴിൽ വിരളമാണെങ്കിലും തീരെ ഇല്ലാതില്ല. ശ്രീ രാജഗോപാലാചാരിയുടെ 'സസ്യലോകപ്രേമ'വും 'പയൽ രസതന്ത്ര'വും തന്നെയാണ് ഈ ശാഖയിലെ ഏററവും മികച്ച കൃതികൾ. എന്നാൽ അവ മഹത്തായ ശാസ്ത്രലോകത്തിലേക്കുള്ള പ്രവേശകങ്ങൾ മാത്രമാണ്. പരേതനായ പ്രൊഫ. രാജേശ്വരിയുടെ 'പരമാണു പുരാണം'—ഡോക്ടർ കെ. എസ്. കൃഷ്ണൻെറ ഭാഷയിൽപ്പറഞ്ഞാൽ—സാക്ഷാൽ പുരാണംപോലെ പാരായണം ചെയ്തുപോകാവുന്ന രീതിയിൽ പരമാണുവിനെ സംബന്ധിച്ചുള്ള ശാസ്ത്രവും ചരിത്രവും പ്രതിപാദിക്കുന്നു. മററു നൂതന വിഷയങ്ങളെ അധികരിച്ചും സർവ്വകലാശാലയുടെയും സ്റ്റേററു ഗവണ്മെൻറിൻെറയും സമ്മാനം നേടിയ ജനസാമാന്യോപയുക്തങ്ങളായ പ്രപഞ്ചനങ്ങൾ ആവിർഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. തമിഴ് ഭാഷ ശാസ്ത്രീയ ഗ്രന്ഥരചനയ്ക്ക് പര്യാപ്തമാംവണ്ണം വേണ്ടുവോളം വഴക്കമുള്ള ഒന്നാണെന്നു നിലവിലുള്ള 'തമിഴ് സർവവിജ്ഞാനകോശം' സാക്ഷീകരിക്കുന്നു.

ഈ ശാസ്ത്രീയ താത്പര്യം ആധുനിക ഹേതുദർശനത്തിൻെറ വിശാലതരമായ പ്രവണതയുടെ ഒരു ഭാവം മാത്രമാണ്. അന്ധവിശ്വാസങ്ങളുടെയും അന്ധശ്രദ്ധയുടെ

ളായ ആചാരങ്ങളുടെയും ജാതിഗർവ്വിൻെറയും മതപരമായ അസഹിഷ്ണുതയുടെയും മേലുള്ള സാർവ്വത്രികമായ ആഘാതമാണ് അതിൻെറ മറെറാരു ഭാവം. നിർഭാഗ്യവശാൽ പരിഷ്കർത്താക്കളിൽ ചിലർതങ്ങളുടെ ആക്ഷേപങ്ങൾക്കു ശരവ്യമായതെല്ലാം സാഹിത്യമാണെന്നു തെററിദ്ധരിക്കുകയാണ്–വിശേഷിച്ചും അവരുടെ പ്രതിയോഗികൾസ്വന്തം ആവശ്യത്തിനു തക്കവണ്ണം തമിഴ്സാഹിത്യം ഉദ്ധരിക്കുകയും വ്യാഖ്യാനിക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ. കെട്ടുകഥയുടെ മൂല്യം, സാഹിത്യത്തോടും അതിൻെറ വൈകാരികഭാഷയോടും ഉള്ള ശരിയായ സമീപനം, കലയുടെ മൂല്യം, ശാസ്ത്രീയമോ ചരിത്രപരമോ ആയ വസ്തുതയും സാഹിത്യപരമായ അഥവാ കലാപരമായ സത്യവും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം, എന്നിവ മനസ്സിലാക്കുക എളുപ്പമല്ല. തന്നിമിത്തം പ്രബലമായ ഈ അവ്യക്തതയുടെയും ചിന്താക്കുഴപ്പത്തിൻെറയും അന്തരിക്ഷത്താൽ സാഹിത്യാസ്വാദനം ദൂഷിതമാകുമെന്ന് ഭയപ്പെടേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

നിരൂപണവും ഉപന്യാസവും

ഇതുകൊണ്ടെല്ലാം സാഹിത്യനിരൂപണത്തിൻെറയും കലയുടെയും മൗലികതത്ത്വങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് വ്യക്തമായ ഒരു ഉപലബ്ധി ആവശ്യമാണെന്നു വരുന്നു. പഴയ വ്യവസ്ഥിതിയും പുതിയ കാലവും തമ്മിലും, ശാസ്ത്രവും മതവും തമ്മിലും, ചരിത്രവും പാരമ്പര്യവും തമ്മിലും, ഹേതുവാദവും സാഹിത്യവും തമ്മിലും അടിസ്ഥാടി വിടവു വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു യുഗമാണിതു്. ആധുനിക തമിഴ് ഗദ്യത്തിൻെറ പിതാവ് പരേതനായ ടി. വി. കല്യാണസുന്ദര മുതലിയാർ ഈ തുറന്ന പൊഴിയിൽ തൻെറ കൃതികൾകൊണ്ട് സേതുബന്ധനകർമ്മം നടത്തി. ഈ വിഷയത്തിൽ പ്രവർത്തിച്ച മറെറാരു മഹാശയനാണ് സ്വാമി വിപുലാനന്ദൻ. ടി. കെ. ചിദംബരനാഥമുതലിയാർ തൻെറ അന്തർജ്ഞാനത്തെ അവലംബമാക്കി തമിഴ്കവികളെ വ്യാഖ്യാനിക്കയും അവരുടെ കൃതികളെ ചൈതന്യവത്തുക്കളാക്കി പ്രദർശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ഭാരതിയുടെ

കുറിപ്പുകൾ പ്രകൃതിയുടെയും സാഹിത്യത്തിൻെറയും വിഗണിതവും വിസ്മൃതവുമായ സൗന്ദര്യത്തിൻെറ മണ്ഡലങ്ങളിൽ വെളിച്ചം വീശുന്ന വിദ്യുത്പ്രഭകൾപോലെയാണ്. ആത്മനിഷ്ഠമാണ് അദ്ദേഹത്തിൻെറ നിരൂപണം. സ്വന്തം ദർശനത്തിൻെറയും അനുഭവത്തിൻെറയും സമ്പൂർണ്ണപ്രഭാവത്തെ ആവഹിച്ചുംകൊണ്ടാണ് അതിൻെറ പുറപ്പാട്. കവിമണി തുടങ്ങിയവർ തമിഴ്സാഹിത്യസംബന്ധിയായ കാവ്യാനുഭൂതി കവിതകളിലൂടെ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിൽ ഭാരതിയുടെ ആദർശഗതിയെ അനുവർത്തിക്കുന്നു. ശക്തിപ്പെട്ടുവരുന്ന ഒരു ആധുനിക പ്രവണതയാണിതു്. മറ്റെ മലൈ അടികൾ (സ്വാമി വേദാചലം) പ്രാചീനകൃതികളെപ്പററി അവയുമായി തികച്ചുംസാദൃശ്യം പ്രാപിച്ചും, അഡിസനും മെക്കാളെയും പ്രസ്താവിച്ച സാഹിത്യസിദ്ധാന്തങ്ങളെ ഉപാശ്രയിച്ചും സ്വച്ഛന്ദപ്രവാഹവും മധുരവുമായ ശൈലിയിൽ ഒരു പുതിയ തരം ആസ്വാദനം നമുക്കു പ്രദാനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. പ്രബലമായ പക്ഷപാതത്താൽ ദൂഷിതമാണെങ്കിലും സ്വന്തം വ്യക്തിത്വത്തിൻെറ ആവിഷ്കാരമായതുകൊണ്ടു് പ്രസ്തുത ശൈലി അദ്ദേഹത്തിൻെറ കൃതികളെ ഒരു വഴിക്ക് നല്ല സാഹിത്യശില്പങ്ങളാക്കിത്തീർക്കുന്നു.

ജീവിതംപോലെ വൈവിദ്ധ്യയുക്തമെങ്കിലും ഉപന്യാസങ്ങൾ സാഹിത്യമെന്ന നിലയിൽ ഒരു പ്രത്യേക വിഭാഗമായി പരിണമിക്കുന്നു. ചെറുകഥകൾ പ്രചാരത്തിൽ വരുംമുൻപ് ആനുകാലിക പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ ഉപന്യാസങ്ങൾകൊണ്ടു നിറഞ്ഞിരുന്നു. അടുത്തകാലത്തു് ഇവയുടെ സ്ഥാനം റേഡിയോപ്രഭാഷണങ്ങൾ കരസ്ഥമാക്കിയിരിക്കയാണ്. തമിഴർ ജീവിക്കുന്ന എല്ലാ രാജ്യങ്ങളിലുമായി വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്ന വിപുലമായ ഒരു അനുവാചകമണ്ഡലത്തെയാണ് ആകാശവാണി പ്രദാനം ചെയ്യുന്നതു്. പാട്ടുകച്ചേരി, പ്രഭാഷണം, പ്രബന്ധപാരായണം, ചർച്ച, കവിസമ്മേളനം, നാടകം എന്നിവ നിശ്ചിതസമയത്തിനൊപ്പിച്ചു നടത്തണം. നാളതുവരെ ഇത്തരം നിയന്ത്രണങ്ങൾക്കൊന്നിനും വിധേയരായിട്ടി

ല്ലാത്ത സാഹിത്യകാരന്മാക്ക് ഇതൊരു പുതിയ അനുഭവമാണ്. ശ്രോതാക്കളുടെ പ്രതികരണങ്ങൾ നേരിട്ടറിഞ്ഞു് അതിനൊപ്പിച്ചു തൻെറ കലയെ ക്രമീകരിക്കാനാണെങ്കിൽ, ശ്രോതാക്കൾ കലാകാരൻെറ മുമ്പിലില്ല. അടച്ചുപൂട്ടിയ ഒരു മുറിക്കകത്ത് കേൾവിക്കാരിൽനിന്നും ഒഴിഞ്ഞുമാറി നിജ്ജീവമായ യന്ത്രത്തോടു സംഭാഷണം നടത്തുന്ന കലാകാരൻെറ ഉത്സാഹം മുഴുവനും തണുത്തുപോകുന്നു. വക്താവിനു തൻെറ ഭാവനയെ മാത്രം സമാശ്രയിക്കേണ്ടിവരുന്നു. കേഴ്വിക്കാർ മിക്കവാറും വട്ടം ചേർന്നിരിക്കുന്ന കുടുംബാംഗങ്ങൾ ആയിരിക്കും. അത്തരമൊരു സൗഹൃത്സമ്മേളനത്തിൽ ചെയ്യുന്നതുപോലെയായിരിക്കണം പ്രഭാഷണം. സാധാരണവും എന്നാൽ അന്തസ്സുള്ളതും, ജനകീയവും എന്നാൽ അശ്ലീലാസ്പൃഷ്ടവും ആയിരിക്കണം അതിൻെറ രീതി. ഇമ്മാതിരി സാഹിത്യം ശ്രവണമാത്രയിൽത്തന്നെ മനസ്സിലാക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. റേഡിയോനാടകത്തിൽ കഥാപാത്രങ്ങളെയും അവരുടെ സംഭാഷണങ്ങളെയും വിവിധരംഗങ്ങളെയും വികാരങ്ങളെയും വേർതിരിച്ചു് ആവിഷ്കരിക്കാൻ, അഥവാ ആംഗ്യങ്ങളെയും അഭിനയങ്ങളെയും രംഗങ്ങളെയും പരിസരങ്ങളെയും രംഗങ്ങളുടെ ആദ്യവസാനങ്ങളെയും കഥാപാത്രങ്ങളുടെ പ്രവേശനിഷ്ക്രമണങ്ങളെയും സൂചിപ്പിക്കാൻ, ശബ്ദങ്ങളും വാക്കുകളും അല്ലാതെ മറെറാരു ഉപാധിയുമില്ല. പൊതുവേയുള്ള പ്രത്യേകതകൾക്കും പുറമേ ശബ്ദത്തിൻെറ സങ്കേതാത്മകത, സംഭാഷണഭാഷയും അതിൻെറ സൂക്ഷ്മങ്ങളായ സ്വരഭേദങ്ങൾക്കും ഉള്ള വ്യഞ്ജനാവൈഭവം, വിവിധരീതിയിലുള്ള വചോവിന്യസനം, ബഹുവിധ വാക്യഘടനാസമ്പ്രദായം, സംഗീതത്തിൻെറ ഗഹനഭാവം, ഇവയെല്ലാം പുതുതായി കണ്ടുപിടിച്ചു് ഉപയോഗിക്കുന്നു; ഈ പ്രക്രിയയിലൂടെ തമിഴിൻെറ കഴിവുകളെ ആവിഷ്കരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഹോമർ ഉറക്കംതൂങ്ങി എന്നു വരാം; എന്നാൽ ആകാശവാണിയിലെ കലാകാരനു് സാദ്ധ്യമല്ല അതു്. അയാൾക്കു് ശ്രോതാക്കളുടെ ശ്രദ്ധയെ പിടിച്ചടക്കേണ്ട

തുണ്ട്. അല്ലെങ്കിൽ അവർ റേഡിയോ നിർത്തി, എഴുന്നേററു പൊയ്ക്കളയും.

നാടകം

യഥാർത്ഥനാടകത്തിന് — ദൃശ്യകാവ്യത്തിന് — മനുഷ്യനോളം തന്നെ പഴക്കമുണ്ട്. തമിഴിൽ അതു് സംഗീതം നൃത്തം കവിത എന്നിവയുടെ സരസസമ്മേളനമാണ്. മലബാറിലും മററും നടന്നിട്ടുള്ളതുപോലെ ഇവിടെ തെരുവുനാടകങ്ങളെ-'ഭാഗവതമേള' എന്ന അതിൻെറ പ്രത്യേക രൂപത്തിലൊഴികെ-പുനർജ്ജീവിപ്പിക്കാൻ ഒരു ശ്രമവും നടന്നതായിത്തോന്നുന്നില്ല. സുന്ദരംപിള്ളയുടെ 'മനോന്മണീയം' ഒരു പദ്യനാടകമാണ്. ശിവകാമി ചരിതത്തെയുടെ സുദീർഘമെങ്കിലും ചേതോഹരമായ ഒരു വീരകഥാഗാനം ഇടയ്ക്കു വിന്യസിച്ചിട്ടുള്ള പ്രസ്തുത നാടകം അഭിനയിക്കാൻവേണ്ടി രചിച്ചതാവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. ഇന്നും നാടകങ്ങൾ പദ്യത്തിൽ, അകവൽവൃത്തത്തിൽ, രചിക്കപ്പെടുന്നുണ്ട്. പക്ഷേ അവയ്ക്ക് മനോന്മണീയത്തിൻെറ സൗഭാഗ്യപ്രകർഷം ഉണ്ടാവുന്നില്ല. വൃദ്ധമഹാശയനായ സംബന്ധമുതലിയാർ അൻപതിൽപ്പരം നാടകങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. എല്ലാം സുകരമായി അഭിനയിക്കാവുന്നവയാണ്. ഒരുവേള സാഹിത്യശില്പങ്ങൾ എന്നനിലയിൽ അവ അത്ര ഉത്കൃഷ്ടങ്ങൾ അല്ലായിരിക്കാം. ഇതരനാടകവേദികളിൽ ചെങ്കോലാളുന്നതായിത്തോന്നുന്ന നഗ്നമായ റിയലിസത്തിൽനിന്നും ലൈംഗികവികാരോത്തേജകത്വത്തിൽനിന്നും നിർമ്മുക്തങ്ങളും ആരോഗ്യവത്തുക്കളുമാണ് അദ്ദേഹത്തിൻെറ നാടകങ്ങൾ. ചിലപ്പോൾ പ്രചരണം പാവലരുടെ 'കാതരിൻവെററി' മുതലായ നാടകങ്ങളിലെപ്പോലെയുള്ള ആരോഗ്യകരമായ പരിഷ്കാരനിർദ്ദേശമോ, നവീനവീക്ഷണമോ അല്ലാതെ, നടൻെറ അഭിരുചിക്ക് അനുസരണമായും സമകാലിക സംഭവങ്ങളെ അധികരിച്ചും അചിന്തിതപൂർവമായി ചെയ്യുന്ന പ്രസംഗങ്ങളുടെ രൂപത്തിലുള്ള പ്രചരണകോലാഹലം—അവയിൽ കാണാം. പണ്ടത്തെ തെരുവുനാടകങ്ങളിലെ വിദൂ

ഷക പ്രസംഗങ്ങളിൽനിന്നു കിട്ടിയ ദായഭാഗമാണിതു്. മതാചാരങ്ങളെ അപഹസിച്ചും പൗരാണിക കഥകളും മററും വികൃതമായി വർണ്ണിച്ചും നിർമ്മിക്കപ്പെടുന്ന നാടകങ്ങൾ ചില രാഷ്ട്രീയ സാമുദായിക സദസ്സുകളിൽ ബഹുജനങ്ങളെ ആകർഷിച്ചുവരുന്നു. തത്കാലത്തെ പ്രേക്ഷകസഞ്ചയത്തിൻെറ അഭിനന്ദനം കരുതി അവക്കു വേണ്ടി അഭിനയിക്കുവാനുള്ള ആവേശം നിയന്ത്രിച്ചു്, സാർവലൗകികമായ ഒരു നിലവാരത്തിലേക്കു് ഉയർന്നു് യഥാർത്ഥസാഹിത്യമായിത്തീരുന്നതിൽ ഉന്നംവയ്ക്കാമെങ്കിൽ ഇവയ്ക്കു് ഒരു സമയം ഷായുടെയും ഇബ്സൻെറയും കൃതികളോടു കിടനിൽക്കുവാൻ സാധിച്ചേക്കും. ചിലപ്പോൾ പ്രചണ്ഡമായ ഭർത്സനവും ബീഭത്സമായ പ്രചാരണവും ഹീനമായ ലൈംഗികവികാരപരതയും അസഭ്യമായ ഫലിതവും തള്ളിക്കയറി സമീചീനമായ ആക്ഷേപഹാസ്യത്തിൻെറയും ശക്തിയുക്തമായ വ്യംഗ്യത്തിൻെറയും കാവ്യാത്മകാനുഭൂതിയുടെയും വിദഗ്ധമായ ഫലിതത്തിൻെറയും സ്ഥാനം അപഹരിച്ചുകളയുന്നു.

കാലത്തിനൊത്തു് സാധാരണക്കാരനെ നായകനാക്കി ചിത്രീകരിക്കുന്നതിൽ വർദ്ധമാനമായ ഒരു താത്പര്യം നാടകങ്ങളിൽ കണ്ടുവരുന്നു. ബാലനാടകസംഘങ്ങളുടെ പാരമ്പര്യം ഇനിയും അസ്തമിച്ചിട്ടില്ല. സംഗീതവും നൃത്തവും നമ്മുടെ നാടകത്തിൻെറ അവിഭാജ്യഘടകങ്ങളാണു്. ഈ കലയിൽ ശക്തിപ്രദമാണു് വാചാലത. പക്ഷേ, നാടകം പലപ്പോഴും അതിസ്തോഭനാടകങ്ങളായി തരംതാഴ്ന്നു പോവുന്നതു് അപൂർവ്വമല്ല. ഇതിന്നു് പ്രേക്ഷകരല്ല, തലപ്പത്തിരിക്കുന്ന ആളുകളാണു് കുററക്കാർ. ജനങ്ങൾ നഗ്നശൃംഗാരത്തിനും ഭയാനകത്തിനുംവേണ്ടി കാത്തുകെട്ടിയിരിക്കുകയല്ല എന്നതിന്നു് തമിഴ്കവയിത്രിയായ അവ്വൈയേയും ചോളചക്രവർത്തിയായിരുന്ന രാജരാജനേയും ആസ്പദമാക്കി രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള നാടകങ്ങളുടെ വിജയം തെളിവാണു്. ഈ കൃതികളിൽ ചിലപ്പോൾ വർത്തമാനകാലത്തെ ഭൂതകാലത്തിലേക്കു് വിക്ഷേപിക്കാറുണ്ടെങ്കിലും, ഇവ തമിഴ് കവിതയുടെയും തമിഴ

രുടെയും സുവ്യക്തമായ ആദർശങ്ങളെ ആവിഷ്കരിക്കുന്നു.

ചലച്ചിത്രത്തിൻെറ പ്രചാരം നാടകപ്രസ്ഥാനത്തെ കൊന്നൊടുക്കിയിട്ടില്ല. പക്ഷേ ചലച്ചിത്രത്തിൻെറ വശ്യത സ്വാഭാവികമായി കൂടുതൽ പ്രബലവും വ്യാപകവുമാണ്. ഛായാഗ്രാഹിണി യന്ത്രത്തിൻെറ കൗശലങ്ങളും ചിത്രവിക്ഷേപണത്തിലെ ജാലവിദ്യകളുംകൊണ്ട് യോഗിമാരുടെ അഷ്ടസിദ്ധികൾപോലും വ്യക്തമായി ചിത്രീകരിക്കുവാൻ സാധിക്കും. സംബന്ധമുതലിയാരെഴുതിയ മനോഹരൻെറ കഥ വെള്ളിത്തിരയിലേക്കു പകർത്തിയിരിക്കുന്നതിൽ നിന്നു കാണാം നാടകത്തിൽ അതിമാനുഷഘടകങ്ങളുടെ പുനസ്സന്നിവേശം. വെള്ളിത്തിരയിൽ ചിത്രീകരിക്കുവാൻ അസാദ്ധ്യമായി ഒന്നുമില്ല. സാമുദായിക നാടകങ്ങളോടുള്ള പ്രതിപത്തികൊണ്ട് പൌരാണിക കഥകളെ ഇപ്പോൾ പരിവർജ്ജിക്കാറില്ല. ആധുനിക ചിത്രകലയുടെ ആററിക്കുറുക്കിയ അംശങ്ങളെയും നാടോടിക്കഥകളിലെ—നല്ലതങ്കാൾ തുടങ്ങിയവരെപ്പോലെയുള്ള—നായികാനായകന്മാരെയും അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്ന വേറൊരു പുതിയ പ്രവണത കൂടി വന്നുചേർന്നിട്ടുണ്ട്. അതിൻെറ ഫലമായി മദിനിയുടെയോ മാതാവിൻെറയോ കേവലവും ആദർശപരവുമായ ബന്ധത്തെ കേന്ദ്രമാക്കിക്കൊണ്ടു കഥ പരിവർത്തിക്കുന്നതു കാണാം. മുമ്പൊക്കെ മൂലകഥയുടെകൂടെ ഉപകഥാരൂപത്തിൽ ഫലിതമയങ്ങളായ പൊടിക്കൈകൾ ഏച്ചുകെട്ടുക പതിവായിരുന്നു. ഭാഗ്യവശാൽ ഈയിടെ ഇത്തരം ഉപകഥകൾ പ്രധാനകഥയുമായി ഇഴുകിച്ചേരുന്ന മട്ടിലാണ് കൂട്ടിയിണക്കുക. അലങ്കാരമയമായ പ്രഭാഷണവും ആവശ്യത്തിൽക്കവിഞ്ഞ അഭിനയവും നിറഞ്ഞ തമിഴ്സിനിമയുടെ സാക്ഷാൽ ജീവനാണ് നൃത്തവും സംഗീതവും. നാടകത്തിൽ ഉള്ളതായി പ്രസ്താവിച്ച അതേ പ്രവണതകൾതന്നെ സ്വാഭാവികമായി ചലച്ചിത്രത്തിലും ദൃശ്യമാണ്.

തമിഴ്സംഗീതത്തിനു യഥാർഹമായ സ്ഥാനം ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കാൻവേണ്ടി ഒരു പുനരുദ്ധാരണശ്രമം നടക്കു

ന്നുണ്ട്. കഴിഞ്ഞ ദശകംവരെ സംഗീതക്കച്ചേരികളിൽ ഒന്നോ രണ്ടോ തമിഴ്പാട്ടുകളിലധികം പാടാറുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഇപ്പോഴാകട്ടെ, ഈ പുതിയ നീക്കം ഒരു കാലത്തു പ്രചാരത്തിലിരുന്ന പല തമിഴ്ഗാനങ്ങളെയും വിസ്മൃതിയിൽനിന്നും സമുദ്ധരിച്ചിരിക്കുന്നു. പുതിയ ഗാനങ്ങളുടെ രചനയ്ക്ക് പ്രോത്സാഹനവും നല്കുന്നു. ആധുനികയുഗത്തിലെ ഒന്നാംകിടക്കവികൾ ഒക്കെയും ധാരാളം ഗാനങ്ങൾ നമുക്കു സംഭാവന ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ഈ ഗാനങ്ങൾക്കു സാധാരണലോകവുമായി ബന്ധമില്ല എന്നൊരു പരാതി കേൾക്കാം. എല്ലാവിഷയങ്ങളെയും ആസ്പദമാക്കി കുമിളകൾപോലെ നിരവധി ഗാനങ്ങൾ ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഇവയിലെ ഭാഷ തമിഴാണെങ്കിലും സംഗീതം ദക്ഷിണേന്ത്യൻസംഗീതമോ കർണ്ണാടകസംഗീതമോ തമിഴ്സംഗീതമോ അല്ല. ഏതു സംഗീതശാഖയിൽപ്പെട്ടതായാലും പ്രസ്തുതഗാനങ്ങൾ ഒരു ഉന്നതനിലവാരമുള്ളവയല്ല. ചലച്ചിത്രങ്ങളിലെ പ്രസിദ്ധ ട്യൂണുകളിൽ അധികവും ഹിന്ദുസ്ഥാനി ട്യൂണുകളാണ് —ക്ലാസിക്കൽ ട്യൂണുകളിൽനിന്നും ഭിന്നമായ പുതുമോടി ട്യൂണുകൾ. ഇവയെ സംഗീതമെന്നോ കവിതയെന്നോ പറയുവാൻ വിഷമമാണ്. ധാത്രീഗാനങ്ങളെന്നോ, 'ഡഡഡാ'പ്പാട്ടുകളെന്നോ 'ഉദൈയഡപ്പാട്ട്യൂണ്'കളെന്നോ വേണമെങ്കിൽ പറയാം. ഈ വകപാട്ടുകൾ കേട്ടും യക്ഷികഥകളിലെപ്പോലെയുള്ള വീരസാഹസങ്ങൾ കണ്ടും സിനിമാശാലകളിലിരിക്കുന്നവരിൽ മിക്കപേർക്കും തങ്ങളുടെ ബാല്യകാലാവസ്ഥയിലേക്ക് മടങ്ങുന്ന പ്രതീതിയാണുണ്ടാവുന്നതെന്ന് വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

നോവലും ചെറുകഥയും

ആധുനികയുഗത്തിലെ ഗദ്യാത്മകമായ ഇതിഹാസമാണ് നോവൽ. പക്ഷേ, ആ സമുന്നതപദവിയിലേക്ക് വളരെക്കുറച്ചു നോവലുകൾമാത്രമേ ഉയരുന്നുള്ളൂ. വൈദേശിക നോവലുകളുടെ വിവർത്തനങ്ങളും രൂപഭേദങ്ങളും

തമിഴ് സാഹിത്യത്തിൽ സുലഭമത്രേ. ചിലതു ടോൾസ്റ്റോയിയുടെയും ഹാർഡിയുടെയും നോവലുകൾപോലെയുള്ള പാശ്ചാത്യക്ലാസിക്കുകളുടെ പരിഭാഷയാണ്; ഇനിയും ചിലതു് മററു ഭാരതീയ ഭാഷകളിലെ നോവലുകളുടെ പരിഭാഷയാണ്. ഈ ശതകത്തിൻെറ ആദ്യമാണ് 'ആനന്ദമഠം' എന്ന ബംഗാളിനോവലിൻെറ വിവർത്തനം ഉണ്ടായതു്. ദൗർഭാഗ്യമെന്നു പറയട്ടെ, എല്ലാ വിവർത്തനങ്ങളും സ്വതന്ത്രാനുവാദങ്ങളും ഉത്കൃഷ്ടമായ ക്ലാസിക്കുകളുടേതല്ല. മറൈമലൈ അടികളെപ്പോലെയുള്ള ഒരു പ്രശസ്തഗ്രന്ഥകാരൻപോലും 'സൈനികൻെറ ഭാര്യ' എന്നതിലെ കഥ സ്വതന്ത്രാനുവാദം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഷെർലക് ഹോംസ് ഒരു തമിഴ് കഥാപാത്രമായി പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു. സ്വതന്ത്രകൃതികളാകട്ടെ, ഭാഷാന്തരങ്ങളാകട്ടെ, അപസർപ്പണ കഥകൾക്ക് നല്ല പ്രചാരമാണുള്ളതു്.

സാമാന്യമായിപ്പറഞ്ഞാൽ, നാടകങ്ങളെയും ചെറുകഥകളെയും സംബന്ധിച്ചു പറയുന്ന സംഗതികൾ നോവലിൻെറ കാര്യത്തിലും യോജിക്കും. പല്ലവചോള സാമ്രാജ്യങ്ങളുടെയും ആ സാമ്രാജ്യങ്ങളിലെ ജനങ്ങളുടെയും സൂക്ഷ്മചിത്രീകരണങ്ങളടങ്ങിയ കാല്പനിക കഥയുടെ രൂപത്തിൽ നെയ്തെടുത്ത ചരിത്രാഖ്യായികകളും ഉണ്ട്. അക്കൂട്ടത്തിൽ കല്കിയുടെ ആഖ്യായികകൾ പ്രത്യേകം പ്രസ്താവമർഹിക്കുന്നു. പാപബോധം കഥയുടെ രൂപരേഖയായി സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ള മനശ്ശാസ്ത്രനോവൽ, കലയിലെ പുതിയൊരു പരീക്ഷണപ്രവണതയെ ഉദാഹരിക്കുന്നു. ഒരുവേള എല്ലാവർക്കും ഈ രീതി ഹൃദ്യമായിത്തോന്നുകയില്ലായിരിക്കാം. സ്വാതന്ത്ര്യസമരം ചരിത്രാഖ്യായികകളെക്കാൾ വളരെയധികം സാരഗർഭവും യാഥാർത്ഥ്യബോധകവുമായ ഏതാനും നോവലുകളുടെ ആവിർഭാവത്തിനു് സഹായിച്ചിട്ടുണ്ട്. ചുരുക്കിപ്പറയട്ടെ, ഇവിടെയും കാണാം ചില 'ഉത്ത്യാപ്യകൾ' അഥവാ ഒരു നല്ല നാളെയെപ്പററിയുള്ള മുഗ്ധസ്വപ്നങ്ങൾ; അതുപോലെതന്നെ ഭാരതിയുടെ

'ജ്ഞാനരഥം' എന്ന ഗദ്യകൃതിയിലെപ്പോലെയുള്ള കല്പനാവിലാസങ്ങളും.

ചെറുകഥകൾ ഗദ്യാത്മകങ്ങളായ ഗീതകങ്ങളാണെന്നു വേണം പറയുവാൻ. ഈ സാഹിത്യശാഖയിലും ടാഗോറിൻെറയും മററു ഭാരതീയ ഗ്രന്ഥകാരന്മാരുടെയും കൃതികളിൽനിന്നുള്ള ഭാഷാന്തരങ്ങൾ കാണാം. തമിഴിലെ പല ചെറുകഥകളും ഇംഗ്ലീഷിലേക്കും ഇതര ഭാരതീയ ഭാഷകളിലേക്കും പരിഭാഷപ്പെടുത്തുകയും ആസ്വദിക്കയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ചെറുകഥകളും അതുപോലെ തന്നെ കുട്ടികൾക്കായുള്ള ലഘുകഥകളും മറൈമലൈ അടികൾ തുടങ്ങിയവർ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഭാരതിയുടെ സംഭാവനയാണ് 'നവതന്ത്രക്കഥൈകൾ'. അഭിനവമായ ഒരു പ്രവണതയും കാല്പനികാഭിവീക്ഷണവും ഉണ്ടെന്നിരിക്കിലും കൂട്ടലും പഴയമട്ടുതന്നെ അതിന്. ചെറുകഥ പുതിയ ടെക്നിക്കുകൾ അവലംബിച്ച് ഒരു പ്രത്യേക കലാരൂപമെന്ന നിലയിൽ സാഹിത്യത്തിൽ സ്ഥാനം ഉറപ്പിച്ചു തുടങ്ങുന്നതു് വി. വി. എസ്. അയ്യരുടെ കാലം മുതല്ക്കാണ്. അതു് അഭിനവചിന്തകളുടെ വാഹകമായും നൂതനപ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ ബന്ധുവായും തീരുകയാണ്. പുതുമൈപിട്ടൻെറ ചെറുകഥകൾ കവിതയോടു കിടപിടിക്കുവാൻ പോന്നവയാണ്. അത്രകണ്ടു മനോഹരമാണ് അദ്ദേഹത്തിൻെറ കാഴ്ചപ്പാടും ഭാഷാശൈലിയും അതിൻെറ താളലയങ്ങളും വ്യംഗ്യസ്വഭാവവും. ഗുണദീക്ഷകൂടാതെ ഇത്രയധികം കൃതികൾ നിർമ്മിച്ചുവിടുന്ന മറെറാരു സാഹിത്യശാഖയും തമിഴിലുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. പൊതുവേ നാടകത്തിൻെറയും നോവലിൻെറയും ഭാഷയെയും പ്രതിപാദ്യത്തെയും പററി ചെയ്ത പ്രസ്താവങ്ങൾ ചെറുകഥയെ സംബന്ധിച്ചും തികച്ചും സംഗതമാണ്.

ഇങ്ങനെ നോക്കിയാൽ, തമിഴ്സാഹിത്യത്തിലെ അധുനാതനപ്രവണതകൾ ജനാധിപത്യപക്ഷപാതിത്വത്തോടു കൂടിയവയാണെന്നു കാണാം. ഇന്ത്യയുടെ ഇതരഭാഗങ്ങളുമായും വിദേശങ്ങളുമായും വിശേഷിച്ചും പാശ്ചാത്യ

ലോകവുമായും അനുദിനം വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന സമ്പർക്കം മൂലം ആ സാഹിത്യം വികാസം പ്രാപിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു; ശാസ്ത്രീയമനോഗതിയും യുക്തിവാദതത്പരതയും അഭിവ്യഞ്ജിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. തമിഴ് സാഹിത്യകാരന്മാർ സുധീരമായും ആത്മവിശ്വാസപൂർവ്വകമായും തമിഴ്ഭാഷയുടെ അജ്ഞാതഹൃദങ്ങളിൽ ആണ്ടിറങ്ങി വ്യംഗ്യത്തിൻെറയും ഭാവനയുടെയും നർമ്മബോധത്തിൻെറയും കരുണത്തിൻെറയും കവിതയുടെയും മാസ്മരപ്രഭാവങ്ങളെ ആഹ്ലാദസമന്വിതം മുകൾപ്പരപ്പിലേക്കു കൊണ്ടുവരുന്നുണ്ട്. ദുർഗ്ഗന്ധംവമിക്കുന്ന ചില ചീഞ്ഞളിഞ്ഞ സാധനങ്ങളും അക്കൂട്ടത്തിൽ അപൂർവ്വം ചിലപ്പോൾ കണ്ടെന്നുവരാം.

തെലുങ്കു സാഹിത്യം

കെ. രാമകോടീശ്വരറാവു

ഭൂമിക.

ദക്ഷിണേന്ത്യയിലെ മൂന്നു കോടിയിൽപരം ജനങ്ങൾ സംസാരിക്കുന്ന ഭാഷയാണ് തെലുങ്കു്. ഭാഷയെ അടിസ്ഥാനമാക്കി നോക്കിയാൽ തെലുങ്കർ ഭാരതത്തിലെ ഏററവുംവലിയ രണ്ടാമത്തെജനസമൂഹമാണ്. തെലുങ്കു്, ആന്ധ്ര എന്നിവ പര്യായശബ്ദങ്ങളത്രേ. ഭാഷയെ 'തെലുങ്കുഭാഷ' അഥവാ 'ആന്ധ്രഭാഷ' എന്നു വ്യവഹരിക്കാം; ദേശത്തെ 'തെലുങ്കുദേശം' അഥവാ 'ആന്ധ്രദേശം' എന്നും. ഒരു ശതാബ്ദത്തിനുമുമ്പ് 'കമ്പാരററീവ് ഗ്രാമർ ഓഫ് ദി ദ്രവിഡിയൻ ലാംഗ്വേജസ്' (Comparative Grammar of the Dravidian Languages) എന്ന ഗ്രന്ഥം രചിച്ച ബിഷപ്പ് കാൽഡ്വലിൻെറ കാലംതൊട്ട് ഭാരതീയ ഭാഷകളെ ആര്യഭാഷാഗോത്രജങ്ങളെന്നും ദ്രാവിഡഭാഷാഗോത്രജങ്ങളെന്നും രണ്ടായി വിഭജിക്കുവാനും, തെലുങ്കിനെ കർണ്ണാടകം, തമിഴ്, മലയാളം എന്നിവയോടൊപ്പം, ദ്രാവിഡഗോത്രത്തിൽ പരിഗണിക്കുവാനും ഉള്ള ഒരു പ്രവണത പണ്ഡിതന്മാരുടെ ഇടയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടുണ്ട്. ഈ ഭാഷാഭേദസിദ്ധാന്തത്തിൽ നിന്ന് വർഗ്ഗഭേദസിദ്ധാന്തവും രൂപംകൊണ്ടു.

എന്നാൽ പ്രാകൃതഭാഷകളിൽ ഒന്നായിരുന്നു,-ഗുണാഢ്യൻ 'ബൃഹത്കഥ'യും, ആന്ധ്രയിലെ ശതവാഹന ചക്രവർത്തി ഹാലൻ 'ഗാഥാസപ്തശതി'യും രചിച്ച പൈശാചി എന്ന പ്രാകൃതഭാഷയായിരുന്നു-തെലുങ്കു് എന്നത്രേ പരേതനായ ഡാക്ടർ സി. നാരായണറാവുവിൻെറയും മററു ചില പണ്ഡിതന്മാരുടെയും അഭിസന്ധി. അനേകശത

ബ്ദങ്ങളായി ആന്ധ്രഭാഷയിലെ വരമൊഴിയുടെയും അതുപോലെതന്നെ വായ്മൊഴിയുടെയും ഭൂരിഭാഗവും സംസ്കൃതതത്സമങ്ങളും സംസ്കൃതതദ്ഭവങ്ങളുമായിട്ടാണിരിക്കുന്നതു്. തന്നിമിത്തം അവയ്ക്കു പകരം ശുദ്ധദ്രാവിഡപദങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കുവാൻ ചെയ്യുന്ന ഏതു പരിശ്രമവും ഭാഷയെ തീരെ ദുർഗ്രഹമാക്കുവാൻ മാത്രമേ ഉപകരിക്കൂ. ഇതുതന്നെയാണു് കന്നടത്തിൻെറയും കഥ. ഈ രണ്ടു ഭാഷാവിഭാഗങ്ങളും ഔത്തരാഹന്മാർക്കും ദാക്ഷിണാത്യന്മാർക്കും മധ്യേ ആണല്ലോ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു്. ആ മധ്യസ്ഥിതി ഭാരതീയസംസ്കാരത്തിൻെറ ഒരു ഉദ്ഗ്രഥനം സാധിക്കുന്നതിനു് അവയെ സഹായിക്കുന്നു.

നന്നയൻ സംസ്കൃതമഹാഭാരതം ഭാഷാന്തരം ചെയ്യുന്നതിനു് വളരെക്കാലം മുമ്പുതന്നെ ഏറിയകൂറും ഗാനങ്ങളായും കഥകളായുമുള്ള ഒരു വമ്പിച്ച സാഹിത്യസമ്പത്തു് തെലുങ്കുഭാഷയുടെ ഈടുവയ്പിൽപ്പെട്ടിരുന്നു. എന്നാൽ നന്നയനോടുകൂടിയാണു് തെലുങ്കിലെ സാഹിത്യത്തിൻെറ തുടക്കം. രാജാക്കന്മാരുടെയും പ്രഭുക്കന്മാരുടെയും രക്ഷാധികർത്തൃത്വത്തിൽ ഈ സാഹിത്യം അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ടു. കവികൾ അത്യധികം ബഹുമാന്യരായി ഗണിക്കപ്പെട്ടു. പതിനൊന്നു മുതൽ പതിനഞ്ചുവരെയുള്ള ശതാബ്ദങ്ങളിൽ തെലുങ്കു കവികൾ സംസ്കൃതപുരാണേതിഹാസങ്ങളിലെ വിജ്ഞാനസമ്പത്തും കാവ്യരസികതയും സ്വന്തം ജനങ്ങൾക്കു് സംപ്രാപ്യമാക്കിത്തീർത്തു. ഇന്നും തെലുങ്കുകാരുടെ ജീവിതത്തെ പ്രായേണ കരുപ്പിടിപ്പിക്കുന്ന ഗ്രന്ഥങ്ങൾ നന്നയൻ,തിക്കനൻ, യർറപ്രഗഡ* എന്നീ കവിത്രയത്തിൻെറ'ആന്ധ്രമഹാഭാരത'വും, പോതനൻെറ'ആന്ധ്രഭാഗവത'വുമാണു്. ഒരർത്ഥത്തിൽ ശ്രീനാഥൻെറ 'നൈഷധ'മാണു് അക്കാലത്തെ തെലുങ്കു സാഹിത്യത്തിനു ലഭിച്ച അത്യന്തം വിലപ്പെട്ട സംഭാവന.

---

* സംസ്കൃതമഹാഭാരതത്തിൻെറ വിവിധ ഭാഗങ്ങൾ തെലുങ്കിലേക്കു ഭാഷാന്തരം ചെയ്തതു് കവിത്രയം എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്ന ഈ മൂന്നു പേരാണു്.

വിജയനഗരസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ കാലത്തു്, അതായതു്, പതിനഞ്ചും പതിനേഴും നൂററാണ്ടുകൾക്കിടയിൽ, 'പ്രബന്ധ'മെന്നറിയപ്പെടുന്ന നൂതനമായ ഒരു സ്വതന്ത്ര സാഹിത്യനിബന്ധനരീതി രൂപമെടുത്തു. കൃഷ്ണദേവരായരുടെ ഭരണകാലത്തു് ആസ്ഥാനകവിയായിരുന്ന പെദ്ദനന്റെ 'മനുചരിത'മാണു് ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിനു മാർഗ്ഗദർശനം ചെയ്തതു്. ഗദ്യപദ്യസമ്മിശ്രമായി രചിക്കപ്പെടുന്ന ദീർഘകഥയത്രേ പ്രബന്ധം. രാജാവോ ദേവനോ ആയിരിക്കും നായകൻ. പ്രാചീനകാലത്തേയോ മദ്ധ്യകാലത്തേയോ ഭാരതചരിത്രത്തിൽ നിന്നായിരിക്കും നായിക. കഥാഖ്യാനരീതിയുടെയും വർണ്ണനയുടെയും ചാതുര്യം കൊണ്ടും കല്പനയുടെ ആധിക്യംകൊണ്ടും ഛന്ദോവൈവിധ്യംകൊണ്ടും ഭാരതീയ സാഹിത്യത്തിൽ തെലുങ്കുപ്രബന്ധങ്ങൾ അപ്രതിമങ്ങളാണു്. തെലുങ്കുസാഹിത്യം തഞ്ചാവൂരിലെയും മധുരയിലെയും നായ്ക്കവേന്തന്മാരുടെ കൊട്ടാരങ്ങളിൽ ഗീതം, നൃത്യം, നാട്യം എന്നിവയോടു് ഉററബന്ധമുള്ളതായിത്തീർന്നു. തെലുങ്കുപദങ്ങൾ അജന്തങ്ങളായതുകൊണ്ടും സംസ്കൃതപദങ്ങളുമായി അക്ലിഷ്ടസുന്ദരമാംവണ്ണം ഇണങ്ങിച്ചേരുന്നതുകൊണ്ടും ആ ഭാഷ തന്നെ മധുരവും സംഗീതത്തിനു ശരിക്കും അനുയുക്തവുമാണു്.

സംസ്കൃതഭാഷയിലൂടെ തെലുങ്കർ ചെയ്തിട്ടുള്ള സംഭാവനകൾ പ്രത്യേകം പരിഗണനഅർഹിക്കുന്നു. വിദ്യാനാഥൻ, ജഗന്നാഥ പണ്ഡിതരായർ എന്നീ കാവ്യമീമാംസകന്മാരും കൊൺഡവീഡിലെ യുവരാജാകാടയവേമൻ, മല്ലിനാഥസൂരി എന്നീ വ്യാഖ്യാതാക്കളും, ലീലാശുകൻ, നാരായണതീർത്ഥൻ എന്നീ ഭക്തകവികളും അഖിലഭാരതീയമായ ഒരു സംസ്കാരം വികസിപ്പിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ പ്രധാനമായ സേവനം നിർവ്വഹിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ക്ഷേത്രയ്യ, അന്നമാചാര്യ, ത്യാഗരാജൻ എന്നീ തെലുങ്കുഗാനരചയിതാക്കളും കൂചിപൂഡി എന്ന നൃത്യനാടകത്തിന്റെ പ്രയോക്താക്കളും ഇതരഭാഷാസംസ്ഥാനങ്ങളിൽപ്പോലും അംഗീകാരം നേടിയിട്ടുള്ളവരാണു്.

മാർഗ്ഗദർശകൻ

ഗോദാവരീതീരങ്ങളിൽവച്ചും പൂർവ്വചാലൂക്യസമ്രാട്ടായിരുന്ന രാജരാജേന്ദ്രൻെറയോ രാജമഹേന്ദ്രൻെറയോ കൊട്ടാരത്തിൽ വച്ചുമായിരുന്ന തെലുങ്കുഭാഷയിലെ ആദ്യത്തെ അതിമഹത്തായ കൃതി—നന്നയൻെറ ആന്ധ്ര മഹാഭാരതം—രചിക്കപ്പെട്ടതു്. ഒരു സഹസ്രാബ്ദത്തിനു മുൻപായിരുന്നു, അതു്. വിധിവിലാസമെന്നു പറയട്ടെ, സമാദരണീയമായ അതേ സ്ഥലത്തുവച്ചുതന്നെ,* കഴിഞ്ഞ ശതാബ്ദത്തിൻെറ അന്തിമഘട്ടത്തിൽ തെലുങ്കുസാഹിത്യത്തിൻെറ പുനരുജ്ജീവനവും നിർവഹിക്കപ്പെട്ടു. വീരേശലിംഗം, ചിലകമർത്തി ലക്ഷ്മീനരസിംഹ, വസുരായ കവി എന്നിവരാണു് മാർഗ്ഗദീപം വീണ്ടും കൊളുത്തിയതു്. ബ്രിട്ടീഷ് ആധിപത്യം വ്യാപിച്ചുവന്നതോടെ പരമ്പരാഗതമായ സംസ്കാരം രാഹുഗ്രസ്തമായിക്കലാശിച്ചു എന്നാൽ കോളജുകളുടെയും സർവകലാശാലകളുടെയും സ്ഥാപനം ഒരു വിഭിന്ന സംസ്കാരവുമായുള്ള സഫലസമ്പർക്കത്തിനു വഴിതെളിച്ചു. പാശ്ചാത്യസാഹിത്യവും പാശ്ചാത്യശാസ്ത്രവും ഭാരതത്തിലെ ഇതര ഭാഷാസംസ്ഥാനങ്ങളിലെന്നപോലെ ആന്ധ്രദേശത്തും ബുദ്ധിജീവികളുടെ ഇടയിൽ നൂതനമായ ഒരു ദർശനമണ്ഡലം തുറന്നു. ഈ സമ്പർക്കത്തിൽനിന്നുണ്ടായ പ്രഥമഭയാവേശം നിലച്ചപ്പോൾ പുതിയ ഒരു അന്തരിക്ഷത്തിൽ വളർന്ന തെലുങ്കു പണ്ഡിതന്മാരും കവികളും തങ്ങളുടെ മാതൃഭാഷാസാഹിത്യത്തെ പരിപോഷിപ്പിക്കുവാൻ മുൻപിട്ടുവന്നു.

പലതരത്തിലും വീരേശലിംഗം മാർഗ്ഗദർശകനായിരുന്നു. മുഖ്യമായും ഒരു സാമൂഹിക പരിഷ്കർത്താവും യുഗയുഗാന്തരങ്ങളായി നിലനിന്നുപോന്ന മാമൂലുകളെ ഉന്മൂലനം ചെയ്യുന്നതിൽ സമുത്കനുമായിരുന്നു, വീരേശലിംഗം. പ്രസന്നോജ്ജ്വലമായ ഒരു ഗദ്യശൈലിയായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിൻെറ ശസ്ത്രം. അതു് അദ്ദേഹം സുശക്ത

---

* രാജമുന്ദ്രി അഥവാ രാജമഹേന്ദ്രവരം.

മായി തൻെറ ആദർശങ്ങളുടെ പ്രചരണത്തിനുവേണ്ടി പ്രയോഗിച്ചു. സാമൂഹികമായ വല്ല അനീതിയും കണ്ടാൽ ഉടനടി ധർമ്മരോഷം ആളിക്കത്തുകയായി. അതായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിൻെറ മുഖ്യമായ പ്രകൃതം. അദ്ദേഹത്തിൻെറ പ്രതിമാഭഞ്ജനവ്യഗ്രത യാതൊരു പുരാതന സ്ഥാപനത്തെയും സാർവജനീനമായ യാതൊരു മതവിശ്വാസത്തെയും പരിപാവനമായിക്കരുതിയില്ല. സമകാലിക ജീവിതത്തെ സഹാനുഭൂതിയോടെ മനസ്സിലാക്കുവാനുള്ള വാസനാവിശേഷം—അദ്ദേഹത്തിൻെറ യുവസുഹൃത്തും നാട്ടുകാരനുമായ ലക്ഷ്മീനരസിംഹനിൽ നാം സമാദരണീയമായിക്കാണുന്ന ആ അനുഗ്രഹീത ഗുണം—അദ്ദേഹത്തിനു ലബ്ധമായിരുന്നില്ല. എന്നാലും ജീവചരിത്ര സാഹിത്യം, സാഹിത്യനിരൂപണം, നാടകം, നോവൽ, ശാസ്ത്രീയവും രാഷ്ട്രമീമാംസാപരവുമായ പ്രബന്ധങ്ങൾ, പത്രപ്രവർത്തനം, ലഘുലേഖാ നിബന്ധനം, ആത്മകഥാ സാഹിത്യം എന്നിവയെല്ലാം അവയുടെ ഉദ്ഭവത്തിന് വീരേശലിംഗത്തോടാണ് കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്.

ഈ യുഗം നെല്ലൂരിലെ വേദം വേങ്കടരായ ശാസ്ത്രി, ബല്ലാറിയിലെ ഡി. കൃഷ്ണമാചാർല്യ, മസൂലിപട്ടണത്തിലെ സോദരകവികളായ തിരുപതിശാസ്ത്രി, വേങ്കട ശാസ്ത്രി, വിജയനഗരത്തിലെ* ഗുരു സാദാ അപ്പാറാവു തുടങ്ങിയ അതിമാനുഷപ്രതിഭന്മാരായ മററു സാഹിത്യകാരന്മാർക്കും ജന്മം നല്കി. അപ്പാറാവു അടുത്ത തലമുറയിലെ അതിപ്രശസ്തരായ ഗാനകൃത്തുകളുടെ—പരേതനായ ബസവരാജു അപ്പാറാവു, അഡിവി ബാപിരാജു, എന്നിവരുടെയും നൻഡൂരി സുബ്ബാറാവുവിൻെറയും—അഗ്രഗാമിയായിരുന്നു. തിരുപതി വേങ്കട കവികൾ പത്തൊൻപതാം നൂററാണ്ടിൻെറ ആദ്യഘട്ടത്തിലെ ജീർണ്ണിച്ച ക്ലാസ്സിസത്തിൽനിന്നു് തെലുങ്കു കവിതയെ രക്ഷപ്പെടുത്തി. ആ കവിദ്വയം കാവ്യദേവതയെ പ്രഭുക്കന്മാരുടെ കൊട്ടാര

---

* വിശാഖപട്ടണം ഡിസ്ട്രിക്ററിൽ: ഇതേ പേരിലുള്ള ദക്ഷിണേന്ത്യൻ സാമ്രാജ്യത്തിൻെറ തലസ്ഥാനമായി ഇതിനെ തെററിദ്ധരിക്കരുതു്.

ക്കെട്ടിൽനിന്നും പണ്ഡിതന്മാരുടെ സദസ്സുകളിൽനിന്നും പുറത്തേക്കു കൊണ്ടുവന്നു. അവർ രായപ്രോലുസുബ്ബ്‌ റാവുവിൻെറയും ഡി. വി. കൃഷ്ണശാസ്ത്രിയുടെയും ഭാവഗാനനിർത്ഥരങ്ങൾക്ക് വിനിർഗ്ഗളിക്കുവാൻവേണ്ട അനുകൂലപരിത:സ്ഥിതിയും സൃഷ്ടിച്ചു. അവർ രചിച്ച 'ബുദ്ധചരിതം' ഉത്കൃഷ്ട സാഹിത്യഗുണങ്ങൾ ഒത്തിണങ്ങിയ ഒരു ദീർഘ കാവ്യമാണ്. നല്ല കല്പനാസമ്പത്തി. പ്രസന്ന ശുദ്ധമായ ശയ്യാരീതി. മഹാഭാരതകഥയെ ആസ്പദമാക്കി അവർ നിർമ്മിച്ച നാടകങ്ങൾ കാലത്തിൻെറ ഒഴുക്കത്തിൽ തകർന്നടിയാതെ ഇന്നും നിലനിൽക്കുന്നുണ്ട്.

ഭാവഗീതം

1905—ലെ ദേശീയപ്രസ്ഥാനത്തിൻെറയും, ബങ്കിംചന്ദ്രനും രവീന്ദ്രനാഥനും പ്രതിനിധാനം ചെയ്ത വംഗസാഹിത്യത്തിൻെറയും സ്വാധീനത, ദക്ഷിണേന്ത്യയിലെ ഇതരഭാഷകൾ വ്യവഹരിക്കുന്ന ജനവിഭാഗങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച്, തെലുങ്കരിൽ ഏറെക്കുറെ നേരത്തേതന്നെ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. അങ്ങനെ വീരേശലിംഗത്തിൻെറ തലമുറ പതിനേഴുമുതൽ പത്തൊൻപതുവരെയുള്ള ശതകങ്ങളിലെ ആംഗലസാഹിത്യത്തോട്ട് കൂറു പുലർത്തുകയും പ്രചോദനത്തിനുവേണ്ടി സംസ്കൃതത്തിലെ ക്ലാസിക്കുകളെ കൂടെക്കൂടെ അവലംബിക്കുകയും ചെയ്തുവെങ്കിൽ, കൃഷ്ണശാസ്ത്രിയുടെ തലമുറയാകട്ടെ പത്തൊൻപതാം നൂററാണ്ടിലെയും ഇരുപതാം നൂററാണ്ടിൻെറ ആദ്യഘട്ടത്തിലെയും യൂറോപ്യൻ സാഹിത്യത്തിൻെറ സ്വാധീനതയ്ക്കും വംഗസാഹിത്യത്തിൻെറ വശ്യതയ്ക്കും അത്യന്തം വശംവദമായി.

ഒന്നാം ലോകമഹായുദ്ധത്തിൻെറ കാലത്ത് കോളജിൽ പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന യുവസാഹിത്യകാരന്മാർ 1915—നും 1935—നും ഇടയ്ക്കുള്ള കാലഘട്ടത്തിലാണ് ഏററവും വിശിഷ്ടങ്ങളായ കൃതികൾ രചിച്ചത്. ആന്ധ്ര സാഹിത്യചരിത്രത്തിലെ ഈ രണ്ടു പതിററാണ്ടുകളെ ആഥൻസിൽ പെരിക്ലീസ്സിൻെറയോ ഇംഗ്ലണ്ടിൽ എലിസബേത്തിൻെറയോ ഇൻഡ്യയിൽ

ഭോജൻെറയൊ കൃഷ്ണദേവരായരുടെയോ കാലഘട്ടത്തോടു സാദൃശ്യപ്പെട്ടതാവുന്നതാണ്. ഭാവഗീതം, പ്രേമഗാനം, നോവൽ, ചെറുകഥ, നാടകം എന്നീ പ്രധാന സാഹിത്യശാഖകളെയാണ് ഇക്കാലത്തെ എഴുത്തുകാർ പരിപോഷിപ്പിച്ചതു്. പ്രത്യേകിച്ചും ഭാവഗീതമായിരുന്നു അവരുടെ പ്രിയപ്പെട്ട ആവിഷ്കരണോപാധി. ഭാരതീയക്ലാസിക്കൽ കവിതയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം പ്രണേതാവിൻെറ വ്യക്തിത്വം തുലോം അപൂർവ്വമായി മാത്രമേ അനുവാചകൻെറ ശ്രദ്ധയിൽ മുന്തിപ്പൊന്തിവരികയുള്ളൂ. ഇതിഹാസകാവ്യങ്ങളിലും ശതകങ്ങളിലും ഭക്തന്മാർ അർപ്പിച്ചിട്ടുള്ള സ്തോത്രാഞ്ജലിയാണ് ആത്മനിഷ്ഠകവനങ്ങളോടു് ഏററവും സാജാത്യം പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നവ. എന്നാൽ കവി സ്വന്തം ആഹ്ളാദങ്ങളും വേദനകളും, ചുററും സംഭവിക്കുന്ന വൈചാരികവും വൈകാരികവുമായ ചലനങ്ങളുടെ നേക്കുള്ള പ്രതികരണങ്ങളും ആവിഷ്കരിക്കുക എന്ന രീതി നമ്മുടെ സാഹിത്യത്തിലെ ഒരു പുതിയ ഘട്ടത്തെയാണു കുറിക്കുന്നതു്.

സൗന്ദര്യത്തിൻെറ പരിപാകവും അതേസമയം പ്രേമത്തിൻെറ ശ്രീകോവിലിലേക്കു് വഴികാട്ടുന്ന ധ്രുവനക്ഷത്രവുമായ പ്രേമഭാജനം എവിടെ എന്ന അന്വേഷണമായിരുന്നു ഈ ഭാവകവികളുടെ മുഖ്യമായ ശ്രദ്ധാവിഷയം. ഇവരുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ സ്ത്രീ ഒരു അഭൗമസത്തയാണ്; വിദ്യുല്ലേഖയ്ക്കു്, തുഷാരപൂർണ്ണമായ പുലരിക്കു്, അഥവാ അലയാഴിയിലെ തരംഗങ്ങളുടെ മീതേ തുള്ളിക്കളിക്കുന്ന തുവെള്ളപ്പതയ്ക്കു് സമാനമായ ഒന്നു്. പ്രേമഭാജനത്തിൻെറ ആദർശവത്കരണംകൊണ്ടും, വായനക്കാരുടെ സ്മരണയിൽനിന്നും ഒരിക്കലും മാഞ്ഞൊഴിയാത്ത വർണ്ണനകൾകൊണ്ടും—അതായതു്, കാമുകിയുടെ മാംസളശരീരത്തിൻെറ വശ്യകോമളിമയെക്കാളും അവളുടെ ഹൃദയത്തിനും അന്തരാത്മാവിനുമുള്ള ലാവണ്യഭാവങ്ങളെ ആവിഷ്കരിക്കുന്ന വർണ്ണനകൾകൊണ്ടു്—ഈ കവികൾ തെലുങ്കുകവിതയെ ഉദാത്തസൗന്ദര്യത്തിൻെറ മണ്ഡലത്തിലേക്കു് ഉയർത്തി.

പ്രേമത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള പ്രേമം അഥവാ 'പ്ലേറോണിക് ലൗ' ആണ് രായപ്രോലു സുബ്ബറാവുവിൻെറ 'തൃണകങ്കണം'. 'സ്വപ്നകുമാരം' എന്നീ കാവ്യങ്ങളിലെയും അബ്ബൂരി കൃഷ്ണറാവുവിൻെറ 'മല്ലികാംബ' എന്ന കാവ്യത്തിലെയും പ്രതിപാദ്യം. മണ്ണിൽപ്പിറന്ന നിസ്സാരനായ ഒരു കാമുകന് അത്യന്തസുന്ദരിയായ ഒരു ദേവാംഗനയിൽ ഉണ്ടായ ഉത്കടാഭിനിവേശത്തിൻെറയും നൈരാശ്യോദ്ഭൂതമായ വേദനയുടെയും സ്വരമാണ് കൃഷ്ണശാസ്ത്രിയുടെ 'ഉർവശി'യിലും ഇതരഭാവഗാനങ്ങളിലും മുഖ്യമായി കേൾക്കുന്നത്. സമാനഹൃദയർ തമ്മിൽ, സമാനാത്മാക്കൾ തമ്മിൽ, ഉള്ള സംഗമാഭിലാഷത്തെ ശിവശങ്കരശാസ്ത്രിയുടെ 'ഹൃദയേശ്വരി' അഭിവ്യഞ്ജിപ്പിക്കുന്നു. വേദുല സത്യനാരായണശാസ്ത്രി 'ദീപാവലി' എന്ന കൃതിയിൽ, പ്രേമത്തിൻെറ അലകടലിലൂടെ അങ്ങേക്കരയിലേക്കുള്ള തീർത്ഥാടനം പരമാവധി തുടരുവാനുള്ള തൻെറ ഉഗ്രനിശ്ചയം വ്യക്തമാക്കുന്നു. പുഴനടുവിൽവച്ചു തൻെറ ദുർബലമായ ഓടം ഛിന്നഭിന്നമായിപ്പോയേക്കുമെന്നാണ് നായനി സുബ്ബറാവുവിൻെറഭയം. എങ്കിൽക്കൂടി, ആ പലക ക്ഷണങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിൻെറ പട്ടടയ്ക്ക് ഉപകരിക്കും. ഇക്കവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ പ്രായേണ നായനി മാത്രമാണ് ഇത്തരമൊരു വിജയസ്വരത്തിൽ എത്തിച്ചേരുന്നത്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ പ്രേമം സഫലീകൃതമായി. സ്വർഗ്ഗത്തെയും ഭൂമിയെയും തമ്മിൽ ഇണക്കിച്ചേർക്കുന്നതിൽ അദ്ദേഹം ഒടുവിൽ വിജയം നേടി.

സാഹിതീസമിതി

രായപ്രോലുസുബ്ബറാവു ആയിരുന്നു ഈ കവിസമൂഹത്തിലെ പ്രമുഖൻ. എന്നാൽ സാഹിതീസമിതിയുടെ സ്ഥാപകനായ ശിവശങ്കരശാസ്ത്രിയായിരുന്നു, ഈ കവികളെയും വേറേ ഒട്ടുവളരെപ്പേരെയും ഒരു സാഹിത്യസൗഭ്രാത്രത്തിലേക്ക്-പിൽക്കാലത്ത് മഹാരാഷ്ട്രത്തിൽ സ്ഥാപിതമായ 'രവികിരൺ മണ്ഡല്'' പോലെയും കർണ്ണാടകത്തിലെ 'ഗെളെയറ ഗുമ്പു' പോലെയും ഉള്ള ഒരു സംഘട

നയിലേക്ക്—സമാനയിച്ചതു്. സംസ്കൃതപണ്ഡിതനും സമകാലീന ആംഗലസാഹിത്യവും ഭാരതത്തിലെ മൂന്നോ നാലോ സാഹിത്യങ്ങളും നിഷ്കർഷയോടെ പഠിക്കുന്നതിൽ നിരതനുമായ ശിവശങ്കരശാസ്ത്രി, ആന്ധ്രദേശത്തെ കവികളുടെയും ചെറുകഥാകൃത്തുകളുടെയും സാഹിത്യോപന്യാസകാരന്മാരുടെയും അണ്ണഗാരു—ജ്യേഷ്ഠസഹോദരൻ—ആയിത്തീർന്നു. സാമാന്യവ്യവഹാരത്തിലുള്ള തെലുങ്കുഭാഷയിൽത്തന്നെ സാഹിത്യരചന നടത്തണമെന്ന വാദത്തിന്റെ "ജ്ഞാനപിതാവു്" ഗിഡുഗു രാമമൂർത്തിപന്തുലു ആയിരുന്നെങ്കിലും ആ പ്രസ്ഥാനത്തെ വാസ്തവത്തിൽ പ്രയോഗക്ഷമമാക്കി വിജയകോടിയിലെത്തിച്ചതു് ഈ സാഹിതീസമിതിയായിരുന്നു. രണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധത്തിനു മുമ്പുള്ള ഒരു കാൽ ശതാബ്ദകാലത്തു് പദ്യത്തിലും സംഗീതത്തിലും ഗദ്യത്തിലും ഒരിക്കലും വിലയിടിയാതെ നിൽക്കുന്നതായി വല്ലതുമുണ്ടായിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതിനു ശ്ളാഘിക്കേണ്ടതു് ഈ സമിതിയിൽപ്പെട്ട അനുഗൃഹീതരായ അംഗങ്ങളെയും അവരുടെ അഭിനന്ദകരെയും അനുയായികളെയുമാണു്.

ഗാനരചയിതാക്കൾ

പദ്യമെഴുതുവാൻ വേണ്ട കെല്പും കോപ്പും ഇല്ലെന്നിരിക്കിലും ഗാനരചന അധികം ഹൃദ്യമായിത്തോന്നിയ ചിലരുണ്ടായിരുന്നു. കേവലം ഇന്നലെ എന്നപോലെ തോന്നുന്നു—പക്ഷേ, നാല്പതു കൊല്ലം മുമ്പായിരുന്നു—സോദരകവികളായ ബസവരാജു അപ്പറാവുവും നൻഡൂരി സുബ്ബറാവുവും മദിരാശിയിൽ ലാകോളജിലും ക്രിസ്ത്യൻകോളജിലും പഠിച്ചതു്. ഗുരുസാദാ അപ്പറാവുവിന്റെ ഗാനങ്ങളിലും പദ്യകഥകളിലും അവർ അന്നു വല്ലാതെ ഭ്രമിച്ചു വശായിരുന്നു. എത്ര വികാരാവേശത്തോടുകൂടിയാണു് അവർ അവയൊക്കെ പാടിക്കൊണ്ടിരുന്നതു്! ഏറെത്താമസിച്ചില്ല, കൗതുകപൂർവ്വം ചുററും കൂടിയ സഹവിദ്യാർത്ഥികളുടെ ലഘുസദസ്സുകളിൽ അവർ തങ്ങളുടേതന്നെ ഗാനങ്ങൾ പാടുകയായി. അങ്ങനെ അവർ സദസ്യരുടെ കണ്ണുകളിൽ

അശ്രുബിന്ദുക്കൾ ഉറന്നുതുളുമ്പുമാറ് അവരെ വികാരപരവശകുലരാക്കുകയും ചെയ്തു. ബസവരാജു അപ്പറാവുവിന്റെ 'സെലയേടി ഗാനമു' (മലംചോലയുടെ ഗാനം) എന്ന ഗീതവും നൻഡൂരി സുബ്ബറാവുവിന്റെ 'യെങ്കി പാടല്യ' എന്ന ഗീതവും പൊതുജനങ്ങളെ ഞൊടിയിടകൊണ്ട് പൂർണ്ണമായും അടിമപ്പെടുത്തിക്കളഞ്ഞു. ഇന്ന് ഈ ഗാനങ്ങൾ സകലമാനപേരുടെയും നാവിൻതുമ്പത്തുണ്ട്. ഹൃദയം മൃദുലമാകണമെങ്കിൽ, അഹന്ത നിർമ്മാജ്ജനം ചെയ്യപ്പെടണമെങ്കിൽ, ദുഃഖാനുഭൂതി ഉണ്ടാവണം എന്നാണ് അപ്പറാവുവിന്റെ സിദ്ധാന്തം. സുബ്ബറാവു ചിത്രണംചെയ്ത 'യെങ്കി', 'നായിഡു ബാവാ' എന്നീ ഗ്രാമീണരായ കാമിനീകാമുകന്മാർ രാജകീയ പ്രേമകഥകളിലെ ഏതു നായികാനായകന്മാരെപ്പോലെയും മൃദുലസ്വഭാവരും ശാന്തപ്രകൃതികളുമാണ്; പ്രേമവികാരാധീനരും അന്യോന്യസക്തരുമാണ്. യെങ്കിയെ അഭിസംബോധനം ചെയ്തുകൊണ്ട് അവളുടെ കാമുകൻ വളച്ചുകെട്ടൊന്നും കൂടാതെ ചോദിക്കുന്നു:—

"പ്രകാശകുമാരീ നീ എവിടെയാണു താമസിക്കുക?"

അതിന് ഉത്തരമായി ആ കളങ്കമററ പെൺകിടാവു പറയുന്നു:—

"അങ്ങയുടെ തണലിൽ ഞാൻ എന്റെ കൊട്ടാരം പണിയും."

ചിത്രകാരനും കവിയും ഗാനകൃത്തുമായിരുന്നു അഡിവി ബാപിരാജു. (അദ്ദേഹം 1952-ൽ അന്തരിച്ചു) പില്ക്കാലത്ത് അദ്ദേഹം ചെറുകഥകളും നോവലുകളും രചിച്ച് ആ വിധത്തിലും പ്രാമുഖ്യം സമ്പാദിക്കയുണ്ടായി. അദ്ദേഹത്തിനു വേണ്ട മാർഗ്ഗദർശനം നൽകിയതു് രാജമന്ദ്രി ഗവണ്മെൻറു കോളജ് പ്രിൻസിപ്പൽ, പ്രൊഫസ്സർ ഓസ് വാൾഡ് കുൽദ്രി ആയിരുന്നു. കുൽദ്രിതന്നെ ഒരു ചിത്രകാരനായിരുന്നു. മാത്രമല്ല, ആംഗലഭാഷയിൽ ഒരു കവിയും ചെറുകഥാകൃത്തും. സംസ്കാരസമ്പന്നനായ ഈ ഇംഗ്ലീഷുകാരനുമായുള്ള ഉററമൈത്രി ബാലിരാജുവിന്റെയും, കവി കൊൺഡല വേങ്കടറാവുവിന്റെയും,

പ്രഖ്യാത ചിത്രകാരനായ ദാമർല രാമറാവുവിൻെറയും അതുപോലെതന്നെ അക്കാലത്തെ മററു യുവജനങ്ങളുടെയും ജീവിതത്തിൽ പ്രയോജനപ്രദമായ സ്വാധീനത ചെലുത്തി. 'സിവിൽ സർവ്വീസിലെ' സി. പി. ബ്രൌൺ ഒരു നൂററാണ്ടിനു മുൻപ് ആന്ധ്രന്മാർക്ക് എന്തുമാത്രം സമാദരണീയനായിരുന്നുവോ അത്രയുംതന്നെ സമാദരണീയനാണ് ആധുനിക ആന്ധ്രന്മാക്ക് പ്രൊഫസ്സർ ക്ലർട്ടി. സ്വപ്രതിഭ ബഹുമുഖമായിരുന്നെങ്കിലും ബാപിരാജുവിനു് ആശയാവിഷ്കരണോപാധിയെന്നനിലയിൽ വികാരം തുടിക്കുന്ന—ശ്രോതാവിനെ ഉന്നതതലങ്ങളിലേക്ക് ഉയർത്തിക്കൊണ്ടു പോവുന്ന—ഒരു ഗാനത്തിൽ അദ്ദേഹം തന്നെ പാടിയിരിക്കുന്നവണ്ണം, 'വിണ്ടലത്തോളം കുതിച്ചു പൊന്തുന്ന ഗോദാവരിനദിയോടുപോലും സമാനമായ'—ഗാനത്തോടായിരുന്നു കൂടുതൽ കൂറും മമതയും.

വിശ്വനാഥനും പിങ്ഗളിയും

വിശ്വനാഥ സത്യനാരായണൻ തൻെറ 'കോകിലമ്മ പെൻഡിലി' (കുയിലിൻെറ കല്യാണം), 'കിന്നരസാനി' എന്നി കൃതികളിൽ മൃദുലസ്വഭാവം പൂണ്ട പ്രകൃതിയുടെ കാല്പനികകഥകൾ വർണ്ണനം ചെയ്യുന്നതിനുവേണ്ടി സംഗീതത്തെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയപ്പോൾ, ദുവ്വൂരി രാമിറെഡ്ഡി അതേ ഉദ്ദേശ്യസാദ്ധ്യത്തിനുവേണ്ടിത്തന്നെ സുഭഗാഢ്യമായ പദ്യത്തെ പ്രയോജനപ്പെടുത്തി. തെലുങ്കു സാഹിത്യത്തിലെ നവോത്ഥാനത്തിൻെറ ഉപജ്ഞാതാക്കളിൽ ഒരു ഉന്നതസ്ഥാനമുണ്ട് വിശ്വനാഥന്. ക്ലാസിക്കൽ രീതിയിലുള്ള പദ്യം, പ്രേമഗാനം, ഭാവഗീതം, ആഖ്യായിക, ചെറുകഥ, നിരൂപണോപന്യാസം, എന്നുവേണ്ട മിക്കവാറും എല്ലാ സാഹിത്യരൂപങ്ങളും കൈകാര്യം ചെയ്ത് അതിലൊക്കെ അദ്ദേഹം പ്രാമാണ്യം നേടിയിട്ടുണ്ട്. ഭാവസമൃദ്ധങ്ങളും ശക്തിയുക്തങ്ങളുമാണ് അദ്ദേഹത്തിൻെറ രചനകൾ എല്ലാം. ഒപ്പം കാക്കശ്യവും അവയ്ക്കുണ്ട്. 'ഗിരികുമാർ' എന്ന തൂലികാനാമത്തിൽ അദ്ദേഹം അത്യാകർഷകങ്ങളായ ഗാനങ്ങൾ രചിച്ചു.

ദേശാഭിമാനപരമായ കവിത അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'ആന്ധ്ര പ്രശസ്തി' എന്ന കൃതിവഴി ഉത്കൃഷ്ടസാഹിത്യത്തിന്റെ മാന്യപദവി സമ്പാദിച്ചിരിക്കുകയാണ്.

'തോലകരി' എന്ന് ഒരു കൊച്ചു കവിതാസമാഹാരവുമായിട്ടാണ് പിങ്ഗളി ലക്ഷ്മീകാന്തവും കാടൂരി വേങ്കടേശ്വരറാവുവും രംഗപ്രവേശം ചെയ്തത്. ഡാക്ടർ സി. ആർ. റെഡ്ഡി ആ സമാഹാരത്തെ അന്ന് ശ്ലാഘിക്കുകയുണ്ടായി. ആരംഭകാലത്ത് അവരെ സംബന്ധിച്ചുണ്ടായിരുന്ന ഉന്നത പ്രതീക്ഷകളെ 'സൗന്ദരനന്ദം' എന്ന കൃതി നിറവേററി. ബുദ്ധന്റെ കാലത്തെ അനുസ്മരിപ്പിച്ചുകൊണ്ടുള്ള കൃതിയാണ് 'സൗന്ദര നന്ദം'; ഉടനീളം രസനീയത പുലർത്തുന്ന ഒരു ദീർഘകാവ്യം രൂപത്തിന്റെ ഭദ്രതയും ഭാവത്തിന്റെ ഔൽകൃഷ്ട്യവും അതിനെ അതിവിശിഷ്ടമായ ഒരു ക്ലാസിക്ക് ആക്കിത്തീർക്കുന്നു.

പ്രേമവും പ്രകൃതിയുമായിരുന്നു ഈ ഘട്ടത്തിലെ കവികളുടെ മുഖ്യമായ പ്രതിപാദ്യങ്ങൾ. എന്നാൽ സ്വരാജ്യാഭിമാനമായിരുന്നു ഇവരുടെ വൈകാരിക സത്തയിലെ ശക്തമായ ഘടകം. വൈദേശിക ഭരണത്തിനെതിരായുള്ള സമരകാലത്ത് അതു് തീക്ഷ്ണതരമായിരുന്നു താനും. വിശ്വവിശാലമായ വീക്ഷണമണ്ഡലത്തോടുകൂടിയ സ്വപ്നദർശികളായിരുന്നു ഈ കവികൾ. സാധാരണക്കാരുടെ ജീവിതത്തിൽ ഇവർ ഭാഗഭാക്കുകളായിരുന്നില്ല, ശരിതന്നെ; എങ്കിലും തങ്ങളുടെ സഹാനുഭൂതിക്ക് സാധാരണക്കാരെയും ഇവർ വിഷയമാക്കി. ശൈലിയിലും അതുപോലെതന്നെ ഛന്ദസ്സിലും നിലനിന്ന 'ക്ലാസിക്കൽ, ജനകീയം' എന്ന വ്യസ്തഭാവം—'മാഗ്ഗി, ദേശി' എന്നി പിളർപ്പ്—പരിഹരിച്ച് അവയെത്തമ്മിൽ കൂട്ടിയിണക്കുവാനും ഇവർ മുതിരുകയുണ്ടായി.

വാമപക്ഷ പ്രവണത

1935-നു ശേഷം തെലുങ്കുകവിതയിൽ ഇടതുപക്ഷ സിദ്ധാന്തങ്ങളോടുള്ള ഒരു ആഭിമുഖ്യം പ്രകടമായി. രായപ്രോലു സുബ്ബറാവുവിനോടുകൂടി ആരംഭിച്ച കാല്പനിക

പ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ നേർക്ക് ഒരു സമരസംഘത്തെ ശ്രീരംഗം ശ്രീനിവാസറാവു (ശ്രീ. ശ്രീ) നയിച്ചു. ഒരു പുതിയലോകം കെട്ടിപ്പടുക്കുകയാണ്—ശ്രീനിവാസ റാവു ഉദ്ഗാനം ചെയ്യുന്നു—പാടത്തും യന്ത്രശാലയിലും പണിയെടുക്കുന്നവർ അവരുടെ പ്രയത്നത്തിൽകൂടി. അവർ ചൊരിയുന്ന വേർപ്പുതുള്ളികളിൽകൂടി, സ്വന്തം അവകാശങ്ങൾ നേടിയെടുക്കുന്ന ഒരു ലോകം! താജ്മഹലിൻെറ മഹിമ ഉപശ്ളോകനം ചെയ്യുന്നതിലർത്ഥമില്ല. ആ മഹാശില്പത്തിനു രൂപംകൊടുക്കുവാൻവേണ്ടി നിർബന്ധിച്ചു ചെയ്യിച്ച പ്രയത്നത്തെപ്പററി ചിന്തിക്കുക. കോമളവികാരങ്ങളും, പ്രകൃതിയുടെ സുന്ദരഭാവങ്ങൾ കണ്ടു് മനസ്സുമയങ്ങിച്ചെയ്യുന്ന സമാരാധനവും ഇനിമേൽ കവിതയുടെ പ്രതിപാദ്യങ്ങളായിത്തീരുവാൻ സാദ്ധ്യമല്ല. ഈ പുതിയ കൂട്ടർ പാശ്ചാത്യ ഇംപ്രഷണിസ്റ്റുകളുടെയും സർറിയലിസ്റ്റുകളുടെയും മാന്ത്രികശക്തിക്കു വശംവദരായിത്തീർന്നു. കാല്പനിക കവികൾ വളരെയധികം കൈകാര്യം ചെയ്തിട്ടുള്ള 'ഗീത'ച്ഛന്ദസ്സുൾപ്പെടെ ത്രുഢിയാജ്ജിച്ച പദ്യരൂപങ്ങളെ അവർ നിരാകരിക്കുവാനും മുതിർന്നു. അവക്കു പ്രീതികരമായ മാദ്ധ്യമം അനിയതച്ഛന്ദസ്സാണ്. നിലവിലുള്ള സാമ്പദികമായ അസംതൃപ്തിയെയും, രാഷ്ട്രീയസ്വാതന്ത്ര്യലബ്ധിക്കുശേഷം ഉണ്ടായ ഇച്ഛാഭംഗത്തെയും വർഗ്ഗസമരത്തിനുവേണ്ടി തിരിച്ചുവിടേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഇക്കൂട്ടരോടൊപ്പംതന്നെ, രായപ്രോലുവിൻെറയും കൃഷ്ണശാസ്ത്രിയുടെയും പാരമ്പര്യത്തോടു ദൃഢബദ്ധരായ മല്ലവരപു വിശ്വേശ്വരറാവു, പിലക ഗണപതിശാസ്ത്രി മുതലായി മറെറാരു കൂട്ടരും അരങ്ങത്തുണ്ട്. വേങ്കടശാസ്ത്രിയുടെ നേരേ ശിഷ്യനായ ബുചി സുന്ദരരാമ ശാസ്ത്രി 'പഞ്ചവടി' എന്ന കൃതിയിൽ ഒരു ഭക്തകവിയെന്ന നിലയിൽ തനിക്കുള്ള അനന്യസാധാരണമായ വാസനാവൈഭവം പ്രദർശിപ്പിച്ചു.

പുത്തൻ ക്ലാസിക്കു് ചിന്താഗതികൾ

അടുത്തകാലത്തു് ഒരു പുതിയ പ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ,

ക്ലാസിസത്തിലേക്കുള്ള പ്രത്യാഗമനത്തിന്റെ, സമാരംഭം കണ്ടുതുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ഈ ശതാബ്ദത്തിന്റെ ആദ്യ ദശകങ്ങളിലെ കാല്പനികപ്രസ്ഥാനത്തിനെതിരായി ഇടതുപക്ഷക്കാരും സർറീയലിസ്റ്റുകളും ബഹളം കൂട്ടിയെങ്കിൽ, നൻഡൂരി കൃഷ്ണമാചാർല്യ, ജന്ദ്യാല പാപയ്യാ ശാസ്ത്രി, ജി. ജോഷ്വാ തുടങ്ങിയുള്ള പുത്തൻ ക്ലാസിക്കു ചിന്താഗതിക്കാർ 1935—നും 1950—നും ഇടയ്ക്കുള്ള കാലത്തെ സർറീയലിസസിദ്ധാന്തത്തിന്റെ മൂല്യത്തെ ചോദ്യം ചെയ്യുന്നു. സംഘർഷമല്ല, സമന്വയനമാണ് ഇവരുടെ ആദർശം. 'പട്ടാഭി'യും 'അരുദ്ര'നും അവലംബിച്ചിരുന്ന അനിയതച്ഛന്ദസ്സ് എന്ന ക്രമംകെട്ട കാവ്യരൂപം ഈ പുത്തൻ ക്ലാസിക്കു ചിന്താഗതിക്കാക്ക് ആകർഷകമായി ത്തോന്നുന്നില്ല. യുദ്ധാനന്തരകാലത്ത് ഭൗതികതയും ആദ്ധ്യാത്മികതയും തമ്മിൽ, ആദർശവാദവും യാഥാതഥ്യവാദവും തമ്മിൽ, ഒരു തുലനസ്ഥിതി വരുത്തേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഈ ഒരു അനുരഞ്ജനം തങ്ങൾ സാധിക്കയാണെന്ന് കൃഷ്ണമാചാർല്യവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹവർത്തികളായ കവികളും അവകാശപ്പെടുന്നു. സർറീയലിസ്റ്റുകൾ കാല്പനികപ്രസ്ഥാനക്കാരെ തുച്ഛീകരിക്കുക മാത്രമല്ല, യാഥാതഥ്യത്തിൽനിന്ന് ഒളിച്ചോടുന്നവരെന്ന് ആക്ഷേപിക്കുകയും ചെയ്തു. പുത്തൻ ക്ലാസിക്കു ചിന്താഗതിക്കാരാകട്ടെ, വർഗ്ഗസമരത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള ഈ നിരന്തരമായ പ്രചാരണം എവിടെച്ചെന്നവസാനിക്കുമെന്നു ചോദിക്കുന്നു. ജനങ്ങളുടെ ഇടയിലെ ദാരിദ്ര്യവും ദുരിതവും നിഷേധിക്കപ്പെടാവുന്നവയല്ല. പക്ഷേ പകയുടെ സ്തുതിഗീതങ്ങൾ ആ യാതനയെ എങ്ങനെ ലഘൂകരിക്കും? ഒരു വർഗ്ഗസമരം അനിവാര്യം തന്നെയോ? രാഷ്ട്രീയവും സാമ്പദികവുമായ വിപ്ളവത്തിന്റെ പിണിയാളാവുക എന്നതാണോ കവിതയുടെ കർത്തവ്യം?—ഇവയൊക്കെയാണ് ഉന്നയിക്കപ്പെടുന്ന ചോദ്യങ്ങൾ. സുന്ദരവും സത്യവുമായ എല്ലാററിന്റെയും പ്രതീകം എന്ന നിലയ്ക്ക് കവിതയ്ക്കുള്ള ഉന്നതപദവി പുന:സ്ഥാപിക്കുന്നതിൽ പുത്തൻ ക്ലാസിക്കു പക്ഷവാദികൾ ഉത്സുകരാണ്. ശ്രീരാമകഥയെ

പശ്ചാത്തലമാക്കി ഒരു ഇതിഹാസം രചിച്ച് വിശ്വനാഥ സത്യനാരായണനും, ശിവജിയെ പ്രധാന നായകനാക്കി 'ശിവഭാരതം' രചിച്ച് ഗഡിയാരം ശേഷശാസ്ത്രിയും ക്ലാസിസത്തിലേക്കുള്ള ഈ പ്രത്യാഗമനം സമഞ്ജസമാണെന്ന് ശക്തിയുക്തം പ്രഖ്യാപിക്കുകയുണ്ടായി. നമ്മുടെ കാലത്തെ ക്ലാസിക്കൽരീതിയിൽ ഉള്ള സൃഷ്ടികളെന്നനിലയ്ക്ക് ഇവ രണ്ടും മുന്തിനിൽക്കുമെന്നു തോന്നുന്നു.

ചെറുകഥാപ്രസ്ഥാനം

സമകാലിന ജീവിതരംഗങ്ങളെ ചിത്രണം ചെയ്യുന്ന നിബന്ധം എന്ന അധുനാതനരൂപത്തിൽ ചെറുകഥ ആന്ധ്രസാഹിത്യത്തിൽ ആവിർഭവിക്കുന്നതു്, അൻപതു കൊല്ലം മുമ്പ് ഗുരുസാദാ അപ്പാറാവുവിനോടുകൂടിയാണ്. എന്നാൽ ആ പ്രസ്ഥാനം അതിൻെറ പിൽക്കാലത്തെ വളർച്ചയ്ക്കും, ഇന്ന് അതു് സാഹിത്യത്തിൽ നേടിയിട്ടുള്ള ഉന്നതപദവിക്കും ചിന്താ ദീക്ഷിതുലു നേതൃത്വം നൽകിയ ഒരു സംഘം എഴുത്തുകാരോട്ട് കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ദീക്ഷിതുലുവിൻെറ കഥകൾ സഹഭാവപൂർവ്വം സ്ത്രീപുരുഷന്മാരെ ചിത്രീകരിക്കുന്നതിലും മയമുള്ള ഫലിതങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളിക്കുന്നതിലും കർണ്ണാടകത്തിലെ മാസ്തി വേങ്കടേശ അയ്യങ്കാരുടെ കഥകളോട്ട് വളരെ സമാനങ്ങളാണ്. അവർ സമീപദേശവാസികളെങ്കിലും ഒരാളുടെ കൃതികൾ മറേറ ആൾക്കു് പരിചിതമായിരുന്നില്ല. ഇരുവരും വ്യംഗാത്മകകലയിൽ കൃതഹസ്തരാണ്. ലളിതമാണ് അവരുടെ ആഖ്യാനരീതി. കഥയുടെ ചുരുളുകൾ താനേ അഴിഞ്ഞുവരുന്നതുപോലെ തോന്നും. ആകേണ്ടപടി ആയി, കഥാപരിസമാപ്തി എന്നും തോന്നും. മുനിമാണിക്യം നരസിംഹറാവു മധ്യവർഗ്ഗ കുടുംബങ്ങളുടെ ഗാർഹികജീവിതം ചിത്രീകരിക്കുന്ന കഥകൾ രചിക്കുന്നതിൽ അതികുശലനാണ്. ചില സവിശേഷ ജീവിതസന്ദർഭങ്ങളുടെ ഹാസ്യഭാവം വർണ്ണിച്ചു ഫലിപ്പിക്കുന്നതിൽ അദ്ദേഹം സദാ വിജയിക്കുന്നു. 'കാന്തം' എന്നൊരു കഥാനായികയെ അദ്ദേഹം അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്, ഒരു ശാന്ത

സ്വഭാവിനി. സ്നേഹമയിയായ ഒരു ഗൃഹിണി. അതേസമയം നല്ല തൻേറടക്കാരിയും. പലപ്പോഴും അവർ അദ്ഭുതപ്പെടാറുണ്ട്, തൻെറ ഭർത്താവിന് തന്നോടൊപ്പം സാമർത്ഥ്യം ഉണ്ടോ എന്ന്! സ്ത്രീകൾക്ക് അനുഭവിക്കേണ്ടിവരുന്ന അനാദരത്തെയും അവശതയെയുംപററി ഗുഡിപാടി വേങ്കടാചലം സുശക്തമായി പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹം അങ്ങേഅററത്തെ റീയലിസത്തിൽ വിശ്വസിക്കുന്ന ആളാണ്—പ്രത്യേകിച്ചും ലൈംഗിക കാര്യങ്ങളുടെ പ്രതിപാദനത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം. കേവലം വസ്തുതാകഥനമാണ് റീയലിസമെന്ന് അദ്ദേഹം പലപ്പോഴും തെററിദ്ധരിച്ചുവശാവുന്നു. കലാത്മകതയ്ക്ക് ഹാനിയുണ്ടാകത്തക്കവണ്ണം കഥയെ വിശദാംശങ്ങൾകൊണ്ടു നിറയ്ക്കുകയും ചെയ്യും. തെലുങ്കുസാഹിത്യത്തിൽ ചെറുകഥ വിജയപൂർവ്വം കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന എഴുത്തുകാർ വളരെയുണ്ട്. അവരുടെഎണ്ണം പെരുകി വരികയുമാണ്. ചെറുകഥാകർത്രികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ കനപത്തി വരലക്ഷ്മമ്മ, ഇല്ലിൻദലാ സരസ്വതീദേവി, മാലതീ ചന്ദൂർ എന്നിവർ ഏററവും ഗണനീയകളത്രേ. തെലുങ്കിൽ ചെറുകഥാപ്രസ്ഥാനം ഉന്നതമായ ഒരു നിലവാരത്തിലെത്തിയിട്ടുണ്ട് എന്ന വസ്തുതയുടെ അംഗീകാരമാണ് മൂന്നുകൊല്ലം മുൻപു നടന്ന അഖിലലോകമത്സരത്തിൽ പി. പദ്മരാജുവിന് രണ്ടാം സമ്മാനം ലഭിച്ചു എന്നതുകൊണ്ട് വ്യക്തമാകുന്നത്. സാധാരണമായി അഡിവി ബാപിരാജുവിൻെറ കഥകൾ കലാകാരന്മാരുടെ ജീവിതത്തെയും അവരുടെ സൗന്ദര്യദർശനത്തെയും കേന്ദ്രീകരിച്ചുള്ളവയാണ്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ ശ്രേഷ്ഠകൃതിയാണ് 'ശിലാകന്യക.' ഒരു പ്രതിമാകൃത്തിന് ഒരു നർത്തകിയിലുണ്ടാകുന്ന പ്രണയത്തിൻെറ ഒരു സ്വപ്നചിത്രമാണ് ആ കഥ.

നോവൽപ്രസ്ഥാനം

തെലുങ്കിലെ ആദ്യത്തെ നോവൽ രചിച്ചത് വീരേശലിംഗം ആണ്. കഴിഞ്ഞ ശതാബ്ദത്തിൻെറ ഒൻപതാം പതിററാണ്ടിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ട 'രാജശേഖര

ചരിത്രം' എന്ന ആ നോവൽ ഒരു ഇടത്തരം ബ്രാഹ്മണ കുടുംബത്തിന്റെ ചിത്രണമാണ്. കുടുംബനായകൻ വളരെ കഷ്ടപ്പാടുകളിലൂടെയും വൈഷമ്യങ്ങളിലൂടെയും കടന്നുപോകുന്നതും ഒടുവിൽ അവയിൽനിന്നെല്ലാം വിജയപൂർവ്വം വിമോചനം നേടുന്നതും അത്രേ ഉള്ളടക്കം. ഒരു ഇംഗ്ലീഷുകാരൻ ആംഗലഭാഷയിലേക്ക് ആ നോവൽ ഭാഷാന്തരം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ചിലകമത്തി ലക്ഷ്മീനരസിംഹമായിരുന്നു, നോവൽപ്രസ്ഥാനത്തിൽ വീരേശലിംഗത്തിന്റെ അനുഗാമി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചരിത്രാഖ്യായികകൾക്കു വളരെയധികം പ്രചാരം ലഭിച്ചു. എന്നാൽ ആന്ധ്രന്മാരുടെ സമകാലീനജീവിതത്തെ ആവിഷ്കരിച്ചുകൊണ്ടുള്ള 'രാമചന്ദ്രവിജയം' എന്ന നോവലിന്മേലാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രശസ്തി മുഖ്യമായും പ്രതിഷ്ഠിതമായിരിക്കുന്നത്. രമേശ് ചന്ദ്രദത്തിന്റെ 'ലേയ്ക്ക് ഓഫ് പാംസ്" (Lake of Palms) എന്ന കൃതിയുടെ അത്യുത്തമമായ ഭാഷാന്തരംവഴി ലക്ഷ്മീനരസിംഹം ആ തലമുറയിലെ ആന്ധ്ര ജനതയ്ക്ക് ബംഗാളി ജീവിതത്തെയും ബംഗാളികളുടെ അഭ്യുദയാഭിലാഷത്തെയും പരിചയപ്പെടുത്തിക്കൊടുത്തു. ഈ ശ്ളാഘനീയമായ പ്രവർത്തനം വേങ്കട പാർവതീശ്വര കവുലു തുടർന്നു. ബങ്കിം ചന്ദ്രന്റെ ശ്രേഷ്ഠകൃതികൾ ഉൾപ്പെടെ ഒട്ടുവളരെ ബംഗാളി നോവലുകൾ അദ്ദേഹം ഭാഷാന്തരം ചെയ്തു. വലിയ സാഹിത്യമൂല്യമൊന്നും ഇല്ലാത്ത അപസർപ്പണ നോവലുകളുടെ പുറപ്പാടായി, പിന്നെ. ഈ വ്യതിയാനം ഗാന്ധിയുഗത്തിലെ ഗദ്യേതിഹാസകാവ്യമെന്നു പറയാവുന്ന 'മാലപള്ളി'* (1921) എന്ന നോവൽ വുന്നവ ലക്ഷ്മീനാരായണൻ രചിക്കുന്ന കാലംവരെ നിലനിന്നു.

ആധുനികകാലത്തെ ഏററവും വലിയ നോവൽ

---

* ഈ നോവൽ ഹിന്ദിയിലേക്കു തർജ്ജുമ ചെയ്തുവരുന്നു. സാഹിത്യ അക്കാദമി ഇതു് ഉടനേ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതായിരിക്കും—എഡിററർ.

കത്താവെന്ന നിലയിൽ വിശ്വനാഥ സത്യനാരായണനോ അഡിവി ബാപിരാജുവോ ആരാണ് ആന്ധ്ര ജനതയുടെ സ്നേഹാദരങ്ങൾ കൂടുതൽ സമാജ്ജിച്ചതെന്ന് പരിച്ഛേദിച്ചു പറയുക സാദ്ധ്യമല്ല. വിശ്വനാഥന്റെ 'വേയി പഡഗലു' (ആയിരം ഫണങ്ങൾ), ബാപിരാജുവിന്റെ 'നാരായണറാവു' എന്നീ കൃതികളെ തുലനംചെയ്ത് സമ്മാനം കൊടുക്കേണ്ടിവന്നപ്പോൾ, ആന്ധ്ര സർവകലാശാല രണ്ടിനെയും സമനിലയിൽ ആദരിച്ച് ആ സമ്മാനം പങ്കുകുകയാണു ചെയ്തത്. വിശ്വനാഥനു പരമ്പരാഗതജീവിതരീതിയോടാണു മമത. അനുക്ഷണം തിരോധാനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന ഒരു സമൂഹത്തിന്റെ ചെയ്തികളെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നോവലുകൾ, വിശിഷ്യ 'വേയി പഡഗലു' ചിത്രീകരിക്കുന്നു. ഭാവിതലമുറയ്ക്കു പ്രയോജനപ്പെടാൻവേണ്ടി, സമുദായത്തിന്റെ പല തട്ടുകളിലെ ജനവർഗ്ഗങ്ങളുടെ ആചാരമര്യാദകളെയും വിചാരവികാരഗതികളെയും അദ്ദേഹം രേഖപ്പെടുത്തുന്നു. വിസ്തൃതമായ കാൻവാസിലാണു ചിത്രണകർമ്മം സാധിക്കുക. വിശ്വവിജ്ഞാനകോശസമാനമായ വിജ്ഞാനസമ്പത്തും അദ്ദേഹം പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നു. പക്ഷേ, എന്തുകൊണ്ടോ രചനാശില്പത്തിന് കുറടക്കം കൈവരുത്തുന്നതിൽ അദ്ദേഹം പരാജയപ്പെട്ടുപോകുന്നു. ഇഴകളൊക്കെ ശരിക്കു കൂട്ടിയിണക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിനു സാധിക്കുന്നില്ല. സൗന്ദര്യപ്രേമിയും ശുഭാപ്തിവിശ്വാസിയുമായ ബാപിരാജു ആഹ്ളാദത്തോടും നിർവഹണസംതൃപ്തിയോടുംകൂടിയാണ് തന്റെ നോവലുകൾ പര്യവസാനിപ്പിക്കുന്നത്. കലാപരമായി നോക്കിയാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികൾക്കാണ് കൂടുതലായ ഒരു പൂർണ്ണത.

മറ്റൊരു പ്രമുഖ നോവലിസ്റ്റാണ് നോരി നരസിംഹശാസ്ത്രി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'നാരായണഭട്ട്', 'രുദ്രമാദേവി' എന്നീ ആഖ്യായികകൾ പൂർവ ചാലുക്യന്മാരുടെയും കാകതീയന്മാരുടെയും കാലത്തെ ജീവിതം ചിത്രീകരിക്കുന്നു. സാമൂഹിക ചരിത്രാഖ്യായികകൾ എന്ന നിലയിൽ അവ വിജയിച്ചിട്ടുമുണ്ട്. യുവസാഹിത്യകാരന്മാരുടെ കൂട്ട

ത്തിൽ ബൂചി ബാബു * ആണ് അത്യന്തം പ്രശസ്തൻ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'ചിവരകു മിഗിലേദി' (അവശേഷിക്കുന്നതെല്ലാം) ആധുനിക വ്യവസായയുഗത്തിലെ സംഘർഷങ്ങളെയും നഗരോപാന്തജീവിതത്തിലെ ഉത്കണ്ഠയെയും ഉദ്വേഗങ്ങളെയും സ്ത്രീപുരുഷബന്ധത്തിലെ വിരോധാഭാസങ്ങളെയും പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നു. ബൂചി ബാബുവിന്റെ കൃതികളിൽ സർവനിന്ദനസ്വഭാവത്തിന്റെ അടിയൊഴുക്കു കാണാമെന്നിരുന്നാലും, സ്വഭാവചിത്രണത്തിലും സംഭാഷണത്തിലും ആഖ്യാനരീതിയിലും അവ വ്യക്തമായ പുരോഗതിയെക്കുറിക്കുന്നു.

യൂറോപ്യൻ ഭാഷകളിൽനിന്നും, ബംഗാളി, ഹിന്ദി എന്നീ ഭാഷകളിൽനിന്നും ഒട്ടവളരെ നോവലുകൾ, പ്രത്യേകിച്ചും ശരച്ചന്ദ്രന്റെയും പ്രേമചന്ദിന്റെയും നോവലുകൾ, തെലുങ്കു സാഹിത്യത്തിലേക്കു സംക്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ആ ഭാഷാന്തരങ്ങൾ തെലുങ്കുഗദ്യം എന്ന നിലയ്ക്ക് ഉത്കൃഷ്ട ഗുണങ്ങളുള്ളവയല്ല.

നാടകകാരന്മാർ

മുൻ ശതാബ്ദങ്ങളിൽ തുറസ്സായ സ്ഥലങ്ങളിൽ അഭിനയിച്ചുപോന്ന നൃത്തനാടകങ്ങളിൽനിന്ന് വ്യതിരിക്തങ്ങളായ ആധുനിക രംഗമണ്ഡപ നാടകങ്ങൾക്കു പ്രധാന നഗരങ്ങളിലെ സംസ്കാരസമ്പന്നരായ അമററ്യൂർ നടന്മാർ ആയിരുന്നു ജന്മം നൽകിയതു്. ഗദ്യവും പദ്യവും ഗാനവും പ്രസ്തുത നാടകങ്ങളിൽ പ്രയോഗിച്ചിരുന്നു. പുരാണസംബന്ധിയോ ചരിത്രപരമോ സാമൂഹികമോ ആയിരുന്നു ഇതിവൃത്തം. ഹരിപ്രസാദ്റാവു, ടി. രാഘവാചാരി, സ്ഥാനം നരസിംഹറാവു തുടങ്ങിയ അതിപ്രശസ്തനടന്മാർ ആന്ധ്രദേശത്തു് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ഡി. കൃഷ്ണമാചാർലു, വേദം വേങ്കടരായശാസ്ത്രി, പാനുഗണ്ടി നരസിംഹറാവു, ഗുരു സാദാ അപ്പറാവു എന്നീ വിഖ്യാത നാടകകൃത്തുക്കളുടെ നിര്യാണത്തിനു

---

* എസ്. വി. സുബ്ബറാവു.

ശേഷം വിജയിച്ചു എന്നു പറയാവുന്ന സംപൂർണ്ണനാടകങ്ങളൊന്നും രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല. നാടകം പര്യവസാനിക്കുമ്പോൾ എല്ലായ്പോഴും പ്രേക്ഷകക്കു തോന്നും, "എത്ര കേമമായി അഭിനയം; പക്ഷേ, നാടകം മോശം!" എന്നു്. നല്ല സാഹിത്യഗുണമുള്ള നാടകങ്ങളാണു് വിശ്വനാഥന്റെ 'നൎത്തനശാല'യും വേലൂരി ചന്ദ്രശേഖരത്തിന്റെ 'കാഞ്ചനമാല'യും. എന്നാൽ നടന്മാർക്കും പൊതുജനങ്ങൾക്കും അവയോടു് അത്ര പ്രതിപത്തി തോന്നിയിരുന്നില്ല.

ഏകാങ്കനാടകങ്ങൾ അവയുടെ ക്രിയാംശത്തിന്റെ ദ്രുതഗതികൊണ്ടും, സാമൂഹികസമ്മേളനങ്ങളിലും സാഹിത്യസമാജങ്ങളിലും അവയ്ക്കുള്ള വിനോദനമൂല്യം കൊണ്ടും സംപൂർണ്ണനാടകങ്ങളെ പിൻതള്ളിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഏകാങ്കനാടകങ്ങൾ പോലും ജനങ്ങൾക്കു സിനിമയോടുള്ള പ്രതിപത്തിമൂലം അവഗണിക്കപ്പെട്ടിരിക്കയാണു്. എന്നാൽ പ്രശസ്തന്മാരായ ഏകാങ്കനാടകകൃത്തുകൾ ഉണ്ടു്—ചീഫ്ജസ്റ്റീസ് രാജമന്നാർ, നാർലാ വേങ്കടേശ്വരറാവു, മുദ്ദുകൃഷ്ണൻ, ആചാര്യ അത്രേയൻ എന്നിവരൊക്കെ. ആധുനികനാടകപ്രസ്ഥാനത്തിനു് അവർ ചെയ്ത സംഭാവന വളരെ വിലപ്പെട്ടതാണു്. സാഹിത്യകൃതികൾ എന്ന നിലയിൽ വായിച്ചുരസിക്കാവുന്നവയും അതേസമയം അഭിനയയോഗ്യങ്ങളുമായ നാടകങ്ങൾ അവർ നമുക്കു സംഭാവന ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്.

വൈജ്ഞാനിക സാഹിത്യം

ഗദ്യത്തിലും പദ്യത്തിലുമുള്ള സർഗ്ഗാത്മക രചനകളിൽനിന്നു് വ്യത്യസ്തമായ വൈജ്ഞാനിക സാഹിത്യം ഗണ്യമാംവണ്ണം അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. രാജ്യതന്ത്രം, രസതന്ത്രാദി സാമാന്യശാസ്ത്രം, സാമൂഹികശാസ്ത്രം, ധനതത്ത്വശാസ്ത്രം, ചരിത്രം എന്നിവയെ അധികരിച്ചുണ്ടായിട്ടുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കു് ഒരു ഉന്നതനിലവാരം കൈവന്നിട്ടുണ്ടു്. ചരിത്രവിഷയകമായി കെ. വി. ലക്ഷ്മണറാവുവും

സി. വീരഭദ്രറാവുവും ഭാവരാജു കൃഷ്ണറാവുവും സോമശേഖരശർമ്മയും രചിച്ചിട്ടുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങൾ സാഹിത്യകോടിയിൽപ്പെടുത്തുവാൻ സമർഹങ്ങളാണ്.

ശ്രീ ററി. പ്രകാശത്തിൻെറ ആത്മകഥ ഹൃദയസ്പൃക്കായ ഒരു ജീവചരിത്രരേഖയാണ്. ഒരു മഹാവ്യക്തിത്വത്തിൻെറ ആവിഷ്കരണം. ലളിതവും ഊർജ്ജസ്വലവും ഹഠാദാകർഷകവുമാണ് ശൈലി. ഒന്നാം കിടയിലുള്ള പത്രപ്രവർത്തനം, ഉത്കർഷേച്ഛുക്കളായ തെലുങ്കു ലേഖകന്മാർക്ക് വളരെ പ്രോത്സാഹകമായിത്തീർന്നു. വിഭിന്നങ്ങളായ അനേകം ആനുകാലിക പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങളിൽ സർഗ്ഗാത്മക രചനകൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അവ പിന്നീട് പദ്യസമാഹാരങ്ങളായും ചെറുകഥാസമാഹാരങ്ങളായും ഗാനസമാഹാരങ്ങളായും പുസ്തകരൂപത്തിൽ പ്രകാശിതങ്ങളായിട്ടുമുണ്ട്. ആന്ധ്രദേശത്തെ പത്രപ്രവർത്തകന്മാരിൽ 'കൃഷ്ണപത്രിക'യുടെ അധിപർ,പരേതനായ ശ്രീ മുത്നൂതി കൃഷ്ണറാവു, സമുജ്ജ്വലമായ ഒരു ഗദ്യശൈലി കൈകാര്യം ചെയ്ത ആളാണ്. സാഹിത്യം, തത്ത്വവിജ്ഞാനം, കല എന്നീ വിഷയങ്ങളെ അധികരിച്ച്, അദ്ദേഹം എഴുതിയിട്ടുള്ള പ്രബന്ധങ്ങൾ 'സമീക്ഷ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ സമാഹരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ആധുനികസ്ഥിതി

ഇന്നത്തെ സാഹിത്യരംഗം ഒന്നു നിരീക്ഷണം ചെയ്തിട്ട് ഈ പ്രപഞ്ചനം ഉപസംഹരിക്കാം. നല്ലനല്ല കവിതകൾ ഇപ്പോഴും ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അടുത്ത കാലത്തുണ്ടായ ഒരു പ്രശസ്തകവിതയാണ് ബാലഗംഗാധരതിലക്കിൻെറ 'ആ രോജുലു' (ആ ദിവസങ്ങൾ). ബാല്യകാലജീവിതത്തിലേക്കും അതിൻെറ സ്വപ്നങ്ങളിലേക്കും മടങ്ങിപ്പോകുവാനുള്ള ഉത്കടാഭിവാഞ്ഛ ആ കവിതയിൽ ആവിഷ്കരിച്ചിരിക്കുന്നു. അക്കാലത്തെക്കുറിച്ചുള്ള കൊച്ചുകൊച്ചു സ്മരണകൾ ഉണ്ടാവുന്നപക്ഷം അതുകൊണ്ടുതന്നെ ഇന്നത്തെ ജീവിതം ജീവിക്കുവാൻ

കൊള്ളാവുന്നതായിത്തീരുമെന്നുള്ള അത്ഥവത്തായ ചിന്ത യോടുകൂടി കവിത സമാപിക്കുന്നു. ചെറുകഥകളും റേഡി യോ നാടകങ്ങളും രചിക്കുന്നതിൽ അനുഗൃഹീതപ്രതിഭ നായ പന്തുല ശ്രീരാമശാസ്ത്രി 'മാനവുഡു' എന്നൊരു പദ്യ കഥ രചിക്കയുണ്ടായി. ഊർജ്ജസ്വലമായ ഈ കാവ്യ ത്തിൽ ഒരു കവർച്ചക്കാരൻ, ഒരു മണിക്കൂറിനിടയിൽ തനിക്കു കടന്നുപോകേണ്ടിവന്ന അപൂർവമായ ഒരു മാന സികാനുഭവം വർണ്ണിക്കുകയാണ്. ആത്മഹത്യ ചെയ്യാ നുദ്യമിച്ച ഒരു ഗൃഹിണിയെ ആ കവർച്ചക്കാരൻ അവി ചാരിതമായി രക്ഷിക്കാനിടയായതാണ് ഇതിവൃത്തം. വിദ്വാൻ വിശ്വത്തിന്റെ 'പെന്നേടി പാട' എന്ന ദീർഘ കവിത രായലസീമയിലെ ഗ്രാമീണ ജീവിതത്തിന്റെ ഒരു ചിത്രമാണ്. ജീവിതം ദാരിദ്ര്യത്തോടും ക്ഷാമത്തോടും ഉള്ള ഒരു നിരന്തരസമരമായിക്കലാശിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു ഗ്രാമാന്തരീക്ഷത്തെ കവി ചിത്രീകരിക്കുന്നു. അതിലെ ഭാഷ ആ പ്രദേശത്തെ ദേശ്യഭാഷാപദങ്ങൾകൊണ്ടു പൂരിതമാണ്. തെലുങ്കു കവിതയ്ക്ക് ഒരു മികച്ച സംഭാ വനയാണ് പ്രസ്തുത കാവ്യം. എന്നാൽ കാവ്യാന്ത്യത്തിൽ കവി ഒരു ഉപദേഷ്ടാവായി മാറുന്നു; പാവപ്പെട്ടവരുടെ എല്ലുമ്പുകൾക്കുമീതേ, അവരുടെ രക്തം കൊണ്ടുതന്നെ, തങ്ങളുടെ സുഖസമൃദ്ധി കെട്ടിപ്പടുത്തുയർത്തുന്ന, ആത്മാ വോ ഹൃദയമോ ഇല്ലാത്ത, കൂട്ടരാണ് ധനികന്മാരെന്ന് ആക്ഷേപിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

പി. ശ്രീരാമുലു റെഡ്ഡി 'കമ്പരാമായണം', 'ചിലപ്പ തികാരം' എന്നീ തമിഴ് ക്ളാസിക്കുകൾക്കു നല്ല ഒഴുക്കുള്ള തെലുങ്കു കവിതയിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള ഭാഷാന്തരങ്ങൾ വളരെ വിലപ്പെട്ടവയാണ്. അവ തമിഴരെയും തെലു ങ്കരെയും പൂർവാധികം അടുപ്പിക്കും.

തെലുങ്കാനയിൽനിന്നുള്ള രണ്ടു പ്രസിദ്ധീകരണ ങ്ങൾക്കു വളരെ പ്രാധാന്യമുണ്ട്. സി. നാരായണറെഡ്ഡി 'നാഗാർജ്ജുനസാഗരം' എന്ന 'ഗേയകാവ്യ'ത്തിൽ, സത്യ, സൗന്ദര്യങ്ങൾ തമ്മിൽ പണ്ടേക്കാലം മുതൽ നിലനിന്നു പോരുന്ന സംഘർഷത്തെ, അതായതു്, പ്രേമവും കർത്ത

വ്യവും തമ്മിലുള്ള വൈരുധ്യത്തെ, ഹൃദയാകർഷകമായ കാവ്യരൂപത്തിൽ ആവിഷ്കരിച്ചിരിക്കുന്നു; പദ്മദേവൻ എന്ന കലാകാരനോടുള്ള പ്രേമത്തിൻെറയും ധാർമ്മികമായ കർത്തവ്യത്തിൻെറയും ഇടയ്ക്കുകിടന്നു ശാന്തിശ്രീ കഷണിക്കുകയാണ്. പ്രസ്തുത സംഘർഷത്തിന് ഒരു പരിഹാരം കണ്ടെത്തുന്നില്ല. പദ്മദേവൻ വിജയപുരി വിട്ടുപോകുന്നു. ശാന്തിശ്രീക്ക് ഒരു സ്വപ്നാന്തരസ്വപ്നത്തിൽ നാഗാർജ്ജുനസാഗരത്തിൻെറ ദർശനമുണ്ടാവുന്നു. ആ കാമിനീകാമുകന്മാരുടെ അനവാപ്തപ്രേമം പ്രളയംപോലെ വ്യാപിച്ചിട്ട് ഒടുവിൽ ഒരു ബൃഹത്സരസ്സിൻെറ രൂപം കൈക്കൊണ്ടു എന്നാണതിൻെറ വ്യംഗ്യാർത്ഥം. മഹത്തായ ഒരു കാവ്യമാണിതു്. ദാശരഥിയുടെ 'മഹാസ്ത്രോദയം' സ്വരാജ്യാഭിമാനവികാരംകൊണ്ടു തുടിക്കുന്ന കവിതകളുടെ ഒരു സമാഹാരമാണ്. ചെറുപ്പക്കാരനായ ദാശരഥി വിശാലമായ ആന്ധ്രസംസ്ഥാനം സ്വപ്നം കണ്ട കവിയാണ്; സ്റ്റേററുകളുടെ യഥാർത്ഥമായ ഏകീകരണം ഉണ്ടാവുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ ജനഹൃദയങ്ങളെ ഏകീകരിച്ച കവിയായി വേണം അദ്ദേഹത്തെ പരിഗണിക്കാൻ. ദേശാഭിമാനകവിതകൾക്കും പുറമേ, 'മഞ്ജീര', 'മാധുരി', 'പൗഷലക്ഷ്മി' എന്നിങ്ങനെയുള്ള ഭാവഗീതങ്ങളും പ്രസ്തുത സമാഹാരത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നുണ്ട്.

സിനിമയുടെ മുന്നേററംകൊണ്ട് കുറേ വർഷങ്ങളായി രാഹുഗ്രസ്തമായിക്കിടന്ന തെലുങ്കുനാടകം പതുക്കെപ്പതുക്കെ തെളിഞ്ഞു് ഉന്മീലിതമായി വരികയാണ്. വിദ്യാർത്ഥികളും മററു നാടകപ്രേമികളും ഉൾപ്പെട്ട അമറാവ്യർ നാടകസമിതികൾ സാംസ്കാരിക സമ്മേളനങ്ങളുടെ ഒരു ഭാഗമായി ഏകാങ്കഗദ്യനാടകങ്ങൾ അവതരിപ്പിക്കാറുണ്ട്. അതിൽ അവർ ശ്ലാഘ അർഹിക്കുന്നു. മുൻ ദശകങ്ങളിലെ പദ്യഗീതസമ്മിശ്രമായ സംപൂർണ്ണനാടകങ്ങൾ ഇപ്പോഴും പ്രേക്ഷകരെ ആകർഷിച്ചുകൊണ്ടേയിരിക്കുന്നു. എങ്കിലും പുരാണസംബന്ധവും ചരിത്രപരവുമായ നാടകങ്ങളൊന്നും പുതുതായി രചിക്കപ്പെടുന്നില്ല. കവിതകളിലും ചെറുകഥകളിലുമെന്നപോലെ ഇന്നത്തെ നാടകങ്ങളിലും

ഒരേപ്രതിപാദ്യങ്ങൾ തന്നെയുംപിന്നെയും ഒരേമട്ടിൽ ആവത്തിക്കപ്പെടുന്നു—പാവപ്പെട്ട കർഷകനും, തുച്ഛവേതനം ലഭിക്കുന്ന ഗുമസ്തനും, വേശ്യാലയത്തിൽ അഭയം പ്രാപിക്കുന്ന സ്ത്രീയും—പിന്നെ റിക്ഷാക്കാരനും. ഏതായാലും യുവതീയുവാക്കന്മാരുടെ സമാഗമം എന്ന വിഷയം നാടകങ്ങളിൽ ചെറുകഥകളിലെന്നപോലെ കൂടെക്കൂടെ കടന്നുവരാറില്ല. ഇന്നത്തെ ചില നാടകകൃത്തുകൾ സങ്കല്പിക്കുന്നതു് തങ്ങൾ ചില പ്രത്യേകതാത്പര്യങ്ങൾക്കു് അഥവാ ചില വീക്ഷണങ്ങൾക്കു് അവശ്യം പ്രചാരണം നല്കണമെന്നാണു്. പക്ഷേ നാടകത്തിന്റെ ലക്ഷ്യാദർശത്തിൽ അതിപ്രകടമായ നിർബന്ധം പിടിക്കാതെതന്നെ, സംഭവങ്ങളുടെ പൗർവാപര്യംകൊണ്ടും, ഇതിവൃത്തത്തിന്റെ ഉന്മീലനംകൊണ്ടും ഉദ്ദിഷ്ടാശയങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കാമെന്ന കലാമർമ്മം അവർക്കു മനസ്സിലായിട്ടില്ല. അടുത്തകാലത്തു് വിശിഷ്ടങ്ങളായ റേഡിയോനാടകങ്ങളും അതുപോലെ തന്നെ രംഗനാടകങ്ങളും രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്. മുതിന്ന ഒരു സാഹിത്യകാരനായ മൊക്കപാടി നരസിംഹശാസ്ത്രി 'അനശ്വരം' എന്നൊരു നാടകം നമുക്കു സംഭാവന ചെയ്തിരിക്കുന്നു. അതിൽ പരമ്പരാഗതമായ ഹിന്ദുസമുദായത്തെപ്പററി പ്രച്ഛന്നമായ ഒരു സൂചനയുണ്ടു്—പുതിയ സമ്മർദ്ദങ്ങൾക്കു് വിധേയമായിത്തീരാവുന്നതും, അവയെ സ്വാംശീകരിക്കപോലും ചെയ്യാവുന്നതും, എന്നാൽ ഒരിക്കലും ഛിന്നഭിന്നമായിപ്പോകാനിടയില്ലാത്തതുമായ ഒരു ഹിന്ദുസമുദായത്തെപ്പററി. ഉന്നതനിലവാരം പുലർത്തുന്ന ഒരു റേഡിയോ നാടകമാണു് ഭട്ടിപ്രൊലു കൃഷ്ണമൂർത്തിയുടെ 'റിക്ഷാവാലാ'; ഒരു കൊച്ചു പെൺകിടാവിന്റെ നേക്കു് സമാകൃഷ്ടനായിത്തീരുന്ന ഒരു റിക്ഷാക്കാരന്റെ ദയനീയ കഥയാണതു്. ആ പെൺകിടാവു് സ്വന്തം പേരക്കുട്ടിയാണെന്നു് അയാൾക്കു് ഒടുവിൽ മനസ്സിലാവുന്നു. പക്ഷേ, ആ മനസ്സിലാക്കൽ കുറേ താമസിച്ചുപോയി. അതുകൊണ്ടു് അവരുടെ കുടുംബബന്ധം പുനഃസ്ഥാപിതമാകുന്നില്ല. ഒരു കഥയെ സ്വയം വികസിക്കുവാൻ അനുവദിക്കാതെ, നടനും ഗായകനും ഗാനരചയിതാവും സംവിധായകനും

എല്ലാംകൂടി അതിനു് ഓരോരോ ഘട്ടങ്ങളിൽ വരുത്തിക്കൂട്ടുന്ന വൈകൃതങ്ങൾ എവ്വിധമെല്ലാമെന്നുള്ളതിനെ ശാന്തമായി വിമർശിക്കുന്ന ഒരു നാടകമാണു് ആരുദ്രന്റെ 'സാലഭഞ്ജിക.' വിജയകരമായ മറ്റൊരു നാടകം ബെല്ലംകൊണ്ട രാമദാസ്സിന്റെ 'അതിഥി' ആണു്. ഗണ്യമാംവണ്ണം സൗമ്യമാണു് അതിലെ സംഭാഷണവും ക്രിയാംശവും. അതുകൊണ്ടു് ഈ നാടകത്തിന്റെ അത്യുച്ചഘട്ടം വളരെയേറെ നാടകീയസൗഭാഗ്യം നേടിയിരിക്കുന്നു. സൂക്ഷ്മാംശത്തിൽ ഒരു വ്യംഗ്യാപഹാസമാണു് ഈ നാടകം. കാരണം, ഇതിലെ ആദർശവാദിയായ നായകൻ കൂട്ടുപിടിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്ന ആളുകൾതന്നെ അയാളെ കാലപുരിക്കു് അയയ്ക്കുകയാണു് ചെയ്യുന്നതു്.

ചെറുകഥയാണു് ഇന്നു ജനങ്ങൾക്കു് ഏററവും പ്രിയങ്കരമായ സാഹിത്യരൂപം. നൂററുകണക്കിനു് ചെറുകഥകൾ പ്രതിദിനപ്പത്രങ്ങൾവഴിയായും വാരികകൾ വഴിയായും ഒന്നാംകിടയിലുള്ള മാസികകൾ വഴിയായും പുറത്തുവന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. പക്ഷേ വേണ്ടത്ര സാഹിത്യഗുണം അവയ്ക്കു സാധാരണ കാണാറില്ല. വിഷയവൈവിധ്യദീക്ഷയില്ലെന്നതിനും പുറമേ, ചില ചെറുകഥകളിലെ തെലുങ്കുഗദ്യരീതി തുലോം അതൃപ്തികരവുമാണു്. രൂപത്തോടും സാഹിത്യസങ്കേതത്തോടും കാണിക്കുന്ന ഈ അഗണ്യഭാവം ചെറുകഥയുടെ ഉന്മൂലനത്തിനുതന്നെ വഴി തെളിച്ചേക്കാം. സാഹിത്യമത്സരങ്ങൾ അപ്പപ്പോൾ ഒന്നാന്തരം ചെറുകഥകളെ പ്രാദുർഭവിപ്പിക്കാറുണ്ടു്. അതുപോലെതന്നെ, പ്രധാനപ്പെട്ട മാസികകളിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്ന ചെറുകഥകളും പുലർത്തുന്നുണ്ടു്, ഒരു ഉന്നതനിലവാരം. തെന്നേടി സൂരി രചിച്ച 'ഭാരതി', കൊമ്മൂരി വേണുഗോപാലറാവു നിർമ്മിച്ച 'സൂര്യോദയം', ബൂചിബാബു എഴുതിയ 'നിരന്തരത്രയം', ദ്വിഗ്രമൂത്തിരാമറാവു ചമച്ച 'മേമു മുഗ്ഗുരം' (ഞങ്ങൾ മൂവർ),വി. സീതാദേവി വിരചിച്ച 'മാറിപ്പോയിന മാനുഷി' എന്നീ കഥകൾ ശൈലിയിലും സങ്കേതത്തിലും ഗുണപുഷ്കലങ്ങളാണു്. ഒരു കലാമർമ്മജ്ഞനെപ്പററി, സ്റ്റെഫാൻ

സ്വൈഗ് രചിച്ച 'മായ ദാരിചിത്രലു'എന്ന കഥ ജർമ്മൻ ഭാഷയിൽനിന്നു് തെലുങ്കിലേക്കു് ഡാക്ടർ വി. എൻ. ശർമ്മ നേരിട്ടു പരിഭാഷപ്പെടുത്തിയതു് പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധയർഹിക്കുന്നു. മുനിമാണിക്യം തൻെറ മുൻകഥകളിലെ നായികയായ കാന്തത്തിനെ, അനുഭവജ്ഞാനം കൊണ്ടും വിവേകം കൊണ്ടും പരിപാകംവന്ന വാർദ്ധക്യദശയിൽ, വീണ്ടും രംഗപ്രവേശം ചെയ്യിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നുള്ളതാണു് ഇനിയും എടുത്തുപറയേണ്ടിയിരിക്കുന്ന മറെറാരു കാര്യം.

ഇന്നത്തെ തെലുങ്കുസാഹിത്യത്തിലെ ഏററവും ഉത്കൃഷ്ടങ്ങളായ സംഭാവനകൾ കണ്ടെത്താവുന്നതു് സാഹിത്യപരവും കലാപരവുമായ വിമർശനത്തിൻെറ മണ്ഡലത്തിലാണു്. പ്രാചീനമോ സമകാലീനമോ ആയ സാഹിത്യത്തെക്കുറിച്ചും കലയെക്കുറിച്ചും ശരിക്കു പഠിച്ചു സുന്ദരമായി പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള വിമർശനങ്ങളും, സാഹിത്യപരവും കലാപരവുമായ രചനകളെ സംബന്ധിക്കുന്ന സിദ്ധാന്തങ്ങളുടെ മൂല്യനിർണ്ണയനങ്ങളും ഉന്നതനിലവാരമുള്ള മാസികകളിലും വാരികകളിലും പ്രതിദിനപത്രങ്ങളുടെ വാരാന്ത്യപ്പതിപ്പുകളിലും വായിക്കാനാവും. ഡാക്ടർ സി. ആർ. റെഡ്ഡി, എ. അനന്തകൃഷ്ണശർമ്മ, പി. ലക്ഷ്മീകാന്തം എന്നിങ്ങനെ മുൻ തലമുറയിലെ വിദ്വാന്മാർ ചെയ്ത പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ തുടർച്ചയായിട്ടാണിതു്. ഇംഗ്ലീഷ് നോവലിനെയും തെലുങ്കു നോവലിനെയും വി. വി. എൽ. നരസിംഹറാവു സൂക്ഷ്മം പരിശോധിച്ചു് താരതമ്യം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. കാവ്യകലാസിദ്ധാന്തങ്ങളെയും സൗന്ദര്യാസ്വാദനത്തിൽ നിന്നുള്ള ആഹ്ളാദത്തിൻെറ സ്വഭാവത്തെയും സംബന്ധിച്ചുള്ള സമുജ്ജ്വലമായ ഒരു ലേഖനപരമ്പരയുടെ പ്രണേതാവാണു്, പോതുകുചി സുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രി. 'കലോപാസന' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പി. ജഗന്നാഥസ്വാമി സർഗ്ഗാത്മകകലയുടെ തത്ത്വസംഹിതകളെ പ്രപഞ്ചനം ചെയ്യുന്നു. ഭാരതീയശില്പകലയെയും ചിത്രമെഴുത്തിനെയും അധികരിച്ചുള്ള ഒന്നാംതരം അധ്യയനപ്രവേശകങ്ങളാണു് ഡോക്ടർ സി നാരായണൻെറ 'ഭാരതീയകല', ജി. വേങ്കടേശ്വരറാവു

വിന്റെ 'ഗൃഹാലങ്കരണം', ഡാക്ടർ എം. രാമറാവുവിന്റെ 'നാഗാർജ്ജുനകൊൺഡാ' എന്നീ മൂന്നു കൊച്ചുഗ്രന്ഥങ്ങൾ. അവയെല്ലാം രചിച്ചിരിക്കുന്നതു് സ്ഫുടവും സരളസുന്ദരവുമായ ഗദ്യശൈലിയിലാണ്. നയനമോഹനമാണ് അവയിലെ ചിത്രങ്ങളും അവയുടെ മുദ്രണരീതിയും.

ഇതര ഭാരതീയഭാഷകളിലെ സാഹിത്യത്തെ വ്യാഖ്യാനിച്ചുകൊണ്ടുള്ള വിമർശനത്തിന്റെ വളർച്ച സ്വാഗതാർഹമായ ഒരു പ്രത്യേകതയാണ്. ജയശങ്കരപ്രസാദിന്റെ ഹിന്ദി 'കാമായനി'യെ ആസ്പദമാക്കി കൃഷ്ണരാജശേഷഗിരിറാവു എഴുതിയിട്ടുള്ള പ്രബന്ധവും, വംഗകവിയായ നസ്രൂൽ ഇസ്ലാമിനെപ്പററി രഹ്മാൻ എഴുതിയ പ്രബന്ധവും പ്രത്യേകിച്ചു പ്രസ്താവമർഹിക്കുന്നു. മഹത്തായ സാഹിത്യം രചിക്കണമെങ്കിൽ, ബുദ്ധിപൂർവ്വം അവയുടെ മൂല്യനിർണ്ണയം ചെയ്യണമെങ്കിൽ, സർഗ്ഗാത്മകവിമർശനത്തിന്റെ മൂലതത്ത്വങ്ങൾ ഗ്രഹിച്ചിരിക്കണം. മുൻപറഞ്ഞ ഏതാനും എഴുത്തുകാർ വിലയുററ വിമർശനങ്ങൾ സംഭാവന ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അക്കാര്യത്തിൽ അവർ കൃതജ്ഞത അർഹിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

മഹത്തും വികസ്വരവുമായ ഒരു സാഹിത്യം തെലുങ്കുഭാഷയ്ക്കുണ്ട്. തെലുങ്കും സംസ്കൃതവും തമ്മിലുള്ള അനവദ്യമായ സമന്വയനം പ്രസ്തുത സാഹിത്യത്തിന് ഒരു പ്രത്യേകമാധുര്യവും സൗകുമാര്യവും പ്രദാനം ചെയ്യുന്നു. ആ സവിശേഷതയാണ് ത്യാഗരാജകീർത്തനങ്ങൾക്കു വിശ്വവിഖ്യാതി ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തതു്. പ്രമുഖഭാരതീയസാഹിത്യങ്ങളുടെ അനേകശതാബ്ദങ്ങളിലെ പ്രവർത്തന വ്യഗ്രമായ ചരിത്രം രേഖപ്പെടുത്താനിടയാവുമ്പോൾ, അതിൽ മാന്യമായ ഒരു സ്ഥാനം ആന്ധ്രഭാഷയ്ക്കു് ഉണ്ടായിരിക്കും. നന്നയന്റെ കാലം മുതൽക്കുള്ള സാഹിത്യപാരമ്പര്യം ആധുനികകാലംവരെ ഒരിക്കലും ഭഞ്ജിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല.

പഞ്ചാബി സാഹിത്യം

ഖുഷ്‌വന്ത്‌സിംഗ്

ഇൻഡ്യയിലും പാക്കിസ്ഥാനിലും പാക്കുന്ന ഹിന്ദുക്കളും മുസ്‌ലീങ്ങളും സിക്കുകളും എല്ലാം ഉൾപ്പെട്ട രണ്ടു കോടിയിലധികം ആളുകൾ പഞ്ചാബിഭാഷ സംസാരിക്കുന്നുണ്ട്. അതിൻെറ സാഹിതീയപൈതൃകസ്വത്തിൽ, മൂന്നു വിഭിന്നമതക്കാരുടെ മൂന്നുതരം ലിപികളിലുള്ള— അറബി, ദേവനാഗരി, ഗുരുമുഖി എന്നീ ലിപികളിലുള്ള- നിബന്ധനങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്നു. അതുകൊണ്ട് പ്രസ്തുത ലിപികൾ ഉപയോഗിക്കുന്ന അറബി, പേർഷ്യൻ, ഉർദ്ദു, സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നു മുളച്ചുയർന്ന അസംഖ്യം ഭാഷാശാഖകൾ, എന്നിങ്ങനെയുള്ള ഇതരഭാഷകളുടെ കൃതികളിലെ ആശയങ്ങൾ ഉൾക്കൊണ്ട് ആ പൈതൃകസ്വത്ത് സമ്പന്നമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. ഈ കൂട്ടുകറിക്ക് സ്വാദും വാസനയും വർദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നതു് അനേകം പ്രാദേശിക ഭാഷാരൂപങ്ങൾമൂലമാണ്. അവ പഞ്ചാബിക്കു പ്രത്യേകമായിട്ടുള്ള ഉടൽമുഴുപ്പും ആണത്തലക്ഷണമായ വീറും വീര്യവും പ്രദാനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

യാതൊരു ഭാഷയുടെയും ജന്മനാളും പക്വവും തീയതിയുമൊക്കെ നിഷ്കൃഷ്ടമായി നിർണ്ണയിക്കുക എളുപ്പമല്ല; വിശേഷിച്ചും വിഭിന്നഗോത്രപാരമ്പര്യങ്ങളോടു കൂടിയ പഞ്ചാബിയെപ്പോലുള്ള ഒരു ഭാഷയുടെ. ചില പണ്ഡിതന്മാരുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ പഞ്ചാബിയുടെ പ്രാരംഭകാലം 12—ാം ശതകംവരെ പുറകോട്ടുപോകുന്നു. അതിനും മുമ്പാണെന്ന് അഭിപ്രായക്കാരുമുണ്ട്. പ്രാമാണികമായ രേഖകൾ ഇല്ലാത്ത സ്ഥിതിക്ക്, ഇന്ന് ഞങ്ങളുടെ സാഹിത്യത്തിൻെറ ഒരു ഭാഗമായിക്കലാശിച്ചിട്ടുള്ളവയും, അധുനാതനസാഹിത്യകാരന്മാരിൽ സ്വാധീനത

ചെലുത്തുന്നവയുമായ കൃതികളുടെ നിർമ്മാതാക്കളെന്ന് നിർണ്ണീതരായിട്ടുള്ള പഴയ എഴുത്തുകാരോടുകൂടിയാണ് ശരിയായ തുടക്കം എന്നു വന്നാലുന്നപക്ഷം അപകടം കുറയും. ഈ എഴുത്തുകാർ രണ്ടു പ്രധാനവിഭാഗങ്ങളിൽപ്പെടുന്നു. മുസ്ലീംസൂഫികൾ; സിക്കുഗുരുക്കന്മാർ. ഇരുകൂട്ടരുടെയും ആവിർഭാവം പതിനഞ്ചാം നൂററാണ്ടിലാണ്. ഈ രണ്ടു സ്രോതസ്സുകളും സാമാന്യം നേരത്തേതന്നെ സമ്മേളിച്ചു. അങ്ങനെ അവ പഞ്ചാബിഭാഷയുടെ അമ്മയും അച്ഛനുമെന്നപോലെ ആയിത്തീർന്നു.

സൂഫികൾ

മുഹമ്മദീയരുടെ ഇന്ത്യൻ ആക്രമണത്തെത്തൊട്ടടുത്ത കാലത്താണ് സൂഫികളുടെ ഉദയം. എങ്കിലും ഭാരതീയ ജീവിതത്തിലും സാഹിത്യത്തിലും തങ്ങളുടെ മുദ്ര പതിപ്പിക്കുവാൻ ജനങ്ങളുടെ ഭാഷയും ആചാരങ്ങളും പഠിക്കുന്നിടം വരെ അവക്കു കാത്തിരിക്കേണ്ടിവന്നു. അതു സാധിച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോഴേക്കും അവരുടെ മതശുഷ്കാന്തി ഗണ്യമാം വണ്ണം തണുത്തുപോയി. തങ്ങളുടേതിൽനിന്ന് അന്യമായ ധർമ്മങ്ങളെ സ്വീകരിക്കുവാനും, സമാദരിക്കുവാൻ പോലും, അവർ സന്നദ്ധരുമായി. പഞ്ചാബിൽ മുൾട്ടാനു സമീപമുള്ള പാക്പത്തൻ ആയിരുന്നു സൂഫികളുടെ മുഖ്യ നിവാസകേന്ദ്രം. മതപരമായ ചിന്തയിൽ അവർ ചെലുത്തിയ ശക്തിപ്രഭാവം ഈ പ്രദേശങ്ങളിലാണ് സ്പഷ്ടതരമായിരുന്നതു്. സിക്കുഗുരുക്കന്മാർ, വിശേഷിച്ചും സിക്കുമതസ്ഥാപകൻ ഗുരുനാനാക്, ഭക്തിയോഗസിദ്ധന്മാരുടെ സിദ്ധാന്തങ്ങൾ എത്രമാത്രം സമാദരത്തോടെ പഠിച്ചുവോ അത്രയുംതന്നെ സമാദരത്തോടെ ഈ സൂഫികളുടെ സിദ്ധാന്തങ്ങളും പഠിച്ചു.

ഈശ്വരനും മനുഷ്യനും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെ മായകൊണ്ടു വേർതിരിക്കപ്പെട്ട ഒരു കാമുകനും അയാളുടെ പ്രേമഭാജനവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധമായിട്ട് സൂഫികൾ അഭിവീക്ഷിച്ചു. തീവ്രമായ അഭിയോഗംകൊണ്ടും അനുരക്തികൊണ്ടും മാത്രമേ ഈ വിപ്രലംഭത്തെ പരിഹരിക്കു

വാൻ സാധിക്കുകയുള്ളൂ. ഇതായിരുന്നു സൂഫികളുടെ മിക്ക കൃതികളിലെയും സ്ഥിരമായ പ്രതിപാദ്യം. വളരെ പ്രചാരമുള്ള ഈ കവിതയിൽ ബ്ലൂഷ്ലേഷാ ഗാനം ചെയ്തിരിക്കുന്നതു നോക്കുക:-

പ്രേമത്തിനുണ്ടനുവേലം പ്രതിനവ-
വാസന്തലക്ഷ്മീവിലാസം.
ഹന്ത! മട്ടുത്തുമനമെനിക്കാഗമ-
മന്ത്രങ്ങളാലേ നികാമം.
പിന്നെയും പിന്നെയുമാഖ്യാൻ വായിച്ചു
കണ്ണും കരളും മുഷിഞ്ഞൂ;
വേണം ജപങ്ങൾ നടത്തി മുടങ്ങാതെ
നാവുമെമ്പാട്ടും കുഴഞ്ഞൂ;
കുമ്പിട്ടു കുമ്പിട്ടു നെററി മുറിവേററു
മുററും വ്രണങ്ങൾ നിറഞ്ഞൂ.
കണ്ടീല ഞാൻ ജഗദീശനെ, ഹൈന്ദവ—
പുണ്യസ്ഥലങ്ങളിലെങ്ങും;
മെക്കായിലേക്കു ഞാൻ തീർത്ഥാടനം ചെയ്തി—
തെങ്കിലും കണ്ടീലയങ്ങും!!
പ്രേമത്തെ കണ്ടെത്തിയോനവൻ മാത്രമേ—
ജ്യോതിസ്സുകാണുന്നിതെങ്ങും.

സിക്ക ഗുരുക്കന്മാരുടെ രചനകളിൽ ഈ വിഷയം ആവർത്തിക്കപ്പെടുന്നു. പഞ്ചാബിലെ 'ഹീർറാഞ്ജാ', 'സസ്സി—പുന്നു,' 'സോഹ്ണ മാഹിവാൽ' എന്നീ മൂന്നു് ഇതിഹാസമഹാകാവ്യങ്ങളിലെ പ്രതിപാദ്യവും ഇതു തന്നെ. ഇവയിലെല്ലാം, കാമിനീകാമുകന്മാർ ജീവിതകാലം മുഴുവനും നീണ്ടുനിന്ന വിപ്രയോഗത്തിനും സമാഗമവാഞ്ഛയ്ക്കുശേഷം മരണത്തിൽ അന്യോന്യം സന്ധിക്കുന്നതായിക്കാണാം. ഇന്നു ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന എഴുത്തുകാരിൽ അതിപ്രമുഖനായ ഭായ്വീർസിംഗിൻെറ കവിതകളിൽ ഇതിൻെറ മാറെറാലി നിരന്തരം കേൾക്കാം.

സൂഫികൾ ഗ്രാമങ്ങളിൽ താമസിച്ചു. അവരുടെ പദാവലിക്കു് ഹൃദയം കുളിർപ്പിക്കുന്ന ഒരു ഗ്രാമീണ

ലാവണ്യം ഉണ്ടായിരുന്നു. കർഷകരുടെ ദൈനംദിന വൃത്തികൾ—ഉഴുകലും നെയ്ത്തും തയിർ കടയലും, അതിനും പുറമേ, സഹോദരിമാർക്ക് സഹോദരന്മാരോടുള്ള സ്നേഹം, നാത്തൂൻമാർ തമ്മിലുള്ള കലഹം, അമ്മാവിയമ്മപ്പോരു്, വധുക്കൾക്ക് പിതൃഗൃഹത്തിലേക്കു പോകുവാനുള്ള അഭിവാഞ്ഛ എന്നിങ്ങനെ കർഷകരുടെ സംയുക്ത കുടുംബജീവിതത്തിലെ മിക്ക ബന്ധങ്ങളും—ആണ് സൂഫി കവികൾക്കുവേണ്ടിയിരുന്ന സകല ഉപമകളും രൂപകങ്ങളും നൽകിയതു്. സിക്ക ഗുരുക്കന്മാർ, വിശേഷിച്ചും ഗുരുനാനാക്ക്, ഈ സുപരിചിത വിനോദങ്ങളെയും സന്ദർഭങ്ങളെയും സ്വന്തം സന്ദേശങ്ങളെ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിനു് വളരെ പ്രയോജനപ്പെടുത്തി.

സൂഫികൾ പഞ്ചാബി സാഹിത്യത്തിനു ചെയ്ത ഗണ്യമായ മറെറാരു സംഭാവന ആ സാഹിത്യത്തിൽ സുസ്പഷ്ടദൃഢമായിത്തീർന്ന ഏതാനും പദ്യരൂപങ്ങൾക്ക് പ്രചുരപ്രചാരം കൈവരുത്തി എന്നുള്ളതത്രേ. കാഫി, ബാരമാഹ്, ഷിഹർഫി എന്നിവ ഇതിനു് ഉദാഹരണങ്ങളാണ്. പേർഷ്യൻകവികൾക്ക് സുവിദിതമായിരുന്നു കാഫി. ഉർദുപദ്യസാഹിത്യത്തിൽ ഇന്നും അതു് പ്രചാരത്തിലിരിക്കുന്നു. ബാരമാഹ് (ഒരാണ്ടിലെ പന്ത്രണ്ടു മാസങ്ങൾ) എന്ന കവിതാരൂപം ഋതുക്കളുടെ സൗന്ദര്യം വർണ്ണിക്കുന്നതിനും, പറയേണ്ട മറെറന്തും അതിൽ കൊരുത്തിണക്കുന്നതിനും ഉള്ള പരിപൂർണ്ണസ്വാതന്ത്ര്യം കവികൾക്കു നൽകി. പഞ്ചാബി കവിതയിലെ അത്യന്തം സാഹിത്യഗുണസമ്പന്നങ്ങളായ ചില പ്രകൃതിവർണ്ണനകൾ ഈ ബാരമാഹ് രചനകളിൽനിന്നു ജന്മമെടുത്തിട്ടുള്ളവയാണ്. വാരിസ്ഷായുടെ 'ഹീർ റാഞ്ജാ' എന്ന കൃതിയിൽ ഉള്ളം കുളർപ്പിക്കുന്ന ഒരു ബാരമാഹ് ഉണ്ട്. ആദിഗ്രന്ഥത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള ഗുരുനാനാക്കിൻെറ ബാരമാഹ് പഞ്ചാബിഭാഷയിലെ മറെറല്ലാവററയെക്കാളും ഒരുവേള സുന്ദരതമമാണ്. (ഇത്തരം രചനകൾക്ക് സമകാലിക സാഹിത്യകാരന്മാർ കോപ്പിടുന്നില്ലെന്നുള്ളതു് ശോചനീയംതന്നെ). ഓരോ

പാദത്തിൻെറയും ആദ്യത്തെ അക്ഷരം അനുക്രമമായി ചേർത്തു വായിച്ചാൽ ഒരു പ്രത്യേക നാമധേയമോ, വിശിഷ്ടാശയമുള്ള ഒരു വാക്യമോ ആയിരിക്കത്തക്കവണ്ണം വിരചിക്കപ്പെടുന്ന ഷിഹർഹി പഞ്ചാബിഭാഷയ്ക്കു മാത്രമുള്ള ഒരു പദ്യനിബന്ധനരീതിയാണെന്നു തോന്നുന്നു. ഈ പദ്യരൂപം സിക്കുഗുരുക്കന്മാർ കൈകാര്യം ചെയ്തിരുന്നതാണെങ്കിലും അവരുടെ കാലം കഴിഞ്ഞ ഉടനെ പരിത്യക്തമായി. പിന്നീട് ഒരിക്കലും പുനരുജ്ജീവിക്കപ്പെടുകയുണ്ടായില്ല.

സിക്കുഗുരുക്കന്മാർ

സിക്കുഗുരുക്കന്മാരിൽ മിക്കപേരും പദ്യനിർമ്മിതിയിൽ ശ്രദ്ധാലുക്കളായിരുന്നു. നാനാക്, അംഗദ്, അമർദാസ്, രാംദാസ്, അർജ്ജുൻ, തേജ്ബഹദൂർ എന്നിവരുടെ കവിതകൾ 'ഗ്രന്ഥസാഹിബ്' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ചേർത്തു നഷ്ടപ്പെടാതെ സൂക്ഷിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. സിക്കുകാരുടെ വേദസാഹിത്യത്തിനു സംഭാവനചെയ്ത രണ്ടു പ്രമുഖന്മാർ പ്രഥമഗുരുവായ നാനാക്കും പഞ്ചമഗുരുവായ അർജ്ജുനനും ആണ്. ഗുരുനാനാക്ക് (1469-1539)കവിതാമാർഗ്ഗേണ ധർമ്മഘോഷണം നടത്തി. തന്മൂലം അദ്ദേഹത്തിൻെറ കൃതികൾക്ക് ഒരു ഉദ്ബോധനാത്മകത്വം ഉണ്ട്. അവ അദ്ദേഹത്തിൻെറ ജീവിതതത്ത്വദർശനങ്ങളെ വ്യാഖ്യാനിക്കുകയും ഒരു പ്രത്യേക ജീവിതരീതി സ്വീകരിക്കുവാൻ മററുള്ളവരെ പ്രബോധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. മിക്ക ഉദ്ബോധന കവിതകൾക്കും ഉണ്ടായിരിക്കും സങ്കുചിതത്വം എന്ന ന്യൂനത—ഏതു പ്രത്യേകോദ്ദേശ്യത്തോടുകൂടി രചിക്കപ്പെട്ടുവോ അതുതന്നെ വരുത്തിവയ്ക്കുന്ന ഒരു മുരടിച്ച സങ്കുചിതഭാവം. എന്നാൽ ഗുരുനാനാക്കിൻെറ കവിതയ്ക്കു പ്രതിപാദനപരമായ ഒരു സവിശേഷസ്വഛന്ദതയുണ്ട്— വിളഞ്ഞുവരുന്ന പാടങ്ങൾ, പുലരിപ്പിറപ്പ്, പറവകളുടെ ഉണർച്ച, വനഭൂമികളിലെ മാനിൻെറ ചന്തമുററ കുതിച്ചോട്ടം, വർഷാകാലമേഘങ്ങളുടെ പ്രതാപപ്രകർഷം, വൃഷ്ടിപാതത്തിൻെറ

സംഗീതം എന്നിങ്ങനെ പഞ്ചാബിലെ നാട്ടുമ്പുറങ്ങളുടെ രാമണീയകം അദ്ദേഹത്തെത്തട്ടിയുണർത്തി, മതപരവും, കവിതാപരവുമായ വികാരപാരവശ്യത്തിനു വിധേയനാക്കി. സർവ്വസാധാരണങ്ങളായ വസ്തുക്കൾ അദ്ദേഹത്തിൻെറ ദൃഷ്ടിയിൽ ധാർമ്മികാർത്ഥപ്രതീകങ്ങൾകൊണ്ടു നിറഞ്ഞവയായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു.

തെളിപ്പു നമ്മെ യസ്മദാചാര്യൻ, നകംവച്ച
വൃക്ഷഭങ്ങളെച്ചെമ്മേ പാടത്തിലുഴവൻപോൽ;
നമ്മൾതൻകർമ്മങ്ങളിമണ്ണിടമാകുംതാളിൽ
നിർമ്മിപ്പുരേഖാജാലം സീരപാതകൾപോലെ;
മുത്തണിശ്രമപയോബിന്ദുക്കൾ പതിക്കുന്ന
വിത്തുകൾക്കൊപ്പം നിളെക്കൃഷകനുപകണ്ടും.
നമ്മൾതന്നളവുപോൽ കൊയ്തെടുക്കുന്നുനമ്മൾ:
നമ്മൾക്കായ് സ്വത്രുപിപ്പാനായതിലൊരുഭാഗം;
ഏകുവാൻശേഷംഭാഗമന്യക്കും; യഥാർത്ഥമാം
ജീവിതമിമ്മട്ടെന്നു നാണക! ധരിച്ചാലും!!

ഗുരുനാനാക്കിൻെറ ഏററവും വിഖ്യാതമായ ഗ്രന്ഥം "ജപ്സാഹിബ്" (പ്രഭാതപ്രാർത്ഥന) ആണ്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ മിക്കകൃതികൾക്കും വർണ്ണഭംഗി നൽകുന്ന മതതീക്ഷ്ണതയ്ക്കു് ഉദാഹരണമാണു താഴെക്കാണുന്ന കവിത:

മാമകമാകുമീരസനയേകം
നൂറായിരമായ് പെരുകുമെങ്കിൽ!
നൂറായിരമതും വിണ്ടുമപ്പോ-
ലിരുപത്തുഗുണിതമായ്ത്തീരുമെങ്കിൽ!
നൂറായിരംതവണചൊല്ലുവാൻ ഞാ-
നതുമല്ല പിന്നെയും ചൊല്ലുവൻ ഞാൻ
'വിഭുവേകനത്രേ ജഗത്തിനെല്ലാം'-
വഴിയിതും തൻമണിനിലയമെത്താൻ;
ഇവതന്നെയവിടേയ്ക്കുണർത്തിടേണ്ടും
പടവുകളൊന്നൊന്നു പിന്നിടേണ്ടും;
കയറിക്കയറിയാനിലയമെത്തി—
പ്പരിലയമാളുക വിഭുമഹസ്സിൽ!

ഉയരുന്നു സ്വർഗ്ഗീയ മധുരഗാനം
പരമാനന്ദാമൃത വീചിമേളം;
കളനാദമായതീ നമ്മിലെല്ലാം
കരളിൻമിടിപ്പു വളർക്കയല്ലോ!!
ചിറകില്ലയല്ലോ പറന്നുചെല്ലാ-
നവിടേക്കിഴഞ്ഞു നാമുഴൽകയല്ലോ.
സകലവും നാണക! പാർത്തുകണ്ടാൽ
വിഭുവിൻെറ കരുണതൻ പൂർത്തിമാത്രം!
കേവലം വ്യർത്ഥമാണന്യവാദം
കാണുകില്ലതിലൊരു സത്യഭാവം!!

ഗുരുനാനാക്ക് ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ള അതേ ഗംഭീര ഭാവങ്ങളാണ്, ഗുരു അർജ്ജുനൻ (1563-1606) തൻെറ കവിതകളിൽ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതു്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ കവിത ഉജ്ജ്വലപദരത്നാവലികൊണ്ടു് നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അനുപ്രാസംകൊണ്ടും പദാവർത്തനരീതികൊണ്ടും ഹൃദയത്തിൽനിന്നു് ഒരിക്കലും വിട്ടുപോകാതെ നിൽക്കുന്ന ഒരു നാദമാധുരി അതിനുണ്ടു്. 'സുഖ്മണി'യാണു് ഗുരു അർജ്ജുനൻെറ അത്യന്തം പ്രചാരമുള്ള കാവ്യനിബന്ധനം. പഞ്ചാബിഭാഷയിൽ ഏററവും അധികം കീർത്തനം ചെയ്യപ്പെടുന്ന കവിയും അദ്ദേഹമാണു്.

'ഗ്രന്ഥ്സാഹിബ്' ആണു് പഞ്ചാബി സാഹിത്യത്തിലെ മഹത്തമമായ കൃതി. അതിൻെറ സമാഹരണത്തിനു വേണ്ടിവന്ന ജോലികളിൽ ഏറിയകൂറും നിർവ്വഹിച്ചതു് ഗുരു അർജ്ജുനനും ഒരു സമകാലീന സാഹിത്യകാരനായിരുന്ന ഭായ്ഗുർദാസ്സും ആയിരുന്നു. അനേകസഹസ്രം പദ്യങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഒരു ബൃഹദ്ഗ്രന്ഥമാണതു്. മുൻ പ്രസ്താവിച്ച ആറു ഗുരുക്കന്മാരുടെയും കവിതകൾക്കും പുറമേ, ഭക്തിയോഗപ്രസ്ഥാനത്തോടു് ബന്ധപ്പെട്ട അനേകം കവിസിദ്ധന്മാരുടെ കൃതികളിൽനിന്നുള്ള ഉദ്ധാരണങ്ങളും അതിലുണ്ടു്. പക്ഷേ അതിൻെറ ജന്മദേശത്തു വ്യവഹരിക്കപ്പെടുന്നതുമായി പലപ്പോഴും ആനരൂപ്യം ഉള്ളതല്ല അതിലെ ഭാഷ.

ഗുരു ഗോവിന്ദസിംഗ് (1666-1708) ആയിരുന്നെന്നു

തോന്നുന്നു, എല്ലാ സിക്ക ഗുരുക്കന്മാരിലുംവച്ച് ഏററവും വലിയ പണ്ഡിതൻ. അദ്ദേഹം ഹൈന്ദവപുരാണകഥകളിലും, അതുപോലെതന്നെ ഇസ്ലാമിക വേദശാസ്ത്രങ്ങളിലും നിഷ്ണാതനായിരുന്നു. സാഹിത്യത്തിൻെറയും കലകളുടെയും പുരസ്കർത്താവായിരുന്നു ആ മഹാശയൻ; അദ്ദേഹത്തിൻെറ ആസ്ഥാന സഭയിൽത്തന്നെ അൻപത്തിരണ്ടു കവികൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. സംസ്കൃതത്തിലും പേർഷ്യനിലും പഞ്ചാബിയിലും അദ്ദേഹം സാഹിത്യരചന നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. പൂർവഗാമികളായ ഗുരുക്കന്മാർ ഈശ്വരമഹിമയെ ഉദ്ഗാനം ചെയ്യുന്നതിനായിരുന്നു കവിതകൾ രചിച്ചതു്. ഗുരു ഗോവിന്ദസിംഗിൻെറ കാവ്യവ്യവസായത്തിനു് അത്തരം ഒരു നിയന്ത്രണവലയം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിൻെറ നിബന്ധനങ്ങൾക്കു് ധാർമ്മികവും അതുപോലെതന്നെ രാഷ്ട്രീയവുമായ പ്രാധാന്യമുണ്ടു്. ആ ഗുരു തൻെറ അനുയായികളിലേക്കു സംക്രമിപ്പിച്ച സമരവീര്യം, 'സഫർനാമാ' എന്ന വിഖ്യാതമായ കൃതിയിലെ ഊർജ്ജസ്വലമായ കവിതാനിർഝരിവഴി ആവിഷ്കരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്. അറംഗസീബു ചക്രവർത്തിയെ അഭിസംബോധനം ചെയ്തുകൊണ്ടുള്ള ഒരു വിജയസന്ദേശമാണു് 'സഫർനാമാ'. 'ജപ്സാഹിബ്' ആണു് ഗോവിന്ദസിംഗിൻെറ മറെറാരു കൃതി. അതു് ഇന്നും ആ ഗുരുവിൻെറ അനുയായികളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അന്തശ്ചോദനങ്ങളുടെ ഒരു പ്രഭവസ്ഥാനമായിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ കൃതികൾ സമാഹരിച്ചതും പ്രകാശനം ചെയ്തതും സമകാലികനായിരുന്ന മണിസിംഗു് ആണു്.

ഗോവിന്ദസിംഗിൻെറ രചനയ്ക്കുള്ള ഊർജ്ജസ്വലതയ്ക്കു് ഒരു നിദർശനമാണു് താഴെക്കാണുന്ന വരികൾ:—

നിത്യനാം ദൈവമേ, യങ്ങുതാനെങ്ങൾ തൻ,
പരിചയും, ച്ഛത്രികയും, കത്തിയും, ഖഡ്ഗവും;
ലബ്ധനായെങ്ങൾക്കു രക്ഷകനവ്യയൻ,
സ്വർഗ്ഗാധിനാഥൻ, ത്രികാലാതിസംസ്ഥിതൻ;
നൽകിയിരിക്കുന്നു ഞങ്ങൾക്കുരുക്കിൻെറ
മുററുമജയ്യമാം ശക്തി സർവ്വസ്വവും;

സകലകാല പ്രഭേദങ്ങളിലുൾപ്പെട്ട-
മവ്യാഹതമാം പുരോഗതിയായതും;
എങ്കിലും നിർഭീക രക്ഷക! നീയല്ലി,
നിന്തിരുദാസർക്കു മുഖ്യസംരക്ഷകൻ!!

പത്തു ഗുരുക്കന്മാരുടെയും നിര്യാണശേഷം അവരുടെ ജീവചരിത്രങ്ങളെ അധികരിച്ച് സമകാലീനന്മാരും പ്രസ്തുത വിഷയകമായി വിവരങ്ങൾ തിരഞ്ഞുപിടിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞവരായ അനന്തരകാലീനന്മാരും രചിച്ച കൃതികൾക്കു കൈയും കണക്കുമില്ല. ഈ ജീവചരിത്രങ്ങൾ 'ജനം സാഖീ' എന്നറിയപ്പെടുന്നു. വിലപ്പെട്ട ചരിത്ര രേഖകളാണിവ. സേവാരാം, രാംകൗർ, സന്തോഖ് സിംഗ് രതൻ, സിംഗ് ഭംഗു, ഗ്യാൻസിംഗ് എന്നിവരത്രേ അക്കാലത്തെ ചരിത്രകാരന്മാരിൽ കൂടുതൽ കേഴ്വിപ്പെട്ടിരുന്നവർ.

സിക്കുകാർ സ്വാധികാരസ്ഥാപനത്തിനു വേണ്ടി ചെയ്ത സമരത്തിൻെറ കാലത്തോ, തങ്ങളുടെ ഹ്രസ്വമായ ഭരണകാലത്തുതന്നെയോ, യാതൊരു സാഹിത്യവും രചിക്കയുണ്ടായില്ല. അന്നു പഞ്ചാബിയെക്കാൾ കൂടുതൽ വിലമതിച്ചിരുന്നതു് പേർഷ്യൻ സാഹിത്യത്തെയാണ്. എന്നാൽ അവർ ആക്രമണത്തിലും രാജ്യത്തിൻെറ ഏകീകരണത്തിലും ബദ്ധശ്രദ്ധരായിരുന്ന കാലത്തു് ബുല്ലേഷാ (1680-1758), വാരിസ്ഷാ (1735-1798) എന്നീ രണ്ടു മുസ്ലീമിങ്ങൾ പഞ്ചാബിസാഹിത്യത്തിലെ കാല്പനികവും യൗഗികവുമായ കവിതകളുടെ അതിമനോഹരനിദർശനങ്ങളായ പദ്യകൃതികൾ രചിച്ചു. ബുല്ലേഷായുടെ 'കാഫി'കളും, വാരിസ് ഷായുടെ 'ഹീർ റഞ്ജാ' എന്ന ഇതിഹാസമഹാകാവ്യവും അത്യന്തം പ്രചാരം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളവയാണ്. സംസ്ഥാനത്തുള്ള സകല ഗ്രാമങ്ങളിലും അവ ഉദ്ധരിക്കപ്പെടുന്നു; അനുഗാനം ചെയ്യപ്പെടുന്നു. പിൻതലമുറക്കാരായ പഞ്ചാബി സാഹിത്യകാരന്മാരിൽ അവ സ്വാധീനംചെലുത്തിയിട്ടുമുണ്ട്.

ആധുനിക പഞ്ചാബിസാഹിത്യം

ബ്രിട്ടീഷുകാർ ഭരണം കൈയടക്കിയ ശേഷം ഏതാണ്ടു് അര നൂററാണ്ടു കാലത്തേക്കു് ഭാരതത്തിൽ പറയത്തക്ക സാഹിത്യമൊന്നും ഉദ്ഭവിച്ചിട്ടില്ല. രാഷ്ട്രീയമായുണ്ടായ വ്യതിയാനങ്ങളുടെ ഭവിഷ്യത്തുകളിൽനിന്നു മോചനം നേടുന്നതിനും, പാശ്ചാത്യങ്ങളായ മൂല്യങ്ങളെ അളന്നു തിട്ടപ്പെടുത്തുന്നതിനും കാലം കുറേയേറെ വേണ്ടിവന്നു. കാശിനു വിലയുള്ളതല്ല പൗരസ്ത്യമായ സകല സംസ്കാരവും എന്നും, യൂറോപ്യൻ സംസ്കാരത്തെ സ്വായത്തമാക്കുകയാണു്, ഭാരതീയർക്കു ചെയ്യാവുന്ന ഏററവും നല്ല കാര്യമെന്നും ആയിരുന്നു ആദ്യകാലത്തെ ആംഗലേയ ഭരണാധിപന്മാരുടെ വിശ്വാസം. ഭാരതത്തിലെ ഒരു തലമുറ ഈ അഭിപ്രായത്തെ അനുകൂലിച്ചു; സ്വയം ആംഗലേയത്വം ചമയുകയും ചെയ്തു. ഭാരതീയ പാരമ്പര്യത്തോടോ വിജ്ഞാനങ്ങളോടോ യാതൊരു ബന്ധവും അവർക്കില്ലെന്നായി. അടുത്ത തലമുറ ഈ മടയത്തരം മനസ്സിലാക്കി; പ്രാചീന ഭാരതത്തിൻെറ നേട്ടങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള പുരാതന രേഖാഗാരങ്ങളിലെ പൊടി തട്ടിക്കളഞ്ഞു് വെടിപ്പു വരുത്തുവാൻ അവർ മുതിർന്നു. ഈ പ്രക്രിയ രാജ്യത്താസകലം നടന്നു. പഞ്ചാബായിരുന്നു, പാശ്ചാത്യങ്ങളായ വ്യാമിശ്രാശയങ്ങൾക്കു് ഏററവും ഒടുവിൽ അടിമപ്പെട്ടതു്. അതിനാൽ അവയുടെ ദുഷ്ഫലങ്ങൾ ഏററവും ഒടുവിലായി കുടഞ്ഞൊഴിച്ചതും പഞ്ചാബു തന്നെ. ഇതിൻെറ ഫലമായി പഞ്ചാബി സാഹിത്യത്തിൽ, ഇതര സാഹിത്യങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ചു്, കാലം കുറേക്കൂടി കഴിഞ്ഞശേഷം മാത്രമാണു് നവോത്ഥാനമുണ്ടായതു്.

സംയോജനത്തിനു ശേഷമുള്ള പഞ്ചാബി സാഹിത്യമാകട്ടെ, സിംഗ് സഭാപ്രസ്ഥാനവും, അതിനെത്തുടർന്നു് അകാലികളുടെയും കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകളുടെയും സംഘടനകളും വരുത്തിവച്ച സാമൂഹികവും രാഷ്ട്രീയവുമായ പരിവർത്തനങ്ങളോടു് ഏതാണ്ടു പൊരുത്തപ്പെട്ടു. ഇപ്പറഞ്ഞ ഓരോ

പ്രസ്ഥാനത്തിലും ഉണ്ടായ സാഹിത്യകൃതികൾ അതതു പ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ മുഖ്യഭടന്മാരെ അഭിമുഖീകരിച്ച പ്രശ്നങ്ങളുടെ ഗാഢമുദ്ര വഹിച്ചു. എന്നാൽ സാമൂഹികവും രാഷ്ട്രീയവുമായ പ്രശ്നങ്ങൾ വിസ്മരിച്ചുപോയവരും എഴുതാൻവേണ്ടി മാത്രമോ എന്നു തോന്നുമാറു് എഴുതിയവരുമായ ചിലർ ഉണ്ടായിരുന്നു.

സിംഗ്സഭാസാഹിത്യകാരന്മാർ

സിംഗ്സഭാപ്രസ്ഥാനം സിക്കുമതത്തിനു ചെയ്ത സംഭാവനയുടെ അതീവപ്രധാനമായ അംശം അതിൻെറ സാഹിത്യപരമായ നേട്ടങ്ങളാണു്. അക്കാര്യത്തിൽ അതു് ഏററവുമധികം ഭായ്വീർസിംഗിനോടു കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. പഞ്ചാബിയോടുള്ള താത്പര്യം പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ച മഹാശയനും, പഞ്ചാബി ഭാഷയുടെ ചരിത്രത്തിലെ ഒരു നാഴികക്കല്ലുമാണു് അദ്ദേഹം. 84 വർഷത്തെ ജീവിതംകൊണ്ടു്, വീർസിംഗ് (1872-ൽ ആണു് അദ്ദേഹത്തിൻെറ ജനനം) ഒരുവേള, ഇന്നു ജീവിച്ചിരിക്കുന്നതോ, മൺമറഞ്ഞതോ ആയ മറേറതൊരു ഭാരതീയ സാഹിത്യകാരനെക്കാളും കൂടുതൽ സാഹിത്യസംഭാവനകൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ കൃതികൾക്കു് ഒന്നടങ്കം. 'എൻസൈക്ലോപീഡിയാ ബ്രിട്ടാനിക്കാ' യുടെ 24 വാല്യങ്ങൾക്കു് ഉള്ളതു വലിപ്പംതന്നെ വരും. ഇന്നും സാഹിത്യപരിശ്രമങ്ങളിൽനിന്നു് അദ്ദേഹം വിരമിച്ചിട്ടില്ല. അദ്ദേഹത്തിൻെറ സംഭാവനകളായി കഥാസാഹിത്യമുണ്ടു്; കവനങ്ങളുണ്ടു്; വിശുദ്ധ ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ വ്യാഖ്യാനങ്ങളുമുണ്ടു്.

ഭായ്വീർസിംഗിൻെറ കൃതികളുടെ നേർക്കു ദൃഷ്ടി പായിക്കേണ്ടതു്, അദ്ദേഹം തൂലികയേന്തിത്തുടങ്ങിയ പത്തൊൻപതാംനൂററാണ്ടിൻെറ അവസാനഘട്ടത്തിലെ സാമൂഹികവും രാഷ്ട്രീയവുമായ സ്ഥിതിഗതികൾ വച്ചുകൊണ്ടു വേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. സ്വനാമധേയം ലക്ഷോപലക്ഷം ഗൃഹങ്ങളിൽ സുപരിചിതമാക്കിത്തീർത്ത നോവലുകൾ അദ്ദേഹം എഴുതിയതു പഞ്ചാബികൾ തങ്ങളുടെ

പൂർവ്വികന്മാരുടെ നേട്ടങ്ങളെ സംശയദൃഷ്ട്യാ അഭിവീക്ഷിക്കാൻ തുടങ്ങിയ കാലഘട്ടത്തിലായിരുന്നു. ആംഗലേയ ചരിത്രകാരന്മാർ അപരിഷ്കൃതവും ദൂഷിതവുമായ സിക്ക ഭരണത്തെ, തന്നെയും പിന്നെയും, അപലപിച്ചു. സംസ്കാരോദ്ദീപ്തമായ മറെറാന്നിനെ തത്സ്ഥാനത്തു തങ്ങൾ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു എന്നു് അവർ അവകാശപ്പെട്ടുകയും ചെയ്തു. വൈദികമതത്തിൻെറ കേവലം ദരിദ്രമായ ഒരു അനുകൃതിയാണെന്നു പറഞ്ഞു സംസ്കൃതപണ്ഡിതന്മാർ സിക്കുമതത്തെ പുച്ഛിച്ചു. അതിൻെറ ബാഹ്യരൂപങ്ങളും പ്രതീകങ്ങളും കൈരാതങ്ങളാണെന്നു് ആക്ഷേപിക്കുകയും ചെയ്തു. വീർസിംഗിൻെറ 'സുന്ദരി', 'വിജയ്സിംഗ്', 'സത്വന്ത്കൗർ', 'ബാബാനൗഫ് സിംഗ്' എന്നീ നോവലുകളിലെ കേന്ദ്രപ്രമേയം സിക്കുകാരുടെ വീര്യപൗരുഷങ്ങളും, അവരുടെ മതത്തിൻെറ സാന്മാർഗ്ഗിക വൈശിഷ്ട്യവും ആയിരുന്നു. ഇവയെല്ലാം ജനതയുടെ അടിമത്തവും പട്ടാണികളും മുഗളന്മാരുമായ ഭരണാധികാരികൾ ചെയ്ത മർദ്ദനങ്ങളും എത്ര ഭയാനകമെന്നു വ്യക്തമാക്കുമാറു് ആണു് അദ്ദേഹം ആവിഷ്കരിച്ചതു്. വീർസിംഗിൻെറ നോവലുകൾ സിക്കുകാർ ആവേശത്തോടും കൃതജ്ഞതയോടും പാരായണം ചെയ്തു. എന്നാൽ ആ പ്രത്യേകമനോഗതി പോയിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവയ്ക്കുള്ള ഹൃദയാകർഷകത്വവും തിരോഭവിച്ചു. ഇന്നത്തെ വായനക്കാരനു് അവ ഏതാണ്ടു വിരസമായിട്ടാണു തോന്നുക. സാഹിത്യത്തിലല്ല അവയ്ക്കു സ്ഥാനം; ചരിത്രത്തിലാണു്.

വീർസിംഗു തന്നെയും കഥാസാഹിത്യരചന ഉപേക്ഷിച്ചു്, ലഘുലേഖാപരമ്പരകൾ വഴിയായും തൻെറ 'ഖാൽസാ സമാചാർ' എന്ന വാരികയിലൂടെയും മതഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ പരിഭാഷയ്ക്കും വ്യാഖ്യാനത്തിനും മുതിർന്നു. ഇവയോടൊപ്പം തന്നെ അദ്ദേഹത്തിൻെറ കവനങ്ങളും പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. ആ കവനങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിനു പഞ്ചാബി കവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അത്യന്തം ബഹുമാന്യമായ സ്ഥാനം നേടിക്കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു.

വീർസിംഗു് ബ്ളാങ്കുവേഴ്സിലാണു പ്രഥമപരി

ക്ഷണങ്ങൾ നടത്തിയതു്. 'റാണാ സൂരത്സിംഗ്' എന്ന ഒരു നീണ്ട കാവ്യം 1905-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു. പതിവുപോലെ ഇതിലും മതപരമായിരുന്നു പ്രതിപാദ്യം. ഹൃദയാവഗാഹിയായിരുന്നു, കവിയുടെ കാവ്യശിൽപ സങ്കേതങ്ങളും ഭാഷാസ്വാധീനതയും. ഇതിനു മുൻപു് ആരും തന്നെ പഞ്ചാബിയിൽ ബ്ളാങ്കുവേഴ്സ് വിജയ പൂർവ്വം കൈകാര്യം ചെയ്യുകയുണ്ടായിട്ടില്ല. ആദ്യന്തം ഗുണപുഷ്കലമായ ഒരു കൃതിയാണ് വീർസിംഗ് നിർമ്മിച്ചതു്. അതിലെ അനുപ്രാസവും ശബ്ദാനുകരണാലങ്കാരവും, താളലയങ്ങളും, ആവർത്തനങ്ങളും എല്ലാം കൂടി ഒരു നിദാഘസായന്തനത്തിൻെറ അലസവും ഇന്ദ്രിയമാദകവുമായ സൗന്ദര്യം ആവഹിക്കുന്ന ആരോഹണാവരോഹണാത്മകമായ രാഗമാധുരി സംജാതമാക്കിയിരിക്കുന്നു. 'റാണാസൂരത്സിംഗി'ൻെറ നിർമ്മിതിക്കുശേഷം വീർസിംഗ് രണ്ടു സിക്കുഗുരുക്കന്മാരുടെ—സിക്കുമതസ്ഥാപകനായ നാനാക്കിൻെറയും, ഒടുവിലത്തെ് ഗുരുവായ ഗോവിന്ദസിംഗിൻെറയും — ജീവചരിത്രങ്ങൾ രചിച്ചു. ഗുരുഗോവിന്ദസിംഗിൻെറ ജീവചരിത്രമായ 'കൽഗീധർ ചമത്കാർ' ആദ്യം പുറപ്പെട്ടു. മൂന്നു കൊല്ലംകൂടിക്കഴിഞ്ഞു് 'ഗുരുനാനാക്കു് ചമത്കാർ' എന്ന മറേറകൃതിയും പുറത്തുവന്നു.

ഈ രണ്ടു ജീവചരിത്രങ്ങളുടെയും നിർമ്മാണകാലത്തിനിടയ്ക്കു് വീർസിംഗ് അനേകം കവിതാസമാഹാരങ്ങൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. അവയ്ക്കെല്ലാം അദ്ദേഹം ഉപയോഗിച്ച ഒരുതരം ചെറിയ വൃത്തം അന്നോളം പഞ്ചാബികവികൾ കൈകാര്യം ചെയ്തിട്ടുള്ളതായിരുന്നില്ല. പ്രസ്തുത കവിതകളിൽ ഏററവും ജനസമ്മതിനേടിയതു് റൂബയ്യാത്തിൻെറ (ഓമർഖയ്യാമിൻെറ കവിതകൾ വായിച്ചിട്ടുള്ളവർക്കു് പരിചിതമാണല്ലൊ റൂബയ്യാത്തു്) രൂപത്തിലുള്ളതായിരുന്നു. കവി തൻെറ തത്ത്വദർശനവും യോഗാത്മകതയും ഇവയിൽ ആവിഷ്കരിച്ചു. അങ്ങനെ ഐശ്വരമായ പ്രേമവും മാനുഷികമായ സ്നേഹവും,-ആധ്യാത്മികവും വൈഷയികവും സാന്മാഗ്നികവും ദിവ്യവുമായ ഭാവങ്ങളെല്ലാം

തന്നെ–ഒരു ബഹുരൂപദർശിനിയിൽ പ്രചലിതങ്ങളായ വർണ്ണശബളചിത്രങ്ങൾ എന്നവണ്ണം ചേതോഹരമായും സംഭ്രാമകമായും പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. എപ്പോഴും ഒരു വിനമ്ര താബോധം ഇവയുടെ അന്തർഭാഗത്തു പ്രസരിച്ചിരുന്നു. ചിലപ്പോൾ ഏതാണ്ടൊരു മാസോക്കിസവും (സ്വയം പീഡനസിദ്ധാന്തം) അഭിവ്യഞ്ജിച്ചു. നോക്കുക:—

തായ്ച്ചെടിച്ചെറുചില്ലത്തുഞ്ചിൽനിന്നെന്നെ നീ
തഞ്ചത്തിലൂക്കോടടത്തെട്ടത്തു;
കരതാരിലാക്കിയെൻ പരിമളമാസ്വദി—
ച്ചരുമയില്ലാതേ വലിച്ചെറിഞ്ഞൂ.
ഒരുവക്കും വേണ്ടാതെ പൊടിമണ്ണിലിതുവണ്ണം
മരുവുന്നേനടിമെതിയേററടിഞ്ഞും;
എങ്കിലുമോക്കുന്നേൻ നന്ദിയോടവിടത്തെ
മൃദുകരസ്പർശനപരമാനന്ദം!

വീണ്ടും, അദ്ദേഹത്തിൻെറ അത്യന്തം പ്രചാരമുള്ള കവിതകളൊന്നിൽ:—

പൊൻകിനാവിൽ നീവന്നു! കുതിച്ചുഞാ—
നെൻ കരങ്ങളാൽ കെട്ടിപ്പുണരുവാൻ;
മിഥ്യ കേവലം—ആയീലതിന്നെനി—
ക്കത്തലാർന്നിതെൻ പാണികളാശയാൽ.
ആഞ്ഞു ഞാൻ തവ പാദം ഗ്രഹിക്കുവാ—
നായതിങ്കലെൻ ശീർഷമണയ്ക്കുവാൻ;
ആയതില്ലതും സാധിപ്പതിന്നഹോ!
നീയുയരെയും ഞാനിങ്ങു താഴെയും

വിശ്വാസം യുക്തിയെ അപേക്ഷിച്ചു മികച്ചതാണെന്നുള്ള തൻെറ സ്ഥിരബോധം മറെറാരു കവിതയിൽ വീർസിംഗ് ഇങ്ങനെ ആവിഷ്കരിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഭിക്ഷുവിൻ മരയോടായ് മാററിയെൻ മാനസം—
ഞാൻ
വിജ്ഞാനഭിക്ഷ തേടീ വാതിൽതോറും;

വിദ്യാമന്ദിരങ്ങളെൻ നേർക്കെറിഞ്ഞങ്ങു തന്ന
പൂപഖണ്ഡങ്ങൾ കൊണ്ടു പൂരിതമായ്
അമ്മരയോട്ടു കനം വാഗ്ദ്ധയായെന്നിലൊപ്പം
പണ്ഡിതമ്മന്യഭാവം ജൃംഭിതമായ്;
മേഘത്തിൽ സഞ്ചരിപ്പാൻ ചെയ്തിവൻ ശ്രമമാവൂ!
കേവലം മണ്ണിലുമെൻ കാൽ വിയച്ചൂ!!
അന്നൊരു നാളിൽ ഗുരു തന്നുടെ സവിധത്തിൽ
ചെന്നു ഞാൻ കാഴ്ചവച്ചു നേട്ടമെല്ലാം.
"എച്ചിലെച്ചിലെ"ന്നോതി പാത്രമതു കമഴ്ത്തി—
ച്ചിക്കെന്നെന്നുപായനമാകമാനം,
ദൂരെയെറിഞ്ഞു ഗുരു, വാമരയോട്ടിൽ മണൽ—
വാരിയിട്ടമർത്തങ്ങു തേച്ചുതേച്ചും
നീരിലിട്ടലാമ്പിയും വൈദൂഷ്യക്കറ നീക്കി
പാരമതു തുടച്ചു ശുദ്ധമാക്കി.

മിക്ക ആളുകളുടെയും ജീവിതത്തിലെ സർഗ്ഗാത്മക ഘട്ടം അറുപതു വയസ്സാകുമ്പോഴേക്കും കഴിഞ്ഞിരിക്കും. എന്നാൽ അവ്വിധത്തിലായിരുന്നില്ല വീർസിംഗിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം. തങ്ങൾതന്നെ സൃഷ്ടിച്ച അഗ്നിജ്വാലകളിൽ സ്വയം എരിഞ്ഞടങ്ങുന്ന ചില തീപ്പൊരിയൻ കവികളുണ്ട്. വീർസിംഗ് ഒരിക്കലും അവരുടെ കൂട്ടത്തിൽപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹം നയിക്കുന്ന ജീവിതവും, എഴുതുന്ന കവിതയും മുമ്പെന്നത്തേയും പോലെ ഇന്നും ശുദ്ധിനിഷ്കർഷാത്മകമായ പാരമ്പര്യം — ഭാഷയ്ക്കു പരിശുദ്ധി, ചിന്തയ്ക്കു നിഷ്കന്മഷത, പ്രതിപാദനത്തിനു് ഊഷ്മളത—പുലർത്തുന്നതാണ്. അതുകൊണ്ട് അനിവാര്യമായി അവയ്ക്കൊരു ചിരസ്ഥായിത്വവുമുണ്ട്. രാഷ്ട്രത്തിലെ മഹത്തമമായ സാഹിത്യസമ്മാനം * കൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'മേരേസൈയാങ്

---

*. സ്വാതന്ത്ര്യലബ്ധിക്കുശേഷം പഞ്ചാബിഭാഷയിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള ഏററവും പ്രമുഖഗ്രന്ഥമെന്നുള്ള നിലയിൽ നൽകപ്പെട്ടിട്ടുള്ള സാഹിത്യഅക്കാദമിയുടെ സമ്മാനം.

—എഡിററർ

ജിയോ' എന്ന കൃതിയെ മാനിച്ചതും, 'വീർസിംഗ്' എന്ന പേരെങ്കിലും പഞ്ചാബിഭാഷ സംസാരിക്കാത്ത ജനങ്ങൾക്കു സുപരിചിതമാക്കിത്തീർത്തതും സമുചിതംതന്നെ. തക്ക പരിഭാഷകനെ ലഭിക്കുകയെന്നുള്ളതാണ് ഇപ്പോൾ അത്യന്താപേക്ഷിതം.

ഭായ്‌വീർസിംഗിന്റെ സമകാലികന്മാരായി ജീവിച്ച് ഇന്ന് യശശ്ശരീരന്മാരായി അവശേഷിക്കുന്ന നാലുപേർ പ്രത്യേകം പ്രസ്താവമർഹിക്കുന്നു: സിക്കുമതസംബന്ധമായിട്ടുള്ള അതിപ്രസിദ്ധമായ മഹാവിജ്ഞാനകോശം രചിച്ച കഹാൻസിംഗ്; പഞ്ചാബിഗദ്യസാഹിത്യത്തിലും കവിതയിലും ഹാസ്യരസം ഇദംപ്രഥമമായി സംക്രമിപ്പിച്ച 'മൗജി' പത്രാധിപർ ചരൺസിംഗ്; അന്നേവരെ അപരിചിതങ്ങളായിരുന്ന വിഷയങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് സാങ്കേതികശൈലിയില്ലാതെ ബ്ളാങ്കുവേഴ്സ്ത്രുപത്തിൽ ഒന്നാംതരം കവിതകൾ ചമച്ച പുരാൻസിംഗ്; സ്വജീവിതകാലത്ത് പ്രശസ്തിയിൽ വീർസിംഗിനെ അപേക്ഷിച്ചുമാത്രം രണ്ടാംകിടയിൽ നിന്നിരുന്ന ധനീറാം ചാത്രിക്ക്. ധനീറാമിന്റെ കാവ്യസമാഹാരങ്ങൾക്കെല്ലാം—പ്രത്യേകിച്ചും,പഞ്ചാബി ഗ്രാമ്യഭാഷനിറഞ്ഞ, 'ചന്ദൻവാടി', 'കേസർക്യാരി', 'നവാൻജഹാൻ', 'സൂഫീഖാനാ' എന്നിവയ്ക്ക്—ഹൃദ്യമായ ഗാനാത്മകതയുണ്ട്.

ഇളംതലമുറക്കാരുടെ ഇടയിൽപോലും സാഹിത്യപരമായ ആവിഷ്കരണത്തിന്റെ രൂപം എന്ന നിലയ്ക്ക് ഏററവും പ്രചാരപ്രാചുര്യം ഉള്ളത് കവിതയ്ക്കാണ്. ഓരോ മാസത്തിലും ഉണ്ടാവാതിരിക്കില്ല ഒരു പുതിയ കവിയുടെ ഉദയം. വൃത്താന്തപത്രികകളും മാസികകളും കവിതകൾക്കായി ഒട്ടുവളരെ ഇടം ഒഴിഞ്ഞുകൊടുക്കുന്നു. മതപരമോ രാഷ്ട്രീയമോ അയ സമ്മേളനങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച് പഞ്ചാബി കവിസമ്മേളനങ്ങൾ കൂടുതൽ വമ്പിച്ച ജനക്കൂട്ടത്തെ ആകർഷിക്കുന്നുണ്ട്. പക്ഷേ ഈ പുതുക്കവിതകളിൽ ഏറിയകൂറും അത്ര മേലേക്കിടയിലുള്ളതൊന്നുമല്ല. ഇടത്തരക്കാർ എന്ന ഉത്സ്ഗ്ഗത്തിന് അപവാദമായി നിൽക്കുന്നത് രണ്ടുപേരാണ്. മോഹൻസിംഗും

അമൃതാപ്രീതവും. 'പഞ്ചേ്ദരിയാ' എന്നപ്രതിമാസപത്രിക യുടെ അധിപരായ മോഹൻസിംഗ് തനിക്കു ശോഭനമായ ഒരു ഭാവിയുണ്ടെന്നു്, 'സാവേപത്ര', 'കുസുംബ്ര', 'അധ വാടേ' എന്നീ ആദ്യകൃതികളിലൂടെ തികച്ചും പ്രകടമാക്കി. അതോടെ അദ്ദേഹം യുവകവികളുടെ കൂട്ടത്തിലെ ഒന്നാം കിടക്കാരൻ എന്നു് ന്യായമായി പരിഗണിക്കപ്പെട്ടു. പിന്നെ ഭാരതവിഭജനത്തിനുശേഷം അദ്ദേഹം പ്രസിദ്ധീ കരിച്ച കൃതികൾ— വിശിഷ്യ 'കച്സച്'—ശക്തമായ ഒരുഇടതുപക്ഷപ്രവണത പ്രദർശിപ്പിച്ചു. അവയിൽ കവി താപരമായ രൂപഭദ്രതയെക്കാൾ, രാഷ്ട്രീയമായ വൈകാ രികതത്തിനു്-പുരോഗമനവാദികൾ എന്നു സ്വയം മുദ്രി തരായ ഒട്ടുവളരെ യുവസാഹിത്യകാരന്മാരെ ബാധിച്ചി രുന്ന ആ അസ്വാസ്ഥ്യത്തിനു്—ആണു് പ്രാമുഖ്യം നൽക പ്പെട്ടിരുന്നതു്. മോഹൻസിംഗിൻെറ കാര്യത്തിൽ, മാർ ക്സിസത്തിൻെറ ആദ്യത്തെ ആവേശത്തുടിപ്പു് വേഗം നിലച്ചു. പിന്നെ അതു് കേവലം നിന്ദിതരുടെയും പീഡി തരുടെയും ഉന്നമനത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള വാദമായും കർമ്മോ ദ്ബോധനമായും കലാശിച്ചു. തൻെറ മുമ്പത്തെ സാഹി ത്യരചനകൾക്കുണ്ടായിരുന്ന നൈസർഗ്ഗികലാവണ്യം വീണ്ടെടുക്കുവാൻ ഒരുവട്ടംകൂടി അദ്ദേഹത്തിനു കഴിഞ്ഞു. തൻെറ കാവ്യസൃഷ്ടിയുടെ നിലവാരം അങ്ങനെ തുടരു മെങ്കിൽ, അദ്ദേഹം പഞ്ചാബിഭാഷയിലെ ഏററവും വലിയ കവികളിലൊരാളായിത്തീരാൻ ധാരാളം വക യുണ്ടു്. കാരണം അനേകം ശരത്തുകൾ ഇനിയും കവി യുടെ ജീവിതത്തിൽ അവശേഷിക്കുന്നു. അടുത്തകാലത്തു് എഴുതിയതും പലരുടെയും ശ്രദ്ധയിൽ പെടാതിരുന്നതുമായ ഒരു 'ഗസ്സൽഗാനകവിത'യിൽ അദ്ദേഹം തൻെറ വിപ്ലവാ ത്മക വികാരം ഇവ്വിധം ആവിഷ്കരിച്ചിരിക്കുന്നു:—

> കുടത്തിന്നകത്തുള്ള കൂരിരുൾ ചിതറിപ്പോയ്
> നെടുകെത്തുവിപ്പോയീ തുനിലാപ്പൈമ്പാലൊളി.
> കാലമായ് നമ്മൾക്കൊരു നവ്യമാം തുടുപുലർ-
> കാലത്തേക്കുറിച്ചോതാനുദഞ്ചദ്രോമാഞ്ചിതം;

കാലമായ് സമാപിപ്പിച്ചീടുവാനിരവിലെ-
ക്കേവലം വ്യർത്ഥമായ ഭാഷണം സമസ്തവും.

ശരിതാൻ!-ശിശിരമാമൃതുവിൻ സംസ്പർശത്താ-
ലറുതിപ്പെട്ടു ചില പത്രങ്ങൾക്കുൾനിരോട്ടം!
പോയതും കളഞ്ഞതുമോർത്തും ഖേദം വേണ്ടാ;
പൂരിതമാക്കിടേണ്ടുമുത്സംഗം പ്രതീക്ഷയാൽ.

എത്രനാൾ നാകത്തിൻെറ പഴഞ്ചൻകമാനത്തിൽ
ചിത്രണം ചെയ്യാനാവുമലസം കിനാവുകൾ!
എത്രനാളവററയിൽ മേളിക്കും രസംപററി-
ച്ചിത്തമാംഭൃഗം?-മൂഢസ്വപ്നങ്ങൾ ദൂരെത്തള്ളൂ!!
വരിക, നമ്മൾക്കീനല്ലിളയാം നല്ലാർക്കുള്ളോ-
രരുകുന്തളച്ചുരുൾ പേർത്തുമോമനിച്ചീടാം!
വരിക, നമ്മൾക്കിങ്ങു പക്കത്തുള്ളവററയിൽ
കരളും കണ്ണും നട്ടു കാര്യമായ് സംസാരിക്കാം!

ഇന്നു് അമൃതാപ്രീതത്തിൻെറ കൃതികളിൽ ഇരു പഞ്ചാബിലും (പാക്കിസ്ഥാനിലും ഇൻഡ്യയിലും) ഉള്ള സാഹിത്യകാരന്മാർക്കു് അസ്പൃഭ്രമമാണു്. ഈ കവയിത്രി ഒരു പുരോഗമനക്കാരിയല്ല; നൽകുവാൻ ഒരു സന്ദേശവും അവർക്കില്ല. അവർ കവിതയെഴുതുന്നു; എഴുതാതിരിക്കാനാവില്ല, അതുകൊണ്ടുമാത്രം. അവർ ഒരു വിദൂഷിയല്ല—അവരുടെ കവിതകൾക്കു് ഒരു അകൃത്രിമത്വമുണ്ടു്: ലാളിത്യത്തിൻെറ വശ്യതയുണ്ടു്. ആ ഗുണം ഉള്ളടക്കത്തിലെ ചിന്താദാരിദ്ര്യത്തെ പരിഹരിക്കുവാൻ പോരുന്നതിലുമധികമാണു്. അവരുടെ മിക്ക കൃതികളിലും നാടോടിക്കഥകളുടെയും ഗ്രാമീണ വീരകഥാഗാനങ്ങളുടെയും ഒരു സരളപല്ലവി കേൾക്കാം. തെളുതെളുക്കം തിരളുന്ന ശബ്ദരത്നസമുച്ചയങ്ങളിൽ, പദങ്ങളുടെ നർത്തനവിലാസങ്ങളിൽ, അവർക്കുള്ള അഭിനിവേശം, അവരെ ചിലപ്പോൾ ലക്ഷ്യാശയത്തിൽനിന്നു് വളരെയേറെ വ്യതിചലിപ്പിക്കാറുണ്ടു്. അങ്ങനെ കേന്ദ്രപ്രമേയം ഒരു കൂടിക്കുഴച്ചിലിൽ അകപ്പെടാറുമുണ്ടു്. ഒരു കവിതയിൽ—ആ കവയിത്രിക്കുതന്നെ ഏററവും പ്രിയമുള്ള ഒരു

കവിതയിൽ—ഒരു കാമുകൻ അയാളുടെ പ്രേമഭാജനത്തെ ഇങ്ങനെ അഭിസംബോധനം ചെയ്യുന്നു:—

ഉണരൂ—മമപ്രേമറാണി! നിന്നാരോമൽക്ക-
ണ്ണിണയോ കനംതൂർന്നു തുങ്ങുന്നു കിനാക്കളാൽ,
പൊയ്പോയ കാലത്തിൻേറതായിട്ടുംകിനാക്കളാൽ,
തയ്മണിക്കാററിൽപ്പാവിത്തുമണമുലാവുമ്പോൾ.
(എന്തുവാനിതോനിന്നിൽ വീർപ്പുകളുണ്ടാക്കുന്ന
ബന്ധുരമെയ്യാളേ?) നിൻ കുന്തളച്ചുരുൾതോറും
പാലൊളി പൂശീടട്ടെ, പൈന്തിങ്കളില്ലാരാവിൽ
കാളിമയ്ക്കുള്ളിൽനിന്നു താരകാനികരുംബം.

അമൃതാപ്രീതത്തിൻെറ കീർത്തി പാക്കിസ്ഥാൻെറ അതിരിനെയും ഭേദിച്ച് ഉള്ളിലേക്ക് വിജയപൂർവ്വം പ്രസരിപ്പിച്ചതു്, ഹിന്ദുക്കളും സിക്കുകാരും മുസ്ലീമിങ്ങളും ഏകോദരസഹോദരന്മാരെപ്പോലെ കഴിഞ്ഞുവന്നതും വിഭജനത്തിനു് ഏറെ മുൻപുള്ളതുമായ ആ പഴയ നല്ലകാലത്തിൻെറ പ്രതീകമായി സുവിദിതനായിരിക്കുന്ന വാരിസ് ഷായെ അഭിസംബോധനം ചെയ്യുള്ള കവിതയാണ്. പഞ്ചാബു് വിഭജനത്തെയും അതിനെ അനുഗമിച്ച കൂട്ടക്കൊലയെയും ചെല്ലിയുള്ള വിലപനമാണ് പ്രസ്തുത കവിത. കുഴിമാടത്തിൽനിന്നു് ഉണർന്നെഴുന്നേററുവന്നു്, തൻെറ മാതൃഭൂമിക്കുണ്ടായ കെട്ടതിയെ നോക്കിക്കാണുന്നതിനു് കവയിത്രി വാരിസ്ഷായോട്ട് അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നു:

കദനപരിപീഡിതക്കാശ്വാസദായക!
കാൺകെഴുന്നേററു നിൻ പഞ്ചാബിനെബ് ഭവാൻ.
ശവനിബിഡമായിതേ പാടങ്ങളാഹന്ത!
ശോണിതംകൊണ്ടു ചീനാബും നിപൂരിതം.
കഠിനതരമാം വിഷദ്രാവകം നമ്മൾത-
ന്നഞ്ചുനദിയിലും ചേർത്തൊരക്കൈകൾ താൻ,
ഗരളപരിദുഷ്ടമാമപ്പയോധാരകൾ
പായിച്ചുമുററും നനയ്ക്കുന്നു മണ്ണിനെ.

ജനസമ്മതി അമൃതയെ കടാക്ഷിച്ചതു് വലിയ വിഷമമൊന്നും കൂടാതെയാണ്. കവിതാഗുണത്തെ ബലികഴി

ച്ചും അവർ മിക്കപ്പോഴും പൊതുജനപ്രശംസ അന്വേഷിക്കുന്നു. (അവരുടെ മിക്കകവിതകളുടെയും പ്രാരംഭപാദങ്ങൾ സാധാരണമായി ഒന്നാംകിടയിലുള്ളതായിരിക്കും. പിന്നെ ശോചൃമാംവണ്ണമുള്ള ഒരു അധോഗതിയായിരിക്കും പാദാനുപാദം സംഭവിക്കുക). ഒരു ചെറുപ്പക്കാരിയാണ് കവയിത്രി. മഹത്തായ ഒരു ഭാവി അവക്കുണ്ടുതാനും. പഞ്ചാബ് അവരിൽനിന്നു വമ്പിച്ച നേട്ടങ്ങൾ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

കവിതയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം രൂപം, വൃത്തം, പ്രാസം മുതലായവയെ അവഗണിക്കുന്നതും, സാമാന്യവായനക്കാർക്ക് കവിതകൾ തീരെ അനുപഗമ്യമായിരിക്കുകയെന്നതും ബഹുമാന്യതയാണെന്നുള്ള നൂതന മിഥ്യാബോധം ഇതര ഭാഷകളിലെപ്പോലെ പഞ്ചാബിയിലും ഉണ്ട്. ഇത്തരത്തിൽ എഴുതിക്കൂട്ടുന്ന കവിതകളിൽ ഏറിയകൂറും അവയുടെ പുതുമയൊട്ടുങ്ങുന്നതോടെ എന്നേക്കുമായി തിരോധാനം ചെയ്യുന്നു. കുറച്ചു നല്ലതുമാത്രം അവശേഷിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ അവശേഷിക്കുവാൻ സമർഹങ്ങളായി ഏതാനുമുള്ളവയ്ക്കു് ഒരു ഉദാഹരണമാണ് അഭിഭാഷകനായ പ്രീതംസിംഗ്സഫീറിൻെറ കവിതകൾ. അദ്ദേഹവും ഈയിടെ കുറച്ചു കാലമായിട്ട് തീരെ മൗനം ഭജിച്ചിരിക്കയാണ്.

ഇനി നമുക്കു ഗദ്യസാഹിത്യത്തിലേക്കു തിരിയാം. പഞ്ചാബി ഗദ്യസാഹിത്യത്തിൽ ഗുർബാക്ഷ്സിംഗാണ് പ്രമുഖൻ. ഒരു എൻജിനീയറായി അദ്ദേഹം ജീവിതമാരംഭിച്ചു. ഉപരിപഠനാർത്ഥം അമേരിക്കൻ ഐക്യനാടുകളിലേക്കുപോയി. അവിടുന്നു വന്ന് എൻജിനിയറുദ്യോഗം ഉപേക്ഷിച്ച് അഭിനവാശയങ്ങളുടെ പ്രചാരണത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടു. 'പ്രീത് ലഡി' എന്ന പ്രതിമാസ പത്രികയിലൂടെയാണ് തൻെറ ആശയങ്ങൾ അദ്ദേഹം പ്രചരിപ്പിക്കാൻ തുടങ്ങിയതു്. ഇന്ന് ഇൻഡ്യയുടെയും പാക്കിസ്ഥാൻെറയും അതിർത്തി പ്രദേശത്തു സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന പ്രീത് നഗർ എന്നസാമൂഹികക്ഷേമകേന്ദ്രം അദ്ദേഹംസ്ഥാപിച്ചു.

അതു് ഒട്ടുവളരെ വിദ്യാഭ്യാസ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ കേന്ദ്രമായിപ്പരിണമിക്കുകയും ചെയ്തു. ഗുർബാക്ഷ്സിംഗ് തൻെറ 'സാംവി പഥ്രി ജിൻദ്ഗി' എന്ന ഉപന്യാസ സമാഹാരംമൂലം സർവ്വശ്രേഷ്ഠനായ ഒരു ഉപന്യാസകാരനായും പഞ്ചാബി സാഹിത്യത്തിലെ അതി പ്രമുഖനായ ഗദ്യകാരനായും സുപ്രതിഷ്ഠനേടി. അദ്ദേഹം സ്വന്തം പുത്രനായ നവ്തേജ്സിംഗ് ഉൾപ്പെടെ സോഷ്യലിസ്റ്റു പ്രവണതയുള്ള അനേകം സാഹിത്യകാരന്മാർക്കു് ഒരു പ്രേരകശക്തിയായും തീർന്നിരിക്കുന്നു. അച്ഛനും മകനും സമാധാനസമ്മേളനങ്ങളിൽ സംബന്ധിക്കുവാൻ ചൈനയിലേക്കും പൂർവയൂറോപ്പിലേക്കും സോവ്യററു റഷ്യയിലേക്കും പോയിട്ടുണ്ടു്. അവർ രണ്ടുപേരുടെയും കൃതികളിൽ അധികവും തീർച്ചയായും പ്രചാരണാത്മകങ്ങളാണു്. എങ്കിലും അവ നല്ല സാഹിത്യഗുണമുള്ളവയാണെന്ന വസ്തുത നിഷേധിക്കാനാവില്ല. അന്യനാട്ടിലെ അനുഭവങ്ങൾകൊണ്ടു സമ്പന്നങ്ങളാണവ. മാത്രമല്ല, വിദേശീയ സാഹിത്യത്തിലെ അഭിനവപ്രവണതകളെ അവ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഏതെങ്കിലും തരത്തിൽ ഗണന അർഹിക്കുന്ന കൃതികൾ പഞ്ചാബി നോവൽ സാഹിത്യത്തിൽ കാണ്മാനില്ലെന്നു പറയാം. നോവലുകൾ ഒട്ടു വളരെ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്; മാസംതോറും ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഉത്കൃഷ്ട കവിതകൾ രചിക്കുന്നതിൽ കൃതഹസ്തനായ ഭായ്വീർസിംഗിനുപോലും, ഒരു നോവലിനു് അവശ്യം വേണ്ട ഘടകങ്ങളിൽ ഏതെങ്കിലും ഒന്നു് ഉൾക്കൊള്ളിച്ചെഴുതുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ദ്ദഗ്ഗലിനെപ്പോലെയുള്ള യുവ സാഹിത്യകാരന്മാർ നീണ്ട ചെറുകഥകൾകൊണ്ടോ, ഒരേ കഥാപാത്രങ്ങളോടുകൂടിയുള്ള ചെറുകഥകളുടെ പരമ്പരകൾകൊണ്ടോ തൃപ്തിയടഞ്ഞു. അതൊക്കെ നോവലാണെന്നു് പരിഗണിക്കപ്പെട്ടുകൊള്ളുമെന്നായിരുന്നു അവരുടെ വിശ്വാസം. ഏററവും പ്രസിദ്ധനായ നോവൽകർത്താവു് നാനാക്ക്സിംഗാണു്. അദ്ദേഹം നാല്പതോളം നോവലുകൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അവയിൽ 'ചിട്ടാലഹു', 'ആദംഖോർ'

എന്നീ രണ്ടു കൃതികളുമാണെന്നു തോന്നുന്നു അത്യുത്തമം. സാഹിത്യ അക്കാദമിയുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ ഇതര ഭാരതീയ ഭാഷകളിലേക്ക് 'ആദംഖോർ' പരിഭാഷപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. നാനാക്ക്സിംഗ് തന്റെ കൃതികളിലൂടെ ഒരു സാമൂഹികപരിഷ്കാരസന്ദേശം പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിലാണ് അധികം ശ്രദ്ധിക്കുന്നത്. അദ്ദേഹത്തിന് സമാകർഷകങ്ങളായ കഥകൾ എഴുതാൻ കഴിയും. പക്ഷേ, നല്ല പഞ്ചാബി പദങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കാവുന്നിടത്തും ആംഗലഭാഷാപദങ്ങൾ കയററി സ്വാഭാഷാശൈലിയെ അദ്ദേഹം അലങ്കോലപ്പെടുത്തുന്നു. ഉത്തിഷ്ഠമാനന്മാരായ രണ്ടു യുവസാഹിത്യകാരന്മാരുണ്ട്: സുരിന്ദർ സിംഗ് നറൂളയും, ജസ്വന്ത്സിംഗ്കംവല്യം. ഇപ്പോഴത്തെപ്പോലെ പുരോഗമിച്ചാൽ അവർ നല്ല എഴുത്തുകാരായിത്തീരും. ജസ്വന്ത്സിംഗിന്റെ 'പൂർണ്ണമാസി' എന്ന കൃതി അദ്ദേഹത്തിന് ഒരു ശോഭനഭാവിയുണ്ടെന്ന് ശരിക്കും വ്യക്തമാക്കുന്നു.

പഞ്ചാബി സാഹിത്യകാരന്മാർ ഗണ്യമായ വിജയം കരസ്ഥമാക്കിയ ഒരു സർഗ്ഗാത്മക സാഹിത്യശാഖയുണ്ട്; ചെറുകഥ. പഞ്ചാബി മാസികകളിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്ന ചെറുകഥകൾ പൊതുവെ ഒരു ഉന്നത നിലവാരമുള്ളവയാണ്. ഈ മണ്ഡലത്തിൽ ഉപജ്ഞാതൃത്വം വഹിച്ച സന്ത്സിംഗ്സേഖോം യൂറോപ്പിലെയും അമേരിക്കയിലെയും ചെറുകഥാകൃത്തുകളുടെ സാങ്കേതിക മാർഗ്ഗങ്ങളെ അനുകരിച്ചു എന്നുള്ളതാണ് ഇതിന്റെ കാരണം. ചെറുകഥാകൃത്തുകൾ ജൂജുവായ ആഖ്യാനരീതി ഉപേക്ഷിച്ചു; സൂചിതകഥ, അവകഥനം, നാടകീയ സന്ദർഭം, മനോവിശ്ലേഷണം, ധ്വനി എന്നിവ കുശലതയോടെ സന്നിവേശിപ്പിച്ച് ചെറുകഥാകൃത്തുകളിൽ അഗ്രിമനായ കർത്താർസിംഗ് ദുഗ്ഗൽ, സേഖോം നൽകിയ അനുഗമനസൂചനത്തെ ആദരിച്ചുകൊണ്ട് രംഗപ്രവേശം ചെയ്തു. റാവൽപിണ്ഡി ഡിസ്ട്രിക്ടിലെ ദേശ്യഭാഷ വശമുണ്ടെന്നുള്ളതാണ് ആ കലാകാരന്റെ മിടുക്ക്. അനുവാചകരുടെ കരളിൽ ആഞ്ഞുതറയ്ക്കത്തക്കവണ്ണം ആ ഭാഷ

പ്രയോഗിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. നൂറിൽപരം ചെറുകഥകൾ അദ്ദേഹം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ 'സവേർസർ', 'നവാങ് ഘർ' എന്നീ രണ്ടെണ്ണം പരിഗണനാർഹങ്ങളാണ്. ഇന്ത്യാവിഭജനം വരുത്തിക്കൂട്ടിയ അനർത്ഥങ്ങളെ വിഷയീകരിച്ചുള്ള നോവലുകളും അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. പക്ഷേ, മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചതുപോലെ, ഇവയും ഒന്നായിക്കൊരുത്ത ചെറുകഥകളുടെ സമായോഗങ്ങൾ ആണ്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ 'നഹും തേ മാസ്' 'ഇനി ഏതാനും കൊല്ലങ്ങളിലേക്ക് പഞ്ചാബി സാഹിത്യത്തിൽ ഒരു മാർഗ്ഗസൂചകമായി അവശേഷിക്കും. ഇതിൽ കർഷകരുടെ സ്വഭാവം അതിനിപുണമായി ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒരു നാട്ടിൻപുറത്തെ ശാന്തി, വർഗ്ഗീയമായ കൂട്ടക്കൊലകൾ മൂലം ദുരന്തോച്ചകോടിയിലേക്കു നീങ്ങുന്നതു് പാടവപൂർവ്വം പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. വർഗ്ഗീയപക്ഷപാതത്തിൽനിന്നു് ഈ കൃതി ഹൃദ്യമാംവണ്ണം വിമുക്തമാണ്. വസ്തുനിഷ്ഠമായ ഇതേ മാനദണ്ഡംതന്നെയാണ് അദ്ദേഹം തൻെറ 'ലഡായി നഹീം' എന്ന പിൽക്കാല കൃതിയിലും പുലർത്തിയിട്ടുള്ളതു്. കാവ്യരചനാമണ്ഡലത്തിലേക്ക് ദുഗ്ഗൽ തള്ളിക്കയറിയിട്ടുള്ളതു് പരക്കെ അത്ര അറിയപ്പെട്ടിട്ടില്ല; തക്ക കാരണങ്ങളും അതിനുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ നാടകങ്ങളാണെങ്കിൽ ഇന്നേവരെ അരങ്ങത്തു് പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളവയല്ല. എന്നാൽ റേഡിയോ വഴി പ്രക്ഷേപണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്, വളരെഅധികം. മറെറാരു പഞ്ചാബി നാടകകൃത്തിൻെറയും ഇത്ര വളരെ നാടകങ്ങൾ പ്രക്ഷേപണം ചെയ്തിട്ടില്ലെന്നുള്ളതു തീർച്ചയാണ്.

ചെറുകഥകൾ എഴുതി വിജയംവരിച്ച മറെറാരാൾ കുല്‌വന്ത് സിംഗ്‌വിക്ക് ആണ്. ഉത്തരപഞ്ചാബിലെ ദേശ്യഭാഷയിലൂടെ ദുഗ്ഗൽ സാധിച്ചിരിക്കുന്നതെന്തോ,അതു തന്നെയാണ് ലാഹോറിലും പരിസരങ്ങളിലും വ്യവഹരിക്കപ്പെടുന്ന പ്രാദേശികഭാഷയിലൂടെ വിക്ക് സാധിച്ചിരിക്കുന്നതും. വിർക്കിൻെറ സാഹിത്യരചനയിൽ ദുഗ്ഗലിൻെറ സ്വാധീനത ദൃശ്യമാണെങ്കിലും ചില കാര്യങ്ങളിൽ

അവക്ക് തമ്മിൽ സാജാത്യമില്ല. വിർക്കിൻെറ വിഷയങ്ങളും കഥാപാത്രങ്ങളും കുറേക്കൂടി വീര്യപൗരുഷങ്ങൾ ഉള്ള ദേശഭാഗത്തുനിന്നു വന്നുചേർന്നവയാണ്. തന്നിമിത്തം അദ്ദേഹത്തിൻെറ കൃതികൾക്ക് കൂടുതൽ ആണത്തമുണ്ട്. കലങ്ങിമറിഞ്ഞ അതിഭാവുകത ഒട്ടില്ലതാനും.

പഞ്ചാബിസാഹിത്യത്തിൽ ഏററവുമധികം വിഗണിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള വിഭാഗമാണ് നാടകം. അതിനുള്ള കാരണം സ്പഷ്ടമാണ്. നാട്ടിലെങ്ങും വ്യവസ്ഥാപിതമായ നാടകവേദിയില്ല. ഒരു നാടകകർത്താവിനു പ്രതീക്ഷിക്കാവുന്നതു്, തൻെറ നാടകങ്ങൾ വായിക്കപ്പെട്ടുമെന്നോ,അഥവാ കൂടിയപക്ഷം, പ്രക്ഷേപണം ചെയ്യപ്പെട്ടുമെന്നോ മാത്രമാണ്. പാരായണമോ പ്രക്ഷേപണമോകൊണ്ടു് നാടകകലയോടുള്ള നീതിനിർവ്വഹിക്കപ്പെട്ടുകയില്ല. വേണ്ടത്ര ശിക്ഷണം ലഭിച്ചിട്ടില്ലാത്ത നടന്മാരെ വല്ല സ്കൂളുകളിൽ നിന്നും കോളജുകളിൽനിന്നും തപ്പിപ്പെറുക്കിയെടുക്കാൻ സാധിച്ചെന്നു വന്നാലും ഫലം തഥൈവ. ഇങ്ങനെയൊക്കെയാണെങ്കിലും,പ്രഫസ്സർ ഐ. സി. നന്ദയുടെ ശുഭാന്ത നാടകങ്ങൾക്ക് പദങ്ങൾകൊണ്ടുള്ള ചെപ്പടിവിദ്യകളാലും താണരീതിയിലുള്ള തമാശകളാലും പ്രഹസനാംശങ്ങളാലും പ്രേക്ഷകരെ ചിരിപ്പിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നു. പഞ്ചാബിസഹൃദയന്മാരുടെ ഇടയിൽ ഇന്നും അവ സംഭാഷണവിഷയങ്ങളാണ്. പുതിയ നാടകങ്ങൾ രംഗപ്രവേശം ചെയ്യിക്കുവാനുള്ള ചെറിയ ശ്രമങ്ങളും മുറയ്ക്കു നടക്കാതിരിക്കുന്നില്ല. ഗുർദയാൽസിംഗ് ഘോസ്ലാ കുട്ടികൾക്കു വേണ്ടിയുള്ള നാടകങ്ങളിൽ സവിശേഷപ്രാഗല്ഭ്യം നേടുവാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. നഴ്സറിവിദ്യാലയങ്ങളിൽനിന്ന് നടന്മാരെ ശിക്ഷണം ചെയ്തെടുക്കുവാനും അദ്ദേഹത്തിനു കഴിയുന്നുണ്ട്. കുറേക്കൂടി പ്രഖ്യാതനായ ഒരു നാടകകൃത്തായ ബൽബന്ത്ഗാർഗ്ഗി ഏറെക്കാലമായി ഇടതുപക്ഷ സിദ്ധാന്തങ്ങളുമായിട്ടു ബന്ധം പുലർത്തിപ്പോരുന്നു. സോവിയററ് യൂണിയനിലും യൂറോപ്പിലും ഒരു ദീർഘപര്യടനം നടത്തി, നാടകവേദിയെപ്പററി പഠിച്ച് അദ്ദേഹം മടങ്ങി വന്നിട്ടുള്ളതു് ഈ അടുത്തകാലത്തുമാത്ര

മാണ്. ആവേശം നിറഞ്ഞവയാണ് അദ്ദേഹം സ്വയം രചിച്ചിട്ടുള്ള നാടകങ്ങൾ. അവയ്ക്ക് ഒരു രാഷ്ട്രീയ ലക്ഷ്യമുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്യംഗ്യപരിഹാസങ്ങൾ നിശിതങ്ങളാണ്. ഫലിതങ്ങൾക്ക് ഒരു പുളിരസമുണ്ട്. അതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സന്ദേശത്തിനു നന്നേ ഉപയുക്തവുമാണ്. പട്യാലാ പ്രദേശങ്ങളിൽ വ്യവഹരിക്കുന്ന ദേശ്യഭാഷയുടെ സന്നിവേശനം അദ്ദേഹത്തിന്റെ നാടകങ്ങൾക്ക് നല്ല ഊക്കും ഊർജ്ജസ്വലതയും നൽകുന്നു. അതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗ്രാമീണപ്രതിപാദ്യങ്ങളുമായി നല്ലവണ്ണം പൊരുത്തപ്പെടുന്നുതാനും. വായിച്ചുമാത്രമേ, ഗാഗ്ഗിയുടെ നാടകങ്ങൾ രസിക്കാനാവൂഎന്നു വന്നിട്ടുള്ളതു് ശോചനീയമാണ്. കാരണം, അവയിൽ ചിലതു് അഭിനയിക്കപ്പെടുന്നുണ്ടെങ്കിൽത്തന്നെ, അവതരിപ്പിക്കുന്നതു് രാഷ്ട്രീയ ഗ്രൂപ്പുകളാണ്. റേഡിയോ പ്രക്ഷേപണങ്ങൾക്കും പററിയവയല്ല അവയിൽ മിക്കവയും. രാഷ്ട്രീയപക്ഷപാതം ഇല്ലാത്തവ തുലോം വിരളം; ഗാഗ്ഗി ഇന്നു നോവൽനിർമ്മാണത്തിലും വ്യാപരിച്ചുതുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

നാളത്തെ സ്ഥിതി

സിക്കുകാരായ മിക്കരാഷ്ട്രീയ നേതാക്കന്മാരും ഏതെങ്കിലും ഒരു സമയത്തു് കവിതാരചനയ്ക്കോ ഇതര സാഹിത്യനിർമ്മിതിക്കോ കോപ്പിട്ടിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതു് ഒരു വിചിത്രവസ്തുതയായിത്തോന്നുന്നു. (പ്രാദേശിക കോൺഗ്രസ് പാർട്ടിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷനായ ഗുർമുഖ്സിംഗ് മുസാഫിർ ഗണ്യമായ നൈപുണ്യമുള്ള ഒരു കവിയാണ്. പാശ്ചാത്യങ്ങളായ വന്യനോവലുകളുടെ പരമ്പരയിൽ പെടുത്താവുന്ന ഏതാനും നോവലുകൾ മാസ്റ്റർ താരാസിംഗ് എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. ബിൽകോഡി, ഡേവിക്രോക്കററ് എന്നിങ്ങനെയുള്ള പാശ്ചാത്യകഥാപാത്രങ്ങളുടെ സ്ഥാനത്തു് ചില സിക്കുകഥാപാത്രങ്ങളെ വിന്യസിച്ചിട്ടുണ്ടാവും, അത്രമാത്രം.) വിശ്വസിക്കുകയോ, അവിശ്വസിക്കുകയോ ചെയ്യോളൂ, ഒരു വസ്തുത പറയാം. കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുനേതാവായ സോഹൻസിംഗ് ജോഷ് മതഗ്രന്ഥങ്ങ

ളുടെ പ്രഖ്യാതനായ ഒരു വ്യാഖ്യാതാവായിരുന്നു.) ഇങ്ങനെ സാഹിത്യശക്തിയെക്കുറിച്ച് ഭാഗ്യവശാലുണ്ടായിട്ടുള്ള തീക്ഷ്ണബോധമാവണം, പഞ്ചാബിയെ ഔദ്യോഗിക ഭാഷയായി പ്രതിഷ്ഠിക്കുക, ആ ഭാഷയ്ക്ക് ഒരു വ്യവഹാര മേഖല നിശ്ചയിക്കുക, പ്രത്യേകമായി ഒരു സാഹിത്യ അക്കാദമി അനുവദിക്കുക, എന്നിങ്ങനെ ജനങ്ങൾ ഏകകണ്ഠമായി ചെയ്തിട്ടുള്ള അവകാശനിവേദനത്തിന്റെ പിന്നിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന ഘടകങ്ങളിൽ ഒന്ന്. ഇവയെല്ലാം സാധിച്ച സ്ഥിതിക്ക് 'ഇനി സംപ്രാപ്യമെന്താണ്?' എന്ന് വല്ലവരും ചോദിച്ചേക്കാം.

ഔദ്യോഗികമായ അംഗീകാരങ്ങൾ സാഹിത്യത്തെ ഉല്പാദിപ്പിക്കുകയില്ല. വിഭജനംകൊണ്ടും പാക്കിസ്ഥാനിൽ ഉർദുവിനുണ്ടായ അംഗീകാരംകൊണ്ടും, ഇന്ത്യയിൽ ഹിന്ദിക്കു നൽകുന്ന പുരസ്കാരംകൊണ്ടും പഞ്ചാബിഭാഷയ്ക്കുണ്ടായ നഷ്ടം ഏറെക്കുറെ പരിഹൃതമാകാനിടയുണ്ട്. എങ്കിലും ഇനി വരുന്ന ഏതാനും കൊല്ലങ്ങളിലേക്ക് പഞ്ചാബി സാഹിത്യത്തിന്റെ മുതൽക്കൂട്ട് ഗുരുമുഖീലിപിമാത്രം ഉപയോഗിക്കുന്ന സിക്കുസാഹിത്യകാരന്മാരെ ആശ്രയിച്ചാണിരിക്കുക. പഞ്ചാബിഭാഷയുടെ ദേശ്യഭേദങ്ങൾ തിരോധാനം ചെയ്യുന്നതോടുകൂടെയും, ആ ഭാഷ വ്യവഹരിക്കപ്പെടുന്ന മേഖലയിൽ കുറേക്കൂടി നിലവാരപ്പെട്ട ഒരു ശൈലി നിലവിൽ വരുന്നതോടുകൂടെയും പഞ്ചാബിസാഹിത്യത്തിന്റെ ഗ്രാമീണമായ ഓജസ്സു കുറേയൊക്കെ നഷ്ടപ്പെടാതിരിക്കയില്ല. ഈ നിയന്ത്രണസ്വാധീനതകളെ നേരിടേണ്ടതു് മററു ഭാഷകളിലെ ഉത്കൃഷ്ട ഗ്രന്ഥങ്ങൾ പരിഭാഷപ്പെടുത്തിയും, ആ പരിഭാഷകൾക്ക് പഞ്ചാബിയിലെ രണ്ടാംതരം കൃതികളെ അപേക്ഷിച്ച് മുൻഗണന നൽകിയുമാണ്. ഇന്ന് സ്കൂളുകളിലും കലാശാലകളിലും വെറും രണ്ടാംതരം കൃതികളാണ് പാഠ്യഗ്രന്ഥങ്ങളാവുന്നതു്. പഞ്ചാബിയിലെ തനി സ്വതന്ത്രകൃതികളാണ് അവ എന്നതത്രേ അതിനുള്ള കാരണം. പക്ഷേ, ആ രണ്ടാംതരം ചരക്കുകൾ സാഹിത്യത്തിന്റെ നിലവാരം താഴ്ത്തിക്കളയുന്നു. ഭാവനാശൂന്യങ്ങളായ സാഹിത്യരച

നകൾക്ക് അവ നിലനില്പും നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു. ഒരു കാര്യം അവശ്യകരണീയമാണ്. വേണ്ടത്ര ആദായം ലഭിക്കാനുമൂലം, ഇതരഭാഷകളിൽ സാഹിത്യനിർമ്മാണം ചെയ്യുന്ന പഞ്ചാബികളുണ്ട്. (ഉർദ്ദുഭാഷയിൽ തികച്ചും ഒന്നാംകിടയിലുള്ള ചെറുകഥകൾ രചിക്കുന്ന രാജീന്ദർ സിംഗ്ബേദി ഇതിനൊരു ഉദാഹരണമാണ്.) ഇത്തരക്കാരെ മാതൃഭാഷയിലേക്ക് തിരികെ വരുവാൻ പ്രേരിപ്പിക്കണം; പരീക്ഷയ്ക്കു പഠിക്കുന്ന വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ആവശ്യം പ്രധാനമായും സാധിക്കുക എന്നുള്ള സങ്കുചിത ലക്ഷ്യത്തിൽനിന്ന് പഞ്ചാബിമാസികകളെ വിമോചിപ്പിക്കണം. ഈ വർഗ്ഗത്തിൽപെടാത്ത ഏതാനും ഉത്തമമാസികകളും നിലവിലുണ്ട്. പെപ്സുഗവണ്മെൻറും പഞ്ചാബുഗവണ്മെൻറും ഇത്തരം ഉദ്യമങ്ങൾക്കു പ്രോത്സാഹനം നൽകിവരുന്നു. ജലന്ധരിൽനിന്ന് ഹരികിഷൻസിംഗ് നടത്തിവരുന്ന 'പഞ്ചാബിസാഹിത്' എന്ന പത്രിക അനേകവർഷങ്ങളായി വളരെ ഉന്നതമായ സാഹിത്യനിലവാരം പുലർത്തിപ്പോരുന്നുണ്ട്. ഒടുവിലായി ഒരുകാര്യംകൂടി: സർഗ്ഗാത്മകസാഹിത്യനിർമ്മാതാക്കൾക്ക് മുന്നോട്ടു പോകുന്നതിനു സാഹായ്യം നല്കാവുന്നവരും, നിഷ്കർഷയില്ലാതെകണ്ട് ചപ്പും ചവറും വായിച്ചു തള്ളുന്നവരെ ഗുണദോഷിക്കാവുന്നവരും സത്യനിഷ്ഠയുള്ളവരുമായ ഒരു നിരൂപകമണ്ഡലം പഞ്ചാബികളുടെ ഇടയിൽഉണ്ടാവണം. അന്യോന്യമുള്ളപുറംചൊറിച്ചിലും, സാഹിത്യകാരന്മാർ പരസ്പരം ചെയ്യുന്ന അനർഹമായ പ്രോത്സാഹനങ്ങളുംകൊണ്ട് ഇന്നവരെ പഞ്ചാബിസാഹിത്യലോകം സങ്കുചിതമായിരുന്നു. നല്ലതും തീയതും കൊഴിച്ചു വേർതിരിച്ച് എടുക്കാനും, ചിരപ്രതീക്ഷിതമായ നവോത്ഥാനപ്രവാഹത്തിലേക്ക് തോണിയിറക്കുവാനും അഭ്യസിക്കുകയാണ് ഇന്നത്തെ പഞ്ചാബി സാഹിത്യം ചെയ്യേണ്ടതു്.

വംഗസാഹിത്യം

കാസി അബ്ദുൽ വാദൂദ്

പൂർവ്വചരിത്രം

പ്രാമാണികന്മാരായ പണ്ഡിതന്മാരുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ ബംഗാളിഭാഷയുടെ ഉദ്ഭവം അസമിയ, ഒറിയ, മൈഥിലി മുതലായവയുടേതുപോലെ, ഇൻഡോ—യൂറോപ്യൻ ഭാഷാകുടുംബത്തിൻെറ ഒരു ഇന്ത്യൻ ശാഖയായിരുന്ന പൂർവ്വപ്രാകൃതത്തിൽ നിന്നാണ്. ഉരുത്തിരിഞ്ഞു തുടങ്ങിയപ്പോൾ അതു ക്രമേണ ഒട്ടവളരെ അനാര്യഘടകങ്ങളെ ഉൾക്കൊള്ളുകയും ചെയ്തു എന്നുള്ളതു വ്യക്തമത്രേ. ഇങ്ങനെ ആര്യേതരമായ പദസഞ്ചയം മാത്രമല്ല, ആശയങ്ങളും കല്പനാചിത്രങ്ങളും ഒക്കെ അതിൻെറ മുതല്ക്കൂട്ടുകളായിത്തീർന്നു.

ഇന്നേവരെ കിട്ടിയിട്ടുള്ള അറിവുകൾ വച്ചു നോക്കുമ്പോൾ ആ ഭാഷയുടെ ഏററവും ആദ്യത്തെ സാഹിത്യമാതൃകകൾ ചര്യാഗീതങ്ങളാണെന്നു പറയാം. ഭാരതീയ ശാസ്ത്രങ്ങളിലും ദർശനങ്ങളിലും പാരംഗതനെന്നു കേളികേട്ട മഹാമഹോപാദ്ധ്യായ ഹരിപ്രസാദശാസ്ത്രി ഈ ഗീതങ്ങൾ നേപ്പാൾ സ്റ്റേററ് ലൈബ്രറിയിൽനിന്നു കണ്ടെടുക്കുകയുണ്ടായി. 1916-ൽ ഇവ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു. ക്രിസ്ത്വബ്ദം 1000-നും 1200-നും ഇടയ്ക്കു രചിക്കപ്പെട്ടവയാണ് ഇവയെന്ന് പൊതുവേ കരുതിവരുന്നു. ചര്യാഗീതങ്ങളുടെ കാലം പുറകോട്ട് എട്ടാംശതകത്തോളം പോകുന്നു എന്ന് അഭിപ്രായമുള്ള ചിലർ ഉണ്ട്. കൃത്യമായിപ്പറഞ്ഞാൽ ഇവ സാഹിത്യരചനകളല്ല; ബുദ്ധമതത്തിൻെറ മഹായാനശാഖയിലെ ആചാര്യന്മാർ അനുയായികളുടെ യോഗവിദ്യാശിക്ഷണത്തിനായി നൽകിയ സങ്കേതാത്മകങ്ങളായ നിർദ്ദേശങ്ങളായിരിക്കണം. പത്തൊ

ന്പതാം ശതകത്തിലെ 'ബാഉലുകൾ' എന്ന യൌഗിക ഭിക്ഷുക്കളുടെ ഗാനങ്ങളോട്ട് ഇവയ്ക്ക് അദ്ഭുതാവഹമായ സാദൃശ്യം കാണുന്നു. മഹാകവി രവീന്ദ്രനാഥടാഗോർ 'മനുഷ്യന്റെ മതം' എന്ന വിഷയത്തെ അധികരിച്ചു ചെയ്ത 'ഹിബ്ബേർട്ട ലെക്ചേഴ്സ്' എന്ന പ്രഭാഷണങ്ങളിൽ ഈ ബാഉലുകളെക്കുറിച്ച് പരാമർശിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഒരുകാലത്ത് ബംഗാളം പ്രായേണ ബുദ്ധമതപ്രാബല്യമുള്ള ദേശമായിരുന്നു. സേൻ രാജാക്കന്മാരുടെ ഭരണഘട്ടത്തിൽ (A. D. 1000—1200) അതു് മുഖ്യമായും ഹൈന്ദവരാജ്യമായിത്തീർന്നു. വംഗസാഹിത്യത്തിലെ ഇതിഹാസസദൃശ്യമായ പുരാതനാഖ്യാനങ്ങളിൽ ഒന്നായ ശൂന്യപുരാണത്തിൽ ബ്രാഹ്മണമതോദ്ധാരകന്മാർ ബൌദ്ധധർമ്മാവലംബികളെ പീഡിപ്പിച്ചതായും ആ ബൌദ്ധന്മാർ അക്കാലത്തെ ജേതാക്കളായ തുർക്കികളെ തങ്ങളുടെ രക്ഷകന്മാരായിക്കരുതിയതായും ചില വരികളിൽ പ്രസ്താവമുണ്ട്. ഇത്തരം കാരണങ്ങളാൽ ബംഗാളിലെ ബൃഹത്തായ മുഹമ്മദീയ ജനവിഭാഗം അവിടത്തെഹൈന്ദവരെപ്പോലെതന്നെ പ്രാചീന ബൌദ്ധവംശത്തിൽനിന്നു് ഉദ്ഭവിച്ചിട്ടുള്ളതാണെന്നു കരുതപ്പെടുന്നു.

വംഗസാഹിത്യത്തിലെ പണ്ടത്തെ ദീർഘകാവ്യങ്ങളിൽ 'ചണ്ഡീമംഗല്' പ്രസിദ്ധമാണ്. പതിനാറാം നൂററാണ്ടിന്റെ ആദ്യമോ അതിനടുത്ത കാലത്തോ ജീവിച്ചിരുന്ന മുകുന്ദരാം ചക്രവർത്തി (കവി കങ്കണൻ എന്ന ബിരുദനാമത്തിൽ പ്രസിദ്ധൻ) ആണ് ഇതിന്റെ കർത്താവ്. കവിയുടെ കാലത്തെ സ്ത്രീപുരുഷന്മാരുടെയും ആചാരമര്യാദകളുടെയും സംഭവങ്ങളുടെയും സത്യസന്ധവും സ്പഷ്ടവുമായ ചിത്രീകരണത്തിൽ ഈ കാവ്യപ്രബന്ധം സവിശേഷം ശ്രദ്ധാർഹമാണ്. പേരു വ്യഞ്ജിപ്പിക്കുന്നതുപോലെ ചണ്ഡീപൂജ ലോകത്തിൽ എങ്ങനെ പ്രചാരത്തിൽ വന്നു എന്നു പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഏതാണ്ട് താക്കികവും വിരസവുമായ ഒരു വിവരണമാണിതു്. പോരായ്മകൾ എല്ലാമുണ്ടെങ്കിലും വിവിധ മാനുഷിക

താത്പര്യങ്ങളെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നതിൽ യഥാർത്ഥമായ ഒരു ഇതിഹാസകാവ്യഭാവം ഇതിനുണ്ട്.

ഈ കാവ്യത്തിനു ശേഷമോ, ഇതിനോടുകൂടെത്തന്നെയോ പ്രസ്താവ്യമാണ് വിദ്യാപതിയുടെയും ചണ്ഡീദാസിൻെറയും ജ്ഞാനദാസിൻെറയും ഗോവിന്ദദാസിൻെറയും വൈഷ്ണവഗാനങ്ങൾ. രാധാമാധവപ്രേമമാണ് ആ ഗാനങ്ങളുടെ ഉള്ളടക്കം. അവയിൽ ചിലവ സുന്ദരകലാശില്പങ്ങളാണ് — ബംഗാളി വായനക്കാക്കു മാത്രമല്ല, സത്യസന്ധവും ശക്തിയുക്തവുമായ വാക്കുകളെ മാനിക്കുന്ന എല്ലാ ജനതയ്ക്കും*. അവ—എന്നുപറഞ്ഞാൽ ഈ ഗാനങ്ങളിൽ വച്ച് ഉത്തമങ്ങളായവ—പ്രേമത്തിൻെറയും ഭക്തിയുടെയും അപൂർവ്വമായ ആനന്ദപാരവശ്യത്തിൻെറയുംമൂർത്തിമദ്ഭാവങ്ങളാണ്; ഏതു പ്രശസ്തസാഹിത്യത്തിലെയും മാനുഷികമോ ദൈവികമോ ആയ ഒന്നാംതരം പ്രേമഗാനങ്ങളോടു കിടപിടിക്കുന്നവയുമാണ്. മഹാനായ ചൈതന്യൻെറ വ്യക്തിപ്രഭാവം ഈ യുഗത്തിനുസഞ്ചോദനംനൽകിഎന്നുള്ളതു് പരിഗണന അർഹിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ചെഴുതിയിട്ടുള്ള അസംഖ്യം ജീവചരിത്രഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ രണ്ടെണ്ണം വിശിഷ്യ സ്മരണീയങ്ങളാണ്. ഒന്നു വൃന്ദാവനദാസ് രചിച്ചതു്; മററതു്, കൃഷ്ണദാസ് കവിരാജ് രചിച്ചതു്.

വൈഷ്ണവകവികളുടെ ഈ പ്രശസ്ത സംഭാവനകൾ കഴിഞ്ഞാൽ പ്രസ്താവ്യമായിട്ടുള്ളതു് കൃത്തിവാസൻെറ രാമായണവും കാശീരാംദാസ്സിൻെറ മഹാഭാരതവുമാണ്. ഏതാണ്ടു പതിനാറാം നൂററാണ്ടായിരിക്കണം അവയുടെ കാലം—ആദ്യത്തേതു് ആ ശതകത്തിൻെറ പ്രാരംഭഘട്ടത്തിലും പിന്നത്തേതു് അന്ത്യഘട്ടത്തിലും. ഈ രണ്ടു് ഇതിഹാസമഹാകാവ്യങ്ങളും ജനകീയ ഗ്രന്ഥങ്ങളാണെന്നുള്ളതു നിസ്തർക്കം. ഇന്നും അവ അഴകും ഒഴുക്കുമുള്ള

---

* ഈ ഭാവഗീതങ്ങളിൽ ചിലവ തിരഞ്ഞെടുത്തു സാഹിത്യ അക്കാദമി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട് (ഡാക്ടർ സുകുമാർ സേൻ എഴുതിയ ഉപോദ്ഘാതത്തോടുകൂടി പ്രകാശനം ചെയ്തിട്ടുള്ള 'വൈഷ്ണവപദാവലി')—എഡിററർ

ശയ്യാരീതികൊണ്ടും സരളവും ഗഹനവുമായ മൃദുലഭാവങ്ങളുടെ സ്ഫൂർത്തികൊണ്ടും മഹത്ത്വപൂർണ്ണമായ ധാർമ്മിക മൂല്യങ്ങൾകൊണ്ടും വിശിഷ്ടങ്ങളാണ്.

പതിനേഴാം നൂററാണ്ടു് പ്രഭാവശാലികളായ രണ്ടു മുസ്ലിം കവികളെ സംഭാവന ചെയ്തു. ദൗലത്തു് കാസ്സിയും സെയ്ദ് അലാവുലും. അവർ ആരക്കാണിലെ മുഗ് രാജാക്കന്മാരുടെയും മുസ്ളിം പ്രഭുക്കന്മാരുടെയും രക്ഷാധികാരത്തിൽ സാഹിത്യസേവനം ചെയ്തിരുന്നു. അതിശോഭനമായ ഭാവി പ്രതീക്ഷിക്കാവുന്ന ഒരു അനുഗൃഹീത കവിയായിരുന്നു ദൗലത്തു്. പക്ഷേ, അദ്ദേഹം സാമാന്യം ചെറുപ്പത്തിലേ മരിച്ചുപോയി. വളരെ വൃദ്ധനാവുന്നിടം വരെ അലാവുൽ ജീവിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൽ കവിതാവാസനയോടൊപ്പം അഗാധമായ പാണ്ഡിത്യവും സമ്മേളിച്ചിരുന്നു. പലപ്പോഴും ഹൃദയോദ്കഷകരങ്ങളല്ലാത്ത ദേവീദേവന്മാരുടെ പ്രേമത്തെയും വീര്യപരാക്രമങ്ങളെയും ക്രമാധികം വർണ്ണിച്ചുകൂട്ടുന്ന ഒരു അന്തരിക്ഷത്തിൽ, മാനുഷികമായ പ്രേമത്തെയും വീരകർമ്മങ്ങളെയും വർണ്ണിക്കണമെന്നു് രണ്ടുപേരും നിർബന്ധം പിടിച്ചു. അതു് അവർ വംഗസാഹിത്യത്തിനു ചെയ്ത ഒരു ഗണ്യസേവനമായി കരുതപ്പെടുന്നു.

അവർക്കു തൊട്ടു പിന്നാലെ, പതിനെട്ടാം ശതകത്തിൽ, ഭാരത്ചന്ദ്രൻ രംഗപ്രവേശം ചെയ്തു. കുറേക്കൂടി ഉത്കൃഷ്ട സംസ്കാരമുള്ള ഒരു കലാകാരനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. ഒരു ശതാബ്ദത്തോളം നീണ്ടുനിന്നു, അദ്ദേഹം സമാർജ്ജിച്ച വലിയ ജനസമ്മതി. വേണ്ടുവോളം പ്രഭാവനൈപുണ്യങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും മൂല്യങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചുള്ള ബോധം ആ കലാകാരനു കുറവായിരുന്നു. ക്ഷയോന്മുഖമായ ഒരു യുഗത്തിലാണ് അദ്ദേഹം വിജയിച്ചതു്. അദ്ദേഹത്തിനു തൊട്ടു പുറകേ രാംപ്രസാദിന്റെ പുറപ്പാടായി. കുറച്ചുകാലം തന്റെ പൂർവഗാമിയെ അനുകരിക്കുവാനുള്ള ശ്രമമാണ് രാംപ്രസാദ് ചെയ്തതു്. എന്നാൽ അതിൽ അത്രത്തോളം വിജയിച്ചില്ല. കാളീദേവിയുടെ മാതൃപ്രേമത്തെ കീർത്തനം ചെയ്തുകൊണ്ടു്

അദ്ദേഹം രചിച്ച ഭാവഗീതങ്ങൾ ഉത്കൃഷ്ടതരങ്ങളായിരുന്നു. ഇവഅദ്ദേഹത്തെ ബംഗാളത്തുള്ള എല്ലാ ജനവർഗ്ഗങ്ങൾക്കും അതിമാത്രം പ്രിയങ്കരനാക്കിത്തീർത്തിട്ടുണ്ട്.

പത്തൊൻപതാം ശതകം

ഞങ്ങളുടെ 19-ാംശതകം ആവിർഭവിച്ചത് ബ്രിട്ടീഷുകാരുടെ ആധിപത്യപ്രഭാവങ്ങൾ സുപ്രതിഷ്ഠിതവും പരക്കെ അംഗീകൃതവുമായിത്തീർന്നതോടുകൂടിയാണ്. മുഖ്യമായും ഒരു പരിവർത്തന യുഗമായിരുന്നു അത്. ആ ശതകത്തിന്റെ പൂർവ്വാർദ്ധത്തെ പ്രതിനിധാനംചെയ്യുന്ന കവി ഈശ്വരഗുപ്ത ആയിരുന്നു. ഉത്കൃഷ്ടങ്ങളായ കാവ്യസിദ്ധികൾ വിരളമായിരുന്നെങ്കിലും അദ്ദേഹം ചുററുപാടുമുള്ള വസ്തുക്കളെയും സംഭവങ്ങളെയും സൂക്ഷ്മമായി നിരീക്ഷിക്കുകയും അവയെ സരസമായി പദ്യരൂപത്തിൽ ആവിഷ്കരിക്കുകയും ചെയ്തു. വെറുതെ അല്ല, അദ്ദേഹത്തിനു പൊതുജനസമ്മതി ഉണ്ടായത്. വംഗസാഹിത്യത്തിലെ നൂതനയുഗത്തിന്റെ മാർഗ്ഗദർശകന്മാരിൽ മൂന്നുപേരുടെ—രംഗലാലിന്റെയും, ദീനബന്ധുവിന്റെയും, ബങ്കിംചന്ദ്രന്റെയും—പ്രാരംഭ പരിശീലനം നിർവഹിക്കപ്പെട്ടത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കീഴിലായിരുന്നു.

ഞങ്ങളുടെ സാഹിത്യത്തിലെ പരമ്പരാഗതവും സമൃദ്ധവുമായ നാടൻ കഥകളെയും നാടൻ പാട്ടുകളെയും കുറിച്ചുള്ള പ്രസ്താവം ഇവിടെ സംഗതമാണ്. അവയിൽ ചിലതിന്റെ ആംഗലഭാഷാനുവാദങ്ങൾ ഇപ്പോൾ ലഭ്യമാണ്.* ഈ കഥകളും ഗാനങ്ങളും അതിപ്രാചീന കാലത്തുനിന്നു വന്നുചേർന്നവയാണെന്നുള്ളതിൽ സംശയമില്ല. പക്ഷേ, കാലസംക്രമണത്തിൽ അവയുടെ വേഷവിധാനങ്ങൾ ഗണ്യമാംവണ്ണം മാറിയിട്ടുണ്ട്. ഭാരതത്തിനു പുറത്തു

---

* കൽക്കത്താസർവകലാശാല പ്രസിദ്ധീകരിച്ച 'മൈമെൻസിംഗ് ബാലഡ്സ് ആൻഡ് ഈസ്റ്റ് ബംഗാൾ ബാലഡ്സ്.'

പോലും ഇവയ്ക്കുള്ള അസാധാരണമായ സാഹിത്യഗുണങ്ങൾ അംഗീകൃതങ്ങളാണ്.

പത്തൊൻപതാം നൂററാണ്ടിനുമുൻപ് പറയത്തക്ക ബംഗാളിസാഹിത്യം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ആ ശതകത്തിൻെറ ആരംഭത്തിൽ ഫോർട്ടുവില്യം എന്ന കോളേജു സ്ഥാപിക്കുകയും അവിടെ പരിശീലനം നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന സിവിലിയന്മാർക്കായി എഴുതപ്പെട്ട പാഠ്യഗ്രന്ഥങ്ങൾ വഴിക്കു ബംഗാളിഗദ്യത്തിനു രൂപംകൊടുക്കുവാൻ വില്യംകേയറി, മൃത്യുഞ്ജയവിദ്യാലങ്കാർ എന്നീ മഹാന്മാർ യത്നിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ യത്നം ഏറെക്കുറെ സഫലവുമായി. എന്നാൽ സാക്ഷാൽ ഊർജ്ജസ്വലമായ ഗദ്യം ബംഗാളിയിൽ ആദ്യമായി ആവിർഭവിച്ചതു് റാം മോഹൻ റായിയുടെ തൂലികയിൽനിന്നു് ആയിരുന്നു. മതാനുഷ്ഠാനങ്ങളിലും സദാചാരങ്ങളിലും സാമൂഹിക നടപടികളിലും വരുത്തേണ്ട സമൂലപരിഷ്കാരങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ന്യായവാദം ചെയ്തുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹം അനേകം ലഘുലേഖകൾ എഴുതി. റാം മോഹൻ റായി ഒരു അപൂർവ ധിഷണാശാലിയായിരുന്നു. നിശിതവും പൗരുഷപൂർണ്ണവും തുലനസ്ഥിതി ശരിക്കും പുലർത്തുന്നതുമായിരുന്നു ആ ധിഷണ. എന്നാൽ സ്വന്തം കാലഘട്ടത്തെയും അതിക്രമിച്ചുനിന്ന ഒരു മഹാനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. അതിൻെറ ശിക്ഷ അദ്ദേഹം അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്നു. പത്തൊൻപതാം നൂററാണ്ടിലെ പ്രതിഭാസമ്പന്നരായ ഏതാനും ബംഗാളികളൊഴികെ മററുള്ള സ്വന്തം ജനങ്ങളെല്ലാം അദ്ദേഹത്തെ അവഗണിക്കയാണുണ്ടായതു്. ആ ഏതാനും പേരാകട്ടെ, അദ്ദേഹത്തിൻെറ മാതൃകകൊണ്ടും പാണ്ഡിത്യംകൊണ്ടും പ്രയോജനം കൈവരുത്തിയവരും, തങ്ങളുടേതായ മാർഗ്ഗങ്ങളിലൂടെ നാട്ടിൻെറ പുരോഗതിയെ അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തിയവരും ആയിരുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ റാം മോഹൻറായിയുടെ ആശയങ്ങളും യത്നങ്ങളുമാണ് പത്തൊൻപതാം നൂററാണ്ടിൽ ബംഗാളി സാഹിത്യത്തിലുണ്ടായ നവോത്ഥാനത്തിൻെറ ഹേതു. ഞങ്ങളുടെ ചരിത്രത്തിൽ ബ്രിട്ടീഷ്ഭരണകാലത്തുണ്ടായ ഒരു പ്രമുഖ സംഭ

വമായിരുന്നു അതു്. ബംഗാളത്തെ ആധുനിക സംസ്കാരത്തിന്റെ ഏററവും വലിയ പുരസ്കർത്താവായ രവീന്ദ്രനാഥടാഗോറിനു് റാം മോഹൻ റായിയുടെ ആശയങ്ങളോടു് അളവററ കടപ്പാടുണ്ടു്.

ഒരു സമൂല പരിഷ്കാരമായിരുന്നു റാംമോഹൻ റായിയുടെ ലക്ഷ്യം. നാട്ടിലെ വിദ്യാഭ്യാസപദ്ധതിയുടെ ദൂരവ്യാപകമായ പരിവർത്തനങ്ങൾക്കുവേണ്ടി അദ്ദേഹം വാദിച്ചു. അന്നത്തെ ഹിന്ദു കോളജ് (1817-ൽ സ്ഥാപിച്ചതു്) അദ്ദേഹം പ്രതീക്ഷിച്ച നിലവാരത്തോളം ഉയർന്നില്ല. ആംഗലഭാഷയും സാഹിത്യവും ചില ആധുനിക ശാസ്ത്രങ്ങളും അവിടെ പഠിപ്പിച്ചിരുന്നു. എങ്കിലും സന്മാർഗ്ഗവിദ്യാഭ്യാസത്തിനും ഭാരതീയ ഭാഷകളുടെയും ദർശനങ്ങളുടെയും അധ്യയനത്തിനും യാതൊരു ഏർപ്പാടും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ആ മഹാവിദ്യാലയം അതിന്റേതായ ഒരു മാർഗ്ഗത്തിലൂടെ ഫലവത്തായി പ്രവർത്തിച്ചു; താമസിയാതെ 'യംഗ് ബംഗാൾ' (യുവ ബംഗാളം) എന്നറിയപ്പെട്ടിരുന്ന ഒരു സംഘം യുവചിന്തകന്മാർക്കു് ജന്മംനല്കുകയും ചെയ്തു. അവരുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ, റാം മോഹന്റെ തദാനീന്തനാനുയായികളുടെ ചയ്യകൾ വഴി ദൃഷ്ടാന്തീഭവിച്ച പരിഷ്കാരങ്ങൾ അതൃപ്തികരങ്ങളും തുലോം വിളംബനകാരികളും ആയിരുന്നു. പൗരസ്ത്യങ്ങളായവയുടെ സ്ഥാനത്തു് പാശ്ചാത്യങ്ങളായവയെ ഉടനടി പ്രതിഷ്ഠിച്ചു് ഏതാണ്ടൊരു ആമൂലാഗ്രപരിവർത്തനം വരുത്തുവാൻ അവർ അഭിവാഞ്ഛിച്ചു. ഏതായാലും ഇരുപക്ഷത്തുമുണ്ടായിരുന്ന ഒന്നാംകിടക്കാർ അവരവരുടെ മാർഗ്ഗങ്ങളിൽ അഭിനന്ദനം അർഹിക്കുമാറു് നിഷ്കളങ്കഹൃദയന്മാരും ദൃഢസ്വഭാവന്മാരും ആത്മാർത്ഥതയുററ ദേശാഭിമാനികളുമായിരുന്നു. ഏറെത്താമസിയാതെ 'തത്ത്വബോധിനീദർശന'*ത്തിൽ പെട്ട പ്രഗല്ഭന്മാരായ ചില റാം മോഹന സിദ്ധാന്ത

---

* അക്ഷോയ്കുമാർ ദത്ത, ഈശ്വർ ചന്ദ്ര വിദ്യാസാഗർ, മഹർഷി ദേവേന്ദ്രനാഥടാഗോർ എന്നിവരായിരുന്നു ഈ പ്രസ്ഥാനക്കാരുടെ സുവിദിത നേതാക്കന്മാർ.

വാദികളുടെപരിശ്രമഫലമായിബംഗാളിഗദ്യസാഹിത്യം അധികം അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ടു. എന്നാൽ ഭാവത്തിലും രൂപത്തിലും അഭിനവത്വമുള്ള ആധുനിക ബംഗാളിസാഹിത്യം ഉദയംചെയ്തതു് യുവബംഗാളച്ചേരിയിലാണു്. അന്നത്തെ യുവബംഗാളികളിൽ അഗ്രേസരനായിരുന്ന മൈക്കൽ മധുസൂദനദത്ത് ആംഗലഭാഷയിൽ കവനംചെയ്തു പ്രശസ്തി സമ്പാദിക്കണമെന്ന വൃഥാമോഹം വളരെക്കാലം പുലർത്തി. അദ്ദേഹം ക്രിസ്തുമതം സ്വീകരിച്ചു; പ്രാചീനവും അർവാചീനവുമായ ഒട്ടുവളരെ യൂറോപ്യൻ ഭാഷകൾ (സ്വന്തം പുരോഗതിക്കു മുടക്കമോ തടസ്സമോ യാതൊന്നും ഉണ്ടാവരുതെന്നു കരുതിയാവണം) സ്വാധീനമാക്കി. പക്ഷേ, ഒടുവിൽ അദ്ദേഹം ആധുനിക വംഗസാഹിത്യത്തിലെ ആദ്യത്തെ മഹാകവിയായി—വാസ്തവത്തിൽ ആ സാഹിത്യത്തിൻെറ മഹിത സംസ്ഥാപകനായി—പരിണമിക്കുകയാണു ചെയ്തതു്. ഞങ്ങളുടെ നാടിനെയും യൂറോപ്പിനെയും തമ്മിൽ നെടുനാൾ വേർതിരിച്ചു നിർത്തിയ കൊടുംപിളർപ്പിൻെറ മീതേ ഒരു പാലമിട്ട് ആ നാടുകൾ തമ്മിൽ ദൃഢബന്ധം അദ്ദേഹം സ്ഥാപിച്ചു എന്നുതന്നെ പറയണം. പിന്നെ യൂറോപ്പ് ഞങ്ങൾക്കു് ഒരു വിദേശമല്ലെന്നായി. ആ കവിപുംഗവൻെറ വൈഭവംമൂലം ഞങ്ങൾക്കു യൂറോപ്പുമായി അന്നോളം അജ്ഞാതമായിരുന്ന ചാർച്ചയും ചേർച്ചയും ഉണ്ടെന്നുവന്നു. തീർച്ചയായും അതു് വേണ്ടത്ര കൈമുതലില്ലാത്തവരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അപകടരഹിതമായിരുന്നില്ലെങ്കിലും, ബംഗാളത്തിൻെറ നവോത്ഥാന ചൈതന്യത്തിനു് ഒരു വലിയ നേട്ടം തന്നെയായി. കുറേക്കൂടി പിന്നീട് ജീവിച്ചിരുന്ന മറെറാരു യുവബംഗാളിയായ ബങ്കിംചന്ദ്ര ചതോപാധ്യായ തൻെറ സാഹിത്യ ജീവിതാരംഭത്തിൽ 'രാജ്മോഹൻസ് വൈഫ്' എന്ന ഒരു ആംഗല നോവൽ രചിച്ചു. താമസിയാതെ, സ്വഭാഷയിലേക്കു തിരിഞ്ഞു് ഭാവോജ്ജ്വലങ്ങളായ ബംഗാളിനോവലുകൾ വംഗസാഹിത്യത്തിനു നിരന്തരം സംഭാവന ചെയ്തു. അധികകാലം കഴിയുംമുമ്പേ അന്നത്തെ പ്രമുഖസാഹിത്യകാരൻ

എന്ന—ആധുനിക ബംഗാളി ഗദ്യത്തിന്റെ ആദ്യത്തെ മഹാനായ എഴുത്തുകാരൻ എന്ന—യശസ്സ് അദ്ദേഹം ആർജ്ജിച്ചു.

ജീവിതത്തിന്റെ ഉത്തരഘട്ടത്തിൽ ബങ്കിംചന്ദ്രൻ ദേശീയ പുനർനിർമ്മാണ പ്രശ്നത്തിൽ ദത്താവധാനനായിത്തീന്നു. അസംഖ്യം പ്രത്യാഘാതങ്ങളിൽനിന്നു രൂപംകൊണ്ട 'ഹിന്ദു ദേശീയവാദ'ത്തിന്റെ യുഗമായിരുന്നു അതു്. അഭ്യസ്തവിദ്യരായ ഹിന്ദുക്കളുടെ സംവർദ്ധമാനമായ ഉന്നമനാഭിലാഷങ്ങളെ അംഗീകരിക്കുന്നതിൽ ആംഗ്ലേയ ഭരണകർത്താക്കൾ കാണിച്ച ദുഷ്ടാഗ്രഹതികഞ്ഞ വിസമ്മതം ഒരു ഭാഗത്തു്; ഈ പരിതഃസ്ഥിതിയിൽ ക്ഷതമേററു് അധികമധികം ശക്തമായിത്തീർന്നുകൊണ്ടിരുന്ന അഭ്യസ്തവിദ്യരുടെ ആത്മാഭിമാനവും സ്വാശ്രയബോധവും മറുഭാഗത്തു്; പിന്നെ, അവരുടെ സ്വതേയുള്ള ദേശാഭിമാനപ്രവണതയ്ക്കു് ഊർജ്ജസ്സു നൽകിക്കൊണ്ടു് ടോഡിന്റെ ഭാവോദ്ദീപ്തമായ 'ആനൽസ് ഓഫ് രാജസ്ഥാൻ' എന്ന കൃതിയുടെ പുറപ്പാടു്; അതോടൊപ്പം, ഊഷ്മളമായ സ്വദേശ ദുരഭിമാനംകൊണ്ടു നിർഭരമായ അതിസ്തോഭനാടകങ്ങൾ മുഖ്യമായും അവതരിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ദേശീയനാടകവേദിയുടെ ആവിർഭാവം; പോരെങ്കിൽ, പ്രാചീന ഹിന്ദുധർമ്മത്തിന്റെയും അദ്ധ്യാത്മമീമാംസയുടെയും നേക്കു് തിയോസഫിസ്റ്റായ മാഡം ബ്ളവട്സ്കിയും മററു് ഐരോപ്യപണ്ഡിതന്മാരും പ്രദർശിപ്പിച്ച ബഹുമാനം—ഇവയായിരുന്നു പ്രസ്തുത പ്രത്യാഘാതങ്ങളിൽ പ്രധാനം. പൊതുവേ പറഞ്ഞാൽ ബങ്കിംചന്ദ്രൻ മന്ദപ്രജ്ഞനായ ഒരു ചിന്തകനായിരുന്നില്ല; എങ്കിലും എങ്ങനെയോ കാല്പനികമായ ദേശാഭിമാനത്തിന്റെ, അഥവാ അന്നത്തെ വിചിത്രമായ വർഗ്ഗീയചിന്തയുടെ പ്രലോഭനത്തിനു വശഗനായിത്തീന്നു. ഒരു രാജ്യാഭിമാനി എന്ന നിലയ്ക്കും ഹിന്ദുദേശീയവാദി എന്ന നിലയ്ക്കും അദ്ദേഹത്തിനു പൊട്ടന്നനെ ഉണ്ടായ വിജയം വമ്പിച്ചതായിരുന്നു. എന്നാൽ വാസ്തവത്തിൽ സ്വന്തം ഉദാത്താംശങ്ങളെ ഒട്ടധികവും കളഞ്ഞുകുളിക്കുക

യാണ് അദ്ദേഹം ചെയ്തത്. തന്റെ ജീവിതസായാഹ്നത്തിൽ ആ സാഹിത്യകാരൻ രചിച്ച നോവലുകൾക്ക്—അവ ഒന്നടങ്കം ഗുണരഹിതങ്ങളല്ലെങ്കിലും—വന്നുപിണഞ്ഞ ഗൗരവങ്ങളായ ന്യൂനതകളും, സ്വന്തം നാടിന്റെ അന്നത്തെ സങ്കീർണ്ണ ദേശീയ പ്രശ്നങ്ങളെ അഭിമുഖീകരിക്കുന്നതിൽ അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായ അശക്തിയും തന്റെ നിർഭാഗ്യകരമായ നിലപാടിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.* ആ ദേശഭക്തന്റെ ചിന്തകൾ കുറേയൊക്കെ താറുമാറിലായിരുന്നെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിനു മാതൃഭൂമിയോടുണ്ടായിരുന്ന സ്നേഹവും അവൾക്കു സംഭവിച്ച അധഃപതനത്തെ ഓർത്തുണ്ടായ മനോവേദനയും അത്യന്തം നിർവ്യാജങ്ങളായിരുന്നു. അവ കുറേക്കാലത്തേക്കെങ്കിലും ദേശീയജീവിതത്തിലെ ഒരു വലിയ സർഗ്ഗശക്തിയായി പ്രവർത്തിച്ചു പോന്നുതാനും. ബങ്കിംചന്ദ്രന്റെ ദേശീയ പുനരുത്ഥാനപരമായ ആശയങ്ങളിൽനിന്ന് ഏറെക്കുറെ അന്തർചോദനം നേടിയ ഹേമചന്ദ്രൻ, നവീൻചന്ദ്രൻ എന്നീ കവികൾ തങ്ങളുടെ കാലത്ത് യശസ്സിന്റെ ഉച്ചകോടിയിലേക്ക് ഉയർന്നു. പക്ഷേ പിൽക്കാലത്ത് അവർക്ക് ഒരു തിരിച്ചടി സംഭവിച്ചു. പ്രഖ്യാതസിവിലിയൻ രമേശ്ചന്ദ്ര്ദത്ത് ആയിരുന്നു ബങ്കിംചന്ദ്രന്റെ മറ്റൊരു പ്രമുഖാനുയായി. അദ്ദേഹം ചരിത്രപരവും സാമൂഹികവുമായ പല ബംഗാളിനോവലുകൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. എങ്കിലും ഇന്ന് അദ്ദേഹം മുഖ്യമായും സ്മരിക്കപ്പെടുന്നതു ഒരു ധനതത്ത്വശാസ്ത്രജ്ഞൻ എന്ന നിലയ്ക്കാണ്. അക്കാലഘട്ട

---

* 'ധർമ്മതത്ത്വ' എന്ന തന്റെ കൃതിയിൽ ബങ്കിംചന്ദ്രൻ ബംഗാളത്തെ മുസൽമാന്റെ സാംസ്കാരികനിലയെപ്പററി പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള അഭിപ്രായങ്ങൾ നോക്കുക; വിശേഷിച്ചും അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'ബംഗദേശേർ കൃഷക്'. അതിൽ കർഷകരുടെ ശോചനീയ സ്ഥിതി ശ്ളാഘനീയമാം വണ്ണം വിശ്ളേഷണം ചെയ്തു പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ദേശീയമായ സാമ്പദിക വ്യവസ്ഥിതിയെ ശല്യപ്പെടുത്തേണ്ടെന്നു കണ്ട്, ഏതെങ്കിലും ഒരു പരിഹാരം നിർദ്ദേശിക്കുകയെന്നുള്ളതിൽ അദ്ദേഹം വല്ലാതെ പരാജയപ്പെട്ടിരിക്കുകയാണ്.

ത്തിൽത്തന്നെ ജീവിച്ചിരുന്ന കവികളാണ് ബിഹാരീലാല് ചക്രവത്തിയും സുരേന്ദ്രനാഥ് മജൂംദാരും. അവർ തങ്ങളുടെ ജീവിതകാലത്തു് താരതമ്യേന വേണ്ടത്ര പ്രസിദ്ധന്മാരായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ കാലക്രമത്തിൽ കവിതകളുടെ സഹജമായ ഗുണോത്കർഷംകൊണ്ടു് അവർ കുറേക്കൂടി ഉയന്നു. ബിഹാരീലാല് ഒരു വലിയ പ്രകൃതിപ്രേമിയും സ്വജനസ്നേഹിയും ആയിരുന്നു. എന്നാൽ ഏതാണ്ടു് കർശനമാംവണ്ണം ലളിതമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിൻെറ രീതികൾ. അന്നു് യുവാവായിരുന്ന രവീന്ദ്രനാഥടാഗോറിൽ ബിഹാരീലാല് സാരമായ സ്വാധീനം ചെലുത്തിയിട്ടുണ്ടു്.

ഹൈന്ദവ ദേശീയതയുടെ ഈയൊരു അന്തരീക്ഷത്തിലാണ് രവീന്ദ്രനാഥടാഗോർ വളന്നതു്. എന്നാൽ ഗണ്യമാംവണ്ണം അദ്ദേഹത്തെ അതു് ബാധിക്കയുണ്ടായില്ല. അതിനു് രണ്ടു കാരണങ്ങളുണ്ടു്. ഒന്നാമതായി, ചെറുപ്പംമുതല്ക്കേ അദ്ദേഹത്തിൻെറ അഭിനിവേശം കവിതയിലായിരുന്നു—ഒരു വശത്തു് കാളിദാസൻെറയും ജയദേവൻെറയും വൈഷ്ണവ കവികളുടെയും കാവ്യങ്ങളിൽ; മറുവശത്തു് ഷെല്ലിയുടെയും വേഡ്സ്വത്തിൻെറയും ബ്രൌണിംഗിൻെറയും കൃതികളിൽ. രണ്ടാമതായി, അദ്ദേഹത്തിൻെറ മഹനീയ കുടുംബം അവഗാഢമായ ദേശീയ ബോധവും അതുപോലെതന്നെ ആത്മാഭിമാനവും ഉള്ളതായിരുന്നു; മാത്രമല്ല, ആർഭാടരഹിതവുമായിരുന്നു. ഈ സമ്പോദനങ്ങളെ നമ്മുടെ യുവകവിയിൽ ബിഹാരീലാല് ചക്രവർത്തി രൂഢമൂലമാക്കി.

ജാഗ്രത്തായ ബുദ്ധിപ്രഭാവവും ദയാർദ്രഭാവവും ധാരാളം ഒത്തിണങ്ങിയിട്ടുള്ള ഒരു പ്രകൃതികവിയായിട്ടു് മുഖ്യമായും ടാഗോർ വളന്നുവന്നു. ഇരുപത്താറുവയസ്സായപ്പോഴേക്കും അദ്ദേഹം തൻെറ കലയിൽ സമ്പൂർണ്ണമായ ഹസ്തലാഘവം നേടി, കല കലയ്ക്കുവേണ്ടി എന്ന മതക്കാരിൽപെട്ട ഒരു പൂർണ്ണകവിയായി വികാസംപ്രാപിച്ചു കഴിഞ്ഞു. അടുത്ത എട്ടു കൊല്ലക്കാലം ഹൃദയാവർജ്ജകമായ അസംഖ്യം ഭാവഗീതങ്ങളും ലഘുനാടകങ്ങളും

ചെറുകഥകളും ഉപന്യാസങ്ങളും അദ്ദേഹം രചിച്ചുകൊണ്ടേയിരുന്നു. അക്കാലഘട്ടത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ കുറേക്കൂടി ആത്മാർത്ഥതാപൂർവ്വം കവനം ചെയ്യുന്നതിന്—ജീവിതസത്യത്തിലേക്ക് കുറേക്കൂടി ആഴത്തിൽ മുങ്ങിച്ചെല്ലുന്നതിന്—ആത്മസബോധനം കവിക്കുണ്ടായി. തന്നിമിത്തം കവിക്കു പ്രകൃതിയെക്കുറിച്ചുണ്ടായിരുന്ന ഗാഢമായ പ്രേമത്തോട്, ഇപ്പോൾ ഈശ്വരന്റെ നേക്ക്—വേറൊരു തരത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, സത്യത്തെയും നന്മയെയും സംബന്ധിച്ച ഉത്കൃഷ്ടാവബോധത്തിന്റെ നേക്ക്—ഉള്ള അവഗാഢമായ അഭിവാഞ്ഛയും കൂടിച്ചേർന്നു. അതോടെ, അദ്ദേഹത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ദേശാഭിമാനത്തിനും ദേശീയതയ്ക്കും വിശേഷാൽ ഒരു അർത്ഥംകൂടിയുണ്ടായി. ആത്മവിസ്മരണശീലനായ ഹിന്ദുവിനെപ്പതിയുള്ള ചിന്താഭാരംകൊണ്ട് കവി പ്രായേണ ഒരു ഹിന്ദു ദേശീയവാദിയായിപ്പരിണമിച്ചു. എന്നാൽ ഒരു കാര്യത്തിൽമാത്രം ബങ്കിംചന്ദ്രനിൽനിന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യഗണത്തിൽനിന്നും വിഭിന്നനായിരുന്നു രവീന്ദ്രനാഥ്. നിലവിലിരുന്ന ഹൈന്ദവമാർഗ്ഗങ്ങളിലല്ല, പിന്നെയോ ഉപനിഷത്തുകളും ശ്രീബുദ്ധനും ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ളതും മനുഷ്യജീവിതത്തെ മഹനീയമാക്കുന്നതുമായ വീക്ഷണഗതികളിലാണ് അദ്ദേഹം ശ്രദ്ധകേന്ദ്രീകരിച്ചതു്. തന്റെ നാട്ടുകാർ ഒരു പുതിയ ജീവിതം തുടങ്ങണമെന്നു് ഉദ്ദേശിക്കുന്നെങ്കിൽ ആ ഉത്കൃഷ്ടലക്ഷ്യങ്ങളോടുകൂടിയ പുതിയ ജീവിതം നയിക്കുവാൻ സന്നദ്ധരാവണം. അല്ലാതെ, അധികാരദുർമ്മോഹപ്രവണവും ഭോഗലാലസവുമായ യൂറോപ്പിന്റെ ആദർശങ്ങൾക്കടിപെടുകയല്ല വേണ്ടതു് എന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു തോന്നി. 1900-ൽ ഇവ്വിധത്തിലൊക്കെയായിരുന്നു, അന്നു് നാല്പതു വയസ്സു തികഞ്ഞ രവീന്ദ്രനാഥടാഗോർ. എങ്ങനെ നോക്കിയാലും ഒരു മഹാകവിയുടെ ഔന്നത്യം അദ്ദേഹത്തിനു് ഇതിനോടകം സിദ്ധിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. മാത്രമല്ല, ആ സ്ഥിരോത്സാഹം ഭാവിമഹത്ത്വത്തിന്റെ പിശുനശകുനവുമായിരുന്നു. എന്നാൽ സ്വന്തം നാട്ടിൽ വിപുല

മായ ഒരു ജനസമ്മതി അന്നു് ആ മഹാകവി സമാജ്ജിച്ചിരുന്നില്ല. നാട്ടിനു പുറത്താണെങ്കിൽ പ്രായേണ അജ്ഞാതനുമായിരുന്നു.

ഇരുപതാം ശതകം

ഞങ്ങളുടെ സാഹിത്യത്തിൽ ഇരുപതാം ശതകത്തിൻെറ ഉദയം ടാഗോറിൻെറ 'നൈവേദ്യ' എന്ന കൃതിയുടെ പുറപ്പാടോടുകൂടിയായിരുന്നു. നൂറു കവിതകളുടെ ഒരു സമാഹാരമാണു് നൈവേദ്യ. അവയിൽ മിക്കതും ബന്ധഗാർഢ്യമുള്ള ഗീതകങ്ങളാണു്. സജീവചേതനനായ ഈശ്വരനെ സംബന്ധിച്ചു്, ദൈനംദിന ജീവിതവ്യാപാരങ്ങളുടെ പരിപാവനതയെ സംബന്ധിച്ചു്, ദൗർഭാഗ്യവതിയായ മാതൃഭൂമിക്കുവേണ്ടി—ഒരുവശത്തു് വിദേശികളായ ജേതാക്കളുടെ അഹന്തയും മറുവശത്തു് സ്വസന്താനങ്ങളുടെ വിവേകരാഹിത്യവും അഗണ്യതയും ഒത്തൊരുമിച്ചു് അടിമത്തത്തിലേക്കു തള്ളിവിട്ട ആ നിർഭാഗ്യവതിയായ മാതൃഭൂമിക്കുവേണ്ടി—അവശ്യം നിർവഹിക്കേണ്ട കർത്തവ്യങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചു്, കവിക്കുള്ള അവബോധത്തിൻെറ ത്രുപശില്പങ്ങളാണവ. ആ ഗ്രന്ഥം അത്യന്തം ഊർജ്ജസ്വലമായിരുന്നു എന്നതിൽ സംശയമേ ഇല്ല. സ്വന്തം ജനതയ്ക്കും മാനവസമുദായത്തിനൊന്നാകെയും ടാഗോർ ചെയ്ത അത്യുത്തമ സംഭാവനകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അതിനെയും ഉൾപ്പെടുത്താം. പ്രതീചിയുടെ സ്വജനാഭിമാനത്തിൻെറയും പരജനനിന്ദയുടെയും ആഗാമിയായ ദുരന്തത്തെ അദ്ദേഹം ദീർഘദർശനംചെയ്തിട്ടുള്ളതും ഈ ഗ്രന്ഥത്തിലാണു്*. അതിനുതൊട്ടുപിറകേ ആവിർഭവിച്ച കവിതകൾ തത്കർത്താവിനു് 1913-ൽ ലോകസമ്മതി നേടിക്കൊടുത്തു എന്നുള്ളതും പരിഗണന അർഹിക്കുന്നു.

---

* ഒരു ഗീതകത്തിലെ ഒടുവിലത്തെ ഈരടികൾ ഇങ്ങനെയാണു്—

"കണ്ടാലും! തലകീഴായ് പായും ദേശീയതയാംപോതംകടലുകൾ-ക്കൊണ്ട കൊടുംപാറകൾമേൽ തകരാൻ, സ്വാർത്ഥതയായ ചരക്കും പൂണ്ടും!"

1905—ൽ കഴ്സൺ പ്രഭുവിൻെറ ബംഗാൾ വിഭജനം നടന്നു. ബംഗാളും അതിനെ വിസ്മയനീയമാംവണ്ണം ചെറുത്തു. ഈ അതിശക്തിമത്തായ എതിർപ്പിൻെറ ആദ്ധ്യാത്മികപ്രഭാവം അതിൻെറ സർവ്വമഹിമാതിരേകത്തോടുംകൂടി രവീന്ദ്രനാഥനിൽ പ്രതിബിംബിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഗാനങ്ങളും പ്രഭാഷണങ്ങളും ബംഗാളത്തെ ജനങ്ങളിൽ അഭൂതപൂർവ്വമായ ഒരു ആവേശം ഉളവാക്കി. ദേശീയജീവിതത്തിൻെറ എല്ലാ മുഖങ്ങളിലും സ്വാശ്രയശീലത്തിൻെറ അപരിത്യാജ്യത അദ്ദേഹം ഉദ്ബോധിപ്പിച്ചു. എന്നാൽ ബ്രിട്ടീഷുകാരോടു വിദ്വേഷം സൂചിപ്പിക്കുന്ന ഒരൊററ വാക്കുപോലും ഉച്ചരിച്ചില്ല. അന്നത്തെ ഗാനങ്ങളുടെയും പ്രഭാഷണങ്ങളുടെയും സ്വാദ് ഇന്നും നഷ്ടപ്പെട്ടിട്ടില്ല. അതിനുള്ള തക്ക കാരണം, അവയ്ക്കു പ്രചോദനം നൽകിയതു് വെറും ദേശാഭിമാനമായിരുന്നില്ല, പിന്നെയോ ഈശ്വരബോധംകൊണ്ടു്, അഥവാ മനുഷ്യവർഗ്ഗത്തോടും സത്യത്തോടുമുള്ള പരമമായ ഉത്തരവാദിത്വത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ബോധംകൊണ്ടു നിറഞ്ഞുതുന്ന ദേശാഭിമാനം ആയിരുന്നു എന്നുള്ളതാണു്. എല്ലാ വലിയ കലാകാരന്മാരെയുംപോലെ രവീന്ദ്രനാഥും ഒരിക്കലും വിസ്മരിക്കാനാവാത്ത രസികൻ സ്ത്രീപുരുഷകഥാപാത്രങ്ങളെ ചിത്രണം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ ആ കലാകാരൻെറ ഏററവും വലിയ നേട്ടം തന്നെത്തന്നെ, അതായതു്, ജീവിതാഹ്ലാദത്തിൻെറയും സത്യത്തിൻെറയും സഞ്ചോദനത്താൽ സദാപി വികസ്വരവും ആക്കും അദ്ഭുതമുളവാക്കുമാറു് സൂക്ഷ്മഗ്രാഹിയുമായ ആ അന്ത:കരണത്തെ, ചിത്രീകരിക്കുന്നതിൽ അഥവാ അനുസ്യൂതമായ സാഹിത്യനിബന്ധനങ്ങളിലൂടെ അനാവരണം ചെയ്തു കാണിക്കുന്നതിൽ, അദ്ദേഹം വിജയിച്ചു എന്നുള്ളതാണു്,

വിഭജനപ്രശ്നം മൂലം ഉടലെടുത്ത വിദേശസാധനബഹിഷ്കരണവും സ്വദേശിപ്രസ്ഥാനവും ടാഗോറിനു സംതൃപ്തി നൽകുന്ന ഒരു നിലവാരത്തിൽ തുടർന്നുകൊണ്ടു പോകുവാൻ സാദ്ധ്യമായിരുന്നില്ല. നേരേമറിച്ചു്, അതു വഴിതെററി, അദ്ദേഹത്തിനു് ഒരിക്കലും അനുകൂലിക്കു

വാൻ നിർവ്വാഹമില്ലാത്ത ഭീകരപ്രസ്ഥാനത്തിലേക്കു തിരിഞ്ഞു. അതിനാൽ ആ പ്രസ്ഥാനവുമായുള്ള ബന്ധം സ്വാഭാവികമായി അദ്ദേഹം പെട്ടെന്നു് അവസാനിപ്പിച്ചു. ഈ പരിണാമം മഹാകവിയുടെ ഹൃദയത്തെ കാർന്നു തിന്നുവെങ്കിലും തൻെറ അദ്ധ്യാത്മബോധത്തിനു് അതോടെ ആഴംവർദ്ധിക്കുകയാണു ചെയ്തതു്. സ്വദേശിപ്രസ്ഥാനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാലം മുതല്ക്കേ അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഹൈന്ദവമോ ഭാരതീയമോ ആയ ദേശീയത വികാസം പ്രാപിക്കുകയായിരുന്നു. കാരണം, എല്ലാത്തരം ആഢ്യം മന്യതയുടെയും ആത്മസാധൂകരണത്തിൻെറയും—അവ എത്ര തന്നെ നിർദ്ദോഷവും ന്യായയുക്തവും എന്നു് പ്രത്യക്ഷത്തിൽ തോന്നിയാലും—ദോഷഫലങ്ങൾ ദർശിക്കുന്നതിൽ അദ്ദേഹം അമാന്തക്കാരനായിരുന്നില്ല. യാതനയിലൂടെ ആ വിശാലമനസ്കൻെറ ദേശീയതയ്ക്കു് ഒരു പരിപൂർണ്ണ ശുചീകരണം ഉണ്ടായി എന്നു പറയണം. അന്നു മുതൽ ആ ദേശീയത അന്തർദ്ദേശീയതയുടെ പര്യായഭേദമായും തീർന്നു. പ്രതീക്ഷിക്കാവുന്നതുപോലെതന്നെ അദ്ദേഹം തെററിദ്ധരിക്കപ്പെട്ടു. എന്നാൽ അദ്ദേഹം തികച്ചും വിശ്വസിച്ചു, ഈശ്വരൻ തനിക്കു മറെറാരു പോംവഴിയും അവശേഷിപ്പിച്ചിട്ടില്ലെന്നു്—യഥാർത്ഥമായ അന്തർദ്ദേശീയത തനി ദേശീയാഭിലാഷങ്ങൾക്കു വിരുദ്ധമല്ല, പ്രത്യുത, അതു മാത്രമാണു് ദേശീയാഭിലാഷങ്ങൾക്കു ന്യായാനുസൃതം നിലപാടുറപ്പിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്ന ഏകാധിഷ്ഠാനം എന്നു്. ആ വിശ്വാസത്തിൻെറ ദാർഢ്യവും ശക്തിയും ഏതാനും വർഷം കഴിഞ്ഞു് ജപ്പാനിലും അമേരിക്കയിലും ദേശീയതയെ അധികരിച്ചു് അദ്ദേഹം ചെയ്ത പ്രഭാഷണങ്ങളോടുകൂടി ലോകം മനസ്സിലാക്കി. താൻ ജീവിച്ച യുഗത്തിൻെറ പ്രത്യേക രോഗങ്ങൾ നിർണ്ണയനം ചെയ്തതിൽ ആ സത്യദീക്ഷയുള്ള വ്യക്തിക്കു് യാതൊരു പിശകും പിണഞ്ഞിട്ടില്ലെന്നു് അനന്തരകാലത്തെ ലോകസംഭവങ്ങൾ തെളിയിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ഇരുപതാംനൂററാണ്ടിൻെറ പൂറപ്പാടു് ആയപ്പോഴേക്കും ടാഗോർ കനപ്പെട്ട ഒട്ടു വളരെ കൃതികളുടെ നിർമ്മാതാ

വായ ഒരു പ്രമുഖകവിയായിത്തീർന്നിരുന്നു എന്നും, എന്നാൽ അതിന്നൊത്തവണ്ണം വിപുലമായ പ്രസിദ്ധി അദ്ദേഹത്തിനു ലഭിച്ചിരുന്നില്ല എന്നും നാം കണ്ടുകഴിഞ്ഞു. പക്ഷേ, പൊതുവേ എല്ലായിടത്തും കാണപ്പെട്ടിരുന്നില്ലെങ്കിലും, അക്കാലത്തും ആ മഹാന്റെ അപൂർവസിദ്ധികളെ അറിയുകയും ഗാഢമായി ആദരിക്കുകയും ചെയ്ത ഒരു സംഘം സുഹൃത്തുക്കളും അനുയായികളും ഉണ്ടായിരുന്നു. സ്വദേശിപ്രസ്ഥാനത്തിൽ അദ്ദേഹംനിർവഹിച്ച സജീവ സേവനം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രഖ്യാതിയെ അത്യധികം വിപുലമാക്കി; സാഹിത്യമണ്ഡലത്തിൽ ധാരാളം അനുയായികളെ അദ്ദേഹത്തിനു നേടിക്കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. അവരിൽ മിക്കപേരും ബംഗാളത്തെ പ്രശാന്തജീവിതത്തെ ആദർശമായി ഉയർത്തിക്കാണിച്ചുകൊണ്ടു് കൃതികൾ എഴുതി. അവരുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ ബംഗാളം ഭൗതികസമ്പത്തിൽ പിന്നോക്കമായിരുന്നെങ്കിലും ആദ്ധ്യാത്മിക കാര്യത്തിൽ കുറവുള്ളതായിരുന്നില്ല. ഈ ലേഖകന്മാർ വിചാരത്തിലും വികാരത്തിലും വേണ്ടത്ര ഗാംഭീര്യമുള്ളവരായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ ടാഗോറിന്റെ കാവ്യശില്പരീതിയെ അനുവർത്തിക്കുവാൻ ആവുംമട്ടു യത്നിച്ചിട്ടും സാമാന്യം ആകർഷകങ്ങളായ കവിതകൾ മാത്രമേ രചിക്കുവാൻ അവർക്കു കഴിഞ്ഞുള്ളൂ. രവീന്ദ്രനാഥന്റെ സമകാലീനരായ കവികളിൽ ദേവേന്ദ്രനാഥസേൻ, അക്ഷയകുമാർ ബറാൽ, ദ്വിജേന്ദ്രലാല്റായ് എന്നിവർ സ്മരണാർഹരാണ്. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുയായികളിൽ വ്യാപകമായ സഹാനുഭൂതിയാലും വംഗഭാഷ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിലുള്ള വിസ്മയനീയമായ നൈപുണ്യത്താലും അനായാസം അതിപ്രമുഖനായിത്തീർന്നതു് സത്യേന്ദ്രനാഥദത്ത ആയിരുന്നു. കരുണാനിധാൻ ബാനർജി, യതീന്ദ്രനാഥ് സേൻഗുപ്ത, മോഹിത്ലാൽ മജുംദാർ എന്നിവരും പ്രാമുഖ്യംനേടി—കരുണാനിധാൻ, പ്രകൃതിയോടും മഹത്തായ ഭൂതകാലത്തോടും ഉള്ള പ്രേമംകൊണ്ടു്; യതീന്ദ്രനാഥും മോഹിത്ലാലുമാകട്ടെ തങ്ങളുടെ ദൈഷണിക നൈരാശ്യവാദംകൊണ്ടും. ഇതേ കാലഘട്ടത്തിൽ

ജീവിച്ചിരുന്ന കുമുദരഞ്ജൻ മാലിക്കും കാളിദാസ് റായിയും വിപുലമായ ജനസമ്മതിയുള്ള കാവ്യകാരന്മാരാണ്.

കഥാസാഹിത്യത്തിൽ ടാഗോറിൻെറ ആദിമാനുയായികളിലൊരാളായ പ്രഭാത്മുഖർജി രചിച്ച ഹാസ്യരസം തുളുമ്പുന്ന ചെറുകഥകൾക്കു വളരെ പ്രചാരമുണ്ടായിരുന്നു. ഏറെക്കുറെ ജനസമ്മതന്മാരായിരുന്നു ചാരുചന്ദ്ര ബാനർജിയും സൗരീന്ദ്രമോഹൻ മുഖർജിയും. എന്നാൽ ശരച്ചന്ദ്ര ചാററർജി അവരെ അതിശയിച്ചു. ടാഗോറിൻെറ മാനവതാവാദവും കലാരീതിയും ചാററർജിയെ അവഗാഢം ആകർഷിക്കയുണ്ടായി. പത്തൊൻപതാം ശതകത്തിൻെറ അന്ത്യഘട്ടം മുതൽക്കേ അദ്ദേഹം സാഹിത്യ വ്യവസായം സമാരംഭിച്ചതാണ്. പക്ഷേ 1913 വരെയും അദ്ദേഹം തൻെറ കൃതികൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുവാൻ സമുദ്യുക്തനായില്ല. ആ സാഹിത്യകാരനുണ്ടായ വിജയം അദ്ഭുതാവഹമായിരുന്നു. 1938—ൽ അദ്ദേഹം കാലയവനികയിൽ മറയുന്നതുവരെ അതു് അങ്ങനെതന്നെ തുടരുകയും ചെയ്തു.

തുടക്കത്തിൽ ചാററർജി ഒരു യഥാതഥവാദിയായി, നല്ല ഊർജ്ജസ്സുള്ള യഥാതഥവാദിയായി, കരുതപ്പെട്ടിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് ബംഗാളി വായനക്കാരിൽ ഒരു വലിയ വിഭാഗത്തിന്നിടയിൽ അദ്ദേഹത്തിൻെറ കൃതികൾക്കു വമ്പിച്ച പ്രചാരവും പ്രായമുള്ളവരിൽനിന്നു് അത്രയുംതന്നെ ശക്തിമത്തായ എതിർപ്പും ഉണ്ടായി. വംഗസാഹിത്യത്തിനു് യാഥാതഥ്യപ്രസ്ഥാനം അന്നോളം പ്രായേണ പരിചിതമായിരുന്നില്ല. ആ നൂതനത്വമായിരുന്നു എതിർപ്പിനു നിദാനം. ഏതാനും വർഷങ്ങൾക്കകം നിരൂപകന്മാർ ഏറെക്കുറെ മൗനമവലംബിക്കുവാൻ നിർബദ്ധരായി—സ്വന്തം പ്രമാദം അവർ മനസ്സിലാക്കിയതുകൊണ്ടല്ല, അവരുടെ വിമർശനങ്ങൾ ചെവിക്കൊള്ളുവാൻ ആളുകൾ വിമനസ്സുകളായതുകൊണ്ടു്. ആധുനിക വംഗസാഹിത്യകാരന്മാരിൽ ഇത്രകണ്ടു് വിപുലവും നിരവദ്യവുമായ ജനസമ്മതി മററാർക്കും ലഭിച്ചിട്ടില്ല; ഒരുവേള ബങ്കിംചന്ദ്രന്നോ രവീന്ദ്രനാഥിന്നോപോലും. എതിർ

പ്പിൻെറ ശബ്ദം ഉയരാതിരിക്കുന്നില്ലെങ്കിലും ശരച്ചന്ദ്ര ൻെറ കൃതികൾ ഇപ്പോഴും വളരെ പ്രചാരത്തിലിരിക്കുന്നു.

ശരച്ചന്ദ്രൻ ബംഗാളിലെ അനുവാചക ജനസമൂഹത്തെ ഇളക്കിമറിച്ച് ഹഠാത് സ്വാധീനം ചെയ്തിട്ട് കാലം ഏതാണ്ട് അരനൂററാണ്ടായിരിക്കുന്നു. ഇന്നു ഞങ്ങൾക്ക് അദ്ദേഹത്തെ കേവലം നിഷ്പക്ഷമായി വിലയിരുത്താമെന്ന നിലയായിട്ടുണ്ട്. ആ സാഹിത്യകാരൻെറ പരിമിതികൾ ഞങ്ങളിന്ന് വേണ്ടുവോളം ദർശിക്കുന്നു. വളരെയൊന്നും സമ്പന്നമല്ല അദ്ദേഹത്തിൻെറ സർഗ്ഗാത്മകമായ ഭാവനാശക്തി. താത്പര്യങ്ങളും വേണ്ടത്ര വിശാലമല്ല. യാഥാർത്ഥ്യത്തിന് ഏതാണ്ടു വിപരീതമായ അതിഭാവുകത്വം ദുർബലനിമിഷങ്ങളിൽ വെളിപ്പെട്ടുപോകുന്നു. സാരമായ ഈ ന്യൂനതകളൊക്കെ ഉണ്ടെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിൻെറ ജനസമ്മതിയ്ക്കോ പ്രാമുഖ്യത്തിനോ ഇടിവുപററുക അത്ര എളുപ്പമല്ല. സ്വയം ഉണ്ടാക്കിവച്ചതോ, മററുള്ളവരുടെ നിർദ്ദയത്വം മൂലം ചുമത്തപ്പെട്ടതോ ആയ ദുരിതത്തെ അതിൻെറ വിവിധരൂപങ്ങളിൽ കണ്ടറിഞ്ഞ് കൂസൽകൂടാതെ ചിത്രീകരിക്കുന്നതിൽ അദ്ദേഹം വിജയമടഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതാണ് മുഖ്യകാരണം. ഇതാണ് അദ്ദേഹത്തിൻെറ യഥാതഥവാദത്തിൻെറ പോക്ക്. ഇങ്ങനെയല്ലെങ്കിൽ യാതൊരു എഴുത്തുകാരനും എഴുത്തുകാരനെന്ന പേരിന്ന് അർഹനല്ല. എന്നാൽ ശരച്ചന്ദ്രൻ ഒരു ആദർശവാദി കൂടെയാണ്; ഒരു വലിയ ആദർശവാദി. മനുഷ്യൻ പ്രകൃത്യാ അഭികാമ്യനും മഹത്ത്വപൂർണ്ണനുമാണ്; അവൻെറ എല്ലാ പ്രമാദങ്ങളും പാപങ്ങളും പരാജയങ്ങളും പുറമേ പററിക്കൂടുന്ന ധൂളിയും ചെളിയും മാത്രമാണ്; ഒരു ഞൊടികൊണ്ട് അവയെല്ലാം കുടഞ്ഞുകളഞ്ഞു് മനുഷ്യനെ അവൻെറ ജന്മായത്തമായ മഹിമയിൽ പുനഃപ്രതിഷ്ഠിക്കാം — ഈ വിശ്വാസം അദ്ദേഹത്തിൽ ആഴമായി കുടികൊള്ളുന്നുണ്ട്.

ശരച്ചന്ദ്രൻെറ ഇത്തരം മനോഭാവത്തെയും അതിഭാവുകത്വമായി ചിലർ അഭിവീക്ഷിച്ചേക്കാം. എന്നാൽ

വാസ്തവത്തിൽ അതിനു് കുറേക്കൂടി ഈട്ടമുള്ള അന്തസ്സാര മുണ്ടു്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ വിശ്വാസപ്രമാണമാണതു്; ഒരു മനുഷ്യനിൽ അത്യന്തം സ്ഥായിയായിരിക്കുന്ന സത്ത. അപകൃഷ്ടങ്ങളായ ചില വിശ്വാസപ്രമാണങ്ങൾ ഉണ്ടെന്നുള്ളതിൽ തർക്കമില്ല. പക്ഷേ, നല്ലതായാലും ചീത്തയായാലും അവ പരിഗണിക്കപ്പെടേണ്ടവയാണല്ലോ. ഭാഗ്യവശാൽ ശരച്ചന്ദ്രൻെറ ധർമ്മതത്ത്വപദ്ധതി ശ്രേഷ്ഠമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ കല വിജയശ്രീലാളിതമായിത്തീർന്നതു് വെറുതേയല്ല. ആ കലാകാരനു് ചില ന്യൂനതകൾ ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും അത്യന്തം ഉത്കൃഷ്ടമായ ഒരു വിശ്വാസസംഹിത ആ കലാകുശലതയോടു് ഇണങ്ങിച്ചേർന്നിരുന്നു. സാഹിത്യത്തിൻെറ മൂല്യനിർണ്ണയനത്തിൽ അഥവാ ഏതിൻെറയും മൂല്യനിർണ്ണയത്തിൽ യഥാർത്ഥ ഗുണങ്ങൾ ദോഷങ്ങളെക്കാൾ—അവ ഒട്ടുവളരെയുണ്ടെന്നിരുന്നാൽത്തന്നെയും-കൂടുതൽ പരിഗണനാർഹങ്ങളാണു്.

ശരത്ചന്ദ്രൻെറ രംഗപ്രവേശത്തിന്നുശേഷം ഏതാനും കൊല്ലങ്ങൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ബംഗാളി വായനക്കാർ വേറൊരു യാഥാതഥ്യവാദിയെ കണ്ടുമുട്ടി: നിയമജ്ഞനായ നരേശ്ചന്ദ്ര സേൻ ഗുപ്ത. അദ്ദേഹത്തിൻെറ കൃതികൾക്കും സിദ്ധിച്ചു വമ്പിച്ച പ്രചാരം. എന്നാൽ ഇന്നു് അവയ്ക്കു് പൊതുജനസമ്മതി ഗണ്യമാംവണ്ണം കുറഞ്ഞുപോയിരിക്കയാണു്. തൻെറ നോവലുകളിൽ വിന്യസിച്ചിരുന്ന വിജ്ഞാനത്തിൻെറ വൈവിധ്യം മൂലമാവണം അദ്ദേഹം പൊതുജനശ്രദ്ധയെ ആകർഷിക്കയുണ്ടായതു്. ആ കലാകാരൻെറ കഥാപാത്രങ്ങൾ ആശയങ്ങളുടെ പ്രതീകങ്ങളാണു്. അതുകൊണ്ടു് അധികകാലം വേണ്ടിവന്നില്ല അവയ്ക്കു് തേയ്മാനം സംഭവിക്കുവാൻ.

മുഖ്യമായും അതിഭാവുകങ്ങളായ ചെറുകഥകൾ രചിക്കുന്ന ഒരു എഴുത്തുകാരനെന്നുള്ള നിലയിൽ നസ്രുൽ ഇസ്ലാം 1919—ൽ കല്ക്കത്തയിലെ സാഹിത്യ മണ്ഡലത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. അദ്ദേഹം അക്കാലത്തു് ഇരുപതു വയസ്സുമാത്രം പ്രായമുള്ള ഒരു യുവാവായിരുന്നു-പാണ്ഡി

ത്യമൊന്നും അവകാശപ്പെടുവാനില്ലാത്ത ഒരു യുവാവ്. എങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിൻെറ ചെറുകഥകൾ ഏറെക്കുറെ ആകർഷകങ്ങളായിരുന്നു. പ്രത്യേകിച്ചും യുവാക്കളായ വായനക്കാക്കും എഴുത്തുകാർക്കും. ആ യുവാവിൻെറ അദ്ഭുതകരമായ ചുറുചുറുപ്പ് ജനങ്ങളെ ആബാലവൃദ്ധം വശീകരിച്ചു. ഖിലാഫത്തിൻെറയും അതുപോലെതന്നെ കോൺഗ്രസ്സിൻെറയും മട്ടിലുള്ള രാഷ്ട്രീയാവേശം കൊട്ടംപിരിക്കൊണ്ട കാലഘട്ടമായിരുന്നു അതു്. നസ്രുൽ ആ ആവേശം ഉൾക്കൊണ്ടു. ബംഗാളത്തെ സ്വദേശിപ്രസ്ഥാനം, വിശിഷ്യ ഭീകരപ്രസ്ഥാനക്കാരുടെ വീരപരാക്രമങ്ങൾ, ആ യുവാവിനെ വല്ലാതെ സ്വാധീനപ്പെടുത്തി. ഈ പുതിയ അന്തരീക്ഷത്തിൽ അയാളുടെ ഭാവനാശക്തി അനായാസം പ്രോജ്ജ്വലിതമായി. വീരഗാനങ്ങളും കവിതകളും ആ തൂലികയിൽനിന്നു വിനിർഗ്ഗളിച്ചു. അവയ്ക്കു പൊതുജനമദ്ധ്യത്തിൽ ക്ഷിപ്രപ്രചാരവും ലബ്ധമായി. രണ്ടുകൊല്ലത്തിനുശേഷം 'വിദ്രോഹി' (രാജ്യദ്രോഹി) എന്ന വിഖ്യാതമായ കവിത പുറപ്പെട്ടു. ആ കാവ്യം നസ്രുലിനെ ഏതാണ്ടു് ഒരു ദിനം കൊണ്ടു് അഖില ബംഗാള പ്രശസ്തനും, കാലാന്തരത്തിൽ അഖിലഭാരത വിഖ്യാതനുമാക്കിത്തീർത്തു. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിൻെറ കൃതികൾതന്നെ അദ്ദേഹത്തെ നിഷ്പ്രയാസം ജയിലറയിലെത്തിച്ചു. ആ ധീരോദാത്തൻ അവിടെവച്ചു് നാല്പതു ദിവസത്തോളം ഉപവസിക്കുകയുമുണ്ടായി.

സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിൽ നസ്രുൽഇസ്ലാം ഒരു വലിയ ശക്തിയായിത്തീർന്നു. ഏതൊരു രൂപത്തിലുമുള്ള പീഡനത്തിൻെറയും അനീതിയുടെയും നേരേ സന്ധിയില്ലാത്ത എതിർപ്പ് ഉദ്വമിക്കുന്ന ഗാനങ്ങളും കവിതകളുമായിരുന്നു ആ നീതിജ്ഞൻെറ മുഖ്യായുധങ്ങൾ. അങ്ങനെ അദ്ദേഹം ശ്രേഷ്ഠനായ ഒരു ജനകീയ കവിയായിത്തീർന്നു. എണ്ണമററ പ്രേമഗാനങ്ങളും,—വിശിഷ്യ ഗസ്സലുകൾ *—മതപരങ്ങളായ കവിതകളും അദ്ദേഹം

---

* ഒരു പ്രത്യേകതരം പ്രാസവും നിശ്ചിത പാദസംഖ്യയും ഉള്ള ഒരിനം ശൃംഗാരാത്മക ഗീതങ്ങൾ.

നിർമ്മിച്ചു. ഏതാനും നോവലുകളും നാടകങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിൻെറ വകയായിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ പ്രായേണ കവിതകളെയും ഗാനങ്ങളെയും മാത്രം അവലംബിച്ചാണ് ആ സാഹിത്യകാരൻെറ യശസ്സു നിലനില്ക്കുന്നതു്.

ജനസമ്മതി പരമോച്ചകോടിയിലെത്തിയപ്പോൾ നസ്രൂലിൻെറ കാവ്യങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് ആക്ഷേപശബ്ദങ്ങൾ ഉയർന്നു. ഇന്നും കേൾക്കുന്നുണ്ട് അത്തരം ആക്ഷേപങ്ങൾ. അദ്ദേഹത്തിൻെറ കവനങ്ങൾക്കു ദോഷങ്ങളുണ്ട്, തീർച്ച. കവിയുടെ അപരിപക്വത പലപ്പോഴും വെളിപ്പെട്ടുപോകുന്നു. പദങ്ങൾ ചിലപ്പോൾ ആശയപ്രകാശനത്തിനു് അസമർത്ഥങ്ങളാണ്. എന്നാൽ ഈ ദോഷങ്ങൾക്കെതിരേ കനംതൂങ്ങുന്ന വേറൊന്നുണ്ട്–ഭയമെന്തെന്നറിയാത്ത ഒരു വിശിഷ്ടാത്മാവിൻെറ അപൂർവ്വങ്ങളായ ഗുണപൗഷ്കല്യങ്ങൾ. നമ്മുടെ ചുററും നാം കാണുന്നവരും പലപ്പോഴും നിന്ദ്യരായി നമുക്കുതോന്നുന്നവരുമായ സാധാരണ സ്ത്രീപുരുഷന്മാരുടെ കഴിവുകളിൽ അതിരററ വിശ്വാസവും അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നു. കവനങ്ങൾ കവിയുടെ ദൗർബല്യങ്ങളെ രേഖപ്പെടുത്തുന്നെങ്കിൽ, അവ ആ വരിഷ്ഠമായ ആത്മാവിൻെറ അപൂർവ്വദീപ്തിപ്രസരങ്ങളെയും രേഖപ്പെടുത്തുന്നു. ഒരിക്കലും ശമിക്കാത്ത ഒരു രോഗംപിടിപെട്ട്, കഴിഞ്ഞ പതിനഞ്ചുവർഷങ്ങളായി അദ്ദേഹം മൃതപ്രായനായിക്കഴിഞ്ഞുകൂടുകയാണെന്നിരിക്കിലും, പൂർവ ബംഗാളത്തും പശ്ചിമബംഗാളത്തുമുള്ള അസംഖ്യം സ്ത്രീകളും പുരുഷന്മാരും അദ്ദേഹത്തെ ആണ്ടുതോറും സ്നേഹാദരങ്ങളോടെ അനുസ്മരിക്കുന്നു എന്നുള്ളതു് പരിഗണനീയമാണ്. വാൾട്ട്‌വിററ് മാനെപ്പോലെ തികച്ചും ജനായത്തസിദ്ധാന്തത്തിൻെറ കവിയാണ് നസ്രൂൽ. ജനങ്ങളുടെ കവി. ജനങ്ങളും അദ്ദേഹത്തെ അതേപടി മനസ്സിലാക്കുന്നുണ്ട്; അദ്ദേഹത്തിൻെറ തിളച്ചുപൊന്തുന്ന വികാരങ്ങളുടെ വശ്യത അവർ അനുഭവിച്ചറിയുന്നുമുണ്ട്. ഞങ്ങളുടെ നാട്ടുകാക്ക് തൻേറടം വച്ചുവരികയാണ്. അതുകൊണ്ട് അവർ തങ്ങളുടെ കവിയെ ഹാർദ്ദതരമായി സ്മരിക്കാനാണ് സാധ്യത.

നസ്രൂൽ ഇസ്ളാമിനു ശേഷം ഒരു കവിയെന്ന നിലയിൽ, വിശേഷിച്ചും ഒരു ഗ്രാമീണ കവി എന്ന നിലയിൽ പരക്കെ അംഗീകാരം സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ളതു് ജസിമുദ്ദീൻ ആണു്. വംഗദേശത്തെ നാടൻ സാഹിത്യം അസാധാരണമാംവണ്ണം സമ്പന്നമാണെന്നു പറഞ്ഞുവല്ലോ. ജസീമുദ്ദീൻ അതിനെ ആവുംമട്ടു് ഉപജീവിച്ചു.

ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണത്തിനു മുമ്പുള്ള വംഗസാഹിത്യത്തിൽ ബംഗാളത്തെ മുസ്ളീങ്ങൾക്കു് ഒരു അപകർഷമായ നിലയല്ല ഉണ്ടായിരുന്നതു്. പതിനേഴാം നൂററാണ്ടിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന ദൗലത്തു് കാസ്സി, അലാവുൽ,എന്നീ രണ്ടു മുസ്ളീം കവികളെപ്പററി പ്രസ്താവിച്ചുകഴിഞ്ഞതാണല്ലോ. പ്രശസ്തന്മാരായിട്ടു് മുസ്ളീംകവികൾ വേറെയും ചിലരുണ്ടായിരുന്നു. ബാഉല്യകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ പ്രായേണ മുസ്ളീങ്ങളായിരുന്നു മുൻപന്തിയിൽ നിന്നതു്. പഴയ മുസ്ളീം രാജാക്കന്മാരും പ്രഭുക്കന്മാരും വംഗസാഹിത്യത്തിനു നൽകിയ പ്രോത്സാഹനവും കുറച്ചൊന്നുമല്ല. അതു് ആ യുഗത്തിലെ ഏകനിർണ്ണായക ഘടകമായിരുന്നു എന്നുവരെ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നവരുണ്ടു്. 'ഭാഷ' യുടെ—ജനകീയ ഭാഷയുടെ—പരിപോഷണത്തിൽ പ്രതികൂലമനോഭാവമാണു് ബ്രാഹ്മണക്കുണ്ടായിരുന്നതു്. അത്തരമൊരു ഘട്ടത്തിലാണു് മുസ്ളീം രാജാക്കന്മാരും മററും വംഗഭാഷയ്ക്കു പ്രോത്സാഹനം നൽകിയതെന്നു് ഓർമ്മിക്കണം. എന്നാൽ പത്തൊൻപതാം നൂററാണ്ടിലുണ്ടായ പുതിയ വംഗസാഹിത്യത്തിൽ മുസ്ളീങ്ങൾക്കു സജീവമായ പങ്കു മിക്കവാറും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അക്കാലത്തെ ഒന്നാംകിട ബംഗാളിസാഹിത്യകാരന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ മുസ്ളീം സമുദായത്തിൽപെട്ട ആരുംതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല എന്നതെങ്കിലും പരമാർത്ഥമാണു്. ഈ വൈപരീത്യത്തിനു് കാരണമെന്തെന്നോ? പറയാം: പുതിയ കാലഘട്ടത്തിൽ സാഹോദര്യകാരകമായ പുതിയ നേതൃത്വമായിരുന്നു ആവശ്യം. നിർഭാഗ്യവശാൽ അങ്ങനെയൊന്നിനു് ഇടയുണ്ടായിരുന്നില്ല. നേരേമറിച്ചു് "ഇസ്ളാമിൻെറ പൂർവപാവനതയിലേക്കു് മടങ്ങുക" എന്ന മുദ്രാവാക്യ

ത്തോടുകൂടിയ 'വാഹ്ഹാബിസം' പ്രസ്തുത സമുദായത്തിലെ പ്രബുദ്ധമായ ഒരു വിഭാഗത്തിന്റെ ശ്രദ്ധയെ ഹഠാദാകർഷിച്ചു. രാഷ്ട്രീയമായ ലക്ഷ്യങ്ങളാണ് അതിന്റെ അടിക്കു കിടന്നിരുന്നതു്, സന്ദേഹമില്ല. അതിന്റെ ഫലമായി ഭാരതീയ മുസ്ലീംസമുദായം ഒന്നടങ്കം അര നൂററാണ്ടിലധികം കാലത്തേക്ക് ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ നിന്നു് ഒഴിഞ്ഞുനിന്നു. 1857—ലെ ശിപ്പായിലഹളക്കാലത്തു് ഇന്ത്യയിലെ ബ്രിട്ടീഷ്ശക്തിയെ എതിർത്ത് മുസ്ലീങ്ങളിൽ ഒട്ടുവളരെപ്പേർ സായുധരായി അണിനിരക്കുകയും ചെയ്തു. അതിനെത്തുടർന്ന് ആ സമുദായത്തിന് പരക്കെ അനർത്ഥങ്ങൾ സംഭവിച്ചു. ബംഗാളിലെ നവാബ് അബ്ദുൽലത്തീഫ് ഖാൻ ബഹദൂരും ഉത്തരപ്രദേശത്തെ സർ സേയ്ദ് അഹമ്മദും ആയിരുന്നു അന്നത്തെ നേതാക്കന്മാർ. അനർത്ഥങ്ങളെ ലഘൂകരിക്കുവാൻ അവർ കിണഞ്ഞു പണിപ്പെട്ടു. ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാഭ്യാസം പ്രചരിപ്പിച്ചു മുസ്ലീങ്ങൾക്കു വരുമാനമാർഗ്ഗങ്ങൾ വെട്ടിത്തുറക്കുക എന്നുള്ളതിലായിരുന്നു അവരുടെ ശ്രദ്ധ. എന്നാൽ മുസ്ലീങ്ങളുടെ ബുദ്ധിപരവും ആദ്ധ്യാത്മികവുമായ ഒരു പുനരുദ്ധാരണം സാധിക്കുന്നതിന് അവർ കാര്യമായി യാതൊന്നുംതന്നെ ചെയ്തില്ല. അത്തരമൊരു പുനരുദ്ധൃതി അന്ന് എത്രയും അപരിത്യാജ്യമായിരുന്നുതാനും. ഏതായാലും അക്കാര്യത്തിൽ വേണ്ട പാഠങ്ങൾ ബംഗാളിലെ മുസ്ലീങ്ങൾ ലോകസംഭവഗതികളിൽനിന്ന് പഠിക്കാൻ തുടങ്ങി—പ്രത്യേകിച്ചും പത്തൊൻപതാം ശതകത്തിൽ ഞങ്ങളുടെ നവോത്ഥാനത്തിന് ആകർഷകവും സാമാന്യസുഗ്രാഹ്യവുമായ രൂപം നൽകിയ വംഗീയ സ്വദേശിപ്രസ്ഥാനത്തിൽനിന്ന്. അങ്ങനെ ബംഗാളിലെ മുസ്ലീം സമുദായം ഇരുപതാം നൂററാണ്ടിന്റെ ആദ്യത്തെ പതിററാണ്ടോളം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ബേഗം റൂകേയ (മിസ്സിസ്. ആർ. എസ്. ഹുസൈൻ എന്ന് സാധാരണമായി ഇവർ അറിയപ്പെടുന്നു), കാസ്സി ഇമ്ദാദ് ഉൽ ഹക്, ലുത്ഫർ രഹ്മാൻ തുടങ്ങിയ പ്രശസ്തരായ എഴുത്തുകാരെ വംഗസാഹിത്യത്തിനു സംഭാവനചെയ്തു. വളരെയൊക്കെ

എഴുതിക്കൂട്ടുന്ന സ്വഭാവം അവർക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ എഴുതിയവയുടെ സാഹിത്യഗുണംകൊണ്ടു് അവർ സ്മരണാർഹരാണു്. ആത്മാർത്ഥതയുള്ള മാനവതാവാദികളായിരുന്നു അവർ. ആശയങ്ങൾ ശക്തിയുക്തം ആവിഷ്കരിക്കയും ചെയ്തു.

നസ്രുൽ ഇസ്ളാമിനെപ്പററി പ്രസ്താവിച്ചുകഴിഞ്ഞല്ലോ. അദ്ദേഹത്തിൻെറ രംഗപ്രവേശം കഴിഞ്ഞു് ഏതാനും കൊല്ലങ്ങൾക്കു ശേഷം ഡാക്കായിൽ (പൂർവബംഗാളത്തു്) യൂണിവേഴ്സിററി മേഖലയിൽ 'മുസ്ളീം സാഹിത്യസമാജ്'' എന്നൊരു സംഘടന ഉദ്ഭവിച്ചു. ''ധിഷണയുടെ വിമോചനം'' എന്നതായിരുന്നു സംഘടനയുടെ മുദ്രാവാക്യം. അതിനു വേണ്ട പ്രചോദനം സമാർജ്ജിച്ചതു് തുക്കിരാജ്യത്തു് കെമാൽ അതാതുർക്കു് വരുത്തിക്കൂട്ടിയ പരിഷ്കാരങ്ങളിൽനിന്നും, റാം മോഹൻ റായ്, അദ്ദേഹത്തിൻെറ അനന്തരകാലത്തെ അനുയായികളായ രവീന്ദ്രനാഥ ടാഗോർ, പ്രമഥ ചൌധരി എന്നിവരിൽനിന്നും, പ്രഖ്യാതരായ സൂഫികളിൽനിന്നും, മുഹമ്മദു നബിയിൽനിന്നു തന്നേയും ആയിരുന്നു. മുസ്ളീം കോളജിൽനിന്നും ഡാക്കായിലെ സർവകലാശാലാ വിദ്യാർത്ഥികളിൽനിന്നും ആ പ്രസ്ഥാനത്തിനു് ഹാർദ്ദമായ പ്രതികരണം ഉണ്ടായി. ആ സംഘടനയുമായുള്ള സമ്പർക്കം കൊണ്ടു് ഡാക്കാ സർവകലാശാലയിലെ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു് ബുദ്ധിപരമായും സാംസ്കാരികമായും പ്രയോജനം ഉണ്ടായി. (അങ്ങനെയാണു് ഡാക്കാ സർവകലാശാലയുടെ അന്നത്തെ അധികൃതർ സമ്മതിച്ചിട്ടുള്ളതു്.) ബംഗാളത്തെങ്ങുമുള്ള അഭ്യസ്തവിദ്യരായ മുസ്ളീങ്ങളിൽ ഭൂരിഭാഗവും പ്രസ്തുത സമാജത്തെ സസന്തോഷം സ്വാഗതം ചെയ്തു. എന്നാൽ അധികകാലം കഴിയുംമുൻപു് സമുദായത്തിലെ യാഥാസ്ഥിതികരുടെ ഉത്കടമായ എതിർപ്പു് ആ സംഘടന അഭിമുഖീകരിക്കേണ്ടിവന്നു. തന്നിമിത്തം അതിൻെറ മൂന്നാം വാർഷികസമ്മേളനം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ സംഘടനയുടെ യോഗങ്ങൾ മേലാൽ ഡാക്കാ യൂണിവേഴ്സിററിയിലെ മുസ്ളീംഹോളിൽ വച്ചു്

നടത്തിക്കൂടെന്നുപോലും നിരോധനം ഉണ്ടായി. ശേഷമുള്ള ചരിത്രം—അതു് അത്ര ഹ്രസ്വമല്ലെങ്കിലും—എളുപ്പം പറഞ്ഞുതീർക്കാനേയുള്ളൂ. നമ്മുടെ രാഷ്ട്രത്തെ രണ്ടു തുണ്ടാക്കുന്നതിനു ഹേതുഭൂതമായിത്തീർന്ന സമുദായമാത്സര്യത്തിനു് ഈട്ടം വച്ചുതുടങ്ങിയകാലം അതായിരുന്നു എന്ന വസ്തുത ഓർമ്മയിൽവച്ചുകൊണ്ടാൽ മതി. ഏതായാലും, അതിൻെറ അംഗങ്ങളിൽ ചിലർ സാഹിത്യനിർമ്മിതിയിൽ ഇപ്പോഴും സജീവമായി വ്യാപരിക്കുന്നുണ്ടു്.

ഡാക്കായിലെ മുസ്ളീം യുക്തിവാദികളുടെ ഉദയം കണ്ട അതേ വർഷങ്ങളിൽത്തന്നെ സാമാന്യം വാസനാസമ്പന്നരും അത്യാധുനികരെന്നു സ്വയം നാമകരണം ചെയ്തവരും അഥവാ അന്യരാൽ അങ്ങനെ നാമകരണം ചെയ്യപ്പെട്ടവരും ആയ ഒരു സംഘം യുവലേഖകരും പ്രാദുർഭവിച്ചു. ഗോകുല് നാഗ്രം, പ്രേമേന്ദ്രമിത്രയും, ജീവാനന്ദദാസും * ബുദ്ധദേവ് ബോസും അചിന്ത്യ സേൻ ഗുപ്തയും ആയിരുന്നു ഈ സമിതിയിലെ ഊററന്മാർ. സമിതിയുടെ ആപ്തസ്തോലികവിശ്വാസപ്രമാണം പ്രേമേന്ദ്രമിശ്ര ഇങ്ങനെ പ്രഖ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നു:—

"ഞാൻ കൊല്ലന്മാരുടെ കവിയാണു്:
പിത്തളപ്പണിക്കാരുടെ, മരപ്പണിക്കാരുടെ, കൂലിക്കാരുടെ,
അതേ, ഞാൻ പാവങ്ങളുടെ കവിയാണു്."

ബുദ്ധദേവ് ബോസും അചിന്ത്യ സേൻ ഗുപ്തയും അക്കാലത്തെ മുന്തിയ 'ഫ്രോയിഡ്വാദികൾ' ആയിരുന്നു. അവർ ധാരാളം കവിതകൾ എഴുതിക്കൂട്ടിയിരുന്നു, ആ ചെറുപ്പകാലത്തുപോലും. തങ്ങളുടേതായ പ്രത്യേക മാർഗ്ഗത്തിൽ കാവ്യനിബന്ധനം ചെയ്വാനുള്ള അവകാശം തങ്ങൾക്കുണ്ടെന്നു് അവർ ഉദ്ഘോഷിച്ചു. രവീന്ദ്രനാഥ ടാഗോർ ഈ അത്യാധുനികന്മാരുടെ നിരങ്ങു

---

* ഇദ്ദേഹം അകാലനിര്യാണമടഞ്ഞു. ഇദ്ദേഹത്തിൻെറ 'ശ്രേഷ്ഠകവിത' എന്ന സമാഹാരത്തിനു് 1955—ൽ കേന്ദ്ര സാഹിത്യ അക്കാദമിയുടെ സമ്മാനം ലഭിക്കുകയുണ്ടായി

എഡിററർ.

ശത്രം കണ്ടു് ക്ഷുഭിതനായി. അസുഖകരങ്ങളായ ചില വാക്കുകൾ പ്രയോഗിച്ചു് അദ്ദേഹവും അവരും തമ്മിൽ അന്യോന്യം ഏററുമുട്ടുകയുണ്ടായി. പക്ഷേ, അതുകൊണ്ടു് അവരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഉടനടി യാതൊരു ഫലവുമുണ്ടായില്ല. എന്നാൽ സഭ്യതാബോധവും, ഗുണോത്കർഷം എവിടെക്കണ്ടാലും അതിനെ മാനിക്കുവാൻവേണ്ട സന്നദ്ധതയും ഉണ്ടായിരുന്ന ടാഗോറിന്നാകട്ടെ ആ വിവാദയുദ്ധം വളരെ നീട്ടിക്കൊണ്ടുപോകുവാൻ മനസ്സുചെന്നില്ല. അദ്ദേഹം എഴുതിയ പുതിയ നോവലുകളിലും ചെറുകഥകളിലും തങ്ങളുടെ പ്രചോദനശക്തി അഭിവ്യഞ്ജിക്കുന്നു എന്നു് അത്യാധുനികന്മാർ ജയഘോഷണം നടത്തി. അത്യാധുനികന്മാരെ കമ്പംപിടിപ്പിക്കുന്ന വിഷയങ്ങൾ തന്നെ, എങ്ങനെ ഉത്തമമായി കൈകാര്യം ചെയ്യാമെന്നു് അവർക്കു ചൂണ്ടിക്കാട്ടിക്കൊടുക്കുവാൻ ഒരു ശ്രമം നടത്തുക മാത്രമാണു് ആ മഹാകവി ചെയ്തതു്. ടാഗോറിന്റെ സംസ്കാരവിശേഷത്തിൽനിന്നു് എത്രയോ ദൂരയായിരുന്നു അന്നു് അത്യാധുനികന്മാർ!

എന്നാൽ അവർ വളർന്നു: കുറഞ്ഞപക്ഷം മൂന്നുപേരു്—പ്രകൃതിസൗന്ദര്യത്തിലുള്ള ശാന്തിയോടും മനോലയത്തോടുംകൂടി, ജീവാനന്ദദാസ്; സമുജ്ജ്വലമായ കാല്പനികതയോടുകൂടി, പ്രേമേന്ദ്രമിത്ര; പിന്നെ, കവിത്വശക്തിയാൽ അനുഗ്രഹീതനാണെന്നുള്ള അവബോധത്തോടുകൂടി ബുദ്ധദേവ്ബോസും. ആ സംഘത്തിന്റെ ഒരു സുഹൃത്തും എന്നാൽ സ്വഭാവത്തിൽ അല്പംഭിന്നനുമായിരുന്നു അജിത്ദത്ത. അദ്ദേഹവും താരുണ്യം, പ്രേമം, പ്രകൃതി എന്നിവയെ ആസ്പദമാക്കി ഭാവശക്തങ്ങളായ കൃതികൾ രചിച്ചു. അവരുടെ പിൻഗാമികളായി സുധീന്ദ്രനാഥ്ദത്ത, ബിഷ്ണുദേ, അമിയ ചക്രവത്തി തുടങ്ങി പലരുമുണ്ടു്. അവരിൽ സുധീന്ദ്രനാഥ്ദത്തയെ തന്റെ ഉജ്ജ്വലമായ ശൈലികൊണ്ടും, ബുദ്ധിപ്രഭാവംകൊണ്ടും അയത്നം വ്യാവർത്തിച്ചറിയാം. ഈ ആധുനിക സാഹിത്യകാരന്മാരെ—ഒരുവേള പ്രേമേന്ദ്രമിത്രയെ ഇക്കൂട്ടത്തിൽനിന്നു് ഒഴിച്ചുനിത്താമായിരിക്കും—അവരവരുടെ ഉത്തമകൃതികൾവച്ചുകൊണ്ടു്

വിലയിരുത്തുമ്പോൾ, അവക്കെല്ലാം ടാഗോറിനോടോ മറേറതെങ്കിലും വംഗകവിയോടോ ഉള്ളതിൽ കൂട്ടതൽ ബന്ധസാജാത്യം, ആത്മശ്രേഷ്ഠതാസിദ്ധാന്തികളും അധുനാതന ലോകത്തിൻെറ ദുസ്ഥിതിയോട്ട് അവജ്ഞയും വിദ്വേഷവും പുലർത്തുന്നവരുമായ ഇന്നത്തെ ആംഗ്ലേയ കവികളോട്ടും മററ് ഐരോപ്യ കവികളോട്ടും ഉണ്ടെന്ന വസ്തുത സ്പഷ്ടമാകും. അവക്ക് ടാഗോറിൽനിന്നുള്ള മൗലിക വ്യത്യാസവും അങ്ങനെ വ്യക്തീഭവിക്കും. ടാഗോർ ഒരിക്കലും ദന്തഗോപുരത്തിലായിരുന്നിട്ടില്ല. എങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിനു നൈരാശ്യവാദിയായിരിക്കുവാൻ കഴിയുമായിരുന്നില്ലെന്നും പറയണം. സാരാംശത്തിൽ ആത്മശ്ലാഘാവിമുഖനായിരുന്നു ടാഗോർ. മുൻപു പറഞ്ഞതരത്തിലുള്ള ഒരു വിലയിരുത്തൽ നടത്തിയാൽ ഈ ആധുനികന്മാർക്ക് അധുനാതന ബംഗാളി ജീവിതത്തിലും സാഹിത്യത്തിലും ഉള്ള അർത്ഥവത്തായ സ്ഥാനവും വെളിപ്പെട്ടും. പ്രതിപാദനരീതിയിലും അവർ ടാഗോറിൽനിന്നു വിഭിന്നരാണ് അവരെ അനുകരിക്കുന്നവർ ഒട്ടും കുറവല്ലതാനും. എന്നാൽ ഭാവിയിൽ ഈ അത്യാധുനികന്മാരുടെ സ്ഥാനമെന്തായിരിക്കുമെന്ന് ഇപ്പോൾ നിർണ്ണയിക്കുക വിഷമമാണ്; അഥവാ, അതിനുള്ളകാലം ഒരുവേള ഇനിയും ആയിട്ടില്ല. നല്ല ഊക്കുണ്ട് അവരുടെ തൂലികയ്ക്ക്, തീർച്ച. അവരുടെ ആത്മപ്രശംസയ്ക്ക് — അതാണ് അവരെ സംബന്ധിച്ച മുഖ്യമായ കാര്യം—വശ്യശക്തിയുമുണ്ട്. എന്നാൽ മനുഷ്യഹൃദയത്തിൽ തറഞ്ഞുനില്ക്കുവാനുള്ള കരുത്തുംകൂടി അതിനുണ്ടോ എന്ന് ഇനി കണ്ടറിയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. നരേശ്ഗുഹ, ദിനേശ്ദാസ്, ഗോവിന്ദ ചക്രവർത്തി എന്നിവർ ഞങ്ങളുടെ യുവകവികളിൽ സാമാന്യം പ്രാമുഖ്യം നേടിക്കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

ഞങ്ങളുടെ അത്യാധുനിക കവികൾ ആധുനികയുഗത്തിൻെറ അസ്വാസ്ഥ്യത്തെ മുഖ്യമായും പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ ഇതേ അഭിപ്രായംതന്നെ ഇന്നത്തെ നോവലെഴുത്തുകാരെയും ചെറുകഥാകൃത്തുകളെയും സംബന്ധിച്ചു പറയാവുന്നതല്ല—കുറഞ്ഞപക്ഷം അവരിൽ

അധികംപേരെയും സംബന്ധിച്ച്. അവർ ആധുനിക ബംഗാളി കഥാസാഹിത്യത്തിന്റെ പാരമ്പര്യം ഏറെക്കുറെ പുലർത്തിപ്പോരികയാണ്—വിശേഷിച്ചും ടാഗോറിന്റെയും ശരച്ചന്ദ്രന്റെയും കലാസരണിയെ അവലംബിച്ചുകൊണ്ട്. ശരച്ചന്ദ്രനുശേഷം ബിഭൂതിഭൂഷൻ ബാനർജി ബംഗാളിസാഹിത്യത്തിന് ഏററവും വിശിഷ്ടങ്ങളായ ചെറുകഥകളും നോവലുകളും സംഭാവന ചെയ്തു. അക്കൂട്ടത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'ആരണ്യക്'* 'പഥേർ പാഞ്ചലി' (ചലച്ചിത്രത്തിനുവേണ്ടി സംവിധാനം ചെയ്യപ്പെട്ട രൂപത്തിൽ ഇതു് അന്താരാഷ്ട്രശ്രദ്ധ സമ്പാദിച്ചിട്ടുണ്ട്) എന്നീ നോവലുകൾ പ്രത്യേകം പ്രസ്താവയോഗ്യങ്ങളാണ്. ബിഭൂതിഭൂഷൻ പ്രകൃതിയോടും മാഞ്ഞുമറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതായ, നിസർഗ്ഗശുദ്ധവും മധുരഭാവനിർഭരവുമായ, ഞങ്ങളുടെ ഗ്രാമജീവിതത്തോടും അതീവ പ്രേമബദ്ധനായിരുന്നു. ആധുനിക നോവലെഴുത്തുകാർക്ക് പ്രത്യേകം മമതയുള്ള വിഷയമാണ് ജീവിതത്തിലും സ്വഭാവത്തിലും കാണപ്പെടുന്ന സംഘർഷം. അതൊന്നും ബിഭൂതിഭൂഷനെ വശീകരിച്ചില്ല. അതിനാൽ അദ്ദേഹത്തെ അവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ പരിഗണിക്കുവാൻ ആവുകയുമില്ല. എന്നാൽ ആധുനികനല്ലാതിരിക്കെത്തന്നെ അദ്ദേഹം ഒരു കലാകാരനെന്നനിലയിൽ മഹിമാപൂർണ്ണനാണ്—പ്രകൃതിയുമായി മനുഷ്യനുള്ള ദൈനംദിന ബന്ധം മനസ്സിലാക്കുന്നതിലും ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിലും സമ്പന്നമായ ഭാവോഷ്മളത പ്രസരിക്കുന്നതുമൂലം ഒരു വലിയ കലാകാരൻ.

ബിഭൂതിഭൂഷനെ ഒഴിച്ച്, ശരച്ചന്ദ്രനു ശേഷമുള്ള നോവൽകർത്താക്കളെയും ലഘു കഥാകൃത്തുകളെയും മൂന്നിനമായിത്തിരിക്കാം. ടാഗോറിന്റെയും ശരച്ചന്ദ്രന്റെയും പാരമ്പര്യത്തെ ഏറെക്കുറെ പുലർത്തിയവർ ഒരു വർഗ്ഗം.

---

* ഇന്ത്യയിലെ എല്ലാ പ്രധാന ഭാഷകളിലേക്കും പരിഭാഷപ്പെടുത്തുവാൻ സാഹിത്യ അക്കാദമി ഈ നോവൽ തിരഞ്ഞെടുത്തിരിക്കുന്നു—എഡിററർ.

കവനകലയിൽ അത്യാധുനികന്മാരും അത്യാധുനികത്വം തങ്ങളുടെ കഥാസാഹിത്യത്തിലും കുറേയൊക്കെ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നവരുമായ മറെറാരു വർഗ്ഗം. ഇടതുപക്ഷക്കാർ മൂന്നാമത്തെ വർഗ്ഗം. ആദ്യത്തെ വിഭാഗത്തിൽ പ്രാമുഖ്യം അർഹിക്കുന്നതു് ശൈലാനന്ദ മുഖർജി, പ്രേമേന്ദ്രമിത്ര (ചിത്തഗോംഗിലെ),മാഹ്ബൂബൽ ആലം, ബനഫൂൽ, അന്നദാശങ്കർറായ്, താരാശങ്കർ ബന്ദ്യോപാധ്യായ, സരോജ് റായ് ചൗധുരി, ബിഭൂതിഭൂഷൻ മുഖോപാധ്യായ, സുബോധ്ഘോഷ്, നാരായൺ ഗംഗോപാധ്യായ, സതീനാഥ് ഭാദുരി, നരേന്ദ്രമിത്ര, ആശാപൂർണ്ണാദേവി എന്നിവരാണ്. മാണിക് ബന്ദ്യോപാധ്യായയും ഒരു പാരമ്പര്യവാദി എന്ന നിലയിലാണ് ആദ്യം പ്രഖ്യാതിനേടിയതു്. എന്നാൽ, പിൽക്കാലത്തു് അദ്ദേഹം ഇടതുപക്ഷക്കാരുടെ സ്വാധീനത്തിനു് വശംവദനായി. ശൈലജാനന്ദ ഒരു ഉത്കൃഷ്ട കലാകാരനാണ്. വിശാലവും ഗാഢവുമാണ് ബംഗാളിജീവിതത്തോടു് അദ്ദേഹത്തിനുള്ള പരിചയം. അധ:കൃതവർഗ്ഗക്കാരെ ചിത്രീകരിക്കുന്നതിൽ അദ്ദേഹത്തിൻെറ കലാനൈപുണി ഉത്തമകോടിയിലെത്തിയിട്ടുള്ളതായിക്കരുതപ്പെടുന്നു. പ്രേമേന്ദ്രമിത്രയ്ക്കും അധ:സ്ഥിതരുടെ ജീവിതവുമായി ഗാഢപരിചയമുണ്ട്. അദ്ദേഹം മററു സാഹിത്യപ്രസ്ഥാനങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ചു ചെറുകഥാസാഹിത്യത്തിൽ വളരെയധികം വിജയമടഞ്ഞിരിക്കുന്നു. സൗന്ദര്യത്തെ, ഔചിത്യത്തെ, സംബന്ധിച്ചുള്ള വിചിത്രസ്വപ്നങ്ങളായിരിക്കാം അതിനുഹേതു. മാഹ്ബൂബൽ ആലമിൻെറ സർവ്വോത്തമകൃതി 'മോമിനേർ ജബാൻബന്ദി' (ഒരു വിശ്വാസിയുടെ പാപനിവേദനം) ആണ്. ജീവിതത്തെ അതിൻെറ തനിരൂപത്തിൽ, വർണ്ണഭേദമുള്ള കണ്ണടകൂടാതെ, കാണുന്നതിലാണ് അദ്ദേഹം ആഹ്ലാദിച്ചതു്. മൂലഭൂതമായ ഏതോ പ്രഭാവം അദ്ദേഹത്തെ സംബന്ധിച്ചുണ്ട്. പക്ഷേ നേട്ടം അല്പംമാത്രം. ബനഫൂലിനും മൗലികപ്രകൃതിയോടു് മമതക്കൂടുതലുണ്ട്. ഏതായാലും അദ്ദേഹത്തിൻെറ കലാപാടവം ഏറെക്കാണുന്നതു് ചെറുകഥാനിർമ്മിതിയിലാണ്. അന്നദാശങ്കർ റായി ആണെന്നു

തോന്നുന്നു ആധുനികന്മാരിൽ അത്യധികം ഉത്കർഷേച്ഛുവായ നോവലെഴുത്തുകാരൻ. ആറു ഭാഗങ്ങളുള്ള ഒരു നോവൽ അദ്ദേഹം രചിച്ചുകഴിഞ്ഞു. അത്രയും വലുപ്പമുള്ള മറെറാന്നു് ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഇന്നേവരെയുള്ള അദ്ദേഹത്തിൻെറ കൃതികളിൽവച്ചു് ഒന്നാംകിടയിൽ നിൽക്കുന്നതു് 'മൻ-പാവൻ' എന്ന ചെറുകഥാസമാഹാരമാണു്. സുഖദസൂക്ഷ്മമായ സ്വഭാവനിരൂപണം നിർവഹിച്ചിട്ടുള്ള ചെറുകഥകളാണു് ആ സമാഹാരത്തിലുള്ളതു്. ഇന്നത്തെ നോവലെഴുത്തുകാരിൽ ഏററവും കൂടുതൽ ജനസമ്മതി താരാശങ്കർ ബന്ദ്യോപാധ്യായ നേടിയിരിക്കുന്നു. പ്രാദേശിക ജീവിതത്തെ വലിയ തോതിൽ ചിത്രണം ചെയ്യുന്നതിലാണു് അദ്ദേഹത്തിനു രസം. ആ ഉദ്യമത്തിൽ സാമാന്യം നല്ല വിജയം അദ്ദേഹം കൈവരിച്ചിട്ടുമുണ്ടു്. ഒരുവേള അതായിരിക്കണം അദ്ദേഹത്തിൻെറ ജനസമ്മതിയുടെ രഹസ്യം. അദ്ദേഹത്തിൻെറ കലാശില്പങ്ങൾക്കു പ്രായേണ ഛായാചിത്രങ്ങളുടെ മട്ടുണ്ടു്. അതും ജനസമ്മതിക്കു മറെറാരു കാരണമായിരിക്കാം. സമീപകാലത്തു് അദ്ദേഹം സൂക്ഷ്മസ്വഭാവചിത്രണത്തിലേക്കു തിരിഞ്ഞിട്ടുള്ളതായിത്തോന്നുന്നു. സരോജ്റായ് ചൗധുരി ഒരു പുതിയ 'ഫോർസൈത് സാഗാ' സംഭാവന ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. ബിഭൂതിഭൂഷൻ മുഖോപാധ്യായ ഒരു നല്ല ഫലിത സാഹിത്യകാരനാണു്. സുബോധ് ഘോഷ് പ്രാതിനിധ്യസ്വഭാവമുള്ള കഥാപാത്രങ്ങളെ ഊർജ്ജസ്വലമായി ചിത്രണംചെയ്യുന്നു. നാരായൺ ഗംഗോപാദ്ധ്യായ യാതന അനുഭവിക്കുന്ന മനുഷ്യവർഗ്ഗത്തെ പ്രത്യേകിച്ചും, നല്ല ജീവചൈതന്യം തുളുമ്പുന്ന രീതിയിൽ ചിത്രീകരിക്കുന്നു. സതീനാഥ് ഭാദുരി മനോവൈജ്ഞാനിക വിശ്ലേഷണത്തിലാണു് അഭിരമിക്കുന്നതു്. നരേന്ദ്രമിത്ര ദൈനംദിന ബംഗാളി ജീവതത്തെ താത്പര്യപൂർവ്വം നിരീക്ഷിക്കുന്നു; ശരിക്കു മനസ്സിലാക്കുന്നു. ജീവിതത്തിൻെറ, പ്രത്യേകിച്ചും ബംഗാളത്തെ മധ്യവർഗ്ഗീയ ജീവിതത്തിൻെറ, ചെറിയ ചെറിയ വൈരുധ്യങ്ങളെപ്പററി സൂക്ഷ്മബോധമുള്ള ആശാപൂർണ്ണാദേവി സ്ത്രീയുടെ അന്തരാത്മാവിൻെറ ഒരു പ്രത്യേകസത്തയെ,

അതായതു്, ഏകാന്തത ആഗ്രഹിക്കുകയും മററുള്ളവരുടെ ഇടപെടൽ അനിഷ്ടമായിത്തോന്നുകയും അസഭ്യരുയെ അറപ്പോടും വെറുപ്പോടുംകൂടി വീക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന പ്രവണതയെ, ചിത്രീകരിക്കുന്നതിൽ അതീവ തത്പരയാണ്. ഞങ്ങളുടെ കാല്പനിക സാഹിത്യകാരന്മാരിൽ പ്രേമേന്ദ്രമിത്ര, ബുദ്ധദേവ്ബോസ്, അചിന്ത്യസേൻ ഗുപ്ത,മണീന്ദ്രലാല് ബോസ്, മനോജ് ബോസ്, പ്രബോധകുമാർ സാന്യാൽ എന്നിവരാണ് മുന്നണിയിലുള്ളതു്. ഇവരിൽ അഗ്രേസരൻ തീർച്ചയായും പ്രേമേന്ദ്രമിത്രതന്നെ. വിശേഷിച്ചും ചെറുകഥയുടെ മണ്ഡലത്തിൽ. രവീന്ദ്രനാഥടാഗോറിൻെറയും ശരച്ചന്ദ്രൻെറയും കാലശേഷം ഉണ്ടായ ഏററവും ഉൽകൃഷ്ടനായ ലഘുകഥാകൃത്ത് അദ്ദേഹമാണെന്നു പറയാം. അശീംറായ് ഉത്തിഷ്ഠമാനനായ ഒരു കാല്പനിക സാഹിത്യകാരനാണ്.

മാണിക് ബന്ദ്യോപാധ്യായ ആണ് ഇടതുപക്ഷക്കാരുടെ അംഗീകൃതനേതാവ്. 'പുതുൽനാചേർ ഇതികഥാ' എന്ന നോവൽ അദ്ദേഹത്തെ അത്യധികം പ്രഖ്യാതനാക്കി. പ്രസ്തുത നോവലിലൂടെ ആ വാമപക്ഷനേതാവിനെ നാം കാണുന്നതു് ജീവിതത്തെ അതിൻെറ മായാവരണങ്ങളൊന്നുമില്ലാതെ തികച്ചും ഉള്ളപടി നിരീക്ഷിക്കുന്ന ഒരു പരിപക്വകലാകാരനായിട്ടാണ്. എങ്കിലും അദ്ദേഹം ചിത്രീകരിച്ചിട്ടുള്ള സ്ത്രീപുരുഷന്മാർ അന്യോന്യം പ്രേമിക്കുകയും, അതിൽ ഏതാണ്ട് ഒരു ജീവിതസാഫല്യം കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇടതുപക്ഷത്തിൻെറ ആശയഗതി ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ള സാഹിത്യനിബന്ധങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം നൂതനങ്ങളായ മേന്മകൾ നേടിയിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. സ്വന്തം ഉൾപ്പക കൂടുതൽ പ്രകടമായെന്നുമാത്രം. നിയമേന, ഞങ്ങളുടെ ഇടതുപക്ഷ സാഹിത്യകാരന്മാർ കഥാസാഹിത്യത്തിൽ വേണ്ടത്ര വിജയം അടഞ്ഞിട്ടില്ല.

മാണിക് ബന്ദ്യോപാധ്യായ കഴിഞ്ഞാൽ, അടുത്തു പറയാവുന്ന പേരു് അമരേന്ദ്ര ഘോഷിൻേറതാണ്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ 'ചാർ കാശേം' തത്പ്രതിരൂപമായി യൂറോപ്യൻ സാഹിത്യത്തിലുള്ള 'ഗ്രോത്ത് ഓഫ് ദി

'സോയിൽ' എന്ന നോവൽപോലെ നമ്മുടെ കാലത്തെ സ്മർത്തവ്യമായ ഒരു കൃതിയാണ്. എന്നാൽ ഘോഷ് ഒരു ഇടതുപക്ഷക്കാരനെന്നതിനെക്കാൾ ഒരു മാനവതാവാദി എന്ന പേരിനാണ് കൂടുതൽ സമർഹൻ. വാമപക്ഷീയരായ മററു ചില യുവാക്കന്മാരുടെ കഥയും ഇതു തന്നെ. ഇവർക്കു ഞങ്ങളുടെ ഇന്നത്തെ ജീവിതത്തിൻെറ ചില വശങ്ങളുമായി ഉററപരിചയം ഉണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ഇവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ സമരേശ് ബസുവും ഗുലാംകുദ്ദൂസും പ്രത്യേകം പ്രസ്താവ്യരാണ്. ഇനി ഗോപാൽ ഹാൽദാരുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ ആഖ്യായികാത്രയം—ഏകദാ, അന്യദിൻ, ആർ–ഏകദിൻ എന്നീ മൂന്നും ചേർന്ന ആ ബൃഹദാഖ്യായിക, ആശയപ്രധാനമായ ആ നോവൽ—പരിഗണനയർഹിക്കുന്ന ഒരു വാമപക്ഷകൃതിയാണ്.

കവിതയുടെ മണ്ഡലത്തിലേക്കും ഇതേവരെ ഇടതുപക്ഷക്കാർ വിലയുററ സംഭാവനകൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അകാലചരമമടഞ്ഞ സുകാന്ത ഭട്ടാചാര്യ ഒരുവേള ഇക്കാര്യത്തിൽ ഒരു അപവാദമായിരിക്കാം. എന്നാൽ അദ്ദേഹവും ഒരു വാമപക്ഷീയനെന്നതിനെക്കാൾ അധികം ഒരു മാനവതാവാദി ആയിരുന്നു. ഞങ്ങളുടെ ഇടതുപക്ഷ യുവകവികളിൽ ചിലർ സാഹിത്യോദ്യമത്തിൽ ആത്മാർത്ഥതയുള്ളവരായിക്കാണപ്പെടുന്നു. അക്കൂട്ടത്തിൽ സുഭാഷ് മുഖർജി, മണീന്ദ്രറായ്, പൂണ്ണേന്ദു, പത്രി എന്നിവർ പ്രത്യേകം എടുത്തു പറയപ്പെടാവുന്നവരാണ്. ഭാവിയിൽ ഇവരൊക്കെ വേണ്ട കരുത്തും കൈമുതലുമുള്ള കലാകാരന്മാരായി രൂപപ്പെടുവാൻ ഇടയുണ്ട്.

ആധുനിക വംഗസാഹിത്യത്തിനു് ഒട്ടുവളരെ വനിതാജനങ്ങളും ഗണ്യമായ സംഭാവനകൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നു കാണാം. സ്വർണ്ണകുമാരീദേവി, ഗിരീന്ദ്ര് മോഹിനീദാസി, മാൻകുമാരീദേവി, കാമിനീറായ്, പ്രിയംവദാദേവി, ബീഗം റുക്കൈയ, നിരുപമാദേവി, അനുരൂപാദേവി, സീതാദേവി, ശാന്താദേവി, ലീലാ മസുന്ദർ, മൈത്രേയീദേവി, പ്രതിഭാബോസ്, ബീഗം സൂഫിയ കമാൽ, പ്രഭാവതീദേവി, ബീഗം ശംസ്–ഉൻ–നാഹർ,

മാഹ്മൂദാ ഖാതൂൻ സിദ്ദീകാ, രാധാറാണീദേവി, ആശാ പൂർണ്ണാദേവി, ബാണീറായ് എന്നിങ്ങനെ പല പേരുകൾ ഇവിടെ വിശേഷിച്ചും പ്രസ്താവ്യങ്ങളാണ്.

ബംഗാളി ബാലസാഹിത്യവും പ്രത്യേകം പരിഗണന അർഹിക്കുന്നു. ഞങ്ങളുടെ പണ്ടത്തെ രാമായണത്തിലും മഹാഭാരതത്തിലും അതുപോലെതന്നെ നാടൻ സാഹിത്യത്തിലും കുട്ടികളെ ആകർഷിക്കുന്ന വിഭവങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ ഞങ്ങളുടെ ബാലസാഹിത്യത്തിനു് ഉരുത്തിരിവും ഉന്നമനവും വരുത്തിയതു് അധുനാതന്മാരാണ്. ടാഗോർ രചിച്ച ബാലഗീതങ്ങൾ ലോകപ്രശസ്തി നേടിയിട്ടുണ്ട്. ഭാരതീയ കലാപുനരുത്ഥാനത്തിന്റെ നേതാവായ അവനീന്ദ്രനാഥ ടാഗോറും ദക്ഷിണാരഞ്ജൻ മിത്ര മജൂംദാരും ഉപേന്ദ്രകിശോർറായ് ചൌധുരിയും യോഗീന്ദ്രനാഥ്ബോസും സുകുമാർ റായിയും സുഖലതാറാവുവും സുനിർമ്മല്ബോസും ആണ് ടാഗോറിനു ശേഷം പ്രസ്താവയോഗ്യരായ ബാലസാഹിത്യരചയിതാക്കൾ.

കവിതയിലും കഥാസാഹിത്യത്തിലും ആധുനിക വംഗസാഹിത്യം സാമാന്യം സമ്പന്നമാണെന്നു നാം കണ്ടുകഴിഞ്ഞു. എന്നാൽ ദൗർഭാഗ്യമെന്നു പറയട്ടെ, നാടകങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം നിലവാരം അത്ര ഉയർന്നതല്ല. കഴിഞ്ഞ ശതാബ്ദത്തിന്റെ ആറാം ദശകത്തിൽ ദീനബന്ധുമിത്രയുടെ 'നീലദർപ്പൺ' എന്ന കൃതി പുറപ്പെട്ടതോടുകൂടി വംഗനാടകസാഹിത്യത്തിന്റെ നല്ല തുടക്കമായി. എന്നാൽ അതിസ്തോഭനാടകങ്ങൾ അതിന്റെ പുരോഗതിയെ പ്രതിരോധിച്ചുകളഞ്ഞു. ഇന്നും അവാറ മാഞ്ഞൊഴിഞ്ഞു കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ഞങ്ങളുടെ പ്രഖ്യാത നാടകകാരന്മാരായ ഗിരീശ്ചന്ദ്രഘോഷും ദ്വിജേന്ദ്രലാല്റായിയും പ്രായേണ അതിസ്തോഭനാടകങ്ങളുടെ കർത്താക്കളാണ്. രവീന്ദ്രനാഥ ടാഗോറിന്റെ നാടകങ്ങളാകട്ടെ, ഒരു പ്രത്യേക വർഗ്ഗവിഭാഗമായിത്തിരിയുന്നു. അവയിൽ മിക്കവയും സാഹിതീരത്നങ്ങളാണ്. എന്നാൽ

ഏതാനും ചിലതൊഴിച്ച് ആ നാടകങ്ങൾക്ക് ജനകീയ നാടകങ്ങളുടെ സ്ഥാനം കരസ്ഥമാക്കുക സാദ്ധ്യമല്ല.

ഉപന്യാസപ്രസ്ഥാനത്തിൽ ബംഗാളിസാഹിത്യം ഒരു ഉന്നതനിലവാരം കൈവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ മണ്ഡലത്തിൽ രവീന്ദ്രനാഥ ടാഗോറും പ്രമഥ ചൌധുരിയും ആണ് ഏററവും വലിയ വ്യക്തികൾ. ഇനിയുമുണ്ട് പ്രസിദ്ധന്മാരായി ചിലർ: ഭൂദേവ് മുഖോപാധ്യായ, ബിപിൻചന്ദ്രപാൽ, രാമേന്ദ്രസുന്ദർ ത്രിവേദി, ശശാങ്കമോഹൻ സേൻ, മോഹിത്‌ലാൽ മജൂംദാർ, അതുൽ ചന്ദ്ര ഗുപ്ത, ധൂർജ്ജടിപ്രസാദ് മുഖോപാധ്യായ, ഗോപാൽ ഹാൽദാർ, ഹുമായൂൺ കബീർ, ശ്രീകുമാർ ബാനർജി, പ്രമഥനാഥ് ബിശി, ആബു സയ്ദ് അയൂബ്, ബുദ്ധദേവ് ബോസ്, കാസി മോതഹർ ഹുസ്സൈൻ, സഞ്ജയ ഭട്ടാചാര്യ, സയ്ദ് മോതഹർ ഹുസൈൻ ചൗധുരി, ശിവ്നാരായൺ റായ് എന്നിവരൊക്കെ. തികച്ചും നല്ലതെന്നു പറയേണ്ടുന്ന ചില ജീവചരിത്രങ്ങളും ഞങ്ങൾക്കുണ്ട്. എന്നാൽ എണ്ണത്തിൽ വളരെയൊന്നുമില്ല. ലളിതാത്മകസാഹിത്യത്തിൽ ഞങ്ങളുടെ ആധുനിക കലാകാരന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ യായാവർ, സെയ്ദ് മുജ്തബാ അലി എന്നിങ്ങനെ രണ്ടുപേർ നന്നേ ജനസമ്മതിയാർജ്ജിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഫലിതസാഹിത്യകാരനെന്നനിലയിൽ വിദൂരദേശങ്ങളിൽപ്പോലും പ്രഖ്യാതനായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള പരശുരാം തനേറതായ ഒരു പ്രത്യേക വിഭാഗത്തിൽപ്പെടുന്നു.

ഡാക്ടർ ദിനേശ് ചന്ദ്രസേനും, ഡാക്ടർ സുകുമാര സേനും, സജനീകാന്തദാസും ഞങ്ങളുടെ സാഹിത്യചരിത്രകാരന്മാരെന്നനിലയിൽ മുന്തിനില്ക്കുന്നു; അതുപോലെ തന്നെ, ഞങ്ങളുടെ ശബ്ദവ്യുത്പത്തി ശാസ്ത്രകാരന്മാരെന്നനിലയിൽ ഡാക്ടർ സുനീതി കുമാർ ചാററർജിയും ഡാക്ടർ മുഹമ്മദ് ശാഹീദുല്ലാഹും.

പ്രൊഫസ്സർ ക്ഷിതിമോഹൻസേനും പ്രൊഫസ്സർ റസൗൽക്കരീമും ഹിന്ദുമുസ്‌ലീം സംസ്കാരങ്ങളുടെ അനുരഞ്ജകന്മാരിൽ മഹിമയുററവരാണ്.

ആധുനിക വംഗസാഹിത്യത്തിന് വിശിഷ്ടമായ ഒരു മതസാഹിത്യമുണ്ട്. ആ മണ്ഡലത്തിൽ മഹർഷി ദേവേന്ദ്രനാഥ ടാഗോർ, ബ്രഹ്മാനന്ദ കേശബ്ചന്ദ്ര സേൻ, ശ്രീരാമകൃഷ്ണ, മൗലാനാ ഗിരീശ് ചന്ദ്രസേൻ, അശ്വിനീകുമാർ ദത്ത, രവീന്ദ്രനാഥ ടാഗോർ എന്നിവരാണ് അത്യന്തം പ്രശസ്തന്മാരായി നിലകൊള്ളുന്നത്.

വിവർത്തനപ്രസ്ഥാനത്തിൽ ദരിദ്രർതന്നെ ഞങ്ങൾ. വിശ്വസാഹിത്യത്തിലെ മഹാഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ വളരെക്കുറച്ചുമാത്രമേ ഞങ്ങളുടെ ഭാഷയിലേക്കു സംക്രമിച്ചിട്ടുള്ളു. എന്നാൽ ഈ അടുത്തകാലത്ത് ഞങ്ങളുടെ യുവസാഹിത്യകാരന്മാരിൽ ചിലർ ഭാഷാന്തരീകരണം ഗൗരവപൂർവ്വം സമാരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. രവീന്ദ്രനാഥടാഗോർ സ്വജീവിതത്തിന്റെ ഉത്തരഘട്ടത്തിൽ ഞങ്ങളുടെ ഗദ്യസാഹിത്യത്തിനു പൂർവ്വാധികം പരിഷ്കൃതി കൈവരുത്തിയിരിക്കുന്നു. അനന്തരകാലികന്മാർക്ക് അദ്ദേഹം തേടിവച്ച ആ സ്വത്ത് ഞങ്ങളുടെ ഗദ്യകൃത്തുകൾക്ക് എല്ലാ മണ്ഡലങ്ങളിലും വളരെ പ്രയോജകീഭവിക്കുന്നതായിക്കാണുന്നുതാനും. ഞങ്ങൾക്ക് ശുദ്ധസാഹിത്യത്തിനും പുറമേ ദർശനം, ചരിത്രം എന്നീ വിഷയങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കി രചിച്ചിട്ടുള്ള ഉത്തമഗ്രന്ഥങ്ങൾ ചിലതുമുണ്ട്. പക്ഷേ, അവയും എണ്ണത്തിൽ വളരെക്കുറയും.

അടുത്തകാലത്ത് ഞങ്ങൾ സാമൂഹിക വിജ്ഞാനീയത്തിലും രസതന്ത്രാദി ശുദ്ധശാസ്ത്രങ്ങളിലും വേണ്ടപടി കൈവച്ചു തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന സാർവ്വജനീനഗ്രന്ഥാലയങ്ങളും വായനശാലകളും വൈജ്ഞാനികസാഹിത്യത്തിന്റെയും മററും പിറവിക്ക് സഹായിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കയാണ്.

'വിശ്വകോഷ' എന്ന പേരിൽ ഞങ്ങൾക്ക് ഒരു പഴയ സർവവിജ്ഞാനകോശമുണ്ട്. എന്നാൽ പുതിയവ അവശ്യം ഉണ്ടാകേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഏതാനും നല്ല നിഘണ്ടുക്കളും ഞങ്ങൾക്കുണ്ട്.

പൂർവ്വപാക്കിസ്ഥാനിലെ ബംഗാളികളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഏററവും പ്രാധാന്യം അർഹിക്കുന്ന കാര്യം, ആത്മാർത്ഥതയുള്ള സ്വദേശാഭിമാനികളും ധിഷണാശാലികളുമായ ഒരു സംഘം യുവസാഹിത്യകാരന്മാർ ഉദയം ചെയ്തിരിക്കുന്നു എന്നുള്ളതാണ്. വഹാബികളുടെ നിലപാടിൽനിന്നും സാരതരമായി വിഭിന്നമാണ് ഇവരുടേതു്. സാമാന്യം പരിപാകം വന്ന ഒരു ഭാഷയും സാഹിത്യവും പ്രചോദനാത്മകമായ ഒരു സമീപഭൂതകാലചരിത്രവും ഉള്ള ബംഗാളികൾക്ക്, സമാധാനവും നല്ല ഒരു ഭരണകൂടവും പ്രാബല്യത്തിലിരിക്കെ, പ്രാഗ്ദർശനീയമായ ഒരു ഭാവിയിൽത്തന്നെ സാഹിത്യമണ്ഡലത്തിൽ പുതിയ പുതിയ ശൃംഗങ്ങളിലേക്ക് ഉയർന്നെത്തുവാൻ തക്ക സാദ്ധ്യതയുണ്ട്.

മലയാള സാഹിത്യം

സി. കുഞ്ഞൻരാജാ

ഉപക്രമം

പശ്ചിമഘട്ടത്തിനും അറബിക്കടലിനും ഇടയ്ക്കു്, വീതികുറഞ്ഞു്, തെക്കേ അററത്തേക്കു നീങ്ങി സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന കേരളമെന്ന മനോഹരഭൂവിഭാഗത്തിലെ ഒരു കോടി നാല്പതുലക്ഷത്തോളം ജനങ്ങൾ വ്യവഹരിക്കുന്ന ഭാഷയാണു മലയാളം. പ്രാചീനയവനന്മാക്കു് കേരളം സുജ്ഞാതമായിരുന്നു. അശോകൻെറ ശിലാലിഖിതങ്ങളിലും രാമായണത്തിലും മഹാഭാരതത്തിലും കാളിദാസകൃതികളിലും കേരളത്തെപ്പററി പ്രസ്താവങ്ങളുണ്ടു്. എന്നാൽ ഏതാണ്ടു് ക്രിസ്ത്വബ്ദം 9—ാം ശതകംവരെയും കേരളത്തിൻെറ വകയായ ഒരു സാഹിത്യം ഉണ്ടായിരുന്നതായി അറിവില്ല. തുടർന്നുള്ള ഏതാനും ശതകങ്ങളിലേതായിപ്പോലും നമുക്കു കിട്ടിയിട്ടുള്ള കൃതികൾ തീരെ കുറവാണു്. കിട്ടിയിട്ടുള്ളവയുടെ കാലവും നിസ്സന്ദേഹം നിർണ്ണയിക്കാവുന്നതല്ല. ഏതായാലും 14—ാം നൂററാണ്ടായപ്പോഴേക്കും മലയാളം പൂർണ്ണവളർച്ചയിലെത്തി, എത്രയും മഹത്തായ ഒരു സാഹിത്യസമ്പത്തോടുകൂടിയ ഭാഷയായിത്തീർന്നു എന്നു കാണാം. നാം ഈ സാഹിത്യസമ്പത്തിനെപ്പററി മുഖ്യമായും അറിയുന്നതു് വ്യാകരണത്തെയും ഭാഷാശാസ്ത്രത്തെയും അധികരിച്ചുള്ള ലീലാതിലകത്തിലെ ഉദ്ധാരണങ്ങളിൽ നിന്നാണു്.

തമിഴിൽനിന്നു് അതിൻെറ വളർച്ചയുടെ മധ്യദശയിൽ പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ട ഒരു ശാഖയാണു് മലയാളമെന്നു സിദ്ധാന്തിക്കുവാനുള്ള ഒരു ശ്രമം നടന്നിട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ ആ വാദത്തിനു് ഉപോദ്ബലകമായി തെളിവൊന്നുമില്ല. ഒരു സാഹിത്യഭാഷയെന്ന നിലയിൽ മലയാളം

ആദ്യമായി പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്ന കാലത്ത് അതിനു സ്വകീയമായ ഒരു വമ്പിച്ച ശബ്ദസമ്പത്തും, അതോടൊപ്പം സ്വന്തം വ്യാകരണവും ഛന്ദസ്സും കവിതാരീതികളും ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നു കാണാം, പിൽക്കാലത്ത് കേരളഭാഷ സംസ്കൃതത്തിന്റെ ആധിപത്യത്തിനു വഴങ്ങുകയുണ്ടായി. ഒപ്പം സംസ്കൃതവൃത്തങ്ങൾക്കും കവിതയിൽ പ്രാമുഖ്യം വന്നുകൂടി. എന്നിരുന്നാലും ഭാഷയിലെ മികച്ച സാഹിത്യകലാകാരന്മാർ കൈരളിക്കു സ്വന്തമായിട്ടുള്ള പഴയ വൃത്തങ്ങളും ഭാഷാശബ്ദസമുച്ചയത്തിന്റെ ഒരു അംശമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള സംസ്കൃതപദങ്ങളും മാത്രമേ എടുത്തു പെരുമാറിയുള്ളൂ. എങ്കിലും ഭാഷാവൃത്തങ്ങളിലുള്ള ലളിതവും ശുദ്ധവുമായ കവിതയോടൊപ്പം ഭാഷയിൽ വികസിച്ചുവന്ന ചില സാഹിത്യപ്രസ്ഥാനങ്ങളിൽ സംസ്കൃതപദങ്ങളുടെയും സംസ്കൃതവൃത്തങ്ങളുടെയും അധിപ്രസരം തുടർന്നുപോന്നു.

മലയാളസാഹിത്യത്തിന്റെ ക്ലാസിക്കൽഘട്ടം പതിനഞ്ചാം ശതാബ്ദത്തിൽ ചെറുശ്ശേരി എഴുതിയ 'കൃഷ്ണഗാഥ'യുടെ ആവിർഭാവത്തോടുകൂടി സമാരംഭിക്കുന്നു എന്നു പറയാം. ക്ലാസിക്കൽ മലയാളത്തിനു മുൻപുള്ള കാലഘട്ടത്തിൽ സ്പഷ്ടങ്ങളായ മൂന്നു സാഹിത്യശാഖകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നു നമുക്കു കാണാവുന്നതാണ്: ഒന്ന്, തമിഴിന്റെ സ്വാധീനതയുള്ളത്; മറ്റൊന്ന്, സംസ്കൃപ്രഭാവമുള്ളത്; മൂന്നാമത്തത്, മിക്കവാറും നാടൻ പാട്ടുകളെയും മററു നാടൻ സാഹിത്യരൂപങ്ങളെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്നത്. ക്ലാസിക്കൽ ഭാഷയുടെ കരുപ്പിടിക്കലിന് ഇവയെല്ലാം സഹായകങ്ങളായി. പതിനാറാം നൂററാണ്ടിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന എഴുത്തച്ഛൻ ആ ക്ലാസിക്കൽ ഭാഷയ്ക്കു സ്ഥിരരൂപം നൽകി. മലയാളസാഹിത്യത്തിൽ എഴുത്തച്ഛനുള്ള സ്ഥാനം, ഹിന്ദിയിൽ തുളസീദാസനും, തമിഴിൽ കമ്പർക്കുമുള്ള സ്ഥാനത്തോടു സാദൃശ്യപ്പെടുത്താം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'അദ്ധ്യാത്മരാമായണ'വും 'മഹാഭാരത'വും ഭൂരിപക്ഷം കേരളീയരും മതപരമായ ഭക്തിയോടുകൂടിയാണു പാരായണം ചെയ്തുപോ

രുന്നതു്. മററു് അനേകം കൃതികളും എഴുത്തച്ഛൻ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. സാഹിത്യഗുണപുഷ്കലവും തത്ത്വചിന്താപരവുമായ ഉയന്നതരം ഉള്ളടക്കമാണു് അവയുടെയെല്ലാം സവിശേഷത.

പതിനേഴാം ശതകത്തിൻെറ മദ്ധ്യഘട്ടം മുതല്ക്കുള്ള രണ്ടു നൂററാണ്ടുകാലത്തോളം കഥകളിയായിരുന്നു, കേരളത്തിൽ ഏററവുമധികം പ്രചാരത്തിലിരുന്ന സാഹിത്യരൂപം. കൊട്ടാരക്കരത്തമ്പുരാൻ, കോട്ടയം കേരളവർമ്മ, ഉണ്ണായിവാര്യർ, ഇരയിമ്മൻതമ്പി എന്നിവരാണു് ആ പ്രസ്ഥാനത്തിലെ പ്രമുഖകവികൾ.

മലയാള സാഹിത്യത്തിൻെറ മധ്യദശയിലെ എല്ലാ പ്രധാന സാഹിത്യകാരന്മാരെയുംപററി ഇവിടെ പ്രസ്താവിക്കുക സാദ്ധ്യമല്ല. എന്നാൽ എഴുത്തച്ഛനോടു സാമ്യപ്പെടുത്താവുന്ന അമാനുഷപ്രഭാവനായ മറെറാരു കവിയെക്കുറിച്ചു് അല്പം പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതുണ്ടു്. 18—ാം നൂററാണ്ടിൻെറ പൂർവാർദ്ധത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന കുഞ്ചൻ നമ്പ്യാരാണു് പ്രസ്തുത കവി. 'തുള്ളൽപ്പാട്ടു്' എന്ന സാഹിത്യരൂപത്തിൻെറ ഉപജ്ഞാതാവായും ഉത്കർഷകാരകനായും അദ്ദേഹം കീർത്തിക്കപ്പെടുന്നു. കേരളത്തിലെ ആദ്യത്തെ ജനകീയ കവിയും അദ്ദേഹമാണു്. ആ കലാകാരൻ പുരാണകഥകളെ പ്രതിപാദ്യങ്ങളായി സ്വീകരിച്ചു. പക്ഷേ ആ കഥകൾ സമൂഹത്തെ ലക്ഷ്യമാക്കിയുള്ള തൻെറ വ്യംഗ്യാപഹാസങ്ങളും വിമർശനങ്ങളും തൂക്കിയിടുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു് ഉപകരിച്ച ചുമക്കുററികൾ മാത്രമായിരുന്നു. കവി, പുരാണങ്ങൾക്കു് ഒരു കേരളീയാന്തരിക്ഷം നൽകി. ലളിതമായ വ്യവഹാരഭാഷയിൽ കഥകൾ ആഖ്യാനം ചെയ്തു. എന്നാലും അദ്ദേഹത്തിൻെറ കവനങ്ങൾക്കു ക്ലാസിക്കുകവിതകളുടെ ഗാംഭീര്യം ഉണ്ടു്; ഉന്നതനിലവാരത്തിലുള്ള രചനാസൌകുമാര്യമുണ്ടു്; മൂലകഥകൾക്കുള്ള യഥാർത്ഥചൈതന്യം അവയിൽ തികച്ചും പരിരക്ഷിക്കപ്പെട്ടിട്ടുമുണ്ടു്.

പത്തൊൻപതാം ശതകം

കൗടില്യന്റെ പ്രസിദ്ധമായ അർത്ഥശാസ്ത്രത്തിന്റെ വ്യാഖ്യാനത്തിൽനിന്നും വ്യക്തമാകുംവണ്ണം, പതിന്നാലാം നൂററാണ്ടിൽപോലും മലയാളത്തിന് ഒരു തരം ഗദ്യമുണ്ടായിരുന്നു എന്നുള്ളതു വാസ്തവമാണ്. എന്നാൽ ആധുനികഗദ്യം, വിശേഷിച്ചും സാഹിത്യപരമായഗദ്യം, ശരിക്കും പുഷ്ടിപ്പെട്ടതു് പത്തൊൻപതാം നൂററാണ്ടിലായിരുന്നു. ഈ പ്രകൃതത്തിൽ ക്രിസ്ത്യൻ മിഷനറിമാരുടെ സമുദ്യമങ്ങളെ കൃതജ്ഞതാപൂർവം സ്മരിക്കാതെ തരമില്ല. വാസ്തവത്തിൽ അവരായിരുന്നു സാംസ്കാരിക വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെയും മതപരവും സദാചാരപരവുമായ കൃതികളുടെ വിവർത്തനത്തിന്റെയും മാർഗ്ഗദർശികൾ.

പത്തൊൻപതാം നൂററാണ്ടിന്റെ മദ്ധ്യഘട്ടത്തോടുകൂടി പുതിയ വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ സമ്മർദ്ദശക്തി കേരളത്തിൽ അനുഭവപ്പെട്ടുതുടങ്ങി. പുതിയ വിദ്യാലയങ്ങൾക്ക് എല്ലാത്തരം പാഠ്യപുസ്തകങ്ങളും ആവശ്യമായി. ഇതിന്റെ സത്വരഫലം സംസ്കൃതത്തിലെ ക്ലാസിക്കുകൃതികൾ ഭാഷാന്തരം ചെയ്യുകയെന്ന പൊതുജനപ്രീതികരമായ സംരംഭമായിരുന്നു. സ്വതന്ത്രകവികളും പൂർവകവികൾ പട്ടത്തുറപ്പിച്ച ജനകീയമായ അടിസ്ഥാനത്തിൽനിന്നു തീരെ അകന്നുമാറി, സംസ്കൃതത്തിലെ കാവ്യശൈലി അനുകരിച്ചുകൊണ്ട്, ക്ലാസിക്കൽ സാഹിത്യരൂപങ്ങളോടു കൂറേക്കൂടി ആഭിമുഖ്യം പ്രദർശിപ്പിച്ചു. സങ്കേതകർക്കശവും നിയമനിഷ്ഠവുമെങ്കിലും ചില മികച്ച കൃതികൾക്ക് ഈ പ്രസ്ഥാനം ജന്മംനൽകി. 'മയൂരസന്ദേശ' കർത്താവായ കേരളവർമ്മയായിരുന്നു, (അദ്ദേഹം 1915-ൽ ചരമമടഞ്ഞു) ഇതിന്റെ നേതാവ്.

എന്നാൽ ഇതിനോടൊരുമിച്ചുതന്നെ ഒരു പുതിയ പ്രസ്ഥാനം ജനസമ്മതി സമ്പാദിച്ചു തുടങ്ങിയിരുന്നു. സാഹിത്യപരമായ ആശയങ്ങളുടെ ആവിഷ്കാരത്തിന് ജനകീയഭാഷ ഉപയോഗിക്കുക എന്നുള്ളതായിരുന്നു ഇതിന്റെ മുഖ്യസ്വഭാവം. കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ തമ്പുരാക്കന്മാരാണ്

ഇതിൽ നേതൃത്വം വഹിച്ചതു്. കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻ തമ്പുരാനും സഹോദരനും പ്രമുഖരായ സംസ്കൃതപണ്ഡിതന്മാരായിരുന്നിട്ടും, കേരളവർമ്മ ചെയ്തതുപോലെ, തങ്ങളുടെ മലയാള നിബന്ധങ്ങളിൽ സംസ്കൃത വ്യാകരണാനുസൃതരൂപങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കുവാൻ ഉദ്യമിക്കയുണ്ടായില്ല. വെണ്മണി ഒരു പടികൂടി മുന്നോട്ടുകടന്നു് ജനങ്ങളുടെ ദൈനംദിന വ്യവഹാരഭാഷയെന്നു പറയാവുന്ന ഒരു ഭാഷാരീതിയിൽ കാവ്യങ്ങൾ രചിച്ചു. അങ്ങനെ അദ്ദേഹം മലയാളസാഹിത്യത്തിനു് ഒരു ജീവസ്സും ആർജ്ജവവും കൈവരുത്തി. ഈ സാഹിത്യനേതാക്കന്മാരുടെ സ്വതന്ത്രകൃതികൾ സാഹിത്യഗുണത്തിൽ മികച്ചവയല്ലെങ്കിലും അവരാണു് മലയാളത്തിലെ ആദ്യത്തെ അധുനാതന കവികൾ എന്നു് ഉറപ്പിച്ചു പറയാം.

താദൃശമായ ഒരു പ്രവണത ഗദ്യത്തിലും ദൃശ്യമായിരുന്നു. മലയാളഗദ്യത്തിന്റെ ആദിമരീതിക്കു് ശരിയായ ഉദാഹരണങ്ങളായി പതിനഞ്ചും പതിനാറും നൂററാണ്ടുകളിലെ ചില കൃതികൾ കണ്ടുകിട്ടിയിട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ ക്ളാസിക്കൽ പുനരുജ്ജീവനത്തിന്റെ കാലഘട്ടത്തിൽ പ്രസ്തുത ഗദ്യരീതി സംസ്കൃതരൂപങ്ങൾകൊണ്ടു് ജടിലമായിത്തീർന്നു. ഇക്കാര്യത്തിലും കേരളവർമ്മയുടെ കൃതികളാണു് മാതൃകകാട്ടിയതു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആഹാര്യവും ആടോപപൂർണ്ണവുമായ ഗദ്യശൈലി അനുകരിച്ചവർ നന്നേ കുറവായിരുന്നെങ്കിലും തെക്കൻ സാഹിത്യകാരന്മാർ, തിരുവനന്തപുരം സാഹിത്യകാരന്മാർ, ഗൈർവാണിയെ അതിർകടന്നാശ്രയിക്കുന്ന പ്രവണത പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നു. സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നു ധാരാളം പദങ്ങൾ കടംകൊള്ളുകമാത്രമല്ല, സംസ്കൃതപദങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കുന്നതിൽ സാഹിത്യപരമായ ഒരു വിശുദ്ധിനിലവാരം ദീക്ഷിക്കണമെന്നു് അവർ ശഠിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതു വളർന്നു വരുന്ന ഭാഷയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അസ്വാഭാവികമായ ഒന്നായിരുന്നു.

എന്നാൽ ഈ ഗദ്യരീതിക്കു് പൊതുജനസമ്മതി സിദ്ധിച്ചില്ല. ഗദ്യരൂപവത്കരണകൃത്യം ഏറെറടുത്ത

വർത്തമാനപത്രങ്ങളും മാസികകളും ഈ രീതി ദൈനം ദിനവ്യവഹാരത്തിന് ഉപയുക്തമാകാതവണ്ണം ക്ലേശ ഭൂയിഷ്ഠമാണെന്നു കണ്ടു. മാത്രമല്ല, ഇക്കാലത്ത് ജനകീയ ഗദ്യം കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിൽ കൃതഹസ്തനായ ഒരു സാഹിത്യനായകൻ ഉദിച്ചുയരുകയും ചെയ്തു. ചന്തു മേനവൻെറ 'ഇന്ദുലേഖ' എന്ന പ്രഖ്യാതനോവൽ ക്ളാസിക്ക് സാഹിത്യകാരന്മാരുടെ സിദ്ധാന്തങ്ങളെ നിർഭയം വെല്ലുവിളിച്ചുകൊണ്ട് ജനങ്ങളുടെ അനുദിനവ്യവഹാര ഭാഷയിൽ അത്യന്തം ഗുണപുഷ്കലമായ സാഹിത്യഗദ്യം രചിക്കുവാൻ കഴിയുമെന്നു സുശക്തമായിത്തെളിയിച്ചു.

ഗദ്യത്തിലും പദ്യത്തിലും ഒരു മദ്ധ്യസരണി കണ്ടെത്തുകയും, മലയാളത്തിൻെറ ഭാവിയിലെ വികാസത്തിന് ആവശ്യകമായ അടിസ്ഥാനമുറപ്പിക്കുകയും ചെയ്ത ഗണനീയനായവ്യക്തി, ഏ. ആർ. രാജരാജവർമ്മയായിരുന്നു. വൈയാകരണനും കവിയും നിരൂപകനുമായിരുന്ന ആ സാഹിത്യപ്രണയി രചിച്ച 'കേരളപാണിനീയ'മാണ് മലയാളത്തിൻെറ ആദ്യത്തെ ആധികാരികമായ വ്യാകരണ ഗ്രന്ഥം. കേരളവർമ്മ അവലംബിച്ച സംസ്കൃതരൂപജടിലമായ മാർഗ്ഗത്തെയും വെണ്മണി സ്വീകരിച്ച വ്യാവഹാരിക രീതിയെയും ഒരുപോലെ ഉപേക്ഷിച്ച് അദ്ദേഹമാണ് മലയാളഭാഷയെ നിലവാരപ്പെടുത്തിയതു്. ഈ ഒരുക്കത്തിൻെറ കാലഘട്ടം 1915-നോടുകൂടി സമാപിച്ചു എന്നു പറയണം.

ഏതായാലും ഒരു പ്രധാനകാര്യം പരിഗണന അർഹിക്കുന്നു. സ്വതന്ത്രങ്ങളായ സാഹിത്യകൃതികളുടെ ഗുണപുഷ്കലതയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം താരതമ്യേന ദരിദ്രമെങ്കിലും ഈ കാലഘട്ടം സകല രംഗങ്ങളിലും അതിമാത്രം കർമ്മനിരതമായിരുന്നു. സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നും ഇംഗ്ലീഷിൽനിന്നും വിവർത്തിതമായ ഒരു വിപുലസാഹിത്യം മലയാളത്തിനു കൈവന്നു. സംസ്കൃതത്തിലെ ഇതിഹാസങ്ങളും നാടകങ്ങളും കുമാരസംഭവം പോലെയുള്ള ചില മഹാകാവ്യങ്ങൾപോലും അസംക്ഷിപ്തവും അനുത്തമവുമായ ഭാഷാനുവാദങ്ങളുടെ രൂപത്തിൽ മലയാളത്തി

ലേക്കു സംക്രമിച്ചു. ആംഗലസാഹിത്യത്തിലെ ഉത്കൃഷ്ടകൃതികളും കൈയൊഴിക്കപ്പെട്ടില്ല. പക്ഷേ, അവയുടെ വിവർത്തനങ്ങൾ വേണ്ടത്ര നന്നായെന്നു പറയാനാവില്ല. മുഖ്യങ്ങളായ ചില നോവലുകളും ഇക്കാലത്തുണ്ടായി— ചന്തുമേനവൻെറ 'ഇന്ദുലേഖ'യും, 'ശാരദ'യും; സി. വി. രാമൻപിള്ളയുടെ 'മാർത്താണ്ഡവർമ്മ'യും. നാടകപ്രസ്ഥാനരംഗത്തു് ഈ കാലഘട്ടത്തിലെ സാഹിത്യകാരന്മാർ സംസ്കൃതനാടകരൂപങ്ങളുടെ ചുവടുപിടിച്ചുകൊണ്ടു തന്നെ ആധുനികവിഷയങ്ങൾ ചർച്ചചെയ്യുവാനും തുടങ്ങി. സമകാലീന സാമൂഹിക ജീവിതത്തെ പരാമർശിച്ചു് കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ നിർമ്മിച്ച 'കല്യാണീനാടക'വും, ക്രൈസ്തവസമൂഹത്തിൻെറ ജീവിതരീതിയെ പ്രതിഫലിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് മാവേലിക്കര കൊച്ചീപ്പൻ തരകൻ രചിച്ച 'മറിയാമ്മ നാടക'വും ഈ പ്രവണതയ്ക്കു് ഉദാഹരണങ്ങളാണു്. സാഹിത്യത്തിലെ മററു പ്രസ്ഥാനങ്ങളും അവഗണിക്കപ്പെട്ടില്ല. ഫലിതരസപ്രധാനമായ ലഘൂപന്യാസങ്ങൾ രചിക്കുന്നതിൽ അത്യന്തം വിദഗ്ദ്ധനായിരുന്നു വേങ്ങയിൽ കുഞ്ഞിരാമൻ നായനാർ. അദ്ദേഹം "കേസരി" എന്ന തൂലികാനാമത്തിൽ പ്രബന്ധങ്ങൾ രചിച്ചു് ആ പ്രസ്ഥാനത്തിനു പ്രചാരം നൽകി. പാശ്ചാത്യരുടെ വിമർശനമാനദണ്ഡങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചുകൊണ്ടു് പി. കെ. നാരായണപിള്ളയും സി. അന്തപ്പായിയും പ്രാചീന മഹാകവികളുടെയും ഇദാനീന്തന കവികളുടെയും കൃതികളെ വിഷയമാക്കി അന്തസ്സാരമുള്ള സാഹിത്യവിമർശനങ്ങൾ രചിക്കുവാൻ ഉദ്യമിക്കുകയും അതിൽ വിജയം നേടുകയും ചെയ്തു.

ആകെക്കൂടി ഒരു സജ്ജീകരണകാലഘട്ടമായിരുന്നു അതു് എന്നു പറയാം. ആ കാലഘട്ടം ഭാഷയെ സമ്പന്നവും സരളവുമാക്കിത്തീർത്തു; ഭാഷയുടെ വളർച്ചയ്ക്കു് അനുകൂലമായ സാഹചര്യങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചു; പുതിയ സാഹിത്യരൂപങ്ങളും സങ്കേതങ്ങളും ആശയങ്ങളും അവതരിപ്പിച്ചു; പൊതുവേ, സാഹിത്യസംരംഭങ്ങൾക്കെല്ലാം വലിയ ഉത്തേജനം നൽകുകയും ചെയ്തു. ഉത്കൃഷ്ടങ്ങളായ സംസ്കൃത

ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ ഭാഷാനുവാദങ്ങൾ ഒഴിച്ചാൽ അന്നുണ്ടായ വിപുല സാഹിത്യസമ്പത്തുകളിൽ കാലത്തെ അതിജീവിക്കുവാൻ പോരുന്ന ഗുണപുഷ്കലങ്ങളായ കൃതികൾ നന്നേ ചുരുക്കമാണെന്നു തോന്നുന്നു. അക്കാലത്തെ പ്രമുഖ കവികൾ തങ്ങളുടെ വൈദുഷ്യത്തെയും കാവ്യരൂപനിഷ്ഠമായ കരകൗശലത്തെയും പ്രദർശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു്, 'രഘുവംശ'ത്തിൻെറയും 'നൈഷധ'ത്തിൻെറയും മട്ടിൽ രചിച്ച മഹാകാവ്യങ്ങൾ, സാഹിത്യത്തിലെ കൗതുകവസ്തുക്കൾ എന്ന നിലയ്ക്കല്ലാതെ, ഭാവികാലത്തു് വല്ലവരും വായിച്ചുനോക്കുവാൻ ഇടയില്ല. എങ്കിലും മഹത്തായ ഒരു ഉദ്യമത്തെയാണു് അവ കുറിക്കുന്നതു്. ഭാഷയ്ക്കു് രൂപംകൊടുക്കുവാനും അവ പ്രയോജകീഭവിച്ചു.

ആധുനിക കാലഘട്ടം

സഹൃദയാഭിരുചിയിൽ വന്നുചേർന്ന വിപ്ലവകരമായ വ്യതിയാനത്തിൻെറ പ്രഥമസൂചന ആയിരുന്നു, കുമാരനാശാൻെറ 'നളിനി'യുടെ പുറപ്പാടു്. 'നളിനി' ഒരു ഖണ്ഡകാവ്യമാണു്. പ്രമേയം പ്രണയം; സവിശേഷമായ ഒരു പ്രണയം. ഉത്കൃഷ്ട ജീവിതത്തിൻെറ സാക്ഷാത്കാരത്തിലൂടെ ഉദാത്തഭാവം പ്രാപിച്ച ഒരു സ്നേഹത്തെ അസാധാരണ വൈദഗ്ധ്യത്തോടും സൂക്ഷ്മദർശിതയോടും കൂടി ആശാൻ കൈകാര്യം ചെയ്തു. അങ്ങനെ അദ്ദേഹം കഴമ്പില്ലാത്ത പഴയ ശൃംഗാരത്തിൽനിന്നു്, സംസ്കൃതത്തിലെ ശൃംഗാരകവികളെ മാതൃകയാക്കി നായികമാരുടെ ഭാവഹാവാദികളെ വർണ്ണിക്കുകയെന്ന ഗതാനുഗതികതയിൽനിന്നു്, വിട്ടുപോന്നു. കേരളവർമ്മ അവതരിപ്പിച്ച ശബ്ദാഡംബരനിർഭരമായ ഭാഷാശൈലിയും അദ്ദേഹം പരിത്യജിച്ചു. അതിനുപകരം ബാഹ്യരൂപത്തെക്കാൾ ആശയങ്ങളുടെ സൂക്ഷ്മഭാവങ്ങൾക്കു് കൂടുതൽ പ്രാധാന്യം കൊടുത്തുകൊണ്ടു് ലളിതവും സംശുദ്ധവുമായ ഒരു ഭാഷാരീതി കൈക്കൊണ്ടു.

പുതുചൈതന്യത്തിൻെറ ആദ്യത്തെ ആവിഷ്കാരമാണു് 'നളിനി' എന്നു പറയാമെങ്കിലും ക്ലാസിക്കൽ

ഭാഷാരീതി വഴിവഴങ്ങിക്കൊടുത്തിട്ട്, മലയാളസാഹിത്യത്തിനു് അഭിനവഘട്ടത്തിലേക്കു കടക്കാൻ കാലം പിന്നെയും കുറേക്കഴിയേണ്ടിവന്നു. ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ നട്ടനായകം വള്ളത്തോൾ ആയിരുന്നു. അഭിനവ കവിതയിലേക്കുള്ള അദ്ദേഹത്തിൻെറ വ്യതിയാനത്തെക്കുറിക്കുന്നതു് 1915-ൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ 'ഒരു ചിത്രം' ആണു്. വള്ളത്തോൾ പഴയ ക്ലാസിക്കൽ പ്രസ്ഥാനത്തിലെ ഒരു കവിപുംഗവനായി പരിശോഭിക്കുന്ന കാലത്താണു്, പുതുയുഗത്തിൻെറ ചൈതന്യം അദ്ദേഹത്തെ രൂപാന്തരപ്പെടുത്തിയതു്. മുൻപുതന്നെ അദ്ദേഹം 'വാല്മീകിരാമായണം' ശ്ലോകാനുശ്ലോകം ഭാഷാന്തരംചെയ്തു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്നു. അന്നത്തെ രീതി അനുസരിച്ചു് 18 സർഗ്ഗങ്ങളിൽ 'ചിത്രയോഗം' എന്നൊരു മഹാകാവ്യവും രചിക്കയുണ്ടായി. ഭാരതത്തിൽ പടർന്നുപിടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന മഹത്തായ ദേശീയപ്രസ്ഥാനമാണു് വള്ളത്തോളിൻെറ കവനകലയ്ക്കു് വ്യതിയാനം വരുത്തിയതു്. ഒന്നാം ലോകമഹായുദ്ധം ദേശീയമായ പുനരുജ്ജീവനത്തിൻെറ ശക്തികളെ എല്ലാം കെട്ടഴിച്ചുവിട്ടു. എല്ലായിടത്തും ആളുകൾ ഒരു പുതിയ ജീവിതത്തിനുവേണ്ടി അഭിലഷിച്ചു. വള്ളത്തോൾ ഈ പുതിയ അഭിവാഞ്ഛയുടെ വ്യാഖ്യാതാവായും ദേശീയതയുടെ ഉദ്ഘോഷകനായും തീർന്നു. കേവലം സങ്കുചിതമായ ദേശീയതയല്ല, ഇവിടെ വിവക്ഷിതം: പിന്നെയോ, ഉദാരവും ഉത്സാഹപൂർണ്ണവും ആദർശവത്തുമായ ദേശീയാവബോധത്തെ സൃഷ്ടിക്കുന്ന ആ പ്രത്യക്ഷമാർഗ്ഗാനുസൃതമായ ദേശീയത. മുൻപു താൻ എടുത്തുപെരുമാറിപ്പോന്ന സംസ്കൃതവൃത്തങ്ങൾ ഉപേക്ഷിച്ചു് അദ്ദേഹം മലയാളത്തിലെ പ്രാക്തനകവികൾ അവശേഷിപ്പിച്ചിരുന്ന പാരമ്പര്യത്തിലേക്കുതന്നെ തിരിഞ്ഞു. പിന്നത്തെ ഒരു ദശാബ്ദകാലം അദ്ദേഹത്തിൻെറ പ്രതിഭയിൽനിന്നും രസഭാവസാന്ദ്രങ്ങൾ മാത്രമല്ല ഭദ്രരൂപങ്ങളുമായ കവിതകൾ നിരന്തരം നിർഗ്ഗളിച്ചു. അവ ദേശീയപ്രാധാന്യമുള്ള എല്ലാ വിഷയങ്ങളെയും സ്പർശിച്ചു. സാമൂഹികവും ആത്മികവുമായ അനീതിയെക്കുറിച്ചുള്ള

അമർഷാക്രോശങ്ങളും അതുപോലെതന്നെ ഭാവിയുടെ കെട്ടിപ്പടുക്കലിനുള്ള ആഹ്വാനവും അവയിൽ മുഴങ്ങി. എന്നാൽ ഈ കാലഘട്ടത്തിൽപോലും വള്ളത്തോൾ ദേശീയതയുടേയോ, സാമൂഹികമായ അസംതൃപ്തിയുടേയോ മാത്രം കവിയായിരുന്നില്ല. ഇക്കാലത്തുതന്നെയായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിൻെറ പരമോത്കൃഷ്ട കൃതിയായ 'മഗ്ദലനമറിയ'*ത്തിൻെറ നിർമ്മാണവും. പ്രസ്തുത കൃതിയിൽ കവി, ഭഗവാൻ ക്രിസ്തുവിൻെറ വ്യക്തിത്വത്തിനു ചുററും ദിവ്യശാന്തിയുടെ ഒരു അപൂർവാന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിച്ചുകൊണ്ട്, മഗ്ദലനമറിയത്തിൻെറ ജീവിതത്തെയും ഹൃദയപരിവർത്തനത്തെയും പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു.

പുതിയ പ്രസ്ഥാനം വള്ളത്തോൾ, കുമാരനാശാൻ, ഉള്ളൂർ എന്നീ കവിത്രിതയത്തെ ചുററിപ്പററി വികസിച്ചുവന്നു. ഒരു പ്രശസ്തപണ്ഡിതനായിരുന്നു ഉള്ളൂർ. അദ്ദേഹം ആദ്യകാലത്ത് കേരളവർമ്മ വലിയ കോയിത്തമ്പുരാൻെറ സാഹിത്യകലാശില്പരീതിയെ ബോധപൂർവ്വം അനുകരിച്ചുപോന്നു. സാമാന്യം നല്ല കാവ്യഗുണമുള്ള 'ഉമാകേരളം' എന്നൊരു മഹാകാവ്യവും രചിക്കയുണ്ടായി. പഴയ കാവ്യമീമാംസകളിൽ ദൃഢസക്തനെങ്കിലും, അദ്ദേഹവും ഈ പുതിയ പ്രസ്ഥാനം ജനിപ്പിച്ച ഉത്സാഹത്തള്ളലിൽ ഇളകിവശായി. സാമൂഹിക വിഷയങ്ങളിൽ പുനരുദ്ധാരണവാദിയായതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന് അഭിനവയുഗത്തിൻെറ ആത്മവീര്യമെന്താണെന്ന് ശരിക്കും മനസ്സിലാക്കുവാൻ സാധിച്ചില്ല. പ്രാചീനാദർശങ്ങളുടെ നേക്കായിരുന്നു, എപ്പോഴും അദ്ദേഹത്തിൻെറ ദൃഷ്ടി. 'പിങ്ഗള' ('മഗ്ദലനമറിയ'ത്തെപ്പോലെ മോക്ഷം പ്രാപിച്ച ഒരു വേശ്യയുടെ കഥ), 'കർണ്ണഭൂഷണം' ആദിയായ തൻെറ പ്രധാനപ്പെട്ട കൃതികളിൽ കവി കൈകാര്യം ചെയ്ത വിഷയങ്ങൾ അതീതകാലത്തിൻെറ ആഹ്വാനങ്ങളാണ്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഭാഷയാകട്ടെ അലങ്കാര

---

* മററു ഭാരതീയ ഭാഷകളിലേക്കു വിവർത്തനം ചെയ്‌വാൻ സാഹിത്യ അക്കാദമി ഇതു് തിരഞ്ഞെടുത്തിരിക്കുന്നു.
—എഡിററർ

പൂർണ്ണവും ക്ലിഷ്ടവും സംസ്കൃതത്തിലെപ്പോലെ സമാസവ്യാകീർണ്ണവുമായിരുന്നു. തന്നിമിത്തം പൊതുജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ഉള്ളൂർകൃതികൾക്ക് വളരെയൊന്നും പ്രചാരം ലഭിച്ചില്ല.

എന്നാൽ കുമാരനാശാനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം കാര്യങ്ങളുടെ പോക്ക് ഇതിൽനിന്നും ഭിന്നമായിരുന്നു. വള്ളത്തോളിനെപ്പോലും അതിശയിക്കുമാറ് ആശാന് സ്വന്തംചിന്തകളെയുംഭാവങ്ങളെയുംതീക്ഷ്ണമായുംശക്തമായും ആവിഷ്കരിക്കുവാൻ അഭിനവപ്രസ്ഥാനം പ്രയോജനപ്പെട്ടു. തന്മൂലം അദ്ദേഹം മലയാളസാഹിത്യത്തിലെ അത്യുത്തമകവികളുടെ പന്തിയിലേക്ക് ഉയർന്നു. ഗതാനുഗതികത്വത്തിൽനിന്നുമുള്ള ബോധപൂർവ്വമായ വ്യതിയാനം ആശാന്റെ ഉത്കൃഷ്ടകൃതികളിൽ ആദ്യത്തേതായ 'വീണപൂവി'ൽപോലും സ്പഷ്ടദൃഷ്ടമായി. 'നളിനി', 'ലീല' എന്നീ അനന്തരകൃതികളിൽ അനവാപ്തമായ പ്രേമത്തെ കവി പ്രതിപാദിച്ചു; അവ വളരെ ഉയന്ന രീതിയിലുള്ള കവനകലാവൈഭവത്തെയും പ്രകടമാക്കി. എന്നാൽ, സാമൂഹികവിഷയങ്ങൾ എടുത്തു പെരുമാറിയപ്പോൾ മാത്രമാണ് ആ കവിശ്രേഷ്ഠന്റെ കവനശക്തി പരിപൂർണ്ണവികസിതരൂപം കൈക്കൊണ്ടതു്. 'ദുരവസ്ഥ', 'ചണ്ഡാലഭിക്ഷുകി,' 'കരുണ' എന്നിവ ആശാന്റെ അത്യുത്തമകൃതികളാണ്. ആദ്യത്തെ രണ്ടു കൃതികളിലും ദീർഘകാലമായി സാമൂഹികമായ അസമത്വം അനുഭവിച്ചുപോന്നിരുന്ന ഒരു ജനവിഭാഗത്തിന്റെ വേദന നിറഞ്ഞ ആർത്തനാദം മാറ്റൊലിക്കൊള്ളുന്നു. മാപ്പിളലഹളക്കാലത്ത് വീടും കൂടും ബന്ധുക്കളും നഷ്ടപ്പെട്ട് ഒരു അസ്പൃശ്യന്റെ കുടുംബിനിയായിത്തീരുവാനിടയായ ഒരു അന്തർജ്ജനത്തിന്റെ കഥയാണ് 'ദുരവസ്ഥ'. ഹൃദയസമ്മോഹനമായ സൗന്ദര്യം തുളുമ്പുന്ന ഒരു കാവ്യം. തികച്ചും ആത്മാർത്ഥമായ വികാരത്തിന്റെ ആവേശത്തോടുകൂടിയാണ് അതു രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതു്. 'ചിന്താവിഷ്ടയായ സീത' ആണ് ആശാന്റെ മറ്റൊരു കാവ്യം-സ്ത്രീയുടെ സഹജസത്തയെ അധികരിച്ചുള്ള ഒരു

പഠനം. സീത പ്രകടിപ്പിക്കുന്ന യഥാർത്ഥമാനുഷികവികാരങ്ങളെ യാഥാസ്ഥിതികന്മാർ വളരെ വിമർശിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും കാവ്യം എന്ന നിലയ്ക്കു് ഉയർന്നതരം ഗുണങ്ങൾ പലതുമുള്ള കൃതിയാണിതെന്നുള്ളതിനു് രണ്ടു പക്ഷമില്ല. ജീവചൈതന്യം തുളുമ്പിനിൽക്കുന്ന സമുജ്ജ്വലകഥാപാത്രങ്ങളുടെ ഒരു സഞ്ചയത്തെ സൃഷ്ടിച്ചു എന്നുള്ളതാണു് ആശാൻെറ പ്രധാന നേട്ടം. അദ്ദേഹത്തിൻെറ കാവ്യശൈലി ചിലപ്പോൾ കർക്കശമാണു്. എങ്കിലും പാത്രസൃഷ്ടിയിൽ അദ്ദേഹം മററു രണ്ടു മഹാകവികളെയും അപേക്ഷിച്ചു് മേലേക്കിടയിൽ നിൽക്കുന്നു.

ഈ മൂന്നു സാഹിത്യനായകന്മാർക്കു ചുററുമായി മലയാളകവിത വളർന്നു്, അതിൻെറ ഇപ്പോഴത്തെ ഉത്കൃഷ്ടസ്ഥിതിയിലെത്തി. ഈ കാലഘട്ടത്തിലെ പ്രശസ്തന്മാരായ കവികളെക്കുറിച്ചു് സൂചിപ്പിക്കയെന്നതിൽക്കവിഞ്ഞൊന്നും ഈ ഉപന്യാസത്തിൻെറ പരിധിയിൽ സാദ്ധ്യമല്ല. കാല്പനികകവിതാപ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ തലപ്പന്തിയിൽ നിന്നിരുന്ന കവിമുഖ്യന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ വി. സി. ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കരുടെ പേരാണു് ഒന്നാമതായി പ്രസ്താവിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നതു്. അകാലചരമം പ്രാപിച്ചെങ്കിലും അദ്ദേഹം സ്വന്തം തലമുറയിൽ അവഗാഢമായ മുദ്ര അവശേഷിപ്പിച്ചു. അധികമൊന്നും എഴുതിക്കൂട്ടിയിട്ടുള്ള കവിയല്ല നാലപ്പാട്ടു നാരായണമേനവനെങ്കിലും, അദ്ദേഹത്തിൻെറ ചില കൃതികൾക്കു്, വിശേഷിച്ചും സ്വപ്രേയസിയുടെ ദേഹവിയോഗത്തെ ആസ്പദമാക്കിയെഴുതിയ 'കണ്ണനീർത്തുള്ളി' എന്ന വിലാപകാവ്യത്തിനു്, സ്ഥായിയായ കവിതാഗുണം ഉണ്ടു്. ഭാവത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അത്യന്തം ആത്മാർത്ഥതയുള്ള 'കണ്ണനീർത്തുള്ളി' ജീവിതത്തിൻെറ പരമസത്യങ്ങളെ സ്പർശിക്കുന്ന ഒരു കാവ്യമാണു്. മേനവൻെറ എല്ലാക്കവിതകളിലും ചിന്തനപ്രവണത കാണാം—പ്രത്യേകിച്ചും 'ചക്രവാളം', 'ഒരു മണൽത്തരി' എന്നീ കവിതകളിൽ. ഈ പ്രവണത അദ്ദേഹത്തെ ബഹുജനങ്ങളുടെ കവിയെ

ന്നുള്ളതിനെക്കാൾ അധികം, ചിന്താരസികരായ ഏതാനും പേരുടെ കവി എന്ന പദവിക്കു സമർഹനാക്കുന്നു.

മറെറാരു ഗണനീയവ്യക്തി ചങ്ങമ്പുഴ കൃഷ്ണപിള്ളയാണ്. അദ്ദേഹം ചെറുപ്പത്തിൽത്തന്നെ ചരമമടഞ്ഞു. കവിതയുടെ ഗൗനസൗകുമാര്യംകൊണ്ടും കാവ്യത്തിലൂടെ ആവിഷ്കരിച്ച വിഷാദാത്മകതകൊണ്ടും അദ്ദേഹം സ്വജീവിതകാലത്തു് അത്യധികം ജനസമ്മതി ആർജ്ജിച്ചിരുന്നു. തൻെറ സുഹൃത്തായ ഇടപ്പള്ളി രാഘവൻപിള്ളയുടെ ദുരന്തത്തെ വിഷയമാക്കി രചിച്ചിട്ടുള്ള 'രമണൻ' എന്ന "പാസ്റ്ററൽ എലിജി" (അജപാലവിലാപകാവ്യം) ആണ് ചങ്ങമ്പുഴയുടെ പ്രധാനപ്പെട്ട കൃതികളിൽ പ്രഥമം. ഈ ഇടപ്പള്ളി രാഘവൻപിള്ളതന്നെ ഉത്തിഷ്ഠമാനനും അസാധാരണപ്രതിഭാശാലിയുമായ കവിയായിരുന്നു. 'രമണൻ' രചിച്ച കാലത്തു് അതിൻെറ കർത്താവിനു് ഇരുപതു വയസ്സിനും ഇരുപത്തഞ്ചു വയസ്സിനും ഇടയ്ക്കു പ്രായംവരും. അനുവാചകരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ നിന്നു് ഒരിക്കലും മാഞ്ഞുപോവാതെനിൽക്കുന്ന ഒരു ലാവണ്യവിശേഷം പ്രസ്തുത വിലാപകാവ്യത്തിനുണ്ടു്. ഉദ്വേഗജനകമായ അതിൻെറ സംഗീതധ്വനി പ്രതിപാദ്യവുമായി ശരിക്കും ഇണങ്ങിച്ചേരുന്നു. കേവലം വാക്കുകൾകൊണ്ടു് ഫലപ്രദമായി ആവിഷ്കരിക്കാനാവാത്ത ഒരു നിസ്സഹായതാബോധത്തെ അനുവാചകരിലേക്കു് സംക്രമിപ്പിക്കുവാൻ കവിക്കു് അതുമൂലം സാധിച്ചിട്ടുണ്ടു്. വളരെയധികം എഴുതിക്കൂട്ടിയിട്ടുള്ള ഒരു കവിയാണ് ചങ്ങമ്പുഴ. ഇളംതലമുറയിൽ വമ്പിച്ച സ്വാധീനത ചെലുത്തിയിട്ടുണ്ടു്, അദ്ദേഹത്തിൻെറ കവിതകൾ. ചങ്ങമ്പുഴയുടെ സുഹൃത്തായഇടപ്പള്ളി വളരെയൊന്നും എഴുതിയിട്ടില്ല. എങ്കിലും ഏതാനും ഉത്കൃഷ്ട കവിതകൾ ആ കവിയും അവശേഷിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഭാവിയിൽ അവയും വളരെ താത്പര്യത്തോടെ പാരായണം ചെയ്യപ്പെട്ടും.

ബഹുമുഖമായ നൈപുണ്യാതിരേകത്തോടുകൂടിയ ആധുനിക സാഹിത്യകാരന്മാരിലൊരാൾ സർദാർ കെ. എം. പണിക്കരത്രേ. രാഷ്ട്രീയ നയതന്ത്രജ്ഞൻ, ചരിത്ര

കാരൻ, ആംഗലഭാഷയിലെ മികച്ച ഒരെഴുത്തുകാരൻ എന്നീ നിലകളിൽ ആ ബഹുമുഖ പ്രതിഭാശാലി സ്വദേശത്തിനു പുറത്ത് അതിമാത്രം പ്രഖ്യാതനാണ്. അതു നിമിത്തം വാസ്തവത്തിൽ മലയാളത്തിലെ പ്രമുഖ സാഹിത്യകാരന്മാരിൽ ഒരാളാണ് അദ്ദേഹം എന്ന് അറിഞ്ഞിട്ടുള്ളവർ കേരളത്തിനു പുറത്ത് വളരെ കുറച്ചേ ഉള്ളു. കവിയും നാടകകൃത്തും ആഖ്യായികാകാരനും നിരൂപകനുമായ സർദാർ പരിപോഷിപ്പിക്കാത്ത സാഹിത്യശാഖ ഇല്ലെന്നു തന്നെ പറയണം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാവ്യഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ 'ചിന്താതരംഗിണി'യും 'പങ്കീപരിണ'യവും 'അംബപാലി'യും പ്രത്യേകം പ്രസ്താവമർഹിക്കുന്നു. പദ്യരൂപത്തിലുള്ള തജ്ജന്യകളിൽ ചിലവയാണ് 'കുമാരസംഭവം' 'ഇണപ്പക്ഷികൾ' 'പടിഞ്ഞാറേ മുറി' എന്നീ കൃതികൾ. സംസ്കൃതത്തിന്റെ ശൈലിയിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള നാടകങ്ങളിൽ, 'ഭീഷ്മർ', 'മണ്ഡോദരി'. 'ധ്രുവസ്വാമിനി' എന്നിവ ശ്രദ്ധേയങ്ങളാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാഷാശൈലിക്കു നല്ല ലാളിത്യമുണ്ട്; ലാവണ്യമുണ്ട്. സംസ്കൃതവൃത്തങ്ങളും ഭാഷാവൃത്തങ്ങളും അദ്ദേഹം ഒന്നുപോലെ അയത്നകുശലമായി കൈകാര്യം ചെയ്യും. മലയാളത്തിനു സർദാർ ചെയ്ത ഗദ്യസംഭാവനകളിൽ 'ആത്മകഥ' എന്ന സ്വന്തം ജീവചരിത്രവും 'കേരളസിംഹം'* എന്ന ചരിത്രാഖ്യായികയും ഏററവും പ്രഖ്യാതങ്ങളാണ്. ഊർജ്ജസ്വലമായ ആ ധിഷണാശക്തിയും ആ വിജ്ഞാനസമ്പത്തും ചരിത്രപരമായ ആ വിദൂരവീക്ഷണവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സകല കൃതികളിലും പ്രകടമായിക്കാണാം.

ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ മുൻപന്തിയിലെത്തിയ കവികളിൽ ഏററവും പ്രമുഖൻ ജി. ശങ്കരക്കുറുപ്പാണ്. അനന്തരകാലഘട്ടത്തിലാണ് കുറുപ്പിന്റെ ശക്തികൾക്കു പ്രൗഢത വന്നതു്. ഭാവഗാനരചയിതാവ് എന്ന നില

---

* അടുത്ത കാലത്ത് സാഹിത്യ അക്കാദമിയുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ ഈ ആഖ്യായിക ഹിന്ദിയിലേക്കു ഭാഷാന്തരം ചെയ്തു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരിക്കുന്നു—എഡിററർ.

യിലും പ്രധാനപ്പെട്ട കവനസങ്കേതമായി പ്രതിരൂപാത്മകത പ്രയോഗിക്കുന്ന കവി എന്ന നിലയിലും ഇന്നത്തെ കവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു സമുന്നതസ്ഥാനമുണ്ട്. ചെത്തിയൊരുക്കിത്തേച്ചുമിനുക്കിയ രത്നങ്ങൾ വിന്യസിച്ച മട്ടുണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതയ്ക്ക്. ശബ്ദരത്നങ്ങൾ എടുത്തു പെരുമാറുന്നതിൽ പ്രത്യേക വൈദഗ്ധ്യം സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ള മററു കാവ്യകൃത്തുകളിൽനിന്ന് കുറുപ്പിനെ വേർതിരിച്ചു നിറുത്തുന്നതു് പ്രതിരൂപാത്മകതയുടെ •ബാഹുല്യമാണ്. ഇളംതലമുറക്കവികളുടെ നേതാവാണ് അദ്ദേഹം, തീർച്ച. അവരുടെ ആദർശങ്ങളുടെ പുരസ്കർത്താവും ചിന്തകളുടെ ആവിഷ്കാരകനുമാണ്. അധുനാതന ലോകത്തിന്റെ സാമൂഹികവും സാമ്പദികവുമായ അഭിലാഷാവേശങ്ങൾ ആ കലാകാരനെ വളരെയധികം സ്വാധീനപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഇളംകുററുകാരുടെ പുരോഗമനാത്മകതയെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതകൾ പ്രതിഫലിപ്പിക്കയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ ആശയഗതിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളംവള്ളത്തോളിലെന്നപോലെ ശങ്കരക്കുറുപ്പിലും അന്യോന്യഭിന്നങ്ങളായ രണ്ടു പ്രവണതകൾ കാണാം. സ്വന്തം സംസ്കാരം ഭാരതീയമാണെന്ന് അവകാശപ്പെടുകയും പാരമ്പര്യം പുലർത്തപ്പെടണമെന്നു കരുതുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു യാഥാസ്ഥിതികന്റെ മനോഗതി ഒരു വശത്ത്; അതേ സമയം ഇടതുപക്ഷത്തിന്റെ സാമൂഹിക സിദ്ധാന്തങ്ങൾക്ക് ഏറെക്കുറെ വശഗനായ ഒരു ഉത്പതിഷ്ണുവിന്റെ മനോഭാവം മറുവശത്തും.

മുൻകാലഘട്ടത്തിലെ കവികളിൽ മററു ചിലരെക്കൂടെ ഇവിടെ എടുത്തുപറയേണ്ടതുണ്ട്. ഒന്നാമതു്, കുണ്ടൂർ നാരായണമേനവൻ. സാമാന്യജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ പ്രചാരമുള്ള പാട്ടുകളിൽനിന്ന് കഥകൾ സ്വീകരിച്ച് ആംഗലസാഹിത്യത്തിലെ "ബാലഡ്സി"ന്റെ മട്ടിൽ ഒരു പുതിയതരം കവിത അദ്ദേഹം വിജയപൂർവം അവതരിപ്പിച്ചു. ഇക്കാര്യത്തിൽ അദ്ദേഹം ചെയ്ത പ്രത്യേക സംഭാവന, സംസ്കൃതപദങ്ങൾ പാടേ ഉപേക്ഷിച്ച് പച്ചമലയാളമെന്നറിയപ്പെടുന്ന കലർപ്പില്ലാത്ത മലയാളത്തിൽ

കാവ്യനിബന്ധനം സാധിച്ചു എന്നുള്ളതാണ്. കുണ്ടൂരിൻെറ പ്രഖ്യാതകവിതയായ 'കോമപ്പൻ' ഗണനാർഹമായ ഒരു നേട്ടമാണ്. കാരണം, ഒരൊററ സംസ്കൃതപദവും ഉപയോഗിക്കാതെ വർണ്ണനാത്മകമായ ഒരു ദീർഘകവിത മുഴുവനും രചിക്കുക എന്ന ശാബ്ദികമായ ഒരു ഞാണിന്മേൽക്കളി കാട്ടിയതിനും പുറമേ, അനന്യസാധാരണമായ പുതുമയും ചൈതന്യവും സാഹിത്യസൗന്ദര്യവും പദ്യങ്ങളിലേക്കു സംക്രമിപ്പിക്കുവാനും കവിക്കു കഴിഞ്ഞു. കട്ടക്കയത്തിൽ ചെറിയാൻ മാപ്പിളയാണ് പഴയരീതിക്കുള്ള കാവ്യസരണിയിൽ സഞ്ചരിച്ച വേറൊരു കവി. അദ്ദേഹത്തിൻെറ 'ശ്രീയേശുവിജയം', ബൈബിളിലെ പഴയനിയമത്തിലും ക്രിസ്തുവിൻെറ ജീവിതത്തിലും ഉള്ള മുഖ്യസംഭവങ്ങളെ ആസ്പദമാക്കി രചിച്ച ഒരു ഐതിഹാസിക മഹാകാവ്യമാണ്. പഴയ കവികളുടെ പരമ്പരയിൽപ്പെട്ടുന്ന മറെറാരു കവിയത്രേ വടക്കുംകൂർ രാജരാജവർമ്മ. ഇന്നും ആ പണ്ഡിതവൃദ്ധൻ സാഹിത്യവ്യവസായങ്ങളിൽ ഊർജ്ജിതമായി ഏർപ്പെട്ടു പോരുന്നു. പല മഹാകാവ്യങ്ങളും അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. അക്കൂട്ടത്തിൽ അതീവപ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്ന 'രാഘവാഭ്യുദയ'ത്തിൽ വടക്കുംകൂറിനെ തൻെറ കവനശക്തിയുടെ അത്യുച്ചകോടിയിൽ നാം ദർശിക്കുന്നു.

സ്ത്രീകളും മലയാളസാഹിത്യത്തിൽ തങ്ങളുടെ പങ്ക് എക്കാലത്തും നിർവഹിച്ചുപോന്നിട്ടുണ്ട്. 1915—ന് തൊട്ടു മുമ്പുള്ള കാലഘട്ടത്തിൽ, തോട്ടയ്ക്കാട്ട് ഇക്കാവുഅമ്മ മലയാള സാഹിത്യനഭസ്സിൽ വിരാജിച്ചിരുന്നു. പഴയ ക്ലാസിക്കൽ നാടകരീതിക്കൊപ്പിച്ച് ഗദ്യപദ്യസമ്മിശ്രമായി ആ മഹതി രചിച്ച 'സുഭദ്രാർജ്ജുനം' അവക്ക് ഒരു നല്ല കവയിത്രി എന്ന നിലയിൽ പ്രശസ്തി നേടിക്കൊടുത്തു. കുറേക്കൂടി അടുത്തകാലത്തേക്കു വന്നാൽ, കവിതാമണ്ഡലത്തിൽത്തന്നെ, നാലപ്പാട്ട ബാലാമണിയമ്മ, ലളിതാംബിക അന്തർജ്ജനം, മേരി ജോൺതോട്ടം, മുതുകുളം പാർവതിയമ്മ എന്നിവർ പരിഗണനീയകളാണ്. മാതൃഭത്തിൻെറ കവയിത്രിയായിക്കണക്കാക്കാം, ബാലാമണി

അമ്മയെ. അവരുടെ കവിതയ്ക്കു വൈകാരികത്വം ഉച്ച കോടിയിൽ നിൽക്കുന്ന ഉള്ളടക്കമുണ്ട്. അതിനും പുറമേ രൂപത്തിലും ശയ്യയിലും ചെലുത്തുന്ന ക്രമാധികസൂക്ഷ്മ മായ ശ്രദ്ധയും സാമാന്യേന ദീക്ഷിക്കുന്ന ഔചിത്യവും ആ കവിതയെ വ്യാവത്തിച്ചു നിർത്തുന്നു. ഒരു ചെറുകഥാ കൃത്തെന്ന നിലയിലാണ് ലളിതാംബിക അന്തർജ്ജനം കൂട്ട തൽ പ്രശസ്തി സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ളതു്. എന്നിരുന്നാലും അവർ ഒരു പ്രശസ്തയായ കവയിത്രിയുമാണ്. അല്പകാലം സാഹിത്യമണ്ഡലത്തിൽ വ്യാപരിച്ചശേഷം കന്യാസ്ത്രീയാ യിത്തീർന്ന മേരി ജോൺ തോട്ടം, കവിതകളിൽ മതപ രവും തത്ത്വചിന്താപരവുമായ സ്വന്തം മാനസികപ്രവ ണത പ്രകടിപ്പിച്ചു. ഭാഷാരീതിയെ സംബന്ധിച്ചിട ത്തോളം വേണ്ടത്ര പരിപാകം പ്രാപിച്ചിരുന്നില്ലെങ്കിലും അവരുടെ കവിതകൾ, പ്രത്യേകിച്ചും 'കവിതാരാമം' എന്നസമാഹാരത്തിലെ"ആത്മാവിൻെറ ഏകാന്തഗാനം" വളരെ ഉന്നതമായ നിലവാരമുള്ള ചിന്താത്മകതയ്ക്കു സാക്ഷ്യമായി അവശേഷിക്കുന്നു.

ഒരു പുതിയ വ്യതിയാനം

1936-നോട്ട് അടുപ്പിച്ചു മലയാളകവിത ഒരു പുതിയ വഴിക്കു തിരിയുവാൻ തുടങ്ങി. ദേശീയ പ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ ഉത്തേജകശക്തി ക്രമേണ നിലച്ചു. മുഖ്യമായും ഇടതുപക്ഷ രാഷ്ട്രീയത്തിൽനിന്നും പ്രചോദനം ലഭിച്ച ഇളംതലമുറ യുടെ ആശയഗതി മുൻകൈനേടി. പ്രതിലോമമെന്നു വ്യവഹരിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന അക്കാലത്തെ സാഹിത്യത്തെ ഈ ഇളംതലമുറ, പൂർവ്വകവികളുടെ കൃതികളിലെ ആത്മാർ ത്ഥതാരാഹിത്യത്തിൻെറയും മിഥ്യാഭാവങ്ങളുടെയും മൂട്ട പടം ചീന്തിത്തള്ളിയ ശക്തിയുററ വിമർശകന്മാരുടെ പിൻബലത്തോടുകൂടി, മുൻപെട്ട് എതിർക്കുകയും, അനന്തര കാലത്ത് പുരോഗമനവാദമെന്നു് അറിയപ്പെടാനിടയായി ട്ടുള്ള ഒരു പ്രസ്ഥാനം അവതരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. വിമർ ശനരംഗത്ത് ഈ നവീന സംരംഭത്തിൻെറ വീരയോദ്ധാ ക്കൾ എ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ളയും ജോസഫ് മുണ്ടശ്ശേരിയും

എം. പി. പോളമായിരുന്നു. പുരോഗമനവാദികൾ എഴുതിക്കൂട്ടിയ കവിതകൾ ഉത്കൃഷ്ടകാവ്യഗുണമുള്ളവയായിരുന്നില്ല. ചെറുകഥയുടെയും നോവലിന്റെയും മണ്ഡലത്തിൽ ആയിരുന്നു മുഖ്യമായും അവരുടെ വിജയം. അന്നത്തെ പല പ്രധാനപ്പെട്ട എഴുത്തുകാരിലും പുരോഗമനവാദം സ്വാധീനത ചെലുത്തുകയുണ്ടായി എന്നു സമ്മതിക്കണം. പ്രത്യേകിച്ചും, വള്ളത്തോളിലും ശങ്കരക്കുറുപ്പിലും പുരോഗമനാശയങ്ങൾ ചെലുത്തിയ സമ്മർദ്ദം കുറച്ചൊന്നുമല്ല. ശുദ്ധപുരോഗമനക്കാരുടെ ഇടയിൽ പ്രതിഭാശക്തിയുള്ള ചില കവികൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അവരിൽ എൻ. വി. കൃഷ്ണവാര്യർ, അക്കിത്തം, ഒളപ്പമണ്ണ, വയലാർ രാമവർമ്മ, ഇടശ്ശേരി ഗോവിന്ദൻനായർ, ഒ. എൻ. വി. കുറുപ്പ്, അംനജൻ എന്നിവർ പ്രസ്താവമർഹിക്കുന്നു.

കഴിഞ്ഞ ഇരുപതു കൊല്ലക്കാലത്ത് പുരോഗമനാശയങ്ങളുടെ സ്വാധീനതയ്ക്കു പരോക്ഷമായിട്ടെങ്കിലും വശപ്പെടാത്ത ഒരൊററക്കവിയും ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെന്ന് ന്യായപൂർവ്വം അവകാശപ്പെടാമെന്നിരിക്കിലും, മലയാള സാഹിത്യത്തിന്റെ പ്രധാന സ്രോതസ്സ് അതിന്റെ ഒഴുക്കുചാലിൽനിന്നു മാറിയിട്ടില്ല. വൈലോപ്പള്ളി ശ്രീധരമേനോനും, വെണ്ണിക്കുളംഗോപാലക്കുറുപ്പും, പാലാ നാരായണൻനായരും മലയാള കവിതയുടെ തനിപ്പാരമ്പര്യം പുലർത്തുന്ന മൂന്നു കവിമുഖ്യന്മാരാണ്. പക്ഷേ, പുരോഗമനചിന്താഗതി അവരിലും വളരെ സ്വാധീനതചെലുത്തിയിട്ടുണ്ടെന്ന വസ്തുത വിസ്മരിക്കാവുന്നതല്ല. പാലായുടെ 'കേരളം വളരുന്നു' എന്ന കൃതി ആധുനിക കേരളത്തെ വിഷയമാക്കി, മലയാളഭാഷ സംസാരിക്കുന്ന നാട്ടിലെ ഐതിഹ്യങ്ങളെയും മഹാവ്യക്തികളെയും പ്രവണതകളെയും ഒരു ഒററക്കൃതിയിൽ നെയ്തിണക്കുവാൻ യത്നിച്ചുകൊണ്ട്, ഇതിഹാസങ്ങളുടെ മട്ടിൽരചിച്ച ഒരു നീണ്ട കവിതയാണ്. പഴയമാർഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ട കവികൾ ഏതായാലും ഇല്ലാതായിട്ടില്ല. പി. കുഞ്ഞിരാമൻനായരും, കെ. കെ. രാജായും മററും ആ പാരമ്പര്യത്തെ ഏറെക്കുറെ സവിശേഷമായി ഉയർത്തിനിർത്തിപ്പോരുന്നു.

ഗദ്യം

ഗദ്യസാഹിത്യത്തിൽ 1919 മുതൽക്കുള്ള നവീന കാലഘട്ടം പ്രത്യേകിച്ചും ശ്രദ്ധേയമാണ്. സി. വി. രാമൻപിള്ളയുടെ'രാമരാജാബഹദൂർ'(ടിപ്പുവിൻെറ ആക്രമണത്തെ വിഷയമാക്കിയുള്ളതു്), അപ്പൻതമ്പുരാൻെറ 'ഭൂതരായർ', കെ. എം. പണിക്കരുടെ 'കേരളസിംഹം' എന്നീ ആഖ്യായികകളുടെ പുറപ്പാടോടുകൂടി മലയാളത്തിലെ ചരിത്രനോവൽപ്രസ്ഥാനം വളർച്ചമുററിക്കഴിഞ്ഞു. എന്നാൽ അതിനെക്കാൾ കൂടുതൽ പ്രാധാന്യം അർഹിക്കുന്ന സംഗതി,മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു സമൂഹത്തിലെ സ്ഥിതിഗതികൾ പഠിച്ചുവർണ്ണിച്ചുകൊണ്ടുള്ള പുതിയതരം സമൂഹികനോവലുകൾ ആവിർഭവിച്ചു എന്നുള്ളതാണ്. കാല്പനിക കൃതികളെ കണക്കിലെടുത്താൽ 'ഇന്ദുലേഖ'യും 'ശാരദ'യുമാണ് ഇക്കാര്യത്തിൽ മാതൃക സൃഷ്ടിച്ചതു്. എന്നാൽ പുതുമക്കാർ കഴിഞ്ഞ കാലത്തെ കാല്പനികതയെ ഉപേക്ഷിച്ചിട്ടു നഗ്നമായ റീയലിസത്തിനുവേണ്ടി നിലകൊണ്ടു. നമ്പൂതിരി-നായർ ബന്ധത്തെ അധികരിച്ചുള്ള ഒരു പഠനമാണ് 'അപ്ഫൻെറ മകൾ'. അതിനെ മലയാളത്തിലെ റീയലിസ്റ്റും നോവലുകളുടെ തുടക്കമായിക്കരുതാം. ബഷീറിൻെറ 'ബാല്യകാലസഖി' ആണ് ഈ സരണിയിലെ മറെറാരു ഗണനീയ കൃതി. എന്നാൽ തകഴി ശിവശങ്കരപ്പിള്ളയാണ് റീയലിസ്റ്റ് സമൂഹികനോവലിനെ ഉത്കൃഷ്ടസാഹിത്യത്തിൻെറ നിലവാരത്തിലേക്ക് ഉന്നമിപ്പിച്ച എഴുത്തുകാരൻ. അനിതരസാധാരണമായ സിദ്ധികളുള്ള ചെറുകഥാകൃത്തെന്ന പ്രശസ്തി തകഴി നേരത്തേ സമ്പാദിച്ചിരുന്നു. മലയാളത്തിൽ ആ സാഹിത്യശാഖയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അദ്ദേഹംതന്നെ അതീവനിപുണൻ. എന്നാൽ 'തോട്ടിയുടെ മകൻ' എന്ന കൃതിയുമായി നോവലിൻെറ രംഗത്തേക്കു പ്രവേശിച്ച തകഴി അവിടെയും പ്രഖ്യാതനായിത്തീർന്നു. ആലപ്പുഴയ്ക്കടുത്തുള്ള കുട്ടനാടൻ പ്രദേശങ്ങളിലെ ഭൂവുടമകളല്ലാത്ത പാവപ്പെട്ട കർഷകരുടെ ബദ്ധപ്പാടുകളെക്കുറിച്ചുള്ള വിശദമായ ഒരു പഠന

മാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'രണ്ടിടങ്ങഴി'* എന്ന നോവൽ. കഥാപാത്രങ്ങളുടെ ജീവചൈതന്യവും സാമൂഹികസ്ഥിതികളുടെ യഥാതഥപ്രപഞ്ചനവും ആ നോവലിനെ ക്ലാസിക്കിന്റെ പദവിയിലേക്കു പൊട്ടന്നനെ ഉയർത്തി. തകഴി അടുത്തകാലത്തു രചിച്ച 'ചെമ്മീനി'ൽ* ആലപ്പുഴയിലെ പാവപ്പെട്ട മുക്കവരിലേക്ക് രംഗമൊന്നു മാററിയിരിക്കുന്നു. ഈ കൃതി ഇന്നോളം മലയാളത്തിലുണ്ടായിട്ടുള്ള നോവലുകളിൽ പ്രശസ്തതമമാണ്—ആ ഇനത്തിൽപ്പെട്ട കൃതികളിൽ അനുത്തമവും.

മലയാളത്തിലെ ആധുനിക ലഘുകഥകൾക്കും നോവലിനും സാരവത്തായ സംഭാവനകൾ ചെയ്ത ആദ്യത്തെ സാഹിത്യകാരന്മാരിൽ ഒരാളെന്ന നിലയ്ക്ക് കേശവദേവ് സ്മരണീയനാണ്. ഭാഷയിലെ അത്യുത്കൃഷ്ടനോവലുകളിൽ ഒന്നാണ് ദേവിന്റെ 'ഓടയിൽനിന്ന്' എന്ന കൃതി. എസ്. കെ. പൊററയ്ക്കാടിന്റെ 'വിഷകന്യക' എന്ന നോവലിനും ഉണ്ട് വലിയ മേന്മ. പ്രസ്താവയോഗ്യനായ മറെറാരു നോവലിസ്റ്റാണ് ജോസഫ് മുണ്ടശ്ശേരി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'പ്രൊഫസ്സർ' എന്ന നോവൽ പാവപ്പെട്ട ഒരു അദ്ധ്യാപകന്റെ ദൈന്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഹൃദയസ്പൃക്കായ കഥയാണ്. ക്രൈസ്തവരിൽപ്പെട്ട ദരിദ്രവർഗ്ഗങ്ങളുടെ ജീവിതത്തെയും അവരുടെമേൽ പള്ളിമതത്തിനുള്ള ആധിപത്യത്തെയും അദ്ദേഹം 'കൊന്തയിൽനിന്നു കുരിശിലേക്ക്' എന്ന നോവലിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്നു.

മലയാളത്തിൽ ചെറുകഥാപ്രസ്ഥാനം നേരത്തേ തന്നെ പൂർണ്ണവളർച്ചയെത്തി. പൊതുവേ അതിന്റെ

---

* ഈ നോവൽ മററു ഭാരതീയ ഭാഷകളിലേക്കു വിവർത്തനം ചെയ്യുവാൻ സാഹിത്യ അക്കാദമി തിരഞ്ഞെടുത്തിരിക്കയാണ്. അതിന്റെ ഹിന്ദിപരിഭാഷ 'ദോ സാർ ധാൻ' എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധീകൃതമായിട്ടുണ്ട്—എഡിററർ.

* ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന് 1957 ലെ സാഹിത്യഅക്കാദമി പ്രൈസ് സമ്മാനിക്കപ്പെട്ടു.—എഡിററർ.

രചനാനിലവാരവും ഉയർന്നു. ആ മണ്ഡലത്തിൽ വിജയശ്രീയടഞ്ഞ എഴുത്തുകാരുടെ പേരുകൾ എല്ലാം ഇവിടെ പ്രസ്താവിക്കാനാവാത്തവണ്ണം അത്ര അസംഖ്യമാണ്. എന്നാൽ ഈ സാഹിത്യശാഖയിൽ അതിവിചക്ഷണൻ തകഴി തന്നെ, സന്ദേഹമില്ല. അദ്ദേഹത്തിൻെറ കഥകൾ മോപ്പസാങ്ങിൻെറയൊ, ചെക്കോവിൻെറയൊ കഥകളോടു കിടനിൽക്കും. പ്രസ്താവയോഗ്യരായ മററു കഥാകൃത്തുകൾ പൊൻകുന്നം വക്കി, കെ. ടി. മുഹമ്മദ്, ബഷീർ, പി. സി. കുട്ടിക്കൃഷ്ണൻ, പൊററയ്ക്കാട്ട്, കോവൂർ, കാരൂർ, സരസ്വതിയമ്മ, ലളിതാംബിക അന്തർജ്ജനം എന്നിവരാണ്. വക്കിയും, ബഷീറും, പൊററയ്ക്കാട്ടും, കുട്ടിക്കൃഷ്ണനും ഇടതുപക്ഷ സാഹിത്യകാരന്മാരാണെന്നു പറയണം. അവർ പ്രതിപാദിക്കുന്നത് മുഖ്യമായും സാമൂഹികമായ അനീതിയെ സംബന്ധിച്ചുള്ള പ്രശ്നങ്ങളുമായി ചാർച്ചപ്പെട്ട വിഷയങ്ങളാണ്. കുട്ടിക്കൃഷ്ണൻെറ 'ഉമ്മാച്ചു' ഒരു മികച്ച നോവലായി പരിഗണിക്കപ്പെടുന്നു. ലളിതാംബിക അന്തർജ്ജനം, നമ്പൂരി സമുദായത്തിലെ വൈരുദ്ധ്യങ്ങളെയാണ് പ്രധാനമായും വർണ്ണിക്കുന്നത്. തികച്ചും വേർതിരിഞ്ഞുനിൽക്കുന്ന ഒരു പ്രത്യേക ജനവിഭാഗത്തിൻെറ സാമൂഹികജീവിതത്തിലേക്ക് കുറേയൊക്കെ വെളിച്ചം വീശുന്നു എന്നുള്ളതുകൊണ്ട് അന്തർജ്ജനത്തിൻെറ കഥകൾക്ക് അന്യോപലബ്ധമല്ലാത്ത ഒരു വിശിഷ്ടമൂല്യവുമുണ്ട്.

നാടകം

നാടകമണ്ഡലത്തിലും നടന്നിട്ടുണ്ട്, ശ്രദ്ധാർഹമായ സാഹിത്യപ്രവർത്തനം. നാടകത്തെ സാഹിത്യമായി, കാളിദാസൻെറയും ഭവഭൂതിയുടെയും മററും രൂപകാദികളുടെ മട്ടിലുള്ള ദൃശ്യകാവ്യമായി, കരുതുന്നതായിരുന്നു മലയാളത്തിൻെറ പാരമ്പര്യം. ആ പാരമ്പര്യം തീർച്ചയായും അററുപോയിട്ടില്ല. എന്നാൽ പുതിയ അഭിരുചികളുടെ വളർച്ചയോടുകൂടി പാശ്ചാത്യരീതിയിലുള്ള രംഗപ്രയോഗക്ഷമങ്ങളായ നാടകങ്ങൾക്കു പ്രചാരം ഉണ്ടാ

വാൻ തുടങ്ങി. പക്ഷേ, ഇങ്ങനെ അഭിനയിക്കുവാനായി രചിച്ച അസംഖ്യം നാടകങ്ങളിൽ ഭൂരിപക്ഷവുംസാഹിത്യ ഗുണമുള്ളവയായിരുന്നില്ല.

അക്കാലത്തെ നാടകങ്ങളുടെകൂട്ടത്തിൽ ഏററവും പ്രധാനപ്പെട്ടതു് സി. വി. രാമൻപിള്ളയുടെ 'കുറുപ്പില്ലാക്കളരി'യത്രെ. നായന്മാരുടെ സാമൂഹിക ജീവിതത്തിലെ അരാജകത്വത്തെ ചിത്രീകരിക്കുന്ന ഒരു കൃതി; ഒരു പരിവർത്തനഘട്ടത്തിലെ അവ്യവസ്ഥിതികളെപ്പിടിച്ചു് ഭാവി തലമുറയ്ക്കുവേണ്ടി എഴുതിയിട്ടുള്ള സുശക്തമായ ഒരു സാമൂഹികപ്രഹസനം. ഇ. വി. കൃഷ്ണപിള്ളയായിരുന്നു പ്രശസ്തനായ മറെറാരു നാടകകൃത്തു്. അദ്ദേഹം ചരിത്ര നാടകങ്ങൾ സംഭാവനചെയ്തു് മലയാള നാടകവേദിയുടെ വളർച്ചയെ ത്വരിപ്പിച്ചു. 'കാൽവരിയിലെ കല്പപാദപം' എന്ന പേരിൽ ക്രിസ്തുവിൻെറ കഷ്ടാനുഭവങ്ങളെ വിഷയമാക്കി, കൈനിക്കര പത്മനാഭപിള്ള ഒരു ഉത്കൃഷ്ട നാടകം രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. എൻ. കൃഷ്ണപിള്ളയും ഇടശ്ശേരി ഗോവിന്ദൻ നായരും പ്രശസ്തരായ നാടകകൃത്തുകളാണു്. അവരുടെ കൃതികൾക്കു് നല്ല സാഹിത്യമേന്മയുണ്ടുതാനും. പുതിയ തലമുറയിൽ നാടകരചന നടത്തിയിട്ടുള്ളവരിൽ ചെല്ലപ്പൻ നായർ, കെ. ടി. മുഹമ്മദു്, ടി. എൻ. ഗോപിനാഥൻ നായർ എന്നിവരും പ്രസ്താവമർഹിക്കുന്നു.

നിരൂപണം

ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ നിരൂപണസാഹിത്യവും ശ്രദ്ധേയമാംവണ്ണം വികാസം പ്രാപിച്ചിട്ടുണ്ടു്. മുൻപുള്ള നിരൂപകന്മാരുടെ ശ്രദ്ധ മുഖ്യമായും ക്ലാസിക്കുകളിലാണു് പതിഞ്ഞിരുന്നതു്. ആരോഗ്യപൂർണ്ണമായ നിരൂപണസാഹിത്യത്തിൻെറ വളർച്ചയ്ക്കു് അവർ വളരെയേറെ സംഭാവനകൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. അക്കൂട്ടത്തിൽ പി. കെ. നാരായണപിള്ള, കെ. രാമകൃഷ്ണപിള്ള എന്നിവർ പ്രമുഖന്മാരാണു്. എന്നാൽ, എം. പി. പോൾ, ജോസഫ് മുണ്ടശ്ശേരി, എ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള എന്നിവരുടെ രംഗ-

പ്രവേശത്തോടുകൂടി മലയാളത്തിലെ നിരൂപണസാഹിത്യ മണ്ഡലത്തിലേക്ക് ഒരു നവചൈതന്യം പ്രവഹിക്കുകയായി. നോവലിൻെറയും ചെറുകഥയുടെയും ഭാവരൂപങ്ങളെ അപഗ്രഥിച്ചുകൊണ്ട് എം. പി. പോൾ ചെയ്ത പഠനം ഇളംകൂററുകാരായ എഴുത്തുകാക്ക് മാർഗ്ഗദർശകമായിത്തീർന്നു. ജോസഫ് മുണ്ടശ്ശേരി തൻെറ നിരൂപണങ്ങളിൽ ക്ലാസിക്കൽ പാണ്ഡിത്യവും അത്യധുനാതനമായ ഒരു വീക്ഷണഗതിയും ഏകോപിപ്പിച്ചു. അദ്ദേഹം സാഹിത്യത്തിലെ പുത്തൻകൂററുകാരുടെ മുഖ്യ വക്താവുമായിരുന്നു. മലയാളത്തിൽ ഫ്രഞ്ചുസാഹിത്യരൂപങ്ങൾ അവതരിപ്പിച്ചു എന്നു് ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ളയ്ക്കു് ന്യായപൂർവ്വം അവകാശപ്പെടാം. മോപ്പസാങ്ങിൻെറ കൃതികൾക്ക് ഇന്നു കേരളത്തിൽ ലഭിച്ചിട്ടുള്ള സ്വാധീനതയ്ക്കു് കാരണം അവയുടെ പക്ഷംപിടിച്ച് ബാലകൃഷ്ണപിള്ള എഴുതിയ ലേഖനങ്ങളാണ്. കുട്ടിക്കൃഷ്ണമാരാരും മൂക്കോത്തു കുഞ്ഞപ്പയും ഗുപ്തൻ നായരും മററും അഭിനവാശയങ്ങളുടെ വളർച്ചയ്ക്കു സഹായിച്ചു. ഇന്നു് മലയാളത്തിലെ നിരൂപണസാഹിത്യത്തിനു് പുരോഗമനവാദത്തോടു് വളരെയധികം പക്ഷപാതം ഉണ്ടെന്നിരുന്നാൽതന്നേയും ലോകപ്രവണതകളെപ്പററി സാമാന്യം നല്ല അറിവുള്ളതുകൊണ്ട്, വേണ്ടത്ര കോപ്പും കാര്യക്ഷമതയും വന്നിട്ടുണ്ടെന്നു് അതിനു് സ്വയം അവകാശപ്പെടാനാവും.

ജീവചരിത്രം, സഞ്ചാരവിവരണസാഹിത്യം മുതലായവ

അടുത്തകാലത്തു് ഗണ്യമായ പുരോഗതി നേടിയ മറെറാരു ഗദ്യസാഹിത്യരൂപം ജീവചരിത്രമാണ്. പി. കെ. പരമേശ്വരൻ നായർ രചിച്ച 'സാഹിത്യപഞ്ചാനനൻ' (സാഹിത്യപഞ്ചാനനൻ പി. കെ. നാരായണപിള്ളയുടെ ജീവചരിത്രം) എന്ന കൃതിയായിരുന്നു ഈ മണ്ഡലത്തിൽ ഒരു മാതൃക സൃഷ്ടിച്ചതു്. അതിനും മുൻപു് കേരളവർമ്മ, രാജരാജവർമ്മ, ഉള്ളൂർ മുതലായ പ്രശസ്തവ്യക്തികളെ ആസ്പദമാക്കി ഭാഷയിലുണ്ടായ

ചില ജീവചരിത്രകഥകൾ പ്രായേണ അമിതമായ അപദാനകീർത്തനത്തിൻെറ രൂപത്തിലുള്ളവയായിരുന്നു. അവ വിമർശനാത്മകങ്ങളായിരുന്നില്ല. വസ്തുനിഷ്ഠമായ സമീപനരീതി സ്വീകരിച്ചതായി അവകാശപ്പെടാനും വകയുണ്ടായിരുന്നില്ല. പരമേശ്വരൻ നായരാകട്ടെ, ജീവചരിത്രകലയെ ഗൗരവബുദ്ധിയോടെ കൈകാര്യം ചെയ്തു; വിമർശനത്തിൻെറയും ഗവേഷണത്തിൻെറയും ജീവസ്സു മാത്രമല്ല, സാഹിത്യപരമായ ശില്പചാതുര്യബോധവും അതിലേക്കു സംക്രമിപ്പിച്ചു. ഐ. സി. ചാക്കോ, എ. ഡി. ഹരിശർമ്മ, ഡാക്ടർ കെ. എം. ജോർജ്ജ് എന്നിവരും ഈ സാഹിത്യശാഖയിൽ ഗണ്യമായി പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ആത്മകഥാരൂപത്തിലുള്ള ജീവചരിത്രകൃതികളും ആവിർഭവിച്ചുതുടങ്ങി. പി. കെ. നാരായണപിള്ളയുടെ 'സ്മരണമണ്ഡല'മാണ് ഈ ഇനത്തിലെ ഉത്കൃഷ്ട നിബന്ധനം. നിരൂപകനും കവിയും പണ്ഡിതനുമായിരുന്ന, പി. കെ. അഭിഭാഷകൻ, പ്രാഡ്വിവാകൻ എന്നീ നിലകളിലും അദ്ദേഹം പ്രശസ്തനായിരുന്നു. പി. കെ. യുടെ ആത്മകഥ അദ്ദേഹത്തിൻെറ ചെറുപ്പകാലത്തെ തിരുവിതാംകൂറിലെ സ്ഥിതിഗതികളുടെ ഒരു സമഗ്രദർശനമാണ്. അതു് രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതോ, തഴക്കം സിദ്ധിച്ച ഒരു സാഹിത്യനായകൻെറ വൈദഗ്ദ്ധ്യത്തോടെ. ഈ ഇനത്തിൽപ്പെടുന്ന മറെറാരു പ്രശസ്തകൃതി ഇ. വി. കൃഷ്ണപിള്ളയുടേതാണ്. ഏതാണ്ടൊരു അവ്യവസ്ഥിതമായ ആ ജീവിതംതന്നെ രസകരമായ ഒരു ആത്മകഥയ്ക്കു വേണ്ടുംവക ശരിക്കും നൽകുന്നതായിരുന്നു. പ്രാസംഗികമായി പറഞ്ഞുകൊള്ളട്ടെ, ഈ ശതകത്തിലെ മികച്ച ഹാസസാഹിത്യകാരന്മാരിൽ ഒരാളായിരുന്നു ഇ. വി. അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെ പ്രശസ്തനായ വേറൊരു ഹാസസാഹിത്യകാരനാണ് സഞ്ജയൻ (എം. ആർ. നായർ). കെ. എം. പണിക്കരുടെ 'ആത്മകഥ'യും സി. കേശവൻെറ 'ജീവിത സമര'വും, കെ. പി. കേശവമേനവൻെറ 'കഴിഞ്ഞകാലവും' ആത്മകഥാശാഖയിലെ പ്രധാനപ്പെട്ട കൃതികളിൽ ഏതാനുമത്രേ.

മലയാളത്തിനു പണ്ടുതന്നെ പരിചിതമായിരുന്നു യാത്രാവിവരണസാഹിത്യം. ഒരു ക്രൈസ്തവ വൈദികൻ രചിച്ച പ്രഖ്യാതമായ ഒരു യൂറോപ്പുയാത്രാവിവരണം (കരിയാട്ടിൽ മാർ യൌസേപ്പു മെത്രാപ്പോലീത്തായുടെ റോമ്മായാത്രാവിവരണമായി, പാറേമ്മാക്കീൽ പെ. ബ. ഗോവർണ്ണദോരച്ചൻ രചിച്ച വർത്തമാനപ്പുസ്തകം), 18-ാം നൂററാണ്ടിൻെറ സംഭാവനയായി കൈരളിക്കു ലബ്ധമായിട്ടുണ്ട്. പദ്യരൂപത്തിൽ സഞ്ചാരവിവരണ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നതായിരുന്നു, പത്തൊൻപതാം നൂററാണ്ടിലെ സമ്പ്രദായം. ആധുനികകാലത്തു് യാത്രാവിവരണസാഹിത്യമെന്നു പറയാവുന്നതായി വല്ല മേന്മയുമുള്ള ആദ്യത്തെ കൃതി കെ. പി. കേശവമേനവൻെറ ബിലാത്തി വിശേഷമാണു്. മേനവൻ വിദ്യാർത്ഥിയായി ഇംഗ്ലണ്ടിൽ താമസിച്ചകാലത്തെ തൻെറ അനുഭവങ്ങളുടെ വിവരണമാണതു്. എന്നാൽ ഈ സാഹിത്യശാഖയിൽ പ്രത്യേക പാടവം സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ള എഴുത്തുകാരൻ പൊററയ്ക്കാടത്രേ. ലോകത്തിൻെറ ഭൂരിഭാഗവും—ഏഷ്യ, യൂറോപ്പു്, ആഫ്രിക്ക എന്നീ ഭൂഖണ്ഡങ്ങൾ- അദ്ദേഹത്തിൻെറ യാത്രാവിവരണസാഹിത്യത്തിനു വിഷയമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. രസകരങ്ങളായവ കാണുവാനുള്ള കണ്ണുണ്ടു്, പൊററയ്ക്കാടിനു്. ലളിതവും ദീപ്തിമത്തുമായ ഒരു ഗദ്യശൈലി സ്വാധീനവുമാണു്. ഇവിടെ പ്രസ്താവമർഹിക്കുന്ന മററു കൃതികൾ കെ. എം. പണിക്കരുടെ 'ആപത്കരമായ യാത്ര' (അദ്ദേഹം യുദ്ധകാലത്തു ചെയ്ത സഞ്ചാരങ്ങളെ വിവരിക്കുന്ന ഒരു കൃതി), 'ചീനയിലെ ഒരു യാത്ര' (അദ്ദേഹം നടത്തിയ വിപുലമായ ചീനദേശ പര്യടനത്തെ സംബന്ധിച്ചു് എഴുതിയ ഗ്രന്ഥം) എന്നിവയത്രേ.

സാഹിത്യചരിത്രം

അടുത്തകാലത്തു് സാഹിത്യചരിത്ര നിർമ്മിതിയിലും പണ്ഡിതന്മാരുടെ ശ്രദ്ധ വളരെയധികം പതിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഇക്കാര്യത്തിൽ മാർഗ്ഗദർശനം ചെയ്തതു് പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയുടെ 'മലയാള ഭാഷാചരിത്ര'മാണു്. 19-ാം ശത

കത്തിൻെറ അന്തിമദശകത്തിലായിരുന്നു അതിൻെറ പ്രാദുർഭാവം. തുടന്നു മുടങ്ങാതെ സാഹിത്യചരിത്ര വിഷയകമായ പര്യവേക്ഷണങ്ങൾ നടന്നു. അതുവഴിക്കു് ഒട്ടധികം പ്രാചീനഗ്രന്ഥങ്ങളും വിസ്മൃതരായ ഗ്രന്ഥകാരന്മാരും ഭൂതകാലത്തിൻെറ ഇരുളിൽനിന്നും വെളിച്ചത്തേക്കു കൊണ്ടുവരപ്പെട്ടു. ഇക്കൂട്ടത്തിലുണ്ടായ ഗണ്യമായ നേട്ടം, മലയാളഭാഷയുടെ വ്യാകരണം, കാവ്യമീമാംസ എന്നിത്യാദിസംബന്ധിച്ചു് 15-ാംശതകത്തിൽ സംസ്കൃതഭാഷയിൽ രചിച്ച 'ലീലാതിലക'ത്തിൻെറ കണ്ടെത്തലാണു്. ലീലാതിലകത്തിൽ അതിനുമുൻപുള്ള കൃതികളിൽനിന്നു് ഉദാഹരണങ്ങളായി ധാരാളം ഉദ്ധാരണങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിരിക്കകൊണ്ടു്, ആ ഗ്രന്ഥം സാക്ഷാത്തായ ഒരു പഴയ സാഹിത്യ സമാഹാരംതന്നെ. പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥത്തിൽ ആ വിധം പരാമർശിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന ഒരു കൃതിയാണു് 'ഉണ്ണുനീലീസന്ദേശം'—മേഘദൂതിൻെറ മട്ടിൽ പതിന്നാലാം നൂററാണ്ടിൽ ഉണ്ടായ ഒരു സന്ദേശകാവ്യം. 'ഉണ്ണിയാടീചരിതം', 'ഉണ്ണിയച്ചീചരിതം' തുടങ്ങി ഉണ്ണുനീലീസന്ദേശത്തെക്കാൾ പഴക്കംകൂടിയവയും അല്ലാത്തവയുമായ മററു കൃതികളും പ്രകാശിതമായിട്ടുണ്ടു്. കഴിഞ്ഞ പത്തു കൊല്ലത്തിനകം ഉണ്ണുനീലീസന്ദേശത്തിനു് വ്യാഖ്യാനനിരൂപണാദികളോടുകൂടിയ അഞ്ചിലധികം പ്രസാധനങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതു രസാവഹമാണു്. ലീലാതിലകത്തിനും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു് ഇത്തരം പ്രസാധനങ്ങൾ. ഈ രണ്ടു കൃതികളെയും സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഇളംകുളം കുഞ്ഞൻപിള്ളയുടെയും ശൂരനാട്ടു കുഞ്ഞൻപിള്ളയുടെയും പ്രസാധനങ്ങളാണു് അത്യന്തം പ്രാമുഖ്യം അർഹിക്കുന്നവ. അവർ രണ്ടുപേരുമായി ഈ മണ്ഡലത്തിൽ വളരെയധികം പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

യഥാർത്ഥത്തിലുള്ള സാഹിത്യചരിത്രത്തിൻെറ നിർമ്മാതാക്കളായി രണ്ടു പ്രഗല്ഭന്മാരെക്കാണാം: ആർ. നാരായണപ്പണിക്കരും ഉള്ളൂർ പരമേശ്വരയ്യരും. 'കേരള ഭാഷാ

സാഹിത്യചരിത്രം'* എന്ന പേരിൽ ഏഴു വാല്യങ്ങളായി നാരായണപ്പണിക്കർ രചിച്ചിട്ടുള്ള സാഹിത്യചരിത്രം— അതിൽ ഉന്നയിച്ചിട്ടുള്ള ചില അഭിപ്രായങ്ങളും സിദ്ധാന്തങ്ങളും പക്ഷാന്തരങ്ങളുള്ളവയാണെങ്കിലും–പണ്ഡിതോചിതമായിട്ടുണ്ട്. പരമേശ്വരയ്യരുടെ 'കേരള സാഹിത്യചരിത്ര'*ത്തിന്റെ പ്രസിദ്ധീകരണം അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണശേഷം തിരുവിതാംകൂർ സർവകലാശാല (ഇപ്പോൾ കേരള സർവകലാശാല) ഏറ്റെടുത്ത് നിർവഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ഒരു കേരള സാഹിത്യചരിത്രമാണത്: അല്ലാതെ, കേവലം മലയാള സാഹിത്യചരിത്രമല്ല. കാരണം, കേരളീയ സംസ്കൃതകവികളെക്കുറിച്ചും അതിൽ പ്രപഞ്ചനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. കേരളത്തിലെ സംസ്കൃതസാഹിത്യത്തിന്റെ ഒരു ചരിത്രം വടക്കുംകൂർ രാജരാജവർമ്മയും നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. കേരള സംസ്കൃതസാഹിത്യം എന്ന പേരിൽ അതു് ക്രമാധികം ബൃഹത്തും കാലഗണനകളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അവിശ്വാസ്യവുമാണെങ്കിലും പ്രാധാന്യമുള്ള ഒരു മാർഗ്ഗദർശനഗ്രന്ഥംതന്നെ.

ഭാഷാവിജ്ഞാനീയം, ചരിത്രം മുതലായവ

മലയാളത്തോടു ബന്ധപ്പെട്ട ഭാഷാശാസ്ത്രപരമായും മററുമുള്ള പര്യവേക്ഷണങ്ങളും അടുത്തകാലത്തു ഗണ്യമാംവണ്ണം പുരോഗമിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ മണ്ഡലത്തിൽ ഏ. ആർ. രാജരാജവർമ്മ, ആററൂർ കൃഷ്ണപ്പിഷാരടി എന്നീ രണ്ടു സാഹിത്യനായകന്മാർ അമൂല്യങ്ങളായ വളരെയേറെ പ്രാരംഭപ്പണികൾ ചെയ്തുവച്ചു. ശബ്ദശാസ്ത്രസംബന്ധമായി ഡാക്ടർ ഗോദവർമ്മ ചെയ്ത പഠനങ്ങളും മലയാളഭാഷ കടംകൊണ്ട പദങ്ങളെ ആസ്പദമാക്കി ആ പണ്ഡിതൻ ചെയ്ത ഗവേഷണങ്ങളും പരിഗണനാർഹ

---

* 1947–നുശേഷം ഉണ്ടായിട്ടുള്ള പ്രശസ്ത കൃതിയെന്നനിലയിൽ ഇതിനു സാഹിത്യ അക്കാദമിയുടെ സമ്മാനം 1955–ൽ ലഭിക്കുകയുണ്ടായി—എഡിററർ.

* മുഴുവനും അഞ്ചു വാല്യങ്ങളായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു കഴിഞ്ഞു.

ങ്ങളാണ്. ഡാക്ടർ കെ. എം. ജോർജ്ജ് ചെയ്തിട്ടുള്ളതാണ് എടുത്തുപറയേണ്ട മറ്റൊരു സംഭാവന. അദ്ദേഹം രാമചരിതത്തിന്റെ ഭാഷാപരമായ കെട്ടുപാടുകളെപ്പററി ചെയ്തിട്ടുള്ള പഠനം, മലയാളത്തിന് ഒരു പ്രത്യേകഭാഷയെന്ന നിലയിൽ ആദിമകാലത്തു വന്നുകൂടിയ പരിണാമങ്ങളെക്കുറിച്ച് കുറേക്കൂടി പൂർണ്ണമായി മനസ്സിലാക്കുവാൻ നന്നേ ഉപകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഡാക്ടർ എസ്. കെ. നായർ സമാഹരിച്ചിട്ടുള്ള നാടോടി നാടകങ്ങളും കേരളീയ വീരഗാനങ്ങളും വഴിയായി ജനകീയ സാഹിത്യത്തിന്റേതായ വളരെയധികം പുരാതനസമ്പത്തുകൾ അഭ്യുദ്ധരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. മലയാളത്തിലെ വ്യവഹാരഭാഷയുടെ പഠനത്തിനുപകരിക്കുന്ന കരുക്കൾ എന്ന നിലയ്ക്കും, അതുപോലെതന്നെ മദ്ധ്യയുഗത്തിലെ സാമൂഹികജീവിതത്തിന്റെ പ്രതിഫലനങ്ങൾ എന്ന സ്ഥിതിക്കും അവ വളരെയേറെ പ്രാധാന്യം അർഹിക്കുന്നു.

മലയാളത്തിൽ അത്യന്തം അഗണ്യകോടിയിൽപ്പെട്ടു കിടക്കുന്ന സാഹിത്യവിഭാഗം ചരിത്രമാണ്. കെ. പി. പത്മനാഭമേനവന്റെ 'കൊച്ചി രാജ്യചരിത്രം' (അതു രണ്ടു വാല്യങ്ങളുണ്ട്)ഒഴിച്ചാൽ ഏതെങ്കിലും തരത്തിൽ പ്രാധാന്യമുള്ള ഒരു ചരിത്രഗ്രന്ഥവും ഭാഷയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. പിന്നീട്, സി. അച്യുത മേനവൻ ആംഗലഭാഷയിൽ എഴുതിയ 'കൊച്ചിൻ സ്റ്റേററുമാനുവൽ' എന്ന കൃതിയും അതിനോടൊപ്പം അതിന്റെ ആധികാരികമായ ഒരു മലയാള വിവർത്തനവും പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു. ഇനിയും ഇവിടെ എടുത്തുപറയേണ്ട സംഭാവനകളായി, ഇളംകുളം കുഞ്ഞൻപിള്ളയുടെ 'കേരളചരിത്രത്തിലെ ഇരുളടഞ്ഞ ഏടുകൾ' എന്ന കൃതിയും ഡാക്ടർ ഗോദവർമ്മ ചില പഴയ ചെപ്പേടുകളെ സംബന്ധിച്ചു ചെയ്ത പഠനങ്ങളും മാത്രമേ ഉള്ളൂ.

പത്രപ്രവർത്തനം

മലയാളത്തിന്റെ വിദ്യുതവികാസത്തിനു പത്രപ്രവർത്തനം നൽകിയ ഉത്തേജനം പ്രത്യേകം പ്രസ്താവമർഹി

ക്കുന്നു. ഈ ശതാബ്ദത്തിൻെറ ആരംഭത്തോടടുപ്പിച്ചുള്ള ആദ്യഘട്ടത്തിൽ കണ്ടത്തിൽ വറുഗീസുമാപ്പിളയുടെ പത്രാധിപത്യത്തിൽ 'മലയാള മനോരമ' എന്ന വർത്തമാന പത്രിക മലയാളസാഹിത്യത്തെ മന:പൂർവ്വം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുവാൻ സമുദ്യുക്തമായി. മനോരമ അതിൻെറ 'പങ്ക്തി'കൾ സാഹിത്യലേഖനങ്ങളുടെ പ്രസിദ്ധീകരണത്തിനുവേണ്ടി തുറന്നിട്ടുകൊടുത്തു, എന്നതിനും പുറമേ, 'ഭാഷാപോഷിണി സഭ' എന്ന പേരിൽ കേരളത്തിലെ ആദ്യത്തെ സാഹിത്യസമ്പത്ത് സംഘടിപ്പിച്ച് സാഹിത്യപ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഒരു വമ്പിച്ച പ്രചോദനം നൽകുകയും ചെയ്തു. സർഗ്ഗാത്മകസാഹിത്യത്തിൻെറ പ്രചാരത്തിനായി 'ഭാഷാപോഷിണി' എന്നൊരു സാഹിത്യമാസികയും സമാരംഭിച്ചു. അന്നത്തെ പ്രധാനപ്പെട്ട മററു സാഹിത്യപത്രികകൾ ഒരു സംഘം പണ്ഡിതന്മാർ തൃശ്ശൂരിൽനിന്നു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്ന 'വിദ്യാവിനോദിനി'യും 'രസികരഞ്ജിനി'യും, ഏതാനും കൊല്ലം വള്ളത്തോൾ പത്രാധിപത്യം വഹിച്ചിരുന്ന 'ആത്മപോഷിണി'യും, അപ്പൻതമ്പുരാൻെറ നേതൃത്വത്തിൽ പുറപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്ന 'മംഗളോദയ'വുമായിരുന്നു. പി. വി. കൃഷ്ണവാര്യരുടെ പത്രാധിപത്യത്തിൽ 'കവനകൗമുദി' എന്ന പേരിൽ കവിതകളുടെ പ്രസിദ്ധീകരണത്തെമാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചുള്ള ഒരു പ്രതിമാസപത്രിക കാൽ ശതാബ്ദത്തിലധികം കാലം ശ്രേയസ്കരമായി നടന്നുപോന്നു. പ്രത്യേകം സ്മരണാർഹമായ ഒരു പരീക്ഷണ സംരംഭമായിരുന്നു അതു്. ആ മാസികയ്ക്കു ലേഖനസാഹായ്യം ചെയ്യാത്ത ഒരൊററക്കവിപോലും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല, അന്നു്. അതിൻെറ പങ്ക്തികളിൽ പയററിയാണു് ഒട്ടുവളരെ യുവകവികൾ വേണ്ട ചുവടുറപ്പും കൈക്കരുത്തും ആദ്യമായി നേടിയതു്. ആ കവിതാമാസികയ്ക്കു മുടങ്ങാതെ ലേഖനസാഹായ്യം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു, വള്ളത്തോളും ഉള്ളൂരും ശങ്കരക്കുറുപ്പും; അങ്ങനെ മററു് അനേകരും. വള്ളത്തോളിൻെറ 'വിലാസലതിക' മുതലായി പിൽക്കാലത്തു് ഭാഷയിലെ ഉത്തമങ്ങളെന്നു കരുതപ്പെടുന്ന പല കാവ്യനിബന്ധങ്ങളും

ആദ്യമായി കവനകൗമുദി വഴിക്കാണ് പുറത്തുവരികയുണ്ടായതു്. അതുകൊണ്ടു് ആ മാസിക സാഹിത്യത്തിൽ ഗണനീയമായ സ്ഥാനം സമാർജ്ജിച്ചു. സാഹിത്യലേഖനങ്ങൾ മാത്രം പ്രസിദ്ധീകരിക്കുവാനായി സമസ്തകേരള സാഹിത്യപരിഷത്തു് ഒരു മാസിക നടത്തിപ്പോരുന്നു. ഇതിൽ ചരിത്രപരവും സാഹിത്യനിരൂപണപരവുമായ വളരെയേറെ ലേഖനങ്ങൾക്കു പുറമേ ചില പുരാതന സാഹിത്യകൃതികളും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടു്.

ഈ നൂററാണ്ടിൻെറ തൃതീയ ദശകം മുതൽക്കു് മലയാളസാഹിത്യത്തെ കരുപ്പിടിച്ചതു് മാസികകളായിരുന്നില്ല, പ്രചാരമുള്ള ദിനപത്രങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച സാഹിത്യ വാരികകളായിരുന്നു. കോഴിക്കോട്ടനിന്നു പുറപ്പെടുന്ന 'മാതൃഭൂമി ആഴ്ചപ്പതി'പ്പും, കൊല്ലത്തുനിന്നു പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന 'മലയാളരാജ്യം ആഴ്ചപ്പതി'പ്പും യുവലേഖകന്മാരുടെ വിഹാരരംഗങ്ങളായിത്തീന്നു. ഈ വാരികകളുടെ പ്രചാരപ്രാചുര്യംമൂലം ശുദ്ധ സാഹിത്യ മാസികകളിലൂടെ ലബ്ധമാകാവുന്നതിനെക്കാൾ വിപുലതരമായ ഒരു അനുവാചകമണ്ഡലത്തെ സമ്പാദിക്കുവാൻ എഴുത്തുകാക്കു തരപ്പെട്ടു.

നമ്മുടെ ഈ അവലോകനം സമാപിപ്പിക്കുന്നതിനു മുൻപു് വിവർത്തനസാഹിത്യത്തെപ്പററിയും നന്നേ ചുരുക്കമായിട്ടെങ്കിലും ഒന്നു സൂചിപ്പിക്കേണ്ടതുണ്ടു്. ആദ്യമൊക്കെ വിവർത്തനം മുഖ്യമായും സംസ്കൃതത്തിൽ നിന്നായിരുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ ഈ നൂററാണ്ടിൻെറ പ്രഥമ ദശകത്തോടുകൂടി സംസ്കൃതത്തിലെ ശ്രേഷ്ഠകൃതികളിൽ മിക്കവയും മലയാളത്തിലേക്കു വിവർത്തിതമായി. പ്രാരംഭകാലത്തു് ഇംഗ്ലീഷിൽനിന്നു ഭാഷാന്തരം ചെയ്യപ്പെട്ടതു് മുഖ്യമായും ആ സാഹിത്യത്തിലെ പ്രഖ്യാതങ്ങളായ ക്ലാസിക്കുകൾ ആയിരുന്നു. ബംഗാളിയിൽനിന്നു് പ്രധാനമായും ഇംഗ്ലീഷിലൂടെ മലയാളത്തിൽ ആവിർഭവിച്ച പരിഭാഷകൾക്കു് ആദ്യംമുതൽക്കേ നല്ല പ്രചാരമുണ്ടായി. ബങ്കിംചന്ദ്ര ചാററർജിയുടെ കൃതികൾ എല്ലാത്തരം വായനക്കാക്കും മനോരഞ്ജകമായിരുന്നു. രവീന്ദ്രനാഥ ടാഗോർ

സമാർജ്ജിച്ച സർവാതിശായിത, ബംഗാളിയിൽ നിന്നുള്ള ഭാഷാനുവാദങ്ങളുടെ ഒരു പുതിയ വേലിയേററത്തിനു കാരണമായിച്ചമഞ്ഞു.

ഒന്നാം ലോകമഹായുദ്ധത്തിനുശേഷം താത്പര്യങ്ങളുടെ വൈവിധ്യവും വൈപുല്യവും വർദ്ധിച്ചതോടെ, ഫ്രഞ്ച്, റഷ്യൻ മുതലായ സാഹിത്യങ്ങളിലെ ശ്രേഷ്ഠകൃതികളുടെ ഭാഷാന്തരങ്ങൾ ഉണ്ടായിത്തുടങ്ങി. പ്രായേണ മൂലഭാഷകളിൽനിന്നു നേരിട്ടുള്ളവയായിരുന്നില്ല ആ വിവർത്തനങ്ങളെങ്കിലും, യുവസാഹിത്യകാരന്മാരുടെ മാനസികസമ്പത്തിനു രൂപംകൊടുക്കുന്നതിൽ അവ ചെലുത്തിയ സ്വാധീനശക്തിയെ നിസ്സാരകോടിയിൽ തള്ളിക്കൂടാ. വിക്ടർ ഹ്യൂഗോയുടെ 'ലേ മിറാബ്ളേ' എന്ന നോവലിനു നാലപ്പാട്ടു നാരായണ മേനവൻ രചിച്ച പരിഭാഷയും, ഗേദേമോപ്പസാങ്ങിൻെറ കഥകൾക്ക് എ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള ചമച്ച വിവർത്തനവും, ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ 'റിസറക്ഷ'ന് സി. ഗോവിന്ദക്കുറുപ്പു നിർമ്മിച്ച ഭാഷാനുവാദവും വിശേഷിച്ചും സ്മരണീയങ്ങളാണ്. മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ 'സത്യാന്വേഷണപരീക്ഷണങ്ങൾ' ജവഹരിലാൽ നെഹ്രുവിൻെറ ആത്മകഥ എന്നിവ പോലെയുള്ള രാഷ്ട്രീയഗ്രന്ഥതല്ലജങ്ങൾ പരിഭാഷാരൂപത്തിൽ മലയാളത്തിലെ ക്ലാസിക്കുകളായിത്തീർന്നു. മററു ചില ഉറവിടങ്ങളിൽനിന്നുകൂടിയും മലയാളം ജീവനശക്തി നുകർന്നെടുത്തു. ഫിററ്സ്ജറാൾഡിൻെറ 'ഓമർഖയ്യാ'മിനു ഭിന്നരൂപങ്ങളിലുള്ള ഏഴു വിവർത്തനങ്ങൾ മലയാളത്തിലുണ്ടായി. അക്കൂട്ടത്തിൽ ഒന്ന് ജി. ശങ്കരക്കുറുപ്പിൻെറ വിവർത്തനമാണ്. മറെറാന്ന്, കെ. എം. പണിക്കരുടെ വിവർത്തനം. ഒരു മികച്ച മുസ്ലീം പണ്ഡിതൻ 'വിശുദ്ധഖുറാൻ' മലയാളത്തിലേക്കു ഭാഷാന്തരം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. സംസ്കൃതത്തിൽനിന്ന് അനേകം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വള്ളത്തോൾ പരിഭാഷപ്പെടുത്തി. 'വാല്മീകിരാമായണ'ത്തിനു പുറമേ, അഞ്ചു പുരാണങ്ങളും കാളിദാസൻെറ 'ശാകുന്തള'വും, വത്സരാജൻെറ സകല നാടകങ്ങളും, ഭാസൻെറ ആറു രൂപകങ്ങളും, പ്രാകൃതത്തിൽനിന്ന് ഹാലൻെറ 'ഗാഥാ

സപ്തശതി'യും, ഒടുവിൽ 'ഋഗ്‌വേദസംഹിത'യും* അദ്ദേഹം തർജ്ജമചെയ്തു് കൈരളിയെ പരിപോഷിപ്പിച്ചു. ഈ മണ്ഡലത്തിലെ ഗണ്യമായ ഒരു മുതൽക്കൂട്ടാണു്, ഐ. സി. ചാക്കോയുടെ പാണിനീയ പരിഭാഷയും തദ്വ്യാഖ്യാനവും.*

അവസാനമായി, ഒരു പ്രധാന സംഗതി ഊന്നിപ്പറയേണ്ടതായിട്ടുണ്ടു്. ഈ നൂററാണ്ടിൻെറ ആരംഭഘട്ടത്തിൽപ്പോലും സാഹിത്യം ഒരു പ്രത്യേക വർഗ്ഗത്തിൻേറതു മാത്രമായിരുന്നു. സാഹിത്യവ്യവസായം ഉയർന്ന ജാതിക്കാരുടെ സങ്കുചിതപരിധിക്കുള്ളിൽ ഒതുങ്ങിനിന്നു. സാഹിത്യം തഴച്ചുവളർന്നതു് കോവിലകങ്ങളെയും കുലീന വർഗ്ഗങ്ങളെയും ചുററിപ്പററിയാണു്. ഈ കാലഘട്ടത്തിൻെറ പ്രാരംഭത്തിലെ മഹാവ്യക്തികൾ—കേരളവർമ്മയും, രാജരാജവർമ്മയും, കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻ തമ്പുരാനും മററും—നാട്ടുവാഴികളുടെ കുടുംബങ്ങളോടു് ഉററബന്ധമുള്ളവരായിരുന്നു. ക്രമേണ ആ സങ്കുചിതവൃത്തം വിശാലമായി. 1915-നും 1936-നും ഇടയ്ക്കുള്ള കാലഘട്ടത്തിൽ സാഹിത്യം ഇടത്തരക്കാരുടെ വകയായിത്തീർന്നു. ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാഭ്യാസം സിദ്ധിച്ചവരും, സാമൂഹികാഭിലാഷങ്ങളിലും ആർത്ഥികമായ സ്ഥിതിഗതികളിലും പൊതുവേ സംതൃപ്തരുമായിരുന്നു, ഈ ഇടത്തരക്കാർ. എന്നാൽ ഇക്കൂട്ടത്തിൽ മുമ്പു നാം പ്രസ്താവിച്ചതുപോലെ, സാമൂഹികമായ അസമത്വത്തെ എതിർത്തുകൊണ്ടു് കുമാരനാശാനും, രാഷ്ട്രീയ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുവേണ്ടി മററു പലരും പ്രക്ഷോഭണം നടത്തി, അസംതൃപ്തരായി നിലകൊണ്ടു. ഈ നൂററാണ്ടിൻെറ മൂന്നാംദശകത്തിൽ പ്രസ്തുത സ്ഥിതിഗതികൾക്കു് ഒരു സമൂലവ്യതിയാനമുണ്ടായി. സാഹിതീദേവത കൊട്ടാരങ്ങളോടും ഇടത്തരക്കാരുടെ സുഖദായകങ്ങളായ

---

* സാഹിത്യ അക്കാദമി പ്രസ്തുത പരിഭാഷയുടെ പ്രസിദ്ധീകരണത്തിനു് 15,000രൂപാസഹായധനംകൊടുത്തു—എഡിററർ.

* 'പാണിനീയപ്രദ്യോതം'
1956—ലെ സാഹിത്യഅക്കാദമിയുടെ സമ്മാനം ഇതുനേടി.

മന്ദിരങ്ങളോടും യാത്രപറഞ്ഞു പിരിഞ്ഞു്, ദരിദ്രരുടെയും അധ:സ്ഥിതരുടെയും പതിതരുടെയുംകൂടെ പാപ്പുറപ്പിച്ചു. അതോടെ, സാഹിത്യം പൊതുജനങ്ങളുടെ തറവാട്ടു മുതലായിക്കലാശിച്ചു. പ്രായേണ സാർവത്രികമായ വിദ്യാഭ്യാസം—കുറഞ്ഞപക്ഷം ഇളംതലമുറക്കാരുടെ ഇടയിലെങ്കിലും—ഉള്ള കേരളത്തിൽ, ഭാരതസംസ്ഥാനങ്ങളിൽവച്ചു സാക്ഷരത്വശതമാനം ഏററവും ഉയർന്നുനിൽക്കുന്ന കേരളത്തിൽ, സാഹിത്യം സാമാന്യേന പൊതുജനങ്ങളുടെ ഒരു കാര്യമായിത്തീരുമെന്നു പ്രതീക്ഷിക്കാമായിരുന്നു. ഇളംതലമുറയിലെ സർഗ്ഗാത്മകസാഹിത്യകാരന്മാരിൽ ഇന്നത്തെ എല്ലാ വർഗ്ഗങ്ങളിലും ജാതികളിലും പെട്ടവരുണ്ടു്. പണ്ഡിതോചിതമായ ക്ലാസിക്കൽ പദ്യസാഹിത്യത്തിൻെറ രൂപലാവണ്യനിഷ്ഠാതിരേകം രാജസസൗന്ദര്യപൂർണ്ണമായ കേരളവർമ്മക്കവിതയോടുകൂടി തിരോഭവിക്കുകയും, മയൂരസന്ദേശത്തിൻെറ മധുനിഷ്യന്ദിയായ ശൈലി മേലിൽ നമ്മെ രസിപ്പിക്കുവാൻ അശക്തമായിത്തീരുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, അവയുടെ സ്ഥാനം കരസ്ഥമാക്കിയിട്ടുള്ളതു് അവയെക്കാളേറെ വീറും വീര്യവുമുള്ളതും കൃത്രിമതയില്ലാത്തതും, ജനങ്ങളുടെ ജീവിതത്തോടു് ഉററബന്ധമുള്ളതുമായ ചിലതാണു്.

മറാത്തി സാഹിത്യം

എം. വി. രാജാധ്യക്ഷ

ഭൂമിക

മറാത്തി ഭാഷയ്ക്ക് ഏതാണ്ടൊരു ആയിരത്തിൽപരം കൊല്ലത്തെ പ്രായംവരും. അതിൽനിന്ന് ഇരുന്നൂറോളം സംവത്സരത്തെ ഇളപ്പമേയുള്ളൂ മറാത്തിസാഹിത്യത്തിന്. പുതുതായിപ്പിറന്ന ഈ ഭാഷ ഒരു സാഹിത്യഭാഷയായി എളുപ്പം രൂപംകൊണ്ടതു് സാമൂഹികമായ ഒരു അന്തശ്ചോദനം മൂലമാണ്. സാധാരണ ജനങ്ങളുടെ ആദ്ധ്യാത്മിക താത്പര്യം സ്വയം ആശയപ്രകാശനമാർഗ്ഗം തേടിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. അക്കാര്യത്തിൽ ആചാരഗ്രസ്തനായ പുരോഹിതനെക്കൊണ്ടു് യാതൊരു പ്രയോജനവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല; തന്നിമിത്തം അയാളുടെ ഗീർവാണഭാഷയെക്കൊണ്ടും. ഈശ്വരനെ മനുഷ്യനിൽനിന്നും, മനുഷ്യനെ മനുഷ്യനിൽനിന്നും വേർതിരിക്കുന്ന യാതൊരു കൃത്രിമ ഭിത്തിയും പ്രസ്തുത ജനായത്തതയ്ക്കു സ്വീകാര്യമായിരുന്നില്ല. ജ്ഞാനേശ്വർ (1271—1296), നാംദേവ് (1270-1350) ഏകനാഥ് (1433—1599), തുകാറാം (1608—1649), രാംദാസ് (1608-1681) എന്നിങ്ങനെ സിദ്ധകവികളുടെ ഒരു ഉദാത്തപരമ്പര, ജനങ്ങളോടു് ജനങ്ങളുടെ ഭാഷയിൽത്തന്നെ സംസാരിച്ചു. അങ്ങനെ ജനങ്ങൾക്കു ദേശീയ ബോധവും ഭാഷയ്ക്ക് ഓജസ്സും അവർ നൽകി. സമ്പന്നമായിരുന്നു ജ്ഞാനേശ്വരന്റെ ഭാഷാശൈലി—വൈദുഷ്യത്തിന്റെ സാരാംശം ഉൾക്കൊള്ളുന്നതെങ്കിലും സ്വാഭാവികം. തുക്കാറാമിന്റെ ഭാഷാശൈലി മണ്ണിന്റെ തീക്ഷ്ണരസം കലന്നതായിരുന്നു. സമരാഹ്വാനത്തെയും ഹൃദയത്തിന്റെ മാദ്ദവത്തെയും പ്രകാശിപ്പിക്കുവാൻ പോരുന്നതായിരുന്നു അതു്. കുറേക്കൂടി മുമ്പ്, പന്ത്രണ്ടും പതി

മ്മൂന്നും ശതകങ്ങളിൽ, വൈദിക യാഥാസ്ഥിതികത്വത്തിൽനിന്നു വിട്ടുനിന്ന മുകുന്ദരാജും മഹാനുഭാവന്മാരും ഈ ഭാഷയെ അതിൻെറ സാദ്ധ്യതകളിലുള്ള വിശ്വാസത്തോടെ എടുത്തു കൈകാര്യം ചെയ്തിരുന്നു.

എന്നാൽ കുറേക്കൂടി മതേതരമായിട്ടുള്ള സഞ്ചോദനത്തെ ദീർഘകാലം നിഷേധിക്കുക സാദ്ധ്യമായിരിക്കില്ല. പുരാണങ്ങളുടെ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ ആ സഞ്ചോദനം ആവിഷ്കൃതമായി. ഏകനാഥ് രാമായണവും ഭാഗവതവും ഒരു അദ്ധ്യാപനലക്ഷ്യംവച്ചുകൊണ്ട് എടുത്തുപെരുമാറി എന്നുള്ളതു് ഇതിനൊരു ഉദാഹരണമാണ്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ പൗത്രനായ മുക്തേശ്വർ (1574-1675) തെളിവുററ ശബ്ദചിത്രങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചും സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നു പഠിച്ച രീതിസൗകുമാര്യങ്ങൾ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം കലർത്തിയും പുരാതനമഹാകാവ്യങ്ങളെ കുറേക്കൂടി സാഹിത്യപരമായ ഉദ്ദേശ്യത്തിനു് ഉപയോഗിച്ചു. എന്നാൽ തുടർന്നുള്ള രണ്ടു ശതാബ്ദങ്ങളിൽ പണ്ഡിതകവികൾ അനുസ്യൂതമായി തങ്ങളുടെ കാവ്യകലയെ പാണ്ഡിത്യപ്രകടനത്തിനുള്ള രംഗമായി കണക്കാക്കിയപ്പോൾ, സംസ്കൃതത്തിലെ രൂപഭദ്രത മറാത്തിക്കവിതയിൽ ഗാഢഗാഢം വേരുറപ്പിക്കുകയായി. 17-ാം ശതകത്തിലെ വാമനനും രഘുനാഥനും, 18-ാം ശതകത്തിലെ മോരോപന്തും ഈ പണ്ഡിതകവികളിൽ പ്രമുഖന്മാരായിരുന്നു. എന്നാൽ ഒരു ന്യൂനപക്ഷത്തിനു മാത്രമേ അവരുടെ കവിത ആസ്വാദ്യമായിരുന്നുള്ളൂ. സാധാരണക്കാരൻ വീരഗാഥയിലും ശൃംഗാരപരമായ 'ലാവണി'യിലും കാവ്യരസാനുഭൂതി അന്വേഷിച്ചു. ഏതായാലും സിദ്ധകവികളുടെ ദായം തുടർന്നുപോന്നു. ശ്രാന്തന്മാർക്കു പ്രത്യാശയും ശാന്തിയും നൽകിക്കൊണ്ട് ഇന്നോളം അതു തുടർന്നുപോന്നിട്ടുമുണ്ട്.

പതുക്കെപ്പതുക്കെയാണ് ഗദ്യസാഹിത്യം വികസിച്ചുവന്നതു്. മഹാനുഭാവന്മാർ ഗദ്യം കൈകാര്യം ചെയ്തു. പക്ഷേ അവർ അതിനെ ഒരുതരം സങ്കേതഭാഷയ്ക്കുള്ളിൽ കുടുക്കിക്കളഞ്ഞു. മഹാരാഷ്ട്ര ദർബാറുകളിലെ വൃത്താന്തലേഖകന്മാരും, ദിനസരിക്കുറിപ്പ്, കത്തു് എന്നിവ എഴുതു

ന്നവരും കേവലം കാര്യമാത്രപ്രസക്തമായ ഒരുവക ഗദ്യം ആവിഷ്കരിച്ചു. എന്നാൽ 19-ാം നൂററാണ്ടിൽ ഉണ്ടായ അച്ചടിയന്ത്രത്തിൻെറ ആഗമനത്തോടുകൂടി ഭരണകൂടത്തിലും വിദ്യാഭ്യാസരംഗത്തും വന്ന പുതിയ വ്യവസ്ഥിതിയും, ഗദ്യത്തിനു നവീനമായ ഒരു ഉപയോഗവും പദവിയും നേടിക്കൊടുത്തു. പദ്യത്തെ അപേക്ഷിച്ച് കൃതികളുടെ എണ്ണംകൊണ്ടു് ഗദ്യം പെട്ടെന്നു മുന്നണിയിലെത്തി. പുതുതായി നേടിയ പാശ്ചാത്യവിജ്ഞാനം പ്രസരിപ്പിക്കുന്നതു് മുഖ്യലക്ഷ്യമാക്കിക്കൊണ്ടു് പത്രങ്ങളും മാസികകളും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുതുടങ്ങി. പഴയതിൻെറ മേൽ പുതിയതു ചെലുത്തിയ സമ്മർദ്ദം സജീവമായ വാദകോലാഹലങ്ങൾ ഇളക്കിവിട്ടു. ഈ ആനുകാലിക പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ പ്രസ്തുത വാദഗതികൾക്കു സമത്ഥോപകരണങ്ങളായി പൊട്ടുന്നനെ വളർന്നു. ഞങ്ങളുടെ സാമൂഹികമായ അപകൃഷ്ടതയെ സംബന്ധിച്ചു്, ജി. എച്ചു്. ദേശ്മുഖ് (അദ്ദേഹം 'ലോകഹിതവാദി' എന്ന തൂലികാനാമത്തിൽ അറിയപ്പെടുന്നു.), ജോതിറാവു ഫൂലേ തുടങ്ങിയ ആളുകൾ ആത്മാർത്ഥതയിൽനിന്നുറവെടുത്ത വാഗ്മിതയോടെ ലേഖനങ്ങൾ എഴുതി. ബാബാ പദ്മൻജിയുടെ 'യമുനാ പര്യടൻ' (1857) എന്ന ആദ്യത്തെ മറാത്തി നോവൽ സാമൂഹികപരിഷ്കാരത്തെ അധികരിച്ചു രചിച്ചതായിരുന്നു. പുറമോടിപ്പകിട്ടുള്ള ആഖ്യായികകൾ കൊണ്ടു് മറാത്തി നോവൽ പ്രസ്ഥാനം താമസിയാതെ ചതുപ്പു പിടിച്ചുപോയെന്നുള്ളതു് ശരിതന്നെ. അക്കാലത്തു കവിതകൾ വളരെയൊന്നുമുണ്ടായില്ല. ഉണ്ടായവ പറയത്തക്ക കാവ്യഗുണമില്ലാത്ത പദ്യങ്ങളായിരുന്നു താനും. എന്നാൽ അവയുടെയും ആ ശാന്തമായ മേൽപ്പരപ്പിന്നടിക്കു് അസംതൃപ്തി പിടഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു. പഴയ മണ്ണിൽ അഭിനവത്വം വേരു പാകുകയായിരുന്നു.

1885—1920: കവിത

കേശവ്സുതൻെറ (1866—1905) ആദ്യത്തെ കവിതയും ഹരിനാരായൺ ആപ്തേയുടെ (1864—1919) ആദ്യ

ത്തെ ആഖ്യായികയും 1885-ൽ പ്രസിദ്ധീകൃതമായതോടെ ആധുനിക മറാത്തിസാഹിത്യത്തിന്റെ തുടക്കമായി. അവർ രണ്ടു പേരും അതതു സാഹിത്യരൂപങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ആധുനികതയുടെ ഉപജ്ഞാതാക്കളായിരുന്നു. ഒരു ഉദ്ബുദ്ധത അന്നുണ്ടായി. സാഹിത്യത്തിൽ അതു് ആധുനികതയായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. പ്രസ്തുത ഉദ്ബുദ്ധതയ്ക്കു സങ്കീർണ്ണമായ ഒരു പശ്ചാത്തലം ഉണ്ടായിരുന്നു. വിഭിന്നസ്വാധീനതകൾ അവിടെ സമ്മേളിച്ചു. പാശ്ചാത്യമായ ചിന്താഗതിയുടെ, വിശേഷിച്ചും ലിബറൽ ചിന്താഗതിയുടെ, പ്രഭാവമായിരുന്നു അതിലൊന്നു്; ആംഗ്ലസാഹിത്യവും, പ്രത്യേകിച്ചും കാല്പനിക പ്രസ്ഥാനക്കാരുടെ സാഹിത്യവും, അതുപോലെതന്നെ യൂറോപ്യൻ നാഷണലിസവും നൽകിയ ഉത്തേജനമായിരുന്നു മറ്റൊന്നു്. ബ്രിട്ടീഷുകാരുടെ, പൊതുവേ പാശ്ചാത്യന്മാരുടെ, അരുന്തുദമായ മേന്മനടിക്കലിന്റെ നേക്കുള്ള ഒരു വെല്ലുവിളിയെന്നോണം, അതീതകാലത്തെ മഹിമകളെ, വിശിഷ്യ മഹാരാഷ്ട്രത്തിന്റെ മഹിമകളെ. പ്രകീർത്തനം ചെയ്‌വാനുള്ള ആവേശവും അവിടെ സമ്മേളിച്ചു. ഇത്രത്തോളം സങ്കീർണ്ണമായിരുന്നില്ലെങ്കിലും, സമാനമായ ഒരു ഉദ്ബുദ്ധത ബംഗാളത്തും ഉണ്ടായി. അതിന്റെ ഒരു ഭാഗമായി രൂപംകൊണ്ട ബ്രഹ്മസമാജം മഹാരാഷ്ട്രത്തിലെ ഉദ്ബുദ്ധതയ്ക്കു് ഒരുവേള മറ്റൊരു ഉത്തേജകശക്തിയായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടാവണം.

കേശവ്സുതന്റെ എതിർപ്പു് കേവലം സാഹിത്യപരമായിരുന്നില്ല. അതു് രൂപത്തിലും ശൈലിയിലും ഉള്ള പരീക്ഷണങ്ങളെന്ന നിലയും താണ്ടി വളരെ ദൂരം മുന്നോട്ടു പോയി. ആത്മവത്തയുടെ അവതരണം എന്നതിൽപ്പോലും അതു് ഒതുങ്ങിനിന്നില്ല. കേശവ്സുതനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം. കവിതയ്ക്കു വിപ്ളവാത്മകമായ ഒരു കൃത്യം നിർവഹിക്കാനുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം അതിനെ ഞങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിലെ അസംഖ്യം ദുഷിപ്പുകളെ അപലപിക്കുവാൻ ശക്തിപൂർവം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. ഉത്കൃഷ്ടതരമായ ഒരു അസ്വസ്ഥതയാണ്

അദ്ദേഹത്തിൻെറ ആത്മഗീതങ്ങൾക്കു പോലും പ്രേരകമായതു്. പിടിയിൽ പെടാതെ തെററിയൊഴിഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഏതോ ആനന്ദനിർവൃതിയെ അവ ഉദ്ഗാനം ചെയ്യുന്നു. ഈ കവികളുടെ കവി തൻെറ തലമുറയിലെയും അടുത്ത തലമുറയിലെയും തലച്ചെന്ന മിക്ക കവികൾക്കും ഉത്തേജനം നൽകിയിട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ അവരിലാരുടെയും വ്യക്തിത്വത്തെ ഒരു പ്രത്യേക പ്രസ്ഥാനത്തോടു ബന്ധിച്ചു മുരടിപ്പിച്ചതുമില്ല. റവ. നാരായൺ വാമൻ തിലക്കു് (1865—1919) ഗൃഹങ്ങളിലെയും പ്രകൃതിയിലെയും മൃദുലസൗന്ദര്യങ്ങളെ ഭാവപൂർത്തിയോടെ വർണ്ണിച്ചു. മാത്രമല്ല, അദ്ധ്യാത്മശാന്തിക്കു് ഏക നിദാനമായ ഐശ്വര്യസത്തയെ ഒരു ശിശുവിൻേറതുപോലെയുള്ള നിഷ്കളങ്ക വിശ്വാസത്തോടുകൂടി അവയിൽ അദ്ദേഹം ആരായുകയും ചെയ്തു. വിനായകൻെറ (1872–1909) ആത്മവ്യഥ സ്വന്തം വ്യക്തിത്വത്തിലെ വിരുദ്ധഭാവങ്ങൾ മൂലം ഉണ്ടായതായിരുന്നു. നാട്ടുനടപ്പനുസരിച്ചുള്ള സന്മാർഗ്ഗബോധവും അടക്കാനാവാത്ത ഇന്ദ്രിയസുഖേച്ഛയും തമ്മിലുള്ള പൊരുത്തക്കേടുമൂലം ഒരു അപരാധബോധം അദ്ദേഹത്തിൽ ഉളവായി. അതിനെ അതീതകാലമഹത്വത്തിൻെറ അതിഭാവുകത്വം കലർന്ന നാടകീയചിത്രങ്ങൾക്കുള്ളിൽ ഒതുക്കിനിർത്തുവാൻ അദ്ദേഹത്തിൻെറ കവിത ബദ്ധപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ഇതുപോലെയുള്ള ഒരു വൈരുദ്ധ്യം രാം ഗണേഷ് ഗാഡ്കരിയുടെ(1885-1919) —"ഗോവിന്ദാഗ്രജൻ" എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്ന കവി ഇദ്ദേഹമാണു്—നാടകങ്ങളെയും കവിതയെയും കൂടുതൽ അർത്ഥവത്താക്കുന്നു. വിനായകനിൽ എന്നപോലെ ഈ വൈരുദ്ധ്യം അത്ര എളുപ്പം പരിഹൃതമാകുന്നില്ല എന്നതു ശരിതന്നെ. ഒരു ആഗർകരുടേയൊ കേശവ് സുതൻേറയൊ "പുരോഗമന"പ്രവണതയെയും, ഒരു തിലക്കിൻേറയൊ ചിപ്ലുങ്കരുടേയൊ "പുനരുത്ഥാന" പ്രവണതയെയും പൊരുത്തപ്പെടുത്തുവാൻ, തികച്ചും ബോധപൂർവ്വമായിട്ടല്ലെങ്കിലും, അഭ്യസ്തവിദ്യരിൽ ഒരു വിഭാഗം ശ്രമിച്ചിരുന്ന ഒരു കാലഘട്ടമായിരുന്നു അതു്. പൊരുത്തപ്പെ

ട്ടത്താനാവാത്ത ഈ വിരുദ്ധപ്രവണതകളുടെ അസുഖകരമായ ഒരു മിശ്രഭാവം ഗാഡ്കരിയുടെ കൃതികളിൽ കാണാം. അദ്ദേഹം തീക്ഷ്ണമായ ഫലിതങ്ങൾ നിറഞ്ഞ തൻെറ ഹാസ്യലേഖനങ്ങളിൽ സാമൂഹികയാഥാസ്ഥിതികത്വത്തെ അനുകമ്പനീയമാക്കി ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിൽ അന്തർഭവിച്ചിട്ടുള്ള സാന്മാർഗ്ഗികഭാവങ്ങളെ നാടകവേദിക്ക് ഉപയുക്തമാക്കാമെന്നും അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കി. പക്ഷേ തനിക്കുപോലും സ്വീകാര്യമാകണമെങ്കിൽ ആ സാന്മാർഗ്ഗികഭാവങ്ങൾക്ക് അമിതമായ വർണ്ണപ്പകിട്ടു കൊടുക്കേണ്ടതുണ്ട് എന്നുമാത്രം. അങ്ങനെയാണ് അസൂയാവഹമായ തൻെറ ഭാഷാസ്വാധീനതകൊണ്ട് അദ്ദേഹം വർദ്ധമാനമാക്കിയ അതിഭാവുകത്വം ആവിർഭവിച്ചതു്. ഒരു കവിയെന്നും അതോടൊപ്പം ഒരു നാടകകൃത്തെന്നും ഉള്ള നിലയിൽ ഗാഡ്കരി സമാജ്ജിച്ച അസാധാരണമായ ജനസമ്മതിയുടെ നിദാനം ആ അതിഭാവുകത്വവും, ഫലിതവും. മുഖ്യമായി അനുവാചകരെ ഒരു മന്ത്രശക്തിയാലെന്നപോലെ മയക്കുന്ന ആ ശൈലിയും അല്ലാതെ മറെറാന്നുമല്ല. അവയെല്ലാം വായനക്കാരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ദൈനംദിനജീവിതത്തിൻെറ വിരസതയിൽ നിന്നുള്ള ഒരു മോചനമാർഗ്ഗമായും അവയുടെ കർത്താവിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ശിഥിലവും ഭഗ്നാശവുമായ സ്വന്തം ജീവിതത്തിലെ വ്യഥകളിൽനിന്നുള്ള ഒരു പലായനമാർഗ്ഗമായും തീർന്നു. അനുവാചകനു നിർവൃതിസന്ദായകമായ ശുദ്ധഭാവഗീതങ്ങൾ രചിച്ച ബാല്കവി (1890—1918) പോലും തൻെറ ഹ്രസ്വജീവിതത്തിൻെറ അന്തിമഘട്ടത്തിൽ ഏതോ നൈരാശ്യത്തിൻെറ കരിനിഴലിൽപ്പെട്ടുപോയി. തൻെറ സ്വപ്നങ്ങളുടെ സുന്ദരലോകം, ചേതോഹരങ്ങളായ സ്വച്ഛന്ദഗീതങ്ങൾക്കു പിറവി നൽകിയതും ശിശുനിർവ്വിശേഷവുമായ ആത്മസമർപ്പണത്തിൻെറ ലോകം, തകർന്നു വീഴാൻ തുടങ്ങിയപ്പോഴാണ്, ആ യുവകവിയെ ലോകരംഗത്തുനിന്നും മരണം ദയാപൂർവ്വം തട്ടിനീക്കിക്കളഞ്ഞതു്. 'ബീ' എന്ന തൂലികാനാമത്തിൽ പ്രഖ്യാതനായ നാരായൺ

മുരളീധർ ഗുപ്തേയ്ക്കു് (1872—1947) കേശവ്സുതനോട്ടു് ഉററ ആത്മബന്ധം ഉണ്ടായിരുന്നു; പ്രത്യേകിച്ചും സാമൂഹികവും സാഹിത്യപരവുമായ മണ്ഡലങ്ങളിൽ യാഥാസ്ഥിതികത്വം ചെലുത്തുന്ന ഉത്കടമായ ദുഷ്പ്രഭുതയെ ആവേശപൂർവ്വം എതിർക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ. എന്നാൽ അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുള്ള കൃതികൾ എണ്ണത്തിൽ വളരെയൊന്നുമില്ല. ഉള്ളവതന്നെയും കവിയുടെ ഷഷ്ടിപൂർത്തി കഴിയുംവരെ അജ്ഞാതപ്രായങ്ങളായിക്കിടന്നിരുന്നു. എന്നാൽ ഭാസ്കർ രാംചന്ദ്രതാംബേയെ (1874-1941) സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം കഥ ഇതായിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹം വമ്പിച്ച ജനസമ്മതി നേടി; പെതുവേ അനുകർത്തവ്യനാകുക എന്ന ബഹുമാനവും സമ്പാദിച്ചു—വിശിഷ്യ 1920—ന്നു ശേഷം. അദ്ദേഹത്തിൻെറ കവിതയ്ക്കുള്ള ഗാനാത്മകതയും പരമ്പരാഗതമായ കല്പനാചിത്രങ്ങൾ പ്രയോഗിച്ചു് അനുവാചകരിൽ ഭാവപ്രതീതി നിഷ്പ്രയാസം ജനിപ്പിക്കുന്ന ആ ഭാഷാശൈലിയുടെ സുഗ്രാഹ്യതയുമായിരുന്നു ഈ വിജയത്തിനു ഹേതു. താംബേയുടെ ജന്മദേശം മദ്ധ്യഭാരതമാണു്. അതു് അദ്ദേഹത്തിൻെറ കവിതയ്ക്കു് ഒരു ഫ്യൂഡൽ റൊമാൻറിക് അന്തരിക്ഷവും അതിനു് ഒരു വൈദേശികഭാവംകൂടി തോന്നിപ്പിക്കുന്ന ഒരുവക ലഹരിയും വരുത്തിക്കൂട്ടി. ഈ സവിശേഷത കേശവ്സുതൻെറയും അദ്ദേഹത്തിൻെറ പക്ഷക്കാരുടെയും കാലത്തിനുശേഷം പലായനസിദ്ധാന്തത്തിലേക്കുണ്ടായ ഒരു പ്രത്യാഗമനത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഈ തിരിച്ചുവരവിനെ അന്നത്തെ മറെറാരു പ്രമുഖകവിയായ ചന്ദ്രശേഖർ ശക്തിപ്പെടുത്തി. സംസ്കൃതകവിതയുടെയും പണ്ഡിതകവികളുടെയും സരണിപിടിച്ചു് അദ്ദേഹം ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം നടത്തിയ കാവ്യരചന ബാഹ്യസൗന്ദര്യംകൊണ്ടു സംതൃപ്തിയടയുന്ന മട്ടിലായിരുന്നു. ഈ രണ്ടുതരം കവിതാപദ്ധതികളും തമ്മിൽ മേൽക്കൈ നേടുവാനുള്ള പിടിയും വലിയും ഇന്നുവരെ തുടർന്നുപോരികയാണു്. കുറേക്കൂടി വ്യാപകമായ ഒരു സംഘർഷത്തിൻെറ സാഹിത്യസംബന്ധിയായ വിക്ഷേപമാണിതു്.

നാടകം

1843—ൽ ജന്മമെടുത്ത മറാത്തി നാടകവേദി, അലിഖിതനാടകങ്ങളുടെയും നിശ്ചിതകഥാപാത്രങ്ങളുടെയും കാലമായിരുന്ന ആ ശൈശവഘട്ടത്തെ വേഗം തരണം ചെയ്തു. ഒരു നാടകകൃത്തും സംവിധായകനും നടനുമായിരുന്ന ബി. പി. കിർലോസ്കർ (1843—1885) പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടതോടെ മറാത്തി നാടകവേദിയുടെ പൂർണ്ണവളർച്ചയായി. 1882—ൽ കിർലോസ്കരുടെ 'സൗഭദ്ര' പുറത്തുവന്നു. ഇന്നും അതു പ്രേക്ഷകരെ ആകർഷിച്ചുപോരുന്നു. പക്ഷേ അതിനുള്ള മുഖ്യഹേതു അതിലെ സംഗീതമാണ്. ജി. ബി. ദേവൽ (1854—1916) കിർലോസ്കരെ തൻെറ ഗുരുവായി അംഗീകരിച്ചു. എന്നാൽ അദ്ദേഹം സ്വന്തമായൊരു സരണി സ്വയം വെട്ടിത്തെളിക്കുകയാണു ചെയ്തതു്. ദേവലിൻെറ ഏഴു നാടകങ്ങളിൽ ആറെണ്ണവും തികച്ചും സംസ്കൃതത്തിലെയും ഇംഗ്ലീഷിലെയും നാടകങ്ങളെ അനുകരിച്ച് എഴുതിയവയാണ്. 'ശാരദ' എന്ന ഏഴാമത്തെ നാടകം സംഭാഷണത്തിൻെറയും പാത്രചിത്രണത്തിൻെറയും യഥാതഥസ്വഭാവംകൊണ്ടു് ഇന്നും അരങ്ങത്തു് പരിശോഭിച്ചുപോരുന്നു. പക്ഷേ, അതിൻെറ ഇതിവൃത്തം--ഒരു കിഴവൻ തനിക്കു വധൂവായി ഒരു ചെറുപ്പക്കാരിയെ വിലയ്ക്കുവാങ്ങുന്ന കഥ—ഏറെക്കുറെ പഴഞ്ചനായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. ദേവലിൻെറ കൃതികളിലും കെ. പി. ഖാഡിൽക്കരുടെ ആദ്യകാലകൃതികളിലും ഉണ്ടായിരുന്ന കാതലായ നാടകഭാവങ്ങൾ ഒരു ഉറച്ച പാരമ്പര്യം സൃഷ്ടിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ, മറാത്തി നാടകവേദിക്ക് ആ ശതാബ്ദത്തിലെ ആദ്യത്തെ രണ്ടു പതിററാണ്ടുകളിൽ ഉണ്ടായതായിക്കാണുന്ന വൈയവസായിക വിജയം സൂചിപ്പിക്കുന്നതിനെക്കാൾ മെച്ചമായ അഭിവൃദ്ധി ഉണ്ടാകുമായിരുന്നു. സംഗീതം മാത്രമാണ് അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ടതു്; അതു് ഏററവും ഉത്കൃഷ്ടമായ നിലവാരത്തിലുള്ളതുമായിരുന്നു. തിലക്കിനെ ഭീമനായും കഴ്സൻ പ്രഭുവിനെ കീചകനായും രൂപണംചെയ്തുകൊണ്ടു് ഖാഡിൽക്കർ 1910-ൽ

രചിച്ച 'കീചകവധം' എന്ന നാടകം രാഷ്ട്രീയമായ ഒരു പ്രതിരൂപാത്മകകൃതി എന്ന നിലയിൽ ശക്തമായിരുന്നു. അതു് ഗവണ്മെൻറിൻെറ നിരോധനത്തെയും ക്ഷണിച്ചുവരുത്തി. അദ്ദേഹത്തിൻെറ ചരിത്രനാടകങ്ങൾക്കുമുണ്ടു് അത്തരമൊരു ശക്തിവിശേഷം. അതിൻെറ ഏതാനുമംശമെങ്കിലും ഷേക്സ്പീയർ നാടകങ്ങളിൽനിന്നു വ്യുത്പന്നമാണു്. എന്നാൽ ഷേക്സ്പീയരിൽനിന്നു് ഇതിവൃത്തത്തിൻെറ സങ്കീർണ്ണത, അപ്രസക്തമോ പ്രാസംഗികമോ ആയ വിദൂഷകരംഗങ്ങൾ, തുടങ്ങിയുള്ള വൈകല്യങ്ങൾ ശീഘ്രതരം കടന്നുകൂടി ഗുണാംശങ്ങളെ വീർപ്പുമുട്ടിച്ചു് അസ്തശക്തങ്ങളാക്കിത്തീർത്തിട്ടുണ്ടു്. പുരാണസംബന്ധമായ ഇതിവൃത്തങ്ങളിൽ ആധുനികങ്ങളായ, വിശേഷിച്ചും രാഷ്ട്രീയമായ, ചിന്താഗതികൾ കലർത്തി സ്വാദിഷ്ടമാക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുകയും ആ ശ്രമത്തിൽ അനുക്രമം പരിക്ഷീണനാവുകയും ചെയ്ത ഒരു നാടകകൃത്താണു് ഖാഡിൽക്കർ. സംഗീതമാണു് അദ്ദേഹത്തിൻെറ നാടകങ്ങളെ അരങ്ങത്തു രക്ഷിച്ചതും നിലനിത്തിയതും. ശ്രീപാദ കൃഷ്ണകോൽഹട്കർ (1871—1934) കെട്ടുപിണഞ്ഞ പ്രേമബന്ധങ്ങളുടെ ചിത്രീകരണംവഴി വ്യംഗ്യാപഹാസപ്രധാനങ്ങളായ ശുഭാന്തനാടകങ്ങൾ പണിതെടുക്കുവാൻ യത്നിച്ചു. അതിൻെറ ഫലം വ്യംഗ്യഹാസ്യത്തോടൊപ്പം പ്രേമവും അവതാളത്തിലാവുകയെന്നതായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ നാടകങ്ങളെക്കാൾ ഫലിതലേഖനങ്ങളാണു് സാമൂഹിക പരിഷ്കാരത്തിനുവേണ്ടി പടവെട്ടുകയെന്ന തൻെറ പ്രഖ്യാപിതാദർശത്തിനു വളരെയധികം ഉപകരിച്ചതു്. ആ നാടകങ്ങളിലെ ഫലിതത്തിൻെറ സ്വയം പര്യാപ്തത അവയുടെ നാടകീയഭാവത്തിനു വിലങ്ങുതടിയായിനിന്നു. അദ്ദേഹത്തെ ഗുരുനാഥനായി അംഗീകരിച്ച ഗാഡ്കരി, നാം മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചപോലെ, പ്രേമം, ഫലിതം, പാത്രസ്വഭാവചിത്രണം, ആരെയും വശീകരിക്കുന്ന ഗദ്യശൈലി എന്നിവയുടെ സമർത്ഥമായ സമ്മിശ്രണംമൂലം ആ ഗുരുനാഥനെ അപേക്ഷിച്ചു് വളരെയേറെ വിജയമടഞ്ഞു. ഗാഡ്കരിയുടെ നാടകത്തിലെ പൊരുത്ത

ക്കേട്ടുകളും അതിരുകടന്നപ്രയോഗങ്ങളും പുചരിച്ചുതള്ളാൻ എളുപ്പമാണ്. പക്ഷേ, അതിൻെറ ഉജ്ജ്വലതയും ആകെ ക്കൂടിയുള്ള ശക്തിയും അപഹാസകനെ ഒന്ന് അമ്പരപ്പി ക്കാതിരിക്കില്ല. നരസിംഹ് ചിന്താമൺ കേൽക്കർക്ക് (1872—1947) താരതമ്യേന പരിമിതങ്ങളായ സിദ്ധിക ളാണുണ്ടായിരുന്നതു്. പക്ഷേ, ആ സിദ്ധികൾക്ക് അദ്ദേഹ ത്തിൻെറ അഞ്ചു നാടകങ്ങളിൽ പൂർണ്ണ പ്രകാശനം ലഭിച്ചു. അവയിൽ മൂന്നു നാടകങ്ങളിലെ ഇതിവൃത്തം ചരിത്രപരവും രണ്ടെണ്ണത്തിലേതു് ഐതിഹാസികവു മാണ്.

ഇവരൊക്കെയായിരുന്നു, ആധുനിക മറാത്തിനാടക വേദിയുടെ ആദിമഘട്ടത്തിലെ പ്രമുഖന്മാരായ നാടകകൃത്തു കൾ. ഇവരുടെയും മററു് ഏതാനും പേരുടെയും—ഷേക് സ്പിയരുടെ നാടകങ്ങൾ ഭംഗിയായി ഭാഷാന്തരപ്പെടുത്തി യവരാണ് ഇവിടെ പരിഗണനീയന്മാർ—സംഭാവനകൾ മൂലം നാടകവേദി ബഹുധാ ശക്തിപ്പെട്ടു. എന്നാൽ അക്കാ ലത്തിൽ റീയലിസത്തിനു സ്ഥാനമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അഥവാ ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽത്തന്നെ അതൊരു മുഖ്യഘട കമായിരുന്നില്ല. നാടകവേദിയിൽ സംഗീതത്തിൻെറ കൈകടത്തൽ അപ്രതിരോധ്യമായി വന്നപ്പോൾ റീയ ലിസം ഒന്നുകിൽ നിശ്ശേഷം പുറംതള്ളപ്പെടുകയോ അല്ലെ ങ്കിൽ പരിമിതമാക്കപ്പെടുകയോ ചെയ്തു. സാധാരണക്കാ രനായ പ്രേക്ഷകന് റീയലിസത്തിൻെറ അഭാവം ഒരു കുറ വായിത്തോന്നിയില്ല. അയാളുടെ വിനോദത്തിനു വേണ്ട വക ഉണ്ടായിരുന്നു. മാത്രമല്ല, റീയലിസത്തെ ആശ്രയി ക്കാതെതന്നെ ചരിത്രപരവും ഐതിഹാസികവുമായ ഘടകങ്ങളിൽനിന്നു ചില സാമാന്യ ഗുണപാഠങ്ങൾ സംഗ്രഹിക്കുവാനുമാകുമായിരുന്നു. ഒരു പ്രഖ്യാത ചരിത്ര കാരനായ വാസുദേവ്ശാസ്ത്രി ഖരേയ്ക്കു പോലും തൻെറ ചരിത്രനാടകങ്ങളിൽനിന്ന് കാല്പനികാംശങ്ങളെ ഒഴിച്ചു നിർത്തുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. പക്ഷേ വിചിത്രങ്ങളായ കാല്പ നികാംശങ്ങൾ രചിച്ചുചേർത്തതു്, വിനോദനത്തിനുവേ ണ്ടിയായിരുന്നില്ല; രാഷ്ട്രീയ ഗൗരവബോധം പടുത്തുയർ

ത്താൻവേണ്ടിയായിരുന്നു. ബ്രിട്ടീഷുകാരായ ചരിത്രകാരന്മാർ മഹാരാഷ്ട്രത്തെയും ഭാരതത്തെയും താറടിച്ചതിന്നു്, അങ്ങനെ മറുപടി നൽകി, മറാത്തി നാടകവേദി. കുറേ കൂടി വീറോടെ മറുപടി നൽകിയതു് നോവൽ പ്രസ്ഥാനമാണു്.

നോവൽ

ഹരിനാരായൺ ആപ്തേയുടെ (1864–1919) കൃതികൾ വഴി മറാത്തി നോവൽസാഹിത്യം ദ്രുതതരം പരിപക്വതനേടി. 'മധ്‌ലിസ്ഥിതി' (1885) ആണു് ആപ്തേയുടെ ആദ്യത്തെ നോവൽ. തുടന്നു് അദ്ദേഹം ഇടത്തരക്കാരുടെ ജീവിതത്തിലേക്കു മാർഗ്ഗണദീപപ്രകാശം പ്രസരിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു്, ഏതാനും നോവലുകൾ രചിച്ചു. പിന്നെയാണു് ചരിത്രപരമായ കാല്പനിക നോവലുകളിലേക്കു് അദ്ദേഹത്തിൻെറ മുഖ്യമായ ശ്രദ്ധ തിരിഞ്ഞതു്. 1890-നും 1893-നും ഇടയ്ക്കു രചിച്ച 'പണ് ലക്ഷ്യാത് കോണ് ഘേതോ?' (എന്നാൽ ആരു ഗണിക്കുന്നു?) എന്ന കൃതിയാണു് ഇടത്തരക്കാരുടെ ജീവിതത്തെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്ന അദ്ദേഹത്തിൻെറ നോവലുകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അതീവ പ്രശസ്തം. ഒരു ബാലവിധവയുടെ ഹൃദയസ്പർശിയായ കഥയാണിതു്. ഗ്രന്ഥകാരനിലും അതുപോലെ അദ്ദേഹത്തിൻെറ അനുവാചകനിലും വന്നുകൂടിയ ഒരു മാററത്തെ ഇതു പ്രതിഫലിപ്പിച്ചു. ആഗർക്കരിൽനിന്നു് ഉൾക്കൊണ്ട യുവത്വസഹജമായ സാമൂഹിക പരിഷ്കരണാവേശത്തെ, പരിഷ്കാരത്തേയും പാരമ്പര്യത്തേയും അനുരഞ്ജിപ്പിക്കുവാനുള്ള ഒരു വ്യഗ്രതകൊണ്ടു്–അതു് റാനഡേയുടെ സ്വാധീനതാഫലമാണു്—ആപ്തേ മയപ്പെടുത്തി. മഹാരാഷ്ട്രരുടെയും രജപുത്രരുടെയും ചരിത്രത്തിൽനിന്നു് സംഗ്രഹിച്ചു്, കാല്പനികാംശങ്ങളും നിറച്ചു് വീർപ്പിച്ച കഥകൾ ഈ അനുരഞ്ജനത്തിലെ പൊരുത്തക്കേടുകളെ പ്രകടമാക്കാതിരിക്കുവാൻ ഉതകി. ഈ കാല്പനികാംശങ്ങൾ രാഷ്ട്രീയവും അതുപോലെതന്നെ സാന്മാർഗ്ഗികവുമായ ഉദ്ബോധനത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചുള്ളവയായിരുന്നു. ഇതു

തന്നെയാണ് അക്കാലത്തെ മററനേകം എഴുത്തുകാരെ സംബന്ധിച്ചുള്ള വസ്തുതയും. തനി ദേശീയവാദി ആത്മസംതൃപ്തിയ്ക്കുവേണ്ടിയും, അതുപോലെതന്നെ കഥാരൂപേണ തത്ത്വോദ്ബോധനം നിർവ്വഹിക്കാൻ വേണ്ടിയും കാല്പനികതയെ സമാശ്രയിച്ചു. അയാളുടെ പക്ഷക്കാരനായിരുന്നു സാമാന്യവായനക്കാരൻ. സാമൂഹികപ്രശ്നങ്ങളോട് അയാൾ അസഹിഷ്ണുത പ്രദർശിപ്പിച്ചു. അതിനുള്ള കാരണം, ഒന്നുകിൽ അത്തരത്തിലുള്ള പ്രശ്നം ഇല്ല എന്ന വിശ്വാസം; അല്ലെങ്കിൽ അവയെ വല്ല നിലവറക്കുഴിയിലും കൊണ്ടുചെന്നിട്ടുകയാണു ഭേദം എന്ന വിചാരം. പിന്നീട് ചരിത്രകഥകൾകൊണ്ട് മനസ്സു മടുത്തപ്പോൾ ഒരു മാററത്തിനുവേണ്ടി അയാൾ സാമൂഹിക പ്രശ്നങ്ങളിലേക്ക് കണ്ണു തിരിക്കുവാൻ സന്നദ്ധനായി. അയാളെ സംതൃപ്തിപ്പെടുത്തണമെന്നും അയാളുടെ അഭിനന്ദനം നേടണമെന്നും അഭിലഷിച്ച ഗ്രന്ഥകാരന്മാരാകട്ടെ, സാമൂഹികപ്രശ്നങ്ങളെ കാല്പനികതയിൽ പൊതിഞ്ഞു പ്രദർശിപ്പിക്കുകയായി! ഒരു കലാകാരനെന്ന നിലയിൽ ആപ്തേ എപ്പോഴും ഒരു ഉന്നതനിലവാരം പുലർത്തിയില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നോവലുകൾ ഖണ്ഡശഃ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതുകൊണ്ടാവണം അവയുടെ കഥാവസ്തു മിക്കപ്പോഴും കുത്തഴിഞ്ഞതും ആവർത്തനദൂഷിതവുമായിത്തീർന്നതു്. എന്നാൽ ഘടനാന്യൂനതയെ പരിഹരിക്കുക മാത്രമല്ല, കൃതിയെ പൊതുവേ മെച്ചപ്പെടുത്തുകകൂടിച്ചെയ്തു, സ്വരൂപവിഭാവനത്തിൽ അഭിവ്യഞ്ജിച്ച ഐക്യവും പാത്രചിത്രണത്തിലുള്ള ദൃഢബോധവും. ആപ്തേയുടെ ഉത്കർഷം കണ്ടു് അസംഖ്യം എഴുത്തുകാർ ആ വഴിപിടിച്ചു് നോവൽ എന്ന സാഹിത്യരൂപത്തിൽ തത്പരരായിത്തീർന്നു. എന്നാൽ കുറേക്കാലത്തേയ്ക്കു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമീപത്തെങ്ങാനുമെങ്കിലും നിലയുറപ്പിക്കാവുന്ന ഒരാൾ ഉണ്ടായില്ല. 1909 മുതൽ ആഖ്യായികാരചനയിൽ ഏർപ്പെട്ടിരുന്ന നാരായൺ ഹരി ആപ്തേ ഗാർഹികസദ്ധർമ്മങ്ങളെ പ്രകീർത്തിക്കുന്ന രീതി തുടങ്ങിയതു്, ചരിത്രാഖ്യായികകൾ രചിക്കാൻ കുറേക്കാലം ശ്രമിച്ചതിനു മേലാണ്. എന്നാൽ

നേരേമറിച്ചു് "നാഥ്മാധവ്"—ഡി. എം. പിതലേ (1882—1928)—സമകാലികജീവിതത്തെ അധികരിച്ചു് പറയത്തക്ക മേന്മയൊന്നുമില്ലാത്ത ഏതാനും നോവലുകൾ രചിച്ച ശേഷമാണു് ശ്രദ്ധ ചരിത്രാഖ്യായികകളിലേക്കു് തിരിച്ചതു്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ സുശക്തമായ ഭാഷാശൈലിക്കു് മിക്കപ്പോഴും ഭൂതകാലത്തെ സ്പഷ്ടമായി ചിത്രീകരിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞു. തന്മൂലം അതിൽ ആധുനികതയുടെ നിറം കലർത്തിയതിൽ വന്ന അസാംഗത്യമോ സൂക്ഷ്മതരങ്ങളായ ഗുണങ്ങളുടെ അഭാവമോ ദർശിക്കുവാൻ ഒരു സാധാരണവായനക്കാരനു് സാദ്ധ്യമായിരുന്നില്ല. സി. വി. വൈദ്യ, എസ്. എം. പരാഞ്ജപേ, സി. ജി. ഭാനു തുടങ്ങിയ പണ്ഡിതന്മാരായ നോവലെഴുത്തുകാരുടെ കൈയിൽ ചരിത്രം അല്പംകൂടി സുരക്ഷിതമായിരുന്നു. എന്നാൽ അവക്കുപോലും അക്കാലത്തെ വായനക്കാരുടെ രുചിക്കനുസരണമായി ചരിത്രവസ്തുതകളെ കാല്പനികതയും ഗുണപാഠങ്ങളും കലർത്തി നേർമ്മപ്പെടുത്തേണ്ടിവന്നു. ഇന്നിൻെറമേൽ ഇന്നലെയുടെ ആധിപത്യം വർദ്ധിക്കുകയും, യാഥാതഥ്യത്തെ കാല്പനികത വീർപ്പു മുട്ടിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്താണു് ഗുജ്ജരും മിത്രയും ഭാസ്സേയും ബംഗാളിയിൽനിന്നു് ബങ്കിംചന്ദ്രചാററർജിയുടെയും ശരച്ചന്ദ്രചാററർജിയുടെയും പ്രഭാതകുമാർ മുഖർജിയുടെയും നോവലുകൾ ഭാഷാന്തരം ചെയ്തതു്. അങ്ങനെ അന്നു് ക്ഷയോന്മുഖമായിരുന്ന ഒരു അഭിരുചിയെത്താങ്ങി നിർത്തുവാൻ അവ പ്രയോജകീഭവിച്ചു. കർശനമായ ഒരു ജീവിതവീക്ഷണം നിലവിലിരുന്ന ആ യുഗത്തിൽ മിക്ക ലളിതസാഹിത്യങ്ങളുമെന്നപോലെ നോവലും കേവലം കഴമ്പില്ലാത്തതായി കരുതപ്പെട്ടു. മാത്രമല്ല, സമുദായദൂഷകമല്ലേ അതു് എന്നുപോലും സംശയിക്കപ്പെട്ടു. വായനക്കാരുടെ അഭിരുചി അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തി മാത്രമേ നോവലിൻെറ നില അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തുവാൻ ആകുമായിരുന്നുള്ളു. അതിനു്, ഇന്നലെയെ ഒരു മാതൃകാപാഠമാക്കി ഉയർത്തിക്കാണിക്കുകയെന്നതിനെക്കാൾ നല്ലതായ മറെറാരു മാർഗ്ഗവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ആ പാഠം പ്രഹതമാർഗ്ഗത്തി

ല്ലുള്ളതു തന്നെയായിരുന്നു. വി. എം. ജോഷിയുടെ 'രാഗിണി' എന്ന നോവൽ 1915-ൽ പുറത്തുവന്നു. നീതിശാസ്ത്രത്തെയും ആചാരചര്യയെയും സംബന്ധിക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങളെ, കുറഞ്ഞൊന്നു് കൃത്രിമമായിട്ടാണെങ്കിലും, പരിശോധിക്കുന്ന തർക്കശീലരും വിവാദരസികരുമായ സ്ത്രീപുരുഷപാത്രങ്ങൾ വഴി, പ്രസ്തുത നോവൽ ഉദ്ബോധനധർമ്മത്തെ കുറേക്കൂടി ഉത്തുംഗമായ മണ്ഡലത്തിലേക്കു് ഉയർത്തി; നോവൽപ്രസ്ഥാനത്തിനു് ഒരു നൂതനമണ്ഡലം സമുദ്ഘാടനവും ചെയ്തു. അധികം ആത്മവിശ്വാസത്തോടും പരിപക്വതയോടുംകൂടി ആ മണ്ഡലത്തിൽ പില്ക്കാലത്തു പരീക്ഷണങ്ങൾ നടത്തിയതു് നമ്മുടെ ഈ ആഖ്യായികാകാരൻ തന്നെയായിരുന്നു.

വാദവിവാദാത്മകഗദ്യം

എന്തിലും ആത്മാർത്ഥമായ താത്പര്യം പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്ന ഈ യുഗം യുക്തിവിചാരാത്മകമായ ഗദ്യമാണു് സാഹിത്യത്തിന്റെ നേട്ടമെന്നു കരുതി. ഊർജ്ജസ്വലമായ മിക്ക ഗദ്യനിബന്ധങ്ങൾക്കും—വിശേഷിച്ചും ഈ ഘട്ടത്തിന്റെ പ്രാരാഭദശയിലെ—ഉന്മേഷം നൽകിയ വിവാദം സാമൂഹികപരിഷ്കരണത്തെ പുരസ്കരിച്ചുള്ളതായിരുന്നു. 'കേസരി' എന്ന വാരിക തുടങ്ങുന്നതിനു് ഒരു കൈയായി നിന്നു പ്രവർത്തിച്ച ഗോപാലഗണേശ ആഗർകരും (1856—1895) ലോകമാന്യബാലഗംഗാധര തിലക്കും (1856—1920)—പിൽക്കാലത്തു് തിലക്കിന്റെ കൈയിൽ ഈ വാരിക സമ്പൂർണ്ണദേശീയവാദത്തിന്റെ പ്രമുഖശസ്ത്രമായും പ്രതീകമായും തീരുകയുണ്ടായി-സാമൂഹികപരിഷ്കാരമാണോ രാഷ്ട്രീയപരിഷ്കാരമാണോ ഉടനടി അത്യാവശ്യം എന്ന പ്രശ്നത്തെ സംബന്ധിച്ചുണ്ടായ വിവാദത്തിൽ വേഗം ഇരുവഴിക്കു പിരിഞ്ഞു. ബഹുജനാനുകൂല്യം നേടുവാൻ ദുഷ്കരമായ ഒരു പ്രശ്നത്തിനുവേണ്ടി പോരാടിയാൽ അഭിമുഖീകരിക്കേണ്ടി വരുന്ന വമ്പിച്ച വൈഷമ്യങ്ങളെ തൃണവദ്ഗണിച്ചുകൊണ്ടു് ആഗർക്കരുടെ 'സുധാരക്' എന്ന വാരിക സാമൂ

ഹികപരിഷ്കരണത്തിനു വേണ്ടി നിർഭയം നില കൊണ്ടു. ആഗർകരുടെ സന്ദേശത്തിനുണ്ടായിരുന്ന സ്വഭാവരീതിക്കനുസരിച്ച് ബാഹ്യപ്രകടനരഹിതമായിരുന്ന ആ നിശ്ചലമായ നിലപാട് സാമൂഹിക പരിഷ്കാരത്തിനു മഹത്തായ ശക്തിയും അന്തസ്സും പ്രദാനം ചെയ്തു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഭാഷാശൈലി സ്വന്തം കുലീനഗുണങ്ങളെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നു. തികച്ചും ഊർജ്ജസ്വിയായ തിലക്കിനെ അന്നത്തെ വിവാദത്തിൻെറ ലഹരി യാഥാസ്ഥിതികരുടെ ചേരിയിൽ കൊണ്ടുചെന്നാക്കി. തന്നിമിത്തം പിൽക്കാലത്തെല്ലാം അദ്ദേഹം സാമൂഹികപരിഷ്കാരവിരുദ്ധവാദത്തിൻെറ യോദ്ധാവായിട്ടാണ് പരിഗണിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതു്. ആ വാദകോലാഹലത്തിൻെറ ഗുണദോഷങ്ങളെയും അതിലെ പ്രധാന യോദ്ധാക്കൾ വഹിച്ച പങ്കിനെയും നമുക്കു മാററിനിർത്താം. പ്രധാനപ്പെട്ട കാര്യം, ആ വലിയ പ്രശ്നത്തെ ബുദ്ധിപൂർവം മനസ്സിലാക്കുവാൻ, സദാ വർദ്ധമാനമായിക്കൊണ്ടിരുന്ന ഒരു വിഭാഗം വായനക്കാരെ അതു് പ്രേരിപ്പിച്ചു എന്നതാണ്. അന്നത്തെ സാഹചര്യത്തിൽ ഭൂരിഭാഗം വായനക്കാരും യാഥാസ്ഥിതികരുടെ വശത്തായിരുന്നു. അനിവാര്യവുമായിരുന്നു അതു്. അതേസമയം, എത്രതന്നെ മന്ദമായും അദൃശ്യമായും ആയിക്കൊള്ളട്ടെ, ഈ പുതിയ ആദർശങ്ങൾ സാമൂഹികചേതസ്സിലേക്ക് ഇറങ്ങിച്ചെല്ലണം, സത്യസന്ധമായ ആത്മപരിശോധനയ്ക്ക് പ്രേരിപ്പിക്കണം, എന്നുള്ളതും അനിവാര്യമായിരുന്നു.

തിലക്കിൻെറ രാഷ്ട്രീയമായ ഔന്നത്യം ഒരു ഉത്തമ ഗദ്യശൈലീകാരൻ എന്ന നിലയിലുള്ള അദ്ദേഹത്തിൻെറ പ്രാമുഖ്യത്തെ നിഷ്പ്രഭമാക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ വിജ്ഞാനവൈപുല്യം തൻെറ ഗദ്യത്തെ സമ്പന്നമാക്കി; പക്ഷേ അതിനെ ദുർവഹമാംവണ്ണം ഗഹനമാക്കിത്തീർത്തില്ലതാനും. ശബ്ദഡംബരം കൂടാതെതന്നെ അതിനു് ഒരു അന്തസ്സും പ്രദാനം ചെയ്തു. കാര്യങ്ങൾ വെട്ടിത്തുറന്നും പരിഹാസാത്മകമായും പ്രസ്താവിക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു കഴിയുമായിരുന്നു. ആദ്യകാലത്തു് തിലക്കിൻെറ

മറെറാരു സഹകാരിയായിരുന്ന വിഷ്ണുശാസ്ത്രി ചിപ്ല്യങ്കർ (1850–1882) തൻെറ ഗദ്യശൈലിമൂലം അതിമാത്രം പ്രശസ്തിയാർജ്ജിച്ചു. സാമൂഹിക പരിഷ്കാരത്തിനെതിരായി പൊരുതുന്നതിനു് ഈ ശൈലി അദ്ദേഹത്തിനു് അത്യധികം പ്രയോജനപ്പെട്ടു. സ്വന്തം സത്തയെക്കുറിച്ചു ബോധമുള്ള ആ ശൈലി ആലങ്കാരികവും സങ്കീർണ്ണവുമായിരുന്നു. എന്നാൽ ഭർത്സനാത്മകമായിരിക്കുവാനും അതിനു കഴിഞ്ഞു! ദേശീയവികാരത്തെ ഇളക്കിവിടുവാനും ആ ശൈലി പ്രയോജകീഭവിച്ചു. വളരെക്കാലത്തേക്കു് പുനരുജ്ജീവനവാദികൾ ചിപ്ല്യങ്കരുടെ ഉപന്യാസങ്ങൾക്കു് ഏതാണ്ടൊരു പരിപാവനത്വം കല്പിച്ചിരുന്നു. ഒരു പുനരുജ്ജീവന വാദിയായിരുന്നു, ശിവരാം മഹാദേവ് പരാഞ്ജപേ (1864—1929) എന്ന സാഹിത്യകാരനും. അദ്ദേഹത്തിൻെറ വാഗ്മിതാവിക്രമം ഒരു പുരാവൃത്തം പോലെയായിട്ടുണ്ടു്. പക്ഷേ, വിദേശീയരായ ഭരണകർത്താക്കളുടെ നേക്കാണു് അദ്ദേഹത്തിൻെറ ശക്തികൾ അധികവും പ്രയോഗിക്കപ്പെട്ടതു്. ആ വാഗ്മിയുടെ അതീവശക്തമായ വ്യംഗ്യാക്ഷേപശസ്ത്രമേററു് കുപിതരായ ഭരണകർത്താക്കൾ ഒട്ടവിൽ അദ്ദേഹത്തിൻെറ പ്രബന്ധസമാഹാരങ്ങളെ നിരോധിക്കയുണ്ടായി. എൻ. ജി. കേൽക്കരെപ്പോലെ ലോകമാന്യതിലക്കിനോടു് ഏററവും അടുത്തുനിന്നവരായി മററു് ആരും തന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഈ കേൽക്കരത്രേ തിലക്കിനു ശേഷം കേസരി വാരികയുടെ പത്രാധിപത്യം വഹിച്ചു പോന്നതു്. വിദഗ്ദ്ധനും ബഹുമുഖ പ്രതിഭനുമായിരുന്ന ആ പത്രപ്രവർത്തകനിൽ സാമാന്യം വേണ്ട കഴിവുകളെല്ലാം നിർവിഘ്നം സമ്മേളിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹം കൈവസ്സാത്ത യാതൊരു ഗദ്യപ്രസ്ഥാനവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. മിക്കതിലെയും ഭാഷാരീതി പ്രസന്നവും ചേതോഹരവുമായിരുന്നു. എന്നാൽ അനന്തരകാലഘട്ടത്തിൽ പെടുന്നതാണു് കേൽക്കരുടെ കൃതികളിലേറിയകൂറും. ചില കാര്യങ്ങളിൽ അവ ആ കാലഘട്ടത്തിൻെറ ആദ്യദശകത്തിലെ ഗദ്യസാഹിത്യത്തിൻെറ സ്വഭാവത്തിനു പ്രതീകമാവു

കയും ചെയ്യുന്നു. ഇതേ അഭിപ്രായംതന്നെ, കേൽക്കരിൽ നിന്നും തുലോം വ്യത്യസ്തനും അദ്ദേഹത്തിൻെറ ബദ്ധപ്രതിയോഗിയുമായിരുന്ന അച്യുത്ബല്വന്ത് കോൽഹട്കരെ (1879—1931) പ്പററിയും പറയാനാവും. അദ്ദേഹം നീതിജ്ഞന്മാരുടെ പ്രാതികൂല്യവും, സാമൂഹികമായി താണപടിയിലുള്ളവരും സംഖ്യയിൽ ദ്രുതതരം പെരുകിക്കൊണ്ടിരുന്നവരുമായ അനുവാചകരുടെ അഭിനന്ദനവും സമാർജ്ജിച്ചു. പ്രത്യേകിച്ചും അദ്ദേഹത്തിൻെറ വീറുററ പത്രഭാഷയായിരുന്നു അതിനു കാരണം. അന്ന് നിലവിലിരുന്ന നിർജ്ജീവമായ രീതിയിൽനിന്ന് തുലോം ഭിന്നമായിരുന്നു അതു്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ എഴുത്തുകൾക്കു നല്ല ഊക്കുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ യാതൊരു കടിഞ്ഞാണും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. സാമാന്യക്കാരനെ അദ്ദേഹം പത്രവായന പഠിപ്പിച്ചു, ശരിതന്നെ. പക്ഷേ, ഭാഷാശൈലിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അയാളുടെ അഭിരുചിയെ ദുഷിപ്പിക്കുകൂടി ചെയ്തു.

ഏതിനെക്കുറിച്ചും ശ്രേഷ്ഠകാന്തി നിലവിലുള്ള ഈ യുഗത്തിൽ ജീവിതചരിത്രശാഖ നന്നേ സംപുഷ്ടമായെന്ന് കരുതിയേക്കാം. പക്ഷേ ജീവചരിത്രങ്ങൾ തീരെക്കുറച്ചേ ഉണ്ടായുള്ളൂ, ഉണ്ടായവയും പ്രായേണ അപ്രശസ്തങ്ങളായിരുന്നു. ഏതായാലും സ്വാഭാവികതകൊണ്ട് രണ്ട് ആത്മകഥകൾ തലപൊന്തിച്ചുനിൽക്കുന്നു. ഒന്ന്, ശ്രീമതി രമാബായി റാനഡേയുടെ ആത്മകഥ. ആ മഹതി സ്വന്തം ചിത്രത്തെ അസ്പഷ്ടീകരിക്കുമാറ് തൻെറ വിശ്രുതനായ ഭർത്താവിൻെറ—എം. ജി. റാനഡേയുടെ—പ്രാമാണികമായ ഒരു വിശദചിത്രം പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥത്തിൽ നൽകുന്നുണ്ട്. രണ്ടാമത്തതു്, ഡാക്ടർ ഡി. കെ. കാർവേ രചിച്ച ആത്മകഥ. സ്ത്രീവിദ്യാഭ്യാസത്തിനുവേണ്ടി താൻ ചെയ്ത സമരങ്ങൾ അദ്ദേഹം ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

1920–1945. കവിത

ഇരുപതാം നൂററാണ്ടിൻെറ മൂന്നാംദശകം പൊതുവേ ഒരു ദുർബലഘട്ടമായി പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു. ലോകമാന്യ

തിലക്കിൻെറ സാമൂഹിക–രാഷ്ട്രീയ–പാരമ്പര്യാവകാശികൾ വേണ്ടത്ര കണ്ണുതെളിച്ചമില്ലാത്ത സമൂഹാഭ്യുദയവിതരദ്ധന്മാരായി വേഗം അധ:പതിച്ചു; സമൂഹപരിഷ്കർത്താക്കൾ ബാഹ്യമായ ചില്ലറ പരിവർത്തനങ്ങൾ വരുത്തി തൃപ്തിപ്പെടുവാനുള്ള പ്രവണത പ്രദർശിപ്പിച്ചു. രൂഢമൂലങ്ങളായ സംഘർഷങ്ങൾ പരിഹരിക്കാതെ, ഉപരിപ്ളവങ്ങളായ അനുരഞ്ജനങ്ങൾക്കുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളൊപ്പിക്കുകയായി. കൊച്ചുമനുഷ്യൻെറ യുഗമായിരുന്നു അതു്. അയാളുടെ ലഘുസ്വപ്നങ്ങളിൽനിന്നു് ആ യുഗത്തിൻെറ വിചിത്ര ഭാവനകൾ രൂപമെടുത്തു; അയാളുടെ നിസ്സാരങ്ങളായ പരാതികൾക്കു് ഒരു അദ്ഭുതരന്തഭാവമുണ്ടായിരുന്നു. എന്തിനെയും അയാൾ ലളിതമാക്കും. എല്ലാററിനേയും ഭംഗിയായി തരംതിരിക്കും. അവയ്ക്കു് വെടിപ്പുള്ള പേരുകൾ നൽകുകയും ചെയ്യും. രൂപമാണു് എഴുത്തുകാരൻെറ മേന്മ നിർണ്ണയിക്കുന്നതു്. ഉള്ളടക്കമെല്ലാം ശരിയായിരിക്കുമെന്നാണു് സങ്കല്പം. എഴുത്തുകാരൻ അല്പം സാങ്കേതിക വൈദഗ്ധ്യവും സുന്ദരമായി ശബ്ദങ്ങളിണക്കിക്കൊരുക്കുവാനുള്ള ചാതുര്യവും കാട്ടുമെങ്കിൽ നിരൂപകൻ തൃപ്തിപ്പെട്ടുകൊള്ളും. സരളബുദ്ധിയായ വായനക്കാരനും അതു മതിയല്ലോ.

എല്ലാവരേയും സാബന്ധിച്ചു് ഇതായിരുന്നു വസ്തുത എന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. കുറേക്കൂടി നല്ല എഴുത്തുകാരനും നല്ല നിരൂപകനും ഈ അധ:പതനോന്മുഖങ്ങളായ പ്രവണതകളെ എതിർത്തു. ആ എതിർപ്പിനു് ക്രമേണ ഈട്ടം കൂടിവന്നു. അതു് അടുത്ത ദശകത്തിൽ മററു പലതിലുമെന്നപോലെ പുതിയ പ്രമേയങ്ങളും പുതിയ രൂപങ്ങളും ആരായുന്നതിൽ സ്വയം ആവിഷ്കൃതമായി. മൂന്നാം ദശകത്തിലുണ്ടായ സാമ്പദികാധ:പതനവും തൊഴിലാളിപ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ ഉദയവും സർവോപരി ഗാന്ധിജി നേതൃത്വംനൽകിയ(1930—31)ദേശീയസമരവും, അലംഭാവപരമായ നിലപാടുകളെ പാടേ ഉലച്ചു. ഒരു പുതിയ അവബോധത്തിൻെറ ചലനം—ഏതാനും പേരിലെങ്കിലും—ഇളക്കിവിട്ടു. മുമ്പെന്നപോലെ ഇക്കാലത്തും ഇടത്തര

ക്കാരായിരുന്നു, സാഹിത്യത്തിൻെറ പ്രധാനപ്പെട്ട ഉത്പാദകരും ഉപഭോക്താക്കളും. മുമ്പ് വമ്പിച്ച വിവാദങ്ങളിൽ അവർ പടവെട്ടിയിരുന്നു; ഒത്തുതീർപ്പുകൾ വരുത്തിയിരുന്നു. ആലസ്യത്തിൽ നിപതിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. യഥാർത്ഥമായ ആദ്ധ്യാത്മികചോദനങ്ങളുടെ സ്ഥാനത്ത് ആചാരപരമായ ശുദ്ധിനിഷ്ഠ പ്രവർത്തിച്ചുപോന്നു. അതു് മനസ്സാക്ഷിക്ക് അനുരഞ്ജകവുമായിരുന്നു. ഇപ്പോഴാകട്ടെ ഇടത്തരക്കാരിൽ ഒരു വിഭാഗം—ആ വിഭാഗം തീരെ ചെറുതായിരുന്നെങ്കിലും—മാറിക്കൊണ്ടിരുന്ന പരിതഃസ്ഥിതികൾ മനസ്സിലാക്കി പ്രവർത്തിക്കുകയായി. യുദ്ധാനന്തരകാലത്തെസാഹിത്യത്തിൽ നിഴലിച്ച പ്രതീക്ഷാഭംഗവും, അഭിനവനാടകപ്രസ്ഥാനവും, നാലാം ദശകത്തിൽ ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ആവിർഭവിച്ച പുരോഗമനകവികളും ഈ ന്യൂനപക്ഷത്തിൽ ഗാഢമായ സ്വാധീനം ചെലുത്തി. അവർ സാഹിത്യത്തെ നിലവിലിരുന്ന ക്ഷയോന്മുഖതയിൽനിന്നു വീണ്ടെടുക്കുവാൻ ഉദ്യുക്തരായി. ഈ വിമോചനപരിപാടി ഇന്നും തുടർന്നുപോരുന്നുണ്ട്. ചിലപ്പോൾ ഫലവത്തായിരിക്കും ഈ സംരംഭം; മററു ചിലപ്പോൾ നിഷ്ഫലവുമാവും. നിശ്ചിതമായ രീതിയിൽ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശം ചെയ്യുവാൻ ആരുമില്ലാതെ പോയതാണ് ഇതിനു കാരണം.

ഇരുപതാം ശതകത്തിൻെറ തൃതീയദശകത്തിൽ 'രവികിരൺ മണ്ഡല്' എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെട്ട ഒരു കവിസംഘത്തിനായിരുന്നു കവിതാലോകത്തിൽ ആധിപത്യം. ഗോവിന്ദരാജിനെ അനുവർത്തിച്ച് ആഡംബരപ്രിയതയിൽ ആണ്ടുപൂണ്ടുപോയ കവിതയെ അതിൽനിന്നും ദൈനംദിന ജീവിതസ്പർശിയാക്കി വീണ്ടെടുക്കുവാൻ ഉദ്യമിച്ചു, ആ സംഘം. ബോധപൂർവം അവർ അതു സാധിച്ചു. എന്നാൽ അതിൻെറ ഫലമായി കവിതയെ തീരെ സാധാരണമാക്കുക എന്ന മറുവശത്തുള്ള പ്രമാദഗർത്തത്തിലാണ് അവർ ചെന്നുചാടിയതു്. തീവ്രതയെയും നിരങ്കുശത്വത്തെയും കുറിച്ച് അവക്കുണ്ടായിരുന്ന അവിശ്വാസം, കലകൾ ഉൾപ്പെടെ എല്ലാററിനേയും സങ്കുചി

തമായ ഒരു മാന്യതയുടെ വേലിവളപ്പിനുള്ളിൽ ഒതുക്കുവാനിച്ഛിക്കുന്ന ഒരു സമൂഹത്തിൻെറ മനോഭാവവുമായി നല്ലവണ്ണം പൊരുത്തപ്പെട്ടു. അവരുടെ കവിതയ്ക്കു വമ്പിച്ച പ്രചാരം സിദ്ധിച്ചു—മുഖ്യമായും കവികൾതന്നെ ചൊല്ലിക്കേൾപ്പിച്ചു് അവയെ പ്രചരിപ്പിക്കകൊണ്ടു്. ആ കവനങ്ങളുടെ മുഖതലങ്ങളിലൊന്നിൽ വ്യക്തമായ ഒരു സാന്ദ്രാഗ്ലികമുദ്രയുണ്ടായിരുന്നു; മറുവശത്തു് പരിഷ്ക്കാരോദ്ബോധനത്തിൻെറ ഒരു നേരിയ ഛായയും. പ്രേമം—ഉദാഹരണമായി ചൂണ്ടിക്കാണിക്കട്ടെ—ഗാർഹികമായ ഒരു സദ്ഗുണമായി വികസിക്കണമെങ്കിൽ അതു് ചില വിട്ടുവീഴ്ചകൾ അർഹിക്കുന്നുവത്രേ! ഗ്രാമപ്രദേശത്തെ ശുദ്ധി മികച്ച അന്തരീക്ഷത്തിലാണത്രേ, അതു നല്ലവണ്ണം പൂവിടുന്നതു്. ആ ചിന്താഗതി കുറേ നാളേക്കു്, കഥാസാഹിത്യത്തിലെന്നപോലെ കവിതയിലും, ഗ്രാമവർണ്ണനങ്ങൾക്കു് ഏതോ മേന്മയുണ്ടെന്നുള്ള തെററിദ്ധാരണയ്ക്കു വകനൽകി. കവിത 'പാട്ടുക' എന്ന സമ്പ്രദായം—അതു പിൽക്കാലത്തു താംബേ പ്രസ്ഥാനക്കാർ നേതൃത്വം ഏററതോടെ ശോചനീയമാംവണ്ണം കണക്കിലധികം ആയിപ്പോയി—ശബ്ദസംഗീതം, വെറും നിബന്ധനകൗശലം, തുടങ്ങിയ അപ്രധാനഘടകങ്ങളിൽ കവികൾ കമ്പം പ്രദർശിപ്പിക്കുവാൻ പ്രോത്സാഹകമായിത്തീർന്നു. എന്നാൽ കവിതയുടെ രൂപഭദ്രതയിലും സാങ്കേതികസൗഭാഗ്യങ്ങളിലും 'മണ്ഡല്' പ്രകടിപ്പിച്ച ഗാഢശ്രദ്ധ്കാന്തി ഗണ്യമായ പരീക്ഷണങ്ങൾക്കു്, അല്പം കരുതലോടെ ആണെങ്കിലും, പ്രേരകമായി ഭവിച്ചു. വളരെയധികം ആവശ്യകമായിത്തോന്നിയിരുന്ന വൈവിധ്യം കൈവരുത്തുന്നതിലും അതു് ബഹുധാ ഉതകി. ആ കവിസംഘത്തിൽ 'യശ്വന്ത്' എന്ന തൂലികാനാമത്തിൽ പ്രഖ്യാതനായ വൈ. ഡി. പെൻഡർക്കർ ആണു് ഏററവും കൂടുതൽ ആളുകളുടെ ശ്രദ്ധ ആകർഷിച്ചതു്. കുറേ നൈരാശ്യങ്ങളെയും അലോസരങ്ങളെയും കുറിച്ചു വിലപിക്കുന്ന അദ്ദേഹത്തിൻെറ കവിതകളിൽ, ഒരു സാമാന്യവായനക്കാരനു് സ്വന്തം ക്ലേശങ്ങളുടെതന്നെ മാറെറാലി കേൾക്കുവാൻ

കഴിഞ്ഞു. 'ഗിരീശ്' എന്ന തൂലികാനാമത്തിൽ സുവിജ്ഞാതനായ എസ്. കെ. കാനേട്കർ നിസ്സാരവിഷയങ്ങൾ എടുത്തു് ഒഴുക്കൻ സാമാന്യതത്ത്വങ്ങൾ പ്രതിപാദിക്കുവാൻ മുതിർന്നു. മനസ്സിനെ അപഹരിക്കുമാറു് വൈദേശികസ്വാദുള്ള (കുറേ അംശം പാരസികഗസലുകളുടേതാണു്) സ്വച്ഛന്ദപ്രേമഗീതങ്ങൾ രചിച്ചുകൊണ്ടു് കവിതാമണ്ഡലത്തിൽ കാലൂന്നിയ 'മാധവ്—ജൂലിയൻ'—എം. ററി. പട്വർദ്ധൻ (1894—1934)—വേഗം ഒരു പാരമ്പര്യവാദിയായും പാണ്ഡിത്യാഭിമാനിയായും പരിണമിച്ചു. മാത്രമല്ല, ആ പ്രേമഗീതങ്ങളെ ശയ്യയിലും, വൈകാരികാംശങ്ങളിൽപോലും, ശുദ്ധിയുള്ളവയാക്കി വീണ്ടെടുക്കുവാനും അദ്ദേഹം കോപ്പിട്ടു!

ഇക്കാലങ്ങളിലെല്ലാം ന്യായമായിത്തന്നെ പ്രഹ്ലാദ് കേശവ് അത്രേയുടെ'ഡേൺഡൂചീ ഫുലേ'എന്ന കവിത (1925) ജനസമ്മതിയാർജ്ജിച്ചിരുന്നു. അന്നത്തെ കവികൾ തന്നെയുംപിന്നെയും ഒരേ മട്ടിലാവർത്തിക്കുന്ന ശബ്ദങ്ങളുടെയും ശൈലികളുടെയും ഹാസ്യാനുകരണങ്ങൾ പ്രസ്തുത കൃതിയിൽ വിദഗ്ദ്ധമായി വിന്യസിച്ചിട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ "ഗ്ലട്ട്" ശരിക്കുഗ്രഹിക്കാതെ വിവേചനാശൂന്യമായി അതിനെ ശ്ലാഘിച്ചവർ കവിതയെ ആസകലം അപഹസിക്കുവാൻ പ്രേരിതരായി. 4-ാംദശകത്തിൻെറ പ്രാരംഭവർഷങ്ങളിൽ രണ്ടാംതരം കവികളുടെ രണ്ടാംതരം വികടാനുകർത്താക്കളെക്കൊണ്ടു് വലിയ ശല്യമായിരുന്നു. വായനക്കാർക്ക് കവിതയുടെ നേരേ ഒരു നിസ്സാരതാമനോഭാവം ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുവാൻ മാത്രമേ അവർക്കു കഴിഞ്ഞുള്ളൂ. അതു് ചില കവികളെ വീർപ്പുമുട്ടിച്ചുകൊന്നു; മററു ചിലരെ, മധുമധുരമാക്കിത്തീർത്ത പദ്യങ്ങളുമായി വായനക്കാരുടെ മുൻപിൽ ചെന്നുകെഞ്ചുക എന്ന നിലയിലും കൊണ്ടെത്തിച്ചു.

താംബേയുടെ കവിത—അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഏററവും നല്ല കവനങ്ങളിൽ ചിലതു് മൂന്നാം ദശകത്തിൽ ഉണ്ടായതായിരുന്നു—നാലാം ദശകത്തിലെ കാവ്യശില്പങ്ങൾക്ക് മാതൃകനൽകി. അതിൻെറ മാന്ത്രികശക്തിക്കു വശംവദ

രായി, കവികൾ—തങ്ങളുടെ പ്രായം എന്തുതന്നെയായി ക്കൊള്ളട്ടെ—കൗമാരോചിതമായ വൈകാരികഭാവങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന സുന്ദരഭാവഗീതങ്ങൾ നെയ്തെടുത്തു. ഉള്ള ടക്കം എത്രതന്നെ നിസ്സാരമായിരുന്നാലും ശൈലി ആടോ പപൂർണ്ണമായിരിക്കണമെന്നായിരുന്നു വെയ്പ്. ഈ ഭാവഗീതങ്ങൾ ഗായകന് ഉപകരിച്ചു. വമ്പിച്ച സദസ്സു കളിൽ അവ ആലപിക്കപ്പെട്ടു. താംബേയുടെ കവിതകൾ ക്കുണ്ടായിരുന്ന വൈകാരികാർദ്രതയും സൂക്ഷ്മഭാവവും അദ്ദേഹത്തിൻെറ അനുകർത്താക്കളിൽ മിക്കവർക്കും പിടി കിട്ടാതെപോയി. ഇന്ദ്രിയസുഖകാരകവും ഝണഝണാര വപൂർണ്ണവുമായ ഒരു ശൈലിയും കരുതിക്കൂട്ടി ലളിതമാ ക്കിയ കല്പനാചിത്രങ്ങളുമാണ് അവർ ഏതാണ്ട് ഒപ്പി ച്ചതു്. ഒരു മയക്കമരുന്നുപോലെ കവിത വായനക്കാരെ മത്തുപിടിപ്പിച്ചു് യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളുടെ ലോകത്തിൽനിന്നു് അകററി, മധുരസ്വപ്നങ്ങളുടെ ലോകത്തിലേക്കുകൊണ്ടു പോയി. പുതുമയൊന്നുമില്ലാതെ ഒരേ അച്ചിൽ വാർത്ത മട്ടിലിരുന്നു ഭാഷാശൈലി; അതുപോലെതന്നെ വികാ രവും. അവ ആസ്വദിക്കുന്നതിന് അനുവാചകന് ബുദ്ധിപരമായ യത്നമൊന്നും വേണ്ടിയിരുന്നുമില്ല. അതു് കവിയുടെ ശ്രമത്തെയും ലഘൂകരിച്ചു. അയാളുടെ ശരി യായ വികാസത്തിന് അതു പ്രതിബന്ധവുമായിത്തീർന്നു. ഇതായിരുന്നു, ആ തലമുറയിലെ ചില യുവകവികൾക്കു് പിണഞ്ഞ ദുരന്തം. ചെറുപ്പകാലത്തു് അവർ പ്രദർശി പ്പിച്ച ഉത്തിഷ്ഠമാനത ഒരിക്കലും സഫലീകൃതമായില്ല. താംബേയുടെ ഉത്തമശിഷ്യൻ ബി. ബി. ബോർക്കർ ആണെന്നത്രേ നിരൂപകലോകം വച്ചിട്ടുള്ളതു്. പക്ഷേ, അദ്ദേഹം വെറുമൊരു ശിഷ്യൻ മാത്രമായിരുന്നില്ല. ഇന്ദ്രിയസ്പർശകങ്ങളായ കല്പനാചിത്രണങ്ങളിൽ വൈയ ക്തികമായ ഒരു പരമാനന്ദാനുഭൂതിയും, പ്രകൃതിസൗന്ദര്യ ത്തിൻെറ ആസ്വാദനങ്ങളിൽ—ആ പ്രകൃതിസൗന്ദര്യം വിശേഷിച്ചും തൻെറ ജന്മഭൂമിയായ ഗോവയുടേതത്രേ— അതിസൂക്ഷ്മമായിട്ടുള്ള ഭാവങ്ങളെ ഗ്രഹിക്കുവാനുള്ള ശക്തിവിശേഷവുംകൊണ്ടു് അദ്ദേഹം താംബേയുടെ

കവനപാരമ്പര്യത്തെ കൂടുതൽ സമ്പന്നമാക്കി. സ്വന്തം കവനചാപത്തിൽ അസംഗതമായ രണ്ടാമതൊരു ഞാൺ —സാന്മാർഗ്ഗികാദർശത്തിൻേറതു്—കൂടെ നിബന്ധിക്കാതിരിക്കുകയും തൻെറ പ്രതിഭയ്ക്കു നിസർഗ്ഗസിദ്ധമായിട്ടുള്ളതെന്തോ അതിൽ ശ്രദ്ധകേന്ദ്രീകരിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നെങ്കിൽ ബോക്കർ കുറേക്കൂടി ഉയർന്നു നിൽക്കുമായിരുന്നു.

രവികിരൺ മണ്ഡലത്തോടും താംബേപ്രസ്ഥാനക്കാരോടും ഏതാണ്ടു് ബോധപൂർവമായുണ്ടായ എതിർപ്പിൽ നിന്നാണു്, അക്കാലഘട്ടത്തിലെ ഒന്നാംകിട കവിതകൾ ജന്മമെടുത്തതു്. 'ചാന്ദ്രാത്' (1933) എന്നൊരു ചെറിയ കവിതാസമാഹാരം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതിനു ശേഷം അനന്ത് കാണേകർ കവിതാരംഗത്തുനിന്നു മിക്കവാറും പിന്തിരിഞ്ഞു. എന്നാൽ പ്രസ്തുത കൃതി തികച്ചും പ്രബോധവാനായ ഒരു വായനക്കാരനു പുതിയ പോക്കുകളുടെ ഒരു ദിങ്മാത്രദർശനം നൽകുവാൻ പര്യാപ്തമായി. അതു് പലതിൻെറയും ഒരു അപൂർവസമ്മിശ്രണമായിരുന്നു: നിലാവിൻെറയും തൊഴിൽശാലയിലെ പുകക്കുഴലിൻെറയും വികടാനുകരണത്തിൻെറയും ഒക്കെ. ഒരു വേള പരീക്ഷണപരവും പരിവർത്തനപ്രവണവുമായ ഒരു പുതുമയായിരുന്നിരിക്കണം അതു്. 'അനിൽ' എന്ന തൂലികാനാമത്തിൽ പ്രഖ്യാതനായ ഏ. ആർ. ദേശ്പാണ്ഡേ തൻെറ ആദ്യകാലത്തെ പ്രേമഗീതങ്ങളിലെ-'ഫുൽവാത്' (1932)—ആത്മനിവിഷ്ടമായ ലോലഭാവത്തിൽ നിന്നു തുടങ്ങി, 'ഭഗ്നമൂർത്തി'(1940)എന്ന കൃതിയിലെ പ്രകടമായ സാംസ്കാരികോദ്ബോധനത്തിലൂടെ, 'പേർതേവാ' (1947) എന്ന കൃതിയിൽ കാണപ്പെടുന്ന വിചാരവികാരങ്ങളുടെ സംശ്ലേഷണത്തിൽ ചെന്നെത്തുവോളം നീണ്ടുപോകുന്ന ചൈതന്യവത്തായ കാവ്യജീവിതത്തിൽ കുറേക്കൂടി ക്ഷമവും സോദ്ദേശ്യവുമായ ഒരു പുതുമ കൈവരുത്തിയിട്ടുണ്ടു്. പരമ്പരാഗതമായ പദ്യരൂപങ്ങൾ വരുത്തിവച്ച മരവിപ്പിൽനിന്നും, വെറും യാന്ത്രികതയുടെ ബാധയിൽനിന്നും, കവിതയെ മോചിപ്പിക്കുവാൻവേണ്ടി അദ്ദേഹം അനിയതച്ഛന്ദോരൂപം സൃഷ്ടിച്ചു

പ്രചരിപ്പിച്ചു. നിലവിലിരുന്ന നിർജ്ജീവരീതികളിൽ നിന്നു് തെല്ലൊരാശ്വാസം നല്കുവാൻ എൻ. ജി. ദേശ് പാണ്ഡേയുടെയും ജി. എച്ച്. ദേശ്പാണ്ഡേയുടെയും കവിതകൾക്കു കഴിഞ്ഞു. ഇവരിൽ ഒന്നാമൻ തൻെറ കവിതയെ ശുദ്ധമായ ഭാവഗാനാത്മകതകൊണ്ടും തനി ഗ്രാമീണങ്ങളായ അംശങ്ങൾകൊണ്ടും സജീവമാക്കി. രണ്ടാമനാകട്ടെ സിദ്ധകവികളുടെ കവിതാരസികത കൈവരുത്തുവാൻ വെമ്പുന്ന തൻെറ സ്നിഗ്ദ്ധവും കാര്യമാത്രപ്രസക്തവുമായ ശൈലിയിൽ അദ്ധ്യാത്മചിന്താപരങ്ങളായ വിരോധാഭാസങ്ങളെ പ്രകാശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

1942–ലെ രാഷ്ട്രീയ വികാസങ്ങൾ സാഹിത്യത്തിന്മേൽ ചെലുത്തിയ സമ്മർദ്ദം അന്നു് പ്രാബല്യത്തിലിരുന്ന മിഥ്യാഭിമാനങ്ങളിൽ ഏതാനും ചിലതിൽനിന്നെങ്കിലും സാഹിത്യത്തെ വിമോചിപ്പിക്കുവാൻ പ്രേരകമായി. "കുസുമാഗ്രജ്" എന്നു് സുഗൃഹീതനാമാവായ വി. വി. ശിര്വാഡ്കർ തൻെറ 'വിശാഖാ' (1942) എന്ന കൃതിവഴിക്കു് ജനകീയമുന്നേററത്തിൽ നേതൃത്വം വഹിച്ചു് അസാധാരണമായ പ്രശസ്തിയിലെത്തി. സാഹിത്യപരമായ തൻെറ വമ്പിച്ച സിദ്ധികൾ അദ്ദേഹത്തെ ആ പ്രശസ്തിയുടെ ഉത്തുംഗശൃംഗത്തിൽതന്നെ സുപ്രതിഷ്ഠിതനാക്കുമായിരുന്നു. എന്നാൽ മററു സാഹിത്യരൂപങ്ങൾക്കായി ആ സിദ്ധികൾ വിനിയോഗിക്കപ്പെട്ടു; കവനകല താരതമ്യേന വിഗണിതവുമായി. സാമ്രാജ്യവാദവിരുദ്ധമായ തൻെറ കവിതകൾക്കുണ്ടായിരുന്ന തൈക്ഷ്ണ്യവും സമുജ്ജ്വലഭാവവും അദ്ദേഹത്തിനു് ഒരുവേള വീണ്ടെടുക്കുവാൻ കഴിയാതെ വന്നിരിക്കണം. കാരണം, പ്രശാന്തമായ സൗന്ദര്യത്തോടുള്ള അപ്രതിഹതമായ ആഭിമുഖ്യമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിൻെറ സഹജമായ പ്രവണത. ഏതായാലും അദ്ദേഹത്തിൻെറ വിജയം, രക്തവും കണ്ണീരും ആധിപത്യം ചെലുത്തുന്ന ഒരു സാഹിത്യ പ്രവണതയ്ക്കു വഴികാട്ടി എന്നു തോന്നുന്നു. ആ പ്രവണത വളരെവേഗം ക്ഷീണമായെങ്കിലും അതിൻെറ ഉപധാര ഗദ്യത്തിലേക്കു സംക്രമിക്കുകയുണ്ടായി. എന്നാൽ ആ രീതി സൂചിപ്പിച്ച

സമരമനോഭാവം, ബഹുശൃംഖലാബദ്ധമായി അക്ഷമ പൂണ്ടു കിടന്നിരുന്ന കവിതാപ്രസ്ഥാനത്തിനു ഗുണം ചെയ്തു. ഉദാഹരണമായി മന്മോഹൻെറ കവിത ചൂണ്ടിക്കാണിക്കട്ടെ—ആരുടെയും ശിഷ്യനായിരുന്നില്ല അദ്ദേഹം എന്നിരിക്കിലും. നേരത്തേതന്നെ രംഗപ്രവേശം ചെയ്ത ചില യുവകവികൾ മാറിമാറിപ്പൊയ്ക്കൊണ്ടിരുന്ന കാലത്തിനൊത്തു വളന്നു് ഒച്ചപ്പാടൊന്നും കൂടാതെ, താന്താങ്ങളുടെ പരിധിക്കുള്ളിൽ പരിപക്വത പ്രാപിച്ചു.

നാടകം

തൃതീയദശകത്തിലെ നാടകവേദിയെ പുലത്തിയതു് അതിൻെറ പൂർവകാലമഹിമയായിരുന്നു. അന്നത്തെ ഏതാനും നടന്മാർക്കുണ്ടായിരുന്ന പ്രശസ്തി—അവർ നടന്മാരെന്നതിനെക്കാൾ ഗായകരെന്ന നിലയിലായിരുന്നു കൂടുതൽ പ്രാപ്തന്മാർ—ആ മഹിമയുടെ തുടർച്ചയായി പരിഗണിക്കപ്പെട്ടു. അതിവിദഗ്ദ്ധന്മാരായ ചില സംഗീതജ്ഞന്മാർ—ഗാനകൃത്തുകളും പക്കമേളക്കാരും ഉൾപ്പെടെ—നാടകരംഗങ്ങളിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. അതുവഴി മറാത്തിനാടകവേദിക്കു് മറാത്തികളല്ലാത്ത അനേകം രക്ഷാധികാരികളെ ലഭിക്കാനിടയായി. ഈ രക്ഷാധികാരികൾക്കു സംഗീതമായിരുന്നു കാര്യം. ഒട്ടുവളരെ മറാത്തിരക്ഷാധികാരികളുടെ കഥയും തഥൈവ! നാലാം ദശകത്തിൻെറ ആദ്യഘട്ടത്തോടുകൂടി, ചലച്ചിത്രം നവസങ്കലിതമായ ശബ്ദസരണിയുമായി, സംഗീതവും വിനോദവും വിളമ്പിക്കൊണ്ടു് ഒരു പ്രതിസ്പർദ്ധിയെപ്പോലെ രംഗപ്രവേശം ചെയ്തപ്പോൾ നാടകവേദി തികച്ചും നിസ്സഹായമായിത്തകന്നടിഞ്ഞു. അല്ലെങ്കിൽത്തന്നെയും ശോചനീയമായിരുന്നു അതിൻെറ അവസ്ഥ. ചലച്ചിത്രം വിജേതാവായി സ്വയം ഭാവിച്ചു എന്നു മാത്രം!

തൃതീയദശകത്തിലെ രണ്ടാംകിട നാടകകൃത്തുകൾ—അല്പകാലപ്രശസ്തി നേടിയവരായിരുന്നു അവരിൽ ചിലർ–പൊതുജനാഭിരുചിനോക്കി വേണ്ടതു പാകം ചെയ്തു വിളമ്പി. അവർ രംഗവിജയത്തിനുവേണ്ടി പഴയ

നാടകമാമൂലുകളിൽ നിസ്സാരമായ ചില ഭേദഗതികൾ വരുത്തി. ചരിത്രത്തിലെയും പുരാണേതിഹാസങ്ങളിലെയും നായകന്മാരേയും ദുഷ്ടപാത്രങ്ങളേയും അതുപോലെ തന്നെ പ്രാക്തനന്മാരായ സിദ്ധകവികളേയും അവർ സാമഗ്രികളാക്കി. പക്ഷേ നായകന്മാർക്കെല്ലാം തമ്മിൽ ഒരേ കുടുംബചരായ ഉണ്ടായിരുന്നു. അതുപോലെതന്നെ ദുഷ്ടപാത്രങ്ങൾക്കും. മുമ്പൊരു പ്രകരണത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ച പ്രമുഖനാടകകൃത്തുകളിൽ ഖാഡിൽക്കരും കോൽഹട്കരും നാടകവേദിയൊടൊപ്പം അധ:പതിച്ചു. വേറേ കാര്യങ്ങളിൽ താത്പര്യം വർദ്ധിച്ചതോടെ കോൽഹട്കർ നാടകമെഴുത്തു നിത്തിവച്ചു. ഇക്കാലത്തു് മാമാവരേർക്കർ പ്രാമുഖ്യംനേടി. 1907—ൽ ആയിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിൻെറ ആദ്യത്തെ നാടകം രംഗത്തു് അവതരിപ്പിച്ചതു്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ ജീവിതവൃത്തത്തിനുള്ളിൽ അധുനാതന മറാത്തി നാടകവേദിയുടെ വികാസചരിത്രത്തിൻെറ ഭൂരിഭാഗവും സംഗ്രഹീതമായിരിക്കുന്നു. ഇതിഹാസനാടകങ്ങൾകൊണ്ടു തുടങ്ങി, പ്രമേയങ്ങളെയും സംവിധാനങ്ങളെയും അധികരിച്ചു് അശ്രാന്തം പരീക്ഷണങ്ങൾ നടത്തിപ്പോന്ന വരേർക്കർ തൻെറ കഴിവുകൾക്കു് അനുസരണമായി, നാടകവേദിയെ സാമൂഹികപ്രശ്നങ്ങളുടെ വ്യാഖ്യാനത്തിനു് ഉപയുക്തമാക്കി. അദ്ദേഹത്തിൻെറ പാത്രങ്ങളുടെ നിസർഗ്ഗസംഭാഷണം— അതു് തെല്ലു നഗ്നവും അനലംകൃതവും ആയിരുന്നെങ്കിൽതന്നേയും-നാടകീയ സംഭാഷണമെന്നു് അന്നേവരെ അംഗീകൃതമായിരുന്ന ശൈലിയുടെ അയാഥാതഥ്യത്തെ തുറന്നുകാട്ടി. വരേർക്കർ ഏതാണ്ടു നാല്പതു നാടകങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. 'അപൂർവബംഗാൾ' (1953) 'ഭൂമികന്യാസീത'(1955) മുതലായി ഈ അടുത്തകാലത്തു് രചിക്കപ്പെട്ട നാടകങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിൽ മുമ്പുണ്ടായിരുന്നതുപോലെയുള്ള ശക്തിവിശേഷങ്ങൾ ഇന്നും അന്യൂനം നിലനിൽക്കുന്നു എന്നു നമുക്കു് ഉറപ്പു തരുന്നു. യാഥാതഥ്യം പ്രയുക്തമാക്കി, പൊതുവേ പ്രാപ്യമണ്ഡലം വിപുലപ്പെടുത്തിയതിനു് മറാത്തി നാടകവേദി അദ്ദേഹത്തോടു കൃതജ്ഞതയുള്ളതായിരിക്കും.

മറാത്തി നാടകവേദിയെ സജീവമാക്കിപ്പുലർത്താൻ ഏററവും സുധീരമായ യത്നം നടത്തിയതു് "നാട്യമന്വന്തർ" എന്നൊരു സംഘടനയാണു്. ആത്മാർത്ഥതയുള്ള ആ സംഘത്തിനു് യൂറോപ്പിലെ അഭിനവ നാടകപ്രസ്ഥാനം വേണ്ട ഉത്തേജനം നൽകി. 'ആന്ധ്ളു്യാചിശാള' (അന്ധന്മാരുടെ വിദ്യാലയം) എന്നതായിരുന്നു ആ ഗ്രൂപ്പിൻെറ ആദ്യത്തേതും ഏകമാത്രസഫലവുമായ നാടകം. നോർവേക്കാരനായ ബ്യോറൺസൻെറ ഒരു നാടകത്തെ ഉപജീവിച്ചു് എസ്. വി. വർത്തക്രചിച്ച ഒരു കൃതി. അരങ്ങത്തു് അതിൻെറ അവതരണം വിദഗ്ദ്ധമായി നിർവഹിക്കപ്പെട്ടു. പക്ഷേ പരിമിതമായിരുന്നു ജനസമ്മതി. നാടകത്തിൻെറ വൈദേശികസ്വാദു് സാമാന്യക്കാരനായ പ്രേക്ഷകനു് അരോചകമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടാവണം. ഏറെക്കാലം കഴിയുംമുമ്പേ പ്രസ്തുത സംഘടന ശിഥിലമായി. എന്നാൽ നാടകവേദിയുടെ പുനരുജ്ജീവനം ശരിക്കും പുതുതായ നാടകങ്ങൾവഴി സാധിക്കണമെന്നുള്ള ആ ഗ്രൂപ്പിൻെറ അഭിവാഞ്ഛ, കാര്യവിവരമുള്ള പ്രേക്ഷകരിലേക്കു് അതിനുമുമ്പുതന്നെ സംക്രമിച്ചിരുന്നു. ചലച്ചിത്രത്തിൻെറ വെല്ലുവിളിയെ ലഘുനാടകങ്ങളുടെ സാഹായ്യത്തോടുകൂടി അഭിമുഖീകരിക്കുവാനുള്ള ഒരു വ്യർത്ഥശ്രമം ബാലിശമതികളും മുരടിച്ചുപോയവരുമായ ഏതാനും എഴുത്തുകാർ നടത്തുകയുണ്ടായി. പി. കെ. അത്രേയുടെ അർദ്ധനവീന നാടകങ്ങളും ബാലമോഹൻ കമ്പനിയുടെ പഴഞ്ചൻ പ്രദർശന ടെക്നിക്കും വിചിത്രമാംവണ്ണം ഒന്നിനൊന്നു് ഇണങ്ങിച്ചേർന്നു; അതു് ഒരു വൈയവസായിക വിജയവുമായി. നേരിയ കഥാതന്തുവിൽ രസികൻ ഹാസ്യപാത്രങ്ങളെ കൊരുത്തിണക്കിക്കൊണ്ടുള്ള ഒരു തനി ഹാസ്യനാടകം രചിച്ചശേഷം ശ്രീ. അത്രേ അതിസ്തോഭനാടകങ്ങളുടെ നിർമ്മാണത്തിൽ വ്യാപൃതനായി. ആ സമുദ്യമം കൂട്ടുതൽ വിജയപരിലാളിതമാവുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെ ഹാസ്യകലാകുശലനായ ഒരു സാഹിത്യകാരൻ അതിസ്തോഭനാടകം രചിക്കുമ്പോൾ അതിലെ ഗൗരവമുള്ള ഘട്ടങ്ങളും ഏതാണ്ടു് വികടാനുകരണഭാവം കൈക്കൊ

ള്ളക എന്ന ദുർഘടത്തിലായിരിക്കും ചെന്നുപെട്ടക! ഈ വിജയങ്ങളോടെ അത്രേ പ്രഹസനപ്രസ്ഥാനത്തിലേക്കു വഴിതിവീണു. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന് ഫലിതപ്രയോഗത്തിലും പാത്രനിർമ്മാണത്തിലും ഭാഷ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിലും ഉണ്ടായിരുന്ന അസാധാരണമായ കഴിവുകൾ ദയനീയമാംവണ്ണം ദുർവിനിയോഗം ചെയ്യപ്പെട്ടകയാണുണ്ടായതു്. പക്ഷേ, ആ ദശകത്തിൻെറ അവസാനമായപ്പോഴേക്കും അദ്ദേഹം സിനിമയിലും പത്രപ്രവർത്തനത്തിലും ചെന്നുചാടി. വീണ്ടും നാടകവേദി തകർന്നു. എന്നാൽ അഞ്ചാം ദശകത്തിൻെറ ആദ്യവർഷങ്ങളിൽ അതു പുനരുജ്ജീവിച്ചു—മുമ്പത്തെ ഒരു പത്രപ്രവർത്തകൻ, അതായതു്, മോത്തിരാം ഗജാനന് രാംഗ്ണേകർ, നാടകപ്രസ്ഥാനത്തിലേക്കു് കാലുവെച്ചപ്പോൾ. പൊതുജനവിനോദനം എന്ന പരിമിതലക്ഷ്യത്തോടെ രാംഗ്ണേകരുടെ 'നാട്യനികേതന്' സ്ഥാപിതമായി. സ്വയം രചിച്ച ഒന്നാംതരം സ്വീകരണശാലാപ്രഹസനങ്ങൾവഴി അദ്ദേഹം ആ ലക്ഷ്യം ശ്ലാഘ്യമാംവണ്ണം സാധിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇടത്തരക്കാരുടെ ജീവിതത്തോടു സാമാന്യം നല്ല സാദൃശ്യഭാവം, സജീവമായ സംഭാഷണം, കുറേ ഗാനങ്ങൾ എന്നിവയുടെ മിശ്രണമായിരുന്നു രാംഗ്ണേകരുടെ നാടകങ്ങളുടെ പൊതുവായ സത്ത. പ്രസ്തുത സമ്മിശ്രണം അനവഹിതരായ സദസ്യർക്കു് ആസ്വാദ്യമായിത്തോന്നി. ഇക്കാലങ്ങളിലെ അവ്യാവസായിക നാടകവേദി, പാശ്ചാത്യനാടകങ്ങളുടെ രൂപാന്തരങ്ങളെ കണക്കിലധികം ആശ്രയിച്ചു് രക്തപ്രസാദവും നൈസർഗ്ഗികതയും കളഞ്ഞുകുളിച്ചു.

നോവൽ

പ്രൊഫഷണൽ നാടകവേദിയുടെ അധഃപതനത്തോടുകൂടി മദ്ധ്യവർഗ്ഗത്തിൻെറ മുഖ്യ വിനോദമാർഗ്ഗമായി നോവൽസാഹിത്യം മുൻപിട്ടുവന്നു. പിൽക്കാലത്തു് ചലച്ചിത്രം ശക്തിയുള്ള ഒരു പ്രതിയോഗിയായി രംഗപ്രവേശം ചെയ്തപ്പോൾ, ആചാരശുദ്ധിവാദികളുടെ തീക്ഷ്ണതര

മായ എതിർപ്പ് അതിൻെറ നേക്കായി. എന്നാൽ ഇക്കാലത്തു് നോവലാകട്ടെ ബഹുമാന്യതയും പ്രചാരവും മാത്രമല്ല നേടിയതു്; ഒരു വിപുല വൈവിധ്യവും നേടി. ഏതാനും ചില എഴുത്തുകാരുടെ കൈയിൽ അതു് ഒരു ഉന്നതലക്ഷ്യത്തോടുകൂടിയതായും പരിണമിച്ചു. വി. എം. ജോഷി (1882—1943) 'രാഗിണി' എന്ന നോവലെഴുതി. ആ കലാകാരൻെറ ഭാവിമഹത്ത്വത്തിൻെറ വാഗ്ദാനമായിരുന്നു പ്രസ്തുത കൃതി. അഞ്ചു നോവൽകൂടി രചിച്ചു് ആ വാഗ്ദാനം അദ്ദേഹം നിറവേററി. അവയിൽവച്ചു് 'സുശീലേചാ ദേവ്' (സുശീലയുടെ ദേവൻ—1930) എന്ന കൃതിയായിരുന്നു അത്യുത്തമം. അതു് ഒരു അഭ്യസ്തവിദ്യയുടെ ബുദ്ധിപരമായ അഭിവീക്ഷണവികാസത്തെ അധികരിച്ചുചെയ്തഒരു ഗഹനപഠനമായിരുന്നു. അക്കൂട്ടത്തിലെ വേറൊരു നോവലായ 'ഇന്ദുകാളേ ആണിസരളാ ഭോളേ', ഏതാനും വ്യക്തികളുടെ ജീവിതത്തിൽ കലയും സന്മാർഗ്ഗവും തമ്മിൽ നടന്ന പോരാട്ടങ്ങളുടെ പ്രത്യാഘാതങ്ങളെ ചിത്രീകരിച്ചു പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നു. ജോഷിയുടെ സാമൂഹിക വിശകലനങ്ങളിൽ പ്രകടമാകുന്ന താത്ത്വികമായ നിസ്സംഗതയിൽ ശങ്കാപരതയുടെ ഒരു നേരിയ പുഞ്ചിരിയും കലർന്നിട്ടുണ്ടു്. ഇങ്ങനെ മാറിനിന്നു വസ്തുതകളെ അതേപടി ദർശിക്കുക എന്ന രീതി ഡോക്ടർ എസ്. വി. കേത്കരുടെ (1884–1937) നോവലുകളിൽ പ്രായേണ കാണുന്നില്ല. കേത്കരാവട്ടെ, രൂപം, ഭാഷാശൈലി എന്നിവ സംബന്ധിച്ച പ്രഹതസരണികളെ ഉല്ലംഘിച്ചു് വലിയ പ്രതീക്ഷയ്ക്കൊന്നും വകയില്ലാത്ത വസ്തുതകളെയും കഥാതന്തുക്കളെയും ഉപയുക്തമാക്കി നോവലുകൾ നിർമ്മിച്ചു. ഒരു സാമൂഹിക ശാസ്ത്രവിശാരദനായിരുന്നു ഡോക്ടർ കേത്കർ. സ്വന്തം പ്രശ്നങ്ങൾക്കു് ഉത്തരം കണ്ടുപിടിക്കുവാനാണു് അദ്ദേഹം നോവലുകൾ എഴുതിയതും. അദ്ദേഹത്തിൻെറ നോവലുകളുടെ കുത്തഴിഞ്ഞ മട്ടു് സാധാരണക്കാരനായ വായനക്കാരനെയും അദ്ദേഹത്തിൻെറ ആന്തരിക വൈരുദ്ധ്യഭാവങ്ങൾ കുറേക്കൂടി സൂക്ഷ്മദൃഷ്ടിയായ വായനക്കാരനെയും ഞെട്ടിച്ചു. എന്നിരുന്നാലും ആ നോവ

ലുകളിൽ അദ്ദേഹത്തിൻെറ ബുദ്ധിപരമായ ഒരു നിർഭയത്വം ദൃശ്യമായിരുന്നു. കേത്കരുടെയും ജോഷിയുടെയും യത്നഫലമായി നോവൽ, അക്കാലങ്ങളിൽ പ്രചാരത്തിലിരുന്ന കഥാസാഹിത്യത്തിൻെറ കഴമ്പില്ലായ്മ തുറന്നു കാട്ടുമാറ്, ഒരു മാന്യപദവിയിലേക്ക് ഉയർന്നു. മാമാ വരേർക്കർ നാടകങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച് വളരെയധികം നോവലുകൾ എഴുതി. ഇപ്പോഴേക്കും അദ്ദേഹം നൂററിപ്പതിനഞ്ചുനോവലുകൾ എഴുതിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു! ഇവയിൽ ഇരുപത്തെട്ടെണ്ണം അപസർപ്പണ നോവലുകളാണ്. ബാക്കിയുള്ളവയിൽ അൻപത്തെട്ടെണ്ണം ബംഗാളിയിൽ നിന്നുള്ള വിവർത്തനങ്ങളുമാണ്. പരമലളിതമാണ് ഈ ഭാഷാന്തരങ്ങൾ; വിശേഷിച്ചും ശർച്ചന്ദ്രചാററർജിയുടെ നോവലുകൾക്കുള്ള പരിഭാഷകൾ. വരേർക്കരുടെ നോവലുകളിൽ ഏറിയകൂറും നിന്ദിതരെയും പീഡിതരെയും പററിയുള്ളവയാണ്. പക്ഷേ ഈ നിന്ദിതരും പീഡിതരും ഒട്ടും സൗമ്യരല്ല. സ്ത്രീപാത്രങ്ങളാണെങ്കിൽ ഒന്നൊഴിയാതെ എല്ലാവരും അല്പം കടന്ന രീതിയിൽ പെരുമാറുന്നവരും. എങ്കിലും ഈ പാത്രചിത്രീകരണങ്ങൾ അക്കാലഘട്ടത്തിലെ മിക്ക നോവലുകളിലും കാണപ്പെടുന്ന പാവങ്ങളുടെയും സ്ത്രീജനങ്ങളുടെയും അതിഭാവുക ചിത്രണങ്ങളിൽനിന്നും ഭിന്നങ്ങളാണ്; ഈ വൈജാത്യം ആസ്വാദ്യവുമത്രേ.

1926-നു ശേഷമുള്ള രണ്ടു പ്രശസ്തസാഹിത്യകാരന്മാർ നാരായൺ സീതാറാം ഫാട്കേയും വിഷ്ണുസഖാറാം ഖാണ്ഡേകരുമാണ്. ആരാധകന്മാരുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ ഇവർ പ്രഥമമായി നോവലെഴുത്തുകാരാണ്. അതു കഴിഞ്ഞാണ് ചെറുകഥാകൃത്തുകളും പ്രബന്ധകാരന്മാരും നിരൂപകന്മാരും ഒക്കെ. എന്തും ലളിതമാക്കിക്കാട്ടുന്ന നിരൂപകന്മാർ ഈ കലാകാരന്മാരെ അവരിൽനിന്നു കിട്ടിയ സൂചനകൾ കൊണ്ടു വിലയിരുത്തി. അന്നത്തെ വ്യാവർത്തിതസംജ്ഞയ്ക്കൊപ്പിച്ച് "കല കലയ്ക്കുവേണ്ടി" എന്ന സിദ്ധാന്തത്തിൻെറ വീരഭടനായി ഫാട്കേയെയും കല ജീവിതത്തിനുവേണ്ടി എന്ന സിദ്ധാന്തത്തിൻെറ വീരഭടനായി ഖാണ്ഡേ-

കരെയും അവർ രണ്ടു ചേരികളിലാക്കി പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. ഫാട്കേയുടെ സരളകോമളങ്ങളായ നോവലുകൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കേന്ദ്രപ്രമേയത്തിനുള്ള വിഭിന്നരൂപങ്ങളെ വിദഗ്ദ്ധമായി ആവിഷ്കരിച്ചു. ഇടത്തരക്കാരിൽ മേലേക്കിടയിൽപ്പെട്ടുന്നവരുടെ സരളമായ പ്രേമമായിരുന്നു പ്രസ്തുത കേന്ദ്രപ്രമേയം. അനവദ്യമായ ശില്പവൈഭവത്തോടുകൂടിയ ഫാട്കേ, ഇതിവൃത്തത്തെ സുശക്തമായി വികസിപ്പിച്ചു. ഭാഷാരീതി കൗതുകകരമാണ്. തന്മൂലം, അദ്ദേഹം യശസ്വിയായിത്തീർന്നതിൽപ്പിന്നെ മറാത്തി നിരൂപകന്മാരും അതുപോലെതന്നെ ലേഖകന്മാരും ഭാഷാരീതിക്ക് അമിതമായ പ്രാധാന്യം നല്കുകയായി. ഫാട്കേയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഭാഷാശൈലി തന്റെ കലാകൗശലത്തിന്റെ ഒരു അംശമായിരുന്നു. അവ രണ്ടിനെയും അദ്ദേഹം രഹസ്യമായി വച്ചിരുന്നില്ല. അവയെക്കുറിച്ചെല്ലാം തന്റെ 'എഴുതേണ്ടതെങ്ങനെ?' എന്ന ലഘുഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ സത്യസന്ധമായും വ്യക്തമായും അദ്ദേഹം തുറന്നുപറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഫാട്കേ, നോവൽ സാഹിത്യമണ്ഡലത്തിൽ കാല്യന്നി അല്പകാലം കഴിഞ്ഞ ശേഷമാണ് ഖാണ്ഡേകർ ആ രംഗത്ത് പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടത്. മുമ്പേതന്നെ ഖാണ്ഡേകർ ചെറുകഥാസാഹിത്യത്തിൽ പ്രഖ്യാതി നേടുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ആദർശവാദം സുശക്തഘടകമായിട്ടുള്ള സ്വന്തം സിദ്ധാന്തസാരംകൊണ്ട് അദ്ദേഹം ഫാട്കേയുടെ സിദ്ധാന്തസാരത്തെ വെല്ലുവിളിച്ചു. ഖാണ്ഡേകരുടെ യുവജനപാത്രങ്ങൾ സാമൂഹികവും രാഷ്ട്രീയവുമായ സേവനത്തിനുവേണ്ടി അരയും തലയും മുറുക്കിയവരാണ്. അവർ അതിനെക്കുറിച്ചു വാക്ചാതുര്യത്തോടെയാണു പ്രസംഗിക്കുക. പ്രേമവിഷയം അവക്ക് ആനുഷങ്ഗികമാണ്. അവരുടെ ശ്രൃഷ്കാന്തി വായനക്കാർക്കു പുളകം ജനിപ്പിക്കും. ആനന്ദസിദ്ധാന്തവാദിയായ ഫാട്കേയുടെ ഒരു ന്യൂനത അന്നത്തെ വായനക്കാരനു വളരെ വേഗം ബോധ്യമായി. ആ ന്യൂനത കൈയോടെ പരിഹരിക്കുവാൻ ഫാട്കേയും ശ്രമിച്ചു. അദ്ദേഹം തന്റെ യുവജനപാത്രങ്ങളെ ഇരിപ്പുമുറികളിൽനിന്നും മാററി രാഷ്ട്രീയ

സമ്മേളനങ്ങളിൽ കൊണ്ടുചെന്നു പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. രണ്ടു സാഹിത്യകാരന്മാരും വിദൂരമണ്ഡലങ്ങളിൽ ആണു വർത്തിച്ചിരുന്നതു്. എന്നാൽ അതായിരുന്നില്ല അവരുടെ ആരാധകന്മാരുടെ നിലപാടു്. ഒരുവേള വിചിത്രമായിത്തോന്നിയേക്കാം, എങ്കിലും ഒരുകാര്യം പ്രസ്താവിക്കട്ടെ: രണ്ടു പേരുടെയും കൃതികൾ ഒരേസമയം (അതോ ഒന്നിടവിട്ടോ?) അവരെ ആനന്ദിപ്പിച്ചു. ഒന്നു മററതിൻെറ അനുപൂരകമായി, അഥവാ ഒന്നിൽനിന്നു് മററതിലേക്കുള്ള രക്ഷാമാർഗ്ഗമായി, കരുതപ്പെട്ടു. ഫാട്കേയും ഖാണ്ഡേകരും ഇന്നും സാഹിത്യസപര്യ ബഹുമുഖമായി തുടന്നുപോരുന്നു. അവരിൽവച്ചു് ധാരാളം എഴുതിക്കൂട്ടുന്ന ആൾ ഫാട്കേ ആണു്. രണ്ടു പേരുടെയും രീതികളിൽ വായനക്കാക്കു് മടുപ്പുതോന്നിത്തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ടു്; പ്രത്യേകിച്ചും ഫാട്കേയുടെ. ഗജാനനത്ര്യംബക് മാഡ്ഖോൽകരുടെ നോവലുകളിൽ ഏതാണ്ടു കുറേ കനത്തിൽതന്നെ രാഷ്ട്രീയം പടുത്തിട്ടുണ്ടു്. പക്ഷേ ആ രാഷ്ട്രീയം പ്രസ്തുത നോവലുകളുടെ രക്തത്തിൽ അലിഞ്ഞുചേന്നിട്ടില്ല. അതു് അവയിലെ വികാരത്തുടിപ്പുള്ള ഭാഷാശൈലിപോലെ മറെറാരു അലങ്കാരമായിട്ടാണു തോന്നുക. പി. വൈ. ദേശ്പാണ്ഡേയുടെ നോവലുകളിൽ രാഷ്ട്രീയമാണു കാതൽ. പക്ഷേ അമിതമായ വികാരാവേശവും ശൈലീഭ്രമവും അതിനെ വീർപ്പുമുട്ടിച്ചുകളയുന്നു. വിശ്രാംബേഡേകരുടെ ഏക നോവലാണു് 'രണാങ്ഗണ്.' (1939). അതിലെ പ്രധാന പാത്രങ്ങളുടെ ജീവിതവും, വഷളായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന രാഷ്ട്രീയസ്ഥിതിയും തമ്മിൽ അർത്ഥവത്തായ ബന്ധം ഉണ്ടു്. അന്നു ചെയ്തതുപോലെ പ്രസ്തുത നോവലിനെ നിസ്സാരമായിക്കരുതാതിരുന്നെങ്കിൽ, അനന്തരകാലത്തെ മിഥ്യാരാഷ്ട്രീയ നോവലുകൾ അല്പംകൂടി കുറഞ്ഞിരുന്നേനേ. അതീതകാലചരിത്രത്തിനു് കഴിഞ്ഞ തലമുറയിലെ എഴുത്തുകാർ വിചിത്ര കല്പനകൾ കൊണ്ടു് ഒരു വിസ്മയനീയത വരുത്തിക്കൂട്ടിയെങ്കിൽ, ആധുനിക ചരിത്രത്തിനു് അത്തരമൊരു കാല്പനിക ഗൗരവം ആധുനിക നോവൽകർത്താക്കളിൽ ചിലരും വരുത്തിക്കൂട്ടി. മിക്ക വായനക്കാരും അതിനെ

യാഥാതഥ്യമായും സാക്ഷാൽ രാഷ്ട്രീയമായും തെററിദ്ധരിച്ചു വെട്ടിവിഴുങ്ങി!

എന്നാൽ വായനക്കാരിലും നിരൂപകന്മാരിലും ഒരു വിഭാഗം—അവർ ഒരു ന്യൂനപക്ഷം മാത്രമായിരുന്നെങ്കിലും—അന്നത്തെ കമ്പോളത്തിൽ ചരക്കുമേനി കൂടിയിരുന്നതരം കഥാസാഹിത്യത്തെ എതിർത്തുപോന്നു. ചോടൊന്നു മാറിവയ്ക്കാനും പുത്തൻ സരണികൾ കണ്ടുപിടിക്കാനും, അതു് ചില സാഹിത്യകാരന്മാരെയെങ്കിലും ഉത്തേജിപ്പിച്ചു. ഈ സന്ദർഭത്തിൽ സാഹിത്യരംഗത്തു് ഏതാനും സ്ത്രീജനങ്ങൾ—അവർ സ്വയം കഴിവുള്ളവരുമാണു്—ആവിർഭവിച്ചു എന്നുള്ളതിനു പരിഗണനാർഹമായ പ്രാധാന്യമുണ്ടു്. വിഭാവരീ ശിരൂക്കർ—ആ തൂലികാനാമത്തിൽ അറിയപ്പെട്ടിരുന്നതു് ശ്രീമതി മാലതീബേഡേകർ തന്നെയാണെന്നുള്ളതു് ഇന്നാരും രഹസ്യമായി വെച്ചിട്ടില്ല—തൻെറ ചെറുകഥകൾ വഴിയായും രണ്ടു നോവലുകൾ (1933—35) വഴിയായും ഒരു കോളിളക്കംതന്നെ സൃഷ്ടിച്ചു. കാരണം പ്രബുദ്ധകളായ അബലാജനങ്ങളുടെ യാതനകളെ സംബന്ധിച്ച സൂക്ഷ്മസത്യം, മുമ്പാരും സാധിച്ചിട്ടില്ലാത്തവണ്ണം, അവയിലൂടെ അവർ വെളിപ്പെടുത്തി. അവരെപ്പോലെതന്നെ ധീരമായിട്ടാണു് ശ്രീമതി ഗീതാസാനേ തൂലികകൊണ്ടു പയററിയതു്. പക്ഷേ അത്രകണ്ടു സുശക്തമായില്ല. ഈ വെല്ലുവിളിമനോഭാവത്തോടെ അല്ലാതെയും എന്നാൽ കൂടുതൽ സൂക്ഷ്മദർശനപാടവം പ്രദർശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടും ഇടത്തരക്കാരുടെ ഗാർഹികസ്ഥിതിയെ അധികരിച്ചു് 'കൃഷ്ണാബായ്' എന്ന തൂലികാനാമത്തിൽ സുവിദിതയായ ശ്രീമതി മുക്താബായ് ദീക്ഷിത്തും, ശ്രീമതി കമലാബായ്തിലക്കും കഥകൾ രചിച്ചു. ശ്രീമതി കുസുമാവതീ ദേശ്പാണ്ഡേ കവിതയും വിമർശനവും ഒത്തിണങ്ങുംവണ്ണം രചിച്ച രേഖാചിത്രങ്ങൾ ജനങ്ങളുടെ ഹൃദയംഗമമായ സ്വാഗതം സമാർജ്ജിച്ചു. മററു ചില എഴുത്തുകാരികൾ സ്ത്രീകളോടു ദാക്ഷിണ്യവാന്മാരായ പുരുഷന്മാരുടെ ആ പ്രിയപ്പെട്ട പഴയ രീതിപിടിച്ചു്, സ്ത്രീകളെപ്പററി എഴുതുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ടു്.

പ്രഹതമാർഗ്ഗത്തിൽനിന്നും വ്യതിചലിച്ച പുരുഷന്മാരായ എഴുത്തുകാരിൽ ആർ. വി. ദിഘേ പ്രമുഖനായി നില്ക്കുന്നു. ഈ പ്രാമുഖ്യത്തിനു നിദാനം അദ്ദേഹം സഹ്യാദ്രിയിലെ ആദിമനിവാസികളെ വിഷയമാക്കി രചിച്ചിട്ടുള്ള ക്രിയാംശപൂരിതങ്ങളായ നോവലുകളാണ്— അദ്ദേഹവും കല്പനാവൈചിത്ര്യമൂട്ടപടംകൊണ്ട് അവയെ സമാവരണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട് എന്നിരിക്കിലും. സാനേഗുരുജി (1899—1950) യുടെ അതിഭാവുകാത്മകവും ഉപദേശപ്രധാനവുമായ നോവലുകളും കഥകളും ചെറുപ്പക്കാരെ ഏതോ മാന്ത്രികശക്തികൊണ്ട് വശീകരിക്കുന്നു—വിശേഷിച്ചും 1942-നു ശേഷം. അതു് അക്കാലങ്ങളിൽ തഴച്ചു വളർന്നിരുന്ന അസംസ്കൃതങ്ങളായ അപസർപ്പണ നോവലുകളിൽനിന്നും അവരിൽ കുറേപ്പേരെയെങ്കിലും വലിച്ചു മാററുവാൻ ഉപകരിച്ചു.

ചെറുകഥ

ഒരു പ്രത്യേക സാഹിത്യരൂപമായി ഇക്കാലഘട്ടത്തിൽ രൂപംകൊണ്ട ചെറുകഥാപ്രസ്ഥാനം നോവലിനേറതുപോലെയുള്ള സരണികളിലൂടെ അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ടു. ആദ്യകാലത്തെ എച്ച്. എൻ. ആപ്തേ, എസ്. കെ. കോൽഹട്കർ, എൻ. സി. കേൽക്കർ, വി. എസ്. ഗുർജ്ജർ എന്നിവരുടെയും മററും കഥകൾ ഒന്നുകിൽ അസമത്ഥങ്ങളായ ആഖ്യാനങ്ങളോ, അല്ലെങ്കിൽ നോവലുകളുടെ സംക്ഷിപ്തരൂപങ്ങളോ ആയിരുന്നു. ഓരോ കഥയുടെയും ഘടനാപരമായ ഐക്യവും മനോവിശ്ലേഷണസ്വഭാവവും, ദിവാകർ കൃഷ്ണൻെറ 'സമാധിയും ആറു മററു കഥകളും' (1923) എന്ന ചെറുകഥാസമാഹാരത്തിനു്, മറാത്തി സാഹിത്യത്തിലെ ആധുനികകാലത്തെ ലഘുകഥകളുടെ പ്രഥമസമാഹാരമെന്ന പദവി നേടിക്കൊടുത്തു. ഖാണ്ഡേകരും ഫാട്കേയും തങ്ങളുടേതായ സവിശേഷതകൾ സംഭാവന ചെയ്തതോടെ, ചെറുകഥയെന്ന സാഹിത്യരൂപം ആ ദശകത്തിൻെറ അവസാനമായപ്പോഴേക്കും നന്നേ ഉറച്ചു. നാലാം ദശകത്തിൽ വള

രെയധികം രീതിവൈവിദ്ധ്യങ്ങൾ ചെറുകഥയ്ക്കു സംഭവിച്ചു. അവയിൽ ചിലതെല്ലാമെങ്കിലും ഫാട്കേയുടെയും ഖാണ്ഡേകരുടെയും കഥാശില്പരീതികളുടെ നേർക്കുള്ള ബോധപൂർവമായ എതിർപ്പ് പ്രദർശിപ്പിച്ചു. ജനസമ്മതരായ ആ രണ്ടു സാഹിത്യകാരന്മാരുടെയും കൃതികളിലെ അയാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെ പുച്ഛിച്ചുകൊണ്ട് യശവന്ത് ഗോപാൽ ജോഷി, ഗാർഹിക ജീവിതത്തെ അധികരിച്ചുള്ള വികാരാർദ്രകങ്ങളായ തൻെറ കഥകളുമായി പൊതുജനസമ്മതി നേടുവാൻ മുൻപിട്ടുവന്നു. വിഷ്ണുവിനായക് ബോകിൽ അതിശയോക്തിപരമായ തമാശകളിലൂടെപ്പോലും മദ്ധ്യവർഗ്ഗത്തിലെ താണപടിയിൽപെട്ട ശോചനീയനും നട്ടെല്ലില്ലാത്തവനും തനിക്കെന്തു വേണമെന്നു് നിശ്ചയമില്ലാത്തവനുമായ യുവാവിനെ ഒരു നോക്കു കാണുവാൻ പ്രയോജനപ്പെടുന്ന കഥകൾ എഴുതി. ആദ്യകാലത്തു് ഈ കഥകൾ അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഉത്തിഷ്ഠമാനതയുടെ നിദർശനങ്ങളായിരുന്നു. എന്നാൽ നിയന്ത്രണത്തിൻെറയും വൈവിധ്യദീക്ഷയുടെയും അഭാവംമൂലം ബോകിൽ അധികം താമസിയാതെ അതിരുകടന്ന വിനോദഭാവം—നോവലുകളിൽപ്പോലും—കലർത്തുകയും തൻെറ വിലപ്പെട്ട കഴിവുകൾ കളഞ്ഞുകുളിക്കുകയും ചെയ്തു. അനന്ത് കാണേകരുടെ ചില കഥകളിലെ സംയമിതമായ പരിഹാസം മിക്ക വായനക്കാക്കും പിടികിട്ടാതെപോയി. പക്ഷേ അദ്ദേഹവും തുടർന്നു ആ രീതിയെ സംപുഷ്ടമാക്കിയില്ല. കൃത്രിമമായി മാധുര്യം പിടിപ്പിച്ച ഗ്രാമീണജീവിതകഥകൾ പ്രചുരപ്രചാരത്തിലിരുന്ന അക്കാലത്തു് ആ കൃത്രിമതയെ പരിഹരിച്ചുകൊണ്ടുള്ള പുതിയ കഥകളും രചിക്കപ്പെട്ടു. ശ്രീപാദ് മഹാദേവ്മാടേയുടെ കരുത്തുററ കഥകൾ ഇക്കൂട്ടത്തിൽ പ്രാഥമ്യമർഹിക്കുന്നു. പ്രാദേശിക സ്വഭാവമുള്ള കഥകൾ രചിക്കുവാനും ഏതാനുംപേർ ഒരു അനിശ്ചിതശ്രമം തുടങ്ങി. ഗോവയുടെ പ്രകൃതിസൗന്ദര്യത്തിലേക്കും അവിടത്തെ പഴയ മട്ടിലുള്ള ജീവിതത്തിലേക്കും ചില കഥാകൃത്തുകൾ തങ്ങളുടെ ശ്രദ്ധ തിരിച്ചു. അവരിൽ മിക്കവരും സന്മാർഗ്ഗമര്യാദയെ അതിക്രമിക്കുന്ന

കഥകൾക്കു പററിയ പശ്ചാത്തലങ്ങളായിട്ടാണ് അവയെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയതു്. സി. വി. ജോഷി, പി. കെ. അത്രേ, ശ്യാമറാവു ഓക്,തുടങ്ങിയുള്ള ഫലിതസാഹിത്യകാരന്മാർ ചെറുകഥയെ ചിലപ്പോൾ വ്യംഗ്യാക്ഷേപ സാഹിത്യത്തിൻെറ വാഹകമായും വിദഗ്ദ്ധമായി കൈകാര്യം ചെയ്തു.

ആത്മോപന്യാസവും മററുഗദ്യരൂപങ്ങളും

ആങ്ഗ്ലഭാഷയിൽനിന്നു് മറേറതു സാഹിത്യരൂപത്തെയും അപേക്ഷിച്ചു് നേരിട്ടു സംക്രമിച്ച ആത്മോപന്യാസപ്രസ്ഥാനം മൂന്നാം പതിററാണ്ടിൻെറ സമാപനഘട്ടത്തോടുകൂടി മറാത്തിസാഹിത്യത്തിൽ സുപ്രതിഷ്ഠ നേടി. ഫാട്കേയും ഖാണ്ഡേകരുമായിരുന്നു ഈ സാഹിത്യവിഭാഗത്തേയും വായനക്കാക്കു കൂടുതൽ ആസ്വാദ്യമാക്കിക്കൊടുത്ത രണ്ടു സാഹിത്യകാരന്മാർ. ഫാട്കേയുടെ ഉപന്യാസങ്ങൾ ചെറുതും ഊർജ്ജസ്വലവും ലളിതവുമായിരുന്നു. കുറേക്കൂടി വെടിപ്പു കുറഞ്ഞവയായിരുന്നു ഖാണ്ഡേകരുടെ ഉപന്യാസങ്ങളിലെ—വൈകാരികപ്രബന്ധങ്ങളും ഉൾപ്പെടെ—മിനുക്കുപണികൾ. തൻെറ ഉപന്യാസശില്പകല ഫാട്കേ വിശദീകരിച്ചിരുന്നു. ഓരോരുത്തനും ഓർത്തു അതുപോലെ തനിക്കും എഴുതി ഫലിപ്പിക്കാമെന്നു്. പക്ഷേ, എൻ. എം. സന്തിനൊഴിച്ചു് മററാക്കും ആ കലയിൽ വേണ്ടത്ര വിജയം നേടുവാൻ സാധിച്ചില്ല. അനന്ത് കാണേകരുടെ പ്രബന്ധങ്ങൾ, മനുഷ്യജീവിതത്തെ, അതിൻെറ അംഗീകൃതപ്രമാണം കീഴ്മേൽ മറിച്ചുകൊണ്ടും കൂടെക്കൂടെ ഒരു ധ്വംസകമനോഭാവം പ്രദർശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടും, വ്യാഖ്യാനിച്ചു. ആ രീതി എളുപ്പം അനുകരിക്കത്തക്കതായിരുന്നു. കാണേകർതന്നെ അതു പലപ്പോഴും അനുവർത്തിച്ചുപോരികയും ചെയ്തു. പക്ഷേ, ദീർഘകാലം ആ അനുവർത്തനം നിന്നില്ല. ആ സാഹിത്യരൂപത്തെ അദ്ദേഹം അവിളംബം ഉപേക്ഷിച്ചു. എന്നാൽ കുസുമാവതീദേശ്പാണ്ഡേയുടെ രീതി അനുകരിക്കുവാൻ നന്നേ വിഷമമായിരുന്നു. അവരുടെ നിബന്ധങ്ങളിൽ

പ്രത്യഭിജ്ഞേയങ്ങളായ പ്രത്യേക പദാവർത്തനരീതികളും മററും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. മാത്രമല്ല, ആ ലാളിത്യസൗകുമാര്യങ്ങളും കവിഭാവനയും കേവലം വ്യക്തിഗതവുമായിരുന്നു. പ്രസ്തുത സാഹിത്യരൂപത്തിനുണ്ടായ ജനസമ്മതിയും വിജയവും പൊടിക്കൈകൾ പ്രയോഗിച്ചു പ്രയോഗിച്ചു തീർന്നുപോയപ്പോൾ സംഭവിച്ച അധഃപതനവും ആ യുഗത്തിൻെറ സ്വഭാവത്തെയാണ് പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നത്.

ഈ വിവിധരൂപത്തിയുള്ള പ്രവർത്തനത്തിൽനിന്നും പരീക്ഷണത്തിൽനിന്നും ജീവചരിത്രപ്രസ്ഥാനം കരുത്തു് ഉൾക്കൊള്ളേണ്ടതായിരുന്നു. പക്ഷേ അതു് ഉണ്ടായില്ല. ആ പ്രസ്ഥാനം മന്ദിച്ചു മന്ദിച്ചുതന്നെ തുടർന്നു. എന്നാൽ മഹോജ്ജ്വലമായ ഒരൊററ ആത്മകഥയുണ്ടായി—കവിയായ എൻ. വി. തിലക്കിൻെറ പത്നി ശ്രീമതി ലക്ഷ്മീബായ് തിലക്ക് രചിച്ച (1934–36) 'സ്മൃതിചിത്രേ'. ആ മഹതിക്ക് അക്ഷരജ്ഞാനം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല; ലിപിവിന്യസനത്തിൻെറ കാര്യം പിന്നെ പറയാനുമില്ലല്ലൊ. ഈ കാലഘട്ടത്തിലെ വളരെയധികം സാഹിത്യകാരന്മാരുടെയും ശ്രദ്ധ ലഘുവിഷയങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിലാണ് പതിഞ്ഞിരുന്നതെങ്കിലും ഏതാനുംപേർ കനപ്പെട്ട വൈജ്ഞാനികഗദ്യരചനയ്ക്കു മുതിരുകയുണ്ടായി. വി. എം. ജോഷി, ഡോക്ടർ കേത്കർ, എസ്. എം. മാടേ, വിനായക് ദാമോദർ സവർകർ (ഇദ്ദേഹത്തിൻെറ കവിതകൾക്കും സന്ദേശലക്ഷ്യങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു) എസ്. ഡി. ജാവഡേകർ എന്നിങ്ങനെ കുറെപ്പേർ അക്കൂട്ടത്തിൽ പ്രാമാണികന്മാരാണ്. പൊതുവെ പത്രപ്രവർത്തനം സാധാരണജനങ്ങളുടെ അഭിരുചിയുമായി പൊരുത്തപ്പെട്ട നിലകൊണ്ടു. എന്നാൽ കുറേക്കൂടി മേലേക്കിടയിലുള്ള ആനുകാലികപ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾക്ക് അതു കുറേ ബുദ്ധിമുട്ടുള്ള കാര്യമായിരുന്നു. പൊതുജനങ്ങൾക്കു ദഹിക്കണമെന്നു കരുതി സങ്കീർണ്ണസിദ്ധാന്തങ്ങളെ അത്യധികം ലഘൂകരിക്കുകയെന്നുള്ളതു് വിദഗ്ദ്ധന്മാരായ പത്രലേഖകന്മാരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അപകടംപിടിച്ച ഒരു പ്രലോഭന

മാണ്. കേൽക്കർ അതിനു വഴങ്ങി. പത്രലേഖകനല്ലാത്ത ഫാട്കേയും അങ്ങനെ ചെയ്തു. അതായിരുന്നു ആ യുഗത്തിന്റെ പ്രത്യേകസ്വഭാവം. നിരൂപണശാഖയിലും ഗണനീയമായ പ്രവർത്തനം നടന്നു. പക്ഷേ ആ പ്രവർത്തനത്തിന്റെ ഏറിയക്കൂറും ടെക്നിക്കിന്റെയും യാന്ത്രികമായ രൂപശില്പവിധാനത്തിന്റെയും ബാലിശമായ വ്യാഖ്യാനത്തിനു വേണ്ടി അപവ്യയം ചെയ്യുകയാണുണ്ടായതു്. പ്രാചീന സംസ്കൃതകാവ്യമീമാംസാസിദ്ധാന്തങ്ങളെ തപ്പിയെടുത്തു വീണ്ടും ഉപയോഗിക്കുന്നതിനും കളഞ്ഞു കുളിച്ചു, പിന്നെ കുറേ അംശം. പാശ്ചാത്യ സാഹിത്യാദർശങ്ങളെ ഉപജീവിച്ചുപോന്നിരുന്ന സാഹിത്യകാരന്മാരിൽ ഒരു ചേരി മാർക്സിസ സിദ്ധാന്തങ്ങളാൽ സമാകൃഷ്ടരായി. അനിവാര്യമായി, ഇതു് സജീവമായ ഒരു വാദകോലാഹലത്തിനു ഹേതുഭൂതവും അല്പം പുനരാലോചനയ്ക്കു പ്രേരകവും ആയിത്തീർന്നു.

1945—55

കഴിഞ്ഞ കാലഘട്ടത്തിന്റെ അവസാനത്തോടുകൂടി, നിലവിലുള്ള സാഹിത്യരീതികളെ സംബന്ധിച്ചു് വർദ്ധമാനമായ ഒരു അക്ഷമ ദൃശ്യമായിരുന്നു. 1942—ലെ മഹത്തായ പ്രസ്ഥാനം, രണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധം, അതുകഴിഞ്ഞുണ്ടായ രാഷ്ട്രീയമായ അസ്ഥിരത എന്നിവ സാഹിത്യത്തിന്റെ നേക്കു് ഒരു പുതിയ മനോഭാവം ഉയർന്നു വന്നതിനുള്ള സാരവത്തായ പശ്ചാത്തലമെന്നെന്നു വ്യക്തമാക്കുന്നു. സാമാന്യജീവിതത്തിൽനിന്നു വേർതിരിച്ചു് സാഹിത്യത്തിന്റെ പ്രാകാരത്തിനുള്ളിൽ സുരക്ഷിതമായി സൂക്ഷിച്ചിരുന്ന സങ്കല്പങ്ങൾക്കു് കഠിനമായ ഉലച്ചിൽതട്ടി. ശരിക്കും ഏകീകൃതമായിത്തീർന്നിട്ടില്ലാത്ത ഞങ്ങളുടെ ജീവിതം അതിനെ പൊതിഞ്ഞുവച്ചിരുന്ന മോടിപിടിച്ച ആവരണങ്ങളെ പൊളിച്ചുകൊണ്ടു് പുറത്തുചാടി. ഭാവം നടിക്കലൊന്നും വിലപ്പോയില്ല. നൂതനമനോഭാവം കൊണ്ടു് ഏററവും ചൈതന്യമുള്ളവയായിത്തീർന്ന സാഹിത്യരൂപങ്ങൾ കവിതയും ചെറുകഥയുമായിരുന്നു.

ഇപ്പോൾ അവ ജീവിതത്തെ അതിൻെറ എല്ലാ വൈവിദ്ധ്യങ്ങളിലും, അതിൻെറ മുക്കിലും മൂലയിലുംകൂടി, അന്വേഷണം നടത്തി ശരിക്കറിയുവാൻ യത്നിക്കുകയാണ്. അനുഭൂതികൾക്ക് വിരസമായ ഐകരൂപ്യം നൽകിയിരുന്ന മൂടുപടങ്ങൾ ചീന്തിത്തള്ളപ്പെടുന്നു.

പുത്തൻ കവിത, വായനക്കാരനെ പ്രബുദ്ധനാക്കുവാനും കവിയുടെ അനുഭൂതികൾക്കുള്ള നിശിതഭാവം അനുഭവിച്ച് അറിയുവാൻവേണ്ടി ക്ഷണിക്കുവാനും മുതിരുന്നു. അതിൻെറ ഉള്ളടക്കം തികച്ചും വ്യക്തിഗതമാണ്. അതു് പെട്ടെന്നൊരു സാമാന്യവത്കരണത്തിനുള്ളിൽ ഒതുങ്ങുന്നില്ല. വികാരത്തോട് വിചാരം സംശ്ലിഷ്ടമാണ്. രൂപം യഥാസ്ഥാനം യഥാസന്ദർഭം സ്വയം ഉദ്ഭവിക്കുന്നു. കവി അതിനുവേണ്ടി പാടുപെടേണ്ടതില്ല. ഭാവനകൾ വ്യക്തങ്ങളാണ്. അവ സാക്ഷാത്തായ അനുഭവങ്ങളിൽ നിന്നു പൊന്തിവരുന്നു. ശാസ്ത്രം വേണ്ട ഹൃദ്യങ്ങളായ രൂപങ്ങൾ നല്കുന്നു. ജീവിതത്തിലെ എല്ലാ സത്യങ്ങളും കവിയുടെ വിഷയമാണ്. ലൈംഗികബന്ധംതന്നെ ഉദാഹരണമായി എടുക്കുക. അതു് എത്രത്തോളം ബീഭത്സമാകാമെന്നും എത്രകണ്ടു സുന്ദരമാകാമെന്നും കവി നമുക്ക് അനുഭവഗോചരമാക്കിത്തരുന്നു. ഉപബോധമനസ്സ് അതിൽ തങ്ങി നില്ക്കുന്ന എല്ലാ ഭാവങ്ങളെയും ഒരു നിയന്ത്രണവും കൂടാതെ ഉദ്ഗമിപ്പിക്കുന്നു. മന്ദനോ അനിശിതബുദ്ധിയോ ആയ അനുവാചകന് ഈ കവിതയിൽ അനുഭവപ്പെടുന്ന ദുർഗ്രാഹ്യത, അതിനു രൂപം കൊടുത്ത അനുഭവത്തിൻേറതുതന്നെയാണ്. ഭാഷാരീതിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം നൂതന കവിത 'കാവ്യശൈലി'യുടെ ഉദ്ധതഭാവത്തെക്കാളും സാക്ഷാൽ വ്യവഹാരഭാഷയുടെ നൈസർഗ്ഗികമായ ആർജ്ജവമാണ് അധികം ഇഷ്ടപ്പെടുക.

ബി. എസ്. മർഢേകർ (1907—1956) തൻെറ 'കാഹികവിത' എന്ന കൃതി 1947—ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചപ്പോൾ അഭിനവ കവിതയുടെ സമ്പൂർണ്ണ പ്രഭാവം ആദ്യമായി അനുഭവപ്പെട്ടു—അതിൻെറ ചില സവിശേഷതകൾ

പി. എസ്. റേഗേയുടെ കവനങ്ങളിൽ മുമ്പുതന്നെ അഭിവ്യഞ്ജിച്ചിരുന്നു എങ്കിലും. ഏററവും വികാരാർദ്ര നായ ഒരു മനുഷ്യൻ; അയാളുടെ ആത്മാവിനെ ജീവിത ത്തിലെ നൈരാശ്യങ്ങൾ കരണ്ടുകരണ്ടുതിന്നുന്നു; അതിൽ നിന്നു് രൂപമെടുക്കുന്ന കവിത—അതാണു് മർഢേകരു ടേതു്. അതിൽ സൗന്ദര്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു സ്വകാര്യ സ്വപ്നവും ആ സ്വപ്നത്തിൻെറ സാക്ഷാത്കാരത്തി ലുള്ള പ്രതീക്ഷയും ദൃശ്യമാണു്. ഐന്ദ്രിയം എന്നതിനെ ക്കാൾ കൂടുതൽ ബുദ്ധിപരമാണു് മർഢേകരുടെ ഭാവന. റേഗേയുടെ ഭാവനയിൽനിന്നു വ്യത്യസ്തവുമാണിതു്. സ്വ കാര്യസ്തോഭത്തിൻെറ മാറിമറയുന്ന ശീഘ്ര്നിമിഷങ്ങളെ പിടിച്ചെടുത്തു് റേഗേ തൻെറ കവിതയിൽ ഊഷ്മള വിശദാംശങ്ങളോടെ സന്നിവേശിപ്പിക്കുന്നു. കവിയുടെ അനുഭവങ്ങളെ സമ്പന്നമാക്കുന്നതൊഴിച്ചുള്ള സ്ഥൂല ലോക വസ്തുക്കൾക്കു് അതിൽ സ്ഥാനമില്ല. മർഢേകരും റേഗേയും വൃഥാസ്ഥൂലത ഏതും വരാതെ നിഷ്കർഷിച്ചു് കാച്ചിക്കുറുക്കിയ ഒരു ഭാഷാശൈലി കൈകാര്യം ചെ യ്യുന്നു; കവിതയെ സവിസ്തര വിശദമാക്കുന്നില്ല. ശരച്ചന്ദ്ര മുക്തിബോധും വിൻഡാകരന്ദീകരും തങ്ങളുടെ ആന ന്ദലഹരിയിൽ പദങ്ങൾക്കു് കൂടുതൽ അയവും തന്മൂലം ഭാവപ്രതിബിംബങ്ങൾക്കു വികസിക്കുവാൻ കൂടുതൽ സൗ കര്യവും നല്കുന്നു; പ്രത്യേകിച്ചും സാമൂഹികവിപ്ള വത്തിനു് പ്രേരണ നല്കുന്ന കവിതകളിൽ. ബോർക്കരു ടെയും താംബേയുടെയും സരളമധുരമായ ഗദ്യരീതിയെ ഒരു കാലത്തു് അനുകരിച്ചതിൻെറ മുദ്രകൾ ഇന്നും മായാതെ അവശേഷിക്കുന്ന ഒരു ശൈലി സ്വായത്തമായിട്ടുള്ള മംഗേശ് പാഡ്ഗാവങ്കരും ആ മട്ടുകാരനാണു്. വസന്ത് ബാപട്ടും തൻെറ കവിതാഭാവത്തിനു് ഉലച്ചിലു ണ്ടാക്കാതെതന്നെ ക്രമേണ ഈ നൂതനസരണിയിൽ വന്നുചേർന്നു. കുറേക്കൂടി എളുപ്പത്തിൽ സാധിതമായി, ശ്രീമതി ഇന്ദിരാസന്തിൻെറ കവിതയ്ക്കുള്ള വികാസപരി ണാമം. കാരണം, അവരുടെ നിരാടോപമായ ഭാവഗീ താത്മകത്വം, അത്യാവശ്യമല്ലെന്നു കണ്ടവയെ സദാ

തിരസ്കരിച്ചിരുന്നു. പുത്തൻ സരണിപിടിച്ച് ഏതാണ്ട് ആത്മവിശ്വാസപൂർവകമായ കവിത ഇടയ്ക്ക് അല്പകാലം രചിച്ചിട്ട്, വൈ. ഡി. ഭാവേ മൗനം ഭജിച്ചു. ഈ ഓരോ കവിയും അവരവരുടേതായ കവനരീതി നവീന കവിതാമണ്ഡലത്തിലേക്കു സംക്രമിപ്പിച്ചു. അങ്ങനെ എല്ലാവരുംകൂടി കവിതാപ്രസ്ഥാനത്തിന് വമ്പിച്ച വൈവിദ്ധ്യവും സമ്പന്നതയും കൈവരുത്തി. അവരിൽ ചിലർ പൊതുസമ്മേളനങ്ങളിൽ നടത്തിയ കവിതാപാരായണം, യാഥാസ്ഥിതിക വിമർശകന്മാരും വെറും ദൂഷണകുതുകികളും അന്നത്തെ കവിതയ്ക്കും സാധാരണക്കാരനും മദ്ധ്യേ കെട്ടിപ്പടുത്ത പ്രതിബന്ധങ്ങളിൽ ചിലവയെ എങ്കിലും തട്ടിപ്പൊളിക്കുവാൻ ഉപകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ നൂതനമായ അന്തരിക്ഷം ഒട്ടധികം യുവതീയുവാക്കന്മാർക്കു സാക്ഷാൽ കവിത രചിക്കാനുള്ള ഉത്തേജനം നൽകുകയുണ്ടായി. കുറേക്കൂടി പ്രായംചെന്ന കവികളിൽ മിക്കപേരേയും അപേക്ഷിച്ചു കൂടുതൽ മനസ്സുതുറന്ന് ഈ അന്തരിക്ഷത്തിന്റെ സ്വാധീനതയ്ക്ക് അനുസരിച്ചു വ്യാപരിച്ചതു് 'അനിൽ' ആണ്. എന്നാൽ ഒരു തരത്തിലല്ലെങ്കിൽ മറ്റൊരു തരത്തിൽ ആ സ്വാധീനതയ്ക്കു വശഗരായിത്തീരാത്തവർ തുലോം വിരളം. പഴയതിൽ നിന്നു പുതിയതിലേക്കു പൊതുവേ ഒരു പലായനം സംഭവിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നല്ല വിവക്ഷ. ജി. ഡി. മാഡ്ഗുൾകരുടെ ഭാവഗീതങ്ങളിൽ പരിസ്ഫുരിക്കുന്ന സൗന്ദര്യത്തിന്റെ ഭൂരിഭാഗവും പരമ്പരാഗതമായ ജനകീയ കവിതയുടെ—ഭക്തകവികൾ രചിച്ച കവിതകളുടെയും നാടൻ പാട്ടുകളുടെയും— ഭാഷാശയ്യ, കല്പന എന്നിവയിൽ വേരു് ഊന്നിയിട്ടുള്ളതാണ്. എങ്കിലും തന്റെ കവിതകളിലെ ഭാവരൂപങ്ങളുടെ സമന്വയവും ഭാവഗീതങ്ങളിലെ ഭാവശില്പങ്ങളുടെ ജീവസ്സും അദ്ദേഹത്തെ കേവലം അനുകർത്താക്കളായ കവികളെക്കാൾ അധികം ഉയർന്ന ഒരു മണ്ഡലത്തിൽ കൊണ്ടുചെന്നെത്തിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ അനുഗൃഹീതയായ ഒരു കൃഷീവലവനിതയുടെ–ശ്രീമതി ബഹിണാബായ് ചൗധുരിയുടെ—'ബഹിണായിചീ ഗാണീ'

(1952) പോലെയുള്ള കവിതകൾ വായിക്കുമ്പോൾ ഈ പഴയതും പുതിയതും തമ്മിലുള്ള ഗംഭീരമായ വാഗ്‌വാദം എത്രയോ നിരർത്ഥകമാണെന്നു തോന്നിപ്പോകും. കാരണം, സുപരീക്ഷിതമായ വിജ്ഞാനംകൊണ്ടു് അവ അത്രമേൽ സമ്പന്നമാണു്.

പുത്തൻകവിതയും പുത്തൻ ചെറുകഥയും തമ്മിലുള്ള ഗോത്രബന്ധം ഗംഗാധർ ഗാഡ്ഗിലിൻെറ കഥകൾ ഏററവും ഭംഗിയായി പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തുന്നു. കഥാമണ്ഡലത്തിൽ സുധീരമായ പരീക്ഷണങ്ങൾ നടത്തിയിരുന്ന ഒരു സാഹിത്യകാരനാണു് ഗാഡ്ഗിൽ. അദ്ദേഹത്തിൻെറ ചപലമെന്നു കരുതാവുന്ന ഭാവന അനുഭവങ്ങളുടെ ദരികളിലേക്കു ചെന്നു് ആരും ഇന്നേവരെ സംശയിച്ചിട്ടില്ലാത്ത വൈരുദ്ധ്യങ്ങൾ എടുത്തു വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. അദ്ദേഹം നമ്മുടെതന്നെ അന്തർഭാവത്തെ പൊളിച്ചുകാട്ടുന്നു. ആശ്വാസത്തിനുവേണ്ടി നാം മുറുകെപ്പിടിക്കുന്ന ചില്ലറ വ്യാമോഹങ്ങളെ അദ്ദേഹം തട്ടിപ്പറിച്ചുകളയുന്നു. അരവിന്ദ്ഗോഖലെ, വ്യക്തിയുടെ ഉള്ളിൽ നടക്കുന്ന സംഘർഷത്തെ അവൻെറ പരിതഃസ്ഥിതികളുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തിക്കാട്ടുന്നു. ഭാവേ വ്യക്തികളിൽ കൂറേക്കൂടി ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുന്നു. എന്നാൽ വ്യക്തിക്കും സമൂഹത്തിനും അപ്പുറത്തേക്കാണു് നമ്മുടെ ശ്രദ്ധയെ ക്ഷണിക്കുവാൻ വേണ്ടിയുള്ള അദ്ദേഹത്തിൻെറ കൈ ചൂണ്ടൽ; അതായതു്, പരമ്പരാഗതമായ സന്മാർഗ്ഗാചാരത്തിൻെറ നേക്കു്. ഗ്രാമീണരെ സംബന്ധിച്ചു് വ്യങ്കടേശ് മാഡ്ഗുൾകർ രചിച്ച കഥകളിലെ അപ്രതിരോധ്യമായ യാഥാർത്ഥ്യം, അവരെ ദേവദൂതന്മാരാക്കി ചിത്രീകരിച്ചിട്ടുള്ള ഇടയഗാനങ്ങളുടെയും അതുപോലെതന്നെ അവരെ അനുകമ്പാപൂർവം അഭിവീക്ഷിക്കുവാൻ യത്നിച്ച അതിഭാവുകചിത്രങ്ങളുടെയും പൊള്ളത്തരം തുറന്നുകാട്ടി. അദ്ദേഹത്തിൻെറ കൃതികളിൽ മനുഷ്യരെന്നുള്ള യഥാർഹമായ നിലയിൽത്തന്നെ ഗ്രാമീണർ ജീവിക്കുന്നു. അവരെ കരുക്കളാക്കിക്കൊണ്ടുള്ള യാതൊരു ഉപരിപ്ളവസിദ്ധാന്തവും അദ്ദേഹം അവയിൽ കെട്ടിത്തൂക്കിയിടുന്നില്ല. ഈ എഴുത്തുകാർ

നാലുപേരും പുതിയ ചെറുകഥാസാഹിത്യത്തിൻെറ ശില്പി കളെന്നു സമർഹതയോടെ പരിഗണിക്കപ്പെട്ടുന്നു. അവരുടെ കൈയിൽ ചെറുകഥയ്ക്കു് വളരെ ഗാംഭീര്യവും വൈവിധ്യവും ഉണ്ടായി. ഡി. ബി. മൊകാശി, ശാന്താറാം എന്നിവരും തങ്ങളുടേതായ സംഭാവനകൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. ഈ കഥകളിൽ സാമാന്യേന ക്രിയാംശം ഇല്ലെന്നുതന്നെ പറയണം. ക്രിയാംശത്തിൻെറ പിന്നിലുള്ളതു് എന്തോ, അതാണു കഥയ്ക്കു രൂപം നൽകുന്നതു്. ആരംഭത്തിലെ എതിർപ്പിനുശേഷം—എതിർത്തുപോകുമാറു് അത്രകണ്ടു് പുതുതായിരുന്നു എല്ലാംതന്നെ—വർദ്ധമാനമായ ഉത്സുകതയോടെ വായനക്കാർ ഇത്തരം ചെറുകഥയുടെ നേക്കു് സമാകൃഷ്ടരായി. വളരെയധികം യുവസാഹിത്യകാരന്മാർ കവിതയിലെന്നപോലെ കഥയുടെയും രൂപത്തിലേക്കാണു് ആകർഷിക്കപ്പെട്ടതു്. അവർ അതിൻെറ സമ്പൂർണ്ണമായ കഴിവുകൾ കണ്ടറിഞ്ഞു; നവപ്രാപ്തമായ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിൽ ഓരോരുത്തരും അവരവരുടേതായ പ്രത്യേക സരണികൾ വെട്ടിത്തുറക്കുവാൻ ബദ്ധപ്പെട്ടു. മാഡ്ഗുൾക്കരെപ്പോലെ രഞ്ജിത് ദേശായി, ഡി. എം. മിറാസ്ദാർ എന്നിവരും ഗ്രാമീണരെ പാത്രങ്ങളാക്കി കഥകൾ രചിക്കുന്നതിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുന്നു. ഗാഡ്ഗിലിനെപ്പോലെ ഒരു വിചിത്രഭാവം സദാനന്ദ് റേഗേയ്ക്കും ഉണ്ടെങ്കിലും റേഗേയുടെ രീതി തികച്ചും സ്വകീയമാണു്. പഴയ മട്ടിലുള്ള ചെറുകഥ ഇന്നും രചിക്കപ്പെടുന്നു എന്നതിൽ പക്ഷാന്തരമില്ല. ആ മട്ടിൽ നിർമ്മിച്ച ചില കഥകൾ വിലപ്പെട്ടവയുമാണു്. മഹാദേവ് ശാസ്ത്രി ജോഷി ഗോവായെ പശ്ചാത്തലമാക്കി എഴുതിയ കഥകൾ—ഒരുവേള അവ അന്നു പ്രചാരത്തിലിരുന്ന ചില കഥകൾ ക്രമംകെട്ട പ്രേമത്തെ ചിത്രീകരിക്കുവാൻവേണ്ടി ആ പ്രദേശത്തെ പശ്ചാത്തലമായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തി എന്നതിലുള്ള എതിർപ്പിൽനിന്നു പിറന്നവയാവണം—ആ പ്രദേശത്തെ ശുദ്ധഗതിക്കാരായ ഈശ്വരഭക്തിയുള്ള ജനങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച അതിഭാവുകനിബന്ധങ്ങളാണു്. അവയിലെ ആത്മാർത്ഥത വായനക്കാരെ വശീകരിക്കുന്നു.

എൻ. ജി. ഗോറേ രചിച്ച രേഖാചിത്രങ്ങൾ—അവയിൽ അധികവും കൊങ്കണജനങ്ങളെപ്പററിയുള്ളവയാണ്—അതിഭാവുകതയുടെ മാത്ര അല്പം കുറഞ്ഞവയത്രേ. അവയ്ക്കു സ്പഷ്ടദൃശ്യമായ സാഹിത്യഗുണവുമുണ്ട്.

നോവൽ ചെറുകഥയോളം അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ടിട്ടില്ല എന്നതു് വിചിത്രംതന്നെ. യുദ്ധകാലത്തിനു മുമ്പത്തെ നോവലിൻെറ അയഥാർത്ഥതയും അതിഭാവുകതയും രൂപസൗന്ദര്യത്തിലുള്ള ആവേശവും നോവൽപ്രസ്ഥാനത്തെ പ്രൗഢമായ ഒരു നിലവാരത്തിലേക്ക് ഉയർത്തുവാൻ ചില എഴുത്തുകാർ ചെയ്യുന്ന യത്നങ്ങളെ ഇന്നും തടസ്സപ്പെടുത്തുന്നതായിത്തോന്നുന്നു. എന്നാൽ ഇതിനു ചില അപവാദങ്ങളുമുണ്ട്. നോവലിനു പ്രൌഢതയുണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നവരിൽ അത്യുജ്ജ്വലപ്രതിഭൻ എസ്. എൻ. പേണ്ഡ്സേ ആണ്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ നാലു കൃതികൾ നോവൽപ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ ശക്തിവികാസത്തെ പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്നു. അവ കൊങ്കണത്തിൽ താരതമ്യേന അപ്രസിദ്ധമായ ഒരു പ്രദേശത്തെ സംബന്ധിച്ചുള്ളവയാണ്. ആ പ്രദേശത്തെ ജീവിതത്തിൻെറ ശാന്തമായ ഉപരിതലത്തിന്നടിക്കു നടക്കുന്ന സംഘർഷങ്ങളെ പേണ്ഡ്സേ ശരിക്കും ഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവ അദ്ദേഹത്തിൻെറ നോവലുകൾക്ക് ഒരു നാടകീയ ഗുണം വരുത്തിക്കൂട്ടുന്നു. ആ നാടകീയതയെ പുലർത്തിക്കൊണ്ടുപോവാനുള്ള ജീവചൈതന്യം അദ്ദേഹത്തിൻെറ കഥാപാത്രങ്ങൾക്കുണ്ട്. എസ്. ആർ. ബിവൽകരുടെ ആദ്യത്തെ നോവലായ 'സുനീത' (1948)—ഇന്ത്യാവിഭജനത്തിൽ പൂർവബംഗാളിനുണ്ടായ ദുരിതങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചുള്ള കൃതിയാണിതു്—ഏററവും ഭാവിശ്രേയസ്സൂചകമായിരുന്നു. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിൻെറ രണ്ടാമത്തതും ഒടുവിലത്തതുമായ നോവൽ അതിനെ നിറവേററുകയുണ്ടായില്ല. വിഭാവരീ ശിരൂർകരുടെ(ശ്രീമതി മാലതീ ബേഡേകർ) 'ബലീ' എന്ന ഒരു കൃതി ഒരു അസാധാരണ വർഗ്ഗത്തിൻെറ, അതായതു് ക്രിമിനൽ കുററവാളികളായ ഒരു ജാതിക്കാരുടെ, കുടിയിടത്തിൻെറ യഥാതഥമായ ഒരു

ചിത്രമാണ്. വി. വി. ശിർവാഡ്കർ (കവി കുസുമാഗ്രജ്) രചിച്ച നോവലുകൾ പഴമയുടെയും പുതുമയുടെയും ഒരു വിഷമ സമ്മിശ്രണമത്രേ—അഭിനവ സാമൂഹിക സന്ദർഭങ്ങളുടെയും കാല്പനികതയോടുള്ള പഴയ പ്രവണതയുടെയും സമ്മിശ്രണം. ഇതുതന്നെ പറയാം മറെറാരു കവിയായ ബി. ബി. ബോർകരെക്കുറിച്ചും. അദ്ദേഹത്തിൻെറ നോവലുകൾ ഗോവായെപ്പററിയുള്ളവയാണ്. ബി. എസ്. മർഢേകർ കവിതയിലെപ്പോലെ നോവലിൽ വിജയിച്ചില്ല. എങ്കിലും 'ബോധധാരാ' രീതി ആദ്യമായി പരീക്ഷിച്ചുനോക്കിയ സാഹിത്യകാരൻ എന്ന പദവി അദ്ദേഹത്തിനുള്ളതാണ്. പ്രസ്തുത രീതി, വസന്ത് കാണേകരും പ്രയോഗിച്ചുനോക്കി. എന്നാൽ അതു് അത്രപോലും ഫലവത്തായില്ല. ധാരാളം എഴുതിവിട്ടുന്ന ജി. എൻ. ദാണ്ഡേകർ തുടന്നതു്, സാനേ ഗുരുജി എവിടെ അവസാനിപ്പിച്ചുവോ അവിടംമുതൽക്കാണ്. ഭിന്നനിലവാരത്തിലുള്ള അദ്ദേഹത്തിൻെറ കൃതികൾ വ്യഥാഭാവുകതയെയും സാക്ഷാൽ വൈകാരികതയെയും വേർതിരിക്കുന്ന രേഖയിൽ ചുററിപ്പററി നിൽക്കുന്നു. മററു പഴയ എഴുത്തുകാരിൽ ഫാട്കേ സ്വന്തം ശില്പസങ്കേതങ്ങളെ ഉദാഹരിച്ചുകൊണ്ടു് നോവലുകൾ മുറയ്ക്കു രചിക്കുന്നു. ഇപ്പോഴും വേണ്ടത്ര അനുകർത്താക്കൾ തനിക്കു് ഉണ്ടു് എന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു് ആത്മശ്ലാഘനം ചെയ്യാം.

നാടകവേദിയും അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ടുകയല്ല. വൻ നഗരങ്ങളിൽ അമററ്യൂർ നാടകീയ പ്രവർത്തനം ധാരാളം നടക്കുന്നു. അവർ തങ്ങളുടെ ശക്തി അധികവും നാടകോത്സവങ്ങൾക്കായിട്ടാണ് സംഭരിച്ചു ചെലവഴിക്കുന്നതു്. ആത്മാർത്ഥതയുള്ള അമററ്യൂർ നടന്മാർ അഭിനവ നാടകങ്ങൾ ലഭിക്കുവാൻ അഭിലഷിക്കുന്നു. പക്ഷേ, കിട്ടുക അത്ര എളുപ്പമല്ല. നാടകം തൊഴിലാക്കി നടത്തുന്ന നാടകകലാസമിതികളിൽ അവശേഷിച്ചിട്ടുള്ളവ പഴഞ്ചനായ വിനോദവിദ്യകൾ പ്രദർശിപ്പിച്ചു് തൃപ്തിപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ അതും ചോട്ടറപ്പോടെ മുന്നോട്ടു നീങ്ങുന്നതായി ത്തോന്നുന്നില്ല. ബോംബേയിൽ തൊഴിലാളികൾ താമസി

ക്കുന്ന ഭാഗത്തു് തുടർച്ചയായി നാടകങ്ങൾ അഭിനയിച്ചു പോരുന്നുണ്ടു്. എന്നാൽ സാഹിത്യത്തിൻെറ സവിശേഷാധികാരികളായ ഉന്നതവർഗ്ഗത്തിൽനിന്നു വേർതിരിഞ്ഞു നില്ക്കുകൊണ്ടു്, ആ നാടകങ്ങൾക്കു പഴയ നാടകത്തിൻെറ ദൂഷ്യങ്ങൾ മിക്കതുമുണ്ടു്; അതിൻെറ ഗുണങ്ങൾ പലതുമില്ലതാനും. മാമാവരേർകരുടേതൊഴിച്ചാൽ ഏതെങ്കിലും തരത്തിൽ പ്രാമുഖ്യം കല്പിക്കാവുന്നതോ, പ്രതീക്ഷകൾക്കു വകനൽകുന്നതോ ആയ പേരുകൾ അധികമൊന്നുമില്ലെന്നു പറയാം. സാമൂഹികപ്രശ്നങ്ങളുടെ നിരൂപണത്തിനു വേണ്ടി, നാനാ ജോഗ് നാടകങ്ങളെ വിജയപൂർവ്വം പ്രയോജനപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. അതുപോലെതന്നെ ശ്രീമതി മുക്താബായ് ദീക്ഷിത്തും ചെയ്തിരിക്കുന്നു; പക്ഷേ അവരുടെ പ്രശ്നങ്ങളുടെ മണ്ഡലം അത്രത്തോളം വിപുലമല്ലെന്നു തോന്നുന്നു. വ്യങ്കടേശ്വക്കീലിനു് നാടകനിർമ്മാണത്തിലുള്ള അനുഗ്രഹീതശക്തികൾ, വിശേഷിച്ചും സംഭാഷണനിബന്ധനത്തിലുള്ള ശക്തികൾ, ശരിയായ രംഗപ്രദർശനത്തിൻെറ അഭാവംമൂലം ക്ലാനമായിപ്പോകുന്നു. ഇതുതന്നെയാണു് ഈ എല്ലാ നാടകകൃത്തുകളുടെയും മററു പലരുടെയും കഥ. അമററ്യൂർ നാടകവേദിക്കു് ഈ അടുത്തകാലത്തു കണ്ടുകിട്ടിയ രണ്ടു നാടകകാരന്മാരുണ്ടു്. അവരിൽ ഒരാൾ, ചിന്താമണ്യശവന്ത് മറാഠേ ആണു്: ചരിത്രനാടകങ്ങളുടെ ഉജ്ജീവനം നിർവഹിക്കുമെന്നു പ്രതീക്ഷിക്കാവുന്ന ഉത്തിഷ്ഠമാനനായ സാഹിത്യകാരൻ. അപരൻ, വിജയ്തെണ്ഡുല്ക്കരാണു്: വമ്പിച്ച പ്രതിഭാശക്തിയുള്ള ഒരു എഴുത്തുകാരൻ. വ്യംഗ്യപ്രയോഗമത്രേ അദ്ദേഹത്തിൻെറ വൈവിദ്ധ്യങ്ങളിലൊന്നു്. ഇക്കാലത്തു് അത്യന്തം വിജയീഭവിച്ച ചില നാടകങ്ങൾ ഉണ്ടു്. അവയിലൊന്നു് പി. എൽ. ദേശ്പാണ്ഡേയുടെ'അമല്ദാർ' ആണു്:ഗൊഗോളിൻെറ 'ഗവണ്മെൻറു് ഇൻസ്പെക്ടർ' എന്ന കൃതിയുടെ ഉജ്ജ്വലരൂപാന്തരം. യൂറോപ്യൻ നാടകങ്ങളുടെ രൂപാന്തരങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുള്ള സാഹിത്യകാരന്മാർ അനേകരുണ്ടു്. അവരിൽ ഏററവും പ്രമുഖനായ ഒരാൾ അനന്ത് കാണേകർ ആണു്.

ആളുകൾക്ക് നാടകത്തിൽ നിർവ്യാജമായ അഭിനിവേശമുണ്ട്. എന്നാൽ അരോഗദൃഢമായ ഒരു നാടകവേദിയുടെ വികാസമാർഗ്ഗത്തിൽ അനുല്ലംഘ്യങ്ങളായ വൈഷമ്യങ്ങൾ കിടക്കുന്നു. മാത്രമല്ല, പ്രസ്തുത അഭിനിവേശം, ചുളുവിലുള്ള ലാഭലബ്ധിയിൽ, അഥവാ കീർത്തിയിൽ, ഉന്നം വയ്ക്കുന്നവരുടെ കൂടെക്കൂടെയുള്ള ചൂഷണത്തിന് വിധേയമാവുകയും ചെയ്യുന്നു!

മററു സാഹിത്യരൂപങ്ങളെപ്പററി പറയാനൊന്നുമില്ല. കഴിഞ്ഞ തലമുറയിലെ ടെക്നിക്കുവാദികൾ താറുമാറാക്കിയ നമ്മോപന്യാസപ്രസ്ഥാനം പിന്നെ പുനരുജ്ജീവിച്ചിട്ടില്ല. എങ്കിലും മറെറാരു തരം ഉപന്യാസം—അതു് പ്രകടനപരമാംവണ്ണം വ്യക്തിഗതവും അനൗപചാരികവുമായിട്ടുള്ളതല്ല, ബഹുസൂക്ഷ്മമായ വ്യക്തിത്വത്തിൻെറ സ്വാദോടും ഗൗരവപൂർണ്ണമായ ഉള്ളടക്കത്തോടുംകൂടിയതാണ്—ശ്രീമതി ഇരാവതീകാർവേയും കുമാരി ദുർഗ്ഗാഭാഗ്വത്തും അത്യന്തം ഭംഗിയായി രചിച്ചുപോരുന്നു. ആർ. ബി. ജോഷിയുടെ യാത്രാവിവരണങ്ങൾക്കു തനി ഉപന്യാസങ്ങളുടെ ഗുണം ഉണ്ട്. ഒരു പ്രത്യേക ശാഖയെന്ന നിലയിൽ ഫലിതസാഹിത്യത്തെപ്പററി പ്രതിപാദിക്കേണ്ടതില്ല. കാരണം, വിവിധ സാഹിത്യരൂപങ്ങളിൽ അതു് ലയിച്ചുകിടക്കുന്നതായിക്കാണാം— വിശേഷിച്ചും നൂതന ചെറുകഥാസാഹിത്യത്തിൽ. എന്നാൽ പി. എൽ. ദേശ്പാണ്ഡേയുടെ വ്യംഗ്യാപഹാസപരമായ രൂപരേഖകളും പ്രഹസനങ്ങളും പ്രത്യേകം പ്രസ്താവമർഹിക്കുന്നു. സാഹിത്യവിമർശനത്തിൽ ബി. എസ്. മർഢേകരുടെ സംഭാവനകൾ മുമ്പാരും ചെയ്തിട്ടില്ലാത്തവണ്ണം കലയെ സംബന്ധിച്ച മൗലികതത്ത്വങ്ങളുടെ അഗാധതയിലേക്കു ചുഴിഞ്ഞിറങ്ങുന്ന തരത്തിലുള്ളവയാണ്; അവ വാദപ്രതിവാദങ്ങൾക്ക് കാരണമായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ ഈ വിവാദങ്ങളും മററും—കലാകാരനും സമൂഹവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധമെന്തായിരിക്കണം എന്നുള്ളതാണ് ഇക്കൂട്ടത്തിൽ ഊർജ്ജിതമായി ചർച്ചചെയ്യപ്പെട്ട ഒന്ന്—ഗൗരവമർഹിക്കുന്ന ഒട്ടുവളരെ

നിബന്ധങ്ങൾക്കും, അംഗീകൃത സിദ്ധാന്തങ്ങളുടെയും മാനദണ്ഡങ്ങളുടെയും ആത്മാർത്ഥമായ പുനർവിചാരണയ്ക്കും വഴി നൽകുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഈ മൂല്യനിർണ്ണയനശ്രമത്തിൽ ആരോഗ്യകരമായ മാർഗ്ഗദർശനം ചെയ്തിട്ടുള്ളവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ശ്രീമതി കുസുമാവതീ ദേശ്പാണ്ഡേ, ഡബ്ളിയു. എൽ. കുല്കർണ്ണി, ഡി. കെ. ബേഡേകർ തുടങ്ങിയുള്ള നിരൂപകർ ഉൾപ്പെടുന്നു. ഈ വിവാദസമരങ്ങൾ നടന്നിട്ടുള്ള മണ്ഡലം സാഹിത്യാദ്ധ്യയനത്തിനു് ശോഭനമായ ഒരു ഭാവിയെ വാഗ്ദാനം ചെയ്യുന്നു.

സംസ്കൃത സാഹിത്യം

വി. രാഘവൻ

പീഠിക

ഇന്ത്യയിലെ ക്ലാസിക്കൽ ഭാഷയാണു സംസ്കൃതം. അതിനു് ഇന്നാട്ടിൽ നാലായിരംകൊല്ലത്തെ ചരിത്രമുണ്ടു്. ആ ഭാഷയുടെ ഏററവും ആദ്യത്തെ സാഹിത്യരൂപമായ ഋഗ്വേദമന്ത്രങ്ങൾ ഇൻഡോ-യൂറോപ്യൻ സാഹിത്യത്തിൻെറ അതിപ്രാചീനവും അതിവിപുലവുമായ അവശിഷ്ടങ്ങളാണു്. ഗൈർവാണിയുടെ പുരാതനത്വം സർവ്വവിദിതമത്രേ. അതിൻെറ നൈരന്തര്യവും ഒട്ടും വിഗണിക്കത്തക്കതല്ല. വൈദികഋഷി ചൊല്ലിയ അതേ സ്വരവിശേഷങ്ങളോടുകൂടിത്തന്നെ ആ മന്ത്രങ്ങൾ ഇന്നും ആലപിക്കപ്പെടുന്നു. കാളിദാസനും ബാണനും കാവ്യരചന നിർവഹിച്ച അതേ ശയ്യയിലും രീതിയിലുമാണു് സംസ്കൃതത്തിലെ ഇന്നത്തെ എഴുത്തുകാരൻ പദ്യമോ ഗദ്യമോ രചിക്കുന്നതു്. വൈദികഭാഷാഭേദങ്ങളും സർവത്ര പ്രചാരമുണ്ടായിരുന്ന ഇതിഹാസഭാഷാശൈലിയുടെ സ്വച്ഛന്ദതയും, പാണിനിയുടെ വ്യാകരണത്തിലെ വ്യവഹാരഭാഷാനിയമങ്ങളും ആദ്യത്തെ നാടകങ്ങളുടെ ഭാഷാരീതിയും എല്ലാം, സംസ്കൃതം ഒരു കാലത്തു് വ്യവഹാരത്തിലിരുന്ന ഒരു ജീവദ്ഭാഷയാണെന്നു ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നു. അതിൻെറ പ്രാദേശികങ്ങളായ രൂപങ്ങളിൽ നിന്നു് ഒരു സാഹിത്യഭാഷ നിലവാരപ്പെടുകയും ആദ്യകാലത്തെ പ്രധാനപ്പെട്ട പ്രാകൃതശബ്ദങ്ങൾ സാഹിത്യത്തിൽ കൂടുതൽ കൂടുതൽ പ്രയുക്തമായിത്തീരുകയും ചെയ്തപ്പോഴും സാക്ഷാൽ സംസ്കൃതം അതിൻെറ അധീശത്വം പുലർത്തിപ്പോന്നു. അധുനാതനനായ ഒരു എഴുത്തുകാരൻ പ്രസ്താവിക്കുന്നതുപോലെ, "പ്രഥമദൃഷ്ടിക്കു് ഒരു വിരോ

ധാഭാസമായിത്തോന്നുമെങ്കിലും സംസ്കാരത്തിൻെറയും ഭരണകൂടത്തിൻെറയും ഭാഷയെന്ന നിലയിൽ സംസ്കൃതം വികാസംപ്രാപിച്ചതു്, അതു് ആരുടെയും മാതൃഭാഷയല്ലാതായിത്തീർന്ന കാലത്തു മാത്രമാണ്'' [1] ജനസാമാന്യത്തിൻെറ ഭാഷകൾ ഉപയോഗിച്ചുകൊണ്ടു തുടങ്ങിയ ബുദ്ധമതത്തിനും ജൈനമതത്തിനും സംസ്കൃതത്തെ കൈയൊഴിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. എന്നു മാത്രമല്ല, ഒടുവിൽ അതിനെത്തന്നെ അവലംബിക്കേണ്ടതായും വന്നു. ഒരു പൊതുസംസ്കാരത്തെയും ചിന്താഗതിയെയും രൂപവത്കരിക്കുക കാരണം സംസ്കൃതം ഒരു അഖിലഭാരത ഭാഷയായി ഉരുക്കൊണ്ടു. രാഷ്ട്രത്തിലെ മിക്ക ഭാഷകളുടെയും മാതാവായ പ്രസ്തുത ഭാഷ രാജ്യൈക്യത്തിൻെറ ബലിഷ്ഠമായ സംശ്ലേഷക ഘടകമായിരുന്നു; ഇന്നും അങ്ങനെയാണു താനും.

ആദ്യകാലത്തു് പാലിയിലും അർദ്ധമാഗധിയിലും മതസാഹിത്യം വികാസം പ്രാപിച്ചു. അതിനുശേഷം ശൗരസേനിയും മഹാരാഷ്ട്രിയും പോലെയുള്ള ക്ലാസിക്കൽ പ്രാകൃതങ്ങളിൽ സാഹിത്യോദ്യമങ്ങൾ നടന്നു. ശൗരസേനി സംസ്കൃതനാടകങ്ങളിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. മഹാരാഷ്ട്രിയിൽ പദ്യകൃതികൾ പുഷ്പിച്ചു. സംസ്കൃതത്തോടു് ഒപ്പം വളർന്നുവന്ന ഈ പ്രാകൃതസാഹിത്യം രചനാരീതിയിൽ സംസ്കൃതത്തോടു് ആനുരൂപ്യം വഹിച്ചു. മാത്രമല്ല, പ്രസ്തുത പ്രാകൃതഭാഷകളുടെ വ്യാകരണം ചിട്ടപ്പെടുത്തിയതും സംസ്കൃമാണ്. ഈ പ്രാകൃതങ്ങളും അവയുടേതായ ഒരു സാഹിത്യശൈലി രൂപവത്കരിച്ചു് നിലവാരപ്പെട്ടപ്പോൾ അവയുടെ സ്ഥാനത്തേയ്ക്കു് പിന്നെയും ജനസാമാന്യത്തിൻെറ ഭാഷകൾ കടന്നു വന്നു-ആദ്യം, അപഭ്രംശവും പിന്നെ, ഉത്തരേന്ത്യയിലെ ആധുനിക ഇൻഡോ-ആര്യൻ ഭാഷകളും.

പ്രാകൃതങ്ങളിലെന്നപോലെ ദാക്ഷിണാത്യഭാഷകളിലും സംസ്കൃതവുമായുള്ള സമ്പർക്കം ഒരു സാഹിത്യ

---

1. ടി. ബറോ, 'സംസ്കൃതഭാഷ'. ഫേബർ ആൻഡ് ഫേബർ. ലണ്ടൻ 1955. പുറം 57.

നവോത്ഥാനത്തിന്ന് വഴി തെളിച്ചു. സംസ്കൃതത്തിൽ നിന്നു പദങ്ങളും ശൈലികളും പ്രതിപാദ്യങ്ങളും സാഹിത്യ പ്രസ്ഥാനങ്ങളും ആ ഭാഷകളിലേക്കു ചോർന്നിറങ്ങി. സംസ്കൃതത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കി അക്ഷരമാല വികസിപ്പിച്ച ഇവയിൽ മൂന്നെണ്ണം, ഏതെങ്കിലും ഒരു ഭാഷ മറെറാരു ഭാഷയുടെ പ്രേരണയ്ക്ക് എത്രത്തോളം വിധേയമാവുമോ അത്രത്തോളം, സംസ്കൃതത്തിന്റെ സ്വാധീന ശക്തിക്കു വശംവദമായി. രണ്ടെണ്ണത്തിൽ മേമ്പൊടിക്കു മാത്രം തനതുപദങ്ങളോ വിഭക്ത്യന്തങ്ങളോ ചേർത്തിട്ട് മുഴുവനും സംസ്കൃതത്തിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള ഭാഗങ്ങളെ ആ ഭാഷകളിലെ രചനകളായി അംഗീകരിക്കുവാനാകുമായിരുന്നു. ജാവനീസ് ഭാഷപോലെയുള്ള രണ്ടെണ്ണത്തിൽ കാവ്യരചനയ്ക്ക്, വ്യാഖ്യാനരൂപത്തിലുള്ള ചില ഗദ്യങ്ങൾക്കുമെന്നപോലെ, ഒരുതരം പ്രത്യേകഭാഷാരീതി ആവിർഭവിച്ചു. സംസ്കൃതവും പ്രാദേശികഭാഷകളും തമ്മിൽ കലാഭംഗിയോടെ ഇണക്കിച്ചേർത്തുള്ള ആ രീതി, മണിപ്രവാളം (മാണിക്യവും പവിഴവും) എന്ന പേരിൽ വ്യവഹരിക്കപ്പെടുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ തത്തദ്ദേശഭാഷകളുമായി ഉററ മൈത്രി പുലർത്തിക്കൊണ്ടാണ്, അവയോടൊപ്പം സംസ്കൃതം അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ടതു്. അതിന്റെ ഫലമായി, അടുത്തകാലംവരെ, സംസ്കൃതത്തിലെ ശ്രേഷ്ഠകൃതികൾ താളിയോലകളിലോ കടലാസ്സുകളിലോ എഴുതിസൂക്ഷിച്ചതും, മുദ്രണംപോലും ചെയ്തിരുന്നതും ഏറിയകൂറും ദേശഭാഷാലിപികളിലാണ്.

സംസ്കൃതം അതിന്റെ പരിണാഹത്തെ രണ്ടുവഴിക്ക് വിപുലപ്പെടുത്തുകയും ഉണ്ടായി. ബി. സി. ഒന്നാം ശതകം മുതൽ അതു് ബുദ്ധമതത്തിലൂടെ മദ്ധ്യേഷ്യയിലേക്കും വിദൂരപൂർവ്വദേശത്തേക്കും വ്യാപിച്ചു. ഏതാണ്ട് എ. ഡി. രണ്ടാം ശതകം മുതൽ ദക്ഷിണപൂർവ്വേഷ്യൻ രാജ്യങ്ങളിൽ പ്രചരിച്ച ഹൈന്ദവസംസ്കാരത്തിന്റെ വാഹകവും അതായിരുന്നു. സംസ്കൃതേതിഹാസങ്ങളും രൂപകങ്ങളും കാവ്യങ്ങളും ഈ രാജ്യങ്ങൾക്ക് ഒരു ലിപിയും സാഹിത്യവും, മാത്രമല്ല, നൃത്യം, നാട്യം, സംഗീതം, പ്രതിമാ

ശില്പം മുതലായ കലകളും സംഭാവന ചെയ്തു. ഇങ്ങനെ സംസ്കൃതം ഇന്ത്യാഉപഭൂഖണ്ഡത്തെ ഏകീകരിച്ചെന്നു മാത്രമല്ല, വിദൂരപൂർവ്വദേശങ്ങളേയും ദക്ഷിണപൂർവ്വേഷ്യയേയും മുഴുവനും ഒരു സാംസ്കാരികസമാനതയിൽ കൊണ്ടുവരികയും ചെയ്തു.

സംസ്കൃതം അതിന്റെ ഈ സുദീർഘമായ ചരിത്രകാലത്തു് ബഹുമുഖവും ഗുരുതരവുമായ സാഹിത്യപ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്—സാഹിത്യം, ദർശനം, കല, ശാസ്ത്രം എന്നീ സകല മണ്ഡലങ്ങളിലും. പ്രസ്തുത സാഹിത്യത്തിന്റെ ഒരംശം മാത്രമേ അച്ചടിയിൽ വന്നിട്ടുള്ളൂ. ഭൂരിഭാഗവും ഹസ്തലിഖിതഗ്രന്ഥശാലകളിൽ വെളിച്ചം കാണാതെ കിടക്കുകയാണു്. നല്ല ഒരു ഭാഗം നഷ്ടപ്പെട്ടു പോയിട്ടുമുണ്ടു്. ഇങ്ങനെ വലുപ്പം മാത്രം പരിഗണിച്ചാൽ ഈ സാഹിത്യം വിശ്വസാഹിത്യത്തിലെ അതിബൃഹത്തായ ഒരു സാഹിത്യസമുച്ചയത്തെ പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്നു. വൈവിധ്യത്തിലാണെങ്കിൽ, സംഭാവ്യമായ സർവമാനുഷികവ്യാപാരങ്ങളെയും കുറിച്ചു് ഈ സാഹിത്യം പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഗുണോത്കർഷത്തിനും അചുംബിതത്വത്തിനും നിബന്ധനചാതുരിക്കും നിദർശനമായി ദർശനങ്ങളെയും കാവ്യങ്ങളെയും നാടകങ്ങളെയും എടുത്തുപറയാം. ഉപനിഷത്തുകളെയും ഭഗവദ്ഗീതയെയുംപോലെ ഈ ശാഖകളിലുള്ള ചില കൃതികൾ ഇന്ത്യയുടെ പൈതൃകസ്വത്തിന്റെ ഏററവും വിലയുററ അംശമാണു്. വാസ്തവത്തിൽ അവ ഇന്നത്തെ സാർവ്വലൗകികവിജ്ഞാനത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗമായിത്തീർന്നിരിക്കയുമാണു്. സംസ്കൃതത്തിലെ രണ്ടു് ഇതിഹാസങ്ങളും പ്രാദേശികഭാഷകളിലെ ഒരു വമ്പിച്ച സാഹിത്യസഞ്ചയത്തിനു പ്രചോദനം നൽകിയെന്നു മാത്രമല്ല, അവയിൽ ചിത്രീകരിച്ച കഥാപാത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടു് ദേശീയാദർശങ്ങൾ കരുപ്പിടിപ്പിക്കുകൂടി ചെയ്തു. കാളിദാസനും ശൂദ്രകനും രചിച്ചതുപോലെയുള്ള കവിതയും നാടകവും അതതു മണ്ഡലങ്ങളിൽ ഭാരതം നേടിയ അങ്ങേ അററത്തെ നേട്ടങ്ങളായി ഇന്നും നിലകൊള്ളുന്നു. ജനകീയഭാഷകളിലെ സാഹിത്യ

പ്രവത്തനം മതം, ഭാവഗീതം അഥവാ ഇതിഹാസ കാവ്യം എന്നിങ്ങനെ ഏതാനും ചില പ്രത്യേകശാഖകളിൽ സവിശേഷമായി ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ചു. എന്നാൽ സാഹിത്യവിമർശനം, തക്കം, വേദാന്തം, വൈദ്യം, കലന്യായം, ജ്യോതിഷം, ഗണിതം മുതലായവ ഏറിയകൂറും കൈകാര്യം ചെയ്യുവാൻ സംസ്കൃതത്തിനുതന്നെ വിട്ടുകൊടുത്തു. പ്രധാനപ്പെട്ട ഏതു പ്രാദേശികഭാഷയിലെയും ഒരു എഴുത്തുകാരൻേറയോ പ്രഭാഷകൻേറയോ വാങ്മയം പരിശോധിച്ചാൽ, ചിന്തകൾ ഉത്കൃഷ്ടാശയപരാമർശനങ്ങളാവുമ്പോൾ, പദസമുച്ചയം സംസ്കൃതമായിത്തീരുന്നതു കാണാം. പ്രാദേശികസാഹിത്യം എത്രമേൽ വളന്നാലും, ഒരെഴുത്തുകാരൻ സ്വന്തംപ്രാദേശികഭാഷയിൽ എത്രകണ്ടു് ഉന്നതനായാലും, ആ സാഹിത്യത്തിനോ എഴുത്തുകാരനോ ചിരകാലം നിരന്തരം ഉപജീവിച്ചുപോന്നിരുന്ന സംസ്കൃതസാഹിത്യപരമായ പാരമ്പര്യസമ്പത്തുകളെയോ, പരിച്ഛദങ്ങളെയോ ഒഴിച്ചുനിർത്തുക സാദ്ധ്യമല്ല. അടുത്ത കാലത്തു രാഷ്ടത്തെ ഒരു പുതിയ ജീവിതത്തിലേക്കു് ത്വരിപ്പിച്ച ആ ആത്മവത്തയുടെ പുനരുജ്ജീവനത്തിനു് ഭാരതത്തിൻെറ അതീതകാലമഹത്ത്വത്തെപ്പററി പുതുതായുണ്ടായ അവബോധത്തിൽനിന്നു് സാരമായ പ്രചോദനം സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഈ അവബോധത്തിൻെറ ഉള്ളടക്കം അധികവും സംസ്കൃതപൈതൃകസ്വത്തോടു് ഉള്ളവായ പുതിയ ബഹുമാനത്തിൽനിന്നു് ഉരുക്കൊണ്ടതാണു്. തന്നിമിത്തം പ്രതിപാദനം പ്രാദേശികഭാഷകളിലൂടെ ആയിരുന്നെങ്കിലും പുതിയ കൃതികളുടെ ആവിർഭാവത്തിനു നിദാനമായി വത്തിച്ചിരുന്ന ജീവചൈതന്യം പ്രായേണ സംസ്കൃതത്തിൻേറതാണു്.

കലാരൂപങ്ങളുടെ വൈവിധ്യവും ബാഹുല്യവും കൊണ്ടു ശ്രദ്ധേയമാണു് ക്ലാസിക്കൽസംസ്കൃതസാഹിത്യം. അതിൻെറ സുകുമാരസാഹിത്യശാഖയിൽതന്നെയാകട്ടെ, മഹാകാവ്യപ്രസ്ഥാനവും, ഖണ്ഡകാവ്യപ്രസ്ഥാനവും ലഘുകവിതാപ്രസ്ഥാനവും പുഷ്ടിപ്പെട്ടു. വീരരസപ്രധാനവും വർണ്ണനാപരവും ഗാനാത്മകവുമായ

കൃതികൾ അക്കൂട്ടത്തിലുണ്ട്. ചിന്താപ്രധാനവും ധർമ്മോദ്ബോധകവും ചരിത്രപരവും ആഖ്യാനാത്മകവുമായ കൃതികളും രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. പദ്യത്തിൽ ഛന്ദസ്സൗന്ദര്യത്തിന്റെ അദ്ഭുതാവഹമായ വൈവിധ്യം പ്രദർശിപ്പിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞെങ്കിൽ, ഗദ്യത്തിലാകട്ടെ, വാക്യങ്ങളുടെ ഘടനാസങ്കീർണ്ണതയിലെ ആരോഹണാവരോഹണക്രമംകൊണ്ട് ഭാഷയുടെ സംഗീതാത്മകമായ കഴിവുകളുടെ ആഴം അളന്നു നോക്കുവാൻ സാധിച്ചു. രണ്ടിന്റെയും, രാമണീയകങ്ങളെ കൂട്ടിയിണക്കി ചമ്പു എന്നൊരു പ്രസ്ഥാനവും സൃഷ്ടിച്ചു. വീണ്ടും നാടകസാഹിത്യത്തിലേക്കു ദൃഷ്ടിപതിച്ചാലോ, അവിടെ നായകപ്രധാനമായ നാടകം, സാമുദായികമായ പ്രകരണം, ദീർഘനാടകങ്ങൾ, ഏകാങ്കനാടകം ഉൾപ്പെട്ട ഹ്രസ്വനാടകങ്ങൾ, പ്രഹസനം, സ്വഗതഭാഷണം, ചരിത്രസംബന്ധിയും രാഷ്ട്രീയവും മതപരവും പ്രതിരൂപാത്മകവുമായ നാടകങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെ പല മാതൃകകളും സംസ്കൃതകവികൾ സംഭാവന ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നു കാണാം. അനന്തരകാലത്തു് സംസ്കൃതനാടകവേദി പലതരം ഉപരൂപകങ്ങളെയും പുഷ്ടിപ്പെടുത്തി. സർവോപരി പരിഗണനീയമാണ് രസസിദ്ധാന്തം. 'ധർമ്മം' എന്ന പദംപോലെ ഭാരതീയ സംസ്കാരത്തിന്റെ മുദ്രവഹിക്കുന്ന പദങ്ങളിൽ ഒന്നാണ് 'രസം.' ധ്വനിവാദം, ഔചിത്യവാദം എന്നിവയോടു സമന്വിതമായ പ്രസ്തുത സിദ്ധാന്തം സംസ്കൃതത്തിലെ അലങ്കാരശാസ്ത്രത്തിന്റെ പ്രത്യേകസംഭാവനയാണ്. അതിനെ അധഃകരിക്കുന്ന യാതൊന്നും പ്രാദേശിക ഭാഷകളിൽ ഉണ്ടായിട്ടില്ല.

ഒരു ജീവദ്ഭാഷ

ഇതിൽനിന്നെല്ലാം, സംസ്കൃതം പഴയ നിശ്ചിതമാനദണ്ഡം അനുസരിച്ച് പണ്ടേ മുതൽക്കുള്ള പ്രസ്ഥാനങ്ങളെയും നിബന്ധനരീതികളെയും ആവർത്തിച്ചുകൊണ്ട് സ്വന്തമായ അധിഷ്ഠാനത്തിൽ സ്വയം അങ്ങനെ നിന്നുപോന്നു എന്നു വിചാരിച്ചുകളയരുതു്. ആ ഭാഷ

യുടെ സുദീർഘമായ ചരിത്രവും, സമൃദ്ധവും വൈവിദ്ധ്യ പൂർണ്ണവുമായ സാഹിത്യവികാസവും ഒന്ന് അപഗ്രഥിച്ചുനോക്കിയാൽ, സംഭവിച്ച മാററങ്ങളും ദേശ്യഭാഷകളിൽനിന്ന് സിദ്ധിച്ച പ്രചോദനങ്ങളും എന്തൊക്കെയെന്നു വെളിപ്പെടും. വർണ്ണങ്ങളിലും രൂപനിഷ്പത്തിയിലും പദസമ്പത്തിലും പദങ്ങളുടെ അർത്ഥവികാരത്തിലും സ്വന്തം പ്രാകൃതങ്ങളുടെയും ഭിന്നഗോത്രത്തിൽപ്പെട്ട ഭാഷകളുടെയും പ്രേരണം അതിനുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. വൃത്താലങ്കാരങ്ങളിലും പ്രമേയങ്ങളിലും പ്രതിപാദ്യങ്ങളിലും പ്രേമകഥകളിലും ആഖ്യാനങ്ങളിലും നൃത്യനാട്യരൂപങ്ങളിലും (ഉപരൂപകങ്ങളിലും) ആ ഭാഷ പ്രാദേശിക പാരമ്പര്യങ്ങളെയും രൂപങ്ങളെയും കണ്ടുമുട്ടിയ നാനാദേശങ്ങളിൽ നിന്നും സംഭാവനകൾ സ്വീകരിച്ചു. ജീവിക്കുക, ജീവിക്കുവാൻ അനുവദിക്കുക എന്ന പഞ്ചശീലത്തിൽ വിശ്വസിച്ച സംസ്കൃതം സ്വന്തം ഉത്തമാംശങ്ങളെ ദാനം ചെയ്തു അതേ ഉദാരവീക്ഷണത്തോടെ പ്രാദേശിക സംസ്കാരങ്ങളിലെ സൗന്ദര്യഘടകങ്ങളെ ആത്മസാത്കരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇന്ത്യയുടെ എല്ലാ ഭാഗങ്ങളിൽനിന്നും പരിപോഷണം ലഭിച്ചു എന്നുള്ളതാണ് സംസ്കൃതത്തിൻെറ വൈശിഷ്ട്യം. ഹിന്ദി രാഷ്ട്രഭാഷയാകുന്നതിന് വിഭിന്ന ദേശവിഭാഗങ്ങളിൽനിന്ന് സംപോഷണം ലഭിച്ച് സ്വയം വികസിക്കുവാൻ അതിനെ അനുവദിക്കണം, അത് പ്രാദേശിക ഭാഷകളിൽനിന്നു വിലപ്പെട്ടവ സ്വീകരിച്ച് സ്വാംശീകരിക്കണം, എന്നാണല്ലോ ഇന്നു നമ്മുടെ ഭരണഘടന ആവശ്യപ്പെടുന്നത്. അതേ കർമ്മപരിപാടി ശാന്തമായി നിർവഹിച്ചുകൊണ്ട് സംസ്കൃതം സ്വതസ്സിദ്ധമായ സവിശേഷപ്രാഗല്ഭ്യത്തോടുകൂടി ഭാരതത്തിലെങ്ങും പ്രചരിച്ചു.

സംസ്കൃത ഗ്രന്ഥകാരന്മാർ സമകാലിക സംഭവങ്ങളുമായി ഉററ സമ്പർക്കം പുലർത്തുകയും പുതുതായി കണ്ടുകിട്ടിയ സാമഗ്രികളെ യഥേഷ്ടം എടുത്ത് ഉപയോഗിക്കുകയും ചെയ്തു. ആദ്യകാലഘട്ടങ്ങളിൽ ഗ്രീസിൻെറയും റോമിൻെറയും പ്രചോദനം ഉണ്ടായിരുന്നു. ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്ര

ത്തിലുണ്ടായ പ്രചോദനം ഇതിനൊരു ഉദാഹരണമാണ്. നമ്മുടെ കാലത്തോട്ട് കുറേക്കൂടി അടുത്ത മുഗൾഭരണകാലത്താകട്ടെ സംസ്കൃത സാഹിത്യകാരന്മാർ പാരസിക ഭാഷ അഭ്യസിക്കുകയും പാരസിക-ഗൈർവാണീനിഘണ്ടുക്കൾ രചിക്കുകയും, പാരസിക ഭാഷയിൽനിന്നും അറബിഭാഷയിൽനിന്നും വിവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുകയും ചെയ്തു. ഒരിക്കലും ഒററപ്പെട്ടല്ല സംസ്കൃതാഭിജ്ഞന്മാർ കഴിഞ്ഞിരുന്നതു്. അവർ സ്വന്തം വ്യക്തിത്വം പുലർത്തിക്കൊണ്ടുതന്നെ, തങ്ങൾ സ്വീകരിച്ച പരകീയാംശങ്ങളെ സ്വന്തം രചനാരീതിയുടെ ജൈവാംശങ്ങളാക്കിത്തീർത്തു. ഖുസ്രു അനോശർവന്റെ കാലത്തു് (531—579) സമാരംഭിക്കപ്പെട്ടതും, സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നു വൈദ്യവും ഗണിതവും പരിഭാഷപ്പെടുത്തി പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിലേക്കു സംക്രമിപ്പിച്ച കാലിഫ്ഭരണകാലത്തു പുഷ്ടിപ്പെട്ടതുമായ ആദ്യത്തെ മദ്ധ്യപൂർവദേശങ്ങളുടെ ഒരു തുടർച്ചയായിരുന്നു പിൽക്കാലത്തുണ്ടായ ഇസ്ലാമിക സമ്പർക്കങ്ങൾ എന്നു വരികിൽ, പുരാതനഭാരതത്തിനു് ആതൻസും അലക്സാന്ത്രിയായും റോമുമായി ഉണ്ടായിരുന്ന ബുദ്ധിപരമായ സമ്പർക്കങ്ങളുടെ ഒരു വീണ്ടെടുക്കലാണ് യൂറോപ്പുമായുള്ള ഇന്നത്തെ സമ്പർക്കങ്ങൾ എന്നു പറയാവുന്നതാണ്.

ആധുനികകാലത്തെ ഇന്ദോ-ഐരോപ്യ സമ്പർക്കം രണ്ടു ഭൂഖണ്ഡങ്ങൾക്കും ഒരുപോലെ പ്രാധാന്യം ഉള്ളതാണ്. പ്രതീചിക്കു സംസ്കൃതത്തെ കണ്ടെത്തുവാൻ കഴിഞ്ഞു എന്നുള്ളതാണ്, വിജ്ഞാനനവോത്ഥാനത്തിനു ശേഷം ഐരോപ്യചിന്താമണ്ഡലത്തിലുണ്ടായ ഏററവും സാരവത്തായ സംഭവം. ഇന്ത്യയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഈ കണ്ടെത്തൽകൊണ്ടു് രണ്ടുപ്രകാരത്തിൽ പ്രയോജനമുണ്ടായി. ഒന്നാമതു്, നവീനവിദ്യാഭ്യാസം ലഭിച്ച ഇന്ത്യാക്കാർ തങ്ങളുടെ സാംസ്കാരിക പാരമ്പര്യത്തെക്കുറിച്ചു് ഒരു പുതിയ അവബോധമുണ്ടാകുമാറു് പ്രബുദ്ധരായി. പാശ്ചാത്യന്മാരായ പൗരസ്ത്യഭാഷാഭിജ്ഞന്മാരുടെ പ്രവർത്തനം സാഹിത്യപരവും സാംസ്കാരികവു

മായ ഒരു ഉണർവ്വ് ഇന്ത്യയിൽ ഉളവാക്കുകയും ചെയ്തു. പാശ്ചാത്യചിന്താഗതിയും ജീവിതരീതിയും പരമ്പരാഗതമായ സ്ഥാപനങ്ങളിലും വിജ്ഞാനങ്ങളിലും ഒരു പരിവർത്തനപരിപാടിക്ക് വഴിതെളിച്ചു എന്നുള്ളതാണ് രണ്ടാമത്തേതു്. സംസ്കൃതാഭ്യസനംതന്നെ ആധുനികരീതിയെന്നും പരമ്പരാഗതരീതിയെന്നും ഇരു ശാഖകളായിത്തിരിഞ്ഞു. ആദ്യത്തേതു്, പുതിയ ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാലയങ്ങളിലും കോളജുകളിലും സർവകലാശാലകളിലും, രണ്ടാമത്തേതു്, പഴയതരത്തിലുള്ള വിദ്യാഭ്യാസസങ്കേതങ്ങളിലും പാഠശാലകളിലും പഴയ പഠനരീതിയെ പരിപോഷിപ്പിക്കുവാൻവേണ്ടി ആരംഭിച്ച കോളജുകളിലും തുടർന്നു. വിദ്യാഭ്യാസംവഴിക്കും ഭരണകൂടം വഴിക്കും ആവാഹനം ചെയ്യപ്പെട്ട പ്രതീചിയുടെ സ്വാധീനത— ആ സാഹിത്യവും അതുപോലെതന്നെ അഭിപ്രായഗതികളും—മുൻപു പ്രസ്താവിച്ച രണ്ടുതരം സംസ്കൃത പ്രേമികളുടെ മേലും അതിൻെറ പ്രതികരണങ്ങൾ ഉളവാക്കി. അതുനിമിത്തം, ആധുനികയൂറോപ്യൻ പ്രേരണയുടെ വേലിയേററത്തോടുകൂടി സംസ്കൃതസാഹിത്യം ഒരു നൂതനഘട്ടത്തിലേക്കു കടന്നു.

പ്രഥമപ്രചോദനത്തോടുകൂടി, നടന്നുപോന്നിരുന്ന ഗൈർവാണിയുടെ സർഗ്ഗാത്മകപ്രവർത്തനങ്ങൾക്കു മുന്നോട്ട് ഒരു പുതിയ ആയം കിട്ടി. എന്നാൽ ക്രമേണ ഒരു പൊതുഭാഷയെന്ന നിലയിൽ സംസ്കൃതത്തിനുണ്ടായിരുന്ന സ്ഥാനം ഇംഗ്ലീഷു കൈയടക്കി. പ്രാദേശിക ഭാഷയിലൂടെ നടന്നിരുന്ന സംസ്കൃതപഠനം ഇംഗ്ലീഷിലൂടെയായി. അതോടെ സംസ്കൃതം ദൈനംദിനജീവിതത്തിൽനിന്നും മാതൃഭാഷയിൽനിന്നും കൂടുതൽ കൂടുതൽ ദൂരത്തേക്കു നീക്കപ്പെട്ടു. സംസ്കൃതാദ്ധ്യയനം അധികമധികം വെറും പുരാണവസ്തുഗവേഷണമായും തീർന്നു. ഇംഗ്ലീഷു ചെലുത്തിയ പ്രേരണയുടെ പ്രാരംഭഘട്ടത്തിൽ ഒരു സംസ്കൃത മാസിക തുടങ്ങുന്നതിലും വിദേശകൃതികൾ ഭാഷാന്തരം ചെയ്യുന്നതിലും നോവലുകളും ചെറുകഥകളും രചിക്കുന്നതിലും സംസ്കൃതപണ്ഡിതൻ പ്രകടിപ്പിച്ച

ആവേശം, അയാളെ ഇന്നു പിടിച്ചിരിക്കുന്ന നിസ്സഹായതാഭാവവുമായി താരതമ്യപ്പെടുത്തുമ്പോൾ, അയാൾക്ക് ഉണ്ടായ ധാർമ്മികാധഃപതനത്തിൻെറയും ഒരു സജീവമായ വ്യവഹാരോപാധി എന്ന നിലയിൽ സംസ്കൃതത്തിനു പൊതുവേ കാലക്രമേണ സംഭവിച്ച അപകർഷത്തിൻെറയും പോക്ക് എവ്വിധമായിരുന്നു എന്ന് നമുക്കു കണ്ടുപിടിക്കാനാവും. സംസ്കൃതപഠനത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണമെന്നു വീറോടെ വാദിച്ച രക്ഷാധികാരികൾപോലും ആ ഭാഷയിൽ പുത്തനായുണ്ടാവുന്ന കൃതികളെ നിയമേന പുച്ഛിച്ചു. ഭാഗ്യവശാൽ സംസ്കൃത സാഹിത്യപ്രവർത്തനത്തിലുള്ള താത്പര്യം വീണ്ടും സജീവമായിത്തീർന്നിരുന്നു. ആധുനികരീതിയിൽ വിദ്യാഭ്യാസംസിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള സംസ്കൃതപ്രണയികളുടെ ഇടയിൽപ്പോലും തങ്ങളുടെ ചിന്തയുടെയും ആശയാവിഷ്കാരത്തിൻെറയും വാഹകമായി പ്രസ്തുത ഭാഷയെ അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തുവാൻ വർദ്ധമാനമായ അഭിലാഷം കണ്ടുവന്നിരുന്നുതാനും.

ബ്രിട്ടീഷ്ഭരണത്തിൻെറ ആരംഭദശയിൽ സംസ്കൃതവിദ്യാഭ്യാസം പതിവുപോലെ തുടർന്നുപോന്നു. അക്കാലത്തും നിലനിന്നു, വ്യുത്പന്നന്മാരായ "പണ്ഡിത"ന്മാരുടെ പാരമ്പര്യം. പത്തൊൻപതാം ശതകത്തിലും ഇത്തരം പണ്ഡിതന്മാർ, അഥവാ അവരുടെ നൂതന വിദ്യാഭ്യാസം സിദ്ധിച്ച പുത്രന്മാർ അല്ലെങ്കിൽ പൌത്രന്മാർ, സംസ്കൃതത്തിൽ ഗ്രന്ഥരചന നടത്തിവന്നു. ചിലക്ക് അനായാസമായി ധാരാളം എഴുതുവാൻ സാധിക്കുമായിരുന്നു. നൂറോളം കൃതികൾ രചിച്ചവരും അക്കൂട്ടത്തിലുണ്ട്. മുദ്രണം സാഹിത്യപ്രചാരണത്തിന് ഒരു സാധാരണ സമ്പ്രദായമാകയും, എന്നാൽ സംസ്കൃതത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം പ്രസിദ്ധീകരണോപാധി വേണ്ടത്ര വികസിക്കാതിരിക്കുകയും ചെയ്ത ഘട്ടത്തിൽ ഈ സാഹിത്യം മുഴുവനും കൈയെഴുത്തേടുകളിൽ മറഞ്ഞുകിടന്നു. പര്യവേക്ഷണം ചെയ്യാനുള്ള സാമഗ്രികളിൽ അധികവും അപ്രസിദ്ധീകൃതവും ദുഷ്പ്രാപവും ആയിരിക്കകൊണ്ട്, ആധുനിക സംസ്കൃത സാഹിത്യത്തെക്കു

റിച്ച് ഒരു പൂർണ്ണവിവരം നൽകാൻ സാദ്ധ്യമല്ല. സമകാലിക ഗ്രന്ഥകാരന്മാരിൽ പലരുടെയും വകയായി കവിതകളും നാടകങ്ങളും കഥകളുമുണ്ട്. രാജ്യമൊട്ടുക്കു പൊതുജനങ്ങൾക്കു വായിച്ചു രസിക്കുവാനുതകുമാറ് അവ പ്രസിദ്ധീകരിക്കാമെന്ന് അവക്ക് ആശിക്കാൻ വകയില്ല. എന്നാൽ സംസ്കൃതത്തിലെ സർഗ്ഗാത്മകപ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഒരു നൈരന്തര്യമുണ്ടെന്നും, അടുത്തകാലത്തു വേണ്ടുവോളം സാഹിത്യകൃതികൾ ആ ഭാഷയിൽ രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നും, രാജ്യത്തുള്ള മററു ഭാഷകളിലെ കൃതികളുമായി താരതമ്യപ്പെടുത്തുമ്പോൾ അവയ്ക്ക് അപകർഷഹേതുകമായിട്ടൊന്നുമില്ലെന്നും ഉള്ള വസ്തുത കാണുവാനുള്ള കണ്ണ് ആർക്കും ഇല്ലാതായിപ്പോകരുത്.

ഇതു പ്രത്യേകം ഗൗനിക്കേണ്ട കാര്യമാണ്. സംസ്കൃത സാഹിത്യത്തെ അധികരിച്ചുള്ള സുപ്രസിദ്ധ ചരിത്ര ഗ്രന്ഥങ്ങളിലെല്ലാം 12-ാം ശതകംവരെയുള്ള കൃതികളെപ്പററി മാത്രമേ സവിസ്തരം പ്രതിപാദിക്കുന്നുള്ളൂ. പിൽക്കാലത്തുണ്ടായ കൃതികളിൽ അപൂർവം ചിലതിനെപ്പററിമൊത്തമായി ചിലതെല്ലാംസൂചിപ്പിച്ചുവിടുകയാണു ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ഈ പോരായ്മ ഒരു എഴുത്തുകാരനെങ്കിലും പരിഹരിച്ചിട്ടുണ്ട്.[2] അദ്ദേഹം ഇന്ത്യയുടെ നാനാഭാഗങ്ങളിലുമുള്ള ആധുനിക സംസ്കൃതഗ്രന്ഥകാരന്മാരെയും അവരുടെ കൃതികളെയുംപററി ധാരാളം വിവരങ്ങൾ സമാഹരിച്ചു. ആധുനിക സംസ്കൃതകൃതികളുടെ ഏതാനും മാതൃകകൾ ചില സംസ്കൃതമാസികകളിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്നു. പക്ഷേ പ്രസ്തുത മാസികകൾ നിന്നുപോയി. അവയുടെ പഴയ വാല്യങ്ങൾ ഇപ്പോൾ കിട്ടാനും വിഷമം. അതിനാൽ ഈ ലേഖനവും ഈ ലേഖകൻെറതന്നെ മററു രണ്ടു ലേഖനങ്ങളും[3] പോലെയുള്ള സമാലോകനങ്ങൾ

---

2. എം. കൃഷ്ണമാചാര്യർ. 'ക്ലാസിക്കൽ സംസ്കൃത സാഹിത്യചരിത്രം.' മദിരാശി. 1937.

3. 'ആധുനിക സംസ്കൃത കൃതികൾ', അഡയാർ ലൈബ്രറി ബുള്ളറിൻ 1956; 'സംസ്കൃത സാഹിത്യം—1700—1937.' മദിരാശി യൂണിവേഴ്സിററി ജർണ്ണൽ, ശതവാർഷിക വിശേഷാൽപ്രതി, 1957.

ഇന്ത്യൻ സാഹിത്യപ്രണയികൾക്കും സാമാന്യ വായനക്കാർക്കും ആധുനിക സംസ്കൃത സാഹിത്യത്തിൻെറ സ്വഭാവവും വ്യാപ്തിയും സംബന്ധിച്ച് ഒരു സ്വരൂപജ്ഞാനം നൽകുവാനും പ്രസ്തുത സാഹിത്യത്തിൽ ഒരു താത്പര്യം ഉദ്ദീപിപ്പിക്കുവാനും ഉതകും.

പാശ്ചാത്യസമ്പർക്കം

സംസ്കൃതസാഹിത്യത്തിലെ നൂതന പ്രവണതകൾ മുഖ്യമായും പാശ്ചാത്യസാഹിത്യവുമായുള്ള വേഴ്ചയുടെ ഫലമാണ്. പുതിയ അഭിരുചികൾ പലേ രൂപത്തിൽ പ്രകടമായി. സംസ്കൃതമാസികകളുടെ തുടക്കം, പാശ്ചാത്യ ക്ലാസിക്കുകളുടെ ഭാഷാന്തരീകരണം, ചെറുകഥയുടെയും ഖണ്ഡകാവ്യത്തിൻെറയും നോവലിൻെറയും വളർച്ച, ലഘൂപന്യാസങ്ങളുടെയും ദീർഘപ്രബന്ധങ്ങളുടെയും രൂപത്തിൽ ആഖ്യാനത്തിനും വിവരണത്തിനും വിമർശനത്തിനുംവേണ്ടി കൈകാര്യം ചെയ്തതും പൊതുചർച്ചയ്ക്കും ശിലാശാസനം തുടങ്ങിയ പ്രാമാണിക രേഖകളുടെ ഉത്ഥാപനത്തിന് ഉപയോഗിച്ചതുമായ ഗദ്യത്തിനു വന്ന വികസനം, പാശ്ചാത്യരീതിയിലുള്ള സാഹിത്യാസ്വാദനത്തിൻെറയും ചരിത്രവിഷയകമായ വിമർശനത്തിൻെറയും വർദ്ധനം, നവീനശാസ്ത്രത്തിൻെറ ആവിഷ്കരണം എന്നിവയാണ് അവയിൽ മുഖ്യം. ഇവിടെത്തന്നെ പ്രാദേശികഭാഷകളിലെ പ്രതിനവങ്ങളായ കൃതികൾ പഠിച്ചിട്ടുള്ളവരോ സ്വന്തം മാതൃഭാഷയിൽ ഗ്രന്ഥരചന നടത്തിയിട്ടുള്ളവരോ ആയ സംസ്കൃതാഭിജ്ഞന്മാർ, പ്രാദേശിക ഭാഷകളിലെ പ്രാചീനമോ സമകാലികമോ ആയ വിശിഷ്ടകൃതികളെ ക്ലാസിക്കൽ ഭാഷയിലേക്കു വിവർത്തനം ചെയ്തു: അങ്ങനെ സംസ്കൃതത്തിന് ആ ഭാഷകളുമായുള്ള ബന്ധം വീണ്ടും അഷ്ടഗന്ധമിട്ട് ഉറപ്പിക്കപ്പെട്ടു. മൂന്നാമതായി, രാജ്യത്തിലെ പൊതുജീവിതത്തിലുണ്ടായ പുതിയ രാഷ്ട്രീയ—സാമുദായിക പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ സംസ്കൃതസാഹിത്യകാരന്മാരിൽ പരോക്ഷമായ പ്രതികരണങ്ങൾ ഉളവാക്കി. ഈ സന്ദർഭത്തിൽ അവർ രചിച്ച കൃതികളി

ലാണ്, സമകാലികമായ ജീവിതത്തിൻെറയും ചിന്തകളുടെയും പ്രതിപാദനോപകരണമെന്ന നിലയ്ക്ക് സംസ്കൃതത്തെ ശരിക്കും സജീവമായിക്കാണാൻ കഴിയുക.

പഴയതരത്തിലുള്ള അധ്യയനസമ്പ്രദായം തുടർന്നു വന്നിരുന്നതിനാൽ ആ പാരമ്പര്യത്തിൽ ആമഗ്നരായ പണ്ഡിതന്മാർ മഹാകാവ്യങ്ങളും ലഘുകാവ്യങ്ങളും സ്തോത്രങ്ങളും നാടകങ്ങളും മതഗ്രന്ഥങ്ങളും വ്യാഖ്യാനങ്ങളും ഭാരതത്തിലെ പ്രാചീനശാസ്ത്രങ്ങളെയും മററു സാങ്കേതികവിഷയങ്ങളെയും പുരസ്കരിച്ച് പ്രബന്ധങ്ങളും പഴയ ശൈലിയിൽ എഴുതിപ്പോന്നു. അടുത്തകാലത്ത് ദക്ഷിണേന്ത്യയിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന എഴുത്തുകാരാണ്, തൊണ്ണൂററിമൂന്നു നാടകങ്ങൾ എഴുതിയ ഭട്ടശ്രീനാരായണശാസ്ത്രിയും നൂറെറട്ടു കൃതികളുടെ കർത്താവായ രാധാമംഗലം നാരായണശാസ്ത്രിയും അതുപോലെതന്നെ നിരവധി ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ കർത്താവായ കാവ്യകണ്ഠം ഗണപതിശാസ്ത്രിയും മററും. ഇതര വിദ്യാകേന്ദ്രങ്ങളിലും ഇതുപോലെയുള്ള എഴുത്തുകാർ ഉണ്ടായിരുന്നു. കവിയുടെ വൈദുഷ്യവും വൈദഗ്ദ്ധ്യവും പ്രകടമാക്കുന്ന "ചിത്രബന്ധ"രചനാരീതി ഇപ്പോഴും പ്രയോഗിക്കപ്പെടാറുണ്ട്.[4] മൈസൂറിലെ സി. എൻ. രാമശാസ്ത്രി (1905) 'സീതാരാവണസംവാദത്ഥരീ' എന്ന ഒരു കൃതി രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിൽ രാവണോക്തിയായ പദ്യത്തിലെ ഒരക്ഷരം നീക്കിക്കളഞ്ഞാൽ ആ പദ്യംതന്നെ സീതയുടെ മറുപടിയാകും[4a]. കാവ്യനാടകങ്ങൾക്ക്, വിശേഷിച്ചും സർവ്വകലാശാലകളിൽ പാഠ്യപുസ്തകങ്ങളാവുന്നവയ്ക്ക്, പഴയതരം പണ്ഡി

---

4. ഉദാ: ടി. എസ്. ശ്രീനിവാസ ദേശികാചാര്യ. മൈസൂർ സംസ്കൃതകോളജ് മാസിക. 1951 മാർച്ച്—ഡിസംബർ; മഥുരാനാഥ്ശർമ്മ, ജയ്പൂർ, 'ജയപുരവൈഭവ' (1947)—ചിത്രചമ്പര വിഭാഗം.

4a. 'നിരോഷ്ഠ്യദശാവതാരസ്തവം'—തട്ടി ശ്രീനിവാസാചാര്യ, തഞ്ചാവൂർ. 1900; ടി. എസ്. ശ്രീനിവാസദേശികാചാര്യ, MSCMM, 1951 മാർച്ച്—ഡിസംബർ.

തന്മാരും[5] ആംഗലവിദ്യാഭ്യാസം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള വിചക്ഷണന്മാരായ സംസ്കൃതവിദ്വാന്മാരും[6] പഴയരീതിയിൽ വ്യാഖ്യാനങ്ങൾ ചമച്ചിട്ടുണ്ട്. ദർശനങ്ങളുടെ മണ്ഡലത്തിൽ സിദ്ധാന്തവാദപരമായ സാഹിത്യം കൈകാര്യം ചെയ്തുപോന്നിട്ടുള്ളവരിൽ മഹാമഹോപാദ്ധ്യായ അനന്തകൃഷ്ണശാസ്ത്രി, മധുസൂദനശർമ്മ (ജയ്പൂർ) എന്നിവരും, വാരാണസി, കൽക്കത്ത, മിഥില, കേരളം എന്നീ രാജ്യങ്ങളിൽ പ്രസ്തുത ശാഖയിൽ പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുള്ള മററു പണ്ഡിതന്മാരും പ്രസ്താവ്യരാണ്. എന്തായാലും, ഇപ്പോഴും ധാരാളമായി നിർമ്മിക്കപ്പെടുന്ന പഴയ സമ്പ്രദായത്തിലുള്ള സാഹിത്യസമുച്ചയത്തെ സംബന്ധിച്ച് സവിസ്തരം പ്രതിപാദിക്കുവാൻ സാധ്യമല്ലാതെയാണിരിക്കുന്നത്.

ബ്രിട്ടീഷ് അധികാരികൾ തങ്ങളുടെ ഭരണാവശ്യത്തിന് നീതിശാസ്ത്രസംഗ്രഹങ്ങൾ നിർമ്മിക്കാനെന്നപോലെ, ബ്രിട്ടീഷ്കോയ്മയുടെ—വിക്ടോറിയ, എഡ്വർഡ് ഏഴാമൻ, ജോർജ്ജ് പഞ്ചമൻ എന്നിവരുടെ—അപദാനങ്ങൾ പ്രകീർത്തിക്കുവാനും പഴയരീതിയിലുള്ള പണ്ഡിതന്മാരെ നിയോഗിച്ചു. അതനുസരിച്ച് ഈ പണ്ഡിതന്മാരാകട്ടെ,സ്വന്തം പൂർവ്വന്മാർ പരമാര രാജവംശത്തെയോ ചാലൂക്യ രാജവംശത്തെയോ വിജയനഗര രാജവംശത്തെയോ പ്രകീർത്തിക്കുമായിരുന്ന മട്ടിൽതന്നെ പ്രശസ്തിപരമായ മഹാകാവ്യങ്ങളും, നാടകങ്ങൾപോലും, രചിക്കയുണ്ടായി. ബ്രിട്ടീഷ് കോയ്മയോടുള്ള ഈ അതിരററ ഭക്തിപ്രകടനത്തിനു നാമിന്നു വിലകല്പിക്കുകയില്ലായിരിക്കാം. എങ്കിലും സംസ്കൃതകാവ്യത്തിലും നാടകത്തിലും ഒരു പുതിയ വിഷയത്തിൻെറ ഉപക്രമണം ഉണ്ടായി എന്നുള്ളതു് ഇവിടെ പരിഗണന അർഹിക്കുന്നു. ആ കാവ്യങ്ങളും നാടകങ്ങളും ആംഗലേയരെപ്പററി അഥവാ ഇൻഡ്യയിലെ ബ്രിട്ടീഷ് ആധിപത്യസ്ഥാപനത്തെപ്പററി,

---

5. ഉദാ: മഹാമഹോപാധ്യായ ലക്ഷ്മണസൂരി, മദിരാശി.

6. ഉദാ: എം. ആർ. കലേ—ബോംബേ; എസ്. ആർ. റേ—കൽക്കത്ത; ഈ ലേഖകൻെറ 'ആര്യാശതകവ്യാഖ്യ'യും 'ആനന്ദരംഗ ചമ്പൂ കാവ്യ'വും.

സംസ്കൃതഭാഷയിലുള്ള ചരിത്രാഖ്യാനമെന്ന നിലയ്ക്കും ആനുഷംഗികമായി പ്രയോജനപ്പെടുന്നു എന്നുള്ളതു വിസ്മരിച്ചുകൂടാ. വാസ്തവത്തിൽ ഇവയിൽ ചിലതെല്ലാം ചരിത്രങ്ങളായിത്തന്നെ ഉദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിരുന്നവയാണ്. വിനായകന്റെ 'ആങ്ഗ്രേജ ചന്ദ്രിക'യും ഒരു അജ്ഞാതനാമാവിന്റെ 'ഇതിഹാസ തമോമണി'യും ആദ്യകാലത്തെ ചരിത്രകൃതികൾക്ക് ഉദാഹരണങ്ങളാണ്. 'നൂതനോദന്തോത്സം' (കല്ക്കത്ത 1839) എന്ന കൃതി മിസ്സ് ബേർഡിന്റെ ഗ്രന്ഥത്തെ ആധാരമാക്കിയുള്ള ഇംഗ്ലണ്ടിന്റെ ഒരു വർണ്ണനമാണ്. ബ്രിട്ടീഷുകാരെപ്പററി തഞ്ചാവൂരിലെ രാമസ്വാമിരാജു രചിച്ച 'രാജാങ്ഗല മഹോദ്യാനം' (കുംഭകോണം, 1894) എന്ന കൃതിയിൽ വിഖ്യാതന്മാരായ ഭാരതീയരുടെ ജീവചരിത്രം കൂടി ഉൾപ്പെടുന്നു. തിരുമലബുക്കപട്ടണം ശ്രീനിവാസാചാര്യ തന്റെ 'ആംഗല-ജർമ്മനീ-യുദ്ധവിവരണ'ത്തിൽ ഒന്നാം ലോകമഹായുദ്ധത്തെപ്പററി വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു. തന്റെ പ്രേമഭാജനത്തിനുവേണ്ടി സാമ്രാജ്യം വലിച്ചെറിഞ്ഞ എഡ്വർഡ് എട്ടാമന്റെ ആ ത്യാഗം, സംസ്കൃതത്തിലെ പ്രേമകാവ്യങ്ങളിൽ രസിച്ചു മുഴുകിയിട്ടുള്ള ഒരു സംസ്കൃത ക്ലാസിക്കു കവിയുടെ ഹൃദയത്തിൽ സ്വാഭാവികമായി അവഗാഢം പതിഞ്ഞു. തത്ഫലമായി, എ. ഗോപാലയ്യങ്കാരുടെ 'യദുവൃദ്ധസൗഹാർദ്ദം' എന്ന കാവ്യം (മദിരാശി 1937) നമുക്കു കൈവന്നു.

ചരിത്രവും ജീവചരിത്രവും

ഏതദ്ദേശീയ രാജവംശങ്ങളെ വിഷയമാക്കിയുള്ള ചരിത്രകാവ്യങ്ങളുടെ രചന തുടർന്നുപോന്നു. എന്നാൽ ബ്രിട്ടീഷ്ഭരണഘട്ടം വരെയുള്ള ഇന്ത്യാചരിത്രം ഒരു പുതിയ ചരിത്രദൃഷ്ടിയോടുകൂടി പ്രതിപാദിക്കുന്ന നിരവധി ആഖ്യാനങ്ങൾ ആവിർഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന സംഗതി ഈ സന്ദർഭത്തിൽ ശ്രദ്ധേയമാണ്. ഈ പുതിയ ചരിത്രാഖ്യാനങ്ങൾ ഗദ്യത്തിലും പദ്യത്തിലും പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. അവ ഇൻഡ്യാചരിത്രത്തെ മുഴുവനായോ അതിന്റെ ഏതാനും ഭാഗത്തെയോ പ്രതിപാദിച്ചു. അഞ്ചു് അദ്ധ്യായ

ങ്ങളായെഴുതിയ 'ഇതിഹാസദീപിക' [7] യിൽ ടിപ്പുസുൽത്താനും മഹാരാഷ്ട്രരാജ്യങ്ങളും തമ്മിലുണ്ടായ യുദ്ധങ്ങൾ വരെയുള്ള ചരിത്രം അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. 'ഭാരതേതിഹാസം' (സംസ്കൃതസാഹിത്യപരിഷത്പത്രിക, കൽക്കത്ത 1948—49) ഇന്ത്യാചരിത്രത്തിൻെറ ഒരു ഗദ്യാഖ്യാനമാണ്. മഹാമഹോപാധ്യായ ടി. ഗണപതിശാസ്ത്രി 'ഭാരതാനുവർണ്ണനം' എന്ന ഒരു ഇന്ത്യാചരിത്രഗ്രന്ഥം രചിച്ചു. അതുപോലെയുള്ള ഒരു കൃതിയാണ്, രാമാവതാരശർമ്മയുടെ 'ഭാരതീയം ഇതിവൃത്തം'. 'ഭാരതേതിവൃത്തസാരം' [8] ജയ്പൂർ ലക്ഷ്മീനാഥശാസ്ത്രി എഴുതിയ ഒരു ചരിത്രകൃതിയാണ്. 'ഭാരതസംഗ്രഹ' [9] ത്തിൽ കാവ്യകണ്ഠം ഗണപതിശാസ്ത്രി ഇന്ത്യാചരിത്രം അവലോകനം ചെയ്യുന്നു. 'ശ്യാങ്കകാവ്യത്തിൽ' [10] പതിനാറു ചെറിയ സർഗ്ഗങ്ങളിലായി കവി കൃഷ്ണകൗർ സിക്കുകാരുടെ ആദിമ ചരിത്രം അവതരിപ്പിച്ചു. ശ്രീപാദശാസ്ത്രി ഹസൂർക്കർ 'ഭാരത നര രത്നമാലാ' എന്ന ഒരു ചെറിയ കഥാപരമ്പര ആരംഭിക്കുകയും, സിക്കു ഗുരുക്കന്മാരെക്കുറിച്ച് 'സിക്കുഗുരു ചരിതാമൃതം' (ഇൻഡോർ 1933) എന്നൊരു കൃതി സംഭാവന ചെയ്യുകയുമുണ്ടായി. സഹൃദയയുടെ (ശ്രീരംഗം) നാലാം വാല്യത്തിൽ മുഹമ്മദ് ഗസ്നിയെപ്പററി 'ഗസനി മുഹമ്മദ ചരിതം' എന്നൊരു ചരിത്രകാവ്യം പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു. അതേ പത്രികയുടെ പങ്ക്തികളിൽ ചന്ദ്രഗുപ്തൻ, അശോകൻ, സംയോഗിത തുടങ്ങിയ ചരിത്രപാത്രങ്ങളെക്കുറിച്ചു ഗദ്യത്തിലുള്ള ലഘു ജീവിതചരിത്രങ്ങളും പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. 'സംസ്കൃത രത്നാകരം' എന്ന

---

7. അച്ചടിച്ചിട്ടുണ്ട്. കാലം അജ്ഞാതം.

8. "ജയപുരവൈഭവം" (ജയ്പൂർ 1947) എന്ന കൃതിയുടെ അവതാരിക നോക്കുക—പുറം 40.

9. അദ്ദേഹത്തിൻെറ "ഉമാസഹസ്രം" എന്ന കൃതിയുടെ (സിരസി, ഉത്തര കർണ്ണാടകം, 1943) അവതാരിക, പുറം 11 നോക്കുക.

10. ലാഹോർ, 1935.

പത്രികയിലൂടെ (1914-ജയ്പൂർ, വാരാണസി) അലക്സാന്തരുടെ ഇൻഡ്യൻ ആക്രമണത്തിൻെറ ഒരു വിവരണം നമുക്കു ലബ്ധമായിട്ടുണ്ട്. അപ്പാശാസ്ത്രി തൻെറ 'സംസ്കൃത ചന്ദ്രിക'യിൽ (കോലാപ്പൂർ, 1907) പ്രസിദ്ധം ചെയ്ത 'സ്വദേശീയ കഥ'യിൽ ഇന്ത്യാചരിത്രസംബന്ധമായ സൂക്ഷ്മവസ്തുതകൾ പലതും വെളിപ്പെടുത്തുകയും ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണത്തിൻെറ നന്മതിന്മകൾ പ്രതിപാദിക്കുകയും ചെയ്തു. കല്ഹണാനന്തരകാലത്തു് നാളതുവരെയുള്ള ചരിത്രം ഉൾപ്പെടുത്തി നവീകരിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന കാശ്മീര 'രാജതരംഗിണി' പിന്നെയും ആധുനിക ചരിത്രം കൂടി ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ട്, ശ്രീനഗരിൽ നിന്നു പുറപ്പെടുന്ന 'ശ്രീ'മാസികയിൽ ഗോവിന്ദരാജാനക പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി.

മുൻകാലത്തെ ജീവചരിത്രസാഹിത്യം, പ്രമുഖവ്യക്തികളുടെ ജീവിതകഥ, വസ്തുതയും കെട്ടുകഥയും കൂട്ടിക്കലർത്തി, കാവ്യാത്മകവും പ്രശംസാനിർഭരവുമായ മട്ടിൽ ആഖ്യാനം ചെയ്തുപോന്നു. വർണ്ണനാസംരംഭത്തിൽ, അല്പം ചില ചരിത്രവസ്തുതകൾ ഉണ്ടായിരുന്നതുകൂടി അസ്പഷ്ടങ്ങളായിത്തീർന്നു. പുതിയ ജീവചരിത്രങ്ങളിലാകട്ടെ ഉദ്ധതബന്ധശൈലി സരളമായ ആഖ്യാന ഗദ്യശൈലിക്ക് വഴി വഴങ്ങിക്കൊടുത്തു. ഗ്രന്ഥകാരൻ കഥാപുരുഷന്മാരുടെ ജീവിതകാലങ്ങളിലെ സംഭവങ്ങളിലും ജീവിതവിശദാംശങ്ങളിലും കൂടുതൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ചു. പണ്ടത്തെ ചരിത്രപുരുഷന്മാർ, അന്നത്തേയും ഇക്കാലത്തേയും സിദ്ധന്മാർ, പണ്ഡിതന്മാർ, ആധുനിക രാഷ്ട്രീയ നേതാക്കന്മാർ, പൊതുക്കാര്യപ്രസക്തന്മാർ എന്നിങ്ങനെ നാനാതരത്തിലുള്ള വ്യക്തികളെ ആസ്പദമാക്കി ഇത്തരം ജീവചരിത്രങ്ങൾ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇക്കൂട്ടത്തിൽ ഒട്ടുവിലത്തെ വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ടവരുടെ ജീവിതചരിത്രങ്ങളെപ്പററിയുള്ള വിചിന്തനം വേറൊരു പ്രകരണത്തിലേക്കു നീക്കിവെച്ചിട്ട്, ഇതരവിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ടവരുടെ ജീവിതചരിത്രങ്ങളെപ്പററി തത്കാലം നമുക്കു ചിന്തിക്കാം. ജയ്പൂരിലെ അംബികാദത്ത വ്യാസൻ ശിവജിയെ

ക്കുറിച്ച് 'ശിവജിവിജയം' എന്നൊരു ഗദ്യപ്രബന്ധമെഴുതി, സംസ്കൃതചന്ദ്രികയുടെ ഏഴും എട്ടും വാല്യങ്ങളിൽ ഖണ്ഡശഃ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. ഇന്ത്യയിലെ വീരപുരുഷന്മാരെ പുരസ്കരിച്ചുള്ള ഒരു ഗ്രന്ഥാവലിയിൽ ('ഭാരതവീരരത്നമാലാ', ഇൻഡോർ, 1920, 1922) പൃഥ്വിരാജ്, ശിവജി,റാണാ പ്രതാപ്സിങ്ഗ് എന്നിവരുടെ ചരിതം ശ്രീപാദശാസ്ത്രി ഹസൂർക്കർ ഗദ്യത്തിലെഴുതി. റാണി അഹല്യാബായിയെപ്പററി സഖാരാമശാസ്ത്രി ഒരു മഹാകാവ്യം തന്നെ രചിച്ചു. (സാതാരാ 1951). അതേ കാവ്യശൈലിയിൽ ജയ്പൂരിലെ രാമനാഥ നന്ദ 'ജയപുര രാജവംശാവലി' (ജയ്പൂർ 1933) എന്ന കൃതി രചിച്ചു. കുറേക്കൂടി ശ്രദ്ധേയമായ ഒരു കൃതിയാണ് 'ചാലൂക്യചരിതം' (മദിരാശി, 1938). അതിൽ പരവസ്തു ലക്ഷ്മീനരസിംഹസ്വാമി ചാലൂക്യശിലാശാസനങ്ങൾ പരിശോധിച്ച്, അവയെ അടിസ്ഥാനമാക്കി ചാലൂക്യരാജവംശത്തിൻെറ തുടർച്ചയായ ഒരു ചരിത്രം നെയ്തെടുത്തിരിക്കുകയാണ്. വി. എ. ലത്കർ ശാസ്ത്രിയുടെ 'സാഹുചരിതം' (കോലാപ്പൂർ, 1939) ഗദ്യത്തിലുള്ള ഒരു ജീവചരിത്രമത്രേ. കോലാപ്പൂർ സംസ്ഥാനത്ത് അടുത്ത കാലത്തു ജീവിച്ചിരുന്ന ഒരു രാജാവാണ് കഥാപുരുഷൻ. 'സംസ്കൃത ഭവിതവ്യം' എന്ന നാഗപുരം സംസ്കൃത പത്രിക 'ഭാരത രത്നങ്ങൾ' എന്ന തലക്കെട്ടിൽ ലളിതമായ ഒരു ലഘുജീവചരിത്രപരമ്പരയിലൂടെ, ഇൻഡ്യയിലെ വിവിധദേശങ്ങളിലും സാഹിത്യങ്ങളിലും പ്രശസ്തിയാർജ്ജിച്ച വിശിഷ്ടവ്യക്തികളെ വായനക്കാർക്കു പരിചയപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കുവാൻ സ്തുത്യർഹമായ ഒരു ശ്രമം ചെയ്തുവരുന്നു. ആഖ്യായികാനിർമ്മിതിക്കും ചരിത്രകഥകൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഈ സമവാലാകനത്തിലെ ഇനി വരുന്ന ഒരു പ്രകരണത്തിൽനിന്ന് അതു വിശദമാകും.

രാജ്യത്തിൻെറ നാനാഭാഗങ്ങളിലെയും പുണ്യപുരുഷന്മാരുടെ വൃത്താന്തം ഗദ്യത്തിലും പദ്യത്തിലുമുള്ള ജീവചരിത്രഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കു കൂടെക്കൂടെ വിഷയമായിത്തീർന്നി

ട്ടുണ്ട്. മൈസൂർക്കാരിയായ അലമേലമ്മ ശ്രീബുദ്ധ ചരിതത്തെ അധികരിച്ച്, 'ബുദ്ധചരിത്രാമൃതം' (1922) എന്ന കൃതി നിർമ്മിച്ചു. ഹസൂർക്കർ സമാരംഭിച്ച 'ഭാരതസാധുരത്നമാല'യിലൂടെ വല്ലഭാചാര്യന്റെയും രാമദാസിന്റെയും ചരിതം ഗദ്യരൂപത്തിൽ നമുക്കു കൈവന്നിട്ടുണ്ട്. ശ്രീ ചൈതന്യന്റെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജ്യേഷ്ഠപദീയസമകാലികനായ അദ്വൈതാചാര്യരുടെയും ജീവചരിത്രം കലിഹരദാസവസു, സംസ്കൃത സാഹിത്യപരിഷത് പത്രികയിൽ (1928-29 ff; 1938—39 ff) ഗദ്യത്തിലെഴുതി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. ജ്ഞാനേശ്വരൻ, തുകാറാം, രാമദാസ്, മീരാ എന്നിവർ ശ്രീമതി ക്ഷമാറാവുവിന്റെ കവിതയ്ക്കു വിഷയീഭവിച്ചു. സത്യനാരായണന്റെ ഒരു ജീവചരിത്രം 'സത്യാനുഭവം' എന്ന പേരിൽ സംസ്കൃത സാഹിത്യപരിഷത് പത്രികയിൽ (1946 ff) വന്നു. വിഖ്യാതനായ ശൃംഗേരിനൃസിംഹ ഭാരതിസ്വാമിയെപ്പററി രാജവല്ലഭശാസ്ത്രി ഒരു മഹാകാവ്യം വിരചിച്ചു. (മദിരാശി, 1936). കാമകോടിയിലെ ശങ്കരാചാര്യരുടെ ജീവിതവും വിജയയാത്രയും സംബന്ധിച്ചുള്ള കഥകൾ മൂന്ന് [11] ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അർവാചീനമതഗുരുക്കന്മാരിൽ ദയാനന്ദന്റെ ചരിത്രം വാമനാചാര്യന്റെ 'ദയാനന്ദപ്രഭാവ'ത്തിനും അഖിലാനന്ദശർമ്മയുടെ നിബന്ധങ്ങൾക്കും 'ദയാനന്ദദിഗ്വിജയം' എന്ന കൃതിക്കും (അലഹബാദ്, 1910), ഈ അടുത്തകാലത്ത് ഗംഗാപ്രസാദ് ഉപാധ്യായ (അലഹബാദ് 1952) 21 സർഗ്ഗങ്ങളിലെഴുതിയ 'ആര്യോദയ കാവ്യം' എന്ന ഒരു വലിയ മഹാകാവ്യത്തിനും വിഷയമായി. ഈ ഒടുവിൽപ്പറഞ്ഞ കൃതിയിൽ ദയാനന്ദന്റെ പ്രാദുർഭാവം ഏതു ചരിത്രപരമായ പശ്ചാത്തലത്തിലാണുണ്ടായതെന്നു സവിസ്തരം പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഹിന്ദുക്കളുടെ അധഃപതനത്തെയും പുനരുജ്ജീവനത്തെയും

---

11. ഉദാ: പി. ഉമാമഹേശ്വര ശാസ്ത്രിയുടെ 'ശ്രീ ചന്ദ്രശേഖര വിജയമഹാരത്നാകരം' 1939.

ഇന്ത്യയിലെ വിദേശാധിപത്യത്തെയും ഇന്ത്യയുടെ സ്വാതന്ത്ര്യലബ്ധിയെയും ഈ കൃതിയിൽ വർണ്ണിച്ചിട്ടുമുണ്ട്. ശ്രീനഗരിൽനിന്നു പുറപ്പെടുന്ന 'ശ്രീ' എന്ന പത്രികയിൽ ഏതാനും കാശ്മീരി സിദ്ധന്മാരുടെ ചരിത്രം പ്രസിദ്ധീകൃതമായി. പി. പഞ്ചാപഗേശശാസ്ത്രി, രാമകൃഷ്ണപരമഹംസന്റെ ചരിത്രം (മദിരാശി, 1937) ഗദ്യത്തിൽ നിർമ്മിച്ചു. അതുപോലെതന്നെ ബാംഗ്ലൂരിലെ കെ. എസ്. നാഗരാജൻ 'വിവേകാനന്ദചരിതം' രചിച്ചു. ('അമൃതവാണി'യിലാണ് ആദ്യം പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടത്. 1947-ൽ ഗ്രന്ഥരൂപത്തിൽ അതു പുറത്തുവന്നു.) ഗായകസിദ്ധന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ രണ്ടു പ്രസിദ്ധ കർണ്ണാടക ഗാനകൃത്തുകളായ ത്യാഗരാജന്റെയും മുത്തുസ്വാമി ദീക്ഷിതരുടെയും ജീവിതം, കാലം, കൃതികൾ എന്നിവയെ പുരസ്കരിച്ച് ഓരോ മഹാകാവ്യം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ത്യാഗരാജനെപ്പററിയുള്ള കൃതി സുന്ദരേശശർമ്മയും (കുംഭകോണം 1937), ഇനിയും അപ്രസിദ്ധീകൃതമായി അവശേഷിക്കുന്ന മററതു് ഈ ലേഖകനും നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്.

ആന്ധ്രദേശീയനും സംസ്കൃത മഹാപണ്ഡിതനുമായ കാശികൃഷ്ണാചാര്യ, വാല്മീകിയുടെ ചരിത്രം ഒട്ടുവളരെ ജീവിതസംഭവങ്ങളും ഉപകഥകളും രസകരങ്ങളായ മററു സാഹിത്യപ്പൊടിക്കൈകളും ചേർത്ത് ലളിതമായ ഗദ്യത്തിൽ ആഖ്യാനം (ഗുണ്ടൂർ, 1957) ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

ഹിന്ദുമതത്തിനു പുറമേയുള്ള മണ്ഡലത്തിലാണെങ്കിൽ, ശ്രീയേശുക്രിസ്തുവിന്റെ ചരിത്രം('യേശുചരിതം') തിരുവനന്തപുരം ശ്രീനീലകണ്ഠശാസ്ത്രി ഗദ്യരൂപത്തിൽ വിരചിച്ചതും, ഖുറാന്റെ അഞ്ചു് അദ്ധ്യായങ്ങൾ (ഒന്നാം അദ്ധ്യായം: ഇസ്ലാമിക്കൾച്ചർ: ഹൈദരബാദ്: XIX,i, 1945.) ഗദ്വാളിലെ ശ്രീ ഗുണ്ടേ റാവു ഹാർക്കൈർ പരിഭാഷപ്പെടുത്തിയതും ഉണ്ട്.

വിദ്വാന്മാരുടെ ജീവിതത്തെയും സംഭാവനകളെയും സംബന്ധിച്ചുള്ള കൃതികളും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ബനാറീസ് സംസ്കൃത കോളജിലെ ബേചനരാമ പണ്ഡിതരുടെ ഒരു

ലഘു'ജീവിതവൃത്താന്തം' (വാരാണസി, 1890) ചന്ദ്ര ഭൂഷണശർമ്മ രചിച്ചു. നാരായണ ശാസ്ത്രി ഖിസ്തേയുടെ 'വിദ്വച്ചരിതപഞ്ചകം'(വാരാണസി, 1928) എന്ന കൃതിയിൽ വാരാണസിയിലെ അഞ്ചു പ്രമുഖ മഹാമഹോപാധ്യായന്മാരുടെ—ഗംഗാധരശാസ്ത്രി മനവല്ലി, കൈലാസ ചന്ദ്ര, ദാമോദരശാസ്ത്രി, ശിവകുമാരശാസ്ത്രി, രാമകൃഷ്ണ (താത്യാ) ശാസ്ത്രി എന്നിവരുടെ—ജീവിതചരിത്രം ചമ്പൂരൂപത്തിൽ പ്രതിപാദിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. 'സംസ്കൃത ചന്ദ്രിക' സംസ്കൃതത്തിലെ പ്രാചീനരും അർവാചീനരുമായ വിദ്വാന്മാരെക്കുറിച്ചുള്ള വൃത്താന്തങ്ങൾ ഗദ്യത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. മഹാമഹോപാധ്യായ യജ്ഞസ്വാമി ശാസ്ത്രി, സ്വപിതാമഹനും അതിപ്രസിദ്ധനുമായ മണ്ണാർകുടി മഹാമഹോപാധ്യായ രാജ (ത്യാഗരാജ)ശാസ്ത്രിയുടെ ജീവിതചരിതം വിഷയമാക്കി 'ത്യാഗരാജവിജയം' (തഞ്ചാവൂർ 1904) രചിച്ചു. ക്ഷമാറാവു നിർമ്മിച്ച 'ശങ്കരജീവനാഖ്യാനം' (ബോംബെ 1939) ആ മഹതിയുടെ പിതാവും സംസ്കൃതഗവേഷണ വിശാരദനുമായ ശങ്കരപാണ്ഡുരംഗപണ്ഡിററിൻെറ പദ്യരൂപത്തിലുള്ള ഒരു ജീവചരിത്രമാണ്. അതേതരത്തിലുള്ള ഒരു കൃതിയാണ് വിദ്യാധരശാസ്ത്രിയുടെ 'ഹരനാമാമൃതകാവ്യം' (ബിക്കാനീർ, 1955). കവിയുടെ പിതാമഹനാണ് കഥാപുരുഷൻ. അദ്ദേഹത്തിൻെറ കാലത്തെ സംസ്കൃത ഭാഷാപ്രവർത്തനങ്ങളെപ്പററി പ്രാസംഗികമായി അതിൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. വീരേന്ദ്രബഹദൂർ സിംഗിൻെറ 'ബ്രഹ്മർഷീവിലാസം' (ലക്നൗ 1955) ഒരു പണ്ഡിത പരിവ്രാട്ടിൻെറ ജീവിതത്തെയും സർവസംഗപരിത്യാഗത്തെയും ആധാരമാക്കിയുള്ള ഒരു കൃതിയാണ്. പണ്ഡിത പുരുഷോത്തമശർമ്മചതുർവേദിയുടെ ഒരു ലഘുജീവചരിത്രം ദിനനാഥത്രിവേദി രചിച്ചു. ഡാക്ടർ വി. എം. കൈകിനിയുടെ 'ശിവകൈവല്യചരിതം' (ബോംബെ, 1950) അദ്ദേഹത്തിൻെറ പൂർവികന്മാരിലൊരാളുടെ ജീവിതചരിത്രമാണ്. പണ്ഡിററു കുടുംബങ്ങളുടെ കുടിയേററം സംബന്ധിച്ച രസകരമായ ചരിത്രവിവരങ്ങൾ

അതിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. പൗരസ്ത്യഭാഷാപണ്ഡിതനായ ലേവി റൈസ് എന്ന ഒരു യൂറോപ്യൻപോലും ഒരു സംസ്കൃത ജീവചരിത്രഗ്രന്ഥത്തിൽ പ്രകീർത്തിതനായിട്ടുണ്ട്. (പദ്മരാജ് പണ്ഡിററ്—ബാംഗ്ലൂർ, 1905.)

ആത്മകഥ ഒരു പുതിയ[12] പ്രസ്ഥാനമാണെന്നു നിഷ്കൃഷ്ടമായിപ്പറയാം. കാരോഡ രാമചന്ദ്രകവി (1816—1900) ഒരു 'സ്വോദയകാവ്യം' രചിച്ചിട്ടുണ്ടത്രേ. ഇനിയും അതും പ്രസിദ്ധീകൃതമായിട്ടില്ല. ദുർഗ്ഗാനന്ദസ്വാമി സ്വന്തം ജീവിതചരിത്രം 'വിദ്യോദയ'ത്തിൽ എഴുതി. അടുത്ത കാലത്തുണ്ടായിട്ടുള്ള കൃതികളിൽ 'ഈശ്വരദർശനം' അഥവാ 'തപോവനചരിതം' (തൃശ്ശൂർ, 1950) പ്രസ്താവയോഗ്യമാണ്. കേരളീയനായ തപോവനസ്വാമികളാണ് ഗ്രന്ഥകർത്താവ്. സ്വാമികൾ ഹിമാലയത്തിലുള്ള തൻെറ ആശ്രമത്തിൽവെച്ച് ഈയിടയത്രേ സമാധിയടഞ്ഞതു്. അത്യുത്തമമായ ഗദ്യശൈലിയിൽ പ്രസ്തുത കൃതി രചിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

ഇന്ത്യയിലെ സംസ്കാരസമ്പന്നരായ രാജാക്കന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ നാട്ടിനു നാനാമുഖമായ അഭ്യുദയം വരുത്തിയ ചില വിശിഷ്ടവ്യക്തികളെ വിസ്മരിക്കാവതല്ല. അവരിൽ പ്രഥമഗണനീയനാണ് അടുത്ത കാലത്തു് ദിവംഗതനായ മൈസൂർ മഹാരാജാവ് കൃഷ്ണരാജ വൊഡയാർ. അദ്ദേഹത്തെ പ്രകീർത്തിച്ച് മഹാരാജാസ് സംസ്കൃതകോളജ് മാസിക (മൈസൂർ) യുടെ ആദ്യലക്കങ്ങളിൽ പല കവിതകളും[13] എഴുതപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ ചിലതിൽ വിദ്യുച്ഛക്തി, കാവേരി അണക്കെട്ട്, ജോഗ് ജലപാതം, കോളാർഖനികൾ, ഹുലികേരിത്തുരങ്കം എന്നിങ്ങനെ സംസ്ഥാനത്തിലെ ആധുനിക സ്ഥാപനങ്ങളെയും ദൃശ്യങ്ങളെയും വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു.

---

12. മുമ്പ് ബാണനും ദണ്ഡിയും ആത്മകഥാകഥനം ചെയ്തിട്ടുള്ളതു് ഇവിടെ സ്മരണീയമാണ്.
13. 1925. രല്ലപ്പള്ളി അനന്തകൃഷ്ണശർമ്മ, നരസിംഹാചാര്യ, സിംഗേരി അയ്യങ്കാർ തുടങ്ങിയ കവികൾ എഴുതിയവ.

കൊച്ചിയിലെ ഇപ്പോഴത്തെ രാജാവിൻെറ മാതുലനും ഒരു സുപ്രസിദ്ധ ഗൈർവാണിപണ്ഡിതനുമായിരുന്ന രാമവർമ്മരാജാവിനെപ്പററിയാണ് 'രാമവർമ്മവിജയ'ത്തിൽ 14 കീർത്തിച്ചിട്ടുള്ളതു്. 'മാലാ' 15 എന്ന കൃതി ഇപ്പോഴത്തെ രാജാവിനെപ്പററിയുള്ളതാണ്. അമ്മാവനെപ്പോലെതന്നെ പ്രസിദ്ധനായ ഒരു സംസ്കൃതവിദ്വാനാണ് ഇദ്ദേഹവും. പ്രാചീനരീതിയിൽ വിരചിതങ്ങളായ അനേകം സംസ്കൃതകൃതികൾ ഇദ്ദേഹത്തിൻെറ വകയായിട്ടുണ്ട്. ആധുനികജയ്പൂരിനെയും അവിടത്തെ രാജവംശത്തെയും അവിടെവന്നു താമസമുറപ്പിച്ച സംസ്കൃതവിദ്വാന്മാരെയും അവരുടെ കുടുംബങ്ങളെയും പററിയുള്ള വൃത്താന്തങ്ങളടങ്ങിയ ഒരു ചരിത്രാഖ്യാനമാണ് മധുരനാഥകവിശാസ്ത്രി എഴുതിയ (ജയ്പൂർ 1947) 'ജയപുരവൈഭവം'.

വിമർശനശാഖ

സംസ്കൃതഭാഷയുടെയും അതിൻെറ സാഹിത്യത്തിൻെറയും ചരിത്രപരമായ പഠനം സംസ്കൃതപാഠപദ്ധതിയുടെ ഒരു ഭാഗമായിത്തീർന്നു. പഴയരീതിയിൽ അദ്ധ്യാപനം നടത്തുന്ന സംസ്കൃതപാഠശാലകളിൽ പോലും അതു് പാഠപദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി. ചരിത്രപരവും വിമർശനപരവുമായ വീക്ഷണഗതി 'പണ്ഡിത'ന്മാർക്കു് ഉണ്ടാവുന്നതിനു് അതു കൂടുതൽ ആവശ്യമായും തീർന്നു. അങ്ങനെ ഇൻഡോ-യൂറോപ്യൻ ഭാഷാഗോത്രത്തെ പ്രത്യേകമായും പരാമർശിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ആധുനിക താരതമ്യഭാഷാശാസ്ത്രപഠനത്തെയും സംസ്കൃതഭാഷാചരിത്രത്തെയും ആസ്പദമാക്കി ഗദ്യപ്രബന്ധങ്ങൾ ആവിർഭവിച്ചു. എ. ആർ. രാജരാജവർമ്മ തൻെറ 'ലഘുപാണിനീയ'ത്തിൽ 16 ഇൻഡോ-യൂറോപ്യൻ ഭാഷാശാസ്ത്രത്തെപ്പററി പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഒരു ഉത്തരഭാഗംകൂടിചേർത്തു.

---

14. കുഞ്ഞൻവാര്യർ, 1950.
15. ഏ. വി. കൃഷ്ണവാര്യർ, തൃശ്ശൂർ, 1949.
16. രണ്ടാം പതിപ്പ്, 1913. തൃശ്ശിനാപ്പള്ളി.

ആർ. രാമശാസ്ത്രി, മൈസൂർ മഹാരാജാസ് സംസ്കൃത കോളജ് മാസികയിൽ (1925—26) 'ഭാഷാതന്ത്രം' എന്ന പ്രബന്ധം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. സഹൃദയയുടെ മൂന്നാം വാല്യത്തിൽ 'ആര്യഭാഷാചരിത'വും, സംസ്കൃതസാഹിത്യ പരിഷത്പത്രികയിൽ ദ്വിജേന്ദ്രനാഥഗുഹചൗധുരിയുടെ 'ദേവഭാഷാദേവനാഗരാക്ഷരയോഃ ഉത്പത്തി'യും (1935) പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. ഗ്രന്ഥരൂപത്തിൽ, ആർ. എസ്. വേങ്കട രാമശാസ്ത്രി 'ഭാഷാശാസ്ത്രപ്രവേശിനി'യും[17] എസ്. ററി. ജി. വരദാചാര്യർ 'ഭാഷാശാസ്ത്രസംഗ്രഹവും' [18] രചിച്ചു. അതുപോലെതന്നെ, സംസ്കൃതസാഹിത്യത്തിൻെറ എല്ലാ ശാഖകളിലുമുള്ള വളർച്ചയുടെ ചരിത്രവും പ്രപഞ്ചനം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. സഹൃദയയുടെ മൂന്നാം വാല്യത്തിൽ ആർ. ശ്രീനിവാസരാഘവൻ 'ഗീർവാണഭാഷാഭ്യുദയം' പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. 'മിത്രഗോഷ്ഠി'യിൽ ഗിരിജാ പ്രസാദശർമ്മ സംസ്കൃതകവികളെ വിഷയമാക്കി ഉപ ന്യാസങ്ങൾ എഴുതി. മൈസൂർ സംസ്കൃതകോളജ് മാസികയിൽ രാജഗോപാലചക്രവർത്തി, 'കവികാവ്യവി ചാരം' എന്ന പ്രബന്ധം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. ഉത്തരപ്രദേശ ത്തുനിന്നു് 'സംസ്കൃതഗ്രന്ഥചരിതം' ഖണ്ഡശഃ പ്രസിദ്ധീക രിക്കപ്പെടുന്നു. പി. പി. എസ്. ശാസ്ത്രിയും കെ. എൽ. വി. ശാസ്ത്രിയും മാക്ഡോണലിൻെറ 'സംസ്കൃതസാഹിത്യ' ത്തിൽനിന്നു് വൈദികസാഹിത്യചരിത്രം സംബന്ധിച്ച ഭാഗം[19]ഭാഷാന്തരം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ആർ.എസ്. വേങ്കടരാമ ശാസ്ത്രി വൈദികസാഹിത്യത്തിൻെറയും ക്ലാസിക്കൽ സം സ്കൃതസാഹിത്യത്തിൻെറയും ഒരുചരിത്രം മദിരാശിയിൽ നിന്നു് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. അടുത്തകാലത്തു് പ്രസ്തുത വിഷ യം സംബന്ധിച്ചുതന്നെ പഞ്ചാബു സർവ്വകലാശാലയിലെ പ്രൊഫ. ഹൻസ്രാജ് അഗ്ഗർവാല രണ്ടു വാല്യങ്ങളി ലായി കുറെക്കൂടി ബൃഹത്തായ ഒരു കൃതി (ലുദിയാനാ)

---

17. മദിരാശി. 1938, ബാലരാമപ്രസ്സ്.
18. 1933. ചിററഗ്ഗണ്ടൂർ, മദിരാശി.
19. പാലയ്ക്കാട്ട്. 1927,

രചിക്കുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. സംസ്കൃതഭാഷയിലുള്ള വേറൊരു സംസ്കൃതസാഹിത്യചരിത്രമാണ് ദ്വിജേന്ദ്രനാഥശാസ്ത്രിയുടെ (മീററ്, 1957) 'സംസ്കൃതസാഹിത്യവിമർശം'. പ്രാചീനഗ്രന്ഥങ്ങൾ ശുദ്ധപാഠങ്ങൾ നിർണ്ണയിച്ചും വ്യാഖ്യാനിച്ചും മററും വേണ്ടതരത്തിൽ നിരൂപണംചെയ്തു പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതിൽ പ്രവൃത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന പല പണ്ഡിതന്മാരും ഗവേഷകന്മാരും അവയ്ക്കുള്ള ഉപോദ്ഘാതങ്ങളും നിരൂപണസാമഗ്രികളും അവതരിപ്പിക്കുന്നതിന് ഇംഗ്ലീഷിനു പകരം സംസ്കൃതത്തെ അവലംബിക്കുന്നു. തന്നിമിത്തം ഈ പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്നവരുടെ എണ്ണം വർദ്ധിച്ചുവരികയുമാണ്. ഇന്ദ്രൻ, ചാതുർവർണ്ണ്യം, അത്രി, യജ്ഞം ആദിയായ ഗവേഷണവിഷയങ്ങളെ അധികരിച്ച്, ജയ്പൂർ മധുസൂദനശർമ്മയെപ്പോലെയുള്ള പണ്ഡിതന്മാർ സംസ്കൃതത്തിൽ പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം പ്രബന്ധങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്.[20]

സാമൂഹികവും തത്ത്വവിജ്ഞാനപരവുമായ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ

നാം പര്യവേക്ഷണം ചെയ്യുന്നതു് സമുദായത്തിൻെറയും മതത്തിൻെറയും തത്ത്വവിജ്ഞാനത്തിൻെറയും മണ്ഡലങ്ങളിൽ നൂതന ചലനങ്ങൾ ഉദയംചെയ്ത ഒരു കാലഘട്ടത്തെക്കുറിച്ചു കൂടിയാണ്. ഇന്ത്യക്കാർ വർദ്ധമാനമായ തോതിൽ പാശ്ചാത്യ ജീവിതസമ്പ്രദായങ്ങളെ അനുകരിക്കുകയും കാളപാനി കടന്നുള്ള സഞ്ചാരങ്ങൾ സാധാരണമാവുകയും, ശൈശവവിവാഹം, വൈധവ്യജീവിതം, ജാതി, അയിത്തം മുതലായ ഹൈന്ദവാചാരങ്ങളെയും ഏർപ്പാടുകളെയും പാശ്ചാത്യർ ആക്ഷേപിക്കുകയും, ഇന്ത്യയിലെ സമുദായപരിഷ്കർത്താക്കൾ ഈ

---

20. 'ഇന്ദ്രവിജയം' 1930; 'ചാതുർവർണ്ണ്യശിക്ഷാ' 1927; അത്രിഖ്യാതി' 1926; 'യജ്ഞസരസ്വതി.' 1946; 'മഹർഷികലവൈഭവം.' 1956.

ആക്ഷേപങ്ങളെ ഏററുപാട്ടുകയും ചെയ്തതോടെ, യാഥാസ്ഥിതിക ഹിന്ദുക്കൾ പരമ്പരാഗതമായ ആചാരമര്യാദകളുടെ വീരയോദ്ധാക്കളായി രംഗപ്രവേശം ചെയ്തു. 'പണ്ഡിത'ന്മാർ സമുദായപരിഷ്കരണ ശ്രമങ്ങളുടെ വേലിയേററത്തെ ധീരമായി നേരിട്ടുകയും സമുദ്രസഞ്ചാരത്തിനും ഋതുമതീവിവാഹത്തിനും എതിരായി അനേകം പ്രബന്ധങ്ങൾ എഴുതുകയും ചെയ്തു.[21] വൈദികമതത്തിന്റെ പുരാതന വിശുദ്ധിയിലേക്കു മടങ്ങുക എന്നു് ആഹ്വാനം ചെയ്തുകൊണ്ടു് സാമുദായിക-മത-മണ്ഡലങ്ങളിൽ പ്രചരിച്ച ആര്യസമാജപ്രസ്ഥാനം സംസ്കൃതപഠനത്തിനു് ഉത്തേജനം നല്കി. സംസ്കൃതപ്രചാരണത്തിനുവേണ്ട പാഠ്യപുസ്തകങ്ങൾ തയ്യാറാക്കുകയും ചെയ്തു. "പണ്ഡിത"ന്മാർ അവശേഷിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള വാദപ്രതിവാദസാഹിത്യത്തിന്റെ കൂട്ടത്തിൽ ദയാനന്ദസരസ്വതിയുടെ അഭിപ്രായഗതികളെ സംബന്ധിച്ചുള്ള 'വിമർശനപ്രബന്ധങ്ങ'ളും ഉൾപ്പെടുന്നു. ഇൻഡ്യയുടെ സ്വാതന്ത്ര്യലബ്ധിക്കു മുൻപും പിൻപും, സാമുദായികവും മതപരവുമായ വിഷയങ്ങളിൽ നിയമനിർമ്മാണംമൂലം ഉള്ള ഇടപെടലിനെ സനാതനികൾ എതിർത്തുകൊണ്ടിരുന്നു.

---

21. ഉദാ: 'അബ്ധിനൗയാന മീമാംസാ'— കാശിശേഷ വേങ്കടാചല ശാസ്ത്രി, ബോംബെ 1903. 'ദുർവൃത്തധിക്കൃതി"—അപ്പാശാസ്ത്രി, സംസ്കൃത ചന്ദ്രിക, 1907; 'വിവാഹസമയ മീമാംസാ അബ്ധിയാന വിമർശൗ'—എൻ. എസ്. അനന്തകൃഷ്ണശാസ്ത്രി, 1913; 'ബാലവിവാഹഹാനി പ്രകാശഃ'-രാമസ്വരൂപ, ഇടാവാ 1922; 'ഋതുമതീ വിവാഹവിധി നിഷേധ പ്രമാണാനി,' മദിരാശി 1912; 'പരിണയമീമാംസാ'— കെ. ജി. നടേശശാസ്ത്രി, ശ്രീരംഗം 1913; 'വയോ നിർണ്ണയഃ'—പി. ഗണപതി ശാസ്ത്രി, കുംഭകോണം 1910; സമ്മതപ്രായം, ക്ഷേത്രപ്രവേശനം മുതലായവയെപ്പററി ശ്രീനഗർ സംസ്കൃതപരിഷത്തുവക 'ശ്രീ'മാസികയിൽ ഒരു ലേഖനപരമ്പര പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു. പരിഷ്കർത്താക്കളെ പിൻതാങ്ങിയ ഉദാരപണ്ഡിതന്മാരും ഉണ്ടു്. ഉദാ:— കാളപാനി കടന്നവരെ ആചാരനിഷ്ഠമായ സമുദായത്തിലേക്കു തിരിച്ചെടുക്കുന്നതിനെപ്പററി 'ഉദ്ധാരചന്ദ്രിക' എഴുതിയ കാശീചന്ദ്രൻ. (ബുള്ളറിൻ,—ആർ. കെ. മിഷൻ, ഇൻസ്റ്റിററ്യൂട്ട് ഓഫ് കൾച്ചർ, ജൂൺ 1956. പുറം 132.)

യാഥാസ്ഥിതികന്മാരായ''പണ്ഡിത''ന്മാർ പ്രകാശനംചെയ്യുന്ന സംസ്കൃതപത്രികകളിൽ പരിഷ്കാരങ്ങളെ അപലപിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ലേഖനങ്ങൾ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. ഒരു ഉദാഹരണം ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാം. 'സംസ്കൃതരത്നാകര'ത്തിൽ (1951) ശിവനാഥ ഉപാദ്ധ്യായ എഴുതിയ ഒരു ലഘുനാടകമുണ്ട്. അതിലെ കഥാപാത്രങ്ങളായ രണ്ടു സ്ത്രീകൾ ഹിന്ദുകോഡ്ബില്ലിനെപ്പററി ചർച്ച ചെയ്യുകയും ഭാരതത്തിലെ ഓരോ കുടുംബത്തിലും അതു് ഓരോ പാക്കിസ്ഥാൻ നിർമ്മിക്കുമെന്നു ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ ഈ പരിഷ്കാരങ്ങളെ സ്വാഗതം ചെയ്ത പണ്ഡിതന്മാരുമുണ്ട്. സമുദായശാസ്ത്രത്തിൻെറ അഥവാ ധർമ്മശാസ്ത്രത്തിൻെറ മണ്ഡലത്തിൽ ഇക്കാലത്തു് നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള രണ്ടു ശ്രദ്ധേയങ്ങളായ കൃതികൾ ഉണ്ട്: ഡാക്ടർ ഭഗവാൻ ദാസിൻെറ 'മാനവധർമ്മസാര'വും ജോഡ്പൂരിലെ മഹാമഹോപാദ്ധ്യായ ബിശ്വേശ്വരനാഥ റേയുവിൻെറ 'ആര്യവിധാനം അഥവാ വിശ്വേശ്വരസ്മൃതി'യും. ആദ്യത്തെ ഗ്രന്ഥം അതിൻെറ പൂർണ്ണരൂപത്തിലും സംക്ഷിപ്തരൂപത്തിലും ലഭ്യമാണ്. തത്കർത്താവ് സ്വച്ഛന്ദപ്രവാഹമായ അനുഷ്ടുപ്ചന്ദസ്സിൽ, രാജ്യത്തോടും രാജ്യത്തിൻെറ സംസ്കാരപാരമ്പര്യത്തോടും ഉത്കടസ്നേഹം വഴിയും മട്ടിൽ, തൻെറ വിശാലവിജ്ഞാനത്തെ ഉപയുക്തമാക്കി, ഇന്ത്യാചരിത്രവും വിവിധദർശനപദ്ധതികളും, ഐഹികവും ആമുഷ്മികവുമായ ജീവിതത്തെ സംബന്ധിച്ചുള്ള ഹൈന്ദവചിന്താഗതികളും എടുത്തു പരിശോധിക്കുകയും, ജാതിവ്യത്യാസം, സ്ത്രീകൾ, ക്ഷേത്രങ്ങൾ മുതലായ വിഷയങ്ങളിൽ ശാസ്ത്രപ്രോക്തങ്ങളായ അനുശാസനങ്ങളുടെ ശരിയായ അർത്ഥം ആരായുവാൻ മുതിരുകയും, ഹിന്ദുമതത്തെ ഇതരമതങ്ങളുമായി താരതമ്യപ്പെടുത്തുകയും, ഹിന്ദുരാജ്യങ്ങൾക്കുണ്ടായ അഭ്യുദയത്തെയും അധഃപതനത്തെയും കുറിച്ചു പര്യാലോചിക്കുകയും, ഹിന്ദുസംസ്കാരത്തിൻെറ വലിയ പോരായ്മകളിൽ ഒന്നു് ദേശീയമായ ഐക്യബോധം, സംഘശക്തി, ഉണ്ടാക്കാൻ സാധിക്കായ്കയാണെന്നു് ചൂണ്ടി

ക്കാണിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഇതിനോളം തന്നെ വലുപ്പമുള്ള 'അഭിനവസ്മൃതി'യിൽ ബിശ്വേശ്വരനാഥറേയ്യുടെ പുതിയ ശാസ്ത്രീയഭൂമിശാസ്ത്രവും ചരിത്രവും അധുനാതന രീതിയിലുള്ള ആരോഗ്യശാസ്ത്രവും ജനനനിയന്ത്രണവും മററും ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിരിക്കുന്നു.

ബുദ്ധമതത്തിൻെറയും ജൈനമതത്തിൻെറയും സമാക്രമണത്തിൽനിന്നു ഹിന്ദുമതത്തെ സംരക്ഷിക്കേണ്ടിയിരുന്ന കാലത്ത് സംസ്കൃതതത്ത്വവിജ്ഞാനികൾ പ്രതിയോഗികളുടെ തത്ത്വശാസ്ത്രം കൂലങ്കഷമായി പഠിക്കയും തങ്ങളുടെ കൃതികളിൽ നിരന്തരമായ ഒരു തത്ത്വശാസ്ത്ര സമരം നടത്തുകയും ചെയ്തിരുന്നു. നിർഭാഗ്യവശാൽ പിൽക്കാലത്ത് സംസ്കൃതപണ്ഡിതന്മാർ തങ്ങളുടെ കഴിവുകൾ അന്യോന്യവിനാശകങ്ങളായ കലഹങ്ങൾക്കായി ദുർവ്യയം ചെയ്തു. ദ്വൈതികളും അദ്വൈതികളും തമ്മിൽ, യാഥാത്ഥ്യവാദികളും ആദർശവാദികളും തമ്മിൽ, ആസ്തികരും കേവലസത്താവാദികളും തമ്മിൽ, ആസ്തിക്യവാദികളുടെ ഇടയിലെ വിവിധവിഭാഗങ്ങൾ തമ്മിൽ, മത്സരമായി. ആദ്യകാലത്തെ സംസ്കൃതാഭിജ്ഞന്മാർ തങ്ങളുടെ ഭാഷയിലേക്കും സാഹിത്യത്തിലേക്കും തത്ത്വവിജ്ഞാനത്തിലേക്കും പ്രതിയോഗികളുടെ ശ്രദ്ധ ഹഠാദാകർഷിച്ചു. അവർ തങ്ങളുടെ കൃതികൾ വഴി പ്രതിയോഗികളുമായി ഏററുമുട്ടി. എന്നാൽ ഇസ്ലാംമതവും അതിനെത്തുടന്നു ക്രിസ്തുമതവുമായി നേരിടേണ്ടിവന്ന പില്ക്കാലത്തെ പണ്ഡിതന്മാക്കാകട്ടെ, അത്തരമൊരു നിലപാട് പുലത്തുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.[22] അതുനിമിത്തം ആ വഴിക്ക്

---

22. ഇതിന് അപൂർവം ചില അപവാദങ്ങളുമുണ്ട്. ഉദാ: ബ്രജലാൽ മുഖോപാധ്യായയുടെ 'ഖ്റിഷ്ടധർമ്മ കൗമുദീസമാലോചനാ'(കൽക്കത്ത, 1894)—ഒരു ക്രിസ്ത്യീയ വീക്ഷണകോണത്തിൽ നിന്നുകൊണ്ട് ഡാ. ബെല്ലൻ ടൈൻ ചെയ്ത ഹിന്ദുമത നിരൂപണത്തിൻെറ പ്രത്യാഖ്യാനമാണിതു്. ഇനിയും ഒന്ന് പണ്ഡിററ് നീലകണ്ഠശാസ്ത്രി ഗോർ ക്രിസ്തുമതം സ്വീകരിക്കുന്നതിനു മുമ്പ് എഴുതിയ 'ശാസ്ത്രതത്ത്വവിനിർണ്ണയം' (ഉജ്ജയിനി, 1951)—ഹിന്ദുമതത്തിന് എതിരായുള്ള ജോൺ മൂയിറുടെ 'മതപരീക്ഷ' എന്നതിനുള്ള മറുപടിയാണിതു്.

സാഹിത്യം വികസിച്ചില്ല; അത്രത്തോളം ഭാരതീയ ദർശന സാഹിത്യത്തിന് കാലികമായ ആവശ്യങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് ഉയരുവാനും സാധിച്ചില്ല. സമൂഹത്തിൽ വന്നുകൊണ്ടിരുന്ന മാററങ്ങളെ എതിർക്കുവാൻ "പണ്ഡിത"ന്മാർ എടുത്ത അടവുകൾ—ആ മാററങ്ങളെ എതിർക്കുവാൻ മാത്രമേ അവർ ശ്രമിക്കയും ചെയ്തുള്ളൂ—നിഷ്ഫലങ്ങളായിത്തീരുവാനുള്ള കാരണങ്ങളിലൊന്ന് ഇതാണ്. ഇതേ പ്രകാരംതന്നെ കേവലം പ്രതീചിയുടെ ആദർശസംഹിതയെ, ചരിത്രത്തെയും പരിണാമത്തെയുംപററിയുള്ള ധാരണകളെ, അഭിമുഖീകരിക്കാതെ"പണ്ഡിത"ന്മാർ വൈദികമോ അവൈദികമോ ആയ പാഠങ്ങളുടെയും സിദ്ധാന്തങ്ങളുടെയും അബദ്ധവ്യാഖ്യാനങ്ങൾക്കു മറുപടി പറയുന്നതിനാണ് ശക്തി സ്വയം വൃഥാ വിനിയോഗിച്ചത്. ഹിന്ദുസമുദായത്തിനുള്ളിൽത്തന്നെയുമാകട്ടെ, പുതുതായി ആവിർഭവിച്ച മതപരവും തത്ത്വവിജ്ഞാനപരവുമായ ചലനങ്ങൾക്ക് വേണ്ടത്ര നിരൂപണദൃഷ്ടിയോടുകൂടിയ ഒരു പരിഗണന സാഹിത്യത്തിൽ ഉണ്ടായില്ല. പുതിയ വിചാരവിപ്ലവത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം പ്രതിയോഗികളുടെ സാഹിത്യസൃഷ്ടി കേവലം അപര്യാപ്തമായിരുന്നു. അപൂർവ്വം ചില നിരൂപണങ്ങൾ ഉണ്ടായവയിൽ മുൻ പ്രസ്താവിച്ച ആര്യസമാജത്തിന് എതിരായുള്ളവയും, മദിരാശിയിലെ ശുദ്ധധർമ്മമണ്ഡലത്തിൽനിന്നും പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഇരുപത്തിനാലു് അദ്ധ്യായങ്ങളിലുള്ള 'നൂതന ഭഗവദ്ഗീത'ക്കെതിരായി "ഭഗവദ്ഗീതാദാസൻ" (മദിരാശി, 1917) എഴുതിയ 'നൂതന ഗീതാവൈചിത്ര്യവിലാസം' എന്ന ലഘുലേഖയും പ്രത്യേകം പ്രസ്താവയോഗ്യമാണ്.

ഈ കാലഘട്ടത്തിലെങ്കിലും പഴയ പാരമ്പര്യത്തിൽപ്പെട്ട "പണ്ഡിത"ന്മാർ തങ്ങളുടെ ദർശനപദ്ധതികളുടെ വിവിധമുഖങ്ങളെ നവീനമായ രീതിയിൽ പരിപുഷ്ടമാക്കിയിട്ടുണ്ടോ? ഉണ്ട്; ഏതാനും ചില പണ്ഡിതന്മാരും ശാസ്ത്രിമാരും സ്വീകരിച്ച ധീരവും അദൃഷ്ടപൂർവ്വവുമായ നിലപാട് നമുക്ക് ഇവിടെ ശ്രദ്ധേയമാണ്. തിരുവിശാ

നല്ലൂർ രാമസുബ്ബാശാസ്ത്രി പുതിയതരം വ്യാഖ്യാനങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചു പ്രഖ്യാതിനേടിയ ഒരു പണ്ഡിതനത്രേ. ചില പ്പോൾ ഇത്തരം വ്യാഖ്യാനങ്ങൾ ഭ്രമഹേതുകമായ മാർഗ്ഗങ്ങ ളിൽ തിരിയാറുണ്ട്. ബ്രഹ്മസൂത്രങ്ങളിലും അവയ്ക്കുള്ള ശാങ്കരഭാഷ്യത്തിലും അദ്വൈതത്തിന്റെ സ്ഥാനം ലഘൂ കരിച്ചു കാണിക്കുവാൻ അദ്ദേഹം ശ്രമിച്ചപ്പോൾ അതാണു സംഭവിച്ചതു്.[23] അടുത്തകാലത്തു് ബാംഗ്ലൂരിലെ വൈ. സുബ്ബറാവു അദ്വൈതത്തിൽ അവിദ്യയുടെ സ്വഭാവത്തെ സംബന്ധിച്ചു് ഒരു പുതിയ അഭിപ്രായം ആവിഷ്കരിക്കു വാൻ ആരംഭിച്ചു. ശങ്കരനെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുയാ യികളിൽനിന്നും രക്ഷിക്കുവാനും അദ്വൈതത്തെത്തന്നെ, അതു പിൻക്കാലത്തു കൈക്കൊണ്ട നൈയായിക രൂപ ത്തിൽനിന്നും ഒരു തത്ത്വശാസ്ത്രമെന്ന നിലയിൽ സ്വതന്ത്ര മാക്കാനും ഉദ്ദേശിച്ചു്, അവൈകല്പികവും കാരണാത്മകവു മായ അവിദ്യയുടെ സംഭാവ്യതയെ ഖണ്ഡിച്ചുകൊണ്ടു് സുബ്ബറാവു 'മൂലവിദ്യാനിരാസം' എന്ന പ്രബന്ധം രചിച്ചു. പിന്നീടു് അദ്ദേഹം സച്ചിദാനന്ദ സരസ്വതി എന്ന പേരോടുകൂടി സന്ന്യാസം സ്വീകരിച്ചപ്പോൾ, പ്രസ്തുത കൃതിയുടെ ചോട്ടുതന്നെ പിടിച്ചു്, ശങ്കരന്റെ അധ്യാസ ഭാഷ്യത്തെ അധികരിച്ചു് 'സുഗമ' എന്നൊരു നൂതന വ്യാഖ്യാനം നിർമ്മിച്ചു. കെ. വേങ്കടരത്നം പന്തുലു തന്റെ 'മാർഗ്ഗദായിനി' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിലൂടെ 'അക്ഷരസംഖ്യ' എന്നൊരു നവീനപദ്ധതി ആവിഷ്കരിച്ചു. കഴിഞ്ഞ ശതാബ്ദത്തിന്റെ അവസാനഘട്ടത്തോടു് അടുപ്പിച്ചു്, അപ്പായാചാര്യൻ (1901-ൽ അദ്ദേഹം അന്തരിച്ചു) സാംഖ്യയോഗസമുച്ചയം അഥവാ അനുഭവാദ്വൈതം എന്നൊരു പുതിയ സർവധർമ്മസാരവാദം അവതരിപ്പി

---

23. ശാങ്കരഭാഷ്യത്തിന്റെ ഈ വ്യാഖ്യാനത്തെ ഗൗരീനാഥ ശാസ്ത്രി തന്റെ 'ശാങ്കരഭാഷ്യ ഗാംഭീര്യനിർണ്ണയഖണ്ഡന'ത്തിൽ (വാണീവിലാസ് പ്രസ്സ്) ഖണ്ഡിക്കുകയും വേങ്കടരാഘവശാസ്ത്രി അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'ഭാഷ്യഗാംഭീര്യനിർണ്ണയമണ്ഡന'ത്തിൽ (1913) പിൻതാങ്ങുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ക്കുകയും പ്രസ്തുത ചിന്താപദ്ധതിയെ വിശദീകരിക്കുവാൻ വേണ്ടി അനേകം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ എഴുതുകയും ചെയ്തു.[24]

സഹിഷ്ണുതാമനോഭാവം

സംസ്കൃതപാരമ്പര്യത്തിൻെറ ഒരു ഭാഗമാണ് സഹിഷ്ണുതാമനോഭാവം. ഓരോ ദർശനങ്ങളെയും അധികരിച്ചുള്ള സിദ്ധാന്തവാദപരങ്ങളായ ഗ്രന്ഥങ്ങളിലൂടെ സംസ്കൃതം ചിന്താമണ്ഡലത്തെ വിപുലീകരിച്ചു. അതേ സമയം ഭിന്നമാർഗ്ഗങ്ങളെല്ലാം ഒരേ ലക്ഷ്യത്തിലേക്കാണു നയിക്കുന്നതെന്ന സത്യത്തിനു പ്രാമുഖ്യം നൽകുവാൻ വിസ്മരിച്ചതുമില്ല. ഈ ഉത്കൃഷ്ടമായ ധാരണയ്ക്ക് ഇന്ത്യയുടെ ആധുനികചിന്താമണ്ഡലത്തിൽ കൂടുതൽ പ്രാധാന്യം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ സംസ്കൃതപ്രബന്ധങ്ങൾ രചിച്ച "പണ്ഡിത"ന്മാരുടെ ഇടയിൽപ്പോലും ഈ മനോഭാവം കാണപ്പെടുന്നു എന്നുള്ളതു സന്തോഷാവഹമാണ്. പ്രസ്തുത ഭാവംകൊണ്ട് ഉയിർകൊള്ളുന്ന രണ്ടു കൃതികളെങ്കിലും നമ്മുടെ ശ്രദ്ധയ്ക്കു വിഷയീഭവിക്കേണ്ടതുണ്ട്. വേദാന്തമാർഗ്ഗത്തിലെ ചതുർദർശനങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ചാർച്ചയെക്കാണിക്കുന്ന സമാനധർമ്മങ്ങൾ തേടിപ്പിടിച്ച് പൊലാഹം രാമശാസ്ത്രി, 'ചതുർമതസാമരസ്യം' (കുംഭകോണം, 1944) എന്നൊരു പ്രബന്ധം ചമച്ചു. ഈ സരണിയിൽ കുറേക്കൂടി പ്രമുഖവും സമഗ്രവുമായ ഒരു സംസ്കൃതപ്രബന്ധമാണ് മഹാമഹോപാദ്ധ്യായ ലക്ഷ്മീപുരം ശ്രീനിവാസാചാര്യയുടെ 'ദർശനോദയം.' വിഭാഗീയചിന്ത ലഘൂകരിച്ചു പരസ്പരധാരണ വളർത്തുകയെന്ന പ്രഖ്യാപിതോദ്ദേശ്യത്തോടുകൂടി എഴുതിയ ഒരു കൃതിയാണിതു്.

പുതിയ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ സംസ്കൃതവും അതിൻെറ പുനരുജ്ജീവനവുമായി ഉററബന്ധം പുലർത്തിയിട്ടുള്ളതു് ആര്യസമാജമാണ്. ഈ ദർശനത്തിൻെറ

---

24. 'ന്യൂ കാററലോഗസ് കാററലോഗോറം'— മദിരാശി സർവകലാശാലാ പ്രസിദ്ധീകരണം. I. പുറം. 194–5 നോക്കുക.

ആദർശങ്ങളെയും ആശയങ്ങളെയും വിശദീകരിക്കുന്ന പല സംസ്കൃതകൃതികളും തദനുയായികൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. അഖിലാനന്ദശർമ്മയാണ് ഏററവും അധികം കൃതികൾ രചിച്ചിട്ടുള്ള അനുഗ്രഹീതനായ കവിയും ഗദ്യകാരനും. ഈ അടുത്തകാലത്തെ ആര്യസമാജഗ്രന്ഥകാരന്മാരിൽ ഒരാളാണ് ഹരിദ്വാരത്തിലെ ബ്രഹ്മമുനിപരിവ്രാജകൻ. അദ്ദേഹം വേദാന്തസൂത്രങ്ങൾക്ക് 'വേദാന്തദർശനം' എന്നൊരു പുതിയ ഭാഷ്യം എഴുതി. ക്ലാസിക്കൽ ഭാഷ്യകാരന്മാരുടെ വ്യാഖ്യാനസമ്പ്രദായങ്ങളെ അതിൽ വിമർശിച്ചിട്ടുണ്ട്. രാമകൃഷ്ണ-വിവേകാനന്ദ പ്രസ്ഥാനം ഏതാനും സ്തോത്രകൃതികൾ മാത്രമേ ഇന്നുവരെ സംസ്കൃതത്തിനു സംഭാവന [25] ചെയ്തിട്ടുള്ളൂ— ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ സ്ഥാപകന്മാർ രണ്ടുപേരും ചില സാഹിത്യകൃതികൾക്ക് [26] വിഷയമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതു് ശരി തന്നെ, എങ്കിലും. രമണമഹർഷിയുടെയും അരവിന്ദ് ഘോഷിൻെറയും ആശ്രമങ്ങളാണ് സംസ്കൃതത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം കുറേക്കൂടി ഗണനീയമായ സേവനം അനുഷ്ഠിച്ചിട്ടുള്ളതു്. പിൽക്കാലത്തു്, വസിഷ്ഠമുനിയായിത്തീർന്ന കാവ്യകണ്ഠം ഗണപതിശാസ്ത്രി, ആ അതിപ്രഗല്ഭനായ കവി, രമണമഹർഷിയുടെ ഭക്തനായിത്തീർന്നു് നമുക്ക് ഒരു 'രമണഗീത'യും രമണാദ്വൈതസംക്ഷേപമായ 'സദ്ദർശനം' എന്ന ഒരു പദ്യകൃതിയും സംഭാവന ചെയ്തു. 'സദ്ദർശന'ത്തിനു് അദ്ദേഹത്തിൻെറ ശിഷ്യൻ ടി. വി. കപാലിശാസ്ത്രി ഒരു വ്യാഖ്യാനവും എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. വി. ജഗദീശ്വരശാസ്ത്രി രമണമഹർഷിയെ പ്രകീർത്തിച്ചു് 'രമണസ്തോത്രാവലി' (തിരുവണ്ണാമലൈ) എന്ന ഗാനകൃതി എഴുതി. കപാലിശാസ്ത്രി പിൽക്കാലത്തു് പോണ്ടിച്ചേരി ആശ്രമത്തിൽ പ്രവേശി

---

25. 'രാമകൃഷ്ണ സഹസ്രനാമസ്തോത്രം'—എം. രാമകൃഷ്ണഭട്ട്, ബാംഗ്ളൂർ, 1950.

26. സ്വാമി വിവേകാനന്ദൻ രചിച്ച 'ദി സോംഗ് ഓഫ് ദി സന്ന്യാസിൻ.' നിത്യാനന്ദഭാരതി സംസ്കൃതത്തിലേക്ക് പരിഭാഷപ്പെടുത്തി.

ക്കുകയും അവിടത്തെ അതിപ്രമുഖനായ സംസ്കൃതവിദ്വാനായി പരിശോഭിക്കുകയുംചെയ്തു. അവിടെവച്ച് അദ്ദേഹം അരവിന്ദിന്റെ യോഗമാർഗ്ഗത്തിൽ സാധനയ്ക്കുള്ള സ്ഥാനത്തെപ്പററി പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഇരുപത്തഞ്ചു പദ്യങ്ങൾ അടങ്ങിയ 'സാധനാസാമ്രാജ്യം' എന്ന കൃതിയും (1952) 'ആഹ്നികസ്തവം' (1954) എന്നൊരു കീർത്തനസമാഹാരവും തന്റെ അത്യുത്കൃഷ്ട കൃതിയായ 'സിദ്ധാഞ്ജനം' എന്ന ഋഗ്വേദസംഹിതാവ്യാഖ്യാനവും രചിച്ചു. അരവിന്ദിന്റെ അർത്ഥകല്പനയനുസരിച്ച് സംസ്കൃതത്തിൽ എഴുതിയിട്ടുള്ള ഒരു പുതിയ വ്യാഖ്യാനമാണ് 'സിദ്ധാഞ്ജനം'. ഇന്ത്യൻദർശന സംബന്ധമായ സിദ്ധാന്തങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കപ്പെട്ടവരുന്ന സൂത്രങ്ങളുടെ [27] മട്ടിൽ, അരവിന്ദിന്റെ യോഗമാർഗ്ഗത്തെ ആ ആശ്രമത്തിലെതന്നെ അന്തേവാസിയായ അംബാലാൽ പുരാണി തന്റെ 'പൂർണ്ണയോഗസൂത്രാണി' [28] എന്ന കൃതിയിൽ സംക്ഷിപ്തമായി അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

സ്വന്തം മതാഭിപ്രായങ്ങളെ ഉന്നയിച്ചുകൊണ്ടു സാഹിത്യകാരന്മാർ എഴുതിയ തത്ത്വശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളും പൊതുവേ മതവിഷയകമായും തത്ത്വശാസ്ത്രപരമായും ഉള്ള പ്രബന്ധങ്ങളും സംസ്കൃതത്തിൽ ആവിർഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. സുപ്രസിദ്ധ ഗവേഷകനും പണ്ഡിതനുമായ മഹാമഹോപാദ്ധ്യായ രാമാവതാരശർമ്മ രചിച്ച 'പരമാർത്ഥദർശനഭാഷ്യം' ഇന്ത്യൻ തത്ത്വശാസ്ത്രത്തിലെ ഷഡ്ദർശനങ്ങൾക്കു പുറമേ ഏഴാമതൊരു ദർശനത്തെ അവതരിപ്പിക്കുന്നു എന്ന മട്ടിലുള്ളതാണ്. യൂണിവേഴ്സിററി ഫിലോസഫി പ്രഫസ്സറന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ അമരാവതിയിലെ ജ്വാലാപ്രസാദ് തന്റെ 'തത്ത്വദർശനം' [29] എന്ന കൃതിയിലൂടെ ഒരു നൂതനചിന്താപദ്ധതി അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. സൂത്രശൈലിയിലാണ് ഗ്രന്ഥരചന. അനുബന്ധമായി ഒരു വ്യാഖ്യാനവും ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. ഭാരതീയ

---

27. പോണ്ടിച്ചേരി, രണ്ടു ഭാഗങ്ങൾ, 1950, 51.
28. പോണ്ടിച്ചേരി 1955.
29. അമരാവതി 1950.

തത്ത്വശാസ്ത്രത്തെ ആധുനിക ശാസ്ത്രീയാശയങ്ങളുമായി പൊരുത്തപ്പെടുത്തുവാനുള്ള ഒരു ശ്രമമാണ് നടത്തിയിരിക്കുന്നതു്. പക്ഷേ വേണ്ടത്ര ഫലവത്തായിട്ടില്ല. മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ അനുയായി ആയ എം. എ. ഉപാദ്ധ്യായ (ബറോഡാ) തന്റെ 'ഈശ്വരസ്വരൂപം' [30] എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഒരു പുതിയ ദർശനപദ്ധതി ആവിഷ്കരിച്ചു. അതിൽ ജാതിയെയും അയിത്തത്തെയും അധിക്ഷേപിച്ചു എന്നു മാത്രമല്ല, പുനർജ്ജന്മാദികളെപ്പോലും ചോദ്യം ചെയ്തു. ഹൃഷീകേശത്തിലെ സ്വാമി പൂർണ്ണാനന്ദ രചിച്ച 'പൂർണ്ണജ്യോതി' (1929) പൊതുവേ തത്ത്വശാസ്ത്രത്തെ ആധുനികരീതിയനുസരിച്ചു പ്രപഞ്ചനം ചെയ്യുന്ന ഒരു കൃതിയാണ്. യാതൊരു പ്രത്യേക മതവിഭാഗത്തിന്റെയും തത്ത്വശാസ്ത്രമല്ല അതിലുള്ളതു്. ജാതിഭേദംകൂടാതെ ഏവർക്കും പററിയ മട്ടിൽ, ധർമ്മം, വൈരാഗ്യം, ഭക്തി, യോഗം മുതലായ കാര്യങ്ങളത്രേ അതു് ഉപദേശിക്കുന്നതു്. ഗ്രന്ഥം നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്നതു് ഗദ്യവും പദ്യവുമായിട്ടാണ്. സംസ്കൃതപരിപോഷണത്തിൽ അത്യുത്സുകനത്രേയു. പി. മുഖ്യമന്ത്രി ഡാക്ടർ സമ്പൂർണ്ണാനന്ദ്. സംസ്കൃതത്തിൽ എഴുതുന്നതും സംഭാഷണം ചെയ്യുന്നതുമാണ് അദ്ദേഹത്തിനു് ഇഷ്ടം. 'ചിദ്വിലാസം' [31] അദ്ദേഹം എഴുതിയ ഒരു തത്ത്വശാസ്ത്രോപന്യാസത്തിന്റെ സംസ്കൃത പരിഭാഷയാണ്. അഥർവവേദത്തിന്റെ 'വ്രാത്യകാണ്ഡ'ത്തിനു് 'ശ്രുതിപ്രഭാ' എന്നൊരു ഭാഷ്യവും അദ്ദേഹം രചിച്ചിരിക്കുന്നു. കാലടി രാമകൃഷ്ണമഠത്തിലെ സ്വാമി ആഗമാനന്ദൻ ധർമ്മത്തെ ആസ്പദമാക്കി അടുത്തകാലത്തു് ഒരു പ്രബന്ധം [32] പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതിൽ സ്വാമിജി ധർമ്മത്തെ രാജ്യതന്ത്രത്തോടും ധനതത്ത്വശാസ്ത്രത്തോടും ബന്ധിപ്പിച്ചു പരിശോധിച്ചിരിക്കുകയാണ്.

പാശ്ചാത്യരായ ഗ്രന്ഥകാരന്മാർ പ്രപഞ്ചനം ചെയ്ത രീതിയിൽ തർക്കശാസ്ത്രം, മനശ്ശാസ്ത്രം, ധർമ്മശാസ്ത്രം

---

30. ബറോഡാ 1951.
31. ബനാറീസ് 1950.
32. കാലടി 1955.

എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്ന യൂറോപ്യൻ തത്ത്വവിജ്ഞാനീയം കോളജുകളിൽ പാഠ്യവിഷയമായതോടെ, പ്രസ്തുത വിഷയങ്ങൾ പാശ്ചാത്യദേശത്തു മനസ്സിലാക്കിയിരിക്കുന്നമട്ടിൽ ത്തന്നെ സംസ്കൃതവായനക്കാർക്കു പരിചയപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കുവാൻ ചിലക്ക് ആഗ്രഹം ജനിച്ചു. ഈ പുതിയ വഴിക്കുള്ള സാഹിത്യപരിശ്രമങ്ങൾ ചെയ്ത സംഭാവനകൾ ഇവിടെ അനുസന്ധേയമാണ്. കഴിഞ്ഞ ശതകത്തിന്റെ മധ്യത്തോളം മുൻപുതന്നെ വാരാണസിയിലെ 'പണ്ഡിററ്' എന്ന മാസികയിൽ ബെർക്കിലിയുടെ 'പ്രിൻസിപ്പിൾസ് ഓഫ് ഹ്യൂമൺ നോളജ്' [33] (മനുഷ്യവിജ്ഞാനതത്ത്വങ്ങൾ), ലോക്കിന്റെ 'എസ്സേ കൺസേണിംഗ് ഹ്യൂമൺ അൺഡർസ്റ്റാൻഡിംഗ്' [34] (മനുഷ്യധാരണംയപ്പററിയുള്ള പ്രബന്ധം) എന്നീ കൃതികളുടെ സംസ്കൃതപരിഭാഷകൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. ബേക്കന്റെ 'നോവം ഓർഗാനം' [35] വിട്ടൽ എന്നൊരാൾ ഭാഷാന്തരപ്പെടുത്തി. മൈസൂർ സംസ്കൃത കോളേജ് മാസികയിൽ (1929) ഡാക്ടർ രാമശാസ്ത്രി പാശ്ചാത്യരുടെ ആധുനിക തത്ത്വശാസ്ത്രവും മനോവിജ്ഞാനീയവും സംബന്ധിച്ച് 'പാശ്ചാത്യപ്രമാണതത്ത്വം' എന്നും 'മാനസതത്ത്വം' എന്നും രണ്ടു ലേഖനങ്ങൾ എഴുതി. പാശ്ചാത്യതത്ത്വശാസ്ത്രത്തിലെ നീതിസംഹിത [36] യെപ്പററി വൃന്ദാവനം വിശ്വേശ്വര സിദ്ധാന്ത ശിരോമണി രചിച്ച ഒരു പ്രബന്ധമാണ് ഏററവും അടുത്തകാലത്ത് ഈ വിഭാഗത്തിലുണ്ടായ കൃതികളിലൊന്ന്.

---

33. 'ജ്ഞാനസിദ്ധാന്ത ചന്ദ്രിക' പണ്ഡിററ്. OS. VIII, IX, X.
34. 'വിദ്വദ്വരലേഖാഭിധവിരചിത മാനവീയ ജ്ഞാനവിഷയകശാസ്ത്രം' OS. X.
35. 'ബേകണീയസൂത്ര—വ്യാഖ്യാനം' ബനാറീസ്, 1852. ഈ ശേഖരത്തിൽപ്പെട്ട ഏതാനും കൃതികളെക്കുറിച്ചുകൂടി അറിയുന്നതിന്, ബ്ലൂമ്ഫീൽഡിന്റെ, ആർ. കെ. എം. ഇൻസ്റ്റിററ്യൂട്ട് ഓഫ് കൾച്ചർ, ജൂൺ 1956. പുറം 133—34 നോക്കുക.
36. നീതിശാസ്ത്രം (കൈയെഴുത്തിൽ)

ആധുനിക വിജ്ഞാനീയം

സംസ്കൃതപണ്ഡിതന്മാർ തങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ആംഗല ഭാഷ പഠിക്കാത്തവർക്കു് ആധുനിക ശാസ്ത്രവിജ്ഞാനം നൽകേണ്ടതിൻെറ ആവശ്യകത ആദ്യകാലം മുതൽക്കേ മനസ്സിലാക്കി. ഇതു സംബന്ധിച്ചുള്ള ഉദ്യമത്തിൽ അപ്പാശാസ്ത്രി രാശിവദേകരുടെ 'സംസ്കൃതചന്ദ്രിക', 'സഹൃദയ' തുടങ്ങിയ മാസികകൾ നല്ല ഒരുപങ്കുവഹിച്ചു. 'സംസ്കൃത ചന്ദ്രിക'യിൽ 'വിജ്ഞാനകുസുമം' എന്ന തലക്കെട്ടിൽ സംസ്കൃതശാസ്ത്രപ്രതിപാദകങ്ങളായ ലേഖനങ്ങൾ (ഉദാ: 'പ്രാചാം ഭൂഗോളവിജ്ഞാനം', 'ജ്യോതിസ്തത്ത്വം' മുതലായവ) പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു. 1823, 1828 എന്നീ കൊല്ലങ്ങളോളംമുൻപു് ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രിയും, യോഗധ്യാനമിശ്രയും ക്ഷേത്രഗണിതം സംബന്ധിച്ചു് രണ്ടു് 'ക്ഷേത്രതത്ത്വദീപിക'കൾ എഴുതി. 'പാശ്ചാത്യശാസ്ത്രസാരം' എന്നും മററുമുള്ള ശീർഷകങ്ങളിൽ ഊർജ്ജതന്ത്രം, രസതന്ത്രം, ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രം, സസ്യശാസ്ത്രം എന്നീ ആധുനികവിജ്ഞാനീയത്തിൻെറ വിവിധശാഖകളെ അധികരിച്ചുള്ള ലേഖനങ്ങൾ, ചിലതിൽ ചിത്രങ്ങളും ചേർത്തു്, സഹൃദയ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. (N. S. വാല്യം II. ff). അപ്പാശാസ്ത്രിയാണു് ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രം സംബന്ധിച്ചെഴുതിയതു്. മൈസൂരിലെ സി. വേങ്കടരമണയ്യപ്രാചീനഭാരതീയഗ്രന്ഥകാരന്മാരുടെ ശാസ്ത്രവിജ്ഞാനത്തെ 'സനാതന ഭൗതിക വിജ്ഞാനം' (1939) എന്ന നിബന്ധത്തിൽ സംഗ്രഹിച്ചു. ഭാരതീയ ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള പഞ്ചഭൂതരസതന്ത്രത്തെ അധികരിച്ചു് വിട്ഠലശാസ്ത്രി 'പഞ്ചഭൂതപദാർത്ഥം' (വാരാണസി 1859) എന്ന ഗ്രന്ഥം നിർമ്മിച്ചു. ഭരദ്വാജപ്രഭൃതികളായ പ്രാചീനമുനികളാൽ പ്രണീതമെന്നു കരുപ്പെടുന്ന ഊർജ്ജതന്ത്രസംബന്ധമായ 'അംശുബോധിനീശാസ്ത്രം' പോലെ സവിസ്തരമായ പ്രത്യേക പ്രബന്ധങ്ങളും ബാംഗ്ലൂരിൽനിന്നും മൈസൂരിൽ നിന്നും ആവിർഭവിച്ചു. ശാസ്ത്രവിഷയങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, നൂററിഅറുപതു പദ്യങ്ങളിൽ നിർമ്മി

ക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള 'മാനവപ്രജാപതീയം' (മനുഷ്യൻ സ്രഷ്ടാവെന്ന നിലയിൽ—സംസ്കൃതസാഹിത്യപരിഷത്പത്രിക, ഫെബ്രുവരി, 1946 ff)എന്ന കൃതിയും ശ്രദ്ധാർഹമാണ്; രവീന്ദ്രകുമാരശർമ്മ ശാസ്ത്രത്തിന്റെ ആത്യന്തിക പരാജയത്തെ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുകയാണതിൽ. ഉജ്ജ്വലപ്രതിഭനായ ഒരു ഭാരതീയ യുവാവ് ജർമ്മനിയിൽപ്പോയി ശാസ്ത്രത്തിൽ പ്രത്യേകമായി പ്രാവീണ്യം നേടി മടങ്ങിവരുന്നു; തന്റെ സങ്കല്പാദർശത്തിനൊപ്പിച്ച് ഒരു യഥാർത്ഥ സ്ത്രീയെ സൃഷ്ടിക്കുവാൻ അയാൾ ആഗ്രഹിക്കുന്നു; പടിപടിയായി സൃഷ്ടികർമ്മം പുരോഗമിക്കുന്നു; അങ്ങനെ ഒരു സ്ത്രീയെ മെനഞ്ഞെടുക്കുന്നു; അവൾക്കു ജീവനും ചലനശക്തിയും നല്കുന്നു; പക്ഷേ അവസാനം അയാൾ പെട്ടെന്നു ദുഃഖിതനായിത്തീരുന്നു—ഇതാണ് ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ സാരസംഗ്രഹം. 'സംസ്കൃതം' എന്ന വാരികയിൽ (20-3-1956-ലെയും 17-4-1956-ലെയും ലക്കങ്ങളിൽ) വംശി ഗോപാലശാസ്ത്രി 'ചേതനം ക്വ അസ്തി' (ജീവതത്ത്വം എവിടെ?)'ശുക്രലോകയാത്രാ' എന്നിങ്ങനെ രണ്ടു ചെറുകഥകൾ എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. രണ്ടും നന്നായിട്ടുമുണ്ട്. ആദ്യത്തേതിൽ ജീവരഹസ്യം കണ്ടുപിടിക്കുന്നതിൽ ശാസ്ത്രത്തിനു പിണഞ്ഞിരിക്കുന്ന പരാജയമാണു പ്രതിപാദ്യം. 'ഡംഗാർ കോളേജ് പത്രിക'യിൽ പരീക്ഷിത്തു രാജാവിനെയും കലികാലത്തെയും പാത്രങ്ങളാക്കിക്കൊണ്ട് വിദ്യാധരശാസ്ത്രി എഴുതി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ ഒരു ലഘുനാടകമുണ്ട്. ശുകമുനിയുടെയും പരീക്ഷിത്തിന്റെയും സാന്നിദ്ധ്യംമൂലം ലോകത്തിലേക്കു കടക്കാൻ വയ്യാതെ വിഷമിക്കുന്ന കലികാലം അതിന്റെ പ്രവേശത്തിനും ലോകവിജയത്തിനും ആധുനിക ശാസ്ത്രത്തിന്റെയും രാജ്യതന്ത്രത്തിന്റെയും സാഹായ്യം അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നതായി ആ നാടകത്തിൽ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. പ്രശ്നം, ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രം, ആയുർവ്വേദം എന്നീ വിഷയങ്ങളിലും സംസ്കൃതഗ്രന്ഥങ്ങൾ നിർമ്മിക്കപ്പെടുന്നു. കവിരാജ് ഗണനാഥ് സേൻ ശരീരശാസ്ത്രസംബന്ധമായി 'പ്രത്യക്ഷശാരീര'വും (കൽക്കത്ത), രോഗനിദാനശാസ്ത്രസംബന്ധമായി,

'സിദ്ധാന്തനിദാനവും' (1922) രചിച്ചു. ഭൂദേവമുഖർജി ഹൈന്ദവ രസതന്ത്രത്തെ ആധാരമാക്കി എഴുതിയ ഗ്രന്ഥമാണ് 'രസജലനിധി.' മലബാറിലും തമിഴ്നാട്ടിലുമുള്ള ആയുർവേദവൈദ്യന്മാരും ഇത്തരം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. (ഉദാ: പി. എസ്. വാര്യർ). രോഗാണുസിദ്ധാന്തത്തെ ആസ്പദമാക്കി വി. എൻ. നായർ 'അണുഗ്രഹമീമാംസ' എന്നൊരു ഗ്രന്ഥം (കൽക്കത്ത 1938) രചിച്ചു. തിരുച്ചി നടരാജശാസ്ത്രി സിദ്ധവൈദ്യം എന്ന തമിഴ് ആയുർവേദസമ്പ്രദായത്തെപ്പററി ഒരു സംസ്കൃതഗ്രന്ഥം നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'സ്വാസ്ഥ്യവൃത്ത'ത്തിൽ (ബോംബെ, 1954) ശ്രീ കെ. എസ്. മഹ്സ്കർ, ശ്രീ എൻ. എസ്. വാത്വേ എന്നിവർ ആരോഗ്യത്തേയുംദീർഘായുസ്സിനെയുംപററിപ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. സി. ജി. കാശികർ (പൂനാ) തൻെറ 'ആയുർവേദീയ പദാർത്ഥവിജ്ഞാന'ത്തിൽ ആയുർവേദത്തിൻെറ സകല പശ്ചാത്തലങ്ങളെയും കുറിച്ചു വിചിന്തനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ധനതത്ത്വവും വാണിജ്യവും, കൃഷിയും കന്നുകാലിവളത്തലും, എന്നീ വിഷയങ്ങളാണ് പി. എസ്. സുബ്ബരാമപട്ടരുടെ 'വാത്താ' എന്നലഘുഗ്രന്ഥത്തിലെ(ത്രിശ്ശിവപേരൂർ 1954) പ്രതിപാദ്യം. പുരാതന വസ്തുഗവേഷണശാസ്ത്രവിഷയകമായി, സിന്ധുനദീതടസംസ്കാരത്തെക്കുറിച്ച് കേദാരനാഥശാസ്ത്രി 'സിന്ധുസഭ്യത'എന്നൊരു ഗ്രന്ഥം നിർമ്മിച്ചു. ഈ വിഷയത്തെപ്പററിത്തന്നെ പണ്ഡിററ് കുലഭൂഷണൻ ശ്രീനഗറിലെ സംസ്കൃതസാഹിത്യപരിഷത്തു വക 'ശ്രീ' മാസികയിൽ (vi. iii—iv) ഒരു ലേഖനം എഴുതിയിട്ടുണ്ട്.

സംസ്കൃതപത്രികകൾ

സംസ്കൃതപ്രണയികളെ ഊർജ്ജസ്വലരാക്കിത്തീർത്ത ആദ്യത്തെ ഉത്സാഹത്തിമിർപ്പിൽ, സംസ്കൃതപത്രികകൾ തുടങ്ങേണ്ടതു് മുഖ്യമായ ഒരു ആവശ്യമായി അവർക്കു തോന്നി. പത്രികകളെ സംബന്ധിച്ചുള്ള പര്യവലോകനം വാസ്തവത്തിൽ പലകാര്യങ്ങളും വെളിച്ചത്തുകൊണ്ടുവരും.

ഒട്ടേറെയുണ്ട്, സംസ്കൃതത്തിൽ ആവിർഭവിച്ചിട്ടുള്ള മാസികകളും വാരികകളും മററും. മാത്രമല്ല, ഇവ സംസ്കൃതത്തിന് ബഹുമുഖങ്ങളായ സംഭാവനകൾ ചെയ്തിട്ടുമുണ്ട്. ഒരു നവചൈതന്യം സംസ്കൃതഭാഷയ്ക്കു നല്കുന്നതിൽ ഒരു സൂപ്രധാനമായ പങ്ക് നിർവ്വഹിച്ചു എന്നതിൽ ഇവ ശ്ലാഘാർഹിക്കുന്നു. ബനാറീസിലെ 'പണ്ഡിററ്'' കഴിഞ്ഞാൽ ഈ വഴിക്കു മാർഗ്ഗദർശകമായ ശ്രമം നടത്തി എന്ന ഖ്യാതി കോലാപ്പൂരിൽനിന്നും പുറപ്പെട്ട 'സംസ്കൃതചന്ദ്രിക'യ്ക്കും 'സൂനൃതവാദിനി' (ആദ്യം ഒരു വാരിക)യ്ക്കുമാണുള്ളതു്. അപ്പാശാസ്ത്രി രാശിവദേകർ ഇവയോടു സജീവമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരുന്നു. ബനാറീസിൽനിന്നും പുറപ്പെട്ടിരുന്ന മാസികകൾ— അവയിൽ ചിലതെല്ലാം ഇപ്പോഴും നടന്നുവരുന്നുണ്ട്—'മിത്രഗോഷ്ഠി'യും, 'വല്ലരി'യും, 'സൂര്യോദയ'വും (ഭാരതധർമ്മ മഹാമണ്ഡലിന്റെ മുഖപത്രം), 'സുപ്രഭാത'വും (കാശി വിദ്വന്മണ്ഡലത്തിന്റെ പത്രിക), 'സംസ്കൃത രത്നാകര'വും (സംസ്കൃതസാഹിത്യസമ്മേളനം വക), അഖിലഭാരതപണ്ഡിതപരിഷത്തിന്റെ 'പണ്ഡിതപത്രിക'യുമാണ്. 'സൂക്തിസുധ' എന്നും 'വിദ്യാരത്നാകരം' എന്നും രണ്ടു പത്രികകൾകൂടി അവിടെനിന്നു പുറപ്പെട്ടിരുന്നു. ലാഹോറിൽനിന്നു ഹൃഷീകേശഭട്ടാചാര്യ 'വിദ്യോദയം' തുടങ്ങി. ആര്യസമാജക്കാർ അലഹബാദിൽനിന്ന് 'ആര്യസിദ്ധാന്ത'വും ബ്രഹ്മസമാജക്കാർ കൽക്കത്തയിൽനിന്ന് 'ശ്രുതപ്രകാശിക'യും തുടങ്ങി. ദക്ഷിണേന്ത്യയിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ട പത്രികകളിൽ 'സഹൃദയ'യ്ക്കു (ശ്രീരംഗം) തന്നെ മാന്യസ്ഥാനം. ഉത്കൃഷ്ടമായ ഒരു മാനദണ്ഡമാണ് അതു പുലർത്തിപ്പോന്നിരുന്നതു്. അനുഗൃഹീതരായ രണ്ടു ലേഖകന്മാർ,—ആർ. കൃഷ്ണമാചാര്യരും ആർ. വി. കൃഷ്ണമാചാര്യരും,—അതിന്റെ പത്രാധിപത്യം വഹിച്ചിരുന്നു. അനന്തരകാലത്തു് അതിന്റെ സ്ഥാനം ഡി. ററി. താതാചാര്യരുടെ ആധിപത്യത്തിൽ തിരുവയ്യൂരുനിന്നു പുറപ്പെട്ട 'ഉദ്യാനപത്രിക' കരസ്ഥമാക്കിയെന്നു പറയാം. 'മഞ്ജുഭാഷിണി' കാഞ്ചീപുരത്തുനിന്നും, 'ബ്രഹ്മവിദ്യ' ചിദംബരത്തുനിന്നും, 'വിചക്ഷണ'

ശ്രീപെരുംപുതൂരിൽനിന്നും ആവിർഭവിച്ചു. രാമകൃഷ്ണഭട്ടിന്റെ പത്രാധിപത്യത്തിൽ ബാംഗ്ലൂരിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടിരുന്ന 'അമൃതവാണി'നിന്നുപോയി. എന്നാൽവടക്കേ കർണ്ണാടകത്തിലെ 'മധുരവാണി' ഇപ്പോഴും അതിന്റെ നിലവാരം പുലർത്തിക്കൊണ്ടു തുടരുന്നു. പ്രാദേശികഭാഷകളിൽ അനുബന്ധങ്ങളോടുകൂടിയ സംസ്കൃതമാസികകളും പലേ സ്ഥലങ്ങളിൽനിന്നും പുറപ്പെട്ടു. ബാംഗ്ലൂരിൽനിന്ന് (സംസ്കൃതലേഖനങ്ങളും കന്നട ലേഖനങ്ങളും ചേർന്നുള്ള) 'കാവ്യകല്പദ്രുമം' (1897) ബംഗാളിൽനിന്ന് 'ദ്വൈഭാഷികം' ഗുജറാത്തിൽനിന്ന് 'ഭാരതദിവാകരം' ബിഹാറിൽനിന്ന് 'മിഥിലാമോദം' വാർദ്ധായിൽനിന്ന് 'ബഹുശ്രുതം'. ഇംഗ്ലീഷ്-സംസ്കൃത പത്രികകളും ഇല്ലാതിരുന്നില്ല. മദ്രാസിൽനിന്നു 'ലോകാനന്ദദീപിക'; പുതുക്കോട്ടയിൽനിന്ന് 'സാൻസ്ക്രിററ് ജേർണൽ'; ബർദ്വാനിൽനിന്നു 'സംസ്കൃതഭാരതി.' കെ. എം. മുൻഷി നടത്തിപ്പോരുന്ന സംസ്കൃത വിശ്വപരിഷത്തുവക പത്രികയിൽ സംസ്കൃതത്തിലും ഇംഗ്ലീഷിലും ലേഖനങ്ങൾ ഉണ്ട്. വിവിധഭാഷാസമ്മിശ്രമായ പല കോളേജ്മാസികകളിലും പ്രതിനവങ്ങളായ സംസ്കൃതലേഖനങ്ങൾ കാണാം. അനുസ്യൂതമായ വിജയചരിത്രമുള്ള പത്രികകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ കൽക്കത്തയിലെ 'സംസ്കൃതസാഹിത്യപരിഷത് പത്രിക' പ്രസ്താവയോഗ്യമാണ്. കൽക്കത്തയിൽനിന്നുതന്നെ കെ. സി. ചാററർജി 'മഞ്ജുഷ' നടത്തുന്നു. വിവിധദേശങ്ങളിലെ സംസ്കൃത കോളജുകൾ സ്വന്തം മാസികകൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നുണ്ട്; പട്ടാമ്പിസംസ്കൃതകോളേജ്, പുന്നശ്ശേരി നീലകണ്ഠശർമ്മയുടെ പത്രാധിപത്യത്തിൽ 'വിജ്ഞാനചിന്താമണി' നടത്തി. തിരുവനന്തപുരം സംസ്കൃതകോളജ് ഏതാനും സംവത്സരം 'ശ്രീചിത്രാ' എന്നൊരു മാസിക പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. മൈസൂരിലെ സംസ്കൃത കോളേജ് ഇപ്പോഴും അതിന്റെ മാസിക മുടങ്ങാതെ നടത്തുന്നുണ്ട്. സരസ്വതീഭവനും വാരാണസി സംസ്കൃതകോളേജുംചേർന്ന് 'സരസ്വതീസുഷമാ' എന്നൊരു ഒന്നാംതരം പത്രിക ഇപ്പോൾ നടത്തി വരുന്നു. വിദൂരഹൈദരബാ

ദിൽ (സിൻഡ്) നിന്നു് 'കൌമുദി' വന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. ബിഹാർ സംസ്കൃത അക്കാദമി 'സംസ്കൃതസഞ്ജീവനം' പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. 'സംസ്കൃത'വും (വാരിക) 'സംസ്കൃത സാകേത'വും അയോദ്ധ്യയിൽനിന്നു് പ്രചരിച്ചുവരുന്നു. ജയ്പൂരിൽനിന്നു വന്നുകൊണ്ടിരുന്ന 'സംസ്കൃത രത്നാകര'ത്തിന്റെ സ്ഥാനത്തു് നമുക്കു് ഇപ്പോൾ അവിടെ നിന്നു് 'ഭാരതി'യുണ്ടു്. സിംലായിൽ 'ദിവ്യജ്യോതിസ്സ്' എന്നൊരു പുതിയ മാസിക ആരംഭിച്ചിരിക്കുന്നു. ദർഭംഗയിൽനിന്നു 'സുരഭാരതി' പുറപ്പെടുന്നു. ബറോഡാ സംസ്കൃതവിദ്വത്സഭ 'സരസ്വതീസൗരഭം' എന്നൊരു പത്രിക പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നു. ശ്രീനഗർ സംസ്കൃത സാഹിത്യപരിഷത്തു് 'ശ്രീ' എന്നൊരു ത്രൈമാസികം കുറേക്കാലം നടത്തി. ഉപന്യാസങ്ങൾക്കു് അതു പ്രത്യേകം പ്രാധാന്യം നൽകിയിരുന്നു. നാഗപുരം സംസ്കൃതപ്രചാരിണീസഭവക 'സംസ്കൃതഭവിതവ്യം' എന്നു വാരിക പ്രത്യേകം എടുത്തുപറയേണ്ട ഒന്നാണു്. അതിൽ നല്ല നല്ല വിഷയങ്ങൾ അവതരിപ്പിക്കുന്നു. ഭാഷയും മെച്ചമാണു്. മുടങ്ങിപ്പോയ ചില പത്രികകൾ, 'പ്രതകമ്രനന്ദിനി', 'വിദ്വത്കല', 'സംസ്കൃതഭാരതി', 'സംസ്കൃത മഹാമണ്ഡലം', 'സംസ്കൃതപദ്യവാണി', (കല്കത്ത), 'സംസ്കൃതഭാസ്കരം' (മുത്രാ), 'സംസ്കൃതകാദംബിനി', 'വിദ്യോദയം' (ഭാരത്പൂർ), 'അമൃതഭാരതി' (കൊച്ചി), 'അമരഭാരതി' (വാരാണസി), 'അച്യുത' (വാരാണസി), 'ശാരദ' (അലഹബാദ്), 'വേങ്കടേശ്വരപത്രിക' (മദിരാശി), 'ഉഷ', 'ആര്യപ്രഭ' എന്നിവയാണു്. 'സംസ്കൃത രത്നാകര'ത്തിന്റെ (ജയ്പൂർ) 1914—ലെ ഒരു ലക്കത്തിൽ സംസ്കൃതപത്രികകൾ തമ്മിൽ നടക്കുന്നതായി കല്പിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു നാടകീയസംവാദമുണ്ടു്. അതിൽ 'രത്നാകര'വും 'വിജ്ഞാനചിന്താമണി'യും 'മഞ്ജുഭാഷിണി'യും 'സഹൃദയ'യും 'ഉഷ'യും 'ആര്യപ്രഭ'യും 'വിദ്യോദയ'വും കണ്ടുമുട്ടി അന്യോന്യം അഭിപ്രായങ്ങൾ കൈമാറുന്നു.

ഈ പത്രികകൾ ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങളും ചെറുകഥകളും തുടർക്കഥകളും നോവലുകളും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയതു

കൂടാതെ, ഉപന്യാസങ്ങൾ, പത്രാധിപക്കുറിപ്പുകൾ എന്നിവയിലൂടെ സമകാലികസംഭവങ്ങളെയും സാമുദായിക പ്രശ്നങ്ങളെയും പുതിയ പരിഷ്കാരങ്ങളെയും പരിവർത്തനങ്ങളെയും കുറിച്ച് നിരങ്കുശമായി വിചിന്തനം ചെയ്തു. ഉള്ളടക്കത്തിനു പ്രാമുഖ്യം നൽകിക്കൊണ്ട് ഈ വക വിഷയങ്ങൾ ലളിതമായ ഗദ്യത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ചു. ഇങ്ങനെ ഈ പത്രികകൾ ഗദ്യത്തിന്റെ വളർച്ചയ്ക്കു വളരെയധികം സഹായകമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. ഇവയിൽ പരിചിന്തനം ചെയ്യപ്പെട്ട വിഷയങ്ങൾ എന്തൊക്കെയായിരുന്നു എന്ന് ഒരു സാമാന്യമായ അറിവ്, വിവിധപത്രികകളിൽനിന്ന് അവ്യവസ്ഥിതമായി താഴെക്കാണിച്ചിരിക്കുന്ന ഉദാഹരണങ്ങൾ പരിശോധിച്ചാൽ ലഭിക്കുന്നതാണ്—ജർമ്മനിയിലെ വിദ്യാഭ്യാസം; റിക്ഷാവണ്ടിയും പാവപ്പെട്ട റിക്ഷാക്കാരനു് ആശ്വാസം നൽകണമെന്ന വാദവും; ഇന്ത്യയിലെ ഗോവിഭവക്ഷയം; ജനനനിയന്ത്രണം; ആസന്നമായ ക്ഷാമവിപത്ത്; കർഷകരുടെ സ്ഥിതി; ഇന്ന് ആവശ്യമായിരിക്കുന്ന വിദ്യാഭ്യാസസംവിധാനം; പരീക്ഷാസമ്പ്രദായത്തിന്റെ ദൂഷ്യം; ഇന്ത്യാക്കാരും യൂറോപ്യൻ സമരവും; അണുകശക്തിയുടെ സമാധാനപരമായ ഉപയോഗങ്ങൾ; ദേശീയതയും അന്തർദ്ദേശീയതയും; ഹിന്ദുനിയമസംഹിതയുടെ പരിഷ്കരണം. ലേഖനങ്ങൾക്കു പുറമേ വാർത്താസംക്ഷേപങ്ങളും തമാശകളും വിനോദശകലങ്ങളും പത്രപങ്ക്തികളിൽ കാണപ്പെടാറുണ്ട്. സംസ്കൃതോന്നമനപ്രശ്നം ചർച്ച ചെയ്യുന്നതിനും സ്ഥലം അനുവദിക്കാതെയില്ല. അക്കൂട്ടത്തിൽ ഇന്നും എടുത്തു പെരുമാറുന്ന ചില വിഷയങ്ങളും ഉൾപ്പെടുന്നു: സംസ്കൃതം ഒരു ദേശീയഭാഷയെന്ന നിലയിൽ; സംസ്കൃതത്തിന്റെ ലഘൂകരണം; സംസ്കൃതവിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ ഏകീകരണം; സംസ്കൃതാദ്ധ്യാപനരീതികൾ; സംസ്കൃതത്തിന്റെ മഹിമ; ഗൈർവാണിയുടെ തത്കാലശോച്യാവസ്ഥ; സംസ്കൃതത്തിനു് ഒരു സർവ്വകലാശാല—എന്നിങ്ങനെ പലതും. ദ്രാവിഡപ്രസ്ഥാനവും

ക്രിസ്തുമതപ്രചാരണവും ചർച്ചാവിഷയമായിട്ടുണ്ട്. പ്രാദേശികഭാഷകളിലെ തലയെടുപ്പുള്ള വ്യക്തികളെയും ഗണനീയങ്ങളായ കൃതികളെയും സംബന്ധിച്ചുള്ള ലേഖനങ്ങൾ ഈ പൊതുഭാഷയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച് വാരികകളും മാസികകളും മററും രാജ്യത്ത് വിവിധ സംസ്ഥാനങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള മൈത്രീബന്ധം സ്ഥാപിക്കുകയും പരസ്പരധാരണയും ഐക്യവും വളർത്തുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഉപന്യാസശാഖ

പത്രലേഖനങ്ങളെത്തുടർന്ന്, ഉപന്യാസം ഒരു സാഹിത്യരൂപമെന്ന നിലയിൽ പ്രത്യേകം പുഷ്ടിപ്പെട്ടു. വിവിധ വിദ്യാലയങ്ങളിലെയും കോളജുകളിലെയും ക്ലാസ്സുകളിലേക്ക് പുതിയ ഗദ്യപാഠപുസ്തകങ്ങൾ വേണ്ടിവന്നു. ഇതും ഉപന്യാസത്തിന്റെ വളർച്ചയ്ക്കു സഹായിച്ചു. ഉപന്യാസസമാഹാരങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച രണ്ട് എഴുത്തുകാരുടെ പേരുകൾ പ്രത്യേകം സ്മരണീയമാണ്. മി. ഹംസ്‌രാജ് അഗർവാളും ശ്രുതികാന്തശർമ്മയും. അഗർവാളിന്റെ 'സംസ്കൃതപ്രബന്ധപ്രദീപിക'യിൽ (ലുധിയാനാ 1955) നവീനശാസ്ത്രപുരോഗതി, കാശ്മീർപ്രശ്നം, ഭക്ഷ്യനില, സ്വാതന്ത്ര്യലബ്ധിക്കുമേൽ നാലു സംവത്സരം, ലോകത്തിലെ പ്രധാന രാജ്യങ്ങളുടെ ഭരണഘടന, സംസ്കൃതത്തിന്റെ ഭാവി, ഹിന്ദുകോഡ്ബില്ല്, ഇന്ത്യയുടെ ഭാവി, സംസ്കൃതാദ്ധ്യാപനസമ്പ്രദായം എന്നീ ആധുനികവിഷയങ്ങളെ ആധാരമാക്കിയുള്ള ഉപന്യാസങ്ങളുണ്ട്. ശ്രുതികാന്തശർമ്മയുടെ 'ലഘുനിബന്ധമണിമാല'യിൽ (ലുധിയാനാ. 1955) കുറേക്കൂടി ലളിതങ്ങളായ വിഷയങ്ങളാണ് കൈകാര്യം ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. ഹുക്കാ; കുതിരയും ചവിട്ടുവണ്ടിയും തമ്മിലുള്ള സംവാദം; ഫുട്ബോൾമത്സരം; മൂന്നാംക്ലാസ്സ് തീവണ്ടിയാത്ര; മതേതരരാഷ്ട്രം; യു. എൻ. ഓ; തെരഞ്ഞെടുപ്പും മൈത്രിയും; ചലച്ചിത്രം; ഉദ്ദേശ്യരഹിതമായ ഊരുചുററലിലുള്ള സുഖം; വിനോദയാത്ര; ഹോബി (ഗാർഹികവിനോദം); സ്പോർട്ട്സ്മാൻ സ്പിരിററ്—എന്നിങ്ങനെ പോകുന്നു

അതിലെ വിഷയങ്ങൾ. പ്രാചീനവും അർവാചീനവുമായ വിഷയങ്ങളെ ആസ്പദമാക്കി പലരെഴുതിയ ലേഖനങ്ങൾ എടുത്ത് അടുത്തകാലത്ത് (1958) ബാംഗ്ലൂർ ചാമരാജേന്ദ്ര സംസ്കൃതകോളജിൽനിന്നും പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഒരു ഉപന്യാസസമാഹാരമാണ് 'പ്രബന്ധപാരിജാതം.' ഇതിൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള നവീനവിഷയങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ, പഞ്ചശീലം, മഹത്തരമായ മൈസൂർ, ജനനിയന്ത്രണം, യു. എൻ. ഒ, റാണിലക്ഷ്മീഭായി, തിലക്, ഗാന്ധി മുതലായവ ഉൾപ്പെടുന്നു. മറെറാരു പ്രബന്ധസമാഹാരമാണ് 'ഗല്പകുസുമാഞ്ജലി'. ചരിത്രപരമായ വിഷയങ്ങളാണ് ഇതിലെ പ്രതിപാദ്യങ്ങൾ.

'കത്ത്' എന്ന സാഹിത്യരൂപം സംസ്കൃതത്തിൽ വികസിച്ചിട്ടില്ല. ഇവിടെയും അപ്പാശാസ്ത്രിയാണ് മാർഗ്ഗദർശകനെന്ന് അദ്ദേഹത്തിൻെറ പ്രസിദ്ധീകൃതങ്ങളായ ചില എഴുത്തുകൾ വ്യക്തമാക്കുന്നു.

യാത്രാവിവരണം

പ്രാചീന സംസ്കൃത സാഹിത്യത്തിൽ ദേശസഞ്ചാരത്തെ, വിശേഷിച്ചും തീർത്ഥയാത്രയെ, സംബന്ധിച്ച വിവരണങ്ങൾ ആവിർഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ ശാഖയിൽപ്പെട്ട ചില കൃതികൾ ആധുനികകാലത്തും പ്രസിദ്ധീകൃതങ്ങളായിട്ടുണ്ട്. മഹാമഹോപാദ്ധ്യായ ടി. ഗണപതി ശാസ്ത്രിയുടെ 'സേതുയാത്രാവർണ്ണനം' പരമ്പരാഗത ശൈലിയിൽ നിബന്ധിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു കൃതിയാണെങ്കിലും, അതിൽ ഹൈന്ദവാദർശങ്ങളെപ്പററി പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നതിനു പുറമേ സമകാലിക സംഭവങ്ങളെയും സാമുദായിക ദൂഷ്യങ്ങളെയും പരമാർശിച്ചിരിക്കുന്നു. മധുരയിലെ ഒരു അഭിഭാഷകനായ വി. എസ്. രാമസ്വാമിശാസ്ത്രി 'ത്രിബിലദലചമ്പൂ' (മധുര 1937) എന്ന കൃതിയിൽ താൻ നടത്തിയ അഖിലഭാരത പര്യടനത്തെയും തീർത്ഥയാത്രയെയും വർണ്ണിക്കുന്നു. പുണ്യസ്ഥലങ്ങൾക്കു പുറമേ, സർവകലാശാലകൾ, പൊതുസ്ഥാപനങ്ങൾ, പുരാതനവസ്തുഗവേഷണാർഹമായ സ്ഥലങ്ങൾ ആദിയായി ആധുനികർക്കു രസകര

മായിത്തോന്നുന്ന എല്ലാവററയെയും ഇതിൽ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. സഖാറാം ശാസ്ത്രി 1924—ൽ കൊങ്കണത്തിൽ ചെയ്ത ഒരു പര്യടനത്തിന്റെ വിവരണം എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. (ഓറിയൻറൽ ലിററററി ഡയജസ്റ്റ്, പൂനാ, വാല്യം II പുറം 165 നോക്കുക). അമരനാഥത്തിലേക്കും ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിലേക്കും ഉള്ള യാത്രകളുടെ വിവരണങ്ങളും, ചരിത്രപരവും ഭൂമിശാസ്ത്രപരവും സംസ്കാരപരവുമായ പ്രാധാന്യം ഉള്ള സ്ഥലങ്ങളെയും വിഷയങ്ങളെയും സ്പർശിച്ച 'സരസ്വതീയാത്രാ' എന്നൊരു യാത്രാവിവരണപരമ്പരയും 'ശ്രീ' മാസികയിൽവന്നു. അതേമാസികയിൽതന്നെ ഒരു സിംഹാവർണ്ണനവും വന്നിട്ടുണ്ട്. എസ്. പി. ഭട്ടാചാര്യരുടെ 'ഉത്തരഖണ്ഡയാത്രാ'[37] എന്ന കൃതിയിലെ വിഷയം ഹിമാലയ പ്രദേശത്തെ പുണ്യസ്ഥലങ്ങളിലേക്ക് അദ്ദേഹം നടത്തിയ തീർത്ഥയാത്രയാണ്. ഡാക്ടർ ബി. ചന്ദ്രഛാബ്രായുടെ 'ന്യക്തര ജനപദശോഭാ' (അമൃതവാണി, 1953) ഗ്രന്ഥകാരൻ കുറേക്കാലം വസിക്കാനിടയായ ഹോളണ്ടിനെ സംബന്ധിച്ചുള്ള ഒരു വിവരണമാണ്. ടെഹ്റാനിൽ സംസ്കൃത പ്രൊഫസ്സറായിരുന്ന കുഞ്ഞൻ രാജാ പേഴ്സിപോളീസിനെവർണ്ണിച്ച് ഒരുപദ്യകൃതി നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. (അഡയാർ ലൈബ്രറി ബുള്ളററിൻ, ഡിസംബർ 1953). അമൃതവാണിയുടെ പത്രാധിപരുംകുറേക്കാലം കിഴക്കേ ആഫ്റിക്കയിൽ പര്യടനം നടത്തിയ ആളുമായ എം. രാമകൃഷ്ണഭട്ട് അടുത്ത കാലത്ത് പൂർവാഫ്റിക്കയെപ്പററിയും അവിടെ തനിക്കുണ്ടായ അനുഭവങ്ങളെപ്പററിയും നീണ്ട ഒരു കത്തിന്റെ രൂപത്തിൽ 'സംസ്കൃതഭവിതവ്യം'[38] എന്ന മാസികയിൽ എഴുതിയിട്ടുണ്ട്.

സാഹിത്യവിമർശനം

സംസ്കൃതത്തിലെ വിമർശനസാഹിത്യത്തിനു് അലങ്കാരശാസ്ത്രസംബന്ധമായ വമ്പിച്ചവളർച്ചവന്നു കഴിഞ്ഞി

---

37. കൽക്കത്ത, 1948.
38. ഈ മാസികയിൽതന്നെ ഭട്ട് ഒരു ആഫ്റിക്കൻ കഥ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. (26—6—1956).

രുന്നു. ആംഗല വിദ്യാഭ്യാസം പ്രചരിച്ചതിൽപ്പിന്നെ പാശ്ചാത്യവിമർശനസിദ്ധാന്തങ്ങളെ അവലംബിച്ച് പാത്രസൃഷ്ടി, ഭാഷാരീതി, കാവ്യോദ്ദിഷ്ടമായ സന്ദേശത്തിന്റെ ആവിഷ്കരണം എന്നിവയെക്കുറിച്ചു ചെയ്യുന്ന നിരൂപണം സാധാരണമായിത്തീർന്നു. പാശ്ചാത്യസാഹിത്യത്തിലെപ്പോലെ നിണ്ട ഗദ്യോപന്യാസങ്ങളുടെ രൂപത്തിൽ നിരൂപണാത്മകമായ സാഹിത്യാസ്വാദനം സംസ്കൃതത്തിലും വികസിപ്പിക്കേണ്ടതു് ആവശ്യമാണെന്നു തോന്നി. സംസ്കൃതമാസികകൾ ഈ രീതിയിലുള്ള പല ലേഖനങ്ങളും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. എന്നാൽ ഈ പ്രത്യേകസരണിയിൽ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ആദ്യമായി പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതിനു നേതൃത്വം നല്കിയതു് സഹൃദയയുടെ പത്രാധിപരായിരുന്ന ആർ. കൃഷ്ണമാചാര്യയാണ്. അദ്ദേഹം 'രഘുവംശവിമർശ'വും [39] 'മേഘസന്ദേശവിമർശ'വും [40] വെവ്വേറെ ആസ്വാദന ഗ്രന്ഥങ്ങളായി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. തിരുച്ചിറപ്പള്ളി എ. വി. ഗോപാലാചാര്യ ഏതാദൃശ നിരൂപണശാഖയിൽ സവിശേഷവൈദഗ്ദ്ധ്യം നേടിയ ആളാണ്. ഈ വിഭാഗത്തിൽ അദ്ദേഹം രചിച്ച കൃതികളിലൊന്നാണ് 'സന്ദേശദ്വയസാരാസ്വാദിനി.' മേഘസന്ദേശത്തിന്റെയും ഹംസസന്ദേശത്തിന്റെയും സവിസ്തരമായ ഒരു താരതമ്യ പഠനമാണിതു്. കഴിഞ്ഞ മുപ്പതുകൊല്ലമായി മദിരാശി സംസ്കൃത അക്കാദമി സംസ്കൃത കവിദിനം കൊണ്ടാടിവരുന്നു. തദവസരങ്ങളിൽ സംസ്കൃതകവികളെയും നാടകകർത്താക്കളെയും ആസ്പദമാക്കി നിരൂപണാത്മകങ്ങളായ ആസ്വാദന പ്രബന്ധങ്ങൾ [41] എഴുതിവായിക്കുന്നതിനു പ്രോത്സാഹനം നല്കാറുണ്ട്.

39—40. കാവ്യഗുണാദർശഗ്രന്ഥാവലി, ശ്രീരംഗം 1908, 1915.

41. അങ്ങനെ വായിക്കപ്പെട്ട പ്രബന്ധങ്ങളിൽ പലതും 'ഓറിയൻറൽ റിസേർച്ച്' (മദിരാശി) എന്ന പത്രികയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ചെറുകഥ

സംസ്കൃതത്തിൽ നൂതനമായ വികാസം പ്രകടമായി ക്കാണാനാവുന്നതു് ചെറുകഥയുടെ മണ്ഡലത്തിലാണെന്നു തോന്നുന്നു. ചെറുകഥ സംസ്കൃത സാഹിത്യത്തിനു പുത്തരിയല്ല. എന്നാൽ ഇന്നു കൈകാര്യം ചെയ്യപ്പെടുന്ന ചെറുകഥാരൂപത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം സംസ്കൃതം പാശ്ചാത്യരോടാണു കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതു്. ആധുനിക കാലഘട്ടത്തിന്റെ ഉദയംമുതൽ പുതിയ മാതൃകയിലുള്ള ചെറുകഥകൾ സംസ്കൃത പത്രികകളിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. അവയുടെ സംഖ്യ ഇന്നു വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പ്രസ്തുത പ്രസ്ഥാനത്തിൽ വേണ്ടത്ര പ്രഗല്ഭന്മാരായ എഴുത്തുകാർ സംസ്കൃതത്തിൽ ധാരാളം ഉണ്ടെന്നു വസ്തുത നാഗപ്പൂരിലും[42] മദിരാശിയിലും നടത്തപ്പെട്ട ചെറുകഥാമത്സരങ്ങൾ തെളിയിച്ചിരിക്കുന്നു.

ആധുനികരീതിയിലുള്ള സാക്ഷാൽ ചെറുകഥകൾ നിർമ്മിച്ചുതുടങ്ങുന്നതിനു മുൻപു് സംസ്കൃതാദ്ധ്യേതാക്കൾക്കായി ലളിതകോമളങ്ങളായ ഗദ്യാഖ്യാനങ്ങൾ രചിക്കേണ്ട ആവശ്യകത എഴുത്തുകാക്കു നേരിട്ടു. അതനുസരിച്ചു് ധാരാളം കഥകൾ അവർ എഴുതി; പുരാണങ്ങളിലെ ഉപകഥകൾ എടുത്തു പുനരാഖ്യാനം ചെയ്തു; അനേകം കെട്ടുകഥകളും നാടോടിക്കഥകളും സമാഹരിക്കുകയും ചെയ്തു. എസ്. വേങ്കടരാമശാസ്ത്രികളുടെ 'ഗദ്യത്തിലുള്ള നൂറു നാടോടിക്കഥകളും നീതികഥകളും' എന്ന കഥാസമാഹാരവും, ശ്വേതാരണ്യം നാരായണയജ്വാവിന്റെ 'സുകുമാരവർമ്മൻ', 'മഹാമോദം' എന്നീ രണ്ടു കല്പിതകഥകളും മററുമുൾക്കൊള്ളുന്ന 'ഗദ്യകാവ്യ'വും, പി. ശിവരാമശാസ്ത്രി സംസ്കൃതത്തിലെ ക്ലാസിക്കൽ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ നിന്നും പുരാണേതിഹാസങ്ങളിൽനിന്നും എടുത്തിട്ടുള്ള വിഷയങ്ങളെ അധികരിച്ചു് രണ്ടു ഭാഗങ്ങളായി നിബ

---

42. നാഗപ്പൂർ മത്സരത്തിലെ കഥകളിൽ എട്ടെണ്ണം 'സംസ്കൃതഭവിതവ്യ'ത്തിന്റെ ഒരു വിശേഷാൽ ലക്കത്തിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടു്.

ന്ധിച്ചിട്ടുള്ള 'ചരിത്രരത്നാവലി'യും (കുംഭകോണം, 1922, 1924), എൻ. നീലകണ്ഠപ്പിള്ളയുടെ ഗദ്യകൃതിയായ 'വിശ്വാമിത്ര'നും (തിരുവനന്തപുരം, 1936), വേങ്കടരാമ ശാസ്ത്രിയുടെ 'പരശുരാമചരിത'വും (യു. പി. തിരുവയ്യരു, 1934), പി. വി. കാണേയുടെ 'സംസ്കൃത ഗദ്യാവലി'യും (മാക്മില്ലൻസ്), എം. കെ. തിരുനാരായണ അയ്യങ്കാരുടെ 'കഥാരത്നാകര'വും (ബാംഗ്ലൂർ, 1910), എം. രാമകൃഷ്ണഭട്ടിൻെറ 'അജ്ജുന'ൻ തുടങ്ങിയ കഥകളും (ബാംഗ്ലൂർ 1953) ഈ വിഭാഗത്തിലുണ്ടായ കൃതികൾക്കു് ഉദാഹരണങ്ങളാണ്. ക്ലാസിക്കൽ സംസ്കൃതകൃതികൾതന്നെ ലളിതമായ ഗദ്യത്തിൽ പരാവർത്തനം ചെയ്യുവാനും ശ്രമം നടന്നു. ഒരുവശത്തു്, ആർ. വി. കൃഷ്ണമാചാര്യർ, മഹാമഹോപാധ്യായ വി. വി. മിരാശി, വി. വി. ശർമ്മ, തുടങ്ങിയവർ ബാണൻെറയും സുബന്ധുവിൻെറയും മററും ഗദ്യകാവ്യങ്ങൾ ചുരുക്കി, വെട്ടപ്പാക്കി സുഗമമായ ഗദ്യത്തിൽ അവതരിപ്പിച്ചു. വേറൊരു വശത്തു്, വി. അനന്താചാര്യ, വൈ. മഹാലിംഗശാസ്ത്രി, കൈലാസനാഥൻ എന്നിവർ ഭാസൻെറയും കാളിദാസൻെറയും മററും നാടകങ്ങളിലെ കഥകൾ ഗദ്യാഖ്യാനരൂപത്തിൽ പ്രകാശിപ്പിച്ചു.

സഹൃദയയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ആദ്യത്തെ കഥകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഗംഗാതീരത്തെ ഒരു മിഠായിക്കച്ചവടക്കാരനെക്കുറിച്ചുള്ള 'സാധുമണി' എന്ന കഥ വാസ്തവത്തിൽ ഹൃദയസ്പർശകമായ ഒന്നാണ്. ആഖ്യാനവും വളരെ നന്നായിട്ടുണ്ട്. സംസ്കൃത സാഹിത്യപരിഷത് പത്രികയിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള കഥകളിൽ ഭവഭൂതി വിദ്യാരത്നം രചിച്ച 'ലീല'യും (1923-24) തരണികാന്ത ചക്രവർത്തിയുടെ 'പുഷ്പാഞ്ജലി'യും (1924-25) കെ. ആർ. ശങ്കരനാരായണശാസ്ത്രിയുടെ 'ഐന്ദ്രജാലിക'നും (മേയ് 1932) 'രസമയി'യും (1933-34), ഒരു കിഴവൻെറ താരുണ്യവതിയായ പത്നിയെ കഥാപാത്രമാക്കിയുള്ള 'ഭാമിന്യാ മദനതാപ'(ഭാമിനിയുടെ മദനതാപം, മേയ് 1955) വും, ആർ. രംഗാചാരിയുടെ 'ഐ. സി. എസ്. ജാമാ

താ'വും പ്രസ്താവയോഗ്യങ്ങളാണ്. തികഞ്ഞ കലാകൗശലവും തെളിഞ്ഞ വർണ്ണനാവൈഭവവും ആവിഷ്കരിക്കുന്ന ഒരു കലാസൃഷ്ടിയായി ഒററപ്പെട്ടത്താവുന്ന ഒരു കഥയാണ് പി. വി. വരദരാജശർമ്മയുടെ 'കസ്യായം അപരാധഃ'[43] (ഇതു് ആരുടെ കുററം?) എന്നതു്. മനുഷ്യരെ കുത്സിത കർമ്മങ്ങളിലേക്കു നയിക്കുന്ന ദാരിദ്ര്യം, നിരന്തരമായ ദുരിതം എന്നീ സാമുദായികദൂഷ്യങ്ങളാണ് ഇതിലെ പ്രമേയം. സംസ്കൃത സാഹിത്യപരിഷത് പത്രികയിൽ (മേയ്, 1937) രംഗാചാര്യർ എഴുതിയ ഒരു പരിഹാസ കഥയുണ്ട്. അതിൽ ഒരു നഗരസഭാസ്ഥാനാർത്ഥിയായി ഒരു കിഴവിയെ നിർത്തിയിരിക്കുന്നതായി കല്പനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. പ്രസ്തുത പത്രികയുടെ പഴയ ലക്കങ്ങളിലൊന്നിൽ (1928-29) വേണുധരതക്കതീർത്ഥൻ എഴുതിയ മറെറാരു പരിഹാസ കഥ കാണാം: 'യമപുരി പര്യടനം.' ഗ്രന്ഥകാരൻ ഒരു സഞ്ചാരകഥ എഴുതുന്നതിനിടയിൽ യമപുരിയിൽ സ്വയം സഞ്ചരിക്കുന്നതായി സ്വപ്നം കാണുന്നു. അങ്ങനെ പരേതരാട്ടായ യമധർമ്മനുമായി അദ്ദേഹം കണ്ടുമുട്ടാനിടയാവുന്നു. യമധർമ്മരാജാവിന് തത്ക്ഷണമുണ്ടായ ഒരു സന്ദേഹംമൂലം ഗ്രന്ഥകാരൻെറ പര്യടനത്തിനു വിഘ്നം നേരിടുന്നു. തൻെറ അധികാരം ഹിന്ദുക്കളുടെ മേൽ മാത്രമേ ഉള്ളോ, അതോ, മ്ലേച്ഛന്മാരുടെ മേലും ഉണ്ടോ എന്നാണ് യമധർമ്മൻെറ സന്ദേഹം. അതുനിമിത്തം യമധർമ്മൻ ഈ ഭാരതീയസന്ദർശകനെ സ്വന്തം നാട്ടിൽചെന്ന് ഒരു പണ്ഡിത പരിഷത്തു വിളിച്ചുകൂട്ടി പ്രസ്തുത പ്രശ്നത്തിന് ഒരു തീരുമാനം വരുത്താൻ ചുമതലപ്പെടുത്തി തിരിച്ചയയ്ക്കുന്നു.[44]

'സംസ്കൃതരത്നാകര'ത്തിൽ (1909-1948) പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള താഴെപ്പറയുന്ന കഥകളും ശ്രദ്ധാർഹങ്ങളാണ്: 'പശ്യതോഹരഃ', 'ദുഃഖിനീബാലാ', 'അസമ

---

43. സംസ്കൃത സാഹിത്യപരിഷത് പത്രികാ ഏപ്രിൽ 1937.
44. 'വിദ്യോദയ'ത്തിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിരുന്ന 'യമരാജവിചാരം.'

സാഹസം', 'അവ്വാചീനസഭ്യതാ' (ആധുനിക പരിഷ്കാരം), 'നീരസപ്രണയം', 'സരള', 'സാക്ഷി', 'ആദർശദമ്പതികൾ', 'അയമേവ പ്രേമപരിപാകഃ' (ഇതാണ് പരിപാകമായ പ്രേമം), 'കരുണ', 'വരേപ്സുവട്ടകസംവാദം' (വിവാഹാർത്ഥിയും ഭാവിശ്വശുരനും തമ്മിലുള്ള സംഭാഷണം), 'ന്യായാധികാരി' എന്നിവ. 'സംസ്കൃതരത്നാകര'ത്തിലെ രണ്ടു കഥകളെക്കുറിച്ചുകൂടി പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതുണ്ട്. അവയിൽ ഒന്ന്, 1945-ലെ സഞ്ചികയിൽ വന്നതാണ്. അതിൽ, ആധുനിക ജീവിതത്തിന്റെ നിഴലുകളെയും മോടിപ്പകിട്ടുകളെയും തേടിപ്പോകുന്നതുകൊണ്ട് സ്ത്രീകൾക്കു സമാധാനവും ആനന്ദവും കണ്ടെത്തുക സാദ്ധ്യമല്ലെന്ന ഗുണപാഠം പ്രകാശിപ്പിക്കുവാനാണ് തത്പ്രണേതാവിന്റെ ശ്രമം. 'ധന്യോയം പരീക്ഷായുഗഃ' എന്ന തലക്കെട്ടിൽ 1947 ജൂൺ ലക്കത്തിൽ വന്ന മറേറ കഥയിൽ പരീക്ഷാസമ്പ്രദായംകൊണ്ട് സാക്ഷാൽ അറിവു വദ്ധിപ്പിക്കാനാവില്ലെന്ന് ഉപന്യസിച്ചിരിക്കുന്നു. 'രത്നാകര' കഥകളിൽ ചിലതെല്ലാം ഹാസ്യാത്മകങ്ങളാണ്. ഹൈദരബാദിൽനിന്ന് (സിൻഡ്) പുറപ്പെടുന്ന 'കൗമുദി'യിൽ രാമദ്വിവേദി എഴുതിയ 'വിശാഖ', 'പ്രമോദഗൃഹം' എന്നീ കഥകളും (1944; 1945) സ്ത്രീധനസമ്പ്രദായത്തിന്റെ ദൂഷ്യംസ്ഥാപിക്കുവാൻ വിശേഷശ്വർ ദയാൽ എഴുതിയ 'യൗതകം' എന്ന കഥയും പ്രസിദ്ധീകൃതങ്ങളായി. കെ. സി. ചാററർജി 'മഞ്ജൂഷ'യിൽ (ഒക്ടോ. 1953) എഴുതിയ 'മാർജ്ജാരചരിതം' എന്ന കഥയിൽ ഒരു കരിഞ്ചന്തക്കാരൻ ഒരു പൂച്ചയെ കബളിപ്പിച്ചതെങ്ങനെയെന്ന ഭംഗിയായി വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. 1953—ൽ ശ്രീമതി ക്ഷമാറാവു അഞ്ചു ചെറുകഥകൾ അവർ സാധാരണമായി കൈകാര്യം ചെയ്യാറുള്ള അനുഷ്ടുഭ് വൃത്തത്തിൽ എഴുതി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. ഇവ ആദ്യം ഇംഗ്ലീഷിൽ എഴുതി, പിന്നീട് സംസ്കൃതത്തിലേക്കു വിവർത്തനം ചെയ്യുകയാണുണ്ടായതു്. അവർ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്ന വിഷയങ്ങൾ പലപ്പോഴും ശൈശവവിവാഹം, ബാല്യകാലവൈധവ്യം മുതലായി സമുദായപരി

ഷ്കരണലക്ഷ്യം ഉള്ളവയായിരിക്കും. ആ മഹതിയുടെ മരണാനന്തരം അവരുടെ പതിനഞ്ചു കഥകൾ സമാഹരിച്ച് 'കഥാമുക്താവലി' (ബോംബേ, 1954) എന്നൊരു ഗ്രന്ഥം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട് മുമ്പു പദ്യത്തിൽ പുറത്തുവന്ന ഒരു കഥ ഗദ്യരൂപം കൈക്കൊണ്ട് ഇതിൽ വീണ്ടും പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു. നിയമലംഘനപ്രസ്ഥാനകാലത്തെ ഗുജറാത്തിലെ ഗ്രാമങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചുള്ള മൂന്നു കഥകളാണ് അവരുടെ 'ഗ്രാമജ്യോതിസ്സി'ലെപ്രതിപാദ്യം. 'സംസ്കൃതം' മാസികയിൽ (ജൂൺ.1957)വന്ന 'ഗാഹ്ല' എന്ന കഥയിൽ ഇന്ത്യാചരിത്രത്തിലെ ഹൂണകാലഘട്ടത്തിൻെറ ചരിത്രപരമായ ഒരു ചിത്രീകരണം ചേതോഹരമാംവണ്ണം സാധിച്ചിരിക്കുന്നു.

സംസ്കൃതത്തിൽ പഠനസുഗമമായ ഗദ്യസാമഗ്രി സംഭാവന ചെയ്യണമെന്ന ലക്ഷ്യത്തോടുകൂടി 'സർവജനസംസ്കൃതമാല'യിൽ, എ. കൃഷ്ണസോമയാജി, ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ ഒരു കഥ 'കണോല്യപ്പഃ ഗൃഹം ദഹതി' (ഗുണ്ടൂർ 1954) എന്ന പേരിൽ ഭാഷാന്തരം ചെയ്തു ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. ഈസോപ്പിൻെറ നീതികഥകൾ ഒന്നിലധികം സംസ്കൃതഗ്രന്ഥകാരന്മാർ പരിഭാഷപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

നോവൽ

ആധുനികമെന്നും പാശ്ചാത്യപ്രചോദനത്താൽ രൂപമെടുത്തതെന്നും തീർത്തുപറയാവുന്ന ഒരു സാഹിത്യവിഭാഗത്തെപ്പററി—നോവലിനെപ്പററി— ഇനി പര്യാലോചിക്കാം. ഇവിടെയും കാദംബരിയുടേതുപോലെയുള്ള പശ്ചാത്തലത്തിൽനിന്നും ആഖ്യാനവിഷയത്തിൽനിന്നും സാമുദായികാന്തരിക്ഷത്തിലേക്കുള്ള ഒരു നീക്കം നമുക്കു കാണാൻ സാധിക്കും. വിവർത്തനം, അനുകരണം, പ്രതിനവമായ നിർമ്മാണം എന്നീ മൂന്നു മാർഗ്ഗങ്ങളിലൂടെയും ആഖ്യായികാവിഭാഗം പുഷ്ടിപ്പെട്ടു. അപ്പാശാസ്ത്രി, ബങ്കിംചന്ദ്രൻെറ 'ലാവണ്യമയി' പരിഭാഷപ്പെടുത്തി, ആദ്യം തൻെറ 'സംസ്കൃതചന്ദ്രിക' എന്ന പത്രികയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും പിന്നീട് ഗ്രന്ഥരൂപത്തിൽ തുടരെത്തുടരെ പ്രകാ

ശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. വിഖ്യാതനായ ആ ബംഗാളി നോവൽകർത്താവിൻെറതന്നെ 'കപാലകുണ്ഡല' ഹരിചരൺ പരിഭാഷപ്പെടുത്തി. (കൽക്കത്ത 1926). സംസ്കൃത ചന്ദ്രികയിൽ വന്നിട്ടുള്ള അപ്പാശാസ്ത്രിയുടെ ഇതര കൃതികളിൽ രണ്ടെണ്ണമാണ് 'കൃഷ്ണകണ്ഡുസ്യനിർവാണ'വും, കഥാനായികയുടെ ആത്മകഥാരൂപമായ 'ഇന്ദിര'യും. മറെറഴുത്തുകാർ സംസ്കൃതചന്ദ്രികയിൽ പ്രസിദ്ധംചെയ്ത നോവലുകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ നരസിംഹാചാര്യ പുനേകരുടെ 'മൃത്തികാവൃഷഭകഥ'യും, ബലഭദ്രശർമ്മയുടെ 'വിയോഗിനീബാല'യും, ഉപേന്ദ്രനാഥസേനൻെറ 'പല്ലിച്ഛവി', 'മകരന്ദിക', 'കുന്ദമാല' എന്നിവയും ഉൾപ്പെടുന്നു. ഹരിദാസ സിദ്ധാന്ത വാഗീശൻ 'സരള' എന്നൊരു നോവൽ എഴുതി. എ. രാജഗോപാലചക്രവർത്തിയുടെ 'ശൈവാലിനി' (മൈസൂർ), മറെറാരു ബംഗാളി നോവലിനെ ഉപജീവിച്ചുള്ള ഒരു കൃതിയാണ്. ഇദ്ദേഹംതന്നെ 'കുമുദിനി', 'വിലാസകുമാരീസംഗ്രഹം' എന്ന രണ്ടു നോവലുകൾകൂടി നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. ചിന്താമണി മാധവഗോലേ 'മദനലതിക' (ബോംബെ, 1911)എന്ന നോവൽ രചിച്ചു. പല നീണ്ട കഥകളും പ്രേമകഥകളും ലഘു നോവലുകളും സംസ്കൃതത്തിലെ വിവിധ പത്രികകൾ വഴി പുറത്തുവന്നിട്ടുണ്ട്. ഉദാഹരണമായി 'സഹൃദയ' (iii)യിൽ കല്യാണരാമശാസ്ത്രിയുടെ 'കനകലത' (ഷേക്സ്പീയരുടെ 'ലുക്രീസ്' എന്ന കൃതിയെ ഉപജീവിച്ച് സരസഗദ്യത്തിൽ 90 പുറങ്ങളിലായി എഴുതിയിട്ടുള്ള ഒരു പ്രേമകഥയാണിതു്) ഗോപാലശാസ്ത്രിയുടെ 'അതിരൂപ' (iii), പരശുരാമശർമ്മയുടെ 'വിജയിനി' (iv) നാരായണശാസ്ത്രിയുടെ 'സീമന്തിനി' (vii), ചിദംബരശാസ്ത്രിയുടെ 'കമലാകുമാരി', 'സതീകമല' (ix), പ്രതിഭാശാലിയായ പത്രാധിപർ വിദ്യാനിധി ആർ. കൃഷ്ണമാചാര്യയുടെ 'സുശീല' (xi) എന്നിവ പ്രസ്താവ്യങ്ങളാണ്.

സംസ്കൃതസാഹിത്യപരിഷത് പത്രികയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടവയാണ് താഴെപ്പറയുന്ന നോവലുകൾ: രേണുദേവിയുടെ 'രജനി' (1928—29), 'രാധാ', 'ദുർഗ്ഗേശ

നന്ദിനി' (1922-23) 'രാധാറാണി'(1930-31)ഇവ ബങ്കിം ചന്ദ്രൻെറ ബംഗാളി കൃതികളുടെ വിവർത്തനങ്ങളാണ്. ഇതേ മാസികവഴിക്കുതന്നെ 'ദത്ത' (ഒക്ടോ. 1935 ff) എന്നൊരു നോവൽ പുറത്തു വന്നു. 'മധുരവാണി'യിൽ അതിൻെറ പത്രാധിപർ ജി. രാമാചാര്യ 'ദേവി വാസന്തി' എന്ന കഥ ഖണ്ഡശഃ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. 'മൈസൂർ മഹാരാജാസ് സംസ്കൃതകോളജ് മാസിക'യിൽ എം. നരസിംഹാചാരി വീരരസപ്രധാനമായ ഒരു ഇതിവൃത്തം സ്വീകരിച്ച് 'കീർത്തിസേനൻ' (1948-49) എന്ന നോവൽ എഴുതി. കെ. കൃഷ്ണമാചാര്യയുടെ 'മന്ദാരവതി' (മദിരാശി, 1929) 'ബൃഹത്കഥാമഞ്ജരി'യിലെ ഒരു കഥയെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി എഴുതിയതാണ്. ബംഗാളി നോവലുകളുടെ വിവർത്തനത്തിനു് ശ്രീശൈല താതാചാര്യയും ഒരുമ്പെട്ടുകയുണ്ടായി. അങ്ങനെ അദ്ദേഹം സംഭാവന ചെയ്തിട്ടുള്ളതാണ് 'ദുർഗ്ഗേശനന്ദിനി'യും 'ക്ഷത്രിയരമണി'യും. കാവ്യകണ്ഠം ഗണപതി ശാസ്ത്രി 'പൂർണ്ണ' എന്ന നോവലും 'മിത്രഗോഷ്ഠി'യുടെ പത്രാധിപരായ വിധുശേഖർ (ബനാറീസ്) 'ചന്ദ്രപ്രഭ' എന്ന നോവലും രചിച്ചു. മേധാവ്രതൻ നിർമ്മിച്ചതാണ് 'കുമുദിനീ ചന്ദ്രൻ' (1920). കോമളവും പ്രസന്നവും കവിതാമയവുമായ ഒരു ഭാഷാശൈലി സ്വാധീനമുള്ള ശ്രീ നരസിംഹാചാര്യ 'സൗദാമിനി' എന്നൊരു നോവൽ എഴുതി. ('നവീനകൃതി'—മദിരാശി 1934.). ഒരു ഇടതുപക്ഷക്കാരനായ യുവാവിനെ ചിത്രീകരിച്ചുകൊണ്ട് ഗംഗോപാദ്ധ്യായ നിർമ്മിച്ച ഒരു പുതിയ നോവലാണ് 'സീമാസംശയം' (മഞ്ജുഷ. നവം. 1950). ചരിത്രസംഭവങ്ങളെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയുള്ള നീണ്ടകഥകളിൽപ്പെട്ടവയാണ്, ദേവേന്ദ്രനാഥ് ചതോപാധ്യായയുടെ'വംഗവീരപ്രതാപാദിത്യ'നും (സംസ്കൃത സാഹിത്യപരിഷത് പത്രിക 1930—31) ഇന്ദ്രനാഥ് വന്ദ്യോപാധ്യായയുടെ 'ഗൗരചന്ദ്ര'നും (സം. സാ. പ. പ. 1932-33) ആർ. രാമമൂർത്തിയുടെ ചോളചരിത്രത്തെ ഉപജീവിച്ചുള്ള 'വീരലബ്ധം പാരിതോഷിക'വും. (യു. പി. 1955). ചരിത്ര

സംഭവങ്ങളെ ആധാരമാക്കിയുള്ള ചെറുകഥകൾക്ക് ഉദാഹരണമായി 'വീരമതി' (സംസ്കൃതരത്നാകരം 1909), 'അത്യാചാരിണ:പരിണാമ:' (മുസ്ലീം കാലഘട്ടത്തിലെ ഒരു ചെറുകഥയെ ആസ്പദമാക്കി അത്യാചാരത്തിന്റെ പരിണാമത്തെ കാണിക്കുവാൻ രചിച്ചത്; സംസ്കൃതരത്നാകരം— 1942), 'ദാനീദിനേശ്'(സംസ്കൃതരത്നാകരം, 1943) എന്നിവ ഇവിടെ അനുസന്ധേയങ്ങളാണ്. 'സംസ്കൃതം' വാരികയിൽ'അജന്ത'(27-3-1956),'ഹീരു'(17-1-1956), 'ദ്വിരശ്വമേധയാജി' (27-12-1955) മുതലായി ചരിത്രപരമായ ചില നല്ല ചെറുകഥകൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. എ. രാജമ്മാളിന്റെ [45] 'ചന്ദ്രമൌലി' പഴയ മട്ടിലുള്ള ഒരു ഇതിവൃത്തമാണ് സ്വീകരിച്ചത്. ഇടയ്ക്കൊരു നാടകവും ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഡി. ററി. താതാചാര്യ, വാദ്ദവൂർ ദുരൈസ്വാമി അയ്യങ്കാരുടെ 'മേനക' എന്ന തമിഴ് നോവൽ പരിഭാഷപ്പെടുത്തി, ഉദ്യാനപത്രികയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുവരുന്നു. ശ്രീ ജഗദ്രാമശാസ്ത്രി (ഹോഷിയാർപൂർ) 'ചത്രശാലാ വിജയം' എന്നൊരു കല്പിത ഗദ്യകഥ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ലഘുകാവ്യങ്ങൾ

ആധുനിക ഭാരതീയ സാഹിത്യത്തിന്റെ ഒരു സവിശേഷത, ലഘുകാവ്യത്തിനുണ്ടായിരിക്കുന്ന നവചൈതന്യമാണ്. ക്ലാസിക്കൽ സംസ്കൃതത്തിന് മുക്തകങ്ങളുടെയും യുഗ്മകങ്ങളുടെയും കലാപകങ്ങളുടെയും കുളകങ്ങളുടെയും ശതകങ്ങളുടെയും പാരമ്പര്യമുണ്ട്. എന്നാൽ ആധുനികരായ സംസ്കൃത കവികൾ ചില പ്രത്യേകാശയങ്ങളും വിഷയങ്ങളും ക്ലിപ്തസംഖ്യങ്ങളായ പദ്യങ്ങളിൽ ഒതുക്കിപ്രതിപാദിക്കുന്ന പാശ്ചാത്യകൃതികളുടെ മാതൃകയിൽ ധാരാളം കവിതകൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. സംസ്കൃത കവികൾ ആശയാവിഷ്കരണത്തിന് ഇന്നു സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്ന സർവസാധാരണമായ രൂപവും പ്രായേണ

---

45. മദിരാശി

ഇതു തന്നെയാണ്. ഏതാനും ചില കവികൾ സ്വന്തം ലഘു കവിതകൾ സമാഹരിച്ച് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ഈ വകുപ്പിലുണ്ടായിട്ടുള്ള ഭൂരിഭാഗം കവിതകളും മാസികകളിലോ കൈയെഴുത്തു പുസ്തകങ്ങളിലോ മറഞ്ഞുകിടക്കുകയാണ്. ആംഗലസാഹിത്യത്തിൽനിന്നുള്ള ഭാഷാന്തരങ്ങളും ആംഗല കവിതകളുടെ അനുകരണങ്ങളും ഈ ലഘു കവനവിഭാഗത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ശ്രീ. രാമചന്ദ്രാചാര്യരുടെ 'ലഘു കാവ്യമാല'യിൽ (മദിരാശി 1924) പരിഭാഷകളാണുള്ളതു്. മനുഷ്യന്റെ ഏഴു ജീവിതദശകളെപ്പററിയുള്ള 'പുരുഷദശാസപ്തകം' 'ആസ് യൂ ലൈക്ക് ഇററി'ൽനിന്നും, 'സുമനോരഥം' റോജരുടെ 'എ വിഷ്' എന്ന കൃതിയിൽനിന്നും, 'പിതൃപദേശം' 'ഹാംലെററി'ൽനിന്നും, 'സാധുവാദമഞ്ജരി' ബ്രൗണിംഗിന്റെ 'ആൾ ഈസ് റൈററ് വിത്ത് ദി വേൾഡി'ൽ നിന്നും വിവർത്തനം ചെയ്തു ചേർത്തിരിക്കയാണ്. വൈ. മഹാലിംഗശാസ്ത്രിയുടെ 'കിങ്കിണീമാല'യിൽ (മദിരാശി, 1934) ഷേക്സ്പീയരുടെയും വേഡ്സ് വർത്തിന്റെയും ഷെല്ലിയുടെയും ഡാക്ടർ ജോൺസന്റെയും കൃതികളിൽനിന്നുള്ള പരിഭാഷകൾക്കു പുറമേ, പുതിയ ചില ലഘു കവനങ്ങളും അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ചിലതിൽ താളലയാധിഷ്ഠിതമായുള്ള പുതിയ വൃത്തങ്ങൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുമുണ്ട്. ഉദാഹരണത്തിനു് 'സ്ഥാണുപരിദേവനം' (ശിവന്റെ സങ്കടങ്ങളെപ്പററിയുള്ള കവിത) എന്ന ഏററവും ഹൃദയസ്പൃക്കായ കവിത നോക്കുക. വി. സുബ്രഹ്മണ്യയ്യരുടെ 'പദ്യപുഷ്പാഞ്ജലി' (മധുര, 1951) യിൽ സ്വതന്ത്രകൃതികളും ഇംഗ്ലീഷിൽനിന്നുള്ള പരിഭാഷകളുമുണ്ട്. ആദ്യത്തെഇനത്തിൽപ്പെട്ടവയാണ്, ഋഷികൾ, കവിത, ജീവിതം, പ്രകൃതിയും കലയും, ശകുന്തളയുടെ ആത്മഗതം, വിസ്മയനീയമായ ഇന്ത്യ, മുതലായ കവിതകൾ. കെ. എസ്. കൃഷ്ണമൂർത്തിശാസ്ത്രിയുടെ 'പ്രകൃതിവിലാസ'ത്തിൽ (മധുര, 1950) പ്രകൃതിവർണ്ണനകൾ സുലഭമാണ്. ജതീന്ദ്രനാഥ ഭട്ടാചാര്യയുടെ (കൽക്കത്ത, 1933) 'കാകളി'യിൽ പഴയ മട്ടിലുള്ള കവിതകൾക്കും സ്തോത്ര

ങ്ങൾക്കും പുറമേ ഗാന്ധിയെയും ടാഗോറിനെയും പ്രകീർത്തിച്ചുകൊണ്ടുള്ള രണ്ടു ചെറു കവിതകളും ഉണ്ട്. പ്രൊഫസ്സർ ജി. സി. ഛലായുടെ 'സുഷമ' (ബോംബേ, 1955), വ്യംഗാപഹാസ കവിതകളും വിലാപ കവിതകളും വർണ്ണനാത്മകങ്ങളായ കവിതകളും ഉൾപ്പെടുന്ന ഒരു ലഘു സമാഹാരമാണ്. ഡാക്ടർ ബി. ചന്ദ്രഛാബ്രായുടെ 'സുവർണ്ണബിന്ദു' (1951—ൽ കല്ലച്ചിൽ മുദ്രണം ചെയ്തതു്) എന്ന സമാഹാരത്തിൽ ശ്രദ്ധേയങ്ങളായ ചില കവിതകളുണ്ട്. ഒന്ന് എറുമ്പിനെപ്പററിയാണ്; മററൊന്ന്, യഥാർത്ഥ സ്നേഹിതന്മാർ ജീവിതത്തിലെ ഏററവും മഹത്തായ അനുഗ്രഹമാണെന്നുള്ളതിനെപ്പററി. ഗാന്ധിജിയെക്കുറിച്ച് ഇതിലുള്ള കവിത വൈദികഗായത്രീച്ഛന്ദസ്സിൽ രചിച്ചിരിക്കകൊണ്ട് പ്രത്യേകം ഗണനീയമാണ്. മഥുരയെ അധികരിച്ചുള്ള കവിതയിൽ ആ സ്ഥലത്തെ സംബന്ധിച്ച് സാഹിത്യവും പുരാണവസ്തുഗവേഷണവും വെളിച്ചത്തു കൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ള സാംസ്കാരിക ബന്ധങ്ങളെപ്പററി പരാമർശങ്ങളുണ്ട്. എസ്. ബി. വർണ്ണേകരുടെ 'മന്ദോമ്മിമാല'യിൽ (പാർദി, 1956) വർണ്ണനാത്മകവും ചിന്താപരവും ഉദ്ബോധകവും സ്വദേശാഭിമാനപരവുമായ പല കവിതകൾ കാണാം. ജയ്പൂരിലെ മഥുരനാഥ കവി ശാസ്ത്രി, തൻെറ ലഘുകവിതകളിൽ പരാമർശിക്കാതെ വിട്ടിട്ടുള്ള എന്തെങ്കിലും ആധുനിക വിഷയമോ പരിഷ്കാരവികാസമോ ഉണ്ടായിരിക്കയില്ല. ആ കവിതകൾ 'സാഹിത്യവൈഭവം' (ബോംബേ, 1930) എന്ന തൻെറ ബൃഹത് കാവ്യസമാഹാരത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥത്തിൻെറ ആദ്യഭാഗത്തു് പ്രകൃതിഗാനമാതൃകകളും, തുടന്ന്, വിവിധ സ്തോഭങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കുന്ന കവിതകളും, പിന്നീട് ചിന്താമേദുരങ്ങളായ അന്യാപദേശങ്ങളും, അതുംകഴിഞ്ഞു് 'നവയുഗവീഥി' എന്നൊരു വിഭാഗവുമാണുള്ളതു്. ഒടുവിൽ പറഞ്ഞ വിഭാഗത്തിൽ ട്രാം, മോട്ടോർകാർ, തീവണ്ടി, കപ്പൽ, വിദ്യുച്ഛക്തി, ആകാശവാണി, സ്വനഗ്രാഹി, ശസ്ത്രക്രിയ, എക്സ്റേ, ഛായാഗ്രഹണം,

ചലച്ചിത്രം, ശാസ്ത്രമാഹാത്മ്യം, പാശ്ചാത്യന്മാരുടെ വൈശിഷ്ട്യം മുതലായ വിഷയങ്ങൾ വർണ്ണിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ കവിതകളിൽ ഇന്ത്യയുടെ പൊതുക്കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള വിചിന്തനങ്ങളുമുണ്ട്.

മേഘസന്ദേശത്തിനുണ്ടായിട്ടുള്ള നിരവധി അനുകരണങ്ങളിൽ വിചിത്രങ്ങളായ ഏതാനും ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളെ മാത്രമേ ഇവിടെ എടുത്തു പറയാനാവുകയുള്ളൂ. യക്ഷൻെറ അളകാജീവിതം, അധികാരം, ശാപഹേതു മുതലായവയെ പുനഃകല്പനം ചെയ്‌വാനുള്ള ഉദ്യമങ്ങൾ നടന്നിട്ടുണ്ട്. (എം. രാമശാസ്ത്രിയുടെ 'മേഘ പ്രതിസന്ദേശം,' മൈസൂർ, 1923). മുൻപ്, കൊരഡ രാമചന്ദ്രകവി കാളിദാസകൃതിക്ക് അനുബന്ധമായി 'ഘനവൃത്തം' എന്നൊരു കൃതി (മദിരാശി 1955) രചിച്ചിരുന്നു. മേഘസന്ദേശത്തിൻെറ വികടാനുകരണങ്ങളെപ്പററി അന്യത്ര ഉപന്യസിച്ചിട്ടുണ്ട്.

സംസ്കൃത ലഘുകവനങ്ങൾ സ്പർശിച്ചിട്ടുള്ള വിഷയങ്ങളുടെ വ്യാപ്തി കാണിക്കുന്നതിന് പത്രികകളിൽ വരാറുള്ള ചില കവിതകളെ ഉദാഹരണമായി ചൂണ്ടിക്കാണിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. 'സഹൃദയ'യുടെ രണ്ടാം വാല്യത്തിൽ കെ. കല്യാണിയുടെ 'ഭാരതീവിലാപം' എന്നൊരു കവിതയുണ്ട്. ഒരു ഗ്രന്ഥകാരന് തൻെറ കൃതി രചിക്കുന്നതിൽ, അച്ചടിപ്പിക്കുന്നതിൽ, നിരൂപണം ചെയ്യിക്കുന്നതിൽ, വായിച്ച് ആസ്വദിപ്പിക്കുന്നതിൽ നേരിടുന്ന വിഷമതകളാണ് പ്രസ്തുത കവിതയുടെ ഉള്ളടക്കം. 'ഭാരതീയ യുദ്ധസജ്ജ' എന്ന കവിത (സംസ്കൃത സാഹിത്യ പരിഷത്പത്രിക, ഒക്ടോബർ. 1942), ഇന്ത്യയുടെ യുദ്ധസന്നാഹം കണ്ട്, പ്രചോദനംകൊണ്ട്, ഇന്ത്യയുടെ പ്രാചീനവും അർവാചീനവുമായ യുദ്ധമുറകളെ സംബന്ധിച്ച് രചിച്ച പദ്യരൂപത്തിലുള്ള ഒരു സംഭാഷണമാണ്.പുളിനവിഹാരിദാസ്ഗുപ്തയുടെ'ചർമ്മഗോളക്രീഡ' എന്നൊരു കവിത (സംസ്കൃതസാഹിത്യ പരിഷത് പത്രിക, 1928—29) ഉണ്ട്. ''ഫുട്ട്ബോൾ''കളിയാണ് അതിലെ പ്രമേയം. ജോഗ്ജലപാതത്തെ സംബന്ധിച്ച്

മൈസൂർ മഹാരാജാസ് സംസ്കൃത കോളജ് മാസികയിൽ (1925) കുക്കേ സുബ്രഹ്മണ്യ ശാസ്ത്രി ഒരു കവിത എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. അപ്പാശർമ്മ മെച്ചപ്പെട്ട പദ്യകൃതികളും ചമച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു് 'പഞ്ജരബദ്ധഃശുകഃ' (കുട്ടിലടച്ച കിളി- സംസ്കൃത ചന്ദ്രിക 1904) എന്ന കവിതയും 'ഡസേർട്ടഡ് വില്ലേജ്' എന്ന ആംഗലകവിതയുടെ പരിഭാഷയും (സംസ്കൃത ചന്ദ്രിക; ആ പരിഭാഷ പ്രത്യേകമായും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ധാർവാർ. 1915) പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു.

ഏതെങ്കിലും ഒരു കഥയെടുത്ത് തുടർച്ചയായി പല വലുപ്പത്തിലുള്ള ചെറുകവിതകളിലൂടെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന കൃതികളും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഈ ലേഖകൻ രചിച്ച 'മഹീപോ മനുനീതി ചോളഃ' (1949), 'ദേവബന്ദീ വരദരാജഃ' (1948) എന്നീ കൃതികൾ ചോള ചരിത്രത്തിലെയും ശ്രീരംഗക്ഷേത്രചരിത്രത്തിലെയും ചില ഉപകഥകളെ ആഖ്യാനം ചെയ്യുന്നവയാണ്. 'ന കദാചിത് അനീദൃശം ജഗത്' (ലോകം ഒരിക്കലും ഇങ്ങനെ അല്ലാതിരുന്നിട്ടില്ല.) എന്ന ശീർഷകത്തിൽ ഒരു അപ്രസിദ്ധീകൃത കൃതിയുണ്ട്. അതിൻെറ പൂർവഖണ്ഡത്തിലെ അനുസ്യൂത കവിതകളിൽ, വൈദികാലത്ത് ഉർവശി പുരൂരവസ്സിനെ നിർദ്ദയം ഉപേക്ഷിച്ച കഥയും, ഉത്തരഖണ്ഡത്തിലെ കവിതകളിൽ, ഒരു ഭാരതീയ രാജകുമാരൻെറ ഇംഗ്ളീഷുകാരിയായ ഭാര്യ, അയാളുടെ വമ്പിച്ച സ്വത്തു മുഴുവനും വെള്ളത്തിലാക്കിയിട്ട് അയാളെ കൈവെടിഞ്ഞ കഥയും അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഗൈർവാണിയെയും അവളുടെ മാഹാത്മ്യത്തെയും ഉദ്ഗാനം ചെയ്തുകൊണ്ടുള്ള അനേകം ഖണ്ഡകവിതകൾ മാസികകളിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്. ഏതദ്വിഷയകമായി നൂററിയാറ് ശ്ളോകങ്ങളിൽ പ്രഭുദത്തശാസ്ത്രി എഴുതിയ നീണ്ട ഒരു കവിതയാണ് 'സംസ്കൃത വാക്സൗന്ദര്യാമൃതം' (ഡൽഹി. 1957).

പഴയ ഖണ്ഡകാവ്യമാതൃക പിടിച്ച് അല്പംകൂടി നീണ്ട കവിതകളും രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ചില കൃതികളിൽ

പ്രതിപാദ്യം കൈകാര്യം ചെയ്തിട്ടുള്ളതു് ഒരു പുതുമയുള്ള മട്ടിലാണു്. സി. വേങ്കടരമണയ്യയുടെ 'കാവ്യസമുദയം' (ബാംഗ്ളൂർ, 1944) എന്ന കൃതിയിൽ ഈ വിധത്തിലത്രേ ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ, നഭനേദിഷ്ടൻ, വിശ്വാമിത്രൻ എന്നിവരെ പുരസ്കരിച്ചുള്ള വൈദിക കഥകൾ എടുത്തുപെരുമാറിയിട്ടുള്ളതു്. ഡി. എം. കുല്കർണ്ണിയുടെ 'ധാരായശോധരാ' (സാതാര. 1952), പ്രാചീന ഭാരതത്തിലെ സംസ്കാരകേന്ദ്രങ്ങളിലൊന്നായിരുന്ന ചരിത്രപ്രഖ്യാതമായ ഭോജരാജധാനിയുടെ മാഹാത്മ്യം വർണ്ണിക്കുന്ന ഒരു കവിതയാണു്. സ്വഭാവചിത്രണമത്രേ, വിജയ നഗരം വി. വേങ്കടനാരായണരായരുടെ 'പദ്മിനി—ചന്ദ്ര—സംവാദം' (വാരാണസി 1909) എന്ന കവിതയുടെ സവിശേഷത. തിരുവയ്യൂരിലെ മേധാശ്രീ നാരായണശാസ്ത്രി രചിച്ചിട്ടുള്ള അസംഖ്യം കൃതികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ പുരുഷാർത്ഥചതുഷ്ടയത്തെ അധികരിച്ചു്, 'ചതുർവർഗ്ഗചിന്താമണി' (ശ്രീരംഗം, 1922) എന്നൊരു സാരോപദേശകാവ്യം കൂടിയുണ്ടു്. വാസ്തവത്തിൽ പഴയ അന്യാപദേശശതകരൂപം, ചിന്താപ്രധാനമായ കവിതയ്ക്കു സുശക്തമായി ഉപയോഗിക്കാവുന്ന ഒന്നാണു്. ആധുനിക സംസ്കൃതകവികളിൽ പലരും ഇമ്മാതിരി പദ്യങ്ങളും നിബന്ധിച്ചിട്ടുണ്ടു്. മഥുരനാഥശാസ്ത്രിയുടെ 'അന്യാപദേശ'ത്തെപ്പററി മുൻപു് സൂചിപ്പിച്ചല്ലോ. വൈ. മഹാലിംഗശാസ്ത്രിയുടെ 'വ്യാജോക്തിരത്നാവലി' (തിരുവയ്യൂരു 1953) ഈ വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട ഒരു കൃതിയാണു്. ജമ്മു ശുകദേവശാസ്ത്രിയുടെ 'ജിതമാല ചരിതം' (ലാഹോറിൽ മുദ്രണം ചെയ്തതു്) പ്രത്യേകം പരാമർശമർഹിക്കുന്നു. ദോഗ്രാ വന്ദിഗാനങ്ങളിലൂടെ പ്രഖ്യാതമായ ബാബാ ജിത്തോ എന്നൊരു സാധു ബ്രാഹ്മണന്റെയും അയാളുടെ മകളുടെയും കഥ, ഗ്രന്ഥകർത്താവു് എട്ടുസർഗ്ഗങ്ങളിലായി ഇതിൽ ആഖ്യാനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. വൈ. നാഗേശ ശർമ്മ മൂന്നു സർഗ്ഗങ്ങളിലായി'നേത്രോന്മീലനം'(ബാംഗ്ളൂർ, 1955) എന്നൊരു കാവ്യം രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇതിന്റെ ഇതിവൃത്തം ഉപഗുപ്തനെയും വാസവദത്തയെയും സംബന്ധിച്ച ഒരു

ബുദ്ധമത കഥയാണ്. പ്രസ്തുത കഥയെ ആസ്പദമാക്കി ഹിന്ദിയിലുള്ള ഗദ്യകൃതിയാണ് നമ്മുടെ കവിക്ക് അവലംബമായിത്തീർന്നത്.

വിനോദകവനങ്ങൾ

ഇക്കാലത്ത് നൂതനമായ പ്രോത്സാഹനം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള മറെറാരു സാഹിത്യവിഭാഗമാണ് ഹാസ്യാത്മകലളിതകവനം. അഭിനവചിന്താഗതിക്കാരായ സാഹിത്യകാരന്മാർ പഴയ മട്ടുകാരെ പരിഹസിക്കുമ്പോൾ, അവരും പകരം വീട്ടാറുണ്ട്. പല പുതിയ സമ്പ്രദായങ്ങളും വൈകല്യങ്ങളും അവരുടെ ആക്ഷേപത്തിന് ശരവ്യമായി. മാത്രമല്ല, പല പല കക്ഷിക്കാരുടെയും നേതാക്കന്മാരുടെയും ഭിന്ന ഭിന്നങ്ങളായ അഭിപ്രായഗതികളും വഴക്കുകളും വക്കാണങ്ങളും അധിക്ഷേപത്തിനും പരിഹാസത്തിനും വേണ്ടവക നൽകുകയും ചെയ്തു. ഈ സാഹിത്യവിഭാഗം പരിശോധിച്ചാൽ എത്ര ഊർജ്ജസ്വലമായി സംസ്കൃതഭാഷ കൈകാര്യം ചെയ്തിരിക്കുന്നു എന്നു കാണാം.

ചുരുക്കം ചില പുതിയ കവികൾ ഹാസകവിതകൾ രചിക്കുന്നതിന്നു മേഘസന്ദേശത്തിൻെറ കെട്ടും മട്ടും ഉപയോഗപ്പെടുത്തി. അങ്ങനെ ഉണ്ടായ വികടാനുകരണങ്ങൾക്ക് ഉദാഹരണങ്ങളാണ് സി. ആർ. സഹസ്രബുദ്ധേയുടെ 'കാകദൂത'വും (ധാർവാർ 1917), എം. ആർ. രാജഗോപാല അയ്യങ്കാരുടെ 'കാകദൂത'വും[46], കെ. വി. കൃഷ്ണമൂർത്തിശാസ്ത്രിയുടെ(പൂനാ) 'ശുനകദൂത'വും[47]. അയ്യങ്കാരുടെ 'കാകദൂതം' ഒരു ജയിൽപ്പുള്ളിയായ തസ്കരൻ അയയ്ക്കുന്ന സന്ദേശമാണ്. ജയിലിൽ ഒരു കള്ളൻ തൻെറ പ്രിയതമയ്ക്ക് സന്ദേശവുംകൊണ്ടു പോകുവാൻ ഒരു നായോട് അപേക്ഷിക്കുന്നതാണ് ശുനകസന്ദേശത്തിലെ പ്രമേയം. തടയാനാവാത്തവിണ്ണും പ്രബലമായ സ്വാദു

---

46. 'അണ്ണാമലൈനഗർ. പലവക. 1940.
47. സരസ്വതീസുഷമ, വാരാണസി 1956.

ള്ളതാണ് ഉള്ളി. വിലക്കപ്പെട്ട ഈ സ്വാദുപദാർത്ഥത്തിന്റെ പക്ഷംപിടിച്ച് മുദ്ദുവിട്ഠലാചാര്യ തന്റെ 'പലാണ്ഡുപ്രാർത്ഥന' (സഹൃദയ viii) എന്ന കവിതയിൽ യാഥാസ്ഥിതികന്മാരോടു ന്യായവാദം നടത്തിയിരിക്കുന്നു. ഈ വിശിഷ്ട സാധനത്തെ പ്രകീർത്തിച്ച് ജയ്പ്പൂർ കൃഷ്ണരാമൻ ഒരു ശതകം (പലാണ്ഡുശതകം) തന്നെ രചിച്ചിരിക്കുന്നു. ചൂല് അഥവാ തുറപ്പ നിർവഹിക്കുന്ന മാന്യവൃത്തിയെ വിഷയമാക്കി 'മാർജ്ജനി' എന്നൊരു പ്രശസ്തി കാവ്യമുണ്ട്. പിൽക്കാലത്ത് മേൽക്കോട്ടേ ശ്രീ വൈഷ്ണവ മഠാധിപതിയായിത്തീർന്ന അനന്താൾവാർ തുറപ്പയുടെ മാഹാത്മ്യം വർണ്ണിക്കുവാൻ ഒരു ശതകം[48] നിർമ്മിച്ചു. മൂട്ടയും എറുമ്പും കവികളുടെ പിടിയിൽപ്പെടാതെ പോയിട്ടില്ല. കെ. വി. കൃഷ്ണമൂർത്തിശാസ്ത്രി (പൂനാ) മൂട്ടയെ വർണ്ണിച്ച്, 'സംസ്കൃതരത്നാകര'ത്തിൽ ഒരു 'മക്കുണാഷ്ടകം' പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. പൂനായിലെന്നപോലെ ബംഗാളത്തും ഉപദ്രവകാരിയായ ഈ കീടം, പുളിനവിഹാരി ദശഗുപ്ത രചിച്ച മറ്റൊരു മക്കുണാഷ്ടകത്തിൽ വർണ്ണിതമായി. (സംസ്കൃത സാഹിത്യപരിഷത് പത്രിക, ഫെബ്രു. 1928). കുറേക്കൂടി ശല്യകാരിയായ കൊതുക് പ്രാചീന കവികളാൽപോലും പ്രകീർത്തിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാണ്. സമകാലീന കൃതികളിൽ ആത്രേയന്റെ (വി. സ്വാമിനാഥശർമ്മയുടെ) ചില വരികൾ സ്മരണയർഹിക്കുന്നു[49]. ചായയും കാപ്പിയും കൊണ്ടുള്ള സുഖം, അഥവാ അവയിൽ ആസക്തിയേറുന്നതുകൊണ്ടുള്ള ദൂഷ്യം, പല കവിതകൾക്കും വിഷയീഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. സി. ആർ. സഹസ്രബുദ്ധേ ചായയെ ഒരു ഭഗവദ്ഗീതയ്ക്കു പോരുന്ന വിഷയമാക്കി ഉയർത്തി. ('ചാഹാഗീത', ധാർവാർ). ആത്രേയൻ പതിനാറു പദ്യങ്ങൾ (കാഫിഷോഡശികം) നിർമ്മിച്ച് കാപ്പിയെ പ്രകീർത്തിച്ചു. മററു രണ്ടു കൃതികൾ ഈ "അദ്ഭുതപാനീയ"ത്തെ

---

48. 'സമ്മാർജ്ജനീ ശതകം' മൈസൂർ. സംസ്കൃതചന്ദ്രികയിൽ (V) ചൂലിനെപ്പററി ഒരു ഉപന്യാസമുണ്ട്.
49. 'അണ്ണാമലൈനഗർ'. പലവക. 1940.

അപലപിക്കുന്നവയാണ്: എം. വി. സമ്പത്കുമാർ ആചാര്യയുടെ 'കാഫീ-പാനീയ'വും (സംസ്കൃത സാഹിത്യ പരിഷത് പത്രിക, ഏപ്രിൽ 1941) 'കാഫി ത്യാഗ ദ്വാദശമഞ്ജരിക'യും. ഈ ഒടുവിൽപറഞ്ഞ കൃതിയിൽ കാപ്പി ഉപേക്ഷിക്കുവാൻ ചെയ്യുന്ന അഭ്യർത്ഥന ജനങ്ങളുടെ ഉള്ളിൽത്തട്ടുവാൻവേണ്ടി ശങ്കരാചാര്യരുടെ 'ഭജഗോവിന്ദ'ത്തിൻെറ വൃത്തവും ബന്ധവൈചിത്ര്യവും ഉപയുക്തമാക്കിയിരിക്കുന്നു. ഇതിൽനിന്നും, കരിക്കാട്ട് എം. കൃഷ്ണൻ നമ്പൂതിരിപ്പാടിൻെറ 'ഒരു കപ്പുചായ' എന്ന സപ്തകത്തിലേക്കു തിരിയുന്നതു് വാസ്തവത്തിൽ ഉല്ലാസകരമാണ്. ('സംസ്കൃതം' 3-4-1956). അപ്പാശമ്മ വയറിനെ പ്രകീർത്തിച്ച്, 'ഉദര പ്രശസ്തി' (സംസ്കൃത ചന്ദ്രിക, 1906) എന്നൊരു കവിത രചിച്ചു. പ്രതിഭാശക്തി പ്രദർശിപ്പിക്കുന്ന ഒന്നാണ് ഡി. ററി. താതാചാര്യരുടെ 'കപീനാം ഉപവാസഃ' (കുരങ്ങന്മാരുടെ നോൻപ്)[50] എന്ന കവിത. ഇതിൽ നോൻപുനോക്കുന്നതായി ഭാവിക്കുന്ന ചപലമനസ്കന്മാരെ പരിഹസിച്ചിരിക്കുകയാണ്. മുപ്പത്തെട്ടു പദ്യങ്ങളുള്ള 'കന്യാകുബ്ജലീലാമൃത'ത്തിൽ മഹാവീരപ്രസാദ് ദ്വിവേദി, കനൗജിലെ ബ്രാഹ്മണരെ പരിഹാസപാത്രങ്ങളാക്കിയിരിക്കുന്നു.

ചില പുതിയ പ്രസ്ഥാനങ്ങളെയും അവയുടെ നേതാക്കന്മാരെയും അനുഭാവികളെയും അപഹസിക്കുന്ന കൃതികളും ഇക്കാലത്തു രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. 'ദയാനന്ദാഷ്ടക'ത്തിൽ ചജ്ജുരാമൻ ദയാനന്ദനെ പരിഹസിച്ചിരിക്കുന്നു. ആധുനിക സമാജങ്ങളെ പുച്ഛിച്ചുകൊണ്ട് ബങ്കിംചന്ദ്ര ചാററർജി എഴുതിയ മൃഗസമാജകഥ സംസ്കൃതത്തിലേക്കു ഭാഷാന്തരം ചെയ്തിട്ടുണ്ട് (സഹൃദയ N S. II). പുന്നശ്ശേരി നീലകണ്ഠശമ്മ, 'സാത്ത്വികസ്വപ്നം' എന്ന കൃതിയിൽ (കൊല്ലവർഷം 1097, തൃശ്ശൂർ) നൂറു പദ്യങ്ങൾ കൊണ്ട് ആദ്യകാലത്തെ രാഷ്ട്രീയ വിപ്ലവകാരികളെ കളി

---

50. കുംഭകോണം. 1925.

യാക്കിയിരിക്കുന്നു.* കാളയും പട്ടിയും കുരങ്ങും കുറുക്കനും തത്തയും മററും പങ്കെടുക്കുന്ന ഒരു സമ്മേളനത്തെ ചിത്രീകരിച്ച് വിഭിന്ന കക്ഷികളുടെ നാനാതരം മുദ്രാവാക്യം വിളികളെയും ആദർശഘോഷണങ്ങളെയും ഇതിൽ അപഹസിച്ചിരിക്കുന്നു. സ്വാഗതപ്രസംഗം, ഉദ്ഘാടകപ്രസംഗം, അദ്ധ്യക്ഷപ്രസംഗം മുതലായ എല്ലാ ചടങ്ങുകളും വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. കാറുംകോളും കൊണ്ട സൂറത്ത് കോൺഗ്രസ്സിനെപ്പററി രചിച്ച ഒരു ഹാസ്യകവിതയാണ് 'കോൺഗ്രസ് ഗീത.' (മദിരാശി, 1908). പഴയ ആചാരങ്ങൾ കൈവെടിഞ്ഞിട്ട്, പുതുരീതികൾ കൈക്കൊണ്ടിട്ടുള്ളവരെ ആക്ഷേപിക്കുന്ന ഒരു കൃതിയാണ്, ബാബാദീക്ഷിതവടവേയുടെ 'കല്പിതകലിവൃത്താന്താദർശപുരാണം.'

നാടകം

ഗൗരവമുള്ള നാടകങ്ങളാണെങ്കിൽ, പഴയ ഇതിവൃത്തങ്ങൾ സ്വീകരിച്ച പരമ്പരാഗതരീതിയിൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവ ഒട്ടുവളരെയുണ്ട്. തൊണ്ണൂററിമൂന്നു നാടകങ്ങൾ രചിച്ച ഭട്ടശ്രീ നാരായണശാസ്ത്രിയെപ്പോലെയുള്ള നാടകകൃത്തുകൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നും, ഇപ്പോഴും ഇത്തരം നാടകങ്ങൾ രചിക്കപ്പെടാറുണ്ടെന്നും മാത്രം ഇവിടെ സൂചിപ്പിക്കട്ടെ. എന്നാൽ പഴയ രൂപവും ഇതിവൃത്തവും സ്വീകരിക്കെത്തന്നെ, രൂപത്തിലും ആശയങ്ങളിലും പ്രതിപാദനരീതിയിലും നൂതനങ്ങളായ പലതരം സവിശേഷതകളോടെ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള നാടകങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഇവിടെ പ്രത്യേകം പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ആധുനിക വിദ്യാഭ്യാസം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള സംസ്കൃത വിദ്വാന്മാർ നാടകരചന നടത്തുമ്പോൾ ഈ സവിശേഷതകൾ സ്വാഭാവികമായി ഉണ്ടാകുമല്ലോ.

---

* കേശവഭട്ടശംഭുശർമ്മയാണ് 'സാത്ത്വിക സ്വപ്ന'ത്തിന്റെ പ്രണേതാവ്. പുന്നശ്ശേരി നമ്പി നീലകണ്ഠശർമ്മ പ്രസ്തുത കൃതിക്കു പ്രസ്താവനയെഴുതിയിട്ടുണ്ട് എന്നുമാത്രം. ഇതൊരു പരിഹാസകാവ്യമാണെന്നതിൽ പക്ഷാന്തരമുണ്ട്—വിവർത്തകൻ.

ക്ലാസിക്കൽ രീതിയിലുള്ള ഒന്നാംകിട നാടകങ്ങൾ തന്നെ ആധുനിക നാടകങ്ങൾക്ക് ചില നൂതന വിഷയങ്ങൾ സൂചിപ്പിച്ചു കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്; അഥവാ, ക്ലാസിക്കൽ നാടകങ്ങളിൽ സൂചിതങ്ങളായിട്ടുള്ള കഥാസന്ദർഭങ്ങൾ എടുത്ത് പുതിയ നാടകങ്ങൾ രചിക്കുവാൻ വേണ്ട പ്രചോദനം കവികൾക്കു ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. മൈസൂരിലെ ജഗ്ഗു വാകുലഭൂഷണൻ ഈ രണ്ടാമത്തെ സരണിയിൽ പരിശ്രമിക്കുകയും രണ്ടോ മൂന്നോ അങ്കങ്ങളുള്ള ലഘുനാടകങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇക്കൂട്ടത്തിൽ പ്രത്യേകം പ്രസ്താവ്യമാണ് 'പ്രസന്നകാശ്യപീയം' (മൈസൂർ, 1951.). ദുഷ്ഷന്തനും ശകുന്തളയും ഭരതകുമാരനോടൊപ്പം കണ്വാശ്രമം സന്ദർശിക്കുന്നതാണ് അതിലെ കഥാവസ്തു. ഹൃദ്യമായ ഈ വിഷയംതന്നെ ജെ. ററി. പാരീക്കിനെയും (സൂററ്ററ്) ആകർഷിച്ചു. അദ്ദേഹം പ്രസ്തുത ഇതിവൃത്തം സ്വീകരിച്ച് 'ഛായാശാകുന്തളം' എന്നൊരു ഏകാങ്ക നാടകം നിർമ്മിച്ചു. (സൂററ്ററ്, 1957.). ഉത്തരരാമചരിതത്തിന്റെ സ്വാധീനം അതിൽ പ്രകടമായിക്കാണാം. പ്രതിരൂപാത്മകനാടകങ്ങളും ഇക്കാലത്ത് ആവിർഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'അധർമ്മവിപാകം' (സംസ്കൃത ചന്ദ്രിക, വാല്യം v) ഇതിനൊരു ഉദാഹരണമാണ്. ആയുർവേദത്തിന്റെ മഹിമ വെളിപ്പെടുത്തുന്ന 'ജീവസഞ്ജീവനി' എന്നൊരു നീണ്ട ഗൂഢാർത്ഥനാടകം ജി. വേങ്കടരമണയ്യ രചിക്കയുണ്ടായി.

മദിരാശി സംസ്കൃത അക്കാദമി ഒരു അഖിലേന്ത്യാ നാടക മത്സരം നടത്തി. പലരും അതിൽ പങ്കെടുത്തു. മത്സരത്തിൽ സമ്മാനാർഹമായതു് വൈ. മഹാലിംഗശാസ്ത്രി രചിച്ചതും അടുത്തകാലത്തു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയതുമായ 'പ്രതിരാജസൂയം' നാടകമാണ്. പാണ്ഡവന്മാരെ വനവാസത്തിനയച്ചശേഷം ദുര്യോധനൻ ബദലായി നടത്തുന്ന രാജസൂയമാണ് പ്രതിപാദ്യം. ഈ കൃതിയിലും പുരാണകഥകൾ സ്വീകരിച്ച് അദ്ദേഹം രചിച്ച 'ഉദ്ഗാതൃദശാനനം' പോലെയുള്ള മററ് അപ്രകാശിത നാടകങ്ങളിലും ആധുനികാശയങ്ങൾ കടത്തിവിട്ടിട്ടുണ്ട്.

അടുത്തകാലത്ത് അദ്ദേഹം പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഒരു നാടകമാണ് 'കലിപ്രാദുർഭാവം'. കലികാലം ആരംഭിക്കുമ്പോൾ തന്നെ ഉളവാകുന്ന സാന്മാഗ്ഗികാധ:പതനത്തിൻെറ പ്രാക്തനമെങ്കിലും രസാവഹമായ കഥ ഏഴു ചെറിയ അങ്കങ്ങളിലായി പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈ ഗ്രന്ഥകർത്താവിൻെറതന്നെ 'ഉഭയരൂപകം' ശുഭപര്യവസായിയായ ഒരു സാമുദായികനാടകമാണ്. തഞ്ചാവൂരിലെ സുന്ദരേശ ശർമ്മ ബിൽഹണകഥയുടെ പ്രതിഛായയിൽ ശൃംഗാരപരമായ ഒരു ഇതിവൃത്തം തൻെറ 'പ്രേമവിജയ'ത്തിൽ (കുംഭകോണം, 1943) സന്നിവേശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈ നാടകം ഗ്രന്ഥകർത്താവ് അഭിനയിപ്പിച്ചിട്ടുമുണ്ട്. ഇതിവൃത്തസംബന്ധമായ ആദ്യത്തെ വ്യതിയാനം, ഇന്ത്യാചരിത്രത്തിലെ വിശ്രുതകഥാപാത്രങ്ങളെ അധികരിച്ച് സമൃദ്ധമായുണ്ടായ നാടകങ്ങളിൽ കാണാം. ഈ വകപ്പിൽ നമുക്കു കിട്ടിയിട്ടുള്ള കൃതികളാണ്, മീവാറിലെ റാണാപ്രതാപ്സിംഗിനെപ്പററി മഹാമഹോപാധ്യായ മാധുരീപ്രസാദ് ദീക്ഷിതരുടെ 'വീരപ്രതാപനാടക'വും (ലാഹോർ. 1937,) എം. എം. യാജ്ഞിക്കിൻെറ'സംയോഗിതാ സ്വയംവരം', 'ഛത്രപതിസാമ്രാജ്യം' 51, 'പ്രതാപവിജയം' എന്നീ സംഗീത സമ്മിളിതമായ നാടകത്രയവും സുദർശനപ്തിയുടെ 'സിംഹളവിജയ'വും 52, പഞ്ചാനന തർക്കരത്നത്തിൻെറ 'അമരമംഗള'വും 53. വിജയാനന്ദൻ രചിച്ച ഒരു പ്രേമവിഷയകനാടകമാണ് 'പ്രേമമോഹിനീരണധീരം' (സംസ്കൃത ചന്ദ്രിക, 1904). സംസ്കൃത നാടകങ്ങളിൽ സാധാരണമായിക്കാണപ്പെടുന്ന 'പ്രസ്താവന' ഇതിൽ ഉപേക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈ ലേഖകൻെറ വകയായും ഒരു നാടകമുണ്ട്, 'അനാർക്കലി'. ഇതു് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ളതല്ല. അടിമപ്പെണ്ണിൽ അനുരക്തനായ

---

51. ഇംഗ്ലീഷു പരിഭാഷയോടുകൂടി 1929—ബറോഡായിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. 52. ബർഹാംപൂർ 1951; ഇതു് ഒറിയാ ചരിത്രത്തിൽ നിന്നെടുത്ത ഒരു കഥയാണ്. ഒറിയാ ഗാനങ്ങളും ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. 53. ബനാറീസ് 1939.

ജിഹാംഗിറിൻെറ സുപ്രസിദ്ധമായ പ്രേമകഥയാണ് ഇതിവൃത്തം. ശ്രീമതി ക്ഷമാറാവുവിൻെറ നിര്യാണ ശേഷം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ള അവരുടെ കൃതികളിൽ സമുദായ പരിഷ്കരണം സംബന്ധിച്ച ചില നാടകങ്ങളുണ്ട്. ഇക്കൂട്ടത്തിൽ ഒന്നാണ് 'ബാലവിധവ' (മഞ്ജുഷ 1955). മൂന്നങ്കങ്ങളിലുള്ള ഒരു നാടകം. ഇക്കാലത്ത്, ചില അസാധാരണവിഷയങ്ങൾ എടുത്തു നാടകരൂപം കൊടുത്തിട്ടുള്ളതായും കാണാം. ആര്യസമാജസാഹിത്യകാരനായ മഹാവ്രതൻെറ 'പ്രകൃതിസൗന്ദര്യം'(യിയോലേ, 1934) എന്ന നാടകം പ്രകൃതിലാവണ്യത്തെ പ്രതിപാദിക്കുന്നതാണ്. പുന്നശ്ശേരി നീലകണ്ഠശർമ്മ 'വിജ്ഞാന ചിന്താമണി' മാസികയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച 'ഗൈർവാണീവിജയ'ത്തിൽ * സംസ്കൃതഭാഷയ്ക്കു പിണഞ്ഞ ദയനീയമായ അധ:പതനത്തെയും, പല നാട്ടുരാജ്യങ്ങളും മഹാരാജാസ് സംസ്കൃത കോളജുകൾ ആരംഭിച്ച് യഥാവസരം അതിനു നൽകുന്ന ഉദ്ധാരണത്തെയും നാടകരൂപത്തിൽ ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. ബ്രഹ്മാവും സരസ്വതിയും ഋഷികളും ഹൌണിയും ഗൈർവാണിയും മററു ഭാരതീയ ഭാഷകളും ഇതിൽ കഥാപാത്രങ്ങളാണ്. ഇതുപോലെ 'സംസ്കൃതവാഗ്വിജയം' എന്ന് അഞ്ചങ്കങ്ങളിലുള്ള ഒരു നാടകം പ്രഭുദത്തശാസ്ത്രി (ഡൽഹി, 1942) സംസ്കൃതത്തിലും ഹിന്ദിയിലും രചിച്ചിട്ടുണ്ട്.

സർഗ്ഗാത്മക പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ആവേശപൂർവ്വമായ സമാരംഭത്തോടുകൂടി, കാളിദാസൻെറയും ശൂദ്രകൻെറയും ഭവഭൂതിയുടെയും ആരാധകന്മാരായിരുന്നവരുടെ ശ്രദ്ധയെ ഷേക്സ്പീയർ കൃതികൾ സമാർജ്ജിച്ചു. ഷേക്സ്പീയരെ അധികരിച്ച് ഭാരതീയ ഭാഷകളിൽ ചില സമവലോകനങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അവയിൽ ആ മഹാനായ നാടകകൃത്തിൻെറ നാടകങ്ങൾക്കുള്ള സംസ്കൃതപരിഭാഷകളെ കണക്കിലെടുത്തിട്ടുള്ളതായി കണ്ടിട്ടില്ല.

---

* പ്രൊഫ. എ. ആർ. രാജരാജവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ നിർമ്മിച്ചത്—വിവർത്തകൻ.

1877—ൽ തന്നെ. 'കോമഡി ഓഫ് എറേഴ്സി'ന്റെ ഒരു സംസ്കൃതപരിഭാഷ 'ഭ്രാന്തിവിലാസം' എന്ന പേരിൽ ശ്രീ ശൈലനാഥദീക്ഷിതർ സംഭാവന ചെയ്തു. എ. ആർ. രാജരാജവർമ്മ (തിരുവനന്തപുരം) ഒഥല്ലോ നാടകത്തിനു് ഒരു സ്വതന്ത്രപരിഭാഷ നിർമ്മിച്ചു. ആർ. കൃഷ്ണമാചാരി 'മിഡ്സമ്മർ നൈററ്സ് ഡ്രീം' ഭാഷാന്തരപ്പെടുത്തി 'വാസന്തികസ്വപ്നം' എന്ന പേരിൽ ആദ്യം 'സഹൃദയ'യിലും പിന്നീടു് പുസ്തകരൂപത്തിലും (കുംഭകോണം, 1892) പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. ഗദ്വാളിലെ ശ്രീ ഗുണ്ടേറാവു ഹാക്കയർ 'മിഡ്സമ്മർ നൈററ്സ് ഡ്രീമും' 'ഹാംലെററി'ന്റെ ഏതാനും അങ്കങ്ങളും ഭാഷാന്തരം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. മിഡ്സമ്മർനൈററ്സ് ഡ്രീമിന്റെ വേറൊരു പരിഭാഷ 'ശ്രീ' മാസികയിൽ (viii. iii—iv) വന്നു. 'ആസ് യു ലൈക്ക് ഇററ്', 'യഥാഭിമതം' എന്ന ശീർഷകത്തിൽ'ഉദ്യാനപത്രിക'യിൽ തുടർച്ചയായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ലാംബിന്റെ ഷേക്സ്പീയർ കഥകൾ, വിജയനഗരം എം. വേങ്കടരമണാചാര്യ സംസ്കൃതത്തിലേക്കു് വിവർത്തനം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. (മദിരാശി, 1933). ഒഥല്ലോ, ഹാംലെററ് മുതലായ ഷേക്സ്പീയർ നാടകങ്ങളിലെ കഥകൾ സംസ്കൃതഗദ്യത്തിൽ സഹൃദയമാസികവഴി തുടരെ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഷേക്സ്പീയർ കൃതികളിലെ ചില പ്രത്യേകഭാഗങ്ങളും കവിതകളും സംസ്കൃതത്തിലേക്കു ഭാഷാന്തരം ചെയ്തിട്ടുള്ളതിനെക്കുറിച്ചു നാം പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. പൂനായിലെ എസ്. എൻ. താദ്പത്രീകർ ഗെഥേയുടെ 'ഫൌസ്റ്റ്' 'വിശ്വമോഹനം' എന്നപേരിൽ ഒരു ഏഴങ്കനാടകമാക്കി. ഡാക്ടർ ശ്യാമശാസ്ത്രി ലെസ്സിങ്ങിന്റെ 'എമീലിയാ ഗാലെററി' വിവർത്തനം ചെയ്തു് മൈസൂർ മഹാരാജാസ് സംസ്കൃത കോളജു മാസികയിൽ (vii, 1931) പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. ടെന്നിസന്റെ 'ദി കപ്പ്' (ചഷകം) എന്ന ദ്വയാങ്കദുരന്തനാടകം സംസ്കൃത പാരമ്പര്യത്തിനു് അനുരൂപമാംവണ്ണം സംസ്കരിച്ചെടുത്തതാണു് സി. വേങ്കടരമണയ്യയുടെ 'കമലാവിജയ നാടകം' (മൈസൂർ. 1938)

ഈ പാശ്ചാത്യനാടകങ്ങളുടെ പരിഭാഷയ്ക്കുശേഷം, കുറേക്കൂടി ചെറുതായ നാടകകൃതികളുടെ, വിശേഷിച്ചും പാശ്ചാത്യമാതൃകകളിൽനിന്നു നവചൈതന്യമുൾക്കൊണ്ടിട്ടുള്ള ഏകാങ്കങ്ങളുടെ പുറപ്പാടായി. ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ ഇത്തരം നാടകങ്ങൾ വളരെയധികം നിർമ്മിക്കപ്പെടുകയുണ്ടായി. സംസ്കൃതനാടകങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ പണ്ടേക്കാലംതൊട്ട് പ്രഹസനത്തിനു സ്ഥാനമുണ്ട്. ഈ വിഭാഗത്തിൽ ഏഴാം ശതകത്തോളം പഴക്കമുള്ള ഏതാനും ചില മാതൃകകളെങ്കിലും നമുക്കു കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. അടുത്ത കാലത്ത് ആവിർഭവിച്ചിട്ടുള്ള നാടകങ്ങളിൽ പ്രഹസനങ്ങളും ധാരാളമുണ്ടെന്നു കാണുന്നതു് ആശ്വാസകരമാണ്. അല്പസമയംകൊണ്ടു തീരേണ്ടതും സംസ്കൃത സാഹിത്യസംബന്ധിയുമായ വിനോദപ്രകടനത്തിന്റെ ആവശ്യം നേരിട്ടുന്ന കോളജ് വാർഷികദിനാഘോഷംപോലെയുള്ള വിശേഷാവസരങ്ങൾ ഇത്തരം ചെറുനാടകങ്ങളുടെ വളർച്ചയ്ക്ക് ആക്കം കൂട്ടി. അടുത്തകാലത്ത് ഹ്രസ്വങ്ങളായ സംസ്കൃത നാടകങ്ങളുടെയും നാടകീയ സംവാദങ്ങളുടെയും അഭിവൃദ്ധിക്ക് ആൾ ഇന്ത്യാ റേഡിയോയും ഗണ്യമായ സാഹായ്യം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

സമകാലികവും സാമുദായികവുമായ പ്രാധാന്യം ഉള്ള വിവിധവിഷയങ്ങൾ പുതിയതരം ഏകാങ്കങ്ങളിൽ കാണാം. വി. കൃഷ്ണൻ തമ്പിയുടെ 'പ്രതിക്രിയ', 'വനജ്യോത്സന', 'ധർമ്മസ്യ സൂക്ഷ്മാഗതിഃ' എന്നീ സംസ്കൃത നാടകത്രയത്തിനു് (തിരുവനന്തപുരം), രജപുത്രമുസ്ലീംകാലഘട്ടത്തോടു ബന്ധപ്പെട്ട ചരിത്രപരവും കാല്പനികവുമായ ഇതിവൃത്തങ്ങളാണുള്ളതു്. പി. വി. വരദരാജശർമ്മയുടെ 'കസ്യാഹം' (ഞാനാരുള്ളതു്?) എന്ന കൃതി, ഒരു മരുമകൻ തന്റെ പുതിയ ഗൃഹത്തിലെ കഷ്ടതകളെ ചൊല്ലി വ്യസനിക്കുന്ന ഒരു ഏകപാത്രനാടകമാണ്. (സംസ്കൃത സാഹിത്യപരിഷത് പത്രിക, 1939). പള്ളിക്കൂടങ്ങളിൽ ഒരു അനദ്ധ്യായ ദിവസം കിട്ടാൻവേണ്ടി വിദ്യാർത്ഥികൾ ചില അടവുകൾ പ്രയോഗിക്കുക സാധാരണമാണല്ലോ. അത്തരമൊരു സംഭവത്തെ ആസ്പദമാ

ക്കിയുള്ള ഒരു ലഘുനാടകമാണ് എ. ആർ. ഹൈബാരേ സംസ്കൃതസാഹിത്യപരിഷത് പത്രികയിൽ (മാർച്ച്, 1941) പ്രസിദ്ധീകരിച്ച 'മനോഹരം ദിനം' (നല്ല ദിവസം). സീതാദേവി തൻെറ 'അരണ്യരോദന'ത്തിൽ ഗാർഹിക വൈമഷ്യങ്ങൾക്കു നാടകരൂപം നൽകിയിരിക്കുന്നു. (മനോരമ, ബർഹാംപൂർ നം. 3. 1944 ff.) വീട്ടിലും ആഫീസിലും സാധാരണമായുണ്ടാകുന്ന മറെറാരു അനുഭവം കെ. തിരുവേങ്കടാചാര്യ 'അമർഷമഹിമ'യിൽ നിപുണമായി നാടകീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. (അമൃതവാണി, 1951). കോപിഷ്ടനായ ആഫീസർ തൻെറ ഭാര്യയോടും ക്ലാക്കിനോടും കലമ്പുന്നു; കോപാവേശം ആ ഉദ്യോഗസ്ഥനിൽനിന്നു് ക്ലാക്കിലേക്കും, ക്ലാക്കിൽനിന്നു ഭാര്യയിലേക്കും, ഭാര്യയിൽനിന്നു വേലക്കാരിയിലേക്കും സംക്രമിക്കുന്നു ഇതാണ് ഇതിവൃത്തം. സുരേന്ദ്ര മോഹന പഞ്ചതീർത്ഥൻ തൻെറ 'വണിക്സുത' (കച്ചവടക്കാരൻെറ മകൾ, മഞ്ജൂഷ, ആഗ. 1955) എന്ന ഏകാങ്കത്തിൽ ഒരു സവിശേഷപ്രമേയമാണ് അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഒരു ധനാഢ്യയായ യുവവിധവയോട് ഒരു ഹിന്ദുമതാനുയായിയും ഒരു ബുദ്ധമതാനുയായിയും വിവാഹപ്രാർത്ഥന നടത്തുന്നു; ഇവരിൽ ആദ്യത്തേയാൾ വിജയമടയുന്നു—ഇതാണ് പ്രതിപാദ്യം. ശ്രീമതി ക്ഷമാറാവു തൻെറ 'കടുവിപാകം' (മഞ്ജൂഷ, 1955) എന്ന നാടകത്തിൽ, സത്യഗ്രഹകാലത്തു് സാധാരണമായിരുന്ന ശോചനീയ സംഭവങ്ങളിൽ ഒന്നു് എടുത്തു് പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. കുടുംബത്തിലെ മകനോ മകളോ സത്യഗ്രഹത്തിൽ ചേരും; അതോടെ കുടുംബബന്ധവും മാതാപിതാക്കന്മാരുടെ ഹൃദയവും വിച്ഛിന്നമാകും; പോലീസുകാരുടെ മർദ്ദനത്തിനു് ആ സത്യഗ്രഹി സ്വജീവിതം യജ്ഞാർപ്പണം ചെയ്യും. ഇതു് അക്കാലത്തു് ഒരു സാധാരണസംഭവമായിരുന്നു. പിൽക്കാലത്തു് രാഷ്ട്രം തരണംചെയ്ത ഒരു ദയനീയഘട്ടത്തെ ശക്തമായും നിപുണമായും ചിത്രണം ചെയ്തിട്ടുള്ള ഒരു ഏകാങ്കമാണ് 'മഹാശ്മശാനം.' കൗമുദിയിൽ (ഹൈദരബാദ്, സിൻഡ്,

സെപ്തം. 1944) പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ട ഈ ചെറിയ ദുരന്തനാടകത്തിന് മൂന്നു കൊച്ചു രംഗങ്ങളാണുള്ളതു്. ഇന്ത്യാവിഭജനകാലത്തു് ശവങ്ങൾ നിറഞ്ഞുകിടന്ന കൽക്കത്തയിലെ തെരുവുകളെയും, ആളുകളുടെ സംഖ്യ അഞ്ഞൂറിൽ നിന്നു് അഞ്ചായിത്തീരുന്ന ഒരു ഗ്രാമത്തെയും, പട്ടിണി കിടന്നു മരിക്കുകയോ അല്ലാത്തപക്ഷം കരിഞ്ചന്തയിൽ നിന്നു് അരിയെന്നും പറഞ്ഞു കിട്ടുന്ന സാധനം വച്ചുണ്ടാക്കുന്ന കഞ്ഞി കുടിക്കുകയോ എന്ന പതനത്തിൽ എത്തുകയും അവസാനമായി അവശേഷിച്ച ഒരേ ഒരു മകൾ കൂടിയും ആ കഞ്ഞി ഒരു കവിൾ അകത്താക്കിയതോടെ മൃത്യുഗതയാവുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു മുസ്ലീം തയ്യൽക്കാരന്റെ കുടുംബത്തെയും ഇതിൽ ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു.

കഴിഞ്ഞ ശതകത്തിന്റെ ഉത്തരാർദ്ധത്തിൽ ഇലത്തൂർ സുന്ദരരാജകവി രചിച്ച 'സ്നുഷാവിജയ'ത്തോടു 54 കൂടിത്തന്നെ, സാമുദായികവും ഗാർഹികവുമായ പ്രമേയം നമ്മ്ഭാവത്തിന്റെ അടിയൊഴുക്കോടെ അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ടുന്ന ഏകാങ്കനാടകങ്ങൾക്കു് പ്രചാരം സിദ്ധിക്കുന്നതായി നാം കാണുന്നു. ഒന്നോ അധികമോ അങ്കങ്ങളുള്ള സാക്ഷാൽ പ്രഹസനങ്ങൾ ഈ ശതകത്തിൽ നമുക്കു ധാരാളം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ആദ്യത്തെ പ്രഹസനമെഴുത്തുകാരിൽ ഒരാളാണു് എസ്. കെ. രാമനാഥശാസ്ത്രി. 'ദോലാ പഞ്ചിലക പ്രഹസന'ത്തിനു പുറമേ, 'മണിമഞ്ജൂഷ' എന്നൊരു പ്രഹസനവും അദ്ദേഹം സംഭാവന ചെയ്തു. ദണ്ഡിയുടെ ദശകുമാരചരിതത്തിലെ അത്യന്തം രസകരവും ആശ്ചര്യജനകവുമായ അപഹാരവർമ്മാവിന്റെ കഥയ്ക്കു് നാടകരൂപം നൽകിയതാണു് മണിമഞ്ജൂഷ. കെ. എൽ. വി. ശാസ്ത്രി (മദിരാശി) മൂന്നു പ്രഹസനങ്ങൾ രചിച്ചു: 'ലീലാവിലാസം' (പാലയ്ക്കാട്ടു്, 1935); 'ചാമുണ്ഡ' (മദിരാശി);

---

54. ഈ ലേഖനത്തിന്റെ കർത്താവു് പ്രസ്തുത കൃതി 'സടിപ്പണീകം' ആനൽസ് ഓഫ് ഓറിയൻറൽ റിസേർച്ചിൽ പ്രസാധനം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. (മദിരാശി യൂണിവേഴ്സിററി —1942—43)

'നിപുണിക'. ലീലാവിലാസത്തിലെ കഥ ഇതാണ്: ഒരു അച്ഛനും അമ്മയും തങ്ങളുടെ പുത്രിയെ രണ്ടു തരം ചെറുപ്പക്കാക്ക് വിവാഹംകഴിപ്പിച്ചുകൊടുക്കുവാൻവിചാരിക്കുന്നു. ആ ചെറുപ്പക്കാരിൽ ഒരാൾ ഒരു സംസ്കൃതപണ്ഡിതനാണ്. അപരൻ ഒരു മദ്യപാനിയാണ്; വിഷയലമ്പടനാണ്. പെൺകുട്ടിയുടെ സഹോദരന് അവളെ തൻെറ ഒരു സഹപാഠിയെക്കൊണ്ട് വിവാഹം ചെയ്യിക്കണമെന്നാണ്അഭിപ്രായം.ഈ ഉദ്ദിഷ്ടരായ വരന്മാരിൽ ഒട്ടുവിലത്തെ ആൾ ആ പെൺകിടാവിനെ ഒരുകൂട്ടം ചോരന്മാരിൽ നിന്ന് രക്ഷിക്കാനിടയാകുന്നു. അയാൾക്കുതന്നെ അവളെ കൊടുക്കുവാൻ തീരുമാനിക്കുന്നതോടെ കുഴപ്പമെല്ലാം എളുപ്പം തീരുന്നു. ഇതുപോലെതന്നെ ചാമുണ്ഡയിലും സാമുദായികമായി കാലികപ്രാധാന്യമുള്ള ഒരു പ്രമേയമാണ് ഗ്രന്ഥകാരൻ സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ആധുനികങ്ങളായ പരിഷ്കൃതനടപടികൾ തങ്ങൾക്കും പ്രയോജനകരങ്ങളാണ് എന്ന് അനുഭവപ്പെടുന്നതോടെ, അവയോട്ട് യാഥാസ്ഥിതികന്മാക്ക് ആദ്യമൊക്കെ ഉണ്ടായിരുന്ന എതിർപ്പ് അസ്തമിച്ചുപോകുന്നതാണ് പ്രമേയം. ലണ്ടനിൽപ്പോയി പഠിച്ചു ഡോക്ടറായി വരുന്ന നന്നേ ചെറുപ്പക്കാരിയായ ഒരു വിധവ, തന്നോട്ട് എതിർപ്പുള്ള ഒരു ഗ്രാമത്തിലേക്കു ചെല്ലുന്നു; ഗ്രാമക്കാർ അവരെ അവമാനിക്കുവാൻ ഒരു കുതന്ത്രം ആലോചിക്കുന്നു; എന്നാൽ അധിക്ഷേപകന്മാരിൽ ഒരുവൻെറ ഭാര്യയ്ക്ക് ആ ലേഡീ ഡാക്ടരുടെ വൈദ്യസേവനം ആവശ്യമായിത്തീരുന്നു; മാത്രമല്ല, അവരുടെ പൊതുജനസേവനാസക്തിയും ത്യാഗബുദ്ധിയും സ്പഷ്ടീഭവിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അതോടെ അവരെ ആക്ഷേപിക്കണമെന്നു വിചാരിച്ചവക്ക് മാനസാന്തരം സംഭവിക്കുന്നു. ഇനിയും നമ്മുടെ ശ്രദ്ധ ആകർഷിക്കുന്ന ഒരു പ്രഹസനരചയിതാവ് വൈ. മഹാലിംഗശാസ്ത്രിയാണ്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ വകയായി രണ്ടു പ്രഹസനങ്ങളുണ്ട്. ഒന്ന്, 'കൗണ്ഡിന്യപ്രഹസനം' (മദിരാശിയിൽ അച്ചടിച്ചതു്, 1930). പരഗൃഹങ്ങളിൽ പററിക്കൂടി വയററുപിഴപ്പ് പതിവായി നടത്തിപ്പോരുന്ന ഒരു

വിരുതൻ, അറുത്ത കൈക്ക് ഉപ്പിടാത്ത ഒരുത്തനെ ചെണ്ട കൊട്ടിക്കുന്ന പ്രസിദ്ധ കഥയാണു പ്രതിപാദ്യം. ഇനിയുള്ളതു്, 'ശൃംഗാരനാരദീയം' 55. പുരാണപരമായ പശ്ചാത്തലം ഉപയോഗിച്ചു ലൈംഗികപരിവർത്തനത്തെപ്പററി പ്രതിപാദിക്കുന്നതാണിതു്. 'പള്ളിശാലാപ്രഹസനം' (മൈസൂർ മഹാരാജാസ് സംസ്കൃതകോളജ് മാസിക, 1942, മാർച്ച്—ജൂൺ) സംസ്കൃതത്തിൻെറ ശ്ലേഷസമ്പത്തിനെ ഉപജീവിച്ചുള്ള ഒന്നാണു്. ഇതിൽ, മകനെ പ്രഹരിച്ച അദ്ധ്യാപകനോടു് തൻേറടക്കാരിയായ ഒരു തള്ള സമാധാനം ചോദിക്കുന്നു. ഒരു സ്ത്രീയുടെ സ്വർണ്ണാഭരണഭ്രമവും അതിർകവിഞ്ഞ ആ ഭ്രമത്തിൻെറ ദയനീയമായ പയ്യവസാനവുമാണു്, സുരേന്ദ്രമോഹന നിർമ്മിച്ച 'കാഞ്ചനമാല'യിലെ (മഞ്ജൂഷ, ഫെബ്രു. 1955) പ്രമേയം. ജീവന്യായതീർത്ഥൻ പ്രഹസനമെന്ന പേരിൽ നിർമ്മിച്ച 'പുരുഷരമണീയം' (കൽക്കത്ത, 1948) ഏതാണ്ടു് വൃഥാസ്ഥൂലമാണു്. എന്നാൽ അതിൻെറ കുറവു് അദ്ദേഹം തൻെറ 'ക്ഷുധാക്ഷേമ'ത്തിൽ (മഞ്ജു. നവം. 1955) പരിഹരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കരിഞ്ചെന്തയിൽ ധാരാളം പണം സമ്പാദിച്ച ഒരു ലുബ്ധൻ പരലോകത്തും വിജയശ്രീലാളിതനാകുന്നതാണു് അതിലെ ഉള്ളടക്കം. ആ ലുബ്ധൻ ചിത്രഗുപ്തനെ സ്വാധീനം ചെയ്തു് മൃത്യുദേവനായ യമധർമ്മനെപ്പററിച്ചു് വീണ്ടും ലോകജീവിതത്തിനു് ഒരു പുതിയ അനുമതി കൈക്കലാക്കുന്നു. ഗ്രന്ഥകർത്താവു് പ്രഹസനമെന്നു നാമകരണം ചെയ്തിട്ടുള്ള മറെറാരു കൃതിയാണു് 'ചണ്ഡതാണ്ഡവം' (കൽക്കത്ത). രണ്ടു് അങ്കമുള്ള അതിൽ, ശ്രീജീവന്യായതീർത്ഥൻ സ്റ്റാലിനേയും ഹിററ്ലറേയും മുസ്സോളിനിയേയും, നിർമ്മതരും സമരപ്രിയരുമായ മററു നേതാക്കന്മാരേയും അവർക്കു മതത്തിൻെറയും ആദ്ധ്യാത്മിക ചിന്തയുടെയും നാടായ ഭാരതത്തിൽ പ്രവേശനം

---

55. 1956—ൽ മുദ്രണം ചെയ്തു. Cf. പി. എസ് ദക്ഷിണാമൂർത്തി ആകാശവാണിയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച 'സ്ത്രീ—നാരദ' എന്ന ഗദ്യലേഖനം.

ലഭിക്കാത്തതിനേയും ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. എസ്. എസ്. ഖോട്ടിൻെറ 'മാലാ ഭവിഷ്യ'ത്തിനും (താണതരം ജ്യോത്സ്യന്മാരെപ്പററിയുള്ളതു്), 'ലാലാവൈദ്യ'ത്തിനും (മുറിവൈദ്യന്മാരെപ്പററിയുള്ളതു്)നാഗപ്പൂരിൽ നല്ല സ്വീകരണം ലഭിക്കയുണ്ടായി. രണ്ടും അവിടെ അഭിനയിക്കപ്പെട്ടിട്ടുമുണ്ടു്. ഖോട്ടിൻെറ മററു രണ്ടു പ്രഹസനങ്ങൾ അഥവാ സാമുദായിക ഹാസ്യകൃതികൾ 'ധ്രുവാവതാര', 'ഹാ! ഹന്ത! ശാരദേ', എന്നിവയാണു്.

തൊഴിലില്ലാത്ത സംസ്കൃതവിദ്വാന്മാരുടെ കഷ്ടസ്ഥിതി വളരെ ഭംഗിയായി ചിത്രീകരിച്ചു് കെ. രാമകൃഷ്ണൻ നായർ (ആലുവാ), ശ്രീ ചിത്രാ 56 യിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഒരു നാടകമാണു് 'അലബ്ധ കർമ്മീയം' (തൊഴിലില്ലായ്മ). ഒരു സംസ്കൃതവിദ്വാൻ പട്ടാളത്തിൽ ചേരാൻ തീരുമാനിക്കുന്നതും, അപ്പോൾ ഏതോ ഒരു സംസ്കൃതകോളജിലെ പട്ടിണിക്കാരനായ പ്രിൻസിപ്പാളിൽനിന്നു് പതിനഞ്ചു രൂപാ ശമ്പളത്തിൽ അദ്ധ്യാപകജോലിക്കു് ഉത്തരവു കിട്ടുന്നതും, അതിൽ തന്മയത്വത്തോടെ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. കഥാപാത്രങ്ങൾ പ്രതിരൂപാത്മകമായി സംസ്കൃതഭാഷയെയും സംസ്കൃതസാഹിത്യത്തെയും പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്നു. "കവി" യാണു് പ്രധാന പാത്രം. അയാളുടെ ഉത്കണ്ഠാകുലയായ പത്നിയാണു് ഭാവന; മാതാവത്രേ ഗൈർവാണി. ദാരിദ്ര്യത്താൽ ആവശ്യമായി വന്ന ജനനനിയന്ത്രണം മൂലം കുടുംബത്തിൽ രണ്ടു സന്താനങ്ങളേ ഉള്ളു—കാവ്യവും (പുത്രൻ) വാസനയും (പുത്രി). വട്ടകനാഥശർമ്മ തൻെറ 'പാണ്ഡിത്യതാണ്ഡവിതം' എന്ന കൃതിയിൽ (വല്ലരി, 1953 ff) വിഭിന്ന വകുപ്പിലും ചിന്താഗതിയിലുംപെട്ട സംസ്കൃത പണ്ഡിതന്മാരുടെ വങ്കത്തരത്തെയും നിസ്സാരകാര്യങ്ങളിൽ അവർ ഉണ്ടാക്കുന്ന ബഹളത്തെയും പരിഹസിച്ചിരിക്കുന്നു. പണ്ഡിതന്മാരെപ്പററി 'പണ്ഡിതചരിത്ര പ്രഹ

---

56 മഹാരാജാസ് സംസ്കൃതകോളേജ്, തിരുവനന്തപുരം, 1942—43.

സനം' എന്ന പേരിൽ ഇതുപോലെതന്നെ ഹാസ്യാത്മകമായ ഒരു നാടകം മധുസൂദന കാവ്യതീർത്ഥൻ 'വിദ്യോദയ'ത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്നു. ഈ ലേഖകർത്താവിന്റെ അപ്രസിദ്ധീകൃതകൃതികളിലൊന്നായ 'പ്രതാപരുദ്രീയ വിഡംബനം' ഒരു വികടാനുകരണമാണ്. ഉത്തരകാലത്തെ സംസ്കൃതകവിതയെ ദൂഷിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള അസംഭാവ്യതാധിഷ്ഠിതങ്ങളായ അതിശയോക്തി ഉപയോഗിച്ചു നാലങ്കങ്ങളിലായി ഹാസ്യാത്മകമായ ഒരു ഇതിവൃത്തം നെയ്തു് ഇതിൽ വിന്യസിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ലേഖകന്റെ മറ്റൊരു അപ്രസിദ്ധീകൃതപ്രഹസനമാണ് 'വിമുക്തി'. അതിനു തത്ത്വവിജ്ഞാനപരമായ ഒരു ഗൂഢാർത്ഥവുമുണ്ട്. പഴയ ഭാണരൂപം (ഏകപാത്രനാടകം), കുരങ്ങും ചെണ്ടയും (മർക്കട മർദ്ദലികം) എന്ന പ്രസിദ്ധ നീതികഥ ആഖ്യാനം ചെയ്വാൻ (മഞ്ജു. സെപ്തം—നവം. 1951) മഹാലിംഗശാസ്ത്രി ഉപയോഗപ്പെടുത്തി. ശൃംഗാരപ്രധാനമായ ആത്മാലാപരീതിയിലുള്ള ആ പഴയ ഭാണരൂപം പോലും, സ്ത്രീകളുടെ പുത്തൻ പരിഷ്കാരഭ്രമം, ക്ലബ്ബുകൾ, വേഷങ്ങൾ, ടെന്നീസ്, ചീട്ട് മുതലായ കളികൾ, സിനിമ എന്നിങ്ങനെയുള്ള ആധുനികമായ സാമൂഹിക സാഹചര്യങ്ങളെ അവതരിപ്പിച്ചു് ആസ്വാദ്യമാക്കാമെന്നു് സുന്ദരേശ ശർമ്മയുടെ 'ശൃംഗാരശേഖരഭാണം' (കുംഭകോണം, 1938) തെളിയിച്ചിരിക്കുന്നു.

ആൾ ഇന്ത്യാ റേഡിയോയിൽ പ്രക്ഷേപണം ചെയ്യുവാൻവേണ്ടി ചെറിയ ഏകാങ്കങ്ങളും നാടകരൂപത്തിലുള്ള കഥാഖ്യാനങ്ങളും അടുത്ത കാലത്തു നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഈ വിഭാഗത്തിൽ ഈ ലേഖകന്റെ സംഭാവനകളാണ്. ഭാഗവതത്തെ അവലംബിച്ചു രചിച്ച സംഗീതാത്മകമായ 'രാസലീല' എന്ന കൃതിയും, കാളിദാസകൃതമായ കുമാരസംഭവത്തിന്റെ സന്ദേശത്തെ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്ന 'കാമശുദ്ധി' എന്ന കൃതിയും. സംസ്കൃതസാഹിത്യചരിത്രത്തിൽ പ്രഖ്യാതകളായ വിജ്ജിക, വികടനിതംബ, അവന്തിസുന്ദരി എന്നീ മൂന്നു വിദുഷികളെ സംബന്ധിച്ചുള്ള കഥകളും നാടകങ്ങളാക്കി ഈ ലേഖകൻ റേഡി

യോയിൽ പ്രക്ഷേപണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. (പ്രേക്ഷണകത്രയീ, മദിരാശി, 1953.)

പ്രാദേശികഭാഷയിലെ കൃതികളുടെ പരിഭാഷകളും രൂപാന്തരങ്ങളും

ആമുഖത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ സംസ്കൃതം നാട്ടുഭാഷകളോടും അവയുടെ സാഹിത്യങ്ങളോടും എന്നും ഉററ ബന്ധം പുലർത്തിയിരുന്നു. ആധുനികകാലത്തു് ഭാരതീയസാഹിത്യത്തിൻെറ വിമർശനപരവും ചരിത്രപരവുമായ പഠനം, പല സംസ്കൃതപണ്ഡിതന്മാരെയും പ്രാദേശികസാഹിത്യങ്ങളിലെ ചില ഉത്തമ മാതൃകകൾ സംസ്കൃതത്തിലേക്കു പരിഭാഷപ്പെടുത്തുവാൻ പ്രേരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. പരിഭാഷയ്ക്കു് പ്രാചീനകൃതികളും അതുപോലെ തന്നെ അർവാചീനകൃതികളും സ്വീകൃതമായിട്ടുണ്ട്. അങ്ങനെ സംസ്കൃതത്തിലേക്കു സംക്രമിച്ച ആധുനികനോവലുകളെയും കഥകളെയും കുറിച്ച് മുൻപു സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഇവിടെ നമുക്ക് നാട്ടുഭാഷകളിൽ നിന്നുള്ള വലുതും ചെറുതുമായ പദ്യകൃതികളുടെയും ഇതര സാഹിത്യഖണ്ഡങ്ങളുടെയും സംസ്കൃതവിവർത്തനങ്ങളെപ്പററി ഒരു ദിഗ്ദർശനം നടത്താം. ഇന്നു സംസ്കൃതത്തിലേക്കു ഭാഷാന്തരം ചെയ്യപ്പെടുന്ന ചില പ്രാചീനകൃതികൾ തമിഴ് സാഹിത്യത്തിൽ നിന്നുമാണ്. സുപ്രസിദ്ധ വൈഷ്ണവതത്ത്വജ്ഞാനിയായ വേദാന്തദേശികരുടെ ചുവട്ടടികളെ പിൻതുടർന്ന് ദാക്ഷിണാത്യരായ ചില ആധുനിക സംസ്കൃതപണ്ഡിതന്മാർ ആഴ്വാരന്മാരുടെ വൈഷ്ണവതത്ത്വസംഹിതാഗാനങ്ങൾ വിവർത്തനം ചെയ്തു. ആന്ധ്രപ്രദേശത്തെ മേടപ്പള്ളി വേങ്കടരമണാചാര്യയും ('ഗീർവാണശതഗോപസഹസ്രം') മൈസൂരിൽ കല്ക്കി എന്നറിയപ്പെടുന്ന ടി. നരസിംഹ അയ്യങ്കാരും, ('സഹസ്രഗാഥാരതാവലി', ബാംഗ്ലൂർ 1930) കാഞ്ചിയിലെ പി. ബി. അന്നാങ്ഗരാചാര്യരും ഈ ഗാനസഞ്ചയം ഏതാനും ഭാഗമോ മുഴുവനുമോ ഭാഷാന്തരപ്പെടുത്തി. വിശ്രുതമായ 'തിരുക്കുറൾ' രണ്ടുപേർ തർജ്ജമചെയ്തിട്ടുണ്ട്—അപ്പാ

വാജപേയിയും ശങ്കരസുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രിയും. അവയിൽ ആദ്യത്തെ ആളിൻെറ പരിഭാഷയാണ് 'സുനീതി കുസുമ മാല' (കുംഭകോണം, 1927). അതിനു ഗ്രന്ഥകർത്താവു തന്നെ രചിച്ച ഒരു ടിപ്പണിയുമുണ്ട്. കുറേക്കൂടി ആധുനികവും വിശിഷ്ടവുമാണ് ശാസ്ത്രിയുടെ തർജ്ജമ. ഒതുക്കമുള്ള അനുഷ്ടുപ്പു വൃത്തത്തിൽ 'സൂക്തിരത്നാകരം' എന്ന പേരിൽ അതു് സഹൃദയയിൽ (xiii ff) ഖണ്ഡശഃപ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു. ഈ മാസികയിൽതന്നെ തമിഴിലെ കമ്പരാമായണത്തെപ്പററിയുള്ള ആസ്വാദനങ്ങളും ഭക്തശിരോമണിയായ പട്ടിണത്താരുടെ ഒരു ലഘുജീവചരിത്രവും വന്നിട്ടുണ്ട് (xiii). എസ്. നീലകണ്ഠശാസ്ത്രി (സംസ്കൃത കോളജ്, തിരുവനന്തപുരം), കമ്പരാമായണം പദ്യമായി സംസ്കൃതത്തിലേക്കു പരിഭാഷപ്പെടുത്തി. അതിൻെറ ചില ഭാഗങ്ങൾ 'ശ്രീരാമചരിതം' എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുമുണ്ട്. കടയാക്കുടി സുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രി തമിഴിലെ ഒരു ശ്രേഷ്ഠസാരോപദേശകൃതിയായ 'നാലടിയാർ', 'ചതുഷ്പദി' എന്ന പേരിൽ സംസ്കൃതത്തിലേക്ക് വിവർത്തനം ചെയ്തു. നെന്മാറ പി. നാരായണൻ നായർ(കേരള സംസ്ഥാനം)'ചിലപ്പതികാരം' എന്ന തമിഴ് ഇതിഹാസം 'കണ്ണകീകോവലം' എന്ന പേരിൽ ആറു സർഗ്ഗങ്ങളുള്ള ഒരു സംസ്കൃതകാവ്യമാക്കിച്ചമച്ചു.

എസ്. വേങ്കടശാസ്ത്രിയുടെ 'കഥാശതക'ത്തിലെ കഥകൾ പ്രാദേശികഭാഷകളിൽനിന്നും എടുത്തിട്ടുള്ളവയാണ്. ശേഷസൂരി നാനൂറു പഴഞ്ചൊല്ലുകൾ സംസ്കൃതത്തിൽ പ്രകാശനം ചെയ്തു. (മൈസൂർ മഹാരാജാസ് സംസ്കൃതകോളേജു മാസിക, 1949). അവയിൽ ഏറിയക്കുറും തമിഴ്നാട്ടിൽനിന്നും തെക്കേ ഇന്ത്യയിലെ ഇതര ദേശവിഭാഗങ്ങളിൽനിന്നും ശേഖരിച്ചവയാണ്. ഗദ്യമായും പദ്യമായും തമിഴ് സാഹിത്യകാരന്മാരുടെ ചെറിയ ജീവചരിത്രങ്ങളും സംസ്കൃതത്തിൽ ആവിർഭവിച്ചു. ആണ്ടാൾ എന്ന വൈഷ്ണവസന്ന്യാസിനിയെപ്പററി

ബാംഗ്ലൂരിലെ കെ. എസ്.നാഗരാജൻ'അമൃതവാണി'യിൽ (1947) എഴുതി. തമിഴ് വിദുഷിയായ അവ്വൈയാരുടെ അമൂല്യങ്ങളായ കവനങ്ങളിലെ തിരഞ്ഞെടുത്ത ഭാഗങ്ങളുടെ സംസ്കൃതാനുവാദമാണ് വൈ. മഹാലിംഗശാസ്ത്രിയുടെ 'ദ്രാവിഡാവ്വസുഭാഷിതസപ്തതി' (തിരുവാലങ്കാട്ട്, 1952). അനുഗൃഹീതരായ സംസ്കൃതഗാനകൃത്തുകളും കവികളും തമിഴ് നാടോടിപ്പാട്ടുകളെയും സുപ്രസിദ്ധങ്ങളായ ഭജനഗാനങ്ങളുടെ മട്ടുകളെയും അനുകരിച്ചു—വഞ്ചിപ്പാട്ട്, ഊഞ്ഞോൽപ്പാട്ട്, തിരുപ്പുകഴ്, കുമ്മി, കോലാട്ടം എന്നിങ്ങനെ പലതിനെയും. ഇവയിൽ മിക്കവയും ഓർമ്മയിലും കൈയെഴുത്തു പകർപ്പുകളിലുമായി സൂക്ഷിക്കപ്പെടുന്നു. കടയാക്കുടി സുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രിയുടെ പ്രസിദ്ധീകൃതമായ ഒരു കൃതിയിൽ തമിഴ് നാട്ടിലെ ഈ നാടോടിപ്പാട്ടുമട്ടുകൾ പലതും ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. എസ്. ററി. ജി. വരദാചാര്യർ (നരസിംഹസംസ്കൃത കോളേജ്, ചിററുഗുഡൂർ) തെലുങ്കിലെ 'വേമനശതകം', 'സുമതീശതകം', 'ദാശരഥിശതകം', 'കൃഷ്ണശതകം', 'ഭാസ്കരശതകം', 'കാളഹസ്തീശ്വരശതകം' എന്നീ പ്രസിദ്ധശതകകാവ്യങ്ങൾ സംസ്കൃതത്തിലേക്കു തർജ്ജമചെയ്തു. (ചിററുഗുഡൂർ—മദിരാശി, 1954, 1955, 1956). ഡാക്ടർ ജി. വി. സീതാപതി അവിടന്നും ഇവിടന്നും ചില തെലുങ്കു 'പദ'ങ്ങളും ഗുരുസാധാ അപ്പാറാവുവിൻെറ 'പൂർണ്ണമ്മ' എന്ന തെലുങ്കു കാവ്യവും ഭാഷാന്തരം ചെയ്തു. വൈ. മല്ലികാർജ്ജുനറാവു (ആന്ധ്രാ വിമൻസ് സാൻസ്ക്രിററ് കോളേജ്, രാജമുന്ദ്രി) 'കലാപൂർണ്ണോദയം'എന്ന തെലുങ്കു നോവലിൻെറ ഒരു സംസ്കൃതഗദ്യപരിഭാഷ നിർമ്മിച്ചു. കെ. യജ്ഞനാരായണദീക്ഷിതർ അല്ലസാനിപെദ്ദനയുടെ 'മനുചരിത്രം' വിവർത്തനം ചെയ്തതിൻെറ ആദ്യഭാഗം നമുക്കു ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.

മലയാളത്തിൽ, ആധുനികകേരളകവികളിൽ പ്രശസ്തരായ ഉള്ളൂർ പരമേശ്വരയ്യർ, വള്ളത്തോൾ നാരായണമേനോൻ, കുമാരനാശാൻ എന്നിവരുടെ ചില കവിത

കൾ ഇ. വി. രാമൻ നമ്പൂരിയും [57], എൻ. ഗോപാലപിള്ളയും [58] സംസ്കൃതത്തിലേക്കു ഭാഷാന്തരം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. മലയാളത്തിൽനിന്നുള്ള മററു പരിഭാഷകളിൽ 'ചന്ദ്രിക'യും (ഹരിപ്പാട്ട് 1955), 'കേശവീയ'വും, 'നളിനി'യും പ്രസ്താവയോഗ്യങ്ങളാണ്. മഹാരാഷ്ട്രത്തിൽ, ജ്ഞാനേശ്വരൻെറ ഒരു ലഘുകവിതയുടെ വിവർത്തനം പരേതനായ മഹാപണ്ഡിതൻ എം. ആർ. തെലാംഗ് (അദ്ദേഹത്തിൻെറ കൃതികളത്രയും മുദ്രണം ചെയ്യപ്പെടാതെ കൈയെഴുത്തു പുസ്തകങ്ങളിൽ കിടക്കുകയാണ്) 'സംസ്കൃതരത്നാകര'ത്തിൽ (മെയ്, 1947) പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. സഖാറാംശാസ്ത്രി ഭഗവത്ത് (സതാറാ), എം. പി. ഓക (പൂനാ) എന്നിവർ 'ജ്ഞാനേശ്വരി' സംസ്കൃതത്തിലേക്കു ഭാഷാന്തരീകരിച്ചു. പണ്ഡിററ് ഓക ആരംഭിച്ച പ്രവർത്തനം ജസ്റ്റീസ് എ. വി. ഖാസ്നീസ് തുടരുകയുണ്ടായി. ഡി. ററി. സാകുരികരുടെ 'ഗീർവാണകേകാവലി' (ഭോർ, 1946) മോരോപന്തിൻെറ 'കേകാവലി'യുടെ ഒരു സംസ്കൃതവിവർത്തനമത്രേ. എൻ. സി. കേൽക്കരുടെ 'ബലിദാനം' എന്ന സുപ്രസിദ്ധ മറാത്തിനോവൽ ലട്കർ ശാസ്ത്രി സംസ്കൃതത്തിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. (കോലാപ്പൂർ 1940.) ഈ സരണിയിൽ ബംഗാളത്തെ സംസ്കൃത പണ്ഡിതന്മാരും തങ്ങളുടെ ദാക്ഷിണാത്യരായ സഹോദരന്മാരെപ്പോലെ സാരമായ യത്നം ചെയ്യുകയുണ്ടായി. 'മേഘനാദവധ' എന്ന ബംഗാളി ഇതിഹാസം സംസ്കൃതത്തിലേക്കു ഭാഷാന്തരം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. (സംസ്കൃത സാഹിത്യ പരിഷത്പത്രിക, 1933—33 ff, നിത്യഗോപാലവിദ്യാവിനോദൻ). ചൈതന്യൻെറ ജീവചരിത്രം ഭാസ്കരാനന്ദസ്വാമി സംസ്കൃതത്തിലേക്കു പരിഭാഷപ്പെടുത്തി, 'ചൈതന്യചരിതാമൃതസംസ്കൃതാനുവാദഃ' എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. [(സംസ്കൃത സാഹിത്യ

---

57. 'മഹാകവികൃതയ:', തിരുവനന്തപുരം, 1945; 'കേരളഭാഷാവിവർത്ത:' തിരുവനന്തപുരം, 1948.

58. "സീതാവിചാരലഹരീ" തിരുവനന്തപുരം, 1942.

പരിഷത്പത്രിക, 1954. ഒന്നാംഭാഗം പ്രത്യേകം പുസ്തകമായും ഇറക്കി, 1956—57) ബങ്കിംചന്ദ്രൻെറയും ശരച്ചന്ദ്രൻെറയും ചില കൃതികളുടെ സംസ്കൃതാനുവാദങ്ങളെപ്പററി പറഞ്ഞു കഴിഞ്ഞതാണല്ലോ. ടാഗോറിൻെറ പല കവിതകളും ചില ഗദ്യകൃതികളും ഫടികലാല്ദാസ് തജ്ജമ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. 'ഉർവശി', 'സ്പർശമണി', 'അഭിസാരിക', 'അസാരദാനം', 'നിഷ്ഫലാ ഉപഹാരാഃ', 'രാഷ്ട്രം നഃ പ്രതിബുദ്ധ്യതാം', 'മസ്തകവിക്രയഃ', 'തുച്ഛക്ഷതിഃ', 'സ്വർണ്ണമൃഗഃ' എന്നീ തജ്ജമകൾ മഞ്ജൂഷയിലും (1954—55), ധീരേന്ദ്രനാഥ് ഭാഷാന്തരം ചെയ്ത 'പ്രതിനിധി'യും (ഒക്ടോബർ. 1955), 'പൂജാർത്ഥിനി'യും (ഒക്ടോബർ. 1954) സംസ്കൃതസാഹിത്യപരിഷത് പത്രികയിലും പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു. ടാഗോറിൻെറ 'കചദേവയാനി' സംസ്കൃതത്തിലാക്കിയതു് എസ്. പാർത്ഥസാരഥിയാണ്. ഇതു് മദിരാശി സംസ്കൃത കോളേജിൽ 1924-25-ൽ അഭിനയിക്കയുമുണ്ടായി. ഹിന്ദി കവിതയെ സംസ്കൃതത്തിലേക്കു സംക്രമിപ്പിക്കുവാനുള്ള അക്ഷീണയത്നത്തിൽ ജയ്പ്പൂർ മഥുരാനാഥശാസ്ത്രി ഏർപ്പെട്ടിരുന്നു. അദ്ദേഹം തൻെറ 'ജയപുരവൈഭവ' [59] ത്തിലും, 'സാഹിത്യവൈഭവ' [60] ത്തിലും 'ഗീതിവീഥി' [61] യിലും, വ്രജഭാഷ, ഹിന്ദി, ഉർദു എന്നിവയിൽനിന്നു് അനേകം വൃത്തങ്ങളും ഗാനരൂപങ്ങളും എടുത്തു പെരുമാറി. സംസ്കൃതപണ്ഡിതന്മാർക്കു പ്രാദേശിക പദ്യസാഹിത്യത്തിൻെറ മനോഹാരിത മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുക്കണമെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തൻെറ ഉദ്ദേശ്യം. ബിഹാരിദാസിൻെറ 'സത്സയ്' എന്ന കൃതിയും അദ്ദേഹം സംസ്കൃതത്തിലേക്കു് വിവർത്തനം ചെയ്തു. ജഗദ്രാമശാസ്ത്രി (ഹോഷിയാർപൂർ) തൻെറ 'സംഗീത രാമായണ'ത്തിൽ ഹിന്ദിയിൽ ഇന്നു പ്രചാരത്തിലിരിക്കുന്ന ഗാനമട്ടുകൾക്കു പ്രവേശം നൽകി. ശ്രദ്ധേയങ്ങളായ ഹിന്ദി ലേഖനങ്ങളുടെ സംസ്കൃത

---

59. ജയ്പ്പൂർ 1947. 60. ജയ്പ്പൂർ, 1930.
61. ബോംബെ.

പരിഭാഷകൾ 'സൂര്യോദയം' എന്ന സംസ്കൃത പത്രികയിൽ കാണാം. തുളസീദാസന്റെ ഒരു പ്രാർത്ഥനാഗാനം (അമൃതവാണി, 1950) വിപുലാനന്ദൻ ഭാഷാന്തരം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. കെ. തിരുവേങ്കടാചാര്യ (മൈസൂർ) തുളസീദാസപ്രണീതമായ 'രാമചരിതമാനസ' എന്ന കൃതിയുടെ ഒരു സംസ്കൃത പരിഭാഷ എഴുതിത്തയ്യാറാക്കി വച്ചിരിക്കുന്നു. ശ്യാമ എന്ന ഉപനാമമുള്ള ബോംബേ ഗുജറാത്തി മിസ്റ്റിക് കവയിത്രിയായ നിർമ്മലയെപ്പററി, 'സംസ്കൃതം' (3-4-1956) എന്ന പത്രികയിൽ ഒരു ലേഖനം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ബി. സി. 6000—ാമാണ്ട് വോൾഗാനദിയുടെ ഉത്തരതീരത്തു് വസിച്ചിരുന്ന ഇൻഡോയൂറോപ്യന്മാരുടെ പ്രാചീന ജീവിതത്തെക്കുറിച്ചു പ്രതിപാദിക്കുന്ന രാഹുല് സാംകൃത്യായനന്റെ 'നിശ്' യുടെ ഒരു വിവർത്തനവും പ്രസ്തുത പത്രികയിൽ (ഡിസം. 1957) വന്നിട്ടുണ്ട്.

മററു ഭാഷകളിൽനിന്നും സാഹിത്യങ്ങളിൽനിന്നും ഉള്ള ഭാഷാന്തരീകരണങ്ങളും ആധുനികസംസ്കൃത സാഹിത്യത്തിന്റെ പരിപോഷണത്തിനു് സഹായിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആംഗല പദ്യ സാഹിത്യത്തിൽനിന്നുള്ള അനുവാദങ്ങളെപ്പററി നേരത്തെ സൂചിപ്പിച്ചതാണല്ലോ. ഓമർ ഖയ്യാമിന്റെ റുബായ്യാത്ത് സംസ്കൃതകവികളെ പിന്നെയും പിന്നെയും ആകർഷിച്ചതു സ്വാഭാവികമാണ്. 'കപാലകുണ്ഡല' പരിഭാഷപ്പെടുത്തിയ ഹരിചരണനും, വിജയനഗരം ആദിഭട്ല നാരായണദാസും ആണ് അതിൽ കൈവച്ചവരിൽ മുമ്പന്മാർ. അതു കഴിഞ്ഞു് ഗിരിധർശർമ്മ ('അമരസൂക്തി സുധാകരം' ഛരൽറ പട്ടണം 1929). പ്രൊഫ. എം. ആർ രാജഗോപാലഅയ്യങ്കാർ (മദിരാശി, 1940) ആണ് മൂന്നാമൻ. നാലാമൻ പി. വി. കൃഷ്ണൻ നായരും (എറണാകുളം). കൃഷ്ണൻനായരുടെ തർജ്ജുമ (1945) 'മദിരോത്സവം' എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്നു. ഏററവും അധുനാതനമായ പരിഭാഷ സദാശിവ ഡാംഗേയുടെ 'ഭാവചഷകം' (ബോംബേ, 1956) ആണ്. മദ്ധ്യപൂർവദേശ സാഹിത്യങ്ങളിൽ

നിന്നുള്ള വിവർത്തനങ്ങളും സംസ്കൃതത്തിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്. 'അലാവുദീനും അദ്ഭുതദീപ'വും (സഹൃദയ iv), ജി.കെ.മോഡക് പരിഭാഷപ്പെടുത്തിയ 'ആലിബാബായും നാല്പതു കള്ളന്മാരും' [62]. തുടങ്ങിയ കഥകൾ ഇക്കൂട്ടത്തിൽപ്പെടുന്നു. 'ഗുലിസ്ഥാൻ' എന്ന കൃതിക്ക് രണ്ടു സംസ്കൃതാനുവാദങ്ങളുണ്ട്. രാമസ്വാമിയുടെ 'പ്രസൂനവാടിക'യും (സംസ്കൃതസാഹിത്യ പരിഷത്പത്രിക 1923-24)രണ്ടു വാല്യങ്ങളായി ആർ. വി. ഗോഖലെ പ്രകാശനം ചെയ്ത 'പുഷ്പോദ്യാന'വും. (ബൽഗാം, 1935). ഋഗ്വേദ സംസ്കൃതത്തോടു് വളരെ അടുപ്പമുള്ള 'അവെസ്ത'യിലും കൈവെച്ചിട്ടുണ്ട്. തനി സംസ്കൃതക്കാരല്ല, പാഴ്സികൾ. പഴയ ഭാഷാന്തരീകരണങ്ങൾ 'പാഴ്സികളുടെ സംസ്കൃത ലേഖനസമാഹാരം' എന്ന പരമ്പരയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആധുനിക പാഴ്സി ഗ്രന്ഥകാരന്മാരിൽ, ഭാഷാശാസ്ത്രവിശാരദനായ ഡാക്ടർ. ഐ. ജെ. എസ്. താരാപ്പോർവാലാ 'അവെസ്ത'യിലെ ഏതാനും സ്തോത്ര ഗാനങ്ങൾ പരിഭാഷപ്പെടുത്തി മഞ്ജൂഷയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. പ്രഖ്യാത ഗുജറാത്തികവി ഏ. എഫ്. ഖബർദാർ തൻെറ 'വിശുദ്ധ സാരാതുഷ്ട ഗാഥകളിന്മേൽ വിശിയ നവീന പ്രഭ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ (ബോംബേ, 1951) ഇത്തരം സ്തോത്രഗാനങ്ങളിൽ ഒട്ടു വളരെ എണ്ണത്തിൻെറ സംസ്കൃത വിവർത്തനം ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. കുറേക്കൂടി അടുത്ത ബന്ധമുള്ള ബുദ്ധമതപരമായ പാലി സാഹിത്യത്തിൽനിന്നും 'മിളിന്ദപൻഹാ' എന്ന കൃതി മഹാമഹോപാദ്ധ്യായ വിധുശേഖര ഭട്ടാചാര്യ സംസ്കൃതത്തിലേക്കു പരിഭാഷപ്പെടുത്തി. (സംസ്കൃത സാഹിത്യപരിഷത് പത്രിക. ഡിസംബർ. 1936 ff). മഞ്ജൂഷയിൽ 'ധമ്മപദ'ത്തിൻെറ പരിഭാഷ ഖണ്ഡശഃ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്നു. (സെപ്തം. 1952 ff). പഴയ ക്രിസ്ത്യീയഗാനങ്ങളുടെ പരിഭാഷകളും ഗ്രീക്കു പഴഞ്ചൊല്ലുകൾക്കുള്ള സംസ്കൃതഭാഷാന്തരങ്ങളും സംസ്കൃത

---

62. ലോംഗ്മാൻസ്. 1934.

ത്തിൽ അവയ്ക്ക് സമാനമായിട്ടുള്ള പഴഞ്ചൊല്ലുകളും ആർ. അന്തോയിൻ എസ്. ജെ യും കെ. സി. ചാററർജിയും മഞ്ജൂഷയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. (1951—53). ജപ്പാൻ സാഹിത്യത്തിൽനിന്നുള്ള ചില പരിഭാഷകളും 'മിത്രഗോഷ്ഠി'യിൽ വന്നിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു.

സ്വന്തം സാഹിത്യസിദ്ധികൾ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതിനു് ആംഗലഭാഷയെ ഉപാധിയായി സ്വീകരിച്ച സഹോദരസാഹിത്യകാരന്മാരുടെ കൃതികളിലേക്കും സംസ്കൃത ഗ്രന്ഥകാരന്മാരുടെ ശ്രദ്ധ തിരിഞ്ഞതായിക്കാണുന്നു. പി. ശങ്കരസുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രിയുടെ 'അഹോ ബലീയസ്സാ ഭവിതവ്യതായാഃ', ബി. ആർ. രാജം അയ്യരുടെ 'റാംബിൾസ് ഇൻ വേദാന്ത' (വേദാന്ത പര്യടനങ്ങൾ) എന്ന കൃതിയിൽനിന്നും സംസ്കൃതത്തിലേക്കു തർജ്ജമ ചെയ്ത രസകരമായ ഒരു തത്ത്വജ്ഞാനകഥയാണ്. (സഹൃദയ, xii). മദിരാശിയിലെ അമററൂർ നാടകസംഘത്തിന്റെ സ്ഥാപകന്മാരിൽ ഒരാളായ വി. വി. ശ്രീനിവാസ അയ്യങ്കാർ ഹൃദ്യങ്ങളായ അനേകം ചെറു നാടകങ്ങൾ ഇംഗ്ലീഷിൽ എഴുതി. അവയിൽ ഒരെണ്ണം സംസ്കൃതവേഷം പൂണ്ടു് 'ദാമു കുടുംബകം' എന്ന പേരിൽ ഉദ്യാനപത്രികയിൽ (വാല്യം iv) പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. സി വേങ്കടരാമയ്യയുടെ 'ഉമാദർശം' എന്ന കവിത ബാംഗ്ലൂർ, 1937), കെ. എ. കൃഷ്ണസ്വാമി അയ്യർ രചിച്ച 'ഉമാസ് മിറർ' (ഉമയുടെ കണ്ണാടി) എന്ന ആംഗല കവിതയുടെ അനുവാദമാണ്. സുഗൃഹീതനാമാവായ ഭാരതീയ ആംഗലസാഹിത്യകാരൻ കെ. എസ്. വേങ്കട രമണി നിർമ്മിച്ച ലഘുകൃതികളിൽ ഒന്നത്രേ 'ഏ ഡേ വിത്ത് ശംഭു'(ശംഭുവിനോടുകൂടി ഒരു ദിനം). കുട്ടികൾക്കായുള്ള ഈ സാരോപദേശകൃതി. വൈ. മഹാലിംഗശാസ്ത്രി 'ശംഭുചര്യോപദേശം' എന്ന പേരിൽ സംസ്കൃതത്തിലേക്കു വിവർത്തനം (മദിരാശി 1931) ചെയ്തു. ശ്രീ അരവിന്ദ്ഘോഷിന്റെ ഏതാനും കവിതകൾ ററി. വി. കപാലിശാസ്ത്രി ഭാഷാന്തരം ചെയ്തു്,

'കവിതാഞ്ജലി' എന്ന പേരിൽ (മദിരാശി, 1946) പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ദേശീയപ്രസ്ഥാനം

ഈ അഭിനവപ്രസ്ഥാനം വാസ്തവത്തിൽ ഒരു നവോത്ഥാനവും ഭാരതത്തിന്റെ ആത്മവത്തയെ കണ്ടെത്തുവാനുള്ള ഒരു പുതിയ അന്വേഷണവുമായിരുന്നു. ആധുനിക വിദ്യാഭ്യാസവും വിമർശനമനോഭാവവും ഗാഢതരമായ ഇന്ത്യാചരിത്രവിജ്ഞാനവും കൈവന്നതോടെ ഇന്ത്യയുടെ പൈതൃകസമ്പത്തിന്റെ മൂല്യത്തെപ്പററി പുതിയ ഒരു ബോധം സഞ്ജാതമായി. വിശിഷ്ട സംസ്കൃതാഭിജ്ഞന്മാർ പ്രാചീന ഭാരതത്തിന്റെ മഹിമയുടെ നേക്ക് ഭക്തിവ്യഗ്രതയോടെ കണ്ണു തിരിച്ചു. ഇതു് അവക്കൊരു നവോത്ഥാനശ്രമത്തിനു പ്രേരണ നൽകി. ഭാരതസംസ്കാരത്തിലെ ഉത്കൃഷ്ടതരങ്ങളായ ആദ്ധ്യാത്മിക മൂല്യങ്ങൾ, ആധുനിക പരിഷ്കാരത്തിന്റെ ഭൗതികസ്വഭാവം, പുതിയ മോടിപ്പകിട്ടുകളുടെയും ദൗർബല്യങ്ങളുടെയും പെരുക്കം, പാശ്ചാത്യ സമ്പ്രദായങ്ങളുടെ തുലോം അന്ധമായ അനുകരണം, ഇവയൊക്കെ ഒരു പ്രത്യാഘാതം ഉളവാക്കുകയും അതു് ഭാരതത്തിന്റെ ആത്മചൈതന്യം പുനഃപ്രതിഷ്ഠാപനം ചെയ്യുന്നതിനു വഴിതെളിക്കുകയും ചെയ്തു. അചിരേണ ദേശീയതയുടെയും സ്വാതന്ത്ര്യ പ്രക്ഷോഭണത്തിന്റെയും പുറപ്പാടായി. പൊതുക്കാര്യപ്രവർത്തകരായ അസംഖ്യം പ്രമുഖ നേതാക്കന്മാർ രംഗപ്രവേശം ചെയ്തു. അവരുടെ രാജ്യാഭിമാനവും ത്യാഗബുദ്ധിയും വാഗ്മിതയും സമരപരിപാടികളും സാധാരണക്കാരെയും ബുദ്ധിജീവികളെയും ഒന്നുപോലെ ഇളക്കി. ദേശീയവ്യഗ്ര സംസ്കൃത പണ്ഡിതന്മാരിലേക്കും സംക്രമിച്ചു. ഇക്കാലഘട്ടത്തിലുണ്ടായ സംസ്കൃതകൃതികൾ ഈ നവചൈതന്യത്തിന്റെ മുദ്രകൾ വഹിക്കുന്നുണ്ട്. വാസ്തവത്തിൽ ഈ അഭിനവചൈതന്യം ഉൾക്കൊണ്ടു് ഉയിർപൂണ്ട സാഹിത്യമാണ് സമകാലിക സംസ്കൃതത്തിന്റെ ഏററവും ഗണനീയമായ ഭാഗം.

ഈ വിഭാഗത്തിൽ ആദ്യം നാം കാണുന്നതു് വിഷാദ ഭരിതരോ സ്വപ്നദർശികളോ ആയ കവികൾ ഭാരതത്തിൻെറ പൂർവ്വമഹിമയെയും, പിൽക്കാലത്തു ണ്ടായ അധഃപതനത്തെയും ഭാവിപുനരുദ്ധാരണത്തെയും പററി പ്രതിപാദിക്കുന്ന കവിതകളാണു്. അന്നദാ ചരണ തർക്കചൂഡാമണിയുടെ 'തദതീതമേവ' (അതെല്ലാംകഴിഞ്ഞു) എന്ന കൃതി, ഭാരതത്തിൻെറ അതീതമാഹാത്മ്യത്തെ സ്മരിച്ചുള്ള ഒരു വിലാപമാണു്. (സംസ്കൃതചന്ദ്രിക, വാല്യം V). എം. കെ. താതാചാര്യ യുടെ (പി. ഡബ്ല്യൂ. ഡി. മദിരാശി) 'ഭാരതീമനോ രഥ'മാണു് [63] ഇനിയൊന്നു്. കവി കടൽപ്പുറത്തു പോയി രുന്നു ചിന്തിക്കുകയാണു്. നാട്ടിൻെറ പണ്ടേക്കാലത്തെ ഉത്കൃഷ്ടസംസ്കാരത്തിൻെറയും ആധുനികകാലത്തു പിണഞ്ഞ അപകർഷത്തിൻെറയും ചിത്രങ്ങൾ അദ്ദേഹം ഭാവനയിൽ ദർശിക്കുന്നു. എസ്. ടി. ജി. വരദാചാര്യർ രചിച്ച 'സുഷുപ്തിവൃത്തം' [64] ഒരു സ്വപ്നമാണു്. മൂന്നു സർഗ്ഗങ്ങളുള്ള പ്രസ്തുത കാവ്യത്തിൽ ഭാരതത്തിൻെറ പ്രാചീന മഹത്ത്വത്തിനെതിരെ ഇന്നത്തെ ഇരുണ്ട ചിത്രം കവി ആദ്യമായി വരയ്ക്കുന്നു. അന്ധകാരത്തെ ദൂരിക രിക്കുവാൻ രാഷ്ട്രചക്രവാളത്തിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്ന മഹാ ത്മജിയുടെ രൂപം പിന്നീടു് ചിത്രീകരിക്കുന്നു. മന്ദാക്രാന്താ വൃത്തത്തിൽ വിരചിതവും,സ്വരാജ്യസ്നേഹത്താൽഅനുപ്രാ ണിതവുമായ ഇരുപത്തഞ്ചുശ്ലോകങ്ങളിലൂടെ എം. വി. സു ബ്രഹ്മണ്യയ്യർതൻെറ'ഭാരതവധൂവിഷാദ'ത്തിൽ(സംസ്കൃ തസാഹിത്യപരിഷത്പത്രിക, 1925-26)ഇന്ത്യയുടെമഹ നീയമായ പാരമ്പര്യത്തിനു സംഭവിച്ച വിനാശത്തെ ച്ചൊല്ലി വിലപിക്കുന്നു. ഈ വിഷയംതന്നെ എടുത്തു സവിസ്തരം പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഒരു കവിതയാണു് കെ. എസ്. കൃഷ്ണമൂർത്തിശാസ്ത്രിയുടെ 'ഭാരതഭാഗ്യവിപ

---

63. ഒന്നാം ലോകമഹായുദ്ധകാലത്തു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി യതു്.

64. ചിററഗ്രഡ്ഡൂരിലും മദിരാശിയിലും. 1937.

ത്തുയം' [65]. 'ഭാരതീഗീത'യിൽ (സഹൃദയ. 1) ഭാരതാംബികയെ പ്രകീർത്തിക്കുന്ന ഒന്നാംകിട ആര്യാവൃത്ത ശ്ലോകങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ഏതു സംസ്കൃത പത്രികയെടുത്തു നോക്കിയാലും ഭാരതമാതാവിനെപ്പററി ഏതെങ്കിലും ഒരു കവിതയില്ലാത്ത ലക്കങ്ങൾ തുലോം വിരളമായേ കാണൂ. ടി. വി. കപാലി ശാസ്ത്രി തൻെറ 'ഭാരതീസ്തവ'ത്തിൽ (അരവിന്ദാശ്രമം, പോണ്ടിച്ചേരി, 1949) ഭാരതാംബികയിൽ മഹാമാതാവായ ദേവിയുടെ സാക്ഷാൽ പ്രതിരൂപം ദർശിക്കുന്നു. ലക്ഷ്മി അമ്മാളിൻെറ 'ഭാരതീഗീത' മൂന്നു സർഗ്ഗങ്ങളിലായി ഭാരതത്തിൻെറ മഹിമാതിശയത്തേയും അധഃപതനത്തേയും വർണ്ണിക്കുകയും രാഷ്ട്രത്തിൻെറ സർവ്വതോമുഖമായ പുനരുദ്ധാരണത്തിനുവേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കുവാൻ ഭാരതസന്താനങ്ങളെ ഉദ്ബോധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. മോചേർല രാമകൃഷ്ണൻെറ 'ശാരദാപ്രസാദം' (നെല്ലൂർ, 1949) ഇൻഡ്യൻ സംസ്കാരത്തെ അപവദിക്കുന്നവർക്കു പിണയുന്ന പരാജയത്തെ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നു. മഹാമഹോപാധ്യായ ദാമോദരശാസ്ത്രി (പുരി) ഇന്ത്യയുടെ മഹിമയെ പ്രകീർത്തിച്ചെഴുതിയ കാവ്യമാണ് 'ഭാരതഗൗരവം'.

ആധുനികസംഭവങ്ങളുടെ മുദ്ര

അടുത്തതായി, ദേശീയപ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ നേതാക്കന്മാരെ സംബന്ധിക്കുന്ന സാഹിത്യത്തെപ്പററിയാണു പറയാനുള്ളത്. സംസ്കൃതചന്ദ്രിക മുതല്ക്കേ സകല ദൈവ്വാണീപത്രികകളും പ്രസ്തുത നേതാക്കന്മാരുടെ ജീവിതത്തെയും നേട്ടങ്ങളെയും ആസ്പദമാക്കിയുള്ള കവിതകളും വിവരണങ്ങളും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി വന്നു. സംസ്കൃതചന്ദ്രികയുടെ അഞ്ചാംവാല്യത്തിൽ തിലക്കിൻെറ ബന്ധനത്തെപ്പററി നാല്പത്തേഴു പദ്യങ്ങളിലായി ഒരു കവിതയുണ്ട്. സഹൃദയയിൽ ഗോഖലേയുടെ ഒരു ജീവചരിത്രവും (ഗദ്യം), അദ്ദേഹത്തിൻെറ ചരമം പ്രമാണിച്ച്

---

65. മധുരവാണിയിൽ ഖണ്ഡശഃ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയതു്.

ഒരു വിലാപകവിതയും (ix, x), സരോജിനിനായിഡു വിനെപ്പററി ഒരു ലേഖനവും പ്രസിദ്ധീകൃതമായിട്ടുണ്ട്. അടുത്തകാലത്തെ "ലോകമാന്യതിലക്ക് ആഘോഷങ്ങൾ" പണ്ഡിതദേശാഭിമാനിയായ സ്വാമ്യുപുരുഷൻെറ ഓരോ ജീവിതചരിത്രംസംസ്കൃതത്തിൽ രചിക്കുന്നതിന്ന് എം. എസ്. ആനേ, കെ. ഡബ്ളിയു. ചിതലെ, വാസുദേവശാസ്ത്രി ബഗേവദികർ, 'മധുരവാണി'യുടെ പത്രാധിപരായ പണ്ഡാരിനാഥാചാര്യ ഗളഗളി എന്നിവർക്ക് പ്രേരണം നൽകി. നാഗരാജൻ (ബാംഗ്ലൂർ) 'ഭാരതീയ ദേശഭക്തി ചരിതം'[66] എന്നപേരിൽ നമ്മുടെ ദേശഭക്തന്മാരുടെ ഒരു ജീവചരിത്രാവലി രചിച്ചു. അതിൽ തിലക്കിൻെറയും ആൻഡ്രൂസ്സിൻെറയും വിവേകാനന്ദൻെറയും[67] ശ്രീരാമകൃഷ്ണൻെറയും മററും ചരിതങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്നു. മാളവ്യ, രാജേന്ദ്രപ്രസാദ്, പട്ടേൽ, നെഹ്രു എന്നിവരുടെ ജീവചരിത്രങ്ങൾ പണ്ഡിററ് ഭിക്ഷാറാം (കുരുക്ഷേത്രം) ഗദ്യമായി രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. സുപ്രസിദ്ധ വിദ്യാഭ്യാസ വിചക്ഷണൻ ആശുതോഷ് മുക്കർജിയെപ്പററിയുള്ളതാണ് കാളിപാദൻ 'സംസ്കൃത പദ്യവാണി' എന്ന പത്രികയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച 'ആശുതോഷാപദാനം'. ആന്ധ്രദേശത്തെ ഒരു പത്രാധിപരും, ദേശഭക്തനും, കലാപ്രവർത്തനാദികളുടെ രക്ഷാധികാരിയുമായിരുന്ന നാഗേശ്വരറാവു പന്തുലുവിനെപ്പററിയാണ് വി. സൂര്യനാരായണശാസ്ത്രിയുടെ 'ജീവിതചരിത്രം' (മദിരാശി, 1938) എന്ന ലഘുജീവചരിത്രഗ്രന്ഥം പ്രതിപാദിക്കുന്നതു്. ലക്ഷ്മീനാരായണശർഭോഗിൻെറ 'രാഷ്ട്രസഭാപതി ഗൗരവം' (ബോംബേ, 1938) സകല കോൺഗ്രസ്സ് പ്രസിഡണ്ടന്മാരെയും കുറിച്ച് വിവരിക്കുന്നു. സുഭാഷ്ചന്ദ്ര ബോസിനെപ്പററി ഒരു പ്രത്യേക കവിത അതിലുണ്ട്. കൂടാതെ, 1935-ൽ നടന്ന കോൺഗ്രസ്സിൻെറ സ്വർണ്ണജൂബിലി സംബന്ധിച്ച അനുസ്മരണവും അതിൽ ചേർത്തി

---

66. ബാംഗ്ലൂർ 1952.
67. പ്രത്യേകമായും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്, ബാംഗ്ലൂർ 1947.

രിക്കുന്നു, സംസ്കൃതരത്നാകരത്തിൽ (നവം. 1948) നെഹ്രുവിനെപ്പററി ഒരു കവിതയുണ്ട്. വളരെ അടുത്ത കാലത്ത് അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ച് നാഗപുരം എസ്. ബി. വർണ്ണേക്കർ 'ജവഹരതരംഗിണി' എന്ന ഒരു ശതകകാവ്യവും പ്രസിദ്ധീകരിക്കയുണ്ടായി.

എന്നാൽ സംസ്കൃത സാഹിത്യകാരന്മാരെ ഏററവും അധികം ആകർഷിച്ചത്, ഇന്നത്തെ രാഷ്ട്രീയ കർമ്മപരിപാടിയോട്ട് ഭാരതത്തിലെ പ്രാചീന മഹാത്മാക്കളുടെ ചില ആദർശങ്ങളും സാങ്കേതിക പദ്ധതികളും കൂട്ടിയിണക്കിയ മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ വ്യക്തിമാഹാത്മ്യമാണ്. പുതിയ ഗീതകൾക്കും മഹാകാവ്യങ്ങൾക്കും അനുയോജ്യനായ ഒരു നായകനെ, വാസ്തവത്തിൽ രാമനെപ്പോലെയോ ബുദ്ധനെപ്പോലെയോ ഉള്ള ഒരു നായകനെ, അവർക്ക് ആ മഹാപുരുഷനിൽ കാണുവാൻ കഴിഞ്ഞു. ആധുനിക ഭാരതത്തിൻെറ ചരിത്രത്തിൽ ഇതിഹാസ പ്രതീതി ജനിപ്പിക്കുന്ന ഒന്നാണ് ഗാന്ധിജിയുടെ സത്യഗ്രഹസമരത്തിൻെറ കഥ. പല കാവ്യങ്ങൾക്കും വിഷയമായിത്തീന്നു, അത്. അഴകും ഒഴുക്കുമുള്ള മഹാകാവ്യശൈലിയിൽ നിബന്ധിച്ചിട്ടുള്ള ക്ഷമാറാവുവിൻെറ 'സത്യഗ്രഹഗീത'യും (പാരീസ്, 1932), 'ഉത്തര സത്യഗ്രഹഗീത'യും (ബോംബേ, 1949), സി. പാണ്ഡുരംഗശാസ്ത്രിയുടെ 'സത്യഗ്രഹകഥ'യും (മധുരവാണി), ജജ്ജാറിലെ (റോട്ടക്ക്) സത്യദേവ് വസിഷ്ഠൻെറ 'സത്യഗ്രഹനീതികാവ്യ'വും, മഹാത്മാഗാന്ധിക്കു പ്രിയപ്പെട്ട ഭഗവദ്ഗീതയുടെ ശബ്ദം നിതരാം മാറെറാലിക്കൊള്ളുന്നതും ശ്രീ. താഡ്പത്രീകർ (പൂനാ) രചിച്ചതുമായ 'ഗാന്ധിതത്ത്വസംഗ്രഹ'വും ഇങ്ങനെ ജന്മമെടുത്തിട്ടുള്ളവയാണ്. മഹാത്മജിയെ ഭാരത കല്പതരുവായി കല്പിച്ച് ക്ലാസിക്കൽ മഹാകാവ്യത്തിൻെറ രൂപത്തിൽ ഒരു ഇതിഹാസം 'ഭാരത പാരിജാതം', 'പാരിജാതാപഹാരം', 'പാരിജാതസൗരഭം'[68]

---

68. രണ്ടാം സമ്പൂർണ്ണ പ്രകാശനം, അഹമ്മദ്ബാദ്, 1951. ദ്വിജേന്ദ്രനാഥ്ശാസ്ത്രിയുടെ 'സ്വരാജ്യവിജയവും' കാണുക.

എന്നിങ്ങനെ മൂന്നു ഭാഗങ്ങളിലായി സ്വാമി ഭഗവദാചാര്യ നിർമ്മിച്ചു. ദർഭംഗയിലെ സാധുശരൺമിത്ര ഇരുപതു സർഗ്ഗങ്ങളിൽ 'ശ്രീമദ് ഗാന്ധിചരിതം' എന്നൊരു കാവ്യം രചിച്ചു. ഗാന്ധിദർശനവ്യാഖ്യാനങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഡി. എസ്. ശർമ്മയുടെ 'ഗാന്ധിസൂത്രങ്ങൾ'[69] ഇവിടെ പ്രത്യേകം എടുത്തുപറയേണ്ട ഒന്നാണ്. പണ്ടേക്കാലം മുതല്ക്കേ ആദരിക്കപ്പെട്ടുപോരുന്ന സൂത്രങ്ങളുടെ മട്ടിലാണ് ഗ്രന്ഥം നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഇതിലെ സൂത്രങ്ങളെ ഗാന്ധിജിയുടെ ഇംഗ്ലീഷ് പ്രസംഗങ്ങളിൽനിന്നും ലേഖനങ്ങളിൽ നിന്നുമുള്ള ഉദ്ധാരണങ്ങൾ കൊടുത്ത് വ്യാഖ്യാനിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഗാന്ധിജിയെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സിദ്ധാന്തങ്ങളെയും സംബന്ധിച്ചുള്ള ഖണ്ഡകവിതകൾ ഒട്ടുവളരെ പത്രങ്ങളിലും ലഘുകവിതാസമാഹാരങ്ങളിലും വന്നിട്ടുണ്ട്. ഉദാഹരണമായി, അമൃതവാണിയിൽ എസ്. കൃഷ്ണംഭട്ടന്റെ 'ഗാന്ധിസപ്താഹ'വും (1945), ഡാക്ടർ ഛാബ്രായുടെ 'സുവർണ്ണബിന്ദു'വിലെ കവിതയും നോക്കുക. രണ്ടാമത്തതിൽ ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്ന വൈദിക ഛന്ദസ്സ്, ഭാരതത്തിലെ ഋഷിപരമ്പരയിൽപ്പെട്ട ആളാണ് മഹാത്മജി എന്നു സൂചിപ്പിക്കുന്നു. സി. ഡി. ദേശ്മുഖിന്റെ 'ഗാന്ധിസൂക്തമുക്താവലി'യാണ് ഗാന്ധിജിയുടെ ചിന്തകളെ സംബന്ധിച്ച ഏററവും ആധുനികമായ ആവിഷ്കരണം. അതിൽ ഗാന്ധിജിയുടെ നൂറുസൂക്തിരത്നങ്ങൾ തിരഞ്ഞെടുത്ത് വിഭിന്നവൃത്തങ്ങളിലായി സംസ്കൃതത്തിലേക്കു ഭാഷാന്തരം ചെയ്തിരിക്കുകയാണ്.

സ്വാതന്ത്ര്യസമരസംഭവങ്ങളെ വിഷയീകരിച്ച് ആവിർഭവിച്ച ചെറുകഥകളെപ്പററി പരാമർശിച്ചു കഴിഞ്ഞു. ഈ ലേഖകന്റെ 'ഗോപഹമ്പണ്ണ'[70] എന്ന കഥാകാവ്യം, മദ്യപാനികളായ ചില ബ്രിട്ടീഷ് ഭടന്മാരുടെ കുദൃഷ്ടിയിൽനിന്ന് ഒരു പാവപ്പെട്ട ഹിന്ദുസ്ത്രീയുടെ

---

69. മദിരാശി, 1938, 1946.

70. 'അമൃതവാണി' 1947; പ്രത്യേകമായും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

മാനം രക്ഷിച്ച ഒരു "റയിൽവേ പോയിൻറ്സ്മാ"ൻെറ വീരചരമത്തെ അനുസ്മരിച്ചുള്ളതാണ്. സ്വാതന്ത്ര്യ സമരത്തെ സംബന്ധിച്ചുള്ള ശരിയായ ഒരു നാടകമാണ് 'ഭാരതമംഗലം.'(സംസ്കൃതസാഹിത്യ പരിഷത്പത്രിക, 1951 ff). അതിൽ ഒരു വശത്ത്, ദേവി ചണ്ഡികാംബികയും മറുവശത്ത്, ഭഗവദ്ഗീതയും അവലംബമേകുന്ന ജനേച്ഛാശക്തിയെ, അഥവാ ജനങ്ങളുടെ ഒന്നാകെയുള്ള ശക്തിയെ, ഗണശക്തിയെ, പ്രധാന കഥാപാത്രമായും മാതൃരാജ്യത്തിൻെറ വിമോചനത്തെ ഉദ്ദേശ്യമായും കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു. 1857—ലെ വിപ്ളവത്തിൻെറ ശതവാർഷികം ഈയിടെ ആഘോഷിക്കയുണ്ടായല്ലോ. ഇതു് ആദ്യകാലത്തെ സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തെപ്പററിയുള്ള ചില കൃതികൾ ആവിർഭവിക്കുവാനിടയാക്കി. വാസുദേവ ശാസ്ത്രി ബഗേവദികരുടെ 'ക്രാന്തിയുദ്ധം' എന്ന ഗദ്യ കൃതിയും ഈ സമരത്തിൽ പങ്കുകൊണ്ട വീരന്മാരുടെ പരാക്രമങ്ങൾ വർണ്ണിക്കുന്ന 'ക്രാന്തിവീരാണാം അദ്ഭുത കഥാഃ' [71] എന്ന കൃതിയും ഉദാഹരണങ്ങളാണ്.

രാഷ്ട്രീയസ്ഥിതികളെയും ദേശീയ പ്രാധാന്യമുള്ള പ്രശ്നങ്ങളെയും ചർച്ചചെയ്യുന്ന പലേ ലേഖനങ്ങളും മാസികകളിലും പത്രങ്ങളിലും വന്നിട്ടുണ്ട്. ഇന്ത്യയിൽ സോപ്പു മുതലായ സാധനങ്ങൾ കൊണ്ടുവന്നു കുമിക്കുന്ന പാശ്ചാത്യവ്യവസായികൾക്കെതിരായി 'സംസ്കൃത ചന്ദ്രിക', നിരാഡംബരമായ ദേശീയ ശീലങ്ങളെയും സ്വദേശിപ്രശ്നത്തെയും ഏകോപിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് 'വൈദേശികവാണിജ്യം ഭാരത ദേശീയഃ ധർമ്മശ്ച' തുടങ്ങിയ ലേഖനങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. 'ശ്രീ' മാസികയിൽ (xiii) ഖദറിനെ പ്രകീർത്തിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു കവിത പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. സംസ്കൃതചന്ദ്രിക, ജനസാമാന്യത്തിൻെറയും കിസാൻ വർഗ്ഗത്തിൻെറയും അവസ്ഥ അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തുന്നതിനും (1939) ജനങ്ങളുടെ കൈയിൽ അധികാരം ഏൽപ്പിക്കുന്നതിനും (ഒക്ടോബർ 1947) നാട്ടു

---

71. മധുരവാണി മേയ് 1957.

രാജാക്കന്മാരെ ഉദ്ബോധിപ്പിച്ചു. 'സംസ്കൃതരത്നാകര'ത്തിൽ വന്ന 'ദേശദാസൻ' എന്ന കവിത രാഷ്ട്രത്തിന്റെ സർവതോമുഖമായ ശ്രേയസ്സിനുവേണ്ടി എന്താണു ചെയ്യേണ്ടതെന്നു് സാമാന്യമായി നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. ഏററവും അടുത്തകാലത്തു് ആവിർഭൂതമായ വിനോബാഭാവേയുടെ ഭൂദാനപ്രസ്ഥാനം 'ഭാരതി'യിലെ (1953) 'ഭൂദാന ചതുശ്ശ്ലോകീ ഗീത' എന്ന കവിതയ്ക്കു് വിഷയീഭവിച്ചു.

'ഗ്രാമിസ' പ്രണേതാവായ രാംറായിയുടെ 'രാഷ്ട്രസ്മൃതി' (അഹമ്മദ്ബാദ് 1950)യും 'ഗാന്ധിസൂത്ര'ത്തെപ്പോലെ വിചിത്രമായ ഒരു മാദ്ധ്യമമാണു് സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നതു്. അതായതു്, സംക്ഷിപ്തവും സാരഗർഭവുമായ ഗദ്യസൂക്തങ്ങളായി, ഓരോ ദേശഭക്തനും സ്വയം ഉച്ചരിക്കേണ്ട പ്രതിജ്ഞാപരമ്പരയുടെ രൂപത്തിൽ, ഗ്രന്ഥം നിബന്ധിച്ചിരിക്കുന്നു.

സ്വാതന്ത്ര്യപ്രക്ഷോഭണം സംബന്ധിച്ച ജാഥകളിലും സമ്മേളനങ്ങളിലും സന്നദ്ധഭടന്മാരുടെയും പൊതുജനങ്ങളുടെയും സമരവീര്യം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും നിലനിർത്തുന്നതിനും സംഗീതത്തിന്റെയും ദേശീയഗാനങ്ങളുടെയും ആവശ്യകത നേരിട്ടു. ഇത്തരം ഗാനങ്ങളുടെ സമാവിർഭാവത്തിനു് സംസ്കൃതവും അതിന്റെ പങ്കു വഹിച്ചു. സുപ്രശസ്ത ദാക്ഷിണാത്യ ഗാനരചയിതാവായ മയൂരംവിശ്വനാഥശാസ്ത്രി തന്റെ 'ഭാരത ഭജന'[72] യിൽ, ഗാനങ്ങൾ ബഹുജനങ്ങൾക്കു പാടുവാൻ സാധിക്കുമാറു് സാധാരണക്കാർക്കും മനസ്സിലാകുന്ന ലളിതസംസ്കൃതശൈലിയും ഹിന്ദുസ്ഥാനി കർണ്ണാടക നാടോടിമട്ടുകളും സ്വീകരിക്കയുണ്ടായി. മധുരനാഥ ശർമ്മയുടെ 'സാഹിത്യവൈഭവത്തി'ൽ ചില ദേശീയ ഗാനങ്ങളും ഉൾപ്പെടുന്നു.

സ്വാതന്ത്ര്യലബ്ധി സംസ്കൃത കവിതകളാൽ ഹാർദ്ദമായി സ്വാഗതം ചെയ്യപ്പെട്ടു. അങ്ങനെ ഉണ്ടായ

---

72. മദിരാശി, 1948.

കവിതകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ദേവകീനന്ദനശർമ്മയുടെ 'സ്വതന്ത്രഭാരതം' (സംസ്കൃതരത്നാകരം, ആഗ. 1947), പ്രഥമ സ്വാതന്ത്ര്യാഘോഷം പുരസ്കരിച്ച് 'ഹിന്ദു'വിൽ (മദിരാശി) ഈ ലേഖകൻ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച 'സ്വാതന്ത്ര്യകേതു' (സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ വെളിച്ചം, കൊടിക്കൂറ), കുഞ്ഞൻ രാജായുടെ 'ഭാരതപ്രശസ്തി' (അഡയാർ ലൈബ്രറി ബുള്ളററിൻ, ഫെബ്രു. 1950), ബാംഗ്ലൂർ എം. രാമകൃഷ്ണഭട്ടിന്റെ 'സ്വാതന്ത്ര്യജ്യോതിസ്സ്' എന്നിവ പ്രസ്താവ്യങ്ങളാണ്. പണ്ഡിററ് പ്രഭുദത്തശാസ്ത്രി, ദേശീയ പതാകയെയും ചക്രയെയുംപററി കവിതകൾ എഴുതിയിട്ടുണ്ട്.

മഹാത്മജിയുടെ ദാരുണമായ മരണം സ്വാഭാവികമായി അനേകം വിലാപകാവ്യങ്ങളുടെയും നീണ്ടകവിതകളുടെയും ഉദയത്തിനു് പ്രചോദനം നൽകി. ഈ ലേഖകന്റെ 'മഹാത്മാ' [73], അമരചന്ദ്രന്റെ 'മഹാത്മാ' (സംസ്കൃത സാഹിത്യപരിഷത് പത്രിക, ഫെബ്രു. 1948.) കെ. എൽ. വി. ശാസ്ത്രിയുടെ 'മഹാത്മവിജയം' [74], ജി. സി. ഝലായുടെ 'ശ്രദ്ധാഞ്ജലി' [75], വി, നാരായണൻ നായരുടെ 'മഹാത്മനിർവാണം' [76], ബദരീനാഥ ഝായുടെ 'ശോകശ്ലോകശതകം' [77] എന്നിവ രാഷ്ട്രപിതാവിന്റെ നിര്യാണംമൂലം നാട്ടിൽ വ്യാപിച്ച അന്ധകാരത്തെയും ജനങ്ങൾക്കു നേരിട്ട നഷ്ടത്തെയും ചിത്രീകരിക്കുന്നു. എല്ലാകൃതികളും ഗാന്ധിജി നമുക്കായി അവശേഷിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ആദർശങ്ങളെ സംക്ഷിപ്തമായോ സവിസ്തരമായോ പ്രതിപാദിക്കുന്നു.

സ്വതന്ത്രഭാരതത്തിന്റെ ഭരണഘടന സംസ്കൃത

---

73. വേദാന്ത കേസരി, മദിരാശി 1948; പ്രത്യേകമായും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.
74. പാലക്കാട്, 1949.
75. 'വന്ദേമാതര'ത്തിലും 'സുഷമ' എന്ന സമാഹാരത്തിലും, 1955.
76. 1954, തൃശ്ശൂർ (ഗ്രന്ഥകർത്താവിന്റെ ടിപ്പണിയോടുകൂടി) 77. ദർഭംഗ, 1953.

ത്തിലേയ്ക്കു പരിഭാഷപ്പെടുത്തുവാൻ ആദ്യം ശ്രമിച്ചതു് ഡാക്ടർ സി. കുഞ്ഞൻ രാജായാണു്. അദ്ദേഹം ചില വകുപ്പുകളുടെ ഒരു കരടുപരിഭാഷ, 'ഭാരതരാഷ്ട്രസംഘടന' 78 എന്ന പേരിൽ തയ്യാറാക്കി പ്രകാശനം ചെയ്തു. ഗവണ്മെൻറ് ഏർപ്പെടുത്തിയ കമ്മിററി ഈ ജോലി ഏറെറടുക്കുന്നതിനുമുൻപു് ഈ വഴിക്കു ചെയ്ത മറെറാരു ശ്രമം ബസ്വാഡായിലെ അഭിഭാഷകനായ ജി. കൃഷ്ണമൂത്തിയുടേതാണു്. അദ്ദേഹം 8—1—1949 വരെ കാൺസ്റ്റിററ്യൂവൻറ് അസംബ്ളി പാസ്സാക്കിയ വകുപ്പുകൾ സംസ്കൃതത്തിലാക്കി.

സ്വാതന്ത്ര്യലബ്ധിക്കു ശേഷമുള്ള രാഷ്ട്രീയസംഭവങ്ങളിൽ ഷേക് അബ്ദുള്ളായുടെ അറസ്റ്റിലും ബന്ധനത്തിലും അവസാനിച്ച നാടകീയമായ സംഭവവികാസങ്ങൾ എൻ. ഭീമഭട്ട് 'കാശ്മീരസന്ധാനസമുദ്യമം' 79 എന്ന പേരിൽ ഒരു നാടകമായി രചിച്ചു.

സ്വതന്ത്രഭാരതത്തിൻെറ പല പ്രശ്നങ്ങളും സംസ്കൃതപത്രികകളിൽ ചർച്ച ചെയ്യപ്പെട്ടുവരുന്നു. കോൺഗ്രസ്സ് ഭരണത്തിലെ ന്യൂനതകൾ, അഴിമതി, കരിഞ്ചന്ത, മുതലായ ദൂഷ്യങ്ങൾ, സ്വകീയമായ വിജ്ഞാനത്തിനും സംസ്കാരത്തിനും പ്രോത്സാഹനം നൽകായ്ക, ഇവയെപ്പററിയെല്ലാം പി. കർമ്മൽകൽ ശാസ്ത്രി 'സംസ്കൃതഭവിതവ്യ'ത്തിൽ (21—8—'54) പ്രസിദ്ധീകരിച്ച 'സ്വാതന്ത്ര്യാഭാസം' എന്ന കവിതയിലൂടെ വിലപിച്ചിരിക്കുന്നു. സംസ്കൃതവും അതിൻെറ ഇപ്പോഴത്തെ അവസ്ഥയുമാണു് വീണ്ടും വീണ്ടും പ്രതിപാദിക്കപ്പെടുന്ന വിഷയം. സംസ്കൃതഭാഷയെ സംബന്ധിച്ചു പല കവിതകളും വന്നുകഴിഞ്ഞു; വന്നുകൊണ്ടിരിക്കയും ചെയ്യുന്നു. ഒരുവശത്തു് ഇംഗ്ലീഷും, മറുവശത്തു് നാട്ടുഭാഷകളും, ഇവയ്ക്കിടയിൽ കിടന്നു കഷ്ണിക്കുന്ന സംസ്കൃതത്തിൻെറ ദുർവിധിയെ

---

78. അഡയാർ ലൈബ്രറി, 1948. Indian Constitution in Sanskrit.
79. അമൃതവാണി, ബാംഗ്ലൂർ xi, xii. 1952—53.

പ്പററി വിജ്ഞാനചിന്താമണിയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഒരു നാടകത്തിലേക്ക് അനുവാചകരുടെ ശ്രദ്ധ പതിഞ്ഞു. ഇന്നും ഇത്തരം കൃതികളുടെ നിർമ്മിതി തുടർന്നുവരുന്നു. ഉദാ:—പ്രഭുദത്തശാസ്ത്രിയുടെ 'സംസ്കൃതവാഗ്വിജയം' എന്ന അഞ്ചങ്കനാടകം (ഡെൽഹി, 1942). കാശി കൃഷ്ണ മാചാര്യയുടെ 'ഭാരതീസപ്തകത്രയ'വും, ആർ. വി. കൃഷ്ണ മാചാര്യരുടെ 'വാണീവിലാപവും' (കുംഭകോണം, 1926) സംസ്കൃതഭാരതിയുടെ ശോച്യാവസ്ഥയെ വിഷയീക രിച്ചുള്ള കവനങ്ങളാണ്. പത്രികകളിൽ ഇത്തരം ധാരാളം കവിതകൾ വന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നുമുണ്ട്.

സംസ്കൃതലോകം അതിൻെറ ഉത്കണ്ഠാകുലമായ ദൃഷ്ടികൾ സാഹിത്യഅക്കാദമിയിലേക്കും അതിൻെറ സംസ്കൃതബോർഡ് രൂപവത്കരിച്ച സംസ്കൃത ക്കമ്മീഷനിലേക്കും 80 കേന്ദ്രീകരിച്ചിരിക്കയാണ്.

സംസ്കൃതം നിദ്രയിലാണ്ടു കിടക്കുകയോ ചില പഴയ ക്ലാസിക്കൽ മാതൃകകൾ കേവലം പിഷ്ടപേഷണം ചെയ്യുകയോ അല്ലെന്ന് ഈ പര്യവേക്ഷണം ശരിക്കും വ്യക്തമാക്കും. പരിവർത്തനാത്മകമായ ലോകത്തിൽ സംസ്കൃതാഭിമാനികളും തങ്ങളുടെ പങ്കു വഹിക്കുന്നു; തങ്ങളുടെ പ്രതികരണങ്ങളും വിമർശനങ്ങളും ഉത്കർഷാ ഭിലാഷങ്ങളും ലോകവ്യാപാരങ്ങളിന്മേൽ ചെലുത്തുവാൻ ശ്രമിക്കയും ചെയ്യുന്നു.

സംസ്കൃതത്തിൻെറ ഭാവി

സംസ്കൃതപ്രണയികൾ സ്വഭാഷയെ കേവലം മൂത്തു നരച്ച വിജ്ഞാനത്തിൻെറയും പഴഞ്ചൻ സാഹിത്യസൃഷ്ടി കളുടെയും പ്രാചീനഭണ്ഡാഗാരമായി പരിരക്ഷിക്കുവാ നല്ല, സജീവമായി നിലനിർത്തുവാനുള്ള സുധീരയത്നം ചെയ്യുകയാണ്. വെറും പുരാണവസ്തുസംബന്ധമായ

---

80. ഈ കമ്മീഷൻെറ റിപ്പോർട്ട് ഇപ്പോൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി ക്കഴിഞ്ഞു. ഗവണ്മെൻറ് അതിലെ ശുപാർശകൾ പരിഗ ണിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കയാണ്.

ഗവേഷണങ്ങൾ നടത്തിയതുകൊണ്ടോ, സർ. വില്യം ജോൺസിൻെറയൊ, മാക്സ്മുള്ളരുടെയൊ അഭിപ്രായങ്ങൾ ഉദ്ധരിച്ചതുകൊണ്ടോ ഭൂതകാലമഹിമയെപ്പററി സ്തുതിഗാനങ്ങൾ പാടിയതുകൊണ്ടോ അതിന്ന് ഒരു ജീവദ്ഭാഷയുടെ പദവി ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുവാൻ സാദ്ധ്യമല്ലെന്നും അവർ മനസ്സിലാക്കിയിരിക്കുന്നു. നിരന്തരം ഉപയോഗിക്കുകയും സ്വതന്ത്രരചനയിൽ ഏർപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ടു മാത്രമേ അതിന്ന് ആ മാന്യസ്ഥാനം നേടിക്കൊടുക്കുവാൻ ആവുകയുള്ളു. സംസ്കൃതപണ്ഡിതനോടൊപ്പം ഇംഗ്ലീഷുവിദ്യാഭ്യാസം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള സംസ്കൃതാഭിജ്ഞനും ഇപ്പോൾ സംസ്കൃതത്തിൽ സ്വച്ഛന്ദം എഴുതുകയും സംസാരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. സർവ്വകലാശാലാമണ്ഡലത്തിൽപ്പോലും പരീക്ഷയ്ക്കു് ഉത്തരമെഴുതാനും പോസ്റ്റുഗ്രാഡ്വേററ് ബിരുദങ്ങൾക്കു് പ്രബന്ധങ്ങൾ ചമയ്ക്കാനും സംസ്കൃതഭാഷ ഉപയോഗിച്ചുവരുന്നു. സംസ്കൃതപരിഷത്തുകൾ സ്ഥിരം ഏർപ്പാടുകളായിത്തീർന്നിരിക്കുകയാണ്. ഒരു കഠിനഭാഷയാണെന്ന പരാതി പരിഹരിക്കണമെന്ന ഉദ്ദേശ്യത്തോടെ സംസ്കൃതത്തെ ലളിതമാക്കാനും അദ്ധ്യാപനരീതി പരിഷ്കരിക്കുവാനും വേണ്ട യത്നങ്ങൾ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. സംസ്കൃതാദ്ധ്യാപനവിഷയകമായി പല സംസ്കൃതപുസ്തകങ്ങളും ലഘുലേഖകളും പുറത്തു വന്നിട്ടുണ്ട്. അനേകമാളുകൾ കഴിഞ്ഞ കാനേഷുമാരിക്കണക്കിൽ തങ്ങളുടെ മാതൃഭാഷ സംസ്കൃതമാണെന്നു രേഖപ്പെടുത്തിച്ചു. മുമ്പത്തെ യൂണിയൻ ധനകാര്യമന്ത്രിയെപ്പോലെ കാര്യാന്തരവ്യഗ്രരായ പ്രശസ്തവ്യക്തികൾ തങ്ങളുടെ ജോലിത്തിരക്കിനിടയ്ക്കു് സംസ്കൃതത്തിൽ സ്വതന്ത്രകൃതികൾ രചിക്കാനുള്ള സ്വന്തം വാസനാവൈഭവത്തെ പരിപോഷിപ്പിച്ചുപോരുന്നു.

സംസ്കൃതത്തിലെ ഈ അഭിനവചൈതന്യത്തിൻെറ പ്രധാന സവിശേഷത, പാശ്ചാത്യചിന്തകളുടെയും സാഹിത്യരൂപങ്ങളുടെയും സ്വാധീനശക്തിയും, പ്രാദേശികസാഹിത്യങ്ങളുമായുള്ള ഉററ ബന്ധത്തിൻെറ പുന-

തജ്ജീവനവും, സമകാലീനഭാരതത്തിൻെറ പ്രതിഫലനവും, ഇന്നു രാഷ്ട്രത്തെ ഉയിർകൊള്ളിക്കുന്ന ആദർശങ്ങളുടെയും ഉത്കർഷാഭിലാഷങ്ങളുടെയും സംക്രമണവുമാകുന്നു. ഈ വികാസത്തിൽ വന്നുകൂടിയിട്ടുള്ള ചില പ്രത്യേകതകൾ ഊന്നിപ്പറയേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. മററു ഭാരതീയ ഭാഷകളെപ്പോലെ സംസ്കൃതവും ഇംഗ്ലീഷിൽനിന്നും ഇതരവൈദേശികഭാഷകളിൽനിന്നും പദസഞ്ചയം കുറെയൊക്കെ ആഗിരണം ചെയ്യേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ സാങ്കേതികസാഹിത്യത്തിൻെറയും നിസ്തുലമാംവണ്ണം പരിപുഷ്ടമായ പദനിർമ്മാണവിഭവങ്ങളുടെയും പൂർവികസമ്പത്തുള്ള ഒരു ഭാഷ കൈവശമുള്ളപ്പോൾ സംസ്കൃതത്തിലെ പുതിയ എഴുത്തുകാർ കുറേക്കൂടി നിരപ്പും ലാളിത്യവും ശ്രവണമാധുര്യവുമുള്ള പദാവലികളും ശൈലികളും സ്വയം നിർമ്മിക്കാൻ യത്നിക്കണം. ഉത്തരേന്ത്യയിലെ ചില ഗൈർവാണീപത്രികകൾ പ്രയോഗിക്കുന്ന വികൃതഭാഷ—'സർക്കാരസ്യ' (ഗവണ്മെൻറിൻെറ), 'കാർഡഃ' (കാർഡ്), 'ബിലം' (ബില്ല്) എന്നിത്യാദിമ്ളേച്ഛപ്രയോഗങ്ങൾ നിശ്ചയമായും പരിവർജ്ജിക്കേണ്ടതാണ്. 'ബ്ളാക്ക്മാർക്കററിനു്' (കരിഞ്ചന്ത) 'കൃഷ്ണാപണം', 'ഹൈയ്യർഎഡ്യൂക്കേഷനു്' (ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസം) 'ഉച്ചശിക്ഷണം', 'ഓപ്പൺ ലററി'നു് (തുറന്ന കത്ത്) 'അനാവൃതപത്രിക', 'മേർജറിനു്' (ലയനം) 'വിലീനീകരണം' എന്നിങ്ങനെ സംസ്കൃതപത്രികകളിലും ഉപന്യാസങ്ങളിലും സാധാരണമായിക്കാണാറുള്ള തരം പ്രയോഗങ്ങളെക്കാൾ മെച്ചപ്പെട്ട സമാനപദങ്ങൾ വ്യുത്പാദിപ്പിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. പ്രാദേശിക ഭാഷകളിൽ സംസ്കൃതതദ്ഭവങ്ങളും തത്സമങ്ങളുമുണ്ട്. രാഷ്ട്രത്തിൻെറ വിഭിന്നഭാഗങ്ങളിൽ വിഭിന്നങ്ങളായ പ്രത്യേകാർത്ഥങ്ങളിൽ അവ പ്രചരിക്കുന്നു. പ്രയോഗങ്ങൾ പരിശോധിച്ച് അവയെ നിലവാരപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. വിശേഷിച്ചും ഇന്ത്യയിലെ സ്ഥലനാമങ്ങളും, ഇന്ത്യ എന്ന പേരുതന്നെയും ബ്രിട്ടീഷുകാർ നടപ്പിൽ വരുത്തിയ സ്ഖലിതവികല

രൂപങ്ങളിൽ ഉപയോഗിക്കുകയോ പകർത്തുകയോ ചെയ്യേണ്ട ആവശ്യമില്ല. യൂറോപ്പിൽത്തന്നെയും പ്രധാന ഭൂഖണ്ഡത്തിലൊരിടത്തും ഒരൊററ സ്ഥലനാമവും ഇംഗ്ലീഷുകാർ ഉച്ചരിക്കുകയും എഴുതുകയും ചെയ്യുന്നതുപോലെ ഉച്ചരിക്കുകയോ എഴുതുകയോ ചെയ്യാറില്ല. അംഗഭംഗം വന്ന ഇംഗ്ലീഷുരൂപങ്ങൾ സ്വീകരിച്ച് സംസ്കൃതപ്രകൃതികളാക്കി; മാററി പിന്നീട് സംസ്കൃതപ്രത്യയങ്ങളും ഒട്ടിച്ചു ചേർക്കുക എന്നുള്ളതു് വളരെ വൈലക്ഷണ്യങ്ങൾക്കിടയാക്കും. അതു് ഒഴിവാക്കാവുന്നതുമാണ്.

സ്വന്തം മാതൃഭാഷയുടെ സ്വാധീനതമൂലം ഔത്തരാഹന്മാരായ പല സംസ്കൃതജ്ഞന്മാർക്കും 'പ്രാമാണിക' എന്ന ഛന്ദസ്സിലേക്കു വഴുതിവീഴാതെ ശുദ്ധമായ അനുഷ്ടുപ്ച്ഛന്ദോലയത്തിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കാനോ, സംയുക്തവ്യഞ്ജനം കടന്നു കയറി വൃത്തഭംഗം വരുത്തുന്നതു് ഗൗനിക്കാനോ, സമപാദങ്ങളുടെ അന്ത്യത്തിൽ മാത്രമേ ഹ്രസ്വാക്ഷരം ദീർഘംപോലെ ഉച്ചരിക്കപ്പെടൂ, അഥവാ, അടുത്തു വരുന്ന പദവുമായി സന്ധിചെയ്യപ്പെടാതെ നിൽക്കുകയുള്ളു എന്ന നിയമം പാലിക്കാനോ സാധിക്കുന്നില്ല. രചനാദികളിൽ നല്ല മനസ്സിരുത്തി പ്രയത്നിച്ചാൽ മാത്രമേ ശരിയായ ഒരു ചെവിത്തഴക്കം വീണ്ടും കൈവരുത്തുവാൻ ആവുകയുള്ളൂ. സംസ്കൃതപഠനം വ്യാപകമോ അവഗാഢമോ അല്ലാതിരുന്ന കാലഘട്ടത്തിലെ സാഹിതീവ്യവസായത്തിൻെറ പെരുപ്പംമൂലം വ്യാകരണപ്പിശകുകൾ വളരെ കടന്നുകൂടീട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ഏറിയകൂറും ഗ്രന്ഥകാരന്മാർ സ്ഖലിതരഹിതമായി എഴുതിവരുന്നു എന്നുള്ളതാണ് അദ്ഭുതം. അയത്നലളിതവും അവക്രവുമായ ഒരു ഗദ്യരീതിയുടെ വളർച്ച ഒരു പ്രത്യേകനേട്ടം തന്നെ. എന്നാൽ ശൈലിയിലും പദബന്ധരീതിയിലും വാക്യഘടനയിലും ഇംഗ്ലീഷിൻെറ ചുവ കുറയണം; ഇവയെല്ലാം സംസ്കൃതഭാഷയുടെ പ്രത്യേക സ്വഭാവത്തിനനുസൃതമായിരിക്കയുംവേണം. ഭട്ടബാണൻെറ കാലത്തിനു

മുൻപുള്ള സാഹിത്യം പരിശോധിച്ചാൽ ആദ്യത്തെ ഭാഷ്യങ്ങളിലും നാടകങ്ങളിലും നീതികഥാസാഹിത്യത്തിലും അർത്ഥപുഷ്ടമായ ഒരു പദാവലിയും പ്രസാദയുക്തമായ ഒരു ഭാഷാശയ്യയും കാണാം. അവയെ വീണ്ടും പ്രചരിപ്പിക്കാനാവും. സാഹിത്യരൂപങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ലഘുകവിതകൾ, ചെറുകഥകൾ, നീണ്ടകഥകൾ, ചെറുതും വലുതുമായ നാടകങ്ങൾ, ഉപന്യാസങ്ങൾ, പ്രബന്ധങ്ങൾ എന്നിവയെ പ്രതിനിധീകരിക്കാവുന്ന രചനാമാതൃകകൾ ക്ലാസിക്കൽ സാഹിത്യത്തിലുണ്ട്; ഇവയ്ക്ക് അവയുടെ പരമ്പരയിൽ നിഷ്പ്രയാസം ഒത്തിണങ്ങിച്ചേർന്നു നിൽക്കുവാനും സാധിക്കും.

നാടകത്തിലാകട്ടെ, പാശ്ചാത്യമാതൃക പിടിച്ച്, അങ്കങ്ങളെ പല രംഗങ്ങളായി തിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു മാത്രം കാര്യമായ ഒരു പരിഷ്കാരമാവുകയില്ല. ഈ വക പുതുമകളെല്ലാം സംസ്കൃതനാടകത്തിന്റെ പൊതുവേയുള്ള സംവിധാനരീതിയുമായി ശരിക്കു പൊരുത്തപ്പെടുന്ന വിധത്തിൽ വേണം സ്വീകരിക്കാൻ. സംസ്കൃതനാടകത്തെ അതിന്റെ പദപ്പെരുപ്പം അരിഞ്ഞുതള്ളി വെട്ടപ്പാക്കി, കഥാപാത്രങ്ങൾക്കു കൂടുതൽ അസ്ഥിയും മാംസവും നൽകി, ഇതിവൃത്തത്തിൽ കൂടുതൽ ക്രിയാംശവും കലർത്തി നവീകരിക്കേണ്ടതു് ആവശ്യംതന്നെ. എന്നാൽ ഉത്തമ സംസ്കൃത നാടകത്തിനു് അതിന്റേതായ സാങ്കേതികത്വവും ആദർശപദ്ധതിയും ഉണ്ടെന്നുള്ള വസ്തുത ഓർമ്മിക്കണം. പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിൽത്തന്നെ ദുരന്തനാടകങ്ങളെപ്പററി ഉണ്ടായിരുന്ന പണ്ടത്തെ ആശയഗതി മാറിയിരിക്കുന്നു. ടി. എസ്. എലിയട്ടിനെപ്പോലെയുള്ള വിമർശകന്മാർ നാടകത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യത്തെ നിർവചിക്കുന്നതു്, ഭരതനും ആനന്ദവർദ്ധനനും പറഞ്ഞുവെച്ച അതേ പ്രകാരം തന്നെയാണു്. ആ സ്ഥിതിക്കു് പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിൽപ്പോലും വിലയിടിഞ്ഞുതുടങ്ങിയിരിക്കുന്ന മാതൃകകളെ അനുകരിക്കുന്നതിനു മുൻപു് ഇന്നത്തെ സംസ്കൃതസാഹിത്യകാരന്മാർ അല്പമൊന്നു ചിന്തിച്ചുനോക്കാനുണ്ടു്. കലാമൂല്യങ്ങളുള്ള അംശങ്ങൾ സ്വാംശീക

രിച്ച് ഒരു ഉദ്ഗ്രഥിത രൂപം നൽകണം. "യാതൊന്നും പഴയതെന്നോ പുതിയതെന്നോ വച്ചല്ല, സഹജമായ ഗുണവത്തകൊണ്ടാണ് വിലമതിക്കപ്പെടുന്നതു്" എന്ന കാളിദാസൻെറയും, "ഗുണമാണ് ഏതിനും പ്രധാനം; അല്ലാതെ, അതിൻെറ പ്രഭവസ്ഥാനമല്ല" എന്ന ശക്തി ഭട്ടൻെറയും ആദർശങ്ങളുടെ ചോട്ടു പിടിച്ച് സംസ്കൃതം അതിൻെറ ദീർഘകാലചരിത്രത്തെ പുതിയ പുതിയ നേട്ടങ്ങളാൽ സമ്പന്നതരമാക്കിക്കൊണ്ടു് വീണ്ടും ഒരു സർഗ്ഗാത്മകഭാഷയായി ഉത്ഥാനംചെയ്യേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

സിന്ധി സാഹിത്യം

എൽ. എച്ച്. അജ്‌വാണി

ഭാഷ

സിന്ധിഭാഷ, ഡാക്ടർ ട്രംപ് തന്റെ വ്യാകരണ ഗ്രന്ഥത്തിൽ (1872) പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതുപോലെ, "ഉത്തരേന്ത്യയിലെ മറേറതൊരു പ്രാദേശികഭാഷയേയും അപേക്ഷിച്ച് അന്യഭാഷാംശങ്ങൾ താരതമ്യേനവിരളമായിട്ടുള്ള ഒരു ശുദ്ധഗൈർവാണീഭാഷയാണ്. ആധുനികസിന്ധിഭാഷയ്ക്ക് സാക്ഷാൽ ജന്മം നൽകിയ അപഭ്രംശത്തെ പ്രാകൃതോപഭാഷകളിൽവച്ച് ഏററവും നീചമായി ഉപലക്ഷണം ചെയ്യുവാൻ പഴയ പ്രാകൃതഭാഷാവൈയാകരണന്മാർക്ക് തക്ക കാരണങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നിരിക്കാം. എന്നാൽ സിന്ധിയെ അതിന്റെ സഹോദരീഭാഷകളുമായി ഇന്നു താരതമ്യപ്പെടുത്തുന്നപക്ഷം വ്യാകരണ ദൃഷ്ട്യാ അവയുടെ കൂട്ടത്തിൽ നാം അതിന്ന് പ്രഥമസ്ഥാനം കല്പിക്കണം" 1 അഭിജ്ഞനായ ഡാക്ടർ ട്രംപിനു മുൻപ് 'സിന്ധിവ്യാകരണം' എന്ന ഗ്രന്ഥം രചിച്ച ക്യാപ്ററൻ ജോർജ് സ്റ്റാക്ക്, "കേവലം വിദൂഷകന്മാർക്കു പററിയതാണ് സിന്ധിഭാഷ" എന്നുള്ള അഭിപ്രായത്തെ അപലപിക്കുകയും "ശബ്ദാഗമശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർക്ക് സിന്ധിഭാഷ ഇതരഭാരതീയോപഭാഷകളെക്കാൾ കൂടുതൽ രസകരമായ ഒരു അദ്ധ്യയനവിഷയമായിരിക്കും" എന്ന് പ്രഖ്യാപിക്കുകയും ചെയ്തു. "സർവനാമങ്ങൾക്കും കാരകങ്ങൾക്കും പകരം നിൽക്കുന്ന പദങ്ങൾക്ക് പ്രത്യയ ചിഹ്നം ചേർക്കുന്ന ഏർപ്പാടും, നിയതമായ കർമ്മണിപ്രയോഗ

---

1. ആമുഖം പുറം 1

രൂപവും, ഭാവേപ്രയോഗവും, അഭ്യസ്തരൂപാന്വിതമായ പ്രയോജകകൃതിയും, അതുപോലെ തന്നെ പഠിച്ചു മുന്നോട്ടു പോകുമ്പോൾ ഒരു അദ്ധ്യേതാവിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടാവുന്ന ഇതരവിശേഷതകളും മാറു മിക്ക ഭാരതീയ ഭാഷകൾക്കുമില്ലാത്ത ഒരു പ്രത്യേകസൗന്ദര്യം ഈ ഭാഷയ്ക്കു നൽകുന്നുണ്ട്.''[2] ഇന്നു നിലവിലിരിക്കുന്ന സിന്ധിലിപി ഒരു നൂററാണ്ടേക്കു മുൻപ് ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണാധികാരികൾ ചിട്ടപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളതാണ്. ഈ ലിപി അറബിലിപിയുടെ രീതിയിലുള്ളതാകകൊണ്ട് സിന്ധിഭാഷ സംസ്കൃതത്തിൽനിന്ന് നിഷ്പന്നമാണെന്നും, ഇന്നു സ്വതന്ത്രഭാരതീയ ഭാഷകളായി പരിണമിച്ചിട്ടുള്ള എല്ലാ പ്രാകൃതോപഭാഷകളിലുംവച്ച് ഏററവും മുപ്പ് ആ ഭാഷയ്ക്കാണെന്നും ഉള്ള വസ്തുത അറിയാതെപോകുന്നു. അബ്ദുൽകരീം സന്ദേലോ എന്ന മുസ്ളീംപ്രൊഫസർ സിന്ധിഭാഷാപദങ്ങളുടെ നിഷ്പത്തിയെ അധികരിച്ച് അടുത്തകാലത്ത് പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഗ്രന്ഥത്തിൽ[3] മിക്ക സിന്ധിപദങ്ങളും സംസ്കൃതനിഷ്പന്നങ്ങളാണെന്ന വസ്തുത തെളിയിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇവിടെ ഒരു കാര്യംകൂടെ ഗ്രഹിക്കേണ്ടതുണ്ട്. സിന്ധിഭാഷയുടെ ശബ്ദാവലി തികച്ചും മിശ്രിതമാണ്. അതിൽ പേർഷ്യൻ-അറബി-ഭാഷോത്പന്നങ്ങളായ പദങ്ങൾ ആയിരക്കണക്കിനുണ്ട്. ദ്രാവിഡപദങ്ങളും ആര്യന്മാരുടെ ആഗമനത്തിനു മുമ്പുണ്ടായിരുന്ന പദങ്ങൾപോലും കുറച്ചൊന്നുമല്ല. ഭാരതത്തിൽ ആദ്യമായി മുസ്ളീം ആക്രമണത്തിനു് (ക്രിസ്ത്വാബ്ദം 712) വിധേയമായിത്തീർന്ന പ്രവിശ്യ സിൻഡ് ആയിരുന്നു. ഈ ആക്രമണത്തിനു മുമ്പുതന്നെയും ഗ്രീസ്, ഇറാൻ, സിതിയാ, ആഫ്ഗാനിസ്ഥാൻ എന്നിവിടങ്ങളിൽനിന്നുള്ള അഭിപ്രയാണം വരുത്തിവച്ച വൈഷമ്യങ്ങളെയും ആ നാട് സഹിക്കേണ്ടിവന്നിട്ടുണ്ട്. പല വർഗ്ഗക്കാരുടെയും ദേശക്കാരുടെയും രക്ത

---

2. ഭേരുമൽ മഹേർചന്ദ്: 'സിന്ധിഭാഷയെപ്പററിയുള്ളസിന്ധി പ്രപഞ്ചനം' (1956) പുറം 77.
3. തഹ്കീക് ലുഖത് സിന്ധി. (1955)

മാണ് സിന്ധിജനങ്ങളുടെ നാഡിഞരമ്പുകളിൽ പ്രവഹിക്കുന്നതു്. അയിത്തമോ വിദേശസഞ്ചാരനിയന്ത്രണമോ പോലെയുള്ള വിലക്കുകളെ അവക്കു നേരിടേണ്ടി വന്നിട്ടില്ല. സിന്ധിവ്യാപാരികൾ ഒട്ടുവളരെ നൂററാണ്ടുകൾക്കുമുമ്പു മുതല്ക്കേ മരുഭൂമികളെയും അലയാഴികളെയും തരണംചെയ്തു്, മററു ഭാരതീയരാരും പ്രായേണ ചെന്നു് എത്തുപെട്ടിട്ടില്ലാത്ത വിദൂരനിർജ്ജനപ്രദേശങ്ങളിൽ അധിവാസം ഉറപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. തന്മൂലം സ്വാഭാവികമായി അവരുടെ ഭാഷ നാനാതരത്തിൽ വന്നുചേർന്നിട്ടുള്ള വൈദേശിക ശബ്ദങ്ങൾകൊണ്ടു് സമ്പന്നമായിത്തീരുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്.

ചരിത്രപ്രാപ്യമായ കാലത്തുതന്നെ സിന്ധികൾ നാഗരികതയുള്ള ഒരു വർഗ്ഗമായിരുന്നു എന്നുള്ളതു സുവിദിതമാണു്. ആ നാഗരികതയുടെ രേഖകൾ വല്ലതുമൊക്കെ സിന്ധിഭാഷയിലും സാഹിത്യത്തിലും അവശേഷിക്കുന്നുണ്ടാവുമെന്നു പ്രതീക്ഷിച്ചേക്കാം. എന്നാൽ സിൻഡിന്റെ ചരിത്രത്തിനു് ഒരു സവിശേഷതയുണ്ടു്. അതു് മോഹൻജോദാരോയുടെ അഥവാ ശവശൈലങ്ങളുടെ ആവർത്തനമായിരിക്കുകയാണു ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്. അവയുടെ അടിയിൽ ഓരോ കാലത്തെയും പരിഷ്കാരങ്ങളെ അട്ടിക്കുമീതേ അട്ടിയായി കുഴിച്ചുമൂടിയിരിക്കുകയാണു്. ഈ പരിഷ്കാരമഹിമകളുടെ ഒരു കണികപോലും കല്ലുകളിലോ ശ്ലക്ഷ്ണശിലകളിലോ ചിത്രങ്ങളിലോ കവിതകളിലോ അവശേഷിച്ചിട്ടില്ല. ഒടുവിൽ യദൃച്ഛയാ ശതാബ്ദങ്ങൾക്കുശേഷം ഒരു രാഖാൽദാസ് ബാനർജി ആവിർഭവിച്ചു്, മാഞ്ഞുപോയ അതീതകാലത്തിന്റെ അവശിഷ്ടങ്ങൾ ഉത്ഖനനം ചെയ്തു കണ്ടെടുക്കുന്നു. അടിത്തട്ടം കരയോരവും അടിക്കടി മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന സിന്ധുനദിയാണു്, മണലാരണ്യത്തിന്റെ താവളനീക്കമെന്നു പറയാവുന്ന വിപര്യാസങ്ങൾക്കു് ഉത്തരവാദി.

കവിത; ഷാഹും അനുഗാമികളും

അതിനാൽ സിന്ധിസാഹിത്യത്തിലെ ആദ്യത്തെ പ്രാമാണികനായ സാഹിത്യകാരന്റെ നാമധേയം പ്രത്യ

ക്ഷപ്പെടുന്നതു് പതിനഞ്ചാംശതകത്തിൻെറ അവസാനത്തോടുകൂടി മാത്രമാണെന്നുള്ളതിൽ അദ്ഭുതപ്പെടാനൊന്നുമില്ല. അറബികളുടെ ഭരണകാലത്തേതെന്നു് പരിഗണിക്കപ്പെടുന്ന അപൂർവം ചില പദ്യങ്ങൾ അങ്ങിങ്ങുണ്ടു്. "ദോദോ ചനേസർ' പോലെയുള്ള കെട്ടുകഥകളും മാമൂയി പ്രവചനങ്ങൾ തുടങ്ങിയുള്ള പദ്യാത്മകപ്രഹേളികകളും ആദ്യകാലത്തു് ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിൽ പ്രചരിക്കയുംചെയ്തിരുന്നു. എന്നാൽ ആദ്യമായി രേഖപ്പെടുത്തപ്പെട്ട സിന്ധി കവിതകൾ പതിനഞ്ചാം നൂററാണ്ടിൻെറ അവസാനത്തിൽ കാസ്സികാസ്സൻ രചിച്ചിട്ടുള്ളവയാണു്. ദോഹാ (ഈരടി) രൂപത്തിൽ കരുപ്പിടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളവയാണു് അവ. എക്കാലത്തും സിന്ധികവിതയ്ക്കുള്ള പ്രത്യേക സ്വരത്തെ അതായതു്, പ്രേമഭാജനത്തിൻെറ അഭിദർശനം കൂടാതെ (ആ അനന്തമൂർത്തിയെ സാക്ഷാത്കരിക്കാതെ)യുള്ള പാണ്ഡിത്യം, ഭക്തി തുടങ്ങിയ ബാഹ്യസിദ്ധികൾ നമ്മേ നാശത്തിലേക്കു വലിച്ചാഴ്ത്തുന്ന അഗാധസ്ഥിതങ്ങളായ ഭീകരജീവികളാൽ സങ്കുലങ്ങളാണെന്ന സന്ദേശത്തെ, അവ ഉദീരണം ചെയ്യുന്നു. മാനസികമായ ജാഡ്യത്തിൽനിന്നു്, തന്നെത്തട്ടിയുണർത്തിയ യോഗിയെക്കുറിച്ചു് കാസ്സികാസ്സൻ കൃതജ്ഞതാപൂർവം പ്രസ്താവിക്കുന്നു. അങ്ങനെ അദ്ദേഹം സിന്ധികവിതയുടെ ഏററവും ശ്രദ്ധേയമായ സവിശേഷതയ്ക്കു് — സൂഫികവിതയെന്നു സുവിദിതമായ വർദ്ധമാന പ്രവാഹം സംസൃഷ്ടമാകുമാറു് ഹൈന്ദവ തത്ത്വദർശനം ഇസ്ലാമികവിശ്വാസം എന്നീ രണ്ടു സോദരസ്രോതസ്സുകളെ സമ്മേളിപ്പിക്കുക എന്ന സവിശേഷതയ്ക്കു്—സാക്ഷ്യം വഹിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

കാസ്സികാസ്സൻെറ കവിതകളിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട ആവേശം സിൻഡിലേക്കു് അടിച്ചുകയറിയതു് ഭാരതത്തിലുണ്ടായ മഹത്തായ അധ്യാത്മപ്രബുദ്ധതയിൽ അഥവാ ചലനങ്ങളിൽ നിന്നാണു്. പ്രസ്തുത പ്രബുദ്ധതയായിരുന്നു കബീറിനെയും ചൈതന്യനെയും നാനാക്കിനെയും തുകാറാമിനെയുംപോലെ ഈശ്വരപ്രേമലഹരി

പിടിച്ച പുണ്യാത്മാക്കളെ സമാവിർഭവിപ്പിച്ചതു്. ആ ചലനം ഭിട്ടിലെ ഷാഹ്അബ്ദുൽ ലത്തീഫിൻെറ (1689—1752) കവിതയിൽ ഉച്ചകോടിയിലെത്തി. അദ്ദേഹത്തിൻെറ 'രിസാലോ' അഥവാ കാവ്യസമാഹാരം വിശ്വസാഹിത്യത്തിലെഅത്യുത്തമകൃതികളിൽ ഒന്നാണു്. സിന്ധിജനതയുടെ അത്യന്തം വിലയുററ സാഹിത്യപരമായ പൈതൃകസ്വത്തുമാണതു്. ഷാഹ്അബ്ദുലിനു് പൂർവഗാമികളായി അനേകരുണ്ടായിരുന്നു. അവരിൽ വച്ച പ്രാമാണികൻ അദ്ദേഹത്തിൻെറ മുത്തച്ഛൻെറ മുതുമുത്തച്ഛൻ, ബുൾരിയിലെ ഷാഹ്അബ്ദുൾകരീം(1538–1623) അത്രേ. ആ പൂർവികൻെറ തത്ത്വജ്ഞാനപരങ്ങളായ ചില കവിതകൾ 'രിസാലോ' എന്ന കാവ്യസമാഹാരത്തിൽ ഈ പ്രശസ്തനായ അനന്തരഗാമി ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

കേവലം 'ഷാഹ്' അഥവാ 'രാജാവു്' എന്നു വിളിക്കപ്പെട്ടുവന്ന ഷാഹ് അബ്ദുൽ ലത്തീഫ് ഒരു പ്രകൃതിഗായകനായിരുന്നു. അതോടൊപ്പം ഒരു കാഥികനും മിസ്റ്റിക്കും. അദ്ദേഹത്തിൻെറ നാനാതരം 'സുറുകൾ' (സംഗീതമയമായ പാഠങ്ങൾ) സിന്ധിദേശത്തെയും ജനതയെയും അതായതു്, അന്നാട്ടിലെ മഹാനദിയെയും ധീവരവർഗ്ഗത്തെയും അനതിവിദൂരസ്ഥമായ മരുഭൂമിയെയും സാർത്ഥവാഹകന്മാരെയും രാജഹർമ്മ്യങ്ങളുടെ ഉന്നതഗോപുരങ്ങളെയും ഗ്രാമീണപ്പെൺകിടാങ്ങൾ വെള്ളം കോരുവാൻചെല്ലുന്ന കിണറിനെയും ആരാമത്തിൽ ഉലാത്തുന്ന രാജകുമാരിയെയും പേർഷ്യൻ ഉൾക്കടലിലേക്കു ചെല്ലുന്ന രത്നവ്യാപാരിയെയും പാവുകളിൽ ഓടം ഓടിക്കുന്നനെയ്ത്തുകാരനെയും ചക്രംതിരിച്ചു് കലം മെനയുന്ന കുലാലനെയും മഴയത്തു് ആഹ്ളാദിക്കുന്ന കൃഷകനെയും സമരസന്നദ്ധനായ യോദ്ധാവിനെയും ഒക്കെ ചിത്രണം ചെയ്തു് അനുവാചകന്മാരുടെ മുമ്പിൽ അവതരിപ്പിക്കുന്നു. ഈവക ദൃശ്യങ്ങളെയും രംഗസന്ദർഭങ്ങളെയും ഉൾക്കൊള്ളിച്ചുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹം സിന്ധിനായികമാരുടെ ഉദാത്തങ്ങളും കരുണങ്ങളുമായ കഥകൾ

നെയ്തെടുക്കുന്നു. അങ്ങനെ തൻെറ സസ്സുയിമാരും മാരു യിമാരും സുഹ്ണിമാരും നൂരിമാരും ലൈലാമാരും മൂമൽ മാരുംവഴി, "നായികമാരല്ലാതെ നായകന്മാരില്ല" എന്നു നിരൂപണം ചെയ്യപ്പെടുന്ന ആ പൂർവ്വകവിസമ്രാട്ടുമായുള്ള ഗോത്രബന്ധം അദ്ദേഹം സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്തു. ഷാഹിൻെറ ഓരോ കഥയ്ക്കുമുണ്ട്, ഗഹനമായ ഒരു ആധ്യാത്മികാർത്ഥം. അദ്ദേഹത്തിൻെറ മണലാരണ്യ രാഗങ്ങൾ ഒരുതരം അലൗകികദർശനത്തെ ഒരു മാന്ത്രിക ശക്തികൊണ്ടെന്നപോലെ ആവാഹനം ചെയ്യുന്നു. അതിൽ സകല സ്ഥൂലഭാവങ്ങളും വിലയം പ്രാപിച്ചു പോകുന്നു. പ്രണയി, പ്രണയിനി, പ്രണയം എന്ന ഭാവ ത്രയം മാത്രമാണ് പ്രത്യക്ഷീഭവിക്കുന്നതു്. അതും അവ സാനത്തിൽ ഏകസത്തയായി, എല്ലാം മാറിമറിഞ്ഞു് തിരോഭവിക്കുമ്പോൾ യാതൊരു പരിവർത്തനവും കൂടാതെ അവശേഷിക്കുന്ന ഏകസത്തയായി, അനുഭവപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. ഷാഹിൻെറ ലളിതപദാവലി കണ്ടു് കേവലം നിസ്സാരനായ ഒരു കവിയാണ് അദ്ദേഹമെന്നു് ചില വിദേശികൾ തെററിദ്ധരിച്ചുവശായിട്ടുണ്ട്. സിന്ധികൾ ക്കാണ് ആ കവിപുംഗവനെ ശരിക്കും അറിയാവുന്നതു്. അവർ അദ്ദേഹത്തിനു് തുളസീദാസ്, സൂർദാസ്, റൂമി, ഹാഫിസ് മുതലായ മഹാഗായകന്മാരുടെയും മിസ്റ്റിക്കുക ളുടെയും പങ്ക്തിയിൽ സ്ഥാനം നൽകുന്നു. ആ മഹാ കവിയുടെ കൃതികളിൽനിന്നു് ഒരു അക്ഷയഭണ്ഡാരത്തിൽ നിന്നെന്നപോലെ അവർ നിരന്തരമായ പ്രചോദനവും പരിപാവനമായ ആനന്ദവും ആദാനം ചെയ്യുന്നു.

സിന്ധിസാഹിത്യത്തിലെ അനശ്വരകവികളായിട്ടു് ഷാഹിനോടൊപ്പം രണ്ടുപേർകൂടി നമ്മുടെ സ്മരണയർഹി ക്കുന്നുണ്ട്. അവർ മൂവരും ചേർന്നു് ആ സാഹിത്യാന്ത രീക്ഷത്തിൽ സമാനതയററ ഒരു ജ്യോതിർഗ്ഗണമായി പരി ശോഭിക്കുന്നു. ഇവിടെ ഉദ്ദിഷ്ടരായ മററു രണ്ടു കവി കൾ സർമസ്റ്റ് (ലഹരിപിടിച്ചവൻ) എന്ന ഉപനാമമുള്ള സചലും (1739—1826) സ്വന്തം ഗുരുവിൻെറ പേരിൽ (സ്വാമി) അറിയപ്പെടുന്ന സാമി (1743-1850) യുമാണ്.

സിന്ധിസാഹിത്യത്തിൽ ഇവരോട്ട് കിട നിൽക്കുന്നവരായിട്ട് മററാരുമില്ല. ഒരേ സരണിയിലൂടെത്തന്നെ സഞ്ചരിച്ചിരുന്നു സചലിൻെറ മനസ്സ്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ അനുഗ്രഹീതമായ കുശലത ഒരു ഭാവഗാനകവിയുടേതുമായിരുന്നു. ആ കവിക്ക് ആഖ്യാനം ചെയ്യുവാൻ കഥകളൊന്നുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവതരിപ്പിക്കുവാൻ ദൃശ്യങ്ങളുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഭൗതികമായ യാതൊന്നിനെക്കുറിച്ചും ചിന്തിക്കാനാവാതവണ്ണം ഭഗവത്പ്രേമംകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിനു് അമലു പിടിച്ചിരുന്നു. കർമ്മാനുഷ്ഠാനങ്ങൾക്കും ചയ്യുകൾക്കും അദ്ദേഹത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം യാതൊരു അർത്ഥവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. സ്വന്തം ജനാലയ്ക്കൽ സാക്ഷാൽ പരമസൗന്ദര്യസ്വരൂപത്തെ ഒരു നോക്കു കാണുവാൻ സാധിച്ച അദ്ദേഹത്തിനു് പ്രാർത്ഥനയുടെയും സ്വാധ്യായത്തിൻെറയും ആവശ്യകതയെന്താണ്? സചലിൻെറ 'കാഫി'കൾക്ക് മാധുര്യവും ഊർജ്ജസ്വലതയും അഭൗമമായ ഒരു ആനന്ദോഷ്മളതയും ഉണ്ട്. പ്രസ്തുത ഗുണങ്ങൾ ആ കാഫികളെ മററുള്ള എല്ലാ നിബന്ധനകളിൽനിന്നു് വേർതിരിച്ച് അവയുടേതായ ഒരു പ്രത്യേക മണ്ഡലത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്നു. വർഗ്ഗഭേദം കൂടാതെ എല്ലാ സിന്ധികളും ഇന്നും അവയെ അനുഗാനം ചെയ്യുപോരുന്നുണ്ട്. പരമശാന്തിയും ആത്മാവിൻെറ ഉദ്ഭാസനം സാധിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി അവിദ്യയെ (അജ്ഞാനത്തെ അഥവാ മായയെ) ദൂരീകരിക്കുന്നതിനുള്ള വേദാന്തപരവുമായ അന്തഃപ്രേരണവും ആണ് സാമിയുടെ ശ്ലോകങ്ങൾക്കുള്ള സവിശേഷത. ഷാഹിൻെറയും സചലിൻെറയും സാമിയുടെയും കൃതികളിലെ കേന്ദ്രപ്രമേയം ഒന്നുതന്നെ: പരമാത്മാവിനെത്തേടിയുള്ള ജീവാത്മാവിൻെറ സഞ്ചരണം; പ്രകാശരശ്മിയുടെ സൂര്യങ്കലേയ്ക്കുള്ള പ്രത്യാഗമനം; നീർക്കുമിളയുടെ പൊട്ടിത്തകരൽ; നീർത്തുള്ളിയുടെയും മഹോദധിയുടെയും ഏകീഭാവം.

ഷാഹ്, സചൽ, സാമി എന്നിവരുടെ കൃതികൾ വഴി സിന്ധികവിതയ്ക്ക് ഒരു നിയതസ്വഭാവം വന്നുചേർന്നിട്ടുണ്ട്. പിൽക്കാലത്ത് ഒരു മാററം ഉണ്ടായിട്ടുമില്ല.

സൂഫിസംബന്ധിയാണ് സിന്ധികവിത. മതപരമായ വിഭാഗീയചിന്തയിൽനിന്നു നിർമ്മുക്തവും നാനാത്വത്തിൽ ഏകത്വമെന്ന അവബോധംകൊണ്ടു നിപൂരിതവുമാണ് അതു്. സിന്ധികവികൾക്ക് ഈശ്വരന്റെ പിതൃത്വവും മനുഷ്യന്റെ സാഹോദര്യവും ഒരു ചിന്താവിഷയമേ അല്ല. "ഞാൻ, നീ, അവൻ" എന്നീ ഭേദചിന്ത അവക്കില്ല. അവയെല്ലാം ഏകസത്ത മാത്രമാണെന്നത്രേ അവരുടെ വിശ്വാസം. അവരുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ 'ബി'യെ ദ്രോഹിക്കുന്ന 'എ' തന്നെത്തന്നെ ദ്രോഹിക്കയാണ് ചെയ്യുന്നതു്. ഏതെങ്കിലും തരത്തിലുള്ള പൃഥഗ്ഭാവം മനുഷ്യനെ അവന്റെ ആധ്യാത്മികപുരോഗതിയിൽനിന്നു വ്യതിചലിപ്പിക്കുന്നതായി അവർ കരുതുന്നു. ഷാഹിന്റെയും സചലിന്റെയും സാമിയുടെയും അനന്തരഗാമികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അതിപ്രശസ്തനായിക്കരുതാവുന്ന ബേദിൽ (1814-1873) ഇവ്വിധം പ്രസ്താവിക്കുന്നു:—"ബേദിൽ എന്ന എന്റെ (വ്യക്തിപരമായ) നാമധേയം കേവലം ഒരു വ്യപദേശമാണ്; ഇല്ലാത്തതു് ഉണ്ടെന്നു ഭാവിക്കലാണ്". പ്രേമഭാജനമായ ഈശ്വരനുമായുള്ള സംഗമമാണു ബേദിലിന്റെ ഏകാഭിലാഷം. കർമ്മാനുഷ്ഠാനത്തെയോ ഔചിത്യത്തെയോ അദ്ദേഹം കാര്യമായിക്കരുതുന്നില്ല. സകല ലജ്ജാഭാവവും അദ്ദേഹം വെടിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. സിന്ധികവിതയ്ക്കുള്ള സർവമതസമഭാവനയുടെയും സൂഫിപ്രവണതകളുടെയും പരിണതഫലങ്ങളിൽ ഒന്ന്, ആ കവിത മതഭ്രാന്തിൽനിന്നും കക്ഷിഭേദത്തിൽനിന്നും ജാതീയത്വത്തിൽനിന്നും വിമുക്തമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു എന്നുള്ളതാണ്. 'ലാ കൂഫി' (ഒരു പ്രത്യേക മതസിദ്ധാന്തമോ വിശ്വാസപ്രമാണമോ ഇല്ലാത്തവൻ) ആണ് സൂഫി. പ്രത്യേക മതസിദ്ധാന്തത്തിൽനിന്നും വിശ്വാസപ്രമാണത്തിൽനിന്നുമുള്ള ഈ സ്വതന്ത്രത രോഹലും (1782—ൽ അന്തരിച്ചു) ദൽപത്തും (1841—ൽ അന്തരിച്ചു) പ്രകടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇവരിൽ ഒരാൾ മുസ്ലീമും അപരൻ ഹിന്ദുവുമാണ്. 'രാഹ്പ്രീങ്ജി' (പ്രേമനായകന്റെ മാർഗ്ഗം) എന്നു താൻ വ്യവഹരിക്കുന്ന ഒന്നിനുവേണ്ടി എല്ലാ

വിശ്വാസപ്രമാണങ്ങളെയും രോഹൽ നിരാകരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം ഹിന്ദുക്കളെയും അതുപോലെതന്നെ മുസ്ലീങ്ങളെയും ഒരു തൃതീയമതം—അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഭാഷയിൽ പറഞ്ഞാൽ വിദ്വേഷത്തിൻെറ മതം—ആവിർഭവിപ്പിച്ചതിൽ കുററപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. ദൽപത്തു് സഹജമായ നിർവ്യാജഭാവത്തോടെ ചോദിക്കുന്നു:—"കഅബാ അള്ളാവിൻെറ നിവാസമന്ദിരമാണെങ്കിൽ ദൈവതങ്ങളെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിട്ടുള്ള ക്ഷേത്രത്തെ എന്തിനു നിരാകരിക്കുന്നു?" ലോകത്തിലെ ജനങ്ങളെ ഭിന്നമതാനുസാരികളായി വിഭജിക്കേണ്ടിവരുന്നതിൽ അദ്ദേഹം വിലപിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. സിൻഡിലെ ഈ വിവിധമതവിശ്വാസങ്ങളുടെ സമ്മിശ്രണത്താൽ ചിലപ്പോൾ മുസ്ലീം കവി സ്വയം ഗോപികയായി ഭാവനം ചെയ്തു് പ്രേമനാഥനായ കൃഷ്ണനുമായി സല്ലപിക്കാറുണ്ടു്. ആത്മീയമായ ശാന്തിക്കും പ്രകാശത്തിനും വേണ്ടി സിന്ധികൾക്കുള്ള ദാഹത്തിനു് ഉപശമം വരുത്തുവാൻ സൂഫി കവികളുടെ അനുസ്യൂതപ്രവാഹം ഉപകരിച്ചു. ഈ കവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ച ആറു പേരെക്കൂടാതെ, ഹമൽ ലഘാരി, മുറാദ്, ദയ്യാഖാൻ, ബേകസ് (ബേദിലിൻെറ പുത്രൻ,) ജീവത് സിംഗ് എന്നിവരും അത്യന്തം സ്മരണാർഹരാണു്. ഇവരിൽ അധികംപേരും സിന്ധിയുടെ ഒരു വകഭേദമായ സിരായികിയിലാണു് കവനംചെയ്തിട്ടുള്ളതു്. പ്രസ്തുത കവനങ്ങൾക്കു പ്രാന്തദേശവാസികളുടെ വ്യവഹാരഭാഷയ്ക്കുള്ള അകൃത്രിമലാവണ്യവും മാധുര്യവും കൈവരുത്തുവാൻ ഇവക്കു കഴിഞ്ഞിട്ടുമുണ്ടു്.

സിന്ധി സാഹിത്യത്തിലെ ഉത്തമമായ സൂഫി കവിത ആംഗലേയാധിപത്യകാലത്തിനു മുമ്പു് ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതാണെന്നു സമ്മതിക്കണം. മാത്രമല്ല, അതു് ഉള്ളടക്കത്തിലും അതുപോലെതന്നെ രൂപത്തിലും (ദോഹ-ഈരടി) ഹിന്ദിയിലെയും പഞ്ചാബിയിലെയും മററു് ഉത്തരേന്ത്യൻ ഭാഷകളിലെയും കവിതയോടു ഗോത്രബന്ധമുള്ളതാണെന്നും സമ്മതിക്കണം. 1843-ൽ ബ്രിട്ടീഷുകാർ സിൻഡു് കൈയടക്കിയതു മുതൽ ഈ ബന്ധം താറുമാ-

റായി. പാരസികഭാഷ ആസ്ഥാനഭാഷയല്ലാതായി ഞി ന്നതോടെ സാധാരണവ്യവഹാരത്തിനും ഉത്കൃഷ്ട സാഹിത്യരചനയ്ക്കുമായി എല്ലാ സാഹിത്യകാരന്മാരും തങ്ങളുടെ സ്വന്തം ഭാഷയുടെ നേക്കുതന്നെ നോട്ടം തിരിച്ചു. അങ്ങനെ സിന്ധിയിൽ കസീദായുടെയും ഗസ്സലിൻെറയും മസ്നവിയുടെയും റൂബായ്യാത്തിൻെറയും മുസദ്ദസ്സിൻെറയും മുഖമ്മസ്സിൻെറയും മററും യുഗം ഉദയം ചെയ്തു. ബ്രിട്ടീഷ് ആക്രമണത്തിനു മുൻപു സാബിത്ത് അലീഷാ (1740-1810) യെപ്പോലെ അങ്ങിങ്ങു് ഒന്നോരണ്ടോ കവികൾ പാരസികകവികളെ അനുകരിച്ച് സിന്ധിഭാഷയിൽ വിലാപകാവ്യങ്ങളും പ്രകീർത്തന കാവ്യങ്ങളും രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ സിന്ധിയിൽ ഖലീഫാ ഗുല് മുഹമ്മദ് തൻെറ 'ദിവാൻ' അഥവാ ഗസ്സൽസമാഹാരം പ്രസിദ്ധീകരിക്കുവോളം പേർഷ്യൻ മട്ടിലുള്ള ഛന്ദോനിബന്ധനം പഴയ ദോഹയെയും ചതുഷ്പദി തുടങ്ങിയ നിയതമായ പാദക്രമത്തെയും പ്രായേണ പുറംതള്ളിയിരുന്നില്ല. ഉത്കൃഷ്ടകവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഗുല് മുഹമ്മദ് ഉൾപ്പെടുന്നു എന്നു പറയുക വിഷമം. എങ്കിലും അദ്ദേഹം നൽകിയ മാതൃക സിന്ധി കവികളെ പാരസികച്ഛന്ദോരൂപങ്ങളിലേക്കും പാരസികകല്പനകളിലേക്കും തിരിച്ചുവിട്ടു. അങ്ങനെ ഒടുവിൽ സിന്ധികവിത പേർഷ്യൻ ഭാഷാശൈലികളും കഥാസൂചനകളും കൊണ്ടു്—പനിനീർപ്പൂവും വാനമ്പാടിയും, കണ്ടകവും പനിനീർപ്പൂവും, മെഴുതിരിയും രാപ്പാററയും, ചെമ്മുന്തിരിച്ചാറും പാനപാത്രവാഹകനും, അരുവിയും സുരഭിലാരാമവും, കേഴമാൻകണ്ണുകളും സാലപ്രാംശുതയും, യൂസുഫും സുലൈഖയും, ലൈലയും മജ്നുനും, ശീരിനും ഫർഹാദും മററും കൊണ്ടു്—സമ്മിശ്രമായി. ഈ ശ്രുതിയൊപ്പിക്കലും വളച്ചുതിരിക്കലുംകൊണ്ടു് സിന്ധിവ്യവഹാരഭാഷയെ പാരസികച്ഛന്ദോരൂപത്തിലേക്കു് മാററിയതുമൂലം സിന്ധി ഭാഷയ്ക്കും സാഹിത്യത്തിനും കാര്യമായ വല്ല ലാഭവും കൈവന്നിട്ടുണ്ടോ എന്നു സംശയമാണ്. സസ്യയി പുൻഹു, റായ്ഡ്യാച്ച്, മാതൃയി, കാമസേന്

കാമരൂപ് മുതലായവരെപ്പററി പ്രകീർത്തിച്ചിട്ടുള്ള മോരിയോവിനെയും ലാലൂവിനെയുംപോലെ അല്പപ്രശസ്തന്മാരായവരുടെയോ അഥവാ അപ്രശസ്തന്മാരായവരുടെയോ പോലും 'കാഫി'കളോടും 'ബൈത്തു'കളോടും 'വായി'കളോടും 'സുറു'കളോടും കിടപിടിക്കാവുന്ന ഗസ്സലുകളൊ റൂബായ്യാത്തുകളോ കസീദാകളോ മുസദസ്സുകളോ രചിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു ഒററക്കവിയെ എങ്കിലും പ്രസവിക്കുവാൻ ഗുല്മുഹമ്മദിൻെറ കാലംകഴിഞ്ഞു് ആവിർഭവിച്ച ആ ഒരു നൂററാണ്ടിനു സാദ്ധ്യമായില്ല. ഒരു കാര്യം വ്യക്തമാണ്. ബേദിലിനെപ്പോലെ പാരസികകാവ്യസ്വഭാവമുള്ള കവിതകളുംകൂടി രചിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ച മുതിർന്ന കവികളുടെ കൃതികളിലെ താദൃശകവനങ്ങൾ വളരെ അപൂർവ്വമായിട്ടേ പാരായണം ചെയ്യപ്പെടാറുള്ളു. അവരുടെ സിന്ധികാഫികളോ തനി ഭാവഗാനങ്ങളോ ആണ് ഇന്നു് അവരുടെ സ്മരണയെ നിലനിത്തുന്നതു്. ഇക്കഴിഞ്ഞ ഒരു ശതാബ്ദത്തിൽ പാരസിക മാതൃകയിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള സിന്ധി കവിതയെ പുനരവലോകനം ചെയ്യുമ്പോൾ, സാംഗി (1851-1924), ഖാകി(ലീലാരാംസിംഗ്) മിഴ്സാ കലീച് ബേഗ് (1853-1929), 'ഹാരി ഹക്ദാർ' നേതാവായ ഹൈദർബക്ശ് ജതോയി,ഷംസുദ്ദീൻ ബുൾബുൾ (ഇദ്ദേഹത്തിൻെറ ഗസ്സൽ സമാഹാരം 1891-ൽ പ്രസിദ്ധീകൃതമായി), പ്രായേണ ഒരു അനുകരണകവിയായ ലേഖ്രാജ് അസ്സീസ് എന്നിങ്ങനെ ചില പേരുകൾ സ്മരണയിൽ പൊന്തിവരുന്നു. ഇവരിലാക്കം തന്നെ ഒരു തലച്ചെന്ന കവിയെന്നോ ബഹുജനസമ്മതനായ കവിയെന്നെങ്കിലുമോ അവകാശപ്പെടാൻ അർഹതയില്ല. സിന്ധി ഗസ്സലുകളും കസീദാകളും മററും രചിച്ച സമാഹൃതരൂപങ്ങളിൽ (ദിവാനുകൾ) പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ളവർ ആയിരക്കണക്കിനുണ്ട്. കാസിം, ഫാസ്സിൽ, വാസിഫ്, കാസ്സിം എന്നിങ്ങനെ എത്രയെത്ര പേരുകൾ പറയാനാവും. എന്നാൽ അവരുടെ കവിതകൾ കേവലം കവനാഭ്യാസത്തിനു വേണ്ടിയുള്ള രചനകളല്ലാതെ മറെറാന്നുമല്ല. ഓമർഖയ്യാമിൻെറ റൂബയ്യാത്തിനു് മിഴ്സാ കലീ

ച്ബേഗ് രചിച്ച പരിഭാഷയും മുസദ്ദസ്സ് രൂപത്തിൽ മസ്ത്രർ നിർമ്മിച്ച ഉത്തമ ലഘുകാവ്യവും ഹാലി എന്ന ഉർദ്ദുകവിയെ ആദർശമാക്കി അബോഡോ എഴുതിയ മുസദ്ദസ്സുകളും സിന്ധുനദിയെ അഭിസംബോധനം ചെയ്തുകൊണ്ട് ജതോയി വിരചിച്ച പ്രഖ്യാതമായ കവിതയും മാത്രമാണ് പ്രായേണ കാലത്തെ അതിജീവിക്കുമെന്നു കരുതാവുന്ന പാരസികമാതൃകയിലുള്ള നിബന്ധനങ്ങൾ. അടുത്ത കാലത്ത്, പാക്കിസ്ഥാനിലും അതുപോലെതന്നെ ഭാരതത്തിലും പാരസികമാതൃകയിൽ എഴുതപ്പെടുന്ന ലഘുകവിതകളോട് ഒരു പ്രത്യേകമായ പ്രതിപത്തി വന്നുകൂടിയിട്ടുണ്ട്. പാക്കിസ്ഥാനിൽ ഇത്തരം കവിതകൾ എഴുതുന്നവരിൽ 'ബാഗി'യുടെ കർത്താവായ ഷേക്ക് അയ്യാസ് ആണ് പ്രമുഖൻ; ഭാരതത്തിൽ പരശുരാം സിയാവും. എന്നാൽ, ലേഖ്രാജ് അസ്സീസ് ഈയിടെ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച 'ആബ്ശാർ' (ജലപാതം) എന്ന കൃതിക്കുണ്ടായ പരാജയംകൊണ്ടു മനസ്സിലാക്കാവുന്നതു് കൃത്രിമവും അലങ്കാരജടിലവുമായ പാരസികകവിതയുടെ അനുകരണങ്ങൾ സിന്ധിസഹൃദയന്മാർക്ക് രുചികരങ്ങളല്ലെന്നാണ്.

സമകാലീന കവിത

സമകാലീന സിന്ധി കവിതയുടെ അതീവ ശ്രദ്ധേയമായ ഘട്ടം ഉദയംചെയ്തതു് സുമാർ മുപ്പതുകൊല്ലം മുമ്പ് സിൻഡ് രൂപംകൊണ്ട കാലത്താണ്—അതായതു്, മോഹൻജോദാരോയുടെ കണ്ടെത്തൽ, സക്ഖർ ബാരജിന്റെ നിർമ്മാണം, സിന്ധിസാഹിത്യസൊസൈററി, സിന്ധിമുസ്ലീം അദബീ സൊസൈററി എന്നിങ്ങനെ സാഹിത്യപരവും സാംസ്കാരികവുമായ സമിതികളുടെ സ്ഥാപനം, സർവ്വകലാശാലാപാഠ്യപദ്ധതിയിൽ സിന്ധി ഭാഷയുടെ സന്നിവേശനം എന്നിവ നടന്ന കാലത്ത്. പാരസികാനുകരണമെന്ന വനാന്തരത്തിൽനിന്നും സിന്ധി കവിതയെ ഗൃഹ്യവ്യവഹാരഭാഷയുടെയും സ്വാഭാവികമായ സിന്ധിശൈലിയുടെയും കല്പനയുടെയും മണ്ഡലത്തിലേക്കു നയിച്ചു എന്ന ശ്ലാഘയ്ക്കു് അർഹൻ കിഷൻ ചന്ദ്

ബേവസ് (1947-ൽ അന്തരിച്ചു) എന്നൊരു പള്ളിക്കൂടം വാദ്ധ്യാരാണ്. അദ്ദേഹം തന്റെ 'ശീരീംശൈർ', 'ഗംഗാ ജുങ്ലഹ്രൂങ്' എന്നീ കൃതികളിലും അതുപോലെ മററു ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിലും കവിതകളിലും പാവങ്ങളെക്കുറിച്ച് പാടി; പ്രകൃതിയുടെ സൗന്ദര്യഭാവങ്ങൾ വർണ്ണിച്ചു; ബാലന്മാർക്കു ഭാവഗീതങ്ങളും ലഘുഗാനങ്ങളും സംഭാവനചെയ്തു. അദ്ദേഹത്തിന് ഉന്നതനിലവാരമുള്ള സാഹിത്യപരമായ സാങ്കേതികവൈദഗ്ദ്ധ്യം സ്വായത്തമായിരുന്നില്ല എന്നു വന്നേക്കാം; പരമ്പരാഗതമായ സിന്ധിപദ്യരൂപത്തെ പാരസികച്ഛന്ദോരൂപങ്ങളുമായി സമ്മിശ്രപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തിരിക്കാം; എങ്കിലും, അദ്ദേഹത്തിന് എപ്പോഴും ഒരു വ്യക്തിത്വമുണ്ട്; അഭിനവത്വമുണ്ട്; അചുംബിതാശയങ്ങളുണ്ട്; ഹൃദയസ്പൃക്കായ ശബ്ദങ്ങളുമുണ്ട്. ആ കവിയുടെ മഹത്തായ നേട്ടം പ്രത്യേകചിന്താഗതിയുള്ള ഒരു കവിമണ്ഡലത്തെ സൃഷ്ടിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞു എന്നുള്ളതാണ്—'കോഡ്' (കടൽക്കാക്കാ) എന്ന കൃതിയുടെ കർത്താവായ ഹരി ദിൽഗീർ, 'സംഗീത് ഫൂൽ' (ഗ്രാമീണ രാഗങ്ങൾ) എന്ന കൃതിയുടെ രചയിതാവായ ഹുംദ്രാജ് ദുഖായൽ, രാമ്പഞ്ജ്വാണി,ഗോവിന്ദ് ഭാടിയാ മുതലായവർ ഉൾപ്പെട്ട ഒരു കവിമണ്ഡലം. അവർ തങ്ങളുടെ ഗുരുവിന്റെ കവിതകൾ ബഹുജനങ്ങൾക്കു കൈകാര്യംചെയ്യാവുന്ന രൂപത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുവാൻ (ആ പ്രസിദ്ധീകരണത്തിനു് ഒരു ഉപോദ്ഘാതമെഴുതുവാനുള്ള അവകാശഭാഗധേയം ഈ ലേഖകനു ലഭിക്കയുണ്ടായി.) ബദ്ധപ്പെട്ടു എന്നു മാത്രമല്ല, ഗുരു തുടക്കമിട്ട കവനപാരമ്പര്യത്തെ പുലർത്തുകയും ചെയ്തു.

സമകാലികസിന്ധികവിതയുടെ പരിഗണനീയമായ ഒരു വശമാണ് അഭിനവപ്രസ്ഥാനത്തിൽ വിദ്യാർത്ഥികളും അദ്ധ്യാപകന്മാരും കോളേജ് പ്രൊഫസ്സറന്മാരും നിർവഹിച്ച പങ്ക്. പാരസിക കവനമാതൃകപിടിച്ചും എന്നാൽ സംസ്കൃതധർമ്മഗ്രന്ഥങ്ങളിൽനിന്നു വ്യത്യസ്തമായ ഭാഷയിലും എൻ.വി. ഢഡാനി സിന്ധിയിലേക്കു പദ്യരൂപത്തിൽ ചെയ്തിട്ടുള്ള അതിനിപുണമായ ഭഗവദ്

ഗീതാനുവാദവും (1923), അതേ ധർമ്മഗ്രന്ഥത്തിനുതന്നെ മേംഘ്‌രാജ് കൽവാണിയും മൂൽചന്ദ് ലാലായും ചൈൻറായ് ബൂൽചന്ദും രചിച്ചിട്ടുള്ള സുസ്മരണാർഹങ്ങളായ പദ്യരൂപപരിഭാഷകളും, ഒട്ടുവിലത്തേതാണെങ്കിലും അതുകൊണ്ടു് അപ്രധാനമല്ലാത്തതായി പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥത്തിനു് ടി. എൽ. വാസ്വാണി അനിയതച്ഛന്ദസ്സിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള ഭാഷാന്തരവും സിന്ധികവിതയ്ക്കു് ഉപലബ്ധമായ നിധികളത്രേ. ഇഖ്ബാലിനെ മാതൃകയാക്കി ഹൈദർബക്ശ് ജതോയി രചിച്ച 'ശിക്‌വാ' (ഈശ്വരസന്നിധിയിലുള്ള ആവലാതി) എന്ന കൃതി മതഭ്രാന്തന്മാരുടെ ഇടയിൽ ഒരു കൊടുങ്കാററുതന്നെ സൃഷ്ടിച്ചു. എന്നാൽ, ഗസ്സൽ പദ്യകൃതികൾ മിക്കവയും വിസ്മൃതങ്ങളായിത്തീരുവാനിടയായാലും, അദ്ദേഹത്തിൻെറ 'ആസാദി— ഏ—കൗം' (സ്വാതന്ത്ര്യ ഗാനങ്ങൾ, 1947) എന്ന കൃതിയും സിന്ധുനദിയെ അഭിസംബോധനംചെയ്തുകൊണ്ടുള്ള കവിതയും (അതിനെപ്പററി നേരത്തേ സൂചിപ്പിച്ചല്ലോ) ആളുകൾ പിന്നെയും പാരായണം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കും. ഗുൽ, സാംഗി എന്നിവരുടെ ചിന്താഗതിയെ അനുവർത്തിച്ചുകൊണ്ടാണു് ജതോയി രംഗപ്രവേശം ചെയ്തതു്. പിന്നീടു് അദ്ദേഹം രാഷ്ട്രീയകാര്യങ്ങളിലും അതുപോലെതന്നെ സാഹിത്യത്തിലും ഒരു വിപ്ലവകാരിയായിത്തീർന്നു. തന്നിമിത്തം അഭിനവസിന്ധികവിതയുടെ ചരിത്രത്തിൽ ബേവസ് കഴിഞ്ഞാൽ അടുത്ത പ്രശസ്തകവിയെന്ന പദവി ജതോയി കരസ്ഥമാക്കിയിരിക്കുന്നു. ദേവൻദാസ് ആസാദ് ആണു് പ്രസ്താവയോഗ്യനായ മറെറാരു നവയുഗകവി. അദ്ദേഹം എഡ്വിൻ ആർണോൾഡിൻെറ 'ലൈററ് ഓഫ് ഏഷ്യ' എന്ന കൃതിയെ ഉപജീവിച്ചു് 'പൂരബ്സന്ദേശ്'' (പൂർവ്വദേശത്തിൻെറ സന്ദേശം) എന്ന പേരിൽ 1937-ൽ രചിച്ച കൃതി, സിന്ധി കവിതാപ്രേമികളുടെ എല്ലാം ഇടയിൽ നല്ല പ്രചാരമുള്ളതാണു്.

സിന്ധി കവിതയിലെ ഈ അടുത്ത കാലത്തെ പ്രവണത, ഷാഹിൻെറയോ സചലിൻെറയോ സാമിയുടെയോ പരമ്പരാഗതമായ പദ്യരീതിയെയും സൂഫിപാരമ്പര്യ

ത്തെയും പിന്തുടരുന്നതിനല്ല; അഥവാ, ഗദ്യന്തരമില്ലാഞ്ഞോ പണ്ഡിതംമന്യതയാലോ പാരസികച്ഛന്ദശ്ശാസ്ത്രത്തെയും കല്പനാരീതിയെയും മുറുകിപ്പിടിക്കുന്നതിനുമല്ല; പ്രായേണ യൂറോപ്യൻ സാഹിത്യത്തെ മാതൃകയാക്കി മറെറാരു അനിയതച്ഛന്ദസ്സരണി വെട്ടിത്തുറക്കുവാനാണ്. സിന്ധിസംസ്കാരത്തിൻെറ ചരിത്രത്തിലെ ഏററവും പ്രശസ്തസാഹിത്യകാരനായ ദയാരാം ഗിദൂമൽ (1857—1927) ആണ് ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ ഉപജ്ഞാതാവ്. ഒരു വിശുദ്ധനും പണ്ഡിതനുമായിരുന്നു അദ്ദേഹം. തത്ത്വജ്ഞാനകവിതകൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന 'മന-ജാ-ചാബ്ലൂക്ക്' (മനസ്സിൻെറ ചമ്മട്ടികൾ) എന്ന പേരിൽ ഏതാനും ബൃഹദ്ഗ്രന്ഥങ്ങൾ അദ്ദേഹം മുപ്പതുകൊല്ലം മുൻപു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. ഈ കവിതകളുടെ സ്വതന്ത്രമായ രൂപവും ഉള്ളടക്കവും സിന്ധിയുവജനങ്ങളിൽ, കൂടുതൽ ചിന്താശീലന്മാരും ഉത്പതിഷ്ണുക്കളുമായവരുടെ അഭിരുചിയിൽ, പൊടുന്നനെ ഒരു പരിവർത്തനം വരുത്തിക്കൂട്ടി. മറെറാരു സ്വാധീനതകാണുന്നത്, സിന്ധിയിൽ നാനാതരത്തിലുള്ള പദ്യത്തിലും ഗദ്യത്തിലും ഗദ്യകവിതയിലും അനിയതച്ഛന്ദസ്സിന് ഭിന്നഭിന്നസാഹിത്യകാരന്മാർ പ്രചാരം നല്കിയ രീതിയിലാണ്. പരിഭാഷകന്മാരായിരുന്നു ഇക്കാര്യത്തിൽ ശ്രമം ചെയ്ത ഒരു കൂട്ടർ. ഈ പരിഭാഷകന്മാരിൽ പരിഗണനീയന്മാർ മംഘാരാം മൽക്കാണി, ലാല്ചന്ദ് അമർഡിനോമൽ, അജ്ജുൻ ഇസ്രാണി, ഹരീരാം മാരീവാലാ എന്നിവരാണ്. (ടാഗോറിൻെറ 'ഫ്റൂട്ട് ഗാതറിംഗി'ൻെറ തർജ്ജമയായി ഹരീരാം മാരീവാലാ രചിച്ച 'ഫല ചൂൻഡ്' എന്ന കൃതി കഴിഞ്ഞ ആണ്ടിലാണ് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത്). മററു ഭാരതീയ കവികളുടെ കൃതികൾക്കുള്ള അനുവാദങ്ങളും (ഉദാഹരണമായി, നസ്രൂൽ ഇസ്ലാമിൻെറ കൃതികൾക്കു ദയോ മംശാരമാണി ചെയ്ത അനുവാദം) അനിയതച്ഛന്ദസ്സിലേക്കുള്ള പ്രവണതയെ പുരോഗമിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'മാക—ജാ—ഫൂറാ' (മഞ്ഞുതുള്ളികൾ) എന്ന കൃതിയുടെ കർത്താക്കളിൽ ഒരാളും

സിന്ധിഗീതകങ്ങളുടെ രചയിതാവുമായ നാരായണ്ശ്യാമും, ബഹുമുഖ പ്രതിഭാശാലിയായ ഒരു സാഹിത്യകാരനും ഇന്നു ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന കവികളിൽ ഒരുവേള ഏററവും ഗണനീയനുമായ അയ്യാസും മുക്തച്ഛന്ദോധാരയെ അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തി. ഇനി സ്മരണീയരായിട്ടുള്ള മററു കവികൾ അഞ്ചലിനും രാഹിക്കും പുറമേ, ഹിന്ദുസ്ഥാനത്തിൽ ഗോർദ്ധന് മഹ്ബൂബാണി, ഖിയാൽദാസ് ഫാനി, ഗുമ്നാമ് (ബലദേവ് ഗാജ്രിയ), മോതീപ്രകാശ്, അർജ്ജൻ ശാദ് എന്നിവരും പാക്കിസ്ഥാനിൽ വൈ. കെ. ഷേക്, ബഷീർ മോരിയാണി, ബുർദ്ദ സിന്ധി, അബ്ദുൽക്കരീംഗദായി എന്നിവരുമാണ്. അത്യന്തം ഹൃദയസ്പൃക്കുകളായ രണ്ടു കവിതകൾ സമകാലീന സിന്ധികവിതയ്ക്കു സംഭാവന ചെയ്തവരിൽ ശ്ലാഘ അർഹിക്കുന്ന രണ്ടു കവികൾ ഉണ്ട്—'മിൽട്ടൻ, അങ്ങ് ഈ ഘട്ടത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ!' എന്നുള്ള വേഡ്സ്വത്തിൻെറ കവിതയെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുമാറ് പൂർവകവിയായ ഷാഹിനെ അഭിസംബോധനം ചെയ്തുകൊണ്ട് നിർമ്മിച്ച കവിതയുടെ പേരിൽ അയ്യാസും, ഇന്ത്യാവിഭജനബഹളകാലത്ത് സ്വന്തം ജന്മദേശം വിട്ടു പോകുവാൻ നിർബദ്ധനായിത്തീർന്നപ്പോൾ വികാരാവിഷ്കാരത്രുപേണ രചിച്ച 'എൻെറ നാട്, എൻെറ നാട്' എന്ന അവിസ്മരണീയമായ കവിതയുടെ പേരിൽ ഖിയാൽദാസും. ടി. എൽ. വാസ്വാണിയുടെ അനിയതച്ഛന്ദോരൂപത്തിലുള്ള ദൂരവ്യാപകമായ ജ്ഞാനോപദേശങ്ങൾ, പാരസികമായ കാവ്യമീമാംസയിലും കല്പനാചിത്രങ്ങളിലുമുള്ള പാണ്ഡിത്യപ്രകടനത്തിൻെറ ദാസ്യത്തിൽനിന്നു സിന്ധികളുടെ മനസ്സിനെ വിമോചിപ്പിക്കുന്നതിൽ ഒരു വലിയ പങ്കു നിർവഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഗദ്യപദ്യമണ്ഡലങ്ങളിൽ ശക്തിമത്തും ശോഭനവുമായ ഒരു ഭാവി കരസ്ഥമാക്കുമെന്നു പ്രതീക്ഷിക്കാവുന്ന ഒരു സാഹിത്യകാരനായിരുന്നു തോലാരാം ബാലാണി. പക്ഷേ, ചെറുപ്പത്തിൽ തന്നെ അദ്ദേഹം ചരമമടയുകയാണുണ്ടായതു്.

നാടകം

മററു നാട്ടുകളിൽ കവിതയും നാടകവും മിക്കപ്പോഴും ഒരുമിച്ചു പോകുന്ന പ്രസ്ഥാനങ്ങളാണ്. സിൻഡിലാകട്ടെ, കവിത അടിയ്ക്കടി മുന്നേറി; നാടകമോ പിന്നിൽ തങ്ങിപ്പോയി. സിന്ധി നാടോടിനൃത്തങ്ങൾ (ഭഗത്തുകൾ) പോലും നാട്യകൃതികൾക്ക് പിറവി നല്കിയില്ല. സിൻഡിൽ നാടകസമിതികളെന്നു പറയുവാൻ ഇന്നേവരെ രണ്ടെണ്ണം മാത്രമേ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളൂ. ഒന്ന്, പത്തൊൻപതാം ശതകത്തിൻെറ അവസാനത്തിൽ സംഘടിപ്പിക്കപ്പെട്ട 'ഡി. ജെ. സിൻഡ് കോളജ് അമററ്യൂർ ഡ്രമാററിക് സൊസൈററി'; മററതു് ഈ ശതാബ്ദത്തിൻെറ മൂന്നാം ദശകത്തിൽ സ്ഥാപിതമായ 'രവീന്ദ്രനാഥ് ലിററററി ആൻഡ് ഡ്രമാററിക് ക്ലബ്.' ആദ്യത്തെ സമിതി ഷേക്സ്പീയർ നാടകങ്ങളുടെ തർജ്ജമകളും (അക്കൂട്ടത്തിൽ 'കിംഗ്ലീയ'റിൻെറ പരിഭാഷയായി മിഴ്സാ കലീച് ബേഗ് രചിച്ച 'ഷാ ഇലിയാ' ആയിരുന്നു ഉത്തമം),മററു ചില വിശിഷ്ടനാടകങ്ങളും (അക്കൂട്ടത്തിൽ ഷെറിഡൻെറ 'പിസ്സാറോ' എന്ന കൃതിയെ ഉപജീവിച്ച് 1902—ൽ സേവാസിംഗ് അജ്വാണി നിർമ്മിച്ച 'കനിഷ്' എന്ന നാടകമായിരുന്നു ഉത്തമം) അവതരിപ്പിച്ചു. ചില നാടകങ്ങളുടെ ഇതിവൃത്തം രാമായണത്തിൽനിന്നോ മഹാഭാരതത്തിൽനിന്നോ ആയിരുന്നു. (ലീലാരാം സിംഗിൻെറ 'ദ്രൗപദി', 'രാമായണം' 'ഹരിശ്ചന്ദ്ര' എന്നിവ ഇതിനു് ഉദാഹരണം). ലാല്ചന്ദ് അമർഡിനോമൽ എഴുതിയ 'ഉമർമാരുയി' ആയിരുന്നു ആർ. എൽ. ഡി. സി. അവതരിപ്പിച്ച നാടകങ്ങളിൽ ഏററവും വിജയിച്ചതു്. ഇതിവൃത്തവും കവിതാംശങ്ങളും ഷാഹിൻെറ കൃതികളിൽ നിന്നെടുത്തവയാണ്. പ്രസ്തുത ക്ലബ്ബിൻെറ യഥാർത്ഥസംഭാവനയായിരുന്നു കെ. എസ്. ദര്യാനി—'മുൽക്-ജാ—മുദബ്ബർ' (ഇബ്സൻെറ 'പില്ലേഴ്സ് ഓഫ് സൊസൈററി'), 'ബുക്-ജോ-ശികാർ' (ദാരിദ്ര്യപീഡിതൻ) എന്നീ നാടകകൃതികളുടെ കർത്താവു്. സാമൂഹികനാടകങ്ങളുടെ നിർമ്മാ

താവും ഏകാങ്കനാടകങ്ങളുടെ (അഞ്ചുചെറുനാടകങ്ങളുടെ) അവതാരകനുമായ മംഘാരാമ് മൽകാണി ആണ് ഇന്നു ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന നാടകകർത്താക്കളിൽ ഏററവും പ്രമുഖൻ. ശികാർപുരിനാടകസംഘങ്ങൾ ജേഠാനന്ദ് നാഗ്രാണി രചിച്ച 'ഗാംഡൂ' (നാട്യഭാവക്കാർ) എന്ന നാടകപരമ്പര അവതരിപ്പിക്കയുണ്ടായി. എന്നാൽ ഉർസാണിയുടെ 'ബദ് നസീബ് ഥരീ' (ഭാഗ്യംകെട്ട ഥരി) എന്നപോലെ അവ പ്രഹസനങ്ങളെക്കാൾ മെച്ചപ്പെട്ടവ ആയിരുന്നില്ല.

ഏകാന്തതയിലിരുന്നു് പഠിച്ചുരസിക്കാൻ കൊള്ളാവുന്ന നാടകങ്ങളിൽ നിസ്സന്ദേഹം രണ്ടെണ്ണമുണ്ട് ഉത്തമങ്ങളായിട്ട്. അവയിൽ ഒന്നു് മിഴ്സാ ബേഗിൻെറ 'ഖുർഷിദ്' ആണ്. ദീപ്തിമത്തായ ഒരു നാടകം. യഥാർത്ഥത്തിൽ ചേതോഹരമാണ് അതിലെ ഗാനങ്ങൾ. പുറകോട്ട് 1870 വരെപ്പോകും അതിൻെറ നിർമ്മാണകാലം. ലീലാരാം ഫേർവാണിയുടെ 'ഹിക രാത്' (1936) എന്ന നാടകമാണ് രണ്ടാമത്തതു്. ഷാഹിൻെറ 'സുർ ലൈലാ ചനേസർ' എന്ന കൃതിയിൽ നിന്നു് എടുത്തതാണ് ഇതിൻെറ ഇതിവൃത്തം. പക്ഷേ ഭേദഗതികൾ ചിലതു വരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ജിജ്ഞാസുക്കളായ വായനക്കാർക്കു മാത്രം വിലപ്പെട്ടതായിത്തോന്നും, ദയാരാം ഗിദുമലിൻെറ 'സതസഹേല്യമി'ലെ സംവാദവും, കൗരോമല് ചന്ദന്മൽ 1888-ൽ 'രത്നാവലി'ക്കു രചിച്ച അനുവാദവും. രാംപഞ്ജ് വാണിയുടെ 'മൂമൽ റാണോ' എന്ന മനോഹരനാടകം വായിക്കാനും അതുപോലെതന്നെ അഭിനയിച്ചുകാണുവാനും കൊള്ളാം. അങ്ങനെയൊന്നു പറയാനാവില്ല, കല്യാണ ആഡ്വാണിയുടെ ശാകുന്തളപരിഭാഷയെപ്പററി.

ഗദ്യം

സിന്ധിഗദ്യസാഹിത്യം ഇക്കഴിഞ്ഞ ഒരു ശതാബ്ദത്തിനുള്ളിൽ ഗണ്യമായ പുരോഗതി പ്രാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഗുലാം ഹുസൈൻ രചിച്ച 'ജാം ഭംബോ സെമിന്ദാരുടെ

കഥകൾ' (1853) തുടങ്ങിയ ഗ്രാമീണ കഥകളുടെയും, കേവല്‍രാം സലാമത്‌ റായിയുടെ 'സൂഖ്‌രി', 'ഗുല്‍' ഇത്യാദി പോലെ സാദിയുടെ 'ഗുലിസ്ഥാനി'ന്‌ ഉണ്ടായ അനുകരണങ്ങളുടെയും, അഖുന്ദ്‌ ലുത്‌ഫല്ലാഹിന്റെ 'ഗുൽ കന്ദ്‌' (1882) തുടങ്ങി 'അറേബ്യൻ നൈററ്‌സി'ന്‌ (അറബിക്കഥകൾക്ക്‌) ഉണ്ടായ വിരൂപാനുകരണങ്ങളുടെയും കാലം മുതൽ മുഖ്യമായും പരിഭാഷ വഴിക്കാണ്‌ സിന്ധി ഗദ്യസാഹിത്യത്തിനു തന്റേടം വെച്ചത്‌. ആദ്യത്തെ അര നൂററാണ്ട്‌ (1857—1907) പരിഭാഷയുടെ യുഗമായിരുന്നു. ആംഗലേയരും നാട്ടുകാരുമായ വൈയാകരണന്മാരും നിഘണ്ടുകർത്താക്കളുമാണ്‌ ആ യുഗത്തെ സ്വാഗതം ചെയ്തുകൊണ്ടു വന്നത്‌. ട്രംപ്‌, ഷർത്ത്‌, സ്റ്റാക്ക്‌, ഗ്രിയേഴ്‌സൺ മുതലായ ആംഗലേയർ വ്യാകരണങ്ങളും നിഘണ്ടുക്കളും ഇംഗ്ലീഷിൽ നിർമ്മിച്ചു. ഒരു വ്യാകരണം ഉധാരാം ഥാന്‌വർദാസും, ഒരു ശബ്ദകോശം (വൈത്‌പതീകോഷ്‌) ഝമട്‌മൽ നാരുമലും സിന്ധിഭാഷയിൽ തന്നെ നിർമ്മിച്ചു. ഇക്കാലഘട്ടത്തിലെ പരിഭാഷകന്മാരിൽ മഹത്ത്വപൂർണ്ണരായ രണ്ടു വ്യക്തികൾ, മിഴ്‌സാ കലീച്‌ ബേഗും കൗരോമൽ ചന്ദൻമലുമാണ്‌. ബേഗിന്റെ ബൃഹത്തും ബഹുവിജ്ഞാനസമഗ്രവുമായ സാഹിത്യയത്നങ്ങൾ ബേക്കന്റെ പ്രബന്ധങ്ങളുടെ തർജ്ജുമ (മകാലാത്‌ അൽ ഹിക്‌മത്ത്‌) യോടുകൂടി 1877-ൽ ആരംഭിക്കപ്പെട്ടു. അതിനെത്തുടർന്ന്‌ അദ്ദേഹം 'ചച്‌നാമാ' എന്ന കൃതിക്കുള്ള ആംഗലപരിഭാഷയും ഗസ്സാലിയുടെ 'കിമായി—ഇ—സാദത്ത്‌' തുടങ്ങിയ ശ്രേഷ്ഠകൃതികൾക്കുള്ള സിന്ധിപരിഭാഷയും രചിച്ചു. കൗരോമൽ ചന്ദൻമൽ (1844—1916) രംഗപ്രവേശം ചെയ്തതു്‌ 1872—ൽ സ്ത്രീവിദ്യാഭ്യാസത്തെ അനുകൂലിച്ച്‌ 'പക്കോ പഹാ' എന്ന ലഘുലേഖ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുംകൊണ്ടായിരുന്നു. പിന്നീട്‌ അദ്ദേഹം ബാലസാഹിത്യത്തെ പരിപോഷിപ്പിക്കുവാൻ വേണ്ടി 'കൊളംബസ്സിന്റെ ചരിത്രം', 'ആര്യനാരീചരിതർ' ബങ്കിംചന്ദ്രന്റെ ഒരു കൃതിയായ 'രാധാറാണി' എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ സിന്ധിയിലേക്കു പരിഭാഷപ്പെടുത്തി.

ഇക്കാലത്ത് ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ഏററവും പ്രചാരം നേടിയതു് ജോൺസൻെറ 'റാസലസ്സി'ന്, നവൽ റായിയും ഉധാരാമുംകൂടി 1870-ൽ ചെയ്ത ഭാഷാന്തരമായിരുന്നു. അതു് നവൽ റായിയുടെ സഹോദരൻ ഹീരാനന്ദ്, സ്കോട്ടിൻെറ 'ടാലിസ്മാൻ' എന്ന കൃതിക്കു ചെയ്തതു പോലെയുള്ള വിവർത്തനങ്ങൾക്കു് മാഗ്ഗദർശനം നൽകി. 'യോഗദർശൻ', 'ജപ് സാഹിബ്', 'ഗീതാ-ജോ-സാർ' മുതലായ കൃതികളുടെ കർത്താവായ ദയാരാം ഗിദൂമൽ ആയിരുന്നു മറെറാരു വിവർത്തകൻ. ഒരു വിവർത്തകൻ എന്നതിനെക്കാൾ ഒരു സ്വതന്ത്രലേഖകനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. നന്ദീരാം, നാരായൺ ജഗന്നാഥ്, ബൂൽചന്ദ് കോഡുമൽ തുടങ്ങി പലരും പാഠ്യപുസ്തകങ്ങൾ തജ്ജമ ചെയ്തു. അക്കൂട്ടത്തിൽ ബൂൽചന്ദ് കോഡുമലിൻെറ പേരു മാത്രം മിഴ്സാ കലീച് ബേഗിൻെറയും കൗരോമൽ ചന്ദൻമലിൻെറയും പേരുകളോടൊപ്പം കാലത്തെ അതിജീവിക്കുന്നു. 'ഇംഗ്ലണ്ടിൻെറ ചരിത്രം' എന്ന കൃതിയുടെ വിവർത്തനത്തിൽ പ്രയുക്തമായ ഉത്തമഗദ്യശൈലിയാണ് കോഡുമലിൻെറ പേരു് മായാതെ നിലനിർത്തുന്നതു്. വാസുമൽ ജൈരാംദാസ്, തുളസീദാസരാമായണവും, മിസിർ ജൈകിഷൻ മഹാഭാരത്തിൽനിന്നു് ചില ഭാഗങ്ങളും ഭാഷാന്തരം ചെയ്യുവാൻ ആവേശപൂർവമായ ഒരു യത്നം നടത്തുകയുണ്ടായി.

സിന്ധിസാഹിത്യത്തെ പര്യവലോകനം ചെയ്യുമ്പോൾ, സിന്ധിഗദ്യസൗധത്തെ താങ്ങിനിർത്തുന്ന നാലു സ്തംഭങ്ങളെന്ന നിലയിൽ പ്രത്യേകം പ്രസ്താവ്യരായ നാലു സാഹിത്യകാരന്മാരെ കാണാനാവും. അവരിൽ മിഴ്സാ കലീച് ബേഗ്, കൗരോമൽ ചന്ദന്മൽ, ദയാരാം ഗിദൂമൽ എന്നീ മൂവരെപ്പററി നേരത്തേ സൂചിപ്പിച്ചല്ലോ. നാലാമത്തെ ആൾ തൻെറ ഉപന്യാസങ്ങൾകൊണ്ടും സന്മാഗ്ഗപരമായ പ്രബന്ധങ്ങൾകൊണ്ടും സിന്ധിസാഹിത്യത്തിലെ 'അഡിസൻ' എന്ന ബിരുദനാമത്തിൽ അറിയപ്പെടുന്ന പരമാനന്ദ് മേവാരം ആണ്. മിഴ്സാ സാഹിബ് (1853—1929) ഒരു വിവർത്തകനും അനേക

മണ്ഡലങ്ങളിൽ മാർഗ്ഗദർശകനും അതുപോലെതന്നെ പ്രതിഭാസമ്പന്നനായ ഒരു ലേഖകനുമായിരുന്നു. സിന്ധിഭാഷയിലെ ആദ്യത്തെ സ്വതന്ത്ര നോവലാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'സീനത്ത്'. 1890—ൽ അതു് പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു. സിന്ധിസാഹിത്യത്തിൽ ആദ്യമായി പാത്രസൃഷ്ടി നടത്തുകയും, സിന്ധിജീവിതത്തെ ചിത്രീകരിക്കുകയും ചെയ്തു എന്ന ശ്ലാഘ ഈ നോവലിനും പ്രീതം ദാസിന്റെ 'അജീബ് ഭേട'ത്തിനും (1892) കൂടിയുള്ളതാണ്. മിഴ്സാ സാഹിബ്, ഷാഹിന്റെ കൃതികൾക്കു നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള പദസൂചിക പാണ്ഡിത്യത്തെയും നിരൂപണ പാടവത്തെയും സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം സിന്ധിയിലെ ഒരു മാർഗ്ഗദർശക ഗ്രന്ഥമാണെന്നു പറയാം. ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രം, കൃഷിശാസ്ത്രം എന്നിവമുതൽ സ്ത്രീ, ജന്തുശാസ്ത്രം എന്നിവവരെയുള്ള വിഷയങ്ങളെ അധികരിച്ച് അദ്ദേഹം മുന്നൂറിലധികം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൗരോമൽ ചന്ദന്മൽ സിന്ധിസാഹിത്യത്തിനു ചെയ്ത വലിയ സംഭാവന 'സാമീ—ജാ—ശ്ലോക്' എന്ന കൃതിയുടെ ശുദ്ധപാഠമായ പ്രസാധനവും അനവദ്യമായ സിന്ധിഗദ്യത്തിലുള്ള തന്റെ ധർമ്മോദ്ബോധനങ്ങളുമാണ്. മിഴ്സാ സാഹിബിന്റെ ഓമർഖയ്യാം തർജ്ജമയ്ക്കും കൗരോമൽ ചന്ദന്മലിന്റെ 'സാമി-ജാ-ശ്ലോകി'നും ദയാരാം ഗിദ്വമൽ എഴുതിയ അവതാരികകൾക്കും ഭാഷയുടെ ഒഴുക്കുകൊണ്ടും ഏതാണ്ടൊരു ഉദാത്തഭാവം കൊണ്ടും സിന്ധിഗദ്യസാഹിത്യത്തിൽ വളരെ ഉയർന്ന ഒരു നിലയുണ്ട്. പരമാനന്ദ് മേവാരാം 'ജോത്' എന്നസാഹിത്യമാസികയുടെ പത്രാധിപരായിരുന്നപ്പോൾ പത്തൊൻപതാംനൂററാണ്ടിന്റെ അവസാനം മുതൽ ഏകദേശം ഇരുപതാം നൂററാണ്ടിന്റെ മധ്യം വരെയുള്ള കാലത്തു് സിന്ധി സഹൃദയന്മാർക്ക് ലഭിച്ച ഒരു ഉപന്യാസസമാഹാരമാണ് 'ഗുല്ഫൂൽ'. സിന്ധിയിലെ അത്യുത്തമങ്ങളായ രണ്ടു് ഉപന്യാസസമാഹാരങ്ങളിലൊന്നാണതു്. (മററതു് ഈ ലേഖകൻതന്നെ ഡി. ജെ. സിൻഡുകോളേജ് മിസലനിയിൽനിന്നു് സമാഹരിച്ച് 'വിചാർ' എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഉപന്യാസ

സമുച്ചയവുമാണ്). പരമാനന്ദ് മേവാരാം, തോമ്മസ്സ് എക്കമ്പീസിന്റെ 'ഇമിറേറഷൻ ഓഫ് ക്രൈസ്റ്റ്' (ക്രിസ്ത്വനുകരണം)എന്ന വിശ്രുതഗ്രന്ഥത്തിനു് 'ക്രിസ്റ്റ്-ജി-പേരവി' എന്നൊരു പരിഭാഷ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതു് സിന്ധി ഗദ്യസാഹിത്യത്തിലെ ഒരു ഉത്കൃഷ്ടകൃതിയാണ്. 1910—ൽ അദ്ദേഹം സിന്ധിഭാഷയ്ക്കു രചിച്ച നിഘണ്ടു ഇന്നും അദ്വിതീയമായിത്തന്നെ നിൽക്കുന്നു. സാമൂഹിക വിഷയങ്ങളെ അധികരിച്ച് പ്രബന്ധങ്ങൾ എഴുതിയിട്ടുള്ള വധുമൽ ഗംഗാരാം എന്ന മറെറാരു നല്ല ഉപന്യാസകാരനെ അരങ്ങത്തേയ്ക്കു കൊണ്ടുവന്നതും പരമാനന്ദ് മേവാരാം ആണ്.

സിന്ധിഗദ്യസാഹിത്യത്തിന്റെ ദ്രുതവികാസഘട്ടമായിരുന്നു 1907—1957 വരെയുള്ള അൻപതുകൊല്ലം; പ്രത്യേകിച്ചും ഒടുവിലത്തെ പത്തുകൊല്ലം. ഈ അഞ്ചുപതിററാണ്ടിന്റെ ആദ്യത്തെ രണ്ടു ദശകത്തിനു സജ്ജീകരണഘട്ടം എന്നും തുടർന്നുള്ള മൂന്നു ദശകത്തിനു നിവ്വഹണഘട്ടം അഥവാ സമകാലീനസിന്ധിസാഹിത്യത്തിന്റെ യുഗമെന്നും പറയാവുന്നതാണ്. അഭിനവ സിൻഡിന്റെ ഉദയം ഉണ്ടായതും ഈ ഘട്ടത്തിലാണ്. സജ്ജീകരണഘട്ടത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം സിന്ധി ഗദ്യകൃത്തുകളിൽ മൂന്നു വിചക്ഷണന്മാരുടെ പേരുകളാണ് സ്മരണയിലുദിക്കുക. മൂവരും പാരസികഭാഷയിലും ഇസ്ലാം ധർമ്മത്തിലും സൂഫിസത്തിലും വൈദുഷ്യമുള്ളവരും ദേശാഭിമാനികളുമായിരുന്നു. നിർമ്മല്ദാസ് ഫതേഹ്ചന്ദ് 'ആയീനാ' എന്ന മാസികയിൽ എഴുതിയിട്ടുള്ള ലേഖനങ്ങളിലും 'സരോജിനി', 'ദല്ലൂരായ്—ജിനഗ്രി' തുടങ്ങിയ കഥകളിലും പേർഷ്യൻ, ആരബിക് എന്നീ ഭാഷകളെ സംബന്ധിച്ചും ഇസ്ലാം മതത്തെ സംബന്ധിച്ചും പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ജ്ഞാനവൈപുല്യംകൊണ്ടു് ഒന്നാംകിട മുസ്ലീം പണ്ഡിതന്മാരെപ്പോലും അദ്ഭുതപ്പെടുത്തി. കൂടെക്കൂടെ നിഘണ്ടു ഉപയോഗിച്ചു് വായിച്ചു മനസ്സിലാക്കേണ്ട മട്ടിൽ പ്രൌഢമായി എഴുതുന്ന ഏകസിന്ധിലേഖകനായിരുന്നു നിർമ്മല്ദാസ്. അദ്ദേഹ

ത്തിൻെറ പുത്രൻ ശോഭരാജും ആ സരണിയിലൂടെ സഞ്ചരിച്ചു. പക്ഷേ കുറേക്കൂടി ലളിതമായിരുന്നു പുത്രൻെറ നിബന്ധനങ്ങൾ. ഹരു സദാരംഗാണി (ഖാദിം), ദയോ മംശാരമാണി തുടങ്ങിയ ഹൈന്ദവപണ്ഡിതന്മാർ നിമ്മല്ദാസ് സൃഷ്ടിച്ച പാരമ്പര്യം പുലർത്തിപ്പോന്നു. ഒരു വൈദ്യനും പണ്ഡിതനും, 'ആഫ്താബ്-ഇ-അദബ്' (സാഹിത്യത്തിൻെറ സൂര്യൻ), 'അബൂൽ ഫസലും ഫൈസിയും', 'സീരത്—എ—നബി' (പ്രവാചകൻെറ സ്വഭാവവിശേഷങ്ങൾ) എന്നീ കൃതികളുടെ കർത്താവുമായ ഫതേഹ് മുഹമ്മദ് സേവ്ഹാണി മുസ്ലീംനിരൂപണ വൈദുഷ്യസരണിയുടെ ഉപജ്ഞാതാവായിത്തീർന്നു. 1931—ൽ മുസ്ലീം അദബി സൊസൈററി സ്ഥാപിച്ചതോടെ ആ സരണി അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ടു. അതു് അത്യുച്ചസ്ഥിതിയിലെത്തിയതു് ജ്യോയോ, നബിബക്ശ് ബലൂച് എന്നിവരേയും ഉസ്മാൻ അൻസാരി, ദീൻമഹമ്മദ് വഫായി എന്നിവരേയും പോലെയുള്ള മുസ്ലീം അദബിബോർഡ് പണ്ഡിതന്മാരോടുകൂടിയാണ്. ഫതേഹ്മുഹമ്മദ് സേവ്ഹാണി സംസ്കാരത്തിൻെറയും സാഹിത്യത്തിൻെറയും മണ്ഡലങ്ങളിൽ ഹിന്ദു-മുസ്ലീം ഐക്യത്തിനുവേണ്ടി ആത്മാർത്ഥമായി പ്രവർത്തിച്ചു. പ്രസന്നവും ഹൃദയാന്തർഭാഗത്തേക്കു തുളച്ചു കടന്നു ചെല്ലുന്നതുമാണ് അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഗദ്യശൈലി.

സിന്ധിഗദ്യസാഹിത്യചരിത്രത്തിൽ ഇവരെക്കാളൊക്കെ,—മിഴ്സാ കലീച്ബേഗിനെ മാത്രം ഒഴിച്ച്—അധികം പ്രശസ്തൻ ഹോത്ചന്ദ് ഗ്രർബക്ശാണിയത്രേ. അപൂർണ്ണമാണെങ്കിലും വേണ്ടപടി സംസ്കാരം ചെയ്തു് 1924—ൽ ഷാഹിൻെറ കൃതികൾക്കു നിർവ്വഹിച്ച നിത്യസ്മരണാർഹമായ പ്രസാധനംവഴി അദ്ദേഹം പിൽക്കാലത്തെ സകല എഴുത്തുകാർക്കും ഒരു നിലവാരമാതൃക സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നു. ആഗാ സൂഫി ഈ ശതാബ്ദത്തിൻെറ നാലാം ദശകത്തിൽ 'സചല്സർമസ്തി'ൻെറ സംസ്കരണരൂപേണയുള്ള പ്രകാശനം സാധിച്ചു. 1937—ൽ 'ഷാഹ്അബ്ദുൽക്കരീം' എന്നകൃതിയുടെ സംസ്കരണം

ദാവുദ്പോടയും, 1933-ൽ 'ഗുല്' എന്ന കൃതിയുടെ സംസ്കരണം മുസ്ലീം അദബ് സൊസൈററിയും, 1950—ൽ ഷാഹിൻെറ കൃതികളുടെ സംസ്കരണം ഷാഹ്വാണിയും, 1954—ൽ 'ബേദിൽ' എന്നതിൻെറ സംസ്കരണം മുൽസവിയും, 1956—ൽ 'സാമി' എന്നതിൻെറ സംസ്കരണം നഗ്രാണിയും നിർവ്വഹിച്ചു. ഈ പ്രസാധനങ്ങളെല്ലാം ഗ്രർബക്ശാണിയുടെ മഹത്തായ ഗ്രന്ഥം ചെയ്ത മാർഗ്ഗദർശനത്തിൻെറ ഫലങ്ങളായിരുന്നു. ഇവയ്ക്കെല്ലാം ഗ്രർബക്ശാണിയെ അനുകരിച്ചുകൊണ്ടെഴുതിയിട്ടുള്ള ആമുഖങ്ങളുമുണ്ട്. പാരസികശൈലികൊണ്ടു സമ്പിശ്രമാണെങ്കിലും 'നൂർജഹാനി'ലും, ഷാഹിൻെറ കൃതികൾക്ക് (മുകദ മാഹ്ലതീഫി) എഴുതിയ അവതരണികയിലും അതുപോലെതന്നെ 'ലവാരീ-ജാ-ലാ'ലിലും ഗ്രർബക്ശാണി പ്രയോഗിച്ച ഗദ്യരീതി സിന്ധി ലേഖകന്മാർക്ക് ഒരു നിദർശനം തന്നെയാണ്.

സമകാലീന ഗദ്യം

മുൻപു പ്രസ്താവിച്ച സാഹിത്യനായകന്മാർ ചെലുത്തിയ സ്വാധീനതമൂലം മുപ്പതുകൊല്ലം മുൻപ് സമകാലീനസിന്ധിഗദ്യം പൂർണ്ണവളർച്ചയെത്തി. അക്കാലംകൊണ്ട് ആ നാലു മഹത്തുക്കളും അവരാൽ സാധിക്കേണ്ട കാര്യങ്ങൾ സാധിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു.(1929-ൽമിഴ്സായും, 1927-ൽ ദയാരാമും 1916—ൽ കൗരോമലും അന്തരിച്ചു). സിന്ധിഗദ്യത്തെ വളർത്തി, ഉറപ്പിച്ചു, പ്രചരിപ്പിച്ചു എന്ന ശ്ലാഘ ജേംമൽ പരശ്രാമിനും, (1948-ൽ അന്തരിച്ചു.) ഭേരുമൽ മേഹേർചന്ദിനും (1950-ൽ അന്തരിച്ചു) അവകാശപ്പെട്ടതാണ്. ജേംമൽ പരശ്രാം ആയുഷ്കാലം മുഴുവനും തിയോസഫിയുടെയും, സൂഫിസത്തിൻെറയും ഹിന്ദു മുസ്ലീം ഐക്യത്തിൻെറയും പ്രചാരകനായിരുന്നു. ഷേക്സ്പീയരുടെ സോണററുകളിൽപോലും അദ്ദേഹം സൂഫിസം കണ്ടുവത്രേ! സിന്ധിമാസികകൾക്കുവേണ്ടി ലേഖനസംഭാവന ചെയ്യുന്നവരിലും ഷാഹിൻെറ മിസ്റ്റിസിസത്തെ വ്യാഖ്യാ

നിക്കുന്നവരിലും അഗ്രിമനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. 'ഷാഹിന്റെ കഥകൾ' എന്ന കൃതിയൊന്നു പരിശോധിച്ചു നോക്കിയാൽ ഈ വസ്തുത വ്യക്തമാകും. ജേഠ്മലിന്റെ ഉത്സാഹത്താലാണ് സിൻഡ് അവിടത്തെ മിസ്റ്റിക്കുകളെയും യോഗികളെയും സൂഫികളെയും കുറിച്ച് ഉദ്ബുദ്ധമായിത്തീർന്നതു്. ഒരു വശം കൂടിയുണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്യക്തിത്വത്തിന്. തീക്ഷ്ണമായ ഒരുവശം. അതു് അദ്ദേഹം തന്റെ 'ചമ്റാപോശ്' (പ്രച്ഛന്ന) കഥകളിൽ പ്രകടമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ ധനവാന്മാരുടെ ഭോഗലാലസയേയും ദുരാഗ്രഹത്തേയും അനാവരണം ചെയ്തു കാണിച്ചിരിക്കുന്നു. സിന്ധിസാഹിത്യത്തിലെ ആദ്യത്തെ സോഷ്യലിസ്റ്റും കൂടിയായിരുന്നു ജേഠ്മല്. ഭേരുമൽമേഹേർചന്ദ് സിൻഡിലെ വൈയാകരണനും ചരിത്രകാരനുമായിരുന്നു. നല്ല നിരൂപണദൃഷ്ടിയും ജോലി ചെയ്യാനുള്ള കഴിവും ദേശസഞ്ചാരത്തിൽ താത്പര്യവും ഉണ്ടായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്. സിന്ധികവിതയുടെ പ്രഥമസമാഹാരമായ 'ജോഹർ നസം' അദ്ദേഹം പ്രസാധനം ചെയ്തു. ഷാഹിന്റെ ദേശസഞ്ചാരങ്ങളെ അധികരിച്ച് ലേഖനങ്ങൾ എഴുതി. 'ആനന്ദ് സുന്ദ്രിക' എന്നൊരു നോവൽ നിർമ്മിച്ചു. അപസർപ്പണകഥാഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ അനേകം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ പരിഭാഷപ്പെടുത്തി. 'സിന്ധിവ്യാകരണം', 'സിന്ധിഭാഷാചരിത്രം', (1941), 'സിൻഡിലെ ഹിന്ദുക്കളുടെ ചരിത്രം', (1947) എന്നീ പ്രാമാണികഗ്രന്ഥങ്ങൾ രചിച്ച്,ആ മഹാജീവിതത്തിൽ നടത്തിയ ഗവേഷണങ്ങളെയും ദേശപര്യടനങ്ങളെയും സമ്പൂർണ്ണ സഫലമാക്കി. ഏകരീതിവൈലക്ഷണ്യം ഭേരുൽമേഹേർചന്ദിന്റെ ശൈലിക്കു സംഭവിച്ചിരുന്നില്ല. അയത്നസുന്ദരമായിരുന്നു ആ ഭാഷാശൈലി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികൾ പ്രത്യക്ഷമായോ പരോക്ഷമായോ അനേകം യുവസാഹിത്യകാരന്മാർക്കു പ്രചോദനം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. സിന്ധിഗദ്യസാഹിത്യത്തിൽ സുപ്രതിഷ്ഠനേടിക്കഴിഞ്ഞ മഹത്തായ ഒരു കൃതിയാണല്ലോ അള്ളാ ബചായോയുടെ 'സൈർ കോഹിസ്ഥാൻ'.(കോഹി

സ്ഥാനിലെ പര്യടനം, 1942.). അതിൻെറ പുറപ്പാടിന് ഭേരുമൽ മേഹേർചന്ദിൻെറ 'സിന്ധ്-ജോ-സൈലാനി' എന്ന കൃതിയാണ് കാരണമായിത്തീർന്നത്. ചേതൻ മാരീവാലയെപ്പോലെ ചരിത്രവിഷയകമായ പ്രബന്ധങ്ങൾ എഴുതിയിട്ടുള്ളവരും, മുഹമ്മദ് സിദ്ദീക് മേമൺ, ലുത് ഫുല്ലാഹ് ബദ്വി എന്നിവരെപ്പോലെ സിന്ധി കവിതയുടെയോ സിന്ധിസാഹിത്യത്തിൻെറയോ ചരിത്രം നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളവരും, ഷാഹിനെയും സചലിനെയും സാമിയെയും സംബന്ധിച്ച ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ കർത്താവായ കല്യാണ് ആഡ്വാണിയെപ്പോലെ വിമർശനപരവും ജീവചരിത്രപരവുമായ സാഹിത്യനിബന്ധങ്ങളുടെ പ്രണേതാക്കളും, ഗാന്ധിജി, നെഹ്രു തുടങ്ങിയവരുടെ ജീവിതചരിത്രങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുള്ളവരും ഒക്കെ ഭേരുമൽ മേഹേർചന്ദിൽ നിന്ന് (അതുപോലെതന്നെ ഗുർബക് ശാണിയിൽനിന്നും) വളരെയധികം കാര്യങ്ങൾ പഠിക്കയുണ്ടായി. ഭേരുമൽ മേഹേർചന്ദിൻെറ പുത്രൻ പ്രിഭ് ദാസ് രചിച്ച 'സാലിക് ജോ സഫർ' (ജോൺ ബനയാൻെറ പിൽഗ്രിംസ് പ്രോഗ്രസ്സ്—പരദേശിമോക്ഷയാത്ര- എന്ന വിശ്രുതഗ്രന്ഥത്തിൻെറ പരിഭാഷ) വായിച്ചാൽ, അയാൾ സ്വപിതാവിൽനിന്ന് അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഗദ്യശൈലി മാത്രമല്ല സ്വായത്തമാക്കിയിട്ടുള്ളതെന്നു സ്പഷ്ടമാകും.

ലാല്ചന്ദ് അമർഡിനോമലിനെ ഹിന്ദുസ്ഥാനത്തും അതുപോലെതന്നെ പാക്കിസ്ഥാനിലും സിന്ധി സാഹിത്യത്തിലെ അമ്പോററിയായ പഴംകാരണവരായി ന്യായപൂർവം കരുതിപ്പോന്നു. 1954—ൽ ഇദ്ദേഹം ചരമമടഞ്ഞപ്പോൾ സിന്ധിജനത ഒന്നടങ്കം വിലപിച്ചു. സിൻഡിനോടും സിന്ധിസാഹിത്യത്തോടും അക്ഷീണപ്രേമമുണ്ടായിരുന്ന ഈ ദേശാഭിമാനി മഹമ്മദ് നബിയുടെ ഒരു ജീവചരിത്രവും ഷാഹിനെ സംബന്ധിച്ച ഒരു വിമർശനകൃതിയും ഹുറിലെ തീവട്ടിക്കൊള്ളയെ സംബന്ധിച്ച ഒരു കഥയും 'ചോഥ് ജോ ചന്ദ്' (ചതുർത്ഥിയിലെ ചന്ദ്രൻ) എന്ന ഒരു പുതിയതരം നോവലും രചിച്ചു

കൊണ്ടാണ് തൻെറ സാഹിത്യജീവിതത്തിനു തുടക്കമിട്ടതു്. സരനാനന്ദ് ഹസ്സോമലിനോടുകൂടിനിന്നു പ്രവർത്തിച്ച് 1914-ൽ ഇദ്ദേഹം സിന്ധിസാഹിത്യസമിതി സ്ഥാപിച്ചു. അതുവഴിക്ക് സിന്ധിവായനക്കാരുടെ അഭിരുചിയിൽ ഒരു പരിവർത്തനവും വരുത്തിക്കൂട്ടി. അദ്ദേഹം സാഹിത്യ പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ച കാലത്തു്, സിന്ധികൾ ഒന്നുകിൽ യൂറോപ്യൻ സാഹിത്യത്താൽ അല്ലെങ്കിൽ വംഗസാഹിത്യത്താൽ സമാകൃഷ്ടരായിരുന്നു. 'ഗുല്ബകാവലി' (1859), 'മുംതാസ് ദംസാസ്' എന്നിവയുടെ രീതിയിലുള്ള മധ്യകാലകഥകൾക്കോ 'ചന്ദ്രകാന്ത'എന്ന നോവലിൻെറ മട്ടിലുള്ള അദ്ഭുതോത്പാദകകഥകൾക്കോ ആയിരുന്നു അന്ന് സിന്ധിസാഹിത്യത്തിൽ പ്രാമുഖ്യം. ലാല്ചന്ദ് അമർഡിനോമൽ ഇത്തരം അഭിരുചിക്ക് ഒരു ശുദ്ധീകരണംനടത്തി. അസാധാരണത്വമില്ലാത്ത വിഷയങ്ങളിലും ദൈനംദിന ശുദ്ധഭാഷാശൈലിയിലും സിന്ധികൾക്കു താത്പര്യം ജനിപ്പിച്ചു. ഒരു യഥാർത്ഥമാർഗ്ഗദർശകൻ തന്നെയാണ് ഈ കാരണവർ. സാഹിത്യത്തിൻെറ ഏതു മണ്ഡലത്തിൽ പയററിയവക്കും ഇദ്ദേഹം അവശേഷിപ്പിച്ച മാതൃക ഉത്തേജനം നൽകി. ഹൃദയത്തെ ഇളക്കുന്ന ആഖ്യാനഭാഗങ്ങൾ ഉള്ള 'ശായർ' എന്ന റൊമാൻറിക് നോവൽ രചിച്ച ആസാനന്ദ്മാം തോരായും, 'ആശീർവാദ്', 'ദാദാശ്യാം' എന്നീ ആത്മകഥാ നോവലുകളുടെ നിർമ്മാതാവായ ശേവക്ഭോജ്രാജും, 'വിധവ' തുടങ്ങിയുള്ള സാമൂഹിക നോവലുകളുടെ രചയിതാവായ നാരായണ് ഭംഭാനിയും കലാരസികന്മാരെയും ഭാവചൈതന്യയുക്തന്മാരെയും ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്ന 'പദ്മ' 'കൈദി' തുടങ്ങിയ കൃതികളുടെ കർത്താവായ രാംപഞ്ജ് വാണിയും ലാല്ചന്ദ് അമർഡിനോമലിൻെറ 'സദാഗുലാബി'ൽനിന്നു് ടാഗോർ മട്ടിലെഴുതുവാനുള്ള കൗശലം വശമാക്കിയ മംഘാരാം മൽക്കാണിയും ഉദാഹരണമായി ഇവിടെ അനുസന്ധേയരാണ്. 'അനാർ ദാണാ'(ഉറുമാമ്പഴത്തിൻെറ കുരുവുകൾ) എന്ന കൃതിയുടെ പ്രണേതാവായ നാരായൺദാസ് മൽക്കാണി, ജേറ്മൽ പരശ്രാമിൻെറ

സഹചാരിയും, 'ചിണഗുണ്' എന്ന കൃതിയുടെ കർത്താവുമായ തീർത്ഥവസന്ത് എന്നിവരെപ്പോലെയുള്ള ഉപന്യാസകാരന്മാരിൽപോലും അമർഡിനോമലിന്റെ സ്വാധീനത കാണപ്പെടുന്നു.

സമകാലീന സാഹിത്യത്തിന്റെ ഒടുവിലത്തെ രണ്ടു പതിററാണ്ടിനെയും ഈ പതിററാണ്ടിനെയും ബഹുധാ കൂട്ടിത്തൊട്ടുകൂന്ന കണ്ണിയാണ് ലാല്ചന്ദ് അമർഡിനോമലിന്റെ നാമധേയം. ഈ ദശാബ്ദം സിന്ധിഗദ്യസാഹിത്യചരിത്രത്തിൽ ഏററവും ശ്രദ്ധയർഹിക്കുന്ന ഒന്നാണ്. 1947—ൽ ഉണ്ടായ ഇന്ത്യാവിഭജനത്തോടുകൂടി സിന്ധിസാഹിത്യം തികച്ചും വീർപ്പുമുട്ടുന്ന സ്ഥിതിയിലായി. ഹിന്ദുക്കൾ അഭയംതേടി നാട്ടുവിട്ടു; സിന്ധിലെ മുസ്ലീങ്ങൾ സംഘംസംഘമായുള്ള അഭയാർത്ഥികളുടെ അഭിക്രമണത്തിൽ അടിഞ്ഞുപോയി. എന്നാൽ അദ്ഭുതജനകമായ ഒരു കാര്യം സംഭവിച്ചു. എഴുത്തുകാരെന്ന നിലയിൽ വേണ്ട പരിചയം സിദ്ധിച്ചിട്ടില്ലാത്ത യുവജനങ്ങൾ പത്രമാസികാദികളും സാഹിത്യസമാജങ്ങളും തുടങ്ങി; വിസ്മയാവഹമായ ശുഷ്കാന്തിയോടെ സ്വന്തം ഭാഷയെയും സാഹിത്യത്തെയും മുറുകെപ്പിടിച്ചു. സിൻഡിലും അതുപോലെതന്നെ ഇന്ത്യയിലും ഇക്കഴിഞ്ഞ പതിററാണ്ടിനുള്ളിൽ സാഹിത്യപരമായുണ്ടായ നേട്ടം ആരെയും അന്ധാളിപ്പിക്കും. സിന്ധിഭാഷയിലും സാഹിത്യത്തിലും ഗവേഷണം നടത്തുന്നതിന് സാർവത്രികമായ ഒരു ഉത്സാഹം സിൻഡിൽ ഉണ്ടായി. അതിന്റെ സ്ഥായിയായ സ്മാരകമാണ് 'മിഹ്രാൻ' എന്ന സാഹിത്യപത്രിക. ഇന്ത്യയിൽ സാമൂഹികവും മനശ്ശാസ്ത്രപരവുമായ നോവലുകൾക്കും ചെറുകഥകൾക്കുംവേണ്ടി പൊടുന്നനെ ശ്രദ്ധേയമായ ഒരു താത്പര്യാവേശമുണ്ടായി. മാസികകളിലാണ് ഈ നോവലുകളും ചെറുകഥകളും സാധാരണമായി പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു. മാസികകളുടെ വർദ്ധനതോ ക്രമാധികവും. ഇന്ത്യയിൽ ഒരു വാരികയെങ്കിലും ഉണ്ട് (ഹിന്ദ്വാസി.) പതിനായിരത്തിലധികം വരിക്കാരുള്ളതായിട്ട്.

ഈ ദശാബ്ദത്തിലെ പ്രവർത്തനത്തിൻെറ കൗതുകാവഹമായ ഒരു സവിശേഷത സ്ത്രീജനങ്ങൾ സാഹിത്യത്തിനു ചെയ്ത സംഭാവനയാണ്. ഇന്ത്യാ വിഭജനകാലത്തിനു മുൻപ് സാഹിത്യമണ്ഡലത്തിൽ പ്രസിദ്ധയായിത്തീർന്ന ഏക സിന്ധിവനിത, ടാഗോറിൻെറ 'ഗോരാ'യ്ക്കു് ഒരു തർജ്ജമയും വളരെ വിമർശനങ്ങൾക്കു ശരവ്യമായിത്തീർന്ന 'ഇത്ഹാദ്' എന്ന നോവലും രചിച്ച ഗുലീ സദാരംഗാണിയായിരുന്നു. ഇന്നാകട്ടെ, സ്ത്രീകൾ പലരും ഏതാണ്ടു മുൻപന്തിയിലുണ്ട്. ഇന്നു് സിന്ധി മാസികകളിലും പത്രങ്ങളിലും എഴുതുന്നവരിൽ ഏററവും ജനസമ്മതി ആർജ്ജിച്ചിട്ടുള്ളതു് ഒരു സ്ത്രീയാണ്. പോപടി ഹീരാനന്ദാണി. അതുപോലെതന്നെ, യഥാർത്ഥത്തിൽ ഏററവും പ്രശസ്തിയാർജ്ജിച്ചിരിക്കുന്ന രണ്ടു നോവലെഴുത്തുകാരുള്ളതിലും ഒന്നു് ഒരു വനിതതന്നെ: സുന്ദരി ഉത്തമ്ചന്ദാണി. ഈ മഹതിയുടെ ചെറുകഥകൾ 'കോശാൻ' എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇവരുടെ ഒരു സാമൂഹിക നോവലാണ് 'കിരന്ദർ ദേവാരുങ്' (തകരുന്ന ഭിത്തികൾ.). മനോവിജ്ഞാനീയ പാണ്ഡിത്യം ഗ്രന്ഥകർത്ത്റിക്കുണ്ട്; അവർ സിന്ധി ജീവിതത്തെക്കുറിച്ച് ശരിക്കു മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുമുണ്ട്. അയത്നസരളമാണ് അവരുടെ ഭാഷാശൈലി. അതുമൂലം ഈ ഘട്ടത്തിലെ പ്രമുഖനായ ഗോവിന്ദ്മാല്ഹിയെ ഒഴിച്ച് മറെറല്ലാ സിന്ധിഗദ്യകൃത്തുകളേയും അതിശയിക്കുവാൻ ഈ നോവലെഴുത്തുകാരിക്കു കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. 'പഖിയരാ വലർ ഖാങ് വിച്ച്ച്ച്റിയാ' (കൂട്ടം പിരിഞ്ഞ പറവകൾ) അത്രേ ഗോവിന്ദ് മാല്ഹിയുടെ ഏററവും നല്ല നോവൽ. സിന്ധി ശരണാർത്ഥികളെ സംബന്ധിച്ച മർമ്മവേധകമായ ഒരു കഥ. അദ്ദേഹത്തിൻെറ 'ആങ്സ്' (കണ്ണീർക്കണങ്ങൾ) മുതൽ 'ലോക് ആഹേ ബോക്' (1957) വരെയുള്ള നോവലുകളുടെ പട്ടിക ആർക്കും അമ്പരപ്പുണ്ടാക്കുമാറു് അത്ര വലുതാണ്. ആനന്ദ് ഗോലാണിയാണെന്നു തോന്നുന്ന സിന്ധിയിലെ കഥയെഴുത്തുകാരിൽ അതീവ പ്രമുഖൻ. എങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു് ഒട്ടും

താഴ്ന്നപടിയിലല്ലാത്തവരായി, സുഗൻ ആഹ്ജാ, കീരത് ബാബാനി, ഉത്തമ്, ബിഹാരീ ചബ്രിയാ, ചാവ്ലാ, ഗോവിന്ദ് പഞ്ജാബി, താരാ മിർചന്ദാനി, കലാപ്രകാശ്, കലാ രീജ്സിംഘാനി, ഈശ്വരീ ജോത് വാണി, വിചക്ഷണനായ ഒരു വിമർശകനും സാഹിത്യ വിഷയങ്ങളെ അധികരിച്ച് ലേഖനങ്ങൾ എഴുതുന്ന ആളുമായ ഝമട്മൽ ഭവ്നാനി എന്നിങ്ങനെ ഡസൻ കണക്കിന് നല്ല എഴുത്തുകാരുണ്ടെന്നുള്ളതും വിസ്മരിക്കാവതല്ല. 'ധോലാ മാരൂ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന് ഝമട്മൽ ഭവ്നാനി നിർമ്മിച്ച ഭാഷാന്തരം സിന്ധി സാഹിത്യത്തിന് സ്വാഗതം ചെയ്യാവുന്ന ഒരു മുതൽക്കൂട്ടാണ്. പാക്കിസ്ഥാനിൽ നാലു കഥാകാരന്മാർ പ്രാമുഖ്യം നേടിയിട്ടുണ്ട്—ജമാൽ അബ്രോവും, തൻവീർ അബ്ബാസിയും, ഷെയ്ക്ക് രാസും, അയ്യാസ് കാദ്രിയും. ഈ ദശകത്തിലെ മറെറാരു പ്രശസ്ത സാഹിത്യകാരനാണ് രാം പഞ്ജ് വാണി—'ആഹേ ന ആഹേ' എന്ന കൃതിയുടെ പ്രണേതാവ്. ഇനിയും പ്രശസ്തനായിട്ടു വേറൊരാളുണ്ട്: നാടകകൃത്തും ഉപന്യാസരചയിതാവും സാഹിത്യ ചരിത്രകാരനുമായ മംഘാരാം മൽക്കാണി—സിന്ധി ഭാഷയിൽ സാഹിത്യവിമർശന സംബന്ധമായി മാർഗ്ഗദർശനംചെയ്യുന്ന ഏകഗ്രന്ഥമായ 'അദബി ഉസൂൽ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൻെറ കർത്താവ്.

1947 മുതൽ 1957 വരെയുള്ള ഒരു പതിററാണ്ടു കാലത്തെ സാഹിത്യത്തെ സംബന്ധിച്ച് അതിപ്രധാനങ്ങളായ രണ്ടു കാര്യങ്ങൾ ശ്രദ്ധേയമാണ്. സിന്ധു ദേശത്തോടും അവിടത്തെ ഭാഷയോടും സാഹിത്യത്തോടും ഏതൊരു സാഹിത്യകാരനുമുള്ള പ്രഗാഢമായ സ്നേഹമാണ് അതിൽ ഒന്ന്. യഥാതഥമായി വ്യക്തികളെയും വസ്തുക്കളെയും സമീപിക്കുന്നതിൽ പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള പുരോഗമനപരമായ വീക്ഷണമാണ് രണ്ടാമത്തത്. അനാരോഗ്യകരമായ ഒരു പ്രവണത, അതായത് ലൈംഗിക വിഷയങ്ങളോടുള്ള മമത, (അത് യുവ സാഹിത്യകാരന്മാരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം സ്വാഭാ

വികവുമാണല്ലോ) കുറേ കാലത്തേക്ക് നിലനിന്നു എന്നുള്ളതു് ശരിതന്നെ. എന്നാൽ ഇന്നു് ആ പ്രവണതയെ അപഹാസ്യമായിട്ടാണു് കരുതുക. ഇന്നത്തെ സിന്ധി സാഹിത്യകാരന്മാക്ക തങ്ങളിൽത്തന്നെയും, സ്വന്തം വർഗ്ഗത്തിലും, ഭാഷയിലും വിശ്വാസമുണ്ടു്. ഈ വിശ്വാസം ഒരു നല്ല നാളയെ ആണു് സൂചിപ്പിക്കുന്നതു്.

ബാലസാഹിത്യം

അടുത്തകാലത്തുണ്ടായ ഒരു പ്രസ്ഥാനമാണു് സിന്ധിയിലെ ബാലസാഹിത്യം. ആദ്യമായി, പ്രാഥമിക ക്ലാസ്സുകളിലെ പാഠ്യപുസ്തകങ്ങളിൽ കുട്ടികൾക്ക വേണ്ടിയുള്ള ലളിത കഥകളും ലഘു കവിതകളും പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. ഈ രചനകൾ ഏററവും അധികം ആവിർഭവിച്ചതു് കൗരോമൽ ചന്ദനമലിൻെറ തൂലികയിൽനിന്നാണു്. കുട്ടികൾക്ക വേണ്ടി ഭേരുമൽ മേഹേർചന്ദ് രചിച്ച ചില കവിതകൾക്ക് വിദ്യാലയങ്ങൾക്ക പുറത്തും പ്രചുരപ്രചാരം സിദ്ധിച്ചു—പ്രത്യേകിച്ചും കാലമാകുന്ന കിഴവൻ രാജാവിനെ അഭിസംബോധനം ചെയ്തുകൊണ്ടുള്ള ആംഗല കവിതയുടെ പരിഭാഷയ്ക്ക്. ബാലസാഹിത്യനിർമ്മിതിയിൽ ആദ്യമായി യഥാർത്ഥത്തിലുള്ള പ്രാമുഖ്യം നേടിയതു് പരമാനന്ദ് മേവാരാം ആയിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ 'ജോത്' എന്ന കൃതി കുട്ടികൾക്ക രസകരവും വിജ്ഞാനദായകവുമായ സാമഗ്രികൾകൊണ്ടു നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം എഴുതിയ ലളിതങ്ങളായ ചില ബാലകഥകൾ 'ദിൽബഹാർ' എന്ന പേരിൽ സമാഹരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഒന്നാം ലോകമഹായുദ്ധകാലത്തോടടുത്തു് ഇംഗ്ലീഷിൽ ടാഗോറിൻെറ 'ക്രെസൻറ് മൂൺ,' 'പോസ്റ്റാഫീസ്' ബങ്കിംചന്ദ്രൻെറ കഥകൾ മുതലായവ ആവിർഭവിച്ചു. അതോടെ സിന്ധിഗദ്യത്തിലും പദ്യത്തിലും അവയ്ക്ക് അനേകം പരിഭാഷകളും രൂപാന്തരങ്ങളും ഉണ്ടായി. അവ കുട്ടികൾക്ക് ഹൃദ്യങ്ങളുമായിരുന്നു.

കുട്ടികൾക്ക പ്രത്യേകമായിട്ടുള്ള ആദ്യത്തെ ലേഖനസമുച്ചയങ്ങളും കവിതാപരമ്പരകളും പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടതു്

'ബാല്കൻ ജി ബാരി' (അഖിലഭാരത ബാലകസമിതി) എന്ന സംഘടനയുടെയും അതിൻെറ സ്ഥാപകനായ ശേവക് ഭോജ്രാജിൻെറയും ഉദ്യമഫലമായിട്ടാണ്. ആ സംഘടന ഒന്നാംതരം ബാല സാഹിത്യം പ്രകാശനം ചെയ്യുന്നു എന്ന പ്രശസ്തി കഴിഞ്ഞ മൂന്നു ദശാബ്ദകാലം പുലർത്തിപ്പോന്നു. ഇക്കൂട്ടത്തിൽ ബാലന്മാർതന്നെ രചിച്ചിട്ടുള്ളവയും ഒട്ടും വിരളമല്ല. പ്രസ്തുത സംഘടന ഇല്ലാതിരുന്നു എങ്കിൽ സിന്ധിഭാഷയിലെ അനേകം ശിശുഗാനങ്ങളും ബാലകക്കായുള്ള നാടോടിക്കഥകളും ഇന്നു ലഭിക്കുമായിരുന്നില്ല. ഈ നൂററാണ്ടിൻെറ നാലാംദശകം അവസാനിക്കാറായ കാലഘട്ടത്തിൽ രേവാചന്ദ് ഥധാണി എന്നൊരു അഭിഭാഷകൻ സിന്ധിക്ക് "നിരർത്ഥകശിശുഗാനങ്ങൾ" സംഭാവന ചെയ്യാനൊരു സാഹസികോദ്യമം നടത്തി. ഉദാഹരണമായി ഒരു ഭാഗം ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാം. "ഭഗത് ഭംഭോർ ജോ, ബാബോ ആഹേ ചോർ ജോ." (ഭംഭോരിൽ ഒരു ഭാഗവതരുണ്ട്; അയാൾ ഒരു ചോരൻെറ പിതാവുമാണ്)....എന്നാൽ ഈ ഗീതങ്ങൾ എല്ലാം ഇന്നു കിട്ടുവാൻ തുലോം പ്രയാസമായിരിക്കുന്നു. സിന്ധിയിൽ ബാലന്മാർക്കുവേണ്ടി ഒരു പ്രത്യേക സാഹിത്യ വിഭാഗം ഉണ്ടാക്കി എന്ന യശസ്സ് ഒരു റവന്യൂ ഉദ്യോഗസ്ഥനായ ഹതഹ് ചന്ദ് മംഗത്രാം വാസ്വാണിക്ക് ഉള്ളതാണ്. അദ്ദേഹം മെലാരാം എന്നു് തൻെറ സഹോദരൻെറ പേരുവച്ച് എഴുതിയിട്ടുള്ളതാണ്, ഇന്ന് 'സുന്ദർ സാഹിത്യ' എന്ന പേരിൽ പ്രഖ്യാതമായ ഗ്രന്ഥം. ഹതഹ്ചന്ദിൻെറ മാർഗ്ഗദർശകങ്ങളായ ഉദ്യമങ്ങളെ അനുകരിച്ചവർ വളരെപ്പേരുണ്ട്. ഒന്നാംകിട ബാലകവിതകൾ സിന്ധിക്ക് ലബ്ധമായതു് മുഖ്യമായും ബേവസിൻെറയും (കിഷൻ ചന്ദ് ഖത്റി), അദ്ദേഹത്തിൻെറ ശിഷ്യനായ ദുഖായലിൻെറയും പ്രയത്നങ്ങളുടെ ഫലമായിട്ടാണ്. അവരുടെ ഗാനങ്ങൾ സിൻധിലെ നാട്ടുപുറങ്ങളിൽ പ്രചരിച്ചിരുന്നു. അവ ഇന്ന് സിന്ധി ജനതയ്ക്ക് ആസകലം അറിയാവുന്നവയുമാണ്; അഞ്ചും ആറും ദശകങ്ങളിൽ സിന്ധിയിൽ ബാലസാഹിത്യ ഗ്രന്ഥ

ങ്ങൾ രചിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ അനേകം പ്രശസ്ത സാഹിത്യകാരന്മാർ ശ്രദ്ധ പതിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. ആക്കൂട്ടത്തിൽ ലാല്ചന്ദ് അമർഡിനോമൽ ആയിരുന്നു അങ്ങേ അററം സ്ഥിരോത്സാഹം പ്രകടിപ്പിച്ചതു്.

സാങ്കേതികമോ ഗൗരവസ്വഭാവമുള്ളതോ ആയ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ സിന്ധിസാഹിത്യത്തിൽ നന്നേ വിരളമാണു്. മിഴ്സാ കലിച്ബേഗ് മാത്രമേ അത്തരം കൃതികൾ രചിക്കാനുദ്യമിച്ചിട്ടുള്ളൂ. അവയിൽ മിക്കവയും തർജ്ജമകളായിരുന്നതാണു്. ഹരീസിംഗ്, ഒപാകർദാസ് തുടങ്ങിയ പ്രസിദ്ധീകരണക്കാർ വൈജ്ഞാനിക ഗ്രന്ഥങ്ങൾ, വിശിഷ്യ വൈദ്യവിഷയകമായും വ്യവസായസംബന്ധമായും ഉള്ള ഉർദ്ദുഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ അനുവാദങ്ങൾ, ലഭിക്കാൻവേണ്ട ഉദ്യമങ്ങൾ നടത്തി. പക്ഷേ, ഈ വഴിക്കു കിട്ടിയ ഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കു സാഹിത്യപരമായ മൂല്യം നന്നേ കുറവായിരുന്നു. കൃഷിശാസ്ത്രം, ധനതത്ത്വശാസ്ത്രം, വ്യവസായം മുതലായവ സംബന്ധിച്ചുള്ള ചില ഗ്രന്ഥങ്ങൾ സിന്ധി സർക്കാർ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടു്. സാധാരണ കണ്ടുവരാറുള്ളതുപോലെ അവയും ഉമിക്കരിപ്രായം നീരസങ്ങളാണു്. സ്റ്റാക്കു്, ടംപു്, ഷത്ത് തുടങ്ങിയ യൂറോപ്യന്മാരായിരുന്നു ആദ്യമായി സിന്ധിഭാഷയ്ക്കു നിഘണ്ടുക്കൾ നിർമ്മിച്ചതു്. തുടന്നു്, നാത്രമൽ, ദൂലാമൽ ബൂൽചന്ദ്, മുതലായി ശബ്ദസൂചികാനിർമ്മാതാക്കളും മഹാനിഘണ്ടുകർത്താക്കളും ആവിർഭവിച്ചു. സിന്ധിയിൽ ഇന്നോളമുണ്ടായിട്ടുള്ള ശബ്ദകോശങ്ങളിൽവച്ചു് ഏററവും പ്രാമാണികം അനുഗൃഹീതനും സർവംകഷപ്രതിഭനുമായ പരമാനന്ദ്മേവാരാം നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളതാണത്രേ. എന്നാൽ അരശ്ശതാബ്ദത്തിനു മുൻപു് പ്രകാശിതമായ ആ നിഘണ്ടുവിനു് സമ്പൂർണ്ണമായ ഒരു സംശോധനം ആവശ്യമായിരിക്കുകയാണു്.

ഹിന്ദി സാഹിത്യം

സച്ചിദാനന്ദ് എച്ച്. വാത്സ്യായൻ

ഭൂമിക

ഉപക്രമണം ഏതാണ്ടൊരു വിരോധാഭാസം കൊണ്ടാവുന്നതു് അനുവദനീയമാണെങ്കിൽ, പരമ്പരാഗതമായി ഹിന്ദി ഒരു എതിർപ്പിന്റെ ഭാഷയായിരുന്നു എന്നു പറയാനായിരിക്കും ആരും അഭിലഷിക്കുക. ആദികാലം മുതല്ക്കേ ഹിന്ദിസാഹിത്യത്തിന്റെ സിംഹഭാഗവും ചില ഗ്രൂപ്പുകൾ ഏറെക്കുറെ വ്യവച്ഛിന്നമായി സംഘടിച്ച് ഏതെങ്കിലും പ്രവണതകൾക്കെതിരായി അപ്പോഴപ്പോൾ പ്രകടിപ്പിച്ച എതിർപ്പിന്റെ ചരിത്രമാണ്. ഈ പ്രതിഷേധത്തിന്റെ ശബ്ദം എപ്പോഴും പുരോഗമനപരമായിരുന്നു എന്നു പറയാവുന്നതല്ല. മിക്കപ്പോഴും ഇതു് പരിവർത്തനത്തിന്റെ നേക്കുള്ള പ്രതിരോധത്തിന്റെ, അഥവാ പ്രത്യാഘാതത്തിന്റെ ശബ്ദമായിരുന്നിട്ടുണ്ട്. വേറൊരുതരത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, ആരോഗ്യകരങ്ങളായ അഭിനവ സമ്പ്രദായങ്ങൾ കൈക്കൊള്ളുവാനുള്ള അഭിലാഷത്തിനു വിരുദ്ധമായി ജീർണ്ണീഭവിച്ച പാരമ്പര്യത്തെ, അഥവാ പഴഞ്ചൻ അധികാരാവകാശപദവികളെ നിലനിർത്തുവാനുള്ള സങ്കുചിതമായ ദുരാഗ്രഹത്തിന്റെ ശബ്ദം. എങ്ങനെ ആയാലും എപ്പോഴും ഉണ്ടായിരുന്നു ഏതിർപ്പ്. സാഹിത്യകാരൻ ഒരു തരത്തിലല്ലെങ്കിൽ മറ്റൊരു തരത്തിൽ ഒരു സമരനേതാവോ ആചാര്യനോ, ഉപദേഷ്ടാവോ, ഏതെങ്കിലും ഒരു പ്രത്യേക സമീപന രീതിയുടെ പ്രചാരകനോ ആയിരുന്നു. മതത്തിന്റെയൊ, മതവിശ്വാസത്തിന്റെയൊ, തത്ത്വവിജ്ഞാനത്തിന്റെയോ, ഈശ്വരന്റെയൊ നേക്കുള്ളതായിരുന്നു ഈ സമീപനം; അല്ലെങ്കിൽ ആക്രമണകാരിയുടെയോ, പ്രജാ

പീഡകൻെറയോ, വിഗ്രഹധ്വംസകൻെറയോ, വ്രതിയുടെയോ, ഗൃഹസ്ഥൻെറയോ നേക്കുള്ളതു്; അതുമല്ലെങ്കിൽ പ്രകൃതിയുടെയോ, കാമകലയുടെയോ, സാഹിത്യത്തിൻെറതന്നെയുമോ നേക്കുള്ളതു്.

ഈ പ്രതിഭാസത്തിനു് ചരിത്രപരമായ കാരണങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നിരിക്കണമെന്നുള്ളതു് നിസ്സന്ദേഹമാണു്. ചരിത്രസംഭവങ്ങളുടെ ആഘാതമേററിട്ടുള്ള ഒരു പ്രദേശത്തെ ഭാഷയാണു ഹിന്ദി. അധികാരവും പദവിയും ആഭിജാത്യവുമുള്ള വർഗ്ഗങ്ങളുടെ ജീവിത സുഖസൗകര്യങ്ങളെയും വിനോദങ്ങളെയും സംസ്കൃതം പ്രതിനിധാനംചെയ്തു. നേരെമറിച്ചു്, സാമാന്യജനങ്ങളുടെ ആശയാഭിലാഷങ്ങളെയും സുഖദുഃഖങ്ങളെയും ആവിഷ്കരിക്കുക എന്ന കർത്തവ്യം പ്രാകൃതങ്ങളിൽനിന്നു് അഥവാ അപഭ്രംശങ്ങളായ ദേശ്യഭാഷകളിൽനിന്നു് ഹിന്ദി പൈതൃകാവകാശമാക്കി. തന്നിമിത്തം ആ ഭാഷയുടെ കർത്തവ്യങ്ങൾ അടിക്കടി വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ബുദ്ധമതാദർശങ്ങൾക്കു വശംവദമായി പുരോഹിത കർമ്മാചാരങ്ങളെയും ജാതിഭേദത്തിൻെറ നൂലാമാലകളെയും തിരസ്കരിച്ചുകൊണ്ടു് തുടക്കമിട്ട ഹിന്ദിസാഹിത്യത്തിനു് അന്ധാളിപ്പിക്കുന്ന താന്ത്രികമതത്തിനെതിരായും, ഒരു വേള സമ്പൂർണ്ണമായ ജീവിത വൈരാഗ്യത്തിലേക്കു നയിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽതന്നെ സാമാന്യ ഗൃഹസ്ഥാശ്രമ ധർമ്മങ്ങളെ നിഷേധിക്കുന്നതിനോ അവയിൽനിന്നു് ഒഴിഞ്ഞുമാറുന്നതിനോ പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന സങ്കീർണ്ണ സ്വാധീനതകൾക്കെതിരായും താമസിയാതെ സമരം ചെയ്യേണ്ടിവന്നു. ആക്രമണകാരികൾ വരുത്തിവച്ച കെടുതികളും ഇസ്ലാംമതത്തിൻെറ സമാക്രമണവും ഈ എതിർപ്പിൻെറ സ്വഭാവത്തിൽ പിന്നെയും മാററംവരുത്തി. ഇസ്ലാംമതാനുസാരികൾ ക്രൂരമായും പരമതാസഹിഷ്ണുക്കളായും പെരുമാറി; എങ്കിലും ആ മതം സാമൂഹികദൃഷ്ട്യാ ഒരു സമീകരണശക്തിയായും അനാചാര നിർമ്മാർജ്ജനശക്തിയായും പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. ഈ പരിതഃസ്ഥിതിയിൽ വ്യവസ്ഥാപിതമായ ഒരു പ്രത്യാഘാതത്തിൻെറ വാഹകമായിത്തീർന്നു, ഹിന്ദി.

മതവിശ്വാസങ്ങളിൽ പൂർണ്ണസ്വാതന്ത്ര്യം അനുവദിച്ചു കൊണ്ടു് കർമ്മാനുഷ്ഠാന നിയമങ്ങളിൽ നിർബന്ധംവച്ച ഒരു മതം ഒരുവശത്തു്; വിശ്വാസപ്രമാണത്തിൽനിന്നു് കടുകിട തെററിക്കൂടെന്നു് നിഷ്കർഷിച്ചുകൊണ്ടു് നടത്തയിൽ വളരെയേറെ വൈവിധ്യം അനുവദിച്ച വേറൊരു മതം മറുവശത്തു്. ഈ സംഘർഷത്തിൻെറ സ്വഭാവം മുൻപറഞ്ഞ പ്രത്യാഘാതത്തിൻെറ സ്വരൂപത്തെ നിക്കു പോക്കില്ലാത്തവിധം നിശ്ചയിച്ചു. ഇങ്ങനെ ആളുകളിൽ വീറും വീര്യവും വർദ്ധിപ്പിച്ചു് ശരിക്കു് അവരെ സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിനും അച്ചടക്കം കർശനമാക്കുന്നതിനും സാമാന്യേന അന്തർമുഖമായി സ്വയം കണ്ടെത്തുന്നതിനും മുതിന്ന ഒരു സമൂഹത്തിൻെറ ആശയാവിഷ്കരണത്തിനുള്ള മാധ്യമമായിത്തീന്ന,മധ്യയുഗത്തിലെ ഹിന്ദി സാഹിത്യം. ഇസ്ലാംമതത്തിൻെറ ക്രമപ്രവൃദ്ധമായ പ്രചാരത്തോടും മുസ്ലീം ആധിപത്യത്തിൻെറ ഏകീകരണത്തോടുംകൂടി ഹിന്ദി മർദ്ദിതജനവിഭാഗത്തിൻെറ ഭാഷയെന്ന നിലയിൽ അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. ഹിന്ദിയുടെ ആത്മാവബോധം ബ്രിട്ടീഷുകാരുടെ "ഭിന്നിപ്പിച്ചു ഭരിക്കുക" എന്ന നയംമൂലവും ഉർദ്ദുവിനു നല്കപ്പെട്ട സ്ഥായിയായ സംരക്ഷണാനുകൂല്യങ്ങൾ മൂലവും, വദ്ധിച്ചു. ഒരു ഭാഷയെന്നനിലയിൽ ഉർദ്ദുവിനുണ്ടായിരുന്ന വൈശിഷ്ട്യം കൊണ്ടായിരുന്നില്ല, ഭരണകത്താക്കളുടെ പ്രീതിഭാജനമായിത്തിന്ന ഒരു സമുദായത്തിൻെറ ഭാഷയാണെന്നതു കൊണ്ടായിരുന്നു ഈ സംരക്ഷണാനുകൂല്യങ്ങൾ നൽകപ്പെട്ടതു്. ഉർദ്ദുവിൻെറ പദവിയെപ്പററിയുള്ള മിത്ഥ്യാധാരണയുടെ വിത്തുപാകിയതു് ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണാധികാരികളായിരുന്നില്ല എന്നുവന്നാൽത്തന്നെയും, കുറഞ്ഞപക്ഷം ആ ധാരണയെ വളത്തിയതും പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചതും അവരാണു്. പത്തൊൻപതാം ശതകത്തിലെ സമൂഹോദ്ധാരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങളും അവയ്ക്കു സമാന്തരമായി സംഭവിച്ച വർഗ്ഗീയബോധത്തിൻെറ വളർച്ചയും ഈ കാഴ്ചപ്പാടിനു് ഈട്ടം വർദ്ധിപ്പിച്ചു. എന്നാൽ ഒരു കാര്യം വ്യക്തമാക്കേണ്ടതുണ്ടു്. സാമുദായിക സ്വാധീനതകൾക്കായിരുന്നു

പ്രാമുഖ്യം എന്നു പറയുക എളുപ്പമാണ്. പൊതുവേയുള്ള ദേശീയബോധത്തിന്റെ വളർച്ചയെക്കാൾ തുലോം കുറഞ്ഞ പ്രാധാന്യമേ വാസ്തവത്തിൽ അവയ്ക്കുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. ഹിന്ദി സ്വാഭാവികമായും അയത്നമായും ദേശീയ ബോധത്തിന്റെ അതിപ്രധാനമായ (ജനസംഖ്യയെവച്ചു കൊണ്ടു നോക്കുമ്പോൾ ഏററവും പ്രബലവുമായ) ഒരു വാഹക[1]മായിത്തീന്നു. ഇക്കാലത്തുണ്ടായ നവോത്ഥാനം പോലും ഏററവും സ്പഷ്ടമായി മതപരിഷ്കരണങ്ങളുടെ രൂപത്തിൽ പ്രകടമായിത്തീന്നെങ്കിലും അതു സംസ്കാരത്തെപ്പററിയുള്ള അഭിനവവും കൂടുതൽ ഐഹികവുമായ സമീക്ഷണത്തിന്റെ ഒരു ഭാവമായിരുന്നു. 1875—ൽ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ട ആര്യസമാജം മതശുദ്ധിയിൽ കടുത്ത നിർബന്ധം ഉള്ള ഒരു മതോദ്ധാരണപ്രസ്ഥാനമായിരുന്നു എന്നുള്ളതിൽ സന്ദേഹമില്ല. എന്നാൽ ഒരു ജനതയുടെ സമഗ്രമായ പാരമ്പര്യവും സമഷ്ടിയായ അനുഭൂതിയും സർഗ്ഗാത്മകമായ പ്രവർത്തനവുമാണ് സംസ്കാരമെന്ന് ക്രമേണ രൂപംപ്രാപിച്ചുവന്ന ബോധത്തിൽനിന്നുണ്ടായ സംയോജനശക്തി, അതിന്റെ ലക്ഷ്യമണ്ഡലത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം വളരെയേറെ വിപുലവും ഫലത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം സ്ഥായിയും ആയിരുന്നു.

ഹിന്ദിസാഹിത്യത്തിന് അതിന്റെ ചരിത്രത്തിൽ ആദ്യന്തം മിക്കവാറും എല്ലാക്കാലത്തും ഉണ്ടായിരുന്ന ഈ പ്രത്യേക സ്ഥിതി, രണ്ടാമതൊരു വിരോധാഭാസത്തെ സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുള്ളതായി ഈ ലേഖകന് എപ്പോഴും തോന്നിയിട്ടുണ്ട്. മധ്യദേശത്തെ വ്യവഹാരഭാഷയെന്ന നിലയിൽ ഹിന്ദിഭാഷ ആരംഭംമുതല്ക്കേ ഹൈന്ദവചിന്തയുടെ ഒരു മുഖ്യധാരാവാഹിനിയായിത്തീന്നിരുന്നു. അക്കാര

---

1. ബംഗാളിയുടെ സംഭാവനയെ കാര്യമായി ഗണിക്കാതെയല്ല ഇപ്പറയുന്നതു്. ബംഗാളിലെ നവോത്ഥാനത്തിന്റെ പ്രേരണകളെ നേരിട്ടും തർജ്ജമകൾ വഴിക്കും ഹിന്ദി സ്വാംശീകരിച്ചു. എന്നാൽ വംഗഭാഷയുടെ പ്രാദേശിക പരിമിതിയും ഹിന്ദിഭാഷ സംസാരിക്കുന്നവരുടെ സംഖ്യാബലവും രണ്ടും മർമ്മപ്രധാനങ്ങളായ ഘടകങ്ങളായിരുന്നു.

ണത്താൽ അതു് പാരമ്പര്യത്തിലും ആത്മചൈതന്യത്തിലും എപ്പോഴും വ്യഷ്ടിപരമായിരുന്നു താനും. എന്നാൽ ഹിന്ദിയുടെ സാഹിത്യമാകട്ടെ പ്രായേണ വ്യക്തികളുടെ നേട്ടമായിരുന്നില്ല. അതായതു്, ഹിന്ദിസാഹിത്യചരിത്രത്തിൽ അതിൻെറ സ്വഭാവ നിർണ്ണായകത്വം വഹിച്ചതു്, ദുർല്ലഭമായി പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്ന അമാനുഷ പ്രഭാവന്മാരായ സാഹിത്യനായകന്മാർ ആയിരുന്നില്ല; പിന്നയോ, അതതു കാലത്തുണ്ടായ വൈചാരികപ്രസ്ഥാനങ്ങളും അനുഭവ പരിവർത്തനങ്ങളുമായിരുന്നു എന്നർത്ഥം. എക്കാലത്തും, വ്യക്തിപരമായ നേട്ടങ്ങളുടെ സമാഹാരമെന്നതിനെക്കാൾ പ്രവണതകളുടെ സാഹിത്യം എന്ന നിലയായിരുന്നു ഹിന്ദി സാഹിത്യത്തിൻേറതു്. ഈ സാമാന്യനിയമത്തിനു മഹത്തായ വ്യത്യസ്ത ദൃഷ്ടാന്തങ്ങൾ ഉണ്ടെന്നുള്ളതു ശരിതന്നെ. പത്തൊൻപതാംനൂററാണ്ടിനു ശേഷം, കലാകാരൻ ഒരു അസാധാരണനായ സ്വതന്ത്രവ്യക്തിയാണെന്നുള്ള പാശ്ചാത്യമായ അഭിപ്രായം പരക്കെ ഗ്രഹിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയതിനുശേഷം മാത്രമാണു് ഓരോ കലാകാരൻേറയും വ്യക്തിമാഹാത്മ്യത്തിനു് പ്രാമുഖ്യം ഉണ്ടെന്നുവന്നതു്. കലാകാരൻ നിർവഹിക്കേണ്ട പങ്കിനെക്കുറിച്ചുള്ള ധാരണയിൽ വന്നമാററം വാസ്തവത്തിൽ തികച്ചും പരിഗണനാർഹവും ദൂരവ്യാപകവുമായിരുന്നു. അതിനാൽ ഇതിനെ 'കലാകാരൻെറ മോചനം' എന്നു വിളിക്കുന്നതിൽ അസാംഗത്യമൊന്നുമില്ല. ഇദാനീന്തന ശതാബ്ദത്തിൻെറ നാലാം ദശകത്തിലെ മാർക്സിയൻ നിരൂപകന്മാർ കലാകാരൻെറ നിലപാടിനെ വീണ്ടും നിർവചിക്കുവാനൊരു യത്നം നടത്തി. അതു് ആദ്യം പ്രായേണ അവ്യവസ്ഥിത ലക്ഷ്യമായിരുന്നു. എന്നാൽ പിന്നീടു്, പാർട്ടിയുടെ ശാസനസ്സനുസരിച്ചു് കലാകാരനെ നിയന്ത്രിച്ചു് തദനുസരണം പ്രവർത്തിപ്പിക്കുവാനുള്ള പ്രഖ്യാപിതലക്ഷ്യം ഉള്ളതായിത്തീന്നു. പക്ഷേ അതു വിജയത്തിൽ കലാശിച്ചില്ല. ഇതേപ്പററി കൂട്ടതലായി പിന്നീടു പ്രസ്താവിക്കാം. തത്കാലം പറഞ്ഞുവന്നതു് ആവർത്തിക്കട്ടെ: ഒരു എഴുത്തുകാരൻെറ സ്വന്തം ആഭ്യന്തരഗുണങ്ങളും പ്രത്യേകസ്വഭാവവും അയാ

ളുടെ കൃതിയിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്നു, പ്രതിഫലിച്ചേ മതിയാവൂ, എന്നുള്ള വീക്ഷണഗതിക്ക് പ്രാമുഖ്യവും അംഗീകാരവും സിദ്ധിച്ചതു് പത്തൊൻപതാം നൂററാണ്ടിനു ശേഷം മാത്രമാണ്. ഒരു വസ്തുത ഇതിൽനിന്നു് അനുമേയസിദ്ധമത്രേ: ഹിന്ദിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, സാഹിത്യമൂല്യനിർണ്ണയനത്തിൽ സാഹിത്യകാരൻെറ ശൈലിക്ക് സ്ഥാനം കല്പിക്കുകയെന്നുള്ളതു് കേവലം ഈ അടുത്ത കാലത്തെ ഒരു പുതിയ ചോട്ടുവെയ്പാണ്. അതുപോലെതന്നെ, ശൈലിയിലുള്ള വിലക്ഷണാവത്തനവും ഒരുവേള ഒരു സമകാലിക പ്രതിഭാസമായിരിക്കാം. മററു ഭാരതീയഭാഷകളെ സംബന്ധിച്ചും വസ്തുത ഇതിൽ നിന്നും ഭിന്നമായിരിക്കുകയില്ല. പക്ഷേ ആ ഭാഷകളെക്കുറിച്ചുള്ള പ്രസ്താവം ഈ ലേഖകൻെറ പരിധിയിൽ പെടുന്നില്ലല്ലോ.

ഈ വിചിന്തനങ്ങൾക്ക് ഹിന്ദിസാഹിത്യത്തിലെ സമകാലിനപ്രവണതകളെപ്പററിയുള്ള ഏതൊരു പഠനത്തിലും സവിശേഷസാംഗത്യമുണ്ട്. ഒരു സാഹിത്യത്തിൻെറ പരമ്പരാഗതമായ നിലപാടും വീക്ഷണങ്ങളും കണക്കിലെടുക്കാതെയും ഒരു പ്രത്യേകസന്ദർഭസന്ധിയിൽ ഒരു സമകാലികസാഹിത്യകാരൻ സ്വന്തം ലക്ഷ്യമാർഗ്ഗങ്ങളിൽ സ്വീകരിച്ച ആദർശത്തിനു് വിലയിരുത്താതെയും, ആ സാഹിത്യത്തിൽ ഇന്നു സ്വാധീനം ചെലുത്തുന്ന പ്രവണതകളെ വിവേചിച്ചറിയുന്നതിനോ അവയുടെ മാററുരച്ചുനോക്കുന്നതിനോ, ഒരു പ്രത്യേക മണ്ഡലത്തിൽ ഏതെങ്കിലും ഒരു എഴുത്തുകാരനുണ്ടായ നേട്ടങ്ങൾ എത്രകണ്ടെന്നു് നിർണ്ണയിക്കുന്നതിനോ സാധ്യമായിരിക്കില്ല. സമകാലീനസാഹിത്യകൃതിയെ വിലയിരുത്തുകയെന്നുള്ളതു് എപ്പോഴും അപകടം പിടിച്ച പണിയാണ്. വിമർശനവിഷയമായ കൃതി ഏതു മണ്ഡലത്തിൽപെട്ടതാണോ ആ മണ്ഡലത്തിൽതന്നെ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ആളാണ് വിമർശകനെങ്കിൽ അയാളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഈ അപകടത്തം ഏറിയിരിക്കുകയും ചെയ്യും. എന്നാൽ എല്ലായിടത്തും സാഹിത്യനിർമ്മിതി അനിവാര്യ

മായും അടിക്കടി വർദ്ധമാനമായും ഒരു ബോധപൂർവ്വക കലയായിത്തീരുന്നതുകൊണ്ടു്, ആ ദുർഘടകർത്തവ്യത്തെ നിരന്തരം അഭിമുഖീകരിക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ടു്. പ്രത്യേകം മമതയൊന്നുമില്ലാതെ, തികച്ചും അകലത്തുനിന്നുകൊണ്ടു സാധിക്കുന്ന അഭിവീക്ഷണത്തിനു് ഒരു വശ്യഭാവമുണ്ടു്; എന്നാൽ അത്തരമൊരു അകല്ച്ചയുടെ അഭാവത്തിൽ പ്രസ്തുത സംരംഭത്തെ നിശിതമാക്കിത്തീർക്കുന്ന നികടവർത്തിത്വത്തിൽ ഒരുവനു് അതിൻേറതായ ഒരു സാന്ത്വനം കണ്ടെത്തുവാനാവും.

ഭാഷ

ഹിന്ദി സാഹിത്യമെന്നു് ഇന്നു വിവക്ഷിക്കുന്നതു് പ്രായേണ ഖരീബോലിയിൽ,—ദില്ലി-മീററു് പ്രദേശങ്ങളിലെ ഭാഷയിൽ—രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള സാഹിത്യത്തെ മാത്രമാണു്. എങ്കിലും ഒരു ഏകരൂപനിലവാരവും നൈരന്തര്യവും പുലർത്തുന്നതും പൊതുവെ അംഗീകൃതവുമായ ഒരു സാഹിത്യമാധ്യമമായി ഖരീബോലിക്കു് ഏതാണ്ടു് ഒരു നൂററാണ്ടുകാലത്തെ പഴക്കമേയുള്ളു. കവിതയുടെ പ്രധാനപ്പെട്ട ഒഴുക്കുചാൽ എന്ന നിലയിൽ അതു പ്രതിഷ്ഠ നേടിയതു് ഈ ശതാബ്ദത്തിൻെറ തുടക്കത്തോടുകൂടി മാത്രമാണു്. അതുവരെ, പരമ്പരാഗതമായ കാവ്യഭാഷ ആഗ്രാ-മഥുരാപ്രദേശത്തു വ്യവഹരിക്കപ്പെട്ട വ്രജഭാഷയായിരുന്നു. അവധി, മൈഥിലി എന്നിവയിലും ഹിന്ദി എന്ന പേരിൽ അനിഷ്കൃഷ്ടമായി ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുള്ള മററു പ്രാദേശികങ്ങളോ ദേശ്യങ്ങളോ ആയ ഭാഷകളിലും കവിത നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടു്, എന്നുള്ളതു ശരി തന്നെ. ഹിന്ദിയുടെ അതിർവരമ്പു നിർണ്ണയിക്കുന്നതിൽ എക്കാലത്തും അഭിപ്രായഭിന്നത ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. ഈ അടുത്ത കാലത്തുണ്ടായ രാഷ്ട്രീയവികാസങ്ങളും പ്രാദേശിക ഭാഷകളുടെ ഉദിച്ചുയർന്നുവരുന്ന ഉത്കർഷാഭിലാഷങ്ങളും ആ അഭിപ്രായഭിന്നതയെ ഉത്കടതരമാക്കിത്തീർത്തിട്ടുമുണ്ടു്. ശബ്ദാഗമസംബന്ധമായ പാനം ഹിന്ദിയുടെ ചരിത്രപരവും പരമ്പരാഗതവുമായ പദവിയെ എതിർക്കുന്ന

തെളിവുകൾ ഉന്നയിച്ചു പുതിയ ഏടാകൂടങ്ങൾ വലിച്ചു വയ്ക്കുക മാത്രമാണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. പരമ്പരാഗതമായ അഭിപ്രായഗതിയെന്തെന്നു സംക്ഷേപമായി പ്രതിപാദിക്കുന്നതു് പ്രയോജനകരമായിരിക്കും. കാരണം, ഇന്നും ഹിന്ദിഭാഷാചരിത്രകാരന്മാർ സാർവത്രികമായി അംഗീകരിക്കുന്നതു പ്രസ്തുത അഭിപ്രായഗതിയാണ്. മാത്രമല്ല, ഹിന്ദി ഭാഷയെപ്പററി അദ്ധ്യയനം ചെയ്യുന്നവർ തങ്ങളുടെ നോട്ടം തിരിക്കുന്നതു് ഈ അഭിപ്രായത്തിന്മേൽ അധിഷ്ഠിതമായ സകല ഗവേഷണസാമഗ്രികളുടെയും നേക്കു് ആയിരിക്കുകയും ചെയ്യും.

പഞ്ചാബിൻെറ പശ്ചിമപ്രാന്തങ്ങൾ മുതൽ ബിഹാറിൻെറ പൂർവപ്രാന്തം വരെയും അതുപോലെ തന്നെ ഇൻഡോ—നേപ്പാൾ അതിത്തി മുതൽ മദ്ധ്യപ്രദേശം വരെയുമുള്ള ഭൂവിഭാഗത്തിലെ നിലവാരപ്പെട്ട വ്യവഹാരഭാഷയെ ഹിന്ദിയെന്നു പരമ്പരാഗതമായി നാമകരണം ചെയ്തുപോരുന്നു. മററുഭാഷാപ്രവിശ്യകൾക്കുള്ളതുപോലെ ഈ പ്രദേശത്തിനു പ്രത്യേകമൊരു പേരില്ല. പണ്ടേക്കാലം മുതൽക്കേ ഈ ഭൂവിഭാഗം ഇടയ്ക്കുള്ള നാട്ടു് എന്ന അർത്ഥത്തിൽ മദ്ധ്യദേശം എന്നു നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടുവരുന്നു. ഒരേ പൂർവിക ഭാഷയിൽ നിന്നു നേരെ പിറവിയെടുത്തവയല്ലാത്ത ഒട്ടേറെ ഉപഭാഷകൾ ഉൾപ്പെടുന്നതാണ് ഹിന്ദി. ഈ ഉപഭാഷകൾക്കു തമ്മിൽത്തമ്മിലാകട്ടെ, അവയ്ക്കോരോന്നിനും സമീപസ്ഥങ്ങളായ മററു പ്രാദേശിക ഭാഷകളോടു് ഉള്ളത്ര അടുപ്പവും ഉടപ്പവും കാണാറില്ല. ഇക്കാരണത്താലും മററു ഭാഷകളിൽനിന്നു ഹിന്ദി വ്യത്യസ്തമാണ്. വാസ്തവത്തിൽ ഖരീബോലി നിലവാരപ്പെട്ട ഹിന്ദിഭാഷയായി രൂപപ്പെടുന്നതിനു മുൻപു്, ഒരു ഭാഷ എന്നതിനെക്കാൾ ഒരു പാരമ്പര്യം—അതായതു്, ആ പ്രദേശത്തു് ആസകലം വിഭിന്ന ദേശ്യഭാഷകൾ തമ്മിലുള്ള വ്യവഹാര സംസർഗ്ഗം സാധിക്കുന്നതിനുവേണ്ട അടിസ്ഥാനം ഇടത്തക്കവണ്ണം ഏറെക്കുറെ നിലവാരപ്പെട്ട ഒരു ഭാഷാരൂപം സൃഷ്ടിക്കുവാൻ സർഗ്ഗപരവും ധർമ്മോപദേശപരവുമായ സാഹിത്യയത്ന

ങ്ങളെ അനുസ്യൂതം നിയന്ത്രിച്ച് ഏകോപിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ഒരു കേന്ദ്രീകരണശക്തി—എന്ന അർത്ഥമായിരുന്നു ഹിന്ദി എന്നതുകൊണ്ട് വിവക്ഷിതമായിരുന്നതെന്നു മിക്കവാറും പറയാം. ഈ കേന്ദ്രീകരണോന്മുഖമായ പാരമ്പര്യമാണ് എട്ടാം ശതകത്തിലെ അപഭ്രംശവുമായി ഹിന്ദിയെ ഘടിപ്പിക്കുകയും ഹിന്ദിഭാഷാചരിത്രകാരന്മാർ തങ്ങളുടെ ആഖ്യാനങ്ങൾ ബുദ്ധഭിക്ഷുക്കളുടെ ഈരടികളിലും ഗാനങ്ങളിലുംനിന്നു തുടങ്ങുന്നതിനെ സാധൂകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത്. എട്ടാം ശതകത്തിൽ വിഭിന്നങ്ങളായ പല അപഭ്രംശ ദേശ്യഭാഷകൾ പ്രചാരത്തിലിരുന്നു എന്നുള്ളതു നിസ്തർക്കമാണ്. എന്നാൽ ഉത്തരേന്ത്യയിലെല്ലാം സാഹിത്യമുള്ള ഒരേ ഒരു പ്രാമാണികാപഭ്രംശം മാത്രമേ പ്രാബല്യത്തിലിരുന്നുള്ളൂ എന്നു വിശ്വസിക്കുവാനും മതിയായ കാരണമുണ്ട്. അപഭ്രംശഭാഷാസാഹിത്യ പാരമ്പര്യത്തെ കൂടുതൽ നിർവ്യാജമായും സമഗ്രമായും അവകാശപ്പെടുകയും വെച്ചു പുലർത്തുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ളതു് മററു് ഔത്തരാഹഭാഷകളെ അപേക്ഷിച്ച് ഹിന്ദിയാണെന്നുള്ളതും പരമാർത്ഥമാണ്. മാത്രമല്ല, മദ്ധ്യയുഗത്തിലെ (12-ാംശ — 16-ാം ശ) ഭക്തിപ്രസ്ഥാനസംബന്ധമായ പൈതൃകസമ്പത്ത് ഏററവും ഭംഗിയായി സംരക്ഷിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതും ഹിന്ദിയിലാണ്; അല്ലെങ്കിൽ, അതിൻെറ ദേശ്യ ഭാഷകളിൽ. സിദ്ധ കവികളുടെ ഉപദേശാത്മകമോ യൗഗികമോ, വ്യാഖ്യാനാത്മകമോ ഭാവനിർഭരമോ ആയ കവിതകൾ മുഖ്യമായും വ്രജഭാഷയിലും അവധിയിലുമാണ് പരിരക്ഷിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. എന്നാൽ, വിഭിന്നദേശങ്ങളിൽ ജനിച്ചു വളന്ന ഈ കവികളുടെ കൃതികളിൽ അതതു ദേശത്തെ ദേശ്യഭാഷയുടെ പ്രബലമായ സ്വാദു കലന്നിട്ടുണ്ടുതാനും. സൂർദാസും തുളസീദാസും കബീറും ദാദൂദയാലും ഹിന്ദി പ്രദേശത്ത് ഉള്ളവരായിരുന്നു. എന്നാൽ കിഴക്കും വടക്കുപടിഞ്ഞാറും തെക്കുമുള്ള ഭക്തകവികളുടെ പ്രത്യേകതരം സംഭാവനകളും ഹിന്ദിയിലാണു രൂപം കൊണ്ടതു്. ആ മാദ്ധ്യമം വഴിക്കുതന്നെയായിരുന്നു അവ

രുടെ കൃതികൾ അവരവരുടെ പ്രദേശങ്ങളിലേക്കു മടങ്ങിച്ചെന്നതും.

വൈഷമ്യപൂർണ്ണവും, വിവാദാസ്പദവുമായ ഈ വിഷയത്തെ സംബന്ധിച്ചു് ഇതിലധികം ഇവിടെ ചർച്ച ചെയ്യേണ്ടതില്ല. ഏതായാലും ഹിന്ദി ഇന്നു സുമാർ പതിനഞ്ചു കോടി ആളുകളുടെ ഭാഷയാണെന്നുള്ളതു ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടാനാവാത്ത ഒരു സ്പഷ്ടവസ്തുതയാണു്. ഏതാണ്ടു് ഇന്ത്യയുടെ പകുതി ഭാഗങ്ങളിലും ആ ഭാഷ വ്യവഹരിക്കപ്പെടുന്നു.

ആധുനിക ഘട്ടം: പ്രാരംഭപ്രവർത്തനങ്ങൾ

ആ പ്രദേശത്തെ മുഖ്യ സാഹിത്യ ഭാഷയായി ഖരീബോലിയെ വേഗം പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്നതിനിടയാക്കിയ ശക്തമായ പ്രസ്ഥാനം മുൻകാലത്തു് ഭോജപുരീദേശ്യഭാഷയ്ക്കു് ആധിപത്യം ഉണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴും ഉള്ളതുമായ വാരാണസിയിൽ എങ്ങനെ ഉദ്ഭവിച്ചു എന്നും അതിനു് അവധി പ്രദേശത്തെ എഴുത്തുകാരുടെ അമോഘമായ ആനുകൂല്യം എങ്ങനെ സിദ്ധിച്ചു എന്നും വ്യക്തമാക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതു് ഹിന്ദിയുടെ ഈ കേന്ദ്രീകരണോന്മുഖമായ സ്വഭാവപാരമ്പര്യത്തിനു മാത്രമാണു്. ആ പ്രസ്ഥാനത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഖരീബോലീ പ്രദേശം വ്രജഭാഷാപ്രദേശങ്ങളോടു് ഏതാണ്ടു തുല്യമായിത്തന്നെ ഉദാസീനമായിരുന്നു. പ്രതിഷ്ഠാപിതസ്ഥാനത്തുനിന്നും ഭ്രംശിക്കപ്പെടുവാൻ പോകുന്ന സ്വന്തം ദേശ്യഭാഷയോടു് ആ പ്രദേശം അത്യന്തം മമത കാണിച്ചതു മനസ്സിലാക്കുവാൻ സാധിക്കും.

സ്വന്തം നാട്ടിൽ ഖരീബോലിയുടെ വളർച്ചയ്ക്കു് പ്രേരണ നൽകിയതു്, അതേ ഉത്പത്തിയും വംശാവലിയും പാരമ്പര്യവുമൊക്കെ ഉർദ്ദുവുംകൂടി അവകാശപ്പെട്ട എന്നുള്ളതാണു്. ആ സഹോദരീഭാഷയ്ക്കു് [2] സം

---

2. 1837—ൽ പേർഷ്യൻ ഭാഷയുടെ സ്ഥാനത്തു് "പാരസീകൃതമായ ഉർദ്ദു"വിനെ ഔദ്യോഗിക ഭാഷയാക്കി.

സ്ഥാന ഭരണകൂടം സംരക്ഷണവും പുരസ്കാരവും നൽകിയെങ്കിലും ക്രമേണ ഹിന്ദിയുടെ വശത്തേക്കു തുലാസ്സു ചാഞ്ഞു. സംസ്കാരത്തോടുണ്ടായിരുന്ന മതേതരവും ഉദാരവുമായ സമീപനംതന്നെ, അതിൻെറ പിറകിൽനിന്ന ശക്തി. ഈ സമീപനത്തെപ്പററി മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ദർബാറുകളുമായുള്ള ബന്ധംകൊണ്ടു് അത്യധികം നാഗരികമായിത്തീന്ന മിശ്രഭാഷയെന്ന നിലയ്ക്കു് ഉർദ്ദുവിനു് അതിൻെറ ഗുണങ്ങൾതന്നെ ദോഷമായിച്ചമഞ്ഞു. ദേശവ്യാപകമായുണ്ടായ ഇളക്കപ്പെരുക്കം ആവശ്യപ്പെട്ട ചൈതന്യവും ആയാമ്യതയും ആ ഭാഷയ്ക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഹിന്ദിക്കാകട്ടെ, പരിഷ്കാരപ്പൊലിമയും നിയതമായ ഭാഷാമാനദണ്ഡങ്ങളും ലബ്ധമായിരുന്നില്ലെങ്കിലും, അനിഷേദ്ധ്യമാംവണ്ണം അതിൻെറ പ്രഥമോദ്യമങ്ങൾ അതീവ ക്ലേശാവഹങ്ങളും ശിഥിലങ്ങളും ആയിരുന്നെങ്കിലും, നല്ല ഓജസ്സും, അതുപോലെതന്നെ ചുററുപാടിനൊപ്പിച്ചു് സ്വയം രൂപപ്പെടുവാനുള്ള കഴിവും സ്വായത്തമായിരുന്നു. പത്തൊൻപതാം ശതകത്തിൻെറ അവസാന ഘട്ടത്തിലെ മിക്ക ഹിന്ദി സാഹിത്യകാരന്മാരും ഉർദ്ദു—പേർഷ്യൻ ഭാഷയിലും ഒപ്പം സംസ്കൃതത്തിലും തങ്ങൾക്കുള്ള അഭിജ്ഞത പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നതു് ആവശ്യമായിക്കരുതി. ഉർദ്ദുവിനോളം പരിനിഷ്ഠിതമല്ലാത്തതും എന്നാൽ കുറേക്കൂടി തൃപ്തികരവുമായ ഒരു മാദ്ധ്യമം തങ്ങൾ മനഃപൂർവം തിരഞ്ഞെടുത്തു എങ്കിലും സാക്ഷാൽ സാഹിത്യകാരന്മാരെന്ന പദവിക്കു് തങ്ങൾ ഒട്ടും അനർഹരല്ലെന്നു സ്ഥാപിക്കുവാൻ ബോധപൂർവകമായോ അല്ലാതെയോ അവർ യത്നിക്കുകയായി. ഈ പ്രവണത തിരോധാനം ചെയ്തതു് ഇരുപതാംനൂററാണ്ടിൻെറ രണ്ടാം ദശകത്തോടുകൂടി, 'ഭാരതേന്ദു' ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ (1850—1883) മുതൽ മഹാവീരപ്രസാദ് ദ്വിവേദി (1868—1938) വരെ നിരക്കെയുള്ള സാഹിത്യകാരന്മാരുടെ യത്നഫലമായി ഒരു സാഹിത്യഭാഷാമാനദണ്ഡം വ്യവസ്ഥപ്പെട്ടുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ മാത്രമാണു്. ഒരു ഉർദ്ദു നോവൽ കർത്താവായി പ്രതിഷ്ഠ നേടിക്കഴിഞ്ഞ പ്രേമ്ചന്ദ് (1880—1936)

ഉർദ്ദുവിൽനിന്നു പതുക്കെ ഹിന്ദിയിലേക്കു തിരിഞ്ഞപ്പോൾ നിർണ്ണായകമായ ഒരു ചോട്ടുവെയ്പായി. ഇരു ഭാഷകളും തമ്മിലുള്ള വിവാദം പുതുതായി ഉജ്ജ്വലിച്ചു പൂർവാധികം ഉഗ്രതരമായിത്തീർന്നതു് തികച്ചും രാഷ്ട്രീയമായ കാരണങ്ങളാലായിരുന്നു.

ഭാരതേന്ദുഹരിശ്ചന്ദ്രന്റെ സർഗ്ഗാത്മകകൃതികൾ വളരെയധികം വിശിഷ്ടമാണെന്നു് ഇന്നു മതിക്കപ്പെടുകയില്ലായിരിക്കാം. മഹാവീരപ്രസാദ് ദ്വിവേദിയുടെ സാഹിത്യസംഭാവനകൾ അവയെക്കാൾ കുറേക്കൂടി താണപടിയിലാണെന്നുംവരാം. എന്നാൽ, സാംസ്കാരികപുനരുജ്ജീവനത്തിൽ ഹരിശ്ചന്ദ്രന്റെ സ്വാധീനത പ്രഗാഢമായിരുന്നു എന്നു സമ്മതിക്കാതെ തരമില്ല. സർവംകഷപ്രതിഭനും അത്യുദാരനും ധീരോദാത്തനുമായ ഒരുതരം കാല്പനികനായകന്റേതുപോലെയുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്യക്തിജീവിതം ആ സ്വാധീനതയെ വർദ്ധിപ്പിക്കുകമാത്രമാണു ചെയ്തതും. ദ്വിവേദിയാകട്ടെ, ഒരു പത്രാധിപരെന്ന നിലയിൽ (1903—1920) പ്രദർശിപ്പിച്ച കർമ്മനിരതത്വവും ആർജ്ജവവും അക്ഷീണാവേശവും മൂലം ആധുനികഹിന്ദിഗദ്യത്തിന്റെ ശില്പിയെന്ന പദവിയിൽ പ്രതിഷ്ഠാപിതനായി. ഹരിശ്ചന്ദ്രന്റെയും തദനുയായിമണ്ഡലത്തിന്റെയും സാഹിത്യസംഭാവനകൾ ഗുണത്തിൽ സദാ അവികലങ്ങളായിരുന്നില്ലെങ്കിൽത്തന്നെയും, എണ്ണത്തിൽ ബഹുലങ്ങളും ഉള്ളടക്കത്തിൽ വിവിധങ്ങളും ഹൃദയസംവാദത്തിൽ സാർവത്രികങ്ങളും രീതിയിൽ സമാകർഷകങ്ങളും ആയിരുന്നു. ഈ കേന്ദ്രബിന്ദുവിനു ചുററുമായി വിപുലതരമായ ഒരു ഭ്രമണവൃത്തം പെട്ടെന്നു് ആവിർഭവിച്ചു; ഭാഷാവിഷയകമായ എതിർപ്പ് ഒരു സാമൂഹിക-സാംസ്കാരിക പ്രസ്ഥാനമായി രൂപംകൊണ്ടു. ആശയാവിഷ്കരണത്തിനുള്ള സാഹിത്യരൂപങ്ങളുടെ തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ ആംഗലസാഹിത്യപരിചയം കുറേയൊക്കെ സ്വാധീനത ചെലുത്തി. കവിത, നാടകം, പ്രഹസനം, ഹാസ്യലേഖനം, വാദപ്രതിവാദപരമായ ലഘുലേഖ, നിരൂപണപ്രബന്ധം,

ഫലിതോപന്യാസമെന്നിവയോടൊപ്പം ഉച്ഛൃംഖലമായ ആത്മോപന്യാസവും, അനന്തരം ചെറുകഥയും നോവലും പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. ഹരിശ്ചന്ദ്രന്റെ കാലംമുതൽ പത്തൊമ്പതാംശതകത്തിന്റെ അവസാനംവരെ ബംഗാളി വഴിക്കാണ് ആംഗലസാഹിത്യത്തിന്റെ സ്വാധീനത ഹിന്ദിയിലേക്കു സംക്രമിച്ചതു്. ബ്രിട്ടീഷുകാരുടെ തലസ്ഥാനവും ഇംഗ്ലീഷ്‌വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ കേന്ദ്രവും[3] കൽക്കത്ത ആയിരുന്നല്ലോ. ആ ശതാബ്ദം അവസാനിച്ചതോടെ നേരിട്ടതന്നെ (ഇംഗ്ലീഷുഭാഷയിൽക്കൂടിത്തന്നെ) ആയി ഈ സമ്പർക്കം. യൂറോപ്പിലെ മററു സാഹിത്യങ്ങളുടെ സ്വാധീനതകളും ഹിന്ദിയിൽ കണ്ടുതുടങ്ങി— വിശേഷിച്ചും റഷ്യൻ കഥാസാഹിത്യത്തിന്റെയും അല്പം കൂടി കുറഞ്ഞ തോതിൽ ഫ്രഞ്ചുകവിതയുടെയും കഥാസാഹിത്യത്തിന്റെയും. 19-ാം നൂററാണ്ടിന്റെ ആദിമഘട്ടങ്ങളിലെ വായനക്കാരുടെ വിനോദനിദാനങ്ങളായിരുന്ന ധീരോദാത്തകഥകളുടെയും ശുദ്ധാത്മകഥകളുടെയും അദ്ഭുതോത്പാദകങ്ങളായ സാഹസികകഥകളുടെയും അല്പസാരങ്ങളായ പ്രേമകഥകളുടെയും സ്ഥാനം കാല്പനിക ചരിത്രാഖ്യായികകൾ (തനിഹിന്ദികൃതികൾ അഥവാ ബംഗാളിവിവർത്തനങ്ങൾ) കൈയടക്കി. ഇവയെത്തുടന്നു താമസിയാതെ റിയലിസ്റ്റും നോവലുകളും ആധുനികരീതിക്കുള്ള ചെറുകഥകളും ആവിർഭവിച്ചു. ഇതിനകം ഹിന്ദി സാഹിത്യകാരൻ ആംഗലസാഹിത്യത്തിലെ പ്രഖ്യാത വിക്ടോറിയൻ സാഹിത്യകാരന്മാരുടെ കൃതികളുമായി ഇടപഴകിയിരുന്നു. കവിതയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അയാൾ റൊമാൻറിക്ഭാവഗീതകൃത്തുകളെ ശരിക്കും പഠിച്ചു. റൊമാൻറിക് കവിതകൾ മാത്രമല്ല, പോപ്പിന്റെയും, ഡ്രൈഡന്റെയും, മിൽട്ടന്റെയും ദീർഘതരങ്ങ

---

3 ആദ്യത്തെ ഇംഗ്ലീഷ് കോളേജ് കൽക്കത്തയിൽ 1830—ൽ സ്ഥാപിച്ചു. കൽക്കത്താ വിദ്യാലയ ഗ്രന്ഥസമിതി 1817—ൽ തന്നെ സ്ഥാപിച്ചു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അത്തരമൊന്നു് ആഗ്രായിൽ 1833—ലും. ഇന്ത്യൻ ഭാഷകളിലേക്കു് ബൈബിൾ വിവർത്തനം ചെയ്തതു് 1832—ൽ ആയിരുന്നു.

ളായ ആഖ്യാനകാവ്യങ്ങളുമായും അയാൾ പരിചയംനേടി. ഹ്യൂഗോയുടെയും ഡ്യൂമായുടെയും കൃതികളുമായും അത്രത്തോളമില്ലെങ്കിലും, മോളിയർ, ബൽസാക്ക്, ഫ്ളാബേർട്ട്, മോപ്പസാങ്ങ്, സോള എന്നിവരുടെ കൃതികളുമായും അയാൾ പരിചയിച്ചു. ടോൾസ്റ്റോയ്, ടൂർഗനീവ്, ചെക്കോവ് എന്നീ പേരുകളും അവരുടെ പരിചയസീമയിൽ പെട്ടുതുടങ്ങിയിരുന്നു.

എന്നാൽ വാസ്തുത്തിൽ നാം ആധുനികഘട്ടത്തിലേക്കു പ്രവേശിക്കുന്നതു് ഒന്നാം ലോകമഹായുദ്ധത്തിൻെറ സമാപനഘട്ടത്തോടുകൂടി മാത്രമാണ്. സമകാലീന പ്രവണതകളെപ്പററിയുള്ള ചർച്ചയാകട്ടെ, ന്യായമായി ഒരു തലമുറകൂടിക്കഴിഞ്ഞുള്ള കാലഘട്ടം മുതൽ തുടങ്ങണം. അന്യദേശങ്ങളിൽ 'ചിന്താക്കുഴപ്പത്തിൻെറ യുഗ'ത്തെയും 'ആശങ്കയുടെ യുഗ'ത്തെയും പററി നിരൂപകന്മാർ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഹിന്ദിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഈ യുഗങ്ങൾ രണ്ടും സമകാലികങ്ങളും ഏകദേശം സമാനാർത്ഥകങ്ങളുമാണ്. തെററിദ്ധാരണയുളവാകുമെന്ന ഭയം കൊണ്ടുമാത്രം രണ്ടു മഹായുദ്ധങ്ങളുടെ ഇടയ്ക്കുള്ള കാലഘട്ടത്തിനു് 'ആശാഭംഗത്തിൻെറ യുഗം' എന്നു മൂന്നാമതൊരു സംജ്ഞപോലും നൽകാം. യഥാർത്ഥത്തിൽ വ്യക്തിയുടെ തനിസ്വത്തയെക്കണ്ടെത്തുവാനുള്ള അന്വേഷണത്തിൻെറ ഭിന്നങ്ങളും അനിവാര്യങ്ങളുമായ ഭാവങ്ങളെ ഇവ മൂന്നും പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്നു. ബോധപൂർവമായോ അല്ലാതെയോ ഉള്ള ഈ അന്വേഷണമായിരുന്നു, അക്കാലത്തെ സാഹിത്യത്തെ മുന്നോട്ടു നയിച്ച ശക്തി; അതുപോലെതന്നെ ആ സാഹിത്യത്തിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട വിദ്വേഷത്തിൻെറയും വിഡ്ഢിത്തങ്ങളുടെയും, പ്രകോപനങ്ങളുടെയും സംതൃപ്തിപ്രകർഷങ്ങളുടെയും ഉറവിടവും. വ്യക്തികളെ ചിത്രീകരിക്കുന്നതിനെക്കാൾ വർഗ്ഗത്തെ പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്ന പാത്രങ്ങളെ ചിത്രീകരിക്കുന്നതിൽ സാഹിത്യം കൂടുതൽ ശ്രദ്ധചെലുത്തിയിരുന്നു. കലാകാരനെക്കാൾകാലഘട്ടത്തിനു കൂടുതൽ പ്രാധാന്യം സദാ നൽകിവരുന്ന ഒരു പാരമ്പര്യത്തിൽ അതു് അനിവാര്യവുമാണല്ലോ. വ്യക്തി

യുടെ സൗന്ദര്യാവബോധത്തിൻെറ ആവിഷ്കാരത്തേക്കാൾ രൂഢമൂലമായിട്ടുള്ള അഭിപ്രായങ്ങൾക്കും കൃത്രിമമായിട്ടുള്ള രൂപഭാവങ്ങൾക്കും പ്രാമുഖ്യം നൽകുന്ന പ്രവണത കവിതയും പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നു. താൻ ഒരു വ്യക്തിയാണെന്നു തന്നെത്തന്നെ കണ്ടെത്തിയതോടെ ഒരു സ്രഷ്ടാവെന്നനിലയിൽ തൻെറ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കേണ്ടതു് വ്യക്തികളിലാണു് എന്നു് ഹിന്ദിസാഹിത്യകാരനു ബോധ്യമായി. ഈ കണ്ടെത്തൽ എത്രകണ്ടു് അവിദഗ്ദ്ധവും കൃച്ച്ററവും ആയിരുന്നുവോ, അത്രകണ്ടു് ആ അവബോധവും വേദനാജനകമായിരുന്നു. പുതിയ പരിതഃസ്ഥിതികളുമായി എത്രത്തോളം, എത്രവേഗത്തിൽ, ആ സാഹിത്യകാരൻെറ വ്യക്തിത്വത്തിനു പൊരുത്തപ്പെടുവാൻ കഴിഞ്ഞു എന്നു പിൽക്കാലത്തുണ്ടായ സാഹിത്യരചനകളിൽ കാണപ്പെടുന്ന പക്വതയുടെയും സമചിത്തതയുടെയും പരിമാണം നേരെ വ്യക്തമാക്കുന്നു.

ഛായാവാദവും പ്രഗതിവാദവും

പഴയ രൂപങ്ങളെയും സങ്കേതങ്ങളെയും കൈവെടിയാതെ, പുതിയ ചിന്തകളുമായി കുറഞ്ഞൊന്നു പൊരുത്തപ്പെടുവാൻ യത്നിച്ചുകൊണ്ടു്, പരമ്പരാഗതരീതിയിലുള്ള സാഹിത്യരചന തുടന്നുപോരുമ്പോൾ, രണ്ടു മഹായുദ്ധങ്ങളുടെ ഇടയ്ക്കുള്ള കാലഘട്ടത്തിൻെറ സ്വഭാവത്തെ അഭിവ്യഞ്ജിപ്പിച്ചതു് രണ്ടു പ്രധാന സാഹിത്യപ്രസ്ഥാനങ്ങളാണു്. ഒന്നു് മുഖ്യമായും കവിതാമണ്ഡലത്തിൽ ഒതുങ്ങി നിന്നു; മററതു്, സാഹിത്യത്തെ പൊതുവേ കുറേക്കൂടി സ്പൃശിക്കുന്നതായിരുന്നു.

പരമ്പരാഗതസാഹിത്യരൂപങ്ങളുടെ കൾനമായ ചിട്ടകളെ സ്വീകരിക്കെത്തന്നെ, പുതിയ സംവേദനങ്ങളുടെ നേക്കു് അനുഭാവപൂർവ്വം പ്രതികരണം ചെയ്യുവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ മൈഥിലീശരൺ ഗുപ്ത (1886—)അതിപ്രമുഖനായി നില്ക്കുന്നു. പുതിയ പ്രസ്ഥാനങ്ങളിൽ ഒന്നിൻെറ സ്വാധീനത അദ്ദേഹത്തിൻെറകൃതികളിൽ, വിശേഷിച്ചും ഏതാനും ചില ഭാവഗീതങ്ങളിൽ, തീരെ ഇല്ലെന്നല്ല

വിവക്ഷ. പക്ഷേ അദ്ദേഹം അൻപതോ അതിലധികമോ സംവത്സരങ്ങളിൽ ചെയ്ത കവിതാപരിശ്രമങ്ങൾ പുതിയ പരീക്ഷണങ്ങളെ പരിവർജ്ജിക്കാതെ പാരമ്പര്യത്തോടു പ്രദർശിപ്പിച്ച ഉററ കൂറിൻെറ അപൂർവ്വമായ ഉദാഹരണങ്ങളത്രേ. ഭാഷയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം മഹാവീരപ്രസാദ്ദ്വിവേദി നിജപ്പെടുത്തിയ മാനദണ്ഡങ്ങളുടെ ഏററവും പ്രായോഗികമായ മാതൃകകളെ, ഗുപ്തയുടെ കൃതികൾ അഭിവ്യക്തമാക്കി. ആ മാനദണ്ഡങ്ങൾ പൊതുവേ അംഗീകരിക്കപ്പെടുന്നതിന് മുഖ്യനിദാനമായിത്തീർന്നതും ഈ കൃതികൾതന്നെയാണ്.

കലാസൗന്ദര്യപരവും അന്തർമുഖാത്മകവും ആയിരുന്നു, കാവ്യലോകത്തിലുണ്ടായ പുതിയ ചലനം—ആചാരനിഷ്ഠകളോടും ഉപദേശാത്മകതയോടും ഉള്ള വൈയക്തികമായ ഒരു എതിർപ്പ്. ആറു ശതാബ്ദങ്ങൾക്കു മുൻപുണ്ടായ ഭക്തിപ്രസ്ഥാനമെന്നപോലെ ഈ പ്രസ്ഥാനവും കൈകാലുകൾ അനങ്ങുവാൻപോലും അനുവദിക്കാത്ത മാമൂലിൻെറ ഇറുകിയ ഉരുക്കുചട്ടയെ പ്രതിഷേധിച്ചുകൊണ്ട് ഹൃദയാന്തർഭാഗത്തുനിന്ന് ഉദ്ഗമിച്ച ഉത്കടശബ്ദമായിരുന്നു. തൻേറതായിട്ടുള്ള ഏതോ ഒന്ന് ഉണ്ട് എന്ന് കവിക്കു ബോധ്യമായി. മറേറതൊന്നിനെയും അപേക്ഷിച്ച് അതിനെ അയാൾക്ക് ആവിഷ്കരിക്കണം. പരമ്പരാഗതമായി കൈവന്നിട്ടുള്ള ഉപകരണങ്ങളുടെ—ഭാഷയുടെയും കവിതാരൂപങ്ങളുടെയും ഛന്ദസ്സുകളുടെയും സങ്കേതങ്ങളുടെയും വിലക്കുകളുടെയും—അപര്യാപ്തത അയാളെ ക്രുദ്ധനാക്കി. തൻെറ ആവശ്യങ്ങളുടെ സമ്മർദ്ദം കൊണ്ട് അയാൾ പുതിയ ഉപകരണങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കിയെടുത്തു. 'നിരാലാ' എന്ന അപരനാമത്തിൽ അറിയപ്പെടുന്ന സൂര്യകാന്ത ത്രിപാഠിയും(1896—), സുമിത്രാനന്ദൻ പന്തും (1900—) ആയിരുന്നു ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ ഉപജ്ഞാതാക്കൾ. രണ്ടുപേരും നന്നേതലയെടുപ്പുള്ള കവികളാണ്. കവിതാമണ്ഡലത്തിൽ പരിഗണനീയന്മാർ തന്നെയാണ് ജയശങ്കർ പ്രസാദും (1889—1937) ശ്രീമതി മഹാദേവി വർമ്മയും(1907—). പക്ഷേ ത്രിപാഠിയെയും പന്തിനെയും

പോലെ ഇവർ പുതിയ പ്രസ്ഥാനത്തിനു മാഗ്ഗദർശനം ചെയ്തു എന്നു കരുതുവാൻ സാദ്ധ്യമല്ല. അവക്കുള്ള പ്രതിഭയോ സഗ്ഗശക്തിയോ ഇവക്കില്ലതാനും. പതും നിരാലയും പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള സൂക്ഷ്മമായ ശബ്ദബോധവും സ്വരാക്ഷരമൂല്യങ്ങളുടെ സംവാദക്ഷമമായ പ്രയോഗവും, ഗാനാത്മകത സംബന്ധിച്ചുള്ള അവഗാഹവും, അതുപോലെതന്നെ പ്രകൃതിസൗന്ദര്യത്തോടു് അവക്കുള്ള പ്രതികരണത്തിൻെറ അഭിനവത്വവും നൈസഗ്ഗികതയും അവരെ തങ്ങളുടെ മുൻഗാമികളിൽനിന്നും മററു ചിന്താസരണികളിൽപെട്ട സമകാലീനരിൽനിന്നും മാത്രമല്ല, ഏതെങ്കിലും വിധത്തിൽ ഛായാവാദവുമായി നിരന്തരം ബന്ധപ്പെട്ടിട്ടുള്ള എല്ലാ കവികളിൽനിന്നുകൂടിയും വ്യാവത്തിച്ചുനിൎത്തുന്നു. ഈ പ്രസ്ഥാനത്തെ കാല്പനിക പ്രസ്ഥാനമെന്നു് വിളിക്കാറുണ്ടു്. ഒരുവേള ആ സംജ്ഞ മറേറതൊരു സംജ്ഞയെക്കാളും അതിനു നന്നേ യോജിക്കുന്നുണ്ടാവാം. ആംഗലേയരായ റൊമാൻറിക് കവികളുടെ—ഏതുകൊണ്ടും അവരിൽ ചിലരുടെയെങ്കിലും—കവിതപന്തിൽ ഗണ്യമായ സ്വാധീനത ചെലുത്തിയിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതിലും തക്കമില്ല. പക്ഷേ ഈ സാദൃശ്യങ്ങളേതും അപകടംപിടിച്ചതാണു്. ഛായാവാദത്തെ ബഹിഷ്കരിക്കുന്നതിനു് അതിൻെറ അനുഗാമിയായി രംഗപ്രവേശം ചെയ്ത മറേറ പ്രസ്ഥാനത്തിലും--അതായതു് പ്രഗതിവാദം അഥവാ പുരോഗമനപ്രസ്ഥാനം എന്നതിലും—കാല്പനികത്വം ശക്തിയുള്ള ഒരു ഘടകമായി പ്രായേണ അന്തർഭവിച്ചിരുന്നു എന്ന വസ്തുത മനസ്സിലാക്കുമ്പോൾ, ഇവിടെ പരാമർശിക്കപ്പെട്ട സാദൃശ്യത്തിൻെറ അപകടംസ്പഷ്ടമാകും. ഭാരതീയമായ ഒരു റൊമാൻറിസിസമായിരുന്നു ഛായാവാദം. പ്രേമപൂർണ്ണവും സുന്ദരവുമായ പ്രകൃതിയെപ്പററിയുള്ള അദ്ഭുതഭാവത്തിനു് അതിൽ സ്ഥാനമുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ, "വിനാശകാരികൾ" ആയ സ്ത്രീപുരുഷന്മാർക്കു യാതൊരു സ്ഥാനവും കൊടുത്തിരുന്നില്ല. സുശക്തമായ ആസ്തിക്യബോധമായിരുന്നു അതിൻെറ അടിയൊഴുക്കു്. ഛായാവാദം ഭാരതീയ റൊമാൻറിസിസമായിരുന്നതു

പോലെ പ്രഗതിവാദവും ഭാരതീയമായ ഒരു പുരോഗമന പ്രസ്ഥാനമായിരുന്നു. പ്രകൃതിയിലെ വൈരൂപ്യത്തിനും നിർദ്ദയമായ സന്മാർഗ്ഗനിഷേധത്തിനും പ്രാധാന്യം നല്കിയതും, ഇന്നേവരെ കവിതയ്ക്കു വിഷയമാകാതെ കിടന്നവരുടെ—സാമൂഹികമായി നിന്ദിതരും പീഡിതരുമായിരുന്നവരുടെ—നേക്കു സഹാനുഭൂതി, വളരെയധികം എതിർപ്പുകൾക്കു കാരണമായിത്തീന്ന സഹാനുഭൂതി, പ്രദർശിപ്പിച്ചതുമായ ഒരുതരം കീഴമേൽമറിഞ്ഞ റൊമാൻറിസിസമായിരുന്നു ഈ പ്രഗതിവാദം. ചുരുക്കത്തിൽ, ഛായാവാദം വേദാന്തത്തിൻെറയും ആദ്യകാലത്തെ റൊമാൻറിസിസത്തിൻെറയും സംഗമഫലവും, പ്രഗതിവാദം പിൽക്കാലത്തെ റൊമാൻറിസിസത്തിൻെറയും മാർക്സിയൻ ഡയലക്ടിക്സിൻെറയും സംഗമഫലവുമായിരുന്നു.

കലാസൗന്ദര്യപ്രേമികൾ എന്ന നിലയ്ക്കു് ഛായാവാദകവികൾ, പീഡകൾക്കും മർദ്ദനങ്ങൾക്കും സർവവിധമായ അവശതകൾക്കും അടിപ്പെട്ടു ഞെരുങ്ങിഞെരങ്ങുന്ന സാമാന്യ ജനസഞ്ചയത്തിൻെറ ദുരിതങ്ങൾ വേണ്ടത്ര മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നില്ല എന്നതു് ശരിയായിരിക്കാം. എന്നാൽ മനുഷ്യവ്യക്തിത്വത്തിൻെറ വ്യഭിചരണത്തെപ്പററി പുരോഗമനക്കാർ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഭീകര വർണ്ണനകൾ അധഃപതനകാലത്തെ സാഹിത്യകാരന്മാരുടെ "സാഡിസ"പ്രേരിതമായ മാനസിക മാരക്കൂത്തുകളിൽനിന്നു് ഒട്ടും ഭിന്നമായിരുന്നില്ലെന്നുള്ളതും അതുപോലെ തന്നെ ഒരു പരമാർത്ഥമാണു്. ഒൻപതാം ദശകത്തിനു ശേഷം ഹിന്ദിസാഹിത്യകാരൻ മനുഷ്യരാശിയെയും മനുഷ്യയത്നങ്ങളെയും ഒരു പുതിയ കാഴ്ചപ്പാടിൽ ദർശിച്ചു—സാമൂഹികവും സാമ്പദികവുമായവ ഉൾപ്പെടെ വിഭിന്ന തലങ്ങളിലുള്ള വിമോചനസംരംഭങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന മതേതരമായ ഒരു കാഴ്ചപ്പാട്ടു് (വിമോചന സംരംഭങ്ങളുടെ ഒരു വശമായിരുന്നു ഈ മതേതരസമീപനം തന്നെ). പൊതുവേയുള്ള ഈ പുരോഗമനാത്മകമായ ഉദാരവീക്ഷണം (നോവൽ കർത്താവായ പ്രേമ്ചന്ദാണു് അതിനെ അത്യന്തം ഭംഗിയായി അവതരിപ്പി

ച്ചിട്ടുള്ളതു്) ആയിരുന്നില്ല, പ്രഗതിവാദത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം. ആരംഭകാലങ്ങളിൽ അത്തരം ഘടകങ്ങളെല്ലാം പ്രഗതിവാദത്തിൽ സമ്മേളിച്ചിരുന്നു, എന്നുള്ളതു ശരിതന്നെ. പലതും കൂടിക്കുഴഞ്ഞുമട്ടിലായിരുന്നു തുടക്കം. സാഹിത്യകാരന്റെ സാമൂഹികമായ സഹാനുഭൂതി കൂട്ടതൽ കൂട്ടതൽ വ്യാപകമാക്കുവാനും, സാഹിത്യത്തിന്റെ ഹൃദ്യതയും കരുത്തും വർദ്ധിപ്പിക്കുവാനും ഉള്ള ഒരു പ്രസ്ഥാനമായിത്തീർന്നതോടെ, പ്രഗതിവാദം തികച്ചും അപ്രായോഗികങ്ങളായ തത്ത്വസംഹിതകൾക്കു് അമിതപ്രാധാന്യം കൊടുക്കുന്ന ഒരു കമ്യൂണിസ്റ്റു പ്രസ്ഥാനമായി ക്രമേണ രൂപംകൊണ്ടു. ആദ്യകാലത്തു് ഒളിഞ്ഞോ തെളിഞ്ഞോ പ്രസ്തുത പ്രസ്ഥാനത്തെ പിൻതാങ്ങിയ, ഉദാര ജനായത്ത പാരമ്പര്യത്തിൽപെട്ട, എഴുത്തുകാരെല്ലാം പിൽക്കാലത്തു് ഓരോരുത്തരായി പുറംതള്ളപ്പെട്ടു; അപലപിക്കപ്പെട്ടു. പുരോഗമനവാദം ഉത്തരോത്തരം വ്യത്യസ്തവും സങ്കുചിതവുമായ ഒരു കമ്യൂണിസ്റ്റു സംഘടനയായതോടെ, അതിന്റെ സാഹിത്യവും കൂട്ടതൽ പ്രകടവും നിയമിതവും ഏകമാർഗ്ഗപ്രവാഹവുമായ രാഷ്ട്രീയസ്വഭാവമുള്ളതായിത്തീർന്നു. മറേറതൊരു 'ഇസ'ത്തിന്റെയുമെന്നതുപോലെറൊമാൻറിസിസത്തിന്റെ സൂചനകൾപോലും വിലക്കപ്പെട്ടു. എന്നാൽ ഇതരപ്രസ്ഥാനങ്ങളോടുള്ള അസഹിഷ്ണുതമൂലം പുരോഗമനപ്രസ്ഥാനം തികച്ചും പരാജയപ്പെടുന്നതിനു മുൻപുതന്നെ, അതിന്റെ ഏററവും കഴിവുററ ചില പ്രയോക്താക്കളുടെ കൃതികളിൽ പ്രച്ഛന്നമായ സാഡിസത്തിന്റെ ലക്ഷണം കാണപ്പെട്ടിരുന്നു. യശ്പാലും (1904—) നാഗാർജ്ജുനനും (1911—) ഇത്തരം കൃതികൾ രചിക്കുക അപൂർവമായിരുന്നില്ല. ഇരുവരും ഗണ്യമായ ശക്തിയും നൈപുണ്യവും ഉള്ളവരാണു്. ഹിന്ദി കഥാസാഹിത്യത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഏററവും പ്രഗല്ഭനായ ഒരു കലാകാരനാണു് യശ്പാൽ എന്നു കൂടിപ്പറയണം. അഞ്ചലും (രാമേശ്വർ ശുക്ള 1915—) നരേശ്മേഹ്താവും (1924—) ഈ ഘട്ടത്തിൽ പ്രസ്താവ്യരാണെങ്കിലും മുൻപറഞ്ഞവരെപ്പോലെ അത്ര പ്രാമുഖ്യം

അർഹിക്കുന്നില്ല. ഒരു ഭാഷയിൽനിന്നു മറെറാരു ഭാഷയിലേക്കു സംക്രമിക്കുക എന്ന പുരോഗമനപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ സ്വഭാവം പരിഗണിച്ചുകൊണ്ടു്, ഹിന്ദിസാഹിത്യത്തിനു പുറമേനിന്നുകൂടി ഉദാഹരണങ്ങൾ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നതു് അനുവദനീയമാണെങ്കിൽ, കിഷൻ ചന്ദർ, ഖ്വാജാ അഹമ്മദ് അബ്ബാസ് എന്നിവരും ഇവിടെ സ്മരണയർഹിക്കുന്നു. ജനസമ്മതരും നിപുണരുമായ സാഹിത്യശില്പികളാണു് ഇവർ ഇരുവരും. സാഡിസ സ്വഭാവമുള്ള ആഹ്ളാദഭാവത്തിനു് എത്ര ഉദാഹരണങ്ങൾ വേണമെങ്കിലും ഇവരുടെ കൃതികളിൽനിന്നു് കണ്ടെടുക്കാനാവും.

സമരോത്സുകരായ തൊഴിലാളികളെയും കർഷകരെയും ചിത്രീകരിച്ചു നിർമ്മിക്കപ്പെടുന്നതാണു് പുരോഗമന സാഹിത്യമെന്നു തെററിദ്ധരിച്ചിട്ടു് പ്രഗതിവാദ സാഹിത്യകാരന്മാർ ഒരേ സംഘർഷണ പരിധിയുടെ കരുവിൽ ഒരേ മട്ടിലുള്ള കഥാപാത്രങ്ങളെ ഹിന്ദി സാഹിത്യത്തിൽ വീണ്ടും പ്രതിഷ്ഠിക്കുകയായി. ഇത്തരമൊരു ദയനീയസ്ഥിതിയിൽനിന്നു ഹിന്ദിനോവലിനെ പ്രേമ്ചന്ദ് ഉദ്ധരിച്ചു കഴിഞ്ഞതേയുള്ളൂ. എഴുത്തുകാരിൽ മിക്കവരും നഗരങ്ങളിൽ ജനിച്ചുവളന്ന മദ്ധ്യവർഗ്ഗീയരായതുകൊണ്ടു് തങ്ങൾ ചിത്രീകരിക്കുവാൻ ബാദ്ധ്യസ്ഥരെന്നു കരുതിയ ജനങ്ങളുടെ മാനസിക പ്രവണതയെയും പ്രതികരണത്തെയും ജീവിതരീതിയെയും കുറിച്ചു് പലപ്പോഴും തീരെ അജ്ഞരായിരുന്നു. അതുമൂലം, പാർട്ടി നിരൂപകന്മാർ നിയതമായി പ്രശംസിച്ചു് പേരും പെരുമയും പ്രചാരവും നല്കിയ വളരെയധികം യഥാതഥാഭാസകൃതികൾ ആവിർഭവിച്ചു. ആ വിമർശകന്മാരുടെ ഹ്രസ്വദൃഷ്ടിയും സ്വമതഭ്രാന്തും ഇന്നു് അത്ഭുതാവഹമായിത്തോന്നുന്നു. പ്രേമ്ചന്ദ് ഹിന്ദിസാഹിത്യത്തിലെ ഗോർക്കിയാണെന്നും തങ്ങളുടെ നേതാവും മാർഗ്ഗദർശകനും ഉപദേഷ്ടാവുമാണെന്നും പൂജിക്കാൻ മുതിന്ന ഈ സാഹിത്യകാരന്മാർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിൽ അല്പമാത്രമായേ ശ്രദ്ധ പതിപ്പിച്ചുള്ളൂ എന്നതു് ഇതുപോലെ തന്നെ

അദ്ഭുതകരമായ മറെറാരു വസ്തുതയാണ്. ഇന്നു നാം മനസ്സിലാക്കുന്ന അർത്ഥത്തിൽ നോവലുകളെന്നു നാമകരണം ചെയ്യാവുന്ന ആദ്യത്തെ ഹിന്ദി കഥാസാഹിത്യകൃതികളുടെ കർത്താവെന്നനിലയ്ക്ക്, പ്രേമ്ചന്ദ് ബുദ്ധിപൂർവകമായിട്ടാണ് തൻെറ രചനാമണ്ഡലം തിരഞ്ഞെടുത്തത്. തൻെറ മിക്ക കഥാപാത്രങ്ങളും അദ്ദേഹം ശരിക്ക് അടുത്തറിഞ്ഞ ആളുകളിൽനിന്ന്—കർഷകവർഗ്ഗത്തിൽനിന്ന്—രൂപമെടുത്തവരായിരുന്നു. അത്രത്തോളം പരിചിതമല്ലാത്ത വർഗ്ഗത്തിൽനിന്ന്—മദ്ധ്യവർഗ്ഗത്തിലെ താണ പടിയിലുള്ളവരിൽനിന്ന്—രൂപമെടുത്തവരായിരുന്നു മററു് ഏതാനും ചില കഥാപാത്രങ്ങൾ. (അധഃപതനോന്മുഖമായ ജന്മിപ്രഭുത്വവർഗ്ഗത്തേയൊ ഉയന്നുവരുന്ന ബുദ്ധിജീവികളേയൊ ചിലപ്പോഴൊക്കെ അദ്ദേഹം ചിത്രീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ ഉദ്യമങ്ങൾ വിജയപൂർണ്ണങ്ങളോ ചിത്രീകരണങ്ങൾ വിശ്വാസ്യങ്ങളോ ആയിരുന്നില്ല). കഷകവർഗ്ഗത്തിൻെറ ജീവിതത്തെ പ്രശംസനീയമാംവണ്ണം യഥാതഥമായും സഹഭാവപൂർണ്ണമായും പ്രേമ്ചന്ദ് ചിത്രീകരിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ നോവലുകൾക്ക് എപ്പോഴും നല്ല കെട്ടുറപ്പുള്ള ഒരു ഇതിവൃത്തം ഉണ്ടായിരുന്നു. പാത്രങ്ങളുടെ വ്യക്തിമാഹാത്മ്യവികസനത്തിനും അവക്ക് പ്രകടമായ വ്യക്തിത്വം നൽകുന്നതിനും വേണ്ടി അദ്ദേഹം സംഭവഗതികളെ കുശലതയോടെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി. സാമൂഹികപരിഷ്കാരോദ്ദേശ്യം മുൻപിട്ടുനിന്ന തൻെറ ആദ്യകാലഘട്ടങ്ങളിൽ പ്രേമ്ചന്ദ് ഗ്രാമീണസമുദായത്തെ അതിവൈകാരികമായി ചിത്രീകരിക്കുവാനുള്ള തെല്ലൊരു പ്രവണത പ്രദർശിപ്പിച്ചു. പരിപക്വത വർദ്ധിച്ചതോടെ, അദ്ദേഹം കൂടുതൽ നിഷ്പക്ഷമതിയായി, വിമർശനബുദ്ധിയായിത്തീന്നു; അദ്ദേഹത്തിൻെറ രചനകൾക്ക് പരിഗണനാർഹമായ ഊർജ്ജസ്സ് കൈവന്നു. മുൻകാലത്തെ വെറും അർത്ഥശൂന്യമായ അനുരഞ്ജനസംരംഭങ്ങൾ അദ്ദേഹം ഉപേക്ഷിച്ചു. (ത്യാഗസേവനങ്ങളിലൂടെയുള്ള അനുരഞ്ജനത്തിൻെറ പ്രതീകമായ ആശ്രമസമുദായസങ്കല്പം ഗാന്ധിയൻ യുഗത്തിലെ നോവ

ലിൻെറ ഒരു സവിശേഷതയായിരുന്നു). സാമൂഹികസംഘട്ടനത്തിൻെറ രീതികൾ ശരിക്കു കണ്ടു മനസ്സിലാക്കി അവയെ അദ്ദേഹം ശക്തിയുക്തം ചിത്രീകരിച്ചു. പ്രേമ്ചന്ദിനു ശേഷം ഒരു കലാരൂപമെന്ന നിലയിൽ നോവൽപ്രസ്ഥാനത്തിനു വമ്പിച്ച പുരോഗതി വന്നിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ മാനുഷികമൂല്യത്തിൻെറ വൈപുല്യത്തിലും ചേതസ്സുമാകഷകത്വത്തിലും പ്രേമ്ചന്ദിൻെറ നോവലുകളെ അതിശയിക്കുവാൻ മറെറാരു നോവലിനും ഇനിയും കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. സാമൂഹികപരിഷ്കാരത്തിനുവേണ്ടി ന്യായവാദം ചെയ്യുക എന്നതു മുതൽ സാമൂഹികസംഘർഷത്തെ യഥാതഥമായി ഗ്രഹിക്കുക എന്നതുവരെയുള്ള പ്രേമ്ചന്ദിൻെറ വികാസത്തെ വർഗ്ഗസമരസിദ്ധാന്തത്തിൻെറ സമ്പൂർണ്ണമായ അംഗീകാരമായിട്ടാണ് അസമീക്ഷ്യകാരികളായ പുരോഗമനക്കാർ വിധിച്ചതു്. ഹിന്ദിനോവലിൻെറ വളർച്ചയ്ക്കുവേണ്ടി ആ കലാകാരൻ ചെയ്ത യഥാർത്ഥസംഭാവനയെ, അതായതു്, സാക്ഷാൽ വ്യക്തിസ്വഭാവചിത്രീകരണത്തെ, അവർ മുഴുവനേ വിസ്മരിച്ചു കളയുകയും ചെയ്തു.

ഇങ്ങനെയൊക്കെയായാലും പ്രഗതിവാദത്തിന് സർഗ്ഗാത്മകമായ ഒരു വശം കൂടിയുണ്ടായിരുന്നു. ആ പ്രസ്ഥാനം സഹാനുഭൂതിയുടെ ചക്രവാളത്തെ വിപുലീകരിക്കുവാനുള്ള വഴി തെളിച്ചു. അതിൻെറ സമരസ്വഭാവം, കുറേക്കൂടി സ്വതന്ത്രരായ സാഹിത്യകാരന്മാരിൽ വിമർശനബുദ്ധിയോടെ ആത്മപരിശോധനം ചെയ്യുവാനുള്ള പ്രേരണ ചെലുത്തി; ആത്മസംതൃപ്തിയുടെയും ആഡംബരങ്ങളുടെയും നീർക്കുമിളയെ തുളച്ചുടച്ചു. തത്ഫലമായി ഉണ്ടായിട്ടുള്ള ബുദ്ധിപരമായ നിശിതത്വവും ക്ഷുപ്തിയും സൂക്ഷ്മതയും ഭാഷയ്ക്കു ഛായാവാദം നല്കിയ വിസ്തൃതിയും ആയാമ്യതയും ഗാംഭീര്യവുമായി സമ്മേളിച്ച് പിൽക്കാലത്തെ സാഹിത്യത്തിന് ഒരു പുതിയ സ്വഭാവവും സ്വാദും കൈവരുത്തി. സാമാന്യജനങ്ങളുടെ ജീവിതം സാഹിത്യം എന്നിവയെയും പ്രാദേശികസംസ്കാരങ്ങളെയും കുറിച്ചു പഠിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു പുതിയ ഉത്തേ

ജനവും പ്രഗതിവാദം നൽകി. ചില പുതിയ എഴുത്തുകാക്ക് അതു് പ്രാമുഖ്യം ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തു. അങ്ങനെ അല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ, ആ എഴുത്തുകാരുടെ ആവിർഭാവത്തെ അംഗീകരിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ ഗണ്യമായ കാലവിളംബം ഉണ്ടാവുകയോ, അംഗീകാരത്തിൻെറ പരിധി തന്നെ ചുരുങ്ങുകയോ ചെയ്യുമായിരുന്നു.

മററു വല്ലേടത്തുമായിരുന്നെങ്കിൽ ദശാബ്ദങ്ങൾ കൊണ്ടു് സാധിച്ചുതീരേണ്ട പ്രേരണകളെ, ഇവിടെ ഈ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ ഏതാനും ആണ്ടുകൾക്കുള്ളിൽ ഒതുക്കി നിർത്തി പ്രദർശിപ്പിക്കുകയാണ് ചെയ്തതു്. അതുകൊണ്ടു്, (രാഷ്ട്രീയ കമ്യൂണിസത്തിൽനിന്നു ഭിന്നമായ) ഛായാവാദവും പ്രഗതിവാദവും സാഹിത്യപ്രസ്ഥാനങ്ങളെന്ന നിലയ്ക്കു് നിലച്ചുപോയെന്നിരിക്കിലും, രണ്ടുതരം രചനാരീതികളും സ്വാഭാവികമായിത്തുടർന്നുപോന്നു. ഈ രണ്ടു് പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെയും കാലത്തു തന്നെയാണല്ലോ, പരമ്പരാഗതശൈലിയിലുള്ള കവനങ്ങൾ തുടർന്നുപോന്നതു്; ഇന്നും അതു് തുടർന്നുപോരുന്നുമുണ്ടല്ലോ. മൈഥിലീശരൺ ഗുപ്തയുടെ ഏററവും നല്ല കൃതികൾ ഇക്കാലഘട്ടത്തിലുണ്ടായവയാണ്. പണ്ടേക്കാലം മുതലുള്ള സദാചാരമൂല്യങ്ങളെയും യാഥാസ്ഥിതികസാഹിത്യശില്പസമ്പ്രദായങ്ങളെയും മുറുകെപ്പിടിക്കെത്തന്നെ, അദ്ദേഹം ഹ്യൂമനിസ്റ്റ് ആശയങ്ങളോടൊത്തു് പുരോഗമിക്കുന്നതിനും അവയുമായി പൊരുത്തപ്പെടുന്നതിനുമുള്ള മാനസികമായ ആയാമ്യത പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. മാഖൻലാൽചതുർവേദിയും 4 (1888—) നവീനും (ബാലകൃഷ്ണശർമ്മ, 1897—) റൊമാൻറിക് ദേശീയകവികളാണ്. രണ്ടു പേരിലും യൗഗികവാദാത്മകമായ ശബ്ദാവലി പ്രയോഗിക്കുവാനുള്ള പ്രവണത കാണാം. രാമ്ധാരീസിംഹ ദിന്കരും (1908—) ഒരു റൊമാൻറിക് ദേശീയകവിയാണ്.

---

4. അദ്ദേഹത്തിൻെറ 'ഹിമതരംഗിണി' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന് സാഹിത്യഅക്കാദമിയുടെ സമ്മാനം 1955-ൽ ലഭിച്ചു.
—എഡിററർ.

അദ്ദേഹം ആധുനിക പശ്ചാത്തലങ്ങളിൽ ഐതിഹാസിക സാമഗ്രികൾ എടുത്തു് രസജനകമാംവണ്ണം ഉപയോഗിച്ചിട്ടുണ്ടു്. സാമാന്യവ്യവഹാരശൈലിയിൽ ഉദ്ബോധനപ്രവണങ്ങളായ കൃതികൾ രചിക്കുന്നതിൽ അദ്ദേഹം വിമുഖനുമല്ല. അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഈ അടുത്തകാലത്തുള്ള ചില സാഹിത്യനിബന്ധങ്ങൾക്കു് ഒരു സൂക്തത്തിൻെറയോ സുഭാഷിതത്തിൻെറയോ ഒതുക്കവും ഊക്കും പ്രസാദവും ഹൃദയസ്പർശിതയുമുണ്ടു്. ഭാഷാപ്രയോഗകാര്യത്തിൽ ഈ കവികളെ തമ്മിൽത്തമ്മിലും, ഛായാവാദകവികളുമായും ആധുനികകവികളുമായും, താരതമ്യപ്പെടുത്തുന്നതു് രസാവഹമായിരിക്കും. സിദ്ധാന്തപരമായി, നവീൻ ഒരു ശുദ്ധിവാദിയാണു്. സംസ്കൃത വ്യുത്പന്നങ്ങളല്ലാത്ത യാതൊരു ഹിന്ദി ശബ്ദവും പ്രയോഗിച്ചുകൂടാഎന്നാണു് അദ്ദേഹം സിദ്ധാന്തിക്കുന്നതു്. എന്നാൽ സ്വന്തം കവിതയിൽ അതു് പ്രായോഗികമാക്കുന്നില്ല. ഭാവാവിഷ്കരണക്ഷമമെന്നു തോന്നുന്ന ഏതു ശബ്ദവും, അതിൻെറ കുലശീലസംസ്കാരങ്ങളെയും രചനയുടെ ഊടുപാവുകളിൽ അതു വരുത്തുന്ന ഫലത്തെത്തന്നെയും ഏതാണ്ടു് അസമീചീനമാംവണ്ണം അവഗണിച്ചുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹം പ്രയോഗിക്കും. ഇത്തരം സിദ്ധാന്ത പക്ഷപാതമൊന്നും മററു രണ്ടു കവികൾക്കില്ല. കൈയിൽ കിട്ടിയ പദമേതോ അതു് അവർ പ്രയോഗിക്കുകയാണു പതിവു്. ദിനകരാകട്ടെ, തൻെറ നിബന്ധങ്ങളുടെ ഘടനാഗുണത്തിൽ പദങ്ങൾക്കുള്ള പ്രഭാവത്തെക്കുറിച്ചു് കൂടുതൽ ബോധവാനാണു്. പക്ഷേ, ഛായാവാദകവികളിൽ കാണപ്പെടുന്ന ശബ്ദസംഗീതപരമായ സൂക്ഷ്മബോധമോ ശബ്ദമൂല്യങ്ങളെപ്പററിയുള്ള സൂക്ഷ്മതരമായ അവബോധമോ ഇവർക്കാർക്കും തന്നെയില്ല. ആധുനികകവിതയുടെ പ്രത്യേക ലക്ഷണമാണു് ശബ്ദങ്ങൾ നെയ്തിണക്കി ബോധപൂർവം പ്രയോഗിക്കുകയെന്നുള്ളതു്. അതും ഇവരുടെ കവനങ്ങളിൽ കാണുക സാദ്ധ്യമല്ല.

ബാലകൃഷ്ണ റാവുവിൻെറ (1911—) ആദ്യകാല കവിതയ്ക്കു് ഛായാവാദവുമായി അടുത്ത ബന്ധം ഉണ്ടായിരുന്നു.

അദ്ദേഹം പിന്നീട് ഗീതകപ്രസ്ഥാനത്തിൽ രസാവഹങ്ങളായ പരീക്ഷണങ്ങൾ പലതും നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാഷ ലളിതവും, കാവ്യശൈലി സാമാന്യവ്യവഹാര ഭാഷയോട് നന്നേ അടുപ്പമുള്ളതുമാണ്. മിക്കപ്പോഴും പ്രതിപാദ്യങ്ങൾ തുച്ഛങ്ങളായിരിക്കും. എങ്കിലും രൂപശില്പത്തെ സംബന്ധിച്ച് അദ്ദേഹത്തിനുള്ള സൂക്ഷ്മബോധം തന്റെ കവിതയെ ആനന്ദസന്ദായകമാക്കിത്തീർക്കാറുണ്ട്.

സുമന്റെ (ശിവമംഗൽ സിംഗ്, 1916—) കവിതകളിൽ റൊമാൻറിക് പ്രവണതകളെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന പുതുമ പൂണ്ട ഒരു സൗഭ്രാത്രസഹവർത്തിത്വവും പുരോഗമനസിദ്ധാന്തങ്ങളോടുള്ള പ്രകടമായ ആസ്ഥയും സംശ്ലേഷണം ചെയ്തു നിൽക്കുന്നതു കാണാം. അപ്രായോഗിക തത്ത്വങ്ങൾ സിദ്ധാന്തിക്കുന്ന സ്വഭാവം മൂലം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതയ്ക്ക് അപകർഷം വന്നുകൂടുന്നുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നീണ്ട കവിതകളിലെ വാചാലത ബലാദാകൃഷ്ടമാണ്. സ്വാഭാവികമായി കവിക്കുള്ള നമ്മ ഭാവം മാത്രമാണ് അവയെ കേവലം കഴമ്പില്ലാത്ത ശബ്ദക്കസർത്തുകളാക്കിത്തീർക്കാതെ പരിരക്ഷിക്കുന്നതു്. എങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാവഗീതകവനങ്ങൾക്ക് ഒരു കല്പനാചാതുര്യവും ഭാവോഷ്മളതയും, പെട്ടെന്ന് മനസ്സിനെ അപഹരിക്കുന്ന അയത്നപ്രവാഹസൌഭാഗ്യവും ഉണ്ടു താനും

മുകളിൽ ചർച്ച ചെയ്യപ്പെട്ട രണ്ടു പ്രസ്ഥാനങ്ങളിലൊന്നിലും വ്യക്തമായി ഉൾപ്പെടാത്ത എഴുത്തുകാർ, പ്രത്യേകിച്ചും കവികൾ, പലരും ഇന്നും സാഹിതിസപര്യ നിർവഹിച്ചുപോരുന്നു. പലപ്പോഴും വേദാന്തത്തിന്റെയോ മറേറാ വർണ്ണശബളതകലർന്ന ഒരു കാല്പനികഭാവം അവരുടെ സാഹിത്യനിബന്ധനങ്ങൾക്കു പൊതുവേ കാണാം. കാല്പനികപ്രവണതയ്ക്ക് അടിപ്പെട്ട ജനസമ്മതനായ ഒരു കവിയാണ് 'ബച്ചൻ' (ഹരിവംശറായ്, 1907—). കാലത്തിന്റെ കളിപ്പാട്ടങ്ങളായ കഥാപാത്രങ്ങൾ, ഭാവിദൗർഭാഗ്യത്തിന്റെ സൂചനകൾ,

മരണത്തെ അധികരിച്ചുള്ള ഏകാഗ്രചിന്തകൾ തുടങ്ങിയ റൊമാൻറിക് സാമഗ്രികൾകൊണ്ടു പരിപൂരിതമാണ് അദ്ദേഹത്തിൻെറ കൃതികൾ. രണ്ടു പതിററാണ്ടിലധികം കാലമായി അദ്ദേഹത്തിൻെറ ജനസമ്മതി അഭംഗുരം നിലനിന്നുപോരികയാണ്. പ്രാസഭ്രമം ചില പ്പോഴൊക്കെ അപകടത്തിൽ ചാടിക്കുവാൻ പോരുന്നതാണെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഭാഷ സ്നിഗ്ദ്ധമാണ്; നല്ല ഒഴുക്കുള്ളതും സാധാരണഭാഷാശൈലിയോടു് അടുപ്പമുള്ളതുമാണ്. സമകാലിക കവിതാശൈലിയിൽ ഇന്നും അദ്ദേഹം സ്വാധീനത ചെലുത്തുന്നു എന്നു പരിച്ഛേദിച്ചു പറയുന്നതിന് വിഷമമുണ്ട്. എന്നാൽ സാമാന്യവ്യവഹാര ഭാഷയിൽനിന്ന് അവശ്യം വ്യത്യസ്തമാണ്കവനഭാഷയെന്ന് ഛായാവാദഘട്ടത്തിലെ വായനക്കാരനുണ്ടായിരുന്ന തെററായ വിശ്വാസം നിർമ്മാജ്ജനം ചെയ്തതു് മുഖ്യമായും അദ്ദേഹത്തിൻെറ കൃതികളാണെന്നുള്ളതിൽ സന്ദേഹമില്ല.

സൂക്ഷ്മസംവേദനങ്ങളുടെ കവിയായ നരേന്ദ്രശർമ്മ (1916—) രണ്ടു പ്രസ്ഥാനങ്ങളിലുമായി മാറിമാറി സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. നാടൻ റൊമാൻറിക്കഥാഗാനങ്ങളിലെ ആദ്യപരീക്ഷണങ്ങൾക്കും. പരമ്പരാഗത സാഹിത്യരൂപത്തിൽ നിന്നുള്ള വ്യതിയാനങ്ങൾക്കും ശേഷം, ഇപ്പോൾ അദ്ദേഹം ഇതിഹാസങ്ങളിലും ക്ലാസിക് കൃതികളിലുംനിന്ന് സൂചിതകഥകളും മററും കൂടുതൽ കൂടുതൽ കലർത്തി പൊതുവേ വേദാന്തത്തിൻെറ മൂശയിൽ തൻെറ കൃതികൾ കരുപ്പിടിപ്പിക്കുന്നതായിക്കാണുന്നു. പരമ്പരാഗതമായ ഛന്ദോനിയമങ്ങൾ അദ്ദേഹം അവസാനമായി അംഗീകരിച്ചു എന്നും തോന്നുന്നു. ഭഗവതീചരൺ വർമ്മ (1903—) തൻെറ കൃതികളിൽ റൊമാൻറിക് കല്പനയും ശൈലിയും ധാരാളം സാമാന്യയുക്തി കലർത്തി പ്രയോഗിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ നോവലുകളിലും മററും മിക്കപ്പോഴും കാണുന്ന വ്യംഗാപഹാസഫലിതം കവിതകളിലും പ്രതിഫലിക്കുന്നുണ്ട്. നിയതവും പ്രാസനിബദ്ധവുമായ വൃത്തരീതികൾ സ്വീകരിക്കു

ന്നതിൽ നിർബന്ധമുണ്ട്, ശ്രീ വമ്മ്യ്ക്ക്. മാത്രമല്ല ,ഈ വൃത്തമാതൃകകളിൽനിന്നു ഭിന്നമായി കവനങ്ങൾ സാദ്ധ്യമാണെന്നു സമ്മതിക്കുവാൻ അദ്ദേഹം തയ്യാറുമല്ല.

ഗിരിജാകുമാര മാഥുരും (1917—) അടിസ്ഥാനപരമായി റൊമാൻറിക് ഭാവഗീതങ്ങളുടെ കവിയാണ്. ഏതുകൊണ്ടും അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഒന്നാംകിടക്കവിതകൾ ആ മട്ടിലുള്ളവതന്നെ. പക്ഷേ കവിതയുടെ രൂപം, സങ്കേതം എന്നിവയിൽ പരീക്ഷണം നടത്തുന്ന ആളാണ് •അദ്ദേഹം. 'നയീ കവിത' (പുത്തൻകവിത) എന്ന് അറിയപ്പെടുന്ന കവനങ്ങളുടെ രൂപത്തിൻെറയും ശൈലിയുടെയും വികാസപരിണാമത്തിന് മാഥുർ വ്യക്തമായ സംഭാവന ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അമേരിക്കൻ ഐക്യനാടുകളിൽ അല്പകാലം കഴിച്ച് മടങ്ങി വന്നതിനു ശേഷം, അദ്ദേഹം നിശ്ചിതമാർഗ്ഗത്തിലൂടെ തൻെറ പരീക്ഷണത്തെ അതിൻെറ ആത്യന്തികകോടിയിലെത്തിച്ചിട്ടുള്ളതായിക്കാണുന്നു. ഈ അടുത്തകാലത്ത് അദ്ദേഹം രചിച്ച കൃതികൾ ഒരു പുതിയ അനുഭൂതിമണ്ഡലത്തെക്കാൾ ക്രമാധികമായ വിലക്ഷണാവർത്തനത്തേയാണ് പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നതെന്നും തോന്നിപ്പോകുന്നു.

മഹായുദ്ധങ്ങളുടെ അന്തരാളഘട്ടത്തിലെ എല്ലാ ഹിന്ദി കവികളുടെയുംകൂട്ടത്തിൽ വൈദേശികസ്വാധീനത പ്രായേണ തീണ്ടാതിരുന്നതു് സിയാരാമ ശരൺഗുപ്ത (1895—) യെ ആണെന്നു പറയാം. മാത്രമല്ല, ജീവിതത്തിൻെറ ഒരു ഘട്ടത്തിലും ആംഗലഭാഷാപരിചയം ഉണ്ടാകാതിരുന്ന ഏകവ്യക്തിയുമാണദ്ദേഹം. വികാരത്തിൻെറ മഹത്തായ സാരസ്യത്തോടും വിചാരത്തിൻെറ ഗൗരവത്തോടുമൊപ്പം, ശാന്തവും സമതുലിതവുമായ ഒരു ഗാർഹികാന്തരിക്ഷപ്രഭാവം, അതായതു് സ്ഥായിയും ഫലഭൂയിഷ്ടവും തിതിക്ഷാപൂർണ്ണവുമായ ഭാരതത്തിലെ മണ്ണിൻെറ മണം, അദ്ദേഹത്തിൻെറ കൃതികളിൽ സമ്മേളിക്കുന്നു. ഉദ്ബോധകങ്ങളായ ദേശീയകവിതകൾകൊണ്ടും, ഗാർഹികജീവിതത്തിൻെറ ലളിതവും ഹൃദയസ്പർശകവുമായ

വിശദചിത്രങ്ങൾകൊണ്ടും അക്കാലത്തെ എഴുത്തുകാരുടെ മുൻപന്തിയിൽ സ്ഥാനം പിടിച്ച ഒരു അനുഗ്രഹീത കവയിത്രിയാണ് സുഭദ്രാകുമാരീ ചൗഹാൻ. (1904—1948). വിശദങ്ങളായ ഗാർഹിക ജീവിതചിത്രങ്ങൾ ഹോമവതി (1904—1951) യുടെ കഥകളിലും ദൃശ്യമാണ്. പലപ്പോഴും വ്യാജസ്തുതിയുടെ ഒരു സ്പർശം അവയ്ക്ക് ഉണ്ടെന്നു മാത്രം. പക്ഷേ വൈകാരിക നിഷ്പക്ഷതയുടെ അഭാവം അവരുടെ കവിതയ്ക്കുണ്ട്. ആ ന്യൂനതയില്ലാതിരുന്നെങ്കിൽ കവിത ഉത്കൃഷ്ടമാകുമായിരുന്നു.

ഹിന്ദിസാഹിത്യത്തിന്റെ സാമാന്യഗതിയിൽനിന്ന് ഏതാണ്ട് ഒററപ്പെട്ടു നിൽക്കുന്ന മറെറാരു സാഹിത്യകാരനാണ് ജൈനേന്ദ്രകുമാർ (1905—). അദ്ദേഹത്തിന്റെ നോവലുകളും ചെറുകഥകളും ഇക്കാലഘട്ടത്തിൽ ഏററവുമധികം വിലമതിക്കപ്പെടുന്ന സാഹിത്യസംഭാവനകളാണ്. പലപ്പോഴും തന്റെ ഭാഷാശൈലി വിലക്ഷണാവത്തനംകൊണ്ട് ദൂഷിതമായിത്തീന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, പിൽക്കാലത്തു രചിച്ച കൃതികളിലെ ചിന്തകൾ കുതർക്കങ്ങളായും കേവലം ശബ്ദങ്ങൾ കൊണ്ടുള്ള മെരട്ടുകളായും അധഃപതിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, അദ്ദേഹം ചിരസ്മരണീയരും വ്യക്തിമുദ്രയുള്ളവരുമായ അസംഖ്യം പാത്രങ്ങളെ അത്യന്തം സജീവമായി ചിത്രീകരിച്ച് അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത പാത്രസൃഷ്ടികൾവഴിക്ക് ജൈനേന്ദ്രകുമാർ മനുഷ്യന്റെ വിവിധ സ്തോഭങ്ങളും കർമ്മപ്രേരണകളുടെ പരസ്പര സംഘർഷങ്ങളും സൂക്ഷ്മമായി അവലോകനം ചെയ്യുന്ന തന്റെ അന്തർദൃഷ്ടിയെയും ചിത്രീകരണപാടവത്തെയും പ്രകടമാക്കുന്നു. അദ്ദേഹം സഹനസമരമെന്ന ഗാന്ധിയൻ തത്ത്വചിന്തയ്ക്ക് സജ്ഞാത്മകമായ ആവിഷ്കരണം നൽകി. അധർമ്മത്തെ ചെറുക്കാതിരിക്കുക, യാതനകളെ സഹിക്കുക, എന്നിങ്ങനെ അതിന്റെ യുക്തിപൂർവകമായ അത്യുച്ചകോടിവരെ അതിനെ കൊണ്ടെത്തിച്ചു. കലാനൈപുണ്യത്തിന്റെ മകുടോദാഹരണമാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'ത്യാഗപത്രം' എന്ന ലഘുനോവൽ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഥകളിലധികവും കഥാനിർമ്മാണ

കലയുടെ ഏതാണ്ടു് അനവദ്യമായ മാതൃകകൾ അവതരിപ്പിക്കുന്നതിനോടൊപ്പം അപൂർവ്വകല്പനാകുശലവും നിശിതവും ആത്മാർത്ഥവും ഉല്ലാസോത്തേജകവുമായ ബുദ്ധിശക്തി പ്രദർശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഈ ഗുണങ്ങൾ മിക്കവയും ആ സാഹിത്യകാരന്റെ ഉത്തമോപന്യാസങ്ങളും പ്രകടമാക്കുന്നുണ്ടു്. പക്ഷേ ചിലപ്പോൾ ആ പ്രബന്ധങ്ങൾകേവലം വക്രോക്തിയായും, വെറുംവങ്കത്തത്തോടു സമീപിക്കുമാറു് സരളപദങ്ങൾ കൊണ്ടുള്ള പന്താട്ടമായും അധഃപതിക്കാറുമുണ്ടു്.

മുൻപറഞ്ഞ രണ്ടു തരം കാവ്യപ്രസ്ഥാനങ്ങൾക്കും ലഭിച്ച സഞ്ചോദനം യഥാക്രമം പടിഞ്ഞാറൻ ഹൊമാൻറിസിസത്തിൽനിന്നും, മാർക്സിസത്തിൽ നിന്നുമായിരിക്കെ, ശാസ്ത്രീയ ചിന്തയ്ക്കുണ്ടായ പൊതു പുരോഗയിയാണു് ഗദ്യസാഹിത്യത്തിൽ, വിശേഷിച്ചും കഥാസാഹിത്യത്തിൽ, സ്വാധീനത ചെലുത്തിയതു്. മതഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ നേർക്കുണ്ടായ ചരിത്രപരമായ സമീപനം, ഒരുവക പുതിയ ചരിത്രനോവലുകളുടെ ആവിർഭാവത്തിനു വഴിയൊരുക്കി. വാസ്തവികമായിത്തോന്നാവുന്ന സംഭവപരമ്പരകളിലൂടെ ഐതിഹാസികനായകന്മാരെ ചിത്രീകരിച്ചുപോന്ന സമ്പ്രദായം ആഖ്യായികാകാരൻ പാടേ ഉപേക്ഷിച്ചു. ഒരു കാലഘട്ടത്തെ പുനർനിർമ്മാണം ചെയ്തു പ്രദർശിപ്പിക്കുവാൻ, ആ കാലഘട്ടത്തിലെ ജനങ്ങളുടെ ജീവിതത്തെ ഒന്നാകെ ചിത്രീകരിച്ചുകാണിക്കുവാൻ, ആണു് അയാൾ ശ്രമിച്ചതു്. വൈദികകാലം മുതൽ മദ്ധ്യയുഗം വരെയുള്ള സാമൂഹിക വികാസപരിണാമത്തെ ഭഗവത്ശരൺ ഉപാധ്യായ (1910—) ഒരു ചെറുകഥാപരമ്പരയിലൂടെ ചിത്രീകരിച്ചു; രാഹുൽ സാംകൃത്യായനൻ (1895—1963) അത്യാദിമ കാലങ്ങളിലെ റിപ്പബ്ളിക്കുകളിലെയും രാംഗേയരാഘവൻ (1922—) മോഹഞ്ജോദാരോനഗരസംസ്ഥാനത്തിലെയും ജീവിതത്തെ പുനർനിർമ്മാണം ചെയ്തു പ്രദർശിപ്പിക്കുവാനും മുതിർന്നു. എന്നാൽ ഇത്തരം പുനർനിർമ്മാണങ്ങൾ—അവയുടെ പ്രണേതാവിനു വിപുലമായ വിജ്ഞാനവും നല്ല വൈദുഷ്യവും ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും—

ചിലപ്പോൾ കേവലം ചരിത്രവിരുദ്ധങ്ങളായിപ്പോയിട്ടുണ്ട്. അയാൾ ഇതിവൃത്തകാലത്തെ ജീവിതത്തിൻെറ രീതിയിലും ബാഹ്യരൂപങ്ങളിലും, അതായതു്, വേഷവിധാനങ്ങളെയും ഗൃഹസാമഗ്രികളെയും ആഹാരങ്ങളെയും കർമ്മാനുഷ്ഠാനങ്ങളെയും സംബന്ധിച്ച വിശദാംശങ്ങളിൽ കണിശം പാലിക്കവേതന്നെ, ആ അതീതകാലഘട്ടങ്ങളിൽ, ആധുനികമനോഭാവങ്ങളെയും സാമൂഹികസംഘട്ടങ്ങളെയും അധ്യാരോപണം ചെയ്യുവാൻ ഉദ്യമിച്ചു. ചരിത്രസത്യങ്ങൾക്ക് മിഥ്യാരൂപം കൊടുക്കുവാൻ അയാൾ മനഃപൂർവ്വം ശ്രമിച്ചു എന്നുള്ളതല്ല; തൻെറ ആദർശപരമായ പക്ഷപാതവും സാമൂഹികവികാസസംബന്ധമായഏതെങ്കിലും പ്രത്യേക തത്ത്വസംഹിതയെ സോദാഹരണം വിശദീകരിക്കുവാനുള്ള ഔത്സുക്യവും അയാൾ പ്രദർശിപ്പിച്ചു എന്നുള്ളതാണ് ഇതിനു കാരണം. രാഹുൽ സാംകൃത്യായനൻെറ കൃതികളിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുള്ള ബോധപൂർവ്വമായ വർഗ്ഗസമരവും യശ്പാലിൻെറ കൃതികളിൽ ചിത്രീകരിച്ചിട്ടുള്ള സ്ത്രീജനങ്ങളുടെ വിമോചനസമരവും ഉദാഹരണമായി ഉദ്ധരിക്കാം. ഹജാരീ പ്രസാദ് ദ്വിവേദിയുടെ(1907—)'ബാണഭട്ടൻെറ ആത്മകഥ'[5] ഒരു യുഗത്തിൻെറ തികച്ചും ആധികാരികമായ കരണമെന്ന നിലയ്ക്കുള്ള ഏകോദാഹരണമാണ്. പ്രസിദ്ധനായ ഒരു സാഹിത്യകാരൻെറ ആത്മകഥയെന്ന ഉപായം പ്രയോഗിച്ചു സാധിച്ചിരിക്കുന്ന മധ്യയുഗസമുദായത്തിൻെറ ഈ വിശിഷ്ടമായ പുനർനിർമ്മാണത്തിൽ ഗ്രന്ഥകാരൻ പ്രസ്തുത കാലഘട്ടത്തിലെ സാമൂഹികജീവിതത്തിൻെറ ബാഹ്യാംശങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചു മാത്രമല്ല, സാമൂഹികാചാരങ്ങളെയുംഅനുഭൂതികളെയും സംബന്ധിച്ചും,തികഞ്ഞ

---

5. ഈ കൃതി ഭാരതത്തിലെ ഇതര ഭാഷകളിലേക്കു വിവർത്തനം ചെയ്യിക്കുവാനുള്ള ശ്രമം സാഹിത്യ അക്കാദമി ചെയ്തുവരികയാണ്. മലയാളം, ബംഗാളി, ആസ്സാമിയാ എന്നീ ഭാഷകളിലേക്കുള്ള പരിഭാഷകൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു—എഡിററർ.

സത്യസന്ധത പാലിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒരു സമുദായത്തെ പുനരുദ്ഭാവനം ചെയ്യുതിൽ ഗ്രന്ഥകാരൻ പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള പാണ്ഡിത്യവും ശ്രേഷ്കാന്തിയുംകൊണ്ടു മാത്രമല്ല, ബാണഭട്ടന്റെ അലങ്കാരപൂർണ്ണവും ഏതാണ്ട് അനുകരണീയവുമായ സംസ്കൃത ശൈലികളുടെ തനിസ്വാദും ആസ്വാദ്യതയും ഉള്ളതും, അതേസമയം പ്രസാദഗുണം തികഞ്ഞതുമായ ഒരു ഹിന്ദികവിതാശൈലി ഉദ്ഘാടനം ചെയ്യുന്നതിൽ വിജയമടഞ്ഞു എന്നുള്ളതുകൊണ്ടും പ്രസ്തുത നോവൽ ഒരു അപൂർവകൃതിയായി പരിണമിച്ചു. അതിന്റെ ചരിത്രരേഖാപരമായ പ്രാമാണികതയെ ഒഴിച്ചുനിർത്തിയാൽത്തന്നെയും ഒരു ആഖ്യായിക എന്ന നിലയ്ക്ക് ആ ആത്മകഥ ഒരു അത്യുത്കൃഷ്ടകൃതിയാണ്. രണ്ടു മഹായുദ്ധങ്ങളുടെ അന്തരാളഘട്ടത്തിലുണ്ടായ പ്രമുഖ സാഹിത്യകൃതികളിൽ ഒന്നുമാണതു്. സംസ്കൃതം, ഹിന്ദി എന്നീ ഭാഷകളിൽ പണ്ഡിതനും, അദ്ധ്യാപകനും, വിമർശകനുമായ പ്രസാദ്ജിയുടെ ആദ്യത്തേതും അദ്യാപി ഏകവുമായ പ്രസ്തുത നോവലിനു ന്യായമായി ലഭിക്കേണ്ടിയിരുന്ന അംഗീകാരം ഇനിയും ലഭിക്കയുണ്ടായിട്ടില്ല. വൃന്ദാവൻലാൽവർമ്മ (1888—) നാശോന്മുഖമായ ഫ്യൂഡലിസത്തിന്റെ കാലഘട്ടത്തെ അധികരിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ള നോവലുകളും പ്രസ്താവമർഹിക്കുന്നു. അവയ്ക്ക് ജനസമ്മതിയും അതുപോലെതന്നെ ഉത്തമസാഹിത്യകൃതികൾക്കുള്ള സമ്മാനങ്ങളും ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ സാങ്കേതികമായി അവയിൽ ചിലവയ്ക്ക് പോരായ്മകൾ ഉണ്ട്. ചിലപ്പോൾ അവ സാഹിത്യകൃതികൾ എന്നുള്ളതിനെക്കാൾ ചരിത്രാഖ്യാനങ്ങൾ ആയിട്ടാണു തോന്നുക. രൂപഭദ്രതാപരമായ ന്യൂനത പലപ്പോഴും കാണാം. കഥാവസ്തുവിനോടുള്ള അമിതമായ വൈകാരികതാത്പര്യമാണ് അതിനു കാരണം. ഇതിനൊരു ഉദാഹരണമാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'ഝാൻസിയിലെ റാണി' എന്ന നോവൽ. ആ കലാകാരന്റെ ഏററവും നല്ല കൃതിക്ക് ഉദാഹരണമായി 'മുസാഹിബ്ജു' എന്ന ലഘുനോവലും ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാം.

ഫ്രായ്ഡിൻെറയും അനന്തരഗാമികളുടെയും സ്വാധീനത ഹിന്ദിസാഹിത്യത്തിൽ അനുഭവപ്പെടാതിരിക്കുക സാധ്യമായിരുന്നില്ല; വിശേഷിച്ചും കഥാസാഹിത്യത്തിൽ. വിമർശനസാഹിത്യത്തിൽപ്പോലും യൂറോപ്യൻ സമകാലീനസാഹിത്യങ്ങൾ വഴിയായും നേരിട്ടും മാനസികാപഗ്രഥനചിന്തകൾ സ്വാധീനത ചെലുത്തിയിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത സ്വാധീനത ഹിന്ദിസാഹിത്യത്തിൽ മാത്രമുണ്ടായതല്ലാത്തതിനാൽ അതിൻെറ പരിണതഫലങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഇവിടെ സാംഗോപാംഗം ചർച്ചചെയ്യേണ്ടിയിരിക്കുന്നില്ല. മാനസികാപഗ്രഥന നോവലിൻെറ സരണിയിൽ സഞ്ചരിച്ചവർ ഹിന്ദിസാഹിത്യത്തിൽ നന്നേ ചുരുങ്ങും. ഉള്ളവരിൽ, ഇലാചന്ദ്രജോഷി(1802—) മാത്രമേ പരിഗണനാർഹനായിട്ടുള്ളു. തകർച്ചയുടെ വിവിധ നിലകളിൽനിൽക്കുന്ന കഥാപാത്രങ്ങളുടെ ഒരു വമ്പിച്ച അണി തന്നെ അദ്ദേഹം സൃഷ്ടിച്ചു. ആവിഷ്കരിച്ച അന്തരീക്ഷം പ്രഗാഢമായ വിഷാദത്തിൻേറതും ഉദ്ഭ്രാന്തിയോളമെത്തുന്ന നൈരാശ്യത്തിൻേറതുമാണ്. ഏതായാലും അദ്ദേഹത്തിൻെറ നോവലുകൾക്ക് ആകപ്പാടേ നേടാമായിരുന്നത്ര മഹത്തായ വിജയം കൈവരുത്താൻ സാധിച്ചില്ല. അതിനു കാരണവുമുണ്ട്. ആ നോവലുകളിലെ സംഭവപരമ്പരകൾ ഒരിക്കലും അവിശ്വാസ്യങ്ങളായിരുന്നില്ലെങ്കിലും, കഥാപാത്രങ്ങളുടെ പ്രവത്തനങ്ങളും പ്രതികരണങ്ങളും അവാസ്തവികങ്ങളായിത്തോന്നിപ്പിക്കാനാവുന്നത്ര അതിശയോക്തി കലന്നവയായിരുന്നു. ഒരേ അച്ചിൽ വാത്ത മട്ടുണ്ടായിരുന്നു, പാത്രങ്ങൾക്കെല്ലാം. ഗ്രന്ഥകാരന് കൂടുതൽ അഭിമതമായിരുന്ന ആത്മകഥാരീതി ആ ന്യൂനതയെ അധികം പ്രകടവുമാക്കി. ആഖ്യാതാവ് മിക്കപ്പോഴും തലതിരിഞ്ഞമട്ടിൽ കഥാസംഭവങ്ങളുടെ ഒഴുക്കിൽപ്പെട്ടു പോകുന്ന തരക്കാരനാണ്. ഇങ്ങനെ സന്ദർഭങ്ങളിലൂടെ നിർബന്ധപൂർവമായി മുങ്ങിയും പൊങ്ങിയും അയാൾ സഞ്ചരിക്കുന്നതുമൂലമാണ് കഥയ്ക്ക് ഒരു നൈരന്തര്യം ഉണ്ടാവുന്നത്. ഇലാചന്ദ്രജോഷിയുടെ ആദ്യകാലത്തെ നോവലാണ് 'സന്ന്യാസി'. അദ്ദേഹ

ത്തിൻെറ ഉത്തമനോവലും അതാണെന്നു തോന്നുന്നു. പിന്നീടുള്ളവ കൂടുതൽ ആവത്തനാത്മകങ്ങളും ഉപാഖ്യാനബഹുലങ്ങളുമാണ്.

സാഹിത്യകാരന്മാക്ക് ഇടയ്ക്കിടെ ഭിന്നഭിന്ന പ്രസ്ഥാനങ്ങളിൽ വ്യാപരിക്കുവാനുള്ള അഭിനിവേശം വർദ്ധമാനമായിരുന്നു എന്നുള്ളതാണ് ഇക്കാലഘട്ടത്തിൻെറ ഒരു സവിശേഷത. അന്നത്തെ ഏറിയകൂറും സാഹിത്യകാരന്മാർ നോവലുകളും അതുപോലെതന്നെ കവിതകളും രചിച്ചു. കൂടെക്കൂടെ വിമർശനഗദ്യസാഹിത്യത്തിലും ഒരുകൈ നോക്കാതെയിരുന്നില്ല. അങ്ങനെ ഭഗവതീചരൺവർമ്മ ഒരു നോവലിസ്റ്റുമാണ്. സിയാരാമശരൺ ഗുപ്ത ഉപന്യാസങ്ങളും അതുപോലെതന്നെ നീണ്ടതും ചെറുതുമായ നോവലുകളും രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ബഹരൻ, നരേന്ദ്രശർമ്മ, സുഭദ്രാകുമാരീ ചൗഹാൻ എന്നിവർ ചെറുകഥയിലും, മാഖൻലാല്ചതുർവേദി, 'ദിന്കർ' എന്നിവർ ഉപന്യാസങ്ങളിലും തങ്ങളുടെ കൈവിരുതു പ്രദർശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇവരുടെയെല്ലാം കവിത യാഥാസ്ഥിതികസരണികളിൽ ഉറച്ചുനിന്നു. നിയതവും പ്രാസനിബദ്ധവും ഗാനക്ഷമവുമായ പ്രതിഷ്ഠാപിതവൃത്തങ്ങളിൽ അവരുടെകവിത കരുപ്പിടിപ്പിക്കപ്പെട്ടു. ഇതിന്പ്രസ്താവയോഗ്യമായ ഏക അപവാദമായിരുന്നു സിയാരാമശരൺ ഗുപ്തയുടെ കവിത. നരേന്ദ്ര ശർമ്മയാകട്ടെ, നാം നേരത്തെ പ്രസ്താവിച്ചതുപോലെ, അനിയതച്ഛന്ദസ്സിലുള്ള കവിതാരചനയ്ക്ക് വിരളമായി ചില ഉദ്യമങ്ങൾ നടത്തി. കാവ്യശില്പസങ്കേതത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം നിരാലയ്ക്കും പന്തിനും ശേഷം ആധുനികപ്രവണത ആവിഷ്കരിക്കപ്പെടേണ്ടതായിട്ടാണിരുന്നതു്. നാലാം ദശകത്തിൻെറ അവസാനത്തിൽ തന്നെ ഈ അഭിനവമായ ആവശ്യകത വ്യക്തമായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അങ്ങിങ്ങു് ഒററതിരിഞ്ഞു് ഏതാനും കവികൾ അതിലേക്കു ചില സമുദ്യമങ്ങൾ നടത്തുകയും ചെയ്തിരുന്നു. എന്നാൽ മാമൂലനുസരിച്ചുള്ള കവനസമ്പ്രദായത്തിൽനിന്നുള്ള വ്യതിയാനം യഥാർത്ഥത്തിൽ സമാരംഭിച്ചതു് 1943—ൽ അഭിനവ കവിതകളുടെ

ഒരു സമാഹാരം പുറപ്പെട്ടതോടുകൂടിയാണ്. ഈ പരീക്ഷണ പ്രവണതയെപ്പററി ഈ ലേഖനത്തിൽ പിന്നീടു പ്രപഞ്ചനം ചെയ്യുന്നതായിരിക്കും.

മാനവതാവാദം: വ്യക്തിത്വാന്വേഷണം

ഏതായാലും പ്രസ്തുത കാലഘട്ടത്തിൽ (രണ്ടു മഹായുദ്ധങ്ങളുടെ അന്തരാളഘട്ടത്തിൽ)ത്തന്നെ കൂറേക്കൂടി മന്ദവും, എന്നാൽ ഒട്ടുംതന്നെ അപ്രധാനമല്ലാത്തതുമായ ഒരു പരിവർത്തനം സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. ഈ പരിവർത്തനം ഛായാവാദംപോലെ തനി ആത്മനിഷ്ഠമോ, പ്രഗതിവാദംപോലെ വെറും വസ്തുനിഷ്ഠ-സമന്വയകമോ ആയിരുന്നില്ല; പിന്നെയോ മനുഷ്യത്വത്തിലേക്കുള്ള അടിസ്ഥാനപരമായ ഒരു പുനരുദയമായിരുന്നു അതു്-അദ്വിതീയവും സമ്പൂർണ്ണവുമായ മനുഷ്യസത്തയെ, മനുഷ്യവ്യക്തിയുടെ അവികലമായ തന്മയെ, സംബന്ധിച്ചു വർദ്ധമാനമായിക്കൊണ്ടിരുന്ന ഒരു അവബോധം; സാഹിത്യപരമായ ബോധത്തിൻെറ ഒരു മൂരിവിട്ടുണരൽ; അനുഭവജ്ഞാനത്തിൻെറ ഒരു നൂതന വ്യാപ്തിമണ്ഡലം. മുകളിൽ പ്രസ്താവിച്ച രണ്ടു സാഹിത്യപ്രസ്ഥാനങ്ങളും ഈ ഉല്ലോലമായ പ്രവാഹത്തിൻെറ ഉപരിതലത്തിലെ ഉത്തുംഗവീചികൾ മാത്രമായിരുന്നു. ഛായാവാദം എപ്രകാരം തൊട്ടുമുമ്പത്തെ യുഗത്തിലെ ശുഷ്കമായ ഉപദേശാത്മകത്വത്തിൻെറയും ശുദ്ധസദാചാരവാദത്തിൻെറയും നേർക്കുള്ള പ്രത്യാഘാതമായിരുന്നുവോ, അപ്രകാരംതന്നെ പ്രഗതിവാദം ഛായാവാദത്തിൻെറ വല്ലാതെ ചീർത്ത വൈകാരികത്വത്തിൻെറയും രൂപകല്പനയുടെയും നേർക്കുള്ള പ്രത്യാഘാതമായിരുന്നു. എന്നാൽ അഗാധമായ ഒരു പരിവർത്തനപ്രവാഹത്തിൻെറ ഓളങ്ങളും ഓളപ്പാത്തികളും നിറഞ്ഞ ഉപരിതലം മാത്രമായിരുന്നു, ഈ മൂന്നു പ്രവണതകളും. പ്രസ്തുത പരിവർത്തനപ്രവാഹത്തെക്കുറിക്കുവാനായിട്ടാണ് വ്യക്തിത്വാന്വേഷണം എന്ന സംജ്ഞ നേരത്തേ നിർദ്ദേശിച്ചതു്.

ഈ പരിവർത്തനത്തിൻെറ വ്യാപകസ്വഭാവത്തെ വേണ്ടപടി മനസ്സിലാക്കുവാൻ ഒരൊററ ഭാഷയിലെ സാഹിത്യപരമായ നീക്കങ്ങളെ മാത്രം വച്ചുകൊണ്ടാവില്ല; ഇന്ത്യയെ ഒന്നാകെ എടുത്തു പരിചിന്തിച്ചാലും മതിയാവില്ല. ഇറക്കുമതി ചെയ്യപ്പെട്ട രാഷ്ട്രീയാദർശങ്ങളെ മാത്രം വച്ചുകൊണ്ടും അതു സാധ്യമാവില്ല. വാസ്തവത്തിൽ പാശ്ചാത്യ സമ്മർദ്ദമാണ് അടിസ്ഥാനഘടകം. വ്യക്തിത്വത്തിൻെറ അന്വേഷണം, പ്രതീചിയുടെ നേർക്കുള്ള ഉചിതവും സംതൃപ്തിപ്രദവുമായ ഒരു മനോഗതിയുടെ അന്വേഷണമായിരുന്നു. അതേസമയം അതു് പ്രാചിയുടെ വൈകാരികവും ആദ്ധ്യാത്മികവുമായിട്ടുള്ള പ്രതിബിംബത്തെ, അതായതു് അതിൻെറ ആത്മസാരസാകല്യത്തെ, കണ്ടെത്തുവാൻ നടത്തിയ ഒരു അന്വേഷണവുമായിരുന്നു. ഏററവും താണനിലവാരത്തിൽ അതു് ആത്മരക്ഷാപരമായ ഒരു ഉപായത്തെത്തേടിയുള്ള അന്വേഷണവും ഉത്തുംഗമായ അപരകോടിയിൽ അതു് ഒരു അതികഠിനമായ അദ്ധ്യാത്മപരീക്ഷയും, മറെറാരു തരത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ സകലമൂല്യങ്ങളുടെയും വീണ്ടുമുള്ള ഒരു വിലയിരുത്തലും ആയിരുന്നു. മുൻകാലത്തു് അനുല്യങ്ങളെന്നു കരുതപ്പെട്ടിരുന്ന സകല മൂല്യങ്ങളുടെയും സമ്പൂർണ്ണമായ നിരാകരണത്തിൽ തുടങ്ങി ആധുനിക പരിതഃസ്ഥിതിയിലുള്ള സമാശ്വാസത്തിലൂടെ, ഏതാണ്ടു് അന്ധമായിട്ടുള്ള മതപരവും സാംസ്കാരികവുമായ പുനരുജ്ജീവനംവരെ എല്ലാ ഘട്ടങ്ങളിലും കൂടെ ഭാരതീയമായ ബോധം കടന്നുപോയി. അതുപോലെതന്നെ, ഭാരതത്തിൻെറ സാമുദായിക-രാഷ്ട്രീയചിന്ത, വ്യവസായാഭിവൃദ്ധിക്കു വേണ്ടിയുള്ള ആവേശംമുതൽ പ്രതീചിയുടെ മുരണ്ട ഭൗതികവാദത്തോടുള്ള അറപ്പും വെറുപ്പുംവരെ എത്തുന്ന സകല ഭാവമണ്ഡലങ്ങളെയും ആവിഷ്കരിച്ചു. ഹിന്ദി, വിപുലമായ മധ്യപ്രദേശത്തിൻെറ ആശയവാഹകമെന്ന നിലയ്ക്കു് എല്ലാ സജീവപ്രേരണകളെയും പ്രതിഫലിപ്പിച്ചു.

ഈ വ്യാപകമായ സംഘർഷത്തെ സവിസ്തരം പരിശോധിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല. ഈ ലേഖനത്തിൻെറ പരി

ധിയിൽ ഒതുങ്ങിനിന്നുകൊണ്ട് അതു സാധ്യവുമല്ല. അത്ര സന്ദർഭോചിതമല്ലെന്നിരിക്കാമെങ്കിലും ഒരു കാര്യം പറയട്ടെ: ആ സംഘർഷത്തിൽനിന്ന്, 'പ്രാചി'യെ സംബന്ധിച്ച് ഭാരതീയമായ ഒരു സങ്കല്പചിത്രം ഉദ്ഭവിക്കുകയുണ്ടായി. ഈ സങ്കല്പചിത്രം ഭ്രമോദ്ഭുതമായും വിനോദകരമായും പാശ്ചാത്യർക്കു തോന്നിയേക്കാം—പാശ്ചാത്യർക്കുള്ള പൗരസ്ത്യസംസ്കാരസങ്കല്പത്തെപ്പററി ഭാരതീയർക്കു തോന്നുന്നതുപോലെ. സാഹിത്യ പ്രവണതകളുടെ ചരിത്രത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഗൗരവയുക്തമായ ഒരു വസ്തുത രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതുണ്ട്. ശാസ്ത്രവുമായി തികച്ചും പൊരുത്തപ്പെടുകയും വിപുലവും ഏകീകൃതവുമായ ഒരു ദർശനമണ്ഡലത്തെ സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനു മുൻപ് അനുസ്യൂതമായി അനേകം വീരോപാസനാമതങ്ങൾ ആവിർഭവിക്കയുണ്ടായി. ഉപദേശാത്മകം, കാല്പനികം, പുരോഗമനാത്മകം എന്നിങ്ങനെയുള്ള ഓരോ ഘട്ടവും അതതിൻേറതായ വീരപുരുഷനു് അഥവാ പ്രധാനനായകനു് ഒരു ആദർശരൂപം കൊടുത്തു പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. വലിയ ദേശഭക്തനും പരമ്പരാഗതമായ ആദ്ധ്യാത്മിക മൂല്യങ്ങളുടെ പുരസ്കർത്താവും ആയിരുന്നു ഛായാവാദത്തെ പ്രതിനിധാനം ചെയ്ത വീരപുരുഷൻ. പ്രഗതിവാദത്തിൻെറ പ്രതീകപുരുഷനാകട്ടെ വിപ്ലവകാരിയായ പാർട്ടിപ്രവർത്തകനോ സഖാവോ സമരോത്സുകനായ തൊഴിലാളിയോ കർഷകനോ ആയിരുന്നു. ദേശഭക്തി ആത്മതത്ത്വവിദ്യയോടു് തടയാനാവാത്തവണ്ണം ആഭിമുഖ്യം പ്രദർശിപ്പിച്ചു. കാരണം, വേദാന്തത്തിനു പ്രാമുഖ്യം നൽകുക എന്നു പറഞ്ഞാൽ ഭൗതികവാദത്തിൻെറ നാടായ പ്രതീചിയെ നിരസിക്കുക എന്നായിരുന്നു അർത്ഥം. ഹിമാലയത്തെ അഭിസംബോധനം ചെയ്തുകൊണ്ടുള്ള അനേകം അഭിഗീതികൾ (Odes) ഉദ്ഭവിച്ചതിൻെറ രഹസ്യം ഇതത്രേ. മാഖൻലാല് ചതുർവേദി, നവീൻ മുതലായവരുടെ കവിതകളിൽകാണുന്നതുപോലെ യൗഗിക ശബ്ദാവലിയും ദേശീയബോധവും ഹൃദശസ്പർശകമാംവണ്ണം സംശ്ലേഷണം ചെയ്തിട്ടുള്ളതിൻെറ രഹസ്യവും മറെറാന്നല്ല.

പ്രതീകപുരുഷന്റെ നിഷ്ക്രമണം

ഇപ്പോൾ ഈ സംഘർഷത്തിന് ചരിത്രപരമായ പ്രാധാന്യമേയുള്ളു. ഒരു അരനൂററാണ്ടോ ഒരു ദശാബ്ദം പോലുമോ മുമ്പത്തെക്കാൾ ഇന്ത്യ ഇന്ന് ഒരു അന്താരാഷ്ട്ര ഘടകമാണ്. പൗരസ്ത്യ പാശ്ചാത്യ ഭേദം ഇന്ന് അത്ര തീക്ഷ്ണവും മൗലികവുമല്ല. ആധുനിക ശാസ്ത്രീയ സിദ്ധാന്തങ്ങളെ ഇന്ത്യ അംഗീകരിക്കുകയും ആത്മസാത്കരിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഇന്നത്തെ ഇന്ത്യൻയുവസാഹിത്യകാരന്റെയും പാശ്ചാത്യസാഹിത്യകാരന്റെയും സംവേദനങ്ങളിൽ അടിസ്ഥാനപരമായി എന്തെങ്കിലും അന്തരമുണ്ടെന്നു തീർത്തുപറയുക വിഷമമാണ്. അതിനാൽ ഹിന്ദിയിൽ ഛായാവാദപ്രഗതിവാദങ്ങളിലെ വീരോപാസനയുടെ ഘട്ടം ശാസ്ത്രീയമായ മാനവതാവാദഘട്ടത്തിനു വഴിവഴങ്ങിക്കൊടുത്തു എന്നതു് തികച്ചും സ്വാഭാവികമത്രേ. ആധുനിക മനോഗതി വിരാരാധനയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം വിരുദ്ധമല്ലെങ്കിൽ ഉദാസീനമെങ്കിലും ആണ്. ഇന്നു സാഹിത്യകാരൻ ഒരു ആദർശപുരുഷനെ സൃഷ്ടിച്ചെടുക്കാനല്ല മുതിരുക; മനുഷ്യനെ ഉള്ളപടി കണ്ടെത്തുന്നതിലാണ് അയാളുടെ സംതൃപ്തി. കാരണം, മനുഷ്യന്റെ മഹത്തായ പ്രാധാന്യം അയാൾ കണ്ടറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. സമകാലിന ഹിന്ദിസാഹിത്യത്തിന്റെ ശ്രദ്ധ സാധാരണക്കാരനിലാണ്. അയാളുടെ സാധാരണത്വത്തെയും, രാഗവിരാഗങ്ങളുടെയും ക്ഷുത്പിപാസകളുടെയും ക്ലേശാശങ്കകളുടെയും സന്തോഷസന്താപങ്ങളുടെയും യാതനകളുടെയും സാധാരണത്വത്തെയും അംഗീകരിക്കുന്നു; സാധാരണത്വവും അസാധാരണത്വവും തമ്മിൽ ഒരു വൈരുദ്ധ്യവും ദർശിക്കുന്നതുമില്ല. മനുഷ്യൻ സാധാരണനാണ്; ഓരോ വ്യക്തിയും അസാധാരണനുമാണ്. ഈ അഭിപ്രായഗതിയെ അവലംബിച്ചാണ് സമകാലിന സാഹിത്യകാരൻ മനുഷ്യന്റെ ഭാവിഭാഗധേയത്തെ കണ്ടെത്തുവാനുള്ള അന്വേഷണം ആരംഭിക്കുന്നതു്. ഇതും സമകാലിന സാഹിത്യത്തിന്റെ—വിശേഷിച്ചും ഇന്ന് നവീന കവിതയെന്ന് അറിയപ്പെടുന്നതിന്റെ—ഒരു സ്വഭാവാംശ

മാണ്. ഇക്കഴിഞ്ഞ കാലഘട്ടത്തിലെ കാല്പനിക കവികളുടെ നൈരാശ്യവാദം അഥവാ വിഷാദാത്മകത്വം, തൊഴിലാളിക്കു തൻേറടം വരുന്ന പ്രഗതിവാദ സുവർണ്ണ പ്രഭാതത്തിൻെറ ശുഭാപ്തിവിശ്വാസം, എന്നീ രണ്ടിനും ഉണ്ടായിരുന്ന സ്ഥാനം, സാക്ഷാൽ മനുഷ്യനെക്കുറിച്ചുള്ള സുചിന്തിതമായ വിശ്വാസം ഇപ്പോൾ കൈയടക്കിയിരിക്കുകയാണ്. പ്രസ്തുത വിശ്വാസം മനുഷ്യൻെറ പരിമിതികളെയും നിസ്സാരതകളെയും ശരിക്കും മനസ്സിലാക്കുന്നു. മനുഷ്യൻ സാധാരണനായിരിക്കുന്നതുകൊണ്ട് അവനെ മൗലികമൂല്യങ്ങളുടെ അന്വേഷണത്തിൽനിന്നു വ്യതിചലിപ്പിക്കാം; സ്വന്തം വ്യക്തിത്വത്തിൻെറ ആവിഷ്കാരമെന്ന മഹാസമ്പത്ത് കളഞ്ഞുകുളിക്കുമാറ് കുട്ടക്കിലാക്കാം. ഈ ധാരണകളിൽനിന്നും ഉടലെടുത്തതാണ്, ഏതെങ്കിലും തരത്തിലുള്ള ചേരിതിരിക്കലിനോടും പൊതുജനസ്വയന്ത്രണത്തോടും സ്റ്റേററു നൽകുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങളോടും രക്ഷാധികാരത്തോടും ഉള്ള കഠിനമായ എതിർപ്പ്. മനുഷ്യജീവിതത്തിൻെറ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങൾ എന്നനിലയ്ക്കു മൂല്യങ്ങളെയും വിപത്തുകളെയും ദൗർബല്യങ്ങളെയും കവി അഭിമുഖീകരിക്കുന്നു. ഈ പ്രത്യേകത കണ്ടുകൊണ്ടാണ് ഉപരിപ്ലവബുദ്ധികളായ സമീക്ഷകന്മാർ പലരും പുതിയ കവിത അനാസ്ഥാനിർഭരമാണ് എന്ന് അപവദിക്കുന്നത്. അനാസ്ഥ എന്ന പദം ശരിക്കും പരിഭാഷപ്പെടുത്തുവാൻ കുറേ ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ട്. അപ്പദം മതവിശ്വാസത്തിൻെറയോ ഉപാസനയുടെയോ, മൂല്യങ്ങളുടെയോ അഥവാ മൂന്നിൻെറയുമോ അഭാവത്തെ വിവക്ഷിക്കുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ മൂല്യങ്ങളോട് നൂതനവും ഗാഢവുമായ ഒരു ആദരം ഇന്നുണ്ട്. അവയുടെ അസ്തിത്വത്തെപ്പററി വളർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു ബോധവുമുണ്ട്. ഏതാനും വർഷങ്ങൾക്കു മുൻപ് തൻെറ ചുററും കണ്ടിരുന്ന അവ്യവസ്ഥിതസ്ഥിതിയെ വ്യവസ്ഥിതമാക്കേണ്ടതിൻെറ അപരിത്യാജ്യതയെ സംബന്ധിച്ച് ഇന്നത്തെ എഴുത്തുകാരനു ബോധമുണ്ട്. മൂല്യങ്ങളിലും അവയുടെ പ്രഭവത്തിലും ഇന്നത്തെക്കാൾ അധികം ശ്രദ്ധ മുമ്പൊരിക്കലും ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടില്ല.

അനുഭവജ്ഞാനാതീതമായ ധാർമ്മികനിയമങ്ങളെയല്ല അന്വേഷിക്കുന്നതു്; മനുഷ്യലോകത്തിനു പുറത്തുള്ള യാതൊരു മൂല്യത്തെയുമല്ല വ്യവസ്ഥാപിക്കുന്നതു്. മാനുഷിക മൂല്യങ്ങളുടെ ഉദ്ഭവം സാധാരണക്കാരിൽനിന്നാണു്; അല്ലാതെ ആദർശപുരുഷനിൽ നിന്നല്ല, എന്നു് ഇന്നു ബോദ്ധ്യമായിട്ടുണ്ടു്.

പ്രയോഗവാദം: നൂതനകവിത

വ്യക്തിത്വത്തിന്റെ അന്വേഷണം എന്ന ഇന്നത്തെ പുതിയ• ഹ്യൂമനിസ്റ്റ് പ്രസ്ഥാനത്തിനു് പ്രയോഗവാദം എന്ന പേരു നൽകപ്പെട്ടു. ആ പേരിനു പ്രത്യേകമായ ഔചിത്യമോ നിഷ്കൃഷ്ടാർത്ഥമോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഛായാവാദം എന്ന പേരു് ആദ്യമൊക്കെ തുച്ഛീകരിക്കപ്പെട്ടതുപോലെ പ്രയോഗവാദം എന്ന പേരും ഏതാണ്ടു ഗൗരവരഹിതമായ ഒരു അർത്ഥത്തിലാണു് പ്രയുക്തമായിരുന്നതു്. പ്രസ്തുത നൂതനപ്രവണതയുള്ള കവിതകളുടെ പ്രഥമസമാഹാരമായ 'താരസപ്തക'ത്തിന്റെ അവതരണികയിൽ മൗലികമായ അന്വേഷണപരീക്ഷണ മനോഭാവത്തെപ്പററി ചർച്ച ചെയ്യുമ്പോൾ 'പ്രയോഗം' എന്ന പദം ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു. ഈ ദുർബലമായ ചുമർക്കുററിയിലാണു് പ്രസ്തുത സംജ്ഞ കെട്ടിത്തൂക്കിയിട്ടതു്. എന്നാൽ മഹത്തായ ഒരു സദാചാരനിഷ്ഠ, പുതിയ മൂല്യങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയുള്ള അന്വേഷണം, അവയുടെ അടിസ്ഥാനാശയങ്ങളുടെ സൂക്ഷ്മപരിശോധനം എന്നിവയെ പ്രയോഗം എന്നു നാമകരണം ചെയ്യാമെങ്കിൽ ഈ അഭിനവപ്രസ്ഥാനവും ആ സംജ്ഞ അർഹിക്കുന്നുണ്ടു്. ഈ ചേരിയിൽപെട്ട കവികൾ തങ്ങളുടെ പദ്യനിബന്ധനങ്ങളെ നൂതനകവിതയെന്നു വിളിക്കുവാൻ പൊതുവേ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നു.

എല്ലാ പുതിയ പ്രസ്ഥാനങ്ങളിലുമെന്നപോലെ ഇതിലും കള്ളനാണയവ്യവസായികളുടെ ദൗർല്ലഭ്യം വന്നുകൂടിയില്ല. നവീനപ്രവണത ആവശ്യമാക്കിത്തീർത്ത പുതിയ രൂപശില്പങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയുള്ള അന്വേഷണത്തിന്റെ

മറ പിടിച്ച് പുതു കവിതയെന്ന പേരും പറഞ്ഞ് രൂപഭദ്രതയും ചിട്ടയുമൊന്നുമില്ലാത്ത അപകൃതികൾ അവതരിപ്പിക്കുവാൻ അനേകം കവിയശഃപ്രാർത്ഥികൾക്കു കഴിഞ്ഞു. അചുംബിതത്വത്തിന്റെ പേരിൽ കൃത്രിമവൈചിത്ര്യവും അപൂർവതയും ഭീകരമായ വൈലക്ഷണ്യവും, പ്രതിഭയുടെ ബഹിഃസ്ഫുരണമെന്ന മട്ടിൽ സ്നിഗ്ദ്ധപദസമുച്ചയങ്ങളും അവതരിപ്പിക്കുന്നതിനും ആ മറ അവക്ക് ഉപകരിച്ചു. രചനാത്മകമായി യാതൊരു പ്രചോദനവും നൽകുവാൻ സാഹിത്യപത്രികകളുടെ പത്രാധിപന്മാർക്കു സാദ്ധ്യമായില്ല. നിർഭാഗ്യവശാൽ ഇവർക്ക് (അപൂർവം ചിലരെ ഒഴിച്ച്) വലിയ വിവേചനാശക്തിയോ സവിശേഷമായ കാഴ്ചപ്പാടോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഉടമസ്ഥന്മാർതന്നെ പത്രാധിപന്മാരായിരുന്ന പ്രാരംഭദശയിലൊഴികെ, ഇവക്കു വിശ്വാസധീരതപോലും നാസ്തിയായിരുന്നു. കവിതകൾ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിൽ ഇവർ വിവേകം പ്രദർശിപ്പിച്ചില്ല. പ്രസിദ്ധീകരണത്തിനു വന്നവയെ ഒന്നുകിൽ സമ്പൂർണ്ണമായി നിരാകരിക്കുകയോ, അല്ലെങ്കിൽ ഗുണദോഷചിന്തയൊന്നും കൂടാതെ അപ്പാടേ സ്വീകരിക്കുകയോ ചെയ്തു.

പത്രാധിപ നിലവാരത്തിനു വന്ന വല്ലാത്ത അധോഗതിയും സാഹിത്യപത്രികകൾ പ്രദർശിപ്പിച്ച തീക്ഷ്ണമായ പക്ഷപാതവും ഈ ഘട്ടത്തിന്റെ ഒരു പ്രത്യേകതയാണ്. സാഹിത്യനിരൂപകൻ സ്വകർത്തവ്യനിർവഹണത്തിന് വേണ്ടത്ര കോപ്പും കൈക്കരുത്തും നേടിയിരുന്നില്ല. ഹിന്ദിയിൽ ഭാരതീയവും വൈദേശികവുമായ സാഹിത്യമീമാംസാഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ പരിഭാഷകളും അനുകരണങ്ങളും അതുപോലെ മൂലഗ്രന്ഥങ്ങൾപോലും സുലഭങ്ങളായിരുന്നു. എന്നിട്ടും സമകാലീന സാഹിത്യകൃതികളുടെ വിമർശനം വേണ്ടപടി നിർവഹിക്കുവാൻ വളരെക്കുറച്ചു നിരൂപകന്മാർക്കു മാത്രമേ സാധിച്ചുള്ളൂ. സഹാനുഭൂതിപൂർവകമായ വ്യാഖ്യാനവും വിശദീകരണവും ആസ്വാദനവുമാണ് ഭാരതീയസാഹിത്യസമീക്ഷയുടെ പാരമ്പര്യം. സാഹിത്യമൂല്യനിർണ്ണയം

എന്ന പ്രശ്നം അനുവാചകരുടെ അനന്തരപരമ്പരകൾക്കു വിട്ടുകൊടുക്കുകയാണു ചെയ്യുക. ഇതനുസരിച്ചു നോക്കുമ്പോൾ വിമർശകന്മാർ ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ നന്മതിന്മകളെക്കുറിച്ചു് ആദ്യത്തേതും അവസാനത്തേതുമായ തീർപ്പു കല്പിക്കുവാൻ ഇത്രയധികം വ്യഗ്രത കാണിച്ചു എന്നതു് കൂടുതൽ ആശ്ചര്യകരമായിത്തോന്നുന്നു. വായനക്കാരനും എഴുത്തുകാരനും തമ്മിൽ വർദ്ധമാനമായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന വിടവു കുറയ്ക്കുന്നതിനു പകരം കൂട്ടുകയാണു് ഈ വിലയിരുത്തൽ ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്. വിദ്വേഷം അല്ലെങ്കിൽ പൊതുവായ ഉദാസീനതയെങ്കിലും ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടോ, ഒരുവേള കുറേയൊക്കെ അതിൻെറ അനന്തരഫലമായിട്ടുതന്നെയുമോ സമകാലീനസാഹിത്യകാരൻ മുമ്പത്തെക്കാൾ കൂടുതൽ ബോധവാനും, ബോധവാനായ കലാകാരനും ശില്പനിപുണനും ആയിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. കാവ്യപഠനത്തിൻേറയും തദനുസൃതമായ ആന്തരികശിക്ഷണത്തിൻേറയും പ്രാധാന്യം അയാൾ അധികമധികം മനസ്സിലാക്കി വരികയാണു്.

എന്നാൽ എല്ലാ പുതിയ സാഹിത്യസൃഷ്ടികളും പ്രയോഗപരീക്ഷണപരങ്ങളായിരുന്നു എന്നോ പരീക്ഷണമെന്ന നിലയിൽ എഴുതിക്കൂട്ടിയതെല്ലാം പുതിയതെന്നറിയപ്പെട്ട കവിതാവിഭാഗത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു എന്നോ വിചാരിക്കുന്നതു് ഒരു വലിയ പ്രമാദം ആയിരിക്കും. കാരണം, പുതിയ സാഹിത്യബോധത്തിൻെറ മണ്ഡലത്തിൽ രാഷ്ട്രീയാദർശം അഗാധമായ ഒരു പിളർപ്പു് വരുത്തിക്കൂട്ടിയിട്ടുണ്ടു്. കാവ്യബോധത്തിൻെറ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഒരേ ചേരിക്കാരെന്നു തോന്നാവുന്ന കവികളെ രൂഢമൂലമായ രാഷ്ട്രീയാഭിപ്രായഭേദംകൊണ്ടു് ഭിന്നപക്ഷീയരായി, അന്യോന്യം വിദ്വേഷമുള്ള കക്ഷികളായിപ്പോലും, പരിഗണിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. പുരോഗമനസാഹിത്യകാരന്മാരിൽ ചിലർ പ്രയോഗവാദികളായ സാഹിത്യകാരന്മാരുടെ പരീക്ഷണങ്ങളെ അനുവർത്തിക്കുകയോ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുകയോ ചെയ്തു. ഇതു കേവലം സ്വാഭാവികവുമായിരുന്നു. സാധാരണഗതിക്കു് പ്രയോഗ

വാദികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടത്താനാവാത്തവരും മററു കക്ഷികളിൽ ഉൾപ്പെട്ടത്താനാവുന്നവരും ആയ ചില കവികൾ പുതിയതരം സാഹിത്യബോധത്തിൻെറ വികാസത്തിനു് സംഭാവനകൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതു് വിസ്മരിക്കാവതല്ല. ശംശേർ ബഹദൂർ സിംഗ് (1911—), ഭവാനീ പ്രസാദ് മിശ്ര (1914—) എന്നിവർ ഇതിനു് ഉദാഹരണമാണു്. ബഹദൂർസിംഗിൻെറ സാഹിത്യനിബന്ധങ്ങൾക്കു് ഉർദ്ദു കൃതികളുടെ വർണ്ണപ്പകിട്ടും ഉദ്ധതഭാവവും, അതിനുംപുറമേ നല്ല ഒതുക്കവും വൈകാരികതീക്ഷ്ണതയും ഹൃദയത്തിലേക്കു് ആഴ്ന്നിറങ്ങുന്ന സ്വഭാവവും ഉണ്ടു്. തൻെറ രൂപഗ്രഹണപരമായ സൂക്ഷ്മബോധം അദ്ദേഹത്തെ ജപ്പാൻ കവിതയിലേക്കു് ആകർഷിച്ചു. എന്നാൽ തൻെറ കൃതികളിലെ നിർബന്ധപൂർവമായ മിതഭാഷണവും തീക്ഷ്ണവികാരങ്ങളുടെ ഒതുക്കിക്കൊള്ളിക്കലും അദ്ദേഹത്തെ ഒരു ജനകീയ കവി ആക്കുന്നതിനു് പ്രതിബന്ധങ്ങളായി നിലകൊള്ളുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ കവനപാടവത്തിൽ സംശയിക്കാനൊന്നുമില്ല. എങ്കിലും പ്രാധാന്യേന അദ്ദേഹം ഒരു ജനകീയകവിയല്ല; കവിയുടെ കവിയാണു്. ഭവാനീ പ്രസാദ് മിശ്രനു് ഭാഷയിലും ആശയാവിഷ്കരണ രീതിയിലും സാമാന്യജനങ്ങളോടു് വളരെയധികം അടുത്തു നിൽക്കുവാൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പദാവലിയിലും വാക്യഘടനയിലും മാത്രമല്ല, ശബ്ദങ്ങളുടെ സന്ധാനരീതിയിലും താളലയങ്ങളിലും കൂടി അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഭാഷ സാമാന്യവ്യവഹാരത്തോടു് ഏകദേശം അടുത്തുനിൽക്കുന്നു. പരമ്പരാഗതമായ ഛന്ദശ്ശാസ്ത്രത്തിൻെറ പരിധിക്കുള്ളിൽ, ബച്ചൻ സഞ്ചരിച്ച വഴി പിടിച്ചുതന്നെയാണു് ഭവാനീപ്രസാദ്മിശ്ര നൂതനമായ സ്വതന്ത്രമണ്ഡലങ്ങളിലേക്കു് കടന്നുചെന്നതും, അങ്ങനെ സമകാലീനപ്രവണതയെ പരിപോഷിപ്പിച്ചതും.

പുതിയ കവിത അധികവും മൂല്യപ്രശ്നങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധ വച്ചു പുതിയ ഹ്യൂമനിസ്റ്റുംപ്രവണത സർഗ്ഗാത്മകഗദ്യസാഹിത്യത്തിൽ പലതരത്തിലും പ്രതിഫലി

ച്ചിരുന്നു. മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചവണ്ണം കരയ്ക്കും വെള്ളത്തിലും ഒരുപോലെ സഞ്ചരിക്കുവാനുള്ള കഴിവ് തുടന്നു പോരിക തന്നെ ചെയ്തു. അഭിനവസാഹിത്യകാരന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ നിയതമായി ഏതെങ്കിലും ഒരു സരണിയെത്തന്നെ അവലംബിച്ചവർ നന്നേ കുറയും. മൂല്യങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച പ്രശ്നങ്ങളിൽ അവശ്യം തത്പരരായിരുന്നതുകൊണ്ട് കവികൾ ആ വിഷയത്തെ അധികരിച്ച് ഒട്ടധികം നിരൂപണ പ്രബന്ധങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവർ തങ്ങളുടെ അന്വേഷണങ്ങളെ സർഗ്ഗപ്രക്രിയകളുടെ വിവിധ ഭാവങ്ങളിലേക്ക് വ്യാപരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. പ്രതിഭാസമ്പന്നനായ ഒരു യുവകവിയാണ് ധർമ്മവീരഭാരതി. (1926–): നല്ല കരുത്തുണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ തൂലികയ്ക്ക്. പല സാഹിത്യമണ്ഡലങ്ങളിലും അതു പയററി. ഒരു പദ്യനാടകവും ആ തൂലികയിൽനിന്നുലബ്ധമായിട്ടുണ്ട്. സർവേശ്വർ ദയാല് ശക്സേന, രഘുവീര സഹായ്, മദൻ വാത്സ്യായൻ, ജഗദീശ് ഗുപ്ത, വിജയദേവ നാരായണസാഹി, ഹരിവ്യാസ്, കുംവർ നാരായണ, പ്രയാഗ നാരായണ ത്രിപാഠി മുതലായ പല സാഹിത്യകാരന്മാരും ഉത്തിഷ്ഠമാനന്മാരെന്ന നിലയിൽ ഇവിടെ പ്രസ്താവമർഹിക്കുന്നു.

പ്രയോഗവാദത്തിന്റെ കാലത്തെ മറെറാരു പ്രസ്ഥാനത്തെക്കുറിച്ചുകൂടി ഇവിടെ സൂചിപ്പിക്കേണ്ടതുണ്ട്. പ്രാദേശിക പ്രാധാന്യമേ ഉള്ളൂ എങ്കിലും ഒരു അർത്ഥത്തിൽ അതു പ്രയോഗവാദത്തിന്റെ തീക്ഷ്ണതരമായ ഒരു രൂപഭേദമായിരുന്നു. ഫോർമ്മലിസ്റ്റും വിപ്ളവത്തെപ്പററിയാണ് ഇവിടെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതു്. ബിഹാറിലെ മൂന്നു കവികളായിരുന്നു ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഉപജ്ഞാതാക്കൾ: നളിനവിലോചന് ശർമ്മയും 'കേസരി'യും നരേശ് കുമാറും. എസ്രാ പൗണ്ടിൽനിന്നും ഇ. ഇ. കമ്മിങ്സിൽ നിന്നുമാണ് വേണ്ട സഞ്ചോദനം ഇവക്കു ലഭിച്ചതു്. സമകാലീന സാഹിത്യ സങ്കേതങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള പഠനത്തിൽ രസാവഹവും പ്രയോജനപ്രദവുമാണ് ഈ പ്രസ്ഥാനം. എങ്കിലും ഇന്നേവരെ ഇതു സാരവത്തായ

ഏതെങ്കിലും ഒരു നേട്ടം അവശേഷിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു പറയാവുന്നതല്ല.

പ്രാമാണികത്വനിഷ്ഠ പ്രാദേശിക നോവലുകളുടെ ഉദയത്തിനു വഴിയൊരുക്കി. ആ നിഷ്ഠയും വളർച്ച പ്രാപിച്ച മാനുഷികസഹഭാവവും അന്യോന്യം സമ്മേളിച്ചിട്ട് ഗ്രാമീണ ജീവിതത്തിന്റെ സൂക്ഷ്മചിത്രങ്ങൾ പദ്യത്തിലെന്നപോലെ ഗദ്യത്തിലും അവതരിപ്പിച്ചു. ഒരു കാര്യം തീർച്ചയാണ്. കവിതയിലെ ''ഗ്രാമാഭിമുഖ്യ പ്രവണതയെ''പ്പററി ചിന്തിക്കുമ്പോൾ പുതുമയുടെ ആകർഷകഭാവത്തിനും നൂതനരൂപങ്ങളും താളലയോപായങ്ങളും പരീക്ഷിച്ചുനോക്കുവാനുള്ള അഭിലാഷത്തിനും അതുപോലെ തന്നെ ജനങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ജനകീയ ശൈലിയിൽ സാഹിത്യകൃതികൾ രചിക്കുവാനുള്ള ആദർശപരമായ സമ്മർദ്ദത്തിനും സമർഹമായ സ്ഥാനം അനുവദിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇത്തരം കവിതകളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ശംഭുനാഥ് സിംഹ്, കേദാർനാഥ് അഗ്രവാൽ, ത്രിലോചന് ശാസ്ത്രി. കേദാർനാഥ് സിംഹ് മുതലായവർ സ്മരണീയരാണ്. നാടൻ മട്ടുകളാൽ ആകൃഷ്ടരായ മററു പലരുണ്ട്, എന്നുള്ളതും വിസ്തരിക്കാവതല്ല. 'രേണു'ഫണീശ്വരനാഥ് (1921—), മാർക്കണ്ഡേയ (1931—), കേശവപ്രസാദ് മിശ്ര, മനോഹർ ശ്യാം ജോഷി, ശിവപ്രസാദ് സിംഹ് എന്നിവർ കുറേക്കൂടി ചെറുപ്പക്കാരായ ഗദ്യകാരന്മാരാണ്. ഇവർ പ്രത്യേകം ചില പ്രവിശ്യകളിലെ ജനങ്ങളുടെ ജീവിതം ചിത്രീകരിച്ചിട്ട് ഹിന്ദിനോവൽ മണ്ഡലത്തെ വിപുലതരമാക്കിത്തീർത്തു. പുതിയ പ്രാദേശികാഖ്യായികകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ 'രേണു'വിന്റെ 'മൈലാ ആഞ്ചൽ' എന്ന കൃതിക്ക് ഒരു ഉന്നതസ്ഥാനമുണ്ട്. 'രുദ്രൻ' തന്റെ 'ബഹ്തീ ഗംഗാ' (ഒഴുകുന്ന ഗംഗാനദി) എന്ന ആഖ്യായികയിൽ ഒരു നഗരത്തിലെ (ബനാറീസിലെ) അനേകതലമുറകളിലെ ജീവിതത്തിന്റെ ഒരു സമ്പൂർണ്ണചിത്രം നൽകുവാൻ യത്നിക്കയുണ്ടായി. നേരത്തേ പ്രസ്താവിച്ചല്ലോ, നാഗാർജ്ജുനനെപ്പററി. അദ്ദേഹം പ്രാദേശിക ജീവിതത്തെ ചിത്രീകരിക്കുന്ന നോവൽ പ്രസ്ഥാനത്തിന്

ഗണ്യമായ സംഭാവനകൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അമൃതലാൽ നാഗറിൻെറ നോവല്യകൾ പ്രാദേശികജീവിതത്തെ ചിത്രീകരിക്കുക എന്നതിനെക്കാൾ ഒരു പ്രത്യേക ജനവിഭാഗത്തെ, സമുദായസോപാനത്തിലെ ഏതെങ്കിലും ഒരു വർഗ്ഗത്തെ, ചിത്രീകരിക്കുക എന്ന പ്രവണതയാണ് അധികം പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നത്. ഇങ്ങനെ മന:പൂർവം നിരീക്ഷണമണ്ഡലത്തെ സങ്കുചിതമാക്കുന്നത് ചിത്രീകരണത്തെ പ്രാമാണികമാക്കുവാനുള്ള ആഗ്രഹത്തിൻെറ ഫലമായിട്ടാണ്. ഏതെങ്കിലും ഒരു സന്ദർഭത്തിൻെറ നർമ്മഭാവം ദർശിക്കുവാനുള്ള സൂക്ഷ്മദൃഷ്ടി അദ്ദേഹത്തിൻെറ ചിത്രീകരണങ്ങൾക്ക് മിക്കപ്പോഴും പ്രത്യേകമായ ഒരു ആകർഷകത്വം നൽകുന്നുമുണ്ട്.

ഗീതനാട്യങ്ങളും മായാരൂപകങ്ങളും പുതിയതരം പ്രവണതകളാണ്. തീർച്ചയായും അത്തരം രചനകൾക്ക് റേഡിയോ ഉത്തേജനം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ മുഖ്യനിദാനം അതാണ് എന്നു പറയാനാവില്ല. റേഡിയോ നാടകങ്ങളും ഏകാങ്കങ്ങളും ഒട്ടുവളരെ രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. പക്ഷേ ഇന്ത്യയിൽ പൊതുവേയുള്ള പ്രക്ഷേപണനിലവാരത്തിൽക്കവിഞ്ഞ സാഹിത്യഗുണം അപൂർവമായേ ഇവയ്ക്കു കാണപ്പെടുന്നുള്ളൂ. റേഡിയോ വഴി പ്രക്ഷേപണം ചെയ്യാൻ വേണ്ടിയല്ലാതെ രചിക്കപ്പെടുന്ന നാടകങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ചിലപ്പോൾ വളരെ നല്ലവയും കണ്ടേക്കാം. എന്നാൽ ഇവിടെയും നാടകകർത്താവും രംഗവേദികാപാരമ്പര്യവും തമ്മിൽ ദൃഢസമ്പർക്കമില്ല എന്നുള്ളതു് ഒരു വമ്പിച്ച ന്യൂനതയായി അവശേഷിക്കുന്നു. ഉപേന്ദ്രനാഥ് അശ്ക് (1910—), രാമകുമാർ വർമ്മ (1905—), ലക്ഷ്മീനാരായണ് മിശ്ര (1903—), ജഗദീശ് ചന്ദ്ര മാഥുർ, ഭാരത് ഭൂഷൺ അഗ്രവാൽ (1919—) എന്നിവർ ഈ മണ്ഡലത്തിൽ ഗണ്യമായ സംഭാവനകൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ഇവിടെ ചുരുക്കമായി പര്യവലോകനംചെയ്ത കാലഘട്ടം ഏതാണ്ടു യാഥാസ്ഥിതികവൃത്തനിബദ്ധങ്ങളായ ഗീതങ്ങൾ രചിച്ച ഒട്ടുവളരെ കവിതകൾക്കു ജന്മം നൽകി

യിട്ടുണ്ട്. ഈ പ്രത്യേകതരത്തിലുള്ള കവിത ഗീതമെന്നുള്ള പേരുകൊണ്ടു വിവക്ഷിക്കുന്നപോലെ എപ്പോഴും അത്ര ചെറുതായിരുന്നില്ല. പ്രസ്തുത കവിതാപ്രസ്ഥാനത്തിന്ന് അതിൻേറതായ ആരാധകന്മാർ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഗീതരചനയിൽ വിജയശ്രീലാളിതരായ പലരും അക്കാരണത്താൽ നല്ല ജനസമ്മതി പുലർത്തിപ്പോരുകയും ചെയ്തു. ഇത്തരം രചനകൾ സ്വതന്ത്രസർഗ്ഗശക്തിയുടെ യാതൊരു ലക്ഷണവും പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നില്ല. അതിനും പുറമേ ഇന്നത്തെ പ്രവണതയും—(അതു് ഹിന്ദിസാഹിത്യത്തിൽ മാത്രമുള്ളതല്ല)—ഗീതകൃത്തുകളെ (ശരിക്കു പറയേണ്ടതു് പാട്ടെഴുത്തുകാരെന്നാണ്; മറേറപ്പദം കുറേക്കൂടി മര്യാദ ദീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടുള്ളതാണ്) സമകാലികസാഹിത്യാവലോകനത്തിൻെറ കോടിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിന്ന് എതിരായിട്ടുള്ളതാണ് എന്നു ന്യായമായി വാദിക്കാനാവുകയും ചെയ്യും.

സമകാലീനസാഹിത്യാവലോകനം സർഗ്ഗാത്മക സാഹിത്യത്തിൻെറ പരിധിയെ അതിക്രമിക്കാതിരിക്കുകയായിരിക്കും ഭേദം. പല മുൻവിധികളും പക്ഷപാതങ്ങളും അന്തർഭവിക്കുക സഹജമായതുകൊണ്ടു്, സമകാലികവിമർശനത്തിൻെറ വിമർശനം ദ്വേധാ അപകടം പിടിച്ചതാണ്. ഇതിനെപ്പററി, ആകാവുന്നിടത്തോളം, അഥവാ സമുചിതമായിരിക്കുന്നിടത്തോളം പരോക്ഷസൂചനകൾ ഈ ലേഖനത്തിൽ മുൻപുചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

മുകളിൽ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചതുപോലെ ആധുനിക സാഹിത്യകൃതികളെപ്പററിയുള്ള ഏതു് അവലോകനവും വിവാദാത്മകമാവാതെ തരമില്ല. നീക്കുപോക്കില്ലാത്ത ആ അപകടത്തിൽനിന്നു് താൻ വിമുക്തനല്ല എന്ന് ഈ ലേഖകനുമറിയാം. നിഷ്പക്ഷത അയാൾക്ക് അവകാശപ്പെടുവാൻപോലും ആവുകയില്ല. അങ്ങനെയൊന്ന് അവകാശപ്പെട്ടാൽ അതിൽ എത്രത്തോളം സത്യമുണ്ടെന്നു കണ്ടുപിടിക്കാനും സാദ്ധ്യമല്ല. കാരണം, നിഷ്പക്ഷത ഉണ്ടാവണമെങ്കിൽ ദീർഘകാലദർശനം കൂടിയേതീരൂ. എങ്കിലും ഒരു സാഹിത്യത്തെ ഒന്നാകെയോ ഒരു പ്രവണ

തയെ പ്രത്യേകമായോ സമീപിക്കുമ്പോൾ ചെയ്യുന്ന ഇത്തരം വിവാദാത്മകപ്രസ്താവങ്ങൾ പ്രസ്തുത മണ്ഡലങ്ങളുമായി പരിചയപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവർക്ക് സ്വയമായി ചിന്തിക്കുവാനും വിമർശിക്കുവാനും വേണ്ട ഉത്തേജനം നല്കും; ആ മണ്ഡലങ്ങളിൽ വേണ്ടത്ര പരിചയമില്ലാത്തവരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, അവയോട്ട് ആഭിമുഖ്യം ഉളവാക്കുകയും ചെയ്യും. അങ്ങനെ, ഗുണമല്ലാതെ ദോഷമൊന്നുമുണ്ടാവാനില്ല. ഈ ലേഖകൻ നിർവഹിച്ചിരിക്കുന്ന ഈ അവലോകനം ഹിന്ദിസാഹിത്യവുമായി പരിചയമില്ലാത്ത, വായനക്കാരെ ആ വിശാലമണ്ഡലത്തിൽ ആത്മവിശ്വാസപൂർവകം ഒരു അവേക്ഷണപര്യടനം നടത്തുവാൻ ഉത്തേജിപ്പിക്കുമെന്നും അവക്കു മേധാപരമായ വ്യാപാരവും വൈകാരികമായ സംതൃപ്തിയും ഉളവാകുമാറ് ആ പര്യടനത്തിനുവേണ്ട മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശം നല്കുമെന്നും പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

ലേഖകന്മാരെപ്പററി

ഡാക്ടർ ബിരിഞ്ചികുമാർ ബറുവാ, എം. എ., പി എച്ച്. ഡി. (ജനനം–1910). പ്രഖ്യാതനായ ആസ്സാമീസ് പണ്ഡിതൻ; നോവലിസ്റ്റ്; ചെറുകഥാകൃത്ത്. 'ആസ്സാമിയാ സാഹിത്യം', 'ആസ്സാമിൻെറ സാംസ്കാരിക ചരിത്രം', 'ആദിമ ആസ്സാമീസ് സാഹിത്യത്തെ സംബന്ധിച്ച പഠനങ്ങൾ' എന്നീ കൃതികളുടെ കത്താവ്.

ഡാക്ടർ കെ. ആർ. ശ്രീനിവാസ അയ്യങ്കാർ, ഡി. ലിററ്. (ജനനം–1908). പണ്ഡിതൻ; നിരൂപകൻ; ജീവചരിത്രകാരൻ; ആന്ധ്രാസർവകലാശാലയിലെ ആംഗലഭാഷാപ്രൊഫസ്സർ. 'ഇൻഡോ-ആംഗ്ലിയൻ സാഹിത്യം', 'ഇംഗ്ലീഷ് സാഹിത്യത്തിന് ഇന്ത്യക്കാരുടെ സംഭാവന', 'ശ്രീ അരവിന്ദ്'' എന്നീ കൃതികളുടെ പ്രണേതാവ്.

ഡാക്ടർ ഖാജാ അഹമ്മദ് ഫാരൂകി, എം. എ., പി എച്ച്. ഡി.(ജനനം-1917).ഉർദു സാഹിത്യത്തിലെ ഗണ്യനായ ഒരു നിരൂപകൻ; ഡെൽഹി സർവ്വകലാശാലയിലെ ഉർദു വകുപ്പിൻെറ അദ്ധ്യക്ഷൻ. 'മീർ തകീ മീർ ഹായത് ശൈരി' എന്ന കൃതിക്കു സാഹിത്യ അക്കാദമിയുടെ അവാർഡു നേടി.

ഡാക്ടർ മായാധർ മാൻസിംഹ. എം. എ., പി എച്ച്. ഡി. (ജനനം 1905).സുപ്രസിദ്ധനായ ഒറിയാ കവി; നാടകകൃത്ത്; നിരൂപകൻ. ശാംബൽപൂരിലെ ഗംഗാധർ മേഹർ കോളേജിൻെറ പ്രിൻസിപ്പാൾ. 'ധൂപ', 'ഹേമപുഷ്പ', 'അക്ഷ്യത' (എല്ലാം കവിതാസമാഹാരങ്ങൾ), 'കവി ഓ കവിത', 'ഒറിയാസമാജ് ഓ സാഹിത്യ' 'ഒറിയാസാഹിത്യ ചരിത്രം'

എന്നിവ ഇദ്ദേഹത്തിൻെറ പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങളിൽ ചിലതാണ്.

പ്രൊഫ. വി. കെ. ഗോകാക്, എം. എ. (ജനനം-1909). കവി; നാടകകൃത്ത്; ഉപന്യാസകർത്താവ്; നിരൂപകൻ. ഹൈദരബാദിലുള്ള സെൻട്രൽ ഇൻസ്റ്റിററ്യൂട്ട് ആഫ് ഇംഗ്ലീഷിൻെറ ഡയറക്ടർ. 1934-ൽ കർണ്ണാടക കവിസമാജത്തിൻെറയും 1949-ൽ കർണ്ണാടക സാഹിത്യ പരിഷത്തിൻെറയും പ്രസിഡൻറ് ആയിരുന്നു. ഇദ്ദേഹത്തിൻെറ പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ, 'പവന' (കവിതകൾ), 'ഇൻഡ്യൻ കർണ്ണാടക്' (ഉപന്യാസങ്ങൾ), 'സാഹിത്യദല്ലി പ്രഗതി' (നിരൂപണങ്ങൾ) എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്നു. 'ദ്യവപൃഥിവി' എന്ന കവിതയ്ക്കു് സാഹിത്യ അക്കാദമിയുടെ അവാർഡ് നേടി.

പ്രൊഫ. പൃഥ്വീനാഥ് 'പുഷ്പ്', എം. എ. (ജനനം-1917). ശ്രീനഗറിലെ എ. എസ്. കോളേജിൽ സംസ്കൃതം, ഹിന്ദി എന്നീ വകുപ്പുകളുടെ അദ്ധ്യക്ഷൻ. ഹിന്ദിയിൽ 'കാശ്മീരിസാഹിത്യ' എന്ന കൃതിപ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും ഇംഗ്ലീഷിൽ 'കാശ്മീരി കാവ്യ സമാഹാരം' പ്രസാധനംചെയ്യുകയും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്.

പ്രൊഫ. മന്സുഖലാല് ഝവേരി. എം. എ. (ജനനം-1907). കവി; നിരൂപകൻ; ഗുജറാത്തി പ്രൊഫസർ. 'ചന്ദ്രദൂത', 'ആരാധന' (രണ്ടും കാവ്യ സമാഹാരങ്ങൾ), 'ഗുജറാത്തിസാഹിത്യ നും രേഖാദർശന' (നിരൂപണം) എന്നിവ ഇദ്ദേഹത്തിൻെറ കൃതികളിൽ ചിലതാണ്.

പ്രൊഫ. ടി. പി. മീനാക്ഷിസുന്ദരം. എം. എ; ബി. എൽ. (ജനനം-1901). ഉപന്യാസകാരകൻ; നിരൂപകൻ. അണ്ണാമല സർവ്വകലാശാലയിൽ ഭാഷാശാസ്ത്ര പ്രൊഫസർ.

രാമകോടീശ്വരറാവു, ബി. എ., ബി. എൽ. (ജനനം-1894). മസൂലിപട്ടണം നാഷനൽ കോളേജിൻെറ പ്രിൻസിപ്പാൾ ആയിരുന്നു. ഇദ്ദേഹം ഇൻഡ്യൻ സംസ്കാരത്തിനുവേണ്ടി നിലകൊള്ളുന്ന 'ത്രിവേണി' എന്ന ആംഗലപത്രികയുടെ പത്രാധിപരും, 'കാവൂർ പ്രധാനി' (ജീവചരിത്രം), 'മഹാരാഷ്ട്ര വീരുലു' (രേഖാചിത്രം) എന്നീ കൃതികളുടെ കർത്താവും ആണ്.

സർദാർ ഖുഷ്വന്ത്സിംഗ്, എൽ. എൽ. ബി. (ജനനം-1915). ഗണനീയനായ ഒരു പത്രപ്രവർത്തകൻ; നോവലെഴുത്തുകാരൻ; ചെറുകഥാകൃത്ത്. 'സിക്കുകാർ' (ചരിത്രം), 'ട്രെയിൻ ററു പാക്കിസ്ഥാൻ' (പാക്കിസ്ഥാനിലേക്കുള്ള തീവണ്ടിയാത്ര-നോവൽ), 'നാം വിച്ച് കീ പിയാ ഹൈ'' (ചെറുകഥകൾ) എന്നിവയുടെ കർത്താവ്.

കാസി അബ്ദുൽ വാദൂദ്, എം. എ. (ജനനം-1894) ബംഗാളിയിലെ ഒരു നോവലിസ്റ്റ്; ഉപന്യാസകാരൻ; ചെറുകഥാകൃത്ത്. 1939-ൽ ബംഗാളിസാഹിത്യസമാജത്തിൻെറ പ്രസിഡൻറായിരുന്നു. 'മിർ പരിബർ' (ചെറുകഥകൾ), 'നവപര്യയ' (ഉപന്യാസങ്ങൾ), 'ആസാദ്'' (നോവൽ) എന്നിവ ഇദ്ദേഹത്തിൻെറ ചില പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങളാണ്.

ഡാക്ടർ സി. കുഞ്ഞൻരാജാ. (1895—1963). സംസ്കൃതത്തിലും മലയാളത്തിലും പ്രശസ്തനായ ഒരു പണ്ഡിതൻ. 'ഉഷാനിരുദ്ധ' 'സംസ്കൃതസാഹിത്യചരിത്രം' തുടങ്ങിയ കൃതികളുടെ കർത്താവ്.

പ്രൊഫ. മംഗേശ് വിട്ഠൽ രാജാധ്യക്ഷ, എം. എ. (ജനനം-1913). ബോംബേഎൽഫിൻസ്റ്റൺ കോളേജിലെ ഇംഗ്ലീഷ് പ്രൊഫസ്സർ. അഞ്ചു പ്രമുഖ മറാത്തി കവികളുടെ തിരഞ്ഞെടുത്ത കവിതകൾചേർത്ത് 'പഞ്ച്കവി' എന്നൊരു കവിതാസമാഹാരം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഡോക്ടർ വി. രാഘവൻ പി എച്ച്. ഡി. (ജനനം-1908). മദിരാശി സർവ്വകലാശാലയിൽ സംസ്കൃത പ്രൊഫസ്സർ. 1953-ൽ പാരീസിൽ നടന്ന പൗരസ്ത്യഭാഷാ പണ്ഡിതന്മാരുടെ അന്താരാഷ്ട്രീയ മിഷനിൽ ആൾ ഇൻഡ്യാ ഓറിയൻറൽ കോൺഫറൻസിൻെറ പ്രതിനിധിയായിരുന്നു. കാഷ്മീറിൽ കൂടിയ ഓറിയൻറൽ കോൺഫറൻസിൽ അദ്ധ്യക്ഷൻ. സംസ്കൃതത്തിലും ഇംഗ്ലീഷിലും തമിഴിലും പണ്ഡിതോചിതമായ പലേ കൃതികളും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ ഇരുനൂററൻപതിൽപരം ഗവേഷണ പ്രബന്ധങ്ങളുടെ കർത്താവാണ്; 'സംസ്കൃതപ്രതിഭാ' എന്ന പത്രികയുടെ എഡിററരുമാണ്.

പ്രൊഫ. ലാല്സിംഗ് ഹസാരീസിംഗ് അജ്വാണി എം. എ. (ജനനം-1899). സിന്ധികവി; നിരൂപകൻ. ബോംബേയിൽ ബാന്ദ്രാ നാഷനൽ കോളേജിൻെറ പ്രിൻസിപ്പാൾ. സ്വന്തം സംഭാവനകൾകൂടെ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന 'നവദൗർ' (കവിതകൾ), 'വിചാർ' (ഉപന്യാസങ്ങൾ) ഇത്യാദി അനേകം സിന്ധികാവ്യ സമാഹാരങ്ങളും ഉപന്യാസ സമാഹാരങ്ങളും പ്രസാധനംചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

സച്ചിദാനന്ദ് എച്ച്. വാത്സ്യായൻ. (ജനനം-1911). ഹിന്ദി കവി; നോവലിസ്റ്റ്; ചെറുകഥാകൃത്ത്. 'വാക്' എന്ന ഹിന്ദി ത്രൈമാസികത്തിൻെറ പത്രാധിപർ. 'ഭഗ്നദൂത' (കവിതകൾ), 'ശേഖർ: ഏക് ജീവനീ' (നോവൽ), 'അജ്നേയ കീ കഹാനിയാം' (കഥകൾ) എന്നിവ ഇദ്ദേഹത്തിൻെറ ചില കൃതികളാണ്.

നാമസൂചിക

അ

അക്ബർ 97
അക്ബർ അലി 187
അക്കിത്തം 400
അക്ഷയ് കുമാർ ദത്ത 353
അക്ഷയ കുമാർ ബറാൽ 362
അഖ്തർ അൻസാരി 113
അഖ്തർ ഔരാനവി 114
അഖ്തർ മോഹിയുദ്ദീൻ 208
അഖ്തർ ശീരാനി 109
അഖ്തുരുൽ ഇമാൻ 104
അഖിലാനന്ദ ശർമ്മ 482, 495
അഖുന്ദ് ലുത്ഫല്ലാഹ് 580
അഗസ്ത്യ മഹർഷി 265
അചിന്ത്യസേൻ ഗുപ്ത 371, 377
അച്യുത് ബലവന്ത് കോൽഹട്കർ 432
അച്യുത മേനവൻ, സി. 410
അജ്വാണി, എൽ. എച്ച്. 562
അജിത് ദത്ത 372
അഞ്ചൽ (രാമേശ്വർ ശുക്ല) 577, 613
അഡിഗ 182, 183, 186, 193.
അഡിസൻ 164, 284, 581.
അതിസ്നോഹനാടകം (Melodrama) 379, 442
അതുല് ചന്ദ്രഗുപ്ത 380
അതുല് ചന്ദ്ര ഹജരിക 27
അത്രേ, പ്രഹ്ളാദ് കേശവ് (പി. കെ.) 260, 436, 442, 451.
അത്രേയൻ, ആചാര്യ 312
അഥർവവേദം 497
അദ്ധ്യാത്മകവിത 76-8, 137, 192, 199, 210, 229, 275.
അദ്ധ്യാത്മരാമായണം 384
അനന്ത് കാണേകർ 438, 450, 451, 461.
അനന്തകൃഷ്ണശർമ്മ, എ. 318
അനന്തകൃഷ്ണശാസ്ത്രി, എൻ. എസ്. 489
അനന്തകൃഷ്ണശാസ്ത്രി, മഹാമഹോപാദ്ധ്യായ 477
അനന്താചാര്യ, വി. 511
അനന്താഴ്വാർ 524
അനംഗഭീമൻ 148
അനീസ് 96
അനുജൻ 400
അനുരൂപാദേവി 378
അന്തപ്പായി, സി. 389
അന്തോയിൻ, എസ്. ജെ. 545
അന്നദാചരണ തർക്ക ചൂഡാമണി 547
അന്നദാശങ്കർ റോയ് 151, 375
അന്നമാചാര്യ 295
അന്നാങ്ഗരാചാര്യർ 538
അന്വർ 116
അന്വർ അസീം 116
അപ്പൻ തമ്പുരാൻ 401, 411
അപ്പർ 267, 270
അപ്പായാചാര്യൻ 493
അപ്പാ വാജപേയി 539
അപ്പാശർമ്മ 521, 525
അപ്പാശാസ്ത്രി രാശിവദേകർ 480, 489, 499, 502, 507, 514, 515.
അബ്ദുൽ അഹദ് ആസാദ് 214
അബ്ദുൽക്കരീം ഗദായി 577
അബ്ദുൽക്കരീം സന്ദേലോ 563
അബ്ദുൽ മാലിക് 35
അബ്ദുൽ ഹക്, ഡാക്ടർ 123
അബ്ദുൽ ഹലീം ശരർ 118
അബ്ദുസ് സത്താർ സിദ്ദീകി, ഡാക്ടർ 124
അബ്ദുസ്സലാം നദ്വി 124
അബ്ദുള്ളാ, ഡാക്ടർ 124
അബ്ദുൽ ഹസൻ അലി 125
അബോത്ധോ 573
അബ്ബൂരി കൃഷ്ണറാവു 300
അഭിഗീതിക (Ode) 137, 138, 177, 184, 213, 630.
അമരചന്ദ്രൻ 554

അമരനാഥ ഝാ 67
അമരേന്ദ്ര ഘോഷ് 377
അമർദാസ് 324
അമാനത്ത് 122
അമിയ ചക്രവർത്തി 21, 67, 372
അമീർ 98
അമൃതലാൽ നാഗർ 639
അമൃതാപ്രീതം 336—9
അമേരിക്കൻ ബാപ്റ്റിസ്റ്റ് മിഷൻ 12
അംഗദ് 324
അംബർദാർ 216
അംബാലാൽ പുരാണി 496
അംബികാഗിരി, റായ് ചൌധുരി 16
അംബികാദത്ത വ്യാസൻ 480
അയ്യർ, എ. എസ്. പി. 63, 66
അയ്യർ, കെ. വി. 177
അയ്യർ, വി. വി. എസ്. 291
അരവിന്ദ് ഗോഖലെ 457
അരവിന്ദ (ന്ദ്) ഘോഷ് (അരവിന്ദ്) 41, 42, 43, 52, 54, 55, 56, 57, 59, 67, 76, 77, 78, 87, 172, 199, 200, 496, 545
അരുൺ നന്ദി 267
അർച്ചിക 196
അർജ്ജൻ ശാദ് 577
അർജ്ജുൻ ഇസ്രാണി 576
അർജ്ജു (ന)ൻ, ഹ്രു 324, 326
അർണ്ണിമാൽ 212, 213
അർത്ഥവല്ലഭ മഹാന്തി 159
അലമേലമ്മ 482
അലീ മുഹമ്മദ് ലോൻ 208
അല്ലസാനി പെദ്ദന 540
അവനീന്ദ്രനാഥ ടാഗോർ 379
അവന്തി സുന്ദരി 537
അവെസ്റ്റ 544
അവ്വൈ 287, 540
അശ്ഫാക് അഹമ്മദ് 116
അശോകൻ 479
അശ്വത്ഥനാരായണ റാവു 180
അശ്വിനീ കുമാർ ഘോഷ് 156
അശ്വിനീ കുമാർ ദത്ത 381
അസ്കരി 124
അസ്ഗർ 102
അസമത്തുള്ളാഹ്ഖാൻ 101, 109
അസർ 99, 100, 103
അസീസ് 99, 100
അസീസ് അഹമ്മദ് 119, 120, 121.
അഹ്മദ് ഷൂജാ 122
അഹമ്മദ് അബ്ബാസ്, ഖ്വാജാ 80, 116, 121, 614.
അഹമ്മദ് അലി 63, 113, 114, 121.
അഹമ്മദ്, എൽ. 112
അഹമ്മദ് ഫാത്രുകി, ഖ്വാജാ 90
അഹമ്മദ് നദീം കാസ്മി 113, 114, 116.
അള്ളാ ബചായോ 586
അഴ്സ് മൽസിയാനി 105
അറംഗസീബ് (ചക്രവർത്തി) 327

ആ

ആഖോ 228
ആഗമാനന്ദസ്വാമി 497
ആഗസ്റ്റ് കോംതേ 15
ആഗാ ബാബർ 114
ആഗാ സൂഫി 584
ആഗാ ഹസ്ര് കാശ്മീരി 122
ആത്മകഥ 68, 70, 165, 180, 231, 253–5, 313, 406, 452, 624
ആദി കെ. സേട്ട് 65
ആദി ഭട്ല നാരായണദാസ് 543
ആദിൽ രശീദ് 121, 122
ആദ്യ 167, 177, 178, 179, 185, 192, 195, 197
ആദ്യനാഥ ശർമ്മ 30
ആനന്ദ് 79
ആനന്ദ് ഗോലാണി 590
ആനന്ദ് ലാൽ 84
ആനന്ദകുമാരസ്വാമി 67
ആനന്ദവർദ്ധനൻ 560
ആനിബസന്റ്, മിസ്സിസ് 172
ആനുകാലിക സാഹിത്യം 167
ആനേ, എം. എസ്. 549
ആൻഡ്റൂസ്, സി. എഫ്. 549
ആബിദ് അലീ ആബിദ് 123

ആബിദ് ഹുസൈൻ, ഡാക്ടർ 121, 122, 125
ആബു സയ്ദ് അയ്യൂബ് 380
ആംഗ്ലോ-ഇന്ത്യൻ സാഹിത്യം 40
ആരിഫ് 215, 216, 219
ആരിസ് 216
ആരു ദത്ത് 49, 50
ആരുഢൻ 306, 317
ആര്യസമാജം 49, 494, 502, 529
ആർമേൻഡോ മെനസസ്സ് 64
ആർണോൾഡ് (മാത്യു ആർണോൾഡ്) 166, 182
ആർസു 100, 109
ആലൂർ 176
ആലേ അഹമ്മദ് സരൂർ, പ്രൊഫ. 124
ആൽഫ്റഡ് ല്യാല്, സർ. 41
ആശാപൂർണ്ണാദേവി 375, 379
ആശുതോഷ് മുഖർജി 69, 549
ആസാദ് (കാശ്മീർ) 223
ആസാനന്ദ്മാം തോരറ 588
ആസി 215

ആസ്സാമിയാസാഹിത്യം 9-39

ആഹോം 10, 24
ആഴ്വാരന്മാർ 266, 275, 538

ഇ

ഇക്കാവു അമ്മ, തോട്ടയ്ക്കാട്ട് 398
ഇഖ്ബാൽ 42, 96, 99, 106, 107, 108, 126, 223, 575
ഇഞ്ചൽ 184, 199
ഇടതു (വാമ) പക്ഷപ്രവണത 64, 153, 154, 196, 304-5, 329, 375, 377, 378, 399-400
ഇതിഹാസകാവ്യം 141, 142, 238, 239, 304, 307, 374, 550
ഇനാംദാർ 183, 184
ഇൻഡോ-ആംഗ്ലിക്കൻ സാഹിത്യം 41, 42, 45, 60
ഇന്തിയാസ് അലീഖാൻ അർശി 124
ഇന്തിയാസ് അലീതാജ് 125
ഇന്തിസാർ ഹുസൈൻ 116, 121

ഇന്ത്യയിലെ ഇംഗ്ലീഷ് സാഹിത്യം 40—89

ഇന്ദിരാ സന്ത്, ശ്രീമതി 455
ഇന്ദുലാല് യാജ്ഞിക് 254
ഇന്ദ്രജിത് ശർമ്മ 109
ഇന്ദ്രനാഥ് വന്ദ്യോപാദ്ധ്യായ 516
ഇബ്സൻ 53, 165, 260, 287, 578
ഇബാദത്ത് ബരേലവി 124
ഇബ്രാഹിം ജലീസ് 113, 114, 122
ഇരയിമ്മൻതമ്പി 385
ഇരാവതീ കാർവേ, ശ്രീമതി 462
ഇലാചന്ദ്ര ജോഷി 626
ഇശ്തിയാക് ഹുസൈൻ ഖുറേശി 122
ഇസ്മത് ചുഗ്താ്യി 113, 114, 115, 119, 121
ഇസ്മായിൽ 97

ഈ

ഈശ്വര് ചന്ദ്രവിദ്യാസാഗർ 353
ഈശ്വര ഗുപ്ത 351
ഈശ്വരദത്ത്, കെ. 66, 68
ഈശ്വര പേട്ലികർ 243, 244, 247
ഈശ്വരി ജോത്വാണി 591
ഈസോപ്പ് 514

ഉ

ഉണ്ണായിവാര്യർ 385
ഉണ്ണിനായർ 69
ഉത്കലന്മാർ 128
ഉത്കലസമ്മിളനി 145
ഉത്തമ് 591
ഉത്തംഗി 187
ഉധാരാംഫാൻവർദാസ് 580, 581
ഉപനിഷത്തുകൾ 467

ഉപന്യാസം 36–8, 66–7, 156, 164, 177, 180, 231, 232, 284–5, 506, 581, 582, 623, 627
ഉപാദ്ധ്യായ, എം. എ. 497
ഉപേന്ദ്രകിശോർ റായ് ചൗധുരി 379
ഉപേന്ദ്ര ചന്ദ്ര ലെഖാരു 38
ഉപേന്ദ്രനാഥ് അശ്ക് 123, 639
ഉപേന്ദ്രനാഥ സേൻ 515
ഉപേന്ദ്ര ഭഞ്ജ 138
ഉമാപതി 267
ഉമാമഹേശ്വർ 63
ഉമാശങ്കർ ജോഷി (വാസുകി) 238, 241, 247, 253.
ഉമേശ്കൗരം 208

ഉർദ്ദു സാഹിത്യം 90—127

ഉർസാണി 579
ഉശനസ് 239
ഉസ്മാൻ അന്സാരി 584

ഋ

ഋഗ്വേദസംഹിത 414, 496
ഋഷികേശ ഭട്ടാചാര്യ 502

എ

എക്കുണ്ഡി 182, 199
എഡ്ഗാർ അല്ലൻ പോവ് 165
എഡ്മൺഡ് ഗോസ് 49
എഡ്വിൻ ആർണോൾഡ്, സർ 41, 575
എമേഴ്സൺ 260
എലിയട്ട്, ടി. എസ്. 21, 153, 183, 194, 560
എസ്രാപൗണ്ട് 153, 637
എഹ്സാൻ 108
എഹ്സാൻ ലഖ്നവി 122
എഴുത്തച്ഛൻ 384, 385
ഏകനാഥ് 416, 417
ഏകാങ്കനാടകം 178, 233, 315, 531, 537, 579, 639

ഐ

ഐ. എൻ. എ. 72, 185
ഐൻസ്റ്റീൻ 198

ഒ

ഒളപ്പമണ്ണ 400

ഒറിയാസാഹിത്യം 128—160

ഓക, എം. പി. 541
ഓടൻ, ഇ. എഫ്. 41
ഓമർഖയ്യാം 18, 332, 413, 543, 572, 582
ഓസ്കാർ വൈൽഡ് 54, 165

ക

കടങ്ങ് ഗോഡ്ലു 177
കട്ടി, എസ്. 176
കട്ടിമനി 183, 184, 193
കണവി 182, 183
കതീൽ 105
കത്തു് 126—7, 180, 231, 417, 507, 508
കഥകളി 385
കനകപത്തി വരലക്ഷ്മമ്മ 308
കപാലിശാസ്ത്രി, ടി. വി. 495, 545, 548
കപൂർ, കൻഹൈയാലാല് 125
കപൂർ, കെ. എൽ. 123
കബീർ 210, 565, 603
കമ്പരാമായണം 267, 314, 539
കമ്പർ 384
കമലാകാന്ത ഭട്ടാചാര്യ 14, 27
കമലാബായ് തിലക്ക്, ശ്രീമതി 448
കമലാമാക്ക്ണ്ഡേയ 80, 82, 83
കമാൽ ഖാൻ ഉസ്മാനി 108
കമ്മിങ്സ്, ഇ. ഇ. 637
കരകാ, ഡി. എഫ്. 63
കരുണാനിധാന് ബാനർജി 362

കർണ്ണാടക സാഹിത്യം 161—204

കത്താർ സിംഗ് ദുഗ്ഗൽ 340—42
കമ്മൽക്കർ ശാസ്ത്രി, പി. 555

കർശൻദാസ് മാനേക് 238, 258
കല്ഹണൻ 480
കലാപി 231
കലാപ്രകാശ് 591
കലാ രീജ് സിംഘാനി 591
കലിഹരദാസ വസ്സ 482
കലേ, എം. ആർ. 477
കലോ 82
കല്യാണ ആഡ്വാണി 579, 587
കല്യാണരാമശാസ്ത്രി 515
കല്യാണസുന്ദര മുതലിയാർ, ടി. വി. 279, 283
കല്യാണി, കെ. 520
കൽക്കി 279, 290
കവികങ്കണൻ (മുകുന്ദരാം ചക്രവർത്തി) 348
കവി കൃഷ്ണകൗർ 479
കവിമണി (ദേശിക വിനായകംപിള്ളെ) 278, 279, 284
കവിരാജ് ഗണനാഥ്സേൻ 500
കസാമിയൻ 262
കസീദാ 571
കസ്തൂരി 177, 184
കഹാൻ സിംഗ് 335
കഴ്സൺപ്രഭു 423
കാക്സ്റ്റൺ 170
കാകാകലേൽക്കർ 256
കാടയവേമൻ 295
കാടൂരി വേങ്കടേശ്വരറാവു 304
കാണേ, പി. വി. 511
കാനേട്കർ, എസ്. കെ. 436
കാന്ത് 231
കാന്തീലാല് 255
കാഫി 323, 328, 568, 572
കാമപാലമിശ്ര 148
കാമിനീറായ് 378
കാമിൽ 208, 222, 223, 224
കാരന്ത് 177, 178, 188, 192, 193
കാക്കി 181, 199
കാർവേ, ഡി. കെ; ഡാക്ടർ 432
കാലീമുദ്ദീൻ, പ്രൊഫ. 124
കാൽഡ്വൽ, ബിഷപ്പ് 293
കാല്പനികപ്രസ്ഥാനം 13–20, 27, 182, 183, 306, 611
കാവ്യാനന്ദ 176

കാശ്മീരിസാഹിത്യം 205—226

കാശികർ, സി. ജി. 501
കാശീപ്രസാദ് ഘോഷ് 47
കാശീരാം ദാസ് 349
കാശ്യപ 198
കാസി അബ്ദുൽ ഗഫ്ഫാർ 121, 125
കാസി അബ്ദുൽ വദൂദ് 124, 347
കാസി മോതഹർ ഹുസൈൻ 380
കാസീം 572
കാസ്സി ഇമ്ദാദ് ഉത്ഹക് 369
കാസ്സി കാസ്സൻ 565
കാസ്സിം 572
കാളിദാസൻ 17, 139, 140 168, 169, 357, 403, 413, 464, 467, 511, 520, 529, 537, 561
കാളിദാസ് റായ് 363
കാളിന്ദീചരൺ പാണിഗ്രാഹി 152
കാളീപാദൻ 549
കാളീചരൺ പട്നായക് 156
കാളീരാമ് മേധി 38
കാഹ്നചരൺ 155
കാറൽമാർക്സ് 152
കിന്നിഗോളി 182
കിർലോസ്കർ, ബി. പി. 423
കിശോരിലാല് മശ്രുവാല 262
കിസൻസിംഹ ചാവ്ദാ 248
കിററൽ 169
കീത്ത് 168
കീരത് ബാബാനി 591
കീററ്സ് 164
കുഞ്ജബിഹാരീദാസ്, ഡാക്ടർ 154
കുഞ്ഞൻപിള്ള, ഇളംകുളം 408
കുഞ്ഞൻപിള്ള, ശൂരനാട്ട് 408
കുഞ്ഞൻരാജാ, സി.; ഡാക്ടർ 383, 508, 554, 555
കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ, കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ 387, 414
കുഞ്ഞിരാമൻനായർ, പി. 400
കുഞ്ഞിരാമൻനായനാർ, വേങ്ങയിൽ 389
കുഞ്ചൻനമ്പ്യാർ 385

കുട്ടിക്കൃഷ്ണൻ, പി. സി. 403
കുട്ടിക്കൃഷ്ണമാരാർ 405
കുന്തളകുമാരീ സാബതു്, ഡാക്ടർ 159
കുന്ദണഗർ 181
കുന്ദനിക കാപഡിയ 260
കുമാരഗുരു 63
കുമാരനാശാൻ 390, 392, 393, 414, 540
കുമാരവ്യാസൻ 162
കുമുദരഞ്ജൻ മാലിക് 363
കുംവർ നാരായണ 637
കുർറത്തുൽ ഐൻ ഹൈദർ 115, 119, 120, 121
കുലകന്ദ് ശിവരാവു 183, 196
കുല്കർണ്ണി, എൻ. കെ. 179, 183
കുല്കർണ്ണി, ഡബ്ളിയു. എൽ. 463
കുല്വന്ത്സിംഗ് വിക്ക് 342
കുസുമാവതീ ദേശ്പാണ്ഡേ, ശ്രീമതി 448, 451 463
കുറുപ്പ്, ഒ. എൻ. വി. 400
കൂചിപൂഡി (നൃത്യനാടകം) 295
കൂൽട്ടി, പ്രൊഫ. ഓസ്വോൾഡ് 302, 303
കൃത്തിവാസൻ 349
കൃപലാനി, ആചാര്യ 87
കൃപാസിന്ധു മിശ്ര, പണ്ഡിത 147
കൃഷൻ ചന്ദ് (–ന്ദർ) 113, 114, 115, 116, 119, 121, 122, 614
കൃഷൻ ചന്ദ് ബേവസ് 573, 575, 593
കൃഷ്ണകുമാർ 179
കൃഷ്ണദാസ് കവിരാജ് 349
കൃഷ്ണദേവരായർ 295, 299
കൃഷ്ണൻ, എം. 66
കൃഷ്ണൻ, കെ. എസ്., ഡാക്ടർ 282
കൃഷ്ണൻ തമ്പി, വി. 531
കൃഷ്ണൻ നമ്പൂരിപ്പാട്, എം. 525
കൃഷ്ണൻ നായർ, പി. വി. 543
കൃഷ്ണൻ ശ്രുങ്ഗ 65
കൃഷ്ണപിള്ള, ഇ. വി. 404, 406
കൃഷ്ണപിള്ള, എൻ. 404
കൃഷ്ണപ്പിഷാരടി, ആററൂർ 409
കൃഷ്ണമാചാര്യ (കാശി) 483, 556
കൃഷ്ണമാചാര്യ, ആർ., വിദ്യാനിധി 515
കൃഷ്ണമാചാര്യ, കെ. 516
കൃഷ്ണമാചാര്യർ, ആർ. 502, 509
കൃഷ്ണമാചാര്യർ, ആർ. വി. 502, 511, 556
കൃഷ്ണമാചാര്യർ, എം. 474
കൃഷ്ണമാചാർലു, ഡി. 297, 311
കൃഷ്ണമൂർത്തി, കെ. 181, 184
കൃഷ്ണമൂർത്തി, ജി. 555
കൃഷ്ണമൂർത്തി ശാസ്ത്രി, കെ. എസ്. 518, 547
കൃഷ്ണമൂർത്തി ശാസ്ത്രി, കെ. വി. 523, 524
കൃഷ്ണരാജ വൊഡയാർ 485
കൃഷ്ണരാസ്ദാൻ 213
കൃഷ്ണലാല് ശ്രീധരാണി 68, 238
കൃഷ്ണവാര്യർ, എൻ. വി. 400
കൃഷ്ണവാര്യർ, പി. വി. 411
കൃഷ്ണശർമ്മ, എസ്. 180
കൃഷ്ണശാസ്ത്രി, ഡി. വി. 298, 300, 305
കൃഷ്ണസോമയാജി, എ. 514
കൃഷ്ണസ്വാമി, എസ്. വൈ. 84
കൃഷ്ണറാവു, എ. എൻ. 177, 180, 188, 192
കൃഷ്ണാഹതീ സിംഗ് 68
കെമ്പുനാരായണൻ 163
കൈമാൽ അതാതുക്ക് 370
കൈത്തൂർ 176, 177
കെ. വി. ആർ. 178
കേത്കർ, എസ്. വി., ഡാക്ടർ 444, 445, 452
കേതൻ മുൻഷി 248
കേദാർനാഥ് അഗ്രവാൽ 638
കേദാർ നാഥ് സിംഹ് 638
കേദാര നാഥ ശാസ്ത്രി 501
കേരളവർമ്മ, കോട്ടയം 385
കേരള വർമ്മ വലിയകോയി ത്തമ്പുരാൻ 386, 387, 390, 392, 405, 414
കേവല്രാം സലാമത് റായി 580
കേശബ് ചന്ദ്രസേൻ, ബ്രഹ്മാനന്ദ 381
കേശവ് സുതൻ 418–20, 422

കേശവ ദേവ് 402
കേശവ പ്രസാദ് മിശ്ര 638
കേശവമേനോൻ, കെ. പി. 406, 407
കേസരി (മലയാള സാഹിത്യം) 389
കേസരി (ഹിന്ദി സാഹിത്യം) 637
കൈകിനി, പി. ആർ. 64, 65
കൈകിനി, വി. എം., ഡാക്ടർ 484
കൈലാസനാഥൻ 511
കൈലാസം, ടി. പി. 66, 167, 178, 193, 195
കൊച്ചീപ്പൻ തരകൻ 389
കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ 389
കൊട്ടാരക്കരത്തമ്പുരാൻ 385
കോൺസ്റ്റബിൾ 282
കോനൻ ഡോയിൽ 165
കോൽഹട്കർ, ശ്രീപാദ കൃഷ്ണ 424, 441, 449
കോവൂർ, ഇ. എം. 403
കോളറിഡ്ജ് 166
കൗടില്യൻ 386
കൗരോമൽചന്ദനമൽ 579, 580, 581, 582, 585, 592
ക്രിസ്തു 182, 184
ക്ഷമാറാവു, ശ്രീമതി 482, 513, 529, 532, 550
ക്ഷിതിമോഹൻ സേൻ, പ്രൊഫ. 380
ക്ഷേത്രയ്യ 295

ഖ

ഖണ്ഡകാവ്യ (പ്രസ്ഥാനം) 165, 231, 390–95, 468, 475
ഖദീജാ മസ്ത്തൂർ 115
ഖബർദാർ, എ. എഫ്. 544
ഖലീക് നിസാമി 125
ഖലീഫാ ഗുൽ മുഹമ്മദ് 571, 572, 575
ഖലീൽ അഹമ്മദ് 116
ഖാകി (ലീലാരാം സിംഗ്) 572
ഖാഡിൽക്കർ, കെ. പി. 423–4, 441
ഖാണ്ഡേകർ 260
ഖാരവേലൻ 148
ഖാലിദ് 109
ഖാസ്നീസ്, എ. വി. 541
ഖാസാ സുബ്ബാറാവു 67
ഖിയാൽദാസ് ഫാനി 577
ഖുസ്വന്ത് സിംഗ് 80, 84
ഖുസ്രു അനോശർവൻ 471
ഖോട്ട്, എസ്. എസ്. 536

ഗ

ഗജാനനത്ര്യംബക് മാഡ്ഖോൽക്കർ 447
ഗഡിയാരം ശേഷശാസ്ത്രി 307
ഗണപതിശാസ്ത്രി, കാവ്യകണ്ഠം. 476, 479, 495, 516
ഗണപതി ശാസ്ത്രി, ടി., മഹാമഹോപാധ്യായ 479, 507
ഗണപതി ശാസ്ത്രി, പിലക 305
ഗദഗ്കർ 183
ഗദ്യകവിത 277, 576
ഗംഗാധർ ഗാഡ്ഗിൽ 457
ഗംഗാധർ മേഹർ 143, 151, 157
ഗംഗാപ്രസാദ് ഉപാധ്യായ 482
ഗംഗോപാധ്യായ 516
ഗരുഡ 178
ഗർബി 234
ഗസ്സൽ 96–105, 214, 219, 223, 241, 366, 571, 572, 575
ഗസ്സാലി 580
ഗളഗനാഥ് 165
ഗാനകവിത 237, 268, 288, 301–3
ഗാന്ധിജി (മഹാത്മജി, മഹാത്മാഗാന്ധി) 59, 68, 70, 72, 73, 74, 87, 92, 149, 172, 182, 186, 232, 233, 246, 254, 256, 270, 413, 433, 497, 507, 519, 550, 551, 554, 587
ഗാരിബാൾഡി 91
ഗാലിബ് 98, 100, 102
ഗിഡുഗു രാമമൂർത്തി പന്തുലു 301

ഗിരിജാകുമാര മാഥുർ 621
ഗിരിജാപ്രസാദ ശർമ്മ 487
ഗിരിജാശങ്കർ റോയി 157
ഗിരിധർ ശർമ്മ 543
ഗിരീന്ദ്രമോഹിനീ ദാസി 378
ഗിരീഷ്ചന്ദ്ര ഘോഷ് 379
ഗീതകം 15, 137, 177, 231, 234, 359, 577, 619,
ഗീതാപരീഖ് 260
ഗീതാ സാനേ, ശ്രീമതി 448

ഗുജറാത്തി സാഹിത്യം 227—264

ഗുഡിപാടി വേങ്കടാചലം 308
ഗുണാഢ്യൻ 293
ഗുണാഭിരാമ് ബറുവാ 23
ഗുണ്ടോറാവു ഹാർക്കൈർ 483, 530
ഗുണ്ഡപ്പ, ഡി. വി. 176, 178, 180, 182, 198
ഗുമ്നാമ് (ബലദേവ് ഗാജ്രിയ) 577
ഗുരുസാഡാ അപ്പാറാവു 297, 301, 307, 311, 540
ഗുർജ്ജർ, വി. എസ്. 428, 449
ഗുർദയാൽ മല്ലിക്ക് 65
ഗുർദയാൽ സിംഗ് ഘോസ്ളാ 343
ഗുർബാക്ഷ് സിംഗ് 339, 340
ഗുർമുഖ് സിംഗ് മുസാഫിർ 344
ഗുലാബ്ദാസ് ബ്രോകർ 247, 248, 253
ഗുലാമുസ് സൈയദേൻ, ഖ്വാജാ 125
ഗുലാം അബ്ബാസ് 113, 114
ഗുലാം കുദ്ദുസ് 378
ഗുലാം രസൂൽ മേഹർ 124
ഗുലാം ഹുസൈൻ 579
ഗുലീ സദാരംഗാണി 590
ഗെഥേ 260, 530
ഗെളയറഗുമ്പ 176, 300
ഗൊഗോം 461
ഗോകാക് 67, 161, 167, 177, 178, 180, 192, 200
ഗോകുലനാഗ് 371
ഗോകുലാനന്ദ മഹാപാത്ര 158
ഗോഖലെ, ആർ. വി. 544
ഗോഡ്വിൻ 168
ഗോദവർമ്മ, ഡാക്ടർ 409, 410
ഗോദാവരീശ് മിശ്ര, പണ്ഡിത 146, 147, 156
ഗോപബന്ധുദാസ്, പണ്ഡിത 145, 147, 149, 156
ഗോപാലകൃഷ്ണ ഗോഖലെ 57, 59, 548
ഗോപാലകൃഷ്ണ റാവു 179
ഗോപാലക്കുറുപ്പ്, വെണ്ണിക്കുളം 400
ഗോപാല ഗണേശ് ആഗർക്കർ 420, 426, 429, 430
ഗോപാലപിള്ള, എൻ. 541
ഗോപാലയ്യങ്കാർ, എ. 478
ഗോപാലശാസ്ത്രി, വംശി 500
ഗോപാല്, എസ്. 69
ഗോപാല് ചന്ദ്ര പ്രഹ്രാജ് 156, 157
ഗോപാല് ഹാൽദാർ 378, 380
ഗോപാലാചാര്യ, എ. വി. 509
ഗോപിനാഥ് നന്ദശർമ്മ, പണ്ഡിത 157
ഗോപിനാഥ് നവശർമ്മ, പണ്ഡിത 157
ഗോപിനാഥ് മഹാന്തി 155
ഗോപിനാഥൻനായർ, ടി. എൻ. 404
ഗോരൂർ 179
ഗോർക്കി 260, 614
ഗോർദ്ധൻ മഹ്ബൂബാണി 577
ഗോലക് ബിഹാരീ ധാൽ 157
ഗോവർദ്ധനരാം 230
ഗോവിന്ദ ചക്രവർത്തി 373
ഗോവിന്ദദാസ് 349
ഗോവിന്ദൻനായർ, ഇടശ്ശേരി 400
ഗോവിന്ദ പൈ 188, 199
ഗോവിന്ദപ്പിള്ള, പി. 407
ഗോവിന്ദ മഹന്ത 30
ഗോവിന്ദ രാജ് 434
ഗോവിന്ദ രാജാനക 480
ഗോവിന്ദ സിംഗ്, ഗുരു 326–7, 332

ഗോവിന്ദ് പഞ്ജാബി 591
ഗോവിന്ദ് ഭാടിയാ 574
ഗോവിന്ദ് മാല്ഹി 590
ഗോവിന്ദ് സുരദേവ് 148, 156
ഗോസാവി 180
ഗോംഡ് സ്വിത്ത് 164, 165
ഗോറേ, എൻ. ജി. 459
ഗൗരമ്മ, ശ്രീമതി 179
ഗ്യാൻ സിംഗ് 328
ഗ്രിയേഴ്സൺ, ജി. എ., സർ. 10, 206, 580

ച

ചക് ബസ്സ് 98
ചക്രധ്വജ സിംഹൻ 23
ചങ്ങമ്പുഴ, കൃഷ്ണപിള്ള 395
ചജ്ജൂരാമൻ 525
ചണ്ഡീദാസ് 349
ചന്തുമേനവൻ 388, 339
ചന്ദ്രകാന്ത ഗൊഗോയി 30
ചന്ദ്രകാന്ത ഫൂകാൻ 27
ചന്ദ്രകുമാർ അഗർവാല 13, 15
ചന്ദ്രഹ്പ്പൻ 479
ചന്ദ്രഹാബ്രാ, ബി., ഡാക്ടർ 508, 519, 551
ചന്ദ്രധർ ബറുവാ 25, 26
ചന്ദ്രഭൂഷണ ശർമ്മ 484
ചന്ദ്രമണീദാസ് 155
ചന്ദ്രവദൻ മേഹ്താ 251, 254
ചന്ദ്രശേഖരൻ 422
ചമ്പൂകാവ്യം 161, 162
ചരൺ സിംഗ് 335
ചര്യാഗീതം 347
ചലപതിറാവു 66, 69
ചാക്കോ, ഐ. സി. 406, 414
ചാമ്പശി ഉദേശി 254
ചാരു ചന്ദ്ര ബാനർജി 363
ചാവ്ലാ 591
ചാംസ് ലാംബ് 165, 530
ചാററർജി, കെ. സി. 503, 513, 545
ചിക്കദേവരായർ 162
ചിതലേ, കെ. ഡബ്ല്യൂ 549
ചിത്താൽ 184, 186
ചിദംബരനാഥ മുതലിയാർ, ടി. കെ. 283
ചിന്താദീക്ഷിതുലു 307
ചിന്താമണ് യശവന്ത് മറാഠേ 461
ചിന്താമണി മാധവ ഗോലേ 515
ചിന്താമണി, സി. വൈ. 87
ചിമൻലാൽ സേതൽ വാഡ് 68
ചിലകമത്തി ലക്ഷ്മീനരസിംഹം (ൻ) 296, 309
ചിലപ്പതികാരം 314, 539
ചുനീലാല് മഡിയ 243, 247, 253
ചെക്കോവ് 112, 260, 403, 608
ചെല്ലപ്പൻ നായർ 404
ചെസ്റ്റർട്ടൻ 36
ചെറിയാൻ മാപ്പിള, കട്ടക്കയം 398
ചെറുകഥ 31–6, 85, 112–7, 134, 179, 231, 246–9, 291, 308, 317, 341–3, 363, 365, 374–5, 402–3, 449–51, 510–14, 589–90, 607, 623
ചെറുശ്ശേരി 384
ചെററൂർ, ജി. കെ. 63
ചേതൻ മാരീവാലാ 587
ചൈതന്യൻ 349, 482, 541, 565
ചൈൻ റായ് ബ്ദൂൽ ചന്ദ് 575
ചോസർ 40, 188, 227

ഛ

ഛായാവാദം 609–617

ജ

ജഗദീശ് ഗുപ്ത 637
ജഗദീശ്ചന്ദ്രമാഥൂർ 639
ജഗദീശ്വര ശാസ്ത്രി, വി. 495
ജഗദ്രാമ ശാസ്ത്രി 517, 542
ജഗന്നാഥ പണ്ഡിത രായർ 295
ജഗന്നാഥസ്വാമി, പി. 318

ജഗന്നാഥ് ആസാദ് 105
ജഗന്നാഥ് വലി 208
ജതീന്ദ്രനാഥ ഭട്ടാചാര്യ 518
ജദുനാഥ് സക്കാർ 68, 69
ജനകീയ കവികൾ 152–154
ജന്തിയാല
പാപയ്യശാസ്ത്രി 306
ജമാൽ അബ്ലോവ് 591
ജമ്നാദാസ് 121
ജയദേവൻ 357
ജയന്ത്പാഠക് 239
ജയന്തീദലാൽ 247
ജയശങ്കർ(ർ) പ്രസാദ് 319, 610
ജയിംസ് ജോയ്സ് 81, 120
ജവഹരിലാൽ നെഹ്രു,
പണ്ഡിററ് 68, 70, 72, 74, 172, 413, 549, 550, 587
ജസ്ബി 104, 110
ജസ്വീമുദ്ദീൻ 368
ജസ്വന്ത് സിംഗ് കംവൽ 341
ജാഫ്റി, സർദാർ 110
ജാൻ നിസാർ അഖ്തർ 110
ജാവഡേകർ, എസ്. ഡി. 452
ജിഗർ 103
ജിന്നാ 72
ജിഹാംഗിർ 529
ജീവചരിത്ര
(പ്രസ്ഥാനം) 164, 170, 175, 211, 230, 255, 405–6, 478–86, 539, 541, 549–50, 587
ജീവത്സിംഗ് 570
ജീവന്യായതീർത്ഥൻ 535
ജീവാനന്ദദാസ് 21, 371, 372
ജോമ്ൽ പരശ്രാം 585, 586, 588
ജോനന്ദ് നാഗ്രാണി 579
ജൈൻ ആസ്റ്റിൻ 164
ജൈനേന്ദ്ര കുമാർ 622
ജോഗ്, എൻ. ജി. 66
ജോഗേശ്ദാസ് 30, 35
ജോൺ ഗോസ്വത്ത് 58
ജോൺ ബനിയൻ 587
ജോൺസൺ, സാമുവൽ 66, 164, 518, 581
ജോതിറാവു ഫുലേ 418
ജോതീന്ദ്രദേവ 256, 257
ജോർജ്ജ്, കെ. എം.
ഡാക്ടർ 406, 410
ജോർജ്ജ്, സാംസൺ 41
ജോർജ്ജ് സ്റ്റാക്കു്,
കാപ്ടൻ 562, 580, 594
ജോശ് മാലീഹാബാദി 107
ജോസഫ് ഫുർത്തേദോ 64
ജോസഫ് മുണ്ടശ്ശേരി 399, 402, 404
ജോഷി, ആർ. ബി. 462
ജോഷി, വി. എം. 429, 444, 452
ജോഷി, സി. വി. 451
ജോഷ്വാ, ജി. 306
ജ്ഞാനദാസ് 349
ജ്ഞാനേശ്വരൻ 541
ജ്ഞാനേശ്വർ 416
ജ്യോതിപ്രസാദ്
അഗർവാല 27
ജ്യോയോ 584
ജ്വാലാ പ്രസാദ് 496

ഝ

ഝമട്മൽ നാരുമൽ 580, 594
ഝമട്മൽ ഭവ്നാനി 591
ഝലാ, ജി. സി. 519, 554
ഝവേർ ചന്ദ്
(മേഘാനി) 242, 243, 244, 247, 248

ട

ടാഗോർ, രവീന്ദ്ര
നാഥ (ഠ്) 41, 42, 52, 53, 149, 150, 151, 172, 173, 260, 291, 298, 353, 357–62, 363, 370, 371, 373, 374, 377, 379, 380, 381, 412, 519, 542, 576, 592
ടി. എൻ. എസ്. 150, 181
ടിൻഡൽ 282

ടിപ്പുസുൽത്താൻ 479
ടർഗനീവ് 608
ടെന്നിസൻ 530
ടോഡ് 355
ടോൾസ്റ്റോയ് 26, 86, 165, 290, 514, 608,
ടംപ്, ഡാക്ടർ 562, 580, 594

ഡ

ഡഫ്, ഡാക്ടർ 91
ഡിക്കൻസ് 164
ഡികപ്പിന്റസി 56
ഡി. വി. ജി. 180, 198
ഡോംഗർ കെറി, എസ്. ആർ. 64
ഡ്യൂമാ 608
ഡ്രൈഡൻ 607

ത

തട്ടി, വി. എം. 176
തത്ത്വശാസ്ത്ര നിബന്ധം 71, 267, 488–98
തൻഹ 124
തപോവന സ്വാമി 485
തബസ്സും 105

തമിഴ് സസാഹിത്യം 265—292

തംഹാങ്കർ, ഡി. വി. 68
തരണികാന്ത ചക്രവർത്തി 511
തസ്നീം 115
താക്കറേ 164
താജ്ബേഗം 208
താജ്വർ സാമിർ 122
താഡ് (ദ്) പത്രീകർ, എസ്. എൻ. 530, 550
താതാചാര്യ, എം. കെ. 547
താതാചാര്യർ, ഡി. ററി. 502, 517, 525
താരാനാഥ് 200
താരാപോർ വാലാ, ഐ. ജെ. എസ്., ഡാക്ടർ 544
താരാമിർഛന്ദാനി 591
താരാശങ്കർ ബന്ദ്യോപാധ്യായ 375, 376
താരാസിംഗ്, മാസ്റ്റർ 344
താരിണീചരൺ രാഠ് 156
താലിബ് 122
താസിർ 109
തിക്കനൻ 294
തിമ്മപ്പയ്യ, മുളിയെ 176
തിരുക്കുറൾ 538
തിരുനാരായണ അയ്യങ്കാർ എം. കെ. 511
തിരുപതി ശാസ്ത്രി 297
തിരുവള്ളുവർ 273
തിരുവേങ്കടാചാര്യ, കെ. 532, 543
തില (ാ) ക്ക്, ലോകമാന്യ ബാല ഗംഗാധര 52, 59, 69, 87, 429, 430, 431, 432, 507, 548, 549
തിലക്ക്, ബാലഗംഗാധര (ആന്ധ്ര) 313
തിലക്ക്, റവ. നാരായണ് വാമൻ 420, 452
തീർത്ഥവസന്ത് 589
തുകാറാം 416, 482, 565
തുർമറി 169
തുളസീദാസൻ 384, 543, 567, 603
തുളസീദാസ രാമായണം 581
തുള്ളൽപ്പാട്ട് 385
തൂലികാചിത്രം 121, 247
തെന്നേടിസൂരി 317
തെലാംഗ്, എം. ആർ. 541

തെല്ക്കു സാഹിത്യം 293—319

തേജ് ബഹദൂർ 324
തേഹ്മി 78
തോമ്മസ് എക്കമ്പീസ് 583
തോമ്മസ് പെയിൻ 91
തോമ്മസ് ബ്രൗൺ, സർ 56
തോരുദത്ത് 49, 50
തോലാരാം ബാലാണി 577
ത്യാഗരാജൻ 295, 483
ത്രിലോചന് ശാസ്ത്രി 638

ത്രിവിക്രമൻ 165
ത്രൈലോക്യനാഥ് ഗോസ്വാമി 32

ഥ

ഥഡാനി, എൻ. വി. 63, 574

ദ

ദക്ഷിണാരഞ്ജൻ മിത്ര മജൂംദാർ 379
ദണ്ഡി 533
ദണ്ഡിനാഥ് കലിത 29
ദത്ത്, ആർ. സി. 69
ദയാനന്ദൻ 482, 525
ദയാനന്ദ സരസ്വതി 489
ദയാരാമ 228
ദയാരാമ്ഗിദുമൽ 576, 579, 581, 582, 585
ദയോമംശാരമാണി 576, 584
ദര്യാഖാൻ 570
ദര്യാനി, കെ. എസ്. 578
ദർശക് (മനഭായി പഞ്ചോളി) 243
ദൽപത് 569, 570
ദസ്ത്തൂർ, പി. ഇ. 68
ദാഗ് 98
ദാണ്ഡേകർ, ജി. എൻ. 460
ദാദ്ദയാൽ 603
ദാന്തേ 260
ദാമർലാ രാമാറാവു 303
ദാമോദരശാസ്ത്രി മഹാമഹോപാധ്യായ 548
ദാവുദ് പോട 585
ദാശരഥി 315
ദാസന്മാർ 162, 170
ദാസ്, സി. ആർ. 59, 87
ദിഘേ, ആർ. വി. 449
ദിന്കർ ദേശായി 196
ദിനനാഥ ശർമ്മ 34
ദിനസരിക്കുറിപ്പ് 164, 233, 255-6, 417
ദിനേശ് ചന്ദ്രസേൻ, ഡാക്കർ 380
ദിനേശ് ദാസ് 373
ദിംബേശ്വർ നിയോഗ് 19
ദിലീപ് കുമാർ റോയ് 77, 78
ദിവാകർ, ആർ. ആർ. 68, 165, 180, 188, 200
ദിവാകർ കൃഷ്ണൻ 449
ദീനബന്ധു മിത്ര 25, 351, 379
ദീൻ മഹമ്മദ് വഫായി 584
ദുരൈസ്വാമി അയ്യങ്കാർ 517
ദുർഗ്ഗാനന്ദ സ്വാമി 485
ദുർഗ്ഗാഭാഗ്വത്ത്, കുമാരി 462
ദുർഗ്ഗാശങ്കർ ശാസ്ത്രി 262
ദുർഗ്ഗാസഹായ സുന്ദർ 97
ദുർഗ്ഗേശ്വര ശർമ്മ 15
ദുവ്വൂരി രാമി റെഡ്ഡി 303
ദൂലാമൽ ബൂൽചന്ദ് 594
ദേവകാന്ത ബറുവാ 18
ദേവകീനന്ദന ശർമ്മ 554
ദേവഡൂ 177, 199
ദേവൻദാസ് ആസാദ് 575
ദേവൽ, ജി. ബി. 423
ദേവേന്ദ്ര ഇസർ 116
ദേവേന്ദ്രനാഥചതോപാധ്യായ 516
ദേവേന്ദ്രനാഥടാഗോർ, മഹർഷി 353, 381
ദേവേന്ദ്രനാഥസേൻ 362
ദേശ്പാണ്ഡേ, എ. ആർ. 438
ദേശ്പാണ്ഡേ, എൻ. ജി. 439
ദേശ്പാണ്ഡേ, ജി. എച്ച്. 439
ദേശ്പാണ്ഡേ, പി. എൽ. 461, 462
ദേശ്പാണ്ഡേ, പി. വൈ 447
ദേശ്മുഖ്, ജി. എച്ച് (ലോകഹിതവാദി) 418
ദേശ്മുഖ്, സി. ഡി. 551
ദേശാനി, ജി. വി. 81
ദേശാഭിമാനകവിത 14, 19, 98, 145, 147, 177, 184-7, 214-6, 269-72, 304, 315, 358, 360, 546-8, 552-54, 577
ദേശായിദത്തമൂത്തി 188
ദൈബചന്ദ്ര താലൂക്ദാർ 26, 29
ദോഡ്മണി, എസ്. 196
ദോലാർ റായ് മൺകദ് 261
ദൗലത്ത് കാസ്സി. 350, 368
ദ്വിഗ്രമൂത്തി രാമറാവു 317
ദ്വിജേന്ദ്രനാഥ ഗ്രഹചൗധുരി 487
ദ്വിജേന്ദ്രനാഥശാസ്ത്രി 488, 550
ദ്വിജേന്ദ്രലാൽ റായ് 362-379

ധ

ധനസുഖ് ലാൽ മേഹ്താ 247-254

ധനീരാം ഛാത്രിക് 335
ധർമ്മവീരഭാരതി 637
ധർമ്മേശ്വരീദേവി ബറുവാനി 20
ധീരുബെൻ പട്ടേൽ 260
ധീരേന്ദ്രനാഥ് 542
ധീരോ 228
ധൂമകേതു 242, 244, 247, 254
ധൂർജ്ജടിപ്രസാദ് മുഖോപാധ്യായ 380

ന

നകുല്ചന്ദ്ര ഭട്ടാചാര്യ് 26, 39
നടരാജശാസ്ത്രി 501
നദീം കാസിമി 104
നൻഡൂരി കൃഷ്ണമാചാർലു 306
നൻഡൂരി സുബ്ബറാവു 301, 302
നന്നയ(ൻ) 294, 296, 319
നന്ദ, ഐ. സി, പ്രൊഫ. 343
നന്ദകിശോർ ബൽ 143
നന്ദലാല് കൗരം മണ്ഡലു 208
നന്ദീരാം 581
നബി ബക്ശ് ബലൂച് 584
നമ്മാഴ്വാർ 267
നയനതാരാ സേഹ്ഗൽ 83
നയീകവിത 621
നരസിംഹഅയ്യങ്കാർ, ടി. (കൽക്കി) 538
നരസിംഹചിന്താമണി കേൽക്കർ 425, 431, 432, 449, 541
നരസിംഹമഹേതാ 227, 228
നരസിംഹമൂർത്തി, കെ. 184
നരസിംഹയ്യ, സി. ഡി. 67
നരസിംഹശാസ്ത്രി, നോരി 310
നരസിംഹസ്വാമി, കെ. 182
നരസിംഹറാവു, ദിവേടിയ 255, 262
നരസിംഹറാവു, പാനുഗണ്ടി 311
നരസിംഹറാവു, വി. വി. എൽ. 318
നരസിംഹറാവു, സ്ഥാനം 231, 311
നരസിംഹാചാർ, എസ്. ജി. 176
നരസിംഹാചാർ, പി. ററി. 199
നരസിംഹാചാരി, എം. 516
നരസിംഹാചാര്യ, പൂനേകർ 515, 516
നരഹരി പരീഖ് 255
നരേന്ദ്രമിത്ര 375, 376
നരേന്ദ്രശർമ്മ 620, 627
നരേശ്കുമാർ 637
നരേശ്ഗ്രഹ 373
നരേശ്ചന്ദ്രസേൻഗുപ്ത 365
നരേശ്മേഹ്താ 613
നർമ്മദ് (നർമ്മദാശങ്കർ) 227, 230
നർമ്മോ(ആത്മോ)പന്യാസം 37, 165, 179, 184, 256, 451, 462
നവ്തേജ്സിംഗ് 340
നവകാന്തബറുവാ 22, 30
നവനീത് സേവക് 257
നവൽ റോയ് 581
നവീൻ (ബാലകൃഷ്ണശർമ്മ) 617, 618, 630
നവീൻ ചന്ദ്രൻ 356
നസീം 213
നസീം എസക്കിയേൽ 65
നസീം ദേഹ്ലവി 99
നസീരുദ്ദീൻ ഹാശ്മി 124
നസീർ അക്ബറാബാദി 96, 98
നസീർ അഹമ്മദ് 117, 118
നസീർ കാസിം 105
നസ്രുൽ ഇസ്ലാം 319, 365–8, 576
നളിന വിലോചന് ശർമ്മ 637
നളിനീകാന്തഗുപ്ത 78
നളിനീബാലാദേവി 19
നാഗരാജൻ, കെ. 63
നാഗരാജൻ, കെ. എസ്. 483, 540
നാഗാർജ്ജുനൻ 613, 638
നാഗേന്ദ്രനാരായൺ ചൗധുരി 32
നാഗേശ്വരറാവു പന്തുലു 549
നാഗേശ് വിശ്വനാഥ് പൈ 51
നാടകം, നാടകവേദി 23–8, 65, 66, 122–3, 148–9, 155, 156, 169, 175, 178, 195, 211, 224, 231, 240, 249–53, 286–8, 311–2, 315–6, 343, 379, 423–6, 440–43, 460, 526–37, 545, 578–9.

നാടകീയ സ്വഗതം (dramatic monologue) 19, 177, 233, 266
നാഡിഗ് 183
നാദിം 208, 216, 222, 224
നാദിർ 98
നാനാക്കു്, ഗുരു 321, 323, 324–6, 332, 565
നാനാക്കു് സിംഗ് 340, 341
നാനാജോഗ് 461
നാനാഭായി ഭട്ട് 254
നാനാലാല് 231, 252
നാമ്ദേവ് 416
നായനി സുബ്ബറാവു 300
നായർ, എസ്. കെ., ഡാക്ടർ 410
നായർ, വി. എൻ. 501
നാരായണ് ഗംഗോപാധ്യായ 375, 376
നാരായണ് ജഗന്നാഥ് 581
നാരായണ് ദാസ് മൽക്കാണി 588
നാരായണ് ഭംഭാനി 588
നാരായണ് മുരളീധർ ഗുപ്ത 422
നാരായണ് ശ്യാം 577
നാരായണ് സീതാറാം ഫാട്കേ 445–7, 449, 450, 451, 460
നാരായണതീർത്ഥൻ 295
നാരായണൻ, ആർ. കെ. 62, 66, 79
നാരായണൻ നായർ, പാലാ 400
നാരായണൻ നായർ, പി. (നെന്മാറ) 539
നാരായണൻനായർ, വി. 554
നാരായണൻ, സ്വാമി. 229
നാരായണപിള്ള, പി. കെ. (സാഹിത്യപഞ്ചാനനൻ) 389, 404, 405, 406.
നാരായണപ്പണിക്കർ, ആർ. 408
നാരായണഭട്ട് 179
നാരായണമേനവൻ, കുണ്ടൂർ. 397
നാരായണമേനവൻ, നാലപ്പാട്ടു് 394
നാരായണമേനവൻ, വള്ളത്തോൾ. 391, 392, 400, 411, 540
നാരായണ മേനവൻ, സി. 67
നാരായണ യജ്വാവ്, ശ്വേതാരണ്യം 510
നാരായണശാസ്ത്രി, ഖിസ്സേ 484
നാരായണശാസ്ത്രി, ഭട്ടശ്രീ 476, 526.
നാരായണശാസ്ത്രി, രാധാമംഗലം 476
നാരായണറാവു, എച്ച്. 176
നാരായണറാവു, സി., ഡാക്ടർ 293
നാരായണ റെഡ്ഡി, സി. 314
നാർലാ വേങ്കടേശ്വര റാവു 312
നാസിഖ് 99
നിക്കോൾസ് 41
നിജഗുണശിവയോഗി 162
നിത്യാനന്ദ മഹാപാത്ര 155
നിധിലേവി 13
നിയാസ് 112, 125, 126
നിയാസ് ഫതേഹ്പുരി 121, 123
നിരഞ്ജൻ ഭഗത്ത് 239
നിരാലാ 610, 611, 627
നിരുപമാദേവി 378
നിർമ്മല, ശ്യാം 543
നിർമ്മല്ദാസ് ഫതേഹ് ചന്ദ് 583, 584
നിശികാന്തോ 78
നീരദ് വർണ്ണൻ 78
നീരദ്, സി. ചൌധുരി 68
നീലകണ്ഠദാസ്, പണ്ഡിത 146, 147, 151, 156, 157.
നീലകണ്ഠപ്പിള്ള, എൻ. 511
നീലകണ്ഠപ്പിള്ള, കാത്തൂർ 403
നീലകണ്ഠശർമ്മ, പുന്നശ്ശേരി 504, 525, 529
നീലകണ്ഠശാസ്ത്രി, എസ്. 539
നീലിമാദേവി 65
നീല്മണി ഫൂകാൻ 15
നുസ്രതി 108
നൃത്യരൂപകം 241, 550
നൃസിംഹ ഭാരതിസ്വാമി, ശൃംഗേരി 482
നെഹ്രു, പണ്ഡിററ്=ജവഹരി ലാൽ നെഹ്രു
നേതാജി ബോസ് (സുഭാഷ് ചന്ദ്രബോസ്) 87, 185, 549.

നോവൽ (പ്രസ്ഥാനം) 28–31, 51, 52, 61–3, 79–86, 117–121, 133–6, 155, 174, 177–8, 195, 231, 233, 242–6, 290, 308–11, 331, 340, 356, 373–8, 401–4, 426, 443–9, 459, 514–17, 582, 588, 607, 614–6, 623–7, 638–39.
നോസ്റ്റിക് തത്ത്വവാദികൾ 200, 203.

പ

പഞ്ചമുഖി, ആർ. എസ്. 197
പഞ്ചാനനതക്കരത്നം 528
പഞ്ചാപഗേശ ശാസ്ത്രി, പി. 483

പഞ്ചാബി സാഹിത്യം 320—346

പഞ്ജേ ഗോവിന്ദ പൈ 176, 182, 184, 185
പഞ്ജേ മംഗേശ് റാവു 176, 188
പട്വർദ്ധൻ, എം. ററി. (മാധവ്–ജൂലിയൻ) 436
പട്ടാഭി 306
പട്ടാഭി സീതാരാമയ്യ 60, 67
പട്ടിണത്താർ 539
പട്ടേൽ, വല്ലഭായി, സർദാർ 186, 256, 549
പണിക്കർ, കെ. എം., സർദാർ 69, 395, 401, 406, 407
പണ്ഡാരി നാഥാചാര്യ ഗളഗളി 549
പത്രപ്രവർത്തനം 22, 48, 59, 87, 88, 257–9, 279–80, 411, 412, 452–3, 501–6, 552, 558, 559, 634
പത്രസ് 125
പദ്മനാഭൻ 228
പദ്മനാഭപിള്ള, കൈനിക്കര 404
പദ്മനാഭമേനവൻ, കെ. പി. 410
പദ്മരാജു, പി. 308
പദ്മാനാഥ് ഗോഹൈ ബറുവാ 13, 23, 24, 29
പന്നാലാൽപട്ടേൽ 243, 247
പമ്പ 162
പരമഹംസ യോഗാനന്ദ 68
പരമാനന്ദ് മേവാരാം 581, 582, 583, 592, 594
പരമാനന്ദ 212
പരമേശ്വരൻ നായർ, പി. കെ. 405
പരമേശ്വരയ്യർ, ഉള്ളൂർ 392, 393, 405, 408, 409, 411, 540
പരശുരാം സിയാ 573
പർവതവാണി 183
പാണിനി 168, 464
പാണ്ഡുരംഗ ശാസ്ത്രി, സി. 550
പാരീക്ക്, ജെ. ററി. 527
പാർത്ഥസാരഥി, എസ്. 542
പാർവതിയമ്മ, മുതുകുളം 398
പാവലർ 286
പാംഗ്രേവ് 166
പിതലേ, ഡി. എം. 428
പിനാകിൻ തള്ളൂർ 239
പിംഗളി ലക്ഷ്മീകാന്തം 303, 304
പിള്ളൈ ലോകാചാര്യർ 267
പി. ററി. എൻ. 177, 178, 180, 190, 193
പീതാംബര പട്ടേൽ 243
പുഞ്ജലാൽ 78
പുട്ടണ്ണ, എം. എസ്. 175
പുട്ടപ്പ, കെ. വി. 177, 178, 180, 182, 189, 191, 199, 200
പുതുമൈ പിത്തൻ 291
പുരാണിക്, കെ. ടി. 183

പുരാൻ സിംഗ് 335
പുരുഷോത്തമ ത്രികംദാസ് 66, 80
പുരോഗമന സാഹിത്യകാരന്മാർ 20–1, 109–111, 113, 119, 152, 181, 195–6, 202, 336, 399, 400, 434, 611, 612, 614, 635
പൂഷ്കർഭാൻ 208
പൂഷ്പ്, പി. എൻ. 205
പൂളിനവിഹാരീദാസ്ഗുപ്ത 520, 524
പൂജാലാല് 238
പൂർണ്ണാനന്ദസ്വാമി 497
പൂർണ്ണേന്ദുപത്രി 378
പൃഥ്വിരാജ് 48, 142, 481
പൃഥ്വീന്ദ്ര 78
പെൻഡർക്കർ, വൈ. ഡി. (യശ്വന്ത്) 435
പെട്ടന(ൻ) 295
പെരിക്ലീസ് 298
പേണ്ഡ്സേ, എസ്. എൻ. 459
പൊന്ന 162
പൊററസ്സാട്, എസ്. കെ. 402
പോതനൻ 294
പോത്തൻ ജോസഫ് 67
പോപടീ ഹീരാനന്ദാണി 590
പോപ്പ്, അലക്സാണ്ഡർ 607
പോരേ, എം. പി. 400, 404
പ്യാരിലാല് ആശോബ് 94
പ്രകാശം, ടി. 60, 313
പ്രകാശരാം കുരിഗാമി 212
പ്രകൃതികവിത 139–41, 189, 218–9, 238, 239, 304, 374
പ്രഗതിവാദം 609–617
പ്രജാരാം 239
പ്രതിഭോബോസ് 378
പ്രതിരൂപാത്മകസാഹിത്യം 16, 21, 225, 397
പ്രഫുല്ലകുമാർദാസ് 158
പ്രഫുല്ലദത്തഗോസ്വാമി 31
പ്രബീൻ ഫുകാൻ 27
പ്രബോധകുമാർ സാന്യാൽ 377
പ്രബോധപണ്ഡിററ് 262
പ്രഭാത്കുമാർ മുഖർജി 363, 428
പ്രഭാവതീദേവി 378
പ്രഭുദത്തശാസ്ത്രി, പണ്ഡിററ് 521, 529, 554, 556
പ്രഭുദാസ് ഗാന്ധി 254
പ്രമഥ ചൌധരി 150, 370, 380
പ്രമഥനാഥ് ബിശി 380
പ്രയാഗനാരായണത്രിപാഠി 637
പ്രയോഗവാദം 633–39
പ്രസന്നലാല് ചൌധുരി 19, 26
പ്രഹസനം 24, 25, 26, 531, 535
പ്രാണജീവൻ പാഠക് 253
പ്രിയംവദാദേവി 378
പ്രിയാകാന്ത് മണിയാർ 239
പ്രിഭ്ദാസ് 587
പ്രീതംസിംഗ് സഫീർ 339
പ്രീതിബറുവാ 120
പ്രേമ്ചന്ദ് 112, 113, 118, 260, 311, 605, 612, 614–16
പ്രേമാനന്ദ 228
പ്രേമി 216, 219
പ്രേമേന്ദ്ര മിത്ര 371, 372, 375, 377
പ്ളേറോ 260

ഫ

ഫക്കീർ മോഹൻ സേനാപതി 132, 133, 134, 135, 136, 137, 143, 154, 156, 157.
ഫടികലാല് ദാസ് 542
ഫതഹ്ചന്ദ് മംഗത്രാം വാസ്വാണി 590
ഫതേഹ് മുഹമ്മദ് സേവ്ഹാണി 584
ഫയ്യാസ് ആലി 120
ഫർഹത്തുള്ളാ ബേഗ് 121
ഫസൽ ഹക് ഖുരേശി 123
ഫാനി 102
ഫാസിൽ 216, 572
ഫിക്ര തൗൻസവി 122
ഫിർദൗസി 108, 211
ഫിഷർ എച്ച്. എ. എൽ. 50
ഫിറാക്ക് 103, 104, 110, 124.
ഫിരോസേഷാ മേത്താ 59

ഫൈസ് 104, 105
ഫൈസി രഹ്മീൻ 66
ഫോർമലിസ്റ്റ് വിപ്ളവം 637
ഫോസ്റ്റർ 41
ഫ്റാങ്ക് മൊറേയ്സ് 68, 69
ഫ്റാൻസിസ്, വിശുദ്ധ 275
ഫ്റെഡ്ഡൺ കബ്രാജി 64
ഫ്റോയ്ഡ് 34, 152, 198
ഫ്ളാബേർട്ട് 608

ബ

ബകുറം ത്രിപാഠി 257
ബങ്കിംചന്ദ്രചാററർജി 29, 133, 164, 260, 298, 309, 351, 354-6, 358, 363, 412, 428, 514, 516, 525, 542, 580, 592
ബചാർദാസ്, പണ്ഡിററ് 262
ബച്ചൻ (ഹരിവംശറായ്) 619, 627, 636
ബടുഭായി ഉമർ വാഡിയ 253
ബദരീനാഥ ഝാ 554
ബനഫൂൽ 375
ബബല്ഭായ് മേഹ്താ 255
ബംഗരുസ്വാമി 66

ബംഗാളി (വംഗ) സാഹിത്യം 347—382

ബക്കു് 47, 164
ബത്തലമ്മ, ആർ. എൽ. 65
ബർട്ടാൻഡ് റസ്സൽ 168
ബർണാഡ്ഷാ 165, 260, 287
ബലഭദ്ര ശർമ്മ 515
ബലറാം ദാസ് 139
ബലവന്ത് റായ് 231
ബലവന്ത് ഗാർഗ്ഗി 343
ബല്വന്ത് സിംഗ് 113, 114
ബൽസാക്കു് 608
ബഷീർ 401, 403
ബഷീർ മോരിയാണി 577
ബസവൻ 184
ബസവനാൽ 181, 188
ബസവപ്പ ശാസ്ത്രി 169
ബസവരാജു അപ്പറാവു 301, 302
ബഹിണാബായ് ചൌധുരി, ശ്രീമതി 456
ബഹ്ഹരാ, ബി. കെ., ഡാക്ടർ 158
ബറോ, ടി. 465
ബാണൻ 464, 511
ബാണീകാന്ത കാകതി 37
ബാണീറായ് 379
ബാപിരാജു, അഡിവി 302, 303, 308, 310
ബാബാദീക്ഷിത വടവേ 526
ബാബാപട്മൻജി 418
ബാരമാഹ് 323
ബാല്കവി 421
ബാലകൃഷ്ണപിള്ള, എ. 394, 404, 405
ബാലകൃഷ്ണറാവു 618
ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ, വി. സി. 394
ബാലമുകുന്ദ ദവേ 239
ബാലസാഹിത്യം 159, 233, 291, 379, 592-3
ബാലാമണിയമ്മ, നാലപ്പാട്ടു് 398
ബിനന്ദ ചന്ദ്രബറുവാ 19
ബിപിൻ ചന്ദ്ര പാല് 59, 380
ബിപിൻ ബിഹാരീ റോയ് 156
ബിഭൂതിഭൂഷൻ ബാനർജി 374
ബിഭൂതിഭൂഷൻ മുഖോപാധ്യായ 375, 376
ബിൽഹണൻ 277, 528
ബിരിഞ്ചി കുമാർ ബറുവാ 9, 38
ബിവൽകർ, എസ്. ആർ. 459
ബിശ്വേശ്വരനാഥ റേയ്ക 490, 491
ബിഷ്ണു ദേ 372
ബിഹാരി ദാസ് 542
ബിഹാരീ ചാബ്രിയാ 591
ബിഹാരീലാല് ചക്രവർത്തി 357
ബീഗം ശംസ്-ഉൻ-നാഹർ 378
ബീഗം സൂഫിയാ കമാൽ 378
ബീചി 193
ബീനാ ബറുവാ 33
ബീരേന്ദ്രകുമാർ ഭട്ടാചാര്യ 30, 35
ബുചി ബാബു (സുബ്ബറാവു, എസ്. വി.) 311
ബുചി സുന്ദരറാവു 305
ബുദ്ധദേവ് ബോസ് 21, 371, 372, 377, 380
ബുദ്ധൻ 184, 277, 358, 550
ബുല്ലേഷാ 322, 328
ബൂദിഹാരം മഠ് 200

ബൂൽചന്ദ് കോഡ്മൽ 581
ബെടി ഗേരി 177, 179
ബെല്ലൻടൈൻ, ഡാക്ടർ 491
ബേകസ് 570
ബേക്കൻ 498, 580
ബേഗം റൂകേയ (മിസ്സിസ് ഹുസൈൻ) 369, 378
ബേഡേകർ, ഡി. കെ. 463
ബേദി 113, 114
ബേദിൽ 569, 570, 572
ബേദ്രേ 170, 171, 176, 178, 180, 182, 183, 186, 189, 190, 191, 192, 194, 195, 196, 200, 201
ബേനസീർ ശാഹ് 98
ബേഹ്റാം ജീ മാലാബാരി 51
ബൈത്ത് 572
ബോർക്കർ, ബി. ബി. 437, 438, 455, 460
ബോസ്വൽ 165
ബ്യോറൺസൻ 442
ബ്രഹ്മമുനി പരിവ്രാജകൻ 495
ബ്രഹ്മസമാജം 49, 419, 502
ബ്രാഡ്ലി 166
ബ്രോൺസൺ 13
ബ്രൗൺ, സി. പി. 13, 303
ബ്രൗണിംഗ്, റോബേർട്ട് 19, 357, 518
ബ്രൗണിംഗ്, മിസ്സിസ് 58
ബ്ളവട്സ്കി, മാഡം 355

ഭ

ഭഗത്തുകരം 578
ഭഗവദ് ശരൺ ഉപാധ്യായ 623
ഭഗവതീ ചരൺ വർമ്മ 620, 627
ഭഗവദ്ഗീത 146, 467, 575
ഭഗവദാചാര്യ, സ്വാമി. 551
ഭഗവാൻ ദാസ്, ഡാക്ടർ. 490
ഭട്ട്, വി. ജി. 193, 197
ഭട്ടാചാർജി, എം. എം. 67
ഭട്ടാചാര്യ, എസ്. പി. 508
ഭട്ടി പ്രൊലു, കൃഷ്ണമൂർത്തി 316
ഭബേന്ദ്രനാഥ് സൈകിയാ 35
ഭരത (മുനി) 560
ഭരതൻ കുമരപ്പാ 68
ഭരദ്വാജൻ 499
ഭവഭൂതി 169, 403
ഭവഭൂതി വിദ്യാരത്നം 511
ഭവാനീപ്രസാദ് മിശ്ര 636
ഭവാനീഭട്ടാചാര്യ, ഡാക്ടർ 79, 80, 81
ഭാഗവതം 417, 537
ഭാനു, സി. ജി. 428
ഭായ്ഹർദാസ് 326
ഭായ്വീർസിംഗ് 322, 330–35, 340.
ഭാരത് ചന്ദ്രൻ 350
ഭാരതി (യാർ) സുബ്രഹ്മണ്യ 269, 270, 274, 275, 279, 283, 284, 290, 291.
ഭാരതീസാരാഭായി 66
ഭാരതേന്ദു ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ 605, 606, 607.
ഭാലണൻ 228
ഭാവഗീതം (–ഗാനം) 14, 74, 79, 138, 143, 175, 176, 183, 185, 189, 212—13, 235, 298–300, 315, 351, 357, 421, 437, 468, 609, 619.
ഭാവരാജു കൃഷ്ണറാവു 313
ഭാവേ, വൈ. ഡി. 456, 457
ഭാഷാപോഷിണിസഭ 411
ഭാസൻ 413, 511
ഭാസ്ക്കർ രാം ചന്ദ്രതാംബേ 422, 436, 437, 455.
ഭാസേ 428
ഭിക്ഷാറാം പണ്ഡിററ് 549
ഭിഖാരീ ചരൺ പട്നായക് 148
ഭീമൻ 228
ഭീമഭട്ട്, എൻ. 555
ഭൂലാഭായി ദേശായി 72
ഭൂദേവ് മുഖോപാധ്യായ 380
ഭൂദേവ മുഖർജി 501
ഭൂഷൻ, വി. എൻ. 63
ഭേരുമൽ മേഹേർചന്ദ് 585, 586, 587, 592
ഭോഗീലാൽ സാന്ദേസര 262
ഭോജൻ 299
ഭോജോ 228

മ

മകരന്ദ ദവേ 239
മക്ബൂൽ ക്വലാവാരി 213
മഖ്ദൂം 110
മഖ്ബൂൽ അഹമ്മദ്പുരി 109
മജ്നു ഗോരഖ്പുരി 124
മജ്രൂഹ് 104
മജാസ് 110
മഞ്ജുംദാർ, ആർ. സി. 69
മഞ്ചേരി എസ്. ഈശ്വരൻ 64
മണവാള മഹാമുനി 267
മണിപ്രവാളം 268, 466
മണിസിംഗ് 327
മണീന്ദ്രലാൽ ബോസ് 377
മണീന്ദ്രറായ് 378
മൺടോ 113, 114
മഥുരാനാഥ കവിശാസ്ത്രി 486, 519, 522, 542
മദൻ വാത്സ്യായൻ 637
മധുരചേന്ന 165, 171, 177, 180, 200
മധുസൂദന കാവ്യതീർത്ഥൻ 537
മധുസൂദന ശർമ്മ 477, 488
മധുസൂദൻ റാവു 136, 137, 143, 145.
മനമോഹൻ 440
മനമോഹൻ ഘോഷ് 41, 54
മനമോഹൻ മിശ്ര 153
മനു സുഖലാൽ ഢവേരി 227
മനാസിർ ഏഹസൻഗിലാനി 125
മനുബൻ ഗാന്ധി 256
മനോജ് ബോസ് 377
മനോഹർ ശ്യാം ജോഷി 638
മംഗേശ് പാട്ഗാവങ്കർ 455
മംഘാരാം മൽക്കാണി 576, 579, 588, 591
മയൂരം വിശ്വനാഥശാസ്ത്രി 553
മർഢേകർ, ബി. എസ്. 454, 460, 462

മലയാളസാഹിത്യം 383—415

മല്ലവരപു വിശ്വേശ്വരറാവു 305
മല്ലികാർജ്ജുനറാവു, വൈ. 540
മല്ലിനാഥസൂരി 295
മസ്നവി 211, 224, 571
മസ്ത്രർ 573
മസ്ദ് ഹുസൈൻ രിസ്വി, പ്രൊഫ. 124
മസ്സീനി 91
മഹ്ജൂർ 214, 216, 219, 223.
മഹ്മൂദ് ഗാമി 211, 212
മഹ്ത്രും 105
മഹ്സ്കർ, കെ. എസ്. 501
മഹമ്മദ് തക്വിമീർ 96
മഹമ്മദ് നബി 370, 587
മഹമ്മദ് മിയാം രൗനക് ബനാര്സി 122.
മഹമ്മദ് ശേരാനി 124
മഹമ്മദ് റഫീ സൗദാ 96
മഹർഷി ദയാനന്ദൻ 171
മഹാകാവ്യ(പ്രസ്ഥാന)ം 237, 328, 390, 398, 468
മഹാദേവ് ശാസ്ത്രി ജോഷി 458
മഹാദേവീവർമ്മ, ശ്രീമതി 610
മഹാനുഭാവന്മാർ 417
മഹാഭാരതം 294, 349, 379, 384, 578, 581
മഹാലിംഗശാസ്ത്രി, വൈ. 511, 518, 527, 534, 537, 540, 545.
മഹാവീരപ്രസാദ് ദ്വിവേദി 525, 605, 606, 610
മഹാവ്രതൻ 529
മഹീബരാ 32
മഹേന്ദ്രനാഥ് 115
മഹേന്ദ്ര ബോരാ 22
മഹേശ്വർ നിയോഗ് 38

മറാത്തിസാഹിത്യം 416—463

മറൈ മലൈ അടികൾ 284, 290, 291
മാക്ഡോണൽ 487
മാക്സ് മുള്ളർ 168, 557
മാഖൻലാൽ ചതുർവേദി 617, 627, 630
മാഡ്ഗ്ലംകർ, ജി. ഡി. 456
മാണിക് ബന്ദ്യോപാധ്യായ 375, 377
മാണിക്യവാചകർ 267
മാധബ്കന്ദളി 9

മാധുരീപ്രസാദ് ദീക്ഷിതർ, മഹാമഹോപാധ്യായ 528
മാനവതാവാദം (ഹ്യൂമനിസം) 194, 197-8, 203, 617, 628—33 636
മാനസികാപഗ്രഥന നോവൽ 626
മാനുവൽ സി. റോഡ് റിഗ്സ് 64
മാൻകമാരീദേവി 378
മാൻവീ 180
മാമാവരേർക്കർ 441, 445, 461
മായാധർ മാൻസിംഹ 128
മാർക്കണ്ഡേയ 638
മാർലോ 122
മാലതീ ചന്ദൂർ 308
മാലവാഡ് 181
മാലിക് രാം 124
മാസ്റ്റി, വേങ്കടേശ അയ്യങ്കാർ 176, 177, 178, 179, 182, 188, 191, 192, 199, 307
മാഹ്ബൂബുൽ ആലം 375
മാഹ്മൂദാ ഖാതൂൻ സിദ്ദീകാ 379
മാഹിർ 108
മാളവ്യ, മദനമോഹന 549
മിത്ര 428
മിത്രദേവ മഹന്ത 26
മിത്രമണ്ഡലി 176
മിരാശി, വി. വി., മഹാമഹോപാധ്യായ 511
മിർജി 183
മിൽ 91, 165, 168
മിൽട്ടൻ 15, 47, 76, 164, 260, 577, 607.
മീസിർ ജൈകിഷൻ 581
മിഴ്സാ ആബിദ് 123
മിഴ്സാ കലീച് ബേഗ് 572, 578, 579, 580, 581, 584, 585, 594
മിഴ്സാ ഗാലിബ് 96, 126
മിഴ്സാ സാഹിബ് 581, 582
മിഴ്സാ ഹാദിരുസ്വാ 118
മിറാസ് ദാർ, ഡി. എം. 458
മീനാക്ഷി സുന്ദരം, ടി. പി. 265
മീരാബായി 228, 482
മീർ 98
മീർ രിയാസ് 99
മീർ ഹസ്സൻ 96
മുകുന്ദരാജ് 417
മുക്താബായി ദീക്ഷിത്, ശ്രീമതി 448, 461
മുക്തേശ്വർ 417
മുഖമ്മസ് 571
മുഗളി 177, 178, 181, 185, 200
മുത്നൂതി കൃഷ്ണറാവു 313
മുത്തുസ്വാമി ദീക്ഷിതർ 483
മുദവീഡ് 176
മുട്ടണ(ൻ) 175, 188
മുട്ടു കൃഷ്ണൻ 312
മുനിജിന വിജയൻ 262
മുനിമാണിക്യം നരസിംഹറാവു 307, 318
മുൻഷി, കെ. എം. 68, 87, 242, 243, 247, 251, 254, 503
മുമ്മഡി കൃഷ്ണരായർ 163
മുംതാസ് മുഫ്തി 113, 114
മുംതാസ് ശീരീം 113, 115
മുംതാസ് ഹുസൈൻ 124
മുൽക്ക് രാജ് ആനന്ദ് 62
മുൽസവി 585
മുശൈരാ 241
മുസ്ഹഫി 99, 101
മുസദ്ദസ് 571, 573
മുസ്സോളിനി 535
മുഹമ്മദ്, കെ. ടി. 403
മുഹമ്മദ് മുജീബ്, പ്രൊഫ. 122
മുഹമ്മദ് ശാഹീദുല്ലാഹ്, ഡാക്ടർ 380
മുഹമ്മദ് സിദ്ദീക് മേമൺ 587
മുഹമ്മദ് ഹുസൈൻ ആസാദ് 94, 95
മുഹമ്മദ് ഹുസൈൻ 123
മുളബാഗൽ 169
മുറാദ് 570
മൂർ, പി. എച്ച്. 12
മൂർത്തിറാവു, എ. എൻ. 179, 198
മൂൽചന്ദ് ലാലാ 575
മൃണാളിനി സാരാഭായി 66
മൃത്യുഞ്ജയ വിദ്യാലങ്കാർ 352

മെക്കാളെ(ളി) 164, 165, 284
മെയ്കണ്ടാർ 267
മേഘ്രാജ് കൽവാണി 575
മേരിജോൺതോട്ടം 398
മൈക്കൽ മധുസൂദന ദത്ത് 16 25, 48, 354
മൈത്രേയീദേവി 378
മൈഥിലീശരൺ ഗുപ്ത 609, 610, 617
മൊകാശി, ഡി. ബി. 458
മൊണ്ടയിൻ 66
മോചേർല രാമകൃഷ്ണൻ 548
മോഡക്, ജീ. കെ. 543
മോതീ പ്രകാശ് 577
മോത്തിരാം ഗജാനന് രാംഗ്ണേകർ 443
മോത്തിലാല് നെഹ്രു 59
മോപ്പസാങ്ങ് 112, 260, 403, 608
മോമിൻ 101, 102
മോരോപന്ത് 417, 541
മോഹൻ സിംഗ് 336
മോഹിത്ലാല് മജുംദാർ 362, 380
മോഹിയുദ്ദീൻ ഹാജിനി 208
മോളിയർ 608
മൗലങ്കർ, ജി. വി. 248
മൗലാനാ അബുൽക്കാലാം, ആസാദ് 92, 125, 126
മൗലാനാ അബുൽമജീദ് ദരിയാ ബാദി 125
മൗലാനാ അശ്രഫ് അലി 125
മൗലാനാ ഗിരീസ് ചന്ദ്രസേൻ 381
മൗലാനാ മുഹമ്മദ് അലി 92
മൗലാനാ മൗദൂദി 125
മൗലാനാ ഹുസൈൻ അഹമ്മദ് മദാനി 125
മൗല്വി അബ്ദുൽ ഹക് 126

യ

യക്ഷഗാനങ്ങൾ 171
യജ്ഞനാരായണദീക്ഷിതർ, കെ. 540
യജ്ഞസ്വാമി ശാസ്ത്രി 484
യതീന്ദ്രനാഥ ദുവാരാ 18
യതീന്ദ്രനാഥ് സേൻഗുപ്ത 362
യർറപ്രഗഡ 294
യൽദ്ദം 112
യശ്പാൽ 613, 624
യശ്വന്ത് (പെൻഡർക്കർ, വൈ. ഡി.) 435
യശവന്ത് ഗോപാൽ ജോഷി 450
യശവന്ത് പാണ്ഡിയ 253
യാജ്ഞിക്, എം. എം. 528
യാത്രാവിവരണം 180, 406, 462, 507
യായാവർ 380
യാസ് ഓ യാഗാനാ 100
യൂസുഫ് ശാഹ് ചക് 212
യേഹ്സന ഫാറൂക്കി 120
യോഗധ്യാന മിശ്ര 495
യോഗീന്ദ്രനാഥ് ബോസ് 379

ര

രഘുനാഥ് അയ്യർ, എൻ. 67
രഘുനാഥൻ 417
രഘുനാഥ് ചൗധുരി 17
രഘുവീര സഹായ് 637
രജനീകാന്ത ബർദ്ദലായ് 28, 29
രജബ് അലി ബേഗ് സുരൂർ 126
രഞ്ജിത് ദേശായി 458
രതൻനാഥ് സർശാർ, പണ്ഡിററ് 117
രത്നകാന്ത ബർകാകതി 18
രത്നസ്വാമി, എം. 69
രത്നാകര വർണ്ണി 162, 170
രത്നാകർപതി 156
രന്ന 162
രമണ മഹർഷി 172, 495
രമണലാല് ദേശായി 242, 243, 254
രമണലാല് പാറക് 248
രമാബായ് റാനഡേ, ശ്രീമതി 432
രമേശ് ചന്ദ്രദത്ത് 50, 309, 356
രംഗണ്ണ, എസ്. വി. 181, 198
രംഗലാല് 351
രംഗാചാരി, ആർ. 511
രവികിരണ് മണ്ഡല് 434, 435, 438
രവീന്ദ്രകുമാരശർമ്മ 500
രശീദ് അഖ്തർ 121
രശീദ് അഹമ്മദ് സിദ്ദീകി 121, 125

രഹ്മാൻ 319
രഖാൽദാസ് ബാനർജി 564
രാഘവൻപിള്ള, ഇടപ്പള്ളി 395
രാഘവൻ, വി. 464
രാഘവാചാരി, ടി. 311
രാജഗോപാല അയ്യങ്കാർ, എം. ആർ., പ്രൊഫ: 523, 543
രാജഗോപാലചക്രവർത്തി 487, 515
രാജഗോപാലാചാരി, സി. 69, 72, 281, 282
രാജമന്നാർ, ചീഫ്ജസ്റ്റീസ് 312
രാജമഹേന്ദ്രൻ 296
രാജമ്മാൾ, എ. 517
രാജം അയ്യർ, ബി. ആർ. 545
രാജരതം 177, 180, 191, 196, 197
രാജരാജവർമ്മ, എ. ആർ. 388, 405, 409, 414, 486, 529, 530
രാജരാജവർമ്മ, വടക്കുംകൂർ 398, 409
രാജവല്ലഭശാസ്ത്രി 482
രാജശേഷഗിരിറാവു 319
രാജാ കെ. കെ. 400
രാജാധ്യക്ഷ, എം. വി. 416
രാജാറാം മോഹൻ റായ് 44, 46, 171, 352–3, 370
രാജാറാവു 63
രാജീന്ദർ സിംഗ് ബേദി 346
രാജു, പി. ററി. 69
രാജേന്ദ്രപ്രസാദ് 68, 72, 549
രാജേന്ദ്രശാഹ് 239
രാജേശ്വരി, പ്രൊഫ. 282
രാധാകൃഷ്ണൻ, എസ്., പ്രൊഫ. 69, 71, 75
രാധാനാഥ് റോയി 136, 137, 138, 139, 140, 141, 143, 145, 156
രാധാമോഹൻ ഗഡ്നായക് 154
രാധാറാണി ദേവി 379
രാധികാമോഹൻ ഗോസ്വാമി 31
രാമകുമാർ വർമ്മ 639
രാമകൃഷ്ണൻ നായർ, കെ. 536
രാമകൃഷ്ണപരമഹംസൻ (ശ്രീരാമകൃഷ്ണൻ) 49, 171, 381 483, 495, 549
രാമകൃഷ്ണപിള്ള, കെ. (ദേശാഭിമാനി) 404
രാമകൃഷ്ണഭട്ട്, എം. 503, 508, 511
രാമകോടീശ്വരറാവു, കെ. 293
രാമചന്ദ്രകവി, കാരോഡ 485, 520
രാമചന്ദ്രാചാര്യർ 518
രാമചരിതമാനസ 543
രാമദാസ് 33, 482
രാമദ്വിവേദി 513
രാമനാഥനന്ദ 481
രാമനാഥശാസ്ത്രി, എസ്. കെ. 533
രാമൻ നമ്പൂരി, ഇ. വി. 541
രാമൻ പിള്ള, സി. വി. 389, 401, 404
രാമപണ്ഡിതർ, ബേചന 483
രാമമൂർത്തി, ആർ. 516
രാമവർമ്മ, വയലാർ 400
രാമശങ്കർ റോയി 148, 156
രാമശർമ്മ, എം. വി. 84
രാമശാസ്ത്രി, ഡാക്ടർ (മൈസൂർ) 498
രാമശാസ്ത്രി, പൊലാഹം 494
രാമശാസ്ത്രി, സി. എൻ. 476
രാമസുബ്ബാശാസ്ത്രി, തിരുവിശാനല്ലൂർ 493
രാമസ്വാമി രാജു 478
രാമസ്വാമി ശാസ്ത്രി, ഇലത്തൂർ 499
രാമസ്വാമിശാസ്ത്രി, വി. എസ്. (മധുര) 507
രാമറാവു, എം., ഡാക്ടർ 319
രാമറാവു, ബി. 176
രാമാനന്ദ് സാഗർ 120
രാമാനുജൻ 267
രാമാനുജൻ എം. കെ. 65
രാമായണം 50, 51, 200, 349, 379, 417, 578
രാമാവതാരശർമ്മ, മഹാമഹോപാധ്യായ 479, 496
രാമേന്ദ്രസുന്ദർ ത്രിവേദി 380
രാംകൗർ 328
രാംഗണേശ് ഗാഡ്കരി (ഗോവിന്ദാഗ്രജ്) 420–21, 424
രാംഗേയരാഘവൻ 623
രാംഗോപാൽ 68
രാംചന്ദ്രൻ, പ്രൊഫ. 94
രാംദാസ് 324, 416
രാംധാരീസിംഹ ദിനകർ 617, 618, 627

രാംനാരായൻ പാഠക്, (ദ്വിരേഫ്) 247, 261
രാംപഞ്ജ്വാണി 574, 579, 588, 591
രാംപ്രസാദ് 350
രാംബാബു സക്സേന, ഡാക്ടർ 124
രാം റായ് 553
രായപ്രോലു സുബ്ബറാവു 298, 300, 304, 305
രാശിദ്ദൽ ഖൈരി 118, 119
രാസ് 234
രാഹി 216, 222, 223 577
രാഹുൽ സാംകൃത്യായ(ന)ൻ 543 623, 624
രുദ്രൻ 638
രുദ്രരാം ബർദ്ദലായ് 23
രുസ്വാ 119
രേണുദേവി 515
രേണു ഫണീശ്വര നാഥ് 638
രോമേൻ 78
രോശൻ 208, 216, 218, 220, 222, 224
രോഹൽ 569, 570

ല

ലക്ഷഹീരാദാസ് 20
ലക്ഷ്മണസൂരി, മഹാമഹോപാധ്യായ 477
ലക്ഷ്മണസ്വാമി മുതലിയാർ, ഡാക്ടർ 69
ലക്ഷ്മണറാവു കെ. വി. 312
ലക്ഷ്മിയമ്മാൾ 548
ലക്ഷ്മീകാന്തം, പി. 318
ലക്ഷ്മീധർ ശർമ്മ 34
ലക്ഷ്മീനര സിംഹൻ 297
ലക്ഷ്മീ നരസിംഹസ്വാമി, പരവസ്തു 481
ലക്ഷ്മീനാഥ് ഫൂകാൻ 33
ലക്ഷ്മീനാഥ് ബെസ് ബറുവാ 13, 14, 23, 24, 31, 33, 36, 39
ലക്ഷ്മീനാഥ് ശർമ്മ 33
ലക്ഷ്മീനാരായണ മിശ്ര 639
ലക്ഷ്മീനാരായണ ശൺഭോഗ് 549
ലക്ഷ്മീ ബായീ തിലക്, ശ്രീമതി 452
ലക്ഷ്മീശൻ 162
ലക്ഷ്മേശ്വരൻ, ബി. കെ. 187
ലഗ്ഗയി 262
ലജ്പത് റായ് 60, 87
ലടുകർ ശാസ്ത്രി 541
ലല്ല ദ്യദ 209, 212
ലളിതാംബിക അന്തർജ്ജനം 398, 403
ലാഭ്ഭേബൻ മേഹ്ത്താ 260
ലാംബേർട്ട് മാസ്കരീനാസ് 80
ലാല് ചന്ദ് അമർഡിനോമൽ 576, 578, 587, 588, 589, 594
ലാവണി 417
ലീലാ മസുന്ദർ 378
ലീലാരാം ഫേർവാണി 579
ലീലാരാം സിംഗ് 578
ലീലാ ശുകൻ 295
ലുത്ഫർ രഹ്മാൻ 369
ലുത്ഫുല്ലാഹ് ബദ്വി 587
ലെസ്സിംഗ് 530
ലേഖ്രാജ് അസ്സീസ് 572, 573
ലേയ്ഡൻ 41
ലോക്ക് 498
ലോബോ പ്രഭു, ജെ. എം. 66
ലോറൻസ്, ഡി. എച്ച്. 194

വ

വടുകനാഥ ശർമ്മ 536
വഡപ്പി 183
വത്സരാജൻ 413
വരഗിരി 183
വരദരാജ ശർമ്മ, പി. വി. 512, 531
വരദാചാര്യർ, എസ്. ടി. ജി. 487, 547
വരരുചി 266
വക്കി, പൊൻകന്നു 403
വർണ്ണേകർ, എസ്. ബി. 519, 550
വർത്തക്, എസ്. വി. 442
വലീ ഉല്ലാഹ് മട്ടു 211
വസന്ത് കാണേകർ 460
വസന്ത് ബാപട്ട് 455
വസുരായ കവി 296
വഹാബ് പരേ 212, 213
വഹീദ്ദീൻ സലീം 98

വറുഗീസുമാപ്പിള, കണ്ടത്തിൽ 411
വാകലഭൂഷണൻ 527
വാജിദ് അലീഷാ 122, 126
വാത്വേ, എൻ. എസ്. 501
വാദവിവാദാത്മകഗദ്യം 429–31
വാധൂമൽ ഗംഗാരാം 583
വാമന(ൻ) 417
വാമനാചാര്യ 482
വാരിസ്ഷാ 323, 328, 338
വാര്യർ, പി. എസ്. 501
വാലി 188
വാല്മീകി 72, 483
വാല്മീകിരാമായണം 391
വാസ്വാണി, ടി. എൽ. 575, 577
വാസിഫ് 572
വാസുദേവ് ശാസ്ത്രി, ഖരേ 425
വാസുദേവശാസ്ത്രി ബഗേവദികർ 549, 552
വാസുമൽ ജൈരാംദാസ് 581
വാൾട്ടർ സ്കോട്ട്, സർ 29, 164, 581
വാൾട്ടയർ 91
വാൾട്ട് വിററ്മാൻ 152, 367
വികട നിതംബ 537
വിക്ടർ ഹ്യൂഗോ 260, 608
വിഖാർ അസീം 124
വിഘ്നേശ്വരൻ 67
വിജയ് തെണ്ഡുല്ക്കർ 461
വിജയതുംഗ, ജെ. 65
വിജയദേവ നാരായണ സാഹി637
വിജയരായ് വൈദ്യ 261
വിജയാനന്ദൻ 528
വിജ്ജിക 537
വിജ്ഞാനകോശം 157, 282, 381.
വിട്ഠലശാസ്ത്രി 499
വിട്ഠലാചാര്യ, മുട്ടം 524
വിദ്യാധര ശാസ്ത്രി 484, 500
വിദ്യാനാഥൻ 295
വിദ്യാപതി 349
വിദ്യുത്പ്രഭാദേവി, ശ്രീമതി 159
വിധുശേഖര ഭട്ടാചാര്യ, മഹാമഹോപാധ്യായ 544
വിനായക് (–കൻ) 420, 478
വിനായകൻ 182, 183, 184, 185, 186, 189
വിനായകമിശ്ര, പണ്ഡിത 156–7
വിനോദിനി നീലകണ്ഠ 247, 260
വിനോബാ ഭാവേ 553
വിൻഡാ കരന്ദീകർ 455
വിപുലാനന്ദൻ, സ്വാമി 283
വിഭാവരീ ശിരൂർക്കർ (മാലതീ ബേഡേകർ, ശ്രീമതി) 448, 459
വിലാപകാവ്യം 15, 79, 177, 186, 231, 234, 395, 554
വില്യം കേയ്റി 352
വില്യം ജോൺസ്, സർ 40, 557
വിവേകാനന്ദൻ, സ്വാമി 49, 172, 199, 495, 549
വിശ്രാം ബേഡേകർ 447
വിശ്വനാഥ ഭട്ട് 260, 261
വിശ്വനാഥ സത്യനാരായണൻ (ഗിരികുമാർ) 303, 307, 310, 312
വിശ്വം, വിദ്വാൻ 314
വിശ്വേശ്വർ ദയാൽ 513
വിശ്വേശ്വര സിദ്ധാന്ത ശിരോമണി 498
വിഷ്ണുപ്രസാദ് ത്രിവേദി 361
വിഷ്ണുവിനായക് ബോകിൽ 450
വിഷ്ണുശാസ്ത്രി ചിപ്ലൂങ്കർ 420, 431
വിഷ്ണു സഖാറാം ഖാണ്ഡേകർ 445–7, 449, 450, 451
വീരഗാഥ 137, 147, 235
വീരഭദ്രാവു, സി. 313
വീരശൈവ വിപ്ളവം 162
വീരേന്ദ്രബഹദൂർ സിംഗ് 484
വീരേശലിംഗം 296, 298, 308, 309
വൃന്നവലക്ഷ്മീനാരായണൻ 309
വൃത്താന്താവേദനം 121, 122
വൃന്ദാവനദാസ് 349
വൃന്ദാവനലാല് വർമ്മ 625
വെങ്കടരാമയ്യ, സി. കെ. (സി. കെ. വി.) 178, 192
വെങ്കടാചാർ 165
വെങ്കണ്ണ 196
വെങ്കിട ശെട്ടി 188
വെൺമണി (നംപൂരി) 387, 388
വേങ്കട പാർവതീശ്വര കൗലൂ 309

വേങ്കടരത്നം പന്തുലു, കെ. 493
വേങ്കടരമണയ്യ, സി. 499, 522, 530
വേങ്കട രമണാചാര്യ, എം. 530
വേങ്കട രമണാചാര്യ (മേടപ്പള്ളി) 538
വേ (വെ) ങ്കടരമണി, കെ. എസ്. 60, 82, 84, 545
വേങ്കട രാമശാസ്ത്രി, ആർ. എസ്. 587
വേങ്കട രാമശാസ്ത്രി, എസ്. 510, 539
വേങ്കടേശ്വര റാവു 318
വേഡ്സ്‌വർത്ത് 15, 164, 165, 357, 518, 577.
വേണീഭായ് പുരോഹിത് 239, 248
വേണുഗോപാല റാവു, കൊമ്മൂരി 317
വേണ ചിതലേ 80
വേണധർ ശർമ്മ 38
വേണധരതക്തീർത്ഥൻ 512
വേദം വേങ്കടരായ ശാസ്ത്രി 297, 305, 311
വേദാചലം, സ്വാമി 284
വേദാന്തദേശികർ 267, 268, 538
വേർജിൽ 260
വേലൂരി ചന്ദ്രശേഖരം 312
വൈകുണ്ഠനാഥ് പട്നായക് 151
വൈജ്ഞാനികസാഹിത്യം 125–6, 156–8, 231, 233, 282, 313, 409–10, 452, 500–1, 594
വൈദ്യനാഥ മിശ്ര 158
വൈദ്യ, സി. വി. 428
വൈഷ്ണവപാണി 149
വ്യങ്കടേശ് മാഡ്ഗുംകർ 457, 458
വ്യങ്കടേശ് വക്കീൽ 461
വ്യാസൻ 72
വ്രജേന്ദ്രനാഥ് സീൽ 69

ശ

ശകൻ (ഖാസാ സുബ്ബറാവു) 66
ശക്തിഭദ്രൻ 561
ശങ്കരക്കുറുപ്പ്, ജി. 396, 411
ശങ്കരദേവ് 10
ശങ്കരൻ (ശ്രീ ശങ്കരാചാര്യർ) 267, 493, 525
ശങ്കര സുബ്രഹ്മണ്യശാസ്ത്രി, പി. 539, 545
ശങ്കരറാം 61
ശചീറാവുത്ത് റായി 153
ശഫീകർ രഹ്മാൻ 115
ശബ്ദകോശം (നിഘണ്ടു) 157, 169, 381, 580, 594
ശംഭുനാഥ് സിംഹ് 638
ശംശേർ ബഹദൂർ സിംഗ് 636
ശരച്ചന്ദ്ര ഗോസ്വാമി 32
ശരച്ചന്ദ്ര ചാററർജി 260, 311, 363–5, 374, 377, 428, 445, 542
ശരച്ചന്ദ്ര മുക്തി ബോധ് 455
ശരർ 119
ശരീഫ് സാഹിബ് 175, 187
ശർമ്മ, ആർ. 182, 183, 197
ശർമ്മ, എസ്. 188
ശർമ്മ, ഡി. എസ്. 551
ശർമ്മ, വി. എൻ, ഡാക്ടർ 318
ശർമ്മ, വി. വി. 511
ശശാങ്കമോഹൻ സേൻ 380
ശശിഭൂഷൺ റോയി 156
ശഹാബുദ്ദീൻ അബ്ദുർ രഹ്മാൻ 125
ശാദ് അസീമാ ബാദി 99
ശാന്തകവി 176
ശാന്താദേവി 378
ശാന്താ രംഗാചാരി 66
ശാന്താരാമറാവു 80, 83
ശാന്താറാം 458
ശാന്തിനികേതനം 148, 154
ശാസ്ത്രി, കെ. എൽ. വി. 487, 533
ശാസ്ത്രി, പി. പി. എസ്. 487
ശാഹ്മോയ്നുദ്ദീൻ 125
ശാഹിദ് അഹമ്മദ് ദേഹ്ലവി 123
ശിതികണ്ഠൻ 206, 209
ശിര്(ർ) വാഡ്കർ, വി. വി. (കുസുമാഗ്രജ്) 439, 460
ശിവ്നാരായൺ റായ് 380
ശിവകുമാർ ജോഷി 248
ശിവജി 307, 480, 148

ശിവനാഥ ഉപാധ്യായ 490
ശിവപ്രസാദ് സിംഹ് 638
ശിവരാം മഹാദേവ് പരാഞ്ജപേ 428, 431
ശിവരാമശാസ്ത്രി, പി. 510
ശിവശങ്കരപ്പിള്ള, തകഴി 401
ശിവശങ്കരശാസ്ത്രി 300, 301
ശിവറാം 188
ശുചിബ്രതാറായ് ചൗധുരി 20
ശുഭോ ടാഗോർ 65
ശൂദ്രകൻ 168, 467, 529
ശേക് നൂറുദ്ദീൻ, (നന്ദ്ഋഷി) 210
ശേവക് ഭോജ്രാജ് 588, 593
ശേഷസൂരി 539
ശേഷാദ്രി, പി. 63
ശൈലധർ രാജ് ഖോവാ 26
ശൈലജാനന്ദ 375
ശൈലാനന്ദ മുഖർജി 375
ശോഭരാജ് 584
ശൗക് കിദ്വായ് 98, 109
ശൗക(ക്ക)ത്ത് ഥാൻവി 121, 123 125
ശൗക്കത്ത് സിദ്ദീകി 116
ശ്യാമല 228
ശ്യാമശാസ്ത്രി, ഡാക്ടർ 530
ശ്യാമറാവു, ഓക് 451
ശ്രീകണ്ഠയ്യ, ബി. എം; പ്രൊഫ. 166, 176
ശ്രീകുമാർ ബാനർജി 380
ശ്രീധരമേനോൻ, വൈലോപ്പിള്ളി 400
ശ്രീനിവാസ അയ്യങ്കാർ, കെ. ആർ. 40
ശ്രീനിവാസ അയ്യങ്കാർ, പി. ററി. 69
ശ്രീനിവാസ അയ്യങ്കാർ, വി. വി. 66, 545
ശ്രീനിവാസ ദേശികാചാര്യ, ടി. എസ്. 476
ശ്രീനിവാസ ശാസ്ത്രി, വി. എസ്. 67, 69
ശ്രീനിവാസ റാവു, ശ്രീരംഗം (ശ്രീശ്രീ) 305
ശ്രീനിവാസ്, എം. എൻ. 69
ശ്രീനിവാസാചാരി, പി. എൻ. 69
ശ്രീനിവാസാചാര്യ, തിരുമലബുക്കപട്ടണം 478
ശ്രീനിവാസാചാര്യ, മഹാമഹോപാധ്യായ 494
ശ്രീപാദ് മഹാദേവ് മാടേ 450, 452
ശ്രീപാദശാസ്ത്രി, ഹസൂക്കർ 479, 482
ശ്രീരാമകൃഷ്ണൻ=രാമകൃഷ്ണ പരമഹംസൻ
ശ്രീരാമശാസ്ത്രി, പന്തുല 314
ശ്രീരാലു റെഡ്ഡി 314
ശ്രീശൈല താതാചാര്യ 516
ശ്രുതികാന്ത ശർമ്മ 506

ഷ

ഷംസുദ്ദീൻ ബുഖാരി 572
ഷത്ത് 580, 594
ഷാഹ് അബ്ദുൽ ലത്തീഫ് 564, 566, 567, 568, 569, 575, 577, 578, 579, 582, 584, 585, 586, 587
ഷാഹ്വാണി 585
ഷാഹിദ് സുഹ്രാവർദ്ദി 64
ഷിബ്ളി 126
ഷിഹർഫി 323–4
ഷെല്ലി 164, 357, 518
ഷെറിഡൻ 165, 578
ഷേക് അയ്യാസ് 573, 577
ഷേക്, വൈ. കെ. 577
ഷേക്സ്പീയർ 15, 164, 165, 169, 178, 250, 260, 280, 424, 425, 515, 518, 529, 530, 578, 585
ഷോപ്പനോർ 168

സ

സക്കീർ ഹുസൈൻ, ഡാക്ടർ 125
സഖാരാമ(റാം)ശാസ്ത്രി, ഭഗവത് 481, 508, 541
സചല് 567, 568, 569 575, 587
സച്ചിദാനന്ദ് എച്ച്. വാൽസ്യായൻ 595
സജനീകാന്തദാസ് 380

സജ്ജാദ് സാഹിർ 123, 127
സഞ്ജയഭട്ടാചാര്യ 380
സഞ്ജാന, ജെ. ഇ. 261
സതീനാഥ് ഭാദുരി 375, 376
സത്യദേവ് വസിഷ്ഠൻ 550
സത്യനാഥ് ബരാ 37
സത്യനാരായണൻ 482
സത്യനാരായണൻ, സി., ഡാക്ടർ 318
സത്യനാരായണശാസ്ത്രി, വേദുല 300
സത്യവാദി വിഹാരം 147, 148
സത്യേന്ദ്ര നാഥദത്ത 362
സത്യേന്ദ്രനാഥ് ശർമ്മ 38
സദാനന്ദ് രേഗേ 458
സദാശിവ ഡാംഗേ 543
സദാശിവ രാവു, പി. 167
സന്ത്, എൻ. എം. 451
സന്ത് സിംഗ് സേഖോം 341
സന്തോഖ് സിംഗ് രതൻ 328
സഫ്ർ ഹുസൈൻ 125
സഫിയാ അഖ്തർ 127
സഫീ 100
സബൂജ് ദളം 149–155
സമരേശ് ബസു 378
സമീരുദ്ദീൻ ഇബ്നുൽ ഹസൻ 116
സമ്പത് കുമാരാചാര്യ, എം. വി. 525
സമ്പൂർണ്ണാനന്ദ്, ഡാക്ടർ 497
സംബന്ധമുതലിയാർ 286, 288
സംയോഗിത 479

സംസ്കൃതസാഹിത്യം 434—561

സയ്ദ് അഹമ്മദ്ഖാൻ, സർ 95
സയ്ദ് മോതഹർ ഹുസൈൻ ചൗധുരി 380
സരസാനന്ദ് ഹസ്സോമൽ 538, 588
സരസ്വതീദേവി, ഇല്ലിൻദലാ 308
സരോജ് റായ് ചൗധുരി 375, 376
സരോജിനീ നായിഡു 57, 58, 548
സർവജ്ഞൻ 162, 170
സർവരി, പ്രൊഫ. 124
സർവേശ്വർ ദയാൽ ശക്സേന 637
സവർക്കർ, ബാരിസ്റ്റർ, വിനായക് ദാമോദർ 69, 452
സസ്യയ ഫുൻഹ 571
സഹസ്ര ബുദ്ധേ, സി. ആർ. 523, 524
സാകിബ് 99, 100
സാകരികർ, ഡി. ററി. 541
സാഗർ നിസ്സാമി 109
സാനേ ഗുരുജി 449, 460
സാഫർ അലീഖാൻ 108
സാബിത്ത് അലീഷാ 571
സാധുശരൺ മിത്ര 551
സാമി 567, 569, 575, 587
സാംഗി 572, 575
സാരംഗബാരോത് 243
സാരളാദാസ് 139, 151
സാലി 177, 199
സാലിക് 105
സാലിഹാ ആബീദ് ഹുസൈൻ 114, 119, 120, 121
സാഹിത്യ അക്കാദമി 75, 182, 213, 309, 334, 341, 349, 371, 372, 374, 396, 402, 414, 556, 617, 624
സാഹിത്യ ചരിത്രം 170, 262, 407–9, 487–8, 587, 591
സാഹിത്യ വിമർശനം 36, 88, 123–5, 158, 166, 175, 181, 184, 230, 261, 284, 318–9, 404, 453, 486–8, 509, 591, 634–35
സിദ്ധാന്ത, എൻ. കെ. 67
സിന്ദാകൗം (മാസ്റ്റർജി) 213, 215, 223

സിന്ധിസാഹിത്യം
562—594

സിംഗ് ഭംഹ 328
സിംഗ്സഭാ
സാഹിത്യകാരന്മാർ 330–344
സിയാരാമ ശരൺ ഗുപ്ത 621, 627
സിറിൽ മോഡക് 65
സീതാദേവി 378, 532
സീതാദേവി, വി. 317
സീതാപതി, ജി. വി.,
ഡാക്ടർ 540
സീതാരാമയ്യ, വി. 177, 180, 189, 198
സീമാബ് 108
സുകാന്തഭട്ടാചാര്യ 378
സുകുമാര സേൻ,
ഡാക്ടർ 380
സുകുമാർ റായ് 379
സുഖലതാ റാവു 379
സുഗൻ ആഹുജാ 591
സുദർശനപതി 528
സുധീൻ ഘോഷ് 80, 81
സുധീന്ദ്രനാഥ് ദത്ത 65, 372
സുനിർമ്മൽ ബോസ് 379
സുനീതി കുമാർ ചാററർജി,
ഡാക്ടർ 380
സുന്ദരം (ത്രിശ്ശൂർ) 238, 247, 261
സുന്ദരംപിള്ള 286
സുന്ദരരാജകവി, ഇലത്തൂർ 533
സുന്ദരീ ഉത്തമ ചന്ദാണി 590
സുന്ദരേശ ശർമ്മ 483, 528, 537
സുന്ദർജി ബേടായി 238
സുപ്രഭാ ഗോസ്വാമി 20
സുബന്ധു 511
സുബോധ് ഘോഷ് 375, 376
സുബ്ബരാമപട്ടർ, പി. എസ്. 501
സുബ്ബറാവു, ടി. ആർ. 183
സുബ്രഹ്മണ്യ അയ്യർ,
എം. വി. 547
സുബ്രഹ്മണ്യ ഭാരതി=ഭാരതിയാർ
സുബ്രഹ്മണ്യ ശാസ്ത്രി,
കടയാക്കുടി 539, 540
സുബ്രഹ്മണ്യ ശാസ്ത്രി, കക്കേ 521
സുബ്രഹ്മണ്യ ശാസ്ത്രി,
പോതുകുചി 318
സുഭദ്രാകുമാരി ചൗഹാൻ 622, 627
സുഭാഷ്ചന്ദ്രബോസ്=നേതാജി
ബോസ്
സുഭാഷ് മുഖർജി 378
സുമൻ
(ശിവമംഗൽ സിംഗ്) 619
സുമിത്രാനന്ദൻ പന്ത് 610, 611, 627
സുരിന്ദർ സിംഗ് നരുള 341
സുരൂർ ജഹാനാ ബാദി 98
സുരേന്ദ്ര നാഥ് 59
സുരേന്ദ്രനാഥ് മജുംദാർ 357
സുരേന്ദ്ര മോഹന
പഞ്ചതീർത്ഥൻ 532, 535
സുരേന്ദ്ര സൈകിയാ 27
സുൽത്താൻ
കലീകുത്ബ്ശാഹ 96
സുഹൈൽ 115
സൂഫികവികൾ
(കവിത) 321–4, 370, 565, 570
സൂഫിസം 585
സൂര്യകാന്ത ത്രിപാഠി 610
സൂര്യകുമാർ ഭൂയാൻ 38
സൂര്യനാരായണദാസ് 156
സൂര്യനാരായണ
ശാസ്ത്രി, വി. 549
സൂർദാസ് 567, 603
സെൻഗുപ്ത, എസ്. ഡി. 67
സെയ്ദ് അലാവുൽ 350, 368
സെയ്ദ് ഇംതിയാസ്
അലിതാജ് 122
സെയ്ദ് മുജ്തബാ അലി 380
സെയ്ദിൻസ്ബറി 262
സേത്ന, കെ. ഡി. 77
സേർവാൻറിസ് 135
സേവാരാം 328
സൈനുൽ ആബദീൻ 205, 211
സൈൻ ഗുരുജി 260
സൈയ്ദ് അഹമ്മദ് 125
സൈയ്ദ് എഹ്തിശാം
ഹുസൈൻ 124
സൈയ്ദ്
സുലൈമാൻ നദ്വി 125, 126
സോപാൻ 243
സോമശേഖര ശർമ്മ 313
സോമ്നാഥ് സുത്ശി 208
സോർ, ഡാക്ടർ 124

സോളാ 608
സൗരീന്ദ്ര മോഹൻ മുഖർജി 363
സ്നേഹ രശ്മി 238
സ്പെൻസർ 91
സ്വർണ്ണകുമാരീ ദേവി 378
സ്വാമിനാഥൻ, കെ. 67
സ്വിഫ്റ്റ് 164
സ്റ്റെഫാൻ സൈയ്ഗ് 317

ഹ

ഹക്സിലി 282
ഹജാരീപ്രസാദ് ദ്വിവേദി 624
ഹഫീസ് ജാലന്ധരി 108
ഹഫീസ്
ഹോശിയാർപൂരി 105, 109
ഹൻസ്രാജ് അഗ്ഗർവാലാ, പ്രൊഫ. 487
ഹബീബ് തൻവീർ 123
ഹബ്ബാ ഖാതൂൻ 208, 212
ഹമൽ ലഘാരി 570
ഹമീദ്, എ. 121
ഹയാത്തുള്ളാഹ് 113, 114
ഹരപ്രസാദ് ശാസ്ത്രി മഹാമഹോപാധ്യായ 262, 347
ഹരിചന്ദ് അഖ്തർ 105
ഹരിചരൺ 515, 543
ഹരിതവർണ്ണന്മാർ 150
ഹരിദാസ സിദ്ധാന്തവാഗീശൻ 515
ഹരിദിൽഗീർ 574
ഹരിനാരായണ് ആപ്തേ 164, 171, 418, 426, 427, 449
ഹരിനാരായണ് ദത്തബറുവാ 38
ഹരിപ്രസാദ് റാവു 311
ഹരിവല്ലഭ ഭായാനി 262
ഹരിവ്യാസ് 637
ഹരിശർമ്മ, ഏ. ഡി. 406
ഹരീന്ദ്രനാഥ ചതോപാധ്യായ 63, 66
ഹരീരാം മാരീവാലാ 576
ഹരു സദാരംഗാണി 584
ഹലീരാം ഡേക 33, 37
ഹസൻ നിസാമി, ഖാജാ 121
ഹസൻ ഹസ്കരി 113
ഹസ്രത് മോഹാനി 99, 100, 101
ഹളകട്ടി, എഫ്. ജി. 170, 197
ഹാഫ്സാ മസ്ത്രർ 114
ഹാഫിസ് 567
ഹാമിദ് ഹസ്സൻ കാദരി, പ്രൊഫ. 123, 124, 126
ഹാത്രൺ 208
ഹാർഡി 84, 290
ഹാലൻ 293, 413
ഹാലി (അൽതാഫ് ഹുസൈൻ) 94, 95, 96, 97, 98, 100, 108, 126, 573
ഹാസസാഹിത്യം 125, 162, 177, 193–4, 213, 230, 247, 257, 261, 278, 421, 462, 523
ഹാസ്ലിറ്റ് 165
ഹാഡ്ഡർ ലാക്ലിനസ്സ് 158
ഹിജാബ് ഇംതിയാസ് 114
ഹിതേശ് ഡേക 30
ഹിതേശ്വർ ബാർ ബറുവാ 15, 16

ഹിന്ദിസാഹിത്യം 594—641

ഹിഫ്സുർ രഹ്മാൻ 125
ഹീരാനന്ദ് 581
ഹുമായൂൺ കബീർ 63, 67, 380
ഹ്യൂയിൽ ഗോം 178, 183
ഹുസൈനി 113
ഹുംദ്രാജ് ദുഖായൽ 574, 593
ഹെഗ്ഡേ 183
ഹെന്ദ്രി ഡെറോസിയോ 47
ഹെബാരേ, എ. ആർ. 532
ഹേമചന്ദ്രൻ 356
ഹേമൻ ബർ ഗോഹായി 35
ഹേമ് ചന്ദ്ര ഗോസ്വാമി 13
ഹേമ് ചന്ദ്ര ബറുവാ 22, 23, 37
ഹോറാസ്, ഫാദർ 265
ഹൈദർ ബക്ശ് ജതോയി 572, 573, 575
ഹൊന്നാപൂർ മഠ് 188, 200
ഹോത് ചന്ദ് ഹ്യൂർബക്ശാണി 584, 585, 587
ഹോതോൺ 165
ഹോമർ 260, 285

ഹോമവതി 622
ഹോമീമോദി, സർ. 67
ഹോം റോയ്ഡ്, കേണൽ 95

റ

റഗളെ 162
റസൂൽ മീർ 214
റസൗൽക്കരീം, പ്രൊഫ. 380
റസ്സൽ 282
റസ്സും മസാനി, സർ. 67
റാണാ പ്രതാപ്സിംഗ് 481, 528
റാണി അഹല്യാബായി 481
റാണി ലക്ഷ്മീഭായി 507
റാണി സംയുക്ത 48
റാനഡേ, ആർ. ഡി. 69
റാനഡേ, എം. ജി. 69, 426, 432
റായ് ഡ്യാച്ച് 571
റൂബ(ാ)ഷ്യാത്ത് 18, 332, 543, 571, 572
ഡ്രമി 567
റെസ്റ്റി, സി. ആർ. ഡാക്കർ. 42, 69, 304, 318
റേ, എസ്. ആർ. 477
റേഗേ, പി. എസ്. 455
റേയ്, പി. സി. 67
റൈസ് 169
റൈസ് ലേവി 485
റോജേർ ഡി കവേർലി, സർ. 36
റോയ്, എം. എൻ. 69

039.6
K4

ശുദ്ധിപത്രം

പുറം	വരി	അശുദ്ധം	ശുദ്ധം
13	13	പദ്മനാഥ്	പദ്മാനാഥ്
31	32	വലുപ്പവും	വലപ്പവും
38	27	ബിരിഞ്ജി	ബിരിഞ്ചി
56	12	സന്ദർഭങ്ങളോട്ടം	സന്ദർഭങ്ങളോടുകൂടിയ
80	16	കസ്വന്ത്	ഖ്യസ്വന്ത്
80	30	ത്രികംദാസ്	ത്രികംദാസ്
105	21	ഹര	ഹരി
139	22	സരള	സാരളാ
144	9	പ്രയോഗിച്ച്	പ്രയോഗിച്ച.
156	6	അശ്വനി	അശ്വിനി
158	34	വൈദ്യ	വൈദ്യ
162	15	നാഗാർജ്ജുനശിവ	നിജഗുണശിവ
175	26	ഫരീഫ്	ശരീഫ്
177	22, 26	കാരാന്ത്	കാരന്ത്
179	30	എം. എൻ	എ. എൻ.
182	24	ഗ്ഡ്പ	ഗുൺഡപ്പ
183	16	കെ. ആർ. ശമ്മ	ആർ. ശമ്മ
183	32	പർവതപാണി	പർവതവാണി
185	4, 5	പരിണാമ	പരിമാണ
193	30	കട്ടിമണി	കട്ടിമനി
230	21	കാശ്മീരിഗദ്യത്തിൽ	ഗദ്യത്തിൽ
238	33	കർസൺദാസ് മാന്നേക്	കർശൻദാസ് മാനേക്
243	3	പേട്ലീകാർ	പേട്ലീകർ
253	24	മാഡിയാ	മഡിയാ
260	15	ഖണ്ഡേകർ	ഖാണ്ഡേകർ
260	16	ആത്രേ.	അത്രേ.
262	10	ഭയാനി	ഭായാനി
291	21	പിട്ടൻ	പിത്തൻ
302	33	ബാലിരാജ	ബാപിരാജ
306	10	അരുദ്ദൻ	ആരുദ്ദൻ
308	6	ഗ്ഡിപാഠി	ഗ്ഡിപാടി
318	34	നാരായണൻെറ	സത്യനാരായണൻെറ
388	20	ചെല്ലിയുള്ള	ചൊല്ലിയുള്ള
347	18	ഹരിപ്രസാദ്	ഹരപ്രസാദ്
350	15	ഹൃദയോദ്കർഷ	ഹൃദയോത്കർഷ
352	5	ബംഗാളിസാഹിത്യം	ബംഗാളിഗദ്യസാഹിത്യം
363	5	പ്രഭാത്മുഖർജി	പ്രഭാത് കുമാർമുഖർജി
371	18	മിശ്ര	മിത്ര
466	18	മാണിക്യവും	മുത്തും
519	4	ഛലാ	ഝലാ
524	17	ദശഗ്ഗ്ഗ	ദാസ്ഗ്ഗ
532	6	വൈമഷ്യങ്ങൾ	വൈഷമ്യങ്ങൾ

533	26	നാടകം	നാടക
555	22	കമ്മൽക്കൽ	കമ്മൽക്കർ
554	20	നല്ല	നല്ലവണ്ണം
568	25	പരവുമായ	പരമായ
574	10	പരമ്പരാഗത	അദ്ദേഹം പരമ്പരാഗത
587	18, 19	ബനയാന്റെ	ബനിയന്റെ
619	32	ബച്ചൻ	ബച്ചൻ
627	14	ബച്ചൻ	ബച്ചൻ

साहित्य

साहित्य

ഇൻഡ്യയിലെ പ്രധാനപ്പെട്ട ഭാഷകളിലെ സാഹിത്യത്തിൻെറ ആരംഭം, പല ഘട്ടങ്ങളിലായുള്ള വളർച്ച, ഇന്നത്തെ നില എന്നിവയെ സമഗ്രമായി അവലോകനം ചെയ്തുകൊണ്ട് അതതു ഭാഷകളെപ്പററി ആധികാരികമായി അഭിപ്രായം പറയാൻ അർഹതയുള്ള പണ്ഡിതന്മാർ തയ്യാറാക്കിയ പ്രബന്ധങ്ങളുടെ ഒരു സമാഹാരമാണിതു്—സമകാലീന ഭാരതീയ സാഹിത്യത്തെപ്പററിയുള്ള ഒരു സിംപോസിയം. സാഹിത്യ അക്കാദമിയുടെ ചുമതലയിൽ ഇംഗ്ലീഷിൽ തയ്യാറാക്കിയ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൻെറ മലയാള വിവർത്തനം നിർവഹിച്ചിട്ടുള്ളതു് ശ്രീ. ഇടയാറന്മുള കെ. എം. വറുഗീസാണ്.